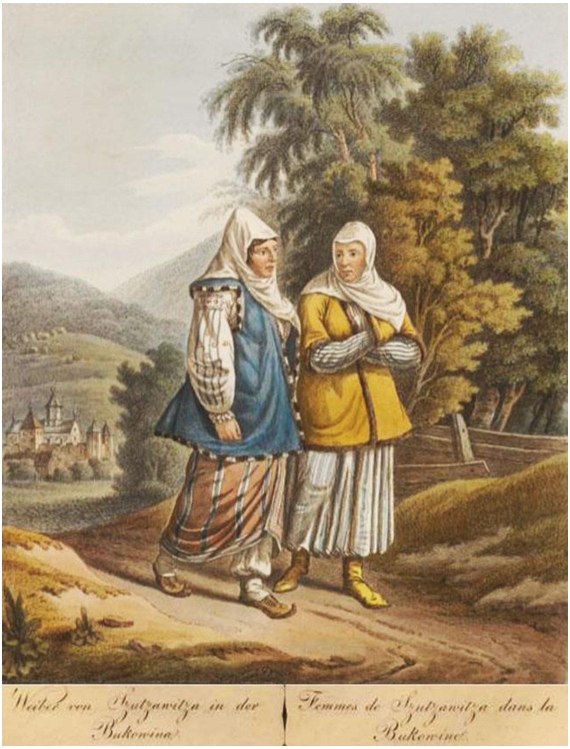
ion drăguşanul

povestea aşezărilor moldovene

P

Cluj-Napoca, 2024

Coperţile:

desene de

Franz Jaschke

(1775-1842)

Precuvântare:

Portul moldovenilor

Portul popular face parte, alături de cântec şi dans, din aceeaşi identitate, iar receptarea lui, prin ignorarea „calendarului” de „munci şi zile”, deci de trudă şi de sărbătoriri, este imposibilă. De-a lungul vremii, portul răzeşilor şi ţăranilor, care formau obştea sătească a întregii ţărişoare a Moldovei, reprezenta o notorietate, adică un lucru atât de cunoscut de toată lumea, încât rarii mărturisitori români, cronicarii, nu aveau de ce s-o ia în discuţie, aşa că singurele mărturii ne vin tot de la străini, în trecere prin aceste locuri.

Călătorii străini prin ţările române, surprinşi de contactul cu preistoria europeană, lasă prin arhivele cancelariilor bisericii catolice mărturii interesante despre viaţa şi credinţele strămoşilor noştri. Iar una dintre aceste mărturii, datorată lui Marco Bandini (1593-1650), călugăr italian care a vizitat Moldova în două rânduri, în octombrie 1644 şi în octombrie 1646, cuprinde, pe lângă interesantele opinii despre frumuseţea şi bogăţia ţării, despre datini şi credinţe ciudate, o afirmaţie şocantă, care, dacă n-ar fi fost făcută, ulterior, şi de Dimitrie Cantemir, ar putea fi socotită drept răuvoitoare. Din nefericire, Marco Bandini are dreptate, ca şi Cantemir, mai târziu, atunci

când susţine că, la români, „originea, virtutea şi gloria strămoşilor nu se bucură de nici o preţuire. Ei preţuiesc doar situaţia prezentă”[1].

Dacă n-ar fi fost acest egoism, dublat de suficienţă, care ne caracterizează cu adevărat, probabil că am fi scăpat definitiv de veşnica anonimizare în preistorie, cu mult prea rare şi nesemnificative tentative de acces la istorie, iar regăsirile, ca temelii ale unor noi începuturi, nu ar mai trebui căutate prin notiţele unor pelerini prin spaţiu şi timp.

Johann Schiltberger (1381-1438), care vizitează cele trei ţări române în 1396, numind Moldova „Valahia Mică” (der clainen Walachei), spune că „poporul de aici este primitiv şi rustic… şi îşi lasă barba să crească şi nu o taie niciodată”. „Poporul moldovean, cu un port întocmai al străbunilor săi, purcede după datina şi rânduiala acestora”. Schiltberger nu dă alte amănunte, referitoare la identitatea străbunilor şi la componentele datinii şi ale rânduielii. O face, însă, dar cu un secol mai târziu, Anton Verancsics (1504-1543), cel care descrie cele trei ţări române, pe care le vizitase în 1535, după documentări temeinice prin literatura vremii sale.

„Scriu mulţi autori… că valahii sunt numiţi după un oarecare bărbat roman Flaccus, sub conducerea căruia a fost adusă în aceste regiuni o colonie romană, ca să-i supună pe daci, şi că ei ar fi numiţi oarecum flacci. Căci ei spun că mai apoi, după trecerea a multă vreme şi prin

---

[1] BANDINI, MARCO, *Călători străini despre Ţările Române*, vol. V, p. 344

tot felul de legături cu neamuri şi limbi felurite, s-a ajuns că din stricarea numelui de flacci să se formeze cel al vlahilor (valacchi), care ar fi al flaccilor…

Obiceiurile lor sunt barbare. La îmbrăcăminte nu se aseamănă, căci muntenii au căzut aproape de tot şi la obiceiuri, şi la portul turcilor, pe când moldovenii ţin morţiş la portul lor şi acela dintre ei care ar adopta de la turci sau de la orice alt neam vreo parte a portului sau a armelor lor sau orice alt lucru de acest fel e pedepsit cu moartea”[2].

Informaţiile lui Anton Verancsics reprezintă jumătăţi de adevăruri, în sensul „minciunii greceşti”, aşa cum a denumit-o Lucian Blaga, drept abandon al adevărului, în favoarea semnificantului. Verancsics, surprins de „latinismul” limbii auzite în cele trei ţări române, nu vede în Flaccus memoria subconştientă a lui Pelasg, ci numele unei căpetenii oarecare, neconfirmată de istorie. Pe de altă parte, diferenţele de vestimentaţie, în defavoarea muntenilor, care împrumutaseră „de la turci”, adică de la vlahii balcanici, cu care se aflau, prin negoţ şi păstorit, într-o continuă legătură, diverse elemente pragmatice de port, şochează mai curând prin conservatorismul excesiv al moldovenilor, care, precum hyperboreii descrişi de Pliniu cel Bătrân, manifestă izolarea „înţeleaptă” faţă de „năravurile cele rele” ale noutăţii, ale dinamicii dezvoltării societăţii umane.

---

[2] VERANCSICS, ANTON, *Călători străini despre Ţările Române*, vol. I, p. 405

Informaţia că moldovenii ar fi pedepsit cu moartea pe cei care îşi abandonau portul se referă, desigur, la obligativitatea claselor sociale de a se identifica prin port.

Paul de Alep a călătorit prin Moldova în aprilie 1654 şi în septembrie 1656, de fiecare dată dezamăgit de „oamenii ţării”, care „nici nu postesc, nici nu se roagă, nu au nici un fel de religie; sunt creştini doar cu numele. „Femeile din Moldova (autorul se referă la boieroaice – n.n.) se îmbracă cu veşminte asemănătoare cu cele ale europenelor. Ele poartă părul împletit, răsucit pe capul lor cu un colan şi acoperit cu un conci alb, iar la cele bogate, cu un conci trandafiriu, şi pe deasupra cu maramă, tot albă. Toate poartă şaluri albastre de Alep, iar cele bogate şaluri de Bursa, din mătase neagră…

Fetele lor poartă, de asemenea, părul împletit şi încolăcit pe cap, dar fără conci, şi aceasta pentru a face deosebire între fete şi femei”[3].

De Rusalii, fetele şi femeile împleteau „cununi de flori şi de busuioc pentru a şi le pune pe cap”.

Odată cu a doua călătorie a lui Paul de Alep în Moldova, cea din 1656, un alt călător apusean, Conrad Iacob Hiltebrandt (1629-1679), se iveşte, dinspre Ardeal, în dulcele târg al Sucevei, unde, cu ocazia Anului Nou, vede şi descrie obiceiul Jocului Cerbului. „Era un cerb, în care se ascundea un om. Un ştrengar dănţuia cu el şi apoi culca cerbul la pământ cu o săgeată. Cu aceasta s-a terminat jocul, pentru care cei care au jucat au primit

---

[3] ALEP, PAUL DE, *Călători străini despre Ţările Române*, VI, pp. 27, 28

bacşiş” (şi dacii săgetau Cerul îndepărtat, noros, numit Cernunos), dar şi costumul ţărănesc al bărbatului şi al femeii: „Cămăşile bărbaţilor atârnă peste cioareci, sunt scurte şi ajung de-abia peste coapse. Cioarecii şi ciorapii într-una, încălţămintea este o bucată de piele, pe care o leagă pe picior cu sfori lungi şi o numesc opinci… Femeile poartă haine de stofă, ţesută de ele. Îşi ung părul cu unt. Fetele umblă cu capul gol. Cămăşile lor sunt cusute cu mii de înflorituri. Nevestele poartă pe cap o legătură mare, împletită dintr-o pânză de bumbac străvezie şi pe care pot să o scoată când vor. Ele mănâncă multă mămăligă, coc colaci pe spuză, fac cozonaci din făină”[4].

Potcoavele de la cizmele femeieşti, purtate la horă, sunt menţionate şi de Hiltdebrandt: „Ele poartă cizme cu un fel de potcoave groase şi o năframă albă în jurul capului, atârnând până pe spate” (p. 395).

Din 1712, când Erasmus Heinrich Schneider von Weismantel călătoreşte prin Moldova, începem să avem mărturii ample despre portul popular din acest nord de ţară, pe care le putem compara sau, mai bine zis, identifica cu portul descris în relatări mai apropiate de contemporaneitatea noastră sau chiar din vremea prezentului nostru tot mai înstrăinat de sine.

În 1712, „fetele poartă pe cap doar părul lor împletit, ca să se deosebească de neveste sau de femeile stricate. Când ies din casă, pe frig sau pe soare arzător, îşi leagă un tulpan cu cusături pe cap şi peste faţă, aproape

[4] HILTEBRANDT, CONRAD IACOB, *Călători străini despre Ţările Române,* VI, p. 386

ca turcoaicele, încât abia dacă li se văd ochii şi nasul; însă, când ajung acolo unde se duc, îşi scot tulpanul ca să se vadă că sunt fete.

Dacă o fată greşeşte şi este dovedită ca desfrânată sau chiar are un copil din flori, atunci este tunsă sau trebuie să umble ca femeile, cu capul acoperit.

Chiar din ziua nunţii, femeile nu-şi mai lasă, niciodată, părul sau cozile să fie văzute de vreun bărbat şi, când se împletesc sau se despletesc, se ascund într-un loc mai retras şi mai singuratic, ca să nu le vadă nimeni; dacă ar veni, cumva, în grabă, vreun bărbat şi ele nu ar avea timp să şi-l împletească, atunci se acoperă cu o broboadă şi se ruşinează mult că au fost văzute pe neaşteptate. Ele spun că nu se cade, acum, când nu mai sunt fecioare, să-şi mai arate părul, care trebuie să fie acoperit cu broboada.

În toate celelalte privinţe, portul este la fel la femei şi la fete.

La gât, poartă mărgean roşu şi de tot felul, iar în urechi poartă nişte cercei mari.

Pe trup, au o cămaşă subţire, cusută, pe o lăţime de un deget şi mai bine, cu tot felul de mătăsuri şi cu aur şi argint, în patru dungi, în faţă şi în spate, de sus şi până jos, la tivul care ajunge la picioare. Mânecile sunt largi de câţiva coţi şi cusute; şi ele le înfăşoară şi le întorc înăuntru şi în sus, pe braţ.

Pe trup, în loc de cingătoare, poartă un brău de mătase, uneori lucrat cu aur, numit în limba lor „brâu”. Nu poartă fustă sau „camelocă” (mantie), ci, in locul acestora, se înfăşoară, de jur împrejur, cu o ţesătură de mătase care se cheamă „fotă”. Această „fotă” este albastră sau roşie, cu dungi mari, altele sunt ţesute cu aur şi nu trec de trei coţi în lungime şi lăţime; ele o înfăşoară, pe jumătate sau pe de-a-ntregul îndoită sau şi neîndoită, în jurul lor, aşa cum pun la noi (în Germania) femeile şortul, dar o trag de la spate în faţă şi în sus, în brâu, una peste alta şi atât de întinsă cât e cu putinţă, pe şolduri şi pe picioare (căci, cu cât este mai întinsă, cu atât li se pare că le stă mai frumos, ca să se poată recunoaşte bine coapsele), iar în faţă este, aşa cum am arătat, deschisă ca un şort. Iar cămaşa, ba chiar trupul de sub ea, când cămaşa este subţire, cum e obiceiul, poate fi văzut foarte bine când bate vântul şi depărtează marginile fotei.

O asemenea privelişte nu poate să nu încălzească tot sângele tinerilor, căci ele, femeile şi fetele, mai au şi o figură lipsită de sfială, dar, de cele mai multe ori, frumoasă la înfăţişare.

În picioare, nu poară ciorapi, ci numai cizme galbene, cu tocuri înalte şi ascuţite, potcovite cu fier, şi, câteodată, pantofi de safian (marochin); multe umblă cu picioarele goale în papuci turceşti (opinci), care se poartă fără tocuri.

Pieptul este slobod sub cămaşă, la ele nu veţi afla polcuţe; rareori, o bundă, care ajunge numai până la genunchi şi pe care o aruncă cu nepăsare unde le e cheful,

peste umeri; şi, adesea, într-o casă întreagă femeile şi fetele din casă nu au decât una şi cea care iese din casă şi-o cere şi aruncă peste umeri…

Toate femeile urmează obiceiul de-a nu trece drumul, tăind calea unui bărbat, chiar dacă acela ar fi la o depărtare de bătaia unei puşti sau dacă ar fi un cerşetor, ci ele stau pe loc până ce trece, dând ca motiv că sunt datoare să arate bărbaţilor toată cinstea, respectul şi atenţia.

Femeile de rând umblă, iarna, cu picioarele goale prin zăpadă; e drept că nu merg prea mult pe afară când este frig. Păzesc curăţenia şi, măcar că nu au rufe prea multe, le ţin curate şi, chiar dacă nu au decât o cămaşă, o spală şi o calcă în taină, ca să nu ajungă niciodată murdară…

În toată ţara, femeile sunt peste măsură de frumoase, au părul negru cum e cărbunele, ochii şi sprâncenele la fel de negre, iar faţa lor este ca laptele şi sângele, şi ochii lor ca rubinele. Pielea de pe tot corpul lor este albă şi subţire, şi la multe din ele afli cele mai frumoase mâini. La ţară, şi chiar la ţărani, găseşti fete şi femei atât de desăvârşit de frumoase cum nu se află nicicând la noi, în Germania… Şi nu sunt puţine fetele de ţăran în stare a face de ruşine, prin înfăţişarea şi frumuseţea lor din cap până în picioare, pe cele mai alese dintre boieroaice. Acest dar îl au de la naştere”[5].

---

[5] WEISMANTEL, ERASMUS HEINRICH SCHNEIDER VON, *Călători…*, VI, pp. 356-358

Dintre piesele de port comun, purtate de bărbaţi şi de femei, a fost şi cojocul lung, cu clini şi cu mânecă lungă, croit din şapte blănuri de oaie. Ajungea până la genunchi şi era simplu, fără ornamente, tivit doar, pe margini, cu fâşii înguste de piele albă, fină. Pe părţile din faţă, avea aplicate fâşii de prim negru, din blană de miel, şi se încheia, până la cingătoare, cu cheutori împletiţi din şuviţe din piele albă. O altă piesă comună era pieptarul (cheptarul) cu clini, fără mâneci, purtat, vara, peste cămaşă şi, în anotimpurile reci, pe sub suman. Avea lungimea până la genunchi. De la brâu, porneau clini, ca la cojoc, şi tot aşa se încheia. Nu avea alte ornamente, decât fâşiile de prim negru, de miel, pe părţile pieptului. Ca şi cojocul, nici pieptarul nu avea ornamente. Cu timpul, s-a trecut la bondiţa de postav alb, pe care se aplicau ornamente de găitan negru, adică fir de mătase răsucit sau ornamente cusute direct pe postav. Odată cu dispariţia cojocului lung, cu clini, a apărut cojocul scurt, fără clini. Acesta avea lungimea până deasupra genunchilor, mânecă lungă şi două buzunare. Se încheia ca şi pieptarul şi se purta, iarna, peste bondiţă. Nu avea ornamente, decât pe fâşiile de pe părţile din faţă. După 1940, acesta începe să fie împodobit cu ornamente. Acest cojoc se menţine până în zilele noastre.

Sumanul, o haină de veche tradiţie (îl purtau doar „vecinii”, nu şi răzeşii – n.n.), întâlnit prin tot spaţiul românesc, din cele mai vechi timpuri, s-a menţinut în port multă vreme. Confecţionat din pănură neagră sau laie, dată la piuă, se purta, primăvara şi toamna, peste bondiţă, uneori şi iarna, peste pieptar. Era croit drept, strâns pe corp, cu doi clini în părţi, răsucit în afară. Ca ornamente,

sumanul mai vechi nu avea decât marginile tivite cu şarad negru (împletit în cinci fire). Se încheia cu cheutori şi nasturi împletiţi din şarad. Avea lungimea până deasupra genunchilor.

Mantaua cu glugă sau de aba (specifică răzeşilor – n.n.), din pănură neagră, laie, uneori albă, s-a purtat în timpurile cu ierni geroase, peste cojoc, la drumuri lungi. Avea croiala unui suman lung, dar fără clini, însă era destul de largă. De la încheietura gulerului îngust, pe gât, pornea al doilea guler, mare, de formă pătrată, lăsat pe spate, care, la nevoie, era transformat în glugă. Astfel, marginile glugii, cât şi părţile din faţă şi mânecile, erau garnisite cu smarald şi postav colorat. Se încheia ca sumanul.

Încălţămintea, pentru toate anotimpurile, ca şi în toate satele, a fost opinca, purtată de bărbaţi, femei şi copii. În zilele de lucru şi de sărbători. Aceasta a fost tipul opincii româneşti, cu marginile îngurzite, cu gurgui, confecţionată din piele de vită dubită (tăbăcită) în casă, uneori şi din piele de porc. Acea de porc era netăbăcită şi se lăsa cu părul în afară pentru a fi mai rezistentă. Vara, opincile se purtau pe piciorul înfăşurat cu obiele subţiri. Pe vreme friguroasă, se purtau obiele de bernevec.

Aţa, la opincile bărbaţilor, era sucită din păr aspru de capră sau din păr din coama calului sau din coada calului. Aţa din opincile femeilor era de lână.

Iarna, când era gerul mare, se punea, în opinci, pe talpă, un strat de pănuşi de porumb sau paie, ca să ţină

cald. Femeile purtau, iarna, în opinci, un fel de colţuni din pănură piuată albă, mai scurţi sau mai lungi, până la genunchi, numiţi ciorapi. Unii bărbaţi, care erau cu stare materială mai deosebită, purtau, în zilele de sărbătoare, bocanci (papuci). Femeile purtau sandăli (giumătăţi). Acestea erau dintr-o piele mai fină decât bocancii bărbaţilor. După 1940, pentru bărbaţi au ieşit ciubotele de toval, înalte până la genunchi. Ele erau din piele de vită, erau ţepene şi strânse în jurul piciorului. Ca o completare a costumului naţional tradiţional, a fost trăistuţa, purtată în mână de femei. De asemenea, traista mai încăpătoare nu putea lipsi din nici o casă. Fata primea, în zestre, şi un val de ţesătură pentru traiste.

Podoabele, purtate la gât de neveste şi fete, erau mărgelele, de piatră, în diferite culori, cumpărate din târg, precum şi mărgele de lemn, colorate.

Femeile măritate purtau şi salbe din monede vechi de argint"[6].

În aceeaşi contemporaneitate a miezului secolului XX, „în zilele de sărbătoare, la horă şi la „strânsuri", la nunţi, fetele purtau capul descoperit, îmbrăcămintea fetelor era mai deosebită faţă de costumul femeilor în vârstă.

Din cele mai vechi timpuri, costumul femeiesc se compunea din cămaşă cu altiţă sau cămeşoi, catrinţă, brâu, frânghii, broboadă (ministergură – ştergarul) şi, mai târziu, tulpanul; în zilele de lucru se purtau opinci, iar în sărbători, ghete întregi şi cizme (ciobote).

---

[6] TOCHIŢĂ, DRAGOŞ, *Pătrăuţii de Sus şi oamenii săi,* pp, 29-32

Cămaşă cu altiţe, cu „bezarău” în faţă, spatele şi mânecile sunt unite (încheiate) şi încreţite la gât cu un fir de bumbac alb sau colorat, la capete simplu sau cu „canufi”. Elementele decorative diferă între ele: pe stani, în faţă, două rânduri de model vertical, iar în spate acelaşi model pe trei rânduri. Altiţa este separată de mânecă, compusă din două rânduri decorative orizontale, printre care erau spaţii libere paralele care se umpleau cu mărgele roşii, verzi, albastre, galbene sau „brumării”. Sub altiţă era încreţeală într-o singură culoare, galben, portocaliu sau albastru închis, cusută cu aşa-numita cusătură „pe dos”, formând diferite figuri geometrice (suveică, şuvoi). Altiţa era prinsă apoi de mânecă, ornamentată cu modele în rând, oblice, numita cusătură „costişetă”, sau un singur rând vertical, la mijlocul mânecii.

Cămeşile cu altiţe din vechime aveau modelele cusute în cruciuliţe, butucaşi sau „şatrânci” cu bumbac negru, iar în spaţiile libere puii erau umpluţi cu bumbac roş, verde, galben, albastru – câteva împunsături numite „înaintea acului”. Mâneca, la partea inferioară, era strânsă într-o bentiţă îngustă, cusută cu model în culorile întregii cămăşi, numită „brăţară”.

Pentru zilele de lucru, cămaşa cu altiţe era decorată cu modele mai simple, se ţeseau în „stative” altiţele, într-o singură culoare, roş sau albastru, iar încreţeala nu se mai cosea „pe dos”. În secolele XVIII-XIX, cele mai renumite cămăşi cu altiţe erau cele cusute cu ţigaie roşie. În secolul XX, altiţa face parte direct din mânecă, nu este separată şi apoi încheiată de mânecă.

Pânza pentru stani era ţesută din fuior de in şi cu urzeală de bumbac, iar pentru zilele de lucru, din fuior de cânepă. În trecut (sec. XVIII-XIX), până la apariţia bumbacului, urzeala se folosea din fuior de in şi brăţară din fuior de cânepă sau se folosea numai din in, numindu-se această pânză tort în tort.

Cămaşa (cămeşoi) era dreaptă, cu guler („ciupag”), cu poalele separate, croită drept până în talie, numiţi „stani”, pe lateral având câte un clin care se termina sub braţ cu o „paja” (pava) numită „cămeşoi”, confecţionat din pânză de in sau cânepă, cu urzeală de bumbac pentru zilele de lucru, iar pentru cele de sărbătoare, din fuior de cânepă.

În trecut, ornamentarea cămeşoiului se făcea cu modele cusute cu bumbac negru, roş închis şi roş deschis, pe dos, numite „cârlige” în „cruciuliţi” şi „butucaşi” şi altele în „şatrânci”, iar pe guler se coseau acei pui numiţi „legaţi”.

Pentru zilele de lucru, modelele erau simple, iar pentru cele de sărbătoare, cămeşoiul avea modele diferite la mâneci şi umeri, pe piept şi pe la gură. Mâneca la cămeşoi era largă. Mânecile erau prinse de stani prin „mrejală”, un fel de dantelă, executată cu acul pe 3, 5, 7 şi 9 aţe, iar la gură mrejala cu „punte”, „cotita” sau „pielea găinii”, tivite în găurele. Mânecile, la cămeşoiul de toată ziua, se prindeau în găurele sau în tivitura „turcească”.

Secolul XX aduce moda nouă în ornamentarea cămeşilor cu altiţe şi a cămeşoaielor, modele cu flori în diverse culori, numite „un fir între ac”, ce reprezentau frunze de vie, de fragi, struguri, trandafiri, boboci de trandafir, pansele şi alte modele florale. Mai existau acele modele naţionale – figuri geometrice stilizate – conturul cu bumbac negru, umplut cu diverse culori, la care se mai adăugau „fluturii” (paietele). Se mai executau modele cu mărgele mărunte şi lucitoare, divers colorate.

Gulerul se închiotura cu două cheutori sau se încheia cu nasturi albi sau galbeni (de piatră), 2-3 la număr. Cămaşa întreagă se încheia cu aţă toarsă din fuior de in răsucită în două numita „specumă” (aceasta până la apariţia bumbacului). Poalele la cămaşă cu altiţă sau cămeşoi erau din trei laţi din fuior de cânepă sau din câlţi de in.

Catrinţa îmbrăca corpul femeii, de la talie, până la glezne. Este o „ţesătură” dreptunghiulară de lână sau ţigaie din comerţ, ţesută, în casă, în 4 iţe. Lăţimea catrinţei este cât să acopere corpul de jur-împrejur, o margine pe şoldul drept şi alta ajunge pe şoldul stâng, partea din faţă se numeşte „faţă”, iar cea din spate „dos”.

În trecut, catrinţa se ţesea numai din lână, chiar şi vrâstele diferit colorate. Pentru fondul negru al catrinţei, se vopsea lâna în coajă de arin, stejar sau calaican, numindu-se această operaţie „cernit”. Şi lâna pentru vrâste (dungi) se vopsea în casă, mai târziu se foloseşte lâna ţigaie din comerţ.

Marginile catrinţei, de sus, din talie, şi de jos, aveau 2 vrâste înguste roş-verde, care închideau numita bată, de culoare neagră, ce se numea „curcubeie”. Cu timpul, betele s-au schimbat în roş-închis şi curcubeiele în roş-galben-albastru. Vrâstele se făceau din fire colorate, ba unele vrâste aveau câte 2 fire diferit colorate, dar răsucite.

Pe sub catrinţă, femeile purtau brâu, iar „frânghiile” o legau de corp. Brâiele de lână, în dungi orizontale alb, roş, galben, negru, se ţeseau în 4 iţe, model „coada rândunelei” şi se purtau în zile de lucru. Pentru zilele de sărbătoare, erau din lână ţigaie moale, din comerţ, ţesute în dungi verticale multicolore, în două iţe. Cu timpul, acestea dispar şi se ţes brâie din lână ţigaie, din comerţ, în dungi verticale multicolore, pe fond verde sau albastru-închis, ţesătura numită „în mozoară” (în alte localităţi, ozoare).

Frânghiile erau prinse de catrinţă, la câte un capăt, sus, în talie, din lâna ţigaie, late de 2 cm, cu o singură faţă, ţesute cu modele numite „păstăi”, „şuvoi”, „suveici”, în culorile combinate roş, verde, albastru. După 1920, apar frânghiile cu două feţe, late de 2,5 cm, în aceleaşi culori. Frânghiile încingeau catrinţa pe două rânduri, dedesubt se vedea brâul de 1 cm.

Fusta s-a purtat numai în zile de sărbătoare, la horă, nunţi şi hram. Confecţionată din catifea grea, lungă din talie până deasupra gleznei, de culoare roş închis, verde sau albastru închis. De jur împrejurul fustei, la partea de jos erau cusute 3-4 rânduri de panglică lată de

1/2 cm, divers colorată. Fusta era purtată numai de fete cu situaţie materială bună.

„Miniştergura” (ştergarul) se ţesea cu multă măiestrie în 3, 5, 7, 9 şi 12 iţe, cu diverse modele rezultate din „nividit”. Ştergarele acestea se ţeseau din bumbac subţire la urzeală şi pe unele locuri bumbac mai gros în bătătură, iar la capete se terminau cu franjuri scurte.

Femeile căsătorite purtau pieptănătura în 4 cozi, cu cărare la mijlocul capului, prin aşa numita „cârpă”, o fâşie de pânză de fuior lată de 2 cm, îndoită, confecţionată în formă de cerc, prin care se treceau cozile. În zilele de sărbătoare, ca miniştergura să stea frumos pe cap, purtau „fes”, confecţionat din postav roş cu tiv la mijloc şi cu canaf în vârful capului, se cumpăra din târg de către mire.

În secolul XX, fesul era confecţionat de femeia care se mărita, din pânză de in sau cânepă. Fesul avea forma capului, lat de 4-5 cm, deschis în vârful capului, iar în faţă, o dungă mai ridicată, din materialul fesului. Peste fes se aşezau tulpanul şi miniştergura. Învelitul capului se făcea cu capătul mai scurt pe umăr, iar cel mai lung se petrecea sub bărbie, adus, pe creştetul capului, la ureche, pe al doilea umăr, prins în bolduri în dreptul urechii. Înainte de a înveli capul cu miniştergura, femeia se îmbrobodea cu un tulpan de ţigaie înflorat, care se vedea puţin de sub miniştergură. La nunţi, femeile tinere purtau peste miniştergură un tulpan înflorat, împăturit pe lungime, legat peste frunte şi înnodat la spate.

În secolele XVIII şi XIX, până la apariţia tulpanelor în comerţ, şi fetele purtau miniştergură la munca câmpului, chiar îşi făceau un turban şi îşi legau capul. Pentru zilele de lucru, miniştergurile se ţeseau în două iţe, bătătura fiind, din loc, în loc, cu fire de in. În afară de catrinţă şi fustă, se mai purta sucna, în zile de sărbătoare sau la ocazii festive. Aceasta era o rochie, confecţionată din mătase naturală mai groasă, în dungi verticale multicolore, croite, ca şi fusta ca lungime, avea însă şi stani, fără mâneci, cu deschizătură (decolteu) pătrat la gât.

Caţaveica se îmbrăca peste sucnă şi avea forma unui pieptar fără mâneci. Era confecţionată din catifea groasă, roş-închis, albastru-închis sau verde, iar pe margini, la umăr şi la poale, era garnisită cu blană albă de „hermelină". Sucnă şi caţaveică purtau numai fetele foarte bogate, deoarece această îmbrăcăminte era costisitoare.

Femeile în vârstă purtau la gât un şirag de mărgele, numit „hurmuz", de culoare albă sau transparentă, fiind fabricate din sticlă. Hurmuzul alb era mai scump, zicând că e „poleit cu ceară". Se înşirau câte 8-12 şiraguri scurte, aranjate împrejurul gâtului, apoi se aranjau, dedesubt, alte 8-12 rânduri de „curele" roşii din sticlă sau „corali veritabili". Unele femei în vârstă mai purtau câte un şirag de mărgele, numite „de piatră", cu forma unei bile cu fond roş, verde sau albastru, pe care erau încrustate diferite modele mici, multicolore.

Fetele şi nevestele tinere, pe lângă mărgele, purtau „salbe" din monede de aur şi argint, mai ales. Se înşirau pe sârmă, învelită în fire de „ţigaie" verde sau roş, câte 4-

10 rânduri. Monedele de aur se numeau „sorocomt". Cu cât tânăra era mai bogată, cu atât mai multe monede de aur. Salbele au dispărut în timpul primului război mondial, fiind rechiziţionate pentru cheltuielile de război"[7].

Cămăşile femeieşti se confecţionau, în părţile noastre, din pânză de in sau cânepă, iar mai târziu, şi din bumbac. Bumbacul se folosea ca urzeală la pânză de in ori cânepă. Stanii cămăşii, piept şi spate, se confecţionau din două foi de pânză, iar mâneca – din câte o foaie. Sub braţ, mâneca avea „pajă" (un pătrat mic din pânză) şi clin. Mâneca se termina cu un ciurel (găurele) cusut pe muchia pânzei. Dacă lipseau găurelele, mâneca avea „brăţară", adică o bentiţă îngustă la mână. Poalele erau cusute din altă pânză, mai ales din pânză de cânepă „tort în tort", sau pânză de cânepă bătută cu bumbac, şi erau prinse de stan. Ornamentul de pe umărul cămăşii, altiţa, era cusută separat, fiind mai îngustă decât mâneca, de multe ori altiţele erau ţesute. Când se prindea altiţa, mâneca cămăşii, care era mai lată, se încreţea, iar ornamentul cusut lângă altiţă se numeşte încreţeală. Această încreţeală era de culoare galbenă cusută cu lânică sau arnici în motiv geometric. Ornamentele pe mânecă erau „costişate". Pe stanii din spate, în apropierea altiţei, se executa un rând de motive, iar pe cei din faţă – câte două rânduri, de o parte şi de alta a gurii cămăşii. Ornamentele pe cămaşă se coseau cu strămătură sau cu mărgele în culoare neagră, cafenie sau verde. Ornamentele cele mai simple se compuneau din figuri geometrice (romburi, pătrăţele etc.), linii, zigzaguri, spirale, lănţişoare şi ele se foloseau alături de anumite

---

[7] CIOBANU, PRELIPCEAN, SLĂNINĂ, *Cupca, un sat din Bucovina,* pp. 262-267

stilizări vegetale. Ornamentele se coseau cu acul „pe un fir", „în cruciţi", „boghiţe", „lanţ",, juvăţ", „plătcuţe", „steluţe", „ocolaşe". Zigzagurile se executau, de pildă, de la stânga spre dreapta din linii oblice, în două direcţii, cap la cap. Se scotea acul pe faţa pânzei, se ducea în jos o linie oblică, spre dreapta peste patru-şase fire în lung şi tot atâtea fire pe lat. Se înfigea acul şi se scotea în partea de sus dreaptă, peste acelaşi număr de fire, astfel că şi pe dosul pânzei se forma o linie oblică. Se continua pe toată distanţa cerută de model care se întorcea lucrul, continuându-se în acelaşi fel. „Crucită" era cel mai cunoscut punct de lucru, la fel, de la stânga la dreapta sau invers. Se scotea acul pe faţa lucrului, se numărau trei-patru fire spre dreapta şi tot atâtea în sus. Acul se înfigea, în linie oblică, şi se scotea, în jos, pe sub acelaşi număr de fire. Se continua astfel pe toată distanţa cerută de model, obţinându-se pe suprafaţa lucrului puncte oblice – câte o jumătate de cruciuliţă, iar pe dos linii verticale. Rândul următor se lucra de la dreapta spre stânga, realizându-se mai uşor decât primul, întrucât acul se înfigea în locul punctelor lucrate anterior (fără a se număra firele). Se trecea cu firul în sens invers şi pe dosul lucrului, liniile verticale se dublau, iar pe faţa lucrului liniile oblice formau cruciuliţe. În general cămăşile cu altițe puneau în lumină inspiraţia geniului ţărănesc, bunul gust şi simţul practic neasemuit.

Strămătura, cu care erau executate ornamentele, era galbenă, roşie, neagră, verde, cafenie. Culorile îşi aveau, evident, o anumită semnificaţie. Întotdeauna, românul nostru a fost hărţuit de primejdii, necazuri şi greutăţi. Şi, fără îndoială, acest fapt le-a îndemnat pe fe-

meile din Moldova, în general, să aştearnă firul negru pe pânză albă, dând astfel cămăşilor naţionale un vădit contrast de culori. Albul reprezintă frumuseţea vieţii nesfârşite, iar negrul – rănile şi durerile sufleteşti. Evident, în lupta sa pentru existenţă, românul nu şi-a pierdut încrederea într-un viitor mai bun. Credinţa şi dragostea lui sunt redate prin culoarea roşie. Iată de ce negrul şi roşul coexistă şi predomină în uzoarele de pe costumele noastre populare (în realitate, cromatica alb-negru-roşu înseamnă o moştenire preistorică, de sorginte cucuteniană – n.n.). Şi dacă, alături de aceste culori, îşi găseşte loc şi verdele, apoi, vorba ceea, românul dintotdeauna e frate cu codrul, care mereu l-a ocrotit şi l-a încălzit. Toate culorile folosite erau deosebit de vii: roşu-înfocat, roşu-mohorât, verde-întunecat, verde ca iarba, albastru-întunecat, albastru „boldit", albastru „ochiul gâştei", galben-alămâu, cărămiziu etc. (deci contaminări cu cromatica ruteană şi huţulă – n.n.).

Portul bărbaţilor, care a fost, întotdeauna, simplu, fără nici un fel de înflorituri cusute (doar broderii albe, dar rare), avea să beneficieze, din 1860, de consecinţele, benefice – în fond, ale inventării costumului popular studenţesc, la Viena, de bucovinenii Ion a lui Gheorghe Sbiera şi Iancu cavaler de Zota, port rapid „îmbrăţişat de unii tineri şi chiar de vreo trei-patru boieri din familiile Costin, Popovici şi Vasilco". Portul acesta , făcut „după modelul pieptarului, cojocului, sumanului, bernevecilor (iţarilor), ciubotei, cuşmei şi pălăriei româneşti din Bucovina"[8], era mai curând o copie suficient de penibilă a îmbrăcămintei pe care o purta, în portretul deja răspândit,

[8] SBIERA, I. G., *Amintiri din viaţa autorului*, p. 140

Avram Iancu, dar conţinea şi ornamente, cusute pe bete de pânză, care s-au aplicat costumului, iar înfloriturile acestea au prins, gimnaziştii români („studinţi", în limbajul vremii) frecventând cursurile îmbrăcaţi în astfel de costume, pe care, destul de curând, aveau să le poarte şi fruntaşii satelor, chiar şi cei neşcoliţi, dar bogaţi.

În cadrul reperelor folosite şi pentru a sesiza evoluţia estetică a portului femeiesc, portul bărbătesc beneficiază şi el de frecvente mărturisiri.

În 1712, Weismantel, înnebunit de frumuseţea „peste măsură" a femeilor, uită să descrie şi portul bărbaţilor, dar o face, în locul lui, Gabriel Spleny, primul guvernator militar al Bucovinei, în 1774, care constata că „moldoveanul este îmbrăcat simplu, dar bine apărat de frig; ţesutul femeilor le pune la îndemână rufăria şi aşa-numitele sumane sau paltoane ţărăneşti, postavul fiind ţesut de ei înşişi, mai ales la munte"[9], şi, cu referire la anul 1815, când tatăl său, Tănase, „în cămaşă cu mâneci late, pieptar în mătăşi nou, curea, după statura flăcăului, în trei şi patru cătărămi, ciobote lungi până la genunchi şi încreţite la încheietură, apoi pălărie „retezată" şi încinsă în gherdane şi cordele mândre"[10], se pregătea să meargă la horă, Iraclie Porumbescu, cel care, în toamna anului 1841, a mers la peţit, purtând „cămaşa de in cu mâneci largi, pieptarul nou cu primuri de jderi, brâu în ciubuce, sumanul negru de miţe pe umeri, pălăria cu flori, cu păuni

[9] MIHALDY, GABRIEL SPLENY VON, *Descrierea districtului Bucovina*, p. 59
[10] PORUMBESCU, IRACLIE, *Zece zile de haiducie* în *Scrierile lui Iraclie Porumbescu*, p. 61

şi cu gherdane-n cap, iar în picioare ciubote cu turetce lungi, încreţite la încheietură”[11]:

„Bărbaţii poartă sumane şi cojoace, de altă croială, cuşme de asemenea, iar vara – pălării de paie, lucrate de dânşii, şi numai puţini pălării. Cioarecii încă-s de altă culoare: negri, nu albi, chiar negriţi anume, care datină nu este românească şi se pare a fi luată de la slavoni, precum şi pălărie de paie.

Portul holteilor se deosebeşte puţin de cel al însuraţilor, şi anume: holteii poartă în regulă un mintean (cojoc scurt, specific răzeşilor – n.n.) şi pălării înfrumuseţate cu gherdan şi pene de păun. Croiala botinelor este cea ca pe la noi, numai că, aici, le poartă toţi suflecate şi gătite cu ciucuri de piele (o datină, după cum se vede, luată de la slavoni). Cămăşile-s de in şi cu mâneci mai strâmte decât la noi. Cămăşi de bumbac sunt rare. Unii poartă şi basmale de mătase la gât, mai ales holteii, şi se-ncing cu un brâu lat de lână, pe care îl numesc chingă; curele nu există mai mult, nici late, nici înguste, cu toate că mai înainte purtau”[12].

În anii 1930-1950, în satele moldovene, „piesele portului bărbătesc erau din aceleaşi materiale ca şi cele ale femeilor. Cămaşa de sărbătoare, înainte de a apărea bumbacul, era ţesută din pânză de in, ţesută în două iţe, apoi din in şi bumbac şi, în cele din urmă, din bumbac

---

[11] PORUMBESCU, IRACLIE, *Încă însurat nu fusesem*, în „Scrierile…”, p. 154

[12] TĂMĂIAGĂ, GEORGE, *Nunta la Mahala*, în *Aurora Română*, nr. 3/1882, p. 42

simplu. Ea avea lungimea până la genunchi, cu o croială mai bogată în clini decât a cămăşii de lucru, iar puţinele ornamente nu se vedeau decât pe guler. Cămaşa pentru lucru, numită cămeşoi, avea o croială mai simplă şi era ţesută din pânză de tort. Tinerii, cu vârstă de până la 16-17 ani, purtau, vara, în zi de lucru, cămeşoi lung, trecut de genunchi, fără izmene. Când începea să le crească mustaţa, îşi îmbrăcau izmenele. Prin anii 1880-1890, se mai vedeau, prin unele locuri, tineri purtând numai cămeşoi lung. Cămeşile se închiotorau la guler cu cheotori din aţă albă.

O podoabă a bătrânilor, cât şi a tinerilor, erau pletele, pe care nu le tundeau. Tinerii se lipseau de plete doar atunci când erau la oaste. Între anii 1900-1910, mulţi tineri părăsesc obiceiul de a purta plete.

Pălăria, de culoare neagră, cu marginile îndoite în sus (pălărie cu gang), cumpărată de la negustori, era purtată de tineri şi vârstnici. Aceste pălării se confecţionau din pâslă, pe la meşteşugari.

Căciula (cuşma) era făcută din blană de miel, lucrată de cojocari. Cuşma era căptuşită cu blană de ied, moale”[13].

În trecut, majoritatea bărbaţilor purtau plete, numai acei care făceau armata se tundeau. Vara, se purta pălărie cu marginea întoarsă în sus, numită pălărie „ungurească”.

---

[13] TOCHIŢĂ, DRAGOŞ, *Pătrăuţii de Sus şi oamenii săi,* pp, 28, 29

PĂCURĂREŞTI

(fostul Todereşti, azi Păcureşti,
comuna Coroieşti, Vaslui).

1500, martie 14: Întărit de Ştefan voievod fraţilor Costi pârcălab de Soroca, Teodor şi Giurja Păcurarul, feciorii Maricăi, fetei lui Mihail Peritschii, sora lui Costin, Toader şi Isaia, care primesc uric pentru „satul pe Perischiu, anume **Todereştii**, unde a fost casa unchiului lor şi alte sate pe acolo”[14]. Hotarul, din veac.

1901: „**Păcureşti**, sat în judeţul Tutova, plasa Pereschivul, comuna Coroești, spre nord de satul Coroești”[15].

PĂCURĂREŞTI

(lângă Goteşti, ţinutul Chigheci, Moldova).

1628, februarie 20: Martor jurător, la zapisul lui Mitrofan, episcopul de Huşi, în care mărturiseşte că au venit înaintea lui „Gabăr, ce a fost căpitan, şi cu răzeşii

---

[14] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 253, p. 454

[15] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul IV, Bucureşti 1901, p. 643

lui de pe sat de pe **Negrileşti** şi de pe balta ce se cheamă **Gemenele**, şi de pe sat **Briţcani**, anume Bertea feciorul Crăciunei, Armaga feciorul lui Gavrilă Bâtcă, Cornea feciorul Aremiei, Iachim feciorul lui Nistor, Ursa nepoata Cozmiţei, Samfira fata lui Roşculeţ, Păntelei nepotul Stanei, Cihan de Briţcani, Costantin feciorul Morcoteiului, Pântea feciorul Bontei de Negrileşti, cu cinstită cartea măriei sale lui vodă şi cu sluga măriei sale, cu Vlasie diacul, să jure pe sfânta evanghelie cu 24 de jurători cum n-au vândut Nistor Cornescul, cu Nicula Galbănul şi cu femeia sa, şi cu răzeşii lor în sat în Negrileşti nimică, nici baltă în Gemenele, nici într-apă, nici în uscat. Şi să jure că n-a vândut Cozmiţa strigătorul cu Alexa Bota şi cu răzeşii săi nimic în sat în Briţcani vornicului Ureche, ce le este împresurătură pentru c-au pârât Grigoraşcu Ureche că este cumpărătură de tată-său, de Ureche vornicul”[16]. Lista jurătorilor: Petriul pârcălab de **Burboceni** (Buboceni, lângă Barboşi, Vaslui), Ghiorghie călăraş de **Şişcani** (ţinutul Lăuşna, Moldova), Căsul fost pârcălab ot **Măliceni** (Moldova), Horjă pitărel ot **Oţeleni** (ţinutul Fălciu, Vaslui), Gavril Mamotă ot **Cucoara** (ţinutul Chigheci, Moldova), Petrea Căcăradză ot **Căcărădzeni** (Căcărăzeni, lângă Goteşti, ţinutul Cahul, Moldova), Frango Malcoci ot **Malcoceni** (Moldova), Mihăilă Ţărăşoară ot **Cărhăneşti** (satul Cârja, Vaslui), Petriman aprod şi Constantin Ţicău păhărnicel ot **Sărăţeni** (ţinutul Tutova, Vaslui), Paşco hotnog la călăraşi, Vârno călăraş ot **Vlădeşti** (lângă Goteşti, ţinutul Chigheci, Moldova), Vicol chihaia ot **Hlipiceni** (lângă Guşiţel, Vaslui), Ionaşco Ciubăraia şi Ihnat Căltac ot **Lăţeşti** (în Fălciu, Vaslui), Bălan Buţa ot

---

[16] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 312, p. 424, 425

Blăgeşti (în Fălciu, Vaslui), Buculei, Marvici Lean ot **Oţeleni**, Nica călăraş ot **Fălciu**, Marco Cucul or **Deleni** (în Fălciu, Vaslui), Giovlen ot **Suhuleţi** (Stuhuleţi, în Fălciu, Vaslui), Agapie ot **Păcurăreşti** (lângă Goteşti, ţinutul Chigheci, Moldova) şi Camber ot **Golăeşti** (satul Crăciuneşti, Vaslui).

PĂDURENI

(Dolniceni, care, împreună cu Brăteni, a format satul Pădureni, comuna Dobârceni, Botoşani).

1427, octombrie 15: Întărit de Alexandru cel Bun lui Oancea şi „copiilor Nastei, pe care îi are cu Dobrăcin, şi fiului ei, care este de la alt bărbat", care primesc uric pentru „un sat la Carpeni, unde a fost casa lui Dobrăcin şi a lui Bratul Pleşescul… Iar hotarul acestui sat să fie din jos, de la satul lui Oprişac, după hotarul vechi, la Başeu, apoi să-i fie în sus, după hotarele vechi, până la Şuşman, pe vechiul hotar şi dinspre satele panului Mihail şi dinspre pădure, pe hotarul vechi din toate părţile pe unde au folosit din veac"[17].

1537: Întărit de Petru Rareş voievod Nastei drept cumpărătură, cu „150 zloţi tătăreşti… părţile din sat din Dolniceni, din a cincea parte, jumătate"[18].

---

[17] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 69, pp. 101, 102
[18] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XIX, Iaşi 1927, p. 57

1575: Întărit de Petru (Şchiopul) voievod, prin ispisoc, după ce „Drăghici, fiul lui Romaşco, vara lui primară Vasilca, fata Maricăi, sora lui Romaşco, nepoţii lui Birtalan, strănepoţii lui Ghedeon Papa, şi seminţiile lor Ionaşco Dinga diac, Petru şi Măriica, copiii lui Dinga diac, nepoţii lui Isaico, strănepoţi lui Miroslav, s-au jeluit cu mare jalobă şi cu mare mărturie de oameni buni şi bătrâni megiaşi, zicând cum privilegiile lor de danie, ce le-au avut străbunii lor Ghedeon Papa şi Miroslav pe jumătate de sal **Dolniceni**, de la bătrânul Ştefan voievod, le-au fost pierdut, când au venit tătarii asupra lui Ion vodă, când au ars şi au prădat ţara domniei mele. Deci noi, văzând a lor jalobă cu mare mărturie… încă am dat şi am întărit lor acea jumătate de sat din Dolniceni”[19].

1646, mai 25: Gaftona, fata lui Andronic din satul Dolniceni, nepoata lui Bălmojel ot tam (de acolo), vinde vornicesei Şoldăneasa, drept 15 lei, „partea moşu-meu (bunicului meu) Bălmojel din satul **Dolniceni** (comuna Dobârceni, Botoşani). / Deci eu, Gaftona, când am vrut să vând, am întrebat toată seminţia mea, dar dintre dânşii nimeni nu s-a aflat să o plătească… Şi am vândut dinaintea Tomei căpitanul şi Pătraşco de **Brăteni** (comuna Dobârceni, Botoşani), Dumitraşco de **Buneni** (comuna Dângeni, Botoşani), Ionaşco Liavul şi Ionaşco ot **Budeşti** (înglobat în oraşul Săveni, Botoşani), Gligorcea de **Pleşăşti** (comuna Nicolae Bălcescu, Botoşani) şi Tofan de **Găleşeni** (comuna Dobârceni, Botoşani)”[20].

1646, mai 25: Tofan, feciorul Stancăi, cu nepotul

---

[19] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XIX, Iaşi 1927, pp. 88, 89

[20] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 381, p. 325

lui Hilcea, fiul lui Isac, vinde vornicesei Şoldăneasa, drept 20 lei bătuţi, „a noastră ocină, ce am avut în satul **Dolniceni** (comuna Dobârceni, Botoşani), de pe moşul nostru Creţul vătavul.., Şi în tocmeala noastră au fost Pătraşco de **Brăteni** (comuna Dobârceni, Botoşani), Dumitraşco de **Băbiceni** (comuna Durneşti, Botoşani), Ionaşco Liavul şi Ionaşco ot **Budeşti** (înglobat în oraşul Săveni, Botoşani), Gligorcea de **Pleşăşti** (comuna Nicolae Bălcescu, Botoşani) de pe Miletin, Toder Colivanul şi Gligore Bidiviul de **Buneni** (comuna Dângeni, Botoşani) şi alţi oameni buni”[21].

1646, iunie 19: Istratie, feciorul Irimiei, vinde vornicesei Şoldăneasa, drept 12 bani buni, în prezenţa consătenilor Nistor şi Mănăilă, „partea mea, din jumătate de stâlp a patra parte, ce mi-a fost cumpărătură din partea Grebencei, din satul **Dolniceni**”[22].

1646, iunie 19: Medelian, Irina şi Toader, feciorii lui Boben, vând vornicesei Şoldăneasa, drept 34 lei, „din satul **Dolniceni**, ce sunt în ţinutul Dorohoiului, din stâlpul lui Belei a treia parte, ce este cumpărătură de la Belei, părintelui nostru Gligorie Boben”[23].

1646, iunie 19: Chilsie, fata lui Gorcea, şi cu feciorii ei vând vornicesei Şoldăneasa, drept 50 lei, „din satul **Dolniceni**, din jumătate de sat, partea din jos, dinspre câmp, din a cincea parte a cincea parte, şi din partea Dumşei, dintr-acel stâlp a zecea parte, ce-a fost cum-

---

[21] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 382, p. 326

[22] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 410, p. 351

[23] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 411, pp. 351, 352

părătură de la un frate al lor, şi din stâlpul Belei, a şasea parte, cumpărătură de la un frate”[24].

PĂDURENI

(satul Buhaiciu, mai sus de Dorohoi,
comuna Şendriceni, Botoşani).

1620, februarie 16: Scrisoarea trimisă de marelui logofăt Gheanghea, de „mai mici feciorii dumitale Gavril diac biv (fost) ureadnic, Ion Jidovul ureadnic, Ştefan diacon, Ion Nalivaico biv şoltuz, Gheorghie Scripca diac de **Dorohoi**, Ionaşco Grozăvescul, Lealii vataman ot **Ternauca**, Ihnat vataman, Gavril, Ştefan, Gligorie, Vasile Sinite star (bătrân), de **Buhaice**, Ionaşco Miţiescul, Pavăl Mişco star (bătrân), Zaharia, Grigore, Dumitru, Ionaşco Vlaicul ot **Şendriceni**, după ce „a venit Onciul pârcălabul cu cartea măriei sale vodă, cum să avem a strânge oameni buni şi să socotim hotaul şi de un stâlpm cum l-au stricat acel stâlp dinspre satul **Buhaice**, deci noi aşa am făcut… şi am aflat cu sufletele noastre cum stâlpul nu a fost scos, nici mutat din loc, ci a fost zdrobit deasupra de tot, şi a fost şi Onciul, şi sluga dumisale Ion Jidovul, dregătorul, cu vatamani din satele **Şerbăneşti** şi **Ternauca**, de au văzut şi ei cum a fost stâlpul ridicat şi zdrobit de nişte păstori. Deci noi am pus alt stâlp, tot pe

[24] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 412, p. 352

acelaşi loc şi dăm ştire dumitale”[25].

1620, august 5: **Hotarul Şendricenilor**, „hotărât împrejur din toate părţile; astfel este hotarul **Șendriceanilor**, **dinspre Dorohoi**; din vracnița Șendricenilor din piatră, spre soare răsare, la altă piatră, în vârful heleșteului Cristei, și de acolo la movila Braicoviță, și de acolo la hreablele (iazul) Tomei purcariului, iar de acolo la un stâlp de piatră, la dealul din mijloc dinspre hotarul Păscarilor; iar de la acel stâlp de piatră, dealul, la movila din mijlocul dealului, iar de la movilă, până la drumul ce vine din Dragule, la heleșteul Bodiului, iar de la heleșteu, matca, în jos, la iazul Pribeagului, la drum în hotarul Păscarilor, iar de acolo, tot drumul, pe lângă movilă, până la vracnița Șendriceanilor și la stâlpul de piatră dinspre Dorohoi; asemenea, pe vechiul hotar dinspre iezer. Iarăși hotarul dinspre Bahaicea, din iezer, din valea adâncă, la lozii, pe drumul bătrân, la un stâlp de piatră, iară de acolo, la alt stâlp de piatră, și din piatră drept peste apa Buhaicea, la sărături, și de la sărături (soloneț), la dumbravă, la bour, și de acolo la Marcovița și de la Marcovița la bourul Loznii, supt Lăbușcă, iar de acolo pârâul, în jos, la hotarul Cobâlei, la poiană, și de acolo, dinspre pădurice, drept la fântâna Strahova. Așijderea dinspre hotarul Cobăliei, iarăși din fântâna Strahovei, peste apa Cobâlei, la deal, drept la un stâlp de piatră dinspre hotarul târgului Dorohoiului, și de acolo, la alt stâlp de piatră, și de la piatră, în sus, peste apa Buhaiului, la fântână și la râpa din iezer, dinspre hotarul Păscarilor; peste tot împrejur, hotarul este după vechiul hotar al satului Șeandriceanilor. / De aceasta dăm știre dumitale, pe ale

[25] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. XIV, Huşi 1925, p. 5

noastre suflete și mărturisim cum înșine am găsit și am făcut, cu oameni buni și bătrâni… / Noi, mai mici fii dumitale: Botică ureadnic din **Dorohoi**, și Lazor biv pitar, și Gligore Mitrofanici șoltuz și cu 12 pârgari, Cristea bătrânul, Costin șlicarul, alt Grigore Hubar, Cozma bătrânul, Dubrov, Pavel, Malic, Stratul, Macsin și alți oameni, au fost mulți din **târgul Dorohoiului,** și Andreica vătăman din **Cobăla**, Onciul vătăman din **Măgura**, Buțurca vătăman din **Pascari**, Vasile vataman, Dan, Cozma, Ilea din **Buhaicea**, Simion Horbul din **Cucorăni**, Ionaşco bătrânul, Miţ, Gherasim, Pavel Mişco, Lazor, Brai, Dima şi Tihmar din **Şendriceni**"[26].

1628, decembrie 16: Întărit drept danie domnească de Miron Barnovschi voievod mănăstirii Bârnova din codrul Iaşilor, care primeşte uric pentru „un sat anume **Buhaiciu** (satul Pădurenii, Botoşani) şi siliştea **Păscarii** (mai sus de Dorohoi, Botoşani) şi cu iezerul cel mare, mai sus de târgul Dorohoiului, şi moară în iezer, şi cu tot venitul… care au fost ale noastre drepturi domneşti, supt ascultarea târgului Dorohoiului"[27].

1631, februarie 3: Porunca dată de Moise Moghila voievod diacului Gociul ţi ureadnic de **Dorohoi**, după ce „s-a jeluit Onciul Iuraşcovici pe nişte oameni, zicând că şi-a hotărât şi el sarzl lui **Şendriceanii**, dinspre toate hotarele, şi a stâlpit, iar acum s-a aflat un stâlp stricat şi nutat din loc, dinspre satul **Buhaicea**… voi să socotiţi cu oameni buni de acolo şi, de veţi afla că este mutat acel stâlp din loc, să luaţi boi de la acei oameni şi să-i trimiteţi

---

[26] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XIV, Huşi 1925, pp. 7, 8

[27] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 450, pp. 616, 617

la domnia mea, şi să puneţi stâlpul iarăşi la loc, cum vor spune dresele, până unde este hotarul lui, iar cui i se va părea nescaiva înşelăciune să fie de faţă înaintea domniei mele”[28].

1635, august 4: Scrisoarea lui Boräleanul uricar, Isac Stârcea, și Gociul din Dorohoi, trimisă lui Vasile Lupu voievod, prin care mărturisesc despre cum au fost să socotească, cu oameni buni și bătrâni, megieși, „o bucată de hotar din hotarul **Șendricenilor** (comuna Şendriceni, Botoşani), satul Onciului pârcălabul, că s-a jeluit înaintea Măriei Dumitale că i-a împresurat Lupul Talpă comisul cu hotarul **Șeleșeului** (Şilişeu, Hilişeul de Sus, înglobat în Pomârla, comuna Pomârla, Botoşani). Deci noi mers-am și am strâns oameni de primprejur și din târg din **Dorohoi** și din alte sate… am trimis la Lupul comisul, să vină și să-și aducă și dresele, să le citim, și ale lui, și ale Onciului, să le hotărâm pe unde le vor spune dresele, cum este obiceiul. Iar el n-a vrut să vină la hotar și la oameni buni, cum au fost învățătura Măriei Tale, ci a zis că va veni înaintea Măriei Dumitale. Ci au trimis pe Dumitrașco din Ilișești (Bucovina), cumnatul lui Rugină, cu un ispisoc de întăritură de la Simion Vodă, pe o bucată de loc din hotarul **Buhaicilui** (Buhaci, Buhaiciu, Buhai, azi Pădureni, comuna Şendriceni, Botoşani), și scrie în acel ispisoc acel loc în semne despre hotarul Șendricenilor, din Jidovca, în movila acea mare, la Urlea, și peste o moviliță, despre hotarul Păscarilor... / Deci, noi le-am dat zi și am mers cu acești oameni buni, de ne-au arătat acele semne. Și ne-au arătat de unde a luat Lupul fânul lui Dumitru, șoltuzul din **Botoșăni**, ce au vândut

[28] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XIV, Huşi 1925, pp. 13, 14

Onciul pârcălabul, și de unde i-au bătut vecinii. Deci tot este hotarul Onciului de Șendriceni. / De aceasta dăm știre Măriei Dumitale, iar Măria Dumitale îi vei judeca cum va fi voia Măriei Dumitale, ca un domn milostiv. / Mai mici robii Măriei Dumitale, Borăleanul uricar, Isac Stârcea, Gociul, Grozav biv șoltuz, Romașco, Ion Ouco, Stratula, Ștefa bătrânul, Vlașin, Gligorie Oucic, Droni, Gavril Șelepco, Ionaș zeat (ginere) Cârsti, Ionașco Frățiian, Gagiul, Roman, Gora bătrânul, Ionașco bătrânul, Dumitrașco biv șoltuz, Petriașiul, Isac Ilcescul din **Dorohoi**, Gheorghe dregătorul şi Ştefa ot **Buhaiciu**, Fădor ot **Popeni** (comuna George Enescu, Botoşani), Pavăl, Eremiia, Ionaşco, Ionaşco Drăgăneţ şi Moisea ot **Șendriceni**, dăm ştire Măriei Dumitale, toţi, noi cu sufletele noastre"[29].

1636, martie 31: Cartea de împuternicire, dată de Vasile Lupu voievod marelui logofăt Gavrilaş „şi dregătorul din sat din **Buhaci** (azi Pădureni, comuna Şendriceni, Botoşani), spre aceea ca să fie tare şi puternic a ţine şi a opri tot hotarul şi fânaţul cât va fi prin împrejurul satului, pe hotarul cel bătrân"[30].

1636, mai 19: Porunca dată de Vasile Lupu voievod dregătorilor de Dorohoi, după ce „s-au jeluit rugătorii Domniei Mele, egumenul şi tot soborul de la sfânta mănăstire de la Bârnova şi Onciul ce a fost pârcălab pe Dumitraşco, cumnatul lui Rugină şi pe Lupu ce-a fost comis, zicând că le iau de la trei sate hotare, de la **Buhaiciu** (Buhaci, azi Pădureni, comuna Şendriceni,

[29] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 191, p. 227

[30] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 382, pp. 429, 430

Botoşani), **Şendreni** (comuna Şendriceni, Botoşani) şi **Păscari** (înglobat în Şendriceni, comuna Şendriceni, Botoşani), Pentru aceea, să le daţi zi să stea de faţă înaintea Domniei Mele şi să-şi aducă dresele cu ce iau acele hotare. Şi să le faceţi şi hârtie de zi”[31].

1671, august 20: Scrisoarea hotarnicilor domneşti Pătraşco Zbiere, vornicul de **Dorohoi**, Simion Popa Cadehrib, Ionaşco Bădro şoltuzul de Dorohoi, Ion Lişcenco ce-a fost şoltuz, Gheorghiţă diaconul, Pirluşco, Sănic, Condre bătrânul, Gligoraşco Furtună, Condre Turcin şi Eremia Silic din **Dorohoi**, Condre, Simion Buţurcă şi Vasile Vătăman de **Păscari**, Mitre, Vasile Candinco şi Diaconul de **Buhaiciu**, şi Lupaşco vătămanul de **Lozna**, „pentru rândul unui hotar din **Şendriceani**, ce este peste iezer, în ţinutul Hârlăului, ce-i dat, de demult, din hotarul Dorohoiului, pentru pâra ce are Dubău logofătul cu şătrarul Rugină pentru acel hotar, scriind drese bătrâne ale lui Rugină cum este lor danie şi moşie o bucată de loc din hotarul Şendriceanilor, în semne scriind, de demult, semnele din Jidovca, la movila Orlii, ce este acel Orlii un deal şi o movilă pe acel deal, iar Rugină zice că nu-i acela Orlii, iar noi toţi mărturisim cu sufletele noastre că ştim că, după multă pâră ce-au avut Onciul cu Rugină şi cu cumnaţii lui… s-au mutat pietrele mai jos, la Jidovca şi-n movila ce-i în dealul Orlii, care sunt pietrele şi astăzi, şi-au ţinut Şendriceanii până anţărţ, când iar au început a mesteca acel hotar şi trece peste pietre”[32].

---

[31] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 424, pp. 486, 487

[32] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XIV, Huşi 1925, pp. 26, 27

PĂDURENI

(satul Şchiupeni, Şchiopeni, azi Pădureni, Vaslui).

1448, iulie 15: Menţionat de Petru voievod, când întăreşte moşiile fraţilor Roşca şi Cojea, care primesc uric pentru „satele anume: Călimăneşti, sub Dumbravă, unde este casa lui Roşca, şi, pe Tutova, Broşteni, unde este casa lui Cojea, şi seliştea anume a lui Stan, şi, mai jos de Micul, unde a fost Căliman, şi Călimăneşti, unde a fost Ion Călimănescul, şi Bogeşti, şi, la obârşia Luminatei, la fântână, seliştea de lângă Ivul, de asemenea şi Măciucă, şi, mai jos, Muncelul, şi cu seliştea lui Brătan, şi prisaca lui Micşin, şi, la Seaca, mai jos de prisacă, un loc din pustie, şi, la Prut, mai sus de **Faurei** (satul Faurei pe Prut, azi Văleni, comuna Pădureni, Vaslui)... Miroslăveştilor, un loc din pustie şi, pe Ialan, Micşineşti, al copiilor lui Micşin”[33]. Hotarele, din veac.

1489, ianuarie 24: Întărit de Ştefan voievod fraţilor Dobrăcean şi Burul, feciorii Tatului din Bârzota, care primesc uric pentru „ocine şi sate Cerţăştii, şi mănăstire, şi Şchiupeni, în gura Sacăi”[34].

1492, martie 14: Întărit de Ştefan (cel Mare) voievod lui fraţilor Ion, Nichita şi Micul, care cumpără, cu 50 galbeni tătăreşti, de la Mirza Ezereanul, fiul lui Drăguţ, nepotul lui Grad, „a patra parte dintr-un sat pe

---

[33] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 281, pp. 400, 401

[34] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 48, p. 89

Tutova, anume **Făureştii**, unde a fost Stanco, în partea de jos… / Iar hotarul acelui sat, partea de jos, îbcepând de la capătul megieşilor cu Făureştii de la Tutova, de la gura gârlei, prin câmp, la Solotvina; apoi la trei stejari, apoi la un stejar însemnat, mai sus de rediu; apoi pe vârful dealului, pe cale”[35].

1563, iunie 6: Întărit de Ioan (Despot) voievod lui Frij, neamului lui Pantea şi surorii sale Goalba, surorilor Măgdălina, Dolca, Ileana şi Aniţa, nepoţi Tomii, precum şi neamurilor lor Iosăp şi fratele său Petre, Stănilă şi fratele său Oane, toţi nepoţi Micului, care, „cu mare jalobă şi mare mărturie” s-au plâns că au pierdut dresele strămoşilor lor „pe un sat, anume **Făureştii**, unde au fost casele lui Toma şi Micul, pe Sărata, în vremea când a pribegit Alexandru voievod”[36].

1635, ianuarie 5: Carte de hotărât satul **Stănileşti** (comuna Stănileşti, Vaslui) şi cutul **Ruşilor** (comuna Stănileşti, Vaslui), partea lui Cehan, de **Stărpenii** (comuna Stănileşti, Vaslui), cu cutul **Muntenilor** (comuna Stănileşti, Vaslui), partea Roşcăi, în ţinutul Lăpuşna, semnată de Cujbă vornic, Duca comis, Dumitraşco feciorul Şetrarului, Iuga din **Horjeşti** (comuna Mingir, raionul Hânceşti, Moldova), Mihalcea, Pavel şi Creţul din **Gurbăneşti** (lângă Hănăsenii Noi, raionul Leova, Moldova), Pântelei din **Budeşti** (raionul Leova, Moldova), Ciorba din **Cârlegaţi** (azi Pădureni, comuna Pădureni, Vaslui), Dieniş şi Gligorie din **Plotoneşti** (comuna Dimitrie Cantemir, Vaslui), Gherman din **Clocicari** (lângă Văleni, comuna Pădureni, Vaslui), Ciocan din **Leoşti** (comuna

[35] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XVIII, Iaşi 1892, pp. 438-443
[36] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. II, Iaşi 1907, pp. 81, 82

Pădureni, Vaslui), Pavel din **Plăvăţeni** (lângă Urlaţi, comuna Dimitrie Cantemir, Vaslui), Modruz din **Urlaţi** (comuna Dimitrie Cantemir, Vaslui), Colac, Andronic şi Gheorghe din **Vârâţi** (înglobat în Lunca Banului, comuna Lunca Banului, Vaslui), Gligorie din **Cioreceşti** (înglobat în Lunca Banului, comuna Lunca Banului, Vaslui), Gligorcea din **Broscăşeni** (Broscoşeşti, comuna Lunca Banului, Vaslui), Pătraşco şoltuz, Giurgea, Pătrăşcan şi Ştefan Galbăn din **Huşi**. / Şi s-a stâlpit din ţarină şi din vatra satului, cum am aflat cu oameni buni. Aşijderea, ce s-au aflat bălţi pe hotarul Stărpenilor, din capul satului din jos, jumătate din iezerul Lungul, iar jumătate este a Măcicanilor. De aici, de la Lungul în sus, este Balta Simei; de-aici, mai sus, este Balta Avraamului; de-aici este Gârla Lungului; de-aici este Racela, în capul hotarului de sus, iar din jos este hotarul Stărpenilor, până în vadul Pruteţului. Aceste bălţi sunt peste Prut, dinspre răsărit; iar bălţile ce sunt pe hotarul Stănileştilor sunt de ceastă parte de Prut, dinspre apus, şi se împreună cu ale Volosenilor. De aceasta scriem şi dăm ştire Măriei Dumitale”[37].

1673, mai 20: Carte de împuternicire, dată de Ştefan voievod lui Mârzac, hotnogul de călăraşi, „să fie tare şi puternic a ţine şi a opri ale lui drepte moşii şi cumpărături ce are din satul **Scorţeni**, partea lui Lohanaş, şi din satul **Copăceana**, şi din **Faur**, şi din **Vâtcani**, şi din **Lungeani**, şi din **Voroveani** şi să aibă a lua de a zecea… Aşijderi, să aibă a opri pe Vârnă din satul Lungeani, dinspre partea Stratului, şi să aibă a spune răzeşilor, pentru un vad de moară ce este la **Scorţeni**,

[37] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 2, pp. 2, 3

anume lui Ivan şi lui Vârnă, să iezească acolo acel vad de moară dimpreună cu Mârzacul, cine cât îi va fi partea, într-o lună; iar cui i se va părea cu strâmbul, acela să vină de faţă înaintea domniei mele”[38].

PĂDURENI

(comuna Dămieneşti, Bacău).

1632, august 28: Întărit de Alexandru Iliaş voievod lui Dumitraşcu Solomon, care primeşte uric pentru „satul **Fântânelili** (Fântânele, comuna Hemeiuş, Bacău) şi cu vad de moară în Bistriţă, ce este în ţinutul Bacăului; care acel sat, din zilele vechi, din vremuri de demult, a fost în ocolul târgului Bacăului, ce l-a cumpărat el de la Gheorghiţă şi de la fraţii lui Grigoraş şi Vasile, feciorii răposatului Dumitraşcu Ştefan logofăt, drept 300 galbeni ungureşti… / nişte părţi de moşie din sat **Năsoeştii** (azi Cetăţuia, comuna Strugari, Bacău), ce iarăşi este în ţinutul Bacăului, ce şi l-a cumpărat el de la Ştefan, fecior lui Tetiu, şi de la Alexa, fecior Tomii, şi de la Toma, fecior Zamfirei, nepoţii lui Buzdugan, toate părţile lor din ocină, drept 55 taleri de argint. / Şi iarăşi, altă parte din Năsoeştii… ce şi l-a cumpărat el de la fraţii Gheorghe şi Ion, feciorii lui Grozav, nepoţii Vişii Drăgoaia, dintr-un bătrân a patra parte, jumătate, drept 30 zloţi bătuţi. / Şi iarăşi… o ocină dintr-acelaşi sat Năsoeşti, cu loc de eleşteu şi cu tot venitul, ce-i este lui schimb cu mănăstirea

[38] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XX, Iaşi 1892, pp. 81, 82

Berzunţii, pentru o poiană ce se numeşte Pârjoaia… / Şi iarăşi… nişte părţi de ocină din sat de **Iadumireştii** (lângă Poduri, Bacău), ce este iarăşi în ţinutul Bacăului, ce şi l-au cumpărat de la Mărica, fata Ilenii, nepoata Petrii, drept 15 taleri bani gata număraţi. / Şi iarăşi… dintru acela sat Iadumireştii… ce şi l-au cumpărat el de la fraţii Ion şi Nastasia, drept 70 taleri… / Şi iarăşi… altă parte din Iadumireştii, ce şi l-au cumpărat el de la Ion şi Tudora, feciorii lui Toader diacon, drept un cal bun şi 30 taleri număraţi… / Şi iarăşi… altă parte de ocină din sat **Săcătura** (Secătura, azi Pădureni, comuna Mărgineni, Bacău), ce este iarăşi la ţinutul Bacăului, ce au cumpărat el de la Tiron, feciorul lui Dimitrie, drept 40 taleri bani buni. / Şi iarăşi… dintru acelaşi sat Săcătura… ce şi l-au cumpărat de la Dumitru, Vasile şi Nastasia, feciorii lui Trif, drept 40 taleri bani buni. / Şi iarăşi… din Săcătura, ce a cumpărat el de la Agafia, fata Şandrii, nepoată lui Petre biv vel armaş, drept 12 taleri număraţi. / Şi iarăşi… nişte părţi de ocină din sat **Alboteştii** (lângă Poduri, Bacău), ce este iarăşi în ţinutul Bacăului, ce şi le-a cumpărat el de la Chelsia şi Loghina, fetele Măgdălinii, nepoatele Lupii, drept 45 taleri număraţi, însă cu partea fratelui lor, a lui Constandin, fiindcă s-au tocmit cu dânsul ca să aibă el a stăpâni şi părţile lor din **Petrimăneşti** (lângă Poduri, Bacău). / Şi iarăşi îi întărim altă parte de ocină din sat **Băsăştii** (comuna Pârjol, Bacău), ce este iarăşi în ţinutul Bacăului… ce şi-a cumpărat el de la fraţii Lazăr, Petre Borza, Tănase şi Dochia, feciorii lui Ion Pravăţ, nepoţii Lucăi, drept 40 taleri număraţi”[39].

[39] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 184, pp. 237-240

1640, septembrie 1: Cârstina şi Safta, fetele Toşlei, nepoatele lui Bordogan, şi vara lor Docâţa, fata Martei, nepoata lui Bordogan, şi fratele ei Ursul vând lui Iusip din **Lolcani** (Luncani, comuna suburbană Mărgineni, Bacău), pentru 39 zloţi, „partea lor de ocină din **Saca** (Săcătura, în Pădureni, comuna suburbană Mărgineni, Bacău), jumătate din partea lui Bordogan, ce se va alege… Şi în această tocmeală au fost Constantin şi popa Puiul din **Mărgineni** (comuna suburbană Mărgineni, Bacău), Toader şi Ignat ginerele ot **Fântânele** (comuna suburbană Hămeiuşul, Bacău), Pentelei, Ştefan ginerele Martei, Scântei, Mihăilă Talaba, Dahid Drolea din **Saca**, şi alţi oameni buni”[40].

1633, septembrie 10: Întărit de Moise Moghila voievod jupânesei Zanfira din târgul **Iaşi**, în baza unor zapise de la Ştefan logofăt, Petria şi Sava din **Dămieneşti** (comuna Dămieneşti, Bacău), Vasile Buliga din **Bătrâneşti** (comuna Icuşeşti, Neamţ), Constantin Tropoteiu şi Lazăr din **Ruşi** (Ruşii Zavului, contopit cu Roşiori, comuna Roşiori, Bacău), Nechifor fost hortnog şi Andronachi vistiernic din **Pădureni** (comuna Dămieneşti, Bacău), Grigore, Trifan vistiernic şi Zaharia uşer din **Bucium** (comuna Valea Ursului, Neamţ), Vico armăşel şi Istrati vistiernic din **Drăjăşti** (Drăgeşti, comuna Dămieneşti, Bacău), care mărturisesc „cum că ea şi-a cumpărat, de la Lazor şi Vasile, feciorii lui Neniul, toată partea câtă se va alege din satul ce se numeşte **Ruşii Zavolovii**, ce este la ţinut Romanului, drept 80 zloţi… / Şi iarăşi, o parte de ocină dintr-acelaşi sat Ruşii, de la Anghelina, fata lui Ştefan paharnic, cât se va alege partea moşului ei Raţi

[40] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 448, pp. 443, 444

Moişăscul, drept 60 taleri… / Şi iarăşi, într-acelaşi sat Ruşii, de la Vasile şi Ana, fecorii lui Neniul, nepoţi de fii ai Răţoai, şi de la Lazor, fecior Dochiei, toate părţile Răţoai şi a Dochiei, drept 30 zloţi bătuţi”[41].

1774, iunie 26: Satul **Pădurenii**, al jicnicerului Manolache Jora, ţinutul Romanului, ocolul de Jos, după recensământul lui Rumeanţev[42], avea **toată suma caselor 28**. Scădere rufeturi 14: 11 țigani, 3 văduve. Rămân birnici 14. / **Birnici:** Pălade, văcariu / Ioniță sin (fiu) lui / Toader Fundul / Toader, grădinar / Lupul Chiriac / Ioniță Țampeiu / Tănasă, lădar / Ion, lipovan, plugar / Ion Teșul / Gheorghe Ghimpul / Ștefan Rugină / Gheorghi Teșul / Ștefan, slugă / Vasile, slugă. // **Rufeturi**: Toader, jude / Gligoraș, țigan / Ștefan, țigan / Petre, țigan / Dumitru, țigan / Gheorghe, țigan / Ioniță, țigan / Neculai, țigan / Ștefan, țigan / Ion, țigan / Dochița, țigancă / Maria, țigancă / Safta, țigancă / Iordache, țigan.

1901: „**Pădureni**, sat în judeţul Roman, plasa Fundul, comuna Dămieneşti, spre nord-est de târgușorul Dămienești și la 4,5 km de el, pe pârâul Creţoaia. Are o populaţie de 181 suflete, locuind în 50 case. Sunt 467 vite mari cornute”[43].

---

[41] AȘSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 390, pp. 491, 492

[42] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 272, 273

[43] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul IV, Bucureşti 1901, p. 646

PĂDURENI

(mai sus de Odobeşti, Vrancea).

1774, iunie 26: Satul **Pădurenii**, ţinutul Putnii, ocolul Milcovului de Sus, după recensământul lui Rumeanţev[44], avea **toată suma caselor 136**. Scădere rufeturi 83: 14 scutelnici, 3 mazili, 10 preoţi şi dascăli, 3 nevolnici, 50 slujitori, 3 ciocli, 1 ruptaş, 2 cu dajdea la Iaşi. Rămân birnici 53. / **Birnici**: Tudor, vornic / Lupul fiul lui Tudor / Toader Micheş / Miron, vătăman / Costantin Strâmbul / Mihăilă Telun / Grigori nepot lui Crăciun / Dinu Răciulă / Bran / Lupul Robul / Simion, chilar / Dumitraşco Tărăbuţă / Vasile Sărăcuţul / Simion Ionaşco / Neculai Cerbul / Andrei nepot lui Cerbul / Vasile Raico / Şerban, muntean / Grigore Giurge / Marin, ciobotar / Iordan din Floreşti / Pavel Ghemu / Vasile nepot lui Nedelco / Costantin fiul lui Ioniţă Marco / Stănilă, ciobotar / Sava, ce a fost vier / Miron Gugescul / Uncheş Gheorghe / Adoni Găvan / Vasili Golici / Năstase Susaiu / Ion, muntean / Gheorghiţă / Stoica Gunoiu / Petre, grec / Iacob, rus / Năstase Râpa / Costantin, dascăl / Ion Susan, văcar / Nistor nepot lui Marin / Dumitru fratele lui / Costantin Gojan din Scântee / Stan fiul lui Gojan / Mihălache, muntean / Chiriţă al lui Cârstian / Gavril Brăgău / Apostol fiul lui Dumitraşco / Negoiţă, muntean /

[44] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, pp. 327, 328

Gheorghiţă fiul lui muntean / Toader, muntean / Dumitru al lui Radu / Niagul, muntean / Ioniţă, muntean, argat. // **Rufeturi:** Enache Clipală, slujitor de Focşani / Ioniţă Neştiutul, ciobotar, slujitor / Costantin, grec, slujitor / Anton, cărăuş, slujitor / Pătraşco fiul lui Anton, slujitor / Pătraşco Guţescul, vornic, slujitor / Ion Păcală, slujitor / Toader Gârlian, slujitor / Petre Cleşte, slujitor / Ştefan Piciorgros, slujitor / Ion fiul lui Anghel, slujitor / Costantin Frăsânoiu, slujitor / Anghel, păscar (pescar – n. n.) , slujitor / Vasile Ursache, slujitor / Mihalce Burlă, slujitor / Neculai, grădinar, slujitor / Neculai Ispir, slujitor / Gheorghe Chirilă, slujitor / Ion Gârlian, slujitor / Iacob, pâslar, slujitor / Dumitru a Niacşului, slujitor / Neculai al lui Enachi, slujitor / Gheorghe Ursache, slujitor / Angheluţă Stogu, slujitor / Paraschiv al lui Angheluţă, slujitor / Gheorghiţă, butucar, slujitor / Tănase Antimir, slujitor / Matei al lui Raţă, slujitor / Paraschiv Murtuc, slujitor / Toader, slujitor / Alicsandru Stogu, slujitor / Andrei Gârgărici, slujitor / Costantin Caba, olar, slujitor / Ion fiul lui Ionaşco, slujitor / Stati fiul lui Stan, slujitor / Costantin Tontoroiu, slujitor / Ioniţă a Lupoae, slujitor / Vasile fiul lui Ioniţă, slujitor / Ion Acsăntie, slujitor / Anghel, slujitor / Necula Păcuriţă, slujitor / Gheorghe, ce a fost vier, slujitor / Ion frate lui Nedelco, slujitor / Grigoraş al Cârstânei, slujitor / Ioniţă a Mişchişoae, slujitor / Stanciul, ciobotar, slujitor / Ion fiul pâslăriţii, slujitor / Tănasă Antimir, slujitor / Dumitru cumnat dascălului, slujitor /Costantin frate lui Marin, vier mănăstirii Bârnovii / Dumitru Preda, vier dumnealui banului Iancului Razu / Pavel Buruiană, al pâslăriţii, vier la fel / Ciudin, chelar spătarului Ioniţă Canta / Toader, cazacu, vier dumnealui vel vistiernicului / Nedelcu, vier

la fel / Apostol Gheme, vier visternicesei Nastasâicăi / Crăciun Rusoiul, vier dumneaei hătmăniţei Safta Ruset / Ioniţă al lui Plămădiţă, la neguţătorii din Eşi / Ion Avram, la fel, la neguţătorii din Eşi / Ivaşco, cioclu / Tudor, muntean, cioclu / Tudor, cioclu / Costantin Plămădiţă, nevolnic / Ioniţă Marco, nevolnic / Şerban, nevolnic / Radul fiul Chiriţăi, scutelnic schitului din Scânteia / Lupul fiul lui Dumitru, scutelnic schitului din Scânteia / Ion al lui Dumitru, scutelnic schitului din Scânteia / Cârste fiul lui Niagul, scutelnic schitului din Scânteia / Dragul, muntean, scutelnic schitului din Scânteia / Ştefan Leoştian, scutelnic schitului din Scânteia / Pavăl Adam, ruptaş de cămară (fisc – n. n.) / Popa Ion la schitul Scânteia / Popa Maftei Ghemulici / Popa Ursul / Popa Ioniţă / Popa Vasili / Popa Anghelache, proin / Popa Ioniţă din Buluc / Ioniţă Salmaşa, monah / Călugărul Iacob / Călugărul Enache, grec.

PĂDURENI

(lângă Pufeşti, Vrancea).

1774, iunie 26: Satul **Pădureni**, ţinutul Putnii, ocolul Luncii, după recensământul lui Rumeanţev[45], avea **toată suma caselor 21**. Scădere rufeturi 21: 16 scutelnici boierești, 3 nevolnici și babe, 2 slugi boierești. / **Rufeturi**: Costantin Ursache, vier dumnealui spătarului

[45] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, pp. 278, 279

Iordache Canta / Apostol Burechiță, vier la fel / Istrate Sârghie, vier la fel / Andrei Chiriac, vier la fel / Ion Mănăilă, vier la fel / Mane Cârjan, vier la fel / Gheorghie, morar, vier la fel / Hortolomeiu, vier la fel / Pătrășcan, vier la fel / Vartolomeiu al lui Bacoș, vier dumnealui paharnicului Iordache Lazu / Micul, muntean, vier la fel / Andrei Mălăel, vier la fel / Dumitrașco din Cozmești, vier la fel / Gavril Domintian, vier, slugă lui Dumitrache al lui Șendre / Grigoraș Mălăel, vier la fel / Mihaiu, vier stolnicului Gavril Miclescul / Ursul Berheci, vier la fel / Lupul Spătarul, vier dumnealui banului Iordache Canta / Baba Stanca / Baba Marie / Baba Sofronie.

1901: „**Pădureni**, comună rurală în județul Putna, plasa Șușița, situată în jos de Pufeşti. Cătunele ce o compun sunt situate unul în josul altuia şi la 2-3 km unul de altul. Reşedinţa se află la 21 km de sub-prefectura plăşii şi la 23 km de capitala județului. Se numea, în vechime, Huipești. Este situată aproape de punctul unde se varsă pârâul Zăbrăuțul în Siret și e udată de râul Siretul și de pâraiele Zăbrăuţul, Balta şi Călimăneşti. E compusă din cătunele: Călimănești, Modruzeni şi Pădureni, unde e şi primăria. Are o populaţie de 203 familii sau 903 suflete; o biserică parohială, cu hramul Intrarea în Biserică, în Pădureni şi una filială, cu hramul Adormirea, în Călimăneşti; o şcoală mixtă, frecventată de 28 copii. Locuitorii posedă: 1 mașină de treierat cu aburi, 1 de bătut porumb cu aburi, 39 pluguri de lemn, 51 pluguri de fier, 16 grape de fier, 1 maşină de vânturat; 344 boi, 301 vaci, 116 cai, 875 oi, 37 capre şi 211 porci; 178 stupi de albine. Comerţul se practică de către 9 comercianţi, din care 5 de băuturi spirtoase. Meseriaşi sunt: 4 fierari, 2 rotari și 1 cojocar, / **Pădureni**, cătun în comuna cu acelaşi nume,

situat în jos de Pufeşti, la 10 minute de acest din urmă sat. Are o biserică parohială, cu hramul Intrarea în Biserică; o şcoală mixtă, frecventată de 25 copii”[46].

PĂDURENI

(comuna Bereşti-Bistriţa, Bacău).

1634, ianuarie 25: Zapisul fraţilor Toma şi Matei Birtoc din satul **Galbeni** (comuna Filipeşti, Bacău), în care mărturisesc că au vândut, „din jumătate de sat **Tuleşti** (lângă Corneşti, comuna Filipeşti, Bacău), din partea din jos a treia parte, jupânului Toader Boldescul şi frăţâne-său Gheorghe Boldescul, drept 15 zloţi tătăreşti… înaintea lui Gheorghe Moţoc din **Aldeşti** (înglobat în Cârligi, comuna Filipeşti, Bacău), Cozma Ciocârlie din **Sârbi** (lângă Moldovenii, comuna Secuieni, Neamţ), Mihai Bucur din **Pădureni** (comuna Bereşti-Bistriţa, Bacău)… iar Ionaşco diac din Galbeni a scris zapisul, în casa popii Liciului din Galbeni şi şi-au pus peceţile”[47].

1774, iunie: Satele **Bereştii, Pădurenii, Ciumaşii** şi **Iteştii**, ocolul Siretului, după recensământul lui Rumeanţev[48], aveau **toată suma caselor 107**. Scădere rufeturi 1: 1 popă. Rămân birnici 106. / **Birnici:** Vasile

[46] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul IV, Bucureşti 1901, pp. 645, 646
[47] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 30, p. 31
[48] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 72, 73

Ciumaş din Valia Ră / Vasile, ciobotar din Valia Ră / Toader, jugănar din Valia Ră / Sandul Cenuşă din Valia Ră / Vasile Pătru din Valia Ră / Maftei Pătru din Valia Ră / Ion Roman din Valia Ră / Vasile Roman din Valia Ră / Gheorghe fiul lui din Valia Ră / Andrei Hălăcian din Valia Ră / Vasile, bârsan din Valia Ră / Pavăl Gologan din Valia Ră / Andrei Brumă din Valia Ră / Ştefan Gologan din Valia Ră / Lupul Ţanpău din Ilieş / Neculai Chiriac din Ilieş / Ştefan Ignat din Ilieş / Toader Brumă din Ilieş / Ioniţă Cenuşă din Ilieş / Sandu Cenuşă din Ilieş / Ioniţă Cenuşă din Ilieş / Ion Giuncul din Ilieş / Vasile Crihan din Ilieş / Ion sin (fiu) lui Toader Crihan din Ilieş / Toader Chiriac din Făgheţel / Vasile Chiriac din Făgheţel / Vasile fiul lui Toader Chiriac din Făgheţel / Costantin fiul lui Necoară din Făgheţel / Ion Brumă din Făgheţel / Acsintie Brumă din Făgheţel / Toader Albu din Făgheţel / Ignat Necoară din Făgheţel / Stratu fiul lui Ilii din Făgheţel / Ion fiul lui Ursul Ciumaş din Făgheţel / Costantin Ciumaş din Făgheţel / Vasile Crihan din Făgheţel / Grigore Pocitanii din Făgheţel / Lupul Verdeş din Hălmăcioi / Ion a diaconiţii din Hălmăcioi / Mihălache Blende din Iteşti / Vasilache, rus din Făgheţel / Ion Ciumaş din Iteşti / Doroftei zet (ginere) lui Mititel din Iteşti / Sandu Chiriba din Iteşti / Costantin Mititel din Iteşti / Ioniţă Oai din Vaia Ră / Lupul Oai din Ilieş / Gavril Pocitanii al Ţintii / Ion, pas / Ştefan Grapă din Iteşti / Ion fiul lui / Ioniţă al lui Brânză din Şerbăneştii lui Istrate / Gheorghe al lui Cufu din Şerbăneştii lui Istrate / Lupul Gioncul din Şerbăneştii lui Istrate / Ştefan al lui Gioncul din Şerbăneştii lui Istrate / Ion Chelsăi din Şerbăneştii lui Istrate / Ursachi fiul lui din Şerbăneştii lui Istrate / Ştefan Gioncul din Şerbăneştii lui Istrate /

Mărdari, rotar din Şerbăneştii lui Istrate / Ioniţă Brânză din Şerbăneştii lui Istrate / Ştefan fiul lui din Şerbăneştii lui Istrate / Mihălachi Marcoci din Şerbăneştii lui Istrate / Radu al lui Brânză din Şerbăneştii lui Istrate / Trohin Vatră din Şerbăneştii lui Istrate / Andrei Gioncul din Şerbăneştii lui Istrate / Ion fiul lui Andrei Gioncul din Şerbăneştii lui Istrate / Ioniţă Popa din Şerbăneştii lui Istrate / Ursul Floriş din Şerbăneştii lui Istrate / Vasile, butnar din Şerbăneştii lui Istrate / Ursul Chifu din Şerbăneştii lui Istrate / Luca, butnar / Neculai Rădăcină din Şerbăneştii lui Istrate / Dumitraşco al butnarului din Şerbăneştii lui Istrate / Toader Pocitanii din Şerbăneştii lui Istrate / Lupu Grăpeniş din Şerbăneştii lui Istrate / Pavăl Grăpeniş din Şerbăneştii lui Istrate / Ursachi Crihan din Şerbăneştii lui Istrate / Ştefan, ciobotar din Şerbăneştii lui Istrate / Vasile Grăpeniş din Şerbăneştii lui Istrate / Sandul Grăpeniş din Şerbăneştii lui Istrate / Savin Grăpeniş din Şerbăneştii lui Istrate / Neculai Humă din Şerbăneştii lui Istrate / Tănasă, olar din Şerbăneştii lui Istrate / Cozma Burciu din Şerbăneştii lui Istrate / Tănasă pas din Şerbăneştii lui Istrate / Vasile fiu spătăriţii din Şerbăneştii lui Istrate / Andronachi Ciumaş din Şerbăneştii lui Istrate / Stoica, muntean, vornic din Şerbăneştii lui Istrate / Ursachi Albu din Şerbăneştii lui Istrate / Neculai Giosan din Şerbăneştii lui Istrate / Neculai Vlas din Şerbăneştii lui Istrate / Toader, surugiu din Şerbăneştii lui Istrate / Costantin, băcăoanu din Şerbăneştii lui Istrate / Gheorghe fiul lui, din Şerbăneştii lui Istrate / Ioniţă Floriş din Şerbăneştii lui Istrate / Trifan Floriş din Şerbăneştii lui Istrate / Ioana cu fecior holtei / Toader Cumpătă / Andrei Negraeş / Ilii Ciumaş / Lupu

Ciumaş / Mihălache Blende. // **Rufeturi:** Diaconul Vasile din Şerbăneştii lui Istrate.

1901: „**Pădureni**, sat în judeţul Bacău, plasa Bistriţa de sus, comuna Bereşti, pe pârâul Turbata, la 624 m de satul Berești. Are o populaţie de 228 suflete. Vite sunt: 26 cai, 177 vite mari cornute şi 57 porci”[49].

PĂDURENI

(lângă Popricani, Iaşi).

1646, februarie 2: Se împart între moştenitori „ocinile unchiului nostru Miera pârcălabul şi alte moşii, care au fost neîmpărţite, de la moşii noştri. / Şi s-au venit în partea lui Grigore Ureche vornicul satul **Mănceştii** (pe Bâc, în Lăpuşna, Moldova), ce sunt pe Bâc, la ţinutul Lăpuşnii, şi jumătate de sat **Criceşti** (comuna Micleşti, Vaslui), ce este în ţinutul Vasluiului, şi partea din **Pădureni** (lângă Popricani, Iaşi), ce se va alege, ce este în ţinutul Iaşilor, de moşii şi de cumpărătură ale mătuşii noastre, a Berhecioai. / Şi lui Isac Mesehănescul, nepotul lui Toader Jorea, s-au venit jumătate de **Piscani** (lângă Vlădeni, Galaţi), jumătate de **Măciucaşii de Jos** (la nord de Ciotolom, Vaslui) şi părţi ce se vor alege din **Leurdeşti** (comuna Tamaşi, Bacău). / Aşijderea, s-au venit în partea lui Ionaşco Jorii fost vornic, feciorul lui Simion Jorii, şi lui Gligoraşco, nepotul său, jumătate de **Măciu-**

[49] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul IV, Bucureşti 1901, p. 646

caşii de Jos, jumătate de **Rupturi** (lângă Iveşti, Galaţi), jumătate de **Bârzăeşti** (Bârzăieşti, pe Bârlad, ţinutul Tutova, Vaslui) şi jumătate de **Sauleşti** (Săuleşti, comuna Vetrişoaia, Vaslui). / Şi lui Gheorghe Ştefan mare sulger, Roşcăi fost vistiernic, lui Cărăiman fost pitar, lui Pavăl vornic de gloată, lui Ionaşco Rusul pârcălabul şi Sturzăi, nepoţii Solomiei Mogâldoaie, li s-au venit, în partea lor, jumătate de **Piscani**, jumătate de **Măciucaşii de Jos**, jumătate de **Măciucaşii de Sus** şi partea ce se va alege din **Româneşti** (lângă Bălăbăneşti, Galaţi)”[50].

PĂGĂCENI

(lângă Popeni, Vaslui).

1645, martie 16: Cârstiian, feciorul Măriei, nepotul lui Gavril, sora lui Tiliman şi a lui Petrilă, din satul **Vorniceni** (comuna Tuluceşti, Galaţi), dăruieşte Măriei de Bancovici, „drept sufletul mâne-mea Mărie şi drept sufletul meu, ca să ne fie pomană în veci… toată partea mâne-mea Măria din satul **Fauri** (azi Poşta Elan, comuna Vutcani, Vaslui), ce este pe valea Bancovicilor, mai sus de **Piscani** (lângă Vlădeni, Galaţi), ce se împarte cu răspopul Mihăilă şi cu Dămian Cioroiul… dinaintea poporului şi a bisericii, a popii lui Eftimie din **Popeşti** (comuna Micleşti, Vaslui), Miron Şuşman de **Giurcani** (comuna Găgeşti, Vaslui), Ionaşco Fâsteci, Oarţa de **Pă-**

[50] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 284, p. 224, 225

găceni (lângă Popeni, Vaslui), Nistor a Flocoasei, Cazanoschi şi mulţi oameni buni"[51].

PĂHĂRNICENI

(lângă Orhei, pe Răut, Orhei, Moldova).

1774, iunie 5: Satul **Păhărniceni**, ţinutul Orhei-Lăpuşna, ocolul Răutului, după recensământul lui Rumeanţev[52], avea **toată suma caselor 36**. Scădere rufeturi 3: 1 volintir cu ostafcă, 1 popă, 1 diacon. Rămân birnici 33. 4 case pustii. / **Birnici:** Enciul, sârbul / Irimie Țurcanul / Năstas Văscan / Lupu Cătărău / Ioniță Gore / Lupul Ionel / Iordache Vicol / Gheorghi, herghelegiu / Gavril, văcar / Ioniță, rotar / Mitru / Sofroni Ciută / Constandin Bribul / Gavril Cantemir / Ioniță Zaharie / Vasile Dumbravă / Constandin, cioban / Trohin, cioban / Vasile, cioban / Grigoraș Roșca / Gheorghiță Chitroacă / Năstas fiul lui Grigoraș / Vasile Berihoiu / Vasile, munteanu / Ioniță Arbure / Nicolai Obadă / Sava Peșterău / Dănilă Roșca / Vârlan Pușcă / Ilie fiul lui Enache / Ioniță Ciorneiu / Leonti Crețul. // **Rufeturi:** Toma Nastas, cu ostafcă volintir / Popa Ilie / Diaconul Ursachi.

---

[51] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 30, p. 23

[52] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 416

PÂHNEŞTI

(comuna Arsura, Vaslui).

1623, iulie 19: Martori, atunci când Ştefan Tomşa voievod întăreşte moşiile vornicului de gloată Ionaşco Cehan, în baza zapisului de mărturie semnat de Cihan cel bătrân, de fraţii Rusul şi Laur din **Stăneşti** (lângă Horjeşti, judeţul Lăpuşna, Moldova), de Mărgelat, Stângaci şi Simion, tot din Stăneşti, de Bălici şi Văsiu din **Ciorăşti** (judeţul Ungheni, Moldova), care confirmă că „el şi-a cumpărat o parte de ocină din satul **Nemicani** (judeţul Lăpuşna, Moldova), de la Toader Hudici, pitărel din **Hudiceani** (judeţul Lăpuşna, Moldova), toată partea lui, cât se va alege din satul Nemicani, care acea parte de ocină i-a fost cumpărătură de la Toader Cosiţă, pentru 30 taleri bătuţi. / Şi iarăşi a adus înaintea noastră alt zapis, de la Toader Dubău ureadnic din **Huşi** (târg în ţinutul Fălciu, Vaslui) şi de la şoltuzul şi 12 pârgari de acolo, şi de la popa Trifan, şi de la Dumitru Soraci, şi de la Gavril Iuriescul, şi de la Balcău Ianciul, iarăşi şi de la Roman, şi Grigorie din **Pâhneşti** (comuna Arsura, Vaslui), şi de la Bilaşco, şi Frăea, şi Hilip, şi popa Oniţă din **Şopârleni** (comuna Heleştieni, Iaşi), de asemenea scriind că şi-a cumpărat o parte de ocină, de la Sava stolnicel, fiul lui Raşco, din toată partea tatălui său, Raşco, cât se va alege, jumătate din satul Şopârleni, pentru 60 de taleri de argint. / Şi de asemenea a adus înaintea noastră alt zapis, dinaintea lui Ionaşco, fost mare armaş, şi de la Toader din

Botneni (sat pe Crasna, Iaşi), şi de la popa Efrim, şi de la Moisei, de asemenea scriind că şi-a cumpărat o parte de ocină de la Măriica Stângăcioaie, fiica lui Posmag, nepoata Micăi, toată partea ei cât se va alege din satul **Dolheşti** (sat pe Crasna, Iaşi), jumătate, însă partea din ţarină şi din vatra satului, iar fânaţul să fie tot, pentru 22 de taleri bătuţi"[53].

1625, decembrie 5: Zapisul fraţilor Ştefan şi Apostol, care mărturisesc că au vândut vornicului Apostol Cihan „un vad de moară, cu piatra, în satul **Brateni** (lângă Pogăneşti, comuna Cioara, judeţul Lăpuşna, Moldova), pentru 250 taleri bani gata". Martori: „Moldovan, fost pârcălab, şi Gligorie Brahăş din **Păhneşti** (comuna Arsura, Vaslui), Costin, Lupul Decica şi Dumitru, fratele lui Moldovan, din **Pireni** (comuna Paşcani, judeţul Lăpuşna, Moldova)"[54].

1638, iulie 19: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce „Gavriţa, cu ai săi răzeşi din satul **Pâhneşti** (comuna Arsura, Vaslui), ce este în ţinutul Fălciului, s-au pârât de faţă, înaintea domniei mele, cu Gheorghe Boghiul, Mirea şi Mărdarie din sat din **Roşiori** (comuna Buneşti-Avereşti, Vaslui) şi cu Terchilă din **Mogoşeşti** (comuna Ipatele, Vaslui) pentru hotarul satului Pâhneşti, anume pentru poiana ce se întâmpină cu hotarul Roşiorilor, cu al Mogoşeştilor şi cu hotarul **Armăşenilor** (comuna Băceşti, Vaslui), zicând Gheorghe Boghiul, Mirea şi Mărdarie din Roşiori şi Terchilă din Mogoşeşti cum nu are satul Pâhneşti nimic treabă în acea poiană, nici le

---

[53] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 102, pp. 147-149

[54] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 391, p. 455

ajunge hotarul Gavriţei şi al răzeşilor lui în Poiană, Iar Gavriţa şi răzeşii lui au zis că ei au apucat din moşii lor ţinând acea poiană jumătate de sat Roşiori, iar dinspre Mogoşeşti vin hotarele alături şi dinspre Armăşeni iar se întâmpină hotarele. / Şi au zis că s-au mai pârât în zilele Radului vodă pentru acea poiană şi le-a dat hotarnic pe Toader Cehan sulgerul, de le-a hotărât şi le-a pus semne pe unde a venit hotarul satului pâhneşti dinspre Roşiori, Mogoşeşti şi Armăşeni; un semn este din drumul cel mare, la locul **Lohanului**, în sus, spre Lohan, până în capătul poienii, în dreptul lacului, în capul rediului, din jos pe marginea rediului, dinspre răsărit, până în capătul rediului din sus, până în fântâna poienii, în jos pe valea Arsurii, până unde se împreună cu hotarul **Ţinteştilor** (comuna Arsura, Vaslui)... Deci domnia mea şi cu tot sfatul domniei mele am dat Gavriţei şi răzeşilor lui să-şi ţină ocina şi moşia lor, pe unde au ţinut-o moşii lor şi pe unde au pus semne hotarnicii”[55].

1640, ianuarie 6: Ionaşco Costiceanul, nepotul Vlaicului vinde lui Necoriţă din **Tinteşti** (Ţinteşti, comuna Arsura, Vaslui), drept 70 de lei bătuţi, „dinaintea preotului, a lui Iorga şi a jupânesei Cehăneasa din **Horjeşti** (comuna Căprieni, judeţul Lăpuşna, Moldova), a lui Toader Lupşe, Căzacului Frăia, Simion Roşca şi Dolhan de **Suleni** (azi Duda, comuna Duda-Iepureni, Vaslui), ce sunt răzeşi, a lui Ursul Brahăş şi Bordea de **Păhneşti** (comuna Arsura, Vaslui), Gligorcea de **Tinteşti**… moşia

[55] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 422, p. 402

din sat din **Şopârleni** (comuna Drânceni, Vaslui), partea Vlaicului, ce se cheamă un bătrân"[56].

1901: „**Păhneşti**, comună rurală în partea de sud a plășii Podoleni, judeţul Fălciu, la 15 km de Huși, mărginită, la nord, cu comuna Ghermăneşti, la sud, cu comuna Duda, la est, cu Drănceni şi Răşești, și la vest, cu Tăbălăeşti, Averești și Armășeni. Este formată din satele: Arsura, Fundătura şi Păhnești. Suprafaţa comunei e de 2.177 hectare, din care 572 hectare ale locuitorilor. Are o populaţie de 480 familii sau 1.116 suflete; o biserică şi o şcoală. Locuirorii posedă 800 vite mari cornute, 40 cai, 800 oi şi 330 porci. / **Păhneşti**, sat în comuna Păhnești, situat pe valea cu acelaşi nume, formată la poalele dealurilor Ochiul și Lohanul, Este reședința comunei. Are o suprafață de 1.573 hectare, cu o populaţie de 154 familii sau 617 suflete, din care 133 contribuabili; o biserică, deservită de 1 preot ţi 2 dascăli, fondată la 1802; o școală, frecventată de 25 elevi. Proprietatea moşiei este a dlui Scarlat Rosetti. Locuitorii, pe lângă agricultură, se mai ocupă cu cultura viilor, care sunt sădite în jurul satului şi mai cu seamă pe Dealul Ochiului, formând o podgorie. Vinul ce se recoltează din aceste vii şi mai cu seamă acel din via proprictăţii este renumit"[57].

---

[56] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 284, p. 278

[57] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul IV, Bucureşti 1901, p. 648

PALADE

(pe Nistru, raionul Ocniţa, Moldova).

1770-1772: Satul **Palade**, ţinutul Hotinului, ocolul Nistrului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[58], **toată suma caselor: 21**. Scădere rufeturi 2: 1 popă, 1 dascăl. Rămân birnici 19. / **Birnicii**: Lupul, vornic / Andrei, vătăman / Ștefan Grosu / Grigoraș Țuncul / Vasile fiul lui Lițca / Opria Boldu / Simion fiul lui Basița / Nicolae, morar / Gheorghe fiul lui Duca / Ioniță fiul lui Zahar / Gheorghe Boldu / Ioniță Biapă / Vasile Mustață / Toader Mândru / Grigoraș Hurmuzachi / Gheorghiță Boldu / Nicolae al lui Boldu / Ioan, morariul / Toader, văcariul. // **Rufeturi:** Iacob, popă / Ioan, dascăl.

1904: „**Paladia**, sat în judeţul Hotin, aşezat pe malul drept al Ciuhurului, în faţa satului Rujniţa, Face parte din volosti Briceni. Are 49 case, cu o populaţie de 590 suflete de ţărani români; biserică; grădini; prisăci; 140 vite mari”[59].

[58] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 153

[59] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 161

PĂLTINIŞ

(comuna Păltiniş, Botoşani).

1632, august 31: Zapisul pârcălabului de Hotin Tudori, în care mărturiseşte că a „vândut satul **Cotela** (comuna Cotelna, raionul Briceni, Moldova), ce este în ţinutul Hotinului… vornicului Gavrilaş şi satul **Păltinişul** (comuna Păltiniş, Botoşani), ce este în ţinutul Dorohoiului… aşijderea o parte de ocină din sat din **Budina** (sat pe Larga, raionul Briceni, Moldova), pentru 800 de lei”[60].

1635, ianuarie 25: Ispisoc de pâră şi judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce s-au înfăţişat înainte Hilimon Zahul şi s-a pârât cu Tudori, fost pârcălab de Hotin „pentru seliştea **Păltinişul**, zicând cum le-a fost moşie acel sat şi la fost cumpărat Gheorghe, pârcălab de Hotin. Apoi s-au dus Zavul cu fraţii lui şi au început a-şi răscumpăra acea selişte, cum ne-au arătat două zapise de la pârcălăboae, iar Tudori iarăşi a arătat uric de cumpărătură pe acea selişte de la pârcălăboae. Deci Domnia Mea i-am judecat şi le-am aflat lege, ca să întoarcă Hilimon Zahul, cu fraţii lui, 72 de galbeni, întru mâinile lui Tudori fost pârcălab, din luna lui ianuarie, 25 de zile, în două săptămâni. Iar de nu vor întoarce la acea zi, să fie ocina pieitoare, să n-aibă a mai pârî Hilimon Zahul, nici oamenii lui”[61].

---

[60] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 188, pp. 245, 246

[61] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 23, p. 24

1774, iunie 22: Satul **Păltiniş**, ţinutul Dorohoiului, ocolul Prutului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[62]**, toată suma caselor: 119**. Scădere rufeturi, însă 119: 103 poştaşi la poşta din Rădăuţi (Rădăuţi-Prut – n. n.), 4 femei sărace, 3 preoţi şi dascăli, 1 călăraş isprăvnicesc, 3 jidovi, 5 scutelnici ai dumisale logofătului Balş. / **Poştaşi la poşta Rădăuţi:** Ion Corpăcian / Acsintii cel Bătrân / Ioniţă Albotă / Nistor Împărat / Timofti Bânzar / Toader Ceprigan / Ion Ciupercă / Costandin Hadârcă / Gavril, ungurian / Ştefan brat (frate) lui Spătaru / Ion, frate la fel / Ştefan Bânzar / Lupul, solonar, slab, bătrân / Ion, cojocar / Grigoraş fiul babei Albei / Iliaş fiul Petrii / Gheorghiţă / Pavăl Catărău / Ion, rus / Andrei Jacotă / Ion, fiul lui / David zet (ginere) lui / Sandul Vlasii / Gheorghi Gherasim / Pricopii fiul lui Jacotă / Ioniţă Vlasii / Toader fiul lui Postolachi / Ion Postolachi, slab / Andronachi fiul lui Toderică / Petraşco Jderul / Ion fiul Frăsinii / Vasile Căzac, slab, bătrân / Gheorghi Jderul / Ioniţă Postolachi / Costandin Cotârnaţ / Ursul Postolachi / Postolachi Buzdugan / Vasile, cioban / Mihălachi, fiul lui / Iordachi Gurău, slab / Stoica, muntean / Ştefan Gheaţă / Ioniţă Împărat / Iftimie Mistre / Dumitraşco, fratele lui / Grigoraş Cuciran /Ignat, rus / Vasile, văduvoi, slab / Simionel / Petre, fiul lui / Ioniţă al lui Mistrian / Simion fiul lui Împărat / Ion Plăvan / Ştefan, bejenar din Ţinutul Hotinului / Iacob fiul lui Pintilie / Vasile fiul vornicului / Ştefan fiul vornicului / Grigoraş Epure / Toader fiul văduvoaiei / Vasile, puşcaş / Andrei fiul lui Lupuşor / Vasile Mistren / Ştefan al lui Plăvan / Gheorghi Mistren / Gheorghi Vreme / Gavril Mereiu / Nichita, morar /

---

[62] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, pp. 507-509

Costandin, morar / Toma Stredie / Ion al lui Cotârniţă / Gheorghe Stredie / Gavril fiul lui Andreiaş / Lupaşco Zare /Alecsa Zare / Andrei fiul lui Împărat / Mihalachi Todoscăi / Toader Ciuntul / Pascul, orbu / Simion Vizitiul / Gavril, câmpulungean / Gavril Mustaţă / Gheorghi cumnat Mistrenului / Gheorghi Tăbârcian / Ion al lui Acsintii / Eftimie al lui Corpăcian / Veleşco cel nebun, sărac / Petre al ungurianului / Ivan, rus, sărac / Simion, cojocar, sărac / Toader, muntean, sărac / Tănasii, sărac / Ion, funar, sărac / Eftimie, secrier / Lupul, orbul / Eftimiei, fiul lui / Ştefan Plăvan / Chiril, pas / Tănasii al Todericăi / Pavel al lui Chiseliţă, vătăman / Vasile Postolăchian, vătăman / Ştefan, vornic / Vasile al lui Crăciun, sărac / Ioniţă. // **Femei sărace**, fără de ajutor: Paraschiva Grosoai / Măriuţa Vremoai / Porhira, babă / Antemia, preoteasă săracă. // **Rufeturi** (preoţi): Preotul Aftanasii / Preotul Gavril / Simion, dascălul. // **Călăraş isprăvnicesc:** Ion Balahura, călăraş isprăvnicesc. // **Jidovi:** Aron, jidov / Avram, jidov / Marco, jidov. // **Slugile** dumisale logofătului Balş: Dumitraşco fiul popii, slugă / Constandin Împărat, pas / Vasile, herghelegiu / Neculai, herghelegiu / Ion Chisăliţă, herghelegiu.

1901: „**Păltinişul**, comună rurală în judeţul Dorohoi, plasa Prutul de jos, formată din satele: Griviţa, Ivăncăuţi, Păltinișul și Teioasa, cu reşedința primăriei în satul Păltinişul. Are: 734 familii sau 2.843 suflete; 3 biserici, deservite de 4 preoţi, 5 cântăreți și 3 pălămari; 1 şcoală, condusă de un învăţător și frecventată de 70 elevi; 2.879 hectare 33 ari pământ sătesc; 3.053 hectare 44 ari câmp şi 277 hectare 85 ari pădure proprietărească; 3 iazuri şi 10 pogoane vie. Vite: 1.271 vite mari cornute, 407 cai, 2.449 oi, 16 capre, 450 porci. Sunt 50 stupi cu

albine. / **Păltinişul**, sat pe moșia cu același nume, format din două părţi, una așezată către Prut şi a doua spre câmp, străbătută prin mijloc de șoseaua judeţeană. Are o populaţie de 302 familii sau 1.198 suflete; o biserică, cu hramul Sf. Vasile, deservită de 2 preoţi, 2 cântăreți şi 1 pălămar, de zid și spațioasă, făcută, în 1820, de Mihai Mironescu (Cracalei), în calitate de posesor al moșiei, fiind obligat la aceasta, prin contractul de împosesiere, de către Mitropolitul Veniamin Costache; o școală, condusă de un învățător și frecventată de 70 elevi. Sătenii împroprietăriți au 856 hectare, iar statul, 1.313 hectare 32 ari câmp şi 64 hectare 45 ari pădure de stejar. Pâraiele ce trec pe moșie sunt: Iznovăţul și Volovăţul, Drumuri prircipale: calea judeţeană Rădăuţi-Darabani; acel ce duce la Bivolul şi acel de la Darabani, ce duce la Stefănești, pe deasupra Bivolului. Moșia se hotărește cu: Ivăncăuţi, Bivolul, Darabani, Teioasa şi râul Prutul”[63].

PĂLTINOASA

(lângă Gura Humorului, Bucovina).

Sat relativ nou, pe care recensămintele austriece nu-l menţionează, Păltinoasa face parte din istoria unuia dintre satele actualei comunei, al doilea sat Bucureşti din istoria României, după Zvoriştea, atestat în **21 decembrie 1514**, când Bogdan cel Orb cumpăra de la Luca Ilişescul,

[63] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul IV, Bucureşti 1901, p. 650

fiul Anei, nepotul lui Ivan Corlat, satul „Bucureşti pe apa Moldovei, mai sus de Berchişeşti”, sat numit, începând din 1783 şi 1784, Capucodrului şi „Capucodrului încoace de apa Moldovei”, pentru a se diferenţia de Capu Câmpului, numit, tot pe atunci, „Capucodrului dencolo de apă”.

1514: În 21 decembrie 1514, când, după ce cumpărase satul Bucureşti, Bogdan-Vlad Vodă îl dăruia Mănăstirii Voroneţ.

1788, Hacquet: „De la Ilişeşti, înaintând, mai departe, spre sud, unde se ajunge la punctele de graniţă Corlata şi Capu Codrului, am găsit, la trecerea mea prin această ţară, avanposturile corpului austriac, în palăncile şi întăriturile care apărau, aici, o cale de comunicaţie secretă, care ducea, din Transilvania, tot mereu prin munţi, până în Galiţia (N.N.: este vorba de „drumul sării”, cum a rămas cunoscut, care venea, dinspre Bistriţa, pe Tihuţa, prin Vatra Dornei, Câmpulung, Gura Humorului şi Păltinoasa, apoi, prin Cacica, Solca, Horodnic şi Vicove, ducea la Cernăuţi), în care voiau să năvălească turcii, care înaintaseră până la Baia. La Capul Codrului, unde încep munţii cei îndreptaţi spre sud şi unde ajungi într-o vale parcă închisă, iese din Carpaţi năvalnicul râu al Moldovei, care, însă, aici nu e mare şi poate fi trecut, vara, în tot locul, cu piciorul. De la locul amintit, în urmă, am mers, de-a lungul râului, spre nord-est, pe o vale îngustă, acoperită cu o pădure minunată, prin care a fost croit un drum drept până la satul Humor, ce se află la oarecare depărtare de râu. Acest loc este bine întărit şi îngrădit, de-a lungul întregii văi, şi erau cantonate, aici,

două companii ale unui regiment teritorial, care păzeau, cu două tunuri, această trecătoare”[64].

1802: Statisticianul vienez Joseph Rohrer se afla la Suceava, în 2 noiembrie 1802, când scria raportul despre călătoria lui în Moldova, unde beneficiase de ospeţia boierului Vasile Balş. În relatările despre Bucovina, Rohrer notează: „De la luarea în stăpânire a Bucovinei, s-a construit un drum permanent de comunicaţie, între regiunea de aici, Transilvania şi Galiţia (N.N.: „Drumul Împărătesc” dintre Bistriţa şi Cernăuţi, prin Păltinoasa, Solca, Vicov), pe o întindere de 35 de mile, la care au contribuit băştinaşii, cu munca şi cu cărăuşia, fără nici o despăgubire. Odinioară, nu se putea călători, din Transilvania, în Bucovina, decât călare, şi aceasta numai cu mare greutate; erai lipsit de orice adăpost. Acum, care încărcate cu bunuri pot merge încoace şi încolo; se găsesc, peste tot, case de poştă bine organizate şi se obţin foarte uşor, de la şeful de poştă, cai, numiţi de „Vorspann” (N.N.: „de deplasare”), care costă, câte unul, 10 creiţari de fiecare milă. Numai în lunile de iarnă, zăpada cade în cantităţi mari şi, prin urmare, nu este recomandat să călătoreşti”[65].

1817: Primii germani din Păltinoasa au venit, în 1817, din Boemia, ceilalţi făcând parte din al doilea val de migraţiune, cel din perioada 1830-1840.

1857: Biserica Sfântului Nicolai din Păltinoasa a fost construită în 1857, fiind dotată cu un iconostas, adus de la Fundu Sadovei, în 1860. Biserica făcea parte din comuna bisericească Capu Codrului, preotul de acolo slujind şi la noua biserică din Păltinoasa, inclusiv în 1907.

---

64 *Călători,* X, II, pp. 827-832

65 *Călători,* XIX, I, pp. 156, 157

1869: O tipăritură vieneză din 1869, referitoare la organizarea politică și judiciară în țările reprezentate în Împărăţia Austriei, prezintă următoarea administrare în Ducatul Bucovinei: „Administrarea districtului Suceava – **Gura Humorului** (tribunal districtual), Băişeşti cu Stănileşti sau Cornu Luncii, Berchişeşti, Braşca, Drăgoieşti cu Lucăceşti şi Folowanik, Gemenea cu Slătioara şi Ostra pe Graniţă, Ilişeşti, Joszeffalva, Capu Câmpului, **Capu Codrului cu Păltinoasa**, Mănăstirea Humorului cu Bori, Pleşca şi Buchenhain sau Poiana Mikuli, Corlata, Măzănăieşti cu Stejăroaia, Stulpicani cu Plutoniţa, Doroteea, Voroneţ cu Bucşoaia şi Frasin"[66].

1889: „Există, de asemenea, o serie de gatere cu abur mai mici în Bucovina, în Ursoaia, în Fundu Moldovei, în Păltinoasa (împreună, 135 cai putere) și în Rus pe Boul (120 cai putere)"[67].

1890: Din 1890, avea să fie deschisă în Păltinoasa o şcoală cu 5 clase[68]. În 1890, satul Păltinoasa al comunei Capucodrului avea 1.234 locuitori, învăţător fiind Samuil Bucevschi.

1896: „Firma **J. Greiner** din Budapesta înfiinţă, la anul 1890, în Fundul Moldovei, iar în anul 1896, în **Păltinoasa**, ambele locuri situate în valea Moldovei, câte un fierăstrău mai mare cu vapor. Ambele stabilimente sunt puse în circulaţie de maşini de 135 forţe de cai şi posedă câte 9 gatere complete, cu 135-155 pânze, pe lân-

---

[66] *Politische und gerichtliche / Organisation / der / im Reichsrathe vertretenen Länder von Öesterreich*, Wien 1869. pp. 158-161
[67] Engel, Alexander von, *Österreichs Holz-Industrie und Holdzhandel*, I Theil, Wien 1907, pp. 196-202
[68] SCHEMATISMUS DER BUKOWINAER, Czernowitz, 1907 p. 96

gă 9 circulare. Maşinele variabile au fost comaudate parte de la firma **G. Topham** din Viena, parte de la Societatea pe acţiuni de maşini **Nicholson** din Budapesta. / Lemnul rotund, consumat de la înfiinţarea ambelor stabilimente se poate evalua, în media anuală, cu 35.000 mc, din care au fost fasonaţi în scânduri circa 19.000, până la 20.000 mc. / Produsele se transpoartă mai cu seamă, peste Odesa, la porturile franceze; o parte mai mică se desface în Germania şi Elveţia"[69].

1901, Gustav Weigand: „La 4 dimineața, m-am ridicat să-i arăt vizitiului meu, a doua oară, cum se curăță caii; de asemenea, eram încă implicat în studiile mele, astfel încât nu am putut pleca decât la 8 dimineaţa. Drumul bun şerpuia, în jos, prin magnifica pădure de fag, prin Păltinoasa, până la Capu Codrului, unde am lucrat, cu două persoane[70], una după alta, și apoi mi-am pregătit singur prânzul. După-amiază, am mers, pe valea Moldovei, spre Gura Humorului, târguşor cu populație românească[71], germană și evreiască"[72].

1904: „Să fii creştin, să nu bei rachiu, să te închini la sfinţi, asta e datoria. „Lucrenii", luteranii, ca cei din Păltinoasa, nu fac asta şi de aceea el, Goldner, nicu nu pricepe limba lor, „Es sind Zipser", oameni din Zips, zice el cu dispreţ… / La Păltinoasa sunt frumoase căsuţe cu

---

[69] Guzman, E., *Silvicultura şi industria silvică*, în *Geschichte der österreichischen Land- und Forstwirtschaft und ihrer Industrien / 1848-1898 / Supplementband*, Wien 1901, p. 176

[70] În Capu Codrului au cântat: Dumitru Catargiu (*Ci stai, leli, suparată*), Ştefan şi Dumitru Catargiu (49 de ani)

[71] În Gura Humorului, Weigand a cules cântece de la: Gheorghe Şuhan (*Frunză verde mărăciune*)

[72] Weigand, Gustav, Prof. Dr., *Die Dialekte der Bukowina und Bessarabiens*, Leipzig 1904, pp. 1-7

flori de maşcat la fereştile Nemţilor. Sasul Loy ţine han, iar lângă dânsul, doi Evrei. Slugile sunt toate Romînce, de multe ori de o strălucitoare frumuseţă, de care nu-şi dau samă. E zi de sărbătoare în Israel şi, dintr-un chioşc de lemn, se răspândesc cântece de lume, cântate în cor, râsete, glume. Un flăcău tembel, care spune că a fost bolnav de piept, cere tabac lui Herr Goldner, care face, întâi, observaţia că la sărac să dai pâine şi apă şi apoi cinsteşte cu o ţigară, blăstămând rachiul şi lenea. / Păltinoasa are fierăstraie şi gară. O despart de Gura Humorului numai câteva lanuri, în care lucrează asupra ţernii negre, unul lângă altul, Neamţul cu haină de catifea jupuită şi Romînul în cămaşă albă. / E aici o „gură", o căldare ferită între înaltele dealuri împădurite, un golf de vale între înălţimile de brad şi fag. Puţine aşezări vor fi având un loc aşa de prielnic, de sănătos şi de plăcut. Dar Israel rătăcitorul n-a ştiut să folosească bine aceste daruri. Căci ale lui sunt mai ales acele câteva strade şi ulicioare drepte, împănate cu clădiri mai mari, ce poartă scutul cu pajura stăpână"[73].

1907: Adunând „cântece populare româneşti din Bucovina", care aveau să vadă lumina tiparului sub semnătura nemeritată a lui Mattias Friedwagner[74], în 1940, Alexandru VOEVIDCA a cules folclor şi de la Domnica MARIN (75 ani în 1907) din Păltinoasa.

În **1908**, conform Dicţionarului lui Grigorovitza: „**Păltinoasa**, sat, pendinte de comuna rurală Capul Codrului, districtul Gurahumora, aşezat pe partea stângă a

[73] NICOLAE IORGA, *Neamul romînesc în Bucovina*, Bucureşti 1905, p. 51

[74] MATTHIAS FRIEDWAGNER, *Rumanische Volkslieder aus der Bukowina*, Konrad Triltsch Verlag Wurzburg, 1940

pârâului Bucovicior, aproape de confluenţa sa cu râul Moldova. Are 1.173 locuitori, în majoritate români gr. or., restul germani, izraeliţi ş. a., de diferite confesiuni. Este situat lângă cele 2 drumuri Suceava-Gurahumora, unul principal şi altul districtual, precum şi lângă linia ferată Hatna-Câmpulung, la care e staţie. Are un oficiu telegrafic; o şcoală populară, cu o clasă, şi o biserică filială, cu hramul „Sfântul Nicolae", atenenţă a parohiei din Capul Codrului. Aci se găseşte o fabrică de scânduri, cu 4 gatere şi o linie ferată portativă. **Păltinoasa, moşie**, ce ţine de corpul moşiei cu administraţie specială Capul Codrului, districtul Gurahumora. Depindea, odată, de satul cu acelaşi nume"[75].

1914-1918: Jertfa de sânge pentru Bucovina a fost depusă de „Rezervistul **Ion Mintaru**, Păltinoasa, Regimentul 22, rănit"[76]; „La propunerea doamnei **Fevronia Chichiriţa**, din **Păltinoasa**, se dispune procedura în scopul de a aduce dovezi asupra morţii bărbatului ei, **Ion a lui Grigorie Chichiriţa**. Doamna Fevronia Chichiriţa susţine că soţul ei, Ion Chichiriţa, a murit, în luna martie, anul 1917, la Samara, ca prizonier la Rosia"[77].

1922: Prin ordinul No. 322/22, referitor la „Mişcarea în învăţământul primar", au fost făcute numirile în învăţământul bucovinean, în baza concursurilor organizate de Consiliul şcolar al ţării – **b)**. în calitate de învăţători definitivi şi învăţătoare definitive: **Ioachim Orchian** şi **Ioan Marcu** la Păltinoasa".

---

[75] Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti 1908, p. 158

[76] *Viaţa Nouă*, IV, nr. 158 – Supliment, din 25 iulie n. 1915

[77] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 17, Cernăuţi în 20 Martie nou 1919, pp. 4-6

1930, iulie 17: **Ancheta în Bucovina**. Ţăranii se plâng de proasta situaţie economică. Suceava, 16 (iulie). Reprezentanţii autorităţilor, care se află în localitate, domnii Cădere, secretar general la ministerul de interne, general Gavrilescu şi şeful de cabinet Cătuneanu, au vizitat numeroase comune din judeţul nostru: Bălăceana, Liuzii Humorului, Comăneşti, Pârteştii de Jos, Cacica, Păltinoasa, Gura Humorului, Solca etc., etc. Pretutindeni au stat de vorbă cu ţăranii, căutând să le arate că nu trebuie să dea ascultare derbedeilor care îi îndeamnă la dezordini. Ţăranii au răspuns că ei nu vor decât linişte şi nu se gândesc decât să-şi valorifice recolta, dar aşteaptă cu nerăbdare înfiinţarea creditului agricol. Domnul Cădere a primit diferite delegaţii ale locuitorilor. Astfel, micii morari s-au prezentat împreună cu preşedintele asociaţiei lor, dl Leonte Duracu, şi au cerut sistarea impozitului pe cifra de afaceri, fixarea impozitelor după venitul real al morilor, acceptarea unui delegat al micilor morari în comisiile de impuneri, ieftinirea combustibililor etc. Domnul Cădere a promis că va satisface aceste doleanţe, apoi, de comun acord cu morarii, a fixat următoarele preţuri pentru măcinat: la 100 kg porumb sau orz – 10 kg în natură sau 25 lei. Pentru grâu şi secară la valţ, 80 lei la 100 de kg. A mai hotărât introducerea în mod obligatoriu a cântarelor la toate morile”[78].

1936: „La Codru, între Gura Humorului şi Păltinoasa, în plină pădure, este o tabără sionistă. Băieţi şi fete trăiesc în promiscuitate, citesc numai broşuri comuniste şi se închină uinui steag neromânesc. Pe deasupra, sunt păziţi de jandarmi”[79].

---

[78] *Adevărul*, Anul 43, nr. 14279, joi 17 iulie 1930, p. 3
[79] *Iconar*, Nr. 12, Anul I, 1936, p. 6

1944: Prin ordinul „Nr. 63.175 din 20 martie 1944, se înaintează 1a gradul II în învăţământul primar, pe ziua de 1 septembrie 1943, următorii învăţători şi învăţătoare, care au reuşit la examenele de înaintare la gradul II, din sesiunea August 1943, la Centrul Cernăuţi, cu notele arătate în dreptul fiecăruia[80]: **Măcărescu Silvia**, comuna **Capul Codrului – Păltinoasa**, media 8,00”.

1947: „Având în vedere raportul cu Nr. 16.799 din 1947 al Inspectoratului şcolar regional Suceava, înregistrat sub Nr. 264.182 din 1947[81], următorii învăţători se repartizează, pe data de 1 septembrie 1947, la şcolile primare indicate în dreptul fiecăruia: Obadă Ioachim, de la Păltinoasa, la Vama Nr. 3”.

1949: Numirea de directori ai şcolilor din **învăţământul elementar, ciclul I**[82]: Ignat Gheorghe, director la Şcoala elementară Păltinoasa”.

PĂNĂŞEŞTI

(satul Voloseni, azi Pănăşeşti, raionul Străşeni, Moldova).

1448, iulie 27: Întărit de Petru voievod lui Ion Porcu, care primeşte uric pentru „satele anume: unde este curtea lui, pe Pârâul Negru, şi Sârbi, şi Arămeşti, şi Româneşti, şi Ştiubeeşti, şi Corneşti, şi Tuleşti, şi moara din câmp, care a fost a lui Andreicu, şi Cuciulăteşti, şi Bârjo-

[80] *Monitorul Oficial*, Nr. 72, 25 martie 1944, pp. 2612 şi urm.
[81] *Monitorul Oficial*, Nr. 250, 29 octombrie 1947, pp. 9652-9657
[82] *Monitorul Oficial*, Nr. 20, 25 ianuarie 1949, pp. 845, 846

veni, şi seliştea lui Manuil, şi Săcuiani, şi, pe Tutova, Mihail Croitor, şi la Glog, şi, pe Bâc, la Botne, Voloseni, şi la Creţul, şi la Clim, şi unde este Cruglici, şi prisaca, şi, la Mealure, unde este Oancea, şi la Jac, şi la Dragoman, şi Grozeştii lui Marco, şi la Golâmboanie, cu vadul, şi Nebureşti, şi, la Tecuci, la Săseni, pe amândouă părţile pârâului, şi casa lui Frâham din Tirgul de Jos"[83]. Hotarele, din veac.

1628, februarie 3: Întărit de Miron Barnovschi voievod lui Ionaşcu Rusul, care primeşte ispisoc de cumpărătură şi pentru „a patra parte din satul **Volosănii** de pe Bâc, cu tot venitul, pe care a cumpărat-o de la Nastasia, fata lui Miron, nepoată lui Andrei"[84].

1632, iulie **1**3: Întărit de Alexandru Iliaş voievod vornicului de gloată Ionaşcu Rusul, care primeşte ispisoc de întărire pentru „a patra parte din satul **Volosănii** de pe Bâc"[85].

1774, iunie 5: Satul **Volosănii**, ţinutul Orhei-Lăpuşna, ocolul Bâcovăţului, după recensământul lui Rumeanţev[86], avea **toată suma caselor 22**. Scădere rufeturi 12: 4 scutelnici ai lui Clemente, 1 ruptaş, 1 volintir, 1 popă, 5 femai sărace. Rămân birnici 10. / **Birnici:** Vasilache, vornic / Hilip Mândrilă / Simion Pistol / Ipati Panăş / Dumitraşco Mereacre / Iordachi fratele lui / Ştefan Panăş / Ioniţă Scumpul / Toader Mereacre / Luca.

---

[83] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 282, pp. 402, 403

[84] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 27, pp. 43, 44

[85] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 28, p. 44

[86] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 430

// **Rufeturi:** Ilie Gonţa, scutelnic / Chirică Panăş, scutelnic / Constandin Panăş, scutelnic / Istrate Panăş, scutelnic / Ursul fiul popii, ruptaş / Toderaşco Mândrilă, volintir / Popa Ion / Măriuţa, săracă / Maria, săracă / Nastasie, săracă / Ghinia, săracă / Măriuţa, săracă.

PANCA

(lângă Lucavăţ, Bucovina, Ucraina).

Satul legendarului Pancu, cel care lăzuise pădurea pe malul stâng al Siretului Mare, încă înainte de Descălecat, apoi lăzuise şi pentru feciorul lui, Luca, o altă vatră de sat, în clinul Siretului şi al pârâului Mihodra, este atestat documentar abia din **16 februarie 1428**, când strănepoţii lui, Iurie, Cuzma şi Motruna (copiii lui Stan Lucaveţchi, nepoţii lui Luca), Simeon, Costea, Dieniş şi Şandru (copiii lui Şerbco Lucaveţchi, nepoţii lui Luca), obţin uric pentru „ocina lor… două sate, anume Lucaveţ şi Pancăuţi şi cu toate poienile şi cu pădurile, şi cu pâraiele şi pe Siret, în Sus, şi cu Mihodrea, al căror hotar se alătură de ele, de demult”. / Panca era un vechi sat răzeşesc, din care, de-a lungul veacurilor, se vor alege, uneori şi vinde, părţile răzeşilor care răzbeau spre averi întinse şi spre ranguri boiereşti.

1641: În 8 martie 1641, prin care „Petre, fiul lui Isac, fratele său Toader şi surorile sale Ana, Gaftona şi Toader, copiii lui Grama de Călineşti”, cumpără, cu 150 galbeni, părţile Onacăi, fiica Vasilinei, ale Mariuţei şi ale lui Gheorghie, copiii Saftei, şi ale lui Ionică, fiul lui

Constantin, toţi nepoţi ai Vasilinii, din satele Lucavăţ, Bănila, Igeşti şi Hliboca, dar „şi o sălişte ce se cheamă Pănceşti pe Sirete”.

1649: Lui Isar de Călineşti i se alege „partea… din Pănceşti” în 29 iulie 1649.

1667: Lui Vasile, Nicolae şi Constantin Căzăcel, feciorii lui Gligorie Căzacul, li se vor alege părţile în 12 martie 1667.

1696: În 20 aprilie 1696, Mihalaşco, nepotul lui Coste de Lucavăţ vindea părţile sale de moşii din Lucavăţ, Berhomet şi „Pancoveţ”, pentru 12 lei turceşti, „lui Vasilco, ficiorul Căzăcescului Grigori”. Acelaşi Vasilco avea să cumpere, în 23 februarie 1698, părţile de moşie, cu tot cu vecini, ale fraţilor Ian şi Mihăilă, feciorii panului Basil Lukaveţki din Sniatin, cel înnobilat, odată cu fratele lui, Gavrilă (pan Gabriel), şi de regele Sobiecki, dar şi de Divanul Moldovei.

1698: În 23 februarie 1698, Ian şi Mihailo, feciorii lui Vasilco Lucaveţchi din Sniatin, vindeau lui Vasilco, feciorul lui Gligorie Căzăcescul, părţile lor de moşie din Lucavăţ, Berhomete şi „Panceşti… cu vecini, cu tot, şi cu lazuri, şi cu tot vănetul, şi poete căte sănt în partea noastră”, pentru 50 lei bătuţi, iobagii vânduţi fiind Ion Măglei, Toader Pauluc, Simion Danco, Ghiorghi Danco, Ghiorghi Răus, Macsim Răus, Simion Suş şi Samson Holoşne şi Gligore Androne.

1706: În 11 mai 1706, când Gavrilaş Frunză şi jupâneasa Gafiţa, fata lui Andronachi Vlad, lăsau copiilor lor, Ioan şi Maria, jupâneasa diaconului Nicolai Borşan, părţile de moşii moştenite după bunicul lui Frunză, Andronachi Peletiuc, „în Vilavce, în Carapciu, în Costeşti, în Comăreşti, în Budiniţă şi pe aiure de pe socrul meu,

Andronachi sin Simion Vlad în Banila moldovenească şi de pe socra me, Nastasie, fata lui Vasile Căzăcescul, având noi parte de moşie în Berhomete, în Lucavăţ, în Panca şi în munte, în ţănutul Sucevii, şi în Vaselev, în ţănutul Cernăuţului".

1712: În 10 ianuarie 1712, fata panului Gabriel Lukaveţki, Magda Grabowski, vindea părţile ei din Panca lui Dumitraşco Calmuţchi.

1725: În 30 august 1725, Mihai Racoviţă Vodă întăreşte lui Gligoraş Păunel moşiile pe care le avea în acest nord de ţară, inclusiv „o poiană, zisă Panca, care este la apa Siretului".

1730: În 18 iunie 1730, se prezintă la Divanul Domnesc Ursachi Isar şi Gligoraş Păunel, în dispută cu Gheorghie Calmuţchi şi cu jupâneasa lui Dumitraşco Calmuţchi, Agafia, pentru părţi din Lucavăţ şi din Panceşti. Dumitraşco Calmuţchi cumpărase de la Magda, fata lui Havrilo Lucaveţchi, nepoata lui Dumitraşco Lucaveţchi, dar Magda n-ar fi avut dreptul să vândă, partea aceea de moşie fiind dată de unchiul lor, Dumitraşco Lucaveţchi, lui Ursachi Isar şi lui Gligoraş Păunel. Cum Gheorghie Calmuţchi şi Agafa cereau o nouă judecată, prin care, de altfel, s-a dovedit că diata lui Coste (celălalt fecior al lui Havrilo Lucaveţchi), care îi desemna pe Isar şi pe Păunel proprietari, era rea, Agafia păstrează moşiile lui Havrilo din Lucavăţ şi din Panca.

1742: În 20 februarie 1742, în faţa Divanului Domnesc îşi dispută părţi de moşie şi de sat Ion Vasilco, feciorul lui Vasilco Căzăcescul şi socrul lui Sandul Pelin, cu unchiul său, Velicico Chieşco, iar Divanul hotărăşte ca Ion Vasilco şi Velicico Chieşco să stăpânească părţi egale din moşia revendicată de amândoi.

1753: În 27 aprilie 1753, alţi răzeşi ieşiţi din indiviziune, Ştefan şi Vasile Capşe, vindeau lui Alexandru Vasilco părţile lor de moşie.

1755: Moşia lui Mihalache Chieşco a fost hotărnicită în 4 octombrie 1755, reperele ei fiind date de toponimele: hotarul Storojineţului, poiana lui Reus, poiana Holoşna, poiana Ursoaia, părăul Bilca, poiana Cosovanului, braţul uscat al Siretului, râul Siret, hotarul Pătrăuţilor, obârşia Tisoveţului, poiana lui Zaiţa.

1756: În 18 decembrie 1756, Alexandru Vasilco avea să cumpere şi părţile de moşie ale lui Ursachi Isar.

1772: Recensământul lui Rumeanţev[87], din 1772-1773, înregistrează la Panca din Ocolul Berhometelor „7 – toată suma caselor”, însemnând „7 ruşi, străini ce s-au adus din Ţara Leşască, acum, la luna lui mai”.

1774: În 1774, Panca avea 5 familii de ţărani (răzeşii şi mazilii locuiau în alte localităţi, inclusiv în Lucavăţ, iar în 1775, 14 familii de ţărani iobagi, numărul acestora sporind, până în 1784, la 140 familii.

1788: În 14 noiembrie 1788, Constantin Cocoranul lăsa, cu limbă de moarte, părţile sale din moşia Panca, copiilor lui, Gavril, Ioan, Pentelei şi Maria (jupâneasa lui Iordachi Buţura).

1791: În 18 aprilie 1791, fraţii Nicolai şi Vasile Vasălco dau cumnatului lor, Constantin Grecu, partea surorii lor, Aniţa, din Panca, adică 15 odgoane de pământ.

1796: Biserica Sfântului Dimitrie din Panca, înălţată în 1796 şi reconstruită în 1896, avea 1.335 enoriaşi, în 1843, atunci când patron bisericesc era Constantin de IANOŞ, iar paroh, Ilie ILASIEVICI. În 1876, patroni bi-

---

[87] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 336

sericeşti erau Pulcheria von CZERNIEWSKA, Nicolai de GRECUL şi Ieronim graf de la SCALLA, iar păstor, peste cele 1.621 suflete, era parohul Vasilie GRIBOVSCHI. În 1907, paroh era acelaşi Vasilie GRIBOVSCHI, născut în 1842, preot din 1869, paroh din 1873, cantor fiind, din 1900, Ilarion SAVA, născut în 1862.

1796: În 23 octombrie 1796, strănepotul lui Ioan Calmuţchi, Dositei – monahul mănăstirii Neamţ, dăruia a treia parte din moşia Panca, pe care o moştenea, lui Nicolai Calmuţchi.

1802: Partea lui Ion Cocoranul avea să fie dăruită, de văduva lui, Maria, în 18 ianuarie 1802, fiicei lor, Nastasia, jupâneasa lui Condorachi Pătraşco.

1820: Prin testamentul din 25 iunie 1820, Ilie Baloşescul din Stăneşti pe Siret lăsa soţiei sale, Măriuca, şi copiilor lor, Catrina, Ştefan şi Vasăli, moşia din Panca, zestrea Măriuţei, fata răposatului Constantin Grec.

1863: Din 1863, funcţiona la Panca o şcoală cu 5 clase[88].

1869: O tipăritură vieneză din 1869, referitoare la organizarea politică și judiciară în țările reprezentate în Împărăţia Austriei, prezintă următoarea administrare în Ducatul Bucovinei: „Administrarea districtului Storojineţ – **Storojineţ** (Curte districtuală), Banila Moldovenească pe Siret, Broscăuţi, Budeniţ, Cireş cu Opaiţ, Ciudin cu Neuhütte (coliba nouă), Davideni, Igeşti, Iordănești, Camenca cu Petriceanca, Carapciu pe Siret cu Hatna, Comareşti, Comareşti Camerale cu Althütte (coliba veche), Crasna-Ilschi cu Glashütte (fabrica de sticlă),

88 SCHEMATISMUS DER BUKOWINAER, Czernowitz, 1843 p. 33, 1876 p. 70, 1907 p. 148

Cupca, **Panca**, Pătrăuţi pe Siret, Prisăcăreni, Ropcea, Suceveni sau Pomeşti, Zadova"[89].

1890: În 1890, comuna Panca avea 1.946 locuitori, primar fiind Isidor Ianoş. Învăţător era Nicolai Saviţchi, Vasile Gribovschi era paroh, iar Ilarion Sava – cantor bisericesc.

1908: „Panca. Duminică, în 28 Aprilie, a vizitat dl Dr. Cuparencu şcoala particulară din Panca. La gară a fost întimpinat de tinerimea şcolară, în frunte cu dl **Stratulat** şi mai mulţi gospodari de frunte. Condus la localul şcolii, a asistat la predarea învăţământului şi s-a bucurat de succesele frumoase ale copiilor, îndeosebi a putut constata pronunţarea corectă a mai multor copii. A luat parte la învăţământ şi dl **Constantin Palievici**, parohul din loc, care urmăreşte cu deosebit interes mersul şcoalei particulare. Mulţămim, pe această cale, dlui Palievici pentru viul interes şi dlui **Isidor cav. de Ianoş**, mare proprietar în Panca, pentru amabila primire a reprezentantului societăţii. / Comitetul Societăţii Mazililor şi Răzeşilor"[90].

În **1908**, conform Dicţionarului lui Grigorovitza: „**Panca**, comună rurală, districtul Storojineţ, aşezată pe ambele ţărmuri ale Siretului, puţin mai sus de Storojineţ. Suprafaţa: 10,19 kmp; populaţia: 1.862 locuitori ruteni, de religie gr. or. Este străbătută de drumul districtual Storojineţ-Jadova; haltă a liniei ferate Hliboca-Berhomet; are o şcoală populară, cu o clasă; o biserică parohială, cu hramul „Sfântul Dumitru", avînd ca atenenţă biserica fili-

---

[89] *Politische und gerichtliche / Organisation / der / im Reichsrathe vertretenen Länder von Öesterreich*, Wien 1869. pp. 158-161

[90] *Gazeta Mazililor şi Răzeşilor Bucovineni*, Nr. 4, Anul II, 1 iunie 1912, p. 63

ală din Zabahna. La 1776, aparţinea mazililor Alexandru Vasilco, Onciul şi Gheorghe Perjul. Populaţia se ocupă cu agricultura şi cu creşterea vitelor. Comuna posedă 1.567 hectare pământ arabil, 543 hectare fânaţuri, 23 hectare grădini, 721 hectare imaşuri, 1.328 hectare păduri. Se găsesc 83 cai, 813 vite cornute, 240 porci, 155 stupi. **Panca-Ianoş**, moşie, cu administraţie specială, districtul Storojineţ. Suprafaţa: 14,02 kmp; populaţia: 84 locuitori, germani, izraeliţi, ruteni şi poloni; religia rom. cat., mozaică şi gr. or. **Panca-Vasilco**, moşie, cu administraţie specială, districtul Storojineţ. Suprafaţa: 19,12 kmp; populaţia: 143 locuitori, izraeliti şi ruteni; religia mozaică, greco-ortodoxă şi romano-catolică"[91].

1910: „Totuşi, la Panca, unde, după statistica oficială din 1910 avem 0 (zero) români, şcoala particulară românească înregistrează 70 de copii înscrişi"[92].

1911: „Pe lângă alte comune din tară, au decis şi comunele Panca, Comareşti, Comareşti-Tisoveţ, Jadova, Carapciu pe Ceremuş, Hliboca, Petriceanca, Volcineţul-nou, Costeşti etc., între care multe comune răzeşeşti, cu caracter şi sentiment curat românesc, să-şi redeştepte şi să-şi dezvolte limba lor românească, în regiunile locuite de ei. În scopul acesta, şi-au deschis numitele comune, cu 1 Septemvrie 1911, „Cursuri" româneşti, pe baza statutelor Societăţii „Ţăranul" din Broscăuţii-noi, care toate cursuri au fost anunţate la timp, conform legilor, consiliilor şcolare districtuale şi celui de ţară"[93].

---

[91] Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti 1908, p. 157

[92] Vitencu, Dragoş, *Când dai nas lui Ivan…*, Cernăuţi 1934, p. 32

[93] *Gazeta Mazililor şi Răzeşilor bucovineni*, Anul I, Nr. 22, 4 ianuarie 1911, pp. 275-277

1913: „Interesantă întâmplare s-a petrecut, astă iarnă, în Panca. Acolo e o şcoală ucraina de 3 clase (deci, 90 şcolari – n. n.) şi una particulară românească, de 2 clase (deci, 60 şcolari – n. n.). Inspectorul şcolar de ţară rutean Klym s-a hotărât să viziteze şcoala de-acolo şi, întovărăşit de inspectorul districtual din Siret, Kukielka, se prezintă, într-o zi, la şcoala ucraină din Panca. Şi ce credeţi, câţi copii au aflat inspectorii în şcoala ucraină? 23 de elevi în tustrele clasele! Şi pentru cei 23 de elevi susţine ţara trei învăţători! În şcoala particulară românească însă, într-o singură clasă, poţi afla, în orice zi, de două ori pe atâţia copii şi ucrainii mai au obraz să afirme că în Panca nu sunt români, ci numai ucraini"[94].

1914: În octombrie 1914, „curtea moşiei dlui Ianoş din Panca a fost prădată şi aprinsă"[95] de trupele ţariste de ocupaţie. Luptând pentru Bucovina, Rezervistul **Dumitru Popovici**, din Panca, Regimentul 22, a fost rănit[96].

1919: Din **Comisiunea agrară de ocol Storojineţ** făcea parte, ca Reprezentant al proprietarilor expropriaţi, **Isidor Janoş**, proprietar mare, Panca"[97].

1921: „Potrivit dispoziţiunilor art. 12 şi 23 din regulamentul pentru Congresul bisericesc ortodox român al Arhidiecezei Bucovinei, convocat, prin înaltul Decret Regal Nr. 2513 din 17 Iunie 1921, pe ziua de 3 Octombrie, la Cernăuţi, se publică următoarea listă a patronilor bisericeşti particulari, de lege drept credincioasă răsări-

---

[94] *Gazeta Mazililor şi Răzeşilor bucovineni*, Anul III, Nr. 11, e aprilie 1914, p. 169

[95] VIAŢA NOUĂ, Anul III, nr. 146, 1 noiembrie 1914, p. 4

[96] *Viaţa Nouă*, IV, nr. 157 – Supliment, din 8 iulie n. 1915

[97] *Monitorul Bucovinei*, Fascicola 73, 13 octombrie nou 1919, pp. 1-8

teană, îndreptăţiţi la alegerea de 6 reprezentanţi pentru acest Congres: **Ianoş Isidor cav. de**, Panca; **Wassilko Elena de**, Panca; **Wassilko Ruxanda de**, Panca; **Zotta Maria**, Panca”[98].

1943: „Se numesc cu titlul definitiv, pe ziua de 1 septembrie 1943[99], următorii învăţători şi învăţătoare: Pelcer Regina, comuna **Panca**, Centru, jud. Storojineţ, media 7,00”.

PANCĂUŢI

(„care este mai sus de Călugării din Dumbravă”,
lângă Roman).

Întărit, în **8 martie 1407**, de Alexandru cel Bun, împreună cu Scorţeuţi (de la Pârâul Negru, lângă Trifeşti, Roman), boierului Popşa Mihail, „cu toate hotarele lor vechi, cum au fost din veacul veacului”[100].

---

98 *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 16, Cernăuţi 21 iulie nou 1921, pp. 64-66

99 *Monitorul Oficial*, Nr. 71, 24 martie 1944, pp. 2549-2552

100 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 22, pp. 30-32

PÂNCEŞTI

(Panceşti, comuna Poienari, Neamţ).

1448, septembrie 15: Întărit de Petru voievod lui Marco, care primeşte uric pentru „un sat anume Panceşti la obârşia Bârladului, şi o prisacă la gura Racovei, anume prisaca lui Ferţea, în hotarul târgului Vaslui, şi un loc de moară pe Racova, unde-i va plăcea, în hotarul târgului”[101]. Hotarele, din veac.

1632, noiembrie 27: Întărit de Alexandru Iliaş voievod visternicelului Alexa din **Pânceşti**, care cumpărase, plătindu-i darea ţărănească de 42 de zloţi bătuţi, şi 4 bezmene de ceară şi un bou bun, de la Cârstea, fiul lui Vartic, nepot lui Porcul, „a şasea parte din tot satul Pânceşti, din vatra satului şi din câmp, şi din pădure, şi o prisacă, unde a fost prisaca tatălui lui, la Costiţe”[102].

1761, iunie 10: Lupul Săhăidac şi femeia lui Aniţa vând lui Ioan, „că i-am fost dator 50 lei, şi apucându-mă pe mine de bani, şi neavând eu nici o putinţă, i-am dat moşia ce am avut în satul **Pânceşti**, în ţinutul Romanului… Am pus degetul: Vasile sin (fiu) Lupul, Neculai sin Lupul, Neculai Iarbaş, Ion a Istinii”[103].

1901: „**Pânceşti**, sat și reședința comunei cu același nume, judeţul Roman, plasa Siretul de sus, comuna

---

[101] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 285, pp. 407-409

[102] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 246, pp. 306, 307

[103] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. X, Iassi 1888, pp. 158, 159

Pâncești, spre est de orașul Roman, la 21 km de el şi la 14 de reședința plășii, pe pârâul Zimbrul. Are o populaţie de 81 famili, 383 locuitori, din care 87 contribuabili, locuind în 101 case; 2 biscrici, una de zid și una de lemn; o școală primară mixtă, frecventată de 20 elevi, din 43 înscriși. Este compus din patru părți: Pâncești-Deleni, Pânceştii lui Borș, Pânceştii lui Onuţă şi Pâncești-Răzăși (Pânceștii lui Stroiu)"[104].

PĂNCEŞTI

(Găleşeşti, sat la Gura Răcătăului,
inclus în Pănceşti, Bacău).

1623, iunie 25: „Suret de pe copia ce a arătat sfânta episcopie, adeverită de Costandin Leondari şi de răposaţii boieri Lupul Balş vornic şi de Manolachi Dimachi vornic, din 1812, septemvrie 4, încredinţată, iar copie fără nici un văleat: / Milostive şi luminate doamne, rugămu-ne şi dăm ştire domnii tale că au venit popa Vasili de **Găleşăşti** (sat la Gura Răcătăului, inclus în Pănceşti, Bacău) şi cu călugării de la mănăstire de la **Dieneşti** (sat şi mănăstire pe Dieneţ, Bacău) cu cinstite cărţile mării tale, scriind la noi pentru o ocină şi moşie a lor ce a fost vândută de nişte unchi a lor Condei lui Bucium, vornicului celui mare, iar Condei Bucium au fost dat-o ficiorului său Vasilie Bucium. Deci Vasilie

[104] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul IV, Bucureşti 1901, p. 740

Bucium au ţinut-o până în zilele lui Ştefan vodă, iar când au fost în zilele lui Ştefan vodă datu-i-au o slujbă lui Vasilie Bucium. Deci dintr-ace slujbă au rămas cu nişte bani câţiva datori domnu-său; altă n-au avut ce da şi cu ce să plătească, ci au vrut să vândă ace ocină să-şi plătească capul şi datorie, iar giupâneasa Mărica n-au vrut să cumpere, alţii au dat şasăzăci şi şasă lui Ştefan vodă… 13 boi şi vaci de la [lipsă] Deineţi de au răscumpărat ace moşie din Găleşăşti şi au dat mănăstirii Diineţului [lipsă] şi nepoţilor săi să se hrănească, iar Vitoltie au dat 11 vite de au plătit pe frate-său anume se amestecă [lipsă] pre a sa ocină. Deci, i-au chemat popa Vasilie şi călugării pre Vitoltie, la noi, să-i giudecăm şi să alegem parte, iar Vitoltie n-au vrut să vie după cărţile mării tale. Noi aşa ştim şi mărturisim cu sufletele noastre şi de va fi pre vreun giurământ om şi giura. Să hii domnia ta sănătos, amin"[105].

1774, iunie 26: Satul **Pânceştii**, ţinutul Putnii, ocolul Răcăciunului, după recensământul lui Rumeanţev[106], avea **toată suma caselor 42**. Scădere rufeturi 42: 10 scutelnici boierești, 2 preoţi şi diaconi, 1 nevolnic, 28 poştași, 1 slugă. / **Poştașii**: Ion Bădici / Ion Ignat / Neculai Toma / Enachi Andrei / Dumitru Crăciun / Toader Boiuțan / Iftemie Ignat / Grigoraş Ignat / Costantin Ignat / Petraşco Toma / Lazor, morar / Toader Lupul / Anbrosie / Ion Anbrosie / Vasile Andrii / Dumitru Tănasă / Iftenie Marguş / Andrii Sămion / Costantin a Chirului / Gavril Chiru / Grigoraş, pâslar / Ştefan Puţoiu /

---

[105] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 93, pp. 137, 138

[106] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, pp. 273, 274

Sandul Boiuştian / Pintelei Ignat / Nechifor / Pătraşco / Vasile Ignat / Ioniţă Marteş, căruceru. // **Rufeturi:** Ioniţă Pâncescul, vier dumnealui vistiernicului Sturzei / Miron, cârciumar, la fel / David frate lui, la fel / Sandul Băluță, la fel / Andronachi Anbrosie, la fel / Ion Cinpoeș, la fel / Loghin, pas, la fel / Pavel Ignat, la fel / Vasile al lui Bădici, la fel / Gheorghe fiul lui Toader din Orbeni, la fel / Popa Ioniță / Diaconul Gheorghe / Gavril Izvoran, nevolnic / Ioniță, cojocar, scutelnic dumneaei Frosănei Ruset, șătrăroae.

1901: „**Pănceşti**, comună rurală în judeţul Bacău, plasa Siretul de jos, așezată în valea pârâului Dieneţul și pe stânga Siretului. Este alcătuită din 6 cătune: Pănceşti, reședința, Dienețul, Dealul Dieneţul, Fulgerișul, Valea lui Moţoc și Răstoaca. Înainte se compunea din cătunele: Chilia Benii, Dieneţul sau Doiniţul, Gălășeşti (Dealul Mazililor), Moţocul, Pănceşti şi Răstoaca. Se mărginește, la nord, cu comuna Răcătăul; la est, cu comuna Petreşti; la sud, cu comuna Corbeasca (judeţul Tecucii), iar la vest, cu comuna Răcăciuni și cu comuna Drăguşani (judeţul Putna), de care se desparte prin râul Siretul. În vechime, Pănceștii Mănăstirii Ocnei ţinea de judeţul Tecuci, ocolul Polocinului. (*Uricariul,* Codrescu, vol. VII, p. 314)… Are o populaţie de 410 familii sau 1.624 suflete, locuind în 409 case; o școală mixtă, care funcţionează din anul 1865 în satul Pănceşti, şi e frecventată de 18 copii; două biserici, una în satul Pănceşti și a doua în Dieneţul, deservite de 1 preot şi 1 cântăreţ; 3 cârciumi. După legea rurală din 1864, s-au împroprietărit 166 locuitori cu 535 fălci pământ în țarină. În 1879 s-au dat, la 70 însurăţei, 175 fălci pământ în împroprietărire. Totalul pământurilor de cultură este de 1.125 hectare. Teritoriul comunei este

de 3.000 hectare. Proprietari mari sunt: statul, cu o moșie aproximativ de 400 hectare; Neculae G. Negel (Dieneţul), cu o moșie de 196 hectare cu pământ productiv; clironomii lui I. Strat, cu 47,94 hectare, şi Ion al Sandului, cu 121 hectare. Viile ocupă o suprafață de 60 hectare. Vite sunt: 105 cai, 803 vite mari cornute, 422 porci, 124 capre şi 901 oi. Stupi cu albine sunt 143. Pe teritoriul comunei se găsesc 2 mori de apă. / **Pănceşti**, sat în judeţul Bacău şi reședința comunei cu același nume, situat pe pârâul Dieneţul. Are o populaţie de 956 suflete; o şcoală mixtă; o biserică, clădită, în 1870, de Toader Bulgarul şi deservită de 1 preot; 3 cârciumi. Vite sunt: 59 cai, 398 vite mari cornute, 253 porci şi 82 capre”[107].

PÂNCEŞTI

(regiunea Cernăuţi, Ucraina).

1632, septembrie 12: Întărit de Alexandru Iliaş voievod postelnicului Apostol Jora, în baza unui zapis de mărturie al boierilor divaniţi, „întru care scrie pentru Velişcu Hăbăşescu, ce a fost pârcălab de Hotin, că picând la grele datorii din slujbele domneşti şi neavând prilej de plată, l-a luat Apostu postelnic pe seama lui, că va da banii în cinci luni de zile şi el, necăutând să dea banii la vade (termen – n. n.), a fugit în Ţara Leşească. Şi apucând domnia pe Apostu postelnic, a plătit toate acele

[107] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul IV, Bucureşti 1901, pp. 651, 652

datorii. Şi acum, venind el (Hăbăşescu – n. n.) din Ţara Leşească, l-a apucat Apostu postelnic ca să-i plătească banii. Şi neavând cu ce plăti acea datorie, i-a dat 5 sate pe locul Hotinului, anume satul **Vişănei** (Vişneva, regiunea Cernăuţi, Ucraina), cu 93 vecini şi cu două mori în pârâul Ciucurului, şi satul **Pânceştii** (regiunea Cernăuţi, Ucraina), cu 62 vecini, şi satul **Beşâcaţi** (Bocicăuţi, regiunea Cernăuţi, Ucraina) şi satul **Hlibănoai** (Hlibănoae, regiunea Cernăuţi, Hotin) şi satul **Noureştii** (regiunea Cernăuţi, Hotin) pe Cremăciucu"[108].

PĂNCEŞTI

(Păniceşti, Pănceşti, comuna Poenari, Neamţ).

1637, ianuarie 25: Porunca dată de Vasile Lupu voievod vornicului de gloată Bârsan, după ce a pârât Costin din **Ruginoasa** (comuna Ruginoasa, Iaşi) şi cu alţi oameni ai săi pe Cujbă vornicul, pentru nişte părţi de ocină din sat din **Păniceşti** (Pănceşti, comuna Poenari, Neamţ), ce este în ţinutul Iaşilor, partea Ruscăi şi a Ţigancăi, zicând că le împresură vornicul fără de nici o plată. Iar vornicul Cujbă a arătat ispisoc de cumpărătură de la Constantin vodă, zapis şi uric de întăritură de la Radul vodă pe acele părţi de ocină… tu să strângi oameni

[108] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 208, p. 265

buni şi să socotiţi şi să alegeţi partea vornicului, cum vei afla mai cu dreptul, nimănui să nu făţăriţi”[109].

1646, iunie 12: Ursul, feciorul lui Platon Grohoticul din satul Pănniceşti, vinde în faţa unor boieri, fostului vornic Ionaşco Cujbă, drept 10 lei, „partea tătâne-său Platon Grohoticul şi a fraţilor săi din satul **Păniceşti**, din partea din jos, cu tot venitul şi cu pomeţi”[110].

PĂNCEŞTI

(lângă Mânzaţi, Vaslui).

1698, septembrie 13: Gavril Borşi şi femeia lui Gherghina, fata lui Dumitru din **Pănceşti**, vând lui Ilie Enachi mare stolnic, „a lor moşie, câtă se va alege din **Mânzaţi**, care îi era cumpărătură de la Filip, feciorul Sorii de **Coroeşti**”[111].

1774, iulie 5: Satul **Pânceştii**, ţinutul Vasluiului, ocolul Fundului, după recensământul lui Rumeanţev[112], avea următorii: **Birnici:** Mihăilă, argat / Profiri sin (fiu) lui / Sandul Bițicu / Agapii, pas / Gheorghi Râiugă / Ion Borde / Vasile Ianachi / Condre. // **Babe:** Gahița / Acsinie

---

109 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 19, p. 16

110 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 398, pp. 344, 345

111 Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 160, p. 149

112 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 235

/ Tudora. // **Mazili:** Ioniță Pâncescu. // **Ruptași:** Lupul, bulubaș. // **Preoți:** Popa Mihălachi.

PĂNCEŞTI

(?, ţinutul Iaşi).

1667, martie 9: Urmaşii marelui vornic Toma Cantacuzino împart între ei satele moştenite, „şi s-a venit lui Ion (Racoviţă) paharnicul şi femeii lui Nastasia, fata Tomii vornicul: **Sârbii**, sat întreg, cu heleşteu şi cu mori la ţinutul Dorohoiului, **Bălteanii**, sat întreg cu mori, la ţinutul Vasluiului, **Clocuşna**, sat întreg la ţinutul Hotinului, **Hulubeştii**, sat înteg, la ţinutul Tecuciului, **Pănceştii**, sat întreg la ţinutul Iaşilor, jumătate de sat **Vitrianca**, la ţinutul Hotinului, jumătare de sal **Volniceni** la ţinutul Orheiului, a treia parte din satul **Costeşti**, cu mori, la ţinutul Romanului, a treia parte din **Popenţiani**, la ţinutul Iaşilor, **Cluchereşti**, selişte întreagă, la ţinutul Dorohoiului, mai bine de jumătate din seliştea **Iteşti**, la ţinutul Dorohoiului, **Jărdeani**, selişte întreagă, la Dorohoi, părţile din **Drislive** ce se vor alege, la Dorohoi, părţi din **Dăneşti** şi din **Bozianii**, ce se vor alege, la Dorohoi, părţile din **Jugani**, la Dorohoi, cât se vor alege, părţile din **Branişteari**, cât se vor alege, la Dorohoi, patru fălci de vie la Piscup, la **Cotnar**, două fălci în Mândrul, la

Cotnar, patru fălci şi trei fârtae la Cotnar, în Laslău, două fălci şi 20 prăjini la Iaşi, în valea Irimiei”[113].

PANCIU

(atestat prin Crucea de Jos, sat inclus în Panciu, Vrancea).

1628, iunie 23: Întărit de Miron Barnovschi voievod lui Bârlădean, fiul fostului vornic Drăguţul, care primeşte uric pentru „o curătură ce se numeşte la **Podul Frumos** (toponim la Pocşeşti, lângă Sârbi, Vrancea), pe locul satului său, mai sus de casa lui, care este cumpărată de tatăl lui de la Stavăr din **Câmpuri** (sat, Vrancea), pentru 20 de taleri, şi altă curătură, ce este în **Lunca Largă** (toponim la Pocşeşti, lângă Sârbi, Vrancea), în faţa **Leurdei** (toponim la Pocşeşti, lângă Sârbi, Vrancea), ce-i este cumpărătură de la Iuga, pentru 10 taleri, şi o parte de ocină din satul **Pocşeşti** (azi Popoşeşti, lângă Sârbi, Vrancea), care îi este cumpărătură de la Procopie, fiul lui Drăguş, pentru 20 de taleri, toată partea ce i se va alege şi cu partea de vie şi de moară, la gârla de sus a Putnei, şi altă ocină din acelaşi sat Pocşeşti, care îi este cumpărătură de la Condrea, pentru 20 de taleri, cu vad de moară şi cu loc de vie, şi altă parte de ocină din satul **Crucea de Jos** (sat inclus în oraşul Panciu, Vrancea), care îi este

[113] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Fereştii, Vaslui*, vol. XVI, Iaşi 1926, p. 93

cumpărătură de la Măriica, nepoata lui Vlaicul, pentru 40 de taleri”[114].

1632, aprilie 5: Zapisul lui Andronic de **Vităneşti**, al femeii lui Măriia, fata lui Ilie, şi al fiului lor Sava, prin care mărturisesc cum au „vândut un pământ de frunte şi peste tot sfintei mănăstiri a Bisericanilor, la sat la **Fiţingheşti**, prin din jos de moara mănăstirii, drept doi boi ciciuluiţi drept 10 galbeni. Ţi în tocmeala noastră au fost Oprea pârcălabul, popa Ion şi popa Simion de **Focşeni**, Boldescul şi cumnatul său Precopie din **Cruce**, Dunea, Pavăl şi Lazor din **Grozeşti**, Popelea izbaşea, Lupul călăraşul, Istodie, Mihăilă şi Gheorghie de **Clipiceşti**, Murgină de **Cucuiaţi**”[115].

1635, iulie 28: Porunca dată de Vasile Lupu voievod lui Scântee, după ce i s-au jeluit „cest om, anume Toader de la **Cruci** (Crucea de Jos şi de Sus, înglobate în Panciu, Vrancea) şi Isarie de la **Găgeşti** (comuna Boloteşti, Vrancea) pe nişte călugări, zicând că ţin ei (călugării) o moară ce este în Găgeşti şi au şi ei a patra parte într-acea moară, iar călugării o ţin toată. / Drept aceea, tu să socoteşti de va fi aşa cum s-au jeluit Toader cu Isarie, să aibi a le face lege dreaptă cu acei călugări”[116].

1636, august 1: Zapisul lui Focea uricarul, în care mărturiseşte şi îl informează pe Vasile Lupu voievod că a fost „la sat la **Feţingheşti**, ce se cheamă **Răzimeştii**, pentru pâra ce-au avut călugării de la Bisericani cu Ileana,

[114] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 369, pp. 513, 514

[115] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 15, p. 14

[116] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 186, p. 223

soacra lui Iane postelnicul, cu Harita şi Dumitraşco, pentru nişte părţi de ocină”, pe care ei nu le-au vândut. Martorii, Dabija ce-a fost staroste, Scântee vătavul, Dumbravă vătah, Ionaşco Boldescul, Isaiia ce a fost pitar, Oprea şi Bârlădeanul de **Cruce** (înglobat în oraşul Panciu, Vrancea), Văscan Codan, Zaharia diacul şi Dumitru de **Ţigăneşti** (înglobat în Bătineşti, comuna Ţifeşti, Vrancea), Pepelea Cireş şi Ion Negrul de **Târgoveţi** (sau Târgovişte, comuna Boloteşti, Vrancea), Avram, popa Drăghici, Dumitru şi Ion Iosip din **Căpoteşti** (comuna Boloteşti, Vrancea), Precup de **Cofeşti** (comuna Boloteşti, Vrancea), Vasile diacul de **Bătineşti** (comuna Ţifeşti, Vrancea), Procopie diacul, Giurgea călugărul şi mulţi oameni buni „aşa au mărturisit ei, cu sufletele lor, că toţi au vândut în această parte de ţin călugării, numai ce s-a aflat o parte puţintea, a Ilenei, soacra lui Iane postelnicul, 10 paşi în frunte. Deci noi am tras funia şi am ales părţile călugărilor şi le-am stâlpit cu bolovani, şi-am ales partea Ilenei şi iar am stâlpit cu bolovani, şi din ţarină, şi din vatra satului. Aşijdere, s-au mai găsit dintraceste rude, nescrişi la dresele călugărilor, la vânzare, anume: Harita şi Dumitraşco Sprânceană. Deci şi aceştia şi-au dat ei părţile, ce li se va veni, călugărilor, să le fie pomană la sfânta mănăstire”[117].

1637, iulie 13: Crăciun şi femeia lui Teodoram fata lui Ion, vând vornicului Tănasie, drept 7 lei bătuţi, „un pământ în frunte, în sat în **Ţigăneşti**… dinaintea Oprei se-a fost pârcălab, Cacovei din **Cruce** (înglobat în Panciu, Vrancea), Mihăilă, Pătrăşcan şi Obrejie din **Ţigăneşti** (comuna Boloteşti, Vrancea), Ion Dragotă şi Tidor

---

[117] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 470, p. 531

vătămanul din **Băloteşti** (Boloteşti, comuna Boloteşti, Vrancea), Ion vătămanul şi Gheorghe din **Spăreaţi** (în Moviliţa, comuna Moviliţa, Vrancea)… Şi am fost şi eu, Costin Bârlibaş de **Focşeni**"[118].

1644, mai 2: Satul **Crucenii de Jos**, dând de știre că s/a întors Bârlădean de la Cruce cu cartea lui Vasile Lupu voievod, ca să-i aleagă moșia „ce o are cumpărătură de la Lazor Bâtii, de la Marica Dosca și de la Giurgiu... am alers și i-am stâlpit cum am aflat cu sufletele noastre: Toader Cârceiu, Vasile Vlaicul, Gavril, Ion, Ionașco, Stroe, Zaharie, Toder, Glegorie, Precopii, alt Vasile și muți oameni buni și bătrâni"[119].

1678, mai 18: Anton Ruset voievod întăreşte lui Vasile, feciorul Bârlădeanului, din satul **Cruci**, nepotul Drăguţului ce a fost vornic, „o curătură la Podul Frumos, în locul satului, deasupra casei lui, cumpărătură moşului (bunicului) său Drăguţul de la Pavăl din **Câmpuri**, drept 20 de taleri, şi altă curătură, ce este în Lunca Largă, împotriva Leurdii, cumpărătura lui Drăguţul de la Iuga, drept 10 taleri, şi altă parte de ocină, din satul **Pomşăşti**, cumpărătura lui Drăguţul de la Procopii, feciorul lui Drăguş, drept 20 taleri, cu parte din vii şi din moară în gârla Putnii cea din sus, şi altă parte, tot în Pomşăşti, cumpărătură de la Condre, drept 20 de taleri… şi altă parte de ocină, din satul **Crucea de jos**, cumpărătură de la Mărica, fata Vlaicului, drept 40 taleri. / Aşijderea, îi întărim o vie cu pomi din satul **Sârbii de sus**, cumpărătura bunicului lui Drăguţul Bogdan staroste, drept 20 taleri, de la Arvat

---

[118] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 151, p. 143

[119] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 310, pp. 300, 301

din Sârbii de sus şi alt loc de vie, cu puţintel câmp, ce este în Crucea de jos, cumpărătura lui Drăguţul Bogdan staroste de la Ignat din Crucea de jos, drept 30 taleri bătuţi. Aşijderi îi întărim o parte de ocină din satul Crucea de jos, cumpărătura lui Drăguţul de la Lazăr Bâtie şi de la sora lui Mărica, care au arătat şi ispisocul de pâră de la răposatul Vasile (Lupu) vodă, precum s-au pârât părintele lui Bârlădeanul cu feciorul lui Lazăr Bâtie şi i-au rămas”[120].

1786, noiembrie 4: Apostol sin (fiu) Gheorghe Zgăvordoiu ot **Crucea de jos**, „care mă trag din Nezăcutul, dat-am zapisul meu la mâna lui Mihai Purcel, precum să se ştie că i-am vândut o jumătate de pogon loc de casă şi mi-a dat pe acea moşie 2 lei pol, adică doi lei şi jumătate”. Martori: „Ion Lăcătuşul, Vasile Borde, Opre Borde, preotul Anghel (care „am scris zisa lor”), Gheorghe Lepădat, Vasile Rusul, Stan, Murguleţ, Miron şi Ioniţă Ene din **Valea Sării**”[121].

1901: „**Panciul**, comună urbană şi reşedinţa subprefecturii plășii Zăbrăuţul, judeţul Putna, aşezată în Dealul Mare, pe malul stâng al Șuşiţei, şi înconjurată cu vii renumite. E situată la 28 km de capitala judeţului. Are o populaţie de 581 familii sau 2.785 suflete; 1 biserică parohială, cu hramul Sfinţii Apostoli, și 1 filială, cu hramul Cuvioasa Paraschiva; un mic schit de călugări, numit schitul Brazi; 2 şcoale, una de băieţi, și alta de fete, frecventate de 367 copii (237 băieţi, 130 fete); un spital cu 32 paturi, subvenţionat de comună; un birou telegrafo-

[120] Sava, Aurel V, *Documente Putnene*, I, *Vrancea / Odobeşti-Câmpuri*, Focşani 1926, doc. 36, pp. 24, 25
[121] Sava, Aurel V, *Documente Putnene*, I, *Vrancea / Odobeşti-Câmpuri*, Focşani 1926, doc. 176, pp. 120, 121

poștal, înființat la 1 octombrie 1881; o judecătorie; reședința unei companii de dorobanţi. Industria şi comerţul se practică de 113 comercianți. Bâlci se face la 24 Iulie, iar târg săptămînal, în fiecare Duminică”[122].

PÂNGĂRAŢI

(şi Pângărăciorul, Neamţ).

1774, iunie: Satul **Pângăraţi,** ocolul Pietrii, după recensământul lui Rumeanţev[123], avea **toată suma caselor 63**. Scădere rufeturi 25: 10 văduve, 3 preoţi, 10 ţigani, 2 case pustii. Rămân birnici 38. / **Birnici:** Toma, olar / Filip, morar / Vasile Bonte, vornic / Ioniţă sin (fiu) lui Dumitru / Moisăi Cornia / Toader fiul lui Mihai / Simeon, câmpulungian / Maftei, ungurian / Dumitru fiul Saftei / Mihai, secui / Vasile, crâşmar / Apostol Stahii / Lupul, plăeş / Ion, bârsan / Grigore a Sandii / Crăciun, ungurian /Ion Spataru / Paraschiv, muntean / Ursul, jitar / Lupul Cocul / Gavril fiul lui Mihai / Ion, ungurian / Ion zet (ginere) lui Macarie / Pentelii al lui Vârlan / Vasile, sândilar / Apostol Iotă / Neculai Tenechi / Gheorghe a Măriuţii / Ichim, plăeş / Pavăl Ţigărlaş / Grigori, vânător / Paşcu Găinaru / Simion Leucă / Andrei, posluşnic / Simeon, văcar / Vasile Zare / Ioniţă / Ion, păscar. // **Rufeturi:** Popa Dumitru / Popa Lupu / Diaconul Ţirilă /

[122] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul IV, Bucureşti 1901, p. 632
[123] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 55

Linca, văduvă / Ioana / Maria / Altă Maria / Tudora / Paraschiva / Nastasia / Acsânia / Gafiţa / Nastasia / Vasile, ţigan / Andrei, ţigan / Maria cu ţigan / Sandul, ţigan / Ion Bătog, ţigan / Ion Porumbu, la fel / Gheorghe, la fel / Grigore, la fel / Chiriac, la fel / Clipopaş. // **2 case pustii**.

1774, iunie: Satul **Pângărăciorul,** ocolul Pietrii, după recensământul lui Rumeanţev[124], avea **toată suma caselor 25**. Scădere rufeturi 9: 5 văduve, 4 case pustii. Rămân birnici 16. / **Birnici:** Grigore Bobric / Toader, olar / Crăciun Berbecia / Toader Berbecia / Mihăilă Ghilas / Ioniţă a Sandii / Ion, ungurian / Ion Iacob / Grigore Iacob / Iftimi Ghilas / Simeon Dadul / Ilie Berbecia / Toader Ghilas, vornic / Dumitru Bălan / Vasile, ungurian / Ilie Robu. // **Rufeturi:** Mariniasa, văduvă / Nastasia / Solomia / Măriuţa / Măriuţa. // **4 case pustii**.

1901: „**Pângăraţi**, comună rurală în judeţul Neamţ, plasa Piatra-Muntele, situată pe ambele maluri ale râului Bistrița şi pe pârâul Tarcăul, între comunele Bicazul, Doamna, Vadurile, Mastacănul și hotarul Transilvaniei. Terenurile comunei sunt accidentate și acoperite cu imense păduri. E formată din cătunele: Pângăraţi, Stejarul, Tarcăul, Brătești, Gheuca, Pângărăciorul, Petrica, Straja, Lunca Strâmtura, Vădurele și Mănăstirea Bisericani, cu o populaţie de 2.191 suflete, locuind în 621 case. Locuitorii se ocupă cu agricultura și plutăria. Din toată întinderea comunei, numai 594 hectare 37 ari se cultivă. Imașul (suhatul) are o întindere de 366 hectare 34 ari și nutrește un număr de 4.691 capete de vite. Dintre locuitorii împroprietăriți în 1864, sunt astăzi: 280 care încă

[124] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 54, 55

trăiesc și-și stăpânesc singuri locurile lor; 44 stăpânesc locurile ca urmaşi; 2 locuri au fost părăsite și se stăpânesc de către comună. Dintre locuitorii împroprietăriți în 1878, sunt: 39 care stăpânesc singuri locurile lor; 12 ca urmași şi 96 înşi care, deşi însuraţi şi cultivatori de pământ, n-au nici o proprietate, Are: 4 biserici, cu 12 deservenţi; o școală mixtă, condusă de un învățător; 3 herăstrae; 4 mori de apă cu câte o piatră; 3 mori cu câte 2 pietre; 1 piuă pentru făcutul sucmanilor, cu 2 găvane; 2 fierării; 4 băcănii; 12 crâşme; 2 rotării; 1 stolărie; 1 cojocărie; cariere de piatră. / **Pângăraţi**, sat în comuna Pângăraţi, situat pe valea pârâului cu acelaşi nume, spre sud de Mănăstirea Pângăraţi, la 13 km 800 m de orașul Piatra. Are o populaţie de 668 suflete, locuind în 169 case; 4 mori, 1 stolerie, 1 piuă pentru făcutul sucmanelor. Locuitorii se ocupă cu agricultura și plutăria. Numirea veche: Pângarăciorul Bistriţei"[125].

PĂNICEŞTI

(sat pe Nirova, numit şi Pânceşti, la sud de Selişte,
raionul Călăraşi, Moldova).

1425, decembrie 28: Întărit de Alexandru cel Bun „fiilor lui Ştefan Stravici, Toader şi Petru", care primeau uric pentru „trei sate în Cârligătură, anume: unde este Şerba Păuşescul (Păuşeşti) şi Lazor, altul unde este

[125] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul IV, Bucureşti 1901, p. 741

Neagu Barbosu şi Dragomir Hasnăş (Hăsnăşeni), al treilea Bălţaţi. Încă le-am dat, pe Nirova, patru sate, anume: unde a fost Laţcu (Lăţcani), altul unde este Mihul şi Panici (Păniceşti), al treilea unde este Stancuţ, al patrulea unde este Stanciul… Iar hotarul acestor sate să fie cu toate hotarele vechi, pe unde au folosit din veac”[126].

PĂNICEŞTI

(lângă Taxobeni, comuna Horeşti,
judeţul Bălţi, Moldova).

1643, martie 8: Gligorie şi Dumitraşcu, feciorii Agahiei, nepoţii preotesei Nastasia din **Păniceşti** (lângă Taxobeni, comuna Horeşti, judeţul Bălţi, Moldova), vând vornicului Cujbă, drept 10 lei, „partea mamei noastre Agahia, din Păniceşti, ce se va alege… / dinaintea lui Pavăl şi Ursu din **Tocsăbeni** (Taxobeni, comuna Horeşti, judeţul Bălţi, Moldova), popa Gliu Gligorie şi Niculei de **Bălteni** (comuna Probota, Iaşi), Constantin diacul de **Şăndreni** (Şendreni, azi Draniţea, comuna Draniţea, raionul Novoseliţa, Ucraina) şi Alexa de **Dumeşti** (comuna Văratic, judeţul Edineţ, Moldova)”[127].

1643, noiembrie 10: Agapie, feciorul Alecsandrei, nepotul preotesei popii Zaharia, vinde vornicului Cujbă,

---

[126] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 62, pp. 90, 91

[127] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 41, p. 45

drept 12 taleri, „toată partea mâne-mea Alecsandrei din satul **Păniceşti** (lângă Taxobeni, comuna Horeşti, judeţul Bălţi, Moldova), dintr-a patra parte de sat cât se va alege… dinaintea lui Dumitraşcu şoimarul, Niculei din **Bălteni** (comuna Probota, Iaşi), Tuderaşco de **Ruşi** (Ruşii Zavului, inclus în Călugăreni, comuna Dămieneşti, Bacău), Oprea, Nicula şi Mihul din Iaşi”[128].

1644, octombrie 8: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce „Costin, fiul Maricăi, s-a pârât înaintea noastră cu Ionașco Cujbă fost vornic pentru o parte de ocină din satul **Pănicești** (comuna Horești, județul Bălți, Moldova), ce este în ținutul Iași, zicând Costin că el a avut moșie în acel sat, cumpărată împreună cu Cujbă de la mama lui Marica, și-l împresoară boierul. Iar Cujbă vornic a arătat înaintea noastră a fost cumpărată de alți frați ai milostivirii sale, de la alte rude ale lui Costin, anume Gavril, Rusca și Țiganca, fiii lui Vlăgea, precum a arătat și ispisoc de cumpărătură. / Deci domnia mea am trimis acolo pe Toderașco Vartic vornic de gloată... și a adunat oameni buni și bătrâni și i-a întrebat cum știu eu cu sufletele rânduiala acelei Marica, mama lui Costin, dacă are ea moșie în acel sat Pănicești; iar ei nu au vrut să mărturisească adevărul. Întru aceea, Costin din nou a venit înaintea noastră și a adus mulți oameni buni, ca să-i facă mărturie precum că are mama sa Marica ocină în acel sat. / Iar domnia mea i-am judecat și așa am aflat că nu asre Marica (din Ruginoasa) nici o treabă în acel sat și acei oameni au fost mincinoși, și i-am scos cu mare ocară din Divan și le-am făcut mare pdeapsă după

---

[128] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 208, p. 190

fapta lor. / Astfel Costin a rămas din toată legea țării”[129].

1644, octombrie 15: Porunca dată de Vasile Lupu voievod lui Bălan din **Tofănești** (lângă Brătuleni, județul Ungheni, Moldova), după ce s-au pârât Cujbă vornic cu Costin, feciorul Maricăi din **Ruginoasa** (comuna Ruginoasa, Iași), pentru o parte de ocină din **Pănicești** (județul Bălți, Moldova)... / iară tu să socotești cu oameni buni de-și va fi pus casa Costin pe locul boierului nostru, să-i puneți zi să-și mute casa. Așijderea, câtă pâine va fi semănat pe locul dumisale să aibă a-i lua a zecea, iară fânul să-l oprească tot, cât va fi cosit pe partea vornicului”[130].

PÂNTECEŞTI

(pe Cracău, lângă Şerbeşti, Neamţ).

Întărit, după **2 iulie 1398**, de către Iuga Voievod, „lui Şarban Hindău”, împreună cu satele „Solomoneşti pe Topoliţă” şi „Muntenii pe Cracău. Iar hotarul să de fie după hotarele vechi”, deci anterioare Descălecatului Moldovei[131].

---

[129] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 438, pp. 418-420

[130] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 439, p. 420

[131] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 7, p. 9

PANTELEEŞTI

(lângă Gâlţeşti, comuna Puieşti, Vaslui).

Întărit, în **11 iunie 1464**, de Ştefan voievod, Muşei, paniţa panului Petru Oţelescu, cu fiica sa, Cerna, paniţa lui Petru Oţel, care solicită refacerea pierdutelor înscrisuri şi primeşte uric pentru „satul Pânteleeşti la Iezer”[132]. Hotarul, din vecii vecilor.

PÂNTIŞENI

(azi Puntişani, comuna Costeşti, Vaslui).

1632, decembrie 18: Întărit de Alexandru Iliaş voievod mănăstirii Sfânta Vineri din Iaşi, după ce soborul îi pârâse la domnie pe „oamenii din **Pântişeni** (azi Puntişani, comuna Costeşti, Vaslui), pentru cum au vrut ei să se risipească dintr-acel sat, ce a fost a răposatului Enachi postelnicul şi a dat acel sat cu limbă de moarte mănăstirii… Deci au rămas rugătorii noştri călugări pe toţi sătenii de acolo, să şadă oamenii toţi în sat şi să lucreze toate trebile ce vor fi ale sfintei mănăstiri şi să

---

[132] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 121, pp. 172, 173

asculte de egumenul şi a tot soborul, după porunca domniei mele”[133].

PĂNUREŞTI

(pe Moldova, lângă Drăgăneşti, ţinutul Sucevei, Neamţ).

1625, septembrie 16: Zapis de la „Nastasiica şi feciorii ei, prin care vând lui Gavril Cocriş pe veci partea lor, a patra parte din Pănureşti, partea din sus”[134].

1651, martie 24: Întărit de Vasile voievod lui Gavril Cocriş, feciorul lui Ionaşco Cocriş, nepot răposatului Toader fost pitar, care venise „cu mare jalobă şi cu multe mărturii de la oameni şi de la rugătorii noştri, călugării de la Râşca, arătând că uricele de întăritură, ce le-a avut el… pe jumătate de sat **Pănureşti** pe Moldova, în ţinutul Sucevei, cumpărătură de la nepoatele lui de soră, Merla şi Nastasiica… toate au pierit din acea mănăstire Râşca, când a venit Sultanul, cu oastea tătărească, şi cu Şmil hatman, cu oaste zaporojinească, şi au prădat ţara Moldovei până la plai”[135].

1901: „**Pănureşti**, sat răzăşesc în judeţul Suceava, comuna Drăgăneşti, formând un singur trup cu satul de reşedinţă, aşezat pe ambele ţărmuri ale pârâului Râşca.

---

[133] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 262, p. 331

[134] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 372, p. 440

[135] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XXI, Iaşi 1929, p. 75

Are o populaţie de 75 familii sau 305 suflete, care locuiesc în 68 case. Biserica şi școala din Drăgănești servesc şi acestui sat, Vatra satului ocupă 12-13 fălci. Satul e vechi și, după cum se spune, locuitorii n-ar fi adevăraţi răzeși de baștină. Moşiile posedate de ei formau, altădată, un trup, care, prin împărțire din tată în fiu, a ajuns în fâşii mici, cum se posedă astăzi. Răzeșii n-au urice, ci îşi stăpânesc peticele în virtutea dreptului de moştenire. Mare parte din moșia Pănureşti a fost rășluită de către călugării Mănăstirii Neamţului, cu care locuitorii s-au judecat multă vreme"[136].

PĂPĂUŢI

(Păcalouţi, azi Păpăuţi, comuna Păpăuţi,
judeţul Orhei, Moldova).

1640, martie 30: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Dumitraşco Fulger şi cneaghinei lui Marica, fiica Nastasiei, nepoata Gligăi Hrincovici, şi fraţilor ei Ionaşco Hrincovici şi Safta, nepoţii lor de frate, Andronic şi fraţilor lui, Dumitraşco şi Sturdzea, fiii lui Badiul, nepoţii Gaftonei, şi verilor lor, copiii Nastasiei, nepoţii lui Pătraşco, toţi nepoţi ai lui Frăţiian Hrincovici şi ai fratelui său Bucotco clucer, care primesc uric pentru „tot satul **Vâşnovăţul** (azi Rediu, comuna Rădăuţi-Prut, Botoşani), care este pe Prut, în ţinutul Dorohoi, şi satul **Rădăuţi**

[136] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul IV, Bucureşti 1901, p. 653

(comuna Rădăuţi-Prut, Botoşani), de asemenea pe râul Prut, în acelaşi ţinut, şi jumătate din satul **Cochiujna** (azi Coţuşca, comuna Coţuşca, Botoşani), pe Vilovăţ, de asemenea în acelaşi ţinut… pe care le-a avut bunicul lor Frăţiian Hrincovici, şi **Voroncăuţi** (Vărăncău, comuna Voroncău, judeţul Soroca, Moldova), care este deasupra Nistrului, la Malul Roşu, în ţinutul Soroca, şi jumătate din satul **Păcalouţi** (Păpăuţi, comuna Păpăuţi, judeţul Orhei, Moldova), care este pe Apa Neagră, în ţinutul Orheiului, cu mori pe Apa Neagră, şi a patra parte din satul **Melenteuţi** (lângă Păpăuţi, comuna Păpăuţi, judeţul Orhei, Moldova), pe Apa Neagră, din ţinutul Orheiului, din uric de moştenire pe care l-a avut străbunicul lor Bratu Hrincovici… / Şi de asemenea, întărim a patra parte din satul **Ţinteni** (pe Soloneţ, judeţul Soroca), ce este pe Soloneţ, în ţinutul Soroca, partea Ancăi, fiica Maricăi, nepoata Ţintei, strănepoata lui Avăr cel bătrân, şi altă a patra parte din Ţinteni, partea lui Eremiia, Dumitraşco, Simion şi Axenia, fiii lui Păcurar, nepoţii lui Ţintea, şi altă a patra parte din jumătate de sat, partea lui Baico, Grozava, Bubolea şi Armanca, copiii lui Burnamiz, cumpărătura bunicului lor de la Avăr”[137].

[137] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 325, pp. 326-330

PĂRĂGINEŞTI

(Parăgineşti sau Părăgineşti pe Siret, Neamţ).

1634, ianuarie 14: Zapisul fostului vornic de poartă Grigore Bucium, în care mărturiseşte că a venit înaintea lui şi „a mulţi oameni buni şi megieşi Mihăilă ot **Popeşti**, sin (fiul lui) Drăgan, nepotul Erimiei lui Hociungu… şi-a vândut partea lui de ocină din **Popeşti** (lângă Izvoare, comuna Bahna, Neamţ), din partea de sus… prietenului nostru Boldescul, ce a fost pârcălab, drept 8 taleri, bani gata bătuţi… Şi au fost în tocmeala lor Păcurar şi Gheorghe ot **Cârligi** (comuna Filipeşti, Bacău), Gliga ot **Parăgineşti** (Părăgineşti pe Siret, Neamţ), Ion ot **Urdzici** (Urzici, contopit cu Bahna, comuna Bahna, Neamţ), Chirilă şi Oniţă ot **Buciumi** (înglobat în Galbeni, comuna Filipeşti, Bacău)”[138].

PARAIPAN

(lângă Tecuci, Galaţi).

1774, iunie: Satul **Paraipan**, ţinutul Tecuciului, ocolul Bilieşti, după recensământul lui Rumeanţev[139], avea **toată suma caselor 28**. Scădere rufeturi 5: 1 vătă-

[138] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 19, p. 20
[139] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 540

man, 4 văduve. Rămân birnici 23. / **Birnici**: Irimia, morar / Trifan, croitor / Nedelcu sin (fiu) Mane / Nistor / Chiriţă Grâuşor / Toader Popa / Crâstia, croitor / Ispir, cârciumar / Cernică / Mariş / Sandul sin Dan / Radul Tătar / Mănăilă / Gheorghiţă / Ştefan Papuc / Leca / Ion sin Călugărul / Vasile sin Antimii / Nistor, holtei / Costandin, văduvoi / Iordachi a Postolechioai / Ion a Donosoai / Radu, văduvoi. // **Rufeturi**: Tudor, vătăman / Maria, văduvă / Costanda, văduvă / Rucsanda, văduvă / Baba Dobra.

1901: „**Paraipani**, cătun în judeţul Putna, plasa Bilieşti, comuna Mircești, situat pe malul Putnei, având Răduleşti la est şi mai în apropiere de malul bălții. Are o populație de 75 sufete, care locueisc în 21 case. Moșia Paraipani a fost dată zestre, împreună cu altele din ținutul Putna, hatmanului Alexandru Mavrocordat, de către socrul său, Domnul Alexandru Moruzzi”[140].

PĂRÂŞENI

(lângă Chiriceşti, comuna Micleşti, Vaslui).

1636, mai 11: Zapisul Anesiei, fata lui Dumitru Pucel, nepoata lui Purcel postelnicul, prin care mărturiseşte cum a vândut moşia sa „din sat din **Părâşeni** (lângă Chiriceşti, comuna Micleşti, Vaslui) dumisale lui Ionaşco Cehan ce-a fost vornic mare, drept 10 lei bătuţi… Şi în tocmeala noastră au fost popa Mafteiu de la Episcopia de

---

[140] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul IV, Bucureşti 1901, p. 635

Huşi, popa Năstase de la **Movila Codorului** (Corod, lângă Matca, comuna Matca, Galaţi), Veniam călugărul de la mănăstirea de la târg din **Vaslui**, Iaţco croitorul, Vasile croitorul, alt Vasile Croitor, Ion Teslarul, Ionaşco teslar şi Precop teslar din **Iaşi**"[141].

PÂRÂUL SEC

(anterior Valea Seacă, Iaşi).

1453, iunie 20: Întărit de Alexandru voievod logofătului Mihail, care primeşte uric pentru „satele, în ţara noastră, în Moldova: un sat pe Bistriţa, anume Vânătorii noştri, care sunt mai jos de târgul de la Piatra lui Crăciun, pe care noi înşine i-am dat în schimb pentru satul lui, pentru Ciumăleşti, care sunt pe Siret. Şi, de asemenea, îi întărim satele lui şi vislujenia şi ocinile drepte pe care le are de la înaintaşii noştri: pe Răut, anume Procopeni, şi cu moară, şi Izbişcea, şi cu prisăcile care au ascultat şi ascultă de aceste sate, şi, mai jos pe Răut, la Fântâna Albă, unde sunt satele, şi, mai sus de cetatea noastră Hotin, un sat pe Nistru, anume Raşcăuţi, pe care i-a cumpărat cu banii săi drepţi, şi alt sat, lângă Sneatin, anume Gavrilăuţi, şi, mai sus de Budilcea, anume jumătate din Şirăuţi, pe care i-a cumpărat de la Şendrică (ultimele trei în Bucovina – n. n.). / Şi încă a venit înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri pan Petru

---

[141] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 415, p. 476

Hudici şi fiul său, Iaţco, şi ginerele său, pan Şandro, şi au vândut un sat, care este pe Moldova, anume Verijani, toate trei cătunele, credinciosului nostru boier, pan Mihail logofăt, de bunăvoia lor, pentru o sută şi pentru 40 de zloţi… Şi, de asemenea, îi întărim satele lui drepte, pe care le-a cumpărat pe banii săi drepţi de la pan Oană Pâşco, şi de la soţia lui, sora lui Raicu, anume: curtea de jos a lui Neagoe, care este pe Siret, şi alt sat mai sus de curte, anume Părtănoşi, şi alte sate de cealaltă parte a Siretului, anume: Pobrata, şi Berindeeşti, şi **Valea Seacă** şi Heci, şi alt sat, lângă Cotnari, anume Giuleşti… Iar hotarul tuturor acestor sate să fie după toate hotarele lor vechi, pe unde au folosit din veac”[142].

1455, iulie 2: Întărit de Petru voievod logofătului Mihail, care primeşte uric pentru „satele anume: curtea lui, pe Siret, care a fost a lui Neagoe, şi Părtănoşii, şi, la gura Pobratei, unde este jude Cârstea şi Danciul, amândouă judeciile, şi, Heciul, şi **Valea Seacă, pe care şi le-a cumpărat de la verii lui Neagoe**, şi, pe Răut, Procopeni, cu moara, şi Izbişcea, unde este Danilo şi Budul, şi prisaca lui pe Nistru, anume a lui Bileac, cu gârla şi iezerul şi cu tot venitul lui, şi, la graniţă, sub Sneatin, Gavrilăuţi, şi, mai jos de acesta, Ivancăuţi şi Pogorilăuţi, pe care i-a cumpărat de la Manea Globnicu şi de la copiii lui, şi, pe Nistru, anume Raşcăuţi, pe care i-a cumpărat de la Mândrea Jumătate”[143]. Hotarul, din veac.

---

142 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 33, pp. 44-46

143 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 48, pp. 67-69

PARAVA

(comuna Parava, Bacău).

1774, iunie 26: Satul **Parava** şi **Teiuş**, ţinutul Putnii, ocolul Răcăciunului, după recensământul lui Rumeanţev[144], avea **toată suma caselor 37**. Scădere rufeturi 10: 1 scutelnic boieresc, 4 preoţi şi diaconi, 3 nevolnici, 4 mazili de la alt ținut. Rămân birnici 27. / **Birnici**: Toader Zbere / Simion Ciriac / Chiriac Lazor / Procopie Pașco / Ștefan Pașco / Grigori, olar / Ivan, ungurian / Ion Bucă / Andrieș Huriță / Gheorghe fiul lui Orbul /Ion fiul ciobotarului / Ion Rujan / Luca fiul lui Vasile / Ion Blaga / Vasilachi Pișcul / Păladi Rujan / Vasili Rujan / Ursul Zgaroiu / Ursul Nica / Lupul Nica / Ion Nica / Lupul Nica / Ion Andrii / Vasili Calin / Simion Zgaroiu / Mihai Orban / Pavel Zgaroiu / Ion Nica, vornic / Ion Zbere, vătăman. // **Rufeturi:** Chiriac Andrieș, vier dumnealui spătarului Ioniță Canta / Costantin Bucă, mazil cu dajde la Bacău / Antohie fratele lui, la fel, la Bacău / Iftenie Zbera, nevolnic / Lepădatu, orbul, nevolnic / Ana, săracă / Popa Toader / Diaconul Lupul / Diaconul Grigori Țâgantiș / Diaconul Ion Zbera.

1901: „**Parava**, comună rurală în judeţul Putna, plasa Răcăciuni, situată în valea prin care curge pârâul cu

---

[144] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 276

același nume și peste dealul de la Drăgușani, la 30 km de sub-prefectura plăşii şi la 74 km de capitala judeţului. Se compune din cătunele Parava și Teiușul. Are o populaţie de 203 familii sau 926 suflete, din care 191 contribuabili, locuind în 247 case; 1 biserică parohială, cu hramul Sfinţii Voevozi, în cătunul Parava şi 1 filială, cu hramul Adormirea, în cătunul Teiușul; o școală mixtă, frecventată de 17 copii. Locuitorii posedă: 41 pluguri de fier; 100 boi, 160 vaci, 24 cai, 160 oi, 16 capre, 280 porci; 40 stupi cu albine. Se cultivă via pe o întindere de 142 hectare. Sunt în comună: 3 comercianţi de coloniale, 1 de cereale, 2 fierari, 2 lemnari şi 5 fabricanți de rachiu. / **Parava**, cătun în comuna cu același nume, plasa Răcăciuni, situat peste dealul de la Drăgușani şi în valea prin care curge pârâul cu același nume. Are o biserică parohială, cu hramul Sfinţii Voevozi; 1 şcoală mixtă, frecventată de 17 copii”[145].

PĂRCANELE

(pe Nistru, judeţul Chişinău, Moldova).

1774, iunie 5: Satul **Părcanile**, ţinutul Orhei-Lăpuşna, ocolul Nistrului, după recensământul lui Rumeanţev[146], avea **toată suma caselor 39**. Scădere rufeturi 39: 36 cu carte de slobozie, 1 volintir, 1 popă, 1 femeie săracă. / **Cu carte de slobozie:** Mihai, sârbul / Pascal,

[145] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul IV, Bucureşti 1901, p. 636

[146] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 466, 467

sârbul / Petco, sârbul / Tănasă, sârbul / Stoian, sârbul / Vasile, sârbul / In (alt) Vasile, sârbul / Toader, sârbul / Andronachi, sârbul / Simion Grosul / Vasile Martologa / Dumitru, bejenar / Pavel, bejenar / Hilip, bejenar / Mihălachi fiul sârbului / Pintelei, bejenar / Vasile Ţurcan / Gheorghiţă, rotar / Ostap, rus / Toader, bejenar / Hriţco, rus / Sandul, bejenar / Petre, dascăl / Constadin Ţurcan / Ştefan Ţarălungă / Pintelei, bejenar / Iftodi, plugar / Stahi fiul lui Timu / Tănasă al lui Mârza / Antohi a babii Irinii / Ocsinte din Cuizăuca / Panaite / Ioniţă / Sava, bejenar / Iosip, jidov. // **Alte rufeturi:** Mihălachi, volintir / Popa Vasile / Maria, săracă.

PARCOVA

(comuna Parcova, raionul Edineţ, Moldova).

1633, februarie 13: Porunca lui Alexandru Iliaş voievod, dată fostului mare vornic Gavrilaş, după ce i s-a logofătul Dumitru Buhuş pe marele logofăt Ghianghe, „zicând cum că trec vecinii dumisale, ai lui Ghianghe logofătului, din **Parcova** (comuna Parcova, raionul Edi-niţa, Moldova), de ară şi cosesc pe hotarul satului său, a **Cupciciului** (fost Cupcina, azi oraşul Kalininsk, raionul Ediniţa, Moldova), multă seamă de loc… tu să mergi, să socoteşti cu oameni buni de vor fi stând stâlpii la loc şi ei trec peste stâlpi, de ară şi cosesc pe hotarul Cupciciului, şi să iei 50 de boi din Parcova hatalm şi să-i trimiţi la poarta domniei mele… / Aşijderea, s-a sculat Jorea de a făcut un eleşteu la sat la **Costeşti** (comuna Duruitoarea,

raionul Râşcani, Moldova), mai sus, unde era moara Jorii celui bătrân şi a înecat un loc de moară al lui Buhuş logofăt. / Aşijderea, s-a jeluit Dumitru Buhuş logofăt, iarăşi pe Jorea, zicând că şi-a scos Jorea vecinii săi din vatra satului cea bătrână şi a descălecat altă vatră de sat în ţarină, în fânaţul său”[147].

1635, iunie 7: Zapisul lui Lupul Gângă, în care mărturiseşte cum s-a prins să dea 190 galbeni pentru a răscumpăra „nişte zăloage ale nepotului Ion, feciorul lui Ciolpan, care zăloage le-a pus părintele nostru logofătul, Dumnezeu să-l pomenească. Însă m-am prins să dau banii, de astăzi, din luna lui iunie 7, într-o săptămână şi să iau eu jumătate de sat de **Parcova** (comuna Parcova, raionul Edineţ, Moldova) şi jumătate de **Sireţel** (comuna Sireţel, Iaşi)”[148].

1635, septembrie 14: „Mărturisit-au Gheorghe Corobca din **Căpoteni** (azi Kalininsk, raionul Edineţ, Moldova) de o vizunie ce a săpat într-o movilă, în hotarul **Cupciciului** (Cupcina, azi Kalininsk, raionul Edineţ, Moldova); și a săpat cu Ștefan, ginerele lui Braţcic din **Parcova** (comuna Parcova, raionul Edineţ, Moldova), și cu Golăe de acolo. Și a mărturisit Gheorghe Corobca c-au găsit o piatră mică într-acea vizunie și o au scos el singur dintr-acea vizunie și au găsit numai acea piatră, iar mai multe pietre n-au fost la cea vizunie. Și a mers Gheorghe Corobca la cea movilă, unde a săpat acea vizunie, să vadă acea piatră ce a găsit, când a săpat vizunie. Și a găsit piatra și s-au aflat și o piatră mare și douăzeci și șase mai

[147] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 289, pp. 368, 369
[148] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 131, p. 167

mici, care pietre n-au fost când a săpat Gheorghe Corobca acea vizunie. Și din cele pietre mai mici nu s-au aflat, mai mult de cea piatră ce au scos singur din vizunie. / Iar de nişte cuvinte ce au grăit Vasilic din Parcova și Erema de acolo, că au fost și ei când a săpat Gheorghe Corobca acea vizunie, ei n-au fost la cea săpătură. Și Vasile au zis și Erema că au săpat vizunie cu un negeag, iar Gheorghe a zis că a săpat vizunie cu un hârleț. Și a mas Gheorghe Corobca la vizunie, până au venit Ștefan, ginerele lui Bratcic, și Golăi din Parcova, și au săpat ei vizunie, toți trei, iar Vasile și Erema n-au fost la cea săpătură. / Și la ceastă mărturie, când a mărturisit Gheorghe Corobca, cum a fost numai o piatră, când au săpat acea vizunie, au fost Gheorghe Corosteanul, Gligorie Tăban, și Condrea hotnogul de călărași de **Vertep** (comuna Vertep, raionul Edineţ, Moldova), Eremiia chihae, Haraga, Ursul Pae, Vasile Pilipovschii, Gligorie Muha din **Bârnova** (comuna Bârnova, raionul Ocniţa, Moldova),Toader vătăman ot tam, și Vasco ureadnic ot **Vasileuți** (comuna Vasileuţi, raionul Râşcani, Moldova), și Pătrașco ureadnic ot **Vozdouți** (azi Gvizdivşi, raionul Secureni, Ucraina), și Tabără ureadnic ot **Clocucina** (azi Clocuşna, comuna Clocuşna, raionul Ocniţa, Moldova), Ostahie din **Vertep**, și Bazga den **Căpotini**, și Căzacul Comișescul din **Zubriceni** (azi Zăbriceni, comuna Zăbriceni, raionul Edineţ, Moldova) și alți mulți oameni buni”[149].

1636, martie 29: Porunca dată de Vasile Lupu voievod pârcălabului de Hotin Buhuş, după ce i s-au jeluit nişte „vecini ai noştri din **Parcova** (comuna Parcova, raionul Edineţ, Moldova), ce zic că le opreşti

149 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 233, pp. 276, 277

dumneata o bucată de loc din hotarul Parcovei şi-l faci că este hotarul dumitale, şi le-ai luat a zecea din pâine. De care lucru n-ai făcut dumneata nici un bine, că n-ai îngăduit până ne vom întreba cu legea: cui va da legea, acela va ţine… / Alta, au arat nişte săraci de oameni pe acea bucată de loc. Deci, nu li s-a făcut pâinea. De câtă s-a făcut, încă au pierit şi s-au scuturat acolo. Deci te poftesc pe dumneata să-i laşi să are pe acel loc, până ne vom întreba, iar de se va veni partea dumitale, vei lua a zecea”[150].

1770-1772: Satul **Parcova**, Satul mănăstirii Cetățuia, ce se scutește cu cartea măriei sale preînălțatului feldmareșal, de la 1772, ghenarie 1, ţinutul Hotinului, ocolul Mijlocului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[151], **toată suma caselor: 54**. Scădere rufeturi 1: 1 popă. Rămân birnici 53. / **Scutiţi cu salvogvardie:** Toader, vornic / Condurachi fratele lui Lupul / Vasile Jalbă / Ignat Jalbă / Simion Tătarul / Ilie Doruianul / Maftei fiul lui Lupul / Ștefan Nenițul / Iancul fiul lui Matei / Ioan fiul lui Lupul / Gavril nepot popii / Ștefan Focșa / Nicolae Fusu / Gheorghe Talpă / Nicolae, muntean / Donici fiul eșanului / Sandul Curcă / Palade fiul Orghicii / Apostol Frunză / Antohe fiul lui Istrate / David fratele lui Ioniță / Ioniță al lui Fusul / Ioniță, marchitan / Toader Boloca / Vasile Boloca / Vasile Cocoară / Pricopie Lulia / Arsănie Jalbă / Apostol Jalbă / Ștefan Durnia / Ion, bejenariul / Tănase fiul lui Lupul / Timofte, cibotar / Apostol Tătarul / Dămian fiul lui

150 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 380, p. 428

151 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 178, 179

Prepeliță / Ioniță Rozlov / Costache fiul dascălului / Iftimie al lui Ioan, rusul / Antohe Balbae / Gavril al lui Lipsă / Frunză Nebunul / Chiriac Coroșca / Anton, rusul / Alecsa, morar / Fodor, rus / Ignat, rus / Mihai, rus / Vasile, prisăcar / Vasile, cioban / Ivan, rus / Vasile, rus / Ițco, rus / Vasile, morar. // **Rufeturi:** Popa Chirilă.

1904: „**Parcova**, sat mare în judeţul Bălţi, aşezat pe partea dreaptă a râului Ciuhur, între satele Chetroşica Veche şi Fântâna Albă. Aparţine volostei Copăcianca. Are 201 case, cu o populaţie de 1.050 suflete. Ţăranii împroprietăriţi pe pământul mănăstiresc posedă 1.700 deseatini. Mănăstirea Sf. Mormânt are 1.079 deseatini. Împrejurul satului sunt vii şi grădini cu pomi”[152].

PĂRHĂUȚI

(lângă Costâna, Bucovina).

Părhăuţi, satul bucovinean cu o minunată biserică din piatră, din păcate nevalorificată ecumenic şi turistic şi cu un cimitir pitoresc, în care odihnesc mlădiţele unor vestite neamuri bucovinene, beneficiază de o atestare târzie, deşi vechile tradiţii bucovinene spun că în Părhăuţi şi-ar fi avut reşedinţa, cu veacuri înainte de descălecat, legendarul stăpânitor de turme Dediul. Prima atestare documentară a satului datează din **20 iunie 1644**, când zvânturatul boier Ieremie Murguleţ, cel mai mare dintre

[152] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 161

fraţii Murguleţ, fii ai marelui armaş Toader Murguleţ, moşteneşte „jumătate din satul Părhăuţi, partea de jos, cu casă şi pivniţă”. Jumătatea aceea de sat ajunge, apoi, cică moştenită de la Toader Murguleţ, care ar fi lăsat-o prin testament, în 15 octombrie 1659, „lui Ionaşco Balşu şi lui Tudosie Dubău şi mătuşilor sale, Biluşcăi şi Solomiei”, în posesia lui Tudose Dubău, care-şi însuşise, la fel de necinstit, şi părţi de prin alte sate, aşa că, în 12 aprilie 1667, Măricuţa, jupâneasa lui Cărcu cel Bătrân şi fata lui Toader Murguleţ, îşi caută dreptatea la Divanul domnesc, împreună cu feciorul ei, Neculai Cărcu, şi cu fata, Nastasia căsătorită cu Ene Tica.

1522: Biserica Sfântului Gheorghe din Părhăuţi, ctitorită, în 1522, de marele logofăt Gavril TROTUŞAN, ginerele lui Luca Arbure, era patronată, în 1843, când avea 779 enoriaşi, de Enakaki von KRISTIE (Criste sau Cârste), preot administrator fiind Vasilie MIRONOVICI. În 1876, patroni bisericeşti erau Nicolai de CÂRSTE şi familia de CALMUŢCHI, paroh fiind Ioan ABAGER, care păstorea 1.175 suflete. În 1907, patroni bisericeşti erau George de CALMUŢCHI şi Dimitrie de POPOVICI, paroh fiind Antonie OTT, născut în 1868, preot din 1897, paroh din 1905, iar cantor, din 1903, George AVRAM, născut în 1849.

1659: În 15 octombrie 1669, împărţindu-se moşiile rămase după fostul mare armaş Toader Murguleţ, jumătate de sat Părhăuţi revine lui Ionaşco Balş, lui Tudosie Dubău şi mătuşilor sale, Biluşcăi şi Solomii, cealaltă jumătate de sat revenind Măricăi Cărcoaie.

1669: Văduvă, în 15 noiembrie 1669, şi, de aceea numită „Cărcoaia” şi nu Cărcu, „Maria Cărcoaia, fiica cea mare a lui Toader Murguleţ”, fost mare armaş, dăru-

ieşte „a patra parte de sat Părhăuţi, cu vecini şi toate veniturile, ginerelui meu Gligoraş Gherman vornic”. În 1723, Ieremie Murguleţ cedează surorii sale, Măriuţa, jupâneasa lui Vasile Calmuţchi, partea sa din satul Părhăuţi.

1737: În 14 mai 1737, pentru că Ionaşco Isăcescul murise fără să lase un testament, Grigori Ghica Vodă întăreşte ctitoriei sale, mănăstirea Ilişeşti, „şi a patra parte den tot satul Părhăuţi”.

1774: În 1774, satul avea 74 familii, deci era unul dintre cele mai mari din Bucovina, dar, până în 1784, o familie se mută în alt sat. Emigranţi ardeleni nu se stabilesc la Părhăuţi, satul fiind bine populat, pentru acele vremuri, cu băştinaşi.

1809: În 10 iunie 1809, Iuon Cărste dăruieşte nepotului său, fiul lui Ilie Cărste şătrar, care se numea tot Iuon, jumătatea de sat Părhăuţi, pe care o moştenea, pe linie maternă, de la neamul Murguleţ. Iuon, care va deveni, sub austrieci, Ioan baron Cârste, avea să lase moşia moştenire, în 24 mai 1833, nepotului Ienacachi baron Cârste.

1869: O tipăritură vieneză din 1869, referitoare la organizarea politică și judiciară în țările reprezentate în Împărăţia Austriei, prezintă următoarea administrare în Ducatul Bucovinei: „Administrarea districtului Suceava – **Suceava** (Oraş cu tribunal districtual) cu Cutul Zamca, Iţcanii Vechi şi Şeptilici, Bosance cu Nemericeni, Podeni, Hriaţca şi Lisaura, Buneşti, Buninţi, Chilişeni, Danila, Găureni, Hatna cu Dărmăneşti, Iacobeşti sau Fogodisten cu Gura Solcii, Slobozia sau Milişăuţii de Jos, St. Ilie, Ipoteşti, Iţacanii Noi, Călineşti Enache cu Vasilache, Călineştii lui Kuparenko, Costâna cu Berindeşti, Liteni, Mereţei, Mihoveni, Mitocul Dragomirnei cu Lipoveni,

Părhăuţi, Pătrăuţi pe Suceava, Reuseni, Romaneşti, Rus Mănăstioara, Rus Plavalar cu Rus Poienile, Securiceni, Şcheia, Soloneţ, Stroieşti pe Suceava, Tişăuţi, Todireşti cu Pietroasa, Uideşti, Zahareşti"[153].

1891: Din 1891, funcţiona în Părhăuţi o şcoală cu 2 clase[154].

1891: O listă de subscripţie pentru construirea bisericii ortodoxe din Cacica, din decembrie 1891, încredinţată lui „Petru MATEICIUC, paroch în Părhăuţi", conţine următoarele nume de localnici: antistele comunal Nicuţă BĂDĂLUŢĂ, Vasile alui Niţu BOCANCEA, Vasile PINELESCU, Vasile BALAN, Samoil HODOROBĂ, Gavril IGNATESCU ROŞCA, Ioan alui Petru NUŢU, Ilena IGNAESCU, Catrina PINTELESCU, Eudochia IGNATESCU, Maranda IGNATESCU, Ioana lui Iordachi NUŢU, Maria lui Georgi BĂDĂLUŢĂ, Elena lui Georgi alui Nică IGNATESCU, Verona DUBEN-MORARIU, Casandra HODOROBĂ, Domnica LEAHU, Ion IRIMESCU, Vasile HALICI IGNATESCU, Georgi ZVENCIUC şi Maria ROMEGA[155].

1895: În 1895, Părhăuţii aveau 1.089 locuitori, păstoriţi de preotul Petru Mateiciuc. Primar al satului era Ilie Bocancea, bunicul viitorului doctor în medicină Dragoş Bocancea, născut în 22 septembrie 1921. Învăţător al satului era Ştefan Franciuc, în vreme ce Alexandru Teleagă era cantor bisericesc, cu şcoală de muzică religioasă, făcută la Cernăuţi.

---

[153] *Politische und gerichtliche / Organisation / der / im Reichsrathe vertretenen Länder von Öesterreich*, Wien 1869. pp. 158-161

[154] SCHEMATISMUS DER BUKOWINAER, Czernowitz, 1843 p. 44, 1876 p. 41, 1907 p. 156

[155] GAZETA BUCOVINEI, Nr. 5/1892, p. 6

1902:Însoţirea Raiffeisen s-a întemeiat, la Părhăuţi, în 23 martie 1902, cu 19 părtaşi. În comitetul de conducere figurau numai nume grele ale vremii, precum preşedintele Emilian cavaler de Strişca, directorul Eugen cavaler de Kalmucki, vicepreşedintele Andrei Huber, vicedirectorul Ilie Ignătescu, vistiernicul Antonie Ott; iar ca membri: preotul Petru Mateiciuc, primarul Ilie Bocancea şi învăţătorul Ştefan Franciuc.

1904, Nicolae Iorga: „Biserica la care mă opresc samănă cu a Mirăuţilor. Ea n-are turn şi pentru a ţinea clopotele s-a făcut înainte… un pridvor cu bolţi deschise în care se văd sfinţi frumoşi şi în rândul de sus al căruia sună chemarea la slujbe. Biserica e pătrată, afară de rotunjirea altarului, în fund, şi pătrunsă de ferestruici ca acelea de la bisericile de sat din vremea lui Ştefan. Încă de pe atunci era aici o biserică de lemn, pe care a făcut-o de piatră, abia supt alt Ştefan, cel Tânăr, la 1522, marele boier şi bogatul stăpânitor Totruşanul, din Totruş sau Trotuş, care-şi îngropase aici mama, Maria, soţia, Ana, şi o rudă, ce a fost vameş al Moldovei, Anjinco… Lângă poartă, pe tăpşanul de iarbă al şanţului, ţerani pletoşi, în cojoace, aşteaptă să-i spovedească preotul, şi de o parte stă o ceată de femei, care stau să li vie rândul, după al bărbaţilor”[156].

1906: „Doctorul Lupu cu orice preţ voieşte să bage vrajba şi urgia şi în băncile populare. Spre a ilustra şi mai bine iubirea de adevăr a dlui Lupu îl provocăm să ne înşire care sunt acele „bănci săteşti spre a scapa pe ţărani de jafurile liftelor străine pribegite”, pe care se făleşte că le-a făcut cu aderenţii săi? Care? Noi ştim

[156] NICOLAE IORGA, *Neamul românesc în Bucovina*, Bucureşti 1905, p. 43

numai două: cea din Volcineţ, comuna natală, aproape de tot rutenizată, a dlui Florea Lupu, şi cea din **Părhăuţi**. Prima e făcută de nepotul dlui Lupu, Alexandru Jijie, care o şi conduce până în ziua de azi, cu mare greu şi cu multe întîrzieri, iar a doua bancă creată de democraţi e cea atât de ridiculă şi atât de mizerabilă din Părhăuţi, pe care au înfiinţat-o democraţii ca contrabalansă băncilor poporale înfiinţate de noi, încă înainte de apariţia lor ca partid. Această bancă se poate privi ca prototipul destoiniciei şi ca cel mai puternic argument al naţionalismului curat, propovăduit de domnii democraţi: statute şi cărţi de gestiune în limba germană, între membri, pleava societăţii omeneşti din comunele Părhăuţi, Costâna şi Todireşti, aşa că înşişi democraţilor li s-a făcut greaţă de opera lor „naţională" şi au desfiinţat renumita lor bancă, operă superbă, creată cu nespusă gălăgie şi alai, iar mai ales cu ameninţări la adresa noastră, care, la urma urmelor, iertând pe bieţii ţărani înşelaţi de democraţi, i-am reprimit pe cei ce se puteau primi în băncile noastre, acordându-le creditul necesar ca să poată scăpa de beleaua democrată, care a lichidat. Ei, acestea sunt „băncile săteşti" cu care vă puteţi făli; încolo, nu vă arogaţi a vă mândri cu ale noastre. Sau poate în serviciul partidului democrat stătea mult regretatul iniţiator şi inspector al băncilor săteşti, Grigori Filimon, pe care atât de mult l-aţi huiduit, batjocurii şi persecutat, până în mormînt. Chiar după moarte aţi făcut batjocuri de acel bărbat! Sufletul său strigă la ceri în contra celor ce-şi bat joc de idealurile ce el le-a urmărit în viaţă şi pentru care a suferit atît de mult, nu din partea străinilor, ci a democraţilor români, în frunte cu Florea Lupu şi Aurel Onciul"[157].

[157] *Apărarea Naţională,* Nr. 4, Anul I, miercuri 17 octombrie nou

1907: Adunând „cântece populare româneşti din Bucovina”, care aveau să vadă lumina tiparului sub semnătura nemeritată a lui Mattias Friedwagner[158], în 1940, Alexandru VOEVIDCA a cules folclor şi de la Eugenia TELEAGA (fără vârstă menţionată, în 1907) şi Ana a lui Georgi VACARI (19 ani în 1910) din Părhăuţi.

În **1908**, conform Dicţionarului lui Grigorovitza: „**Părhăuţi**, comună rurală, districtul Suceava, aşezată pe pârâul Soloneţ, în apropiere de confluenţa sa cu râul Suceava. Suprafaţa: 9,11 kmp, populaţia: 1.087 locuitori români, de religie gr. or. Este străbătută de drumul districtual Suceava-Cacica; staţie de drum de fier a liniei Hatna-Câmpulung; are o biserică parohială şi o şcoală populară, cu o clasă. La 1776, aparţinea mazilului Vasile Calmuschi. Pe teritoriul acestei comune s-a zidit, în anul 1522, prin cheltuiala Marelui Logofăt Gavril Trotoşanu, o biserică de piatră, care durează şi azi. Aci s-a găsit o foarte frumoasă brăţară de aur, cu o greutate de 49 ducaşi, precum şi un lanţ tot de aur, admirabil lucrat. Se crede că aceste obiecte ar fi provenind din India şi datează din timpul năvălirii barbarilor. Populaţia se ocupă cu agricultura şi creşterea vitelor. Comuna posedă 817 hectare pământ arabil, 126 hectare fânaţuri, 6 hectare 50 ari grădini, 237 hectare imaşuri, 158 hectare păduri. Se găsesc 34 cai, 378 vite cornute, 400 oi, 230 porci, 24 stupi. **Părhăuţi, moşie**, cu administraţie specială, districtul Suceava. Suprafaţa: 2,05 kmp; populaţia: 46 locuitori, parte români, parte izraeliţi şi puţini germani; religia gr. or. pentru majoritate, mozaică şi rom. cat. pentru rest. La

---

1906, p. 4

158 MATTHIAS FRIEDWAGNER, *Rumanische Volkslieder aus der Bukowina*, Konrad Triltsch Verlag Wurzburg, 1940

1775, forma un singur sat şi moşie cu comuna de azi Părhăuţi, în stăpânirea mazilului Vasile Calmuschi”[159].

1914-1918: Jertfa de sânge pentru Bucovina a fost făcută de „Fruntaşul **Vasile Bocancea**, Părhăuţi, Regimentul 22, rănit”[160].

1914: „Un ţăran român scapă un tren din mâinile ruşilor. A fost pe timpul Crăciunului, când ruşii, pe neaşteptate, au năvălit în sudul Bucovinei, ajungând la Părhăuţi, la calea farată ce duce, de la Hatna, la Dorna. Deoarece se ştia, că ruşii au să vină, s-a pornit încă un tren din Hatna, spre Dorna, ducând o mulţime de soldaţi, între aceştia şi comandantul Jandarmeriei din Părhăuţi, neaşteptându-se că ruşii vor ajunge atât de degrabă până la această linie a trenulu. Atunci **părintele Ott din Părhăuţi**, care afase de pornirea acestui tren, trimite pe gospodarul **Ioan Nuţu**, din această comună, care e şi lucrător la gara din Hatna, înaintea trenului, ca să-l opească, pentru că cazacii se postaseră la gară, ascunşi după garduri, ca să prindă trenul. Cu primejduirea vieţii sale, Ioan Nuţu a alergat înaintea trenului, reuşind a-l opri înainte de ce a intrat în Părhăuţi, şi a-l întoarce la Hatna. Astfel a scăpat acest brav ţăran trenul şi ostaşii ce erau în el de la prinsoare sigură. Ruşii, văzându-se înşelaţi, s-au răzbunat asupra unui păzitor de la gara din Părhăuţi, în care presupuneau pe acela care a oprit trenul, bătându-l amarnic şi prădându-i totul. Fapta aceasta frumoasă a lui **Ioan Nuţu** merită toată lauda şi recunoştinţa”[161].

---

[159] Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti 1908, p. 158

[160] *Viaţa Nouă*, IV, nr. 157 – Supliment, din 8 iulie n. 1915

[161] *Gazeta Transilvaniei*, Nr. 140, Anul LXXVIII, 30 iunie / 13 iulie 1915, p. 2

1916: Colecta pentru cei amputaţi şi orfanii celor căzuţi în luptă are drept ofrandă şi contribuţia impresionantă infanterisului din Arbeiter Abtig I/41 **Constantin Pentelescu**, din Părhăuţi, de 4 coroane[162].

1921: „Potrivit dispoziţiunilor art. 12 şi 23 din regulamentul pentru Congresul bisericesc ortodox român al Arhidiecezei Bucovinei, convocat, prin înaltul Decret Regal Nr. 2513 din 17 Iunie 1921, pe ziua de 3 Octombrie, la Cernăuţi, se publică următoarea listă a patronilor bisericeşti particulari, de lege drept credincioasă răsăriteană, îndreptăţiţi la alegerea de 6 reprezentanţi pentru acest Congres: **Calmuţchi George de**, erezii (**Constantin Calmuţchi**, Hărlău, **Dimitrie Calmuţchi**), funcţionar la fabrica de zahăr Roman, şi **Vasile Calmuţchi**, inspector la C. F. R. Cernăuţi, (Părhăuţi), compatroni"[163].

1936: „Morţii războiului erau aproape uitaţi de către dregătoriile din acest sat bucovinean. Dar legionarii şi-au adus aminte de ei şi le-au ridicat frumosul monument pe care-l vedem în chipul de alături. E înalt de 9 metri şi a fost repede isprăvit, cu toate că prefectul judeţului a încercat, de 2 ori, să oprească lucrarea. / A fost sfinţit, la 19 iulie 1936, de 6 preoţi, de faţă fiind o mie de legionari. Au preamărit fapta legionarilor: Părintele Hnidei şi dl Dr. Mitric, iar din partea legionarilor au răspuns comandanţii Lauric, Biceagă şi prof. Ionescu. Legionarul Strobel, care a condus lucrarea, a fost arestat în ajunul sfinţirii, ca să nu se poată bucura de sărbătoarea legionară. A mai fost de faţă, la sfinţire, şi o echipă de

---

[162] *Românul*, Nr. 25, Anul VI, joi 17/4 februarie 1916, p. 5

[163] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 16, Cernăuţi 21 iulie nou 1921, pp. 64-66

legionari de la tabăra Părhăuţi, veniţi pe jos, în marş"[164]. // „În comuna Părhăuţi, Suceava, a fost, în vara aceasta, o tabără de muncă legionară, unde s-au făcut cărămizi pentru o Casă Naţională. Tabăra „Regele Carol II", căci aşa se numeşte, avea arborat un drapel naţional, pe o parte cu zvastica, iar pe cealaltă, cu semnul partidului „Totul pentru Ţară". Drapelul acesta însă nu le convenea autorităţilor, în frunte cu prefectul Cojocaru, care au trimis jandarmii să-l confişte. / Într-una din zilele lunii trecute, cei 7 legionari din tabără s-au pomenit cu peste 40 de jandarmi, care, cu forţa, au dorit să ia drapelul. Deşi puţini la număr, legionarii s-au împotrivit în mod eroic, dar, după mai multe lovituri primite, drapelul a fost rupt în mai multe bucăţi de către jandarmi. / Cunoscând că tabăra poartă numele M. S, Regelui, iar drapelul e tricolorul românesc, ne întrebăm: când se va pedepsi acest om, ce stă în fruntea judeţului şi care îşi bate joc de sentimentul nostru naţional?"[165].

1943: „Se numesc cu titlul definitiv, pe ziua de 1 septembrie 1943[166], următorii învăţători şi învăţătoare: Bâcu Ana, comuna **Părhăuţi**, jud. Suceava, media 8,17".

1944: Prin ordinul „Nr. 63.175 din 20 martie 1944, se înaintează 1a gradul II în învăţământul primar, pe ziua de 1 septembrie 1943, următorii învăţători şi învăţătoare, care au reuşit la examenele de înaintare la gradul II, din sesiunea August 1943, la Centrul Cernăuţi, cu no-

---

[164] *Libertatea*, Nr. 25, Anul al 33-lea, 27 septembrie 1936 – CENZURAT, p. 2

[165] Ibidem, p. 4

[166] *Monitorul Oficial*, Nr. 71, 24 martie 1944, pp. 2549-2552

tele arătate în dreptul fiecăruia[167]: Cocârlă Vasile, comuna **Părhăuţi**, media 7,75”.

1945: „Prin Ordinul Nr. 319.634 din 15 Noemvrie 1945[168], se fixează, pe data de 1 noemvrie 1945, următorii învăţători la şcoalele aratate în dreptul fiecăruia: Voloşincu Felicia, la **Părhăuţi**, p. 8”.

1947: „Având în vedere raportul cu Nr. 16.799 din 1947 al Inspectoratului şcolar regional Suceava, înregistrat sub Nr. 264.182 din 1947[169], următorii învăţători se repartizează, pe data de 1 septembrie 1947, la şcolile primare indicate în dreptul fiecăruia: **Isopescu Xenofon**, de la Stroeşti, la Părhăuţi; **Isopescu Aurelia**, de la Stroeşti, la Părhăuţi; **Holeţec Constantin**, de la Părhăuţi, la Todireşti”; „Ştefănucă Leoeadia, de la Părhăuţi, la **Iţcani**, post IX; interese familiare”[170].

La Părhăuţi s-a născut, în 9 octombrie 1896, istoricul Vasile Ignătescu.

PÂRJOLTENI

(lâmgă Ciorăşti, în Faţa Bâcului, Orhei, Moldova).

1774, iunie 5: Satul **Pârjolteni**, ţinutul Orhei-Lăpuşna, ocolul Faţa Bâcului, după recensământul lui Rumeanţev[171], avea **toată suma caselor 15**. Scădere rufeturi

---

[167] *Monitorul Oficial*, Nr. 72, 25 martie 1944, pp. 2612 şi urm.
[168] *Monitorul Oficial,* Nr. 277, 3 decembrie 1945, p. 10553
[169] *Monitorul Oficial,* Nr. 250, 29 octombrie 1947, pp. 9652-9657
[170] *Monitorul Oficial,* Nr. 135, 17 iulie 1947, p. 4912
[171] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 425

4: 1 popă, 1 diacon, 1 ţigan scripcar, 1 volintir. Rămân birnici 11. 9 case pustii. 10 case pustii din Buda, cu tot satul. / **Birnici:** Simion Mândrici / Irimie Gologan / Andrei Beşele / Vasile fiul lui Babii / Beşliagă Ioniţă / Lupul Coşer / Sandul Coşer / Ursul Ghelberi / Ursul Necola / Ion Bărăicean, ţăran / Andrei Beşliaga, la fel. // **Rufeturi:** Popa Gavril / Anton, diacon / Cozma Purcel, volintir / Andrei, scripcar, ţigan.

PÂRLĂNEŞTI

(Pârnăeşti sau Pârlăneşti, lângă Găgeşti, comuna Boloteşti, Vrancea).

1640, decembrie 23: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce „popa Huiup şi cu alţi răzeşi ai lui s-au pârât cu Gavril Roşca şi cu nepoţii lui Şerbu pentru un vad de moară, loc de două pietre, din sat din **Pârnăeşti** (sau Pârlăneşti, lângă Găgeşti, comuna Boloteşti, Vrancea), ce este în ţinutul Putnei, zicând popa Huiup cum acel vad de moară este a lor dreaptă moşie şi este nevândută. Iar Gavril Roşca şi cu nepoţii lui Şerbu au dat seamă cum acel vad de moară li-i dreaptă cumpărătură. / Deci le-am zis să-şi aducă dresele, cine le va avea. Deci, când a fost la zi, iar Gavril Roşca a venit la zi şi a arătat zapisele de mărturie de la popa Huiup şi de la

toţi răzeşii lui… şi a aşteptat 10 zile, şi popa Huiup tot n-a venit la zi”[172].

1774, iunie: Satul **Pârleştii**, ţinutul Tecuciului, ocolul Bilieşti, după recensământul lui Rumeanţev[173], aveau **toată suma caselor 37**. Scădere rufeturi 6: 2 popi, 1 vornic, 1 vătăman, 1 văduvă, 1 scutelnic. Rămân birnici 31. / **Birnici**: Gheorghi Călian / Ştefan Călian / Marin sin (fiu) Călian / Mile Arbănaş / Stanciul Brânduşoiul / Ion Pachercia / Vasile Strătulii / Ion Băranga / Sava Strătulii / Vasile Cârneci / Ioniţă Pricopii / Toader Vicol / Iuri Cârneci / Marin Zlate / Manole Butucia / Gheorghi Rupturian / Costandin Rupturian / Dumitru Casămândră / Ion sin (fiul) lui / Mihaiu Casămândră / Ion, bivolar / Radu Bârcul, ce a fost birnic la Fundeni / Grigori Râte, tij (la fel) / Stoica sin (fiu) Tânjală / Stoica Frosii / Ion, ce a fost volintir / Lepădat, bejenar / Mane, bejenar / Neculaiu Sofronii, tij (la fel) / Neculaiu Răian, tij / Vasile, ce a fost scutelnic dumisale spătarului Enecachi. // **Rufeturile**: Ion, vornic / Ioniţă, vătăman / Nastasia, văduvă / Popa Gheorghi / Popa Drăgan / Vasile Vâlcul, scutelnic dumisale stolnicului Costandache.

---

[172] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 509, p. 494

[173] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 544

PÂRLIŢA

(Pârliţii sau Pârliţa, comuna Ocolina,
judeţul Soroca, Moldova).

1631, august 5: Întărit de Moise Moghila voievod logofătului Evstratie, drept danie şi miluire domnească, „un sat anume **Pârliţi**, ce-i în ţinutul Soroca, care mai înainte fusese al domniei mele, moşie de la drept nepotul de frate al domniei mele Isac Balica hatman, şi după moartea lui a îmblat din mână în mână, până acum, când luat-am toate ocinile noastre în mâinile noastre, şi am dat acest sat boiarinului nostru pentru slujbă credincioasă… alta, a mai dat domniei mele 100 taleri de argint în treaba domniei şi a ţării”[174].

1639, iulie 9: Fostul logofăt Evstratie vinde vameşului Leondari, drept 150 de galbeni, „satul **Pârliţii** (Pârliţa, comuna Ocolina, judeţul Soroca, Moldova), de ţinutul Sorocii, care sat îmi este mie danie de la Moise Movila vodă, iar măriei sale i-a fost drept de moşie”[175].

1639, iulie 31: Întărit de Vasile Lupu voievod marelui vameş Leondari, care cumpără, cu 150 galbeni ungureşti, de la fostul logofăt Evstratie, „satul **Pârliţi**, ce

---

[174] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. V, Iaşi 1908, pp. 156-158

[175] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 168, p. 178

este în ţinutul Soroca, care i-a fost danie şi miluire de la Moise Moghila voievod"[176].

1663, aprilie 9: Întărit de Evstratie Dabija voievod mănăstirii lui Ion vodă din ţarina Iaşilor, care primeşte ispisoc pentru „un sat, anume **Rânzeştii** pe Prut, în ţinutul Fălciului, cu toate bălţile sale şi cu jumătate din **Hărceata** (Hereşti pe Moldova, în hotar cu Cârsteşti şi Miroslăveşti[177], Iaşi), în semne, şi alt sat, anume **Avereştii** pe Cracău, în ţinutul Neamţului, cu mori pe Cracău… satul **Selicicănii**, cu loc de moară în apa Başăului, în ţinutul Dorohoiului, ce a fost supus ocolului târgului Ştefăneşti… / Şi tij (ls fel) dăm mănăstirii satul **Nicoreştii** pe Cracău, în ţinutul Neamţului, cu mori în Cracău… a treia parte din satul **Ochinteştii** din ţinutul Sorocii, danie de la Nastasia Oproae, şi un sat anume **Ştorov** şi cu loc de mori pe Cracău, ce-i în ţinutul Neamţului, care a fost drept domnesc, supus ocolului târgului Petrei… şi aşijderi satul **Pârliţii** în ţinutul Sorocii, danie de la Lepndari vameşul, cu limbă de moarte… 510 stânjeni din satul **Mierăeştii**, care vine în ţinutul Tecuciului, pe apa Bârladului, şi altă parte din acelaşi sat Mierăeştii, câtă se va alege lui Macarie, fiul lui Neagul, pe care au cumpărat-o monahii drept doi boi şi un cal, preţuit drept 14 galbeni ungureşti… tij (la fel) jumătate din satul **Coropceni**, pe gârla Scumpăi, ce este în ţinutul Iaşului, miluire de la Ionaşco Coropcă şi de la Tărauca… jumătate de sat **Fetioneştii** şi jumătate de sat **Coţmăneştii**, cu vad de moară în Jijia, ce-i mai jos de Stânca, în ţinutul Iaşului,

---

176 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 195, pp. 201, 202

177 Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p.120

aproape de hotarul Posadnicilor… şi loc de 14 dughene în târgul Iaşii, cu loc de pivniţă în uliţa nouă”[178].

PÂRLIŢI

(lângă Mărceşti şi Tecuci, Galaţi).

1637, iulie 11: Stolnicul Dumitraşcu face hotarnica satului **Mărceşti** al marelui cămăraş Iorga, din porunca lui Vasile Lupu voievod, „din apa Siretului, până în hotarul târgului Tecuciului, spre răsărit, şi în sus, până la hotarul **Oncenilor**. Prin câmp şi prin ţarine s-a tras cu funia: aflatu-s-au 14 funii şi jumătate, funie măsurată cu stânjenul de 30 de stânjeni şi stânjenul de om mijloc. Iar de lângă biserică se mai strâmtează locul, s-au aflat 13 funii şi a patra parte de funie, şi iarăşi funie de 30 de stânjeni. Iar prin selişte satului s-a aflat parte dumisale Iorgăi cămăraşului 7 funii şi jumătate. Până în marginea luncii s-au socotit vatră de sat, iar în sus, lunca a rămas neîmpărţită; când se va împărţi, să fie pădurea jumătate a cămăraşului, iar jumătate a satului Mărceşti, de prin seliştea satului, prin sat, pe unde locuiesc Mărceşti. Satul s-a venit cămăraşului celui mare, Iorgăi, 7 funii şi jumătate, cu vii, cu pomăt, cu tot venitul. Şi s-a stâlpit şi s-au pus pietre din hotar în hotar. Şi când s-a hotărât au fost de faţă hânsarii şi pârcălabii de **Tecuci**, anume Ghine pârcălabul, Radul pârcălabul, Andrei Hudumance zis

[178] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, pp. 180-188

Costis, Neagoe izbaşa de **Pârliţi** (lângă Mărceşti şi Tecuci, Galaţi), Ionaşco Buz, Dima şi Avram din **Ionăşeşti** (comuna Nicoreşti, Galaţi), Lazer, Isac ginerele Goei, Puia, Zahanu şi Constandin din **Furceni** (comuna Cosmeşti, Galaţi), Vâlcu, Ionaşcu Robul, Găiceanu, Ţugurlan, Pădure, Lupul, Vâlcul Oprei, Pătraşcu, Duluman, Zboghez şi Damaschin din **Mărceşti** (comuna Cozmeşti, Galaţi), Irimie şi Gligorce din **Onceni** (comuna Cozmeşti, Galaţi), Nicoară din **Tălăbeşti** (comuna Fundeni, Galaţi)”[179].

PĂRTĂNOŞI

(satul lui Mic Părtănos, de lângă Popeşti, Vaslui).

1613, martie 4: Zapis de mărturie de la Andrieş şoltuzul şi 12 pârgari din **târgul Vasluiului**, Ionaşco Peaicul, Dumitru uricar, Ionaşco vatav de hânsari, Petre Goagă din **Părtanoşi**, Petriman visternicel de acolo, Epatie ot **Mărăşei**, popa Gligore din **Popşori**, Pătraşco Măreiai, Ionaşco, Stoica Muntean şi Anton din **târgul Vasluiului**, în care mărturisesc cum au venit Simion Crasnăş, fiul Măricăi, nepot Giurgei Crasnăş, şi a vândut din jumătate de sat **Grumăzeşti**, jumătate, şi din jumătate de sat **Fauri**, iarăşi jumătate, cu loc de moară în apa

[179] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 148, p. 139

Vasluiului, dumisale lui Voico marele logofăt, pentru 150 taleri de argint"[180].

1621, ianuarie 6: Ispisoc de cumpărătură de la Alexandru Iliaş voievod, care întăreşte lui Ion Potlog o cumpărare de moşie, „a treia parte din **Părtănoşi**, ţinutul Vasluiului, de la Ionaşco, feciorul Tomei, nepotul Marcii, drept 50 ughi (ducaţi ungureşti)"[181].

1622, februarie 22: Zapisul de mărturie al boierilor Ţării de Jos despre cum „a venit Ion, feciorul lui Necoară de **Sămişeşti**, de ţinutul Vasluiului şi-a vândut partea sa de ocină din satul **Părtănoşi**, din partea din sus, lui Ion Potlog vornicul de gloată, drept 2 boi buni şi 4 vaci cu viţei, preţuite 60 de taleri"[182].

1625, noiembrie 30: Carte de împuternicire, dată de Radul voievod lui Lie, să ia „trei vaci şi un bou de la Ion Potlog, fostul vornic, pentru cisla satului **Părtănoşi**, căci Ion Potlog n-are treabă cu cisla acelui sat"[183].

1626, iunie 18: Carte de împuternicire, dată de Miron Barnovschi voievod vatagului din Vaslui, după ce „s-a jeluit Ion Potlog, ce a fost vornic, pe Lie şi pe răzeşii lui din **Părtănoşi**, zicând că i-au luat aceştia trei vaci cu viţei şi un bou, pentru cisla oamenilor lui Lie, anume Nistor şi Pahul, şi Ion Potlog n-are nici o treabă cu Cisla satului, precum a arătat şi pecetluit de la Mihălachi (Cantacuzino) postelnic şi Cărţi de la Radul vodă, că n-a

---

[180] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XX, Iaşi 1928, pp. 205-207

[181] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 256, p. 218

[182] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 257, p. 218

[183] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 260, p. 219

avut nici o treabă cu cisla lor. / Drept aceea, să mergi şi, unde se vor afla bucatele lui Lie, ale lui Andronic, ale Paholcii, ale lui Nistor şi ale răzeşilor lui, să ai a lua acele vite, ce mai sus sunt scrise”[184].

1626, iunie 20: Întărit de Miron Barnovschi voievod fostului logofăt Ion Potlog, care, în baza unui zapis de mărturie de la Ticman diacon din **Ivăniţăşti** (Vineţeşti, Vaslui), fraţii Cozma, Vasile şi Avram din **Semeşăşti** (Tufeşti, Vaslui), fraţii Samoil şi Vasile ot **Ştiubiiani** (lângă Olteneşti, Vaslui), Grigore, Praja şi Onaca din **Coticiri** (lângă Târzii, Vaslui), Cârsti ot **Mânjăşti** (lângă Văcoteşti, Vaslui), a cumpărat, „de la Chirila Slav din **Pârtănoş** (lângă Popeşti, Vaslui), feciorul lui Vasile, nepotul Anii Neagoe, prionuţ Stan Mic Părtănos… partea lui de moşie din sat din Părtănoş, din partea de sus”[185].

1629, marte 3: Carte de împuternicire, dată de Miron Barnovschi voievod vornicului Ion Potlog, „să fie tare a opri şi a ţine partea de ocină din **Părtănoşi**, ţinutul Vasluiului, ce se va alege, partea lui Nistor, Paholcii şi a seminţiei lui Lie de acolo, pentru un bou şi două vaci, una cu juncul alături, iar una cu viţel, pentru dabila lor; iar părându-le strâmb, să vină să stea faţă înaintea domniei mele”[186].

1629, aprilie 1: Chirilă Orbul, feciorul lui Vasile, şi Ion Scaci, nepotul său, feciorul lui Necoară, amândoi nepoţii Anei Negoae, strănepoţii Stanii lui Micu Părtă-

---

[184] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 261, pp. 219, 220

[185] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 82, p. 101

[186] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 263, pp. 220, 221

nosu, vând lui Ion Potlog, „drept doi boi buni, biciuluiţi (preţuiţi) drept 50 zloţi… partea lor de ocină din **Părtănoşii de sus**, a treia parte, din uricul ce-au avut de la Pătru vodă”[187].

1632, septembrie 16: Porunca lui Alexandru Iliaş voievod, dată slugilor domneşti, după ce „s-a jeluit Ion Potlog, ce a fost vornic, pe nişte vecini ai lui Lie din satul **Părtănoş**, anume Paholce şi Nistor, zicând că i-au pierit două vaci şi un bou pentru dabila lor… Pentru aceea, tu să mergi oriunde veţi afla în ţara domniei mele, să iei de la dânşii două vaci cu viţei şi un bou şi să le dai în mâna boierului domniei mele”[188].

1635, ianuarie 24: Ghervasia, soacra lui Istratie şi a lui Nicoară, vinde popii Căldare, „drept 2 vaci cu viţei şi un caş de ceară, drept 5 zloţi, şi 5 zloţi bani… o ocină de la satul **Părtănoşi**, a treia parte din vatră de sat, din ţarină şi din tot locul”[189].

1635, iulie 20: Simion, Bejan, Nastasia, Irina şi Protasie, feciorii lui Păşcanu, nepoţii Paholcii, şi Ioana, fata Paholcii de Părtănoşi, vând preotului Andronic, drept 30 lei „a lor dreaptă ocină şi moşie, toate părţile lor din satul **Părtănoşi**”[190].

1638, iulie 20: Întărit de Vasile Lupu voievod popii Andronic, care primeşte danie, de la Antimia, fata lui Andriiu ot **Părtănoşi**, ce sunt la ţinutul Vasluiului,

---

[187] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 265, p. 221

[188] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 211, pp. 268, 269

[189] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 267, p. 222

[190] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 268, p. 222

părţile lor „din vatra satului, din câmp, cu loc de ţarină şi din apă, pentru sufletul ei şi al părinţilor ei. / Aşijderi, de la Isac, feciorul lui Petco, care a dat şi a dăruit a lui dreaptă ocină, tot din satul **Părtănoşi**, iarăşi popii Andronic”[191].

1638: Căzacul, feciorul popii Mihăilă din **Cursăci** vinde lui Constantin Cehan, „drept un cal bun, biciuluit drept 20 ughi (ducaţi ungureşti) şi 2 ughi… prisaca cea bătrână de pe valea pomilor, cu zămnic în prisacă şi cu pomi în prisacă şi prin jur, şi o selişte de vie cu pomi pe prelugul viei, aşijderi în valea pomilor, lângă prisacă, şi un loc de zămnic în valea pomilor, să fie de udat grădina, în vatra satului Cursăci… dinaintea popii Bosie, Lepădat, Moisăi, Sirian sin (fiu) Rogojan din **Fereşti**, Marie sin Guzuc ot **Codăeşti**, Andronic de **Părtănoşi** şi a mulţi oameni buni”[192].

1639, septembrie 15: Gavril, feciorul lui Iacob din Părtănoşi, vinde preotului Andronic, drept „o iapă cu mânz, drept 9 ughi (ducaţi ungureşti), o vacă cu viţel şi pâine de 5 ughi… partea de ocină din satul **Părtănoşi**, dintr-un bătrân, jumătate”[193].

1641, septembrie: Dumitraşcu Lencă (Leancă) vinde vătavului Golăe „a sa moşie, cumpărătură la **Părtănoşi**”[194].

---

[191] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 269, pp. 222, 223

[192] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Fereştii, Vaslui*, vol. XVI, Iaşi 1926, p. 62

[193] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 270, p. 223

[194] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 271, p. 223

1645, aprilie 20: Toader, feciorul lui Vasile, nepot Marcii şi femeia lui Onopiam vând lui Ursu „partea lor de ocină din **Părtănoşi**, ce se va alege dintr-un bătrân, jumătate, drept un bou şi boul s-a socotit 3 ughi, şi pâine de alţi 3 ughi”[195].

1645: Gligorie, feciorul Anii, vinde lui Vasilache „partea lor de ocină din **Părtănoşi**, drept doi boi, dinaintea oamenilor din Părtănoşi”[196].

1652: Dămian şi femeia lui Sofronia, şi Vasile, fratele Sofroniei, feciorii lui Gligorie, nepoţii Dârdului, vând lui Chirilă, feciorul popii Andronic „drept 20 lei, părţile lor ce se vor alege din **Părtănoşi**, partea de sus”[197].

1652, februarie 20: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce „Zălot aprod şi Mihalce, de Părtănoşi, au pârât de faţă pe Chirilă, feciorul popii Andronic de Părtănoşi, pentru nişte părţi de ocină din **Părtănoşi**, partea lui Isac, feciorul lui Mătei Petco, şi partea Antimiei, fata lui Andriiu, zicând Zălat co oamenii săi cum acei oameni le-au fost lor rudă mai aproape, şi le împresoară Chirilă acele părţi fără de ispravă; iar Chirilă a dat seamă cum că acele părţi le-au dăruit, pentru sufletul lor şi al părinţilor lor şi, după moartea lor, să aibă a-i pomeni, cum a arătat şi zapis făcut de mâna lor, şi un ispisoc de la domnia mea. Drept aceea, am socotit să ţină Chirilă acele părţi… iar Zălotu aprod, Mihalce şi alte

---

[195] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 272, p. 223

[196] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 273, p. 224

[197] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 274, p. 224

seminţii ale lor au rămas dinaintea noastră şi din toată legea ţării”[198].

1652: „Iftimie sin Căldare mărturiseşte că a luat 7 lei bătuţi de la vătavul Golăe pe moşia din **Părtănoşi**, partea din sus, fără alt zapis, ce este la dumnealui”[199].

1670: „Necoară, feciorul lui Macovei din **Brăneşti**, mărturiseşte că, vânzând logofătul Nacul a patra parte din bătrânul Dârdului din **Părtănoşi** şi primind 4 lei, după moartea logofătului a mai primit, de la logofetească, şi restul de 1 leu şi jumătate, plătindu-i-se astfel moşia fără istov”[200].

1670: Scrisoarea trimisului domnesc Constantin Cărăcaş sulger despre alegerea unor părţi de moşie ale lui Zatic, feciorul lui Costân Potlog, „ce au fost cumpărate de moşul (bunicul) său Ion Potlog, ce a fost logofăt, din satul **Părtănoşi**, în ţinutul Vasluiului”, în prezenţa unor „megieşi de primprejur, anume popa Gligorie şi Praja ot **Vâlcoviceşti**, Trofin Burghele din **Orzăşti**, Tănacul şi Echim din **Băneşti**, Moisăi şi Toader, feciorii Popiţii din **Cordeni**, împreună cu răzeşii din Părtănoşi, anume Vasile feciorul Moisăi, Gheorghe Căldare, Pavăl feciorul popii Andronic, Gheorghiţă ginerele Ursoaei, Vasile şi Margine – feciorii Ursoaei, Gheorghe feciorul lui Drăgan… / şi au mers şi au ales toate părţile care au fost cumpărate de Ion Potlog şi am făcut şi semne… din vatra satului, drept capul satului din sus, până în ţintirimul

[198] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 275, pp. 224, 225
[199] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 276, p. 225
[200] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 277, p. 225

bisericii; aşijderi şi din iaz încă s-a dat să-şi iezească un iaz, unde a făcut moşul său Ion Potlog logofătul"[201].

1671, iunie 7: Ispisoc de judecată de la Duca voievod, după ce Zatic Potlog medelnicer şi Nacul diac de vistierie au pârât de faţă pe comisul cel mare Ion Racoviţă, zicând cum ei sunt de moşia din satul **Părtănoşi**, iar acum să se fi sculat Racoviţă comisul şi să fi cumpărat nişte părţi de la răzeşi ai lor, fără ştirea lor, şi nefiind comisul de acolo de moşie; o parte de ocini au fost cumpărate de la Pavăl feciorul popii Andronic, de la surorile lui Mica, Guţa, Safta şi Anghelina… de la Gheorghe Căldare şi femeia lui Ghiniţa, de la feciorii lor Zota şi Iftimi; aşijderi a mai fost cumpărat de la dânşii o casă, la Părtănoşi, drept 5 lui bătuţi… / Ion comisul a răspuns că este megieş de aproape… / Domnia mea am stat şi am judecat drept: De vreme ce n-a fost Ion comisul de moşia din Părtănoşi, nici cumpărător mai dedemult, să nu încapă să cumpere fără voia răzeşilor, deci să lipsească Ion comisul dintr-acele cumpărături din Părtănoşi şi să întoarcă Potlog medelnicerul şi cumnatul său Nacul banii lui Ion comisul, şi să ţină ei acele părţi de ocină"[202].

1671, septembrie 5: Margine, feciorul Rusoaei din Părtănoşi vinde Nacului de Visterie, ginerele lui Potlog, drept 15 lei, „dreapta mea ocină şi cumpărătură din satul **Părtănoşi**, din partea de mijloc, jumătate de bătrân din bătrânul Tomii"[203].

---

[201] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 278, pp. 225, 226

[202] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 279, pp. 226, 227

[203] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 280, p. 228

1671, septembrie 5: Pavăl, feciorul popii Andronic din Părtănoşi şi cumnatul său Gheorghe Căldare vând Nacului de Vistierie, ginerele lui Potlog, drept 20 lei, „a patra parte dintr-un bătrân, ce se cheamă Ilie, din partea de mijloc a satului **Părtănoşi**”[204].

1672, iunie 6: Vicol dăruieşte, „pentru sufletul său şi al părinţilor săi… feciorilor popii Căldare, Apostol şi Gheorghe, partea sa de ocină din **Părtănoşi**, ce se va alege”[205].

1677, mai 23: Alexandru şi femeia lui Tudora, fata Ursoaei din Părtănoşi, vând Nacului de Vistierie şi femeii sale Paraschiva (Potlog) „a şasea parte dintr-un bătrân, ce au avut părinţii lor în partea din sus a satului **Părtănoşi**”[206].

1680, februarie 24: Carte de împuternicire, dată de Duca voievod „Nacului de Vistierie, ginerele lui Costân Potlog vornicul, să fie tare şi puternic a opri şi a ţine el nişte părţi din satul **Părtănoşi**, ce le-a cumpărat Trohin Burghele de la nişte răzeşi din Părtănoşi, părţile Moisăi, ale lui Vasile, Tiron, Marica, Tudora şi Măriuţa din jumătate din a treia parte de sat, din partea din jos; şi altă parte, iarăşi din acea jumătate, ce a cumpărat Trohin Burghele de la Vasile, feciorul Moisăi, partea unchiului său Andonie, fratele Moisăi, ce o au fost luat Vasile pentru o datorie ce a avut la unchiul său; şi altă parte de ocină de acolo, câtă a cumpărat de la Ion, fratele Moi-

---

[204] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 282, p. 289

[205] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 281, pp. 228, 289

[206] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 283, p. 289

săi… şi iarăşi, din cealaltă jumătate, din a treia parte de sat, din jos, din partea Sârbeştilor, de la feciorii Anii Ignătoaei, Misail, Apostul, Vasile, Tudora, Mărica şi Tofana Hârlăoae, şi de la femeia lui Ştefan Vătui şi de la Ghiniţa Căldăroae. Aceste părţi de ocină să aibă a le ţine Nacul"[207].

1680, aprilie 29: Safta, fata Ursului din Părtănoşi, vinde Nacului de la Vistierie şi femeii sale Paraschiva „partea ce i se va veni din partea tatălui său Urusul, din a treia parte din **Părtănoşi**, ce este din sus"[208].

1680, mai 2: „Trohin Burghele se învoieşte cu Nacul de Vistierie că, pe cât va ara în hotarul lui la **Părtănoşi**, să aibă a-i da de-a tecea, precum va fi drept"[209].

1680, Iunie 14: Carte de împuternicire, dată de Duca voievod lui Nacu de Vistierie, ca să oprească pe Trohin Burghelea de pe pământurile ce la va fi arat la **Părtănoşi**, şi să-i întoarcă acestuia banii daţi pe ele, „neavând drept de cumpărătură de la răzeşii de acolo"[210].

1680, noiembrie 24: Irodia, fata lui Ursu din Părtănoşi, vinde Nacului de Vistierie „partea de ocină ce o avea de cumpărătură în **Părtănoşi** de la Vasile, iar lui

---

[207] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 284, pp. 229, 230

[208] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 285, p. 231

[209] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 286, p. 231

[210] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 287, p. 231

Vasile i-a fost cumpărătură de la Gligorie sin (fiu) Anii, nepotul Lupului"[211].

1681, martie 27: Carte de împuternicire, dată de Duca voievod lui Nacul de Vistierie, să stăpânească partea cumpărată de la Andriiu Ciungana, din **Părtănoşi**, fără ştirea lui, de Trohin Burghelea, întrucât acesta şi primit banii înapoi, cu prilejul altei judecăţi, „şi părţile acelea să le ţină Nacul"[212].

1681, mai 1: Neculai, Toader şi Vasile, fiii Nastasiei lui Gheorghiţă Ciolpan, nepoţi de fiică Ursoaei de **Părtănoşi**, vând Nacului de Vistierie a lor ocină, din partea din sus, dinspre biserică, toată partea mamei lor Nastasia"[213].

1682, martie 30: Iftimie, fiul lui Gheorghe Căldare, vinde Nacului de Vistierie „ocina ce-a avut în sat în Părtănoşi moşul lor, popa Andronic, ale cărei părţi i-au fost danie de la Aftimie şi Isac, fiii lui Mătei Petco, din bătrânul lui Dârdară"[214].

1682, august 2: Carte de împuternicire, dată de Duca voievod lui Nacul de Vistierie, „ca să fie tare şi puternic a opri pe Golâia din **Foleşti** din nişte părţi de ocină ce a cumpărat el din hotarul satului Părtănoşilor de

---

[211] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 288, p. 232

[212] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 289, pp. 232, 233

[213] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 290, p. 233

[214] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 291, p. 233

la Vaslui, ce este a Nacului, din partea de sus, dinspre biserică, fără de ştirea Nacului”[215].

1683, februarie 6: Marcul căpitan, fiul Urâtei, nepotul lui Pavăl, vinde Nacului de Vistierie, drept 31 lei bătuţi, „din jumătate din a treia parte din satul **Părtănoşi**, ce este din jos de Vaslui, ce se împarte în 4 părţi, pe 4 fraţi: o parte şi jumătate, care fac 31 pol (jumătăţi) pământuri, toată partea moşului meu Pavăl, şi jumătatea lui Andonie, fratele moşului (bunicului) meu, care am luat-o noi pentru alte părţi ale noastre, ce le-a vândut, de la **Petreşti**, lui Apostol, fratele logofătului Racoviţă”[216].

1712, februarie 15: Ştefan armaşul, feciorul lui Moisăi aprod, primeşte „arvonă un zlot de la logofătul Ion Nacul pentru partea sa de moşie ce o vinde acestuia din **Părtănoşi** şi din **Albeşti** şi, după ce se va aşeza pe acele părţi, atunci să-i facă plata deplină”[217].

1712, august 3: Carte de împuternicire, dată de Mihai Racivită voievod lui Nacul logofăt şi împuternicitului său „să fie volnic a lua de a zecea de pe a sa dreaptă ocină şi moşie din satul **Părtănoşi**, ce este la ţinutul Vasluiului: din pâine, din stupi, din fânaţ, din câmp, din in, din drădini şi din tot locul, cu tot venitul”[218].

1718, aprilie 6: „Zapis de la Severin clucerul, care scrie că a dat zapisul său lui Ion Nacul logofătul de

---

[215] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 292, pp. 233, 234
[216] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 293, p. 234
[217] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 294, pp. 234, 235
[218] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 295, p. 235

Vistierie pentru moşia **Părtănoşi**, că a luat-o asupra sa, ca să are pe dânsa şi să o dijmuiască şi ce va fi venitul să-l dea Nacului”[219].

1720, august 4: Carte de împuternicire, dată de Mihai Racoviţă voievod lui Ion Nacul, logofătul de visterie, „să fie volnic a opri pe feciorii lui Golâe din **Foleşti** din nişte părţi de ocină ce au fost cumpărat tată-său din hotarul satului **Părtănoşi**, ce este al Nacului, din partea din sus, dinspre biserică”[220].

1726, februarie 15: Vasile, Palade şi Angheluţă, feciorii lui Golâe vornicul, „pentru a curma orice pricină cu Ion Nacul… vând acestuia părţile lor de ocină de la **Părtănoşi**, cumpărate de la Dumitraşco Leancă, dând totodată Nacului şi zapisele cele vechi”[221].

1740, august 7: „Mărturie hotarnică, în care se spune că, după luminată Carte gospod, ce a adus Nacul ot Vistierie, şi după cum au mărturisit răzeşii din **Părtănoşi** au hotărât”[222].

1763, aprilie 1: Catinca, fiica răposatului Constandin Cucoranul medelnicer, văduva lui Necolai Nacul, şi fiul lor Toader vând lui Tănase logofăt ot Vistierie, Gheorghe Carp logofăt ot Vistierie, Grigore Ceauş şi lui

---

[219] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 296, p. 235

[220] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 297, pp. 235, 236

[221] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 298, p. 236

[222] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 300, p. 244

Lupul Nacul ot Vistierie „jumătate de sat **Părtănoşi**, drept 240 lei”[223].

1766, iulie 4: Tănase logofăt ot Vistierie, Gheorghe Carp logofăt ot Vistierie, Grigore Ceauş şi lui Lupul Nacul ot Vistierie vând marelui vornic Ion Pălade „jumătate de sat **Părtănoşi**, drept 300 lei”[224].

1767, august 18: **Hotarnica satului Părtănoşi**, făcută de vornicul de poartă Ioan Gordul, din porunca lui Grigorie Ion Calimah voievod: „După poruncă, mergând la numita moșie, am strâns oameni bătrâni răzeși, din sus și din jos, anume: Gavril Manta, mazil, frate-său Tănasă, Andrieș Burghele, Vârlan Cărare, Toader Cărare diaconul, Vasilache Cărare, Vlasi Cărare, Vasilie Cărare, Radul Budul, vechil păhărnicesei Ilinca, preotul Miron din Iviniţăști (**Vinețeștii** de azi?), frate-său Ioniță diacon, Pintilie Țâțiu monah din **Cordeni** și Angheluță Agarici mazil; și, fiind de faţă și Ioniță Mârzacul, vechilul dumisale Ioniță Pălade vel logofăt, după cercetarea scrisorilor dumisale și după mărturia numiților de mai sus oameni, am început din zarea dialului, din colțul dinspre apus, din marginea din sus, din două pietre ce s-au pus colț, ce caută una drept spre răsărit și una caută zarea dealului spre miază-zi; și dintr-aceste două pietre, ne-am scoborât drept la vale, pe marginea pe din sus, până într-o rădăcină de păr, unde au dat seamă că a fost hotar vechi și nu s-a găsit, și s-a pus piatră hotar; și din hotar, tot la vale, pe o scursură de apă, până în matcă, și s-a pus iarăși piatră hotar; și din piatra aceea, drept în jos, la vale, până în

[223] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 306, p. 245

[224] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 307, p. 245

cărarea veche, și iarăși s-a pus piatră hotar, din sus de cărări; și, din piatra aceasta, întorcându-ne drept spre răsărit, suindu-ne pe cărare, la deal, până în zarea dealului, s-au pus piatră hotar, unde desparte **Părtănoșii** de **Popușori**; și din piatră purcede la vale, tot spre răsărit, până în matcă, și s-a pus piatră hotar în marginea mătcii dinspre apus; și din piatră purcede peste matca văii, pe din sus de un loc de arii, tot spre răsărit, până într-un pisc, și s-a pus piatră hotar din sus de o scursură; și din piatră, tot spre răsărit, la deal, prin niște hârtoape, până în zarea dealului, și s-a pus piatră hotar în capetele unor pământuri, ce vin din sus; și din piatră, pe podiș, până în drum, unde s-au pus două pietre hotar, colț moșiei dinspre răsărit, și în marginea moșiei din sus; și dintr-aceste două pietre, întorcându-ne drept spre miază-zi, tot alăture cu Popușorii, mergând tot pe drum în jos, printr-o piatră ce sau pus în marginea drumului de jos, și din piatră, lăsând drumul, am apucat peste câmp, pe podiș, tot spre amiază-zi, cu moșia Ivinițăștii, și iarăși s-a pus o piatră hotar în marginea unui drum vechi; și din piatră, tot în jos, până într-o piatră hotar vechi, ce s-a găsit tot în jos, spre amiază-zi, pe zarea dealului, tăind un prilog în două, pe lung, până în capul altui prilog, unde au dat seamă că a fost hotar vechi și nu s-a găsit în colțul moșiei din jos și dinspre răsărit, și s-au pus două pietre hotar, colțul moșiei; și dintr-aceste două pietre, întorcându-ne drept spre apus, pe margine, pe din joss, pin capul Ichimeștilor, și la vale, pin mijlocul unei așezături, și tot la vale, peste matca văii lui Țurcă, și din matcă, suindu-ne la dial, tot spre apus, până într-o piatră hotar vechi, ce s-a găsit în capul unor pământuri din sus, unde desparte **Ichimeștii** de **Frâncești**, moșia Episcopiei Hușului; și din piatră,

zarea dealului cam în jos, și, lăsând zarea, s-a pus piatră hotar în costișă, în faţa dealului dinspre apus; și din piatră, scoborându-ne la vale, tot spre apus, iarăși s-a pus piatră hotar, din sus de un loc de prisacă, ce se numește al Hușanului; și din piatră, la vale, tot spre apus, peste valea Horăeţii, și din vale, la dial, cam pe costișă, până într-un hotar vechi, ce s-a găsit; și din hotar, peste deal, până unde au dat seamă că a fost hotar vechi și nu s-a găsit, și s-a pus piatră hotar, din sus de o scursură; și din piatră, tot la vale, peste șes, suindu-ne la deal, tot spre apus, până în zarea dealului, la un hotar vechi, ce s-a găsit, colț moșiei din jos și dinspre apus, și s-a mai pus o piatră hotar, lângă acea veche; și dintr-aceste două pietre, întorcându-ne drept spre miază-noapte, zarea dealului în sus, până într-o piatră hotar vechi, ce s-a găsit; și tot în sus, până într-altă piatră hotar vechi, unde desparte moșia Părtănoșii de moșia Burgheleștilor (Foleşti), și tot zarea dealului în sus, până în cele două pietre ce s-au pus întâi”[225].

PĂRTĂNOȘI

(comuna Tanacu, Vaslui).

1635, ianuarie 24: Zapisul Ghervasiei, soacra lui Istratie şi a lui Nicoară, prin care mărturiseşte că a „vândut o ocină de la satul de la **Părtănoşi** popii lui Căldare, a treia parte din vatră de sat şi din ţarină… drept

[225] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene,* III, Bârlad 1915, doc. 310, pp. 246-249

2 vaci cu viţei, un caş de ceară drept 5 zloţi, şi 5 zloţi proşti”[226].

1635, iulie 20: Zapisul fraţilor Simion, Bijan, Nastasie, Irina şi Protasie, feciorii lui Păşcanu, nepoţii Paholcii, şi al Ioanei, fata Paholcii de Părtănoşi, în care mărturisesc că au vândut partea lor „din sat din **Părtănoşi** preotului Andronic, drept 30 lei”[227].

1637, octombrie 10: Antemia, fata lui Andrii din Părtănoşi, şi a lui Isac Pitco, prin care mărturisesc că „şi-au dat partea lor de ocină din sat din **Părtănoşi** danie popii Andronic, pentru sufletul lor şi a părinţilor lor i proci”[228].

1638, iulie 20: Antimia, fata lui Andrii ot **Părtănoşi**, dăruieşte popii Andronic ot tam (de acolo), „pentru sufletul ei şi al părinţilor ei... dreapta parte de ocină din Părtănoşi, ce sunt la ţinutul Vaslui.... Aşijderea, Isac, feciorul lui Petco, a dăruit a lui dreaptă parte de ocină, tot din sat din Părtănoşi, iarăşi popii Andronic”[229].

1639, septembrie 15: Gavril, feciorul lui Iacobu din **Părtănoşi**, vinde preotului Andronic, drept o iapă cu mânz, drept 9 ughi, şi o vacă cu viţel şi pâine de 5 ughi, „partea mea de ocină din satul Părtănoşi, dintr-un bătrân, jumătate”[230].

---

[226] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 21, p. 22
[227] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 176, p. 211
[228] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 197, p. 180
[229] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 426, p. 405, 406
[230] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 234, p. 235

1645, aprilie 20: Toader, feciorul lui Vasile, nepotul Marcii, şi femeia lui Onopiiam, vând, „drept un bou şi boul s-a socotit drept 3 ughi (ducaţi ungureşti) şi alţi 3 ughi… lui Ursul de **Părtănoşi**, partea noastră de ocină, ce se va alege dintr-un bătrân jumătate de bătrân”[231].

PÂRTEŞTII DE SUS şi DE JOS

(lângă Solca, Bucovina).

Pârteştii şi Soloneţul, care au parte de o primă atestare documentară în **13 aprilie 1415** sunt, de fapt, cele două sate Pârteşti de astăzi, Pârteştii de Sus şi Pârteştii de Jos, Soloneţul contemporan, din nordul Pârteştilor de Sus, fiind o localitate târzie, înfiinţată cu colonişti polonezi, iar Soloneţul natal al criticului literar Adrian Dinu Rachieru, fiind alt sat decât Pârteştii de Jos, şi el foarte vechi. Prin uricul menţionat al lui Alexandru cel Bun, voievodul întărea mănăstirii Humor, ctitoria lui Oană vornic de Tulova, „un sat la obârşia Soloneţului, unde a fost Tatomir şi Părtea şi seliştea lui Dienliş”. Numele lui Părtea s-a înveşnicit în cel al satelor, tot aşa cum şi numele lui Dienliş a stăruit, vreme de veacuri, în numele cătunului pârteştean Deleni.

1490: În 15 martie 1490, printre bisericile întărite de Ştefan cel Mare Episcopiei de Rădăuţi, se aflau şi „a

[231] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 61, pp. 57, 58

39-a biserică, cu popă, din jos de Vlad Negrul, unde a fost popa Matii; a 40-a biserică, cu popă, la gura Soloneţului”.

1475: Mănăstirea Humor capătă noi urice de întărire asupra celor două sate în 25 aprilie 1475, în 2 iulie 1520, în 18 ianuarie 1536 şi în 30 noiembrie 1539, dar uricele acelea s-au pierdut, fiind distruse de cazacii lui Timuş Hmelniţchi, dar au fost refăcute, în 4 ianuarie 1663, de Eustratie Dabija Vodă, pe baza mărturiei egumenului.

1517: Pârteştii de Sus, numiţi încă, în 1517, Soloneţ, au fost cumpăraţi de Luca Arbore de la Taţea, fata lui Petre Dărman, şi de la neamurile ei cu 1.680 zloţi tătăreşti.

1772: În 8 iulie 1772, vornicul Simion Tăutul, nepot din al doilea văr lui Dumitraşcu Nacul, primeşte partea de sat Soloneţ, în schimbul unei sume de bani pe care o avansase, de la nepoţii lui Dumitraşcu Nacul. Recensământul lui Rumeanţev[232], din 1772-1773, înregistrează la Soloneţul, în Ocolul Vicovilor, deci la Pârteştii de Sus, fără alte precizări, „21 – toată suma caselor”, însemnând 1 mazil, 2 popi, 1 femeie săracă, 2 argaţi ai mazilului şi 15 scutelnici ai postelnicului Iordache MILO. La Pârteşti, nume sub care se făcea referire la Pârteştii de Jos, era „43 – toată suma caselor”, însemnând 2 mazili, 1 ruptaş, 4 argaţi ai lor, 4 femei sărace, 2 popi şi 30 birnici. Moşia mănăstirii Humor din Pârteşti[233] beneficia salvogvardia preînălţatului Graf pentru „79 – toată suma

---

232 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 341

233 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 352

caselor”, însemnând 43 de scutelnici ai mănăstirii Umor, 2 femei sărace şi 32 scutelnici ai mănăstirii cu salvogvardie.

1774: În 1774, cele două sate aveau, împreună, 75 familii, numărul lor ajungând, până în 1784, la 140 de gospodării. Din Ardeal au venit la Pârteşti, până în 1778, cu familiile, Matei UNGUREAN şi fraţii Simeon, Alexie şi Nicu POP din Prislop, Florea UNGUREAN din Nimigea, Toader SILVESTRU din Ruşii Bârgăului, Ioan FAGU şi Ioan UNGUREAN din St. Ioan, Tanasă CHIŞAN, Tudor CIMPOIAŞU, George BAIUS şi Mihail LUPAN din Bistriţa, Ioan POPA din Dicea, Anton PETRUŞ din Dumbrava, Simeon IEPURE din Berghea, Vasile BUDEANU din Ocniţa, Nicuşor VĂSCAN din Guga-Someş şi Vasile ŞTEFANCA din Bruduşca.

1766: În 15 ianuarie 1766, pentru că pârteştenii se lansaseră în comerţul cu horilcă (leac pentru holeră, cum fusese prezentată tăria galiţiană, adusă în Moldova, de negustori evrei, în vremea unei epidemii de holeră), egumenul Gherasim al Humorului s-a jeluit lui Grigore Ghica Vodă, care a dat poruncă straşnică, împuternicind numai „pe egumen să vândă mai întâi băutura mănăstirii şi nime din lăcuitorii acestor sate să nu vândă vin sau horilcă fără ştirea lui”.

1779: Biserica Sfinţilor Arhangheli Mihail şi Gavril din Pârteştii de Sus a fost construită în 1779 şi renovată în 1860-1861. Biserica Sfântului Nicolai din Pârteştii de Jos avea să fie construită, pe locul fostei bisericuţe, între anii 1885-1887 şi sfinţită în 1888. În 1843, biserica din Pârteştii de Sus, cu 691 enoriaşi în Pârteşti şi în Cacica, îl avea paroh pe Ioan DAN, iar cea din Pârteştii de Jos, cu 1.183 enoriaşi, pe Ioan TARNOVIEŢCHI. În

1876, Pârteştii de Sus, cu 1.367 enoriaşi, îl aveau paroh pe Dimitrie DAN, iar Pârteştii de Jos, cu 2.184 enoriaşi, pe Vasilie CIUERCOVICI. În 1907, la biserica din Pârteştii de Sus paroh era Ilarion BĂDĂLUŢĂ, născut în 1856, preot din 1885, paroh din 1901, iar cantor, din 1901, Grigorie BUJENCU, născut în 1854, iar la biserica din Pârteştii de Jos paroh era Ilie de ANDRUHOVICI, născut în 1848, preot din 1874, paroh din 1883, preot cooperator fiind Ioan IENACHI, născut în 1876, preot din 1900, iar cantor, din 1900, Ioan HALI, născut în 1857.

1788, Hacquet: „În munţi, sunt izvoare sărate, „Slatina de la Pleşca" şi „Slatina de la Plossi" (N.N.: Plosci), cu puţurile lor. Alături, o instalaţie pentru evaporarea apei. Austriecii au mai întemeiat, aici, 5 rafinării. Mai departe, alte 3 puţuri, la Slătioara, Trestieni şi **Pârteşti**"[234].

1809: „Bucovina este foarte bogată în sare gemă. Această substanță minerală este descoperită într-un număr mare de locuri din această provincie, cum ar fi, de exemplu, în Pârteşti (Partistin, în text – n. n.). Minele de sare de rocă (gemă – n. n.) aparțineau, în trecut, locuitorilor. De când guvernul a devenit stăpânul lor, el a fost singurul comerciant al acestei mărfi. Se exploatează sarea gemă de la Cacica (Katschika, în text – n. n.); în 1796, s-au extras până la 10.000 de chintale (56.000 de kilograme). Astăzi, această exploatare s-a redus foarte mult. Calitatea sării obținute din Bucovina este atât de apreciată, încât este preferată în Moldova mai mult decât

---

[234] *Călători,* X, II, pp. 820-822

cea din Galiţia. Bukovina are cinci fabrici de prelucrarea sării, a căror producţie este considerabilă”[235].

1832, mai 2: După ce planurile de soluţionare a colonizărilor noi, în zona Solca, au fost discutate detaliat, s-a decis aşezarea a 24-25 familii germane sau slovace, în condiţiile existente ale colonizării, printre „moldovenii din satul Pârteşti”, decretul privind recunoaşterea noii colonii fiind dat în 24 octombrie 1835[236].

1835: „Datorită confirmării Coloniei, raportul a fost trimis în camera de judecată, la data de 24 octombrie 1835. Între timp, în primăvara anului 1836, autoritățile bucovinene începuseră să le ofere coloniștilor celelalte facilităţi. A existat o dispută cu primăria Pârteştii de Sus, pentru acceptarea, în Warniza, colonilor care s-au mutat recent în zonă. Conform raportului Oficiului Economic Solca, din 8 iunie 1835, problema a fost următoarea. Primăria din Pârteşti a fost informată, în martie, că aici va fi întemeiată o așezare slovacă. Comunitatea pârteşteană a deschis un proces, la 31 martie, la biroul raional. Când pădurarul din Fürstenthal a repetat măsurarea și distribuirea parcelelor de pădure, în luna mai, iar slovacii au început să defrişeze şi să cultive secțiunea forestieră Warniza, ei au fost stopaţi de conducerea primăriei din Pârteştii de Sus, deoarece, până acum, localnicii își păscuseră vitele pe ea. Acum slovacii au reclamat, administrației raionale, că moldovenii le-au distrus gardurile și i-au împiedicat să lucreze. Directoul Koch a mers, apoi, el însuși la faţa locului și a confirmat că deteriorarea

---

[235] De Serres, Marcel, *Voyage dans l'Empire d'Autriche, pendant les années 1809 et 1810,* Livre VIII, Bukowine, Paris, 1814, pp. 227-233
[236] Kaindl, Raimund Friedrich, *Das Ansiedlungswesen in der Bucovina,* Innsbruck 1902, p. 143

gardurilor a fost minoră; pe de altă parte, un grup de 40 de femei și copii din Pârteşti s-a adunat pentru a-i insulta pe slovaci și pentru a-i deranja pe câmpuri. La vremea aceea, primarul de la Pârteştii de Sus nu era acasă. Administratorul a anunțat că, dacă cineva i-a deranjat pe slovaci, el a fost vinovat, deoarece a fost neliniștit împotriva autorităților. Slovacilor li s-a spus să continuie munca pe câmpuri; o pășune forestieră a fost atribuită comunităţii din Pârteşti. În două zile, doi deputați din comuna Pârteştii de Sus au venit la Biroul economic și au făcut declarația scrisă, datată 24 mai 1835, prin care avertizau că, şi cu riscul vieţii, nu vor renunţa la dreptul lor. Biroul economic a transmis raportul la Biroul districtual din cauza contradicției dintre comunități. Șase delegaţi, în frunte cu preotul Toma din Pârteşti au fost chemați, ca să li se explice nelegalitatea acţiunilor pâteş-tenilor, avertizându-i să fie calmi și ascultători. Deputații au răspuns că comunitatea nu ar putea exista fără pășunea luată, mai ales după ce şi o altă bucată de păşune, care nu făcea parte din Warniza, le-a fost luată. Administratorul Koch, care a avut în vedere anterior construirea unei fabrici de produse lactate acolo, își încheie raportul cu comentariul potrivit căruia el însuși s-a opus fundamental atribuirii acestor păşuni slovacilor și că este de părere că pârteştenii au protestat nu din pricina pășunatului, spațiul fiind mic, bun doar pentru pășunat gâştele, vițeii și porcii. Dacă o găină ar zbura prin curtea pârteşteanului, peste păşune, imediat ar ajunge în curtea slovacului. Biroul raional a decis, 12 august 1835, împotriva recursului pârteştenilor. Drept urmare, la 3 septembrie 1835, administrația regională a dat Oficiului Economic Solca sarcina de a transfera imediat secțiunea forestieră War-

niza către slovaci și de a povăţui comunitatea din Pârteştii de sus să accepte o altă pășune forestieră"[237].

1869: O tipăritură vieneză din 1869, referitoare la organizarea politică și judiciară în țările reprezentate în Împărăţia Austriei, prezintă următoarea administrare în Ducatul Bucovinei: „Administrarea districtului Rădăuţi – **Solca** (judecătorie raională), Arbore cu Bodnăreni, Bălă-ceana, Botoşana, Clit cu Lichtenberg, Iaslovăţ, Cajvana, Comăneşti, Ludihumora, **Pârteştii de Sus cu Soloneţul Nou sau Slovac**, Cacica, **Pârteştii de Jos**, Poieni"[238].

1875: În 1875 a fost deschisă o şcoală cu 6 clase la Pârteştii de Jos, iar în 1888, o şcoală cu 4 clase, în Pârteştii de Sus[239].

1888: În 6/18 august 1888, notar comunal la Pârteştii de Sus a fost ales cantorul bisericesc Gavril Şindilariu, înaintaşul lui fiind solcanul Leon Holzdrager, de care pârteştenii nu erau deloc mulţumiţi. În 21 august / 2 septembrie 1888 a fost ales comitetul şcolar din Pârteştii de Sus, format din administratorul parohial Ilarie Bădăluţă,, din învăţătorul Nicolai Hurjui, din antistele comunal Artemi Gorcea, din adjunctul antistelui Onufrei Ciornei, din deputatul comunal Spiridon Lupăescu, din notarul Gavril Şindilariu şi din gospodarul Simion Lupăescu[240].

1890: În 1890, Pârteştii de Jos aveau 2.528 locuitori, 2 preoţi (Ilie Andruchovici şi Victor Mitrofa-

---

[237] Kaindl, Raimund Friedrich, *Das Ansiedlungswesen in der Bucovina*, Innsbruck 1902, pp. 290, 291

[238] *Politische und gerichtliche / Organisation / der / im Reichsrathe vertretenen Länder von Öesterreich*, Wien 1869. pp. 158-161

[239] SCHEMATISMUS DER BUKOWINAER, Czernowitz, 1843 p. 43, 1876 p. 46, 1907 p. 125

[240] REVISTA POLITICĂ, Anul III, nr. 17, 15 septembrie 1888, p. 11, 12

novici, cantor fiind Ioan Halip) şi trei învăţători (Alexandru Cozarchevici, Anastasie cavaler de Barbier şi Iulia Rotopan). Primar era Ioan a Teodor Andronic. Pârteştii de Sus aveau, în acelaşi ani, doar 1.160 de locuitori, păstoriţi de preoţii Dimitrie Dan şi Ilarion Bădăluţă, de învăţătorul Leon Cechovschi şi de cantorul Gavril Şindilariu.

1890: „Întru plăcuta aducere aminte de căsătoria Alteţei Sale Împărătesei a arhiducesei Maria Valeria cu Alteţa Sa împărătească Archiducele Francisc Salvator, comitetul filialei „**Şcoala română**” din **Pârteştii de Sus** a decis a înfiinţa o **bibliotecă pentru învăţăceii şcoalei poporale din loc**. În scopul aceasta, au contribuit: Cucernicia sa părintele **Ilarie Bădăluţă** 1 florin; dna **Elena Bădăluţă** 1 florin; domnişoara **Victoria Dan** 1 florin; Cucernicia sa părintele **Dimitrie Dan** 1 florin; dl **Emil Cozub**, jude districtual 2 florini; dl **Isidor Ernei**, perceptor Solca, 1 florin; dl **Ludwig Schex**, controlor de perceptorie 50 cruceri; Preaoucernicia sa dl **Teodosiu Iliuţu** l florin; Cucernicia să părintele **Niculaiu Popovici** 45 cruceri; dl **Frauz Ebellin**, purtătorul cărţilor funciare în Solca, 50 cruceri; dl **Ilie Babin**, cancelist în Solca, 50 cruceri; dl **Alexandru Braha**, apotecar în Solca 1 florin; dl **E. Adamowski**, magistru poştal în Solca 50 cruceri; dl. **Salamon Schätz**, hotelier în Solca 1 florin; Cucernicia sa părintele **Leon Maximovici** 50 cruceri; Cueernicia sa părintele **Gheorghi Popescu** 50 cruceri; dl **Filip Hohental**, în Solca, 20 cruceri; dl **Kuttlar** 30 cruceri; dl **Gross** 1 florin; dl Dr. **Luttinger** 1 florin; dl. **Anhauch** 1 florin; dl **Pressner** l florin; dl Botuşan 1 florin; dl. Dr. **Maier** 1 florin; dl **Popadiuc**, învăţător, 50 cruceri; dl **Victor Vasilovschi**, practicant în Solca, 1 florin. / În

numele comitetului, roagă subsemnatul preşedinte pe toţi prea onoraţii contribuanţi a primi, şi pe această cale, mulţămita cea mai călduroasă pentru ofertele Domniilor Lor. Cotele ce vor mai incurge, precum şi numele contribuanţilor se vor publica în coloanele acestui jurnal. Asemenea, se va publica, la timpul său, numele, preţul şi locul de unde se vor fi procurat cărţile din care se va alcătui această bibliotecă. / Pentru comitet, **Ilarie Bădăluţă**, / Preşedinte”[241].

1902: Banca populară din Pârteştii de Jos s-a înfiinţat în 16 martie 1902, sub preşedinţia preotului Alexandru Cozarchievici.

1903: O scrisoare de susţinere a preotului cooperator, scris de învăţătorul Alexandru IGNĂTESCU, în 15 februarie 1903, menţionează următoarele nume de gospodari semnatari din Pârteştii de Jos: Nicolai alui Ştefan STRATON, Vasile alui Nichifor ANDRONIC, Ioan alui Petru STRUGARIU, Iftimie alui Andrei POPOVICI, Ioan alui Gavril TODOSI, Sevastian ŢABREA, Toader alui George POPOVICI, Lazăr alui Andrei STRATON, Donisă alui Doroftei STRUGARIU, Ioan CIORNEI, Grigori MIRĂUŢĂ, Petrea STRATON, Panteleimon alui George BULIGA, Nicanor alui Iftimie POPOVICI, Ştefan alui Pavel STRATON, Leonti TOMA, Iftimie POPOVICI, Ştefan alui Pavel STRATON, Leonti TOMA, Samuil STRATON, Gherasim STRUGARIU, Ignat alui Samuil STRATON, Mihai alui Samuil STRATON, George alui Ioan POPOVICI, Dumitru alui Ioan STRUGARIU, Ilie NICUŢARIU, Ioan alui Iacob ANDRONIC, Luchian MIRĂUŢĂ, Vasile CIORNEIU, Nichifor EPURE, Leonti MOROŞAN,

[241] *Revista Politică*, Nr. 20, Anul V, 15 octombrie 1890, p. 7

Ştefan CIORNEIU, Simion LĂZĂREAN, Simion alui Ioan TURCULEŢ, Toader alui Vasile STRUGARIU, Simion alui Ştefan SAVA, Gherasim alui Toader CIORNEIU, Simion EPURE, Ştefan alui Leonti COJOCARIU, Toader LAZAROVICI, Petru alui Ioachim POPOVICI, Leonti CIORNEIU, Ioan alui Nistor STRUGARIU, Pavel MOROŞAN, Miron alui Miftodi ANDRONIC, Savu LUNGU, Pavel TURCULEŢ, Simion LUNGU, Ioan alui Grigori STRUGARIU, Vasile alui Petru TURCULEŢ, Maxim SAVA, Nicanor POP, Nistor SAVA, Toma UNGUREAN, Axenti SAVA, Grigori TOMA, Doroftei STRUGARIU, Toader PŞARASCA, Lazăr TOMA, Petru TURCULEŢ, Dumitru STRATON, Ignat STRATON, Luca NICUŢARIU, Iovu SAVA, Ilie ŞOREC, Iosif STRATON, George alui Alexa MIRĂUŢĂ, Grigore POPOVICI, Alexa MIRĂUŢĂ, Toader alui Alexa MIRĂUŢĂ, Toma MIRĂUŢĂ, Donisă MIRĂUŢĂ, George ŢURCĂ, Grigori LĂZĂREAN, Grigori alui Ioan alui Vasile MIRĂUŢĂ, Petru alui Gherasim MIRĂUŢĂ, Panteleimon alui Ioan alui Gherasim MIRĂUŢĂ, Grigori alui Filip STRUGARIU, George MOROŞAN, Simion alui Toader TURCULEŢ, Lazăr alui Simion MIRĂUŢĂ, Ilarion alui Simion MIRĂUŢĂ, Toader alui Simion MIRĂUŢĂ, Anton FLOAREA, Roman TURCULEŢ, Ioan MATEŞ, Niculai UNGUREAN, Simion alui Filip STRUGARIU, Ioan STRATON, George alui Mihai MEREUŢĂ, Ioan alui Dumitru LĂZĂREAN, Ioan SACHLEAN, Toma STRUGARIU, Samuil STRUGARIU, Ioan LĂZĂREAN, Toader ŢABREA, Ioan STRUGARIU, Trifon alui Ilie STRUGARIU, Pavel TODOSI, Donisă alui Doroftei STRUGARIU, Ioan alui Toader STRUGARIU, Ieremie ANDRO-

NIC, Petru alui Ilie TURCULEŢ, Ilie alui Niculai TURCULEŢ, Luca alui Anton ŢABREA, Ioan alui Anton ŢABREA, Gavril RUNCAN, George alui Niculai STRATON, George alui Ilie TURCULEŢ, Simion BULIGA, Toader POPOVICI, Artemie STRUGARIU, George alui Axenti STRATON, Iftimie alui Leonti STRUGARIU, George alui Nichifor ANDRONIC, Mihai alui George DAN, Vasile alui Luca NICUŢARIU, Grigori alui Toader TODOSI, Simion alui Trifon STRUGARIU, Simion alui Ioan MIRĂUŢĂ, Grigori alui Filip MOROŞAN, Filip alui Doroftei STRUGARIU, Gavril alui Luca STRUGARIU, Simion alui Gherasim BULIGA, Precop CIORNEIU, Ioan al Paraschi ANDRONIC, Grigori alui Tanasă STRUGARIU, Dumitru alui Vasile TODOSI, Samuil alui Simion STRUGARIU, Vasile BAHAN, Toader alui Anton CIORNEIU, Pavel alui George STRATON, George SAVA, George alui Samuil SAVA, Ioan alui Donisă STRUGARIU, Vasile alui Ioachim POPOVICI, George BULIGA, Ioan alui Mihai SAVA, George alui Nicanor DAN, Mihai alui Ştefan LUNGU, Toader alui Vasile ANDRONIC, Ilie alui Doroftei SAVA, Petru alui Grigori BULIGA, Maria alui Ilie STRATON, Ioan alui George BULIGA, Petru TURCEAC, Gavril alui Leonti ANDRONIC, Ioachim a lui Miftodi SAVA, Toader alui Ioan RUNCAN, Ana a lui Chirilă TURCEAC, Roman alui Miftodi BULIGA, Dometie alui Ioan RUNCAN, Ilie alui Pavel STRATON, Donisă POTEICIUC, Ioan alui Vasile TODOSI, Toader alui Filip MOROŞAN, Ioan alui Constantin NICUŢARIU, Toader alui Anton TODOSI, Ioan alui Toader CIORNEIU, Ilie PARASCA, Nicolai alui Petru MATEŞ, Simion alui George TODOSI, Dumitru alui Grigori STRUNGARIU, Constantin alui Ilie

STRUNGARIU, Trifan alui Toader LĂZĂREAN, Simeon alui Luca STRUGARIU, Nichifor alui Luca STRUGARIU, George alui Trifan LĂZĂREAN, Simeon alui Constantin STRUGARIU, Grigori alui Filip STRUGARIU, Grigori alui Ioan ANDRONIC, Grigori alui Toader STRUGARIU, Alexa CRĂRULEAC, Zaharie alui Mihai TODOSI, Gavril alui Sidor STRATON, Ioan DRANCA, Simeon alui Constantin VOROBCHIEVICI, Nistor RUXANDARIU, Costan alui Vasile RUXANDAR, Iacob BRUMĂ, Toader BRUMĂ, Iacob alui Dumitru STRUGARIU, Irina alui Foca TODOSI, Ioan STRUGARIU, Dumitru STRUGARIU, Savu RUXANDARIU, George TODOSI, Tanasă RUXANDARIU, Lazăr STRATON, Gavril ŢURCĂ, Dumitru ŢURCĂ, Ioan ŢURCĂ, Petru STRUGARIU, Iacob MOROŞAN, Domnica TODOSI, Ilie alui George SAVA, Vasile alui Nicuţă SAVA, Ieremie EPURE, Vasile ZABREA, Pavel alui Gavril SAVA, Vasile VOLIN, Ioan CRĂNILEAC, Grigori alui Ioan alui Vasile MIRĂUŢĂ, George alui Luca STRUGARIU, Spiridon RUXANDARIU, Toader HABRILIUC, Matei alui Dumitru STRUGARIU, Ştefan alui Donisă STRUGARIU, George alui Donisă STRUGARIU, Ştefan NICUŢARIU, George alui Vasile STRUGARIU, Luca alui Vasile STRUGARIU, Filip alui Procop STRUGARIU, Grigori alui Ilie STRUGARIU, Dumitru alui Ilie STRUGARIU, Ion alui Mihai TODOSI, Vasile TODOSI, Trifon alui Gavril TODOSI, Tanasă STRATON, Ioan alui Ştefan MIRĂUŢĂ, Anisia lui George MIRĂUŢĂ, Dumitru alui Andrei POPOVICI, Paraschiva lui Grigore MIRĂUŢĂ, Iacob alui Nistor STRATON, George alui Vasile TODOSI, George alui Filip TODOSI, Anton ANDRONIC, Toader RUNCAN,

Andrei STRATON, Dumitru alui Luca SOLCAN, Leonti TODOSI, Costan LUNGU, George alui Donisă STRUGARIU, Petru alui Filip LUNGU, Grigori alui Ioan TODOSI, Costan MATEŞ, Gavril RUXANDARIU, Iacob alui Alexa ŢABREA, Isidor alui Anton TODOSI, Costan alui George ANDRONIC, Grigori alui Panteleimon LĂZĂRESCU, Alexa alui Grigori LĂZĂREAN, Nichifor alui Toader STRUGARIU, Simeon alui George ANDRONIC, Silvestru alui Toader POPOVICI, Petru alui Vasile ŢABREA, Simeon alui Vasile ŢABREA, Ioan alui Filip CRĂCIUN, Dumitru alui Vasile ANDRONIC, George alui Toader ŢABREA, George alui Dionis alui Doroftei STRUGARIU, Vasile alui Spiridon RUNCAN, Vasile alui Ion SAVA, George alui Donisă alui Chiruţă STRUGARIU, Simion alui Filip alui Doroftei STRUGARIU, Ioan alui Gavril SOLCAN, Simeon alui Toader STRATON, Ilie alui George SAVA, Samuil alui Ion EPURE, Nicanor alui Nichifor STRUGARIU, Trifon alui George ANDRONIC, George alui Roman BULIGA, Ion alui Meftodi BULIGA, Nichita alui Ilie TURCULEŢ, Sava UNGUREAN, Mihai alui George DAN şi George alui Panteleimon DAN[242].

1904, Nicolae Iorga: „Mai la vale, străbatem satul-model al Părteştilor-de-sus, care-şi arată în toate inscripţiile şi în firma şcolii „poporale" firea sa neaoş românească"[243].

1906: „Pentru internatul de băieţi „Vasile Cocîrlă" din Suceava au avut bunăvoinţa a dărui: La colecta făcută de dl învăţător superior **Emanuil Cimpoeş**, împreună cu

---

[242] DEŞTEPTAREA, Nr. 11/1903, p. 1, 2

[243] NICOLAE IORGA, *Neamul românesc în Bucovina*, Bucureşti 1905, p. 49

gospodarii **Vasile Creţu, Niculai a lui Ioan Gorcea** şi **Gavril a lui Ilie Dan din Pârteşti de Sus**, cu rezultatul 2 ţuhale grăunţe de păpuşoi, 2 ţuhale barabule, 1 sac fasole şi 1 pătrare mazere, şi 8 coroane bani gata, au contribuit: George Lupaescu, Spiridon Sava, Andrei Andronic, Grigori Andronic, Artemi Andronic, Dimitrie Andronic, Gavril şi Ilie Dan, Dimitrie şi Niculai Gorcea, Simion Andronic, Anton, Zaharie şi Zenovia Gorcea, Ioan Andronic, Nichifor Andronic, Nicanor Andronic, Timofti Andronic, Toma şi Domiţian Andronic, Nicanor Cojocariu, Ieremie Ungurean, Anton Zahatiuk, George Andronic, Miftodi Creţu, Costan Andronic, George şi Artemi Lupaescu, Grigori Sava, Vasile Creţu, Vasile Finiş, George Ciornei, Lazar Boloca, Dumitru Bodnariuc, George Oltean, Iftemia Lupaescu, George Cureşciuc, Ioan Lupaescu, Dumitru Sava, N. Haber, domnişoara Olga Vasilovici, învăţătoare, Emanuil Cimpoeş şi Simion Cojocariu. Pentru toate aceste daruri li se exprimă mărinimoşilor sus numiţilor donatori, în numele elevilor din internat, mulţămita cea mai profundă. Administraţia internatului îşi esprimă dorinţa, ca exemplele părintelui paroh Pohaţă şi a superiorilor Alexandru Ţăran şi Emanuil Cimpoeş să nu rămână singuratece / Suceava, în decembrie 1906"[244].

1907: „Comuna Pârteştii de Sus nu este reprezentată în mod legiuit; gerentul ei este dl Victor Hacman. Numitul domn a influienţat alegerea dlui Aurel de Onciul, după cum se poate vedea clar din prostetele alegătorilor din acest sat, mergând, noapte de înainte de 23 Mai 1907, pe la alegători, lipindu-le pe ţidulele lor

[244] *Apărarea Naţională,* Nr. 1, Anul II, joi 3 ianuarie stil nou 1907, p. 3

numele dlui Aurel de Onciul. Martorul Dorimidont Popovici ne va documenta că învăţătorimea din Pârteşti de Sus a dezvoltat, chiar în faţa locului de alegere, cea mai febrilă agitaţie pentru dl Onciul şi că comisarul de alegere, dl Hacman, n-a făcut nimica pentru a pune stavilă acestor agitaţii ilegale. Tot dl Popovici şi parohul Ilarie Bădăluţă, şi controlorul la comitetul ţării, Cercavschi, vor dovedi că acest Victor Hacman n-a oprit deloc, în cursul zilei întregi, agitaţia cea mai intesivă a doi ţărani din districtul Dornei pentru dl Aurel de Onciul"[245].

1907: Adunând „cântece populare româneşti din Bucovina", care aveau să vadă lumina tiparului sub semnătura nemeritată a lui Mattias Friedwagner[246], în 1940, Alexandru VOEVIDCA a cules folclor şi de la Maranda GHERMAN (88 ani în 1908) din Pârteştii de Sus, şi de la Elena POPOVICI (fără vârstă menţionată, în 1907) şi Paraschiva RUCSANDARI (fără vârstă menţionată, în 1907) din Pârteştii de Jos.

În **1908**, conform Dicţionarului lui Grigorovitza: „**Pârteştii de Jos**, comună rurală, districtul Gurabumora, aşezată pe pârâul Soloneţ, spre Est, şi aproape lipită de Cacica. Suprafaţa: 15,85 kmp; populaţia: 2.466 locuitori români, de religie gr. or. Se compune din vatra satului, cu 2.436 locuitori, din cătunul Bucovăţ şi din târla Strigoaea. Este aşezată lângă drumul districtual Cacica-Suceava; staţie de drum de fier a liniei Hatna- Câmpulung; are o şcoală populară, cu 3 clase (deci, 90 şcolari – n. n.), o

[245] *Apărarea Naţională*, Nr. 84 şi 85, Anul II, duminică 17 noiembrie stil nou 1907, p. 3

[246] MATTHIAS FRIEDWAGNER, *Rumanische Volkslieder aus der Bukowina*, Konrad Triltsch Verlag Wurzburg, 1940

biserică parohială, cu hramul „Sfântul Nicolae”, şi o casă de economie românească. Forma, odată, un singur sat şi moşie cu Pârteştii de Sus, sub numirea de Pârteşti, şi aparţinea mănăstirii Humorul, după dania unui oarecare Voevod Ştefan, confirmată la 1633 de Eustatiu Dabija Vodă. Aci se văd o mulţime de tumuli, numiţi de popor movile tătăreşti. Populaţia se ocupă cu creşterea vitelor şi puţin cu agricultura. Comuna posedă 987 hectare pământ arabil, 376 hectare fânaţuri, 13 hectare grădini, 477 hectare imaşuri, 2.973 hectare păduri. Se găsesc 139 cai, 1.064 vite cornute, 785 oi, 1.163 porci, 25 stupi. **Pârteştii de Sus**, comună rurală, distictul Gurahumora, aşezată pe pârâul Soloneţ, spre Nord, şi lipită de Cacica. Suprafaţa: 9,25 kmp, împreună cu Soloneţul Nou are o populaţie 1.163 locuitori români, de religie gr. or. Cuprinde, pe lângă vatra satului, cu 1.151 locuitori, şi târla Dealul Cojocului. Este străbătută de drumul principal Solca-Gurahumora; are o şcoală populară, cu o clasă, şi o biserică parohială, cu hramul „Sfinţii Mihail şi Gavril”, de care ţine şi comuna Soloneţul Nou, şi târgul Cacica. Forma, odată, un singur sat singur sat şi moşie cu Pârteştii de Jos, sub numirea de Pârteşti, şi aparţinea mănăstirii Humorul, după dania unui oarecare Voevod Ştefan, confirmată la 1633 de Eustatiu Dabija-Vodă. Populaţia se ocupă cu creşterea vitelor şi puţin cu agri-cultura. Comuna posedă 762 hectare pământ arabil, 451 hectare fânaţuri, 14 hectare grădini, 588 hectare imaşuri, 2.034 hectare păduri. Se găsesc 66 cai, 581 vite cornute, 290 de oi, 540 porci, 69 stupi”[247].

---

[247] Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti 1908, pp. 158, 159

1914: „De la începutul războiului, până în momentul de faţă, s-au făcut, în Bucovina, trei serii de recrutări pe faţă şi una pe sub mână. Prima a fost făcută la începutul lui decembrie 1914, când au început ruşii a înainta vertiginos spre centrul Bucovinei; a doua, s-a ţinut prin martie 1915, după retragerea ruşilor peste Prut, şi a treia, la începutul lui mai 1915. La prima recrutare, s-au prezentat tineri, de la 18, la 21 de ani, şi toţi dispensaţii, de la 24, la 36 de ani, la a doua, toţi bărbaţii, de la 18, la 42 de ani, şi, la a treia, toţi bărbaţii, de la 18, la 50 de ani. Formarea companiilor de „legionari" n-a fost alta nimică, decât o recrutate deghizată. / Recrutările acestea constituie un asasinat ruşinos, la adresa ţărănimii din Bucovina, căci, în vestul monarhiei, ele nu s-au făcut deloc, ori s-au ţinut mult mai târziu şi cu mai puţină rigoare. Felul cum s-au făcut ele în Bucovina este mai mult o deportare în masă a elementului românesc, căci, din cei care s-au prezentat, 98 la sută au fost recrutaţi şi transportaţi imediat tocmai în văile alpine ale Stiriei. În faţa comisiilor de recrutare, care erau numai o formalitate – mai simplu ar fi fost dacă li s-ar fi dat ordin jandarmilor să ia lumea cu ridicata şi s-o escorteze spre Stiria –, s-au petrecut scene tragicomice şi ridicole. Recruţilor, tuberculoşi şi uscaţi ca toaca, li se spunea că vor fi perfecţi cavalerişti, fiind uşori pe cai; miopilor li se răspundea că vor fi cei mai buni infanterişti, căci, nevăzând duşmanul de la distanţă, vor înainta până în faţa lui şi-l vor zdrobi. / Mulţi au fost recrutaţi, fără să mai fie dezbrăcaţi, examinaţi sau chiar ascultaţi asupra defectelor ce le aveau. Unui flăcău bolnav, care, ţinându-se cu mâinile de stomac, spunea că are vătămătură (dureri cronice de stomac), i s-a răspuns: „Recrutat ca tânăr cu termen redus,

dacă ai bacalaureatul”. Au fost recrutaţi orfani, văduvi, cărora le-au rămas acasă câte şapte copii mici şi fără nici un scut. Se înţelege că, faţă de străini, s-au făcut, de toate trei recrutările, abateri culpabile. Sub diferite pretexte ridicole, erau dispensaţi, după ce vărsau, în mâna medicului sau a altui personaj din comisie, suma necesară. Cei care, totuşi, au fost recrutaţi, au fost eliberaţi de comisiile super-arbitrare din Stiria, care, după cum s-a dovedit mai târziu, lucrau în deplină înţelegere cu cele din Bucovina. Dintre 480 de recruţi bucovineni, care s-au prezentat înaintea comisiei de super-arbitrare din Donawitz (Stiria), numai 20 au fost aflaţi apţi. De notat e că, din cei 480, numai 16 erau români, care au fost recrutaţi cu toţii, pe când între 464 străini, numai 4 au fost aflaţi apţi. Puţinii români, care au fost eliberaţi de comisiile de super-arbitrare, n-au mai fost lăsaţi să se întoarcă acasă, sub pretext că Bucovina e zonă de război. Ei au fost adunaţi într-o tabără, la Baden, şi, de acolo, ataşaţi, pe furiş, câte câţiva, la fiecare batalion, ce trecea pe acolo, mergând spre câmpul de luptă. Toţi recrutaţii din Bucovina au făcut drumul spre Stiria pe cheltuiala lor. / Acolo, au fost chinuiţi, în mod barbar, cu foamea şi cu instrucţia, trataţi ca nişte animale. Din gura superiorilor, n-au auzit alte cuvinte, decât: „Valahi puturoşi, bandiţi, numai de spânzurat sunteţi buni!” etc. Un anume Onoi, din Băişeşti, mut din naştere, era zilnic bătut, „pentru că nu vrea să vorbească”. Abia după trei săptămâni, s-au convins superiorii lui că, într-adevăr, e mut. Mulţi au înnebunit, în urma acestui tratament barbar. **Un fecior din Pârteşti** a fost aruncat, nebun, în închisoare şi, pe motiv că se face, a fost bătut până ce a murit, într-o bună zi. Toţi românii au fost trimişi, după o instrucţie de maximum patru

săptămâni, pe câmpul de luptă din Carpaţi şi din Polonia rusească”[248].

1914-1918: Jertfa de sânge pentru Bucovina a fost depusă de „Rezervistul **Damian Lupescul**, Pârteştii de Sus, Regimentul 22, rănit; Rezervistul **Constantin Nicuţar**, Pârteşti, Regimentul 22, rănit; Sergentul **Strugariu**, Pârteşti, Regimentul 22, rănit; Rezervistul **Ion Ungurean**, Pârteşti, Regimentul 22, rănit”[249]; „Infanteristul **Lexa Pop**, Pârteştii de Jos, Regimentul 22, rănit”[250]; „Glotaşul **Nicolae Buliga**, Pârteştii de Jos, Reg. 24, mort (1-10.06.1915)”[251]; „Infanteristul **Lucan Androniuc**, Pârteştii de Sus, Regimentul 22, rănit; Infanteristul **Roman Androniuc**, Pârteştii de Sus, Regimentul 22, rănit”[252].

1916: Colecta pentru cei amputaţi şi orfanii celor căzuţi în luptă a găsit inimi generoase printre pârteştenii aflaşi în armata austro-ungară. Genistul din Arbeiter Abtig I/41, **Ciumeciu Dumitru**, din Pârteştii de Sus, a dăruit 2 coroane, iar poliţiştii de la k. u. k. Feldjaegerbatallion Nr. 18, nu au rămas mai prejos. **Tabria Ienzebe**, din Pârteştii de Jos, a dat 1 coroană; **Strugari Dumitru**, din Pârteştii de Sus, şi **Turceac Nicanor**, din Pârteştii de Jos, **Todos Miron**, din Pârteştii de Jos – câte 1 coroană, iar **Straton Leon**, din Pârteştii de Jos, 50 fileri”[253].

---

248 *Adevărul*, 28, nr. 10354, 8 ianuarie 1916, pp. 1, 2
249 *Viaţa Nouă*, IV, nr. 157 – Supliment, din 8 iulie n. 1915
250 *Viaţa Nouă*, IV, nr. 159 – Supliment, din 6 august n. 1915
251 *Viaţă Nouă*, IV, nr. 165 din 31 octombrie n. 1915, p. 2 - Supliment
252 *Viaţa Nouă*, IV, nr. 182, 4 iunie n. 1916, p. 8
253 *Românul*, Nr. 25, Anul VI, joi 17/4 februarie 1916, p. 5

1919: Din **Comisiunea agrară de ocol Solca** făcea parte, ca locţiitor, şi **Gheorghe Hojbota**, agricultor, Pârteştii de Sus[254].

1930, iulie 17: „**Ancheta în Bucovina**. Ţăranii se plâng de proasta situaţie economică. Suceava, 16 (iulie). Reprezentanţii autorităţilor, care se află în localitate, domnii Cădere, secretar general la ministerul de interne, general Gavrilescu şi şeful de cabinet Cătuneanu, au vizitat numeroase comune din judeţul nostru: Bălăceana, Liuzii Humorului, Comăneşti, Pârteştii de Jos, Cacica, Păltinoasa, Gura Humorului, Solca etc., etc. Pretutindeni au stat de vorbă cu ţăranii, căutând să le arate că nu trebuie să dea ascultare derbedeilor care îi îndeamnă la dezordini. Ţăranii au răspuns că ei nu vor decât linişte şi nu se gândesc decât să-şi valorifice recolta, dar aşteaptă cu nerăbdare înfiinţarea creditului agricol”[255].

1930, iulie 18: „**Joia grijilor în Bucovina**. Străduinţele autorităţilor de a evita turburări. Suceava, 17 (iulie). Capii autorităţilor din Cernăuţi şi Bucureşti, aflători în Suceava, nu au o clipă de odihnă. Zilnic, judeţul este cutreierat în lung şi în lat, toate comunele sunt vizitate şi pretutindeni se supraveghează cu atenţie executarea măsurilor de ordine luate de centru. Ţăranii cer ca deputaţii să vină în mijlocul lor pentru a le asculta păsurile. Până acum, numai deputatul Gorcea a făcut aceasta. Zvonindu-se că în comuna Arbore s-ar proiecta dezordini, dl Gorcea, care este foarte popular acolo, a plecat imediat în comună, a luat contact cu consiliul comunal şi cu fruntaşii satului şi a reuşit să liniştească

---

[254] *Monitorul Bucovinei*, Fascicola 73, 13 octombrie nou 1919, pp. 1-8

[255] *Adevărul*, Anul 43, nr. 14279, joi 17 iulie 1930, p. 3

spiritele. Dl Gorcea a mai vizitat comunele Pârteştii de Jos, Pârteştii de Sus, Cacica, Botoşana, Cajvana etc.”[256].

1941: „Se publică mai jos Lista Nr. 13, de gradele inferioare (trupă), morţi pentru patrie, în actualul război, începând de la 22 iunie 1941, ora 24[257]: **Andronic Vasile**, fruntaş, ctg. 1935, cu ultimul domiciliu în comuna **Pârteştii de Jos**, judeţul Suceava, mort la 28 iulie 1941”.

1941: „Tabloul normaliştilor cu diploma de capacitate, numiţi în învăţământul primar, prin ,,încredinţare de post”, pe ziua de 1 octombrie 1941”[258]: Romocea Vasile, seria 1938, media 7,60, numit în comuna **Pârteştii de Jos**, postul IX, jud. Suceava”.

1943: „Se numesc cu titlul definitiv, pe ziua de 1 septembrie 1943[259], următorii învăţători şi învăţătoare: **Dan Elena**, comuna **Pârteştii de Sus**, jud. Suceava, media 7,72; **Hopu Maria**, comuna **Pârteştii de Jos**, jud. Suceava, media 8,83”.

1945: „Prin Ordinul Nr. 319.634 din 15 Noemvrie 1945[260], se fixează, pe data de 1 noemvrie 1945, următorii învăţători la şcoalele aratate în dreptul fiecăruia: **Turcan Emilia**, la **Pârteştii de Jos**, p. 11, Mănescu”.

1947: „Având în vedere raportul cu Nr. 16.799 din 1947 al Inspectoratului şcolar regional Suceava, înregistrat sub Nr. 264.182 din 1947[261], următorii învăţători se repartizează, pe data de 1 septembrie 1947, la şcolile primare indicate în dreptul fiecăruia: **Busuioc Gheorghe**,

---

[256] *Adevărul*, Anul 43, nr. 14280, vineri 18 iulie 1930, p. 3
[257] *Monitorul Oficial*, Nr. 220, 17 septembrie 1941, pp. 5543-5549.
[258] *Monitorul Oficial*, Nr. 249, 2o octombrie 1941, pp. 6439 şi următoarele
[259] *Monitorul Oficial*, Nr. 71, 24 martie 1944, pp. 2549-2552
[260] *Monitorul Oficial*, Nr. 277, 3 decembrie 1945, p. 10553
[261] *Monitorul Oficial*, Nr. 250, 29 octombrie 1947, pp. 9652-9657

de la Pârteştii de Sus, la Bălăceana; **Cosmaru Eleonora**, de la Arbore Centru, la Pârteştii de Jos; **Sezerman Nicanor**, de la Pârteştii de Jos, la Todireşti; **Cristofor Viorica**, de la Dorohoi, la Pârteştii de Jos; **Dziubinschi Ioan**, de la Strigoaia, la Pârteştii de Sus; **Vatriceanu Neonila**, dela Pârteşti-Deleni, la Liteni". „**Ciornei V. Grigore**, de la Pârteştii de Sus, la **Suceava**, Şc. Nr. 3. post I, vechime în grad; **Sahlean Claudia**, de la Pârteştii de Sus, la **Botuşana**, post VII, soţ preot; **Busuioc Gheorghe**, de la Bălăceana, la **Pârteştii de Sus**, post I, gradul cel mai mare"[262].

1948: „Tablou de întreprinderile naţionalizate trecute în administrarea comunelor, potrivit dispoziţiunilor art. 1, aliniatul penultim, din legea N. 119 din 1948, şi pentru care urmează să se ia deciziuni în cauză de către Preşedinţia Consiliului de Ministri: Moara şi gater fostă **proprietate a fraţilor Hass** din comuna Pârteştii de Jos"[263].

1948: „Se înfiinţează, pe data publicării prezentei deciziuni în *Monitorul Oficial*[264], Centrala Industrială a Lemnului… Fac parte din Centrala Industriei Lemnului, următoarele întreprinderi industriale: „**Fraţii Haas**", cu sediul în Pârteştii de Jos; „**Tomuţ Iacob**", cu sediul în Pârteştii de Sus; „**Curt Singer**", cu sediul în Cacica, Pârteştii de Jos".

În cele două sate s-au născut sculptorul Ioan SÂRGHIE (8 martie 1893), cântăreţul de folclor Traian STRATON (18 octombrie 1936), doctorul şi publicistul Ioan IEŢCU (7 decembrie 1937), scriitorul Ilie DAN (11

---

[262] *Monitorul Oficial*, Nr. 135, 17 iulie 1947, p. 4912
[263] *Monitorul Oficial*, Nr. 229, 2 octombrie 1948, p. 7974
[264] *Monitorul Oficial*, Nr. 167, 22 iulie 1948, pp. 6049-6052

septembrie 1938), artistul plastic Doina CATARGIU (30 ianuarie 1950), folcloristul Nicolae COJOCARU (6 iulie 1952), pictorul Francisc JISCA (1955) şi publicistul Cezar STRATON (16 octombrie 1857).

PĂRTINIŞ

(Părtănoşi, în Hârtoape, comuna Vânători, Iaşi).

Întărit, în **20 iunie 1453**, de Alexandru voievod logofătului Mihail, care primeşte uric pentru „satele, în ţara noastră, în Moldova: un sat pe Bistriţa, anume Vânătorii noştri, care sunt mai jos de târgul de la Piatra lui Crăciun, pe care noi înşine i-am dat în schimb pentru satul lui, pentru Ciumăleşti, care sunt pe Siret. Şi, de asemenea, îi întărim satele lui şi vislujenia şi ocinile drepte pe care le are de la înaintaşii noştri: pe Răut, anume Procopeni, şi cu moară, şi Izbişcea, şi cu prisăcile care au ascultat şi ascultă de aceste sate, şi, mai jos pe Răut, la Fântâna Albă, unde sunt satele, şi, mai sus de cetatea noastră Hotin, un sat pe Nistru, anume Raşcăuţi, pe care i-a cumpărat cu banii săi drepţi, şi alt sat, lângă Sneatin, anume Gavrilăuţi, şi, mai sus de Budilcea, anume jumătate din Şirăuţi, pe care i-a cumpărat de la Şendrică (ultimele trei în Bucovina – n. n.). / Şi încă a venit înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri pan Petru Hudici şi fiul său, Iaţco, şi ginerele său, pan Şandro, şi au vândut un sat, care este pe Moldova, anume Verijani, toate trei cătunele, credinciosului nostru boier, pan Mihail logofăt, de bunăvoia lor, pentru o sută şi pentru 40 de

zloţi… Şi, de asemenea, îi întărim satele lui drepte, pe care le-a cumpărat pe banii săi drepţi de la pan Oană Pâşco, şi de la soţia lui, sora lui Raicu, anume: curtea de jos a lui Neagoe, care este pe Siret, **şi alt sat mai sus de curte, anume Părtănoşi**, şi alte sate de cealaltă parte a Siretului, anume: Pobrata, şi Berindeeşti, şi Valea Seacă şi Heci, şi alt sat, lângă Cotnari, anume Giuleşti… Iar hotarul tuturor acestor sate să fie după toate hotarele lor vechi, pe unde au folosit din veac”[265].

1455, iulie 2: Întărit de Petru voievod logofătului Mihail, care primeşte uric pentru „satele anume: curtea lui, pe Siret, care a fost a lui Neagoe, şi **Părtănoşii**, şi, la gura Pobratei, unde este jude Cârstea şi Danciul, amândouă judeciile, şi, Heciul, şi Valea Seacă, pe care şi le-a cumpărat de la verii lui Neagoe, şi, pe Răut, Procopeni, cu moara, şi Izbişcea, unde este Danilo şi Budul, şi prisaca lui pe Nistru, anume a lui Bileac, cu gârla şi iezerul şi cu tot venitul lui, şi, la graniţă, sub Sneatin, Gavrilăuţi, şi, mai jos de acesta, Ivancăuţi şi Pogorilăuţi, pe care i-a cumpărat de la Manea Globnicu şi de la copiii lui, şi, pe Nistru, anume Raşcăuţi, pe care i-a cumpărat de la Mândrea Jumătate”[266]. Hotarul, din veac.

1901: „**Părtinișul**, fost sat în judeţul Suceava, deasupra dealului Ceapa, de lângă satul Hârtoapele. Localităţii i se mai zice acum şi La Ținţirim, fiind cimitirul satului acolo”[267].

---

[265] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 33, pp. 44-46

[266] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 48, pp. 67-69

[267] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul IV, Bucureşti 1901, p. 656

PÂRŢEŞTI

(ţinutul Fălciu, Vaslui).

1646, aprilie 12: Întărit de Vasile Lupu voievod logofătului Racoviţă Cehan, care cumpără, cu 12 ughi (ducaţi ungureşti), de la Dumitru, Pascal şi Vasilr, nepoţii Ghidului, „a şasea parte din satul **Prigorceani**, ce-i în ţinutul Vasluiului”; / cu 25 ughi, de la Ignat, Ionaşco, Grigore şi Sofronia, fiii lui Petre Bătvo, nepoţii lui Isac, „toată partea lor din satul **Ţigăneşti**, ce-i pe Sărata, în ţinutul Vasluiului”; / cu 50 ughi, de la Tudora, fata lui Toader din **Portari**, femeia lui Gherasim, „partea ei din acelaşi sat Ţigăneşti, cu loc de heleşteu şi de horodişte”; / cu 16 lei bătuţi, de la Anesia şi fata ei Varvara, nepoata Silişteanului, „partea ei din satul **Părţeşti**, în ţinutul Fălciului”; / cu 28 lei bătuţi, de la Simion şi sora sa, de la fraţii Andreian, Bosie, popa Mihail, Rochiţa şi Măriia, „a şasea parte din satul **Silişteani**, ce-i în gura Muşatei. Din ţinutul Fălciului”[268].

---

[268] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. VIII, Iaşi 1913, pp. 293-296

PÂRŢEŞTI

(Părţeşti, Pârteşti, ţinutul Chigheci,
raionul Leova, Moldova).

1531, martie 20: Întărit de Petru (Rareş) voievod fraţilor Dan şi Furdui Selişteanul, care cumpără. cu 275 zloţi tătreşti, de la „Fetion Selişteanul, care acum este călugăr şi se numeşte Tudor… jumătate de sat la gura Sărăţii, unde a fost Petru Părţea, care acum se numeşte **Pârţeştii** (Părţeşti, Pârteşti, ţinutul Chigheci, raionul Leova[269], Moldova), jumătatea din jos”[270].

PĂRUCENI

(lângă Boldureşti, raionul Nisporeni, Moldova).

1645, iunie 17: Împuternicit de Vasile Lupu voievod şetrarului Irimie Vânculeţ, care primeşte ispisoc de cumpărătură şi de întărire „pe sat **Părucenii** (lângă Boldureşti, raionul Nisporeni, Moldova), ce-au avut

---

[269] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 188

[270] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XVIII, Iaşi 1927, pp. 147-150

baştină”[271].

PÂRVEŞTI

(sat pe Albiia, numit Dăreştii, comuna Costeşti, Vaslui).

Întărit, în **16 aprilie 1441**, de Ilie voievod, lui Cozma Pivniciariul, care primeşte uric pentru „satul pe Bogdana, anume Dilţegani, unde a fost socru-său, Delţeg, şi poiana de la Hovrăleata, unde au fost lui ţarina şi moara, adică deasupra Smilei, din sus, pe lângă pădure, şi, pe Albiia, unde a fost Niagşia, satul unchiului său, pe Valea Comisoae în jos, şi Dăreştii pe Albia… Iar hotarul acestor sate să fie de toate părţile pe hotarul cel bătrân, pe unde au ţinut din veci”[272].

PĂSCARI

(mai sus de Dorohoi, lângă Pădureni,
comuna Şendriceni, Botoşani).

1620, august 5: **Hotarul Şendricenilor**, „hotărât împrejur din toate părţile; astfel este hotarul **Șendriceanilor**, **dinspre Dorohoi**; din vracnița Șendricenilor din

[271] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 101, p. 87
[272] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 213, p. 299

piatră, spre soare răsare, la altă piatră, în vârful heleșteului Cristei, și de acolo la movila Braicoviță, și de acolo la hreablele (iazul) Tomei purcariului, iar de acolo la un stâlp de piatră, la dealul din mijloc dinspre hotarul **Păscarilor**; iar de la acel stâlp de piatră, dealul, la movila din mijlocul dealului, iar de la movilă, până la drumul ce vine din Dragule, la heleșteul Bodiului, iar de la heleșteu, matca, în jos, la iazul Pribeagului, la drum în hotarul Păscarilor, iar de acolo, tot drumul, pe lângă movilă, până la vracnița Șendriceanilor și la stâlpul de piatră dinspre Dorohoi; asemenea, pe vechiul hotar dinspre iezer. Iarăși hotarul dinspre Bahaicea, din iezer, din valea adâncă, la lozii, pe drumul bătrân, la un stâlp de piatră, iară de acolo, la alt stâlp de piatră, și din piatră drept peste apa Buhaicea, la sărături, și de la sărături (soloneț), la dumbravă, la bour, și de acolo la Marcovița și de la Marcovița la bourul Loznii, supt Lăbușcă, iar de acolo pârâul, în jos, la hotarul Cobâlei, la poiană, și de acolo, dinspre pădurice, drept la fântâna Strahova. Așijderea dinspre hotarul Cobăliei, iarăși din fântâna Strahovei, peste apa Cobâlei, la deal, drept la un stâlp de piatră dinspre hotarul târgului Dorohoiului, și de acolo, la alt stâlp de piatră, și de la piatră, în sus, peste apa Buhaiului, la fântână și la râpa din iezer, dinspre hotarul Păscarilor; peste tot împrejur, hotarul este după vechiul hotar al satului Șeandriceanilor. / De aceasta dăm știre dumitale, pe ale noastre suflete și mărturisim cum înșine am găsit și am făcut, cu oameni buni și bătrâni… / Noi, mai mici fii dumitale: Botică ureadnic din **Dorohoi**, și Lazor biv pitar, și Gligore Mitrofanici șoltuz și cu 12 pârgari, Cristea bătrânul, Costin șlicarul, alt Grigore Hubar, Cozma bătrânul, Dubrov, Pavel, Malic, Stratul, Macsin și alți

oameni. au fost mulți din **târgul Dorohoiului,** și Andreica vătăman din **Cobăla**, Onciul vătăman din **Măgura**, Buțurca vătăman din **Pascari**, Vasile vataman, Dan, Cozma, Ilea din **Buhaicea**, Simion Horbul din **Cucorăni**, Ionaşco bătrânul, Miţ, Gherasim, Pavel Mişco, Lazor, Brai, Dima şi Tihmar din **Şendriceni**"[273].

1628, decembrie 16: Întărit drept danie domnească de Miron Barnovschi voievod mănăstirii Bârnova din codrul Iaşilor, care primeşte uric pentru „un sat anume **Buhaiciu** (satul Pădurenii, Botoşani) şi siliştea **Păscarii** (mai sus de Dorohoi, Botoşani) şi cu iezerul cel mare, mai sus de târgul Dorohoiului, şi moară în iezer, şi cu tot venitul… care au fost ale noastre drepturi domneşti, supt ascultarea târgului Dorohoiului"[274].

1634, aprilie: Zapisul şoltuzului Miron, al celor 12 pârgari şi bătrâni din **Dorohoi**, Grozav, Ghiciul, Ignat, Grigore, Ion, Ianco, popa Iordache, popa Corne, popa Gheorghe, Ştefan diaconul, şi orăşenii Gavril Găină, Creţul, Gavril Veveriţă, Onciul stari, Ion stari, Simion vătăman ot **Văculeşti** (comuna Văculeşti, Botoşani), popa Condre, Buţura stari şi Hanco ot **Brăeşti** (comuna Brăeşti, Botoşani), Gociu ot **Lozeni** (Lozna, comuna Dersca, Botoşani), Buţa stari şi Gavril stari ot **Măguri** (în Ibăneşti, comuna Ibăneşti, Botoşani), Vasile vătăman ot **Miclăuşeni** (contopit cu Carasa, comuna Corlăteni, Botoşani), prin care mărturisesc „că de când am apucat noi, o seamă de oameni ce suntem din zilele lui Petru voievod, noi n-am apucat, nici nu ştim să fi ţinut Gliguţa,

---

[273] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. XIV, Huşi 1925, pp. 7, 8

[274] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 450, pp. 616, 617

nici tatăl său, nici alt boier… satul **Păscari** (lângă Pădureni, comuna Şendriceni, Botoşani), ce-a ascultat de oraşul măriei tale, Dorohoi, până la Barnovschi voievod"[275].

1636, mai 19: Porunca dată de Vasile Lupu voievod dregătorilor de Dorohoi, după ce „s-au jeluit rugătorii Domniei Mele, egumenul şi tot soborul de la sfânta mănăstire de la Bârnova şi Onciul ce a fost pârcălab pe Dumitraşco, cumnatul lui Rugină şi pe Lupu ce-a fost comis, zicând că le iau de la trei sate hotare, de la **Buhaiciu** (Buhaci, azi Pădureni, comuna Şendriceni, Botoşani), **Şendreni** (comuna Şendriceni, Botoşani) şi **Păscari** (înglobat în Şendriceni, comuna Şendriceni, Botoşani), Pentru aceea, să le daţi zi să stea de faţă înaintea Domniei Mele şi să-şi aducă dresele cu ce iau acele hotare. Şi să le faceţi şi hârtie de zi"[276].

1671, august 20: Scrisoarea hotarnicilor domneşti Pătraşco Zbiere, vornicul de **Dorohoi**, Simion Popa Cadehrib, Ionaşco Bădro şoltuzul de Dorohoi, Ion Lişcenco ce-a fost şoltuz, Gheorghiţă diaconul, Pirluşco, Sănic, Condre bătrânul, Gligoraşco Furtună, Condre Turcin şi Eremia Silic din **Dorohoi**, Condre, Simion Buţurcă şi Vasile Vătăman de **Păscari**, Mitre, Vasile Candinco şi Diaconul de **Buhaiciu**, şi Lupaşco vătămanul de **Lozna**, „pentru rândul unui hotar din **Şendriceani**, ce este peste iezer, în ţinutul Hârlăului, ce-i dat, de demult, din hotarul Dorohoiului, pentru pâra ce are Dubău logofătul cu şătrarul Rugină pentru acel hotar, scriind

---

[275] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 92, pp. 105, 106

[276] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 424, pp. 486, 487

drese bătrâne ale lui Rugină cum este lor danie şi moşie o bucată de loc din hotarul Şendriceanilor, în semne scriind, de demult, semnele din Jidovca, la movila Orlii, ce este acel Orlii un deal şi o movilă pe acel deal, iar Rugină zice că nu-i acela Orlii, iar noi toţi mărturisim cu sufletele noastre că ştim că, după multă pâră ce-au avut Onciul cu Rugină şi cu cumnaţii lui… s-au mutat pietrele mai jos, la Jidovca şi-n movila ce-i în dealul Orlii, care sunt pietrele şi astăzi, şi-au ţinut Şendriceanii până anţărţ, când iar au început a mesteca acel hotar şi trece peste pietre"[277].

1743, iulie 12: Porunca dată de logofărul Sturza căpitanului Ioniţă Izmandă, după ce „ne spuse Dumitraşco Gherghel că, având mănăstirea Bârnova o moşie, anume **Păscarii**, ce se hotărăşte cu **Şendriceanii** Gherghileştilor, s-ar fi întinzând omul egumenului a împresura în hotarul Şendriceanilor, peste stâlpii cei de piatră, ce sunt puşi semne de hotar… tu să dai a înţelege omului egumenului, pentru câtă dijmă se află pe locul de pricină, să o strângă împreună cu Dumitraşco Gherghel, şi să o punî osebit, să stea poprită, şi după ce se va hotărî pricina, a cui va rămâne locul, acela a lua"[278].

---

[277] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XIV, Huşi 1925, pp. 26, 27
[278] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XIV, Huşi 1925, pp. 50, 51

PĂSTRĂVENI

(„Răteşti, unde sunt casele lui” Zianco,
comuna Păstrăveni, Neamţ).

1451, iulie 14: Întărit de Bogdan voievod, lui Zianco, care primeşte uric pentru „sate anume Husii, pe Şomuz, unde au fost casele Oncii (lângă Preuteşti, Suceava), şi, pe Topoliţă, Uricheni şi Răteşti, unde sunt casele lui, şi Davideştii, unde au fost curţile lui vechi, şi partea lui din Ceahlăeni şi Alexandrenii, în gura Zahornii, şi jumătate de Curticeşti”[279]. Hotare, din veac.

1488, octombrie 15: Întărit de Ştefan voievod Mitropoliei din Roman , odată cu celelalte sate cumpărate de Ştefan cel Mare pentru această danie. Vânduseră „însumi domniei mele” fraţii Mihul şi Iahuş, Giurgea, Ivan şi Bratul, nepotul lui Rafeiu, Mihul Obroc şi Grigor fiul lui Ivan, „Negoeştii pe Pârâul Negru” (în Dragomireşti, Neamţ), pentru 172 zloţi tătăreşti; Daşco şi Malea, fiii lui Gostilă, nepoţii lui Puiu Ploscarul, i-au vândut „jumătate din satul Gostileşti” (în Vlădiceni, comuna Bârgăuani, Neamţ), pentru 120 zloţi; Ileana, fiica lui Nechita, fratele lui Coste Andronic au vândut lui Vodă „două sate care sunt pe Moldova, anume Poiana, unde au fost cneji Băloş şi Danciul” (Boureni, Moţca, Iaşi), pentru 200 zloţi; fraţii Zărnă, Toma şi Ion, fiii lui Pătru, nepoţii lui Tiba, i-au vândut „Ciorsăceştii (lângă Păstrăveni,

---

[279] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 12, p. 13

Neamţ), unde a fost bunicul lor Tiba, pe Moldova, în Câmpul Perilor, şi loc de moară pe Moldova", pentru 240 zloţi; Neagşa, fiica lui Băilă de la Racova, nepoata lui Botăş, i-a vândut „un sat pe Moldova, în Câmpul Perilor, anume partea lui Botăş, unde a fost bunicul ei Botăş" (lângă Păstrăveni, Neamţ), pentru 60 de zloţi, toate aceste sate fiind oferite Mitropoliei din Roman „pentru pomenirea sfânt-răposaţilor înaintaşi"[280]. Hotarele, din veac.

1609, aprilie 14: Todiriţă Zosin din **Muşeteşti** cumpără, cu 78 taleri curaţi, de la Vasile şi Dediul din satul **Păstrăveani**, fraţii lor Sava şi Agahie, verii lor Ştefan şi Toader, fiul Anisiei, Pătraşco, Odochia, Obratina şi Maria, fata Nastasiei din satul Păstrăveani „moşia ce au avut în satul **Arămeşti** şi în satul **Hălăseni**… în casa preotului Pricopie din satul **Săceşti**, dinaintea lui Simion, Samoil, Eremia vatag, Ignat Hulpe din **Săceşti**, Gligoraşco hotnog din **Muşeteşti**, Toader vistiernicul şi Vasile medelnicer"[281].

1623, martie 25: Mărturia Agafiei, jupâneasa răposatului vistiernic Boul, care cumpărase „nişte părţi de ocini în Răteşti, de la Tudora şi de la sora ei Erina, şi de la fratele lor Nechifor, şi de la nepoţii lor Sava şi Grozava, feciorii lui Ionaşco Ganea. După aceea, a venit seminţia lor, diaconul Larion, de s-a rugat, după moartea jupânului, ca să ne întoarcă banii pe acele părţi de ocină în Răteşti, ce sunt mai sus scrise, Deci eu, de bunăvoia mea, mi-am luat banii de la diaconul, toţi cât mi-au spus

[280] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 42, pp. 76-80

[281] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XX, Iaşi 1928, pp. 175, 178

în drese, şi am dat dresele ce le-am avut în mâna diaconului, ca să fie lui ocină”[282].

1623, aprilie 2: Întărit de Ştefan Tomşa lui Lupul Prăjescu, care primeşte uric pentru dreptele lui ocini şi dedine: „satul anume Hălăştiani, cu iazuri” (comuna Heleştieni, Iaşi); „Buşcătenii, cu iazurile şi cu morile, în acelaşi ţinut” (Buţcăteni, lângă Heleştieni, Iaşi); „o selişte, anume Şopârlenii şi cu iazul mare şi cu iazul de pescuit peşte” (în comuna Heleştieni, Iaşi); „satul anume Onicenii şi cu bălţile de peşte şi cu loc de râmnice în acelaşi ţinut” (inclus în Hărmăneşti, Iaşi); „un sat anume Rângăleşti, cu iazurile, ce este în ţinutul Iaşi” (Ringhileşti, Botoşani); „jumătate din satul anume Boriseni pe Prut, şi cu bălţile de peşte şi cu loc de moară pe Prut” (ţinutul Iaşi); „**un sat, anume Rădeni, pe Pârâul Alb, şi cu loc de moară şi de stupină pe acel pârâu, ce este în ţinutul Neamţ**” (comuna Păstrăveni, Neamţ); „două sate, anume Ciutca şi Dubăvăţul, ce sunt în ţinutul Cernăuţi (Dubăuţi, raionul Coţmani, Ucraina)”[283].

1626, mai 17: Întărit de Miron Barnovschi voievod strănepoţilor fostului pârcălab Condre, fraţii Vasile şi Simion, feciorii lui David, şi Rudeniile lor Ştefan şi Simion, feciorii Agafiei, în baza unui zapis de mărturie de la Gheorghie, comişel din **Dobruleşti** şi de la alţi oameni buni de primprejur, „din satul **Păstrăvenii**, ce este în

---

[282] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 39, pp. 53, 54
[283] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 46, pp. 64-67

ţinutul Neamţului… a patra parte, de către vatra veche, de la stâlp din a patra parte, partea de sus"[284].

1644, aprilie 17: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Gavril hatman și pârcălab de Suceava, care primește uric pentru „un sat anume Epoteștii (Bucovina), în ținutul Suceava... / Și de asemeni, satul **Păstrăveni** (comuna Păstrăveni, Neamț), ce este în ținutul Neamț, pe pârâul Topolița, cu locuri de iazuri și de mori, ce și-a cumpărat mai întâi de la Iane și de la Luca, foști vătafi, apoi de la răposatul Pană vistiernic, toată partea lui Căzan fost postelnic, mai înainte cumpărate de Pană vistiernic de la feciorii lui Căzan și zălogite la un turc, anume Abdul Celebi, pentru datoriile sale. Iar după moartea vistiernicului Pană, au fost Iane și Luca, care l-au înlocuit în acele părți de ocină și în alte ocini ale lui, să aibă a le vinde și să plătească datoriile lui. Și a plătit Gavril hatmanul acea datorie, 80 de galbeni ungurești, în mâinile lui Iane și Luca vătafi. Și au plătit ei acea datorie acelui turc, Abdul Celebi... / Apoi s-au ridicat toți fiii lui Căzan postelnicul și au venit înaintea domniei mele și s-au plâns că îi strâmtorează Pană vistiernic și nu le-a plătit deplin acele părți de ocină, ce le-au avut de la tatăl lor. Și s-a ridicat milostivirea sa Gavril hatman și s-a tocmit cu feciorii lui Căzan postelnic și a plătit din nou acele părți de ocină din banii săi și a dat Dochiței și surorii ei Tudosca și fratelui ei Tofan, fiii lui Căzan, 50 de taleri numărați; și de asemeni, în mâinile fratelui lor Iancul, ginerele lui Căzan, și soției sale Todosia, fiica lui Căzan, 16 taleri; și de asemeni, în mâinile lui Simion și Mihail, fiii lui Căzan, 16 taleri; și de asemeni, în mâinile lui

---

[284] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 66, pp. 84, 85

Ionașco și Tofan, fiii lui Căzan, 20 galbeni ungurești... și i-au dat privilegiile lor. / Și de asemeni, a plătit milostivirea sa Gavril hatman și alte părți din acel sat Păstrăveni, de la alți răzeși, anume: Anisia, soția lui Simion Herța din Păstrăveni, fiul lui Eremia Pagahia, fiica lui Nicoară Bechea, nepoata bătrânului Bechea, cu fiii lor Dumitru, Iachim, Toader, Grigorie, Cristea, Ionaș-co, Părasca și Vasilca, din vatra satului și un loc cu 20 de pământuri în țarină și din apă, cu loc de moară pe Topoliță, și a dat în mâinile lor 20 de galbeni de aur bătuți; și de asemenea, altă parte din acel sat Păstrăveni, ce-a cumpărat-o de la Mihail și Simion, fiii lui David, din vatra satului și din țarină, 50 de pământuri, și cu părți de vad de mori, cu 40 galbeni ungurești. Și de asemeni, altă parte din Păstrăveni, 20 de pământuri, ce le-a cumpărat de la Glafira, fiica lui Ionașco Cujbă, soția lui Vasile Hociungu, și de la fiii ei Gheorghiță, Ionașco și Niculcea, și de la fratele ei Bantăș, pentru 30 de lei... / Și de asemeni, satul **Bălăneștii** (comuna Bârgăoani, Neamț), în ținutul Neamț, satul **Biceștii** (comuna Bârgăoani, Neamț) și din **Vârtop** (Hârtopul, comuna Bârgăoani, Neamț), din același ținut, cu trei iazuri și cu tot hotarul, cât se va alege, că acel sat și cu iazuri i-au dat lui călugării de la mănăstirea Râșca, cu mare rugăminte să aibă el a le face zid de piatră în jurul mănăstirii Râșca. Și s-a apucat Gavril hatman și a cheltuit banii săi, 850 lei de argint, și a zidit acel zid de piatră, de 55 stânjeni, și încă a dat sfintei mănăstiri 10 iepe. Iar mănăstirii i-au fost danie și miluire acel sat Bălănești și acele părți din Becești și din Vârtopel, și cu trei iazuri, de la Damian vistiernic și jupâneasa Nastasia... / De asemenea, jumătatea satului **Gocimani** (azi Goș-mani, comuna Români, Neamț), în ținutul Neamț, oe

Orbic, cu un iaz mare și cu o altă parte din iaz, cumpărat de la Constantin Dracea, pentru 200 de galbeni ungurești, iar lui Dracea i-a fost danie și miluire de la Dumitrașco Ștefan logofăt și de la fiii lui Gheorghe, Grigorașco și Vasile, pentru slujba lui; și i-au făcut zapis fiii lui Dumiotrașco, fiindcă tatăl lor n-a apucat cu limbă de moarte... / Și satul **Iliești** (înglobat în Ardeoani, comuna Ardeoani, Bacău), din ținutul Trotușului, pe râul Tazlăul Sărat, cu curți gata, cu mori, cumpărat de la jupâneasa Nastasia Solomoneasa și de la fiii ei Ionașco, Lupul și Solonca, pentru 800 lei bătuți... / Și satul **Solonțeni** (Solonț, comuna Solonț, Bacău), de asemenea în ținutul Trotușului, pe Tazlăul Sărat, cumpărat, din jumătatea satului a treia parte, de la Gheorghe (Ștefan) al treilea logofăt și de la frații săi Grigorașco și Vasile, fiii lui Dumitrașco Ștefan, pentru 4 galbeni ungurești. Și jumătate de sat, din partea de sus, și a treia parte din jumătatea satului de jos, cumpărat de la Nastasia Solomoneasa și de la fiii ei Ionașco, Lupașco și Solonca, fiii lui Dumitrașco Solomon, pentru 160 galbeni ungurești; și a treia parte, din partea de jos a satului, cumpărată de la Ionașco Țâra și sora lui Maria, fiii Saftei Țâroaie, și de la ginerele ei Mierăuță de la Bahnășeni, pentru 40 galbeni ungurești. / Și satul **Tătărașii** (azi Muntenii de Jos, comuna Muntenii de Jos, Vaslui), din ținutul Vasluiului, pe râul Bârlad, ce-i este danie și miluire de la însăși domnia mea... / Și satul **Bulboci** (comuna Bulboci, județul Soroca, Moldova), în ținutul Soroca, pe râul Căinari, cu iazuri și cu loc de moară, cumpărat de la Danciul și Grigorie, și de la nepoții lor Dumitrașco și Pătrașco, fiii Urâtei, și un alt Dumitrașco, cu soția lui Santa, fiica Urâtei, și de un alt Dumitrașco și fratele lui Pepelea, fiii Antemiei, și de la

Mis și sora lui Olena, cumnatul lui Focșa, fiii Todosiei, și rudele lor Nastasia, Maria, Candachia și Elena, fiicele Chirenei, nepoatele lui Dumitru Grecul din **Bulboci**, pentru 550 lei de argint. / Și satul **Corjouți** (Corjeuț, județul Edineț, Moldova), ce este în ținutul Hotin, pe râul Vilia, cu iaz și cu moară, ce și-a cumpărat el înainte, parte de jos, și altă parte din jumătatea de sus, ce se cheamă partea Popeștilor, de la Grigorie Pilipovschi și jupâneasa lui Mitrofana, fiica lui Solomon vistiernicul, și de la Baico, Pătrașco și Elina, fiii lui Petrică, pentru 180 taleri de argint. Și alte părți din Corjouți, cumpărate de la Constantin, Simion și Vasile, fiii lui Gânscă, nepoții Maricăi și strănepoții Dreacăi, și de la Eremia, fiul lui Hilip Răspopa, nepoții Andreicăi și Nastasiei Creacă, și de la Gheorghe și Simion, fiul lui Andreica Răspopa, de la Sofronia, Ionașco și Vasile, fiii Mănuntei, nepoții lui Corju, și de la nepoții lor Bilăi și Părasca, fiii Draghinei, de asemeni nepoții lui Corju, pentru 52 taleri numărați și doi boi; și altă parte din Corjouți, ce-a fost demult partea lui Vasile Lozenschi cămăraș și acum am dăruit-o rudelor lui Lozenscgi, Toderașco mare logofăt, Iurgachi vistiernic, Răcoviță Cehan logofăt, Constantin Stârcea pârcălab și Ștefan Șoldan și alte rude ale lor. / Și satul **Husieni** (în Răuseni, comuna Răuseni, Botoșani), în ținutul Dorohoiului, pe râul Jijia, cumpărat, jumătate, de la Atanasie și Simion, nepoții lui Gavril Jegon, și de la Strătulat și Lupa, de asemeni nepoții lui Jegon, pentru 120 taleri numărați; altă parte de sat, cât se va alege partea lui Onuțul, cumpărată de la Grigorie, fiul lui Mihăilă, nepotul lui Onuțul, pentru 120 taleri; și a treia parte din acel sat Husieni, partea de sus, pe cealaltă parte a Jijiei, cu locuri de mori pe Jijia, cumpărată de la jupâneasa

Todosia, nepoata lui Cucora stolnic, pentru 100 taleri, ce i=a fost cumpărătură lui Cucora de la Măgdălina, fiica Anesiei, și de la mătușa ei Anesia, fiica Oașei, și de la Cristina, fiica lui Ștefan, nepoata Măgdălinei; și, din a patra parte de sat, o parte, de la Onuțul, cu iaz, cumpărată de la Gligan, fiul lui Petre, ce le-a fost lor cumpărătură de la Trifan și de la soția lui Nastasia, fiica lui Loghin, nepoata lui Jegon, pentru 60 taleri; și a patra parte din Husieni, cumpărată de la Gligan, fiul lui Hus, de la sora lui Dochia și de la cumnatul Țopa, pentru 60 taleri... / Și saul **Miclăușeni** (comuna Corlăteni, Botoşani), în ținutul Dorohoi, cu loc de iazuri și cu hotar, pe unde a stăpânit mai înainte Balica hatman, ce și-a cumpărat el de la Maria vorniceasa, jupâneasa răposatului Lupul vornic, și de la frații ei Gheorghiță și Ion fost ceașnic, fiii lui Ștefan Prăjescul, pentru 550 de galbeni unguresți... după moartea lui Balica, au umblat ocinile lui din mână în mână... Și am cercetat noi și am luat toate ocinile lui Balica hatman din mână străină și le-am dat în mâinile nepotului său. Și a venit **Miclăușenii** în partea Mariei vorniceasa și a fraților ei, fiii lui Ștefan Prăjescul"[285].

1774, iunie: Satul **Păstrăvenii**, ţinutul Neamţului, ocolul de Sus, după recensământul lui Rumeanţev[286], aveau **toată suma caselor 93**. Scădere rufeturi 22: 3 popi, 19 ţigani. Rămân birnici 71. / **Birnici**: Gheorghe Potop / Ioniţă Corne / Foca / Costantin Iancul / Ion, vornic / Lupul, butnar / Costantin, mocan / Nistor Corugă / Luca Pricop / Gavril Pricop / Vasile Podolian / Gavril, olar /

---

[285] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 297, pp. 274- 284

[286] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 18, 19

Iacob Corogă / Ion Corchici /Petre, podar / Ion Istrate / Dumitraşco / Pricop / Grigori, păscar (pescar) / Ignat / Costantin Davidian / Petre Rusan / Ilie Frunză / Ion Corugă / Blaga, ungurian / Ion Hociungu / Toader al Florii / Macovei / Gavril Cuibar / Eni / Stan, văcar / Ursul, cârciumar / Ion, ungurian / Vasile Trişcă / Ion, rus / Adam Stângul / Dumitraşco brat (frate) lui / Lupu Hociungul / Bârgâoai / Ioniţă / Sandul / Vasile Gârbe / Smedrieş, eşan / Toader al lui eşan / Chirila / Gheorghe Opre / Cozma / Mihăilă / Neculai / Vasile Oiaga / Hilip / Andrei / Tofan, vier / Ştefan / Gheorghe / Ursul / Gheorghe Gârbe / Gavril Gligan / Lupul / Apostol, morar / Iordache Liurcă / Ion Istrate / Petre, butnar / Ursul, păscar / Ioniţă Corcaş / Andrei / Ioniţă Pii / Toader al lui Flore. // **Rufeturi:** Popa Pintilii / Popa Vasile / Diaconul Simeon / Postolache, ţigan / Ursul, fiul lui / Grigori, ţigan / Ursache, ţigan / Gavril, ţigan / Grigori, ţigan / Vasile Bucă, ţigan / Simeon Căipan, ţigan / Mane, ţigan / Eni, ţigan / Pavăl, vezeteu, ţigan / Niagul, ţigan / Dumitraşco, ţigan / Neculai, jude / Radu, scripcar / Ştefan, ţigan / Ştefan Bădin / Ioniţă, ţigan / Neculai, ţigan.

1901: „**Păstrăveni**, comună rurală, situată în partea despre est a plăşii de Sus-Mijlocul, judeţul Neamţ, la 44 km de oraşul Piatra, formând, cu marginile sale, limita dinspre judeţul Suceava, şi, pe o mică întindere, spre est, despărțindu-se, prin râul Moldova, de judeţul Roman, așezată între comunele Timișești, Uricheni și Uscați. Este formată din cătunele: Păstrăveni, Rădeni, Davideni, Spiești, Fundătura, Țibucanii de Sus, Țibucanii de Jos şi Schitul Țibucani, cu o populaţie de 911 familii sau 4.202 suflete. Are 4 școale mixte, la Davideni, Ţibucanii de Sus și Rădeni, și 1 școală de cătun, în Țibucanii

de Jos, frecventate de 108 elevi; 4 biserici, deservite de 5 preoți; 1 fabrică de spirt. Dintre locuitorii împroprietăriți în 1864 sunt astăzi: 273 care trăesc încă, stăpinindu-și încă locurile lor; 279 care stăpânesc locurile ca urmași; 4 locuri și jumătate se stăpinesc de către alți locuitori decât cei împroprietăriți; 1 loc se stăpâneşte de către comună; 168 de inși sunt care, deși însuraţi și cultivatori de pământ, n-au nici un fel de proprietate, precum nici perspectiva de a moșteni ceva pe urmă părinţilor lor legiuiţi. / Agricultura se face pe o întindere de 4.822 hectare. Imașul (suhatul) are o întindere de 230 hectare, nutrind peste 6.909 capete de vite. / Comunicaţia cu satele vecine se face prin un drum ce duce, de la satul Păstrăveni, pe la Capul Dealului, la satul Țibucani; un drum, ce se ramifică din precedentul la satul Davideni, şi de acolo se unește cu şoseaua Girovul-Tupilaţi (între km 30-31); un drum, de la satul Păstrăveni, la satele Petricanii de Sus şi Oricheni; un drum, de la satul Păstrăveni, la Spieşti; de la satul Davideni, prin Spieşti, la Timişeşti; un drum, de la satul Păstrăveni, la Rădeni; un drum, de la satul Rădeni, la satul Uricheni, şi un drum, tot de la acest sat, la satul Țibucani. / **Păstrăveni**, sat în comuna Păstrăveni, situat pe valea Moldovei, la 47 km de orașul Piatra. Are o populaţie de 830 familii; o școală mixtă, frecventată de 16 copii. Aci se aflǎ reședința comunei şi vastele case ale proprictarilor moşiei, erezii principelui Gr. M. Sturdza"[287].

[287] *Lahovari, George Ioan, Marele Dicţionar Geografic al României, volumul IV, Bucureşti 1901, p*p. 657, 658

PĂSTRĂVEŞTI

(sat pe Bistriţă, lângă Ciumaşi şi Iteşti,
comuna Bereşti-Bistriţa, Bacău).

Întărit, în **9 august 1452,** de Alexandru voievod, lui Stan Păstrăv, care primeşte uric pentru „satul Păstrăveştii, amândouă cuturile”, sat cumpărat de la „nepotul lui Bogdan stolnic, drept 60 zloţi tătăreşti”[288]. Hotare, din veac.

PĂŞCĂNEI

(lângă Pildeşti, Neamţ).

1627, aprilie 20: Catastiful satelor marelui logofăt Dumitraşco Ştefan şi ale cneaghinei sale Ziniica, fiica lui Mogâldea vornic: „A treia parte de sat din **Păşcănei** la Roman, cu eleşteu şi cu tot venitul, ce se cheamă partea din jos, este-ne cumpărătură de la Erina, sora popii lui Spiridon călugărul de la mănăstirea Agapiei, feciori lui Cotoc, nepoţi Ştefului Hăleşteu, pe acesta am dat 120 de taleri de argint. Şi i-a fost ei dare de la frate-său, popa Spiridon. Iarăşi ne-a vândut Erina, fata lui Cotoc, şi altă parte din acel sat Păşcănei, iarăşi aceeaşi parte cu loc de

[288] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 18, p. 20

eleşteu, ce a fost partea ei, iarăşi drept 120 taleri de argint. Iarăşi am cumpărat, dintr-altă a treia parte de sat de Păşcănei, două jirebii de la Anesiia, fata Saftii, şi de la nepotul ei Sirghie, feciorul Palaghii, şi de la Todisiia, fata Annesii, femeia lui Ionaşco, drept 80 de taleri de argint. Iar am cumpărat, dintr-a treia parte de sat, partea din mijloc, jumătate, cu loc de eleşteu şi cu tot venitul, de la Gavril şi Pavăl şi surorile lor Nastasiia şi Todosiia, feciorii lui Roman, nepoţii Frăţii, şi de la seminţia lor Larion şi sora lui Chelsiia, feciori Vărvarii, iar nepoţi Frăţii, drept 64 de taleri bani gata"[289].

PAŞCANI

(sat pe Bistriţa, lângă Borleşti, Neamţ).

1419, aprilie 8: Întărit de Alexandru cel Bun fiilor „panului Ştefan al lui Borâlă, anume Dragomir şi Ioanăş", care primesc uric pentru „trei sate în Câmpul lui Dragoş, pe Nechid: un sat unde este casa lor, alt sat Paşcani, al treilea sat Dragoteşti, şi un sat pe Tazlăul Sărat, anume Provozeşti, şi poiana lui Opriş de la Pârâu, pe Tazlăul Mare… Iar hotarul acestor sate să fie atât cât le-au făcut hotar pan Şandrişor şi pan Iliaş ceaşnic"[290].

1480, ianuarie 25: Întărit de Ştefan voievod lui Dolga, care primeşte uric pentru „cumpărătura lui dreap-

[289] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 186, p. 248
[290] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 45, pp. 64, 65

tă, satul anume Păşcanii pe Bistriţa, în Câmpul lui Dragoş, pe care acel sat el l-a cumpărat de la nepoţii lui Trifu Gâlcă, fiii lui Mircea, anume Fătul, şi Ion, şi Toader, şi Dragoş, şi Petre, şi surorile lor, Marina şi Drăgălina, în preţ de 200 de zloţi tătăreşti. Iar acest sat îl cumpărase Trifu Gâlcă de la Borileşti"[291].

1627, aprilie 20: Catastiful satelor marelui logofăt Dumitraşco Ştefan şi ale cneaghinei sale Ziniica, fiica lui Mogâldea vornic: „Selişte **Păşcanii** pe Bistriţa, cu locuri de mori pe apa Săratei, în ţinutul Bacăului, cumpăratu-l-am de la Orăş şi de la femeia lui Neacşea, şi de la feciorii lor Gligorea şi Mătiiaş, nepoţi Neacşii şi Mărenii celor bătrâne, dintr-al lor dres de moşie, drept 200 taleri şi cu acei bani s-a plătit Mătiiaş din temniţă de la Necula Catargiul postelnic pentru nişte bani ce a rămas dator pentru deseatină la Tutova"[292].

PAŞCANI

(atestat iniţial prin Başoteni, sat înglobat
în oraşul Paşcani, Iaşi).

1428, decembrie 4: Întărit de Alexandru cel Bun mănăstirii Neamţ, ca danie de la Başotă Manuil, prin uricul pentru un sat, „anume Başotenii… Iar hotarul acestui

---

[291] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 223, p. 340

[292] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 186, p. 245

sat să fie după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac”[293].

1445, februarie 18. Întărit, prin satul Ciumăleşti, parte a oraşului Paşcani, de Ştefan voievod, lui Mihail logofăt, care primeşte uric pentru „un sat, pe Siret, anume Ciumăleşti, amândouă cuturile şi cu moara, şi cu vama de trecere şi cu toate hotarele sale vechi, să-şi facă curte în acest sat şi mori pe Siret. Şi încă i-am dat şi îi întărim satele, pe Miletin, mai jos de Şipote, de la plopi în jos, unde au fost satele lui Ştefan Zugraf: unde este Hodor Burcic, şi, mai jos de Burcic, unde a fost Berchiş, şi, mai sus, în dreptul morii, unde a fost Eremia, şi unde a fost moara lui Ştefan Zugraf, să-şi aşeze moară, şi seliştea lui Iuga Păturnicherul, şi cu Stejereii, şi iazul pe Jejioara Seacă şi oricât va putea să-şi întemeieze în acest hotar, de la plopi în jos, iar el să-şi întemeieze”[294].

1446, iulie 20, întărit de Ştefan voievod, mănăstirii Neamţ, care primeşte uric pentru „Dvoreneşti, pe Moldova, şi Fântârele (în oraşul Paşcani), pe Pobrata, pe care sat l-a dat mănăstirii noastre pan Crâstea, din uricul său. Toate aceste mai sus scrise să fie mănăstirii noastre uric, cu tot venitul, neclintit niciodată, în veci. Iar hotarul Dvoreneştilor să fie după hotarul vechi, pe unde au hotărnicit pan Negrea: mai jos de sat, la fântână, apoi în sus pe apă, de la apă la un stejar, de la stejar mai sus, la Cetăţuie, de la Cetăţuie la movila găunoasă, de la movila găunoasă peste dumbravă, apoi la marginea dumbrăvii, o movilă, iar de la această movilă drept la Moldova. Iar hotarul

---

293 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 80, pp. 117-119

294 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 252, pp. 355-357

Fântârelelor să fie după toate hotarele vechi, pe unde au folosit din veac”[295].

1453, iunie 20. Menţionat de Alexandru voievod, când întăreşte logofătului Mihail moşiile sale şi care primeşte uric pentru „satele, în ţara noastră, în Moldova: un sat pe Bistriţa, anume Vânătorii noştri, care sunt mai jos de târgul de la Piatra lui Crăciun, pe care noi înşine i-am dat în schimb pentru satul lui, pentru **Ciumăleşti, care sunt pe Siret**. Şi, de asemenea, îi întărim satele lui şi vislujenia şi ocinile drepte pe care le are de la înaintaşii noştri: pe Răut, anume Procopeni, şi cu moară, şi Izbişcea, şi cu prisăcile care au ascultat şi ascultă de aceste sate, şi, mai jos pe Răut, la Fântâna Albă, unde sunt satele, şi, mai sus de cetatea noastră Hotin, un sat pe Nistru, anume Raşcăuţi, pe care i-a cumpărat cu banii săi drepţi, şi alt sat, lângă Sneatin, anume Gavrilăuţi, şi, mai sus de Budilcea, anume jumătate din Şirăuţi, pe care i-a cumpărat de la Şendrică. / Şi încă a venit înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri pan Petru Hudici şi fiul său, Iaţco, şi ginerele său, pan Şandro, şi au vândut un sat, care este pe Moldova, anume Verijani, toate trei cătunele, credinciosului nostru boier, pan Mihail logofăt, de bună-voia lor, pentru o sută şi pentru 40 de zloţi… Şi, de asemenea, îi întărim satele lui drepte, pe care le-a cumpărat pe banii săi drepţi de la pan Oană Pâşco, şi de la soţia lui, sora lui Raicu, anume: curtea de jos a lui Neagoe, care este pe Siret, şi alt sat mai sus de curte, anume Părtănoşi, şi alte sate de cealaltă parte a Siretului, anume: Pobrata, şi Berindeeşti, şi Valea Seacă şi Heci, şi alt sat, lângă Cotnari, anume Giuleşti… Iar hotarul tutu-

[295] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 269, pp. 380, 381

ror acestor sate să fie după toate hotarele lor vechi, pe unde au folosit din veac”[296].

1470, aprilie 1: Întărit, prin componenta Başoteni şi Fântârele, de Ştefan voievod, mănăstirii Neamţ, care primeşte uric pentru „prisaca lui Chiprian la Botne, şi cu mănăstirea care este la obârşia Vişnivăţului şi cu toate poienile şi cu prisăcioarele câte sunt în acest hotar, pe care le-a stăpânit popa Chiprian, începând de la vărsarea Molovateţului în apa Vişnivăţului şi pe unde ţine poiana mai sus de mănăstire, dincolo de şanţ, la deal, şi de acolo de-a curmezişul la Târnauca, până unde ţine poiana şi apa Târnaucăi. Acesta îi este tot hotarul. Şi încă am întărit mănăstirii noastre mai sus-scrise satele mănăstirii, anume: Telebecinţi pe Siret, şi Trestiiana, şi Dumbrăviţa pe Şimuz, şi Buzaţi pe Moldova, şi Gemereştii pe Topoliţa, şi **Başoteni şi Fântârele pe Siret**, şi Timişeşti şi Crâstieneşti, la gura Neamţului”[297]. Hotarele, din veac.

1473, octombrie 14: Iaşi). Întărit de Ştefan voievod stolnicului Petrea, ful lui Andrică, care primeşte uric pentru „satul pe Siret, anume Brătieştii” (înglobat în Paşcani), odată cu răscumpărarea vinovăţiei de omor a lui Petre Ponici, lăsată moştenire fiicei lui, Ilca, pentru că Petru, fiul lui Andrică, „a pârât pe fiica panului Petru Ponici, Ilca, pentru moartea tatălui său, Andrică. Deci Ilca nu s-a lepădat de acea moarte a lui Andrică, pe care l-a ucis Petru Ponici, tatăl Ilcăi, ci s-a ridicat… şi a plătit în mâinile slugii noastre, pan Petru stolnic, şi i-a dat un sat al ei pe Siret, anume Brătieşti, iar pan Petre i-a dat Ilcăi,

---

[296] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 33, pp. 44-46

[297] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 163, pp. 241-243

pentru acel sat, încă 40 de zloţi tătăreşti şi au rămas în pace veşnică”[298]. Hotarul, din veac.

1499, noiembrie 23: Întărit de Ştefan voievod mănăstirii Bistriţa, danie domnească, Ştefan cel Mare cumpărând, cu 200 zloţi tătăreşti, de la Maruşca, fata Nastei şi de la vara ei, altă Maruşcă, fiica Olcăi, nepoatele lui Iliaş al lui Cârje, „un sat pe Siret, anume Ilieşeuţi (Ilişeşti, lângă Hărmăneşti, comuna Todireşti, Iaşi) şi cu mori pe Siret”; de la Mărina, fiica lui Oanţă Bârlici, de la vara ei Ilca, fiica lui Muşat, şi de la nepoţii lor Muşa şi Anuşca, fiicele Nastei, Mărina, fiica lui Grozea Cufta, Nastea, fiica lui Iura, Ghidion, Petrea şi Anuşca, fiii lui Ivaşco Cufta, Mălina, fiica lui Lazor, toţi nepoţii lui Stan Bârlici, cu 400 de zloţi tătăreşti, „două sate pe Siret, anume **Dragomireştii** (lângă Blăgeşti, parte din oraşul Paşcani, Iaşi), **la gura pârâului Bârlea**, şi alt sat, anume Tălveşti (Osoiu, lângă Hărmăneşti, comuna Todireşti, Iaşi), care acest sat este aşezat la hotarul Fântânei, unde a fost Onica, mai jos de Ilieşeuţi”; „o falce şi 2 fertale de vie pe dealul Hârlăului, mai sus de viile Putnei”, cumpărată cu 150 zloţi tătăreşti de la Nastea, cneaghina vistierului Iuga; „o falce şi două fertale de vie”, tot la Hârlău, cumpărată de la mănăstirea Putna, cu 150 zloţi tătăreşti; „două fălci şi două fertale de vie, tot pe dealul Hârlăului, lângă viile de sus”, cumpărate, cu 218 zloţi, de la „Olah Ioanăş şi Gaşpar, orăşeni din Hârlău”[299]. Hotarul, din vechi.

---

[298] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 195, pp. 292, 293

[299] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 246, p. 438-443

1559, mai 27: Întărit de Bogdan (Lăpuşneanu) voievod lui Trif, care cumpără, cu 50 zloţi tătăreşti, de la Anghelina, fata Tudorei, strănepoata lui Frim Hasniş, „jumătate din a cincea parte din jumătate de sat (**Hăsnăşeni**, inclus în Sodomwni, apoi în Paşcani), unde a fost Bogdan Hasniş”[300].

1587, aprilie 16: Întărit de Petru (Şchiopul) voievod lui Toader aprod şi Todosiei, copiii lui Pătraşco Calapod, şi verişoarelor lor Ana şi Anghelina, fetele Nastasiei, toţi nepoţi Chiriacăi, cneaghina lui Petru stolnicului, care primesca ispisoc pentru „un sat pe Siret, anume **Borleştii**, ce se numesc acum **Tămăduianii** (sau Tămăduieni, sat inclus în oraşul Paşcani, Iaşi) şi cu pod pe Siret, cumpărătură ce a avut moaşa (bunica) lor Chireaca de la nepoţii Mihailescului, cu 130 ughi (ducaţi ungureşti)”[301].

1589, iunie 20: Ispisoc de judecată de la Petru (Şchiopul) voievod, după ce „Ştefan s-a pârât cu soră-sa Drăghina pentru rămăşiţele de la fratele lor Toader, şi voit-a Ştefan să ia jumătate din acele bucate şi din ocină; iar Drăghina a trimis la oameni buni şi bătrâni şi la duhovnicul lui Toader, popa Nicoară, ca să arate cum Toader, cu toată a sa voie, a lăsat ocina din satul **Păşcanii** numai surorii sale Drăghinei, ca să aibă a-l pomeni… şi toţi au mărturisit cu sufletele lor… / Deci noi i-am crezut”[302].

---

[300] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XXI, Iaşi 1929, pp. 102, 103

[301] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XXI, Iaşi 1929, pp. 115-117

[302] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XXI, Iaşi 1929, pp. 120, 121

1613, ianuarie 15: Întărit de Ştefan (Tomşa) voievod lui Isaico comişel, fiul lui Ioan, nepot lui Ilie, strănepot Maruşcăi şi lui Ilieş, „care a adus întăritură de la Eremia voievod pe jumătate de sat **Păşcani**, patea din jos, cu jumătate din poiana între Sirete, şi s-a jeluit nouă, zicând că în zilele lui Constantin (Moghila) voievod, s-a fost sculat Balica hatman şi i-a luat acea jumătate de sat Păşcani… în sila lui şi cu mare năpastă, şi i-au aruncat lui 70 taleri, dar fără voia lui; şi a adus înaintea noastră 48 oameni buni şi de ocină şi toţi, într-un glas, au mărturisit cum fost-a mare silă şi i-a aruncat lui acei bani, fără voia lui. / Deci domnia mea i-am aşezat cum să răscumpere a sa dreaptă ocină şi a dat domniei mele 80 taleri curaţi şi un cal bun pentru această jumătate de sat Păşcani şi cu vad de moară în Siret”[303].

1620: Scrisoarea lui Vasile Şeptilici, pârcălab Sucevei, prin care cere slugilor domneşti „să lase în pace pe Ionaşco Grecul, să nu-l supere zlotaşii, ot **Păşcani**”[304].

1623, aprilie 6: Întărit de Ştefan Tomşa voievod lui Toma, postelnic al treilea, care primeşte uric pentru „un sat, anume Tămăduianii (lângă oraşul Paşcani, Iaşi), şi o parte din satul Păşcanii, ce este pe Siret, în ţinutul Suceava, care acest sat şi acea parte de ocină din satul Păşcani au fost drepte ocini ale lui Balica hatman şi le-a pierdut în viclenie, atunci când s-a sculat asupra domniei mele şi asupra sceptrului cinstitului împărat cu domnul lor, Constantin voievod, şi mare mulţime de leşi, la râul Jijia, şi mare război s-a făcut cu ei şi Domnul Dumnezeu

---

303 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XXI, Iaşi 1929, pp. 189-191

304 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XXI, Iaşi 1929, p. 224

i-a pus sub sabia domniei mele, unde şi oasele lor zac aievea, spre veşnica mărturie”[305].

1623, noiembrie 6: Întărit de Radul voievod vistiernicelului Grecul, care primeşte uric pentru „Păşcani, partea de jos, ce este pe Siret, în ţinutul Suceava, ce vânduse Isac comişel lui Balica hatman şi au răscumpărat ei de la Ştefan Tomşa voievod, pentru un cal bun”[306].

1623, decembrie 2: Zapisul postelnicului Toma şi al lui Iordache, în care arată cum Radu Voievod i-a „miluit cu jumătate de sat Păşcani, ce-a fost a Balicăi Hatmanul… într-aceea au venit lui Ionaşco Grecul visternicel de acolo”[307].

1625, aprilie 23: Martori la un zapis de mărturie de la Samfira, fata Acseniei, care a „avut, din jumătate de sat de Stolniceni, a opta parte” şi, după ce a „întrebat pe toţi unchii mei de faţă, ei m-au lăsat şi am vândut acea parte a mea… ce este în hotarul **Purceleştilor** (sat inclus în Stolniceni, Iaşi)… jupânului Ionaşco Prăjescu, drept 120 taleri bani buni”[308]. Martori care întăresc zapisul sunt fostul hatman Gligorie Ciolpan, Gligorie Bolşea de **Dobruleşti** (sat pe Moldova, inclus în Cristeşti, Iaşi), Popovici de **Năvrăpeşti** (sat pe Moldova, Iaşi), Grecul de **Păşcani** (oraşul Paşcani, Iaşi), Vasilie de **Ciupeşti** (sat înglobat în Stolniceni-Prăjescu, Iaşi), Andonie, Toader

---

[305] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 49, pp. 69-71
[306] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 119, pp. 164, 165
[307] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 137, pp. 184, 185
[308] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 312, p. 384

sin Hireasca din **Hăsnăşeni** (înglobat în Cogeasca, comuna Leţcani, Iaşi), Ionaşco Năvală de **Soci** (sat, Iaşi), Constantin vistiernic şi Pătraşco Ciogolea de **Vlădeşti** (sat pe Siret, inclus în Purceleşti, comuna Stolniceni-Prăjescu, Iaşi), popa Pahomie de **Stolniceni**.

1625, iunie 24: Întărit de Radul voievod „rugătorului nostru popa Mihul din Păşcani şi ginerelui său Ionaşco Grecul”, care primesc uric pentru „a treia parte din jumătatea satului Păşcani, care este în ţinutul Suceava, pe Siret… pe care ei şi l-au cumpărat de la Pavăl şi de la Pătraşco, şi de la Ionaşco şi de la Ştefan, şi de la sora lor Arsenia, fiii lui Fratea, pentru 66 taleri de argint”[309].

1625, iulie 31: Cartea de împuternicire, dăruită de Radul voievod lui Grecul şi popii Mihul din satul Păşcani, care s-au plâns că „îmblă un om, anume Capotă, mult amestecând şi învăluind la satul lor şi la moşia lor”[310].

1625, august 31: Scrisoarea uricarului Borăleanu despre „stâlpirea satului **Purcileşti** (Puceleşti, sat cu mori pe Siret, lângă Stolniceni-Prăjescu, Iaşi), să fie în două”, împărţit între Ionaşco Tăbârţă, fost vornic în Suceava, şi Ionaşco Prăjescul. „Şi am pus stâlpii: unul în mijlocul satului, la un colţi de grădină a lui Ionaşco Măciuniţă din sus, şi de-aici de-a dreptul locului am pus stâlpi şi de-o parte de vale, şi de ceea. Şi într-această tocmeală au fost: Gligorie Ciolpan spătarul, Constantin Adam, Iuraşco Adam şi Pătraşco ot **Vlădeşti** (în satul Purceleşti, comuna

309 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova,* vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 347, pp. 420, 421
310 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova,* vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 361, p. 432

Stolniceni-Prăjescu, Iaşi), Grecul ot **Păşcani** (viitorul oraş Paşcani), Andonie şi Toader a Herescăi ot **Hănăşeni** (lângă Buruieneşti, comuna Doljeşti, Neamţ), Larion ot **Băloşeşti** ot volost Roman (lângă Buruieneşti, comuna Doljeşti, Neamţ), Ţopa ot **Stolniceni** (sat pe Siret, Iaşi) şi alţi oameni buni şi bătrâni”[311].

1626, aprilie 19: Întărit de Miron Barnovschi voievod lui Eremia, fiul lui Pântea din **Hăsnăşeni** (ulterior satul Sodomeni, inclus în oraşul Paşcani, Iaşi), în baza unui zapis de mărturie de la Dumitru din **Moreni** (sat, Neamţ), Vasilie Furnică, Budancea, Baico şetrar şi Bădiliţă din **Muncel** (sat, Neamţ), Dumitru din Hăsnăşeni, Ursu din **Păşcani** (viitorul oraş, Iaşi), „scriind şi mărturisind în acest zapis că el şi-a cumpărat, de la Manea pitar, toată partea lui de ocină, ce se va alege, din satul Hăsnăşeni, din vatra satului şi din câmp şi din tot venitul… pentru 65 taleri număraţi ”[312].

1627, martie 20: Întărit de Miron Barnovschi voievod postelnicului Toma, cneaghinei lui, fiica lui Miron clucer, care primeşte uric pentru „dreptele lor ocine şi cumpărături ale părintelui lor Miron… două sate, anume **Murguceştii** (lângă Hârtop, Neamţ), care este în ţinutul Neamţului, şi satul **Verşeşti** (lângă Murguceşti, Neamţ), în acelaşi ţinut… Murguceşti, înainte vreme, a fost domnesc, ascultător de ocolul târgului Piatra, iar în zilele lui Aron voievod a fost dat boierului său Andreica medar. Iar când a venit unchiul domniei mele, Erimia Voievod, iarăşi a luat acest sat de la Andreica şi l-a lăsat

[311] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 370, pp. 439, 440

[312] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 42, pp. 58, 59

să fie de ocol, iarăşi la târgul Piatra… / În zilele lui Radul voievod, au venit Nechita diac şi fratele lui Donici comişelul, şi surorile lor Grozava şi Mariica, toţi fiii lui Andreica miedar, şi au arătat un uric de danie şi de miluire, pe care l-a avut părintele lor… Deci s-au tocmit ei cu Toma postelnic şi i-au dat lui acel uric, iar Toma postelnic le-a dat trei cai buni pentru acel uric… Şi la aceasta dăm şi întărim boierului nostru Toma postelnic şi fratelui său Iordache dreapta lor ocină… un sat anume **Tămăduianii** (inclus în oraşul Paşcani, Iaşi), care este în ţinutul Sucevei, care sat a fost dreaptă ocină a unchiului domniei mele Isac Balica hatman”[313].

1627, noiembrie 9: Porunca lui Miron Barnovschi voievod, dată lui Vasilie din **Ciupeşti** (comuna Stolniceni, Iaşi), să meargă „la sat la **Păşcani** (viitorul oraş Paşcani, Iaşi) şi să opreşti jumătate din sat Păşcani, partea lui Isaico, şi să dai în mâna lui Căzan, ce a fost postelnic, ca să aibă a o ţine el, cu tot venitul, pentru 80 taleri de argint, ce au zălogit Isaico la Căzan, pentru aceşti bani, ce mai sus scriem”[314].

1628, aprilie 12: Întărit de Miron Barnovschi voievod vistiernicului Gheorghie Roşca, care primeşte urice pentru „a şasea parte din **Scobenţeni** (azi Scobâlceni, Iaşi), ce este în ţinutul Cârligăturii. Şi cu a şasea parte de iaz, şi din moară şi din tot venitul”, cumpărătură de la Pavăl şi Iftenie, fiii lui Mătei, şi de la Tudora, femeia lui Gligorie, drept 100 taleri de argint; / „din acelaşi sat Scobenţeni, a patra parte din a şasea parte, cu

---

[313] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 169, pp. 216-220

[314] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 252, p. 335

grădini şi cu tot venitul”, cumpărătură de la Ştefana, fiica lui Drăgan, strănepoata lui Ivaşco, pentru 20 taleri de argint; / „jumătate din a şasea parte, cu a şaptea parte din iaz şi cu a şasea parte din moară, şi cu părţi din două iazuri stricate, cu prisacă şi cu grădini, şi cu casă în sat”, cumpărătură de la Ţonţa şi Dumitra, fiicele lui Pătraşco, nepoatele lui Ion Scobinţeanu, drept 60 taleri de argint; / „a cincea parte din a treia parte din jumătate din acest sat Scobenţeni”, cumpărătură de la Cornea, fiul Agahiiei Şoverdenească, drept 35 taleri de argint; / „a şasea parte din jumătate de sat Scobenţeni”, cumpărătură de la Gligorie, Ionaşco şi Mărica, fiii lui Gheorghie, drept 75 taleri de argint; „a şasea parte din a şasea parte a satului Scobenţeni şi jumătate din a şasea parte de iaz”, cumpărătură de la Miron, nepotul lui Lupan Botăş, drept 20 taleri de argint; / „jumătate din a şasea parte din acest sat Scobenţeni şi de asemenea altă parte din acest sat”, cumpărătură de la Gavril, fiul lui Nistor Şiuverdean, drept 120 taleri; / „din acelaşi sat Scobinţeni. A şasea parte”, cumpărătură de la Odochia, fiica lui Drăgan, şi de la Erina, drept 120 taleri de argint; / „din satul **Ciumăleşti** (sat intrat în componenţa oraşului Paşcani, Iaşi), din a treia parte, din partea de sus”, cumpărătură de la Gligoraşco, fiul lui Ştefan Ciumală, drept 40 taleri de argint; / „din satul **Vărzăreşti** (părţile Bălţilor, Moldova), în ţinutul Iaşilor, de la Bâcovăţ, şi din poieni, toată partea lui Buzul”, danie de la Zaharia. Nepotul Buzoaei, şi „un loc de prisacă din hotarul satului **Vărzăreşti** (alt sat Vărzăreşti, Moldova), pe pârâul Nârnova, ce şi l-a cumpărat Ion Vărzar vătaf pentru 12 taleri de argint”[315].

[315] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 341, pp. 470-476

1628, aprilie 15: Zapisul lui Miron Barnovschi voievod, care cumpără, pentru 80 taleri de argint, de la fostul postelnic Căzan şi de la feciorii acestuia, Simion, Ionaşco şi Mihălaşco, „jumătate din satul **Păşcani**, partea de sus, care este pe Siret, în ţinutul Sucevei, care jumătate de sat a fost mai înainte cumpărătura unchiului domniei mele, Isac Balica hatman, de la Isaico din Păşcani. / Iar după pieirea lui Isac Balica hatman, în zilele lui Ştefan Tomşa voievod, această parte de sat a rămas domnească. Însă Isaico s-a ridicat şi a spus lui Ştefan voievod că Balica hatman nu i-a dat toţi banii, cât i-a fost tocmeala cu el, ci i-a dat numai 80 de taleri. Deci Ştefan Tomşa voievod i-a spus să întoarcă acei bani, pe care i-a dat Balca hatman, 80 de taleri, şi să-şi stăpânească această jumătate de sat din Păşcani. Iar el nu a avut de unde să ia acei bani şi a pus zălog această jumătate de sat. Şi de atunci, până acum, tot nu i-a dat banii. / Iar sluga domniei mele sus-scrisă, Căzan postelnic, cu fiii lui, s-au ridicat şi au vândut domniei mele această jumătate de sat, partea de sus, din Păşcani, pentru 80 de taleri de argint, şi le-am plătit domnia mea toţi acei mai sus-scrişi bani, pentru că Isac Balica hatman a fost rudă mai apropiată domniei mele decât Căzan postelnic, şi i-a fost lui dreaptă ocină şi cumpărătură pe banii lui drepţi”[316].

1632, aprilie 24: Întărit de Alexandru Iliaş voievod mănăstirii Hangul, care primeşte uric pentru „jumătate de sat din **Păşcani**, partea din sus, care este pe apa Siret, în ţinutul Suceava, cu mori la râul Siretului, care acea jumătate de sat din Păşcani este sfintei mănăs-

[316] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 342, pp. 476, 477

tiri dreaptă cumpărătură de la Miron Barnovschi voievod, de la Căzan postelnic”[317].

1635, aprilie 25: Întărit de Vasile Lupu voievod marelui vistiernic Iordachi, care primeşte uric pentru „un sat, anume **Tămăduianii** (sau Tămăduieni, lângă oraşul Paşcani, Iaşi), pe râul Siretului, care este în ţinutul Sucevei, din ispisocul de danie şi de cumpărătură pe care l-a avut de la Ştefan Tomşa voievod, care mai înainte a fost al lui Isac Balica hatman, pierdut pentru viclenie”[318].

1635, iunie 12: Zapisul lui Isac, feciorul Stanei din **Păşcani** (oraşul Paşcani, Iaşi), şi Dumitraşco, feciorul popii Vasile din **Româneşti** (înglobat în Trifeşti, Neamţ), şi Precopiia, feciorul Dinei din **Ţigăneşti** (lângă Dochia, comuna Girov, Neamţ), nepoţii Toflei, prin care mărturisesc că au „vândut dumisale Lupului Prăjescului, clucerului celui mare, un ţigan, anume Lupul, feciorul lui Răchită, cu feciorii lui, drept 20 ughi… dinaintea lui Lazor Moţoc din **Movileni** (comuna Heleşteni, Iaşi), Petrei din **Miclăuşeni** (comuna Butea, Iaşi), Gheorghe vătămanul din **Lăţcani** (lângă Doljeşti, comuna Doljeşti, Neamţ), popii şi lui Vasile Benei din **Hălăştiiani** (comuna Heleşteni, Iaşi) şi dinaintea a mulţi oameni buni şi bătrâni”[319].

1637, ianuarie 18: Carte de împuternicire, dată de Vasile Lupu voievod călugărilor de la mănăstirea Hangu, spre aceea ca „pe cine vor trimite, să fie tare şi puternic a

---

317 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 31, pp. 28, 29

318 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 100, pp. 137, 138

319 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 136, p. 171

ţine şi a opri satul **Berbeşti**, ce este în ţinutul Cârligăturii, şi satul **Paşcanii**, ce este în ţinutul Sucevei, cu vecini şi cu tot venitul, pentru că sunt acele sate dreaptă cumpărătură lui Barnovschi Vodă, drept 318 galbeni bani buni”[320].

1637, martie 31: Iordache Cantacuzino, primeşte, din partea cumnaţilor săi, Savin Prăjescu, Dumitraşco Şoldan, Dumitraşco Buhuş etc., „jumătate de sat de **Păşcani**, ce este în ţinutul Sucevei, pe apa Siretului… dreaptă ocină a seminţiei noastre, Isac Balica hatman”[321].

1637, septembrie 12: Întărit de Vasile Lupu voievod marelui vostier Iordachie (Cantacuzino), care primeşte uric pentru „un sat, anume **Avrămeştii**, ce este în ţinutul Cârligăturii, cu vad de moară în râul Bahlueţ… cumpărat de la Tănasie vornic pentru 500 taleri de argint” şi pentru „jumătate din satul **Păşcanii**, ce este în ţinutul Sucevei, pe râul Siret danie de la Savin Prăjescul, Dumitraşco Şoldan” şi cumnaţii lor, sat care a fost, cândva, „drept al lui Isac Balica hatman”[322].

1638, august 22: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Cârstea din **Gârleşti** (Gârleasca, sat înglobat în Nămoloasa, comuna Nămoloasa, Galaţi), care „a arătat înaintea noastră nişte zapise de mărturie din zilele vechi, de la Dumbravă vornic, Miftodie Zamă din **Paşcani** (oraşul Paşcani, Iaşi), Macovei din **Plăcinţeni** (comuna Bogheşti, Vrancea) şi Vlasie din **Buljeşti** (lângă Bo-

---

[320] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 13, pp. 11, 12

[321] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 49, p. 46

[322] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 186, pp. 168-171

gheşti, comuna Bogheşti, Vrancea), arătând precum că el a cumpărat patru pământuri în frunte, de la apă şi până în deal, din hotarul satului Buljeşti, ce este în ţinutul Tecuciului, de la Mariia, nepoata Spărteanului, drept o vacă cu viţel şi 2 ughi bani buni, şi tij (la fel) a cumpărat socrul său Răfeiu partea lui Oboroc din acel sat Buljeşti, drept 40 de taleri, şi tij a cumpărat el un loc, împreună cu Răfeiu, de la Nistor sin (fiu) Balşe din satul **Sorofeni** (?), drept 90 zloţi, Crâstea plătind 50 zloţi, iar Răfeiu 40 zloţi”[323].

1640, iulie 23: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce „Irimiia din satul **Hăsnăşeni** (înglobat în Paşcani, Iaşi) s-a pârât de faţă, înaintea domniei mele, cu Nacul din **Uscaţi** (azi Războieni, Neamţ) pentru o parte de ocină din satul Hăsnăşeni, ce este pe Siret, în ţinutul Sucevei, zicând Nacul cum îi este cumpărătură acea parte de la Mane de **Boteşti** (azi Bodeşti, comuna Bodeşti, Neamţ), şi a arătat şi dres de la Radul vodă, iar Irimiia a zis că-i este lui cumpărătură acea parte de la Mane, iar Nacul se bagă într-acea parte fără lege şi fără ispravă. Şi arătat Irimia şi zapis de mărturie de la Mane, şi drese de la Miron Barnovschi vodă pe acea parte de ocină, partea Manei. / Deci i-am judecat după obiceiul ţării şi le-am socotit dresele, şi am aflat că-s mai bătrâne dresele Irimiei, decât al Nacului, şi le-am aflat lege să-şi ţină Irimie acea parte de ocină, partea Manei, iar Nacul să se lege într-altă ocină a Manii, unde va afla, aiurea”[324].

---

323 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 445, p. 423

324 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 400, pp. 407, 408

1644, mai 10: „Smeritul ieromonah Spiridon" vinde lui Pătrașco Brut și Nacului Brut, „loc de două case, anume din **Năvrăpești** (comuna Miroslăvești, Iași), pentru că o soră mai mică a mea a vândut din sat din **Pășcănei** (orașul Pașcani, Iași) loc de patru case"[325].

1645, iulie 1: Zapis de mărturie al popii Grigore din **Tămăduiani** (lângă oraşul Paşcani, Iaşi), „ce-a fost locuitor şi în **Cozmeşti** (comuna Stolniceni-Prăjescu, Iaşi), cu preoteasa mea şi cu feciorii Toader, Ion şi Tudosca", în care scriu cum au „vândut vistiernicului Iordache dreaptă ocină şi cumpărătură din **Verşeni** (comuna Mirosloveşti, Iaşi), pe Nuldua, ce-i în ţinutul Sucevei, o jirebie, ce-i o casă bătrână, drept 100 de taleri buni, ce aceata ne-a fost cumpărătură de la Vasile şi Profira, feciorii lui Cristiian şi ai femeii sale Todosiia, cu pământuri în ţarină, fânaţ, vatră de sat, curături în luncă, vad de moară pe Moldua, livezi, bălţi, pădure şi câmp… / Şi în această tocmeală au fost Eremia Murguleţ, Andoca din Iaşi, Gheorghe Boţ diacul, Ionaşco Săpotean, Necoară Dupniţă, Tănasie diacul, Gheorghe Meleşanul şi alţi mulţi oameni şi Toader Perjul anume"[326].

1646, aprilie 15: Toader Hirescu cu femeia lui Ileana, Gligorie, Dumitraşco cu femeia lui Goica, feciorii popii Mihului din sat de **Păşcani** (oraşul Paşcani, Iaşi), vând lui Iordache (Cantacuzino) mare vistiernic „moşia ce-am avut în sat la **Verşeni** (comuna Mirosloveşti, Iaşi), ce sunt în ţinutul Sucevei, din partea de jos, partea Gligăi, jumătate de casă, ce-a fost a părintelui nostru popa

---

[325] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 321, pp. 309, 310

[326] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 116, pp. 96, 97

Mihul”[327].

1646, iunie 7: Fraţii Pântelei, Gavril şi Drăguna, feciorii Irimiei din Hăsnăşeni, vând popii Grigorie de **Păşcani** (oraşul Paşcani, Iaşi), drept 30 de taleri bătuţi, „partea noastră din satul **Hăsnăşeni** (suburbie a oraşului Paşcani, Iaşi), ce se va alege… Şi în tocmeala noastră s-a întâmplat Toader Herescul, Andonii Ioniga şi Constantin Grosul de **Hăsnăşeni**, Ghervasie vătămanul, Ionaşco dregătorul şi popa Ionaşco de **Păşcani**”[328].

1774, iunie 26: Satul **Brăteştii** (sau Brătieşti, sat pe Siret, înglobat în Paşcani, Iaşi), al mănăstirii Săcului, ţinutul Romanului, ocolul de Jos, după recensământul lui Rumeanţev[329], avea **toată suma caselor 39**. Scădere rufeturi 1: 1 popă. Rămân birnici 38. / **Birnici:** Costandin Brătescu / Ion Ciocoiu / Mihai, muntean / Neculai sin (fiu) lui Gligori / Vasile brat (frate) lui Brătescu / Dumitrașco / Toader / Vasile, sârbul / Ioniță fiu lui Brătescu / Ion / Pintelei Sapson / Gavril Sapson / Ioniță Sapson / Toader Pleșcan / Vasile Stegar / Toader Grăjdian / Dămian Sapson / Ioniță sin (fiu) Gheorghi / Ștefan / Toader a Gheorghiesii / Lupul / Vasile Lemne / Ariton, butnar / Neculai, butnar / Toader fiul lui Neculai / David zet (ginere) lui Brătescu / Costandin fiul lui cioclu / Grigoraș fiul lui cioclu / Ursul fiul lui Ștefan, plugar / Toma Grăjdian / Toderașco Grăjdian / Costandin al lui Costache / Ioniță Albul / Tănasă Bârdan / Simion Stegar /

---

[327] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 340, p. 286

[328] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 388, p. 331

[329] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 275, 276

Ioniță cumnat cioclului / Ion / Ștefan. // **Rufeturi:** Popa Vasile.

1901: „**Păşcani**, comună rurală în judeţul Suceava, situată în centrul plășei Siretul de jos, spre sud şi la 40 km de Fălticeni. Se mărginește, la est, cu comuna Ruginoasa şi Văscani; la vest, cu comuna Cristești; la sud, cu comunele Miroslăveni și Stolniceni, şi la nord, cu comuna Lespezi. Are forma unui trapez neregulat, înclinat spre est (albia Siretului). Se compune din satele: Târguşorul Pășcani, unde se află reședința comunei și a sub-prefecturii plăşii, Gara Pășcani, Fântânelele, Brăteşti, Sodomeni, Boşteni, Gâşteni, Topile, Valea Seacă, Conţeşti, Blăgeşti și Lunca, cu o populaţie de 10.498 suflete, locuind în 2.302 case. În întreaga comună sunt: 1 librar, 24 băcani, 94 cârciumari, 12 lipscani, 10 fierari, 1 farmacist, 4 otelieri, 4 hangii, 6 cafegii, 16 debite de tutun, 1 ceasornicar, 7 brutari, 2 căruţași, 2 dogari, 20 croitori, 3 dulgheri, 2 boiangii, 1 zugrav, 3 cojocari, 5 casapi, 4 rotari, 4 bărbieri, 25 cizmari și alţi peste 20 comercianţi de mărunţișuri şi mici industriași, iar ceilalţi locuitori sunt plugari. Contribuabili sunt 2.401. / Are 8 biserici ortodoxe și 1 catolică, deservite de 11 preoţi şi 18 cântăreţi; 6 şcoale mixte, în Câsceşti, Luca, Târgul Pășcani, Sodomeni, Topilele, Valea Seacă; 1 şcoală primară urbană mixtă a Direcţiei C. F. R., în gara Pășcani, și 2 școale rurale de cătun, în Blăgești şi Brătești. / Vite sunt: 585 cai, 1.705 boi, 1.450 vaci, 3.626 oi, 15 capre şi 750 porci. E udată de râul Siretul şi de pâraiele Conţasca, Valea Seacă, Ermolia, Recea, Pârâul Pârloagelor, al Ocoalelor, Secul și Brătești. Moșia e proprietatea erezilor decedatului colonel Eugen Alcaz, cumpărată de la N. Rosetti-Rosnovanu, împreună cu toată zestrea (acarete, vite, cul-

tură etc.), pe preţul de 2.600.000 lei. / Suprafaţa comunei e de 10.822 hectare. Împroprietăriţi la 1864 sunt: 40 fruntași, 586 pălmași și 354 codaşi, stăpânind 3.229 fălci. Moşia e una dintre cele mai frumoase, nu numai din judeţ, ci chiar din întreaga Moldovă. În comuna Păşcani sunt 6 mori, 2 piue și o fabrică de săpun. De însemnat în comună sunt: Schitul Brătești și gara Păşcani cu atelierul. / **Păşcani**, târgușor, în comuna cu același nume, aşezat pe un podiș frumos, ce țărmuiește șesul drept al Siretului. Are o populaţie de 166 familii sau 782 suflete, locuind în 166 case. Vatra târgului din deal, împreună cu vatra celui din vale şi gară, ocupă 51 fălci şi 41 prăjini. Majoritatea târgoveţilor sunt comercianți și numai o parte plugari. Împroprictăriți, la 1864, sunt 76 fruntași şi 311 codaşi, stăpânind 1.856 fâlci și 28 prăjini. / Are o biserică, cu hramul Sfinţii Voevozi, zidită de familia Roznovanu, şi deservită de 2 preoți şi 2 cântăreţi; o şcoală mixtă, cu 2 învățători și 2 învăţătoare, frecventată de 195 copii. E reşedinţa sub-prefecturii plășii Sirctul de jos, a comunei şi a judecătoriei ocolului cu același nume. E legat de gară prin o linie telefonică. / În tirg este o farmacie și o fabrică de săpun. Aci se face bâlci în fiecare Duminică şi, peste an, iarmaroace la Sf. Maria Mică, Sf. Dumitru, Sf. Nicolae, Sf. Teodor, Buna-Vestire şi Florii. Între Păşcani și Blăgeşti este un pod pe vase al proprietății. Din sus de acest pod, este un altul, de fier, pe stâlpi de piatră, al liniei ferate Pășcani-Iaşi. / Drumuri principale sunt: la Fântânele (2,5 km); la Brătești (6.690 m); la Boșteni (4 km); la Sodomeni (4 km); la Gâsceşti (6 km); la Topile (6 km); la Valea Seacă (7,5 km); la Blăgești (3.680 m); la Lunca (7.360 m); la Gară (1 km) și la Conţești (10 km). / Vechimea târgului nu trece peste un secol. Înainte de

1879 nu erau în Pășcani decât două hanuri și câteva prăvălii ale proprietății, dar, de atunci, încoace, o dată cu construirea liniei ferate Lemberg-Cernăuţi-Iași, porni şi înflorirea lui, așa că acum merge înainte cu pași destul de repezi. Satul lipit de târg e mult mai vechii, „Credem”, zice Episcopul Melchisedec, în „Cronica Românilor”, vol. I, nota de la p. 177 (Buc, 1874), „că numirea de Păşcani, ce poartă mai multe sate în România, se derivă de la pronumele familiilor primitive Pașcu”. / În hrisovul de danie al lui Alexandru Vodă, datat Suceava, 8 Aprilie 1419, precum şi în acela al lui Ștefan Vodă, către mănăstirea Tazlăul, dat din Suceava, la 1 Fevruar 1481, moşiile Borileşti, Pășcani şi Drăgoteşti se citează ca fiind pe cîmpul lui Dragoș („Arhiva istorică”, de B. P. Hasdeu, Bucureşti, 1863, tom. I, pp. 75 şi 110). / Pășcani a fost ars, suferind mari stricăciuni de la leșii lui Sobieski şi de la tătari, pe timpul lui Constantin Cantemir. Prin Pășcani fu trecerea podgheazului condus de capul catanelor din Neamţ, numit F'renţa, care se ducea să răstoarne pe Vodă Mihail Racoviţă, din a treia domnie (I. Neculcea, „Letopiseţele țării”, vol. II, pp. 233 şi 352). În 1803, Pășcani ai visternicului Iordache Balş număra 3.82 liuzi, plătind 5.521 lei bir anual, la care se mai adăugau breslaşii ot tam, 22 liuzi, cu 188 lei bir și 12 de cei fără bir. Ei se ocupau cu plugăria și cultura tutunului și aveau loc strâmt (*Uricariul*, vol. VII, p. 247). Visternicul Iordache Balș, în diata sa din 1809, îndatorează pe fiul său Iancu, căruia îi lasă moșiile sale întregi Pășcani, cu toate cătunurile și cu toate silişiile unite la un loc, și Conțeşti, ce sunt luate de veci de la mănăstirea Probota, cu besmăn, în ținutul Sucevei, și cu casele din Pășcani, cu toată pojijia casei și cu toate prisăcile cu stupi, la aceste

arătate moșii, îl îndatorează ca: 1). să se afle preoţi şi psalți, fără strămutare, la biserica din Păşcani; 2). să întreţină școala cu dascăl moldovenesc şi grecesc, în toată vremea; 3). să se facă două pomeniri pe an la biserică şi 4). să poarte de grijă schitului Brătești (*Uricariul*, de Codrescu, vol. XI, p. 337, şi XVI, p. 280). Printr-un hrisov: din 1814, noiembrie 16, se întărește stăpânirea visternicului Iordache Ruset pe moşia Pășcani, de la ţinutul Sucevei, și Hodora, de la ţinutul Hârlăului, ce au cumpărat-o prin mezat de la epitropii beizadelelor Dimitrachi şi Panaiotachi, fii ai Domnului Constantin Moruzzi Voevod (*Uricariul*, de T. C., vol. VI, p. 299). Nicolae Roznovanu (desigur tatăl lui Iordache) a fost numit visternic de Mihail Şuţu, ştiindu-l favorabil Eteriei, la care fusese atras încă de pe cînd învăța în Paris, de grecul Ilinas Minard, bibliotecar la institutul Franţei (A. D. Xenopol, *Istoria Românilor*, vol. V, p. 674)”[330].

PAŞCANI

(lângă Mirceşti, comuna Tăcuta, Vaslui).

1490, ianuarie 18: Întărit de Ştefan voievod acestor „adevărate Marina şi Fedca, fiicele lui Mircea Ciucescul, şi pe Romaşco şi surorile lui Neaga şi Ulca, fiii lui Danciul Ciucescul, şi pe Toader şi Paşco şi fratele lor Lie, şi sora lor Ilca, fiii lui Paşco, şi pe Drăguş şi

---

330 *Lahovari, George Ioan, Marele Dicţionar Geografic al României, volumul IV, Bucureşti 1901, p*p. 658, 659

surorile lui Baniţa şi Armeanca, fiii Marei, le-am miluit cu deosebita noastră milă, şi le-am dat şi le-am întărit ocina lor dreaptă, satele pe Cuţitna, anume Mirceştii, şi Dănceştii şi Paşcanii, să le fie de la noi uric cu tot venitul lor. Însă să fie Marinii şi Fedcăi satul Mirceştii, iar lui Romaşco şi surorilor lui Neaga şi Ulca, să le fie satul Dănceştii, iar lui Toader, şi lui Paşco, şi lui Lie, şi surorii lor Ilca, să le fie satul Paşcanii"[331]. Hotarul, din veac.

1635, aprilie 4: Zapisul lui Zaharia, fiul lui Bilţă din Păşcani prin care vinde partea lui „din **Păşcani** (lângă Mirceşti, comuna Tăcuta, Vaslui), partea de jos, din a treia parte, jumătate, lui Istratie din **Glodeni** (comuna Soleşti, Vaslui), drept 14 ughi bani gata. Şi s-a făcut acest zapis în casa lui Lazor Drulea din Glodeni", de faţă fiind Lazor Drulea şi Rusul din Glodeni, Pătraşco, Ionaşcu şi Frimu din **Dănceşti** (comuna Codăeşti, Vaslui), Ciobăniţă şi Loghin din **Mirceşti** (comuna Tăcuta, Vaslui) „şi alţi mulţi oameni buni"[332].

1635, mai 13: Zapisul lui Zaharia sin Bilţu din Paşcani, în care mărturiseşte că a vândut „partea de ocină de sat de **Păşcani** (lângă Mirceşti, comuna Tăcuta, Vaslui), partea de jos, din jumătate de sat a treia parte, cu vad de moară… lui Istratie din **Glodeni** (lângă Iaz, comuna Soleşti, Vaslui), drept 14 ughi. Şi au fost într-această tocmeală Popa Simion, Pătraşco Peticul, Frimul şi

---

[331] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 63, pp. 118-120

[332] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 83, p. 105

Ionaşco de **Dănceşti** (comuna Codăeşti, Vaslui), Lazor şi Rusul de **Glodeni** şi mulţi oameni buni”[333].

1709, august 7: Întărit de Mihai Racoviţă voievod lui Iordachi Ruset, fostul mare vornic al Ţării de Jos, care primeşte ispisoc pe a sa „dreaptă ocină şi moşie, pe seliştile **Dănceşti**, **Păşcani** şi **Glodeni**, care sunt pe apa Cuţitnei, la ţinutul Vasluiului, din drese de cumpărături ale socrului său Neculai Racoviţă… Şi am trimis hotarnici şi am aflat la Dănceşti 170 pământuri, la Păşcani 118 pământuri şi la Glodeni 94 pământuri, iar pământul 20 paşi în frunte de lat… iar hotarele acestor selişti s-au hotătât, de jur, împrejur, la un loc, începându-se semnele hotarului **Dănceştilor** din sus, dinspre Mirceşti, din jos de moara Zahariei vătavul s-a pus stâlp de piatră, din deal, pe drum, de acolo pe hat, drept la deal spre răsărit, s-a aflat stâlp de piatră vechi pe hat, de acolo, la altă piatră veche, ce s-a aflat deasupra, în deal, la curmătură, şi se coboară la vale horţâş pe costișă, tot pe un hat, până în Dumasca, de acolo pe vale Dumascăi în jos, dându-și coaste cu hotarul Dobrovățului, până unde dă Dumasca în Cuțitna, și iar s-a pus un stâlp de piatră, lângă pârâul Dumascăi cel vechi, precum au dat seamă răzeșii. / De acolo, peste șes și pe apa Cuțitnei tot horțiș, cam jos, cum caută piatra, și se împreună cu hotarul Codăeștilor; de acolo, drept la deal de valea pietrelor, la un stâlp mare de piatră vechi; de acolo, tot drept la deal, până în hotarul Codăeștilor, și, de aici, în sus, zarea dialului, și pin pădure, pe lângă hotarul Șurineștilor, prin fundătura Dolhăi, și pe deasupra poieni Clepoaea, până în hotarul Mirceștilor, de acolo se pogoară la vale, pin fundătura

---

[333] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 115, p. 153

văii Mirceștilor, pe din sus de poiana Clepoaea, pe costișa Holmului dinspre apus, până în vârful Holmului, și se coboară la vale, prin pornituri, pe costișa dinspre răsărit, până în apa Cuțitnei și s-a pus un stâlp die piatră supt coasta Holmului, din vale de drumul Mirceștilor; / de acolo, drept spre răsărit, peste șes și peste apa Cuțitnei, pe din jos de moara Zahariei vătavul, ce s-a zis mai sus, la hotarul cel dintâi, din sus de seliştea Dănceștilor, de unde s-au început a se hotărî dintâi. Atâta este tot hotarul, cu tot venitul, acestor trei selişti ce s-au numit mai sus… precum văzum și mărturia de la hotarnici, cu pecețile răzeșilor anume: Tănasă călugărul, nepotul Peicului ot Dăncești, Toader brat (frate), Frimul, Cocul sin popa Dumitrașco, Ștefan Robul sin Ducăi din **Dănceşti**, Toader, Goian, Ion Lișcanu brаț (ftate) Zahariei ot **Mirceşti**, Ostahi Bostan ot **Potropești**, Neculai bulucbaș ot **Iași**, Nechita postelnic, Mihăilă Tânjală, Ion Negre ot **Codăești**, Dănilă curteanul ot **Șerbești**, și Chifanea, Gheorghiţă Cazacul ot **Șărbotești**, Vasile Pasat ot **Pribeşti** şi alşi oameni buni”[334].

PĂŞCANI

(pe Ichel, comuna Pogrebeni, raionul Orhei, Moldova).

1495, martie 13: Întărit de Ştefan voievod fraţilor Cozma Păşco, Mihul şi Nasta, feciorii lui Hodco Paşcan, care primesc uric pentru „a lor dreaptă ocină, satele anu-

[334] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. VIII, Iaşi 1913, pp. 189-192

me Păşcanii pe Ichel, partea de jos, cu eleşteu la fântână, ce este puţin mai sus de sat, în acelaşi hotar, şi o selişte sub Poroseci, între drumuri, fântână şi prisacă"[335]. Hotarul, din veac.

1904: „**Păşcani**, sat în judeţul Orhei, volosti Hârtop, pe ţărmul stâng al pârâului Ichel, între satele Loganeşti şi Făureşti. Are 30 case, cu o populaţie de 270 suflete"[336].

PĂŞCANI

(comuna Păşcani, raionul Criuleni, Moldova).

1635, septembrie 21: Zapisul fraţilor Ţiganca şi Lupul, feciorii lui Andrei, nepoţii lui Fârtat, din sat din **Băloşeni** (comuna Vlădeni, Iaşi), de pe apa Jijiei, din ţinutul Iaşilor, prin care mărturisesc că au vândut „partea noastră de ocină din Băloşeşte… lui Toader Ştefan, Păradie Saula şi lui Mihai Ungurul, drept 50 taleri… Eu, Ţiganca, neştiind scrie, m-am rugat lui Ionaşco, feciorul lui Macsin Surâlă din **Chivereşti** (comuna Chivereşti, raionul Hânceşti, Moldova), de Lăpuşna… şi au fost la tocmeală Solon feciorul Niţului ce a fost vornic, Vasile feciorul lui Miron din **Păşcani** (comuna Păşcani, raionul

---

[335] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 181, pp. 328, 329

[336] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 162

Criuleni, Moldova), de la Orhei, şi alţi oamini buni”[337].

1904: „**Păşcani**, sat în judeţul Chişinău, volosti Bujora, aşezat în valea Lăpuşna. Are 83 case, cu o populaţie de 920 suflete de ţărani români şi răzeşi, care posedă 179 deseatini pământ. Răzeşii din Trifenii limitrofi posedă 97 deseatini. Locuitorii satului au pământ de împroprietărire 104 deseatini. Proprietara Ecaterina Lebedeff are 267,5 deseatini. Afară de aceştia, mai sunt proprietari la Paşcani: bulgăroaica Şişmanoff, care posedă 67,5 deseatini, şi nobila Merzianu, care posedă 200 deseatini. Satul are o şcoală elementară, unde se învaţă ruseşte”[338].

PAŞCANI

(lângă Oneşti, comuna Plugari, Iaşi).

1598, octombrie 24: Zapisul şoltuzului Iancea şi al celor 12 pârgari de **Cotnari**, în care mărturisesc „cum a venit Bicula cupeţ din Cotnari şi a vândut a sa dreaptă ocină şi cumpărătură, o selişte în sus de **Boldeşti**, pe apa Bârleştilor, anume **Sârbii**, care i-a fost cumpărătură de la Dragna, fata lui Dan vistiernicul… popii Moisei şi ginerelui său, popa Mihu din **Păşcani**, pentru 100 ughi (ducaţi

---

[337] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 244, p. 288

[338] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 162

ungureşti), şi a dat popa Moisei 50 ughi şi popa Mihu iarăşi 50 ughi"[339].

1635, iulie 6: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Anton din **Paşcani** (lângă Oneşti, comuna Plugari, Iaşi), care cumpără, 20 taleri de argint, de la Nastasia, fiica lui Ionaşcu, şi fetele ei Mărica şi Axenia… un loc de prisacă în rediul satului **Cârsteşti** (Cristeşti, comuna Brăeşti, Iaşi), care este în ţinutul Cârligăturii, cât aruncă un om cu securea, din prisacă, în toate părţile"[340].

1639, iulie 15: Irina, fata Măriicăi Nehoe, nepoata lui Băsărabă, şi Niţă vătahul vând lui Obrejie, feciorul Agahiei, nepotul popii Gavril, drept 50 de zloţi bătuţi, „partea mea din sat din **Urghiceni** (Iurghiceni, azi Erbiceni, comuna Erbiceni, Iaşi), din partea Băsărăbeştilor… dinaintea lui Roman Lapteacru, Ionaşco Roşca sticlar, Ştefan blănarul, Toader feciorul popii şi Vasile din **Mădârjaci** (Mădârjeşti, comuna Bălţaţi, Iaşi), Gligorie Trimca din **Păşcani** (lângă Oneşti, comuna Plugari, Iaşi), Paţea din **Grăceşti** (Greceşti, comuna Erbiceni, Iaşi), Veveriţă din **Totoeşti** (comuna Erbiceni, Iaşi) şi mulţi oameni buni"[341].

1640, februarie 20: Întărit de Vasile Lupu voievod lui „Iurgachi mare vistiernic" (Iordache Cantacuzino), care cumpără, cu 60 de lei, de la Toader Herţescul „două părţi din jumătate din vatra satului **Păşcani** ot Hârlău

---

339 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XX, Iaşi 1928, pp. 90, 91
340 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 158, pp. 193, 194
341 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 173, p. 183

(lângă Oneşti, comuna Plugari, Iaşi), numai din vatra satului"[342].

1644, aprilie 10: Anton călugărul, Necoară călugărul și Ignat vând lui Constantin vornicul, drept 50 lei bătuți, ocina ce le-a „fost cumpărptură de la Anton Bărbiiarul, feciorul Dumitrei, nepotul Gorcei, din a treia parte de sat **Ghițăvoiani** (Chițoveni, comuna Flămânzi, Botoșani), și din **Căcăceni** (lângă Chițoveni, comuna Flămânzi, Botoșani), din stâlpul de jos a patra parte, din ținutul Hârlăului... Și în tocmeală s-au prilejit popa Tiron din **Stâlpeni** (comuna Trifești, Iași), popa Zaharia de **Bășani** (azi Mihail Kogălniceanu, comuna Țigănași, Iași), popa Dudon de **Helceni** (Hălceni, comuna Șipote, Iași), Anton Trinca de **Pășcani** (lângă Onești, comuna Plugari, Iași), Romașco de **Piciorogani** (comuna Nicolae Bălcescu, Botoșani), Gligorcea de **Pleșăști** (lângă Prisăcani, comuna Nicolae Bălcescu, Botoșani) și alți oameni buni"[343].

PĂŞCANI

(comuna Găiceanca, Bacău).

1643, august 31: Vasile din **Năglopeşti** (Năglupeşti, comuna Găiceanca, Bacău), care cumpărase a treia parte de sat de la unchiul său Boticiu, „ajungându-mă la o nevoie… ce-a fost făcut feciorul meu Arintie, căzut la

[342] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 296, pp. 291, 292

[343] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 287, p. 264

închisoare în Ţara Muntenească”, vinde partea lui de sat **Năglupeşti** fratelui său Gligorie şi, cu banii de la acesta, „l-am scos din închisoare… / Deci, când ne-am tocmit, au fost Dănăilă şi Pricopie, feciorii lui Rugină din **Păşcani** (comuna Găiceanca, Bacău), Lazor sin (fiu) Lupul şi Chiriţa ot **Sârbi** (?) şi mulţi oameni buni”[344].

1712, ianuarie 9: Ispisoc de la Mihail Racoviţă voievod, după ce „pe ascuns apucându-se Ciaurul, în vremea noastră, în ţara Moldovei, a mers în ţara Ungurească (Ardeal) de a invitat pe un căpitan Frenţă, de a ieşit cu el în Moldova cu oşti şi au prădat părţile din jos ale Moldovei de averi şi lucruri, împreună cu Ciaur; prădat-au şi pe sora noastră Maria stolniceasa de straie, sculuri multe şi blănuri scumpe, lăsând-o goală şi desculţă la vreme de iarnă, de s-a împrumutat cu un cojoc şi cu încălţăminte, de a fugit pe jos, pe acea vreme de frig, din casa ei, ca să scape cu viaţă de Ciaur. / Asupra cărui căpitan Frenţă trimis-a puternicul împărat oşti, de l-au înfrânt cu totul, şi aşa ţara şi-a aflat odihna şi liniştea; iar pentru păgubirile ce le-a făcut Ciaurul vecinilor şi surorii noastre, socotit-am, cu sfatul ţării, de am dat din averea Ciaurului şi surorii noastre, Mariei stolnicesei, de ce pagubă i-a făcut Ciaur, din moşiile şi ţiganii Ciaurului, moşia **Rădiana** şi **Păşcanii**, de la ţinutul Bacăului”[345].

---

344 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 157, p. 151

345 Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XI, Iassi 1889, pp. 220-222

PAŞCANI

(pe Ichel, vechiul sat Trifeni, Orhei, Moldova).

1647, august 12: Întărit de Vasile Lupu voievod marelui armaş Ştefan, „tatăl spătăresei Acsănia, mumii lui Andrei Darie”, care primeşte ispisoc „şi pentru jumătate de sat din **Trifeni**”[346].

1668: Pintelei Drojdii, Andrei cu femeia sa Nastasia, fata lui Drojdii şi a Mărică, Eni Mahu, cu feciorii lui Ion şi Gheorghiţă, nepoţi Gaftonii, vând lui Dumitraşcu Hâncul „toată partea lor din moşia **Păşcanii** (veciul sat **Trifeni)**, a patra parte dintr-un bătrân, care moşie le-a fost de pe moşul (bunicul) lor Toma Bogheon, cu vatră de sat, cu locuri de fânaţ, cu 16 pământuri şi jumătate ţarină şi din heleşteu cât se va alege partea lor, cu pomăt la rediul Mâţului, drept 30 lei”[347].

1671, ianuarie 8: Vasile Suriceanul, femeia lui Măriia şi cu toţi feciorii lor vând fraţilor Necoară, Strătulat şi Andreica, „drept 60 lei bătuţi şi 4 boi de negoţ… toată partea mea din satul **Hruşova**, cât se va alege, cu vad de moară în Ichil… Şi în tocmeală s-au întâmplat Gavril pârcălabul de **Chişinău**, Vasile Stancul de **Turluşti**, Micul, ginerele Dolocăi, Toader sin (fiu) Doloca de **Mărteneşti**, Zota vătavul de **Boşcana**, Scridon vătavul ot **Micăuţi**, Vasile ot **Negreşti**, Andriiu şi Ion ot **Păşcani**,

---

346 Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 49, p. 69

347 Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 79, pp. 101, 102

Aftenie ot **Drăbuşeani**, Căzacul şoltuzul şi Budul or **Chişinău**”[348].

1709, februarie 20: Vlasie Stoian de Păşcani dăruieşte serdarului Darie Donici „a mea dreaptă ocină şi moşie din satul **Paşcani**, ce este în ţinutul Orheiului, pe apa Ichilului, partea tătâne-meu Stoian, ce s-a alege din partea bătrânului Jirebiea, pol (jumătate) de bătrân, care se vine a şasea parte din satul Paşcani cu vad de moară pe Ichel… Şi când am dat dumisale această parte de loc, prilejitu-s-au Darie Vlas din **Hârtop**, Toader vătav, Vlas Ţica din **Micăuţi**, Postolache Bosiiuc şi Donie, feciorul lui Căruţ din satul **Păşcani**, popa Timuş de **Steţcani** şi alţi oameni buni”[349].

1709, aprilie 2: Ion, feciorul Măriei, nepot lui Jirebie de Păşcani vinde serdarului Darie Donici „a mea dreaptă ocină şi moşie din satul **Paşcani**, ce este în ţinutul Orheiului, pe apa Ichilului, partea maică-mi Măria, fata lui Maftei Jirebie, ce se va alege”[350].

1709, aprilie 13: Toader, Mitrofan şi Ştefan, nepoţii de soră ai lui Andrei Grosul din Paşcani, strănepoţi lui Frăţiman de acolo, vând serdarului Darie Donici, drept 70 lei bani gata, „moşia din sat de **Păşcani**, cât se va alege partea părinţilor noştri, din partea de mijloc… dinaintea Vlasei Stoian din **Păşcani**, Andronache Racul din **Ciofleani**, Alexandru, fecior lui Gheorghieaş căpitanul, Cuocea căpitanul, Vasile Vărzărescul, Enachie de

---

348 Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 126, pp. 129, 130

349 Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 169, pp. 162, 163

350 Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 170, pp. 163, 164

Steţcani, Maftei Niţul de **Binghidir**, Vlasie, feciorul Ţicăi şi preotul Timuş de **Steţcani** şi alţi oameni buni”[351].

1709, aprilie 20: Năstase, feciorul Mierlei, nepotul lui Frăţiman, vinde serdarului Darie Donici. Drept 42 lei bătuţi „moşia din satul **Păşcani**, partea mâne-mea Mierla, din jumătate din bătrânul Frăţiman, jumătate de parte, care se vine a patra parte din bătrânul Stoian… cu vad de moară pe Ichel”[352].

1710, mai: Lupaşco de **Drisliceni**, „cumpărând un cal de la Constantin, feciorul Năstasii de **Păşcani**, drept 5 lei, iar Mihălachi, feciorul Gaftonii, aflând calul la mine, a zis că este al lui şi la dat vărului său Constantin, să se ţie cu dânsul, iar nu să-l vândă. Deci ne-au socotit oameni buni de vreme că este calul lui şi fiind Constantin dosit să întoarcă banii, să-şi ia calul. Ci, neavând el banii să mi-i dea, mi-a dat partea lui din satul Păşcani, toată partea mâne-sa Nastasia, însă, netrebuindu-mi mie moşie şi trebuindu-mi banii, eu i-am pus zi ca să aducă banii, să-şi ia zapisul el de moşie, iar el la zi n-a mai venit, ci, văzând eu că nu mai vine, am vândut şi eu această parte de moşie lui Darie Donici serdarul, drept acei bani, şi i-am dat dumisale şi zapisul de la Mihălachi… Şi la acest zapis al meu s-au întâmplat preotul Timuş, Enachii şi Drăhuş de **Steţcani**, Maftei Niţul şi Negoiţă de **Micleşti** şi alţii”[353].

1724, noiembrie 28: Stoian, vornicul din satul **Păşcani**, cu femeia lui Luchiţa şi cu fiul lor Ion dăruiesc

---

[351] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 171, pp. 164, 165
[352] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 172, pp. 165, 166
[353] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 176, pp. 168, 169

marelui vornic al Ţării de Jos Darie Donici „două părţi de ocină din satul **Măgdăşeşti**, dintr-un bătrân, care sunt la ţinutul Orheiului, pe apa Ichilului, care îmi sunt mie rămase de la unchiul meu, fratele mamei mele Bejana, anume Iliţă, şi a lui Gheorghiţă, ce-a ţinut pe o soră a tătâne-meu, care din aceşti oameni n-au rămas nici feciori, nici altă rudă, cât mi-a rămas mie"[354].

1735, ianuarie 16: Scrisoarea lui Apostol Donici, care face mărturie despre cercetatea moşiei **Ceucani**, dinspre moşia **Paşcani**: „Milostive și luminate Doamne, să fii Mărie Ta sănătos. / Luminată cartea Măriei Tale, întru care poruncești Măria Ta dumisale Armagului serdar și dumisale Lupului biv (fost) serdar, ca să meargă la sat la **Pășcani** și să ia seama unor hotare, ce ar fi dinspre seliștea **Ceucanilor**, la ținutul Orheiului, pentru care au jeluit Măriei Tale Apostol Mihuleț biv căpitan, precum are împresurare dinspre satul Pășcanii. Și, venind luminată porunca Măriei Tale la dumnealui Armagul serdarul și la dumnealui Lupul, biv serdar și dumnealor, neputând merge să ia seama hotarelor, m-au orânduit pe mine și am mers la sat la Pășcani și am strâns oameni buni, megieși dimprejur, și întâiași dată am purces cu răzeșii de la **Vădeni** și ne-au dus la un hotar, ce este în coastele unei movile, ce se hotărăște Pășcanii și cu Vădenii, și de acolo iarăși am purces, cu răzeșii de Vădeni, pe de la vale de șleah și ne-au dus la un stâlp de piatră hotar, care iarăși s-a hotărât cu Vădenii și cu Pășcanii, și de acolo, iarăși am purces pe muchie, în jos, până împotriva unui hotar, deasupra dumbrăvii dinspre apus și, aflând acel hotar, am căutat înapoi, spre răsărit, precum

---

[354] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 138, pp. 162, 163

caută hotarul, și am purces peste matca văii, înapoi, spre Cricov, până în zare dealului, și acolo s-a pus și hotar, și, din hotar în jos, a rămas locul **Ceucanilor**, iar din hotar în sus, a rămas locul **Pășcanilor** și, într-acest chip, precum caută hotarul, ne-au mărturisit și Cârste din **Lohănești**, Darie zet (ginere) Stoian din **Pășcani**, Moisăi Chiosa otam (de acolo), Dănil vornic ot tam, precum au apucat și ei de la socru-său Stoian, că până acolo se împreună locul Pășcanilor și cu locul Ceucanilor, și într-acest chip au primit și logofătul Donici, și căpitanul Mihuleț, și s-au așezat, și noi încă am făcut această scrisoare, de la mâna noastră și la mâna logofătului Donici, și la mâna căpitanului Mihuleț, ca să se știe”[355].

1758, mai 30: Carte de împuternicire de la Scarlat Grigore Ghica voievod, dată pitarului Ion Donici, ca „să fie volnic a stăpâni şi a dijmui a sa dreaptă ocină şi moşie, pe hotare vechi, anume **Păşcanii** şi **Calicenii** de la ţinutul Orheiului şi, după scrisori ce are, să aibă a lua a zecea”[356].

1761, mai 31: Porunca dată de Ioan Theodor voievod vornicului de poartă Simion Arămăscul şi mazilului Enachi Zamşi, de a cerceta pricina dintre Ion Donici pitar şi răzeşi, jeluindu-se pitarul „că are **Păşcani** şi **Caliceni**, moşii întregi, şi mai are nişte părţi de moşii în **Steţcani** şi **Epureni**, care, împresurându-se de către răzeşi… v-am orânduit hotarnici… să mergeţi la aceste moşii şi să strângeţi pe toţi răzeşii şi să le cercetaţi scrisorile şi dovezile foarte cu amănuntul şi cu bună înţe-

---

[355] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 205, pp. 204, 205
[356] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 230, p. 236

legere, căutând şi starea locului şi la moşiile Păşcanişi Calici să îndrepţi hotarele numai de către care părţi s-a dovedit că au împresurări”[357].

1763, iulie 20: La împărţirea moşiilor între feciorii lui Miron Hâncul, **partea Lupului** cuprinde „un bătrân întreg din satul **Săcărenii**, la ţinutul Lăpuşnei, cat care îmblă în trei părţi şi cu vad de moară întreg, şi cu selişta cea veche, şi cu casele părinteşti, şi cu livada de lângă casă; un bătrân şi jumătate dintr-alt bătrân şi cu vad de moară întreg şi dintr-alt vad a patra parte din satul **Pereni**, la ţinutul Lăpuşnei, şi a patra parte din satul **Singera** tij otam (la fel, aici)”. / **Partea Catrinei** cuprinde „jumătate de bătrân din **Săcăreni** şi cu livadă de pomi ce vor veni pe acea parte, la ţinutul Lăpuşnii; jumătate de sat de **Moleşti**, cu lacuri de heleştee şi cu locuri de prisăci; jumătate de sat **Condreşti** şi cu vad de moară întreg şi cu locuri de prisăci ce s-ar veni pe această parte… şi a patra parte din satul **Singera** ot tam”. **Partea Sinicăi**, fata mai mică, cuprinde „jumătate de bătrân din satul **Săcărenii** şi un vad de moară întreg şi cu livezi, jumătate din satul **Moleştii**, cu locuri de heleştee şi de prisăci; jumătate de sat **Condreşti**, cu locuri de prisăci… şi a patra parte din satul **Singera**, tij Otam, Lăpuşna”. / **Partea Mariei**, sora cea mare, cuprinde „**Brătenii**, sat întreg, ce este hotărât, cu vad de moară întreg şi cu locuri de prisăci şi cu pomi la ţinutul Lăpuşnei; jumătate de vad de moară al Istrătoaei în **Ciuciuleni** pe Cogâlnic şi cu partea ce s-a alege în câmp, şi alt vad de moară al lui Mârzacu… a patra parte din satul **Singera**, la ţinutul Lăpuşnei”. / **Partea Lupei**, ce o ţine Hrănaciu cuprinde

---

[357] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 236, pp. 247, 248

„jumătate de bătrân din **Păşcani** şi a patra parte din iaz, cu două zapise… **Bondeştii**, sat întreg şi cu locuri de heleştee”. / **Partea Nastasiei**, ce o ţine căpitanul Neculai Iacomi; „a treia parte din tot satul **Săcărenii**, cu vad de moară întreg şi cu livezi”[358].

1765, noiembrie 1: Carte de judecată de la Ştefan Sturza mare logofăt şi Ioan Palade mare vornic, ţinută din împuternicirea lui Grigore Alexandru Ghica voievod, după ce Toader Şuşcă, Anton, Dumitraşco de la **Tătărau-ca** ot ţinutul Sorocii s-au pârât cu pitarul Ioniţă Donici pentru „o moşie, anume **Păşcanii**, ce-i pe Ichel, la ţinutul Orheiului, de baştină strămoşească şi în vremurile vechi, când s-ar fi răzleţit părinţii lor în Ţara Leşească şi acolo s-au făcut şi ei, şi, acum câţiva ani, venind ei în Moldova, şi-ar fi găsit moşia sub stăpânirea lui Ioniţă Donici… Am întrebat pe numiţii oameni ce dovadă au că este moşia lor, iar ei altă dovadă n-au arătat, fără cât o carte veche de 270 ani, iar de atunci nimeni din neamul lor n-a stăpânit numita moşie, fiind în Ţara Leşească… şi-am judecat pitarul Ioniţă Donici să-şi stăpânească moşia Păşcanii cu bună pace”[359].

1765, noiembrie 1: Carte de împuternicire, dată de Grigore Alexandru Ghica voievod pitarului Ion Donici, „să fie volnic a chema şi a soroci la Divan pe Ioniţă Bosiioc (Busuioc) şi pe răzeşii lui, ce trag parte din moşia **Paşcanii** ot Orhei, şi iată că şi ziua sorocului li s-a pus: până la Bobotează negreşit să fie aici, cu toate scrisorile,

---

[358] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 177, pp. 205-209
[359] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 243, pp. 252, 256

ca să li se caute judecata”[360].

1775, iunie 23: Carte de împuternicire, dată de Grigore Alexandru Ghica voievod fostului mare paharnic Darie Donici, „ca omul lui, ce-l va trimite vechil la moşia **Păşcanii** şi **Măgdăceştii**, de la ţinutul Orheiului, să fie volnic a dijmui tot venitul pe obicei… şi oamenii ce vor fi şezători cu casă pe numitele moşii să aibă a lucra zilele obişnuite de boieresc ori să plătească cu bani, după hotărârea ponturilor gospod”[361].

1776, noiembrie 22: Năstase Busuioc, Ion Poroseci, Năstase sin (fiu) Grigore, ce a fost căpitan de Bărăiac, Andreo Gore şi cu alte neamuri ale lor din **Perecina** ot Orhei dau şetrarului Vasile Carp, ginerele pitarului Ion Donici, zapisul prin care mărturisesc că, „având dumnealui o moşie la ţinutul Orheiului, anume **Păşcanii**, pe apa Ichilului, ne-am fost sculat cu nişte scriesori, trăgând din moşia aceata după Busuiuceşti şi, fără de judecată, intrasem cu acele scrisori în stăpânirea moşiei şi, aducându-ne dumnealui cu om gospod (domnesc) la Divan, am fost scoşi la veliţii boieri şi, fiind noi întrebaţi pentru ce am intrat în moşie, am arătat scrisorile ce avem, care scrisori socotindu-le boierii a fi rele, noi încă am recunoscut că, de vreme ce nici moşii, nici părinţii noştri n-au stăpânit cu acele scrisori, sunt răsuflate şi, căzând noi la pace într-acest chip, ne-am învoit cu dumnealui şi ne-am aşezat să plătească dumnealui ciubotele aprodului ce ne-a adus şi cheltuiala ce s-a făcut

---

[360] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 244, p. 256

[361] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 251, p. 266

şi să-şi stăpânească moşia cu bună pace dinspre noi”[362].

PAŞCANI

(pe Prut, în Covurlui, lângă Oance, Galaţi).

1774, iunie 5: Satul **Păşcanii**, ţinutul Covurluiului, ocolul Prutului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[363]**. Birnici:** Lupul Mătcaş / Cârstian Mătcaş / Costandin sin (fiu) lui Pavăl / Ion fiu lui Pavăl / Vasile, cibotar / Sandul fiu lui Andrei / Vasilache, grec / Andrei fiu grecului / Vasile Hâncul / Neculai Durere / Sandul fiu lui Tudor / Costandin a preotesii / Alicsandru Corne / Savin Gane / Ştefan Gane / Ion Gane / Gligoraş Gane / Grigoraş Iftodor / Petre, vornic. // **Rufeturi:** Popa Ion / Popa Mihălachi / Iancul, sârbul, scutelnic al comisului Fotache.

1901: „**Păşcani-Slobozia**, sat în judeţul Covurlui, plasa Prutul, comuna Vlădeşti, cu vreo 600 m mai jos de reședința comunală. Are o populație de 49 familii sau 162 suflete, și o biserică. Întinderea teritoriului e de 2.288 hectare, din care cea mai mare parte sunt ale proprietăţei mari. În vechime se numea Busuioaca”[364].

---

[362] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 254, pp. 268, 269

[363] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului,* VII, II, Chişinău 1975, p. 89

[364] *Lahovari, George Ioan, Marele Dicţionar Geografic al României, volumul IV, Bucureşti 1901, p.* 660

PĂTRÂNEŞTI

(lângă Mânzaţi, Vaslui).

1623, aprilie 15: Mărturia lui Ignat, feciorul lui Babeş şi Antonei, fata lui Pitic, care vinde lui Todir sân (fiul lui) Vasâleuţi ot Pătrăneşte, sân lui Ciorneiu, „a lor dreaptă ocină şi moşie din vatra satului ot Mânzaţi, în Fundătură, partea din sus, unde au fost casele noastre, în jumătate de jumătate Fundătura ot ruptura dealului, pe unde îmblă hotarul vechi, pe culmea dealului înspre soare-răsare, cu locul drept, sunt şi cu poame… Şi am mai vândut 12 pământuri cu livadă de meri, cu izvor în livadă, partea de jos dinspre răsărit, drept 20 lei, ca să se ştie. Şi mi-a dat plata deplin şi pe partea din sus 4 boi şi 2 vaci cu viţei”[365]. Martori: Costache, Apostol Ţira, Caleci, Teron, Deguţul, Vasilie ot Mânzaţi.

PĂTRĂŞCANI

(lângă Mânzaţi, Vaslui).

1630, septembrie 22: Moise Moghilă voievod întăreşte lui Bejan, armăşelul din **Bicani**, în baza unui zapis de mărturie de la popa Grigorie din **Răolueşti**, Vartic, Ilie şi Maftei de **Mânzaţi**, Vasile Cojniţă de **Bârlad**, şi de la

---

[365] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 59, p. 94

Stanciul, dascălul din **Pătrăşcani**, „o prisacă de stupi din Gura Gruiului, de către fund”, cumpărată de la fraţii Die şi Macrina, feciorii lui Constantin de Mânzaţi, „drept 6 taleri de argint”[366].

1685, august 20: Întărit de Constantin voievod agăi Lupaşco Bogdan, feciorul fostului comis Gheorghiţă, care arată zapise de mărturie „de la Ion, Ilie şi Nedelcu din **Denisăşti**, scriind cum Varvara, fata Stancăi, a vândut toată partea sa, un bătrân din Dănişăni lui Vasile Dămian, drept 80 taleri de argint, iar Vasile a vândut comisului Gheorghe Bogdan… / de la Ion Udre, Grigore a Ursoaei, Tofan Răpede, Vasile fratele lui Tofan şi Grăjdeanu din **Glăvăneşti**, scriind cum Simeon, feciorul Dobrii de Glăvăneşti a vândut a sa dreaptă ocină şi moşie, un vad de moară în apa Zeletinului, vadul de jos, lui Ion Rusăi din **Putredeni**, iar Ion Rusă l-a vândut lui Gheorgiţă Bogdan comisul, drept 60 taleri bătuţi… / de la Toader Paladi, Toader şi Ion Bujoranul, Constantin şi Pavăl Bâtcă din **Greci** şi Simeon din **Hulpăşeşti**, scriind cum Mereuţă cu feciorii săi au vândut partea socru-său Gavril şi a soacră-si Ioana din satul **Ibăneşti**, din bătrânul Putnenilor, ce este în ţinutul Tutovei, lui Gheorghe Bogdan comis, drept 30 de taleri… / de la Ianachi vistiernic, Constandin jicnicer, Negre stolnic, Roşca şi Vetriş vornici de poartă, scriind că Ioana Căzăceasa, cu feciorii ei Ion şi Gavril, au vândut partea din **Hulpăşeni** şi din **Ibăneşti**, ce sunt pe Smila, în ţinutul Tutovei, lui Gheorghe Bogdan comis, drept 40 galbeni… / de la aceiaşi boieri, scriind cum Ionaşco, feciorul lui Ionaşco din **Negreşti** a vândut ale sale drepte ocini şi moşii din satul

---

366 Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 142, pp. 142, 143

Hulpăşeşti şi din **Ibăneşti** lui Gheorghe Bogdan comis, drept 20 taleri de argint… / de la Crăciun, Porhirie şi Necula din **Floreni**, Strătulat din **Pătrăşcani**, Postolache şi Simion din **Bicani**, scriind cum Toader, feciorul lui Iftodi din Hulpăşeni a dăruit ale sale drepte părţi din **Hulpăşeni** şi din **Ibăneşti** lui Gheorghe Bogdan comis … / de la Neculai, feciorul lui Frim din **Zmeeni**, Ionaşco Şălarul de **Suseni**, Stratul de **Băcani**, Pavăl fecior lui Bâtcă şi popa Buguţa de **Portăreşti**, scriind cum fraţii Constantin Şoitul şi Dumitraşco au vândut a treia parte dintr-un bătrân din satul **Ibăneşti** şi din **Hulpăşeni** lui Gheorghe Bogdan comis, drept 90 taleri de argint… / de la Racleş vătavul de **Stolniceni**, Toader Bujoranu şi Grădescul pitar, scriind cum Neculai, feciorul lui Zavantie de **Ivăneşti**, a vândut partea câtă i se va alege după mamă-sa Nastasia, fata lui Hilimon, din satul **Ibăneşti**, din bătrânul Hilimoneştilor lui Gheorghe Bogdan comis, drept 30 taleri de argint… / de la Toader Paladi stolnicul, Gavril şi Ciochină – vornici de Bârlad, Constantin Isar, Echim călugărul de **Portăreşti**, popa Andrei din **Băcani**, Neculai şi Buciumaş de **Zmeeni** şi Toader Bujoranu de **Fruntişăşti**, scriind cum Stratul, feciorul Irimiei Sărăcuţul de **Băcani**, a vândut părţile de moşie ale lui Vasile Cheptănariul de la **Ibăneşti** şi de la **Hulpăşeni**, din bătrânul Putnenilor lui Gheorghe Bogdan comis, drept 30 taleri de argint… / de la Simion medelnicerul, Liciul, Ion Nuţul, Alexandru şi Ion Măciucă de **Polocineşti**, scriind cum a vândut Ion Giudele de Polocineşti a sa parte de sat din **Ibăneşti**; şi cu femeia sa şi-a vândut partea lor de ocină din **Şărbăneşti**, cât se va alege; şi Tudor din Poloceni a vândut partea lor din Şărbăneşti lui Şandru, iar Şandru a vândut lui Gheorghe Bogdan comis, drept 100

taleri de argint… / de la Dumitraşco Călin, ţoltuzul, cu 12 pârgari din târgul **Bârladului**, şi Crâste Gavriţa şi popa Gavril tot de acolo, scriind cum Gavril, feciorul lui Vasile, fratele lui Tămâie, nepot lui Căpăţână, a dăruit a sa dreaptă ocină de la **Poloceni**, ce este de la părinţii săi şi altă parte. Ce-i este cumpărătură de la Neagul, lui Gheorghe Bogdan comis … / de la Zota, Toader Grădescul şi popa Costachi, scriind cum Ţigan de **Huşi** a vândut a sa dreaptă ocină din satul **Belceşti** lui Gheorghe Bogdan comis, drept 30 taleri de argint”[367].

1901: „**Pătrăşcani**, cătun. Vezi Lipova-Răzeşi, sat în plasa Racova, judeţul Vaslui”[368].

PĂTRĂŞCANI

(pe Trotuş, Bacău).

1774, iunie 15: Satul **Pătrăşcanii** şi **Bene**, ţinutul Bacău, ocolul Trotuşului, moşia bănesei Safta Ruset, avea, după recensământul lui Rumeanţev[369]**: Toată suma caselor**: 50. Scădere rufeturi, însă 50: 4 popi, 3 diaconi, 2 ruptași, 3 țigani, 3 femei sărace, 35 scutelnici ai dumisale bănesei Safta Ruset, din 40 ce-i are. / **Birnici:** Neculaiu Călian / Costandin / Ursul Bărbării / Sandul Ciurbachi / Ștefan Sandul / Ionașcu / Ion Samoilă / Spiridon, bejenar

---

367 Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, IV, Bârlad 1924, doc. 76, pp. 123-128

368 *Lahovari, George Ioan, Marele Dicţionar Geografic al României, volumul IV, Bucureşti 1901, p.* 663

369 ACAD. ȘT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 354

/ Antohi, bejenar / Iacob Soare / Vasile Rău / Gheorghi Rău / Panaiti /Ion Coni / Sandul Pavăl / Vasile Cuciucu / Constandin, prisăcar / Luca Cucul / Vasile, croitor / Costandin, dascăl / Vasile, argat / Negoiță, crâșmar / Ștefan Vlad, bejenar / Necula, sârbul / Stoica, bejenar / Vasile Puțăcan / Neculai Calin / Ursul Bazarca / Vasile Bazarca / Costantin, olar / Ioniță Dronța / Sandul Stavăr /Dumitrașcu Stanciul / Dumitrașcu. // **Femei sărace:** Brudușa / Iliana / Bodina. // **Rufeturi:** Lupul, protopop / Popa Dumitrașcu / Popa Niagul / Popa Miron / Dumitrașcu, diacon / Toader, diacon / Lepădatu, diacon / Ștefan Ghene, ruptaș /Ilie Pârța, ruptaș / Ion Chiru, țigan / Gheorghi, țigan / Ioniță Chiru, țigan.

1901: „**Pătrăşcani**, sat în judeţul Bacău, plasa Tazlăul de jos, comuna Râpwle, situat pe pârâul Păltinata, la 2 km de satul Râpele. Are o populație de 285 suflete; o biserică, deservită de 2 cântăreți, clădită de Ștefan Rosetti, la 1820; 2 cârciumi, Vite: 7 cai, 176 vite mari, cornute, 65 porci şi 63 capre”[370].

PĂTRĂUŢI

(lângă Teţcani, comuna Teţcani,
raionul Briceni, Moldova).

1636, februarie 13: Zapis de împărţeală între fraţii Toader Petreceico şi Antimia a moşiilor rămase după Cârstiia, în partea marelui armaş Petriceico venind „**Câr-**

[370] *Lahovari, George Ioan, Marele Dicţionar Geografic al României, volumul IV, Bucureşti 1901, p*p. 662, 663

nicenii (azi Cârceni, comuna Hancăuţi, raionul Edineţ, Moldova), **Hancăuţii** (comuna Hancăuţi, raionul Edineţ, Moldova), **Căfienii** (comuna Brânzeni, raionul Edineţ, Moldova), **Brânzănii** (comuna Brânzeni, raionul Edineţ, Moldova), a treia parte din **Culiceni** (comuna Tureatca, raionul Herţa, Ucraina), ce-au fost deosebite de aceste ocini, c-au fost moşiile maicii noastre Mărica. / Iar în partea Antimiei s-au venit **Băscăcenii** (azi Boscoteni, comuna Româneşti, Botoşani) cu vecini, **Pătrăuţii** (lângă Teţcani, comuna Teţcani, raionul Briceni, Moldova) cu **Teţcanii** (comuna Teţcani, raionul Briceni, Moldova), **Hriţănii** (Hriţeni, înglobat în Manoleasa, comuna Manoleasa, Botoşani), a patra parte, a treia parte din Culiceni, fără de vecini, c-a luat vecinii în Băscăneni, pentru cei din Culiceni… / Iar o parte de ocină, ce-a avut maica noastră Mărica, datu-au frăţâne-meu, Toader Petriceico, anume Durneştii (Dorneşti, Bucovina), unde-s curţile lui, căci a murit în mâna lui şi au grijit-o el”[371].

PĂTRĂUŢI PE SIRET

(aproape de Cernăuţi, pe Sireţel, Bucovina, Ucraina).

Aflat pe malul drept al Sireţelului, între Igeşti şi Cupca, satul Pătrăuţi pe Siret, cu cele două componente ale sale, Pătrăuţii de Sus şi Pătrăuţii de Jos, constituie

[371] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 332, pp. 376, 377

obârşia celebrei familii boiereşti a Turculeţilor, care, în **1610**, stăpâneau cele două vetre de sat.

1772: Recensământul lui Rumeanţev[372], din 1772-1773, înregistrează la Pătrăuţi, în Ocolul Berhometelor, fără alte precizări, „58 – toată suma caselor”, însemnând 2 popi, 6 femei sărace şi 50 birnici.

1774: În 1774, **Pătrăuţii de Sus** era locuit de 67 familii, iar în 1775, când făcea parte din Ocolul Berhometelor, avea 2 popi şi 68 ţărani iobagi, numărul familiilor ajungând la 124, în 1784.

1843: În 1843, biserica Sfintei Parascheva din Pătrăuţii de Sus, cu 1.070 enoriaşi, se afla sub patronatul grafinei Maria von STARZYNSKA, preot administrator fiind Teodor CUŞNIR, iar biserica Adormirii Maicii Domnului din Pătrăuţii de Jos, cu 1.475 enoriaşi, aflată sub acelaşi patronat bisericesc, era slujită de preotul administrator Nicolai KIRSTIUK. În 1876, cele două biserici se aflau sub patronat împărătesc (cea din Pătrăuţii de Jos fusese reconstruită în 1802, urmând a fi restaurată în 1883, iar cea din Pătrăuţii de Sus, reparată în 1843, va fi reconstruită în 1906); biserica din Pătrăuţii de Sus, cu 1.367 enoriaşi, îl avea paroh pe Dimitrie DAN, iar cea din Pătrăuţii de Jos, cu 2.184 enoriaşi, îl avea paroh pe Vasilie CIUPERCOVICI. În 1907, la Pătrăuţii de Sus paroh era Maximilian MITRIC, născut în 1865, preot din 1893, paroh din 1904, cantor fiind, din 1899, Istratie GHERMAN, născut în 1873, iar la Pătrăuţii de Jos paroh era Grigorie GRIGOROVICI, născut în 1846, preot din 1876, paroh din 1880, cantor fiind, din 1900, Vasile PALIEVICI, născut în 1854.

---

[372] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 337

1861: Din 1861, funcţiona la Pătrăuţii de Sus o şcoală cu 2 clase, iar din 1888, o şcoală cu 4 clase, la Pătrăuţii de Jos, unde se va deschide, în 1900, şi o şcoală cu o clasă[373].

1869: O tipăritură vieneză din 1869, referitoare la organizarea politică și judiciară în țările reprezentate în Împărăţia Austriei, prezintă următoarea administrare în Ducatul Bucovinei: „Administrarea districtului Storojineţ – **Storojineţ** (Curte districtuală), Banila Moldovenească pe Siret, Broscăuţi, Budeniţ, Cireş cu Opaiţ, Ciudin cu Neuhütte (coliba nouă), Davideni, Igeşti, Iordănești, Camenca cu Petriceanca, Carapciu pe Siret cu Hatna, Comareşti, Comareşti Camerale cu Althütte (coliba veche), Crasna-Ilschi cu Glashütte (fabrica de sticlă), Cupca, Panca, **Pătrăuţi pe Siret**, Prisăcăreni, Ropcea, Suceveni sau Pomeşti, Zadova"[374].

1882: Volumul 8, Raport anual pentru 1881. Pagina XI. (**Tumuli, morminte megalitice, descoperire de aur**). „Conservatorul Gutter a raportat recentele sale cercetări arheologice în Bucovina, în special în vechiul castel din Suceava. S-a remarcat raportul aceluiași conservator despre tumulii din Pătrăuţi (Petrouts), Siret (Sereth), Corceşti (Korczeschti) și Ropcea (Ropcze), precum și un alt raport, despre așa-numitele morminte megalitice, găsite la Jankulberg (Dealul lui Iancu) și despre un depozit de aur, găsit la Hatna"[375].

---

[373] SCHEMATISMUS DER BUKOWINAER, Czernowitz, 1843 p. 36, 1876 p. 46, 1907 p. 169

[374] *Politische und gerichtliche / Organisation / der / im Reichsrathe vertretenen Länder von Öesterreich*, Wien 1869. pp. 158-161

[375] Romstorfer, Carl A, *Aus „Mittheilungen der k. k. Central-Commission*, în Maximovici, E.; Mikulicz, A.; Polek, Dr. J;

1890: În 1890, Pătrăuţii de Sus, sat al comunei Pătrăuţi pe Siret, avea 1.012 locuitori. Învăţător era Ilie Piţul, Ioan Zavadovschi era paroh, iar Istratie Gherman – cantor bisericesc. Pătrăuţii de Jos, care adăpostea palatul comunal, avea 2.112 locuitor, primar fiind Vasile Pojoga. Ştefan Gribovschi era învăţător, paroh era Ioan Grigorovici, iar cantor bisericesc – Vasile Palievici.

1898: „În anul 1898, către societatea pe acțiuni pentru exploatarea lemnului și tăierea cu fierăstraie abur (fostă **Th. & Ch. Götz**) din Vatra Dornei a achiziționat și producția de material de tăiat cu fierăstraiele cu abur din Lucavăţ și Pătrăuţii de Jos; necesarul de lemn brut al acestor două gatere este de aproximativ 60.000 de metri cubi pe an. Căile ferate locale, care erau atașate la linia principală, furnizează materiile prime din zonele înalte ale Bucovinei”[376].

1903: Banca populară raiffeisiană din Pătrăuţi pe Sirete a fost înfiinţată în primăvara anului 1903, sub preşedinţia lui Ioan Zavadovschi, director fiind Ioan Grigorovici, iar vistiernic – Dimitrie Olinic.

1907: „Duminică, în 3 martie, se va sfinţi biserica nou clădită din comuna Pătrăuţ pe Sirete. Actul sfinţirii îl va săvîrşi, ca delegat al Î. P. S. Sale Mitropolitul Vladimir, Î. P. C. Sa dl protopresviter staurofor Calistrat Coca”[377].

Romstorfer, C. A.; *Jahrbuch des Bucowiner Landes-Museum / 1893,*Czernowitz 1893, pp. 45-71

[376] Engel, Alexander von, *Österreichs Holz-Industrie und Holdzhandel*, I Theil, Wien 1907, pp. 196-202

[377] *Apărarea Naţională*, Nr. 15, Anul II, duminică 3 martie stil nou 1907, p. 3

În **1908**, conform Dicţionarului lui Grigorovitza: „**Pătrăuţul pe Siret**, comună rurală, districtul Storojineţ, aşezată pe ambele părţi ale Siretului Mic, la confluenţa sa cu Sireţelul. Suprafaţa: 36,46 kmp; populaţia: 3.324 locuitori români, de religie gr. or. Se compune din Pătrăuţul de Sus, pe stânga Siretului Mic şi din Pătrăuţul de Jos, pe dreapta Siretului Mic. Este aşezată lângă drumul districtual Ciudei-Petriceanca, care se bifurcă aci, o ramură apucând spre Frătăuţ; staţie de drum de fier a liniei Ciudei-Carapciu; are 2 şcoli populare, cu cu câte o clasă; 2 biserici parohiale, una cu hramul „Sfânta Paraschiva”, în Pătrăuţul de Sus, cealaltă, cu hramul „Adormirea Maicii Domnului”, în Pătrăuţul de Jos; o casă de economii. La 1776, era proprietatea leahului Bahminschi. Se mai numeşte şi Pătrăuţul Turcului. Spune o legendă că primul fondator al acestui sat s-ar fi numit Petre Turculeţ, de la care s-a dat numire şi satului. În Pătrăuţul de Sus se află o fabrică mare de scânduri, cu 2 gatere. Populaţia se ocupă cu agricultura şi cu creşterea vitelor. Comuna posedă 1.943 hectare pământ arabil, 875 hectare fânaţuri, 36 hectare grădini, 1.120 hectare imaşuri, 2.661 hectare păduri. Se găsesc 262 cai, 1.858 vite cornute, 347 oi, 841 porci şi 126 stupi. **Pătrăuţi, moşie**, cu administraţie specială, districtul Storojineţ. Suprafaţa: 31,22 kmp; populaţia: 109 locuitori izraeliţi, poloni şi germani; religia mozaic, romano-catolică, greco-orientală şi greco-catolică. Se compune din: Pătrăuţul I., cu 80 locuitori, şi Pătrăuţul II., cu 29 locuitori. La 1766, era proprietatea leahului Bahminschi”[378].

---

[378] Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti 1908, pp. 159, 160

1910: Adunând „cântece populare româneşti din Bucovina”, care aveau să vadă lumina tiparului sub semnătura nemeritată a lui Mattias Friedwagner[379], în 1940, Alexandru VOEVIDCA a cules folclor şi de la pătrăuţeanca Aniţa BOGDANIUC (fără vârstă menţionată, în 1910).

1912: „După „Şematismul diecezei arhiepiscopale ort. or. din Bucovina pe anul 1911” (şematismul pe anul 1912 încă n-a apărut)”, patronatul este asigurat de „Centrala Însoţirilor Economice Române din Bucovina în 3 parohii (Pătrăuţii de Jos pe Siret, Romaneşti şi Danila) şi „Seljanska Kassa” (Centrala Însoţirilor Economice Rutene din Bucovina), patron în 2 parohii (Pătrăuţii de Sus pe Siret şi Davideni)”. „**Centrala Însoţirilor Economice Române din Bucovina** a cumpărat, înainte cu câţiva ani, moşiile Milişăuţi şi Pătrăuţii de Jos pe Siret (cu ele era împreunat şi patronatul din parohiile Pătrăuţii de Jos pe Siret, Româneşti şi Danila), cu menirea ca ele să fie parcelate şi vândute, în loturi mai mici, ţăranilor români din aceste comune. Cu cât a cumpărat Centrala aceste moşii şi dacă le-a obţinut ieftin sau prea scump, aceasta ne-o spun îndeajuns gazetele noastre din Cernăuţi, „Foaia Poporului şi „Viaţa Nouă”, care nici azi n-au picat de acord, şi cu greu vor şi pica, întru stabilirea adevărului. Dar şi „Seljanska Kassa” (Centrala Însoţirilor Economice Rutene din Bucovina) a cumpărat tot 2 moşii, în Pătrăuţii de Sus pe Siret şi Davideni, şi iarăşi cu menirea ca să fie parcelate şi vândute, dar nu ţăranilor ruteni, ne-existenţi în părţile acelea, ci ţăranilor români rutenizaţi din cele 2 comune „mixte” (nu mixte, ci *inundate!*) din

[379] MATTHIAS FRIEDWAGNER, *Rumanische Volkslieder aus der Bukowina*, Konrad Triltsch Verlag Wurzburg, 1940

valea Sireţelului! Dar pe când Centrala română a cumpărat moşii, ca să ferească sate româneşti de o invaziune galiţiană (!), „Seljanska Kassa" a cumpărat moşiile amintite, cu scopul ca să facă prozeliţi în rândurile noastre şi să propage lăţirea galiţianismului veşnic flămând cât mai departe, înspre miazăzi. Dar aceasta nu se ţine întocmai de patronatul bisericesc din Pătrăuţii de Sus pe Siret şi Davideni, care, prin cumpărătură, a trecut la „Seljanka Kassa"… Un lucru însă e constatat: moşiile româneşti se înstrăinează tot mai mult, iar numărul patronilor străini creşte pe zi ce trece ! Aşa e la noi! / Cernăuţi, 1 martie 1912 / **Ilie Dugan**"[380].

1914-1918: Obolul de sânge pentru Bucovina a fost depus de „Rezervistul **Dimitrie Bilei**, Pătrăuţi pe Siret, Regimentul 22, rănit"[381]; „Infanteristul **Constantin Medwighi**, Pătrăuţi, Regimentul 22, rănit; Corporalul **Alexa Oseţchi**, Pătrăuţi pe Siret, Regimentul 22, rănit"[382]; „Sergentul **Ion Tochiţa**, Pătrăuţi pe Siret, Regimentul 22, rănit; Infanteristul **Ignatie Vorovan**, Pătrăuţi pe Siret, Regimentul 22, rănit; Glotaşul **Vasile Burla**, Pătrăuţi pe Siret, prizonier; Glotaşul **Ilie Buta**, Pătrăuţi pe Siret, mort"[383]; „**Maxim Rotar**, fiul lui **Petru**, născut la 12 octombrie (?) în **Pătrăuţi** (pe Siret, cazul fiind judecat de Tribunalul Cernăuţi, şi nu de cel din Suceava – n. n.), în timpul din urmă domiciliat aici, a fost înrolat, la începutul războiului, la oaste şi a căzut prizonier la ruşi. El

---

380 Dugan, Ilie, *Patroni şi patronat în biserica ortodoxă din Bucovina. Date şi reflexii*, în *Românul*, Nr. 98, Anul II, Arad, joi 3/16 mai 1912, pp. 8, 9

381 *Viaţa Nouă*, IV, nr. 157 – Supliment, din 8 iulie n. 1915

382 *Viaţa Nouă*, IV, nr. 158 – Supliment, din 25 iulie n. 1915

383 *Viaţa Nouă*, IV, nr. 159 – Supliment, din 6 august n. 1915

ajunse în lagărul de prizonieri din Trotzkoje (Samara), aici s-a îmbolnăvit de tifos şi, după comunicările unor persoane necunoscute, ar fi murit în anul 1915. Presupunându-se probabilitatea decesului, se dispune, la cererea soţiei sale, Ana Rotar, procedura pentru stabilirea morţii celui dispărut”[384]; „**Grigore Pădure**, născut în 19 noiembrie 1875, ţăran din **Pătrăuţi pe Siret**, s-a înrolat, cu ocazia mobilizării generale, la oaste şi, în anul 1916, a căzut el în prinsoare la ruşi. Întorcându-se, în anul 1917, din prinsoare, a venit el în spitalul Pardubirtz, apoi la Regimentu 22, la Fridek-Mistek. Acolo să fi murit el, la 27 decembrie 1917, după cum afirmă martorii. Fiind deci decesul probabil, se îndrumează, la cererea Axeniei Pădure, procedura pentru declararea morţii celui dispărut”[385]; „**Dumitru Cuciurean**, născut la 30 octombrie 1874, în **Pătrăuţii de Sus**, ar fi murit, la finea toamnei anului 1916, în Cârlibaba, după cum afirmă martorii. Fiind deci decesul probabil, se îndrumează, la cererea soţiei sale, Anei a lui Dumitru Cuciurean, procedura pentru declararea morţii celui dispărut”[386].

1919: Din **Comisiunea agrară de ocol Storojineţ** făcea parte, ca locţiitor, şi **Ilie Vasca**, agricultor, Pătrăuţii pe Siret”[387].

1919: Prin deciziunea ministerială nr. 1593/1919, semnată, în numele lui Ion Nistor, de Iorgu Toma, erau

---

[384] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 76, Cernăuţi în 22 Octomvrie nou 1919, pp. 5-9

[385] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 10, Cernăuţi 22 martie nou 1921, pp. 112-117

[386] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 2, Cernăuţi 25 ianuarie nou 1921, pp. 18-21

[387] *Monitorul Bucovinei*, Fascicola 73, 13 octombrie nou 1919, pp. 1-8

numiţi în „Comisiunea de apel pentru evaluarea taxei de cărşmărit" pe anul în curs cei mai renumiţi crâşmari din Bucovina, unul dintre aceştia fiind… primarul Pătrăuţilor pe Siret, Ilie Ştefuriac[388].

1941: În 1 aprilie 1941, printre victimele masacrului de la Fântâna Albă, secerate de automatele grănicerilor sovietici, s-au numărat şi Constantin Cuciureanu, Arcadie Ursulean şi Gheorghe Moţoc, din Pătrăuţii de Sus, şi Zaharia Boiciu, Ana Feodoran a lui Simion, Gheorghe Feodoran a lui Gheorghe, Teodor Feodoran a lui Gheorghe, Maftei Gavriliuc, Ion Pătrăuceanu a lui Ilie, Ştefan Pavel a lui Petru şi Rafila Pojoga, din Pătrăuţii de Jos. Alte victime ale bolşevismului au fost Ion D. Nica, Vasile I. Nica i Gherasim I. Nicolaevici, deportaţi în 13 iunie 1941, morţi în lagărele sovietice.

1943: „Se numesc cu titlul definitiv, pe ziua de 1 septembrie 1943[389], următorii învăţători şi învăţătoare: **Iliuc Ecaterina**, comuna Pătrăuţii de Sus, Centru, jud. Storojineţ, media 7,12; **Popescu Constantin**, comuna Pătrăuţi, Cracaua, jud. Storojineţ, media 7,62".

La Pătrăuţii de Sus s-au născut istoricul şi publicistul bucovinean Simeon RELI (1882-1945) şi rectorul Academiei Teologice din Cluj Ioan VASCĂ (1892-1964), iar la Pătrăuţii de Jos, publicistul, filologul şi politicianul Ion POPESCU (n. 1964).

---

[388] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 69, Cernăuţi, în 3 octombrie nou 1919, pp. 1-3

[389] *Monitorul Oficial*, Nr. 71, 24 martie 1944, pp. 2549-2552

PĂTRĂUŢI PE SUCEAVA

(aproape de Suceava, Bucovina).

Sat vechi românesc, atestat documentar în **10 aprilie 1430**, când Alexandru cel Bun întărea lui Vlad Aldiş (Aduş) „satul anume Pătrăuţi pe Suceavă, ocolul de sus, acolo unde este casa lui”, Pătrăuţi pe Suceavă este reamintit, în 12 decembrie 1627, când Miron Barnovschi Vodă întărea jumătate de sat lui Lupul Cup şi jupânesei lui, fata Enculesii.

1709: Biserica din Pătrăuţi, ctitorită de Ştefan cel Mare, în 1487, ruinată în veacurile care au urmat, dar reparată, între anii 1709-1724, de episcopul Calistru al Rădăuţilor, şi transformată în biserică a unei mănăstiri de maici, avea, în 1843, 1.468 enoriaşi, păstoriţi de parohul Georgie MEDVIG şi de preotul cooperator Vasilie TURTURIAN. În 1876, biserica avea 1.175 enoriaşi, păstoriţi de parohul Ioan ABADGER. În 1907, paroh era cărturarul bucovinean Constantin MORARIU, născut în 1854, preot din 1878, paroh din 1897, iar cantor, din 1905, George ŞINDELARIU, născut în 1878.

1711: În 12 mai 1711, episcopul Calistru al Rădăuţilor „a acoperit, împreună cu banul Dimitrie Macri”, staroste de Cernăuţi, pustia mănăstire din Pătrăuţi, care de mult timp sta descoperită, a înpopulat-o din nou cu călugăriţe şi i-a înapoiat satele ei, Pătrăuţi şi Mihoveni”[390].

---

[390] DIMITRIE DAN, *Cronica Episcopiei de Rădăuţi*, p. 100

1747: Cealaltă jumătate de sat aparţinea mănăstirii Pătrăuţi, iar în 27 iunie 1747, „călugăriţa Natalia de la Pătrăuţi, cu întreg soborul" se jeluia lui Grigore Ghica Vodă, „zicând precum că moşia lor, Pătrăuţi, care se hotărăşte cu (moşia) Dragomirna şi cu o moşie a mănăstirii Sf. Ilie, şi, mai sus, cu Costina, se împresoară", iar Vodă trimite hotarnici.

1765: În 15 iunie 1765, stareţa Sofia se jeluia la Divan, împotriva lui Radu căpitan, care ar fi împresurat moşia mănăstirii dinspre Dărmăneşti.

1772: În 16 iunie 1772, călugăriţele se jeluiau împotriva ispravnicilor, care le-ar fi interzis să-şi ia scutelnici din satele mănăstireşti, „zicându-să să şi-i ia din oameni străini, bejenari", iar Divanul Domnesc, evlavios şi nespus de cucernic, întărea mănăstirii 30 de scutelnici din Pătrăuţi, 10 pentru mănăstire, 5 pentru Iustina, fata Păşcăniţii, 5 pentru Elisaveta, fata Miclescului, 3 pentru Sofronie Cherchejoai, 3 pentru două fete ale lui Durac şi 2 pentru popa Afanasie din Pătrăuţi.

1774: În 1774, satul Pătrăuţi avea 51 familii de iobagi, iar în 1775, când făcea parte din Ocolul Mijlociu, 5 popi şi 48 ţărani iobagi. Robii mănăstireşti, ţiganii, desigur că încă nu se luau la numărătoare, deşi vor spori numărul populaţiei de mai târziu.

1775: Recensământul lui Rumeanţev[391], din 1772-1773, înregistrează la Pătrăuţi, în Ocolul Mijlocului, fără alte precizări, „56 – toată suma caselor", însemnând 16 scutelnici ai văduvelor Negeloae, Micliasca şi Cercăzoae, 6 popi, 3 femei sărace, 1 ţigan şi 30 birnici.

---

[391] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 342

1781: În 22 decembrie 1781, vechilul mănăstirii de maici din Pătrăuţi, Grigorie preot, declara Comisiei cezaro-crăieşti de delimitare a proprietăţilor în Bucovina că mănăstirea a fost zidită de Ştefan cel Mare, apoi a fost părăsită, de creşteau copaci pe ziduri, până ce, în urmă cu vreo 80 de ani, episcopul Calistru al Rădăuţilor a refăcut-o.

1782: Călătorind spre Suceava, prin Româneşti şi Pătrăuţi, înspre „Luitak" (N.N.: Realizatorii volumului presupun, cu oarece îndoieli, că ar fi unul dintre cele două sate Călineşti, al lui Ienache sau al lui Cuparenco, dar mult mai probabil că este vorba despre satul Iţcani), Hacquet întâlneşte aici „primii colonişti ai provinciei, care au emigrat din Banat. Aceştia nu erau decât nişte cerşetori, în număr de douăzeci şi două de familii, care s-au aşezat pe terenurile şi în casele părăsite de moldoveni (la anexare). Cum nu era destul loc pentru ei, aici, au fost mutaţi ceilalţi la Suceava (unde a mai fost aşezată o colonie germană), la Molodia, la Dragomirna şi „Rosez" (N.N.: Localitate dispărută, opinează realizatorii volumului, deşi s-ar părea că e vorba despre satul Roşa, de lângă Cernăuţi). Aceşti oameni au primit ajutoarele necesare, dar nici pe departe ce au primit germanii, iar mai apoi, treptat, au trebuit să achite totul"[392].

1784: În 1784, satul Pătrăuţi avea 97 familii de ţărani.

1788: Contele Feodor Karacsay de Valyesaka, participant, în 1788-1791, la asediul Hotinului şi la marile bătălii de pe teritoriul Moldovei, bun cunoscător al fiecărei regiuni moldoveneşti, scria că „mănăstiri de călu-

---

[392] *Călători*, X, II, p. 827

gări sunt la Humor, Putna, Suceviţa şi Dragomirna, iar în Pătrăuţi este o mănăstire de călugăriţe de rit ortodox”[393].

1861: Din 1861, funcţiona în Pătrăuţi o şcoală cu 5 clase[394].

1869: O tipăritură vieneză din 1869, referitoare la organizarea politică și judiciară în țările reprezentate în Împărăţia Austriei, prezintă următoarea administrare în Ducatul Bucovinei: „Administrarea districtului Suceava – **Suceava** (Oraş cu tribunal districtual) cu Cutul Zamca, Iţcanii Vechi şi Şeptilici, Bosance cu Nemericeni, Podeni, Hriaţca şi Lisaura, Buneşti, Buninţi, Chilişeni, Danila, Găureni, Hatna cu Dărmăneşti, Iacobeşti sau Fogodisten cu Gura Solcii, Slobozia sau Milişăuţii de Jos, St. Ilie, Ipoteşti, Iţacanii Noi, Călineşti Enache cu Vasilache, Călineştii lui Kuparenko, Costâna cu Berindeşti, Liteni, Mereţei, Mihoveni, Mitocul Dragomirnei cu Lipoveni, Părhăuţi, **Pătrăuţi pe Suceava**, Reuseni, Romaneşti, Rus Mănăstioara, Rus Plavalar cu Rus Poienile, Securiceni, Şcheia, Soloneţ, Stroieşti pe Suceava, Tişăuţi, Todireşti cu Pietroasa, Uideşti, Zahareşti”[395].

1886: În 15 noiembrie 1886, doi pătrăuţeni care lucrau la rafinăria de petrol din Gara Iţcani, Mandachi Pascariu şi Petrea Ichimciuc au fost victimele unui accident de muncă, fiind otrăviţi de gazele unui vagon cisternă, pe care îl curăţau[396].

---

393 *Călători*, XIX, I, pp. 779-783

394 SCHEMATISMUS DER BUKOWINAER, Czernowitz, 1843 p. 48, 1876 p. 41, 1907 p. 157

395 *Politische und gerichtliche / Organisation / der / im Reichsrathe vertretenen Länder von Öesterreich*, Wien 1869. pp. 158-161

396 REVISTA POLITICĂ, Anul I, Nr. 13, decembrie 1886, p. 4

1890: În 1890, comuna Pătrăuţi, cu biserica voievodală readusă la rostul ei şi slujită de preoţii Teodor Danilevici şi Teodor Petruc, ajutaţi de cantorul bisericesc Georgie Velehorschi, avea 1.667 locuitori. Comuna avea doi învăţători, pe Giorgie Nicoară şi pe Ilarie Vitenco, iar obştea aceea apreciabilă era condusă de primarul Teodor Turturean.

1891: Volumul 17, nota 160, pagina 178 (**Conservarea monumentelor din Bucovina**). „Profesorul conservator Romstorfer a înaintat deja Comisiei Centrale un raport foarte important, privind necesitatea conservării multor monumente importante din Bucovina. În același timp, el a atras atenția asupra bisericilor mănăstirești din Putna, Suceviţa, Dragomirna, asupra bisericilor mai vechi ale parohiilor și ale filialelor din Horecea, Toporăuţi, Siret (2), Mănăstirişte, Suceava (4) Ilişeşti, Pătrăuţi, Sf. Ilie, Rădăuţi, Suceviţa, Solca, Comareşti, Arbore, Volovăţ, Milişăuţii de Sus, Satulmare, Mănăstirea Humorului, Voroneţ, Vatra Moldoviţa etc., în afară de numeroasele biserici din lemn. La biserica din Mănăstirea Humor, mortarul piedestalului, care are o înălțime de aproximativ un metru, a căzut parțial, cu excepția peretelui inferior, care poartă încă picturi splendide. Pe cei aproximativ 30 cm lățime, pietre de profil pietonal sunt desfăcute sau chiar aruncate, îmbinările fiind mai ales fără mortar. Trotuarul din jurul bisericii s-a scufundat atât de adânc, încât nu numai că nu mai servește scopului, dar a devenit de-a dreptul dăunător construcției. Când s-au desființat mănăstirile, această biserică a devenit biserică parohială, iar iconostasul de acolo este de remarcat”[397].

---

397 Romstorfer, Carl A, *Aus „Mittheilungen der k. k. Central-Commission*, în Maximovici, E.; Mikulicz, A.; Polek, Dr. J;

1901: În 24 februarie 1901, inconfundabilul cărturar bucovinean Constantin Morariu, paroh la Pătrăuţi, a înfiinţat banca raiffeisiană din comună, cu 87 membri, sub preşedinţia lui George Nicoară, cu Ioan de Barbir vicepreşedinte, cu George Bucevschi membru al direcţiunii, viitorul primar Ion Corniciuc, cu care cărturarul bucovinean avea să se afle într-o permanentă dispută, fiind vistiernic.

1907: Din comitetul districtual al Sucevei făceau parte urmaşul celebrului făcător ardelean de clopote, Vasile Fogoraş, împreună cu primarul Ioan Corniciuc şi cu Ion Solonar, toţi „gospodari din Pătrăuţ”[398].

1907: Adunând „cântece populare româneşti din Bucovina”, care aveau să vadă lumina tiparului sub semnătura nemeritată a lui Mattias Friedwagner[399], în 1940, Alexandru VOEVIDCA a cules folclor şi de la pătrăuţencele Paraschiva TURTUREAN (învăţătoare, 27 ani în 1908) şi Catinca a lui Sava URÎTU (70 ani în 1908).

În **1908**, conform Dicţionarului lui Grigorovitza: „**Pătrăuţul pe Suceava**, comună rurală, districtul Suceava, aşezată pe pârâul Pătrăuceanca, afluent, pe stânga, al râului Suceava. Suprafaţa: 22,56 kmp; populaţia: 2.667 locuitori români, de religie gr. or. Cuprinde, pe lângă vatra satului, şi târla Prisaca. Printr-o şosea comunală este legată de drumul districtual Suceava-Siret, care trece prin apropiere. Are o şcoală populară, cu 2 clase (deci, 60

Romstorfer, C. A.; *Jahrbuch des Bucowiner Landes-Museum / 1893,*Czernowitz 1893, pp. 45-71

398 *Apărarea Naţională*, Nr. 21, Anul II, joi 21 martie stil nou 1907, p. 4

399 MATTHIAS FRIEDWAGNER, *Rumanische Volkslieder aus der Bukowina*, Konrad Triltsch Verlag Wurzburg, 1940

şcolar – n. n.); o biserică parohială, cu hramul „Înălţarea Sfintei Cruci”, şi un cabinet de lectură. Pe teritoriul acestei comune a zidit Ştefan cel Mare o biserică, la 1487. Populaţia se ocupă cu agricultura şi creşterea vitelor; în timpul iernii, o bună parte îşi agoniseşte pâinea zilnică în pădurile fondului religionar, prin tăiatul lemnelor. Comuna posedă 990 hectare pământ arabil, 227 hectare fânaţuri, 26 hectare grădini, 752 hectare imaşuri, 1.413 hectare păduri. Se găsesc 135 cai, 881 vite cornute, 1.074 oi, 700 porci, 178 stupi. **Pătrăuţi, mănăstire**, astăzi biserică parohială în comuna rurală Pătrăuţi pe Suceava. A fost zidită de Ştefan cel Mare, la 1487. Războaiele ce au clocotit însă pe petecul de pământ unde se află acest sfânt lăcaş erau pricină că mănăstirea a rămas multă vreme părăsită (nici vorbă, responsabilitatea fiind a Mitropoliei Sucevei, care o lăsase să se ruineze şi să fie copleştă de copaci şi buruieni – n. n.). Abia între anii 1709 şi 1724 ea a fost restaurată, de către episcopul Rădăuţului, Calistru, aşezându-se în ea maici (fete de boieri, pentru care au fost aduşi mulţi robi ţifani – n. n.), ce au şi stăpânit mănăstirea cu multă râvnă până la secularizarea ei de către austrieci! La 1776, se aflau la Pătrăuţi încă 37 de maici. Mănăstirea poseda, pe lângă satul Pătrăuţului, încă moşia Mihoveni. **Pătrăuţi, moşie**, cu administraţie specială, districtul Suceava. Suprafaţa: 42,07 kmp; populaţia: 109 locuitori, dintre care majoritatea o formează românii şi germanii, restul ruteni, izraeliţi şi alţii; religia gr. or. pentru majoritate, apoi rom. cat., mozaică şi evanghelică. Se compune din moşiile: 1). Pătrăuţul propriu-zis, cu târlele Cruciana şi Racoveţ, având împreună 22 locuitori; 2). Mihoveni; 3). Mitocul; 4). Lipoveni şi 5). Buninţi”[400].

[400] Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti

1909: „Avem o societate de cetire şi în Pătrăuţ pe Suceavă şi mărturisesc sincer că, într-o duminică, am rămas uimit, când am văzut localul ei plin de membri şi pe fiecare cu câte una, două sau şi mai multe cărţi în mână, iar bibliotecarul mi-a arătat dulapul de cărţi aproape gol şi un caiet, cu însemnarea numelui împrumutătorilor, umplut gata şi altul nou în loc. Fac acum o mică digresiune. Parohienii mei, având concentrate în casa lor naţională „Viitorul", biblioteca şi banca sătească, societatea „Arcaşul", prăvălia, o sală spaţioasă pentru petreceri şi o concesiune pentru vânzarea de băuturi, au început a fi harnici cetitori. Dar, ah!, eu nu ştiu de mai este altă comună în Bucovina, unde să se facă, de sfânta taină a căsătoriei, atâta batjocură, câtă se face în Pătrăuţ pe Suceavă. Şi mai sunt între voi, pătrăuţenilor, şi de aceia ce socot că văd aşa de bine, cum nu mai vede nimeni altul, şi tocmai din pricina acestei sumeţii nu se sfiiesc a zgâria pe furiş trupul încă tot răstignit al bietului nostru bine obştesc, dorind să se înfrupte măcar cu o picătură de sânge din el. Şi foarte mult ar trebui să scriu, dacă aş vrea să înşir toate păcatele câte se fac încă în Pătrăuţ, în privinţa datoriei creştineşti către aproapele. Concesiunea de băuturi l-a silit pe comitetul societăţii „Viitorul" să înfinţeze, în timpul din urmă, o societate nouă, în care cei ce vor să intre au să primească numai următorul bilet tipărit: „Bilet de intrare la societatea treziei pe viaţă „Mântuirea". Juruiesc înaintea lui Dumnezeu şi a tuturot martorilor de faţă că, măcar de aş bea orice băutură, voi fi treaz toată viaţa, atât în casa mea, ca să dau pildă bună soţiei mele şi copiilor mei, cât şi la cumătrii, nunţi, hramuri şi la orice fel de petreceri şi prilejuri, fie din satul meu sau ori şi de

---

1908, pp. 159, 160

unde ar fi. La hramul din Pătrăuţ pe Suceavă nu voi da nici unui hramar băuturi până la ameţire şi, venind vreunul la casa mea numai cât de puţin ameţit, nu-i voi mai da nici un strop de băutură. Aşa să-mi ajute Dumnezeu, să-mi mântuiască traiul de aici şi sufletul, şi să deie sănătate şi tot binele soţiei mele şi copiilor mei. Amin" (Iscălitura mea). Dintre multele cauze ale înfinţării acestei societăţi, dau aici numai una: parohianul meu Teodor Bucevschi mi-a spus că un fecior beat umbla să-l ucidă la cabinet (casa naţională). Mai departe, el mi-a grăit cam aşa: „Eu nu mai pot suferi cele ce se întâmplă la cabinet. De aceea, nici nu mă mai duc acolo, ci, duminica şi sărbătoarea, merg la şvabii din Iţcani (cei cu „Biblia"), unde şi ei se adună la cabinetul lor şi îţi e mai mare dragul să-i asculţi, cât de frumos grăiesc şi se pun la cale despre lucrul câmpului cu maşinele de cosit şi de semănat şi despre toate nevoile. Acolo aferim că-ţi place să stai la sfat şi eu am învăţat multe de la dânşii şi am mare folos!". Cazul fugii analfabetului Teodor Bucevschi, de la întunerecul cabinetului din Pătrăuţ pe Suceavă, la lumina cabinetului nemţilor din Iţcanii Noi ne arată foarte clar seceta, foametea şi urgia de care am amintit şi numaidecât trebuie să fie, pentru noi, românii, un *memento* / **Constantin Morariu**"[401].

1915: Urmând exemplul Vienei, care iniţiase „Ţintuirea ostaşului ferecat", şi al Berlinului, unde „s-a construit din lemn o statuie uriaşă a generalului Hindenburg, pe a cărui suprafaţă se pot bate 20 milioane de ţinte", colectându-se, astfel, 20 milioane de mărci, Suceava, „din iniţiativa unui comitet aranjor al serbării, compus

---

[401] *Foaia Diecezană*, Nr. 38, Anul XXIV, 20 septembrie stil vechi 1909, p. 2

din neobositul prefect Dr. Korn, Preşedintele Tribunalului Dr. Handl, girantul oraşului, consilierul guvernial V. Gribovschi, şi profesorul gimnazial Dr. Orest de Tarangul" a pus să se facă „un product, lucrat cu multă artă, din lemn de tei, de cunoscutul maestru Vasile Buliga din Câmpulung", după care a trecut la organizarea de colecte publice… La Pătrăuţi, în 27 octombrie, reprezentant al prefecturii a fost inspectorul Tarasievici. Era o vreme rea, dar, datorită preotului Constantin Morariu, administratorului silvic Bârtoi, primarului şi secretarului Rodinciuc şi preoţilor Eugen Bodnarescul din Hatna şi Totoiescu din Mitoc, s-au strâns 1.065 coroane, iar „copii din şcoală, sub conducerea doamnelor învăţătoare şi a superiorului Brăescu, au apărut, la ţintuire, fiecare cu coroana sa. Astfel se documentează creşterea patriotică ce o primesc copilaşii noştri. Au ţinut cuvântări, iar primarul Morariu, din Mitoc, a cerut venirea buciumului şi în comuna lui, duminică, 7 noiembrie 1915[402].

1916: Colecta pentru cei amputaţi şi orfanii celor căzuţi în luptă înregistrează şi dania genistului din Arbeiter Abtig I/41 „**Gheorghian Vasile**, din Pătrăuţi, cu 1 coroană"[403].

1914-1918: Sacrificiul de sânge pentru Bucovina a fost făcut de „Infanteristul **Atanasie Doroftei**, Pătrăuţii Sucevei, Regimentul 22, rănit"[404]; „Glotaşul **Ioan Greciuc**, Pătrăuţii Sucevei, Regimentul 22, prizonier"[405]; „Sergentul major **George Croitor**, Pătrăuţii Sucevei, Bat. jandarmi 5, rănit; Infanteristul **George Haraga**, Pătrăuţii

[402] *Viaţă Nouă*, IV, nr. 165 din 31 octombrie n. 1915, p. 4
[403] *Românul*, Nr. 25, Anul VI, joi 17/4 februarie 1916, p. 5
[404] *Viaţa Nouă*, IV, nr. 158 – Supliment, din 25 iulie n. 1915
[405] *Viaţă Nouă*, IV, nr. 175 din 5 martie n. 1916, p. 4

Sucevei, Regimentul 22, rănit”[406]; „**Maxim Rotar**, fiul lui Petru, născut la 12 octombrie (?), în **Pătrăuţi**, în timpul din urmă domiciliat aici, a fost înrolat, la începutul războiului, la oaste şi a căzut prizonier la ruşi. El ajunse în lagărul de prizonieri în Trotzkoje, guvernământul Samara, aici s-a îmbolnăvit de tifos şi, după comunicările unor persoane necunoscute, ar fi murit, în anul 1915. Fiind, deci, probabil decesul, se dispune, la cererea soţiei sale, Ana Rotar, procedura pentru stabilirea morţii celui dispărut”[407]; „**Toader a lui Gheorghe Nastasi**, din **Pătrăuţi** pe Suceava, care a participat la război şi să fi căzut în anul 1914, pe frontul rusesc, după cum afirmă martorii. Fiind deci probabilă prezumţiunea legală a morţii, se îndrumează, la cererea soţiei sale, Măriuca a lui Toader Nastasi, procedura pentru declararea morţii celui dispărut”[408]; „**Simion a lui Toader Sauciuc**, din **Pătrăuţi pe Suceava**, a participat la război şi ar fi căzut, într-o luptă în Carpaţi, în anul 1915, după cum afirmă martorii. Fiind deci decesul probabil, se îndrumează, la cererea soţiei sale, Iftemia a lui Simion Sauciuc, procedura pentru declararea morţii celui dispărut”[409]; „**Ştefan a lui Ioan Luţac**, din **Pătrăuţi** (pe Suceava – n. n.), a participat la război şi ar fi murit într-un spital din Freiberg, după cum afirmă martorii. Fiind deci decesul probabil, se îndrumează, la cererea soţiei sale, Ana a lui Ştefan Luţac, pro-

---

406 *Viaţa Nouă*, IV, nr. 182, 4 iunie n. 1916, p. 8
407 *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 76, Cernăuţi în 22 Octomvrie nou 1919, pp. 5-10
408 *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 15, Cernăuţi în 29 Aprilie nou 1921, pp. 189-192
409 *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 18, Cernăuţi, 15 iunie nou 1921, pp. 232-240

cedura pentru declararea morţii celui dispărut”[410]; „**Vasile a lui Simion Bucevschi**, din **Pătrăuţi pe Suceavă**, a participat la război şi e dispărut din anul 1914, după cum afirmă martorii. Fiind deci decesul probabil, se îndrumează, la cererea soţiei sale, Veronica a lui Vasile Bucevschi, procedura pentru declararea morţii celui dispărut”[411].

1919: În cadrul schimbărilor din conducerile Cooperativelor Raiffeisen, la **Pătrăuţi pe Suceava**, sunt şterşi Constantin Morariu, Ioan de Barbier, Ioan Solonariu, George Bucevschi şi George Nicolai Turturean, fiind introduşi directorul Arsenie Fartaieş, vicedirectorul Ioan Dohotariu şi membrii în direcţiune Ioan Corniciuc, George Romaş şi George Ioan Gavril Iureţchi[412].

1920: „**Deciziune de expropriere No. 1582/20**. Deciziunea comisiunii agrare de ocol Suceava, cu care s-a decis renunţarea la expropriere a corpurilor rusticale fasc. No. 361, 1421,1630 şi 2038 din registrele fonciare pentru comuna cadastrală **Pătrăuţi** (Suceava), proprietatea dnei Sidonie Reszuska şi Bronislau Reszuski şi Helene Reszuska, măritată Hasenöhrl, a devenit definitivă”[413].

1941: „Se publică mai jos Lista Nr. 13, de gradele inferioare (trupă), morţi pentru patrie, în actualul război, începând de la 22 iunie 1941, ora 24[414]: **Ignătescu Vasile**, soldat, ctg. 1941, cu ultimul dorniciliu în comuna

---

[410] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 19, Cernăuţi, 1 iulie nou 1921, pp. 244-254

[411] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 2, Cernăuţi 25 ianuarie nou 1921, pp. 18-21

[412] *Monitorul Bucovinei*, Anul 1919, Cernăuţi, în 3 Octombrie nou, Fascicula 69, p. 4

[413] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 16, Cernăuţi, 21 iulie nou 1921, pp. 69, 70

[414] *Monitorul Oficial*, Nr. 220, 17 septembrie 1941, pp. 5543-5549.

Pătrăuţi, judeţul Suceava, mort la 27 iunie 1941; **Cervinschi Gheorghe**, soldat, ctg. 1931, cu ultimul domiciliu în comuna **Pătrăuţi**, judeţul Suceava, mort la 1 iulie 1941; **Greciuc Ilie**, soldat, ctg. 1932, cu ultimul domiciliu în comuna **Pătrăuţi**, judeţul Suceava, mort la 28 iulie 1941”.

1945: „Prin Ordinul Nr. 319.634 din 15 Noemvrie 1945[415], se fixează, pe data de 1 noemvrie 1945, următorii învăţători la şcoalele aratate în dreptul fiecăruia: **Mănescu Isidor**, la Pătrăuţi, p. 11; **Slimac Minodora**, la Pătrăuţi, p. 11”.

1947: „Având în vedere raportul cu Nr. 16.799 din 1947 al Inspectoratului şcolar regional Suceava, înregistrat sub Nr. 264.182 din 1947[416], următorii învăţători se repartizează, pe data de 1 septembrie 1947, la şcolile primare indicate în dreptul fiecăruia: **Mănescu Teofila**, de la Pătrăuţi pe Suceava, la Volovăţ, post XIV, cea mai mare în grad; **Slimac Minodora**, de la Pătrăuţi, la Soloneţul de Jos”[417]; „**Cocârlă Aurora**, de la Iazlovăţ, la Pătrăuţi, post VII, soţ învăţător; **Holca Aurelia**, de la Fenău-Bihor, la Pătrăuţi, post XII, interese materiale; **Pircu Rozalia**, de la Drăgoeşti, la Pătrăuţi, post I, singura solicitantă”[418].

La Pătrăuţi pe Suceavă s-au născut publicistul George TURTUREANU (23 mai 1906) şi poetul iconar George IONAŞCU (12 februarie 1909).

---

[415] *Monitorul Oficial*, Nr. 277, 3 decembrie 1945, p. 10553
[416] *Monitorul Oficial*, Nr. 250, 29 octombrie 1947, pp. 9652-9657
[417] *Monitorul Oficial*, Nr. 135, 17 iunie 1947, p. 4911
[418] *Monitorul Oficial*, Nr. 135, 17 iulie 1947, p. 4912

PĂTRUŞANI

(Slobodzia sau Pătruşani, azi Chetroşeni, comuna Şişcani, raionul Kotovsk, Moldova)

1634, iunie 24: Întărit de Vasile Lupu voievod nepoţilor Agahiei şi ai vornicesei Chirena Zbieroaie, Constantin, Cumna şi Dumitru, fiii Agahiei, nepoţii lor Gheorghe Roşca vistier, Vasile şi Măria, feciorii Măguţii, nepoţi Agahiei, Gheorghe cu fraţii şi cu surorile lui, feciorii Lupului vornic, toţi nepoţi Agahiei, şi iarăşi Iordache, Florinţa şi Franga, feciorii Maricăi, toţi nepoţii Agahiei, Varvara şi Tecla, feciorii Dimitrii, iar nepoţi Agafiei, aşijderea rudeniile lor Dumitru, Ionaşco şi nepoata lor Măriia, fata Mărenii, feciorii Fătului, toţi nepoţi şi strănepoţi Chirenii Zberoae vorniceasa, care primesc urice pentru „trei sate, anume **Izbiştea** (Izbeşti, comuna Cruglic, raionul Dubăsari, Moldova), din ţinutul Orheiului, şi satul **Pietrosul** (sau Guţăşti, aproape de Bujor, comuna Bujor, raionul Kotovsk, Moldova), şi satul **Slobodziia**(sau Pătruşani, azi Chetroşeni, comuna Şiş-cani, raionul Kotovsk, Moldova), din ţinutul Lăpuşnei, şi cu două fălci de vie de la târgul **Huşilor**"[419].

---

[419] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 167, pp. 189, 190

PĂTRUŞENI

(comuna Pătruşeni, raionul Râşcani, Moldova).

1633, septembrie 15: Întărit de Moise Moghila voievod fraţilor Pătraşco şi Miron Ciogolea, care primesc urice pentru dania domnească „trei sate, anume **Duşmanul Mare** (fost Duşmani, azi Okteabr'skoe, raionul Făleşti, Moldova) şi **Dumanul Mic** (fost Duşmani, azi Okteabr'skoe, raionul Făleşti, Moldova) şi **Logofetenii** (comuna Năvârneţ, raionul Făleşti, Moldova) şi nişte părţi de ocină din satul **Pătruşenii** (comuna Pătruşeni, raionul Râşcani, Moldova), care sunt în ţinutul Iaşi, care acele ocine au fost de moştenire ale vărului primar al domniei mele, răposatul Isac Balica hatman"[420].

PĂŢĂŞTI

(lângă Vinişeşti, azi Unirea, parte din Odobeşti, Vrancea).

1774, iunie 26: Satul **Păţăştii**, ţinutul Putnii, ocolul Milcovului de Sus, după recensământul lui Rumeanţev[421], avea **toată suma caselor 88**. Scădere rufeturi 82: 33 scutelnici, 2 mazili, 10 popi și diaconi, 6 nevolnici,

---

[420] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 394, pp. 496, 497

[421] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, pp. 321, 322

29 slujitori, 2 argați. Rămân birnici 6. / **Birnici**: Ion, tăbăcar, frate lui Gheorghiță / Vasile Potlog / Tănase, argat Focșii / Ursul Șalău / Dumitru fiul diaconului, olar / Ion fiul lui Vasilache, muntean. // **Rufeturi:** Uncheș Coste, vier dumnealui Roznovanului / Stan, olar, vier la fel / Gavril, ce a fost al lui Zoe, slujitor de Focșani / Ivan, ciobotar, slujitor / Necula Margină, slujitor / Chirul, ciobotar, slujitor / Costantin Dobre, slujitor / Ion Giurge, slujitor / Ion Potlog, slujitor / Ion fiul lui Calin, slujitor / Gheorghe, soponar, slujitor / Marin Bou, slujitor / Mihai Gâciul, slujitor / Dumitru, cojocar, slujitor / Lupul, slujitor / Dumitru Călmuș, slujitor / Dumitrașco, slujitor / Ion Codrescul, slujitor / Gheorghe, sârbul, slujitor / Dumitru al lui Bou, slujitor / Toader Cucoș, slujitor / Costantin Gârdan, slujitor / Vasili Nistor, slujitor / Preda al Nichiforoe, slujitor / Lupul văr Predii, slujitor / Irimie Cepoiu, slujitor / Neculai Izman, slujitor / Stratul, slujitor / Ion Păun, slujitor / Ion al Anghelinei, slujitor / Pavel, vier comisului Iordache Pășcan / Toader, ciobotar, vier la fel / Toma, vier la fel / Ion fiul lui, vier la fel / Gheorghe Canradița, vier la fel / Ion fratele lui, vier la fel / Andoni, vier la fel / Dragomir, vier lui Șerban Canano, vătav de aprozi / Șerban, vier la fel / Picopie Panta, vier la fel / Dobre, muntean, vier la fel / Stoica fratele lui, vier la fel / Nechituș, vier la fel / Neculai Surlă, vier la fel / Ștefan Dumbravă, vier la fel / Calotă, vier la fel / Ion Ispas, vier la fel / Zaharie, bivolar, vier la fel / Ion fiul lui Gâciul, vier la fel / Mușat, vier la fel / Mihai din Sasul, vier crucerului Enachi Calimah / Chiriac, cârciumar, vier la fel / Sima, ce a fost al Prunculesii, vier la fel / Radul, dogar, vier spătarului Enachi Milu / Necula fiul popii Anton, vier mănăstirii Neamțului / Enachi Strejar, vier la

fel / Dumitrașco, cârciumar, vier la fel / Simion Crăciun, scutelnic porucinicului Stamati / Ion Jalăbă, vier dumneaei hătmănesei Safta Ruset / Iordachi Focșa, poroșnic ostavnoi / Vasile Negruță, mazil / Cârste, ruptaș de cămară (fisc), slujitor / Sanda, maziliță săracă / Catrina Căciuloe, săracă / Ilinca Căciuloe, săracă / Safta, preoteasă / Catrina, văduvă / Toader Hobjâlă, nevolnic / Diaconul Ion Olaru / Popa Toader / Popa Ioniță / Diaconul Gheorghiță / Diaconul Andonii / Cuca, călugăr / Solomon, diacon / Popa Costantin / Diaconul Stan / Diaconul Sandul Sihae / Ion Donos, vier dumnealui vel vistiernicului / Sandul Potlog, vier la fel / Ion Vasilache, argat lui Vasile Negruță, mazil / Radul, holtei, argat la fel.

1901: **,,Păţeşti**, comună rurală în judeţul Putna, plasa Gârlele. Cătunele ce formează comuna sunt aşezate unul lângă altul, pe malul stâng al Milcovului, între Focșani și Odobești. Distanţa comunei de sub-prefectura plăşii e de 3,5 km, iar de capitala județului, de 7 km. Îndeosebi de Milcovul, comuna e udată de Gârla Morilor şi canalul Căcaina. Pământul de lângă malul Milcovului este pietros; cel pe care sunt sădite viile e nisipos și acel unde se fac arăturile e lutos. Se compune din cătunele: Botești, Florești, Gugeşti, Pănticeşti, Păţeşti (unde e și primăria comunei) și Slobozia Vidraşcu. Are o populaţie de 453 familii sau 1.592 suflete; 2 biserici parohiale, una în cătunul Botești, cu hramul Adormirea, și a doua, cu hramul Sf. Ilie, în cătunul Florești; 3 biserici filiale, una în Botești, cu hramul Sf. Ilie (parohia Botești), a doua, cu hramul Sf. Gheorghe, în Pățești (parohia Botești), și a treia în cătunul Slobozia (parohia Florești); o școală mixtă, în Botești, frecventată de 73 elevi. Locuitorii

posedă: 7 pluguri de lemn, 4 pluguri de fier, 1 grapă de fier, 3 rarițe, 4 mori dc apă; 310 boi, 189 vaci, 55 cai, 373 oi, 8 capre și 50 porci. Via se cultivă pc o întindere dc 720 hectare. Comerţul se exercită de 13 cârciumari. / **Păţeşti**, cătun în comuna cu același nume, situat pe șoseaua Focșani-Odobești, la 2 ore de Focșani și pe malul Milcovului. Are o biserică filială, cu hramul Sf. Gheorghe (parohia Botești). Moșia aparţinea mai înainte familiei Danu. De aci se trage familia Catargiu, curgători din Toader Catargiu și Sanda Catargioae, din satul Crucea. O ramură din familia Negruzzi, familie de mazili, se trage de aci"[422].

PĂULENI

(pe Turia sau seliştea lui Micotă[423], Iaşi).

1550, februarie 2: Întărit de Iliaş Rareş voievod verilor Nicoară, Toader şi Odochiei, care cumpără de la Neagşa, nepoata Petricăi, cu 130 zloţi tătăreşti, „din privilegiile de danie ce le-a avut bunul ei Petrikeiu de la bunul domniei mele Şten voievod, din a treia parte din seliştea lui Micotă, a şasea parte, care acum se numeşte **Păuleanii** la Turia"[424].

---

[422] *Lahovari, George Ioan, Marele Dicţionar Geografic al României, volumul IV, Bucureşti 1901, p*p. 662, 663

[423] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 185

[424] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XIX, Iaşi 1927, pp. 11, 12

1603, aprilie 8: Întărit de Eremie Moghilă voievod paharnicului Caraiman, care cumpără, cu 500 taleri de argint, de la Eremia, fiul Cozmei, / Mărica, fata Ştefului, / Elina, fata Pătrului, / Maxin, fiul Mariţei, / Toader şi Nechita, fiii Ionaşco, / Frim, fiul Mariţei, / Dochea, fata Todosiei, / şi Roman, care a cumpărat partea Lucăi, fiul Gligăi, / Alexa şi Ihnat, fiii Mariţei, / Sava şi Cristea, fiii Micăi, / Tudosca, fata lui Gheorghie, / Gligore şi Hilimon, fiii lui Nechifor, / Ştefan, fiul lui Ion, / Şteful şi Simion, fiii lui Ihnat, / Tudosia, fata Simei, / şi Gligore, fiul Stoicăi, care a fost cumpărat partea lui Păcurar, / Amisia, fata Grigăi, / Toader şi Ion, fiii Tudosiei, / Anton şi Gheorghe, cu fraţii lor, care au fost cumpărat partea Ilei şi Neacşei, / şi toţi fraţii şi verii lor, toţi nepoţi şi strănepoţi lui Paul şi Petrică… un sat, anume **Păulenii**, la apa Turiei, cu heleştee în acel pârâu şi cu loc de moară, în ţinutul Iaşilor”[425].

1901: „**Păuleni**, sat în judeţul Iași, plasa Turia, comuna Roșcani, la nord de satul Rădeni, cu care formează un trup. Are o suprafață de 716 hectare și o populaţie de 85 familii sai 302 suflete. Locuitorii posedă: 318 vite mari cornute, 33 cai, 798 oi și 45 râmători”[426].

---

[425] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XX, Iaşi 1928, pp. 113-115

[426] *Lahovari, George Ioan, Marele Dicţionar Geografic al României, volumul IV, Bucureşti 1901, p.* 663

PĂULEŞTI

(comuna Păuleşti, Vrancea).

1507, februarie 25: Întărit de Bogdan voievod lui Trifan şi Ion Rictor, care primesc uric pentru „o sălişte în Vrancea, ce se numeşte **Păuleştii**”[427].

1568: Ispisov de cumpărătură de la Bogdan Lăpuşneanu voievod, când Nechifor, Badiul şi Florea cumpără „o parte de ocină din jumătate din satul **Păuleşti**, din a treia parte, a treia parte din jumătatea cea din sus, la Vrancea, în ţinutul Putnii, ce el singur a cumpărat de la rudeniile lui Cândea sin (fiu) Bobean, neptul lui Trfan, drept 150 de zloţi tătăreşti şi 50 de oi”[428].

1592, iulie 12: „Izvod din gura lui Ion Badiul” din **Păuleşti**, „pe unde a mers cu picioarele, de a arătat pe unde a cosit tatăl său: / De la valea dinspre Dorofte, de unde se încep Tufele, devale, lângă pârâu şi trage în Bobeică, în Bolovanu şi din Bolovanu trage spre Hrejăde, pieziş pisc, în mijlocul gropii, într-alt bolovan şi trage capul blănilor de la vale, şi ia drumul la deal, până în capul blănilor de la deal, şi trage pe pisc la pârâul Ursului, în Papură, în Arăcaciul lui Buture”. Martori:

---

[427] Sava, Aurel V, *Documente Putnene*, I, *Vrancea / Odobeşti-Câmpuri*, Focşani 1926, doc. 3, pp. 3, 4

[428] Sava, Aurel V, *Documente Putnene*, I, *Vrancea / Odobeşti-Câmpuri*, Focşani 1926, doc. 6, p. 5

„Ion a Făti, Ivan a lui Tudor, şi eu Ion dascălul am scris, cu zisa lui Ion Badiul”[429].

1617, ianuarie 28: Ispisoc de judecată de la Radul voievod, după ce „Nechifor şi frate-său Badiul şi Flore au adus înaintea noastră mulţi martori megieşi oameni buni şi s-au jelui din nou cu mare jalobă şi au mărturisit acei martori, arătând ispisoc de cumpărătură ce el a avut de la Bogdan vodă, fecior lui Alexandru vodă (Lăpuşneanu), pentru o parte de ocină din jumătate din satul **Păuleştii**, din a treia parte, a treia parte din jumătatea cea din sus, la Vrancea, în ţinutul Putnii, ce el singur a cumpărat de la rudeniile lui Cîndea sin (fiu) Bobean, nepotul lui Trifan, drept 150 zloţi tătăreşti şi 50 de oi, din uric ce are Trifan de danie şi miluire de la bătrânul Bogdan voievod, şi acest ispisoc de cumpărătură l-a prăpădit el când au intrat în Vrancea Hridoţi Racu Giurge (generalul lui Mihai Viteazul Gheorghe Raţă) şi au robit şi au ars”[430].

1674: Enache sin (fiu) Ştefanii, nepot lui Lepădat, vinde unchiului său Lepădat, pentru „1 ocă ceară, 1 merţă pâine şi 2 lei bani… partea mea ce mi s-alege din Vrance, din satul **Păuleşti**”[431].

1684, mai 2**0**: Măria, fata lui Ioniţă din **Vităneşti**, vinde „vărului Lepădat şi jupânesei dumisale, pentru 20 lei bătuţi, a mea dreaptă moşie din ţarină, din câmp, din păduri, din fâneţe şi cu vaduri de moară din **Păuleşti**… şi s-au prilejit Ion Tutovanul, Ioniţă sin (fiu) Iorgăi, Furdui

---

[429] Sava, Aurel V, *Documente Putnene*, I, *Vrancea / Odobeşti-Câmpuri*, Focşani 1926, doc. 202, p. 140

[430] Sava, Aurel V, *Documente Putnene*, I, *Vrancea / Odobeşti-Câmpuri*, Focşani 1926, doc. 16, p. 9, 10

[431] Sava, Aurel V, *Documente Putnene*, II, *Vrancea / Ireşti-Câmpuri*, Chişinău 1931, doc. 6, p. 6

zet (ginere) Iorgăi, Axinti sin Ioniţă Zgârciul, Ştefan Grici, Vasile sin Ion Tufan, Neculai sin Măgdălinii ot **Vinişăşti**, Cărstea, nepot Măricăi, feciorul lui Dumitraşcu ot **Scăueni** şi alţii”[432].

1684, mai 2**0**: Pavel, feciorul lui Ioniţă din **Vităneşti**, vinde „vărului Lepădat şi jupânesei dumisale, pentru 20 lei bătuţi, a mea dreaptă moşie, partea mea din Vrancea, din satul **Păuleşti**… şi s-au prilejit Ion Totovanul, Gheorghe Munteanu, Axinti sin Ioniţă, Ion Tufan, Necula sin Măgdălinii, Grigore fratele lui, Maftei, Vasile sin Tufan ot **Vităneşti**, Cârste nepot lui Pavăl, feciorul lui Dumitraşcu ot Scăueni ot Ţara Românească şi mulţi oameni buni”[433].

1689, mai 20: Mărica, fata lui Ioniţă din **Vităneşti**, vinde vărului ei Lepădat „a sa dreaptă ocină şi moşie din Vrancea, din sat **Păuleşti**, din vatra satului, din ţarină, din câmp, din păduri, din fânaţă şi din vaduri de moară”[434].

1689, mai 20: Pavăl, fecior lui Ioniţă din **Vităneşti**, vinde vărului său Lepădat „partea lui de moşie din **Păuleşti**, din tot locul, partea mătuşii sale Cărstina”[435].

1694, octombrie 10: Toader, fiul Chierciului, şi femeia lui Măria vând Badiului şi femeii lui Nedelea, drept 6 lei şi un potronic „locul casei”, în **Păuleşti**, martori fiind „Ion Potop, Ion sin Ioniţă ot **Poiană**, Ignat

---

432 Sava, Aurel V, *Documente Putnene*, II, *Vrancea / Ireşti-Câmpuri*, Chişinău 1931, doc. 9, p. 7
433 Sava, Aurel V, *Documente Putnene*, II, *Vrancea / Ireşti-Câmpuri*, Chişinău 1931, doc. 10, p. 8
434 Sava, Aurel V, *Documente Putnene*, I, *Vrancea / Odobeşti-Câmpuri*, Focşani 1926, doc. 66, p. 46
435 Sava, Aurel V, *Documente Putnene*, I, *Vrancea / Odobeşti-Câmpuri*, Focşani 1926, doc. 67, p. 46

Baraghin, Enache Puiul, Mihăilă sin Şuiul. Mihalachi pis zapisul”[436].

1717, decembrie 2: Porunca lui Mihail Racoviţă voievod, dată vornicilor de Vramcea, după ce „veni Andrieş Lepădatu şi ne arătă un uric de la trecutul domn Bogdan (cel Orb) voievod, din veleat 7015 (1507), februarie 25… scriind precum are Andrieş Lepădatu moşii acolo, în Vrancea, un sat anume **Păuleştii**, cu alţi răzeşi împreună, şi ştiind Andrieş Lepădatu că are şi el moşie cu acei răzeşi, a mers, de vreo 3 ani, ca să ia şi el din a zecea, iar răzeşii n-au vrut să-i facă parte, şi, acum, venind Andrieş Lepădatul şi arătând uricul, s-a aflat că este moşie dreaptă de baştină cu alţi răzeşi… voi să chemaţi pe acei răzeşi şi să le citiţi suretul ce s-a scos de pe uric şi că căutaţi să-i pliniţi şi adeverindu-se că este drept megian, să fie volnic să-şi stăpânească moşia”[437].

1722, iulie 24: Preotul Toader Streinul vinde preotului Ioan de la **Păuleşti**, „drept bani gata 4 lei vechi… această sfântă carte, ce se cheamă psaltire”[438].

1750: „Izvod de împărţeală de moşie pe patru fraţi din **Nereju**, să se ştie cine din cine este: din Păuleşti doi bătrâni, din Bodeşti doi bătrâni. / Talinba din **Păuleşti**, Barbul ot tam (de acolo), tij (la fel) bătrânul din **Boldeşti**, Toader Topor ot tam (de acolo) au făcut pe Frăţilă, Trifan, Stoica Glăvan, Rădvan şi Stoichiţa. / Topor a făcut pe Ursu, Cârste, Hilomie, Nica Toporu, iar Barbul a

---

[436] Sava, Aurel V, *Documente Putnene*, I, *Vrancea / Odobeşti-Câmpuri*, Focşani 1926, doc. 203, pp. 140, 141

[437] Sava, Aurel V, *Documente Putnene*, I, *Vrancea / Odobeşti-Câmpuri*, Focşani 1926, doc. 95, p. 63

[438] Sava, Aurel V, *Documente Putnene*, I, *Vrancea / Odobeşti-Câmpuri*, Focşani 1926, doc. 205, p. 143

făcut pe Cârstie, Gligorie Cobăzarul, Hanul, Barbul, Vintilă, iar Taliban a fost sterp. / Frăţilă a făcut pe Andronic, iar Andronic a făcut pe Gheorghiţă Cojocar şi pe Caloenu, iar Dărăban a făcut pe Danţăşti, Albu, Vasile l-a făcut Dărban, iar din Stoica Glăvan sunt Dănţăştii, iar drate-său sunt Coptăneştii, iar din Stoichiţa sunt Drăguceştii, Bălţăşteştii şi Buliceştii, iar Gotcă a făcut pe Badăl, iar Cârstea a făcut pe Nistoreşti, iar Vlad a făcut pe Căbeşti, iar Filohie a făcut pe Buşăleşti, iar Nichita Topor a făcut pe Iona, iar Cârstei de Bordan, şi Burduşăşti, şi pe Cupeşti, iar Gligorie Cobzarul a făcut pe Ursul Cobzarul, iar Hanul pe Nedele, care sunt Grosăşti, iar Barbul a făcut pe Gurişteş şi Baraghineşti, iar Gheorghe Vintilă a făcut pe Folasa şi pe Vasile Spănul Gorde, pe Bărcioe şi pe Isac Vintilă. / Şi la aceasta am făcut toţi bătrânii… eu, Dănilă, eu Andrei Cobzaru, eu Sandu Prăpală, eu Docoe, eu Ioan Buturi, eu Gheorghe Săcăluş, eu Sandu Baraghină, eu Gligoraş Solomon"[439].

1774, iunie 26: Satul **Păuleştii**, ţinutul Putnii, ocolul Vrancei, după recensământul lui Rumeanţev[440], avea **toată suma caselor 54**. Scădere rufeturi 19: 4 popi, 10 nevolnici şi babe, 5 ţigani. Rămân birnici 35. / **Birnici**: Neculai Buture / Ion Mintode / Vasile Huşcă / Ştefan Grosan / Stan, ungurian / Vasile Cherciul / Ioniţă Boşciog / Ion Cherciul / Gheorghiţă Baracin / Gheorghiţă Săcăluş / Ion, dascăl / Apostol fiul lui Ioniţă / Pavel fratele lui / Ion Arsăni / Toader Caba / Grigori Avram / Ştefan Negrotă / Toader Săcăluş / Soare fiul popei / Neculai

[439] Sava, Aurel V, *Documente Putnene*, I, *Vrancea / Odobeşti-Câmpuri*, Focşani 1926, doc. 123, p. 80

[440] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 304

Roiniţă / Ion Huşcă / Ion Băţul / Necula / Sandul Săcăluş / Grigore Ciuntul / Grigori / Vlad din Văsuiu / Iordache din Văsuiu / Ştefan fiul babei Marie / Ion fiul lui Badul / Gavril Cherciul, nemesnic / Enachi Cherciul, vătăman. // **Rufeturi:** Savina Beşoae, văduvă / Stanca, văduvă / Marie, săracă / Marie, săracă / Catrina / Marie / Manda / Marie / Dobriţa / Ştefan Floare, nevolnic / Popa Costin / Popa Corne / Diaconul Ion / Diaconul Pavăl / Lupul Spătaru, ţigan a Sturzii / Costantin, ţigan a Sturzii / Iordache, ţigan a Sturzii / Mihai, ţigan a Sturzii / Gheorgiţă, ţigan a Sturzii.

1780, iunie 18: Scrisoarea hotarnicilor Ivan Buture şi Ion Cherciu din **Păuleşti**, care au fost „rânduiţi să alegem partea de moşie ce se trage din bătrânul Bortă, dându-se pe trei fraţi; mergând la faţa locului, am socotit, fiind şi învoială între fraţi, şi s-a dat lui Ion Mucea groapa din Văsiiu, din partea lui Dorofti, până unde se hotărăşte cu Zanfiroiul, însă toată partea din Văsiiu, şi s-au mai venit 20 de prăjini în **Muncei** lui Lateş, cu prăjina obişnuită, tot partea lui, care moşie, după alegerea ce i s-a venit, i s-a dat această ţidulă, ca să stăpânească de către aceşti doi fraţi cu pace”[441].

1798, septembrie **26**: Bătrânii din **Bodeşti** şi **Păuleşti**, dimpreună cu neamurile lor, vând, drept 250 lei, lui Ion Măciucă, Constantin Măciucă, Toader Măciucă, Ştefan Spolbăr (Spulber), Simion Spulber, Cozma Măciucă, Tomii Hârcanu, Ion Răduţă şi lui Sitanu Răduţi „moşia Tojanu, anume să se ştie semnele pe unde sunt: din sus de Râpa Bezarilor şi muchie în jos, până în Cheia Fetigului, pârâul Tojanului la vale, până la Zăbală, Zăbala

[441] Sava, Aurel V, *Documente Putnene,* I, *Vrancea / Odobeşti-Câmpuri*, Focşani 1926, doc. 165, p. 110

în sus iar până la Râpa Bezarului… Mihaiu Benin vânzător, nemesnicul Luca ot **Bârsăşti**, Ştefan Tuvene ot **Poiana**, Ion Murgu cel mare, Mariş ot **Coza**, Ion Hiuşcă, Ion Buture, Constantin Chetroiu ot **Bodeşti**. / Şi noi, toate neamurile ne-am iscălit: Mihai Lazăr, Ene Bâtcă, Lazor Buşilă, Ştefan nemesnicul ot **Năruja**, Ion Grosu, Soare Grosu, Ivan Hiuşcu. Şi am scris eu, diaconul Pavăl, cu zisa vânzătorului, şi cheltuială s-au cheltuit 30 lei”[442].

1901: „**Păuleşti**, comună rurală în judeţul Putna, plasa Vrancea, situată într-un ogaş prin care trece pârâul Fundătura şi la marginea satului Spineşti, la 30 km de sub-prefectura plăşii și la 57 km de capitala județului, E udată de râul Putna, de pâraiele Cozia și Văsuiul și de pârâijaşele Țiganul, Lespezile, Tișiţa, Porcul, Fundătura și Hăulişca. Se compune din cătunele Cozia, Hăulişca și Păuleşti, unde e şi primăria comunei, Are o populaţie de 393 familii 1.671 suflete, locuind în 402 case; o biserică parohială, cu hramul Sfinţii Voevozi, în cătunul Păulești, una filială, cu hramul Sf. Ion Botezătorul, în Cozia, şi una filială, cu hramul Sfinţii Voevozi, în Hăulișca; o școală mixtă, frecventată de 29 copii. Locuitorii posedă: 52 pluguri de lemn, 1 plug de fier, 5 mori de apă; 644 boi, 430 vaci, 150 cai, 3.450 oi, 210 capre și 150 porci. Sunt în comună: 4 comercianţi de băuturi spirtoase, 2 fierari, 2 rotari, 1 pivă și 20 herăstrae. Locuitorii se ocupă mai mult cu păstoritul oilor și cu lucrul la herăstrae. / **Păulești**, cătun în comuna cu acelaşi nume, așezat într-un ogaş, prin care trece pârâul Făndătura, ce dă în Leodova, și la marginea satului Spineşti. Are o biserică parohială, cu

[442] Sava, Aurel V, *Documente Putnene,* II, *Vrancea / Ireşti-Câmpuri*, Chişinău 1931, doc. 48, p. 35

hramul Sfinţii Voevozi; o școală mixtă, frecventată de 29 copii”[443].

PĂULEŞTI

(pe Smila, în Băcani, comuna Băcani, Vaslui).

1623, mai 21: Întărit de Ştefan Tomşa voievod lui „Simion Gheuca fost mare comis, care a arătat un zapis de mărturie de la oameni buni şi bătrâni: de la Gligorie namesnic din **Bârlad**, şi Neculai cetaşul lui, şi Arsenie, şi de la Ionaşco, şi Condrea din **Ţifeşti** (comuna Ţifeşti, Vrancea), şi de la Cârstea din **Urlaţi** (lângă satul Podu Pietriş, comuna Perieni, Vaslui), şi de la popa din **Boroseşti** (sat pe Rebricea, comuna Scânteia, Iaşi), şi fiul lui Colici, şi Dumitraşco Telegă şi de la alţi oameni buni, cum a venit, înaintea noastră, cneaghina Stanca Murgucioaie şi cu nepoţii panului ei Murgoci vornic, anume Isac şi fratele lui Costantin, şi sora lor, Avghinia, de bunăvoia lor, nesiliţi de nimeni, nici asupriţi şi au dat şi au dăruit dreapta lor ocină şi dedină, toată partea lor de moştenire ce au din satul **Păuleşti** (în Băcani, comuna Băcani, Vaslui) şi de asemenea toată partea lor de ocină ce au avut de cumpărătură din acelaşi sat, ce au avut de la fraţii cneaghinei Stanca Murgucioaie, cu tot venitul din dreptele lor drese ce au avut de la ... voievod. Aceea au

[443] *Lahovari, George Ioan, Marele Dicţionar Geografic al României, volumul IV, Bucureşti 1901, p*p. 663, 664

dat-o şi au dăruit-o mai sus scrisei noastre slugi Simion comis”[444].

1624, martie 24: Întărit de Radul Mihnea voievod marelui spătar Ştefan Gheuca, care cumpără, cu 350 taleri, de la cneaghina Parasca şi de la fiii ei Gheorghie şi Pătrăşcan, „un sat, anume **Portăreştii** (Portari, lângă Drujeşti, Vaslui), pe pârâul Smila, în ţinutul Tutova, cu loc de iazuri şi de mori pe acel pârâu”; cu 100 de taleri de argint, de la Ihnat din Băcani şi de la femeia lui Draga, fiica lui Stancul din Băcani, „a patra parte din toate părţile lui Stancul şi altă parte din partea lui Poliţan, a treia parte, partea lui Gligore, cu moară gata cu pietre, din vatra satului de la **Băcani** (comuna Băcani, Vaslui), care este în ţinutul Tutova, din câmp şi din fâneţe”; cu 120 taleri de argint, de la fraţii Macovei şi Grigore Poliţanul, fiii lui Poliţanul, şi de la nepoata lor Marca, „a treia parte din satul Băcani, partea de sus şi cu vad de moară pe pârâul Smila”; cu 50 de taleri de argint, de la Danciul, fiul Măricăi, nepotul lui Poliţanul, „o parte de ocină din acelaşi sat Băcani, din partea de sus”; cu 50 taleri de argint, de la Todosiia, fiica Odochiei, nepoata Poliţanului, „din aceaşi sat, din această parte de sus, toată partea ei, ce se va alege”; „o parte de ocină din satul **Păuleşti** (în Băcani, comuna Băcani, Vaslui), care este în ţinutul Tutova, pe care i l-a dăruit cneaghina Stanca Murgucioaie şi cu nepoţii panului ei Murgoci vornic, anume Isac şi fratele lui Constantin şi sora lor Avghinia”[445].

---

[444] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 75, pp. 112-114

[445] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 176, pp. 228-232

1630, august 30: Zapisul boierilor divaniţi, în care mărturisesc că „a venit dinaintea noastră Stanca, jupâneasa lui Murgoci Toflea fost vornic, şi a dat şi a dăruit… feciorului său de suflet Dumitru pârcălab… cât se va alege partea ei din satul **Păuleşti**, şi din satul **Zmeiani** pe Simila şi din **Bălăceni** pe Bogdana… cumpărătura strămoşului ei Vanu (Oană) portar de Suceava… de la Şendre”[446].

1632, decembrie 7: Zapis de mărturie de la popa Simion şi Grigorie paharnic din **Drăgoteani**, popa Anton şi Gheorghe Năvrăpăscul diac din **Oboroceni**, popa Ionaşco din **Buţurcani**, Ionaşco diac din **Puceleşti**, Lazor Moţoc din **Movileni**, Vasilie şi Costin din **Pietriş**, Baciul pitar din **Văscani**, Ionaşco Calapod din **Costeşti**, Boul şi Focşea visternicel din **Ruginoasa**, în care scriu „cum Măriica, fata Nastasiei, nepoata Nechitei, strănepoata Bunei, feciorii ei Andrei şi Irina, precum şi nepotul Ionaşco, feciorul Anei, au vândut, din jumătate de sat **Onceşti**, ce sunt lângă Văscani, în ţinutul Romanului, din partea din jos, a treia parte, cu vad de moară în Bahlueţ, cu loc de heleşteu şi cu jumătate de heleşteu ce-i în sat, şi cu loc de râmnic… Lupului Prăjescul”[447].

1636, iulie 7: Întărit de Vasile Lupu voievod fraţilor Drăgan aprod, Albul, Ifrim şi Arsenie, după ce s-au pârât de faţă cu Simion Gheuca fost medelnicer, pentru trei părţi de ocină din satul **Păuleşti**, care este în ţinutul Tutova, pe râul Simila, spunând slugile noastre mai sus scrise că le sunt dreaptă ocină şi le cotropeşte

---

[446] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 23, pp. 33, 34

[447] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. V, Iaşi 1908, pp. 287

Simion Gheuca, fără nici o treabă. Iar Simion Gheuca a zis că-i sunt părţi de moşie de la verii lor Stanca şi de la nepoţii lui Murgoci Toflea. Iar Drăgan aprod şi Albul au arătat zapis de cumpărătură şi de răscumpărare de la Eremia Moghila voievod şi de la Simeon Moghila voievod, scriind că au răscumpărat această ocină de la unchiul lor Ion, fiul lui Gangur, şi de la mătuşa lor Anniţa, şi de la Goian, şi altă parte au cumpărat-o de la verii lor Isac, Dumitraşco şi popa Gligorie, fiii Dinei, nepoţii lui Murgoci Toflea, pentru 150 zloţi"[448].

1637, ianuarie 25: Porunca dată de Vasile Lupu voievod jitnicerului Paladie, care cumpără, cu 350 taleri de argint, de la fostul mare medelnicer Simion Gheuca, „un sat anume **Portăreşti**, pe pârâul Smila, în ţinutul Tutovei… şi o parte de ocină din satul **Păuleşti**, din acelaşi"[449].

1642, iunie 17: Răzeşii Dragan, Toader şi Ifrim de **Zmeiani**, Irina Arsenoae şi Neculai din **Greci**, Irimie de **Băcani** „şi alţi răzeşi ai noştri care avem ocină la **Păuleşti** spre Smila, în ţinutul Tutovii… ne-am tocmit cu jupâneasa vistiernicului Pălade pentru o parte de ocină, ce au avut cumpărătură în satul Păuleşti de la Simeon Gheuca… de i-am dat o bucată de loc din apa Smilii, dinspre apus, până unde se împreună cu hotarul târgului şi s-a stâlpit cu pietre… Şi ne-am tocmit dinaintea Neniului vornicul de gloată, Chicoş ce-a fost stolnic, Isac dregătorul de Bârlad, Ionaşco de Zmeiani, Gavril Roşca,

---

448 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 448, pp. 509, 510

449 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 20, pp. 17, 18

Apostol, Nacul şi Arsănie de Bârlad, Creţul din Suseni, Necula de Bujoreni şi alţi oameni buni”[450].

1657, mai 30: Marele logofăt Ionaşco Rusul îl trimite pe Constantin Bujoreanul din **Vulpăşeni** să cerceteze neînţelegerile dintre feciorii lui Ifrim, ai lui Drăgan şi ai Albului de Zmeiani cu feciorii lui Arsenii, Ilisei „şi alţi fraţi ai lor, ce le sunt răzeşi, zicând că au moşie cu dânşii în **Zmeiani**, în **Bălăciani** şi în **Pauleşti** şi cumpărături, cum au arătat un zapis de pâră de la Vasile vodă, şi ei nu-i lasă să-şi ţină cumpăraturile precum le spun şi dresele, ci ţin în seminţie şi un heleşteu ce au cumpărătură şi danie de la părinţii lor, ce este în Bălăciani, în partea de jos”[451].

1691, aprilie 19: Carte de împuternicire, dată Tudose Dubău mare logofăt, Vasile Costachi mare vornic şi Andronic mare spătar „fratelui nostru Ion Tălăbăscul vtori logofăt, ca să fie volnic a ţine şi a opri toate părţile de ocini din satul **Bălăceni** şi din **Păuleşti**, ce sunt în ţinutul Tutovii, pe apa Smilii şi a Bogdanii, care părţi au fost ale Mugucioaei, care le-a dat lui Dumitru postelnic, tatăl lui Ion Tălăbăscul, luându-l fecior de suflet Murgucioae… să aibă a le ţine şi a le opri dinspre Negruţ şi dinspre fraţii lui, feciorii lui Neculai din **Zmeiani**, pentru că au avut pâră de faţă Negruţ şi fraţii lui cu Ion vtori logofăt… iar feciorii lui Neculai să lipsească”[452].

---

450 Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 28, pp. 41, 42

451 Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 43, pp. 60, 61

452 Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 31, pp. 43, 44

1692, iunie 1: Ştefana, fata Dumitrei, nepoata Anghelinei Gheorghiţoaei vinde lui Ion Păladie, drept 5 lei, „toată partea mea ce se va alege din iaz, din jumătate de sat **Zmeiani**, din partea de sus, ce este pe Smila, şi partea din **Păuleşti**, din tot locul, şi partea din **Bălăciani**, din tot locul… dinaintea lui Preda armaşul cel mare, Toader Bujoranul vornicul, Ion Negruţu din Zmiiani, Tănasă Buciumaş din Zmiiani”[453].

PĂULEŞTI

(comuna Lunca Banului, Vaslui).

1574, aprilie 13: Întărit de Petru (Şchiopul) voievod fraţilor Mihail Arvat, Toader şi Nicoară, care cumpără, cu 350 zloţi tătăreşti, de la Anghelina monahia, fata Drăghinei, fata pârcălabului Hărman, şi de la nepoatele ei de soră Măriica şi Aftemia, fetele Nastasiei monahia, şi de la nepoatele lor Nastasia, fata Tudosiei, nepoata Mariei, şi iarăşi fetele Drăghinei, fata lui Hărman pârcălab, „ce au avut din dresele de împărţeală şi ce a avut buna lor Drăghina de la tânărul Ştefan voievod, o selişte pe Prut, anume **Păuleştii** (comuna Lunca Banului[454], Vaslui)… Iar hotarul să-i fie după vechiul hotar”[455].

---

[453] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 50, p. 69
[454] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 185
[455] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XIX, Iaşi 1927, pp. 82-84

PĂULEŞTI

(pe Bâc, Orhei, Moldova).

1545: Hotarnica moşiilor mănăstirii **Căpriana**, întărită prin uric de la Petru (Rareş) voievod: „Se începe hotarul de la Ișnovăț, este piatră dinspre răsărit și alta împotrivă, ce este peste Ișnovăț, dinspre amiazăzi; se hotărăște cu **Mimorănii** și se coboară dincoace, în Valea lui Coste, și se suie drept la deal, înspre răsărit, și este piatră în muchie și purcede înspre miazănoapte, pin vărsătura apei, pin mijlocul poienilor și se hotărăște cu locul **Trușănilor** și este piatră. Până aice a mers tot împreună cu a Mimorănilor hotar, de acolo purcede prin codru, pe vărsături deasupra Trușănilor și pe deasupra **Cojușnii** și pe deasupra **Volosănilor**, tot pe vărsătura apei, și se scoboară drept înspre Bâc, pe o vale ce se numeşte Domnească. / În gura văii acesteia este moviliță și piatră. De acolo, merge drept peste Bâc, în ținutul Orheiului, la movila ce este în gura văii **Găleştilor** și este pus cu piatră. Și de acolo purcede înspre apus, pe zare dealului, cu hotarul Găleştilor, prin fundul văii Căldă-roasăi și loveşte mai sus de gura văii țarinii și în zarea dealului este piatră, și merge pe muchia dealului, până se împreună cu hotarul **Vărzăreştilor**, într-o vâlcică; se coboară drept la vale, în siliștea Vărzăreştilor, prin talpa casei lui Stan Vărzariu s-a pus piatră și mai la vale, fântâna cu budăi de stejar. / Și purcede alăture spre hotarul **Pitușcii**, până la Voloate și se suie drept pin voloate, la deal, este moviliță și piatră. De acolo, purcede

pin vărsătura apei drept muchia, alături cu hotarul Pitușcii, pe la țigla cea mare cu dumbravă, unde se hotărăște și se împreună cu hotarul **Păuleştilor**, este piatră, și se coboară drept înspre apus, în Vale Păuleascăi, este moviliță și piatră, și taie curmeziș până în zarea dealului, la ruptură, spre Bâc, unde se împreună cu hotarul **Neșcanilor** și taie drept peste Bâc, în gura Verchii și pe mijlocul văii Verchiei se suie la deal și, în muchie, este piatră, și purcede tot zarea, mai la deal, deasupra **Tuzorii** și pe mijlocul codrului, pe deasupra **Uneaștilor** și pe deasupra **Horodiștii** dinspre Bâc, până în poienile Cunilii și acolo este țiglă mare, goală, fără copaci, și piatră, și coboară drept la vale și trece peste Cunila și se suie la deal, la lacul cu rogozul lui și merge pin mijlocul codrului, și se coboară la Lacul Negru și trece peste valea **Ciorăștilor**, prin poieni, și se suie la deal, pe Valea Noarbei și iese deasupra Ciorăștilor, până deasupra **Răcătăului** și merge pin dumbravă spre Bâcovăț și se împreună cu **Corneştii**, este piatră în drum, și trece peste Bâcovăț. în ținutul Lăpușnii, drept la deal și se împreună cu hotarul **Cârsteştilor** și al **Căzăneştilor** și al **Săcărenilor** și merge pe mijlocul codrului, până în Poiana Cârlanilor, și merge pe marginea poienii, dinspre amiazăzi, înspre răsărit, mai jos de fundul Vălcinețului, este piatră într-o costișă, și se suie până în muchia dealului și merge în jos drept prin codru și se apropie de unde se văd marginile **Târnovcii**, din jos, dinspre mănăstire, este piatră în codru, unde am stătut de am arătat marginile poienii, și de la piatră se coboară drept la vale și taie pe valea Târnavcăi mai sus de luncă, în marginile poienii dinspre mănăstire este piatră, și de la piatră se suie drept la deal în mijlocul codrului, piatră și buor domnesc într-

un stejar, și ia culmea dealului, în jos, înspre răsărit, între Botna și între Cătarha, deasupra ulmilor, până în fundul Suricii, în poiană este piatră, și purcede pe culme, între Surice și între Cătarha, deasupra **Pojorănilor**, și se împreună cu hotarul Mimorănilor, mai sus dintâi pomenit, într-o moviliță drept acel hotar întâi pomenit și de la moviliță se coboară la vale, peste Cătarha, și se împreună cu hotarul de unde am purces dintâi, în siliște **Zăpenilor** și a **Mimorenilor**”[456].

1757, noiembrie 23: Scrisoare de mărturie a lui Darie Băluţăl, fecior lui Ştefan Băluţăl din **Hârtop**, de la ţinutul Orhei, spre folosul feciorilor lui Toader, Vasile, Postolache şi Neculai şi al fiicelor Măriuţa, Ştefana, Maria şi Catrina, ca să se ştie, în absenţa dreselor arse de un turc, „precum având eu moşii de laştină la satul **Cotelnicii**, partea dinspre apus, ce merge până la apa Ivancei, pe care parte este şi o moară, pe care o stăpâneşte Vasile, feciorul lui Căpotici în tăria lui, neavând nici o treabă, fiindcă este pe hotarul Cotelnicilor şi, de-mi va da mâna, mă voi judeca cu dânsul. / Aşijderea, şi jumătate de sat din **Ohrincea**, de baştină, ce este în jumătate cu Zugrăvoaia şi din jos se hotărăşte cu Oniţacanii, şi un bătrân din jumătate de sat de **Boşcana**, cu vad de moară în Ichel, împreună cu Ioniţă Brâncă, şi în **Chetrosul** iarăşi un bătrân, cu vad de moară, unde are şi Lupul, feciorul lui Postolachi Donici. Aşijderi, în saul **Verpca**, iarăşi un bătrân de baştină, şi **Păuleşti**, pe apa Bâcului, cu vad de moară, şi în **Ciocana**, ce merge până în apa Bâcului, cu vad de moară în Bâc, care vad este vândut dintr-însul partea Mogâldioai lui Măzărachi medelnicerul, ce o

[456] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 7, pp. 11, 12

stăpâneşte Constantin Râşcanul fost mare stolnic, fiul lui Toader Râşcanul pitar, şi în **Crăsteşti**, la Lăpuşna, şi în **Căzăneşti**, şi în **Găleşti**, tot pe apa Bâcului, pe ţinutul Orheiului, şi în **Focşăşti**, dimpreună cu alţi răzeşi. Pentru acestea toate am avut zapise şi alte drese şi întâmplându-se de mi-a aprins casa un turc, mi-au ars toate scrisorile de aceste moşii şi din altele, ce am mai avut. Şi, nerămânându-mi nici un fel de scrisori, ca să poată stăpâni feciorii mei, le-am dat această scrisoare de mărturie… / Osebit că încă mai am o parte de moşie la **Oniţcani**, partea Ilenii, pe care a fost şi zapis şi l-a apucat hatmanul Ioniţă Stutza şi n-am putut să-l mai scot"[457].

1774, iunie 5: Satul **Păuleştii**, ţinutul Orhei-Lăpuşna, ocolul Faţa Bâcului, după recensământul lui Rumeanţev[458], avea **toată suma caselor 26**. Scădere rufeturi 26: 17 scutelnici ai stolnicesei Cărpoai şi ai Tomiţii, fiului dumisale, 1 mazil, 5 femei sărace, 3 ţigani. / **Scutelnicii:** Ursul Hartolomei / Andrei fratele lui / Alecsandru fratele lui / Lupul Buzdugan / Ioniţă Batâru / Iacob Buzdugan / Grigoraş fiul Mariei / Grigoraş fiul popii / Pavel Buzdugan / Manoli Vâjâială / Vasile Giganu / Pahomi Vidraşco / Năstas Erhan / Grigoraş, ciubotar / Ion Gigan / Constandin Vidraşco / Acsinti, plugariul. // **Alte rufeturi:** Antohi Danul, mazil / Ioana, femeie săracă / Ştefana, femeie săracă / Mariuţa, femeie săracă / Safta, femeie săracă / Ioana, crâşmăreasa / Ion, ţigan al stolnicului Carp / Constandin, ţigan al stolnicului Carp / Lupul, ţigan al stolnicului Carp.

---

457 Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 229, pp. 235, 236

458 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 421, 422

1904: „**Păuleşti**, sat în judeţul Orhei, aşezat într-o vâlcea ce se deschide, în stânga, în valea Bâcului. Face parte din volosti Tuzora. Are 190 case, cu o populaţie de 1.000 suflete; 373 vite mari. Împrejurul satului sunt vii"[459].

PĂUNEŞTI

(comuna Putna, Vrancea).

1627, septembrie 1: Zapisul comisoaiei Ileana şi a fratelui ei Vasile din **Turcineşti** (lângă Burcioaia, inclusă în oraşul Adjud, Vrancea), prin care mărturisesc că au „vândut jumătate de sat din Turcineşti, ce este în gura Trotuşului, unde dă în Siret… Dabijăi din **Păuneşti** (aproape de Adjud, Vrancea), drept 50 taleri bătuţi… dinaintea popii Dumitru, popii Ilii, Vasilie Crucean. Arhip şi Iosip din **Dămăeşti** (Dănăeşti, lângă Mănăstioara, Vrancea), a lui Ionaşcu Putna fost vornic, Ţuţuian şi Ghiorghie din **Todireşti** (lângă Burcioaia, inclusă în oraşul Adjud, Vrancea), Piialeş sin Nechifor din **Jevreni** (satul Viişoara, inclus în Oneşti, Bacău) şi dinaintea lui Erimiia Puful ot **Turbata** (lângă Burcioaia, inclusă în oraşul Adjud, Vrancea)"[460].

1634, mai: Zapisul lui Vasile Crucean din **Ionăşăşti** (comuna Nicoreşti, Galaţi) şi Ioniţă din **Căli-**

---

[459] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 162

[460] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 236, pp. 321, 322

mănești (comuna Siretu, înglobat în orașul Mărășești, Vrancea), care, din porunca lui Vasile Lupu voievod, au strâns martori și au mers „la sat la **Todereşti** (pe Siret, ținutul Adjud, Bacău), să-i hotărâm și să-i alegem (pârcălabului Dabija) a sa dreaptă ocină și cumpărătură de la Ileana comisoaia și de la Vasile Boboc, jumătate de sat de Todereşti, partea de sus, drept 50 de galbeni, și din partea de jos două pământuri de frunte, ce au cumpărat iarăși de la Vasile Boboc și cu loc de casă în vatra satului. / Deci noi am strâns oameni buni și bătrâni, anume: Gligorie Susanul din **Torceşti** (comuna Umbrărești, Galați), popa Dumitru din **Rugineşti** (comuna Ruginești, Vrancea), Țuțuian de **Păuneşti** (comuna Păunești, Vrancea), Piialeș de **Jevreni** (azi Viișoara, comuna Ștefan cel Mare, înglobat în Onești, Bacău), Iosip și Constantin, Simion, Vasile și Acsinte de **Dănăeşti** (sau Dănești, în Mănăstioara, comuna Fitionești, Vrancea), Irimia de **Turburea** (ținutul Adjud, Bacău), Andrei Țițul de Ionășești, Gheorghe de **Drăghiceşti** (Drăgușești, comuna Helgiu, Bacău), Bosiiuc, Ion și Sava de **Măreşeşti** (orașul Mărășești, Vrancea), Buda de **Văleni** (comuna Ruginești, Vrancea), Cârstian, Cohan, Dărman, Ghirvasie, Vasilie Corbul și Ionașco Pălici de **Domneşti** (comuna Pufești, Vrancea), Silion de **Copăceşti** (comuna Ruginești, Vrancea) și mulți oameni buni din sus și din jos, dimprejur megieși. Și am ales jumătate de sat Todereşti, partea de sus, și din partea de jos un răzor de frunte și cu loc de casă, cu toate nemeasterile, iar trei răzoare le-au lăsat pentru tocmeala cea bună. Însă vânzarea acestui răzor din partea de jos și cu casele, și pivniță și alte nemeasteri s-a biciuluit drept 300 de taleri”[461].

[461] AȘSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII,

1634, septembrie 4: Zapisul comisoaiei Ileana, mătuşa lui Toderaşcu pitar, şi al fratelui ei Vasile Boboc, cu nepoţii Anghelina, Lola şi Maria, fetele lui Obrejan Ţigan, şi Condrea, nepotul lui Ţigan, prin care mărturisesc că au vândut „jumătate de sat din **Todereşti** (ţinutul Adjud, Bacău), partea din jos, ce este pe apa Siretului, în ţinutul Adjudului… Dabijei ce a fost pârcălab, drept 70 ughi… Şi într-această tocmeală au fost Vasile Crucean şi Necula de **Ionăşeşti** (comuna Nicoreşti, Galaţi), Haret şi Dumitraşcu de **Călimăneşti** (comuna Siretu, inclus în Mărăşeşti, Vrancea), Simion şi Iosip de **Dăneşti** (în Mănăstioara, comuna Fitioneşti, Vrancea), popa Dumitru ot **Rugineşti** (comuna Rugineşti, Vrancea), popa Mihai ot **Păuneşti** (comuna Păuneşti, Vrancea), David de la Boul, Peleş de **Turburea** (ţinutul Adjud, Bacău) şi mulţi oameni buni dimprejur megieşi”[462].

1635, mai 7: Întărit de Vasile Lupu voievod starostelui Dabija, în baza unui zapis de mărturie de la Petre şoltuzul şi cei 12 pârgari din **Adjud**, „scriind cum au venit înaintea lor Tudora, fata lui Dragotă, nepoata lui Oţăl, şi Avrămia, fata lui Puşcă, tij (la fel) nepoata lui Oţăl, şi feciorii ei şi au vândut un vad de moară, Vadul lui Puşcă, din sus de **Stoişti** (sat pe Putna, înglobat în oraşul Focşani, Vrancea) lui Dabija părcălabul, drept 20 taleri număraţi, patru boi şi două vaci, înaintea preotului Sava, Ionaşcul, Mircii şi Irimiei din **Păuneşti** (comuna Pău-

București 1974, doc. 109, pp. 120, 121

[462] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 253, p. 284

nești, Vrancea) și a Iurei din **Bârlădești** (lângă Rădulești, comuna Vânători, Vrancea) și a multor oameni buni"[463].

1638, iulie 22: Frații Iftodie și Nicoară de **Păunești** (comuna Păunești, Vrancea) vând pârcălabului Dabija, drept 50 de galbeni, „o vie a lor, din sat din **Păunești**... dinaintea lui Chiriac de **Conțăști** (Conțești, comuna Sascut, Bacău), Gligorie Susanul de **Torcești** (comuna Umbrărești, Galați), Ionașicu Menghia, popa Mihaiu, Șușuian, Neculai feciorul lui Țuțuian, Dămiian fiastrul lui Țuțuian, Ursul feciorul lui Albotă, și frații săi Grigore și Apostol din **Păunești**"[464].

1644, mai 4: Condrea, feciorul Nastasiei de Toderești, vinde Dabijăi ce-a fost pârcălab, drept 20 ughi (ducați unguești), „toată partea noastră din satul **Todérești** (comuna Priponești, Galați) și din **Mihăilești** (comuna Sascut, Bacău), din vatra satului, din câmp și din pădure... dinaintea popii Dumitru de **Ruginești** (comuna Putna, Vrancea), Necula Crucean de **Ionășăști** (comuna Nicorești, Galați), Tofan, Iosip și Vasile Buboc de **Todérești**, Albotă și Gligorie de **Păunești** (comuna Putna, Vrancea)"[465].

1646, martie 6: Erimie Cârstiian ot **Păunești** vinde lui Matei Basarab voievod, drept 170 ughi (ducați unguești), „partea de ocină, câtă am avut dimpreună cu frații mei, în satul **Soveja**, a patra parte toată, care moșie

---

[463] AȘSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, București 1996, doc. 110, p. 150

[464] AȘSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, București 1998, doc. 427, p. 406

[465] AȘSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, București 2005, doc. 313, p. 304

ne este încă de la moşul (bunicul) nostru Bogdan"[466].

1707, noiembrie 20: Întărit de Mihai Racoviţă voievod fostului mare vistiernic Ilie Catargiul, care primeşte ispisoc pentru părţile lui din satul „**Turburea, ce se cheamă Pufeştii**", în baza unui zapis de la Vasile Hardalupa, Alexa Puful, Dumitraşco Puful, Iachim şi Dumitru Puful, Onmianghia, Vasilache şi Ştefan Pealeş, în care „mărturiseau cu sufletele lor cum ştiu ei că a cumpărat răposatul Dabija vodă jumătate de bătrân din **Turnurea**, din partea Puceleştilor, ce se împarte pe 9 bătrâni, a cumpărat Dabija vodă jumătate de bătrân, ce se hotărăşte fin apa Siretului, până în hotatul Spăriaţilor, din partea **bătrânului Bagulias**; / şi alt zapis, de la Ursul Găndacul, feciorul lui Iosip din **Drăghiceşti**, şi de la femeia lui Ştefania, care i-au vândut un pământ în frunte la Pufeşti, la Turburea, ce este din **bătrânul Ursul**, din apa Siretului, până în hotarul Spăriaţilor, ce se cheamă drumul Furilor… / şi alt zapis, de la Alexa Puful, femeia lui Ioana şi feciorii lor Simion şi Grozav, care i-au vândut un pământ de frunte în Turburea, din **bătrânul Drăgălina şi Cortei**, cu selişte de sat… /şi alt zapis, de la Ursul fecior Donosii de **Drăghiceşti**, femeia lui şi feciorul Toader, care i-au vândut 3 răzoare în Turburea, din **bătrânul lui Ursu**… / şi alt zapis, de la Durac şi Gherghina, feciorii Cărstei, de la femeia lui Mărina, fata Struţăi, nepoată lui Irod de la Pufeşti, care i-au vândut partea mamei lor Marina din partea **bătrânilor lor Struţ şi Irod**, învoindu-se cu soră-sa Gherghina să vândă şi partea ei de la Pufeşti, iar ea să ţină partea frăţâne-său Durac de la **Rugineşti**… / alt zapis, de la Hilimon, fecior

---

[466] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 306, p. 248

lui Simion a Damaschinei de **Ioneşeşti** şi de la femeia lui Nastasia şi de la feciorii lor Ion şi Ioana, care le-au vândut un răzor în frunte la Turburia, din **bătrânul Pieleseştilor** care se cheamă Pufeşti… şi un răzor în frunte, la selişti, din **bătrânul Frenţăştilor**, ce este la **Ionăşeşti**. / Şi alt zapis, de la Vasile, fecior lui Gheorghe Grecul, nepot Cornei din Turburea, şi de la Hilimon, ginerele lui Gheorghe Negrul, care i-a vândut un pământ de frunte la **Mihăileşti**, de pe **moşul** (bunicul) **lor Cornea**… Aşijderi, i-a mai vândut un răzor de frunte la Turburea… / şi alt zapis, de la Tănasie Drăguţul şi femeia lui Tudosia, din satul **Păuneştii**, care i-au vândut un bătrân, ce este la Bahlui, lângă Căretna, lângă Păuneşti, în ţinutul Putnei, care jumătate de bătrân le-a fost cumpărătură din Hedul şi jumătate din Condrat; şi tot într-acel zapis, pentru un bătrân, iar la Bahlui, ce l-au fost cumpărat Alexandru Albotă, vornicul de **Domneşti**, şi murind Albotă şi rămânând un fecior al lui, Istrate, şi căzând la o datorie, a plătit acea datorie un nepot al lui Ion a Palaghii, care a luat moşia şi a vândut-o vistiernicului Ilie Catargiul”[467].

1753, aprilie 9: Efrim Michiu monah dăruieşte „vărului Toader Danu… neavând roadă, adică copii, părţile care le am dreaptă ocină de la moşul (bunicul) meu Michiul comis, adică toate părţile mele de la ţinutul Putnei: la **Rugineşti, Păuneşti, Bou, Angheleşti** şi **Uricheştii din jos**, câte le-am stăpânit eu”[468].

---

[467] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. IX, Iaşi 1914, pp. 201-204

[468] Codrescu, Theodor, *Uricarul,* vol. X, Iassi 1888, pp. 74, 75

1774, iunie 26: Satul **Păuneştii**, ţinutul Putnii, ocolul Luncii, după recensământul lui Rumeanţev[469], avea **toată suma caselor 49**. Scădere rufeturi 49: 2 scutelnici boierești, 5 preoți și diaconi, 1 nevolnic, 40 poştași, 1 slugă. / **Poştașii**: Ștefan Canteș / Grigori Canteș / Tomiță fiul lui Ion / Lupul fiul diaconului / Vasile fiul lui Ion / Gavril, funar / Darie fiul lui Stafi / Negul Ursulețu / Toader, funar / Nica Săracă / Simion Vrabie / Ioniță One / Ignat Pavăl / Ursul Pavăl / Arvinte Pavăl / Toader Chifane / Ion Bortian / Gheorghe Gângav / Bogdan Chifane / Costantin, chelar / Ursul Lazor / Ioniță Lazor / Simion a Vasiloae / Gheorghe Berbece / Ion Caute / Ioniță Postolache / Ioniță Chifane / Vasile Lupaşco / Gheorghiță Lupaşco / Ioniță Berbece /Neculaiu Postolache / Irimie Berbece / Neculai Cateș / Istrate Hărăbor / Tănasă Dănăilă / Chiriac Mânzat / Mistode / Iftenie Lazor / Ștefan Andronic / Antohie. // **Rufeturi:** Năstasă, vier paharnicului Iordache Darie / Ștefan fratele lui Năstasă, vier la fel / Gheorghe Novac, chelar dumnealui hatmanului Razu / Ioniță, porcar, nevolnic / Popa Simion / Popa Iordache / Diaconul Ilie / Diaconul Lazor / Diaconul Tănasă. // **Birnici:** Gavril Cârliman / Negoiță, bejenar / Vasile Bogdan din Anghelești / Ivaşco, la fel / Vasile, bejenar, la fel / Dobre, bejenar, muntean / Radul Molde / Ioniță, muntean / Gavril din Cruce / Pintilei din Moviliță / Toader fiul lui Hortolomei / Sandul Arsănie din Moviliță / Apostol Pleș / Toader Piciorlungu / Costantin sin popa / Ioniță Molde / Andrii Leva / Ion Dănilă / Dragul, bejenar / Stoica, bejenar / Iovul / Tănasă

[469] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, pp. 281, 282

Păragină /Sandul fiu lui chelar / Ion Dămian din Fitionești.

1901: „**Păuneşti**, comună rurală în judeţul Putna, plasa Şuşiţa, situată pe dealul ce începe de la Diocheţi, la 36 km de capitala judeţului. De la Caregna, spre sat, sunt două văi, numite Valea cu Apă şi Valea Caselor, care trec prin mijlocul comunei. Se compune din cătunele: Boul și Păunești (unde e și primăria comunei). Are o populație de 940 familii sau 3.662 suflete, din care 736 contribuabili, locuind în 866 case; 2 biserici parohiale: una cu hramul Cuvioasa Paraschiva (parohia Păunești), alta cu hramul Sf. Gheorghe, ambele în cătunul Păunești; 1 biserică filială, cu hramul Sf. Nicolae, în cătunul Boul (parohia Păuneşti-Boul); 1 şcoală mixtă, frecventată de 165 elevi, și 16 eleve. Vite sunt: 460 boi, 312 vaci, 104 cai, 570 oi, 106 capre şi 998 porci. Industria și comerţul se practică de către 22 comercianţi. Se cultivă via, pe o întindere de 424 hectare, de către 742 agricultori. Sunt 137 stupi cu albine. / **Păuneşti**, cătun în comuna cu același nume, așezat pe dealul ce începe de la Diocheţi. Are 2 biserici parohiale, una cu hramul Cuvioasa Paraschiva şi a doua cu hramul Sf. Gheorghe; 1 şcoală mixtă, frecventată de 165 băieţi şi 16 fete”[470].

---

[470] *Lahovari, George Ioan, Marele Dicţionar Geografic al României, volumul IV, Bucureşti 1901, p.* 664

PAUSTOVA

(„satul lui Pavust”, Paustova, comuna Lipnic, Moldova).

1437, deecembrie 20: Întărit de Ilie şi Ştefan voievozi marelui boier Mihail de la Dorohoi, care primeşte uric pentru „satele lui şi privilegiul pe care i 1-a dat sfânt răposatul părintele nostru, anume: satul Chindinţi (Cândeşti pe Siret, comuna Mihăileni, Botoşani), şi satul lui Herţea (Herţa, raionul Hliboca, Ucraina), pe Prut, **satul Pecialăuţi** (raionul Noua Suliţă, Ucraina), la Pecialova, şi satul Ugrinăuţi (Grineacica, comuna Rohatin, raionul Hotin, Ucraina), şi satul la Iaz (Stăuceni, în Vorniceni, Botoşani), şi satul pe Rochitna (Rochitna, raionul Noua Suliţă, Ucraina), încă satul unde a fost Dragomir al lui Mândrea (Cerlena, raionul Noua Suliţă, Ucraina), încă satul Coteleu (Cotelău, raionul Noua Suliţă, Ucraina), şi satul Milianăuţi (Mălineşti, raionul Noua Suliţă, Ucraina), încă satul unde a fost Şizco (Şişcăuţi, comuna Ringaci, raionul Noua Suliţă, Ucraina), încă satul Dzinăuţi (Dinăuţi, raionul Noua Suliţă, Ucraina), încă satul unde a fost Malici, lângă Giurgică (Malinţi, raionul Hotin, Ucraina), încă satul de lângă Simca (Sincăuţi, comuna Malinţi, raionul Hotin, Ucraina), încă satul Salicee (Şilăuţi, comuna Bocicăuţi, raionul Hotin, Ucraina), încă satul Cristinţi (Cristineşti, comuna Mălineşti, raionul Noua Suliţă, Ucraina), încă satul unde a şezut Petrişor, la capătul Doljocului (Doljoc, comuna Malineşti, raion Noua Suliţă, Ucraina), şi încă satul, sub Luncuşoară, unde şade Dragomir (Zalucea, comuna Drepcăuţi, raionul

Bticeni, Moldova)), şi încă satul, în jos de Prut, Itovoeuţi (sat pe Prut, lângă Rădăuţi-Prut, Botoşani), şi satul Rădăuţi (Rădăuţi-Prut, Botoşani), şi satul Vişneuţi (Işnovăţ, azi Rediu, comuna Rădăuţi-Prut, Botoşani), şi satul Lipnic, la Nistru (Lipnic la Nistru, raionul Donduşani, Moldova), încă satul unde a fost Cuseară (Bârnova, raionul Donduşani, Moldova, fost Vusareu), şi încă satul unde sunt Caragunicii (Tumaniuca, înglobat în Mereşeuca, comuna Lencăuţi, raionul Donduşani, Moldova), încă satul la moara Naslavcei (Naslavcea, raionul Donduşani, Moldova), încă satul lui Pavust (Paustova, comuna Lipnic, Moldova), încă satul de lângă Macsim (Maxim, în Mereşeuca, comuna Lencăuţi, raionul Donduşanu, Moldova), încă satul lui Mirişce (Mereşceuca, comuna Lencăuţi, raionul Donduşani, Moldova), încă satul unde este Noguicoi (lângă Lencăuţi, raionul Donduşani, Moldova), şi satul unde a fost Cleţină (lângă Lencăuţi, raionul Donduşani, Moldova), şi satul Tereşeuţi (Teleuşca, raionul Donduşani, Moldova), încă satul unde este Rospop, în jos la Bineva (Făgădău, comuna Văscăuţi, raionul Floreşti, Moldova), şi satul Cuhareuţi (Cuhureştii de Sus şi de Jos, raionul Floreşti, Moldova) şi alt sat, Cunicea, sub Bineva (Floreşti, raionul Floreşti, Moldova), şi satul unde este Ţârvici (Ţâra, comuna Ghindeşti, raionul Floreşti, Moldova), încă satul, sub Caragine, unde este Simeon cneaz, la obârşia Dobruşei, încă satul, sub Caragine, Dobruşa, şi satul, sub Caragine, Mordvina, încă satul, mai jos de Mordovina, sub Caragine, pe Dobruşa, unde sunt Fântânile (toate părţi ale comunei Receşti, raionul Rezina, Moldova), încă satul lui Oleşco, sub Caragine (Olişcani, raionul Rezina, Moldova), încă satul, la obârşia Rezinei, unde şade Ţigan (Sămăşcani, raionul Rezina, Moldova)),

încă satul, pe Răut, unde este Vadul Pietrei (Lazo, numit şi Piatra, raionul Orhei, Moldova), şi, mai sus de Vadul Pietrei, tot pe Răut, la capătul Stâncii (Stânca, comuna Slobotca, raionul Ohei, Moldova), încă satele, pe Răut, unde este moara, încă satul, la Moiatinul de Jos (toponim), unde este Nichita (Ghermăneşti, comuna Suhuluceni, raionul Orhei, Moldova), şi satul unde şed Grabăuţii (Văsieni, comuna Suhuluceni, raionul Orhei, Moldova), la capătul de sus al Culişăului, unde a şezut Radul (Văsieni, comuna Suhuluceni, raionul Orhei, Moldova), şi încă seliştea unde este iazul, la Cornul Bagului, unde au şezut fiii lui Cosco (Bahu, comuna Seseni, raionul Călăraşi, Moldova), încă seliştea de sub Măiatini, unde şade Rujici, şi, la Moiatinul de Sus, satele ce au fost ale cneaghinei, şi, la Carpeni, satul unde şade Stan, şi, la capătul de sus al Carpenilor, la Başeu, unde şade Matei (Mateieni, comuna Corlăţini, Botoşani), şi, sub Dumbrava înaltă, unde şade Miclouş (Miclăuşeni, comuna Corlăţeni, Botoşani)… Iar hotarul tuturor acestor sate mai sus scrise să fie cu toate hotarele lor vechi, pe unde au folosit din veac"[471].

1770-1772: Satul **Paustova**, ţinutul Hotinului, ocolul Nistrului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[472], **toată suma caselor: 13**. Scădere rufeturi 2: 1 popă, 1 dascăl. Rămân birnici 11. / **Birnicii**: Gavril, cioban / Ion al lui / Boghiul / Paustovanul / Gordaș / Lupul Țurcanul / Duca / Șchiopul fiul Boghiului / Ion,

---

[471] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 175, pp. 245-248

[472] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 152

vornic / Rusul, cibotariul / Alecsa, vornic. // **Rufeturi:** Popa Nicolae / Fodor, dascăl.

1904: „**Paustova**, sat în judeţul Soroca, volosti Otaci, lângă staţia căii ferate Ocniţa, aproape de satul Lipnic. Are 194 case, cu o populaţie de 1.200 suflete; 370 vita mari”[473].

PĂUŞEŞTI

(comuna Dumeşti, Iaşi).

1425, decembrie 28: Întărit de Alexandru cel Bun „fiilor lui Ştefan Stravici, Toader şi Petru”, care primeau uric pentru „trei sate în Cârligătură, anume: unde este Şerba Păuşescul (Păuşeşti) şi Lazor, altul unde este Neagu Barbosu şi Dragomir Hasnăş (Hăsnăşeni), al treilea Bălţaţi. Încă le-am dat, pe Nirova, patru sate, anume: unde a fost Laţcu, altul unde este Mihul şi Panici, al treilea unde este Stancuţ, al patrulea unde este Stanciul… Iar hotarul acestor sate să fie cu toate hotarele vechi, pe unde au folosit din veac”[474].

1635, martie 26: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Ieremia Murguleţ şi cneaghinei lui Candachia, fiica lui Toader Dragotă fost mare vatah, care primesc urice pentru „jumătate de sat **Păuşeşti** (comuna Dumeşti, Iaşi), cu loc de mori pe Pârâul Carului, care este în ţinutul

---

473 Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 162

474 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 62, pp. 90, 91

Cârligăturii, cumpărătură de la monahul Ioan, fiul lui Pitic fost vornic, şi de la unchii lui Dumitru şi Nastasia, copiii lui Gheorghe Pitic, pentru 120 ughi galbeni". / „Şi de asemenea, din acelaşi sat Păuleşti, a treia parte din jumătate de sat, pe care a avu-o părintele Toader Dragotă, cumpărătură de la fratele lui Lupul Dragotă, iar lui i-a fost cumpărătură de la Lupul Moga, pentru 25 de ughi galbeni". / „Şi de asemenea, altă parte din Păuşeşti, cumpărătură de la Stratul Bolea ceaşnic, pentru 67 taleri de argint". / „Şi de asemenea, jumătate din satul Dărmăneşti (în Bucovina), pe râul Suceava". / „Şi la aceasta întărim… o parte de ocină din satul Liteni (în judeţul Suceava), pe Şomuz… cumpărătură de la Erina, Ileana şi Gheorghe, fiii lui Mihalcea din Costeşti (lângă Cămârzani, judeţul Suceava)". Şi la aceasta, întărim două fălci de vie de la **Cotnari**, în Dealul Piscopului, pe care le-au cumpărat Eremie Murguleţ cu cneaghina lui Candachia de la cneaghina Orăşoaie, pentru 80 de taleri de argint"[475].

1635, iunie 12: Zapisul fostului jitnicer Vasile Roşca şi al lui Eremiia Murguleţ, prin care mărturisesc cum au ales pe „Pătraşco Dragotă, ce a fost spătar, şi pe frate-său Dumitru Dragotă, şi pe Ionaşco, Marco, Cârstea şi Andrei, feciorii Ilei, Ştefan cel bătrân şi pe Maxim feciorul Turcului din **Bereşti** (lângă Dumeşti, comuna Dumeşti, Iaşi) ca să ne aleagă hotarele, cum au ţinut mai dinainte vreme moşii noştri şi cum au hotărât şi Cârstea vornicul, împreună cu Dragotă. / Deci ne-au socotit să ne fie hotarul din hotarul **Oneştilor** (înglobat în Păuşeşti, comuna Dumeşti, Iaşi) în jos, alături cu heleşteul, însă

---

[475] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 72, pp. 87-90

într-apa heleşteului să nu aibă Eremiia treabă; şi de la iaz, pe sub deal, până deasupra puţului cu un pas; şi de la puţ, pe sub deal, pe drumuşor, până în drum; şi pe drum în sus, până capul piscului; şi din capul piscului, într-o scursură ce dă în capul iazului Vrânceanului, ca să-şi facă iaz, unde a fost Iazul Vrânceanului; pe acel loc să-şi facă şi Eremiia iaz. Însă din capul Iazului Vrânceanului în sus să nu aibă Ieremia treabă şi satul **Păuşeştii** (comuna Dumeşti, Iaşi) nimic, numai să aibă treabă cu heleşteul lor"[476].

1774, mai 26: Satul **Păuşeşti**, ţinutul Cârligăturii, ocolul de Sus, avea, după recensământul lui Rumeanţev[477]**: Toată suma caselor: 30**. Scădere rufeturi, însă 14: 1 popă, 1 dascăl, 3 slugi, 4 ţigani, 5 sărace. Rămân birnici 16. / **Birnici**: Georgii, cioban / Miron zet (ginere) rus / Vasile Obrijan / Stanislav, muntean / Drăghel, muntean / Ioniţă, muntean / Ghene, muntean / Lupul, muntean / Ursul, muntean / Ştefan Topciu / Neculai, grădinar / Ioniţă, bejenar / Vasâle Beligă / Ioniţă Braşovianu / Ioniţă, bejenar / Ion, văcar. // **Birnici** ce s-au mai adaos din Păuşeşti priş ot (la fel din) ţinutul Romanului, adică: Maftei, rus din Cozmeşti / Toader, vechil ot tam (de aici) / Stoica, munteanu ot tam / Moiseiu, urchieş ot tam / Timofti sin (fiu) Moiseiu opt tam / Constandin fiu lui Moiseiu ot tam / Vasâle Sămăchiş ot tam / Ioniţă Drume / Ilie, cumnat Lupului. // **Rufeturi**: Popa Toader / Filip, dascăl / Trohin, vatav, slugă / Agapii, slugă / Ioniţă, chelar, slugă / Georgii, ţigan / Marie, ţigancă / Antohi,

---

[476] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 135, p. 170

[477] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 473

ţigan / Ioniţă, ţigan / Nastasia, săracă / Safta, săracă / Olăriţa, săracă.

1901: „**Păuşeşti**, comună rurală în judeţul Iași, în partea de est a plășii Cârligătura şi în hotar cu plasa Stavnicul. Teritoriul său este accidentat, prezentând, în partea dinspre vest, dealuri mari cu păduri, în partea de nord, dealuri acoperite cu vii și livezi, iar în partea dinspre sud-vest, şesuri acoperite cu cereale, fâneţe și imașe. Este formată din satele: Păuşești, Dumești, Hoiseşti, Căcărăzeni, Buţulucul, Holmul, Scobălţeni, Chilişoaia și Frumușelele, pe o suprafață de 18.064 hectare, cu o populaţie de 528 familii sau 2.497 suflete. Are 5 biserici, deservite de 3 preoţi, 3 cântăreţi şi 4 eclesiarhi; 3 şcoale mixte, conduse de 3 învăţători şi frecventate de 96 copii; o fabrică de teracotă; 6 mori pe apă şi 2 cu aburi. Din păduri, se exploatează lemne, cu care se face comerţ și cu străinătatea, Vite: 2.116 vite mari cornute, 228 cai, 2.915 oi şi 452 râmători, / **Păuşeşti**, sat în centrul comunei Păușești, situat pe dealul Păușești. Suprafaţa teritoriului e de 6.721 hectare, pe care se află și o pădure mare. Are o populaţie de 146 familii sau 631 suflete; o școală mixtă, înființată la 1865, frecventată de 33 elevi; o biserică, în mijlocul satului, deservită de 1 preot, 1 cântăreț şi 1 eclesiarh; 1 moară de aburi și 1 de apă. Vite: 450 vite mari cornute, 275 oi, 42 cai și 39 râmători”[478].

[478] *Lahovari, George Ioan, Marele Dicţionar Geografic al României, volumul IV, Bucureşti 1901, p.* 665

PECHEA

(sau Pechia, Covurlui, Galaţi).

1774, iunie 5: Satul **Peche**, ţinutul Covurluiului, ocolul Mijlociu, avea, după recensământul lui Rumeanţev[479]**. Poştaşi la Pechia:** Ştefan Lungul, vornic / Niacşul, muntean / Ion Mustiaţă / Costandin Sinica / Costandin, muntean / Mihai Burcă / Sandul Vartic / Ioniţă, ciobotar / Enachi Spâzuratul / Marin Spâzuratul / Vasile Lelica / Chiriac sin (fiu) lui / Manolache zet (al) lui Lelica / Todor, muntean / Maftei / Ion, cărăuş / Ionaşco Mardare / Tudor Grăjdar / Vasile, bârlădean / Ştefan, bârlădean / Toader Stanciul / Crăciun Morun / Stanciul Burcă / Oană al lui Turturică /Dediul al lui Morun / Vasile a ciobăniţii / Savin brat (frate) lui / Costandin, cârpaci / Niagul Bele / Ion Lungul / Pavăl Role / Stroe /Radul fiul lui Stroe /Gheorghe, herghelegiu / Şerban, holtei / Vasile Barbu / Paraschiv, muntean / Ignat fratele lui / Muşat / Mihălache / Dragomir Brăilă / Vasile, rotar / Ion, rotar / Crişan / Cazan / Tudor Pădure / Iordache, surugiu / Nan, cheptănar / Ion Ispravnic / Stoica Cloşcă / Stanciul, herghelegiu / Soica, rotar / Toader Stanciul / Gheorghiţă a babei Bălaşii / Gheorghe, văcar / Dumitru a Marandii / Mihai Porcugras / Ştefan Pelin / Dumitraşcu al lui Porcugras / Lupul Jăman / Costandin Calmare / Neculai Cărăbăţ / Moisă / Mane, muntean / Ion fiul lui Gherghina

---

[479] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 99, 100

/ Gheorghe Cimpoca / Mitre / Necula Ţârul / Ştefan Ţârul / Tudor Ţârul / Tofan, muntean / Costandin, cojocar / Preda, muntean / Miloş / Toader Dima / Ioniţă a Enii / Postolache Ţarălungă / Ion Pelin / Neculai, muntean / Vlad, muntean / Costandin frate lui Paraschiv / Ion Brăilă / Opre Brăilă / Dobrin / Ion Burcă / Ştefan, cioban /Dobre Topciul / Stoian Chiosa / Postolache, grec / Goe / Dragomir, cioban / Radul lui Spânzurat / Gheorghe Ladă / Gligore Putineiu / Vasilache Băşliaga / Ioniţă Corpaci / Gheorghiţă Colţa / Opre Cucul / Dumitraşco Colţa / Tănasi Iapăscură / Constandin Şchiopu / Pătraşco, chihae / Micul Parmac / Ion Burcă / Mile Palanchi. // **Rufeturi:** Popa Micul / Ioana, văduvă / In (altă) Ioana, văduvă / Catrina, văduvă / Stanca, văduvă.

1901: „**Pechia**, comună rurală în judeţul Covurlui, reşedinţa plășii Siretul, la 30 km de Galaţi, așezată pe valea pârâului Suhuluiul, care o străbate prin mijloc. Se mărginește: la est, cu teritoriul comunelor Frumușiţa şi Șiviţa; la sud, cu Slobozia Conachi; la vest, cu Mânjina, şi la nord, cu Cuca (cătunul Oasele). Se compune din două cătune: Târgul Pechia şi satul Pechia, care, până la 1887, formau comune deosebite. Satul e format din foşti clăcași, împroprietăriți la 1864, iar târgul din plugari, negnțători şi meseriași. Are o populaţie de 571 familii sau 2.295 suflete, din care 440 contribuabili, locuind în 479 case şi 30 bordeie; o biserică, cu hramul Adormirea Maicii Domnului, formând o parohie, cu 1 preot paroh, 2 preoți ajutori şi 2 cântăreţi; o şcoală mixtă, frecventată de 137 copii şi condusă de 2 învăţători şi 1 învățătoare; 24 cârciumi şi 8 prăvălii cu diferite lucruri. Vite: 12 tauri, 1.011 boi, 694 vaci, 179 junci, 114 junici, 60 gonitori, 51 gonitoare, 216 mânzaţi, 133 mânzate, 47 viței, 2 armăsari,

151 iepe, 343 cai, 2 asini, 156 berbeci, 3.824 oi şi 43 capre. Suprafaţa teritoriului comuncei e de 10.044 hectare, din care 6.778 hectare 30 ari arabile, 3.023 hectare imaș și 143 hectare pădure. În jurul comunei se află frumoase vii, pe o întindere de 72 hectare, pe lângă care se găsesc plantaţii de salcimi şi plopi. Întreaga moșie aparţinea, în vechime. prințului Alexandru Moruzzi, ce-i zicea, din această cauză, şi Pechianul. În urmă, s-a împărțit, prin vânzare, la mai mulți, Astăzi, din vechea moşie s-au format următoarele proprietăți mari: Pechia (Lozova), trupul din Pechia, sau Odaia Maria, Odaia Lupa, Cioara Elena şi Oticul, osebit de alte trupuri mai mici, În Pechia, pe lângă cancelaria sub-prefecturii, se mai află: o judecătorie de pace, care are în jurisdicțiunea sa comunele: Pechia, Cudalbi, Mânjina, Băleni, Măcișeni, Cuca, Clobozia Conachi, Piscul, Independenţa, Șivița, Frumușiţa, Foltești, Bujorul, Fârțăneşti, Măstăcani şi Vlădești; un spital judeţean, cu 15-20 paturi, clădit în 1890, pe locul dăruit de soții Paraschiv şi Maria Vasiliu, proprietari ai unui trup însemnat din moșia Pechia; un biro telegrafo-poştal, înființat la 5 noiembrie 1888; garnizona unei companii a regimentului de Siret, şi reședința medicului plășii. / Locuitorii posedă: 160 pluguri, 12 mașini agricole şi 3 mori cu aburi. Locuri mai însemnate sunt: Memeșul și Cetăţuia. Intrarea în Pechia se face prin o tăietură de deal, pe unde trece șoseaua județeană Galaţi-Pechia-Tecucii. / **Pechia**, târgușor și reședința comunei cu același nume, are o populaţie de 120 familii, compusă din plugari, comercianţi și meseriași. E situat pe 7!.5 fălci ale fostului proprietar al moşiei Pechia, prințul Alexandru Moruzzi, în temeiul unui act de învoire, reînnoit în 1858. pe 30 de ani. şi care

a expirat la 23 aprilie 1888, fără a mai fi reînființat. În virtutea acestui act, locuitorii târgoveţi plăteau nişte taxe anumite; de la 1888. Însă, taxele nu se mai percep. / **Pechia**, sat alături de târguşo rul cu același nume. Are o populație de 450 familii. Locuitorii sunt foști clăcași, împroprietăriți la 1864. Vatra satului are o întindere de 40 fălci, 24 prăjini”[480].

PECIALĂUŢI

(satul la Pecialova, raionul Noua Suliţă, Ucraina).

1437, deecembrie 20: Întărit de Ilie şi Ştefan voievozi marelui boier Mihail de la Dorohoi, care primeşte uric pentru „satele lui şi privilegiul pe care i 1-a dat sfânt răposatul părintele nostru, anume: satul Chindinţi (Cândeşti pe Siret, comuna Mihăileni, Botoşani), şi satul lui Herţea (Herţa, raionul Hliboca, Ucraina), pe Prut, **satul Pecialăuţi** (raionul Noua Suliţă, Ucraina), la Pecialova, şi satul Ugrinăuţi (Grineacica, comuna Rohatin, raionul Hotin, Ucraina), şi satul la Iaz (Stăuceni, în Vorniceni, Botoşani), şi satul pe Rochitna (Rochitna, raionul Noua Suliţă, Ucraina), încă satul unde a fost Dragomir al lui Mândrea (Cerlena, raionul Noua Suliţă, Ucraina), încă satul Coteleu (Cotelău, raionul Noua Suliţă, Ucraina), şi satul Milianăuţi (Mălineşti, raionul Noua Suliţă, Ucraina), încă satul unde a fost Şizco (Şişcăuţi,

---

480 *Lahovari, George Ioan, Marele Dicţionar Geografic al României, volumul IV, Bucureşti 1901, pp.* 666, 667

comuna Ringaci, raionul Noua Suliţă, Ucraina), încă satul Dzinăuţi (Dinăuţi, raionul Noua Suliţă, Ucraina), încă satul unde a fost Malici, lângă Giurgică (Malinţi, raionul Hotin, Ucraina), încă satul de lângă Simca (Sincăuţi, comuna Malinţi, raionul Hotin, Ucraina), încă satul Salicee (Şilăuţi, comuna Bocicăuţi, raionul Hotin, Ucraina), încă satul Cristinţi (Cristineşti, comuna Mălineşti, raionul Noua Suliţă, Ucraina), încă satul unde a şezut Petrişor, la capătul Doljocului (Doljoc, comuna Malineşti, raion Noua Suliţă, Ucraina), şi încă satul, sub Luncuşoară, unde şade Dragomir (Zalucea, comuna Drepcăuţi, raionul Bticeni, Moldova), şi încă satul, în jos de Prut, Itovoeuţi (sat pe Prut, lângă Rădăuţi-Prut, Botoşani), şi satul Rădăuţi (Rădăuţi-Prut, Botoşani), şi satul Vişneuţi (Işnovăţ, azi Rediu, comuna Rădăuţi-Prut, Botoşani), şi satul Lipnic, la Nistru (Lipnic la Nistru, raionul Donduşani, Moldova), încă satul unde a fost Cuseară (Bârnova, raionul Donduşani, Moldova, fost Vusareu), şi încă satul unde sunt Caragunicii (Tumaniuca, înglobat în Mereşeuca, comuna Lencăuţi, raionul Donduşani, Moldova), încă satul la moara Naslavcei (Naslavcea, raionul Donduşani, Moldova), încă **satul lui Pavust** (Paustova, comuna Lipnic, Moldova), încă satul de lângă Macsim (Maxim, în Mereşeuca, comuna Lencăuţi, raionul Donduşanu, Moldova), încă satul lui Mirişce (Mereşceuca, comuna Lencăuţi, raionul Donduşani, Moldova), încă satul unde este Noguicoi (lângă Lencăuţi, raionul Donduşani, Moldova), şi satul unde a fost Cleţină (lângă Lencăuţi, raionul Donduşani, Moldova), şi satul Tereşeuţi (Teleuşca, raionul Donduşani, Moldova), încă satul unde este Rospop, în jos la Bineva (Făgădău, comuna Văscăuţi, raionul Floreşti, Moldova), şi satul Cuhareuţi (Cuhureştii de Sus şi

de Jos, raionul Floreşti, Moldova) şi alt sat, Cunicea, sub Bineva (Floreşti, raionul Floreşti, Moldova), şi satul unde este Ţârvici (Ţâra, comuna Ghindeşti, raionul Floreşti, Moldova), încă satul, sub Caragine, unde este Simeon cneaz, la obârşia Dobruşei, încă satul, sub Caragine, Dobruşa, şi satul, sub Caragine, Mordvina, încă satul, mai jos de Mordovina, sub Caragine, pe Dobruşa, unde sunt Fântânile (toate părţi ale comunei Receşti, raionul Rezina, Moldova), încă satul lui Oleşco, sub Caragine (Olişcani, raionul Rezina, Moldova), încă satul, la obârşia Rezinei, unde şade Ţigan (Sămăşcani, raionul Rezina, Moldova)), încă satul, pe Răut, unde este Vadul Pietrei (Lazo, numit şi Piatra, raionul Orhei, Moldova), şi, mai sus de Vadul Pietrei, tot pe Răut, la capătul Stâncii (Stânca, comuna Slobotca, raionul Ohei, Moldova), încă satele, pe Răut, unde este moara, încă satul, la Moiatinul de Jos (toponim), unde este Nichita (Ghermăneşti, comuna Suhuluceni, raionul Orhei, Moldova), şi satul unde şed Grabăuţii (Văsieni, comuna Suhuluceni, raionul Orhei, Moldova), la capătul de sus al Culişăului, unde a şezut Radul (Văsieni, comuna Suhuluceni, raionul Orhei, Moldova), şi încă seliştea unde este iazul, la Cornul Bagului, unde au şezut fiii lui Cosco (Bahu, comuna Seseni, raionul Călăraşi, Moldova), încă seliştea de sub Măiatini, unde şade Rujici, şi, la Moiatinul de Sus, satele ce au fost ale cneaghinei, şi, la Carpeni, satul unde şade Stan, şi, la capătul de sus al Carpenilor, la Başeu, unde şade Matei (Mateieni, comuna Corlăţini, Botoşani), şi, sub Dumbrava înaltă, unde şade Miclouş (Miclăuşeni, comuna Corlăţeni, Botoşani)… Iar hotarul tuturor acestor sate mai sus

scrise să fie cu toate hotarele lor vechi, pe unde au folosit din veac”[481].

PECIŞTE

(lângă Măgireştii, Orhei, Moldova).

1774, iunie 5: Satul **Pecişte**, ţinutul Orhei-Lăpuşna, ocolul Câmpurilor, după recensământul lui Rumeanţev[482], avea **toată suma caselor 40**. Scădere rufeturi 15: 8 volintiri, 1 volintir cu ostavcă, 2 popi, 1 diacon, 2 femei sărace, 1 mazil. Rămân birnici 25. / **Birnici:** Gheorghe, vornic / Constandin Jora / Andoni Ţurcanu / Tănasă, bejenar / Vasile Chiorul / Constandin Gânga / Stăvilă Mustiaţă / Mihălachi fiul lui Ghervase / Nicolai fiul lui Ştefan / Iftodi Bătog / Toader fiul lui Vasile / Ioniţă fiul lui Constandin / Ioniţă Barac / Trohin, ciobanu / Dămian / Tănase Cărbune / Constandin fiul lui Roman / Vicol fiul rotarului / Ioniţă Negru / Loghin fiul lui Negru / Vasile Stăvilă / Leonti fiul prescurniţei / Lupul fiul lui Ţurcanu / Ioniţă, rotar / Maftei Costin. // **Rufeturi:** Ion Ţurcanu, volintir / Istrate Andrei, volintir / Zguranul, volintir / Sava, volintir / Vasile Ţurcanu, volintir / Iordache, rotar, volintir / Gheorghiţă Manole, mazil / Gheorghiţă Cătană, volintir cu ostavcă / Popa Ioniţă

---

481 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 175, pp. 245-248

482 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 467, 468

Laşco / Popa Constandin / Diaconul Miron / Măriuţa, săracă /Iliana, săracă.

1781, mai 26: Preotul Ioniţă Laşcu din satul **Pecişte** ot ţinutul Orheiului, scrie, „la mâna dumilorsale Ion, feciorul Teclii, fata popii Paciului, şi Agache, frate lui Ion, şi Leonte Hagimă, nepot de fată Paciului, răzeş de moşia **Măgireştii** ot Orheiu, având ei pricină de judecată cu mine, fiind rânduiţi la dumnealui vel logofăt ca să ne judecăm, pentru că eu, o a opta parte cumpărătură în bătrânul acestor răzeşi din Măgireşti, ce am cumpărat-o de la un Toader Gaşpar, feciorul lui Gaşpar, acum eu, cu acea parte, fiindcă îmi intraseră la mână toate scrisorile acelui bătrân, vândusem tot bătrânul de moşie cu care aveam treabă uni Tănase Hahiul, drept 80 lei şi un postav, apoi socotindu-mă şi eu, cum şi dumnealor, la judecată n-am mai ieşit, ci ne-am învoit între noi, în Divanul domnesc, unde au fost faţă atât răzeşii de moşia Măgireşti, cum şi oameni de cinste, ca eu să le scot toate scrisorile bătrânului de moşie, cum şi zapisul cu care am vândut lui Tănase Hagiul şi să la dau la mâna dumilorsale şi dumnealor să-şi stăpânească moşia în pace şi eu încă să-mi stăpânesc partea mea, acea a opta parte dintr-acel bătrân şi niciodată unul asupra altuia să nu ne mai sculăm. / Ion preotul Laşicu am făcut învoiala / Ion Paciul m-am învoit / Simion Laşcu, răzeş de Măgireşti, m-am întâmplat / Constantin Urechi, răzeş de **Scorţăni** m-am întâmplat / Gheorghe Manoli, răzeş de **Pecişte**, ce se hotărăşte cu Măgireşti, m-am întâmplat / Agachi Paciul m-am învoit”[483].

1786, iunie 12: Răzeşii din **Piripicenii**, ce este în

---

[483] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 265, pp. 287, 288

ţinutul Orheiului, Tudosii Laşco, Dănilă Laşco, Cozma Laşco, Irofte Laşco, „cu alţi fraţi şi răzeşi ai lor din moşia aceasta şi alţi megieşi şi împrejuraşi, anume Dumitraşco Moisăi, răzeş de **Horghineşti**, Alexandru Costin tij (la fel), Vasile tij, Savin Şelarul tij,Toader Jiianul tij,, Nanie răzeş din moşia **Sămăşcanii**, Ioniţă Munteanul tij, Ioniţă Soltan tij, Moisă Fus tij, Constandin Brahă diacon tij, Ioniţă Toma tij Nica ot **Găozăni** răzeş de **Pecişte**, Vicol brat (frate) Nica tij, Mateiu Costin tij, Gheorghiţă Bătog vornicelul ot tam (de acolo), Toader Popa vechilul vornicului vând fostului mare vornic Iordache Cantacuzino „moşia **Piripicenii**, ce este la ţinutul Orheiului… cu tocmeală 90 bani stânjenul”[484].

PELETUCII DE JOS

(înglobat în Siretu, comuna Săuceşti, Bacău).

1486, septembrie: Întărit de Ştefan voievod fraţilor Iaţco Dolha şi Vlaicu, care cumpăraseră, cu 100 de zloţi, de la Coste şi surorile lui Nastea, Vasca şi Ghinda, fiii lui Andreico, nepoţii lui Iliaş ceaşnic, „ocina lor dreaptă, un sat pe Siret, anume Peletiuceştii de Jos”[485]. Hotarul, din veac.

1622, iunie 13: Maftei, Pintilei şi fraţii lor, feciorii lui Miron de **Grădeşti**, vând, pentru 60 taleri, lui Ţinţar

---

[484] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 283, pp. 318-320

[485] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 263, pp. 403-405

de **Peletuci**, „a treia parte de sat de **Alboteşti**… dinaintea Zăpalcii, Silion, Ionaşco Prăvul, Onaşco Burnaci, Grigorie Caş, Novac, Serghi, Eremia diacon, Ion Liavul, Gliga şi Toader Zăpalcea de **Căţeleşti**”[486].

1632, iunie 12: Zapisul lui Zăpălce şi Ţinţar ot **Peletoci** (Peletucii, contopit cu Siretul, comuna Săuceşti, Bacău), Nechita şi Ionaşcu ot **Căţeleşti** (azi Siretul, comuna Săuceşti, Bacău) şi Precup ot **Iteşti** (comuna Bereşti-Bistriţa, Bacău), prin care mărturisesc „cum au pierit popii lui Andonia ot Peletuci un bou şi o vacă pentru Ştefan ot tam (de acolo). Apoi Ştefan s-a tocmit cu popa, de şi-a pus a sa parte de ocină din sat de Peletiuci la popa Andonie zălog, până-i va da vitele sau 12 taleri bătuţi”[487].

1640, iulie 11: Carte de împuternicire, dată de Vasile Lupu voievod lui Pătraşco de **Peletuci** (înglobat în Siretu, comuna Săuceşti, Bacău), „spre aceea ca să fie tare şi puternic a-şi ţine şi a-şi apăra a sa dreaptă ocină şi cumpărătură în satul **Alboteşti** (înglobat în Siretu, comuna Săuceşti, Bacău)… Nimeni să n-aibă treabă cu partea lui, căci s-au pârât Pătraşco cu Eremie de faţă şi l-a rămas pe Eremie”[488].

1657, septembrie 22: Porunca dată de Gheorghe Ştefan voievod lui Necoară, dregătorul din **Bereşti**, „pentru nişte vecini ai lui Buhuş logofăt, care sunt din satul **Peletiuci**, şi ai tras de unul acolo, în satul Bereşti… şi să-i

---

[486] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XXI, Iaşi 1929, p. 242

[487] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 121, p. 151

[488] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 394, pp. 401, 402

dai pe toţi pe mâna oamenilor lui Buhuş, să-i ducă în satul Peletiuci cu toate bucatele lor, nimic să nu opreşti"[489].

1774, iunie: Satul **Peletiucii**, ocolul Siretului, după recensământul lui Rumeanţev[490], avea **toată suma caselor 44**. Scădere rufeturi 19: 2 popi, 1 ruptaş, 9 ţigani, 7 case pustii. Rămân birnici 25. / **Birnici:** Ioniţă, muntean / Gheorghe Dabija / Tănasă Danciul / Mareş, muntean / Andronachi / Ioniţă / Petria Scârbală / Pascal, olar / Dumitru, crav / Toader Vrabie / Toader a Ioanei / Alecsandru / Ilii zet (ginere) lui Motoţ / Petre Grapă / Neculai Puşcă / Ion, rus / Vasile Corbu / Apostol / Ioniţă, plugar / Istrate, plugar / Costandin Lăduncă / Radu, rotar / Ion, crâşmar / Şerban / Mihăilă, pas. // **Rufeturi:** Popa Grigore / Vasile, diacon / Gheorghiţă, muntean, ruptaş / Ion, ţigan / Ioniţă, ţigan / Anton, la fel / Simeon, la fel / Ursul, la fel / Stan, la fel / Ilie, la fel / Ion, la fel / Neculai, la fel. // **7 case pustii**.

1901: „**Peletucii de Jos**, sat în judeţul Bacău, plasa Bistriţa de sus, comuna Spineni, situat lângă pârâul Turbata, la 825 m mai sus de Căţălești (şcoala). Are o populaţie de 34 familii sau 111 suflete. Vite: 11 cai, 54 vite mari cornute și 30 porci. / **Peletucii de Sus**, sat în comuna Schineni, situat pe șesul Siretului, la 1 km de Căţălești, unde se aflā şcoala. Are o populaţie de 47 fami-

---

489 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, p. 293

490 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 68

lii sau 162 suflete; o biserică; 2 cârciumi, Vite sunt: 12 cai, 110 vite mari cornute şi 53 porci”[491].

PELINEIU

(sau Pelini pe Prut, ţinutul Grecenilor, Moldova).

1774, iunie 12: Satul **Pelineiu**, ţinutul Grecenii, avea, după recensământul lui Rumeanţev[492]**, toată suma caselor: 88**. Scădere rufeturi 3: 1 popă, 2 armeni. Rămân birnici 85. / **Birnici:** Alecsa Lupan / Ștefan Lupan / Constantin Gligoraș / Tiron Tălchie / Ionu Artenie / Gligoraș Carabule / Lupașciu, holtei / Andrei Panait / Maftei Ciorâiu / Sandul Ciorâiu / Vasile Frumuzu / Tudor Tălcan / Constantin Stan / Toader Țăpârlan / Antohi Stăvilă / Toader Stăvilă / Petre Lungul / Toader Bălan / Constantin Cioroiul / Constantin Cuciuc / Gligoraș Cașu / Prohire Berte / Grigore Mihorde / Ioniță Spănache / Arteni a Oprinii / Pascal Curilă / Constantin Mane / Vasile Barbălată / Andrei Chițul / Ion Timoftie / Antohi Burte / Alecsa Pipănă / Ambrohie Nistor / Gligoraș Vicol / Condre Chițul / Enache a Oprinii / Dumitru Cortul / Toader Dulciață, vornic / Petre Gociuman, vornic / Vasile, vătăman / Apostol Cure / Andrei Tălcan / Iftodi Mohuleță / Gligoraș Sârghie / Ion Colibă / Apostul Grosul / Tănase Beșină / Condre Dulciață / Vasilache

---

491 *Lahovari, George Ioan, Marele Dicţionar Geografic al României, volumul IV, Bucureşti 1901,* p. 673

492 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 218

Sârghie / Gheorghe Mohuleță / Andrei Beri / Gligore, cioban / Sandul Panaite / Dragomir, muntean / Apostol Coțoiul / Pârvul, sârbul / Ioniță Japa / Năstase Paiul / Enachi Paiul / Necula Roșca / Iordachi Roșca / Apostul, brăhar / Crăciun Chiperiu / Ioniță Momce / Vasile a Ghiniței / Vasile Nistor / Iovul Săretiu / Toader Chelban / Crăciun Ciopeiu / Istrate Nica / Lupul Brahă / Toader Vinețăli / Petre, muntean / Soltan, cojocar / Gheorghe, dascăl / Constandin Roșca / Petre Cuciuc / Lupașcu, cioban / Vasile, cojocar / Vasile Clipice / Vasile Colibă / Constantin Cepiciul / Gligorie Clipice / Ion, muntean. // **Rufeturi:** Popa Vasile / Ovanes, arman / Manuc, arman.

1774, iunie 12: Satul **Macrii**, ţinutul Grecenii, avea, după recensământul lui Rumeanţev[493]**, toată suma caselor: 61**. Scădere rufeturi 61: 61 bejenari cu carte de scutire Sârbi, bulgari cu bilete de la gheneralul de Smul pe 87 liudi din let 1773, mart 12, iar la număr am găsit 61, cum arată, **anume**: / Stoian Costantinolu / Toader, sârbul / Peiul Stan / Necula Mihaiu / Lefter / Iorga / Gheorghe / Petcu / Iove / Velişcu / Ivanu / Mihai / Iorga Mihai / Cara Gote / Ivan / Necula Potracău / Chira / Stanciul / Crucian / Dumitri Opriolu / Necula Coşmare / Rusa Cimpoeş / Toader a Măriuţii / Malahil Tarţiul / Gorgul / Iorga Dulghii / Voina Cinghine / Hâra / Nedelciu / Puluciu Nedelciu / Stoelu / Toader Cuibaş / Cojă Toader / Constantin Haila / Petre / Tiulu / Stoica, crav / Dumitru, herghelegiu / Paraschiv Cârste / Velişco / Draine Gelu / Feliu / Ivan Dobre / Dumitru Tărpan / Hotiul Tărpan / Ivan Ipsimon / Diman Ivan / Mihne / Necula Dişle / Ivanu Haş / Crâste Cogecoltoc / Toader

---

493 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 221, 222

Peiul / Vasa Dimitre / Costi Balanan Olu / Dumitru Chidic / Petre Beleu / Ivan Cuciuc / Neculai Diman / Comarnu / Ilii / Dima. // **Bejenarii** ce s-au găsit la **Pelinii**, veniţi acum, la mai, oameni de peste Dunăre, şi s-au dat la Pelinii: Toată suma caselor: 25. **Rămân birnici 25**: Costantin Carabule / Dumitru Toderiţă / Eni / Ioniţă Focşa / Vicol Pupăză / Neculai / Costandachi Balmuş / Radu, muntean / Andreiu / Vasile / Dobre, sârbul / Vasilachi / Eni Ursul / Lupul Timofti / Săverin, ciauş / Andreiu, argat / Grigori Ciugic /Costantin Opre / Mane / Sava, calangeu / Anghel Radul / Stan cel mic / Manolachi Ribuş / Stan Lungul / Barbu, muntean.

PENEU

(inclus în comuna Independenţa, Galaţi).

1623, iunie 9: Întărit de Ştefan Tomşa voievod episcopului de Roman Athanasie, ai cărui trimişi sunt împuterniciţi „să ia dijma de la **Burnăreşti** (în Covurlui, lângă Piscul, Galaţi) şi de la **Scripiţeni** (sat în comuna Piscul, Galaţi), şi de la acei oameni care trăiesc pe locul satului **Mogoşeşti** (azi Mogeşti, comuna Independenţa, Galaţi) şi în hotarul Mogoşeştilor, şi hotarul **Lupeni** (comuna Independenţa, Galaţi), şi în hotarul **Peneu** (inclus în comuna Independenţa, Galaţi), ca să ia din zece clăi una mănăstirească, din cinci clăi jumătate de claie de

grâu şi din orz şi din miei, de asemenea şi din vin, din zece vedre una mănăstirească"[494].

1774, iunie 5: Satul **Peneul**, ţinutul Covurluiului, ocolul Siretului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[495]**: Ce păzesc podul la Macsineni:** Costin Lupul / Durac Ghiţmană / Ştefan, muntean / Stoian, vornic / Vasile Niţă / Costin Hârvălaş / Antohi Lupul / Vârlan Mardare / Caloian Trandafir / Dobre Ghiţman / Pană Lupul / Neculai Ghiţman / Sandul Ghiţman / Costandin Chicolan / Gheorghe Hârgălaş / Gheorghe Coadă / Ion Şorcar / Radul, sârbul / Costandin Hârgălaş / Grigore Tatul / Stanciul, cârciumar / Neculai Şchiopu / Simion Mârza / Gligore Mârza / Toader Tatul / Ioniţă Plosca / Toader Ursul / Chirilă Agapie / Ion Agapie / Costandin Luca / Ion Basoc / Ştefan sin (fiu) lui Gheorghe / Adam Ugle / Costandin Ghiţman / Andrei Ciocârlan, văcar / Radul fiul lui Gheorghe / Oană Iamandi / Sandul Ghiţman / Neculai Vidraşco / Şerban fiul lui Androhie / Gheorghe Coadă. // **Rufeturi:** Popa Vasile, preot / Balotă, mazil / Dumitrachi fiul vornicului Silion, mazil.

1901: „**Peneul**, fost sat în județul Covurlui, plasa Siretul, între Piscul și Independenţa, pe Valea Suhuluiului, desființat în 1884, din cauza inundațiilor Siretului, și ai cărui locuitori s-au alipit la comuna Independența (mai ales cătunul Braina). Peneul aparținea comunei Piscul"[496].

---

[494] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 80, pp. 120, 121

[495] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 74

[496] *Lahovari, George Ioan, Marele Dicţionar Geografic al României, volumul IV, Bucureşti 1901,* p. 673

PERĂŞENI

(Părăşeni, Vaslui)

1636, mai 11: Anesia, fata lui Dumitru Purcel, nepoata lui Purcel postelnicul, vinde fostului mare vornic Ionaşco Cehan, pentru 10 lei bătuţi, „partea mea, ce mi se va alege din sat din **Părăşeni**”[497].

1646, martie 15: Zapisul de mărturie al marilor boieri în care scriu că Mirăuţi, feciorul Pântii postelnicul, nepotul lupului postelnicul, şi cu fraţii lui au vândut „jumătate de sat de **Perăşeni** (Vaslui), partea de jos, ce este în ţinutul Vasluiului, toată partea părintelui lor Pântea… lui Alexandru paharnicul al doilea, drept 40 de galbeni bani buni… / Şi Loghina, fata Bogzei logofătul şi a Neacşei, jupâneasa Bogzii, nepoata lui Purcel postelnicul a vândut… din jumătate de sat Părăşeni, din partea de sus, a patra parte, partea mâne-sa Neacşa, lui Alexandru paharnicul, drept 10 galbeni… / Şi Ileana şi surorile sale, fetele Tudorii, nepoatele lui Purcel postelnic i-au vândut… din cea jumătate de sat Părăşeni toată partea mânesa Tudorii, drept 10 galbeni… / Şi Băşca, nora lui Gavril Purcel, şi cu feciorii ei i-au vândut partea lui Gavril Purcel, drept 6 galbeni”[498].

---

497 Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XI, Iassi 1889, p. 280

498 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 314, pp. 253, 254

PERCIU

(satul Herniceşti, înglobat în Perciu, comuna Huruieşti, Bacău).

1636, februarie: Întărit de Vasile Lupu voievod ceaşnicului Dabija şi cneaghinei lui Schiva, în baza unui zapis de la Ivan fost cămăraş şi Vasile Rugină din **Găiceni** (comuna Găiceana, Bacău), Hârbor şi Gherasim spătar din **Măţcani** (înglobat în Drăgeşti, comuna Tătărăşti, Bacău), Calotă din **Hrueşti** (comuna Huruieşti, Bacău), Chervasie din **Giordzeşti** (azi Giurgeni, comuna Tătărăşti, Bacău), Isac din **Herniceşti** (înglobat în Perciu, comuna Huruieşti, Bacău), Ionaşco, fiul lui Cârstea din **Ungureni** (comuna Tătărăşti, Bacău), popa Anton din **Cicoveni** (înglobat în Movileni, comuna Coroieşti, Vaslui), Toader diac, Paşcul, Chigicean şi Liica din **Mireni** (comuna Coroieşti, Vaslui), Burlan şi Gheorghe Viţă din **Stănueşti** (azi Cociu, comuna Moşoteni, Bacău), „scriind şi mărturisind cum a venit înaintea lor Gheorghe, fiul lui Florea, nepotul lui Dumitru… şi a vândut 12 ogoare din satul **Mireni**, care este în ţinutul Tutovei, pe Pereschiv, lui Dabija ceaşnic şi cneaghinei lui Schiva, pentru 12 taleri. / Şi a cumpărat şi alte părţi din acest sat…de la Pahomie, pentru 6 ughi; de la Buroban, partea lui Dragoş şi partea lui Stegar, pentru 12 taleri; de la Chighician, toată partea lui, pentru 12 taleri; de la Nastea, fiica lui Mihoci, a cincea parte din acest sat; de la Drăghinoae din **Petreni** (azi Chetreni, comuna Motoşeşti, Bacău), partea lui Dumitru, fiul lui Pantea, din acest sat, care a fost pusă

zălog de multă vreme la Drăginoae, pentru 10 taleri; de la Toader, fiul lui Paşco, partea lui Gherman din acest sat Mireni, pentru 12 taleri… / Şi de asemenea, de la Părasca, partea lui Terchilă din satul **Stănueşti**, pe acest pârâu, pentru 20 de taleri; de la Burlan, toată partea lui din acest sat Stănueşti"[499].

1901: „**Perchiul**, sat făcând parte din comuna Hurueşti, plasa Berheciul, judeţul Tecuci, situat pe coasta de vest a dealului cu același nume, la 4 km 70 m de reşedinţa comunei. Are o populaţie de 72 familii sau 332 suflete, care locuiesc în 62 case; o şcoală mixtă, frecventată de 57 copii. Comerţul se face de 2 cârciumari. Teritoriul satului este de 862 hectare. Locuitorii, parte foști clăcași şi împroprietăriți la 1864, stăpânesc 22 hectare şi 99 ari; parte sunt răzași și stăpânesc 120 hectare şi 90 ari; iar proprietara moşiei, numită Fărcășești, Academia Română are 719 hectare. Data înfiinţării satului ar fi din timpul lui Ștefan cel Mare; locul acesta a fost dat unui viteaz al lui, anume Balș, care, împreună cu cumnatul său, ar fi înființat satele Perchiul, Nedelcul, Fărcășești şi Șendrești. Partea de sus a satului se mai numeşte și Hărniceni"[500].

---

[499] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 326, pp. 368-370

[500] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul IV, Bucureşti 1901, p. 674

PEREBICĂUŢI

(raionul Zastavna, Ucraina).

1598, iunie 11: Întărit de Eremia Moghilă voievod marelui Logofăt Lupul Stroici, care cumpără, cu 350 zloţi tătăreşti, de la Costică din **Marmurinţi**, fiul Annei, nepot lui Hodco, şi de la fraţii Nastasia şi Gheorghe, copiii Salomcinii, nepoţi anei, toţi nepoţi şi strănepoţi lui Hodco „din satul **Perebiicăuţii**, din tot satul, din a patra parte, trei părţi din **Perebiicăuţii** şi din **Hmielova**, după privilegiile ce le-au avut moşii lor”[501].

1904: „**Perebiicovţi**, sat în judeţul Hotin, aşezat pe malul drept al Nistrului, la hotarele Basarabiei cu Austria. Face parte din volosti Grozinţa. Are 297 case, cu o populaţie de 2.273 suflete de români şi ruteni; biserică; 320 vite mari. Vamă spre Austria. La 1901, prin această vamă s-a importat marfă pentru suma modică de 266 ruble; s-a exportat, însă, pentru suma de 23.129 ruble. Negoţ cu Austria se face cu păsări domestice”[502].

---

[501] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XX, Iaşi 1928, p. 89

[502] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 163

PERENI

(sau Pireni, „un sat pe Lăpuşna, la Păr”, comuna Paşcani, Lăpuşna, Moldova).

1521, iunie 14: Întărit de Ştefan voievod lui Bratul, feciorul Giurgii, şi verii lui Balş, Buda, şi sora lor Ileana, fiii Anei, nepoata lor Neagşa, fata Anei, verile lor Mara, Stanca şi Cerna, şi Anuşca şi Irina, fetele Andruşcăi Hârlău, care „şi-au împărţit dreaptă ocina lor din drept uricul şi ispisocul ce l-au avut după Petre, un sat pe Lăpuşna, la Păr, anume **Perenii**, şi s-au venit Bratului şi verilor lui partea lor jumătate, dinspre răsărit, şi o moară pe Târnuşa, cum şi lui Zbiară şi surorilor şi verilor lui s-au venit jumătate de sat Perenii, jumătatea cea din sus, partea dinspre apus şi moară în Târnuşa”[503].

1611, martie 12: Întărit de Constantin Moghila voievod lui Nicoară uricarul, care cumpără, cu 20 taleri, de la Condrea, fiul lui Petrea Taistra, şi de la nepoata lui Delţa, fiica lui Toader, tij (la fel) nepoată Taistrei, „un loc de prisacă în hotarul **Perenii**, în pădure, la fântâna Bătrânului… ca să-şi aşeze acolo loc de prisacă întreagă”[504].

1625, decembrie 5: Zapisul fraţilor Ştefan şi Apostol, care mărturisesc că au vândut vornicului Apostol Cihan „un vad de moară, cu piatra, în satul **Brateni**

---

[503] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 2, pp. 1-3

[504] Codrescu, Theodor, *Uricarul,* vol. VIII, Iassi 1886, pp. 11, 12

(lângă Pogăneşti, comuna Cioara, judeţul Lăpuşna, Moldova), pentru 250 taleri bani gata”. Martori: „Moldovan, fost pârcălab, şi Gligorie Brahăş din **Păhneşti** (comuna Arsura, Vaslui), Costin, Lupul Decica şi Dumitru, fratele lui Moldovan, din **Pireni** (comuna Paşcani, judeţul Lăpuşna, Moldova)”[505].

1665, iunie 12: Andrei Horotciani din **Pereni** sin (fiu) Ghervase, nepot Lupului Duvirca, dăruieşte lui Dumitraşcu, fiul serdarului Mihalcea Hâncul, „toată partea sa de ocină şi din moşia din **Scumpia**, ce este pe Bâcovăţ, la satul Corneşti, şi din **Corneşti**, din sat cât se va alege”[506].

1695: Zapisul lui Ştefan Darie, fost mare stolnic, la mâna lui Dumitraşco Brad, prin care se învoiesc asupra cumpărăturii părinţilor lor, „jumătate de iaz în **Horotca**, în Poiana cea Mare, partea lui Andrei Chirvasie, nepotul Horotceanului”, unde „acel iaz s-a întâmplat de s-a rupt de două ori şi tot n-a făcut ştire Dumitraşcu Brad ca să mergem să iezim şi să dăm la toată cheltuiala ce a trebui, iar noi, într-un rând, am fost pribegit din ţară, căci ne-am fost ridicat pe Duca vodă, iar în alt rând ne-am întâmplat în ţară şi tot n-am dat nimic la iaz, nici la cheltuieli, nici la muncă, şi am stat cu rugăminte la oameni buni şi mi-au dat din agonisita morii jumătatea ce mi-a fost parte, iar eu încă m-am apucat ca, de s-ar rupe iazul, să-l iezesc şi eu, până în două iezături, cu toată cheltuiala mea… şi la tocmeala noastră s-au întâmplat Mârza, Gafton şi Coţofan din **Pereni**, Necula Carpu, Ionaşcu, Pănteleiu sin (fiu)

---

[505] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 391, p. 455

[506] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 75, p. 99

Istratie ot **Ciuciuleni**, Bilan, Petrachi, Chirilă şi Ilie de **Conojeni**, Constantin Hariton, Gheorghe Ortul, Arsenie fratele lui şi preotul Romaşcu ot **Stolniceni**", care a şi „scris zapisul, ca să fie de credinţă"[507].

1722, mai 26: Hotarnica părţilor Hânceştilor din satul **Pereni**, făcută de Toader Clucerescul: „dinspre apus, s-a aflat partea lui Ojog, vândută Hânceştilor din bătrânul lor Hârlău, şi s-a aflat din Lupul partea lui Cain din Grebezu, partea lui toată, care s-a ales din partea lui Ojoc, 11 funii la câmp și 8 funii în poiană, din bătrânul lui Hârlău, și-a aflat partea lui Cain în Grebezu, din Lupul, 30 funii la câmp și, din poiană, 15 funii. Aceste le-am stâlpit din Valea Sacă, din sus, dinspre Săcăreni, și din poiana Perenilor, din sus, s-au ales 23 funii și s-a pus semn hotar piatră în curmeziș și pe cât s-a venit Hânceștilor în Târnușa, și la Petrosul s-au dat Hânceștilor din poiana Perenilor. / Așa s-au învoit toţi răzeșii din poiana Perenilor să ție Hânceștii, iar în Târnușa și în Petrosul să nu aibă treabă Hânceștii, și din poiana Perenilor, din semn, în sus, tot drumul cel vechi în sus, până în capul Vladnicului, în semnul cel vechi, în hotar și taie prin Pietrosul, la vale, până în piscul de mijloc, în buza piscului, apoi face piscul în sus, cu jumătate de codru, ce se împarte cu părtenii până în teiul gârjob, iar în hotarul cel vechi. / Acea parte iarăși s-a venit Hânceștilor, de la părteni, dinspre apus, iar din semnul capul piscului e apa Târnușii în jos, până în hotarul din jos cel vechi, iar din apa Târnușii, spre apus, costișa cu codru, cu câmp până în zarea dealului poienii Perenilor. Acea parte este a părtenilor dinspre apus; Hânceștii să nu aibă treabă, iar din

---

[507] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 117, p. 139

poiana Perenilor, din hotarul care s-a pus în curmeziș, taie drept până în valea mănăstirii (Hâncului), apoi ia valea în jos, până în semnul ce s-a pus și iese din păduri, și merge pin Dumbravă, din semn în semn ce s-au pus prin copaci, pe costișa dinspre răsărit, până la un loc. Apoi taie peste Valea mănăstirii, de-a curmeziș, pe din jos de drumul Blendii, și merge în curmeziș, prin voloacă, tot din semn în semn, până în zarea dealului dinspre Săcăreni, și merge pe margine volocii în jos, prin dumbravă, din semn în semn prin copaci, și trece drumul care merge pe deal, și s-a pus piatră, și merge la vale, pe drum, până iar în piatra ce s-a pus, apoi taie în curmeziș, până în costișă și iar s-a pus piatră, și merge până în Valea Sacă. / Această moșie, ce este din semne în semne, s-au dat Hânceștilor, în sus, și merge Valea Sacă, în jos, până în Râpile lui Scântei, și taie la deal, până în muchie și ia zarea dealului, în jos, până în hotarul vechi, împotriva Hălmăgioaiei și ia apa în sus, pe valea Perenilor, până în seliștea Perenilor, iar seliștea se împarte în două, și ia valea în sus, pe din sus de izvorul cel mare, și iese în deal, la ruptura lacului, și se pogoară la vale, pin capul rediului la Cuibul Stârcului și lovește la coada lacului, și ia valea în sus, până în capul piscului văii bătrâne, şi merge pe drumul cel vechi, prin poiană, până în hotarul ce s-a pus de curmeziş, de caută în valea mănăstirii. Aceste părţi, cu semne prin copaci şi cu hotare, sunt ale pǎrtenilor din sus, dinspre apus, Hânceştii să n-aibă treabă, căci a lor li s-a dat pe din sus, dinspre Secăreni… / Şi această mărturie s-a făcut dinaintea lui Vasilache Coţofană din **Pereni**, Mărian, Pavel Coţofană, Istratie vornic, Toader Răbuci, Donie, Apostul sin (fiu) Bălan, Ţopa din **Trunchiu**, Neculai Hâncul, Miron

Hâncul, Grigoraş Hâncul"[508].

1759, iunie 9: Scrisoare de mărturie, trimisă lui Ioan Theodor voievod de Simion Cheşcul uricar şi Sandul fost stegar, după ce au mers „la satul **Pereni**, ce se horărăşte cu Săcărenii, ce sunt în ţinutul Lăpuşnei… ca să luăm seama Hânceştilor cu răzeşii din Pereni, ce se hotărăsc vu Săcărenii şi Hânceştii de sus", aflând că „aceste moşii au fost hotărâte, în anii trecuţi, după judecata ce-au avut Hânceştii cei bătrâni, părinţii lor, cu părinţii acestor răzeşi din Pereni şi mărturie hotarnică de la Toader Crucerescul fost mare căpitan din veleat 7230 (1722), martie 25, scriind că, după proces, a ales el cumpărăturile Hânceştilor din Pereni şi le-a stâlpit Săcărenii Hânceştilor… / Dar acum, vrând Hânceştii ca să mai ia ei moşie la Pereni, tot cu acel zapis vechi… s-a adeverit că acel Toader Cruceresc postelnic a fost unchul Hânţeştilor şi am socotit că acela a tras la dreptate şi n-a făcut strâmbătate neamului şi pentru aceasta noi n-am cutezat a strica hotărâtura veche de 38 ani, fiind primită de părinţii unii la alţii în mărturiile hotarnice"[509].

1763, iulie 20: La împărţirea moşiilor între feciorii lui Miron Hâncul, **partea Lupului** cuprinde „un bătrân întreg din satul **Săcărenii**, la ţinutul Lăpuşnei, cat care îmblă în trei părţi şi cu vad de moară întreg, şi cu seliştea cea veche, şi cu casele părinteşti, şi cu livada de lângă casă; un bătrân şi jumătate dintr-alt bătrân şi cu vad de moară întreg şi dintr-alt vad a patra parte din satul **Pereni**, la ţinutul Lăpuşnei, şi a patra parte din satul **Sin-**

---

508 Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 132, pp. 156-158

509 Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 175, pp. 203, 204

gera tij otam (la fel, aici)”. / **Partea Catrinei** cuprinde „jumătate de bătrân din **Săcăreni** şi cu livadă de pomi ce vor veni pe acea parte, la ţinutul Lăpuşnii; jumătate de sat de **Moleşti**, cu lacuri de heleştee şi cu locuri de prisăci; jumătate de sat **Condreşti** şi cu vad de moară întreg şi cu locuri de prisăci ce s-ar veni pe această parte… şi a patra parte din satul **Singera** ot tam”. **Partea Sinicăi**, fata mai mică, cuprinde „jumătate de bătrân din satul **Săcărenii** şi un vad de moară întreg şi cu livezi, jumătate din satul **Moleştii**, cu locuri de heleştee şi de prisăci; jumătate de sat **Condreşti**, cu locuri de prisăci… şi a patra parte din satul **Singera**, tij Otam, Lăpuşna”. / **Partea Mariei**, sora cea mare, cuprinde „**Brătenii**, sat întreg, ce este hotărât, cu vad de moară întreg şi cu locuri de prisăci şi cu pomi la ţinutul Lăpuşnei; jumătate de vad de moară al Istrătoaei în **Ciuciuleni** pe Cogâlnic şi cu partea ce s-a alege în câmp, şi alt vad de moară al lui Mârzacu… a patra parte din satul **Singera**, la ţinutul Lăpuşnei”. / **Partea Lupei**, ce o ţine Hrănaciu cuprinde „jumătate de bătrân din **Păşcani** şi a patra parte din iaz, cu două zapise… **Bondeştii**, sat întreg şi cu locuri de heleştee”. / **Partea Nastasiei**, ce o ţine căpitanul Neculai Iacomi; „a treia parte din tot satul **Săcărenii**, cu vad de moară întreg şi cu livezi”[510].

1904: „**Pereni**, sat în judeţul Chişinău, volosti Bujora, aşezat într-o vale ce se deschide, din stânga, în valea Lăpuşnei. Are 195 case, cu o populaţie de 1.020 suflete de ţărani români, care posedă pământ de împroprietărire 656 deseatini. Un grup de ţărani din acest sat, în număr de 82, au mai cumpărat 34 deseatini de pământ; iar

---

[510] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 177, pp. 205-209

un alt grup, de 14 ţărani, din satul Ciuciuleni, au cumpărat aici 31,75 deseatini. Proprietara satului, văduva lui Balinski, posedă 342 deseatini; paraclisierul Paladie, împreună cu 209 săteni, au cumpărat 355 deseatini pământ; ion Reidel, comerciant, posedă, prin cumpărătură, 195 deseatini; moştenitorii lui Mincu, 59 deseatini; Mănăstirea Hâncul posedă 547 deseatini. Satul are o şcoală cu o clasă, unde se învaţă numai ruseşte”[511].

PERERÂTA

(Pererâtaia, Pererâta, în Cotu Miculinţi,
comuna Coţuşca, Botoşani).

1643, martie 23: Ierina, fata lui Isac şi a Tudoscăi, nepoata lui Necorici de Cuzlău, dăruieşte nepotului Manea, „să mă grijească până voi fi vie şi dacă se vor sfârşi zilele să aibă a mă comânda, cum va chibzui cu sufletul său că va fi mai bine… partea mea de ocină de ocină din satul **Cuzlău** (ţinutul Dorohoi, comuna Păltiniş, Botoşani)… şi am avut şi alte moşii în satul **Ocnină** (Ocniţa, raionul Ocniţa, Moldova) şi în **Nelipăuţi** (raionul Hotin, Ucraina). Ci am mai avut două surori şi un frate şi eu am fost a patra. Deci sora mea Sofrana şi cu frate-meu Hudici au vândut în sat în **Ocnină**, şi sora mea Gaftona, în saul **Nelipăuţi**, pe cât s-au aflat părţile noastre, iar mie mi-au lăsat în **Cuzlău**… / Şi am eu şi o fată din trupul meu,

[511] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 163

anume Annasiia, ci fata mea să n-aibă treabă la ocină, căci m-a adus la mare dosadă. / Şi de se afla şi la altcineva nescari zapise de mine făcute, de înainte vreme, anume la Bobăscul, ce-a ţinut pe soru-mea Sofrana, acel zapis să nu se creadă, căci soru-mea ieşise la vânzare, cum mai sus scrie. Şi au vrut alţi fraţi să-i scoată din sate, ar ea m-a rugat să-i dau voie să vină, să şadă pe partea mea. Iar dacă a murit sora mea, eu iar mi-am luat moşia înapoi, iar Bobăscul s-a dus din sat… / Şi la tocmeala noastră au fost Bălăuţe Udrea or **Pererâtaia** (Pererâta, în Cotu Miculinţi, comuna Coţuşca, Botoşani), Roşca din **Conceşti** (comuna Conceşti, Botoşani), Vasile Turcul, Ionaşco portar şi popa ot **Cuzlău**, popa ot **Podraga** (comuna Drăguşeni, Botoşani), Ostahie vornicul or **Lozeni** (comuna Corlăteni, Botoşani), Frânce ot **Şăndreni** (azi Draniţea, raionul Novoseliţa, Ucraina), Ştefan vornicul ot **Criva** şi mulţi oameni buni”[512].

1644, iulie 1: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, dpă ce „Magda și sora ei Agahia, nepoatele lui Vucico, au pârât de față pe Dumitrașco, fiul lui Nicolai din **Ghireni** (comuna Coțușca, Botoșani), pentru o parte de ocină din **Miculinți** (Cotul Miculinți, comuna Coțușca, Botoșani), din ținutul Dorohoi, zicând acele femei că le face împresurare Dumitrașco și le ia ocina fără lege. Iar Dumitrașco, fiul lui Nicolae, a arătat zapis de la acele femei, nepoatele lui Vucico, făcut dinaintea lui Ionașco Robul din **Pererâta** (Cotul Miculinți, comuna Coțușca, Botoșani), Lupul, fiul lui Mătiiaș din **Crasnaleuca** (comuna Coțușca, Botoșani), Pătrașco popa, Focșa diacon, Vasile Comănescul, Grigore Pantenco, Căzac și

---

512 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 55, pp. 61, 62

Ivanco din **Ghireni**, scriind cum a cumpărat Nicolai, tatăl lui Dumitrașco, acea parte de ocină de la Magda și Agahiia, nepoatele lui Vucico, a cincea parte din jumătatea satului Miculinți, pentru 45 de taleri numărați"[513].

PERERITA

(Prererâta, azi Pererita, comuna Pererita, raionul Briceni, Moldova).

1635, iulie 2: Porunca dată de Vasile Lupu voievod lui Avram din **Lucăceni** (comuna Nelipăuţi, raionul Chelmenţi, Ucraina) şi lui Neculai din **Ghereni** (Ghireni, comuna Coţuşca, Botoşani), după ce „s-a jeluit Bălaci, feciorul Udrei, Ionaşco Robul şi cu alţi răzeşi ai lor pe oameni din **Balasineşti** (Bălăsineşti, comuna Bălăsineşti, raionul Briceni, Moldova), zicând că le împresoară pe hotarul **Prererâta** (Pererita, comuna Pererita, raionul Briceni, Moldova)… voi să strângeţi oameni buni, să mergeţi la Prererâta, să le alegeţi hotarul Prererâtei dinspre Balasineşzi, pe semne, cum le spune uricul"[514].

1708, ianuarie 12: Năstase, cu mama sa Măria, soţia lui Gligoraşco din **Peritâta**, fac scrisoare „la mâna lui Ion Leaţea şi mătuşii noastre Aniţei, ca să fie de mare credinţă pentru un zapis, ce-a fost zălogită la noi o parte

---

513 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 364, pp. 353, 354

514 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 156, p. 192

de ocină din **Ghiriani** de Pascal, feciorul lui Morcov, pentru un cal drept 30 lei, ce l-a luat cu datorie, care Ion Leaţea şi cu mătuşa noastră ne-au dat nouă acei 30 lei pe deplin şi ne-au plătit calul, iar zapisul acela, ce-a fost zălogit acea parte din Ghireani, Pascal nu l-a găsit, şi am făcut această scrisoare, să o ţină de credinţă, cum ne-a plătit calul”[515].

1904: „**Pererâta**, sat în judeţul Hotin, pe malul Prutului, lângă şoseaua de la Lipscani, la Sculeni. Face parte din volosti Lipcani. Are 253 case, cu o populaţie de 1.285 suflete; biserică; 324 vite mari”[516].

PERESECINA

(sat pe Ivancea, comuna Peresecina,
raionul Orhei, Moldova).

1436, mai 4: Întărit de Ilie voievod lui Duma Uranie şi fratelui său Petru, care primesc uric pentru „un loc din pustie de cealaltă parte a Itchilului, anume Cobâlca, de la obârşie până la gură, şi Bezinul, de la obârşie până la gură, şi Sabolna, şi Teleşul, de la obârşie până la gură, şi Peresecina, de la obârşie până la gură câte sate vor

---

[515] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 168, pp. 161, 162
[516] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 163

putea să-şi aşeze… Iar hotarul să le fie cât satele ce vor fi acel loc să poată folosi îndestul”[517].

1635, martie 5: Ispisoc de pâră şi de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce s-au pârât Pantiul din **Periscina** (Peresecina, comuna Peresecina, raionul Orhei, Moldova), cu Guroae şi Negrescul, „zicând Pantiul că i-au furat Poiană, feciorul Guroae, 9 iepe. Deci s-au tocmit dinaintea Domniei Mele şi s-au împăcat. Şi au dat Guroae şi Negrescul partea lor de ocină din sat din **Epureni** (comuna Caniia, raionul Cantemir, Moldova)… Şi să nu se mai pârască în veci”[518].

1638, octombrie 15: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Andrei Donici, feciorul vornicului Donici, care primeşte uric „pe a lui dreaptă ocină, danie şi miluire ce-a avut părintele său Donici, ce-a fost vornic la Eremia vodă, hotarul satului **Ivanci** (Ivancea, comuna Ivancea, raionul Orhei, Moldova), pe unde i-a dat şi i-a stâlpit lui răposatul Eremia vodă, pe uunde a hotărât şi a stâlpit, în zilele domniei mele, Niţul, vornicul de poartă, cu oameni buni şi bătrâni dimprejur şi târgoveţi din târg din Orhai, de la un loc ce-l cheamă Dobran, Poiana Ivancii, până la Fundătură, unde se împreună cu hotarul **Peresecinii** (comuna Peresecina, raionul Orhei, Moldova), pe unde au pus ei stâlpi de piatră”[519].

1643, octombrie 12: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Pantiul din **Peresecina** (comuna Peresecina,

---

517 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 149, pp. 204, 205

518 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 52, p. 51

519 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 481 p. 449

judeţul Orhei, Moldova), care primise Guroaie, „pentru nouă iepe, pe care le furase fiul ei Poiană de la Pantiul şi nu are cu ce plăti capul fiului ei… partea lor de ocină din satul **Epureni** (comuna Caniia, judeţul Orhei, Moldova), care este în ţinutul Orheiului”[520].

1698, mai: Mierla Râuleţoaia, fata lui Andrei Donici, sora lui Neculai Donici, dăruieşte nepotului său Darie şi jupânesei lui „dreapta ocină şi moşie ce am de la Moşii noştri, de la Nicoară Donici, ce-a fost vistiernic mare, din satul **Hruşova**, ce este pe apa Ischilului, la ţinutul Orhei, jumătate de sat, ce este partea mea… Şi s-au întâmplat la această danie Vlasie pârcălabul, Darie feciorul lui Vasile de **Vârtopi**, Constantin Păturnichi ce-a fost de **Sămănauca**, Darie Moga de **Peresecina**, Enache de **Steţcani** şi Sava de **Bezini**”[521].

1699, noiembrie 13: Zapisul fraţilor Vasile şi Aniţa, feciorii lui Ştefan, fratele Popăscului de **Mileşti**, nepoţii lui Milic de **Rădeni**, în care mărturisesc precum „am căzut eu la o nevoie, de am luat o groapă de pâine a unor călugări de la **Horodişte**, împreună cu Gavril şi cu Vasile din Horodişte; apoi călugării, fiind păgubaşi, s-au apucat de sat, să le plătească pâinea, iar satul s-a pus în spinarea mea, zicând că sunt eu vinovat, dar eu întâi am tăgăduit şi am pus şi doi oameni de au jurat pentru mine precum sunt un om drept. Iar când a fost mai pe urmă, soţii mei au spus drept că au luat ei pâinea şi-mpreună cu mine. / Deci, dumnealui Darie Donici serdar, fiind socotitor aici, la margine, ne-a adus pe toţi de faţă, să

---

[520] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 194, pp. 181, 182

[521] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 159, pp. 155, 156

dăm seama. Deci noi ne-am învoit cu soţii mei şi am dat eu, pentru gloaba mea şi pentru gloaba celor doi soţi, şi pentru limbă strâmbă ce-au jurat rău acei doi oameni, pentru mine partea mea şi a surorii mele Aniţa, feciorii lui Ştefan de Mileşti, serdarului Darie acea ocină ce avea din bătrânul Milii din sat de Rădeni din bătrânul Milic… dinaintea preotului Samuil şi Toader Frunză de **Steţcani**, Maftei Deacul, Enache Deacul şi Darie Moga de **Peresăcina**, Gavril Bobeică de **Horodişte** şi alţi mulţi oameni buni"[522].

1727, iulie 7: Carte de împuternicire, dată de Mihai Racoviţă voievod fostului mare medelnicer Mogâldea şi pârcălabului Grigoraş Leca, după ce „au avut pâră de faţă Darie Donici mare vornic cu Hligoraş Terchilă pentru nişte părţi de moşie din satul **Epureni**, ce este pe Ichil, la ţinutul Orheiului, zicând vornicul că i-a dat danie un unchi al dumisale, anume Vasiluţ Pantiul, acele părţi de moşie din Epureni şi acum Gligoraş Terchilă nu vrea să-i facă parte, zicând că nu are dumnealui nici o parte, ci este aceea moşie a lui, cu fraţii săi, şi aşa lăsându-l marele vornic, ca să ridice el, cu sufletul lui, purcese Gligoraş Terchilă ca să jure. Deci dumnealui a scos zapis de la Guroe şi de la Negrescul, moşul (bunicul) lui Terchilă, scriind cum au dat părţile lor de moşie din satul Epureni lui Glogoraşco Pantiul de **Peresecina** pentru 9 iepe ce le-a fost furat feciorul Guroei de la Pantiul şi au avut pâră la Divanul răposatului Vasile vodă şi l-au dat rămas, ca să plătească iepele, precum văzurăm şi carte de rămas de la Vasile vodă asupra Guroei şi asupra Negrescului şi pe urma cărţii, iarăşi şi ispisoc, de la Vasile vodă tot într-

[522] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 121, pp. 145, 146

acest chip. / Deci Gligoraş Terchilă, văzând zapisul Guroei şi a moşului (bunicului) său Negrescul, n-a avut altă ce să mai răspundă, fără cât zice că în Epureni au fost opt fraţi, şi Guroae şi Negrescul au avut numai două părţi, iar şase părţi au rămas întregi ălorlalţi fraţi, de care şi vornicul a dat seamă cum că cu adevărat au fost opt fraţi, însă acei opt au ţinut şi în **Epureni**, şi-n **Copileni** tot dimpreună şi au dat jumătate de sat Epureni lui Gligoraş Pantiul şi au oprit acei şase fraţi părţile Guroaei şi ale Negrescului din Copileni, să n-aibă treabă ei în Copileni, şi au rămas lipsiţi dintr-amândouă locurile. / Şi cât a trăit Gligoraş Pantiul tot el a stăpânit acea jumătate de sat de Epureni şi a luat de-a zecea, şi pe urma lui şi feciorul său Vasile tot a stăpânit. / Deci scriem domniilor voastre să chemaţi faţă pe oamenii moşeni din Epureni şi, neavând vornicul dovadă pe acea jumătate de sat Epureni, să meargă acei răzeşi să ridice cu sufletele lor la sfânta biserică pe câtă parte or şti şi pe atâta să-i alegeţi partea dumnealui, iar de nu or jura, să ţie dumnealui jumătate de sat şi pe cum veţi afla cu dreptul, să alegeţi şi să hotărâţi cu stâlpi de piatră şi să faci mărturie în semne”[523].

1774, iunie 5: Satul **Peresecina**, ţinutul Orhei-Lăpuşna, ocolul Ichelului, după recensământul lui Rumeanţev[524], avea **toată suma caselor 28**. Scădere rufeturi 28: 12 călăraşi sărdăreşti, 7 scutelnici ai spătarului Costantin Donici, 3 mazili, 2 ruptaşi, 1 popă, 2 femei sărace, 1 ţigan al paharnicului Donici. Rămân birnici 12. / **Birnici:** Toderaşco Ursachi / Vasile Ifrim / Ion fiul lui

---

[523] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 198, pp. 196, 197

[524] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 436, 437

Miron / Andrei Ursachi / Vasile Frate / Ion Crişul / Constandin Baron / Gherman / Agapii Tălpău / Ion Mafteiu / Moisăiu Cramă / Năstase Căpitanu. // **Rufeturi:** Toader Frate, scutelnic / Vasilache Arne, scutelnic / Tănase fiul lui Onică, scutelnic / Ştefan Săchiraş, scutelnic / Andrei fiul lui Loghin, scutelnic / Toader Marga, scutelnic / Tudose Buzul, scutelnic / Popa Tofan / Toader Ignat, mazil / Iosif Ignat, mazil / Gavril fiul popii, ruptaş / Gheorghi fiul popii, mazil / Iordache Erhan, ruptaş / Maftei, ţigan al paharnicului Donici / Iliana, săracă / Gafiţa, săracă.

1776, noiembrie 22: Năstase Busuioc, Ion Poroseci, Năstase sin (fiu) Grigore, ce a fost căpitan de Băraiac, Andreo Gore şi cu alte neamuri ale lor din **Peresecina** ot Orhei dau şetrarului Vasile Carp, ginerele pitarului Ion Donici, zapisul prin care mărturisesc că, „având dumnealui o moşie la ţinutul Orheiului, anume **Păşcanii**, pe apa Ichilului, ne-am fost sculat cu nişte scrisori, trăgând din moşia aceata după Busuiuceşti şi, fără de judecată, intrasem cu acele scrisori în stăpânirea moşiei şi, aducându-ne dumnealui cu om gospod (domnesc) la Divan, am fost scoşi la veliţii boieri şi, fiind noi întrebaţi pentru ce am intrat în moşie, am arătat scrisorile ce avem, care scrisori socotindu-le boierii a fi rele, noi încă am recunoscut că, de vreme ce nici moşii, nici părinţii noştri n-au stăpânit cu acele scrisori, sunt răsuflate şi, căzând noi la pace într-acest chip, ne-am învoit cu dumnealui şi ne-am aşezat să plătească dumnealui ciubotele aprodului ce ne-a adus şi cheltuiala ce s-a făcut şi să-şi stăpânească moşia cu bună pace dinspre noi”[525].

---

[525] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 254, pp. 268, 269

1796, februarie 18: Rânduiţi de Alexandru Ioan Calimah voievod, serdarii de Lăpuşna şi Orhei judecă pricina dintre „Gavril şi Apostol, ce se răspund din Moga, şi alte neamuri ale lor, cu diaconul Grigore şi Vasile Buciuşcanu, care sunt de nouă neamuri, ce se numesc Hârşteştii şi Ştirbeştii, ce se răspund a fi seminţie din Moga şi din sora lui Evdochia. Şi am întrebat pe Gavril şi Apostol cu ce cuvânt cer parte de moşie în **Ciocâlteni** şi în **Căcărăzăni**. Ei au răspuns că se trag şi ei din acel Moga şi ne-au arătat spiţa neamului. Împotriva ziselor lor, Hârşteştii şi Ştirbeştii ne-au arătat un suret de ispisoc din let 7155 (1647), martie 18, a răposatului Vasile vodă, de sunt acum 149 de ani, întru care se cuprinde că Paul, feciorul lui Moga, şi sora lui Evdochia au cumpărat o a patra parte din Căcărăzăni, şi iarăşi, din acelaşi sat, o a patra parte ce se va alege… ca să stăpânească Paul, Moga şi sora sa Evdochia în pace; ne-au mai arătat şi spiţa neamului lor, întru care se înţelege că Moga aşa a avut nume, iar nu poreclă şi, potrivit spiţelor ce au dat Gavril şi Apostol, nici într-un chip nu s-a potrivit cu spiţa ce au dat Hârşteştii şi Ştirbeştii, care, spre mai bună dovedire, au mai scos Hârşteştii şi Ştirbeştii un ispisoc din let 7131 (1623), martie 18, al răposatului Ştefan Tomşa voievod, care sunt acum 173 de ani, în care se cuprinde că, la o pricină ce a avut Petre stolnicelul de **Tulbureşti**, dintre alte mărturii ce-a adus, a adus şi pe un Grigore Moga (de pe care cer Apostol şi Gavril parte de moşie), şi se înţelege că acel Grigore poreclă a avut Moga, iar nu nume Moga, şi alt Moga este acela ce se arată în ispisocul răposatului Vasile Vodă, de pe care stăpânesc Hârşteştii şi Ştirbeştii, şi alt neam este acel Grigori Moga… I-am mai întrebat pe Apostol şi Gavril, şi pe ceilalţi ai lor, de

au stăpânit vreodată în Ciocâlteni şi în Căcărăzăni şi au răspuns că nu au stăpânit nici părinţii lor, nici ei, iar răzeşii au arătat că, trăind Chirică Sirghii, tatăl lui Toader Sirghii, în satul **Dişcova**, care sunt răzeşi cu Apostol şi cu Gavril în **Peresăcina**, iar fi dijmuit răzeşi de Ciocâlteni şi de Căcărăzăni, şi au adus un om bătrân, ca de 80 de ani, de a mărturisit că niciodată nu i-a apucat stăpânind nici pe părinţii lor, nici pe ei, ci mai vârtos s-au dijmuit Chirică Sirghii, ce este răzeş cu dânşii în Peresăcina, care, fiind faţă Toader Sărghii, feciorul lui Chirică, n-a putut tăgădui. / S-au mai întrebat Apostol şi Gavril pentru ce, în curgere de 45 de ani, de când ştiu pe Hârşteştii şi Ştirbeştii că stăpânesc nestrămutat pe mai sus arătatele părţi, nu şi-au căutat judecată… şi au răspuns că pornire cu jalobă către stăpânire au făcut… / Şi fiindcă la pravile zice că „pâra ce se face pentru lucru nemişcător are soroc de zece ani, la cei ce nu sunt înstrăinaţi de pământul lor”, am găsit cu cale ca Hârşteştii şi Ştirbeştii să stăpânească părţile lor din Ciocâlteni şi din Căcărăzeni, în pace şi nesupăraţi”[526].

1797, decembrie 4: Serdarul de Orhei, postenicul Iordache Negrea, rânduieşte pe căpitanul Toader Mavrodin şi pe Dumitru Jărdan să cerceteze dacă „moşiile dumnealui spătar Manolachi Donici, **Micleştii** şi **Ivance**, „s-ar fi împresurând de către răzeşii de moşie **Perisăcina**”[527].

1797, decembrie 8: Cercetarea pricinii dintre spătarul Manolachi Donici şi răzeşii din **Peresecina**, făcută de căpitanul Toader Mavrodin şi de Dumitru Jărdan, pri-

---

[526] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 302, pp. 340-342
[527] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 312, p. 362

vind încălcarea moşiilor **Micleştii** şi **Ivance**, se face în prezenţa căpitanului Gavril Buzul, căpitanului Filip Ursi, a lui Toader Ignat, a preotului Trofin şi a altor „neamuri răzeşeşti de Persecina”, începând de la apa Ivancei, după semnele din urice vechi şi din hotarnice anterioare… „şi după cercetare şi măsurătoare, s-au găsit capul moşiei Micleştilor, cel dinspre miazănoapte şi dinspre Ivancea, cum şi coasta Micleştilor dinspre apus, până la un loc, împresurată de moşia Peresecină”[528].

1904: „**Peresecina**, sat mare în judeţul Orhei. Face parte din volosti Cobâlca. E aşezat pe valea Micleştilor, pe şoseaua dintre Orhei şi Chişinău. Are 670 case, cu o populaţie de 3.926 suflete; o biserică, cu hramul Sf. Mihail; două şcoale elementare ruse. Împrejurul satului sunt vii şi grădini cu pomi”[529].

PERIAŢI

(aproape de Oneşti, Bacău).

1642: Megieşii Vişan, Slăvică şi Cernica ot **Periaţi**, Grozea ot **Oneşti**, Buzea ot **Oimuţ** şi Oancea ot **Mărgineni**, „luaţi prin răvaşe domneşti, împreună cu un om domnesc, anume Stan Cioflăi vornicul, ca să avem a căuta şi a alege partea de moşie din **Periaţi** a moşilor Soicăi, a fraţilor lui Ion Florea şi a părtaşilor de moşie,

---

[528] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 313, pp. 362-365

[529] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 163

câţi se vor trage din Răada Ocheşti şi frate-său Şerban, care sunt de Perieţi. Deci noi am căutat şi am adeverit cu sufletele noastre”[530].

1697, aprilie 3: Fraţii Preda şi Matei, din Periaţi, vând ceauşului Tanasie, pentru 15 taleri, „toată partea noastră de moşie din **Perieaţi**… şi ne-am tocmit stânjenul 840 bani. Şi ne-am pus degetele Stanciul logofeţel, Preda ot Periaţi, Maei, Badea, Stan Portarul, Parohia, Petru vel şetrar”[531].

PERIENI

(„chilia lui Manasie”, sat lângă Perieni,
comuna Perieni, Vaslui).

1436, mai 13: Întărit de Ilie şi Ştefan voievozi lui Mihail Stângaciu, care primeşte uric pentru „satele anume: pe Bogdana, unde este Balan şi fiul lui Drajan, şi, pe Smila, seliştea lui Roşca, şi **chilia lui Manasie**, şi, pe Iubana, Suseni, şi, Chegheci, locurile din pustie mai jos de Prun, la Fântâna Peducelului şi, mai jos, la Fântâna Mare, şi, pe Jeravăţ, seliştea Fundeştilor, între popa Mircea şi Petru Lungul, şi, pe Bârlad, un loc între Leurinţ şi Bâcsăneşti, şi, mai sus, Iapa, unde se unesc trei văi, un loc de pustie… Iar hotarele acestor sate să fie cu toate hotarele lor vechi, pe unde au folosit din veac. Iar hotarul

530 Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XV, Iassi 1889, pp. 265, 266
531 Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XV, Iassi 1889, pp. 266, 267

pustiei să fie cât vor putea să folosească destul patru sate”[532].

1439, iulie 30: Întărit, prin „prisaca lui Micşin, pe Pârâul Sec”, de Ilie şi Ştefan voievozi, fraţilor Oană Roşca şi Cojea Pătru, care primesc uric pentru „satele pe Tutova, anume: Călimăneştii, unde este Ion, mai sus de Laleşti, şi, mai jos, Coţmăneştii, unde a fost Coţman, şi, mai jos, Coleşăua, unde au fost Hodco şi Măciucă, şi seliştea lui Brătan, şi unde a fost moara lui Brătan să-şi facă moară, şi **prisaca lui Micşin, pe Pârâul Sec**, şi, mai jos, un loc să-şi adune fân, alt loc… mai sus de Lungani, anume Fântirele … Iar hotarul acestor sate să fie cu toate hotarele lor vechi, pe unde au folosit din veac. Iar hotarul pustiilor să fie cât vor putea folosi îndestul”[533].

1624, februarie 27: Întărit de Radul voievod marelui vornic de Ţara de Sus, Nicoară, care cumpără, cu 60 de taleri, de la Toader din **Creţeni** (în Perieni, comuna Perieni, Vaslui), „un bătrân din satul Creţeni, ce este în ţinutul Tutova, pe pârâul Tutova, ce se va alege partea lui şi a nepoţilor lui, şi cu loc de moară în pârâul Tutova”[534].

1628, noiembrie 5: Zapisul de mărturie al marilor boieri, „precum au venit înaintea noastră Anna şi fratele ei Procopii (Pricop – în alt zapis, pentru Ostăşeşti), fiii lui Machidon, nepoţii lui Ifrim (Efrem – în alt zapis), şi seminţia lor Graur, fecior lui Anton, şi Ionaşco teslarul sin (fiul lui) Mihăilă, şi iarăşi seminţia lor Cârste sin Lupe

---

[532] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 154, pp. 211, 212

[533] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 199, pp. 281-283

[534] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 170, p. 221

Buzoi (Budzoae), nepot lui Ion Giosanul, şi Vasilie şi fratele lui Gavril, feciorii lui Tanasie, şi iarăşi seminţia lor Bălan sin Florii, şi Dămian, şi fratele lui Costiul, feciorii Tudosii, nepoţi lui Romaşco, şi Ursul şi soru-sa Anghelina, feciorii lui Ion Ancăş, nepoţi Florii, cu toţii strănepoţi Annei şi surorii ei Marina, surorile Lupşoi… patru părţi din sat din **Perieni**, şi cu loc de mori şi cu tot venitul. Ci acel sat se împarte în patru părţi şi acum au vândut părţile… a fost cumpărătură Anii şi surorii ei Marina, surorile Lupşoi, de la Dragotă sin (fiul lui) Ivan, fecior Pietriscul, nepot lui Iaţăco Piatră; aceştia au vândut sfintei mănăstiri nou zidite ce se găseşte la Bârnova, drept 650 taleri de argint”[535].

1643, februarie 10: Zapis de mărturie de la Andreiaş şoltuzul şi cu 12 pârgari din târg din **Bârlad**, şi preotul Chiriiacu şi Ionaşco Dinga din **Bârlad**, Andonie protopopul şi Grozav vătămanul din **Năvârnieni** (sau Năvârniţi, comuna Lieşti, Galaţi), în care scriu cum au venit Constantin, feciorul lui Avram din satul **Tomeşti** (comuna Pogana, Vaslui), şi a vândut căpitanului Bofe şi jupânesei Ilinţa, drept 28 lei bătuţi, „un bătrân din sat din **Creţeni** (în Perieni, comuna Perieni, Vaslui), ce s-a ales partea părinţilor săi, cu vad de moară în apa Tutovei, ce este în ţinutul Tutovei”[536].

1901: „**Perieni**, sat în județul și plasa Tutova, comuna Bogești, în apropiere de Bârlad și spre nord-vest de dânsul. Are o populaţie de 1.188 suflete; o şcoală mixtă, frecventată de 32 copii (în 1900). E despărțit în două

---

[535] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 417, pp. 567, 568
[536] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 25, p. 29

părţi: Perienii de Jos, spre sud, şi Perienii de Sus, spre nord. Are cariere de piatră în exploatare”[537].

PERIENI

(„unde a fost Ostapco vătăman”, Ostăpceni,
comuna Probota, Iaşi).

1473, ianuarie 8: Întărit de Ştefan voievod, mănăstirii Moldoviţa, care primeşte uric pentru „satele anume: Sângurenii, care sunt în ţinutul Chigheci, şi poiana lui Brumar, cu fântânile, anume cu fântânile: Fântâna Mesteacănului şi două fântâni la obârşia Suhăi, şi o prisacă unde a fost prisaca lui Brumar, şi, pe Prut, un iezer, anume Blisceatul şi cu Blisceţelul, iezerul cel mic, şi, mai sus de iezerul Blisceatul, alt iezer, anume Budoele, şi alt iezăraş, Secriiul, şi o gîrlă care este în cotul Prutului şi se varsă în iezer, şi o gârlă care se cheamă Gârla Bulhacului, şi altă gârlă, care iese din iezer în jos până la pod, şi un sat la Cârligătura, anume Bălţaţii. Şi, de asemenea, s-a sculat Ivaşco Armencici, înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri, de bunăvoia sa, şi a dat sfintei noastre mănăstiri de la Moldoviţa jumătate de sat din Ostăpceani, partea de sus, unde a fost Ostapco vătăman, la Turia, în ţinutul Iaşi”[538]. Hotarele, din veac.

---

537 Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul IV, Bucureşti 1901, p. 678
538 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 189, pp. 281-283

1624, aprilie 5: Zapis de mărturie a Măgdălinei, preoteasa din **Pereni** (Perieni, Iaşi), a feciorilor ei Constantin şi Vasile, şi a lui Arvasie Hoşmăndioie, cu feciorii lui Nastasie şi cu Acsinie", prin care mărturisesc „cum a căzut un cal a dumisale, al lui Dumitraşcu diacul, feciorul şetrarului, întru grupa noastră şi n-am avut cu ce-l plăti, că l-au biciuluit oameni buni drept 25 de lei. / Deci noi, de a noastră bunăvoie, de nimeni nevoiţi, nici asupriţi, am dat a noastră dreaptă ocină şi moşie din sat den Pereni, ce este în ţinutul Ieşilor, pe Turie, din a cincea parte din tot satul, a treia parte, cu tot venitul, în tot locul şi ne-a mai dat Dumitraşcu şi 7 lei bani gata. Deci noi i-am dat ca să-i fie lui şi feciorilor lui şi a cui se va alege din sămânţa lui, în veci; şi nimeni dintru sămânţa noastră să n-aibă a se amesteca, în veci. / Şi la această tocmeală a noastră au fost popa Toader de **Stâlpeni** (lângă Găureni, azi Vâlcele, Iaşi), şi Pavăl ce-a fost pârcălab, şi Barna de **Zaboloteni** (pe Prut, Iaşi), Calapod aprod de **Rusi** (pe Siret, Suceava), şi Tiron diacul de Stâlpeni, şi Necufor Machidun pitar de Zaboloteni, şi Gavril Ciurlic de **Trifeşti** (pe Prut, Iaşi) şi mulţi oameni buni megieşi"[539].

1634, ianuarie 13: Zapisul fraţilor „Hariton, Dumitru şi Ionaşco, feciorii lui Vasile Mârdan, nepoţii Tomşei, din sat din **Băloşeni** (în Borşa, comuna Vlădeni, Iaşi), pe valea Jijiei, în ţinutul Iaşilor, care mărturisesc că au vândut „toată partea noastră din sat din Băloşeni… lui Toader Ştefan şi lui Paradis Saula şi lui Mihai Ungurul, drept 60 de taleri bătuţi… dinaintea a mulţi oameni buni: Ursul diac şi Carp din **Miclăuşeni** (lângă Deleni, comuna Deleni, Iaşi), Alexa Şarpe din **Frăţileni** (Frăsuleni, comu-

---

[539] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 191, p. 264, 265

na Victoria, Iaşi), Dârlău, Văsian şi Isac din **Cârniceni** (comuna Ţigănaşi, Iaşi), Dumitraşco de **Pereni** (Perieni, comuna Probota, Iaşi), Pană de **Cucureni** (sau Cucoreni, lângă Vlădeni, comuna Vlădeni, Iaşi), Căzacul din **Mălăeşti** (comuna Gropniţa, Iaşi), Vasile, Nechita, Constantin ginerele lui Nebojatco şi feciorii Hăugului de **Bulbucani** (comuna Gropniţa, Iaşi) şi mulţi oameni şi bătrâni"[540].

1635, noiembrie 12: Zapisul fraţilor Vasile, Sava, Constantin şi Toader Hăugul, în care mărturisesc cum au „vândut o parte de ocină din sat din **Băloşeni** (lângă Borşa, comuna Vlădeni, Iaşi), din cutul de sus, partea lui Drăgan Tărâţă şi a surorii lui, Motrei, ce am avut noi dreaptă cumpărătură de la dânşii… lui Toader Ştefan, Parades Saula şi Mihai Ungurul, pentru 50 de lei bani gata… Şi în tocmeală au fost Trandafir căpitan, Lupul Dârlău, Dumitraşco sin Şetrar, Pană Caceaun ot **Cândeşti** (în Perieni, comuna Probota, Iaşi), Căzacul de **Mălăeşti** (comuna Gropniţa, Iaşi) şi mulţi oameni buni"[541].

1637, martie 20: Porunca dată de Vasile Lupu voievod lui Lupul Dărlău, după ce „s-a jeluit acest om, anume Drone din **Cândeşti** (înglobat în Perieni, comuna Probota, Iaşi) pe Păradie şi pe alţi **răzeşi ai lui din târg de Iaşi**, zicând că el are ocină cu dânşii şi moşie la sat la **Băloşeni** (comuna Vlădeni, Iaşi), în ţinutul Iaşilor, şi este nealeasă şi neîmpărţită… tu să-i faci lege dreaptă cu acei răzeşi ai lui"[542].

---

[540] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 18, pp. 19, 20

[541] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 266 pp. 307, 308

[542] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 42, p. 42

1643, februarie 10: Scrisoarea lui Gheorghe Grecul din **Băşeni** (comuna Ţigănaşi, Iaşi), care primise poruncă de la vodă să aleagă „nişte părţi de ocină, ce le-a cumpărat în satul **Cândeşti** (în Perieni, comuna Probota, Iaşi), în ţinutul Iaşilor" Pană neguţătorul, şi care, împreună cu martorii din megieşie, i-a „ales o parte, ce a cumpărat-o de la Vasile, feciorul lui Gavril şi al Frăsinei, nepotul Cândescului, ce-i cumpărătură drept 75 de lei toată partea lui, şi o am lipit la altă cumpărătură, la **Cucoreni** (înglobat în Perieni, comuna Probota, Iaşi), ce a cumpărat-o mai demult de la Onişoaia, cu loc de casă. / Aşijderea, am ales altă parte, a lui Istratie şi a lui Tofan, că au fost furat 5 cai şi nu au avut cu ce plăti, ci i-au dat toată partea lor, şi iar o am lipit pe lângă cele cumpărături. Şi a mai dat Pană neguţătorul 8 oi lui Tiron din **Cândeşti** pentru un cal al popii din **Stâlpeni** (comuna Trifeşti, Iaşi), pentru Istratie şi pentru Tofan. Aşijderea, i-au mai dat un caragiu întreg, drept 10 galbeni, iarăşi pentru dânşii, şi ei i-au dat lui Pană, din jumătate de sat, a cincea parte, partea lui Isacu. Atâta a cumpărat şi de la Vasile Cândescul. / Şi o am ales cu oameni buni, cu Vasile, Constantin şi Ionaşco din **Pereni** (Perieni, comuna Probota, Iaşi), Gheorghe, Bejan, Ianco, Robul sin (fiu) Andrei şi Gavril vătav ot **Şătrăreni** (azi Stejarii, comuna Ţigănaşi, Iaşi) şi ne-am pus peceţile"[543].

1644, decembrie 30: Macsin Drăgan și soția lui Măriica vând feciorilor Petriului, Ionașco și Rusul, pentru 20 lei, „un loc pe **Aluniș** (toponim în hotarul satului Cândești, sat înglobat în Perieni, comuna Probota, Iași), câtu-i partea lui Drăguman, cu casă și cu toate mar-

---

[543] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 24, p. 28

ginile... Și în tocmeală au fost dregătorul Iliiaș, vătămanul Șendrea, popa Petrea, Macsin, popa Gligorie, Nuțul star, Irimițul, Cheruța Gligăi, Toader Faraon, Loghin, Gherasim fiul lui Nuțul, Ilie apopii, Simion Todicaș, Toader Negrea, Andronic zet (ginere) Todicaș, Simion fiul popii Gligorie, Irimia Prodan, Ioniță Popențea, Coca, Păntelui fiul lui Șendrea și Vasile Irimițu"[544].

1645, martie 6: Petre, feciorul lui Gligorie din satl **Cândeşti** (înglobat în Perieni, comuna Probota, Iaşi), vinde starostelui de neguţători Pană, drept 30 galbeni, „o parte de ocină din satul Cândeşti, din jumătate de sat, a cincea parte… / Şi în tocmeală au fost Lupul Dârlău şi Gheorghe Grecul din **Băşeni** (azi Mihail Kogălniceanu, comuna Ţigănaşi, Iaşi), Toader sin (fiu) Hăugul şi Vasile şi Constantin de **Perenii** (Perieni, comuna Probota, Iaşi), Vasile sin Gavril ot **Cândeşti**, popa Nistor, Toader Hagi, Alexa cupeţ şi Gheorghiţă cupeţ ot târg **Iaşii**. Şi eu, Ion Coroşca, am scris"[545].

1645, iunie 8: Vasile Lupu voievod îl trimite pe Grecul de **Băşeni** (Mihail Kogălniceanu, comuna Ţigănaşi, Iaşi) să aleagă „nişte părţi de ocină din sat din **Cândeşti** (înglobat în Perieni, comuna Probota, Iaşi). Deci Grecul a strâns oameni buni, pe Vasile, Ionaşco şi Pântea din **Pereni** (Perieni, comuna Probota, Iaşi), Samuilă, popa Zaharie şi Gigoraş din **Băşeni** şi au mers de le-au ales ocina" cumpărată de Pană neguţătorul de la Toader. „Şi au fost şi răzeşii de faţă, anume Drăgan şi Tiron,

---

544 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 475, p. 455

545 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 22, p. 14

să se ştie”[546].

1901: „**Perieni**, sat în partea de nord-vest a comunei Cârniceni, plasa Turia, judeţul Iași, așezat pe costișa a două dealuri, prin valea cărora curge pârâul Ostopeni, de la nord, la sud. Are o întindere de 2.864 hectare şi o populaţie de 234 familii sau 916 suflete; o biserică, făcută de un răzeș, la anul 1872, deservită de 1 preot şi 2 cântăreţi; o școală, înființată în 1874, condusă de 1 învăţătoare şi frecventată de 35 elevi şi în care se lucrează pălării de paie, de o calitate foarte bună. În partea de nord a satului, se află mahalaua Cândești, ce se zice că a fost răzeșie a unui Cândescu. Mai în sus, tot pe aceeaşi vale, o altă mahala, numită Ostopeni sau Salarii, fostă a unui boer, Aslan, care, cam pe la 1782, cumpărând partea Cândeanului, a strămutat satul şi biserica din Ostopeni chiar pe hotarul satului Perieni, unde există şi astăzi. Mai în urmă, un boier, Baluș, care avea moșie alăturea cu satul Perieni, a devenit proprietarul moşiilor Perienilor, Cândenilor și Aslanilor, formând un singur trup, căruia i-a dat numele de Perieni; această moșie se întinde până în malul Prutului. Vite: 1.281 vite mari cornute, 124 cai, 2.264 oi, 14 capre şi 238 râmători”[547].

---

[546] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 91, p. 80

[547] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul IV, Bucureşti 1901, pp. 677, 678

PERIENI

(pe Cogâlnic, lângă Lăpuşna, Moldova).

1774, iunie 5: Satul **Perienii**, ţinutul Orhei-Lăpuşna, ocolul Cogâlnicului, după recensământul lui Rumeanţev[548], avea **toată suma caselor 14**. Scădere rufeturi 3: 1 diacon, 2 femei sărace. Rămân birnici 11. / **Birnici:** Ocsinte Mărian / Tălămbuță / Miron Tălămbuță / Arhiri Gavril / Ursul Costru / Simion, vornic / Miron Borș / Năstase Văzăilă / Ioniță Văjăilă / Ion Niță / Radu, văcar. // **Rufeturi:** Mihalachi, diacon / Lupa, babă săracă / Tudura, femeie săracă.

1904: „**Pereni**, sat în judeţul Orhei, volosti Cinişăuţi, aşezat în valea cu acelaşi nume. Are 86 case, cu o populaţie de 596 suflete de ţărani români. / **Perieni**, vale în judeţul Orhei, în lungime de vreo 7 km. La gura văii se află satul Pereni. Se deschide în valea Cohâlnicul"[549].

---

[548] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 446

[549] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 163

PERŢEŞTI

(comuna Bălăşeşti, Galaţi).

1635, martie 25: Zapisul lui Ursul, „ce-a fost rob la Nădilă, fecior Susencăi”, prin care mărturiseşte că a vândut „a patra parte din satul **Grădinari** (lângă Pupezeni, comuna Bălăşeşti, Galaţi), bătrânul lui Draguş, moşia sa dreaptă din deal şi din vale, şi din vatră de sat, tot a patra parte”, lui Bosanciu, Nichita, Naca, Costachi, Ştefan cu frate-său Anghel, pentru 80 de zloţi bătuţi, martori fiind Gligorie Căpăţână, Iftodie şi Geanta din **Băloşeşti** (Bălăşeşti, comuna Bălăşeşti, Galaţi), Istratie şi Târnoschi din **Perţeşti** (comuna Bălăşeşti, Galaţi), Giula, Arion, Constantin şi Ionaşco din **Grădinari**, Mirăuţi de **Sauleşti** (lângă Cuireştii Noi, comuna Bălăşeşti, Galaţi) „şi mulţi oameni buni”[550].

PEŞCĂUŢI

(comuna Cruhlic, raionul Hotin, Ucraina).

1770-1772: Satul **Peşcăuţii**, la poşta **Dăncăuţi**, ţinutul Hotinului, ocolul Mijlocului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[551], **toată suma caselor: 40**. Scă-

---

[550] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 71, p. 86

[551] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 172

dere rufeturi 40: 2 popi, 38 poştaşi. / **Poştaşi**: Grigoraș Vicol / Vasile fiul lui Dentolia / Tănase fiul beşliului / Alecsei / Vasile / Ion fiul vornicului / Grigore, prisăcariul / Hrihor Giușcanul / Ion Iasaiancul / Ștefan Uțul / Ștefan Ficiuc / Ion Ghidura / Ivan Fedorciuc / Ion Durat / Miron fiul lui Costin / Toader al lui Coria / Alecsa Mira / Ion unchiul lui Alecse / Ștefan Urcic /Costaș fiul lui Covată / Ion Găinușă / Maxim fost vornic / Gheorghe fiul lui Iftimie / Chiriac fiul lui Iftimie / Vasile Coșliot / Ion al lui Coșliot / Hrihor Soroclit / Simion, văcariu / Dumitru, rus / Ilaș, vătăman / Ivan Uțanu / Toader fiul lui Timofte / Onofrei / Matei, rus din Sănicău / Iacob Sficiuc / Simion / Toader / Ion Corchi. // **Preoți și dascăli**: Popa Dănilă / Iacob, dascăl.

PEŞTERA

(în hotarul târgului Orheiul Vechi,
în Moghilova, Moldova).

1574, mai 10: Ispisoc de întărire, dat de Ioan voievod marelui logofăt Ion Golăi (Golia), pârcălabului Eremia şi soţiei sale Tudora, pentru „două locuri în pustiu, unul pe Nistru, care se numeşte **Ocsintia**, între Molovata şi între Mocşia, şi un loc pentru patru mori, de ceea parte a Nistrului, pe pârâu, la gura Iahurlicului, unde se varsă în Nistru, şi alt los, la capătul **Peşterei**, din sus de **vechiul Orhei**, unde cade drumul vechiului Orhei în Răut, în vad, din sus de **Chişinău**, sub stâncă, de cealaltă parte a Răutului, spre Nistru, şi cu două mori pe Răut, ca

să-şi aşeze acolo două sate, pentru că ei şi le-au cumpărat de la însăşi Doamna mea, şi ne-a dat 8 cai buni şi 400 zloţi tătăreşti în visteria noastră”[552].

1612, mai 13: Ispisoc de judecată de la Ştefan voievod, după ce „au venit călugării de la sfânta mănăstire a lui Golăe logofătul şi pan Voico, marele logofăt, cu mare jalobă, zicând ei că, în zlele răposatului Emremiei Movila voievod, a avut gând ca să facă cetate la **Peştera**, pe apa Răutului, şi atunci multe sate boiereşti, de prin prejurul Peşterilor, le-a fost luat şi le-a făcut să fie ocol acelei cetăţi, şi a vrut să le dea lor alte sate. Ci întru aceea n-a putut să facă acele schimburi, căci l-a apucat moartea, şi atunci s-au fost luat şi aceste două sate, **Ocsentie** şi **Golăeşti** pe Răut, şi au arătat şi drese de cumpărătură de la Ion voievod… / Domnia Sa s-a milostivit şi a întors călugărilor acele mai sus scrise sate”[553].

1628, aprilie 16: Scrisoarea vornicului de gloată Ionaşco Jora, adresată voievodului Miron Barnovschi, în care prezintă rezultatele cercetării hotarului târgului Orhei, la Peştera, unde exista „un iaz cu moară şi cu eleşteu: „Deci noi am mers de am socotit cu târgoveţii din Orhei şi alţi oameni buni. Deci Andrea şi cu Bratăş au cumpărat acel iaz cu moară de la Luca, feciorul popii lui Ion din târgul Orhei, şi au dat 50 de taleri şi 2 iepe, şi 3 vaci, şi o copcă de argint ca de 6 taleri, 5 coţi de… Deci a fost căzut acel om, anume Luca, dator unui turc. Deci boi am întrebat de oameni buni şi bătrâni. Deci s-a strâns şi târgul şi cu popa cel domnesc, cu şoltuz, cu pârgari, de au

---

[552] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 10, pp. 18-20

[553] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 37, pp. 48, 49

mărturisit toţi cum au cumpărat Andrea şi cu Bratăş de la Luca, şi au dat cât îi mai sus scris. Iar de rândul hotarului, el tot s-a ţinut hotar, căci a fost domnesc"[554].

1628, aprilie 28: Porunca lui Miron Barnovschi voievod, dată lui Dănilă, dregătorul din Peştere, să întoarcă banii fraţilor Andrea şi Bantăş din Piatră, care „au cumpărat o moară ce este la Ivancea, de la Luca, feciorul popii din Orhei. Acum acea moară se află în hotarul Peşterii şi tu o ai luat"[555].

1632, aprilie 19: Întărit de Alexandru Iliaş voievod lui Dănilă, care primeşte uric pentru „un loc, anume **Peştera**, ce este din jos de târg de **Orhei**, ce se cheamă Orheiul cel Vechi, cu tot locul cât ascultă de Peştere, pe unde au fost de veac… pentru că-i este dreaptă ocină, şi dare, şi miluire de la Miron Barnovschi voievod"[556].

1632, august 9: Întărit de Alexandru Iliaş voievod lui Dănilă din **Varniţa** (comuna Varniţa, raionul Arenii Noi, Moldova), care primeşte uric pentru „un loc, anume **Peştera**, mai jos de **târgul Orhei**… ce se numeşte Orheiul Vechi… / Iar hotarul să le fie: din iazul lui Brateşco, dinspre coadă, şi de acolo în sus, la deal, până în cornul pădurii şi, alături cu pădurea, până la drumul cel mare al târgului Orhei şi pe drum până la pod, la Ivancea şi prin mijlocul mătcii până în Răut, şi cu vad de moară în Răut, mai sus de Mihăilaşea, şi malul dinspre Peştera, până în hotarul Macicăuţilor şi dintr-acel hotar până în

---

[554] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 344, p. 479
[555] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 353, p. 493
[556] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 28, pp. 25, 26

hotarul lui Donici, iar de acolo iarăşi în iazul lui Brateşco, dinspre coadă, pe unde au folosit din veac"[557].

1633, septembrie 6: Întărit de Moise Moghila voievod logofătului Pătraşco Ciogolea, care primeşte uric pentru „un sat drept domnesc, anume **Moghilova**, care sat acum se numeşte **Peştera**, în ţinutul Orheiului, unde a fost Orheiul Vechi, însă acel sat este făcut şi aşezat de părinţii domniei mele acolo, pe loc domnesc"[558] **(**Întărit de Moise Moghila voievod logofătului Pătraşcu Danovici, care primeşte uric pentru dania domnească „un sat, drept domnesc, cu numele **Movilova**, care acum se numeşte **Peştera**, în ţinutul Orheiului, unde a fost vechiul Orhei. Însă acest sat a fost făcut şi aşezat de părinţii şi născătorii domniei mele acolo, pe loc domnesc. Drept aceea, acest sat cu numele de Movilova, care acum se numeşte Peştera, să fie de la domnia noastră lui Pătraşco Danovici logofătul dreaptă ocină, danie şi miluire"[559]).

1639, noiembrie 1: Întărit de Vasile Lupu voievod marelui postelnic Apostol Catargiul, care primeşte uric pentru „un sat, anume **Peştere** (lângă Orheiul Vechi, comuna Trebujeni, judeţul Orhei, Moldova), care s-a numit mai demult **Movilova** (sau Mohileu), din ţinutul Orhei"[560].

1650, noiembrie 24: Întărit de Vasile Lupu voievod pârcălabului Gheorghe Catargiul, căruia îi dăru-

---

[557] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 169, pp. 213-216

[558] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 385, pp. 484, 485

[559] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 62, pp. 69, 70

[560] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 262, p. 263

ieşte „satul **Peştera**, cu loc de moară în Răut, care sat a fost dat lui Apostol Catargiul postelnic şi, murind el, cum li mai în urmă fiul său Enache Catargiul, căruia nu i-au rămas feciori, a rămas acel sat iarăşi domnesc şi l-am dat lui Gheorghe Catargiul”[561].

1662, mai 20: Ispisoc de judecată de la Eustratie Dabija voievod, după ce „rugătorii noştri, tot soborul de la mănăstirea Golăia din târg din Iaşi… s-au pârât de faţă cu Gheorghe Catargiu, ce a fost clucer mare, pentru o bucată de loc cu mori gata, ce este la moşiile sfintei mănăstiri la **Golăeşti**, şi la **Mihălaşa**, şi la **Stohoceni**, ce sunt la ţinutul Orheiului, pe valea Răutului, zicând rugătorii noştri că le face mare împresurătură Gheorghe Catargiu, de le împresoară acel loc cu hotarul satului său **Peştera**, ce s-a chemat **Movilău**… şi intră de le calcă hotarul, şi ne-au arătat şi drese, iarăşi de pâră şi de rămas, de la Irimia vodă şi de la Moise vodă, precum au mai avut şi atunci pâră cu sătenii de Peşteră, pentru acel loc şi mori, şi tot i-au rămas călugării pe peştereni. Iar Gheorghe Catargiu aşa a dat seamă, cum că acel loc l-a cumpărat de la o femeie, şi a adus de faţă pe acea femeie, de s-a pârât cu dânsa, / Deci acea femeie n-a avut cum da seama pentru ce a vândut, nici drese n-a avut pe acel loc… / Gheorghe Catargiu singur s-a dat rămas, numai ce a cerşut să-i întoarcă acea femeie tot înapoi ce a dat el pe acel loc”[562].

1677, martie **20**: Donosie, feciorul lui Dumitraşcu Portărescul din **Trebujeni**, nepotul Irimiei medelnicer,

---

[561] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 86, p. 90

[562] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 106, pp. 113, 114

strănepot lui Golăi logofătul, dăruieşte o moşie naşului său Andrei Mihuleţ, pârcălab de Orhei, „mie părinte, de-au cununat părinţii dumnealui pe părinţii mei şi dumnealui m-a botezat şi m-a cununat… Şi fiind eu rămas de fraţii mei, care au fost şi dumnealui ca nişte fraţi, şi având eu o parte de ocină în Trebujeni, cumpărată de la fratele meu Crăciun, care parte a fost a lui zestre de la neanea al nostru Dumitraşcu, şi o parte de ocină ce a fost cumpărată de Crăciun, cu mine împreună, şi cu surorile mele Arsenia şi Gherghina de la Antemia, fata lui Constantin, unchiul, am socotit cu toţi fraţii şi cumnaţii, cu surorile ce sunt, şi l-am luat pe dumnealui frate în locul lui Crăciun, frăţâne-meu, şi i-am dat dumnealui partea lui Crăciun… Şi când am făcut acest zapis fost-au toţi cumnaţii mei, şi veri primari, şi nepoţi, anume Guruţă cumnatu-meu şi soru-mea Arsenia, Gherghina, nepoţii mei Gheorghe, Gligore, Caidac şi Nechifor, feciorii Mircei… şi mărturii anume Neculai Donici clucerul cel mare, Constantin ce-a fost cllucer mare, Gavril Donici pârcălab de **Orhei**, Loghin ce-a fost pârcălab, Ştefan spătarul, Neculai postelnicul, feciorii lui Constantin clucerul, Doroftei preotul de **Peştera**, Tănase şoltuzul de târgul **Orhei**, Ursul, vornicul de **Peştera**, Sema ce-a fost vornic, Gligoraş feciorul lui Artenie de Fălciu**,** Albul Maremance, Gligoraş Sauca şi Luchian de **Peştera**, Maftei Pârţă de **Zamcioci**, Vasile Hodoroge ce-a fost vătav de hânsari, Lupul Ciupag ce-a fost vătav, Iordachi, Savin şi Arsenie de **Pocrişăni**, Bobeică şi Vlasie de **Cotelneci**, Ştefan Ciurlenco de **Peştera** şi mulţi oameni buni s-au prilejit”[563].

1689, iulie 18: Preotul Loghin de **Orhei** se învo-

[563] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 139, pp. 138, 139

ieşte cu călugării mănăstirii Golăi pentru „un vad de moară al mănăstirii, să fac o moară de isnoavă, unde voi găsi la **Peşteră**…şi să dau sfintei mănăstiri, în toţi anii, câte 50 merţe de făină, dar 25 merţe făină de grâu şi 25 merţe făină de secară, să am a aduce eu, în toţi anii, la Sfântul Gheorghe, aici la mănăstire”[564].

1741, aprilie 30: Zapis de la Toader ot **Furceni**, Vasile ot **Maşcăuţi**, ce se hotărăşte cu Mihăilaşe, Andrei, om bătrân din satul **Peşterii** Catargiului, şi Dănilă, om bătrân din satul **Susleni**, ce se hotăreşte cu Mihăilaşe şi cu Trebujenii, ce sunt pe apa Răutului, în sus de Peşteră, în care mărturisesc „pentru **Trebujăni**… că am îmbătrânit pe lângă acest sat Trebujănii şi afară de călugării de la Golăe să stăpânească n-am apucat pe alţii, nici din răzeşii locului acestuia, nici din locuitori, ci tot pe călugări, nu de 30 de ani, ci şi de 40 înainte”[565].

1741, mai 7: Zapisul boierilor divaniţi: „Facem știrea că, venind Sfinția Sa părintele Gherasim, egumenul de Golăia, ca să-ș caute o moșie, ce se cheamă **Trebujănii**, pe apa Răutului, la ținutul Orheiului, acolesându-şi un Iordachi, cum ar fi având și el o parte dintr-acel sat Trebujănii, și căutând părintele oameni bătrâni împrejurași, ca să poată adeveri pe cine ar fi apucat a stăpâni pe acea moșie, și aflând pe o seamă de oameni, i-a adus și înainte noastră pe Andrei, om bătrân din sat din **Peștere**, ce se hotărăște cu Trebujănii, ce a dat seamă că ține minte, de la Conețchi, și pe un Dănilă din **Susleni**, ce se hotărăște iarăși cu Trebujănii, și a dat seama că ține minte

---

564 Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 154, pp. 152, 153

565 Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 212, p. 212

de când a venit împărăție Moscului pe Prut, care aceștia au mărturisit înainte noastră precum, de la aceste vremi ce dau seama că au apucat de țin minte, pe alți moșeni dimprejur sau pe alții din țărani, pe nimeni n-au apucat să stăpânească sau să să răspundă că ar fi având moșia la satul Trebujăni, fără cât tot pe călugării și oamenii Golăi i-au apucat, de stăpânea tot venitul locului Trebujănii. / Așijdere și un Stihie Untilă, om bătrân din sat din **Macicăuți**, iarăși a mărturisit înainte noastră că, de când au dat turcii Camenița, știe, fiind trăitor tot pe acolo, și pe alții, afară din călugării Golăi, n-au apucat să stăpânească pe locul Trebujănilor, care, după cum au mărturisit acești oameni înainte noastră, am dat și noi această mărturie la mâna Sfinției Sale părintelui Gherasim, egumenul de Golăia, ca să se știe”[566].

PEŞTODOG

(Orhei, Moldova).

1680, iulie 16: Pântea, feciorul Antoniei, nepotul Nastasiei, fata lui Breahnă din Ghireşti, dăruieşte lui Constantin Clucerescul şi jupânesei lui „partea moaşii (bunicii) sale Anastasia şi a mătuşii sale Agaftonia, sora Nastasiei, fetele lui Breahnă din **Ghereşti**… dinaintea postelnicului Braha ot **Peştodog**, Constantin, Grigore şi Toader Ghelet din **Zubreşti**, Popa, Gheorghe sin Popa,

[566] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 213, p. 213

Donet, Vasile sin Popa din **Găleşeşti**, Nor căpitan şi Grigore ot **Vărzăreşti** şi a mulţi oameni buni”[567].

PETINA

(sau Petinea pe Başeu, între Brăneşti şi
Vlăşineasa sau Vlăsineşti, Botoşani).

1522, februarie 4: Întărit de Ştefan (cel Tânăr) voievod vistiernicului Eremia şi vornicului Iurie, care cumpără, cu 350 zloţi tătăreşti, de la Ion Diacul, „din ale lui urice vechi de cumpărătură, ce le-a avut de la părintele domniei mele Bogdan voievod, un sat pe Başău, cu numele, **Petina** (sau Petinea pe Başeu, între Brăneşti şi Vlăşineasa sau Vlăsineşti[568], Botoşani), între Braniştea şi Vlăşineasa… / şi Eremia vistiernic şi Iurie vornic schimbară satul **Petina**, la Başău, cu Ioanichie egumenul şi cu toţi fraţii de la monastirea Modoviţa, care dădură lui Eremia şi Iurie, în schimb, dreapta ocină mănăstirească şi danie a lui Ivaşcu Armeanul, din urice vechi, ce avea el de la bunul domniei mele Ştefan voievod, jumătate sat **Stânceni** pe Turia, unde a fost vătăman Ostapcul”[569].

---

[567] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 148, pp. 148, 149
[568] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 189
[569] Codrescu, Theodor, *Uricarul,* vol. XIV, Iassi 1889, pp. 75-77

PETRAVIŞC

(satul Naharoie, ulterior Mihoreni, comuna Bairaki, fostă Mogoşeşti, raionul Hliboca, Ucraina).

Întărit, în **22 aprilie 1458**, de Ştefan voievod, lui Toma Ghinde, care primeşte uric pentru un „satele Vilneşti, şi Nahoroie, pe Siret”[570].

PETREŞTI

(comuna Ipatele, Iaşi).

1472, iunie 1: Întărit de Ştefan voievod nepoţilor lui Petre Vilnă, Lazor şi Baloş, care primesc uric pentru „a treia parte din hotarul satului **Petreşti** de pe Vilna, din jos de pârâul Cornilor… ca să facă aşezare de sat, cum şi jumătate din poiana **Miculiţii** de Uşiţi”[571].

1487, martie 6: Întărit de Ştefan voievod lui Toader Tansea, care cumpărase, cu 60 de zloţi tătăreşti, de la Toader, fiul lui Băloş, „o bucată de pământ din hotarul **Petreştilor**, a şasea parte, ca să-şi întemeieze sat mai jos

---

570 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 71, p. 105

571 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XVIII, Iaşi 1927, p. 156

de Pârâul Cornilor şi mai jos de casa lui Lazor”[572]. Hotarul, a şasea parte.

1639, aprilie 18: Mărica, Nastasia şi Stanca, fetele lui Procopie, nepoatele lui Ionaşco, strănepoatele lui Lazor şi ale lui Băloş vând, pentru 70 de zloţi bătuţi, Antocăi, „toată partea noastră şi cu jumătate de parte a mătuşii noastre Dochia… dintr-a treia parte din **Petreşti**… şi cu 5 delniţe de fân în poiana Miculiţina, la Uşiţa, din uric bătrân de la bătrânul Ştefan vodă; acea a treia parte din hotarul satului Petrileştilor a dat-o Pătru Vilna nepoţilor săi Lazor şi Băloş, strămoşilor noştri. / Aşijderi, Ionaşco şi Neacşea, feciorii Ţigancei, nepoţii Sorei, strănepoţi lui Lazor şi lui Băloş, am vândut partea mătuşii noastre Lupei… jupânului Antocăi, drept 80 zloţi bătuţi”[573].

1639, octombrie 8: Zapisul lui Ionaşco Ghizdăvăţ, Ionaşco a Savei şi Condre din sat de **Luceni** (comuna Victoria, Iaşi), în care mărturisesc cum au vândut „o parte de ocină, din părţile noastre de sat din Luceni pentru o parte de ocină ce-a fost vândută din sat de **Petreşti** (comuna Ipatele, Iaşi) pitarului Ianachie de nepoţii noştri, feciorii Ilenei. / Deci, văzând noi că au vândut nepoţii noştri acea parte de ocină din Petreşti, fără ştirea noastră, noi am vândut din părţile noaste din satul Luceni o parte de ocină, ca să fie împotriva celei părţi de sat din Petreşti, Ursului Ţocârlan, drept 8 zloţi şi drept două vaci cu viţei şi un bou bun… / Şi la tocmeală au fost Erimiia din **Slobodzie** (lângă Scoposeni, Slobozia Zberoaiei, comuna

---

572 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 8, pp. 11, 12

573 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 106, p. 116

Gorbani, Iaşi), Pavăl pârcălabul de **Chişerei** (azi Grădinari, comuna Golăeşti, Iaşi), Vasile Beghiul din sat din **Străoani** (comuna Victoria, Iaşi), Niculei văfaful hatmanului, Vasile pârcălabul, Ştefan Cârcos de târgul **Iaşi**, Chirilă feciorul Gârnei, Moiseiu feciorul lui Frăţiman, Gavril feciorul popii Macsân din **Bogzeşti** (comuna Budăi, judeţul Orhei, Moldova), de la Orhei, şi mulţi oameni buni şi bătrâni"[574].

1640, aprilie 2: Mărica, Nastasiia şi Stanca, fetele lui Precop, nepoatele lui Ionaşco au „fost vândut o parte de ocină din sat din **Petreşti** (lângă Ipatele, comuna Ipatele, Iaşi) jupânului Andoca. Deci am fost lăcomit, de am luat mai mult decum făcea ocina. Apoi, dacă a trecut un an, a pus Andoca pe Ştefan Perşea din **Mogoşăşti** (sat înglobat în Ipatele, comuna Ipatele, Iaşi) şi pe popa de acolo, şi alţi oameni bătrâni de acolo şi au ales locul în Petreşti, pe cât am vândut noi şi s-a aflat că am luat 20 zloţi mai mult. Apoi ne-au strâns de bani şi bani n-am avut de unde-i da, că-i cheltuisem. Ce altă n-am avut ce-i da, ci i-am dat patru pământuri din Mogoşeeşti şi şase din **Chiujdeşti** (lângă Alexeşti, comuna Ipatele, Iaşi), că atât ni se venea partea noastră, şi ne-am rugat să le ia, şi le-a luat, că altă n-a avut ce lua de la noi… / Şi această tocmeală s-a făcut dinaintea lui Ştefan Perşea, popii Simion, Ipatie şi Toader Moşuleţi din Mogoşeşti"[575].

[574] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 249, pp. 247, 248

[575] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 330, pp. 343, 344

PETREŞTI

(comuna Bogheşti, Vrancea).

1495, ianuarie 22: Întărit de Ştefan voievod seminţiei lui „Toader Iucaş şi nepotul lui de frate, Farco aprod, şi surorile lui, Dolca şi Măruşca, fiii lui Petru Iucaş, şi vara lor, Anuşca, fiica Stanei, şi vărul lor, Isaiu, fiul lui Oană Muste, şi verii lor, Andreico şi fraţii lui, Ion şi Toader, fiii Ilcăi, şi, de asemenea, vărul lor Giurgiu Vulpe, fiul Maruşcăi, toţi nepoţi ai lui Laslău globnic", care primesc uric pentru „ocina lor dreaptă, satele care au fost ale bunicului lor Laslău globnic, anume: Lăslăoani pe Cracau, şi Şerbeştii sub Piatra Cracăului, şi Mohorâţii mai jos de gura Pojorâtei, şi, mai jos, Drăgoeşti pe Dobrotvor, şi, pe Zeletin, Petreştii, şi, în acelaşi hotar, satul Plăcintenii, şi Oprişeştii, şi Cârna şi Răchitişul… Însă să le fie acele sate în trei părţi: o parte din acele sate să fie slugilor noastre Toader Iucaş şi nepoţilor lui de frate, Farco aprod, şi surorilor lui Dolca şi Măruşca, fiii lui Petru Iucaş, iar o altă parte din acele sate să fie Anuşcăi, fiica Stanei, singură, iar a treia parte din acele sate să fie lui Isaiu, fiul lui Oană Mustea, şi verilor lui, Andreico şi fraţilor lui, Ion şi Toader, fiii Ilcăi, şi, de asemenea, vărului lor, Giurgiu Vulpe, lor, şi copiilor lor, şi nepoţilor lor, şi strănepoţilor lor, şi răstrănepoţilor lor şi

întregului lor neam, cine li se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci”[576]. Hotarul, din veac.

1774, iunie 26: Satul **Petreştii**, ţinutul Putnii, ocolul Polocinului, după recensământul lui Rumeanţev[577], avea **toată suma caselor 53**. Scădere rufeturi 14: 2 mazili și ruptași, 4 preoţi, 5 nevolnici, 4 slujitori, 1 mazil de la alt ținut. Rămân birnici 39. / **Birnici**: Grigori Iosâp / Ion Jâtcă, vornic / Luchian, vătăman / Gheorghe Furdui / Toader Furdui / Ion Bârcan / Vasile Bârcan / Gheorghe Calapod / Darie Belde / Ștefan Jancul / Vasile Trifan / Dumitru Manciul / Simion Manciul / Lupul Prutian / Ioniță Tăban / Andrii Luchian / Ion Lupul / Miron Pleș / Cozma Merăuță / Vasile a Săfroniei / Sandul fratele lui / Sandul Tăban / Ion Manciul / Tănasă Mateiu / Andriuță Vicol / Ion Tărcuță / Gheorghe nepot lui Nuor / Iacob Ostafie / Mihăilă Lupul / Toader, butnar / Constantin Berdilă / Ursul, butnar / Sava Berdilă / Pricopie, butnar / Vasile Berdilă / Ion fiul lui Ostafi / Vasile Lungul / Ion Chița / Chiriac Chița. // **Rufeturi:** Vasile, rotar, nevolnic / Popa Ștefan / Diaconul Petre / Diaconul Vasile / Diaconul Toader Chița / Costandache Galere, mazil / Mihalache Popăscul, ruptaș / Ion Nuor, ruptaș cu dajde la Bacău / Ștefan Buliandră, călăraș de Adjud / Manciul, călăraș, la fel / Baba Onosie / Baba Tudosca / Nastasie, văduvă / Baba Sofronie.

---

576 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 172, pp. 314-316

577 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 271

PETREŞTI

(Cucoşeşti, Cucoşări, azi Chetreşti,
comuna Bălteni, Vaslui).

1495, ianuarie 25: Întărit de Ştefan voievod fraţilor Vană Petrescu şi Stan, care cumpără, cu 60 zloţi tătăreşti, de la Ilieş, nepot de fiu lui Anuş Negrescul, „jumătate de sat de Cucoşeri pe Stemnic, unde a fost Oance, cutul cel din sus”[578]. Hotarul, din veac.

1636, martie 15: Scrisoarea vornicului Dumitru şi a armaşului Lungul, după cercetarea pricinii dintre Porce şi Postolachi cu fostul vornic Dumitru Gheuca „pentru un loc, unde a fost mănăstirea Rafailă… loc de-a fost făcut Băisanul o mănăstioară cu poiene”, lângă **Oşeşti** (comuna Oşeşti, Vaslui). Martorii chemaţi de trimişii domneşti au fost Sanson şi Gavril Ciurlan de **Albeşti** (comuna Deleşti, Vaslui), Gavril de **Ruginoşi** (înglobat în Oşeşti, comuna Oşeşti, Vaslui), Gligore, Pavel şi Cârstea Zăpodie de **Cozmeşti** (comuna Deleşti, Vaslui), Porcea de **Băleşti** (comuna Deleşti, Vaslui), Dumitraşco de **Pietreşti** (azi Chetreşti, comuna Bălteni, Vaslui), Busul şi Ştefan de **Fâstâci** (fostă schitul Racoviţă, comuna Deleşti, Vaslui) – „toţi de valea Stemnicului”, şi Pinul şi Lazor din **Hultureşti** (comuna Vultureşti, Vaslui), Constantin de **Tărâceni** (lângă Unceşti, comuna Zăpodeni, Vaslui), Dumi-

578 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 176, p. 320

traşco şi Pascal de **Buhăeşti** (Buhăieşti, comuna Vultureşti, Vaslui), Portărescul de **Condreşte** (lângă Ciofeni, comuna Zăpodeni, Vaslui), Macsin de **Meleşcani** (lângă Dumeştii Noi, comuna Dumeşti, Vaslui), Dumitru Popăscul, Gorcea, Raţea şi Dumitru Gâdea de **Ţigăneşti** (înglobat în Dumeştii Noi, comuna Dumeşti, Vaslui), Bejan şi Melintie de **Dumeşti** (comuna Dumeşti, Vaslui), Vicol şi Florea de **Borăşti** (azi Cuza Vodă, comuna Ipatele, Vaslui), Dumitru şi Silion de **Armeneşti** (lângă Cotic, comuna Todireşti, Vaslui) – „toţi de pe apa Bârlădzelului", şi Gligore şi Bogonie de **Gârcini** (azi Gârceni, comuna Gârceni, Vaslui) şi Căzacul de **Curceci** (azi Curseşti Deal, comuna Pungeşti, Vaslui) – „de pe apa Racovei". Acestora le-au „pus brazde de pământ în capetele lor şi-au mers pe unde au ştiut că merge hotarul Oşeştilor şi se întâmpină cu hotarele satelor dinspre Bârlădzel; dinspre altă parte, cu hotarele Racovei. Deci am mers, de-am înconjurat hotarul Oşeştilor şi am pus stâlpi. Iar pe acel loc ce-a fost mănăstirea ce se cheamă Rafailă nu a fost loc domnesc, ci este hotarul Oşeştilor. Iar acelui uric, cel are Dumitraşco Gheuca, nu i s-a găsit hotar, nici loc"[579].

1637, mai 8: Întărit de Vasile Lupu voievod lui „Dumitraşcu şi seminţiei lui", prin ispisoc de judecată, după pâra cu „David şi femeia lui Grozava, fata lui Dumitru, nepoată lui Ionaşcu cupariu, pentru jumătate de sat **Petreştii**, partea de jos"[580].

---

579 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 360 şi 361, pp. 404, 405

580 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 94, pp. 92, 93

1637, iunie 14: „Ispisoc de la Vasile Lupu voievod, cuprinzător de judecata între un Dumitru Zăpodii, cu seminţia lui, şi între Mihociu, pentru o parte de ocină şi nişte case din sat din **Petreşti**, de la ţinutul Vasluiului, pe Stemnic, ce mai înainte s-a fost chemat **Cucoşării**, care parte fiind a unui Ioniţă cuparul, după moartea lui a fost luată în stăpânire de Tudora, femeia lui Mihociu, ca o apropiată rudenie… iar Dumitraşco Zăpodii şi Toader Motăş şi seminţia lor să aibă a ţine în altă parte jumătate, şi Tudora, din jos, jumătate”[581].

1683, februarie 6: Marcul căpitan, fiul Urâtei, nepotul lui Pavăl, vinde Nacului de Vistierie, drept 31 lei bătuţi, „din jumătate din a treia parte din satul **Părtănoşi**, ce este din jos de Vaslui, ce se împarte în 4 părţi, pe 4 fraţi: o parte şi jumătate, care fac 31 pol (jumătăţi) pământuri, toată partea moşului meu Pavăl, şi jumătatea lui Andonie, fratele moşului (bunicului) meu, care am luat-o noi pentru alte părţi ale noastre, ce le-a vândut, de la **Petreşti**, lui Apostol, fratele logofătului Racoviţă”[582].

1697, august 6: Mărturie de la Dionisie călugărul pt **Rădueşti**, Toader călugărul, Galerie călugărul, Toma şi Apostol Vrabie ot **Albeşti** şi Ariton ot **Petreşti** „pentru jumătate de sat **Răduești**, care este pe Stemnic, la ţinutul Vasluiului; noi aşa ştim cu sufletele noastre, cum acea moşie este dreaptă a lui Mihoci, şi Mihoci n-a vândut, nici n-a dat nimănui, nici Mihăcioe, care a murit aici, între noi… şi feciorii popii se acolisesc fără ispravă de

[581] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 121, p. 117

[582] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 293, p. 234

nepoţii lui Mihoci”[583].

PETREŞTI

(contopit cu Podu Stoica, comuna Năruja, Vrancea).

1502, martie 17: Întărit de Ştefan voievod fraţilor Grozea, Costea, Stănilă, Manea, Giurgiu, Radul, Opriş, Dragomir, Negrilă, Colţea, Ion, Neagoe, Stanciu, Hodoroba şi Fedca, care cumpără, cu 140 zloţi tătăreşti, de la fiicele Neagăi, Anca, Ţole şi Magda, şi de la verii lor Sima şi Băloş, „ocina lor dreaptă, un sat pe Milcov, anume Petreşti, între Simioneşti şi Folteşti”[584]. Hotarul, din veac.

PETREŞTI

(Pietreşti, inclus în Blăgeşti, Bacău).

1502, aprilie 17: Întărit de Ştefan (cel Mare) voievod fraţilor Tăbuci Mititelul şi Frece, care „au adus dresuri ce au de la moşul (bunicul) domniei mele Ştefan voievod, pe satul **Disculţii** (pe Trotuş, inclus în Bor-

---

[583] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. VIII, Iaşi 1913, p. 52

[584] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 278, pp. 497-499

zeşti[585], Bacău), ce este în ţinutul Trotuşului, pe jumătate din **Găureana** pe pârâul Turbata, pe satul **Ciorşeceşti** ce se cheamă acum **Arămeşti**, unde a fost Avram jude, ce este în ţinutul Neamţului, pe satul **Hărmăneştii** (Hrăneşti pe Siret, aproape de Roman[586], Bacău), **Rusciorii** pe Siret, dinspre amiază-noapte, peste Cobâla, în ţinutul Romanului, unde a fost Stan jude, dinspre amiază peste Cobâla, valea pe Siret, satul **Dumbrăviţa** (pe Siret, la Cobâle[587], Bacău), unde a fost Giurge jude, satul **Petreştii** (pe Siret, lângă Adjud[588], Bacău) pe pârâul Diineţului, unde a fost Gavrilă diacu jude, din capul pârâului Diineţului, valea pe amndouă părţile ape Diineţului, până la pârâul Zmeului, ce este în ţinutul Ajudii"[589].

1625, mai 25: Martor în zapisul de mărturie prin care Busca, fata logofătului Bogza, nepoata Purceloaei, confirmă că a vândut partea ei de ocină „din satul **Duşeşti** (sat pe Vaslui, lângă Codăeşti şi Movila lui Burcel, Vaslui) lui Ionaşco, hânsarului celui mare, drept 50 de galbeni roşii", martori la tocmeală fiind „unchiaşul Lupul din **Popeşti** (sat pe Bârlad, inclus în Zorleni, Vaslui), Ionaşco cuparul de **Pietreşti** (Petreşti, inclus în Blăgeşti,

---

585 Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 82
586 Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 118
587 Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 93
588 Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 189
589 Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XIV, Iassi 1889, pp. 105-107

Bacău), Mihoci paharnic de **Ludeşti** (comuna Ludeşti, Vaslui) şi Pântea ce a fost postelnic”[590].

1625, decembrie 22: Zapisul lui Nechita, feciorul lui Moţoc, prin care mărturiseşte că a vândut partea lui „din satul **Petreşti**, din ţinutul Bacăului, a patra parte de sat, cu vad de moară pe apa Bistriţei şi cu loc de fânaţ, şi din ţarini şi din tot locul satului… jupânului Pană, al treilea vistier ”[591].

1625, decembrie 22: Întărit de Radul voievod vistiernicului Pană, care cumpără de la Nechita, feciorul lui Moţoc, prin care mărturiseşte că a vândut partea lui „din satul **Petreşti**, din ţinutul Bacăului, a patra parte de sat, cu vad de moară pe apa Bistriţei şi cu loc de fânaţ, şi din ţarini şi din tot locul satului… jupânului Pană, al treilea vistier ”[592].

1626, ianuarie 25: Zapisul lui Toader Moţoc, prin care vinde, cu mărturia boierilor, „a patra parte de sat de **Petreşti**, din ţinutul Bacăului, cu tot venitul lui din câmp şi din pădure şi din jumătate de moară gata pe apa Bistriţei… vistiernicului Pană, drept 180 galbeni buni”[593].

1627, noiembrie 13: Zapisul fraţilor Toader şi Nechita Moţoc, prin care mărturisesc că au vândut lui Gheorghie, pârcălab de Neamţ, drept 95 de galbeni, „ju-

---

[590] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 331, pp. 404, 405

[591] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 404, p. 469

[592] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 405, pp. 470, 471

[593] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 8, p. 13

mătate de sat de **Petreşti**, cu jumătate de moară, în tot locul, în câmp şi în pădure”[594].

1628, noiembrie 25: Întărit de Miron Barnovschi voievod marelui sluger Gheorghe Costeanul şi cneaghinei lui Nastasia, care cumpără, pentru 95 ughi şi un cal preţuit la 40 taleri, de la Toader şi Nechita Moţoc, fiii vornicului Moţoc, „jumătate din satul **Petreşti** (azi satul Blăgeşti, Bacău) şi cu jumătate din mori şi cu jumătate din tot locul”, zapisul de mărturie fiind semnat de „Păntelei visternicel din **Hărliceşti** (inclus în oraşul Buhuş, Bacău), Pătraşco visternicel şi Zaharia păhărnicel din **Zbereşti** (comuna Costişa, Neamţ), Toader Beldiman aprod din **Vătămani** (Vătăman, lângă Costişa, Neamţ), Vasile Bantăş, Gligorcea păhărnicel şi popa Nicoară din **Costeni** (azi satul Prăjeşti, Neamţ) şi Cozma visternicel din **Aldeşti** (comuna Onişcani, Bacău)”[595].

1635, martie 27: Întărit de Vasile Lupu voievod fostului sulger Gheorghe Arapu, care primeşte urice pentru „un sat anume **Sacalâşăşti** (lângă Slobozia, înglobat în Oneşti, Bacău), de pe pârâul Topoliţa, ce este în ţinutul Neamţ şi îi este lui danie şi miluire de la cei dintâi domni”. / „Şi jumătatea din sus din satul din **Căcăceni** (lângă Căciuleşti, comuna Girov, Neamţ), pe apa Cracovii, danie şi miluire de la Barnovschi voievod”. / „Şi nişte părţi de moşii din satul **Mărişăştii** (Mărăşeşti, lângă Certieni, comuna Bârgăoani, Neamţ), partea din sus, dinspre casa popii Haraga, cumpărătură de la Dediul din târgul **Iaşi**, ce a fost pârcălab de Neamţ, drept 190 taleri

---

[594] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 256, p. 339

[595] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 439, pp. 600-603

de argint, iar lui i-a fost cumpărătură de la fraţii Grigorie, Orăşăl, Pavel şi Hăcimunda”. / Şi altă parte din Mărăşăşti, cumpărătură de la Nestor din Mărăşăşti, drept un cal”. / „Şi îi întărim o parte din satul **Dumeştii** (?), cumpărătură de la Barnovschi voievod, pe care el a cumpărat-o de la Ioana, fata Cozmii, nepoata Durnii, drept 25 taleri de argint”. „Şi iarăşi, din Dumeşti, un loc de casă şi de arături şi din fânaţ şi cu livezi în sat şi în **Craeşti** (lângă Dorneşti, comuna Costişa, Neamţ), cumpărat de la Maxim şi Larion, feciorii lui Vasile, drept 16 taleri, dar lor le-a fost cumpărătură de la Toader sin Ştefan Cârlig”. / „Şi iarăşi, din Dumeşti partea cumpărată de la Maria, Marta, Romaşco şi Iacov, feciorii lui Ştiful, şi frate-său Ionaşco Buzea, drept 10 zloţi bătuţi”. / „Şi, din Dumeşti, cu patru curături, cu loc de prisacă, cumpărată de la Vlasie, drept 12 galbeni, iar lui i-a fost cumpărătură de la Varvara, fata lui Drăgan, şi altă parte de la Robul Bobotă sin Drăgan”. / „Şi o arătură de la Lupul Vărzariu şi feciorii lui, drept un galbeni bun”. / Şi iarăşi îi întărim nişte moşii din satul **Mănăileşti** (Mănoaia, comuna Costişa, Neamţ), două părţi din partea Drăghinii, cumpărate de la Lupul Vărzariu vornic şi femeia lui Gaftona, drept 10 galbeni buni”. / „Şi o arătură din Mănăileşti, cumpărată de la Lupul Vărzariu vornic, drept un galben”. / Şi două arături dintr-acelaşi sat şi-a cumpărat de la Gligori şi Florica, fiii Lupului vornic, drept 2 lei bătuţi”. / Şi altă parte dintr-acelaşi sat şi-a cumpărat de la Nastasia, Antimia şi Ioana, fetele Irinii, nepoatele Nechitii, drept 12 galbeni buni”. / „Şi altă parte din Mănăileşti şi-a cumpărat-o de la Lupul sin Ilie şi ai lui, drept 25 taleri bani buni”. / „Şi altă parte din acel sat, jumătate din partea lui Parel visternicelul, cumpărată de

la Iacob diaconul din popa Savii, drept 50 taleri de argint” . / Şi tij (la fel) întărim lui jumătate din satul **Petreştii** (comuna Blăgeşti, Bacău), cumpărătură de la Toader Moţoc şi de la fratele său Nechita, feciorii lui Moţoc vornic, drept 12 galbeni, ce au preţăluit drept 40 taleri de argint”. / „Şi mai întărim a treia parte din satul **Costeni** (înglobat în Costişa, comuna Costişa, Neamţ), cumpărătura lui Dumitraşco Ştefan logofăt de la Gligorce, Martam Larion şi Maxim, feciorii lui Vasile, nepoţii Nastasiei, şi de la vărul lor Constandin şi soru-sa Dochiţa, fiii lui Ion, drept 200 taleri. Şi după aceea a schimbat Gheorghe Arapul şi a dat lui, schimb pentru schimb, altă parte de moşie a lui din satul **Bucileştii** (Buciuleşti, comuna Podoleni, Neamţ),, care i-a fost cumpărătură de la Condre şi fraţii lui, fiii lui Borce visternicel”. / „Şi mai întărim lui nişte părţi din **Mogoşăştii** (înglobat în Costişa, comuna Costişa, Neamţ), ce a fost cumpărătură jupânesei lui Vista, o parte de moşie de la Zaharie şi de la fraţii săi Irimie, Simion, Condre şi Tudora, toţi nepoţi Danciului, din jumătate e sat a patra parte, ce se numeşte partea Mânzăştilor (parte din Mogoşăşti), şi o moară pe gârla Bistriţei, ce a fost cumpărătura lui Toader, fiul lui Beldeman logofăt, şi după aceea au vândut jupânului Vista”. / „Şi altă parte de moşie ce a cumpărat jupânul Vista din satul **Mogoşeşti**, de la Creţul, Gavril, Ştefan şi Bejan, fiii Măriuţei”. / „Şi iarăşi nişte părţi de moşii din satul **Mărăşăştii** şi din satul **Sârbii** (lângă Costişa, comuna Costişa, Neamţ), două locuri de casă, un loc de casă din Mogoşăşti, iar alt loc în Sârbi, cu loc de prisacă la Mărăşăşti şi cu livadă şi arături arate, o săpătură lângă Leciul, o săpătură în sus, o săpătură dinspre Făurei, două botăi în Funduri, la Mărăşăşti, un botăi în fânaţ, un botăi în rândul

Ţulţoae, ce au dat lui acele părţi de sus scrise Grigorie sin Toader Buga, Ioana şi muma ei Ioana, a ei dreaptă cumpărătură de la Toader Buga, Vasile Ţiganul sin Ion Ţiganul: un loc de casă din Mărăşăşti şi un botăi în fânaţ, un botăi în rândul Ţulţoae, o arătură pentru casa lui Galer, o arătură la Glod şi altă parte pe drumul Făurei, fiindcă a dat numitul de sus Gheorghe sulgerul un cal bun şi l-au plătit pe Grigorie de la pârcălabii de Neamţ". / „Şi iarăşi, o prisacă din Mogoşăştii, cumpărată de la călugării de la mănăstirea Pangrani, drept 40 taleri, iar lor le-a fost cumpărătură de la Maxim Creţul din Mogoşăşti". / „Şi iarăşi întărim lui două fălci de vie la **Cotnari**, din Dealul Mândru, cu pivniţă de piatră, cumpărătură Simion birariu sin Bietii birariu, drept 500 zloţi bătuţi". / „Şi alte două fălci de vie de la Cotnari, din Dealul Pescop, ce şi-a cumpărat de la Ilie, fratele lui Hasan Cilibi, ce vinde coberţii fără preţ în Ţarigrad, drept 200 zloţi bătuţi, care vii au fost ale lui Simion sin Betii arman, şi a fost dator cu 1.000 lei bătuţi lui Hasan Cilibi, şi pentru acea datorie i-a vândut acele vii"[596].

1637, septembrie 1: Fraţii Irimia, Dumitraşco şi Tudosiia, feciorii lui Năbădaico, vând „două vaduri de moară, însă vadurile din sat din **Vâlceşti** (comuna Boloteşti, Vrancea)… şi jumătate de hotar, drept galbeni 30. Iar cealaltă jumătate de hotar l-am dat sfintei mănăstiri la Băsăricanii, pentru sufletele părinţilor noştri, pe nume Lazar şi Nastasiia, să ne scrie la pomelnicul cel mare şi să facă pamente la anul, să ne pomenească până va fi sfânta mănăstire. Şi această tocmeală am făcut-o dinaintea lui Vasile Banul vistiernic ot Cârligărură, Vărtic, Iuraşco şi

---

596 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 77, pp. 96-98

Crăciun Pătraşco ot **Sascoţ** (Sascut, comuna Sascut, Bacău), Simion sin (fiul lui) Irimia ot **Cucora** (), Vasile, feciorul Condri şi Tofan, feciorullui Buciumaş din **Drăguşeni** (comuna Şcheia, Vaslui), Mihăilă şi Buzincî ot **Buciumi** (comuna Valea Ursului, Neamţ), feciorul lui Buciumaş Gavrilă ot **Orbeni** (comuna Orbeni, Bacău), Dumbravă ot **Floreşti** (comuna Huruieşti, Bacău) vătaf şi fiul lui Sanfirici, Maftei ot **Grozeşti** (Oituz, comuna Oituz, Bacău), popa Tudor şi Toder Giana ot **Sucmezeu** (înglobat în Movila, comuna Corbasca, Bacău), Dumitraşco Buga ot **Petreşti** (comuna Blăgeşti, Bacău)"[597].

1638, iunie 10: Carte de împuternicire, dată de Vasile Lupu voievod lui Gheorghe Arapul ce a fost sulger, „spre aceea ca să fie tare şi puternic a opri a sa dreaptă cumpărătură, o parte de ocină de sat **Petreşti** (inclus în Blăgeşti, comuna Blăgeşti, Bacău), ce a cumpărat de la Toader Beldiman, cu tot venitul"[598].

1644, septembrie 8: Porunca dată de Vasile Lupu voievod slujitorilor domnești, să strângă oameni buni „și s-alegeți ocina ce a cumpărat Gheorghe Arapul de la Toader Moțoc, ce este acea parte de ocină la satul **Petrești** (comuna Blăgești, Bacău) din Câmpul lui Dragoș, pe unde l-a arătat când l-a vândut și cum vor ști oamenii buni pe acolo să țină și acum"[599].

1901: „**Petreşti**, comună rurală în judeţul Bacău, pl. Bistriţa de jos, situată în colțul de sud-est al județului,

---

[597] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 169, p. 158
[598] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 367, pp. 357, 358
[599] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 421, p. 402

în Valea-Petreştilor, udată de pârâul Dieneţul, îngroșat cu pârâiaşele Fundul Văii și Socii. Se compune din 4 cătune: Fundul Văii, Soci, Petrești, reşedinţa, şi Valea lui Neni. Mai înainte, avea, pe lângă aceste 4 sate, și un al cincilea, cu numele Podul Roşu. Are o populație de 308 familii sau 1.318 suflete, din care 274 contribuabili, locuind în 306 case; o școală mixtă, care funcționează, din 1864, în satul Petrești, frecventată, în 1899-1900, de 32 copii; două biserici, una în satul Petrești și alta în Soci, deservite de 1 preot și 3 cântăreţi; 2 cârciumi, Vite: 55 cai, 519 vite mari cornute, 203 porci, 73 capre şi 1.004 oi. Stupi cu albine sunt 260. După legea rurală din 1864, s-au împroprietărit 220 locuitori, cu 767 fălci şi 40 prăjini pământ în țarină. Teritoriul comunei, care se mărginește, la nord, cu comuna Nănești, la sud, cu comuna Pănceşti, la vest, cu comuna Gioseni (secţia Horgeşti), și la est, cu com. Găiceanca (judeţul Tecuci), are o întindere de 3.113 hectare. Proprietari mari sunt moștenitorii lui Alexandru Vidrașcu, care au o moșie de aproximativ 1933 hectare, cu 546,26 hectare pământ productiv. Totalul pământurilor de cultură este de 999 hectare. Are o pădure de aproximativ 800 hectare. Viile ocupă 111,5 hectare. Este unită prin căi vecinale cu comuna Gioseni, prin Horgeşti, şi cu satul Răcătăul. Calea vecinală Leca-Pânceşti trece și pe teritoriul acestei comune, unind satele din care se alcătuiește. Distanţele: la Bacău, capitala districtului, 27 km; la comuna Părincea, reşedinţa plăşii, 11 km; la comuna Nănești, 9 km; la comuna Răcătăul, 9 km; la comuna Pâncești, 5 km. / **Petreşti**, sat şi reședința comunei cu același nume, situat în Valea-Petreştilor, pe malul drept al pârâului Dieneţul. Are o populație de 147 familii sau 590 suflete; o școală mixtă, înființată în 1864 și care, în anul 1899-1900, a fost frecventată de 35 elevi; o biserică, clădită, la 1810, de

Petrache Sturdza. Se zice că aci ar fi fost o biserică de lemn, renumită prin sculpturile sale. Vite: 31 cai, 266 vite mari cornute, 87 porci şi 33 capre”[600].

PETREŞTI

(lângă Buimăceni, comuna Albeşti, Botoşani).

1581, aprilie 18: Ispisoc de judecată de la Iancul (Sasul) voievod, după ce Todoran, nepotul său Loghin şi fraţii lor, feciorii lui Ciorba, neamurile lor Draga şi Talaba şi fraţii lor, feciorii lui Ignat, şi iarăşi neamurile lor Costin şi Nicoară, feciorii Zuzii, şi fraţii lor, şi iarăşi neamurile lor Marcu şi soră-sa Magdalena, au venit „cu mare jalobă şi cu multă mărturie că uricul ce l-au avut de la bătrânul Petru voievod pe o bucată de loc dintre satul **Petreştilor** şi dintre satul **Băicenilor**, care se numeşte **Buimăcenii**, ce se numeşte şi Fundătura din Rediul Borzii, mai în sus, lângă Rediu, până în drumul Stăneştilor, şi de acolo, pe marginea pădurii, până la hotarul Petreştilor, tot fundătură, care pe acea bucată de pământ au plătit mai sus numiţii, părinţii lor Ciorba, Ignat, Zuza şi sora lor Ana, 50 de boi deşugubină, pentru că s-a găsit un om mort pe acea bucată de loc, acel uric l-au pierdut în vremea când au prădat tătarii toată ţara noastră, în zilele lui Ion voievod”[601].

---

600 Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul IV, Bucureşti 1901, p. 688

601 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. II, Iaşi 1907, p. 180

1635, iulie 15: Zapisul lui Petrea Buguleţea, feciorul Cârstinei, în care mărturiseşte că a vândut partea lui, „a treia parte din jumătate de sat de **Petreşti** (lângă Buimăceni, comuna Albeşti, Botoşani), ce este pe Jijia, în ţinutul Dorohoiului… postelnicului Ionaşco Prăjescului, drept 50 zloţi. Şi în această tocmeală au fost Vasile Macri căpitanul, Bejan Balş, Tomiţa şi Petre Chiceră, şi alţi oameni buni, megieşi”[602].

1635, septembrie 26: Porunca dată de Vasile Lupu voievod lui Văsian Ordzea de **Tălhăreşti** (comuna Erbiceni, Iaşi) şi lui Tomiţa de **Şătrăreni** (azi Jijia, comuna Albeşti, Botoşani), după ce s-a plâns căpitanul Macrii pe Ionaşco din **Giumătăţeni** (înglobat în Jijia, comuna Albeşti, Botoşani) şi pe fraţii lui, „zicând că-i împresură un loc de moşie din **Petreşti** (lângă Buimăceni, comuna Albeşti, Botoşani) şi că şi-a pus Ionaşco prisaca pe locul lui Macrii, iar Ionaşco a zis că unde şi-a pus prisaca a plătit pentru o moarte de om, de a dat 50 de boi, cum a arătat un zapis domnesc, cum a plătit acea moarte de om, drept acel loc… iar voi să mergeţi la satele Petreşti şi **Iureşti** (comuna Todireni, Botoşani), să strângeţi oameni buni şi să socotiţi cu dreptul”[603].

1635, octombrie 5: Întărit de Vasile Lupu voievod postelnicului Ionăşcuţă Prăjescul, în baza unui zapis de la Macri căpitan, Bejan Balşe, Tomiţa, Petre Chiceră şi mulţi „oameni buni”, în care se mărturiseşte cum a vecit înaintea lor Petrea Buguleţea, fiul Cârstinei, şi a vândut „a treia parte din jumătatea satului **Petreşti**, care este pe

---

602 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 168, p. 203

603 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 246, p. 289

Dzijia, în ţinutul Dorohoi, pentru 50 zloţi bătuţi”[604].

1774, iunie: Satul **Petreştii**, ţinutul Hârlăului, ocolul Jijiei, avea, după recensământul lui Rumeanţev[605], **toată suma caselor: 3**. Scădere rufeturi 3: 1 mazil, 2 argaţi. / **Rufeturi:** Ilie Ursachi, mazil / Ivan, argat lui / Zaharie, tij (la fel).

1901: „**Petreşti**, sat pe stânga Jijiei, în partea de sud-est a comunei Buimăceni, judeţul Botoșani, cu o suprafață de 890 hectare, din care 100 hectare pădure. Are o populație de 30 familii sau 93 suflete; 2 iazuri; 2 mori de apă; 1 cârciumă, A avut o biserică, care a ars la 1880, împreună cu satul Buimăceni și Petreşti. Locuitorii posedă: 127 boi şi vaci, 22 cai, 528 oi, 10 porci; 25 stupi cu albine”[606].

PETREŞTI

(„Poenile, ce se cheamă acum Petreşti”,
comuna Bâra, Neamţ).

1572, decembrie 3: Întărit de Ştefan voievod fraţilor Iona paharnic, popa Ioniţă, Matina şi Ghinda, nepoţii lui Ivancu Poian, rudeniei lor Thoader, Duşca şi Stanca, nepoţi lui Negrilă, rudeniei lor Drăguş, Matei, Cârstea şi Alba, rudeniei lor Dragotă şi Maruşca, nepotului de frate

[604] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 251, pp. 293, 294
[605] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 249
[606] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul IV, Bucureşti 1901, p. 689

Onu, şi rudeniei lor Ionel, toţi nepoţi Cârstei, şi rudeniei lor Nastea, Sofronia, Ipatie şi Onca, rudeniei lor Văscan şi Măria, feciorii lui Hilimon, rudeniei lor Zaharia, fecior lui Ilan Druşcu, rudeniei lor Anuşca, Armanca şi Urâta, fetele popii Zazul, rudenie Gavril Poiană şi Ana, feciorii lui Ghidion, toţi nepoţiiAmei, care primesc uric pentru „dreaptă ocina şi moşia, din dres de mărturie ce au moşii (bunicii) lor Ivan Poiană, Negrilă, Cârstea şi Ana de la bătrânul Ştefan voievod, satul **Poenile**, ce se cheamă acum **Petreştii**, ca să le fie lor de la noi uric”[607].

1600, ianuarie 8: Dămian, feciorul lui Ilie din **Petreşti** vinde popii Vasilie, drept 10 taleri, dinaintea lui Roman diac, Stan din Lungani, grecului celui bătrân şi a feciorilor lui Toader, Grigorie şi Nistre, şi dinaintea lui Toader Casiean, „dreaptă ocină şi moşie din satul **Petreşti**, ce se va veni partea lui Damian”[608].

1636, octombrie 29: Întărit de Vasile Lupu voievod marelui sulger Toma, care cumpără, de la Ionaşco Capotă din **Petreşti** (comuna Bâra, Neamţ), Bosie, feciorul Maricăi, Gligorie şi fratele lui Bosie din **Crăeşti** (comuna Bozieni, Neamţ), Ionaşco, brat Bosie, şi Florea, feciorul lui Capotă din Petreşti, toţi nepoţi şi feciori lui Capotă, „o parte de ocină din sat din **Porceşti** (azi Moldoveni, comuna Moldoveni, Neamţ), loc cu case, din vatra satului şi din toate”, pe care o vânduseră răposatului hatman Iuraşco, dar care „a apucat de-a dat numai 18 galbeni şi un poloboc de miere”, apoi „Toma sulgerul cel mare a dat banii toţi deplin, 86 de taleri şi jumătate”[609].

---

607 Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XVII, Iassi 1891, pp. 1, 2
608 Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XVII, Iassi 1891, pp. 2, 3
609 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 547, p. 596

1638, februarie 4: Ionaşco Capotă din **Petreşti** (comuna Bâra, Neamţ), Bosie şi Gligorie, feciorii Maricăi, din **Crăieşti** (Crăeşti, comuna Bozieni, Neamţ), Ionaşco, fratele lui Bosie, şi cu Florea, feciorul lui Capotă de **Petreşti**, toţi nepoţii şi feciorii lui Capotă, au „vândut a lor dreaptă ocină şi moşie din sat din **Porceşti** (azi Moldoveni, comuna Moldoveni, Neamţ), loc de patru case din vatra satului, şi din ţarină, din fânaţ, din câmp, din pădure şi din apă, lui Iuraşcu Başotă, ce a fost hatman, drept 200 taleri…, dar, dintr-aceşti bani, a dat Iuraşcu hatmanul numai 18 galbeni şi un poloboc de miere, iar de cei bani, câţi i-au rămas de dat, a făcut Iuraşcu hatmanul un zapis şi l-a dat la aceşti vânzători ce mai sus scriem. / După aceea s-a întâmplat de s-a sfârşit Iuraşcu hatmanul, iar nepoţii şi feciorii lui Capotă au mers cu acel zapis al lui Iuraşcu hatmanul la Toma, stolnicul cel mare, care, câţi au fost scrişi bani într-acel zapis, toţi i-a plătit în mâna nepoţilor şi feciorilor lui Capotă”[610].

1643, septembrie 10: Zapis de mărturie de la boierii divaniţi, în care scriu că au venit înaintea lor „Neanul vornicul de gloată şi cu Nistor Batişte, nepotul lui Nistor Ureche ce-a fost vornic mare, de s-au tocmit şi au făcut schimbătură de a dat Nistor Batişte o selişte de sat, anume **Mihneştii** (comuna Podu Iloaiei, Iaşi), ce sunt la ţinutul Cârligăturii, cu loc de heleşteu ce-a fost iaz bătrân, cu fânaţ şi cu tot venitul acelui hotar; iar Neaniul vornicul a dat lui Nistor Batişte a patra parte de sat de

[610] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 240, p. 223

Petreşti (comuna Bâra, Neamţ), ce este în ţinutul Romanului… şi i-a mai dat şi bani gata 190 de galbeni”[611].

1644, ianuarie 12: Întărit de Vasile Lupu voievod schimbul de moşii dintre Neaniul vornic şi Nistor Batişte, nepotul lui Nistor Ureche, care dă „o selişte, anume **Mihneştii**, ce este în ţinutul Cârligăturii, şi un iaz, fostul iaz bătrân”, iar Neaniul vornic dă „a patra parte din satul **Petreşti**, care este în ţinutul Romanului… şi a dat şi bani, 190 de ughi”[612].

1645, mai 4: Scrisoarea lui Constantin Bantăş, Păntelei şi Alexa din **Hărliceşti** (Hârliceşti, lângă Buhuşi, Neamţ), care primiseră poruncă de la Vasile Lupu voievod să aleagă „hotarul **Blăgeştilor** (comuna Blăgeşti, Bacău) dinspre al **Petreştilor** (comuna Bâra, Neamţ) şi al Petreştilor dinspre al Blăgeştilor” şi care au adunat martori, pe Avram de **Grozeşti** (înglobat în Rediu, comuna Cândeşti, Neamţ), Patrichie. Gligorie şi Petrea Geferi de **Orbic** (înglobat în oraşul Buhuşi, Neamţ), Ionaşco de **Cândeşti** (comuna Cândeşti, Neamţ), Pătraşco de **Zberăşti** (Zbiereşti, comuna Costişa, Neamţ), Gligorie brăhariul de **Bociuleşti** (inclus în Podoleni, Neamţ), Toader de **Blăgeşti**, Gligorie Vărzar de **Durneşti** (Dorneşti, comuna Costişa, Neamţ) şi alţi oameni buni, stabilind împreună hotarul. / „Hotarul este la câmpul din sus, din Fântâna lui Parce, puţinel mai sus, am pus bolovan, şi în dreptul locului la un hâns mare de spini şi din spini, în jos, până în lacul cu pipirig, din lac în jos, în dreptul lacului, în Blăgeasca, unde a fost prisaca, iar de acolo, în

---

[611] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 171, p. 161

[612] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 229, pp. 209, 210

jos, pe marginea poienii celei mari, în jos, până în Lespezdi. Aşijderi, din sus de Fântâna lui Parce, în dreptul locului, până în groapa lui Gheţe (Gheaţă), iar din groapa lui Ghiiaţe, în dreptul locului, în codru, până în dealul Tazlăului"[613].

1645, septembrie 4: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce fraţii Oancea, Gheorghe, Irina, şi popa Andronic, Ionaşco şi Marco fiii lui Pavăl, Focşea fiul Sprinteniţei, Mălin Surdul, Cozma nepotul lui Pavăl, Irimia şi alţi răzeşi ai lor s-au pârât de faţă cu Neniul vornic de gloată pentru a patra parte a satului **Petreşti** (comuna Bâra, Neamţ), ce este în ţinutul Romanului, zicând ei că o stăpâneşte Neniul fără nici o treabă, cu mare asuprire. Iar Neniul a arătat un ispisoc de cumpărătură de la Miron Barnovschi voievod, cum el a cumpărat acea parte de la Odochiia, fiica Cârstinei, nepoata lui Văscan, pentru 60 de taleri bătuţi"[614].

1646, august 1: Zapisul popii Necula din **Greeşti** (Grieşti, comuna Ţibăneşti, Iaşi), al popii Simion ot **Mogoşăşti** (comuna Costişa, Neamţ), al popii Vasilie şi al lui Lupu din **Petreşti** (comuna Bâra, Neamţ), în care mărturisesc cum a venit înaintea lor „Flore, feciorul lui Capotă, de ne-a rugat să mergem la jupânul Andoca, să-l tocmim cu o parte de ocină din satul Petreşti, ce este în ţinutul Vasluiului, pe apa Hilnii, care ocină o au fost pus zălog la dumnealui. Şi am vândut, drept 30 de lei, însă partea de

[613] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 71, pp. 66, 67

[614] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 199, pp. 158, 159

moşie a tătâne-său, câtă se va alege partea lui”[615].

1672, decembrie 3: Întărit de Ioan voievod fraţilor Onca, Pătraşcu paharnic, popa Ioniţă, Martina şi Ghida, nepoţii lui Ivancu Poiană; rubedeniilor lor fraţii Toader, Duşca şi Stanca, nepoţii lui Negrilă; neamurilor lor fraţii Drăguş, Matei, Cârstea şi Alba; neamurilor lor Dragotă şi Maruşca, nepoţi de frate al lor Onul; neamul lor Onilă, nepot Cârstei; neamurilor lor fraţii Nastea, Sofronia, Ipatie şi Onca; neamurilor Văscan şi Măria, feciorii lui Hilimon, şi rideniei Zaharia, feciorul lui Andruşco; şi iarăşi neamurilor lor Anuşca, Armanca şi Urâta, fetele popii Cucul; şi iarăşi neamurilor lor fraţii Gavril Poiană şi Ana, feciorii lui Ghideon, toţi nepoţi Anei, care primesc ispisoc pentru „satul **Poenile**, care acum se cheamă **Petreştii**”[616].

1774, iunie 26: Satul **Poenile Oancei**, sat răzeşesc, ţinutul Romanului, ocolul de Sus, după recensământul lui Rumeanţev[617], avea **toată suma caselor 6**. Scădere rufeturi 2: 2 ruptaşi. Rămân birnici 4. / **Birnici:** Costantin Oance / Vasile Benţe / Andrei Benţe / Ioniţă Benţe. // **Rufeturi:** Toader Benţe, ruptaş / Hurmuz nepot Haciului, priş ot (vine din) Vaslui.

---

[615] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 456, p. 389

[616] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XVII, Iassi 1891, pp. 253, 254

[617] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 266

PETREŞTI

(comuna Mogoşeşti, Iaşi).

1637, iunie 21: Carte de împuternicire, dat de Vasile Lupu voievod călugărilor de la Galata asupra „hotarului sfintei mănăstiri la seliştea **Petreştilor** (comuna Mogoşeşti, Iaşi), ca să n-aibă a lăsa pe nimeni să cosească sau cu dobitoc să îmble”[618].

PETREŞTI

(comuna Vânători, Vrancea).

1639, aprilie 11: Întărit de Vasile Lupu voievod călugărilor de la mănăstirea Bisericani, care cumpără, cu 120 zloţi ungureşti, cum o confirmă zapisul de mărturie de la Vartic, Iuraşco, Crăciun şi Pătraşco din **Sascut** (comuna Sascut, Bacău), Simion, fiul lui Armiia din **Cucova** (comuna Valea Seacă, Bacău), Vasile din **Drăguşeni** (comuna Parava, Bacău), Tufan Buciumaş, Buzinschi şi Mihăilă din **Buciumi** (Buciumii Precistei, înglobat în Galbeni, comuna Filipeşti, Bacău), Gavril din **Orbeni** (lângă Focşani, înglobat în Focşani, Vrancea),

---

[618] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 125, p. 119

Dumbravă şi fiul său Sanfirici din **Floreşti** (comuna Valea Seacă, Bacău), Maftei din **Grozăşti** (Grozeşti, azi Oituz, comuna Oituz, Bacău), popa Tudor şi Toader Din **Sucmeziu** (înglobat în Marvila, comuna Corbasca, Bacău), Dumitraşco Buga din **Petreşti** (comuna Vânători, Vrancea), de la Erimiia, Dumitraşco şi Tudosiia, fiii lui Nădăbaico… două vaduri de moară, care sunt pe Gârla Putnei, în hotarul satului **Vâlceşti** (comuna Boloteşti, Vrancea), şi cu jumătate de hotar din acelaşi sat loc de folosinţă”[619].

1686, aprilie: Ursa, femeia lui Moţon din **Odobeşti**, dăruiesc mănăstirii Mera „5 pogoane de vie cu cramă, cu tot, în Odobeşti, şi un vad de moară, cu pământuri în frunte, în hotarul Vârtişcoilor dinspre Munteni, drepte cumpărături pe bani gata, şi o parte de ocină din târgul **Focşani** şi din **Petreşti**, ce se cheamă la uric **Stoeştii**, cumpărătură de la fraţii Nastasie şi Gavril, Nemţenii, drept 70 lei, şi toate moşiile noastre care sunt pe Milcov, împrejurul monastirii şi de la monastire în sus, până la muntele Răiuţului, anume groapa de la Răiuţ, şi toată costişa Răiuţului, şi poeniţa de dubas, şi altă poiană de la Spumă… Acestea toate le-am dat şi le-am dăruit sfintei monastiri ce se cheamă Mira, pe apa Milcovului, pe care o am fost dintâi început noi să o facem până a fost soţul meu Moţoc viu”[620].

---

[619] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova,* vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 98, pp. 105, 106

[620] Sava, Aurel V, *Documente Putnene,* I, *Vrancea / Odobeşti-Câmpuri*, Focşani 1926, doc. 49, pp. 29, 30

PETREŞTI

(comuna Văleni, Vaslui).

1643, aprilie 28: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Apostol Cehan. Care cumpără, cu „trei cai, două vaci cu viţei, 20 ughi (ducaţi ungureşti) şi 14 stupi”, de la Vasile Bolişor, în temeiul unui zapis de mărturie de la preotul Vasile, Toma, Dănăilă, Toader Pleşca, Vasile Cotea şi Necula din **Iveşti** (comuna Iveşti, Vaslui), „dreptele sale ocini din satul **Măreţei** (comuna Tanacu, Vaslui), din **Poeneşti** (comuna Poieneşti, Vaslui), din **Grumădzeşti** (comuna Tanacu, Vaslui), din **Fauri** (comuna Vutcani, Vaslui), din **Prigorceni** (comuna Văleni, Vaslui), din **Tăcmăneşti** (comuna Ştefan cel Mare, Vaslui), din **Petreşti** (comuna Văleni, Vaslui) şi din **Băileşti** (comuna Poieneşti, Vaslui)… / Şi la acestea, întărim lui Apostol Cehan şi altă parte din satul Prigorceni, cumpărată de la Loghina, fiica lui Bogze logofăt, şi de la fiul ei Orăş”[621].

1667, iunie 5: Întărit de Iliaş Alexandru voievod lui Apostol Cehan, care cumpără de la Tudora Mihăcioae şi de la feciorii ei Onofrei, Grozav şi Andrei, conform zapisului de mărturie de la Samson din **Albeşti**, Petrea Ţuţco, Gligoriţă Hăiul, Ştefan şi Costache din **Fereşti**, „srept un cal preţuit drept 20 lei, un poloboc de miere, preţuit drept 10 galbeni şi 8 galbeni gata… jumătate de

[621] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 83, p. 89, 90

sat **Petreşti**, partea din jos, ce este pe Stemnic, în ţinutul Vasluiului”; / de la Dinică, Aniţa şi Vădian, feciorii Costinei, nepoţii ai Tudosei, ai lui Ifrim şi ai lui Arvat, şi de la seminţia lor Căzacul şi Mirca, feciorii Măricăi, nepoţi ai Tudosei, ai lui Ifrim şi ai lui Arvat, de la Maria, fata Măricăi, şi feciorii ei Vasile, Ştefan, Grozav, Irodia, Brânduşa şi Stanca, nepoţi ai Tudosei, ai lui Ifrim şi ai lui Arvat, strănepoţii Iliei, „drept 50 taleri bătuţi… cumpărătura strămoşului lor Ilea, din uric de la Ion vodă, din satul **Ştirbeşti**, ce se cheamă **Brăileştii**, la ţinutul Tutovei, până în ulmi şi din ulmi la deal, cu dumbrava, şi de acolo la vale, până în jotarul Bărboşianilor”[622].

1695, aprilie 14: Gheorghe, feciorul lui Apostol Cehan, şi feciorii lui Vasile şi Ion vând lui Gheorghe Grec, călăraş de Ţarigrad, pentru 83 lei, „moşia ce avem la ţinutul Vasluiului, din satul **Cocoşăre** ce se cheamă acum **Chetreşte** (Petreşti), din jumătate de sat, partea din sus, a treia parte, ce o am cumpărătură de tată-meu Apostol Cehan de la Burghelea, Simion şi Drăguţa, feciorii lui Gheorghe din **Vâlcoviceşti** şi seminţia lor Bilava, Măria şi Chirbasia, nepoţiii Prajii, Bălaşco şi Măria, feciorii lui Părpale, nepoţi Praţii, toţi nepoţi Sorei şi Măgdălinei, strănepoţi lui Stan şi Oană Petrescul. / Osebit i-am mai vândut, tot din partea de sus din **Petreşti**, din a treia parte, jumătate, cumpărătura tatălui meu de la Andoni şi cu nepoţii săi, de la Vasile cu fraţii săi, de la Toader şi Apostu, feciorii lui Ion, toţi nepoţi lui Vasile, strănepoţi lui Stan şi Oanei Petrescul; / tij (la fel) i-am mai vândut, din a treia parte de sus din Petreşti, iarăşi jumătate, cumpărătură de la Vasile Odărne, feciorul lui Gheorghe,

[622] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. VIII, Iaşi 1913, pp. 315, 316

şi nepoţii săi, strănepoţi lui Stan şi Oanei Petrescul… / părţi de moşie ce sunt hotărâte şi stâlpite, şi din sus îşi dau coaste cu moşia Rădueştii, iar pe din jos merge hotarul de la deal de fântână şi pe la deal de casa lui Sărghii şi ia drum la deal, pe din sus de clinii dinspre apus, iar dinspre răsărit, la mijlocul şesului, este hotarul la capătul podului lui Motăş şi merge până în zarea dealului dinspre Bălteni, în capul rediului"[623].

PERTREȘTI

(comuna Ipatele, Iași).

1644, decembrie 2: Nastea, fata Antimiei, nepoata lui Ionașco Capotă, vara Florei, vinde lui Andoca și jupânesei Măricuța, drept 15 lei, „a mea dreaptă ocină și moșie din satul **Petrești** (comuna Ipatele, Iași), din partea noastră, care-i stâlpită, ce se va alege partea mea"[624].

---

623 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. VIII, Iaşi 1913, pp. 231, 232
624 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 463, pp. 441, 442

PETRICANI

(prin satul Gemineşti, lângă Târpeşti, Neamţ).

1447, august 22: Întărit de Ştefan voievod mănăstirii Neamţ, care primeşte uric pentru, „Temişeşti, şi Dvorenişti, şi Cârstieneşti, şi Băloşeşti, şi Gemineşti, şi Paşco, şi Petrică, şi, la Gura Cracăului, Sauceşti, şi Başoteni, şi Fântânele, şi Dumbrăviţa, şi Telebecinţi cu mori, şi Clococina, şi Cobâcini, şi Bilosăuţi, şi Dragomireşti, şi Hlapeşti şi iezerele lor, Luciu şi Zahorna”[625]. Hotarul, din veac.

1449, februarie 21: Întărit de Alexandru vodă Maruşcăi lui Stroie, care primeşte uric„pentru o mănăstire. Boişte (ulterior Schitul, contopit cu Petricani), lângă Graşi, unde este hramul Naşterii preasfintei de Dumnezeu născătoare, ce i-au dat ei maica lui Draguş”[626].

1623, aprilie 27: Întărit de Ştefan Tomşa voievod „rugătorilor noştri călugări de la sfânta mănăstire numită Săcul, spre aceea ca să fie tari şi puternici, cu această carte a domniei mele, a ţine şi a apăra satul Petricani şi cu toate hotarele lui, pe unde au stăpânit călugării de la Galata şi pe unde vor şti oamenii buni că este hotarul acelui sat”[627].

---

[625] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 273, pp. 386-388
[626] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 1, p. 1
[627] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 62, pp. 97, 98

1627, februarie 27: Porunca lui Miron Barnovschi voievod, dată slugilor domneşti din ţinutul Neamţ, de a-i „lăsa foarte în pace… mişeii” din satul **Petricani** al „mănăstirii de la Săcul”[628].

1774, iunie: Satele **Târgu Nou** şi **Petrecanii**, ţinutul Neamţului, ocolul de Sus, după recensământul lui Rumeanţev[629], aveau **toată suma caselor 3**. Scădere rufeturi 3: 3 ţigani. Rămân birnici 97. / **Birnici**: Paväl Mitocar, ţigan / Radu, ţigan / Vasile, jitar, ţigan.

1901: „**Petricani**, comună rurală în judeţul Neamţ, plasa de Sus-Mijlocul, situată între comunele: Neamţul, Humulești, Grumăzești şi Uricheni. E formată din cătunele: Petricani (la 31 kilometri de Piatra), Târpeşti, Petricani de Sus (Petricanii Agapiei), Curechiştea de jos, Slobozia, Țolicea, Boiștea, Graşi, Blebea (Schitul Mănești), Fabrica, Ingăreşti (Sileni), Julfeni (Lieşti), Mănești, Plopi, Schitul și Târgul Nou, cu o populație de 3.334 suflete. Dintre locuitorii împroprietăriți în 1864, sunt 367 care încă trăiesc și-și stăpânesc locurile lor; 196 care stăpânesc locurile în calitate de urmași; 5 locuri au fost părăsite de către cei împroprietăriți şi se stăpânesc de către comună; dintre locuitorii împroprietăriți în 1878, sunt 115 care-și stăpânesc singuri locurile lor, iar 3 ca urmași; 5 locuri se stăpânesc de către comună; 141 de locuitori sunt care, deși însuraţi și cultivatori de pământ, n-au nici o proprietate. Agricultura se face pe o întindere de 4.581 hectare 86 ari. Imașul are o întindere de 399 hectare 58 ari, nutrind un număr de

---

628 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 155, pp. 185, 186

629 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 8

4.998 capete de vite. Are: 6 biserici, cu 21 deservenți; 4 școale mixte, în Blebea, Boiştea, Petricani şi Târpești, frecventate, în 1899-1900, de 127 copii. Comunicaţia cu satele vecinaşe se face prin un drum, ce vine din crucișul drumurilor de la satul Uricheni și trece prin satele Petricani de Sus, Târgul Nou, de unde se ramifică spre satul Boiştea și spre Ocea-Topoliţa”[630].

PETRICANI

(în Lăpuşna, lângă Bujor, raionul Kotovsk, Moldova).

1489, ianuarie 9: Hotărnicit de pârcălabul de Lăpuşna, care scrie că „hotarul satului acestuia, al Petricanilor, se începe dimpotriva locului, din dealul dinspre Lăpuşna, şi merge la Fântâna Mare, dinspre târgul Lăpuşna, care merge la ruptura din sus şi merge margine în sus faţa Lăpuşnii şi tot margine faţa Lăpuşnii, până ce hotărăşte cu Dragomireştii (lângă Lăpuşna) şi cu Bujorul (satul Bujor, raionul Kotovsk) şi, de acolo, să întoarce faţa Bujorului în jos, din vale de Movila Petricăi hotar, şi, de acolo, merge tot faţa Bujorului împotriva rupturii Bujorului, într-o buză de pisc este hotar şi, de acolo, taie peste deal de la Soci şi muchie dealului din deal de Soci (sat, lângă Bujor) este hotar şi merge drept în Movila lui Fulger şi merge dealul în jos, unde este hotar Bujorului, şi loveşte în coastele Bobicenilor şi Bobicenii trec tot dealul

630 Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul IV, Bucureşti 1901, p. 691

în jos, până împotriva hotarului din jos de lac, este hotar împotriva hotarului din deal şi atâta este hotarul Petricanilor împrejur”[631].

1904: „**Petricani**, sat în judeţul Chişinău, volosti Sireţ, aşrzar în valea Bâcului, la 3 km de oraşul Chişinău, spre vest. Are 90 case, cu o populaţie de 848 suflete de ţărani români, care posedă 39 deseatini pământ. Proprietarul, moştenitorul doamnei Limonia Donici, Nicolae Donici, 989 deseatini”[632].

PETRICANI

(pe Başeu, intrat în componenţa
oraşului Săveni, Botoşani).

1500, aprilie 25: Întărit de Ştefan voievod lui Paşină, nepotul de soră şi moştenitorul postelnicului Dumşa, „ocinile sale drepte, un sat anume Petricani pe Başeu”[633]. Hotarul, din veac.

1542, aprilie 24: Întărit de Petru (Rareş) voievod mănăstirii Putna, căreia îi dăruieşte „un sat pe Başău, cu

---

[631] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 44, pp. 83, 84

[632] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 164

[633] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 260, pp. 464-466

tot venitul şi cu heleşteu, anume **Petricanii**, care acel sat este al domniei mele, de cumpărătură”[634].

1546, aprilie 11: Întărit de Petru Rareş voievod sieşi, apoi mănăstirii Putna, şi, respectiv, lui Sima, fiul Paşei, după un schimb de sate cu Sima, fiul Paşei, care-i dă voievodului, „din dresele părintelui său Paşa, ce le-a avut de la părintele domniei mele Ştefan voievod, jumătate de sat **Petricani** pe Başeu, jumătatea de sus; iar domnia mea i-am dat la schimb, tot pe Başeu, jumătate de sat **Hăneştii**, care a fost drept domnesc… / Şi Olena, fata Paşei, sora Simei, a dat domniei mele jumătate de sat Petricani pe Başeu, jumătatea de jos, şi cerut-a de la domnia mea odăjdii, sucne, dobitoace, vin, ceva mied, aspri, boi şi vaci, şi alte de trebuinţe multe, iar domnia mea i-am dat”[635].

1620: Isaico din **Petricani** vinde „moşia mea postelnicului Balica, drept 70 taleri, 6 boi, 2 vaci, 15 stupi şi un cal, şi fost-au Trifan din **Turbata**, Şteful din **Broşteani**, Toader Ocea din **Cârligătură**, Pătraşco din **Cotnari**, Tomşa şi Dumitru din **Ciufeşti**, Toader ţârcovnic şi Tiron din **Hăsnăşiani**, Bulzul din **Boşotiani**, Vasile şi Gheorghe din **Bârgăani**”[636].

1901: „**Petricani**, sat pe moşia şi în comuna Știubeeni, judeţul Dorohoiii, plasa Başeul, situat pe latura dreaptă a pârâului Başeul, mai spre est de satul Chișcăreni. Are o populaţie de 128 familii sau 511 suflete.

---

634 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române între 1428-1757*, vol. XXIV, Iaşi 1930, p. 175

635 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XXI, Iaşi 1929, pp. 93-96

636 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XXI, Iaşi 1929, pp. 223, 224

Biserica, cu hramul Sf. Vasile, deservită de 1 preot, 1 cântăreț şi 1 pălămar, este mică, de zid, făcută, la 1840, de locuitorii satului, cu ajutorul proprietarului moşiei, defunctul vistiernic N. Rosetti-Roznovanu”[637].

PETRICEANCA

(pe Siret, Bucovina, Ucraina).

Un cătun al comunei pe care o reprezenta cândva, Camenca, Petriceanca sau Petriceni, are o poveste tulburătoare, finalizată cu o ură românească împotriva românismului, care va rămâne inexplicabilă, câtă vreme ne vom considera istoria infailibilă şi vom tot răstigni destine sub trufia păguboasă a propriei noastre istorii. Povestea satului Petriceanca este, de fapt, cea a Camencăi, dar şi cu nişte individualizări, pe care m-am străduit să le înfăţişez în acest material.

1503, februarie 2, **1520**, 21 august, satul Petriceni este întărit, drept „Camenca pe Siret”, mănăstirii Putna[638].

1638, iunie 10. Soţii Nastasia şi Gligorie Ropceanul cumpără părţi de moşie din Broscăuţi, Storojineţ, Stăneşti şi Petriceni şi primesc întărire domnească pentru ele [Tradus în româneşte de pe o copie germană]. „Noi Vasilie Voievod, din mila lui Dumnezeu Domn Ţării Moldovei. Iată că a venit înaintea noastră şi înaintea

---

[637] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul IV, Bucureşti 1901, p. 691

[638] Balan, Teodor, *Documente bucovinene*, Volumul II / 1519-1662, Cernăuți 1939, doc. 68, pp. 6, 9, 10, 13

boierilor noştri mari şi mici, Nastasia, fata lui Nicolai Selitrar, jupâneasa lui Gligore Ropceanul, şi ne-a arătat: / **1).** Un zapis de la Grigorie şi Solomon, fiii lui Mătiaş de Sinăuţi, precum au vândut soţului ei Gligori Ropceanul satul Broscăuţi, ţinutul Cernăuţi, pentru 200 taleri bătuţi, în faţa multor oameni megieşi de primprejur, anume Miron de Carapciu, Goian de Jadova, fiii lui Toader, Coste de Lucavăţ, Machidon de Comăreşti şi Ignat. / **2).** Un zapis de la Vidraşco şi Cârste, fiii Ilincăi, fata lui Coste de Petriceni, precum ea, Anastasia, cu soţul ei, zis mai sus, au cumpărat, de la mai sus amintiţii Vidraşco şi Cârste, fiii Ilincăi, două părţi de moşie din satul Storojineţ, cât li se vor alege în faţa lui Coste şoltuz, cu 12 pârgari din târgul Siret, Goian de Jadova, Coste de Lucavăţ, Berce de acolo, popa Nicoară de Jadova şi în faţa altor oameni buni bătrâni, pentru 100 taleri bătuţi. / **3).** Un zapis de mărturie de la Simion Mălai, fost vistiernic, Pătraşco pârcălab, Toderaşco Şoldan, Constantin Ciogole, Coce, Vidraşco, Gavrilce de Vascăuţi şi de la alţi oameni buni bătrâni. / **4).** Un zapis de la Gavril, fiul lui Selenco, Ana, fata Todosiei, sora lui Gavril Selenco$_{t}$ precum ei au vândut **a patra parte de sat de Petriceni**, ţinutul Sucevei, care parte le-a venit de la unchiul lor sterp, Anton, fiul lui Coste, pentru 36 taleri bătuţi, iar Ana, fata Todosiei, a mai vândut altă parte, partea mamei sale, Nastasiei, jupâneasa lui Gligorie Ropceanul aga, pentru 60 taleri bătuţi, în fata popii Tiron de Măndăcăuţi, Drăgan Văscănel şi a altor oameni buni bătrâni. / Văzând aşadar zapisul lor, iscălit de oameni buni pentru părţile de moşie din satul Broscăuţi, ţinutul Cernăuţi, şi pentru satele Storojineţ, Stăneşti sub codru şi **Petriceni**, ţinutul Suceava, am dat şi am întărit şi de la noi acele părţi de moşie, ca să

fie şi de la noi dreaptă ocină şi cumpărătură lor, copiilor, nepoţilor şi strănepoţilor neruşiit în veci, şi nimeni să nu cuteze a se amesteca împotriva acestei cărţi a noastre. / Scris în Iaşi, 10 Iunie 7146. / Domnul însuşi a poruncit. / Marele logofăt a iscălit. Borăleanul" (Arhivele Statului Cernăuţi, pachetul Broscăuţi, unde se găseşte copia germană. Zapisul nr. 3 se referă la satul Stăneşti, ţinutul Suceava)[639].

1760, iunie 25: Domnul ţării întăreşte lui Ştefan, fiul lui Andoni, a patra parte de Petriceni, ţinutul Sucevii (Tradus în româneşte după o copie germană). / „Noi Ioan Teodor Voevod, din mila lui Dumnezeu Domn Ţării Moldovii. Am dat scrisoarea domniei mele lui Ştefan, fiul lui Andoni, ca să fie puternic a stăpâni şi a apăra a sa dreaptă ocină şi moşie, anume a patra parte de sat de Petriceni, la apa Siretelui, ţinutul Sucevii, zicând că o are de la strămoaşa sa Ropceniţa agoaie, de aceea să ia de a zecea din câmp, din fânaţe, din prisăci, anume din 50 de stupi unul, iar dacă va fi mai puţin de 50, atunci să ia de fiecare stup 1 parale, din pomete şi grădini cu legume, din tot locul toate veniturile, după obicei, şi nime să nu se ridice împotriva acestei scrisori a domniei mele, iar cine va avea ceva împotrivă, unul ca acela să aducă dresele şi să vie la divan. Aceasta poruncim. / 25 Iunie 7268. / Marele logofăt a cetit". (Din Arhivele Statului Cernăuţi, Liber Granicialium VII, pag. 458, şi pachet Petriceni, unde se află copia germană)[640].

---

[639] Balan, Teodor, *Documente bucovinene*, Volumul V / 1745-1760, Cernăuți 1939, doc. 114, pp. 220, 221

[640] Balan, Teodor, *Documente bucovinene*, Volumul I / 1507-1653, Cernăuți 1939, doc. 115, pp. 219, 220

1760, iulie 11: Ioan Calimah întăreşte mănăstirii Putna moşiile Dubova, Tereblecea, Camenca, Petriceni, Tomeşti, Carapciu, Cupca, Cuciurul-Mare, Cleşcăuţi şi Ropce. „Noi Ioan Theodor Voevod bojiiu milostiiu gospodar zemli moldavscoi. Dat-am carte domnii meale cuviosului ig(umen) şi tot soborului sfintei măn(ă)stiri Putnii să fie volnici cu carte domnii meale a stăpâni şi a zăciui aceste moşii, anume Dubova, Tereblece, Camănca, Petrecenii şi Camănca, ce are pricin(ă) cu Volcinceştii; Tomeştii i Carapciu i Cupca i Cuciurul i Clăşcăuţii i Ropce, care aceste moşii toate păn acmu după scrisori ce are mănăstirea le-au stăpânit, acmu fiind că să întind unii şi alţii cu moşiile ce au pen pregiur și aceste moşii şi pentru că s-au făcut carte domnii meale ca să să hotărască toate aceste moşii am dat domniea mea voe părinţilor călugări dela mănăstirea Putna ca pănă să vor hotărî şi să vor alege moşiile aceste să stăpânească călugării şi să ia de a zăcea din toate ce să vor lucra pe acele moşii, tot pe unde au stăpânit şi păn acmu, şi pe urmă, după ce să vor alegea moşiilea de pe unde vor fi luat călugării cu stăpânirea mai mult, vor da înapoi, într-alt chip să nu fie, că aşa iaste poronca domnii meale, însă dejma ce să va strânge să stea păn să vor hotărî depe locurile acele ce vor fi cu pricină. / Let 7268, Iuli 11. / Proci vel logof.” (Original, hârtie, pecete mică roşie, arhiva mitropoliei Cernăuţi 5 lit. E. / Alte documente: / 1). 1754, Oct. 20: Petre Cheşco mare căpitan a mers la Tomeşti, ţin. Sucevii, a mân. Putna, care-i în hotar cu moşia Fărceni (Prisăcăreni – n. n.) a lui Gheorghi Volcinschi. A scos din pământ o piatră, ce era în vârf de deal despre Fărcenii, sub piatră a găsit cărbune, apoi a mers un colţ la un stejar cu buor, la casele Sucevenilor, la Movila în şes, Fântâna

putredă în poiana peste Siretele mic, până în gura pârâului Huma, la hotarul Cupcei. Acesta este hotarul Tomeştilor. Satul a dispărut – Arh. Stat. Cernăuţi, pachetul Putna)[641].

1762, iulie 2: Vasilie Başotă stolnic prezintă hotarnica satului Hliboca a postelnicului Gheorghe Turculeţ, printre repere aflându-se „hotarul Petricenilor, hotarul Făcenilor", deci al Presecărenilor[642].

1869: O tipăritură vieneză din 1869, referitoare la organizarea politică și judiciară în țările reprezentate în Împărăţia Austriei, prezintă următoarea administrare în Ducatul Bucovinei: „Administrarea districtului Storojineţ – **Storojineţ** (Curte districtuală), Banila Moldovenească pe Siret, Broscăuţi, Budeniţ, Cireş cu Opaiţ, Ciudin cu Neuhütte (coliba nouă), Davideni, Igeşti, Iordănești, **Camenca cu Petriceanca**, Carapciu pe Siret cu Hatna, Comareşti, Comareşti Camerale cu Althütte (coliba veche), Crasna-Ilschi cu Glashütte (fabrica de sticlă), Cupca, Panca, Pătrăuţi pe Siret, Prisăcăreni, Ropcea, Suceveni sau Pomeşti, Zadova"[643].

În **1908**, conform Dicţionarului lui Grigorovitza: „**Petriceanca**, cătun, pendinte de comuna rurală Camenca, ditrictul Siret. Are 123 locuitori ruteni şi români gr. or. Este aşezată pe malul sting al Siretului, aproape de comuna Suceveni (districtul Storojineţ). Aci se bifurcă

---

[641] Balan, Teodor, *Documente bucovinene*, Volumul V / 1745-1760, Cernăuți 1939, doc. 115, pp. 221, 222

[642] Balan, Teodor, *Documente bucovinene*, Volumul III / 1573-1720, Cernăuți 1939, note de subsol, p. 63

[643] *Politische und gerichtliche / Organisation / der / im Reichsrathe vertretenen Länder von Öesterreich*, Wien 1869. pp. 158-161

drumul districtual ce vine de la Cerepcăuţi, o ramură apucând spre Suceveni şi alta la Hliboca”[644].

1910: „Petriceanca, o atinență a comunei Camenea, n-are şcoală, cu toate că, având în fiecare an peste 80 copii, care suni apţi pentru școalî, ar trebui să aibă, conform legii, de mult cel puțin o şcoală de o clasă. Aceasta o ştiu şi diregiitoriile competente, căci de mai multe ori au fost deja comisiuni, în frunte cu căpitanul (prefectul – n. n.) din Sirete, în sătişorul acesta, ca să înființeze și aici o şcoală. Însă ce folos! Ţăranii din Petriceanca, care cunosc mai că toţi limba română şi sunt români buni, au declarat, totdeauna, că vor numaidecât şcoală curat română, ceea ce stăpânirea nu vrea să le concează. Toate stăruinţele deputatului rus Spenul (urmașul noierilor moldoveni Spânul – n. n.) şi ale altor ucraini au fost până acuma zadarnice să-i aducă pe locuitorii din Petriceanca la altă minte. De aceea nu vrea stăpânirea să zidească o şcoală în Petriceanca. Ba un domn din căpitănia din Sirete a şi spus ţăranilor în fată că, cât timp vor cere şcoală cu limba română, nu vor căpăta-o. Ce face însă baronul Hormuzachi, deputatul Siretului? Oare nu e Domnia sa în stare să facă paşii necesari ca actele privitoare la şcoala din Petriceanca să nu doarmă somnul lor de veci? Sau poate nici nu ştie Domnia sa că există o atinență Petriceanca, care cere şcoală cu limba română, de cinci ani de zile?”[645].

1911: „E un sat în districtul Siretelui, în vecinătatea satului Camenca. Se deosebeşte prin aceea că încă n-are şcoală, pe când aproape toate satele au cel puţin o

---

[644] Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti 1908, p. 161

[645] *Revista Politică*, Nr. 11, Anul VI, 25 decembrie 1910, p. 3

şcoală, dacă nu două sau trei. Şi să nu se creadă că locuitorii din Petriceanca nu sunt dornici de şcoală, da, ei au cerut-o de repetate ori, de şase ani tot cer şcoală şi încă n-a fost ascultată cererea lor. Odată se miluiseră forurile şcolare şi-au trimis comisari la faţa locului, spre cercetare. S-a constatat motivată cererea locuitorilor şi, spre bucuria lor, s-a luat chiar hotărârea a se înfiinţa o şcoală, şcoală ruteană, însă pe care locuitorii n-au vrut să o primească. Ei cer şcoală românească, dar guvernul nu vrea nici să-i audă, şcoală rusească ar căpăta îndată, românească defel. Iată încă un exemplu de sprijinirea rutenilor pe terenul şcolar şi de asuprire a elementului românesc de către cârmuire. Şi apoi e mirare dacă poporul a pornit o acţiune de a-şi deschide singur şcoale româneşti, luând adesea asupra sa mari cheltuieli şi aducând jertfe de tot felul, numai să aibă şcoala ce o doreşte el şi nu ceea ce voeşte guvernul să-i impună. / Şi-au încercat oamenii din Petriceanca norocul pretutindeni, s-au adresat la deputaţii români, la inspectorul de ţară, care a fost singur, o dată, la faţa locului, dar în zadar, nu e chip a stoarce de la guvern o şcoală românească pentru Petriceanca. Acum nu le rămâne alta bieţilor săteni decât să-şi deschidă măcar o şcoală privată şi credem că acuma guvernul nu va căuta să le oprească şi aceasta. În scopul înfiinţării unei şcoale private a ţinut „Şcoala Română" din Cernăuţi, Duminică, în 22 Octombrie, o adunare la Petriceanca. / Din partea comitetului societăţii au participat dl prof. Alexandru Buga şi Iancu Cuparencu. Adunarea a avut loc în localităţile dlui Isidor cav. de Mănescul, mare proprietar în Petriceanca, care este iniţiatorul adunării. Au participat, din împrejurime: administratorul parohial dl Mihai Corduş, superiorul Nicoară, cantorul Şindelar din Camenca,

din Hliboca dl Procopie Horăbeţ şi conducătorul şcolei româneşti Forgaci. După vorbirile delegaţilor „Şcoalei Române”, a primit poporaţiunea din Petriceanca, cu mare entuziasm, propunerea ca să se înfiinţeze în loc o şcoală privată pentru învăţarea limbii româneşti. Întreaga comună şi-a înscris copiii la şcoala românească, care se va deschide în curând. Puterea didactică o plăteşte „Şcoala Română”, de local şi celelalte trebuincioase se vor îngriji gospodarii din Petriceanca singuri, în frunte cu vrednicul român **Vasile Sidoriac**. Deci, într-un ceas bun şi Dumnezeu să le ajute”[646].

1912: „Noi, românii din Petriceanca, declarăm că arătarea făcută la prefectura din Sirete de păcătosul primar Şerban din Camenca, că în Petriceanca există o şcoală românească la o poporațiune ruteană, că şcoala aceasta a produs nemulţămire la popor, care a înaintat plângere la primăria din Camenca, este o minciună gogonată. Noi suntem români şi la rugarea noastră Societatea „Şcoala Română” ne-a deschis un curs românesc. Când s-au prezentat, în 22 Octombre, din partea „Şcoalei Române”, prof. Dr. Iancu cav. de Cupărencu şi Alexandru Buga, pentru a deschide un curs românesc, am declarat că noi, toţi, suntem români, că voim şcoală românească şi că ne luptăm de 6 ani pentru o atare şcoală. În fine, am căpătat-o, mulţămită domnilor de la conducerea „Şcoalei Române” şi ne bucurăm cu progresul ce-l fac copiii noştri la şcoala românească. Dumneata, domnule Şerban, să ne laşi în pace şi să nu te prosteşti, pentru că noi nu suntem obligaţi, din cauza apei, a trimite copiii

[646] *Gazeta Mazililor și Răzeșilor Bucovineni,* Nr. 19, Anul I, 3 noiembrie 1911, pp. 230, 231

la şcoala din Camenca, nici n-avem lipisă pentru cursul românesc de oarecare licenţă"[647].

1913: „De doi ani susţin românii, cu mare greutate, o şcoală particulară la Petriceanca, o atinenţă a comunei Camenca. Aici avea să se activeze o şcoală publică, dar pentru că poporul cerea ca şcoala publică să fie românească şi consiliul şcolar voind să octrotească o şcoală rutenească, de aceea, până astăzi, afacerea şcoalei din Petriceanca a rămas nerezolvată. Au umblat gospodarii cerşind, prin 6 ani, şcoală românească pentru Petriceanca, dar zadarnică le-a fost truda, stăpânirea, probabil la îndemnul lui O. Popowicz, nu voia nici să ştie nimica de aceasta. În sfârşit, văzând oamenii că rămân fără de şcoală, s-au pus la cale să-şi alcătuiască o şcoală particulară românească şi societatea „Şcoala română" din Cernăuţi le-a sărit în ajutor şi le plăteşte învăţătorul. Gospodarii sunt mulţămiţi că au măcar atâta şi că copiii lor nu rămân fără carte. Dar, la urma urmei, îşi gândesc de ce adică să nu li se dea o şcoală publică, căci doară ei plătesc biruri pentru susţinerea şcoalelor. S-au adresat, deci, iară către căpitănie, cu rugămintea să li se facă şcoală publică. Căpitănia a trimis pe aceasta pe un comisar, care să cerceteze la faţa locului ce fel de şcoală cere poporul: românească sau rusească. Comisarul sosit la Petriceanca cercetă cu amănuntul ce populaţie are sătişorul, românească sau rusească, şi întreabă pe fiecare tată sau mamă ce şcoală ar dori să aibă. Toţi, pe rând, au glăsuit că vor şcoală românească, ca cea particulară, ce o au ei acuma. Încheind comisarul proces verbal la faţa locului, a constatat, pe baza cercetărilor făcute, că 35 de familii au cerut

647 *Gazeta Mazililor și Răzeșilor Bucovineni,* Nr. 5, Anul II, 20 iunie 1912, pp. 76, 77

şcoală românească şi numai două s-au găsit, în tot satul, care au dorit şcoală ucraină. / Oamenii s-au bucurat mult, când au văzut că un slujbaş împărătesc îi trage cu amăruntul la protocol şi aveau toată nădejdea că, în sfârşit, vor căpăta şcoala dorită. Dar abia a plecat comisarul la Siret şi învăţătoriul ucrain din Camenca, aflând despre cele petrecute la Petriceanca, s-a pus la sfat cu **primarul** renegat **Şerban** cum ar putea zădărnici înfiinţarea şcoalei româneşti din Petriceanca. După sfat, s-au apucat zdravăn la lucru. / Învăţătorul şi cu vornicul renegat au mers la Petriceanca şi s-au legat de capul oamenilor, ca să revoce ceea ce au dat la protocol înaintea comisariului. Pentru a câştiga mai lesne pe oameni pentru şcoala ucraină, au început propagatorii ucrainismului să-i îmbete cu rachiu. Şi le-au dat atâta de băut, până aceştia nu mai ştiau ce fac. I-au încărcat apoi în căruţe, 12 la număr, şi i-au dus la Siret, ca să dea la protocol că cer şcoală rusească şi nu românească. Le-au făgăduit şi câte două coroane bacşiş, pe lângă toate. Oamenii aceştia, scoşi din minţi cu otravă alcoolică şi cu argintul lui Iuda, se sprijineau de păreţi, neputându-se ţine în picioare, aşteptau să fie traşi la protocol, dar căpitanul, văzându-i într-aşa stare – rachiul puţea de la trei poşte de la dânşii – i-a alungat acasă şi aşa au rămas ucrainii cei păcăliţi. / Dar ei tot nu se lasă învinşi. Văzând că n-au reuşit cu rachiul, s-au pus să protesteze în consiliul şcolar districtual contra înfiinţării şcoalei româneşti. N-au putut aduce nici un motiv serios contra, dar măcar au votat contra. Toţi ceilalţi membri ai consiliului şcolar districtual însă au primit propunerea pentru înființarea școalei românești la Petriceanca. Să

vedem acuma cum se va rezolva afacerea în consiliul școlar de țară”[648].

1919: Din **Comisiunea agrară de ocol Siret**făcea parte, ca locţiilor, şi „**Ion Panţir**, agricultor, Petriceni”[649].

1920: „**Deciziune de expropriere No. Agr. 479/20**. Deciziunea comisiunii agrare de ocol Siret, cu care s-a decis exproprierea corpului dominical fasc. No. 433, **Petriceni** (Camenca), din registrele fonciare pentru moşiile bucovinene, în suprafaţă de 482 ha 83 a 67 mp, proprietatea Fondului bisericesc ort. or., în folosul „Fondului de pământ bucovinean”, a devenit definitivă”[650].

1941: „**Zahariuc T. Ilie**, din com. **Petriceni**, jud. Storojineţ, sub regimul sovietic, a adus, în public, injurii neamului românesc, lăudând, în acelaşi timp, poporul rusesc”[651]. „**Eugen P. Grijiuc**, din com. **Petriceni**, jud. Storojineţ, „în iunie 1940 a primit cu mare bucurie trupele ruseşti, iar după:, această dată a făcut propa gandă antiromânească; **Fediuc Vasile**, din com. **Petriceni**, jud. Storojineţ, „ca funcţionar al regimului comunist, a contribuit la deportarea mai multor locuitori şi a făcut propagandă pentru înscrierea în colhoz şi înzestrarea armatei roşii”[652]. „**Cuzec Dumitru**, din com. **Petriceni**, jud. Storojineţ, sub regimul sovietia a adus ofense armatei române, lăudând, în acelaşi timp, armata roşie, şi s-a exprimat

[648] *Gazeta Mazililor și Răzeșilor Bucovineni*, Nr. 5, Anul III, 22 august 1913, pp. 68, 69

[649] *Monitorul Bucovinei*, Fascicola 73, 13 octombrie nou 1919, pp. 1-8

[650] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 16, Cernăuţi, 21 iulie nou 1921, pp. 69, 70

[651] *Monitorul Oficial*, nr. 156 din 8 iulie 1942, pp. 5621-5623

[652] *Monitorul Oficial*, nr. 170 din 24 iulie 1942, pp. 6188-6192

în public că Bucovina este a bolşevicilor”[653]. „**Tănase Lazurea**, din com. **Petriceni**, jud. Storojineţ**,** „fiind funcţionar al regimului sovietic, s-a exprimat adesea în public că de 20 dc ani aşteaptă pe bolsevici şi că e bucuros că au plecat românii; **Mandiuc Mihai**, din com. **Petriceni**, jud. Storojineţ, „fiind, sub regimul sovietic, miliţian şi membru în organizaţia „Comsomol”, a luat parte la arestările locuitorilor români, care au fost apoi deportaţi, şi s-a exprimat în public că românii nu vor mai veni în Bucovina de Nord, spunând că va omorî pe românii care susţin contrariul”[654].

1941: Printre prmii Eroi ai României Mari se numără şi „**Lazurca Vasile**, soldat, ctg. 1941, cu ultimul domiciliu în comuna **Petriceni**, judeţul Storojineţ, mort la 6 iulie 1941”, conform Listei Nr. 13, de gradele inferioare (trupă), morţi pentru patrie, în actualul război, începând de la 22 iunie 1941, ora 24[655].

PETRILEŞTI

(comuna Bereşti-Tazlău, Bacău).

1491, septembrie 16: Întărit de Ştefan voievod Mărinii, fata Berinii, „moşii sate drepte a ei de pe Tazlău, anume Bereştii (comuna Bereşti-Tazlău, Bacău) şi, pe din sus, Petrileştii şi Boşotenii (comuna Bereşti-Tazlău, Ba-

[653] *Monitorul Oficial*, nr. 171 din 25 iulie 1942, pp. 6229-6235
[654] *Monitorul Oficial*, nr. 176 din 31 iulie 1942, pp. 6460-6466
[655] *Monitorul Oficial*, Nr. 220, 17 septembrie 1941, pp. 5543-5549.

cău), şi, deasupra Nadiştii, satul anume Năsoeştii (contopit cu Strugari, Bacău)”[656]. Hotarele, din vechi.

1639, aprilie 27: Întărit de Vasile Lupu voievod jitnicerului Gligorce şi jupânesei Ruxandra, care cumpăraseră, cu 30 de taleri, de la Vasile Plavăci, de la feciorii lui Gavril, Tudor, Pleşă şi Lazor Plavăci, de la nepoţii Toader, Tudosie, Măriica, Ioana şi Iliana, feciorii lui Tănase Plavăci, de la Nedele şi Varvara, feciorii Muşăi, de la Dochia şi Ionaşco, feciorii Anghelinii, Ihnat, feciorul Ruscăi, şi Ionaşco, feciorul Maricăi, „partea lor din satul **Nadişa** (comuna Strugari, Bacău), din ţinutul Bacăului, o jumătate din partea lui Plavăci, care se numeşte partea lui Ion Plavăci, şi partea Magdăi Băşascăi”. Zapisul de mărturie era semnat de Constantin pivnicer, Barbul, popa Fodor Mani şi Grigore din **Comăneşti** (oraşul Comăneşti, Bacău), Petre Borzea, Dumitru Cerbul şi Marco Childă din **Săsieşti** (comuna Strugari, Bacău), Toader şi Vasile, feciorii lui Toader, Gheorghe zăt (ginere) Toader din **Nadişa** şi de Pricopie şi Ursul din **Petrileşti** (comuna Bereşti-Tazlău, Bacău). / Şi a mai cumpărat Grigorcea, cu 20 taleri, conform zapisului de mărturie de la Sava şi surorile lui, Naste, Gheorghe şi Ilieş din **Dărmăneşti** (comuna Dărmăneşti, Bacău), de la Petre Borzea din **Văsâeşti** (Văsieşti, înglobat în oraşul Moineşti, Bacău), „toată partea lui şi a surorii lui Simina din jumătate din partea lui Plăvaci sin satul Nadişa”, iar cu 40 de ughi, de la Voica, femeia lui Istratie Plăvaci, şi de la Grigorie Beldemanu, Isăiu şi Ignat, „partea lor din Nadişa, dintr-o jumătate din partea lui Plavăci”. / Şi a mai cumpărat Grigorce părţi de moşie din Nadişa de la Naste

---

[656] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 94, p. 187

şi Cârste Rareş, feciorii lui Vasile Cergatul – drept 9 ughi şi o vacă cu viţel, de la Tecla, fata Riarii, femeia lui Mihai – drept 4 ughi, iar de la Mavrichi grecul şi de la fetele lui Smaranda, Aniţa, Troiţa şi Măgdălina, drept 45 ughi, două vaci cu viţei şi o iapă, „partea lor din **Hărmăneşti** (lângă Cârligi, comuna Ştefan cel Mare, Neamţ), ce-a fost cumpărătură de la Irodie şi de la Savul"[657].

1646, iunie 26: Bejan, feciorul lui Iosip, nepotul Cozmei, strănepotul lui Ţigan din **Verşeşti** (comuna Sănduleni, Bacău) vinde lui Gligorcea lui Ursu din **Petrileşti** (între Bereşti-Tazlău şi Boşoteni, Bacău), drept 17 taleri, „partea de ocină din satul **Comeni** (Comanul, comuna Sănduleni, Bacău), cumpărătura strămoşului meu Ţidan, din partea Vlădicăi… dinaintea lui Ştefan Ponici din **Bereşti** (comuna Bereşti-Tazlău, Bacău). Arpentie, Simion Pepelea şi Ionaşco Pepelea din **Petrileşti**, Macsin de **Măgereşti** (Măgireşti, comuna Măgireşti, Bacău), Naşcul şi Constantin din **Moşeteşti** (comuna Săuceşti, Bacău)"[658].

1754, august 14: În scrisoarea hotarnică a satelor **Bereşti** şi **Petrileşti**, pe apa Tazlăului Mare, în ţinutul Bacăului, făcută de trimisul lui Ioan Matei Ghica voievod, de fostul mare medelnicer Ioan Rosăt, apar numele răzeşilor Gligoraş Coţofan, Simion Coţofan, Cozma Baciul, Luca Gioacăş, Lazăr Mitrofan, Ioan Enache, Gligoraş Pompul şi Efrim Michiul, „strănepoţi ai bătrânilor Păstrăv şi Buzdugan"[659].

---

[657] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 114, pp. 126, 127

[658] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 422, pp. 363, 464

[659] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XVII, Iassi 1891, pp. 262-265

1813, septembrie 19: Scrisoarea comisului Costache Caragea, „din porunca lui Alexandru Calimah voievod, ce mi-a adus-o Ioan Nor, Pintilie Berilă, Vasilie Miron și Vasilie Berilă, cu alți ai lor răzeși, ca să le hotărăsc moșiile ce au pe apa Tazlăului, la ținutul Bacăului, anume **Bereștii**, **Petrileștii**, **Boșotenii**, **Nadișa** și **Năsoieștii**, și să cercetez pentru împresurările ce ar fi pătimind arătatele moșii dinspre moșia **Tețcanii** a lui Dimitrachi Roset și dinspre moșia **Călugăra** a banului Răducanu Roset… să le scot de sub toată împresurarea și să măsor în lung și în curmeziș, cu stânjeni gospod (domneşti), stălpind și cu pietre hotare, care, de se va arăta vreo parte nemulțămită, să nu o stâlpesc cu pietre hotare, ci, dând mărturie și hartă închipuitoare de starea locului, după meșteșugul ingineresc, să meargă la Divan. / După poruncă, mergând la faţa locului și strângând pe toți răzeșii bătrâni și tineri, am intrat în cercetare și, scoțându-ne răzeșii mai întâi un suret de pe un ispisoc de la Ştefan voievod din leat **1491** (6999), întru care întărește Mărinei, fetei lui Berilă, moșiile **Berești**, de mai sus, **Petrileşti** şi **Boșoteni**, și mai presus de **Nadișa**, **Năsoești**. / Al doilea, alt suret de pe un uric sârbesc, iarăși de la Ștefan (cel Mare) voievod, din let **1497** (7005), martie 8, întru care întăreşte lui Ioniță Nadișu, feciorul lui Mihăilă, satul **Nadişa**, care și el l-a avut cumpărătură de la Mihail Berescul, în 60 de zloți tătărești. / Al treilea, un suret de pe un ispisoc sârbesc de la Bogdan (Lăpuşneanu) voievod, din leat **1569** (7077), august, întru care întărește lui Trif și femeii sale Todosca, din a patra parte de sat **Nadişa**, din a cincea parte, din trei părți, o parte, pe care le-a cumpărat de la Simion feciorul Andrușcăi, nepot Mușei, strănepot lui Ioan Nadiș, din

ispisocul ce au avut strămoșul său Ioan Nadiș, cum și altă cumpărătură, ce au avut de la Vașcu, feciorul Lucăi, nepot lui George Hrătan, din ispisocul ce l-a avut George Hrătan, din jumătate de sat **Turlui**, din a noua parte, din a treia parte, din trei părți, o parte. / Deci văzându-se uricele acestea, am întrebat pe răzeși unde au acea împresurare și ei mi-au aratat că dinspre apus s-ar fi împresurând, la moșiile **Nadișa** și **Boșoteni**, de către moșia **Tețcani** a lui Dumitrache Roset, iar dinspre răsărit s-ar fi împresurând capetele moșiilor **Nadișa** și **Năsoești** de către moșia **Călugăra** a banului Răducanu. / Pentru aceea, făcând știre să vină la fața locului, cu scrisorile ce vor fi având, sau să trimită vechili, banul a dat răspuns că nu poate să vină, nici vechili să trimită, neavând scrisorile aici ; la care răzeșii au arătat, că, în vremea ce au dat jaloba la Iași, fiind și banul, a dat răspuns că nu poate să vină, nici vechil să trimită, neavând scrisorile aici, la care răzeși au arătat, iar, mai mult nu s-a scris, nefiind trebuitoare și fără lucrare, pentru că aga Tețcanul a fărmat cu judecată această mărturie, și răzeșii de **Năsoești** și-au hotărât moșia **Nadişa** cu fostul domn Ioan vodă, ce atunci era postelnic”[660].

PETRILEŞTI

(pe Lohan, comuna Creţeşti sau Olteneşti, Vaslui).

1638, februarie 26: Fraţii Dârlău, Vărvara şi Stanca, feciori Nastei, nepoţi Măriei, şi nepoţii lor Văsian,

[660] Codrescu, Theodor, *Uricarul,* vol. X, Iassi 1888, pp. 176-179

Isac, Coşciuc, Peatec şi Dumitraşco, feciorii surorii lor Annesia, vând, în prezenţa unor boieri divanişi, „moşia din sat din **Petrileşti** (comuna Creţeşti sau Olteneşti, Vaslui), din ţinutul Fălciului, de pe Lohan, toate părţile noastre şi partea lui Lucaci din tot satul, am vândut trei părţi, iar a patra parte de sat este nevândută, că nu este a noastră, ci a altor răzeşi… lui Caracaş jitnicerul, drept 40 de galbeni; însă partea lui Lucaci, în ce chip o am vândut, căci am făcut schimb cu Ionaşco Boldescul şi cu femeia lui, vara vărului nostru Lucaci, deci lea. Dat noi o parte de ocină a noastră din sat de **Todereni** (azi Todereşti, comuna Todereşti, Iaşi), de la ţinutul Sucevei, şi ei ne-au dat nouă partea lor din Petrileşti”[661].

1638, decembrie 24: Ihnat şi Dumitru, feciorii Elincăi, nepoţii lui Bârlad, şi Mărica şi Măgdălina, fetele lui Sas, nepoatele lui Bârlad vând jitnicerului Caracaş, drept 15 galbeni, „a patra parte de sat **Petrâleşti** (Petrileşti, comuna Creţeşti, Vaslui) pe Lohan, în ţinutul Fălciului”[662].

1639, ianuarie 5: Întărit de Vasile Lupu voievod jitnicerului Caracaş, care cumpără, cu 15 galbeni, de la fraţii Ihnat şi Dumitru, fiii Elincăi, nepoţi lui Bărlad, şi de la surorile Mărica şi Magdalina, fetelw lui Sas, nepoatele lui Bărlad, „a patra parte din satul **Petrileşti** pe Lohan, ce-i în ţinutul Fălciului”[663].

---

[661] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 250, p. 233

[662] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 524, p. 484

[663] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. III, Iaşi 1907, pp. 181, 182

1641, aprilie 22: Întărit de Vasile Lupul voievod jicnicerului Caracaş, care primeşte ispisoc de cumpărătură pentru „trei părţi din satul **Petrileştii** pe Lohan, la Fălciu, de el cumpărate de la Lupul Dârlău, Varvara şi Stanca, feciorii Nastei, nepoţi Mariei, şi de la nepoţii surorii lui, Vasian, Isac, Coşciug, Petre şi Dumitraşco, feciorii Anisăi, drept 40 galbeni… / a patra parte din satul **Truleşti**, ce-a cumpărat-o de la Ignat şi Dumitraşco, feciorii Ilincăi, nepoţii lui Bârlad, şi de la Magdalina, sora Maricăi, drept 15 galbeni… / jumătate din satul **Drăgoteştii**, partea din jos, iarăşi pe Lohan, acelaşi ţinut, cumpărată de la Visarion Bogza călugăr şi de la Loghina, feciorii lui Drăghici Bogza logofăt, drept 42 galbeni… / Şi iarăşi, altă jumătate din satul Drăgoteştii, cumpărată de la Dumitraşco, fecior Buscăi, nepot Bogzei, drept 42 galbeni”[664].

1901: „**Pietrileşti**, sat cu 118 locuitori, în partea de nord a comunei Târzii, plasa Crasna, judeţul Fălciu, la 1 km de Târzii, satul de reședință, situat pe valea cu același nume, înconjurat de dealuri, afară de partea vestică, unde se întinde şesul Lohanul, cu iazul său întins, format din pârâul Lohanul, ce curge paralel cu calea ferată şi şoseaua judeţeană Huşi-Gura Crasna”[665].

---

[664] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XXI, Iaşi 1929, pp. 46, 47

[665] *Lahovari, George Ioan, Marele Dicţionar Geografic al României, volumul IV, Bucureşti 1901, p.* 710

PETRILEŞTI

(sau Petreşti, inclus în Sasova, comuna Rebricea, Vaslui).

1443, august 24: Întărit de Ştefan voievod fraţilor Moisa şi Toader, care primesc uric pentru „ale lor sate din drese de visluşenie ce le au de la noi, satele pe Rebricea ce se numesc **Petrileşti** (sau Petreşti, inclus în Sasova, comuna Rebricea[666], Vaslui), unde este casa lui Petrea, şi, pe Rebricioara, **satul popii Micului** (Crăeşti[667], Vaslui), şi altul mai jos, **unde a fost Stoian Folea** (lângă Draxeni[668], Vaslui), şi **unde a fost Andreiu** (sat la Tecuci, întărit lui Moisa vornic de gloată[669], Galaţi)… Iar hotarele tuturor acestor sate şi selişti să le fie lor, dinspre toate laturile, pe vechile hotare, pe unde din veci au îmblat, cât să trăiască satele îndeajuns”[670].

---

[666] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 190

[667] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 160

[668] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 241

[669] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 17

[670] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XX, Iaşi 1928, pp. 195-198

PETRIMĂNEŞTI

(lângă Poduri, comuna Podurile, Bacău).

1632, august 28: Întărit de Alexandru Iliaş voievod lui Dumitraşcu Solomon, care primeşte uric pentru „satul **Fântânelili** (Fântânele, comuna Hemeiuş, Bacău) şi cu vad de moară în Bistriţă, ce este în ţinutul Bacăului; care acel sat, din zilele vechi, din vremuri de demult, a fost în ocolul târgului Bacăului, ce l-a cumpărat el de la Gheorghiţă şi de la fraţii lui Grigoraş şi Vasile, feciorii răposatului Dumitraşcu Ştefan logofăt, drept 300 galbeni ungureşti… / nişte părţi de moşie din sat **Năsoeştii** (azi Cetăţuia, comuna Strugari, Bacău), ce iarăşi este în ţinutul Bacăului, ce şi l-a cumpărat el de la Ştefan, fecior lui Tetiu, şi de la Alexa, fecior Tomii, şi de la Toma, fecior Zamfirei, nepoţii lui Buzdugan, toate părţile lor din ocină, drept 55 taleri de argint. / Şi iarăşi, altă parte din Năsoeştii… ce şi l-a cumpărat el de la fraţii Gheorghe şi Ion, feciorii lui Grozav, nepoţii Vişii Drăgoaia, dintr-un bătrân a patra parte, jumătate, drept 30 zloţi bătuţi. / Şi iarăşi… o ocină dintr-acelaşi sat Năsoeşti, cu loc de eleşteu şi cu tot venitul, ce-i este lui schimb cu mănăstirea Berzunţii, pentru o poiană ce se numeşte Pârjoaia… / Şi iarăşi… nişte părţi de ocină din sat de **Iadumireştii** (lângă Poduri, Bacău), ce este iarăşi în ţinutul Bacăului, ce şi l-au cumpărat de la Mărica, fata Ilenii, nepoata Petrii, drept 15 taleri bani gata număraţi. / Şi iarăşi… dintru acela sat Iadumireştii… ce şi l-au cumpărat el de la fraţii Ion şi Nastasia, drept 70 taleri… / Şi iarăşi… altă

parte din Iadumireştii, ce şi l-au cumpărat el de la Ion şi Tudora, feciorii lui Toader diacon, drept un cal bun şi 30 taleri număraţi… / Şi iarăşi… altă parte de ocină din sat **Săcătura** (Secătura, azi Pădureni, comuna Mărgineni, Bacău), ce este iarăşi la ţinutul Bacăului, ce au cumpărat el de la Tiron, feciorul lui Dimitrie, drept 40 taleri bani buni. / Şi iarăşi… dintru acelaşi sat Săcătura… ce şi l-au cumpărat de la Dumitru, Vasile şi Nastasia, feciorii lui Trif, drept 40 taleri bani buni. / Şi iarăşi… din Săcătura, ce a cumpărat el de la Agafia, fata Şandrii, nepoată lui Petre biv vel armaş, drept 12 taleri număraţi. / Şi iarăşi… nişte părţi de ocină din sat **Alboteştii** (lângă Poduri, Bacău), ce este iarăşi în ţinutul Bacăului, ce şi le-a cumpărat el de la Chelsia şi Loghina, fetele Măgdălinii, nepoatele Lupii, drept 45 taleri număraţi, însă cu partea fratelui lor, a lui Constandin, fiindcă s-au tocmit cu dânsul ca să aibă el a stăpâni şi părţile lor din **Petrimăneşti** (lângă Poduri, Bacău). / Şi iarăşi îi întărim altă parte de ocină din sat **Băsăştii** (comuna Pârjol, Bacău), ce este iarăşi în ţinutul Bacăului… ce şi-a cumpărat el de la fraţii Lazăr, Petre Borza, Tănase şi Dochia, feciorii lui Ion Pravăţ, nepoţii Lucăi, drept 40 taleri număraţi”[671].

1639, aprilie 8: Nepoţii lui Ion Mogâlde vornic, împarte între ei moşiile ce li se cuvin. Deci s-au venit Soltanei jumătate de sat de Drăguşeni (Suceava) şi cu viile din **Dealul Comisului** (comuna Cotnari, Iaşi), un fârtai în **Horodişte** (comuna Cotnari, Iaşi) drept un sat, şi jumătate de Zăvoeni (Suceava), partea de jos, şi a treia parte din **Iurceşti** (comuna Hălăuceşti, Iaşi). / Şi s-au

---

[671] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 184, pp. 237-240

venit lui Neculau Mogâlde şi cumnaţilor lui (Ionaşco Rusul, Cărăiman pitarul, Pavel şi Gheorghe Ştefan postelnic) satul **Onicenii** (comuna Oniceni, Neamţ) şi jumătate de Zăvoeni, partea de sus, şi a treia parte de **Iurceşti**, şi o falce de vie în **Horodişte**. / Şi s-au venit lui Gheorghe postelnicul satul Mitcăul (Bucovina) şi jumătate din **Pogăneşti** (comuna Hălăuceşti, Iaşi), şi a treia parte de **Iurceşti**, şi o falce de vie în **Horodişte**… / Aşijdere, s-au mai găsit trei părţi la ţinutul Bacăului şi s-au venit jupânesei Soltanei parte din **Mădzănăeşti** (Măzănăeşti, înglobat în Valea Şoşii, comuna Podurile, Bacău) şi lui Neculai Mogâlde **Pertrimăneştii** (comuna Podurile, Bacău) şi lui Gheorghe postelnic **Alboteştii** (înglobat în Siretu, comuna Săuceşti, Bacău)”[672].

PETRIŞ

(sat pe Berheci „unde este Stan judele”, la sud de Oţeleşti, comuna Izvorul Berheciului, Bacău).

Întărit, în **6 iulie 1438**, de Ilie şi Ştefan voievozi, pisarului Mihai Oţăl, care primeşte uric pentru „sate, pe Berheci, unde este Loluş şi, **mai din jos, unde este Stan judele, de pe amândouă părţile**, şi la gura Dunavăţului, şi Dobrana, unde este Zlătariu, şi, mai din sus, unde este Coste călugărul. Asemene, pe Prut, mai din jos de gura pârâului Oancii, unde este Stanislav Ravasă, şi seliştea

[672] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 93, p. 93

cea veche, Stoeneştii, şi, la Corod, unde a fost Dragoşă, şi, din jos, săliştea lui Stan Sârbul, şi la Movila Corodului, Săliştea Sârbilor, şi, de la Movila cea Mare, până la gura Corăzăului, pe amândouă părţile, încât ar putea să-şi aşeze sate cu cotunurile lor şi să aibă şi fâneţe… Iar hotarul acestor sate, cu toate hotarele sale, pe unde s-au hrănit din veac, cum şi hotarul pustietăţilor acelora să fie încât se vor putea hrăni din destul"[673].

PIATRA NEAMŢ

(localitate în care se afla casa întemeietorului Crăciun, numit cândva şi târgul Camena).

1431, iulie 31: Întărită de Alexandru cel Bun mănăstirii Bistriţa, care primeşte uric pentru două prisăci „una pe Lopatna şi altă prisacă pe Itchil… Şi încă am mai dat mănăstirii mai înainte zise casa lui Crăciun de la Piatra"[674].

1446, ianuarie 25: Întărit, Vânătorii noştri, sat contopit cu Piatra lui Crăciun, de Ştefan voievod, logofătului Mihai, care primeşte uric pentru „un sat din satele noastre, anume **Vânătorii noştri, pe Bistriţa, care sunt**

---

[673] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 185, p. 262

[674] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 104, pp. 154, 155

mai jos de Piatra lui Crăciun (inclus în Piatra Neamţ), şi pricurile'"[675]. Hotarele, cele vechi, folosite din veac.

1453, iunie 20. Întărit de Alexandru voievod logofătului Mihail, care primeşte uric pentru „satele, în ţara noastră, în Moldova: un sat pe Bistriţa, anume **Vânătorii noştri, care sunt mai jos de târgul de la Piatra lui Crăciun**, pe care noi înşine i-am dat în schimb pentru satul lui, pentru Ciumăleşti, care sunt pe Siret. Şi, de asemenea, îi întărim satele lui şi vislujenia şi ocinile drepte pe care le are de la înaintaşii noştri: pe Răut, anume Procopeni, şi cu moară, şi Izbişcea, şi cu prisăcile care au ascultat şi ascultă de aceste sate, şi, mai jos pe Răut, la Fântâna Albă, unde sunt satele, şi, mai sus de cetatea noastră Hotin, un sat pe Nistru, anume Raşcăuţi, pe care i-a cumpărat cu banii săi drepţi, şi alt sat, lângă Sneatin, anume Gavrilăuţi, şi, mai sus de Budilcea, anume jumătate din Şirăuţi, pe care i-a cumpărat de la Şendrică. / Şi încă a venit înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri pan Petru Hudici şi fiul său, Iaţco, şi ginerele său, pan Şandro, şi au vândut un sat, care este pe Moldova, anume Verijani, toate trei cătunele, credinciosului nostru boier, pan Mihail logofăt, de bunăvoia lor, pentru o sută şi pentru 40 de zloţi… Şi, de asemenea, îi întărim satele lui drepte, pe care le-a cumpărat pe banii săi drepţi de la pan Oană Pâşco, şi de la soţia lui, sora lui Raicu, anume: curtea de jos a lui Neagoe, care este pe Siret, şi alt sat mai sus de curte, anume Părtănoşi, şi alte sate de cealaltă parte a Siretului, anume: Pobrata, şi Berindeeşti, şi Valea Seacă şi Heci, şi alt sat, lângă Cotnari, anume Giuleşti… Iar hotarul tuturor acestor sate

[675] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 260, pp. 368, 369

să fie după toate hotarele lor vechi, pe unde au folosit din veac”[676].

1462, septembrie 15: Întărit, şi prin componente viitoare, de Ştefan voievod „mănăstirii noastre de la Piatra lui Crăciun (Piatra Neamţ), unde este hramul Adormirea preasfintei născătoare de Dumnezeu şi pururi fecioară Maria”, care primeşte uric pentru „anume satele şi morile: moara cea mare care este pe Bistriţa (Bistriţa, comuna Viişoara, Neamţ) şi în Zdvijinţii (Zvijinţi, Arca sau Doamna, parte din Piatra Neamţ), de la Doamna şi Soboleşti (sat lângă Săvineşti, Neamţ), şi Faurii (înglobat în Zăneşti, Neamţ), şi Vascăuţi (lângă Săvineşti, Neamţ), şi Braşeuţi (Brăşăuţi, comuna Dumbrava Roşie, Neamţ), şi Bulgari (partea a municipiului Piatra Neamţ), şi Mărăţei (în Piatra Neamţ), şi Dărmăneştii pe Chivejdi (în Piatra Neamţ), şi Oprişani (Cuejdiu, comuna Gârcina, Neamţ), de asemenea pe Chivejdi, şi Răidăceştii (lângă Turtureşti, comuna Girov, Neamţ), şi Tortoreştii (numit şi Tătăraşi, azi Turtureşti, comuna Girov (neamţ), două părţi – o parte pe care ei au cumpărat-o de la Cozma, fiul lui Băloş, pentru 75 de zloţi tătăreşti –, şi Căuceleştii pe Cracău şi cu moară (Căciuleşti, comuna Girov, Neamţ), şi Mândreştii pe Orbic (lângă Goşmani, comuna Români, Neamţ), şi satul lui Şerbu Răspop (Beşicani, comuna Săuceşti, Bacău), şi Stăuciani, amândouă cuturile şi cu moară şi cu iaz (Săuceşti, Bacău), şi morile de la Bacău, pe care ei le-au întemeiat din pustiu, şi prisaca de la Fundu, dincolo de Siret (Siretu, comuna Letea Veche, Bacău), unde a întemeiat Martie, şi via de la sare, la Bacău, în Dealul Sării, şi Vâlsăneştii, mai sus de Bacău,

[676] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 33, pp. 44-46

şi cu dârsta (partea de sus a Bacăului), şi Lucăceştii pe Tazlăul Sărat (parte a oraşului Moineşti, Bacău), şi satul anume Heciani, şi cu morile, pe Siret, pe care l-a dat lor pan Hodco Ştibor din uricul său, pentru sufletul său, şi mănăstirea unde este hramul Sfântul Bogoslov, şi mănăstirea de la Bahlui, şi cu moara, şi mănăstirea de la Bohotin, şi cu moara, şi prisaca Cozia, de la Bohotin, şi Botna, pe Nistru, şi cu prisaca şi cu Iezerul Alb şi cu toate gârlele, care din veac ascultă de Botna, şi moara de la gura Chivejdiului, sub Piatra lui Crăciun, şi prisaca de la Itchil, şi poiana de sub Ceahlău, şi poienile de la Chivejdi"[677]. Hotarele, din veac.

1466, februarie 13. Întărit de Ştefan voievod, mănăstirii Bistriţa, care primeşte uric pentru „satul pe Bistriţa unde au fost vătămani Tăvuciu şi Penea şi Ananie (Mărăţei, Neamţ, azi în componenţa mun. Piatra Neamţ), şi moara din câmp cu eleşteu, care acel sat ei ar fi făcut schimb cu Costea pârcălab"[678].

1475, mai 7: Întărit, ca proprietate a lui Ştefan voievod în târgul Piatra Neamţ, atunci când voievodul întăreşte moşiile lui Cozma, fiul lui Băloş, care primeşte uric pentru „ocinile lui drepte, satele anume: Băloşeşti la Iucaş, unde este casa lui, şi jumătate din Tortoreşti, care acea jumătate din Tortoreşti a fost vândută de Cozma sfintei mănăstiri de la Bistriţa, unde este hramul Sfânta Adormire a născătoarei de Dumnezeu, pentru 75 de zloţi tătăreşti, şi, după aceea, iarăşi s-a ridicat sluga noastră Cozma şi a întors aceşti bani mai sus scrişi sfintei mănăs-

---

677 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 107, pp. 151-154

678 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 132, p. 187

tiri de la Bistriţa, pentru că **acel sat, Tortoreşti, l-am luat noi în hotarul nostru de la Piatra**… Iar hotarul Băloşeştilor să fie începând de la fântâna lui Vâlcan până la fântâna lui Cornea, apoi, de acolo, pe pârâu în sus, pe amândouă laturi ale malurilor, până la capătul iazului de sus, iar de acolo, pe matca pârâului în sus, până la Aoaşa, apoi peste Aoaşa, apoi drept la dumbravă, până la mijlocul dumbrăvii, apoi, de acolo, se întoarce în sus până la capătul dumbrăvii, la stâlp, iar de acolo la alt stâlp, în deal, apoi, de acolo, pe deal în jos, la culmea Grădiştei de Sus, apoi, de acolo, drept la pârâul Turbata, apoi, pe pârâu în jos, până la culmea Grădiştei de Jos, apoi pe culme în jos, până la fântâna lui Vâlcan. Acesta este tot hotarul acestui sat, şi în sus şi în jos şi în toate părţile, pe unde au folosit din veac”[679].

1624, noiembrie 22: „O mărturie de la pârcălabul de Neamţ şi de la vornicul de Piatra, în care scrie că, din porunca domnească, au mers la Bistriţă şi au socotit cine cu ce hrană se hrăneşte. Deci socotind braniştea Slatinei şi a Ruşcii şi a Neamţului, au aprins casele oamenilor care au fost fără dăjdii şi fără ispravă, şi braniştea Săcului şi a Agapiei, de acia au dat în hotarul Hangului, deci au socotit cine cum este şi au dat la hotarul Vindăoanilor”[680].

1625, iulie 17: Zapisul de mărturie prin care Ionaşco sin Ursu Nechiţelea din **Vârtop** (selişte în Bodeşti, Neamţ) vinde fratelui său Dumitraşco căpitanul, pentru 15 taleri, partea lui de moşie, ce a cumpărat-o de la „vara noastră Mărica, dimpreună cu frate-meu Dumi-

---

679 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 202, pp. 305-307

680 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 243, p. 314

trașco, căpitanul… și cu un vecin, anume Glogorie Țițul, feciorul lui Ifrim din **Strâmbi** (sat în Bodești, Neamț)", la tocmeală fiind de față Enachie, diaconul din **Dobreni** (sat pe Almași, comuna Dobreni, Neamț), Dumitrașco Dănici, Dumitrașco Silioan din Vârtop, Vasilie din **Piatra**"[681].

1627, martie 4: Întărit de Miron Barnovschi voievod mănăstirii Hangul, care primește uric pentru un sat anume Vânătorii de la Piatra, în ținutul Neamțului, care sat a fost drept domnesc, ascultător de ocolul Piatra. Iar când a fost în zilele lui Constantin Moghila voievod, a fost dat lui Chiriță postelnic, iar Chiriță postelnic l-a dat mănăstirii lui Golăe din târgul Iași. Iar în zilele lui Radul voievod, în prima lui domnie, el a luat acel sat de la mănăstirea lui Golăe și l-a dat slugii sale Ionașco Boldescu și i-a făcut privilegiu. Iar în zilele lui Gașpar voievod a venit Mariica, cneaghina lui Chiriță postelnic, din Țara Leșească și a luat iarăși satul Vânători de la Ionașco Boldescul și l-a dat sfintei mănăstiri Bisericani. Și tot a trecut acest sat din mână în mână. Iar apoi, dacă a venit iarăși Radul voievod, în domnia lui din urmă, iar a luat Boldescul acest sat și l-a stăpânit până la moartea lui Radul voievod. / Iar apoi, când m-a dăruit Dumnezeu pe mine cu domnia în țara domniei mele, au venit toți cu privilegiile: și mănăstirea lui Golăe, și mănăstirea Bisericani, și Ionașco Boldescu, și au făcut mare pâră. Deci domnia mea și cu tot sfatul n-am putut altfel, ci l-am luat de la ei, de la toți, și l-am lăsat iarăși să fie de ocolul Pietrei, și s-au împăcat împreună. Iar apoi, când am început să zidesc această sfântă mănăstire, domnia mea l-

---

681 AȘSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, București 2006, doc. 358, p. 429

am dat şi l-am miluit acestei sfinte mănăstiri de la Hangu”[682].

1628, aprilie 16: Scrisoarea vornicului de gloată Ionaşco Jora, adresată voievodului Miron Barnovschi, în care prezintă rezultatele cercetării hotarului târgului Orhei, la Peştera, unde exista „un iaz cu moară şi cu eleşteu: „Deci noi am mers de am socotit cu târgoveţii din Orhei şi alţi oameni buni. Deci Andrea şi cu Bratăş (din Piatra Neamţ – n. n.) au cumpărat acel iaz cu moară de la Luca, feciorul popii lui Ion din târgul Orhei, şi au dat 50 de taleri şi 2 iepe, şi 3 vaci, şi o copcă de argint ca de 6 taleri, 5 coţi de… Deci a fost căzut acel om, anume Luca, dator unui turc. Deci boi am întrebat de oameni buni şi bătrâni. Deci s-a strâns şi târgul şi cu popa cel domnesc, cu şoltuz, cu pârgari, de au mărturisit toţi cum au cumpărat Andrea şi cu Bratăş de la Luca, şi au dat cât îi mai sus scris. Iar de rândul hotarului, el tot s-a ţinut hotar, căci a fost domnesc”[683].

1628, aprilie 28: Porunca lui Miron Barnovschi voievod, dată lui Dănilă, dregătorul din Peştere, să întoarcă banii fraţilor Andrea şi Bantăş **din Piatră**, care „au cumpărat o moară ce este la Ivancea, de la Luca, feciorul popii din Orhei. Acum acea moară se află în hotarul Peşterii şi tu o ai luat”[684].

1632, aprilie 19: Porunca lui Alexandru Iliaş voievod, dată slugilor domneşti **din târgul Piatra**

---

682 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 161, pp. 199-201

683 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 344, p. 479

684 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 353, p. 493

(Neamţ), în urma jeluirii „rugătorilor noştri, călugării de la sfânta mănăstire a răposatului Aron voievod, din ţarina Iaşilor”, care călugări „au trei sate în ţinutul Neamţ, anume **Avereştii**, **Giurovul** şi **Nicoreştii**”, şi cer să nu fie trase „acele sate ca să asculte de ocolul târgului Piatra”[685].

1632, iunie 15: Porunca lui Alexandru Iliaş voievod, dată pârcălabului de Neamţ, să-l constrângă pe şoltuzul de Piatra Neamţ, care găsise un uric pierdut al mănăstirii Pângăraţi, „şi l-au colăcit ş-au cerşut un cal colac. Egumenul a dat acel cal, iar apoi a tăgăduit şoltuzul, uricul… voi să-l strângeţi să dea uricul, iar de nu va vrea, să-l trimiteţi să stea de faţă înaintea domniei mele”[686].

1632, iunie 23: Întărit de Alexandru Iliaş voievod mănăstirii Pângăraţi, care cumpărase, cu 60 taleri număraţi, de la Larion şi Ion Obrati din **Dărmăneşti**, „dreptele lor curături, pe care înşişi le-au făcut”, zapisul de mărturie fiind semnat de „oameni buni şi pârgarii din târgul **Piatra**, Axintie Pirţu, Ştefan Caravlah şi Vasilie, fiul lui Ion din Dărmăneşti”; / cu 20 taleri şi 7 sărăcuste, „curătura de mai sus de Strajă”, cumpărată de la Loghina şi de la fiii ei Tănasie, Ştefan, Gligorie şi Irina, zapisul fiind întărit de „Zaharia, şoltuzul din târgul Piatra, şi de pârgarul Axintie”[687].

---

[685] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 27, pp. 24, 25

[686] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 122, pp. 151, 152

[687] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 129, pp. 165, 166

1633, ianuarie 24: Alexandru Iliaş întăreşte mănăstirilor Bisericani şi Pângăraţi, care s-au plâns domniei „satul **Dărmăneşti** şi cu o seamă de orăşeni din târgul Piatra şi au pârât de faţă, înaintea noastră, pe rugătorii noştri călugări de la sfânta mănăstire Pângăraţi, zicând că le împresoară hotarul din munte şi nu au unde să se folosească. / Iar apoi au venit rugătorii noştri călugări de la Pângăraţi şi de la Bisericani şi au arătat urice de danie şi de miluire de la Eremia Moghila voievod şi ispisoace de întărire de la toţi domnii, scriind de acel hotar de care au spus, Dărmăneştii, că este al lor”[688].

1635, noiembrie 2: Zapisul fraţilor Liontie, Toader, Hilip şi Părasca, feciorii Varnavei, nepoţii Dracei ot târg **Camena** (oraşul Piatra Neamţ), prin care mărturisesc că au vândut „un loc de prisacă, dreaptă moşia noastră, unde au fost lăcuind strămoşii noştri, în **Tortureşti** (Turtureşti, comuna Girov, Neamţ), ce-a fost oarecând sat… mănăstirii Bisericanilor, drept 100 taleri… / Ci am îmblat de-am arătat locul călugărilor, cu șoltuzul, cu Toader, și cu pârgarii săi, anume: cu Nechita, și cu alt Nechită, și cu Ștefan Munteanul, și cu mulți oameni buni… ș-am pus semne primprejurul locului, ce se începe din carpenul ce este din jos de heleșteu, pe zănoagă la deal, până în nucul cel mare; din nuc până în cireș; din cireș până în mesteacăn; din mesteacăn până în drumul cel bătrân, tot din semn în semn; de acia, drumul în sus pe margine, până în tei, unde este semn; din tei în sus, până în curățitura lui Hilip, și pe lângă curățitura lui Hilip, până în vale, și valea în jos, până în furcitură. / Aceasta curătură o am cumpărat deosebi de la Leontie, fratele lui Hilip... / Și

[688] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 277, pp. 352-354

iarăși, din furcitura văii, valea în jos, pe lângă prisacă, până din jos de heleșteu, unde se împreună semnele, la carpen, primprejurul locului… / Și iarăși au cumpărat acești părinți trei pământuri pe deal, la lac, două de la Leontie și unul de la Acsinte din **Furceni** (lângă Turturești, comuna Girov, Neamţ).. tot dinaintea șoltuzului Toader și a pârgarilor săi (din **Piatra Neamţ**) și a mulți oameni buni"[689].

1636, ianuarie 8: Întărit de Vasile Lupu voievod mănăstirii Bisericani, în baza unui zapis de la „Toader şoltuzul, cu 12 pârgari din **Piatră** şi alţi oameni buni de acolo, anume Nechita, alt om Nechita, Ştefan Munteanul şi alţi oameni buni, scriind şi mărturisind cum au venit înaintea lor Leontie, Toader, Hilip şi Parasca, feciorii Varnavei, nepoţii Dracei din târg din Piatro, şi au vândut un loc de prisacă la siliştea ce se cheamă **Turtureşti** (comuna Girov, Neamţ), tot în semne împrejur… mănăstirii Bisericani, drept 100 de taleri bătuţi… / Şi semnele sunt: ce se începe din carpenul ce este din jos de heleşteu, pe zănoagă la deal, până în nucul cel mare; din nuc până în cireş, şi din cireş până în mesteacăn, şi din mesteacăn până în drumul cel bătrân, tot sin semn în semn; de aici, drumul în sus, pe margine, până în tei, unde este semn, şi din tei în sus, până în curăţitura lui Hilip, şi pe lângă curăţitura lui Hilip, până în vale, şi valea în jos, până în Furcitură; această curătiră o au cumpărat-i deosebi de la Leontie, fără alţi fraţi… Şi aşijderi au mai cumpărat două

[689] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 259, pp. 300, 301

pământuri de la Leontie şi un pământ de la Alsintie de **Furceni** (comuna Girov, Neamţ), drept 30 taleri buni"[690].

1637, iulie 5: Scriu lui Vasile Lupu voievod „smeritul egumen popa Partenie şi toţi stareţii şi bătrânii din sfânta mănăstire din Bistriţa", precum că „rândul unei bucăţi de hotar din munte, ce pârăsc străjerii **Dărmăneştii** (înglobat în Piatra Neamţ) pe Bisericani, zicând Dărmăneştii că este acel loc de munte al lor; iar noi ştim… că acea strajă, până în zilele Erimiei vodă, am ţinut-o noi, cu vecinii (iobagii) noştri, cu **Oprişianii** (Oprişeni, înglobat în Dărmăneşti, înglobate în Piatra Neamţ) şi cu jumătate de sat de Dărmăneşti, ce numai ce au ţinut straja atunci acei vecini (iobagi) ai noştri şi Dărmăneştii, şi au avut scuteală. Iar cu acel loc de branişte nici au avut treabă Dărmăneştii, nici Oprişianii, ce a fost un loc domnesc. Iar după aceea s-au milostivit Eremia vodă şi Radul vodă şi au miluit Bisericanii cu acel loc de branişte în munte"[691].

1638, ianuarie 4: Carte de împuternicire, dată de Vasile Lupu voievod marelui logofăt Gavrilaş, „să fie tare şi puternic a cerca şi a socoti la hotarul satelor sfintei mănăstiri a Beserecanilor, că s-au jeluit călugării de acolo pe sat, pe **Dărmăneşti**, că au intrat peste semne şi peste hotarele ce le-am hotărât domnia mea"[692].

1639, septembrie 30: Carte de împuternicire, dată de Vasile Lupu voievod egumenului şi soborului de la mănăstirea Bisericani, „ca să fie tari şi puternici a-şi ţine

---

[690] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 295, pp. 333, 334

[691] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 139, p. 129

[692] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 225, p. 207

satul **Vânătorii** (înglobat în Piatra Neamţ), cum au ţinut şi până acum. Nici Boldescul să n-aibă nici o treabă la acel sat, până nu-i vom întreba de faţă, înaintea domniei mele"[693].

1774, iunie: **Târgul Piatra** şi **Mărăţei,** cu neguţătorii; bez (plus) Sava băcal cu alţi 3 ce s-au pus deosebiţi, din ţinutul Neamţului, ocolul Pietrii, după recensământul lui Rumeanţev[694], aveau **toată suma caselor 249**. Scădere rufeturi 62: 14 popi, 1 ruptaş, 17 văduve, 14 ciocli, 16 ţigani. Rămân birnici 187. / **Birnici:** Alecsandru, ciobotar / Arseni, cojocar / Lupul Orza / Ion Orza / Gheorghe Orza / Ioniţă Şoldan / Toader Orza / Vasile Pătraşco / Alecsandru, chihae / Alecsandru Orza / Toader Tăcuţă /Gheorghe, blănar / Pavăl Şomâtcă / Grigore Şomâtcă / Iftimi Şomâtcă / Ştefan Gavrilaş / Neculai Gavrilaş / Toader a Măricăi / Ioniţă Şomâtcă / Costantin, telal / Ioniţă, rus / Iordache, chihae / Costantin Ionaşco / Tofan, muntean / Dumitru, blănar / Zet (ginerele) lui Mihăilă, morar al lui Herşcu, jidov / Neculai Tudosă / Mihălachi Butunoi / Ştefan Blehaci / Lupul Dumitraşco / Vasile, pâslar / Ioniţă sin (fiu) călugărului / Ştefan Pavăl / Grigore, rus / Vasile Iuga / Grigoraş Chirţu / Ioniţă Iuga / Ion Arsăni / Lupu Şoldan / Tomofti Pizza / Vasile Şoldan / Petre, ciobotar / Simion Vicol / Dumitru Robu / Pavăl Ţile / Vasile, rus / Ion Soroi / Vasile Bârga / Crăciun Hiloti / Toader Bozul / Grigoraş / Ştefan, crav / Vasile Canber / Sandul, ciobotar / Gavril, cojocar / Ioniţă Cernia / Hiza, văcar / Ioniţă, blănar / Dobre, crâşmar / Grigoraş

---

693 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 245, p. 244

694 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 45-48

fiu chihae / Luca, ciubotar / Dumitru, blănar / Eni, pitar / Ion Lungul / Gheorghe, pitar / Matei, harabagiu / Precul, opincar / Ştefan, argintar / Ştefan Propocu / Ion Berescu / Petre, tăbăcar / Dancul, muntean / Gherghel, ciobotar / Stoica, ciobotar / Stan, ciobotar / Costantin, bejenar / Radu fiul lui Costantin / Ioniţă Condre / Ion, bârlădianu / Enachi, trăistar / Crâstia, soponar / Sandul, postăvar / Ivan, chetrar / Sandul Savin / Ioniţă, blănar / Temelie, olar / Iordache, ciobotar / Ioniţă, petrar / Dumitraşco, trăistar / Ion, crâşmar / Gheorghe, cojocar / Ion, crâşmar / Dumitru, bărbier / Ion, morar / Gheorghe, blănar / Stoica / Mihălache, ungurian / Ilie Elisei / Ion Blaga / Miron Lupaşco / Mihălache Obadă / Ion Orza / Ion, olar / Ioniţă Necula / Toader Necula / Grigore Obadă / Iftimi Buleu / Toader, călăraş / Dănilă Gurău / Ariton Buleu / Lupul Iuga / Ioniţă Grijă / Vasile al lui / Vasilache / Vasile Covrig / Pătraşco / Grigoraş Pătraşco / Ichim al lui Enache / Toader, ciobotar / Sandul, ungurian / Costantin Buleu / Sandul, ungurian / Enache Obadă / Toader Buleu / Pavăl, ungurian / Ion, bejenar / Ioniţă Iuga / Mihăilă / Vasile Motrocală / Ilie Motrocală / Toader Motrocală / Vasile Motrocală / Pavăl Covrig / Ioniţă Covrig / Toader Covrig / Toader, pâslar / Pricopii / Ioniţă, chihae / Năstasă Obadă / Ion Grijă / Grigoraş, răilian (din Raia – n. n.) / Stan, muntean / Dumitru, mungiu / Toader, măciular / Postolache Roşca / Ion, văcar / Ion Sofian / Iordache al lui Covrig / Lefter / Costantin, grec / Vasile, morar / Mihăilă, morar / Vasile Gane / Dumitru Dumitraşco / Simion, bârlădianu / Eni, ciobotar / Ion Muncelian / Stoian, olar / Toader, ungurian / Tudor, staroste / Iani / Drăgoi / Apostol, bărbier / Gavril Ciapă / Ştefan, crav / Ivan Smochină / Alecsa, blănar / Costachi,

căsap / Costantin, pitar / Anton, lumânărar / Lupul a babei Mariei / Mihăilă, ungurian / Ion Grijă / Dumitru Tăcuţă / Manoli, rus, ierbar / Ilie, postăvar / Alecsa, blănar / Neculai, arnăut / Pascal, postăvar / Gheorghe, postăvar / Petre, mătăsar / Foti, arnăut / Dumitru Cândomici / Petru, văcar / Drăgoi. // **Rufeturi:** Popa Simeon / Diaconul Pintelei / Diaconul Iordache / Popa Manolache / Diaconul Matei / Diaconul Toader / Popa Vasile / Popa Stămate / Popa Ion / Popa Ştefan Blaga / Diaconul Sandul / Popa Vasilache / Popa Gheorghe / Diaconul Ioniţă Şomâtcă / Diaconul Loghin, ruptaş / Vasile Gheucă, cioclu / Sandul Tăcuţă, cioclu / Ion a Surii, cioclu / Matei, tij (la fel) / Costantin Bălan, la fel / Toader din Mărăţei, la fel / Nistor, la fel / Vasile, la fel / Năstasă, vătav de ciocli / Iordache, la fel / Vasile Şoldan, la fel / Cozma, holtei, la fel / Ioniţă, holtei, la fel / Vasile Chiriţă, la fel / Safta, văduvă / Iftimia, văduvă / Păvăloae / Maria / Sanda / Măricuţa / Iftimia / Ciuntoae / Măricuţa, preuteasă / Safta / Catrina / Sanda Şoldăniasa / Sofronia / Rada / Ioana / Aniţa / Avramia / Stoica, ţigan / Mihălache / Alivanti, ţigan / Vasile, ţigan / Dumitru, ţigan / Gheorghe, crav, ţigan / Ioniţă Chimin, ţigan / Ştefan Holban, ţigan / Ion, scripcar / Ion, cobzar / Neculai, ţigan / Găiman, ţigan / Gheorghe, ţigan / Ion, ţigan / Neculai, ţigan / Lupul, ţigan / Istrate, ţigan. // **Birnici din târgul Piatra deosebiţi,** toată suma caselor: 4. Rămân birnici 4: Sava, băcal / Năstase, băcal / Stere / Dragotă. // **Jidovii ot târgul Piatra**, toată suma caselor: 14. Scădere rufeturi, însă 2: 1 dascăl, 1 beteag. Rămân birnici 12: Leiba, ajiudian / Solomon / Haim / Herşcu, băeş / Leiba sin (fiu) Solomon / Marcă, băeş / Leiba, liahul / Samoil brat (frate) Solomon / Herşul Roşu / Iancul, eşan / Moisa, crav /

Moisa fiul lui Haim / Haim cel Mic / Izrail, botoşan. // **Armenii ot Târgul Petrii şi ot Agapia**, toată suma caselor 31. Rămân birnici 31: Mania Baroncia / Crâstia Misir / Crâstia Cerchez / Ilie, arman / Toader Covrig / Ursul Misir / Zaharie, arman, popă / David Tătaru / Iacob / Toader, crav / Petre cumnat lui Toader / David frate lui Iacob / Andrieş / Bogdan, arman din Agapia / Costin / Lazor / Neculai / Ciuchiş / Simeon / Crâstia / Orhan / Petre / Andronic / Iacob / Crâstia / Ştefan / Drăghici / Cerchez / Petre Misir / Toader, tăbăcar.

1774, iunie: Satul **Mărăţeii de peste Vale,** inclus în Târgul Petrii, ocolul Pietrii, după recensământul lui Rumeanţev[695], aveau **toată suma caselor 10**. Rămân birnici 10. / **Birnici:** Vasile, vornic / Iacob, ungurian / Toader, olar / Avram, ungurian / Ioniţă, tălmaci / Hortolomei, ungurian / Lupul, ungurian / Ion Gemniţel / Năstasă / Ilie, faraoan.

1774, iunie: Satul **Vânătorii Bisericanilor** (înglobat în Piatra Neamţ)**,** ocolul Pietrii, după recensământul lui Rumeanţev[696], avea **toată suma caselor 130**. Scădere rufeturi 41: 8 văduve, 9 popi, 13 ţigani, 11 case pustii. Rămân birnici 20. / **Birnici** (dintr-aceşti birnici sunt 69 panţiri pentru slujba poruncilor împărăteşti)**:** Ion / Ştefan / Costantin Lungu / Toma, cârciumar /Istrate / Ion, ungurian / Obreja / Iosip / Vasile Andonii / Grigore, pas / Ion Grosu / Vasile Pălade / Matei / Dumitraşco / Toader / Agapie / Ştefan / Ioniţă Nicorescu / Ursul, panţir / Vasile Pălade, tij (la fel) / Toader / Ion, ungurian / Vasile Băisan

[695] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 48

[696] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 50, 51

/ Vasile Gâscă / Bratul / Ioniţă, vătăjel / Toader Oanciul / Gheorghe Iorest / Macovei Bălan / Pavăl Pălade / Gheorghe Cracali / Dragomir / Vasili Purcel / Andrei / Radul / Toader / Gheorghe Nicorescul / Vasile Nicorescul / Ion Cătana / Vasile Crâste / Simeon Palade / Ursul Crâste / Nistor / Iacob Turne / Toader Bârlă / Vasile Bârlă / Ion Cosei / Ion Oşloban / Radu Bârlă / Toader, ungurian / Ion Ciorobâtcă / Simeon, păscar / Grigore, păscar / Gheorghe, păscar / Ion, păscar / Iosip Iuge / Lazor Sănilă / Petre Drăgăneţ / Ion Fâne / Albet Fâne / Ion Martin / Lupu Ciorobotcă / Crăciun, ungurian / Paraschiv, bârsan / Gavril zet (ginere) lui / Ion, bârsan / Ion Brandabur / Pavăl, pas / Costin al Păvăloaei / Pârvan, blănar / Lazor a Oghenii / Petre, baciul / Tudosia, babă cu fecior holtei / Ion Burete / Toader Ionaş / Oance, mocan / Andrei Ciorobâtcă / Mitre a Ştefanei / Lupul Pozniţă / Lupul, ungurian / Ion Mahonchi / Toader Grijă / Gheorghe Finu. // **Rufeturi:** Diaconul Grigoraş / Diaconul Neculai / Popa Postolache / Diaconul Toader / Popa Toader / Diaconul Andrieş / Diaconul Toader / Diaconul Ioniţă / Diaconul Stan / Maria, văduvă / Maria, la fel / Savina / Maria / Măriuţa / Ioana / Maria / Iliana / Chirilă, ţigan / Anbrosii, la fel / Gheorghe, la fel / Savin, la fel / Gavril, la fel / Grigoraş, la fel / Petre, la fel / Neculai, la fel / Ion, la fel / Vasile, la fel / Ursul, la fel / Toader, la fel / Dobre, la fel. // **11 case pustii**.

1774, iunie: Satul **Dărmăneştii** (înglobat în Piatra Neamţ)**,** ocolul Pietrii, după recensământul lui Rumeanţev[697], avea **toată suma caselor 88**. Scădere rufeturi 24: 3 popi, 1 mazil, 7 văduve, 9 ţigani, 4 case pustii. Rămân

[697] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 51, 52

birnici 64. / **Birnici:** Sandul, ungurian / Lupul, ungurian / Pavăl, ungurian / Neculai, ungurian / Ivan, chetrar / Lazor, ungurian / Opre / Toader / Lupul, ungurian / Ioniţă, puşcaş / Toma, morar / One, cojocar / Petre, jitar / Neculai, ungurian / Filip, ungurian / Ion, sârbu / Toma, vornic / Iftimi, văcar / Gheorghe, plugar / Ursul, plugar / Apostol, plugar / Ioniţă, porcar / Toader, plugar / Filip Căsăescu / Ştefan / Gheorghe / Vasile / Simeon Moscu / Andrei, vornic / Ion, stoler / Simeon Căzacu / Neculai, crav / Grigore, grădinar / Gavril, crav / Ştefan, morar / Costantin Băncilă / Gavril, arnăut / Miron, slugă / Neculai Dobândă / Vasile, slugă / Ion, muntean / Muşet / Ion, slugă / Ion, plugar / Ion a Păvăloaei / Ion, slugă / Toader, dascăl / Eni, arnăut / Vasilache / Vlad, muntean / Ion, ciobotar / Iordache Berţoi / Grigore a Cârstii / Vasile, văcar / Crâste, ciobotar / Frenţul, muntean / Mihai, morar / Angheluţă / Manolache / Toader, teslar / Vasile, slugă / Ichim, pas. // **Rufeturi:** Popa Ion / Diaconul Gherasim / Popa Iosip / Toader sin (fiu) lui Ioniţă Enachi, mazil / Gafiţa, văduvă / Safta / Nedelia / Niacşa / Maria / Aniţa / Maria / Gheorghe, ţigan / Costantin, ţigan / Lupul, la fel / Toader, la fel / Vasile, la fel / Costantin, ţigan / Andrei, la fel / Ioniţă, la fel. // **4 case pustii**.

1877-1878, districtul **Neamţ**: Tabloul ostaşilor din al VIII-lea de Linie, căzuţi pentru apărarea Patriei pe câmpul de onoare în Războiul de Independenţă: **Horcea Vasile**, sublocotenent, din comuna **Soririeşti**, Neamţ; / **Ferariu Gheorghe**, caporal, din comuna **Taslău**, Neamţ; / **Iordache Petrache**, soldat, din comuna **Piatra**, Neamţ; / **Sârmă Mihai**, soldat, din comuna **Taslău**, Neamţ; / **Diţă Ioan**, soldat, din comuna **Talpa**, Neamţ; / **Sârmă**

Mihai, soldat, din comuna **Taslău**, Neamţ”[698].

1901: „**Piatra**, oraş, capitala judeţului Neamţ, plasa Piatra-Muntele, aşezat pe valea râului Bistriţa, într-o frumoasă poziţiune, la 310 m deasupra nivelului Mării Negre, între munţii Cernegura, Cozla și Pietricica. E format din 9 mahalale: Mahalaua Poştei, Dărmănești, Bordeele, Mărăţei, Bistriţa, Precista, Borzogheanul, Preideanul şi Valea Viei, cu o populaţie de 17.391 locuitori, din care 8.427 ortodoxi, 8.473 mozaici și restul de alte religiuni. / Are 3 şcoale primare de băieţi, cu 619 elevi; 3 scoale de fete, cu 409 eleve; un gimnaziu real, cu 120 elevi; 3 pensionate private de fete, cu 90 eleve; o şcoală de muzică bisericească; un spital, cu 45 paturi; două farmacii; un birou telegrafo-poștal; două tipografii; patru librării şi o anticărie; o judecătorie de ocol; o sucursală a creditului agricol; cinci societăţi particulare de economii; o casierie de judeţ; o percepţie. / Sunt 7 biserici, dintre care unele cu însemnătate istorică. Biserica Sf. Ioan, zisă şi Domnească, este zidită de Ștefan cel Mare, la 1497, precum arată inscripția slavonă, ce este alăturea cu uşa bisericii, și anume: „Bine Credinciosul și (de) Histos iubitul, Io Ștefan Voevod, cu mila lui Dumnezeu (Domn) în ţara Moldovei, fiul lui Bogdan Voevod, a început a edifica și a finit hramul acesta întru numele nașterea sfântului glorificat profet, înainte mergătorul și botezătorul Ioan, să fie pentru rugăciunea sa și a domniţei sale, și a maicii... şi fiului său Bogdan, care s-a edificat și început la anul 7005 (1497) iulie în 15, și s-a sfințit la anul 700... în anul 40, luna noiembrie, în 11 zile”. / Însemnate mai sunt: biserica Trei-Erarhi, zidită, la 1821, de către un eterist grec, biserica de la Valea Viei. / Sunt

698 Codrescu, Theodor, *Uricarul,* vol. IX, Iassi 1887, pp. 261-270

în oraş: 3 fabrici de bețe de chibrituri şi cuie de cizmărie; 3 de sucmane și postav (din care una, cea mai veche în localitate, s-a înfiinţat la 1854); 5 fabrici mici de săpun; 16 dubălării; 54 cârciumi și mai multe depozite de lemnării. Orașul Piatra face mare negoț cu lemnăriile și este principala schelă a plutelor ce vin pe râul Bistrița). / Situată la o înălțime de 310 metri deasupra nivelului Mării, străbătută de râul Bistriţa, având cele mai frumoase împrejurimi şi fiind loc de trecere pentru vizitatorii băilor Bălţăteşti și Oglinzi, mănăstirilor Văraticul, Agapia și Neamţul, Piatra e un loc de vilegiatură foarte frecventat în timpul verii. În afară de băile în Bistriţa, se face de vizitatori și cura cu apele minerale „Cozla". Dealul Cozla, la marginea oraşului, are o înălţime de 390 m. deasupra nivelului Mării. Pe acest deal sunt mai multe izvoare de ape amare purgative, care au fost descoperite în primăvara anului 1862. / **Istoric**. Acest oraş, în vechime, s-a numit Petro-Dava. Legenda spune că Petru Rareş, fugind prin Târg, prin Piatra, și gonindu-l pietrenii, l-a fost ajuns un popă și a tras Petru Vodă înapoi în popă cu arcul şi l-a lovit cu săgeata în oblâncul șalei, și i-a zis: „Întoarce-te înapoi, popo, nu-ţi lăsa liturghia neisprăvită!"; iar după ce a venit Petru Vodă Domn, a doua oară la domnie, a scos ochii popii și pietrenilor acelora ce l-au gonit le-a făcut blestem de afurisenie… / În timpul lui Cantemir Vodă, niștre codreni, sub comanda lui Zaharia şi Sandu (tâlhari iertaţi de Cantemir), mergând spre munte, la Piatra, s-au întâlnit cu un podgheaz de leși şi cazaci, vreo 200 și mai bine, şi, lovindu-i fără veste, i-au nimicit şi, pe unii prinzându-i de vii, i-au dus la Cantemir Vodă, de i-a pus în țeapă. / În timpul lui Neculae Vodă Mavrocordat, la 7220 (1712), aci erau mulţi oameni

orânduiți de-ai leșilor. / La 1665, Târgul Piatra vinde Mănăstirii Bisericani o dumbravă a orașului, pentru ca banii preţului, 100 lei bătuţi sau 400 lei proşti, să-i întrebuințeze pentru echiparea oamenilor de oaste, ceruți de Dabija Vodă (document în Arhiva statului, Pecetea municipalității, tipărită cu cerneală, prezintă o capră cu coada cârligată și cu coarne plecate îndărăt, iar împrejur, inscripția slavonă: Peceată ot Camene, adică sigiliul Pietrei. Vezi „Arhivu Ist. a Romîniei", de Hasdeu, I, I, p. 79; idem: Lambrior, „Carte de citire", p. 173). / La 1665, mai 7, corporaţiunea butnarilor din Piatra, cu starostele lor în frunte, şi cu asistenţa tuturor municipalilor, reprezentaţi prin șoltuzul târgului, vinde o bucată din teritoriul corporaţiunii mănăstirii Bisericani, pentru ca banii preţului, 43 de lei bătuţi sau 172 lei proști, să-i întrebuințeze la echiparea oamenilor de oaste, ceruţi de către Dabija Vodă prin trimişii săi Bantăș și Arapu (vezi documentul în „Arh. stat."; idem Hasdeu, op. cit.; Lambrior, op. cit., p. 133). / La 1864, s-a răscumpărat o mare parte din târgul Piatra, care era, până atunci, proprietatea familiei Lăţescu. În acest oraş au fost reprezentanţii consulari ai Greciei şi Austriei"[699].

[699] *Lahovari, George Ioan, Marele Dicţionar Geografic al României, volumul IV, Bucureşti 1901, p*p. 693, 694

PIATRA

(comuna Piatra, raionul Orhei, Moldova).

1645, mai 14: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce „au pârât înaintea noastră şoltuzul şi toţi orăşenii de **Orhei** pe Gheorghe Catargiu ce-a fost paharnic pentru patru oameni, care au zis târgoveţii că i-a luat din târg, căci au fost acei oameni de moşie din Orhei, şi i-a dus în satul său, în **Piiatră** (comuna Piatra, raionul Orhei, Moldova), anume: Fratea, Ostafie, Grigorie şi Ifrim; şi au zis că le împresoară hotarul târgului cu acel sat, cu Piiatra, şi a pus pietre dinspre hotarul târgului. / Într-aceea am trimis pe Gheorghe Ştefan sulgerul cel mare să socotească, cu oameni buni, ce strâmbătate au târgoveţii… / Ci am aflat că l-au pârât cu pizmă… iar acei patru oameni, care au fost de târg de Orhei, domnia mea m-am milostivit şi am miluit pe Gheorghe Catargiul, ca să-i fie vecini”[700].

1774, iunie 5: Satul **Piatra**, ţinutul Orhei-Lăpuşna, ocolul Răutului, după recensământul lui Rumeanţev[701], avea **toată suma caselor 8**. Scădere rufeturi 7: 5 volintiri, 1 popă, 1 femeie săracă. Rămân birnici 1. / **Rufeturi:** Darie Cârcâș, volintir / Ioniță Cârcâș, volintir / Ursul Cârcâș, volintir / Sandul fiul lui Popa, volintir /

---

[700] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 75, p. 69

[701] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 416, 417

Tudose Crastavăț, volintir / Popa Costandin / Ilinca, femeie săracă.

1904: „**Piatra**, sat în judeţul Orhei, volosti Susleni, aşezat pe ţărmul stâng al Răutului, între satele Hătniceni şi Jelobocu. Are 169 case, cu o populaţie de 1.014 suflete; o biserică, cu hramul Sf. Mihail; 300 vite mari; 3 mori de vânt. Pe unele hărţi este scrisă şi Patra, după pronunţarea stricată localnică. Împrejurul satului sunt vii şi grădini cu pomi”[702].

PICEGANI

(lângă Chiţcani, Vaslui).

1528, martie 25: Schimb de moşii între Petru (Rareş) voievod şi Jurj, fiul Anuşcăi, nepot lui Dragoş Boul vornicul, Jurj dând „ale sale drepte ocini şi cumpărături ale bunului său Dragoş Boul vornic, ce le-a cumpărat, în zilele părintelui domniei mele Ştefan voievod, la gura Iadriciului, anume unde a fost casa lui Baloş (de la **Piteşti**, pe Bârlad), cumpărat de la Pătru Bărbece şi de la Ana, cu vad de moară în Bârlad, şi alt sat, la apa Bârladului, la gura Iadriciului, anume **Piciganii**, cumpărat de la Lupe, Neaga şi Fatoşca, copiii Ilcăi, nepoţi lui Dragoş Cândescul, din privilegiile ce le-a avut de la străbunul nostru Alexandru voievod, drept 100 zloţi tătăreşti; / acelea le-a schimbat cu însuşi domnia mea, şi

[702] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 164

domnia mea i-am dat schimb pentru cele două sate, a noastră dreaptă ocină pe Moldova, anume **Lăţcanii**, ce l-a fost cumpărat părintele domniei mele Ştefan voievod de la Ioan, fiul lui Pătraşco, nepot lui Ivaşco Laţcovici, din privilegiile ce le-a avut de la Alexandru voievod”[703].

1606, martie 30: Întărit de Ieremia Movilă voievod căminarului Toader Chiriac, care cumpără, cu 400 taleri de argint, de la Anisia, sata lui Isaiu, nepoată lui Gherman postelnic, „a patra parte din sat din **Mastatici** şi din **Picigani**, în gura Băncii, cu loc de moară în apa Bârladului”, iar de la Costân şi Sofiica, feciorii Borcii paharnicul, nepoţi lei Julea cel bătrân, cu 60 taleri de argint, „a patra parte din satul **Borăşti**, unde a fost Bora jude”. / Şi tot cu 60 taleri de argint cumpără, de la Tetiul, feciorul Ştefului, de la Anghelina, fata Mălanii, şi de la Dragoş, fecior lui Echim, nepoţii lui Fărâmă, strănepoţi lui Oană Julici, „a patra parte dintr-o selişte ce se cheamă **Iapa**, pe deasupra fântânii, şi cu loc de moară în Bârlad, Ce-i la ţinutul Tutovei”[704].

1623, ianuarie 1: Întărit, prin mărturia lui Ioan Carapotona şi a pârgarilor din Bârlad, pârcălabului Gheneiu, care cumpără, cu 100 taleri de argint, de la Zamfira, soţia lui Dumitraşco Chiriac, şi de la fiii ei Toader şi Mariia, „a lor ocină şi moşie, ce au avut ei cumpărătură de la Anisia, fiica lui Isaiu, nepoată de fiu a lui Gherman postelnicel, a patrulea parte din **Mastaci** (Matatici, sat lângă Banca, Vaslui) şi **Piceganii** (lângă Chiţcani, Vaslui) în Gura Băncii… Şi iarăşi mai sus numita Zamfira şi fiii

---

[703] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XVIII, Iaşi 1927, pp. 130-133

[704] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, IV, Bârlad 1924, doc. 25, pp. 45-47

săi au vândut a patra parte din sat dintr-o silişte ce se numeşte **Iapa** (lângă Banca, Vaslui), cu loc de moară pe pârâul Bârladului”, tot pârcălabului Gheneiu, selişte pe care o cumpărase, cu 60 taleri de argint, de la Tătiul, fiul lui Şteful, Anghelina, fiica Melaniei, Dragoş şi Iancu, nepoţi de fii ai lui Fărâmă, strănepoţi lui Ona Giuliciu”[705].

PICIOROGANI

(lângă Prisăcani, înglobat în Nicolae Bălcescu,
comuna Flămânzi, Botoşani).

1581, mai 11: Întărit de Iancul (Sasul) voievod surorilor Mărica şi Elisafta, fetele Solomiei, şi rudelor lor, fraţii Veisa biv (fost) pitar, Ionaşco şi Agafia, copiii Marincă, fraţilor Ana şi Irimia Brabovschi, copiii Sofroniei, toţi nepoţi ai lui Ion Vorontar şi ai Soficăi, strănepoţi lui Şerbica şi Olena, care „au împărţit între dânşii satul **Vasilăuţi**, din uric ce a avut buna lor Sofica de la părintele domniei mele Petru voievod, satul **Prisacanii**, cu locul de moară în Miletin, jumătate de sat din **Cobalţii**, din jos de Piciorogani, cu loc de moară tot în Miletin, şi **Prăjăni** cu moară, din uric ce a avut strămoaşa lor Olena de la bătrânul Bogdan voievod, satul **Cudrenţii**, care acum se numeşte **Şerbiceni**, în vârful pârâului Drabiştei, din uric ce au avut de pe strămoşul lor Şerbica de la Ştefan voievod, satul **Vorintireşti**, pe Siret, în ţinutul

[705] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 1, p. 3

Romanului, din uric ce a avut strămoşul lor Ion Vorontar de la Ştefan voievod cel tânăr, a şasea parte din satul **Boureni**, din uricul moşului (bunicului) lor Ion Vorontar de la părintele domniei mele Petru voievod”[706].

1626, septembrie 12: Porunca lui Miron Barnovschi voievod, dată lui Oprea, vătaful cel mare de **Hârlău**, de a cerceta pricina dintre Lucoci şi Gherghina din **Lătăi** (azi Câmpeni, Botoşani), „pentru o ocină de acolo, zicând Lucoci că de veac Albul, tată-său, şi cu tatăl Gherghinei, ei au ţinut acolo moşie: tatăl lui Lucoci a ţinut 2 părţi şi tatăl Gherghinei a ţinut o parte. Acum Gherghina face lui împresurătură, de ţine în jumătate. Iar Lucoci s-a lăsat pe oameni buni, anume Roman din **Läleşti** (lângă Câmpeni, Botoşani), Lupul din **Stroeşti** (sat pe Sitna, Botoşani), Berezan vătaful din **Nelipeşti** (Nălipeşti, lângă Câmpeni, Botoşani) şi Toader de acolo, Ionel din **Nemândri** (lângă Câmpeni, Botoşani) şi Lupul de acolo şi Gligorie din **Piciorogani** (lângă Prisăcani, Botoşani), şi cum vor ridica aceşti oameni cu sufletele lor, aşa să fie”[707].

1635, iulie 7: Zapisul lui Isac Drujina de **Piciorogani** (înglobat în Nicolae Bălcescu, comuna Flămânzi, Botoşani), în care mărturiseşte că a vândut, „cu întrebarea tuturor fraţilor şi a nepoţilor… din jumătate de sat Piciorogani, din a şasea parte, jumătate, drept 25 taleri, lui Toader Babici din **Uriceni** (azi Nicolae Bălcescu, comuna Flămânzi, Botoşani) şi feciorului său Simion. Şi în tocmeală au fost Romaşco cel bătrân, Dumitru Hasnăş, Zaharia, Grozea şi Romaşco din Piciorogani, Lococi de **Lături** (Lătăi, apoi Câmpeni, comuna Prăjeni, Botoşani),

[706] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XIV, Iassi 1889, pp. 148-150
[707] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 119, pp. 142, 143

Bârsan de **Nilipeşti** (înglobat în Nicolae Bălcescu, comuna Flămânzi, Botoşani) şi mulţi alţi oameni buni. Şi eu, popa Toader din **Storeşti** (comuna Frumuşica, Botoşani), am scris zapisul"[708].

1635, iulie 7: Întărit de Vasile Lupu voievod popii Neculai din **Cerneşti** (comuna Todireni, Botoşani), în baza unui zapis de mărturie de la Romaşco cel bătrân şi fiul lui Gligorie din **Stăneşti** (înglobat în Zlătunoaia, comuna Lunca, Botoşani), Zaharia, Romaşco, Simion, Ionaşco şi Pavel – fiii lui Dumitru Hasnăş, Istratie fiul lui Iosipăscul, Dumitraşco Zupco, Gligorie Hasnăş şi Isac Drujine din **Piciorogani** (înglobat în Nicolae Bălcescu, comuna Flămânzi, Botoşani), Ionaşco Grozăvăscul din **Munteni** (înglobat în Sângeri, comuna Gropniţa, Botoşani), Micul de **Nilipeşti** (înglobat în Nicolae Bălcescu, comuna Flămânzi, Botoşani), Pătraşco Stănilă din **Giumătăţeni** (înglobat în Jijia, comuna Albeşti, Botoşani), prin care mărturisesc cum a venit înaintea lor Mărica, fiica lui Drujine, şi cu fiii ei Dumitru şi Albul, şi au vândut dreapta lor ocină din satul Piciorogani, care este în ţinutul Hârlăului, a şasea parte din jumătatea de sus a satului… şi cu loc de moară pe Miletin… rugătorului nostru mai sus scris, popa Neculai"[709].

1639, octombrie 5: Întărit de Vasile Lupu voievod marelui logofăt Gavrilaş Mătiiaş, care primise, „din ispisocul de împărţeală, pe care l-a avut bunica lui Anna cu fratele ei Eremia Barbovschi, copiii Sofroniei, de la Iancul voievod, jumătate de selişte, care se numeşte

---

[708] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 160, p. 196

[709] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 161, pp. 196, 197

Colobanţii (Colobanţi, lângă Prăjeni, comuna Prăjeni, Botoşani) pe Miletin, cu loc de moară pe pârâul Miletin, care este mai jos de satul **Piciorogani** (inclus în Nicolae Bălcescu, comuna Nicolae Bălcescu, Botoşani)… şi nişte părţi de ocină din satul **Căbiceani** (lângă Hlipiceni, comuna Hlipiceni, Botoşani), care este în ţinutul Dorohoi, a cincea parte de sat, care este dreaptă cumpărătură lui Miron Barnovschi voievod de la Nastea, soţia lui Berciul; şi altă a cincea parte din acel sat, pe care a cumpărat-o de la Doca, sora Nastei; şi altă a cincea parte, de la Frăsina şi de la Drăgan"[710].

1644, martie 31: Porunca dată de Vasile Lupu voievod lui Simion Groze de **Piciorogani** (comuna Nicolae Bălcescu, Botoșani) și lui Vasile de **Nelipești** (lângă Lătăi, județul Iași), după ce „a pârât de față Lucoci pe Vișan vornicul și pe Gherghinești, zicând că ei, cu dânsul, au împreună a treia parte de sat **Lătăi** (azi Câmpeni, comuna Prăjeni, Botoșani), și se acolisesc de jumătate de sat. Iar Vișan și Gherghineștii au arătat un zapis de la mulâi oameni buni cum au hotărât și li s-au ales jumătate de sat Lătăi, partea de sus, din vatra satului și din câmp și o au stâlpit... / Voi să socotiți cum le-au ales înainte, așa să le măsurați și să tocmiți stâlpii pe jumătate de sat. Iară de vor fi niște case ale lui Lucoci pe partea lui Vișan sau a Gherghineștilor, să le mute pe partea sa"[711].

1644, aprilie 8: Mărica, cu feciorii ei și cu Chelsiia și Odochiia, nepoții lui Avram, vând lui Constantin vornicul, pentru 70 de lei bătuți, „o parte de ocină

---

[710] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 248, pp. 246, 247

[711] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 274, p. 247

din sat **Căcăceni** (lângă Chițoveni, comuna Flămânzi, Botoșani), din ținutul Hârlăului, până în apa Miletinului, partea lui Miron, ce au avut Chelsiia și Odochiia anea moși de pe tată-său, anume Simion, fratele lui Avram, a treia parte din saul Căcăceni... dinaintea popii Necula, a popii Andrei, a lui Ionașco, Zahariia și Ionașco din **Picio-rogani** (comuna Nicolae Bălcescu, Botoșani) și a mulți oameni buni"[712].

1644, aprilie 10: Anton călugărul, Necoară călugărul și Ignat vând lui Constantin vornicul, drept 50 lei bătuți, ocina ce le-a „fost cumpărptură de la Anton Bărbiiarul, feciorul Dumitrei, nepotul Gorcei, din a treia parte de sat **Ghițăvoiani** (Chițoveni, comuna Flămânzi, Botoșani), și din **Căcăceni** (lângă Chițoveni, comuna Flămânzi, Botoșani), din stâlpul de jos a patra parte, din ținutul Hârlăului... Și în tocmeală s-au prilejit popa Tiron din **Stâlpeni** (comuna Trifești, Iași), popa Zaharia de **Bășani** (azi Mihail Kogălniceanu, comuna Țigănași, Iași), popa Dudon de **Helceni** (Hălceni, comuna Șipote, Iași), Anton Trinca de **Pășcani** (lângă Onești, comuna Plugari, Iași), Romașco de **Piciorogani** (comuna Nicolae Băl-cescu, Botoșani), Gligorcea de **Pleșășți** (lângă Prisăcani, comuna Nicolae Bălcescu, Botoșani) și alți oameni buni"[713].

1774, iunie: Satul **Rădeştii** şi **Piciroganii**, ţinutul Hârlăului, ocolul Bahluiului, avea, după recensământul

---

[712] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova,* vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 284, p. 262

[713] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova,* vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 287, p. 264

lui Rumeanţev[714], **toată suma caselor: 47**. Scădere rufeturi 38: 2 popi, 30 scutelnici ai dumisale banului, 6 ţigani. Rămân birnici 9. / **Birnici:** Iftimii Hodoroabă / Neculai Ghemiş / Toader Baltă / Nichifor sin (fiu) Chirilii / Dumitru, sobariu / Tudor Soloman / Dumitraşcu / Toader Marai / Ursachi, murar. // **Rufeturi:** Popa Petre / Popa Ion / Mihai, argat dumisale banului Grigori Balş / Ursachi, tij (la fel) / Martin, scutar, la fel / Ştefan, plugar, la fel / Petre, herghelegiu, la fel / Grigori Mândru, vier, la fel / Tănasă, brat (frate) lui, la fel / Grigori Creţu, vier, la fel / Mitre, vier, la fel / Ioniţă, vier, la fel / Ion, vier, la fel / Toma, păscar (pescar), la fel / Ostahi, la fel / Sandu Moşniaga, la fel / Ion, ciubotar, la fel / Vasilachi, plugar, la fel / Ion, chelar, la fel / Vasili Moldovan, la fel / Irimie fratele lui, la fel / Gheorghe, slugă, la fel / Ursachi Hopu, la fel / Ilie, blănar, la fel / Radu, plugar, la fel / Dumitraşcu fratele lui Mihai, la fel / Toader, slugă, la fel / Pătraşcu, rotar, la fel / Andrii fiul Chirilii, la fel / Costandin Neculce, la fel / Miron, slugă, la fel /Gheorghi Ţăruş, la fel. // **Ţiganii:** Ioniţă Coroi / Pascal / Vasili fiul lui Pancu / Ion, scripcariu / Ion, herariu / Ion, bucătariu.

PIEDECĂUŢI

(lângă Nepolocăuţi, Bucovina, Ucraina).

Satul neamului de boieri care a întinat şi trădat statutul de ţinut românesc al nordului Moldovei, justifi-

---

[714] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 235

cându-l drept „teritoriu polon”. **Dovada**: „În același an (1773), nu a fost încă posibilă cartografierea întregii zone, deoarece vremea nefavorabilă și îmbolnăvirea unui ofițer cartograf au împiedicat acest lucru. Dar Mieg a înțeles perfect cum să profite de acest răgaz în interesul țării sale. El a întrebat pe cei mai respectați oameni din țară dacă linia naturală de frontieră, pe care a găsit-o, nu a fost vreodată granița dintre Polonia și Moldova. Acest lucru nu a fost confirmat doar verbal de către ei, dar un nobil, pe nume Striska (Strâșca, Strişca sau Străşca – n. n.) a fost de acord să-i ofere un uric de donație, din secolul al XVII-lea, care confirma granița, pentru o recompensă și promisiunea nedezvăluirii numelui său rușilor sau turcilor. / Încântat de această descoperire neașteptată, Mieg a trimis un al doilea raport superiorului său, în care a făcut o serioasă analiză, atașând și uricul menționat[715]. Cu acest uric, Stephan Holubowski a primit întăritură pentru satul Piedecăuși, datorită serviciilor sale în favoarea regelui Johann Sobieski, la 20 decembrie 1691. Acest uric a fost, fără îndoială, de o mare valoare pentru Kaunitz, fiind deosebit de util în promovarea și realizarea planului său”[716]. Şi în dicţionarul lui Grigorovitza, fără a se şti de trădarea lui Ilie Strişca, stă scris: „Piedecăuţi este menţionat într-un hrisov din 1691 al regelui polon Ioan al III-lea, care l-a dăruit unui general al său, numit Holubowski”, în ciuda faptului că exista, anterioară, hotarnica din 10 iunie 1667, prin care

---

[715] Beil. IV, VII, VIII, IX. Originalul a fost scris în poloneză, copia în latină.

[716] Werenka, Dr. Daniel, *Bukowinas entstehen und aufblühen* (Apariţia şi înflorirea Bucovinei), în *Archiv für österreichische Geschichte* (Arhive pentru istoria austriacă), Wien, 1892, pp. 98-152

moşia Nepolocăuţi, din care făcea parte şi Piedecăuţi, exista şi în vremea lui Alexandru cel Bun, care o întărea, cu satele ei, în 12 mai 1425, lui Stroici. E drept că, până la convenirea hotarelor polono-moldave pe albia râurilor şi nu pe coline, malul drept aparţinuse Poloniei, dar numai până pe culme, nu până la Dorna, Gura Humorului şi Reuseni.

1667: Aflat de pe malul stâng al Prutului, între Nepolocăuţi şi Revacăuţi, satul Piedecăuţi este menţionat în **10 iunie 1667**, când i se face hotarnica.

1746: În 12 decembrie 1746, Ştefan Strâşca armaş şi jupâneasa Ilinca dăruiau „a patra parte de Pedecăuţi, ce ne este nouă cumpărătură dreaptă (din 15 iulie 1742) de la (Aniţa) giupăneasa lui (Gavril) Dobrenschi, nepoatei mele, Gafiţei, fiica lui Mihalache, ruda mea”.

1747: În 15 iunie 1747, când s-au împărţit moşiile răposatului Gavril Miclescul, a patra parte din Pedecăuţi a revenit fiicei sale, Anesta (Anisia, în alte documente).

1759: În 2 decembrie 1759, o nouă ceartă pentru moşii s-a iscat la Călineşti şi la Pedecăuţi, între Ioniţă Strâşca mare căpitan şi, de cealaltă parte, Iordache Vlad şi Ilie Strâşca. Ioniţă Strâşca avea o carte de judecată, datată în 3 august 1750, din care rezulta că Ştefan Strâşca, tatăl lui Ioniţă, ar fi dat ginerelui său doar un sfert din Călineşti.

1774: În 1774, satul avea doar 12 familii ţărăneşti, numărul familiilor ajungând, până în 1784, la doar 18 familii.

1775: Conform unui izvod de moşii din 20 ianuarie 1775, Ilie Străşca, stăpânea, ca moştenire după părinţii lui, Mihalachi şi Maria Străşca, a opta parte din Piedecăuţi. Conform declaraţiei din faţa Comisiei cezaro-

crăieşti de delimitare a proprietăţilor în Bucovina, dată de stăpânii Pedecăuţilor, în 2 mai 1782, Iuoniţă Strâşca stăpânea o jumătate de sat, pe care o moştenise, Vasile Vlad stăpânea un sfert de sat singur (moştenită de mama sa de la Ştefan armaş) şi o optime împreună cu rudele sale. Dumitraş Tăutul stăpânea o şaisprezecime din satul Pedecăuţi (partea mamei sale, Sandală, fata lui Gheorghiţă Curt), în vreme ce o altă şaisprezecime din sat fusese trasă la Nepolocăuţi.

1782: „Nepolocăuţi cu Ţopenii. Pe malul Prutului, la graniţa Poloniei, cu gara de intrare în ţară numită „Grigorie Ghica-Vodă". În faţa satului se revarsă Ceremuşul în Prut. În secolul al XVII-lea, proprietatea postelnicului Drăgan (Tăutu). De la acesta, trece jumătatea din sat la familia Stroescu şi, de la Stroescu, la anul 1745, înapoi la Tăutuleni (Sandu Tăutu). Cealaltă jumătate o capătă, prin căsătorie, pe la anul 1650, postelnicul Mihai Ţopa (străbunicul meu în gradul 7 de ascendenţă, originar din judeţul Tutova). Din această jumătate posedă, la anul 1782, Iordaki Ghiţescu o doime şi Sandu Ţopa o doime. Înmulţindu-se neamul Ţopenilor, s-a numit partea lor din Nepolocăuţi Ţopeni. Mai târziu s-a ataşat acest cătun satului vecin, Piedecăuţi. Proprietarii satului, în anul 1782: Ioan Tăutu – două pătrimi, Iordachi Ghiţescu şi Sandu Ţopa – câte o pătrime"[717].

1788, Mărturie: „Noi care mai gios suntem iscăliţi, mărturisim cu această adevărată scrisoare a noastră, la mâna Dumnealor, tot neamul Ţopeni, de pe cât arată mai jos că se află trăitori şi cu şedere pe moşiile veşnice ale sale, în satul Nepolocăuţi, în districtul Vijniţei al Bu-

---

[717] Ţopa, Preotul Dimitrie, *Românismul în regiunea dintre Prut şi Nistru din fosta Bucovină*, Cernăuţi 1927, Bucureşti 1928, p. 119

covinei. Precum Vasile, Alexandru, Nicolai, Dumitraş, feciorii lui Iuon Ţopa, nepoţi de feciori lui Sandul Ţopa, şi Vasile, Dumitru, feciorii lui Sandul Ţopa. Şi Iuon, Gligoraş, feciorii a Ştefan Ţopa, nepoţi de fecior ot Sandul Ţopa, şi acel moş al lor, Sandul Ţopa au avut doi fraţi, anume Ştefan şi Andrieş, feciorii lui Arsenie Ţopa, nepoţi de fecior lui Mihai Ţopa postelnic, ce îi arată pe toţi Ţopenii în cărţile lor, că se trag din postelnicii mari ot ţinutul Tutovei şi, la vremea bejeniilor de demult, s-au înstrăinat Arsenie Ţopa în ţara Leşilor şi la vremi de bătrâneţe şi-au scos feciorii în Moldova, la moşiile sale, şi păr acmu nu au fost nici la o rânduială necercându-se şi rămânând săraci, au trăit cine unde au putut. Dar acmu, văzând luminate porunci, că cine se află de neam bun şi mazilesc rămână în stare strămoşească; şi noi am apucat pe strămoşii acestora, pe Arsenie, cât şi pe Mihai Ţopa mazil, şi, la rânduială mazilească, şi spre mai mare încredinţare am pus iscăliturile şi peceţile noastre, ca să se creadă. Dat 9 octombrie calendar vechi 1788. Iuon Strâjca, cap. Iordaki Perjul mazil, Grigoraş Tăutul mazil din Vilauce, Constantin Pervul cap."[718] / În baza acestei mărturii au căpătat Iuon şi Grigoraş Ţopa, de la Oficiul Ocolului Bucovinean (Bukowinaer k. k. Kreisamt)" atestatul, în latină, de nobilitate ca mazili.

1794: În 12 aprilie 1794, Aniţa Jieniţa dăruia a şaisprezecea parte din satul Pedecăuţi copiilor ei, Ilinca, Dumitraş, Grigorie şi Paraschiva, în vreme ce monahul Dumitraşco dăruia, în 10 iunie 1795, o optime din Pedecăuţi nepotului său, Ion Strâşca.

---

[718] Ţopa, Preotul Dimitrie, *Românismul în regiunea dintre Prut şi Nistru din fosta Bucovină*, Cernăuţi 1927, Bucureşti 1928, pp. 25, 26

1795: Gheorghe Tăutul, fiul lui Coste, vindea partea sa din Pedecăuţi, în 12 martie 1795, lui Ursachi Păunel, pentru 252 florini împărăteşti. „**Limba oficială**, întrebuinţată de către autorităţile centrale, **în această regiune a fost** sau numai românească sau germano-românească. Ca document, dau următoarea scrisoare, din anul 1795: // Către cinstit Dumia-lui Sandul Petraşcu, nobel din satul Piedecăuţi la Piedecăuţi. / Cinstit Dumiata Sandul! / Fiindcă mărturia Dumitale de Nobelaţie dela Leov astăzi la mine a venit; pentru aceia Dumneata fără întârziere poftesc să vii aice la mine şi să-ţi iei mărturie de Nobelaţie cum şi rămăşiţă de bani să aduci cu sine când vei veni, şi cu aceasta rămân Dumitale de bine voitor. / **Renei**, actuariul Consistoriului Cernăuţi / 1 Mai 1795”[719].

1796: În 20 ianuarie 1796, şi Dumitraş Tăutul vindea partea lui de sat, pentru 100 florini împărăteşti, lui Gheorghe Chirilovici. În 4 februarie 1796, Vasile Borşan şi jupâneasa lui, Paraschiva, fata lui Sandul Pătraşco din Piedecăuţi, vindeau lui Condurachi Pătraşco din Piedecăuţi, moştenire de la mama Paraschivei, Aniţa, fata lui Mihalache Străjca, pentru 31 lei 30 creiţari.

1810: „În temeiul decretului a înaltului forum din 31 decembrie 1819, Nro 4181, cu aprobarea Curţii s-a dovedit că a stăpânit… Vasile Vlad parte din moşie din Piedecouţi[720]”

1860: „Nu se mai poate tolera să se scrie, şi de acum, înainte, în actele stării civile (registrele parohiale),

---

[719] Ţopa, Preotul Dimitrie, *Românismul în regiunea dintre Prut şi Nistru din fosta Bucovină*, Cernăuţi 1927, Bucureşti 1928, p. 32
[720] *Gazeta Mazililor şi Răzeşilor Bucovineni,* Nr. 11, Anul I, 5 mai 1911, p. 105

nume de familii în aşa fel: Isariuc, Isarciuc în loc de Isar; Teutulovici (la **Piedecăuţi, în condica născuţilor din anul 1860**) în loc de Tăutu; Brendzan în loc de Brânzan, Sirman în loc de Sărman, Frundza în loc de Frunză, Dragenycz în loc de Drăghinici, Babecz şi Babycz în loc de Babici; Sprincenat în loc de Sprâncenat; Mendrişoara în loc de Mândrişor; Chebici în loc de Chibici; Creciun în loc de Crăciun; Zenta în loc de Ţintă şi alte sute de aceste schimonosiri"[721].

1869: O tipăritură vieneză din 1869, referitoare la organizarea politică și judiciară în țările reprezentate în Împărăţia Austriei, prezintă următoarea administrare în Ducatul Bucovinei: „Administrarea raionului Coţman – **Coţman** (judecătorie de district), Berhomet pe Prut, Bordei sau Burdigeu, Davideşti, Dubăuţi, Havrileşti, Iujeniţa, Ivancăuţi, Clivodin, Laszkowka, Lujeni, Malatineţ, Mămăieştii Vechi, Mămăieştii Noi cu Cutul Strileţchi, Nepolocăuţi, Orăşeni, Oşehlib, **Piedecăuţi cu Ţopeni**, Revacăuţi, Revna, Şipeniţ, Şişcăuţi, Stăuceni, Suhoverca, Valeva, Viteleuca"[722].

1886: În primăvara anului 1886, străjerul de noapte din Piedecăuţi, Vartolomei Pişec, a descoperit, în vecinătatea casei mortuare, cadavrul unei fetiţe de o frumuseţe nespusă. Chemaţi de urgenţă, medicii din Coţman şi din Sniatin au constatat că fetiţa murise de foame, fiind fata unei mazurce din Galiţia, care pleca la muncă în Basarabia.

---

[721] Ţopa, Preotul Dimitrie, *Românismul în regiunea dintre Prut şi Nistru din fosta Bucovină*, Cernăuţi 1927, Bucureşti 1928, p. 8

[722] *Politische und gerichtliche / Organisation / der / im Reichsrathe vertretenen Länder von Öesterreich,* Wien 1869. pp. 158-161

1887: Din 1887, avea să funcţioneze, la Piedecăuţi, o şcoală cu 2 clase[723].

1888: Biserica Sfântului Apostol şi Evanghelist Ioan din Piedecăuţi, reconstruită, în 1888, pe locul vechii bisericuţe a Sfântului Ioan cel Nou, avea, în 1843, 691 enoriaşi, patron bisericesc fiind Alexandru VLAD, dar postul de paroh nefiind ocupat. În 1876, patron bisericesc era Ştefan von MIKULI, cei 834 enoriaşi fiind păstoriţi de parohul Nicolai CĂRĂUŞ. În 1907, paroh era Vasile RUDEICIUC, născut în 1864, preot din 1893, paroh din 1900, cantor fiind, din 1900, Vasile SCRABA, născut în 1867.

1888: În 1888, la Piedecăuţi se finaliza construcţia bisericii noi, iar Împăratul Francisc Iosif oferea comunităţii locale suma de 200 florini, „menită a fi întrebuinţată pentru cumpărarea acaretelor trebuincioase pentru biserica nou clădită din loc”[724].

1890: În 1890, comuna Piedecăuţ avea 1.100 locuitori, în cea mai mare parte ucraineni, primar fiind Ioan Albota. Învăţător era Dimitrie Tarnowiecki, George Mandrig era paroh, iar cantor bisericesc – George Tyminski.

1891: O listă de subscripţie pentru zidirea bisericii orientale din Cacica, întocmită, în septembrie 1891, de „George MANDRIG, paroch în Piedecăuţi”, menţionează, printre familiile comunei, pe: Teodor GROMSCHI, răzeşul Ioan SOROCEAN, Ilie PRENCOVSCHI, Ileana PRENCOVSCHI, Ana ALBOTA, Eugenie ZOPA, Ileana VLAD, Vasilie MOSCALEC, Ilie BODNARIU,

---

[723] SCHEMATISMUS DER BUKOWINAER, Czernowitz, 1843 p. 24, 1876 p. 79, 1907 p. 109

[724] REVISTA POLITICĂ, Anul III, nr. 15, 15 august 1888, p. 6

Teodor BODNARIU, Ştefan CHANCO, Teodor BODNARIU alui Ştefan, răzeşul Ioan ALBOTA, Mihail BODNARIU, Vasile alui Ştefan BODNARIU, Ilie alui Ştefan BODNARIU, Vasile ADAMCO, Necolai PRENCOVSCHI, Ioan MARDARI, Iuliana ALBOTA, Maria ZELINSCHI, Ioan BODNARIU, Achilina TEMINSCHI, Teodora PAORCIUC, Ileana STEFCA, Zenovia SEMACA, Zoiţa PRENCOVSCHI, Maria BODNARIU, Ilie PETRAŞCO, Maria LETVIN, Ileana ALBOTA, Necolai TARNOVIEŢCHI, Dimitrie ZAIŞLIUC, Ecaterina STRIŞCA şi Paraschiva BODNARIU[725].

1904: „După înfiinţarea Societăţii Mazililor şi Răzeşilor, au început din toate satele răzeşeşti a incurge petiţii pentru primirea în societate. Astfel, din Piedecăuţi, apoi din Stăneştii de Jos, Carapciu pe Ceremuş, Voloca etc… Câştigă un număr de membri sprijinitori şi ordinari, şi ţinu o adunare la Piedecăuţi”[726].

În **1908**, conform Dicţionarului lui Grigorovitza: „**Piedecăuţi** (**Piedykoutz**) cu **Ţopeni**, comună rurală, districtul Coţman, aşezată, în masă compactă, pe malul stâng al Prutului şi Berhomet pe Prut. Suprafaţa: 10,27 kmp; populaţia: 1.151 locuitori ruteni gr. or. şi puţini izraeliţi. Se compune din 2 sate; Piedecăuţi şi Ţopeni, precum şi dintr-un cătun, numit Izvoare. Prin bune drumuri comunale e legată cu Nepolocăuţi, Zeleneu, Berhomet pe Prut, precum şi cu drumul principal Sniatin-Cernăuţi, ce trece prin apropiere. Are o şcoală populară, cu o clasă, şi o biserică parohială, cu hramul „Sfântul Apostol şi Evanghelist Ioan”, ambele în Piedecăuţi. La

---

725 GAZETA BUCOVINEI, Nr. 51/1891, p. 4

726 *Gazeta Mazililor şi Răzeşilor Bucovineni*, Nr. 8 şi 9, Anul II, 10 septembrie 1912, pp. 123-128

1776, nu erau unite aceste 2 sate într-o singură comună şi, ca atare, fiecare are istoricul său aparte. Piedecăuţi este menţionat într-un hrisov din 1691 al regelui polon Ioan al III-lea, care l-a dăruit unui general al său, numit Holubowski (menţionarea este din 1667, când i se face hotarnica, dar hrisovul lui Sobiecki III, dat de Strişca, în secret austriecilor, a constituit pentru aceştia un argument, în faţa turcilor, în favoarea falsului statut de teritoriu polon al nordului Moldovei – n. n.). La 1776 era în posesia boierulul Ilie Strişca. Numele său, probabil, vine de la cuvântul românesc „piedică”. În această comună se află un fierăstrău circular şi o fabrică de scânduri cu 2 gatere, o moară cu abur este în legătură cu această fabrică. Pe lângă acestea, mai funcţionează aci şi o fabrică de spirt. Populaţia se ocupă cu agricultura. Comuna posedă 631 hectare pământ arabil, 31 hectare fânaţuri, 21 hectare grădini, 21 hectare imaşuri, 10 hectare heleştee. Se găsesc 67 cai, 338 vite cornute, 607 oi, 225 porci şi 39 stupi de albine. **Piedecăuţi-Ţopeni, moşie**, cu administraţie particulară, districtul Coţman. Suprafaţa: 2,41 kmp; populaţia: 47 locuitori, în majoritate izraeliţi, restul ruteni şi poloni”[727]. „**Ţopeni** (**Zopeny**), sat, alipit la comuna rurală Piedecăuţi, districtul Coţman. La 1776, făcea parte din comuna Nepolocăuţi, ca şi Piedecăuţi. Numele provine de la un vechi posesor al său (boier basarabean, în vremea lui Ştefan cel Mare – n. n.)”[728].

1911: „În satul Piedecăuţi, de la gura Ceremuşului, e o adunare românească răzăşească. Noul deputat în

---

[727] Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti 1908, p. 162

[728] Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti 1908, p. 229

dieta Bucovinei, Iancu cav. de Cuparencu, a venit să-şi cerceteze alegătorii. Datorită „Societăţii Mazililor şi Răzeşilor bucovineni”, înfiinţată acum 10 ani şi susţinută, de atunci, încoace, de un bătrân preot muncitor, Dionisie cav. de Bejan, ajutat de Dr. Iancu Cuparencu, a început o luptă de redeşteptare naţională în părţile înstrăinate, mai ales între Mazili şi Răzeşi. Roadele acestei munci, îmbinată cu atâtea greutăţi, cu pericolul de a fi ucişi de către agitatorii ucraini, s-au văzut la facerea Cadastrului naţional din anul trecut. O mare, o foarte mare parte din aceşti înstrăinaţi s-au înscris în listele româneşti, deşi nu ştiu nici o vorbă românească. Iar când au venit alegerile pentru Dieta Bucovinei, mulţi din ei şi-au dat voturile pentru candidatul sărmanului partid naţional român. / Adunarea s-a ţinut la o casă din marginea satului. Nou alesul deputat a fost primit cu tradiţionala pâine şi sare, ce i s-au oferit, în numele alegătorilor, de părintele Vlad din Nepolocăneşti (Nepolocăuţi – n. n.). Emoţionat până la lacrămi, deputatul vorbeşte întâi româneşte şi apoi ruseşte, căci numai câţiva din mulţimea adunată ştiau moldoveneşte, mulţumindu-le pentru voturile date, asigurându-i că va ţine cont de toate cererile lor şi îndemnându-i să ţină cu tărie la neamul din care fac parte... Poporul începu să plângă... întâia oară în viaţa lor, ei, cei uitaţi, vedeau între dânşii un deputat român, care îi sfătuia şi îi încuraja, le vorbea că ei sunt un neam nobil, că ei au dreptul istoric al pământului lor înstrăinat... Cine putea să fie de faţa la o scenă aşa de zguduitoare şi să-şi fi ţinut lacrămile? Popor fără noroc! / Soarele se scobora spre munţii îndepărtaţi, Ceremuşul venea cu valuri de aur, din luncile Prutului se ridicau suspine şi un cuc începu să îngâne într-o dumbravă... La graniţa Pocuţiei, un deputat

român vorbea fraţilor lui înstrăinaţi... Părintele Dimitrie cav. de Zopa, profesor în Cernăuţi, fiind originar din Piedecăuţi şi cunoscând mai bine decât oricare referinţele din sat, le-a vorbit în ruseşte, limpede şi cu căldură. Le-a arătat, pe scurt, istoricul mazililor şi răzeşilor bucovineni, le-a spus cum şi-au pierdut limba şi averea, cum o parte au început să se întoarcă iarăşi la matca lor şi cum încă o foarte mare parte sunt în stăpânirea slavismului... / Mă uitam la ochii lor înlăcrămaţi, în care se răsfrângeau razele asfinţitului... Ascultau pe unul de-ai lor, care nu-i uitase... Dr. Iancu Cuparencu îi îndeamnă să-şi trimită copii la şcoli româneşti, unde cei sărmani vor fi ajutoraţi cu bani şi face un apel către ştiutorii de carte să aboneze „Revista Mazililor şi Răzeşilor bucovineni”, pe care omul acesta o scoate, pentru luminarea lor, cu mari sacrificii. / Vasile Albotă, moşneag bătrân, cu „esma vieţii în plete”, răspunde „domnilor” care au venit la ei în limba moldovenească... Îi tremură buza de jos, în ochii albaştri i se văd lacrămi şi parcă i se stânge glasul... La graniţa Pocuţiei, soarele a asfinţit; de la munţi, vin umbrele înserării... dar văd că răsare o nouă viaţă românească… / **Alexandru Isăceanu**”[729].

1918: „Olexa a lui Petru Storoşciuc, născut în **Piedecăuţi**, la 26 februarie 1885, a plecat, în toamna anului 1914, la război şi, îmbolnăvindu-se grav, ar fi murit într-un spital de lângă frontul italian, în toamna anului 1918. De atunci şi până în prezent n-a sosit nici o ştire despre el. Fiind deci decesul probabil, se îndrumează, la

---

[729] Isăceanu, Alexandru, *Viaţa în Bucovina*, în *Tribuna*, Nr. 95, Anul XV, 1/14 mai 1911, pp. 6, 7

cererea Ionenei Storoşciuc, procedura pentru declararea morţii celui dispărut”[730].

1919: „În judeţele Coţmani şi Zastavna, recolta e foarte bună, mai ales fân este foarte mult. Numai în comunele Berhomet, Cliveşti şi **Piedecăuţi toată recolta a fost stricată** cu totul de grindină (piatră), astfel că bieţii oameni din acele părţi au rămas lipiţi pământalui”[731].

PIELENI

(în unele mărturii vechi, Pileni, lângă Cârja, Vaslui).

1623, martie 28: „Iată a venit Dumitru, fiul Toporoaiei, şi sora lui Sora, şi cu Toader din Crăhăneşti, nesiliţi de nimeni, nici asupriţi şi au vândut ocina şi dedina lor dreaptă din Crăhăneşti, din apa Prutului şi peste Elan şi cu bălţi şi cu iezere, şi le-a fost hotarul pe unde trăiesc alţi oameni. Aceasta a cumpărat Ionaşcu Vrabie şi a dat pentru această ocină şi dedină o sută de taleri bătuţi, în mâinile lui Dumitru şi ale surorii lui Sora, şi în mâinile lui Toader, ca să-i fie ocină şi dedină lui, şi copiilor lui, şi nepoţilor, şi strănepoţilor lor, cu tot venitul. Şi altul să nu se amestece. / Şi atunci oameni... întâi Rusul din Pileni şi Toduran de asemeni, şi Toma

---

[730] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 19, Cernăuţi, 1 iulie nou 1921, pp. 244-254

[731] *Unirea Poporului*, Nr. 30/175, Anul XXIX, joi 21 august 1919 p. 2

Barta din Crăhăneşti, şi Penteliiu de asemeni, şi Băloş de asemeni, şi Corcodil din Goreşti”[732].

1623, martie 28: „Această mărturie am făcut-o eu însumi, Dumitru, fiul Toporoaiei din Crăhăneşti, ca să se ştie că am luat fiu de suflet pe Ionaşco Vrabie, dinaintea poporului şi dinaintea a oameni buni şi preoţi, întâi popa Ihnat şi Rusul din Pileni, şi Toduran de asemenea, şi Toma Barta din Crăhăneşti, şi Crăciun de asemenea, şi Corcodel din Goreşti, şi Hârcul de asemenea şi alţi mulţi din sus şi din jos. Şi i-am dat toată partea mea din satul Crăhăneşti, ce se va alege, cu iezere şi cu vad de moară în apa Elanului. Şi nimeni dintre oamenii mei şi dintre fraţii mei să nu aibă nici o treabă cu partea mea şi cu via mea, ci să aibă a stăpâni el şi copiii lui, iar alţi oameni să nu aibă nici o treabă cu acel loc”[733].

1623, martie 28: Întărit de Ştefan Tomşa voievod lui Ionaşcu Vrabie, care „a adus un zapis de mărturie de la Rusul din Pieleni, şi de la Tudoran de acolo, şi de la Toma Barta din Crăhăneşti, şi de la Pănteleiu de acolo, şi de la Băloş de acolo, şi de la Corcodel din Gureşti, şi de la mulţi oameni buni, scriind în acel zapis că el şi-a cumpărat, dinaintea lor, o parte de ocină din satul Crăhăneşti, de la Dumitru, fiul Toporoaiei, de la sora lui, Sora, şi de la Toader, toată partea lor cât se va alege, de la apa Prutului şi peste Elan şi cu bălţi şi cu iezere, pentru o sută de taleri bătuţi. / Şi, de asemenea, el şi-a cumpărat, dinaintea lor, o parte de ocină din acel sat Crăhăneşti, de la Toma Barta şi fraţii lui, şi de la Dumitru, şi de la

---

[732] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 41, pp. 55, 56

[733] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 42, pp. 56, 57

Toader Crăstafan, şi de la Pietra, femeia Andreicăi, şi de la Vasilie Francea, şi de la fratele lui, Pavăl, a patra parte de ocină au luat ei... Aceasta a cumpărat-o el pentru douăzeci şi şapte de taleri”[734].

PIETRIŞ

(Pietrişu, contopit cu Costeşti, înglobat în
Târgu Frumos, Iaşi).

1570, iunie 20: Întărit de Bogdan (Lăpuşneanu) voievod Eremiei, vătavul de Suceava, care cumpără, cu 70 zloţi tătăreşti, de la fraţii Isac aprodul, Cozma şi Avram, feciorii lui Ion vistiernicul, nepoţii Condrei, moşia „ce a avut unchiul lor Condrea, de la moşul nostru Alexandru voievod, a şasea parte din satul **Băloşeşti**, ce este din partea unchiului Condrei, căci Condrea n-a avut feciori”, iar de la fraţii Necula şi Toader, iarăşi nepoţi Condrei, primeşte, la schimb, „două părţi din satul Băloşeşti, însă partea Salomia”, cărora le dă, la schimb, „o moşie la hotar la **Petriş**, pe pârâul Bahluiului, ce a fost cumpărat el de la Maria şi de la Lăbuşco drept 300 zloţi tătăreşti”[735].

1581, mai 8: Întărit de Iancul voievod nepoâilor Măricăi, cneaghinei lui Bran, şi surorii ei Mărina, cneaghina lui Petriman, fetele Nastei, nepoata Maruşcăi,

---

[734] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 43, pp. 57, 58

[735] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XIX, Iaşi 1927, pp. 74, 75

strănepoatele lui Coste Stravici şi Giurgea Stravici, care primesc ispisoc pentru „ocinile lor drepte şi moşii din privilegiul de danie ce au avut străbunii lor Coste Stravici şi Giurgea Stravici de la Alexandru voievod… satele **Criveşti, Hotceşti, Găurenii** şi jumătate din **Răvăcanii, Pietrişul, Hăsnăşanii** şi din **Chiceră**"[736].

1631, mai 1: Ispisoc de judecată de la Moise Moghila voievod, după ce fostul mare stolnic Grama a cerut întăritură pentru „dresele de danie şi de miluire, ce le-a avut de la Barnovschi voievod, jumătate de sat **Pietriş**, moşia Movileştilor, şi alte părţi de ocină în acelaşi sat, care au fost drepte cumpărături nepotului de frate al domniei mele, Isac Balica hatman, ce este în ţinutul Romanului; cătat-am domnia mea şi am aflat, în dresele noastre de moşie, ale Movileştilor, şi ale lui Isac Balica, cum că acea jumătate de sat acele părţi de ocină, pe care le-a fost cumpărat nepotul de frate al domniei mele Isac Balica sunt drepte moşii ale domniei mele; alta, văzut-am cum au miluit pe dânsul acei domni, fiind moşia moşilor noştri, ai Movileştilor. / Astfel, domnia mea am oprit de la Grama stolnic acea jumătate de sat a Movileştilor şi acele părţi ale lui Balica. / Într-acestea, sculatu-s-a Dumitru Buhuş vistiernic şi a pârât de faţă pe Grama stolnic pentru acele părţi din Pietriş, zicând că i s-ar cuveni lui, căci i s-ar trage ocinile pe acelaşi neam. / Drept aceea, am judecat după legea ţării şi aflat-am cu dreptul cum n-au stăpânit Buhuş vistiernic, nici tatăl lui, nici moşii lui, nici odinioară, ocină în satul Pietriş; iar părintele meu şi nepotul de frate al domniei mele, Balica, şi bunii noştri au stăpânit până la moarte satul Pietriş, şi ne este nouă dreaptă de moşie, fără domnie… / Iar grama

[736] Buletinul *„Ioan Neculce"*, Iaşi, An VI, Fasc. VI, 1926, p. 103

stolnic s-a jeluit că a făcut multă cheltuială pe acel sat, căci şi-a făcut sieşi iazuri şi livezi; alta, că a făcut mare cheltuială pe acele drese şi privilegii, ce le-a avut de la acei de mai înainte domni… / Iar domnia mea, cu tot sfatul, pentru că a făcut dumnealui multă cheltuială, am hotărât să-i fie lui danie şi miluire… şi am vândut Gramei stolnicul acea jumătate de sat din Pietriş, partea Movileştilor, şi acele părţi ale Balicăi pentru 600 ughi galbeni (ducaţi ungureşti) şi a dat domnia mea acei bani pe la sfintele mănăstiri, pentru sufletele părinţilor mei şi pentru sufletele strămoşilor”[737].

1632, iulie 29: Zapisul postelnicului Lupul Prăjescul şi al uricarului Ionaşco Mânjea, în care mărturisesc cum au hotărnicit părţile de ocină din satul **Pietriş** (Pietrişul, contopit cu Costeşti, înglobat în Târgu Frumos), cumpărate de stolnicul Grama. „Deci am strâns megieşi şi din sus şi din jos şi preoţi, pe Iacob Moţoc pitărel din **Văscani** (comuna Ruginoasa, Iaşi), Lazor Moţoc diac din **Movileni** (comuna Heleşteni, Iaşi), Ivan stolnicel, Glogorcea pitărel şi popa Miiarea din **Mădărjeaci** (comuna Mădârjaci, Iaşi), Toader păhărnicel din **Todereşti** (comuna Todireşti, Iaşi), Ştefan păhărnicel din **Drăgoteni** (Drăgoteşti, lângă Borleşti, Neamţ), popa Ştefan, Toader diacul, Creţul şoltuz şi Vasile din **Târgul Frumos**… şi i-am ales părţile de cumpărătură din a treia parte de sat, partea de sus, şi le-am stâlpi din partea Alexei, ce au îmblat în patru părţi, trei părţi, şi din partea Lucăi, ce îmblă în trei părţi, o parte”[738].

---

[737] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. II, Iaşi 1907, pp. 352-360

[738] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 163, pp. 205, 206

1634, mai 18: Întărit de Vasile Lupu voievod marelui stolnic Grama, după „pâra de faţă” cu Costin din **Pietriş**, Grama „zicând că a cumpărat câteva părţi de ocină de la fraţii lui Costin şi s-au ales părţile, când a hotărât boiarenul domniei mele Lupul Prăjescul clucerul. Iar partea lui Costin s-a ales de laturi de părţile acelor fraţi de către alţi răzeşi, iar el nu vrea să se mute, să şadă pe partea sa, unde i s-au venit de către alţi fraţi, ci şade pe o parte a stolnicului, în mijlocul altor părţi ce a cumpărat stolnicul de la fraţii lui”[739].

1634, iunie 3: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Ionaşco Dobrenchi şi rudelor sale, după o pâră la domnie împotriva lui Burăleanu, Beja, Vasile şi Ionaşco Rodna „pentru sat **Macicăteni** (Măşcăteni, comuna Albeşti, Botoşani), cu heleşteu şi cu mori pe apa Jijiei, de ocolul Botăşeanilor. Şi ne-au arătat drese, cum i-au fost schimbătura jumătate de sat Măcicăteni, pentru jumătate de sat de **Pietriş** (Pietrişu, contopit cu Costeşti, înglobate în Târgu Frumos, Iaşi), care ocină a fost cumpărătură lui Grumadzu de la **Movileşti** (neamul pârâţilor de Dobrenchi). Iar jumătate de sat de Macicăteni scrie dare şi miluire lui Dobrenchi îndeosebi de la Barnovschi voievod. Iar Bălşeştii, ce sunt mai sus scrişi, s-au sculat şi au închinat satul Măcicătenii lui Alexandru vodă Iliaş şi cu măzdă (mită) l-au dobândit. Şi au luat venitul morilor în doi ani. Iar Borăleanul, Bejan, Vasile şi Rodna au zis că au cumpărat acel sat de la Alexandru vodă Iliaş şi ne-au arătat zapise… i-am judecat şi am aflat cum dresele lui Dobrenchi şi ale fraţilor săi sunt mai bătrâne şi drepte şi

---

[739] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 138, pp. 154, 155

s-au crezut. Iar Burăleanul, Bejan, Vasile şi Rodna, ei au rămas din toată legea”[740].

1637, octombrie 10: Porunca dată de Vasile Lupu voievod slugilor domneşti, după ce „s-a jeluit Buhuş ce-a fost vistiernic pe satul **Pietrişani** (Pietrişul), c-au intrat cu plugurile de au stricat hotarul şi au arat câtva lor din hotarul **Criveştilor**… voi să aveţi a strânge oameni buni şi, socotind acele hotare, pe unde au fost din veac, cum veţi afla cu sufletele să aveţi a face scrisoare, să daţi ştire domniei mele”[741].

1639, martie 3: Carte gospod de la Vasile Lupu voievod pentru Gheorghe Năvrăpscul vornic şi Coste Sominiceanul, după ce „s-a jelui Buhuş vistiernic pe Costin Hăbiiac de **Costeşti** (lângă Târgu Frumos, Iaşi), pe Vasile de **Pietriş** (înglobat în Costeşti, lângă Târgu Frumos, Iaşi), pe Ionaşco, ginerele lui Moldovan, şi pe alte seminţii ale lor, că i-au vândut a treia parte de sat din **Bârleşti** (azi Hărmăneştii Vechi, comuna Todireşti, Iaşi), iar apoi s-a aflat că n-au avut ei nici o treabă cu acea ocină… cum s-au pârât şi de faţă cu feciorii Benei din Bârleşti şi au rămas feciorii Benei pe Constantin, pe Vasile şi pe Ionaşco… / După aceea, ei şi-au luat zi în câteva rânduri, cum să scoată acea parte de ocină din Bârleşti sau să facă dres lui Buhuş pe partea lor don Costeşti. Şi sunt doi ani de când tot îmblă cu cuvinte şi nici pot scoate ocina ce-au vândut din Bârleşti, nici fac drese pe Costeşti… / Drept aceea, voi să aveţi a da zi să

[740] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 150, pp. 169, 170

[741] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. III, Iaşi 1907, pp. 244, 245

scoată ocina ce au vândut sau să facă drese pe partea lor din Costeşti până în două săptămâni”[742].

1639, septembrie 19: Scrisoarea lui Vasile Lupu voievod către locuitorii din vecinătatea satelor **Costeşti** (lângă Târgu Frumos, Iaşi) şi **Pietriş** (înglobat în Costeşti, Târgu Frumos, Iaşi), după ce „s-au pârât de faţă, înaintea domniei mele, Grama jitnicerul cu jupâneasa Grozava păhărniceasa, pentru o bucată de hotar de la Costeşti, zicând jupâneasa Grozava că este de hotarul Costeştilor şi a fost stâlpit şi hotărât în zilele lui Petru vodă şi ale lui Aron vodă de Nicoară logofătul. Şi a arătat şi drese, Iar Grama jitnicerul a zis că este acel loc de hotarul lui, de Petriş. / Deci am trimis pe Nenul vornicul, să socotească acel loc. Pentru aceea, voi să vă strângeţi, să vă socotiţi, doară se vor afla oameni buni de pe atuncea”[743].

1639, octombrie 22: Adunaţi la Costeşti, de către trimisul lui Vodă, Neaniul vornicul, pentru a socoti hotarul dintre **Costeşti** (lângă Târgu Frumos, Iaşi) şi **Pietriş** (lângă Târgu Frumos, Iaşi), incluzând bucata de loc pentru care s-au pârât jupâneasa Grozava cu Grama jitnicerul cel mare, „robii măriei tale, Cărăvan şi Mirteş din **Siminiceni** (lângă Bărbăteşti, comuna Cucuteni, Iaşi), Vasilie din **Todereşti** (comuna Todireşti, Iaşi), Andonie şi Larion din **Movileni** (comuna Heleştieni, Iaşi), Gonţea şi Văsiian din **Hălăştiiani** (comuna Heleştieni, Iaşi), Nechita de **Criveşti** (comuna Strunga, Iaşi), Nacul de **Cârsteşti** (Cristeşti, comuna Brăeşti, Iaşi), popa Ştefan,

---

742 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 45, p. 52

743 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 239, pp. 240, 241

diaconul şi Toader de **Târgu Frumos** (oraşul Târgu Frumos, Iaşi)… noi, de când am apucat, din zilele lui Aron vodă şi Eremiei vodă, noi aşa ştim cu sufletele noastre, că cine a ţinut Pietrişul, acela a ţinut şi acea bucată de loc până în Bahlueţ şi le-a fost Bahlueţul hotar”[744].

1643, decembrie 21: Porunca dată de Vasile Lupu voievod lui Vasile de **Mădârjiaci**, după ce i „s-a jeluit Dumitru Buhuş, ce-a fost vistiernic, pe satul **Pietriş**, că i-a stricat hotarul şi i-a mutat nişte pietre, deci… tu să strângi megieşi de primprejur, să cercetaţi hotarul de l-au stricat şi dacă pietrele stau cum au fost mai de dedemult sau mutatu-le-au, şi cum vei afla mai cu dreptul şi cum vor mărturisi oamenii cu sufletul lor, şi să faceţi o scrisoare şi să-mi daâo de ştire”[745]. / **1644**, decembrie 20 (acelaşi document, aflat în arhive cu altă dată): Porunca dată de Vasile Lupu voievod lui Vasile de **Mădârjaci**, după ce i s-a jeluit Dumitru Buhuş fost vistiernic „pe satul **Pietriş**, că i-au stricat hotarul şi i-au mutat pietrele (la Criveşti)…. / tu să strângi megieşi şi să cercetaţi de hotarul stricatu-l-au şi de pietre cum stau, cum au fost mai de mult sau mutatu-le-au, şi cum vei afla cu dreptul şi cum vor mărturisi oamenii cu sufletele, să faci o scrisoare şi să-mi dai ştire domniei mele”[746].

---

[744] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 256, pp. 253, 254

[745] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XXI, Iaşi 1929, pp. 57, 58

[746] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. III, Iaşi 1907, pp. 246, 247

PIETRIŞUL

(pe Vaslui, lângă Fereşti, Vaslui).

1638: Orăş, feciorul Bolei, vinde lui Apostol Cehan, pentru 15 ughi (ducaţi ungureşti), „partea mea de ocină şi de cumpărături din satul **Răteazi**, de ţinutul Tutovei… partea mea din **Poeneşti** de pe Racova… partea mea din **Pietreşti**… partea mea din **Prigorceni**, de ţinutul Vasluiului… dinaintea lui Bălan de **Coocari**, Gligorie Prosie, Vasile Răşgău, popii Vasile, diaconului Bosie, Nechifor, Ion, Lepădat, Tomei şi a lui Toderici de **Fereşti** şi a mulţi oameni buni”[747].

1901: „**Pietrişul**, sat în partea de est a comunei Dolhești, plasa Crasna, judeţul Fălciu, situat pe văile opuse ale dealurilor Corlăteni şi Pietrişului; pe cel dintâi se aflã o parte a satului, locuită de ursari (ţigani), iar pe coasta celui de-al doilea, o altă parte, locuită de moldoveni. E situat pe moșia statului şi are o populaţie de 180 familii sau 600 suflete, din care 120 contribuabili; o biserică, deservită de un preot și un dascăl. Locuitorii, împroprietăriți după legea din 1864, posedă 143 hectare”[748].

---

[747] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Fereştii, Vaslui*, vol. XVI, Iaşi 1926, p. 63

[748] *Lahovari, George Ioan, Marele Dicţionar Geografic al României, volumul IV, Bucureşti 1901, p.* 710

PIETROASA

(pe Sagala sau Sigala, Soroca, Moldova)

1507, februarie 28: Întărit de Bogdan voievod lui Ion şi nepotului său Lupşe, cărora le dăruieşte „un loc în pustiu, pe Sagala, jumătate de fântână care se cheamă **Pietroasa**, partea de jos, jumătate de sat… Iar hotarul acestui loc din pustiu, anume jumătate fântâna, pe Sagala, ce se cheamă Pietroasa, partea de jos, să fie cât poate trăi un sat îndestul”[749].

1569, martie 15: Întărit de Bogdan (Lăpuşneanu) voievod lui Stoica, Nicoară şi Nechita, care cumpără, cu 240 zloţi tătăreşti, „însă Stoica a dat singur 140 zloţi, Nicoară a dat 60, iar Nechita a dat 40”, de la Neagul, Ionaşcu şi surorii lor Bunata, feciorii lui Isai, nepoţii lui Manole uşierul, „din jumătate de sat ce-i pe **Pietroasa**, unde a fost casa moşului (bunicului) lor Manole uşierul, jumătate, partea de jos”[750].

1652, martie 20: Maftei sin (fiu) Tofora, femeia lui Safta, Andei Bădicul, femeia lui Nastasia şi feciorii lor Iordachi, Tudosca şi Istrate, cu femeia lui Tudosca şi cu fiii lor Vasile, Ştefan, Maria şi David, şi cu rudeniile lor Iordache, Gafia, Timuş, fărvara, cu fratele lor Gavril, Aniţa, Petre, Tudosia, Antimia, Ion, Cozma şi Arpintie, cu toţii nepoţi Pistrugii şi strănepoţi lui Dragoş, vând lui

---

[749] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 4, pp. 10-12

[750] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului,* Bucureşti 1944, doc. 6, pp. 13, 14

Vasile Mârzacul, mare căpitan de Soroca, „pentru 450 taleri de argint, 3 perechi de boi buni, 3 vaci cu viţei şi 2 cai buni… trei moşii ce avem în pustii, pe apa Cobolta, anume **Petroasa, Grăpenii** şi **Şochinii**, care sunt în ţinutul Sorocăi, cu iazuri şi cu mori… şi a treia parte din tot satul **Pistruenii**, ce este pe apa Răutului, iarăşi în ţinutul Sorocăi… şi din jumătate de sat din **Olişcani**, ce este în ţinutul Orheiului, pe valea Cernii cu apă, partea din sus, jumătate, din jumătate de sat, jumătate, ce se va alege a patra parte din satul Olişcanii"[751].

1720, decembrie 26: Împărţirea moşiilor rămase de pe urma lui Ştefan Darie stolnicul, între noştenitorii lui Ştefan Darie… / şi au venit în partea lui ginerilor Toader Mălai şi neculai Brăescul sate întregi **Spărieţii, Băbiceni, Petroasa** şi **Tufeştii**, şi jumătate de sat de **Perişori**, iar în partea ginerilor lui Gavril Donici şi ai Mariei s-au venit sate întregi **Căţelenii, Mireştii, Stolnicenii** şi **Zămeştii** la Vaslui şi jumătate de sat **Perişori**"[752].

1786, iunie 17: „Hotarnica ce o fac Ştefan Ciogole vornic de poartă, Ion Stratan hotarnic şi Gavril Michiu hotarnic moşiei **Pietroasa**, alegând mănăstirii Bărboiul o jumătate şi răzeşilor altă jumătate de moşie"[753].

1786, iulie 24: „Alexandru Ioan Mavrocordat, pe temeinicia hotarnicei menţionate, întăreşte stăpânirea mănăstirii Bărboiului pe jumătatea de sus a moşiei **Pietroasa**

---

[751] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 88, pp. 95, 96
[752] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 131, pp. 155, 156
[753] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 6, p. 14

din ţinutul Orheiului”[754].

PIETROSUL

(sau Guţăşti, comuna Bujor, raionul Kotovsk, Moldova).

1583: Întărit Petru (Şchiopul) voievod, după ce i s-a jeluit cneaghina Magdalina Moţocoae că dresele pentru satele **Pietroasa, Balosina** şi **Cupciani**, pentru care se judecase, înainte, cu fiii Bălteanului, „le-a pierdut, când i-au jăcuit tâlharii şi multe stricăciuni i-au făcut”[755].

1634, iunie 24: Întărit de Vasile Lupu voievod nepoţilor Agahiei şi ai vornicesei Chirena Zbieroaie, Constantin, Cumna şi Dumitru, fiii Agahiei, nepoţii lor Gheorghe Roşca vistier, Vasile şi Măria, feciorii Măguţii, nepoţi Agahiei, Gheorghe cu fraţii şi cu surorile lui, feciorii Lupului vornic, toţi nepoţi Agahiei, şi iarăşi Iordache, Florinţa şi Franga, feciorii Maricăi, toţi nepoţii Agahiei, Varvara şi Tecla, feciorii Dimitrii, iar nepoţi Agafiei, aşijderea rudeniile lor Dumitru, Ionaşco şi nepoata lor Măriia, fata Mărenii, feciorii Fătului, toţi nepoţi şi strănepoţi Chirenii Zberoae vorniceasa, care primesc urice pentru „trei sate, anume **Izbiştea** (Izbeşti, comuna Cruglic, raionul Dubăsari, Moldova), din ţinutul Orheiului, şi satul **Pietrosul** (sau Guţăşti, aproape de Bujor, comuna Bujor, raionul Kotovsk, Moldova), şi satul **Slo-**

---

754 Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 6, p. 14

755 Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XVIII, Iaşi 1892, pp. 194-197

bodziia (sau Pătruşani, azi Chetroşeni, comuna Şişcani, raionul Kotovsk, Moldova), din ţinutul Lăpuşnei, şi cu două fălci de vie de la târgul **Huşilor**”[756].

1634, august 1: Zapisul fraţilor Dumitraşcu, Ionaşcu şi Mărina, feciorii Fătului, nepoţii Irinii Zberoae vorniceasa, în care mărturisesc că s-au „tocmit de-am schimbat cu dumnealui Gheorghe Roşca vistiernic, datu-i-am jumătate de sat de **Izbeşti**, din ţinutul Orheiului, ce ne-a fost nouă moşie dreaptă, iar dumnealui ne-a dat pentru această moşie 2 fălci de vie la **Huşi**, în Dric, lucrată, cu roade, iar pentru o falce ne-a dat 58 de galbeni bani buni… Aşijderea, noi, aceşti trei fraţi, dat-am părţile noastre, jumătate de selişte din **Pietrosul**, pentru ce-a îmblat dumnealui de ne-a scos aceste ocini, fiind împresuraţi”[757].

1669, mai 30: **Hotarnica satului Iurceni**, făcută „după o pâră ce a avut Necula, căpitan de Iurceni, din ţinutul Lăpuşnii, cu alţi fraţi ai lui, cu nişte răzeși ai lui, anume Vasilie Nofit de acolo, cu Vasile Vărzaru, cu Măteeș, cu Ioan și cu alți frați ai lor pentru nişte părți de ocină ce a avut Necula în Iurceni moșie și cumpărătură... / Mers-am la sat la Iurceni și am strâns mulți oameni buni, din sus și din jos, megieși, anume Gavril din **Cojușna**, Paniș ot **Volosăni**, Ionașcu Spănachi ot **Dânceni**, Surucean, Simion Plămădeală ot **Boghiceni**, Ion ot tam (de acolo), Ion Cărăbăț căpitan, Neculai ot **Ciuciuleni**, Dănilă ot **Cornești**, Constandin ot tam, Constandin ot **Nisporeni**, Gheorghe din **Petrosul**, Afteni Vărzariu ot **Vărză-**

---

[756] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 167, pp. 189, 199

[757] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 220, pp. 249, 250

rești, Latsor ot **Mereșeni**, Bosii ot tam și mulți oameni buni, și am socotit de pe drese și de pe zapise ce au avut de cumpărătură și le-am ales toate părțile”[758].

1670, mai 3: Tofana, fata Piţorcăi din **Iurceni**, vinde lui Vasile Nuhitu (Nohit) din Iurceni, „drept un cal cu căruţă… partea tătâne-meu Vasile Piţurcă… dinaintea a mulţi oameni buni şi bătrâni, anume Constantin preotul din **Soltăneşti**, Ionaşco ot **Petrosul**, Gavril Vărzaru, Mărian şi Ştefan ot **Vărzăreşti** şi alţi oameni buni”[759].

1728, iunie 5: Zapisul lui Andrei Turcu, în care mărturiseşte „cu sufletul cum a venit Iftodi Strătan, ginerele meu, şi cu Arvasia, soacră-sa, de ne-au întrebat de seminţie şi am dat că este de sămânţa mea, nepoată de văr primar. Deci unde avem moşii, prin **Vărca**, în **Pitrosul** şi prin alte selişti pe unde avem noi, are şi nepoată-mea, şi ginerele meu Iftodi Strătan. Deci, unde vor merge, pe unde avem noi moşii şi ar fi alţi răzeşi, să n-aibă a-i împinge, că-i sângele meu şi neamul meu, şi când m-au întrebat s-au întâmplat Ionăş, Ghilţu şi Glororaşco Băriacul, şi pentru credinţă ne-am pus şi degetele”[760].

---

[758] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 86, pp. 107-110

[759] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 94, p. 122

[760] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 142, p. 166

PILDEŞTI

(fostul sat Childeşti, comuna Cordun, Neamţ).

1628, iulie 27: Porunca lui Miron Barnovschi voievod, dată slujbaşilor domneşti, „câţi veţi îmbla cu slujbele domniei mele la ţinutul Romanului… Dau-vă de ştire că s-a jeluit călugării de la sfânta mănăstire Agapia pe voi, zicând că le luaţi bucatele sfintei mănăstiri pentru cisla satului **Childeştilor**. Drept aceea… voi să aveţi a lăsa în pace bucatele sfintei mănăstiri, să nu le trageţi, nici să le luaţi pentru cisla Childeştilor"[761].

1632, aprilie 29: Întărit de Alexandru Iliaş voievod mănăstirii Agapia, care primeşte uric pentru „un sat, anume **Childeştii** pe Moldova, care sat a fost al nostru, ascultător de ocolul târgului Roman, care sat a fost dat şi miluit sfintei mănăstiri de însuşi răposatul Petru voievod, cu mare blestem"[762].

1901: „**Pildeşti**, comună rurală în judeţul Roman, plasa Moldova, spre nord-est de orașul Roman, la 9 km de de el și la 10 km de reședința plășii, pe malul stâng al râului Moldova și aproape de vărsarea pârâului Ciurlicul în el. Populaţia comunei, în majoritate unguri, e de 220 familii sau 803 suflete, din care 218. contribuabili. Are o biserică catolică şi o şcoală mixtă, care a fost frecventată, în 1899-1900, de 54 copii. Ungurii ţin de parohia catolică

---

[761] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 385, p. 530

[762] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 40, pp. 41, 42

Săbăoani. Este legată cu oraşul Roman prin şosea. Despre satul Pildeşti vorbeşte o hotărnicie de la 21 iunie 1756, care ne spune că era moșie a mănăstirii Agapia”[763].

PILIPĂUŢI

(în Oroftiana din 1824, comuna Suharău, Botoşani).

1632, august 5: Întărit de Alexandru Iliaş voievod fostului pârcălab Simion Pilipovschi şi surorilor lui Greaca, Nastasica, Olena, Solomiia şi Maruşca, copiii lui Mănăilă Pilipovschi, nepoţii lui Ivancu Pilipovschi, care primesc urice pentru „jumătate de sat **Mihalcăuţii** (Mihăileanca, comuna Belousovca, regiunea Cernăuţi, Ucraina), cu moară în pârâul Vilii, şi jumătate sat **Volcăuţii** (Văscăuţi, comuna Văscăuţi, regiunea Cernăuţi, Ucraina), şi cu eleşteu şi cu moară despre izvorul Vilii, şi jumătate sat **Zubriceni** (comuna Zăbriceni, raionul Ediniţa, Moldova), sub Terebna, cu locul de moară în Ciuhur, şi satul **Blişcinăuţi** (comuna Bleşteni, raionul Ediniţa, Moldova), tij sub Terebna, şi satul **Înşâneţul** (Iujineţ, Bucovina), pe Nistru, şi satul **Diiacăuţii, ce se numeşte Briceni** (oraş, Moldova), cu locul de eleşteu şi moară în Vilnia, şi satul **Vişineva** (Vişneva, regiunea Cernăuţi, Ucraina), pe Nistru, şi a patra parte de satul **Siliştea** (comuna Seliştea, regiunea Cernăuţi, Ucraina), cu loc de moară pe acelaşi pârâu, şi a treia parte de satul **Pilipăuţii** (comuna Suha-

[763] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul IV, Bucureşti 1901, p. 719

rău, Botoşani) şi a şasea parte din satul **Orăşăni** (Bucovina), ce sunt pe Prut, şi a şasea parte din satul **Nipolcăuţii** (Nepolocăuţi, Bucovina) şi a şasea parte din satul **Bârnova** (raionul Donduşani, Moldova), şi a şasea parte din satul **Şăndreni** (Şendriceni, comuna Mămăliga, regiunea Cernăuţi, Ucraina), şi a şasea parte din satul **Negreştii** (Negreni, comuna Mămăliga, regiunea Cernăuţi, Ucraina)"[764].

1637, mai 25: Măruşca Tăbăneasa şi fiul ei Darie vând marelui logofăt Gavrilaş „toate părţile lor ce li se vor alege din satul **Pilipăuţi** (în Oroftiana, comuna Suharău, Botoşani), în preţ drept 40 galbeni ungureşti"[765].

1637, iunie: Carte de împuternicire şi hotarnică, dată de Vasile Lupu voievod logofătului Gavrilaş (Mătiaş) şi „dregătorului său", „ca să fie tari şi puternici a ţine şi ara hotarul **Pilipăuţilor**, pe unde şi-au hotărât Pilipovschi cu Simionel din Pilipovschii: Ruda, din obârşia pârâului, în curmeziş, drept la deal, pe din jos de dealul ce se cheamă Beuzu, pânî într-un pârâu ce merge prin mijlocul Lăpuşnei. Şi-a pus şi brazde, chip de semne, Pilipovschi, cu voia lui Simionel de acolo, şi aşijderea din obârşia Rudei, pe o vale ce cade într-altă vale, ce se cheamă Ciornoloze, unde a fost un pod, iar de acolo Ciornolozel în jos, până unde cade în Prut, unde se adună hotarul Pilipăuâilor cu al Molniţei"[766].

---

764 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 166, pp. 209, 210

765 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 109, pp. 105, 106

766 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 111, p. 107

1901: „**Pilipăuţi**, comună rurală în partea de nord a plăşii Herţa, judeţul Dorohoi, formată din satele: Cotul Sanihăul, Lunca, Molniţa și Pilipăuţi (Satul Mare), cu reşedinţa primăriei în satul Pilipăuţi. Are o populație de 598 familii sau 2.584 suflete; 4. biserici, deservite de 2 preoţi, 2 cântăreţi şi 2 pălămari; 2 școali mixte, în Pilipăuţi şi Molniţa, care au fost frecventate, în 1899-1900, de 98 elevi; 1.596 hectare 90 ari pământ sătesc, 2.469 hectare 44 ari câmp, 763 hectare 36 ari pământ proprietăresc și 4 pogoane vie. Vite: 755 vite mari cornute, 240 cai, 1.957 oi, 9 capre şi 574 râmători. Sunt 82 stupi cu albine. / **Pilipăuţi**, sat pe moşia cu același nume, în comuna Pilipăuţi, formată din două sate: Lunca, cu 536 suflete, şi Satul Mare, cu 756 suflete, şi cu întinsă privire asupra satului Noua Suliţa de peste Prut, care, după unele documente, s-ar fi numit din vechime Climăuți. Proprietatea moșiei este a doamnei Ruxandra Sofian. Are 2 biserici, una de zid, cu hramul Naşterea Maicii Domnului, făcută, la 1844, de spătarul M. Holban, și a doua mică, de lemn, cu hramul Adormirea Maicii Domnului, făcută de locuitori, la 1778, şi ambele deservite de 1 preot, 2 cântăreţi și 2 pălămari; o şcoală mixtă, condusă de 1 învăţător și frecventată de 48 elevi. Locuitorii împroprietăriți au 932 hectare 36 ari pământ; iar proprietatea moșiei, 1.097 hectare 6 ari câmp şi 716 hectare 10 ari pădure. Pâraiele ce trec pe moșie sunt: Baranca, Pojina şi Herţușca. Drum principal este acel de la Herţa şi Mamorniţa la Darabani. Hotarele moşiei sunt cu Movila, Molniţa și râul Prutul”[767].

---

767 Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul IV, Bucureşti 1901, pp. 719, 720

PINCEŞTI

(sau Pănceşti, comuna Horgeşti, Bacău).

1490, martie 15: Întărit de Ştefan voievod, odată cu împărţirea moşiilor între „Isaiu de la Răcătău, şi nepotul lui de soră, Pătru Farcaş, şi sora lui, Marta, fiii Stanei, şi nepotul lui de frate, Toma şi sora lui Anna, fiii lui Danciul, de bună voia lor, şi au împărţit ocina lor dreaptă, satele anume: Gălăşeşti, la gura Răcătăului, şi mănăstirea care este la gura Dieneţului şi cu toate poienile care ascultă de ea, şi Pănceştii, şi Horjeştii şi jumătate din Năneşti, unde a fost Galeş. Şi s-a cuvenit slugii noastre Isaiu, în partea lui, satele anume: Horjeştii, şi jumătate din Năneşti, unde a fost Galeş, şi a treia parte din Pănceşti, iar nepotului său de soră Pătru Farcaş şi surorii lui Marta li s-au cuvenit, în partea lor, satele anume: jumătate din Găleşeşti, la gura Răcătăului, şi a treia parte din Pănceşti, şi jumătate din mănăstire şi cu jumătate din poieni, iar nepotului său Toma şi surorii lui Anna li s-au cuvenit, în partea lor, jumătate din Găleşeşti şi a treia parte din Pănceşti, şi jumătate din mănăstire şi cu jumătate din poieni”[768]. Hotarul, din veac.

1546, aprilie 15: Întărit de Petru (Rareş) voievod surorilor Marta şi Mica, fetele Anei, care primesc, „din

[768] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 72, pp. 133, 134

ispisoc de împărţeală ce l-a avut mama lor Ana de la părintele nostru Ştefan voievod, a patra parte din satul **Gălăşeşti** (la Gura Răcătăului, inclus în Pănceşti[769], Bacău), partea cea din sus, dinspre apus, a patra parte din **Mânăstirea** şi a patra parte din **Poiane** (sau Poieni, în Găleşeşti, inclus în Pănceşti[770], Bacău), ca să le fie lor uric cu tot venitul"[771].

1618, martie 21: Întărit de Radul voievod fraţilor Vasile Bucium, Gligorie, Anghelina, Crăstina, Tofana şi Axinia, feciorii răposatului Bucium vornic… „dintr-a patra parte de **Gălăşeşti**, ce este în gura Răcătăului, dinspre apus, jumătate, cu locuri de 2 mori, iarăşi jumătate, şi dintr-un loc de deal, din partea de sus, jumătate, şi de la mănăstire, din partea de sus, iarăşi jumătate, şi de sub pădure, dintr-a patra parte, iarăşi jumătate, ce este în ţinutul Agiudului, cumpărătură de la Toma, Dumitraşco şi Andrei, feciorii Danciului Hurea pârcălab şi de la feciorii fraţilor lui Condrea şi Ionaşco, drept 1.700 zloţi tătăreşti… / altă parte de ocină din satul **Horjeşti** şi din **Năneşti**, cumpărătură de la Mărica şi de la nepotul ei Petrea, feciorii Câtei, drept 250 zloţi… / o bucată de pământ din satul **Hoteştii** (Oteştii), dinspre apus către Răcătău, din ispisoc avut de tatăl lor de la Pătru vodă, drept 25 zloţi tătăreşti"[772].

---

769 Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 106

770 Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 196

771 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XVIII, Iaşi 1927, pp. 209, 210

772 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XX, Iaşi 1928, pp. 239. 240

1623, iunie 25: „Suret de pe copia ce a arătat sfânta episcopie, adeverită de Costandin Leondari şi de răposaţii boieri Lupul Balş vornic şi de Manolachi Dimachi vornic, din 1812, septemvrie 4, încredinţată, iar copie fără nici un văleat: / Milostive şi luminate doamne, rugămu-ne şi dăm ştire domnii tale că au venit popa Vasili de **Găleşăşti** (sat la Gura Răcătăului, inclus în Pănceşti, Bacău) şi cu călugării de la mănăstire de la **Dieneşti** (sat şi mănăstire pe Dieneţ, Bacău) cu cinstite cărţile mării tale, scriind la noi pentru o ocină şi moşie a lor ce a fost vândută de nişte unchi a lor Condei lui Bucium, vornicului celui mare, iar Condei Bucium au fost dat-o ficiorului său Vasilie Bucium. Deci Vasilie Bucium au ţinut-o până în zilele lui Ştefan vodă, iar când au fost în zilele lui Ştefan vodă datu-i-au o slujbă lui Vasilie Bucium. Deci dintr-ace slujbă au rămas cu nişte bani câţiva datori domnu-său; altă n-au avut ce da şi cu ce să plătească, ci au vrut să vândă ace ocină să-şi plătească capul şi datorie, iar giupâneasa Mărica n-au vrut să cumpere, alţii au dat şasăzăci şi şasă lui Ştefan vodă… 13 boi şi vaci de la [lipsă] Deineţi de au răscumpărat ace moşie din Găleşăşti şi au dat mănăstirii Diineţului [lipsă] şi nepoţilor săi să se hrănească, iar Vitoltie au dat 11 vite de au plătit pe frate-său anume se amestecă [lipsă] pre a sa ocină. Deci, i-au chemat popa Vasilie şi călugării pre Vitoltie, la noi, să-i giudecăm şi să alegem parte, iar Vitoltie n-au vrut să vie după cărţile mării tale. Noi aşa ştim şi mărturisim cu sufletele noastre şi de va fi pre vreun giurământ om şi giura. Să hii domnia ta sănătos, amin”[773].

[773] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 93, pp. 137, 138

1625, martie 9: Întărit de Radul voievod păhărnicelului Dingan din satul **Oteşti**, ţinutul Adjud, în baza unui zapis de mărturie, semnat de Vasile păhărnicel, Vasile medelnicer, popa Gligorie, Toader şi Verenţa din **Găleşeşti**, care adeveresc faptul că Dingan a cumpărat „a treia parte de ocină din satul Oteşti. Cu tot venitul ei ce se va alege, de la Părasca, fiica lui Isac, nepoata popii Cârstea, strănepoata lui Bălaci. Şi de asemenea a cumpărat partea de ocină a lui Ion şi fratelui lui Ştefan, fiii lui Sacul, tot din acelaşi sat Oteşti, pentru 11 zloţi ungureşti… Şi de asemenea a cumpărat o parte de ocină de la Vlas Vişescul”[774].

1633, februarie 2: Zapisul vornicului de gloată Petre, în care mărturiseşte „cum a venit înaintea noastră Bejan, feciorul lui stan din târgul **Agiud** (Adjud), de şi-a dat a sa dreaptă moşie din sat din **Conţeşti** (comuna Sascut, Bacău), ce se va alege partea mâne-sa Sărădicăi, fata lui Dragoman vătaful... Petrei lui Mătcu, pentru că i-a fost furat nişte cai şi s-au găsit de faţă la Bejan şi la alţi soţi ai săi. Deci şi-a plătit capul de-nchisoare cu această moşie, dinaintea Petrei lui Mătcu, pentru acei cai. Şi au fost la această tocmeală Gligorie Susanul de **Torceşti** (comuna Umbrăreşti, Galaţi), Fătul de **Micleşti** (lângă Şişcani, oraşul Adjud, Vrancea), Nene şi Gheorghe de **Mihileşti** (lângă Pădureni, oraşul Mărăşeşti, Vrancea), Vasile de **Găleşeşti** (lângă Pânceşti, Bacău), Iuraşcu de **Măţcani** (între Corbeasca şi Gherdana, comuna Tătărăşti, Bacău),

[774] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 289, pp. 358, 359

Procopie de **Bărăşti** (Bereşti, comuna Sascut, Bacău) şi mulţi oameni buni”[775].

PIPERCANI

(Pipărcani, lângă Zorleni şi Banca, Vaslui)

1632, iunie 28: Zapisul lui „Ion Carapotona şoltuzul şi cu 12 pârgari din târg de **Bârlad**”, în care mărturisesc vânzarea făcută de Măriica, fata vistiernicului Ifrim, şi de nepoţii săi Toader, Gligorie, Măriia şi Irina, feciorii Ursului, nepoţii vistiernicului Ifrim, care „şi-au vândut a cincea parte de sat din **Bujoreni** (înglobat în Zorleni, Vaslui) şi din **Pipărcani** (Pipercani, lângă Zorleni şi Banca, Vaslui) şi din **Băcsăneşti** (lângă Zorleni şi Banca, Vaslui), de la Bârlad şi cu vad de moară în Bârlad, ce au avut de la părintele lor Ifrim vistiernicul, cumpărătură de la jupâneasa Măgdălina, fata lui Ionaşco, nepoata Mihului medelnicerului”; / Şi iar a vândut Măriica… dintr-a cincea parte din sat de Bujoreni, şi din Pipărcani, şi din Băcsăneşti… şi dintr-a cincea parte din **Mastatici** (la nord de Zorileni, Vaslui), partea lor cumpărătura lui Ifrim vistiernicul de la fraţii Gligorie şi Vasile, feciorii Anghelinei, nepoata Mihului medelnicerul. Şi o au vândut Pântei şi fratelui său Boului, drept 100 de lei bătuţi”[776].

[775] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 284, p. 364

[776] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 132, pp. 168, 169

1632, octombrie 16: Întărit de Alexandru Iliaş voievod fraţilor Pânte şi Boul, care primesc uric, în baza unui zapis de mărturie al şoltuzului Ioan Carapotona şi al celor 12 pârgari din **Bârlad**, pentru „a cincea parte din satul **Bujorenii** (sat înglobat în Zorleni, Vaslui) şi din **Pipercani** (comuna Banca, Vaslui) şi din **Băcsăneşti** (lângă Zorleni, comuna Banca, Vaslui), pe Bârlad, cu vad de moară pe Bârlad", cumpărate de la Mărica, fiica lui Ifrim vistiernic, şi de la nepoţii lui de fii Toader, Grigore şi Mărica, şi de la Erina, fiica lui Ursul, moşiile cumpărate de bunicul lor Ifrim de la Măgdălina, fiica lui Ionaşco, nepoata de fiu a lui Mihul medelnicer… drept 100 taleri de argint"[777].

PIPIRIG

(azi, comună în judeţul Neamţ).

1473, decembrie 9: Întărit de Ştefan voievod lui Stan Horja, care cumpărase, cu 120 zloţi tătăreşti, de la fraţii Dan Socul şi Porcar, „un sat care este sub Capul Piscului şi o fântână care se cheamă fântâna lui Peperig şi un loc de iaz unde este piua lor"[778]. Hotarul, din veac.

1774, iunie: Satul **Pipirigul**, ţinutul Neamţului, ocolul de Sus, după recensământul lui Rumeanţev[779],

[777] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 228, pp. 284, 285

[778] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 196, pp. 294, 295

[779] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 23

aveau **toată suma caselor 38**. Rămân birnici 39. / **Birnici**: Gavril Puţiliga / Ion Puţiliga / Toader zet (ginere) lui Puţiliga / Grigore Puţiliga / Toader Puţiliga / Andrieş Zugre / Luca Ţârde / Neculai Ţârde / Radu, bârsan / Toader, faraoan / Vasile, muntean / Ioniţă Ţăran / Ursul, bârsan / Gheorghe Baboe / Macsin, muntean / Ion, dohotar / Andrei Dolhăscu, holtei cu mamă / Nistor brat (frate) lui / Gheorghiţă Dolhăscul / Ştefan Criangă, bârsan / Toader Floce / Ioniţă Gabăr / Ion, bistrician / Vasile Gabăr / Agapi Loghin / Stan, bârsan / Petre Leucă / Simeon Rogojan / Ion, sasul / Vasile Babete / Ioniţă Loghin / Ştefan Tărâţă / Vasile, fiul lui / Vasile Harpa / Toader Moroşan / Neculai Cujbă / Mihăilă Harpa / Ion Harpa.

1901: „**Pipirigul**, comună rurală în judeţul Neamţ, situată în partea dinspre vest a plăşii de Sus-Mijlocul, între plasa Piatra-Muntele şi judeţul Suceava, pe pârâul cu același nume și pe cursul superior al pârâului Ozana, la 62 km de orașul Piatra. E formată din cătunele: Pipirigul, Plutonul, Boboești, Agapieni, Cujbeni, Dolheşti, Pițilăgeni şi Tărâţeni, cu o populaţie de 588 familii sau 2.582 suflete, din care 509 contribuabili. Dintre locuitorii împroprietăriți în 1864 sunt astăzi: 155 care trăiesc şi-şi stăpânesc singuri pământurile lor; 146 care stăpânesc ca urmași; 8 care stăpânesc pământurile altora. Dintre locuitorii împroprietăriți în 1878, sunt astăzi: 20 care-și stăpânesc singuri locurile; 24 ca urmași ai celor împroprietăriţi şi 41 de locuitori care, deși însurați și cultivatori de pământ, n-au nici un fel de proprietate. Agricultura se face pe o întindere de 1.540 hectare. Imașul (suhatul) are o întindere de 179 hectare 72 ari şi nutreşte un număr de 8.867 vite. / Are: 3 biserici, deservite de 3 preoți și 3 eclesiarhi; o şcoală mixtă în Pipirig şi o şcoală de cătun în

Pluton, care au fost frecventate, în 1899-1900, de 58 copii; 5 pive pentru făcutul sucmanelor; 6 mori de apă; 2 herăstrae pentru exploatarea pădurilor. Comunicaţia cu satele vecine se face printr-o șosea ce duce. de la satul Pipirigul, în şoseaua Mănăstirea Neamţul-Vânători, trecând prin satul Piţilăgeni; spre vest de la satul Pipirigul, la satul Boboteni, printr-o șosea ce începe din precedenta, în apropierea satului Pipirigul (k. 21-22) şi trece prin satele Dolheşti şi Plutonul, pe la muntele Petru Vodă, dând în Valea Largului, prin mai multe poteci. / **Pipirigul**, sat în comuna Pipirigul, situat pe valea pârâului cu același nume, la 62 km de oraşul Piatra şi la 22 km de Neamţul. Are o populaţie de 521 suflete, din care 111 contribuabili; 1 biserică, deservită de 1 preot şi 1 dascăl; 1 şcoală mixtă, frecventată de 35 elevi (1899-1900); 1 pivă pentru sucmane; 2 mori de apă. Vite: 160 boi, 174 vaci, 150 junci, 33 cai, 1.000 oi şi 100 râmători”[780].

PIRIPICENI

(sau Pripicenii, Orhei, Moldova).

1785, martie 15: Zapisul lui Mihalache căpitan ot **Chiperceni**, din ţinutul Orhei, în care mărturiseşte că a luat de la mare vornic Iordachi Canta 25 de lei „pe a şaptea parte ce am în moşia **Piripicenii** ot ţinutul Orhei, fiind părtaş la acea a şaptea parte şi Pupul Batcu”[781].

---

[780] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul IV, Bucureşti 1901, pp. 721, 722

[781] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 275, pp. 305, 306

1786, mai 29: Răzeşii Tusii Laşcu, Dănilă Laşcu, Ichim Laşcu, Ioni, Rofti Laşcu, Ion Paciul nepot Cârstinii, Agapi Paciul, Gavril călăraş şi Ispir din moşiile **Pripicenii, Măgireştii** şi **Roşcana** informează pe boierii hotarnici că au „am primit să se hotărască, după cum scrie cartea gospod"[782].

1786, iunie 12: Răzeşii din **Piripicenii**, ce este în ţinutul Orheiului, Tudosii Laşco, Dănilă Laşco, Cozma Laşco, Irofte Laşco, „cu alţi fraţi şi răzeşi ai lor din moşia aceasta şi alţi megieşi şi împrejuraşi, anume Dumitraşco Moisăi, răzeş de **Horghineşti**, Alexandru Costin tij (la fel), Vasile tij, Savin Şelarul tij,Toader Jiianul tij, Nanie răzeş din moşia **Sămăşcanii**, Ioniţă Munteanul tij, Ioniţă Soltan tij, Moisă Fus tij, Constandin Brahă diacon tij, Ioniţă Toma tij, Nica ot **Găozăni** răzeş de **Pecişte**, Vicol brat (frate) Nica tij, Mateiu Costin tij, Gheorghiţă Bătog vornicelul ot tam (de acolo), Toader Popa vechilul vornicului" vând fostului mare vornic Iordache Cantacuzino „moşia **Piripicenii**, ce este la ţinutul Orheiului… cu tocmeală 90 bani stânjenul"[783].

---

782 Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 280, p. 310

783 Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 283, pp. 318-320

PIROTEŞTI

(lângă Oleşeşti, comuna Ţifeşti, Vrancea).

1639, septembrie 22: Murgină de Oleşăşti vinde părcălabului Dabija şi jupânesei sale, drept 15 galbeni, „o vie… de mâna mea făcută în sat **Oleşăşti**, pe loc de cumpărătură… vândută de soacră-mea Neacţa, lui Giurcei, lui Porumbriu de **Piroteşti** (lângă Oleşeşti, comuna Ţifeşti, Vrancea), însă fără moşie, că moşia am vândut-o deosebit. În tocmeală ne-au fost Petrea căpitanul, Gligoraşcu Bejan, Ştefan Bejan, Arhip ce a fost cămăraş, Bârlădean ce a fost comis”[784].

PISCANI

(comuna Tuluceşti, Galaţi).

1628, ianuarie 18: Zapisul marilor boieri divaniţi, în care mărturisesc cum au venit în faţa lor Părasca şi fiul ei Andreian, şi nepoata ei Solomia, fiica lui Petrea, fratele Părascăi, toţi fiii lui Huruian din satul **Piscani**, în ţinutul Covurluiului… şi au vândut a cincea parte din tot satul

---

[784] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 242, p. 242

Dănceni, care este în ţinutul Tecuciului… lui Istratie Bolea ceaşnic şi cneaghinei lui”[785].

1628, august 15: Porunca lui Miron Barnovschi voievod, dată lui Ionaşco şi Pavel Roşca de a cerceta pâra răzeşilor Văscan, Boben, Florea şi alţii din **Tuluceşti** (în Covurlui, Galaţi) împotriva marelui armaş Apostol „pentru satul **Vorniceniceni** (în Covurlui, Galaţi) de la Covurlui, zicând că acel sat nu este ocină dreaptă armaşului, ci-l ţine fără ispravă şi le face împresurătură… Apostol zis-au că este acel sat drept de moşie socrului său, lui Nicoară armaşul, şi alt nimeni n-a avut nici o treabă cu acel sat… iar tu să strângi pe ceşti oameni, anume Mihăilă Giuneş, Ion Grămadă din **Şiviţă** (în Covurlui, Galaţi),Toader din **Frumuşeşti** (satul Frumuşiţa, în Chigheci, Moldova), Toma tatăl lui Mângâie, Miloş, Nicoară Calo, Dumitru Plătic, Teatiul Boul de **Vlădeşti** (în Covurlui, Galaţi), Ion Ghidimon de **Tuluceşti**, Ion de **Piscani** (în Covurlui, Galaţi), Pavel Roşca şi Buculei hânsar de **Ţipeni** (satul Sipeni, în Fălciu, Vaslui), şi să socoteşti cum vei afla mai cu dreptul cu sufletele acestor oameni”[786].

---

785 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 298, pp. 408, 409

786 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 395, pp. 542, 543

PISCANI

(lângă Vlădeni, comuna Cavadineşti, Galaţi).

1632, mai 8: Zapisul lui Petrea cheptănariul din **Hănăseni**, prin care mărturiseşte a dăruit partea lui de ocină, „jumătate din un bătrân, partea Petrei cheptănariul din sat din Hănăseni şi din silişte de la Ştiubei… Angheniei, fetei lui Stavăr pârcălab, ce-a fost vornic de poartă… i-am dat ei, dinaintea poporului, în ziua de Văznesenie, ce se cheamă rumâneşte Ispasul, şi dinaintea preotului Chirilă din sat de **Piscani**”[787].

1639, iunie 30: Întărit de Vasile Lupu voievod fostului vameş Conde şi feciorului său Ion, care primeşte uric pentru „a lor dreaptă ocină şi moşie din sat din **Măstăcani** (comuna Măstăcani, Galaţi), ce este în ţinutul Covurlui, pe unde le-a hotărât şi le-a stâlpit Dondoş, hotnogul de curteni, şi Dumitru uricarul, cu oameni buni şi bătrâni, megieşi, anume: Constantin aprod ot **Pogăneşti** (comuna Stănileşti, Vaslui), Manta ce a fost pârcălab, Pavăl căpitanul, Toader iuzbaşa, Horga cel bătrân şi Mafteiu Oaeş de **Folteşti** (comuna Folteşti, Galaţi), Neniţa şi Bărbânţă de **Fârţăneşti** (comuna Fârţăneşti, Galaţi) şi Ionaşco din **Piscani** (comuna Cavadineşti, Galaţi). / Şi li s-a venit al şaselea bătrân din vatra satului, din ţarină, din vii şi din nămaş, pe unde le-au stâlpit. Şi din ţară de li s-a venit din Valea lui Ernilă, în jos, pe Valea Părului, până

---

787 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 65, pp. 69, 70

unde au pus stâlp de piatră, 19 pământuri, cu oamenii săi, de nu vor fi vândut, şi 3 pământuri de pe piscul Crumădzuaei, şi 3 pământuri de pe Crumădzuae, şi din ogoare din gura văii Părului, iar trei pământuri şi jumătate şi trei pământuri şi a treia parte spre piscul Horileşcei dinspre sat, de către Valea Părului, şi un pământ în dealul Bogziei dinspre răsărit, şi 6 pământuri din ţarina din sus, iar din partea din sus. Şi 5 pământuri şi jumătate în ţarina deasupra Ceretului, însă din jos, şi 7 pământuri ce i s-au venit în ţarina deasupra satului dinspre răsărit, iarăşi din sus. Şi 14 pământuri din hotarul din sus, din şesul Prutului, şi cât ţine peste tot, până în malul Prutului, cu tot venitul din bălţi şi din gârle. Şi din izvorul Ceretiului, a şasea, cu loc de două vii în sus, până-n acela hotar din sus. Şi toate pământurile sunt câte de 32 de paşi. Şi din vii li s-au venit 99 de paşi în frunte şi s-au pus pietre. Şi din nămaş de vii, iarăşi li s-au venit 110 paşi în frunte”[788].

1645, martie 16: Cârstiian, feciorul Măriei, nepotul lui Gavril, sora lui Tiliman şi a lui Petrilă, din satul **Vorniceni** (comuna Tuluceşti, Galaţi), dăruieşte Măriei de Bancovici, „drept sufletul mâne-mea Mărie şi drept sufletul meu, ca să ne fie pomană în veci… toată partea mâne-mea Măria din satul **Fauri** (azi Poşta Elan, comuna Vutcani, Vaslui), ce este pe valea Bancovicilor, mai sus de **Piscani** (lângă Vlădeni, Galaţi), ce se împarte cu răspopul Mihăilă şi cu Dămian Ciorоiul… dinaintea poporului şi a bisericii, a popii lui Eftimie din **Popeşti** (comuna Micleşti, Vaslui), Miron Şuşman de **Giurcani** (comuna Găgeşti, Vaslui), Ionaşco Fâsteci, Oarţa de **Păgăceni** (lângă Popeni, Vaslui), Nistor a Flocoasei, Caza-

[788] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 157, pp. 170, 171

noschi şi mulţi oameni buni”[789].

1646, februarie 2: Se împart între moştenitori „ocinile unchiului nostru Miera pârcălabul şi alte moşii, care au fost neîmpărţite, de la moşii noştri. / Şi s-au venit în partea lui Grigore Ureche vornicul satul **Mănceştii** (pe Bâc, în Lăpuşna, Moldova), ce sunt pe Bâc, la ţinutul Lăpuşnii, şi jumătate de sat **Criceşti** (comuna Micleşti, Vaslui), ce este în ţinutul Vasluiului, şi partea din **Pădureni** (lângă Popricani, Iaşi), ce se va alege, ce este în ţinutul Iaşilor, de moşii şi de cumpărătură ale mătuşii noastre, a Berhecioai. / Şi lui Isac Mesehănescul, nepotul lui Toader Jorea, s-au venit jumătate de **Piscani** (lângă Vlădeni, Galaţi), jumătate de **Măciucaşii de Jos** (la nord de Ciotolom, Vaslui) şi părţi ce se vor alege din **Leurdeşti** (comuna Tamaşi, Bacău). / Aşijderea, s-au venit în partea lui Ionaşco Jorii fost vornic, feciorul lui Simion Jorii, şi lui Gligoraşco, nepotul său, jumătate de **Măciucaşii de Jos,** jumătate de **Rupturi** (lângă Iveşti, Galaţi), jumătate de **Bârzăeşti** (Bârzăieşti, pe Bârlad, ţinutul Tutova, Vaslui) şi jumătate de **Sauleşti** (Săuleşti, comuna Vetrişoaia, Vaslui). / Şi lui Gheorghe Ştefan mare sulger, Roşcăi fost vistiernic, lui Cărăiman fost pitar, lui Pavăl vornic de gloată, lui Ionaşco Rusul pârcălabul şi Sturzăi, nepoţii Solomiei Mogâldoaie, li s-au venit, în partea lor, jumătate de **Piscani**, jumătate de **Măciucaşii de Jos**, jumătate de **Măciucaşii de Sus** şi partea ce se va alege din **Româneşti** (lângă Bălăbăneşti, Galaţi)”[790].

---

[789] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 30, p. 23

[790] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 284, p. 224, 225

PISCANI

(în braniştea Bohotin, Iaşi).

1633, august 9: Întărit de Moise Moghila voievod vornicului de gloată Dumitru Leoau, care primeşte uric pentru „un sat anume **Piscanii** (în braniştea Bohotin, Iaşi), pe Prut, în branişte, cu moară în dubase pe apa Prutului, ce acel sat este drept de moşie domniei mele, iar mai dinainte vreme a fost ascultând de ocolul Iaşilor… căci a dat patru cai, biciuluiţi drept 200 de galbeni, pentru treaba ţării”[791].

1634, iulie 11: Întărit de Vasile Lupu voievod vornicului Dumitru, care primeşte uric „pe sat, pe **Piscani**, pe Prut, în branişte, în ţinutul Eşilor, dat lui Dumitru vornicul de la Moise vodă, care sat a fost dreaptă moşie a lui Moise vodă, şi l-a dat lui Dumitru vornic pentru a lui dreaptă slujbă, ce a slujit la Ţarigrad în trebile ţării şi a dat 4 cai în trebile ţării, drept 200 ughi ungureşti”[792].

1646: Donosie, nepotul lui Gherasim de **Bogzeşti** (comuna Budăi, raionul Teleneşti, Moldova) vinde vornicului Apostol, drept 20 lei, „partea mea din sat din **Braviceni** (Bravicea, comuna Bravicea, raionul Călăraşi, Moldova), ce este pe Răut, în ţinutul Orheiului… dinaintea vornicului Ionaşco şi Sturdzii de **Piscani** (în bra-

---

791 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 342, p. 435

792 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 187, p. 208

niştea Bohotin, Iaşi), Mihalcea de **Braviceni**, popa Istratie cel domnesc de târg de **Orhei**, Moisăi Frăţiman şi Maftei Săpoteanul de **Văsiiani** (Văsieni, comuna Leuşeni, raionul Teleneşti, județul Orhei, Moldova), Ştefan Popăscul de **Ghermăneşti** (comuna Suhuluceni, raionul Orhei, Moldova) şi a mulţi oameni buni”[793].

PISCANI

(pe Răut, Orhei-Lăpuşna, Moldova).

1666, martie 26: Gligoraş, feciorul Duduţei, nepotul Gorei din Piscani de pe Răut, vinde lui Ilie Sturdzea, drept 20 lei, „toată partea mamei mele Duduţa din satul **Piscani**… dinaintea lui Nacul stolnicul, Apostol Postelnul fecior Catargiului, Toader Beişor, Leca ce-a fost pârcălab, Ermulai preotul cel domnesc din **Orhei**, Vasile vătahul de sineţari”[794].

1692: „Izvod de moșii ce avem de pe moșii (bunicii) noștri, și anume de pe tatăl nostru Istrate Caroian și de pe mama noastră Soltana de Pistrueni, de pe Răut, ce avem de pe strămoșul nostru de Pistrueni, ce a fost vistiernic mare, a opta parte din sat din **Pistrueni**, sat întreg, cu amândouă fețele Răutului, partea Rusoii, a fetei Pistruiului, și a opta parte din **Ciolănești**, cu a patra parte din jumătate de sat din **Coșniță**, de pe Ciorna, și a opta

---

793 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 268, pp. 212. 213

794 Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 181

parte din jumătate de sat, din sat, partea din jos, din **Crimenciuc**, ce-i în țărmurile Nistrului, și a opta parte din **Olișcani**, ce este în olatul Ciornii, iară partea din jos, și a opta parte din a patra parte din sat din **Suruceni**, de pe Ișnovăți, din parte din jos, și a opta parte din jumătate din sat **Divice** pe Bâc, și a opta parte; aceste sate îmblă în opt părți și ne sunt ocină, moșii, de pe strămoșul nostru Pistruiul vistiernicul. / Și strămoșul nostru Rusul are a patra parte din **Mihălașa**, partea lui Istrate Caroean cu frații săi, cine va fi din Iurculeasă și din Săvușcesă și din Derenoi, și a patra parte de sat din **Piscani**, și a patra parte din sat din **Sămășcani**, partea din jos și iazul din mijloc, cu sălci multe. Aceste părți și ocine sunt de pe strămoșul nostru, de pe Rusul. / Moșie și ocină ce mai avem de pe strămoșul nostru, de pe Ioan Caroeanu, și satul **Crăciuneștii**, sat întreg, ce sunt pe Ciulucu cel mare. Așijderi, un sat întreg, ce se cheamă **Scârnăvii**, ce sunt alăture cu **Crăciuneștii din sus**, cu frații săi, cine va fi din popa Ciui, din Tribăș, din Niță, din popa Taos și din Istrate Caroean, ce ne sunt părți și ocini, ne sunt de pe Ioan Caroianu, strămoșul nostru, și din jumătate de sat din **Năpădeni**, a cincea parte, partea lui Istrate Caroian, fără de alți frați, din partea din sus, iară din partea din jos tij (la fel) din Năpădeni, parte lui Cotârlă, ce-i cumpărată din Andrieș și de mătușa noastră Lupa, fata Prăbăș, 300 ughi (ducaţi ungureşti) a dat când prada lui Vasile vodă, de a răscumpărat cumpărăturile, a patra parte a lui Istrate Caroian și din jumătate de sat din **Fântâne** a patra parte a lui Istrate Caroian. Aceste părți și ocini sunt de pe strămoșul nostru Ioan Caroian moșii. / Și ocina ce avem de pe strămoșul nostru Coromă Lașcul, jumătate de sat de **Drujăni**, ce să cheamă **Cobolta** de Drujinca, și se îm-

parte cu Hăşdienii în două şi din ţărmurile Drujălii, ce se împart în două la Roşestii şi cu Scutăreştii, şi din jumătate de sat din **Titieană** de pe Dele, a şasea parte, parte Andrăchii, fără de alţi fraţi, fraţii Andrăchii după Geantaonul”[795].

PISCUL

(aproape de Tecuci, comuna Piscul, Galaţi).

1495, ianuarie 11: Întărit de Ştefan (cel Mare) voievod, spătarului Clanău, care primeşte uric pentru, „jumătate din satul anume Piscul pe Bârlad, partea de sus, şi jumătate din moara ce este pe Bârlad, iar cealaltă jumătate a aceleiaşi mori să fie a panului Eremia postelnic”[796]. Hotarul, din veac.

1495, ianuarie 12: Întărit de Ştefan voievod postelnicului Eremia, care primeşte uric pentru, „jumătate din satul anume Piscul, pe Bârlad, partea de jos, şi jumătate din moara ce este pe Bârlad, cealaltă jumătate din acea moară să fie panului Clanău spătar”[797]. Hotarul, din veac.

1623, iunie 9: Întărit de Ştefan Tomşa voievod episcopului de Roman Athanasie, ai cărui trimişi sunt

---

[795] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 115, pp. 136, 137

[796] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 156, pp. 289, 290

[797] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 161, pp. 297, 298

împuterniciţi „să ia dijma de la **Burnăreşti** (în Covurlui, lângă Piscul, Galaţi) şi de la **Scripiţeni** (sat în comuna Piscul, Galaţi), şi de la acei oameni care trăiesc pe locul satului **Mogoşeşti** (azi Mogeşti, comuna Independenţa, Galaţi) şi în hotarul Mogoşeştilor, şi hotarul **Lupeni** (comuna Independenţa, Galaţi), şi în hotarul **Peneu** (inclus în comuna Independenţa, Galaţi), ca să ia din zece clăi una mănăstirească, din cinci clăi jumătate de claie de grâu şi din orz şi din miei, de asemenea şi din vin, din zece vedre una mănăstirească"[798].

1774, iunie: Satele **Piscul** şi **Căprioara**, ţinutul Tecuciului, ocolul Privalului, după recensământul lui Rumeanţev[799], avea **toată suma caselor 46**. Scădere rufeturi 6: 1 vornic, 1 vătăman, 2 văduve, 2 nevolnici. Rămân birnici 40. / **Birnici**: Ion Căciuliţă / Mihalcia, rotar / Strătulat, rotar / Grigoraş Timoftii / Vasilachi Călin / Dumitraşcu Căciuliţă / Ioniţă Gurău / Chiriac Prilog / Mihălachi sin (fiu) popii / Ioniţă Vârtosul / Sandul Muscă / Apostu Muscă / Caloian sin (fiu) Iordachi Chirilii / Andreiu Drăghiciu / Costin, tăbăcar / Stan, croitor / Dumitraşcu, năvodar / Gheorghi, tăbăcar / Simeon, năvodar / Toader Chiriac / Vasile Pleşcan / Ilii Toma / Vasile Moroi / Ion Ciocârlan / Stan Roşca, holtei cu mamă / Iftodii Roşca / Andrei Pleşcan / Cristian Tăbău / Mania, muntean / Moisă, muntean / Ion Roşca / Apostol Mărcuţă / Stoica Zbughină / Năstasii Prilog / Grigori Roşca / Antohii Balotă / Miroslav Unchiaş / Sava, croitoriul / Dobria sin (fiu) Crivăţ.

---

[798] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 80, pp. 120, 121

[799] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, pp. 537, 538

1901: „**Piscul**, comună rurală în judeţul Covurlui, plasa Siretului, la 30 km de la Galaţi, așezată între două văi, udate de pâraiele Suhuluiul și Gerul, Se mărginește, la est şi sud, cu moșia Măxineni și comuna Independenţa (despărțită de Suhuluiul); la vest, cu Siretul; la nord, cu pârâul Gerul şi cu Slobozia Conachi. Regiunca dintre Piscul şi Independența este o luncă, semănată cu insulițe, traversată prin mijloc de şoseaua naţională Galaţi-Tecuci și, ceva mai sus, de drumul de fier, care trece prin marginea de nord a satului Piscul. Are două cătune: Piscul și Vameşul; acesta din urmă e situat spre nord-vest, la 4 km de cel dintâi, şi se mai numeşte şi Odaia Pochii (Popii). Locuitorii sunt foşti clăcași şi însurăţei împroprietăriți în 1864 și 1879. Are o populaţie de 400 familii sau 1.536 suflete, din care 220 contribuabili. Suprafaţa teritoriului comunei e de 3.746 hectare 60 ari, din care 1.724 hectare 38 ari arabile, 81,5 hectare pădure de salcie, 6 pădure de gârniță, 1.232 imaș şi fâneţe, 115 vii, 39 hectare 32 ari vatra satului și restul neproductiv și râpi. 703 hectare 56 ari aparțin Statului, cu moșia Piscul-Hârşeşti; 916 hectare proprietății mari particulare, cu trupuri în Vameșul; iar restul sătenilor. În partea dinspre vest a teritoriului comunei e șesul Siretului, ce produce fânețe bune; iar în partea dinspre est şi dinspre nord e Valea Suhuluiului, rezervată numai pășunatului. Vite: boi 493, vaci 404, mânzați 263, viței 190, tauri 6, cai 249; oi 1.902. Cârciumi sunt 7, din care 4 în Piscul și 3 în Vameșul. Sătencele de aci lucrează cânepa și confecţionează ţesături de lână și bumbac. / Are 2 biserici, Adormirea Maicii Domnului, în Piscul, zidită în 1785, sfinţită în 1786, și care s-a clădit din cărămidă şi cu temelia de piatră; Nașterea Maicii Domnului, în Vameș, construită de cărămidă, în 1857, de Hagi Lupu.

Comuna Piscul formează o singură parohie, cu un preot paroh și 3 cântăreţi. Școala, mixtă, în reședința comunci, înființată în 1859, una din cele mai vechi şcoli rurale din judeţul Covurlui, are localul său propriu, construit de stat. S-a frecventat, în 1899-1900, de 83 copii. / Pe teritoriul comunei, pe o întindere de 8 km, trece calea națională Galaţi-Tecuci, străbătând cătunul Vameşul, precum și calea ferată, care are, la Vameș, gara cu acelaşi nume. Până în 1835, comuna Piscul făcea parte din judeţul Tecuci. Moșia aparținea mănăstirei Caşinului. / **Piscul**, sat şi reședința comunei cu același nume, așezat pe un pisc de deal, între văile străbătute de pâraiele Suhaiul şi Gerul, și având o populație de 359 familii sau 1.351 suflete; o biserică şi o şcoală. Suprafaţa teritoriului e de 1.920 fălci, din care 816 fălci arabile, 37 pădure de salcie, 461 fălci imaş, 35 fălci vii, 27 fălci vatra satului și 7 fălci neproductive. Se crede că satul Piscul este vechi de vreo 400 de ani; în vechime se numea Hârșești, după o vale a moșiei din partea de nord, care şi azi poartă aceeași numire. Legenda spune că pe apa dintre Piscul şi Peneul staționau, în vechime, vase plutitoare, dar că. în urmă, apa retrăgându-și cursul, a rămas aici numai o gârlă alimentată de ploi, din vărsăturile Siretului și din matca Gerului. Această gârlă înconjură Piscul din trei părți, aşa că-i dă făptura unei peninsule. Se zice că locuitorii lui au venit din alte trei sate desființate, și anume: Căpriorenii, de la Căprioara, ce astăzi e pădure de sălcii pe malul Siretului, tot în această comună; Mândreștii, veniţi din altă parte a comunei, şi Hârleşti"[800].

[800] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul IV, Bucureşti 1901, p. 724, 726

PISCUL CORBULUI

(lângă Nicoreşti, Galaţi).

1774, iunie 26: Satul **Piscul Corbului**, ţinutul Tecuciului, ocolul Nicoreşti, după recensământul lui Rumeanţev[801], avea **toată suma caselor 69**. Scădere rufeturi 17: 1 vornic, 1 vătăman, 3 nevolnici, 4 chelari, 3 bejenari, 2 văduve, 2 scutelnici, 1 diacon. Rămân birnici 52. / **Birnici:** Neculai Limbă, ce a fost scutelnic dumisale spătarului Cuzei / Constantin Tuchiluş, tij (la fel) / Costantin Voscu / Costantin Tica, tij (la fel) ce a fost scutelnic dumisale spătarului Cuzei / Toader Tica, la fel / Vasili Ilii, la fel / Ioniţă Ilii, la fel / Toader Bătrân, la fel / Ioniţă Canbar, la fel / Neculai Troncheş, la fel / Nistor Troncheş, la fel / Agachii Biciul, la fel / Crăciun Bătrân, la fel / Vasile zet (ginere) lui Brician, la fel / Ichim Brician, la fel / Ilii Troncheş, la fel / Ion Troncheş, la fel / Neculai Raţă, ce a fost birnic la Bătrâneşti / Mihai, muntean, ce a fost scutelnic al dumisale stolnicului Costandachi / Lupul, căsan, ce a fost scutelnic al spătarului Gheorghi Costandachi / Ilii Cherdivară, ce a fost scutelnic al dumisale spătarului Conachi / Gheorghi Agachii, ce a fost scutelnic al serdarului Codrian / Toader, ciobotar, ce a fost scutelnic al dumisale stolnicului Iamandi / Ion Grigori, ce a fost scutelnic al dumisale logofătului Balş / Dumbravă, tij (la fel)

801 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, pp. 573, 574

scutelnic dumisale logofătului / Albul, bejenar / Costantin Turiatcă, bejenar / Vasili, berar, bejenar / Costantin, holtei cu mamă, bejenar / Vasili Tuchiluş, ce a fost scutelnic al dumisale stolnicesei Aniţei Micleascăi / Gheorghi Andronachi, ce a fost scutelnic al mănăstirii Răchitoasei / Vasile Înhămatu, la fel / Dănilă Înhămatu, la fel / Ion Mihălachi, ce a fost scutelnic al dumisale postelnicului Arghirii / Vasili Mihălachi, la fel / Costantin Văscul, la fel / Lupul Mihălachi, bejenar / Chiriac, ce a fost al dumisale banului Iancul Razu / Andrei Grebădan, ce a fost scutelnic al şătrarului Alecsandru / Ploghin, ce a fost scutelnic al dumisale spătarului Conachi / Vasile zet (ginere) Stanii, ce a fost scutelnic al dumisale stolnicului Sandul Sturza / Gheorghi Babeş, bejenar / Vasile Marin, ce a fost al dumisale spătarului Conachi / Ioniţă Mihă-laşcu, la fel / Ion, bârlădean, ce a fost birnic la Bârlad / Gavril Marin, ce a fost birnic la Cozmeşti / Ursul Prilog, la fel / Postolache Barbălată, ce a fost birnic la Furceni / Radu, muntean, bejenar venit acum / Ion, muntean, la fel. // **Rufeturi:** Iordachi Tuchiluş, vornic / Ştefan Brician, vătăman / Manole Bătrân, chelar dumisale visternicului / Zaharia, nevolnic / Toader Filip Uncheş, nevolnic / Vasili, berar, bejenar de la Muntenia, al dumisale stolnicului Negrii / Costantin sin (fiul) lui, la fel / Vărvara, văduvă / Ion, croitor, nevolnic / Şerban, muntean, chlar la viile dumisale spătarului Cuzei / Ioniţă, tăbăcar, chelar dumisale spătarului Conachi / Neculai Arion, chelar dumisale paharnicului Vasile Ruset / Diaconul Vicol / Andrei Vâlcul, scutelnic dumisale logofătului Balş / Ilii Zaharia, la fel.

1901: „**Piscul-Corbului**, sat făcând parte din comuna Nicorești, judeţul Tecuci, şi situatpe malul

Siretului, în partea de vest a comunei, despărțit de Coasta Lupei prin o râpă. Are o întindere de 3,5 km și se află la 3 km și 250 metri de Nicorești. Are o populație de 143 familii sau 639 suflete, care locuiesc în 140 case; o biserică, cu hramul Întâmpinarea Domnului. Biserica actuală este zidită la 1826. În locul ei au mai fost încă alte trei biserici, care au fost, se zice, arse de tătari”[802].

PISTCANI

(Piscani, Pişcani, pe Iezer şi pe Elan, Vaslui).

1533, martie 13: Întărit de Petru (Rareş) voievod Fetului, feciorul lui Ion Grădină, care cumpără, cu 160 zloţi tătăreşti, de la „rudele sale Safta şi Urâta, fetele Tomei… din ispisoacele de împărţeală de le-au avut de la părintele domniei mele Ştefan voievod, din jumătate de sat **Pişcani**, ce este pe Ozer (Iezer, în gura Elanului), din jumătăţile cele de sus, jumătate, şi jumătate de moară”[803].

1690, mai 3: Întărit de Constantin Cantemir voievod comisului Ştefan Cerchez şi jupânesei Acsuţa, care primesc ispisoc de cumpărătură, în baza unui zapis de la Lazăr Moşuleţ şi feciorii lui Pană, Aniţa şi Aftmie, care i-au vândut „partea lor din **Tupilaţi**, ce sunt pe apa Elanului, în ţinutul Fălciului, ocină care le-a fost lor parte de pe moşul (bunicul) lor Ion Moşuleţ”. / Şi alt zapis, de la

[802] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul IV, Bucureşti 1901, pp. 727, 728
[803] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. X, Iassi 1888, pp. 55-57

Grozava şi feciorii ei Necola şi Arhire, care i-au dăruit „partea lor din Tupilaţi”. / Şi alt zapis, de la Pavăl cu femeia lui Maria, de la frate-său Gliga cu femeia lui Dochiţa, de la cumnatul lui Simion cu femeia lui Ioana, fata lui Mănăilă, de la Irimia cu femeia lui Avrămia, fata lui Mănăilă, şi de la Gheorghe cu femeia lui Varvara, fata lui Mănăilă, care „i-au dăruit toate părţile ce au de pe moşul lor Ştefan comisul, părţile din Tupilaţi”. / Şi alt zapis, de la Năstasie şi femeia lui Cârstina, care „i-au dat danie toată partea lor, câtă se va alege, în satul Tupilaţi”. / Şi alt zapis, de la Tofana, fata Petrii, nepoata Furceleştilor, şi de la fat ei Agafia, care i-au dăruit „partea lor, din hotarul satului Tupilaţi, din apa Elanului spre apus, până în locul Pogăcenilor, cu vad de moară în apa Elanului”. / Şi alt zapis, de la Ştefana, fata Anei, sora preotesei Edoae din satul **Pistcani** de pe Elan, şi de la fratele său Vasile, care „au vândut comisului Ştefan şi jupânesei sale toată partea de pe mama lor Ana, din hotarul satului Tupilaţilor, până în apa Elanului, dinspre răsărit, cât se va alege din bătrânul Ştefanii, jumătate”. / Şi alt zapis, de la Constandin, feciorul Savii din **Bălăneşti**, şi cu fraţii lui Hortolomie, Vasile, Loghina, Vasilca şi Stratina, care îi dăruiesc „toată partea lor de moşie din dealul Holobăţului, dinspre soare-răsare, din valea Elanului spre Copăceana, până în locul târgului, cumpărătura părinţilor săi, Savii, de la Edul, partea Todiresei”. / Şi alt zapis, de la Anghelina şi Tofana, fetele Edului, care i-au vândut, drept 6 lei, „dreapta moşie de la Edul, ce este pe apa Elanului, dinspre soare-răsare, cu vad de moară”. / Şi alt zapis, de la Ilie, feciorul Alexandrei, nepoata popii Edului, care i-a vândut „partea de la părinţii lui, ce este pe apa Elanului, dinspre soare-răsare, între hotarul Bălăneş-

tilor şi al Crăciuneştilor”. / Şi alz zapis, de la Dumitraşco, fecior Dochiei de **Ghilţeni**, care i-a vândut, drept 12 ughi (ducaţi ungureşti), „toată partea lui, de unde se cheamă moara popii Edului de pe Elan, în dealul dinspre soare-apune, până în locul Tupilaţilor, martea de pe mamă-sa Dochiţa, cu vad de moară şi cu 19 pământuri în ţarină”. / Şi alt zapis, de la Anisia, fata Mihului, şi de la Ştefãnia, fata Anisiei, şi de la Dochia, fata Edului, care „i-au vândut a lor dreaptă ocină şi moşie din **Lungeni**, din locul Tupilaţilor, până în apa Elanului, dinspre soare-apune, cu vad de moară”. / Şi alt zapis, de la Solomon, fecior Anisiei de **Puţeni**, care i-a vândut, drept 12 lei bani gata, „19 pământuri din satul Lungeni, şi din vad de moară în apa Elanului, ce este de pe moaşă-sa (bunica) Mărica Edoai preoteasa”. Şi alt zapis, de la Ştefana, fata Anei, sora Edoai preotesei din satul **Pistcani**, şi de la fratele ei Vasile, care i-au vândut, drept 30 lei, „toată partea lor din Pistcani, din ţinutul Fălciului, pe apa Elanului, cu vad de moară pe Elan”. / Şi alt zapis, de la Anisia, fata popii Edului, , care „a dăruit comisului Ştefan toată partea ei din satul **Puţenii cu apă**”. / Şi alt zapis, de la Neculai, feciorul lui Toader Coţman, care i-a vândut „un bătrân din satul **Tomceşti**, din ţinutul Tutovei, pe apa Bogdana, care moşie i-a fost lui de la moşul (bunicul) lui Coţman”. / Şi alt zapis, de la Toader şi Gheorghiţă, feciorii Furnicăi, care i-au vândut, „drept 16 lei bani gata şi un cal drept 6 lei, care fac 76 lei… ce i-a dat comisul Ştefan, de l-a scos de la pierzare pentru un furtişag ce a fost făcut Chiricăi, feciorul lui Andonie de Coroeşti… jumătate de bătrân din **Tomceşti** şi o vie cu pivniţă gata tot într-acel sat Tomceşti”. / Şi alt zapis, de la Sâmziiana, fata Macarii, şi de la nepotul ei Toader, feciorul lui Pricopie,

fratele Sâmzienii, care i-a vândut, drept 32 lei bani gata, „partea lor din satul **Brădeşti**, ce este la ţinutul Tutovii”. / Şi alt zapis, de la Nechifor, feciorul Chirilii de la **Botoşăni**, şi de la femeia lui Angheluşa, fata lui Vasile de **Băsăşti**, care i-a vândut „o vie ce este în deal la Băloşeşti, dinspre apus, cu pivniţă gata, cu pometţi în vie”. / Şi alt zapis, de la Gheorghe, femeia lui Gafia şi fetelor lor Maria şi Urâta, şi de la frate-său Ţugulea, care i-au dăruit „un loc de prisacă în **Deleni**, pe Bilahoiu, cu pomeţi”. / Şi alt zapis, de la Orăş, Romaşco, Năstaca şi Măricuţa, feciorii Mihului şi ai Angheluţei, care i-au vândut, drept 148 lei, „patru părţi din satul **Bereşti**, de la ţinutul Covurluiului, din obârşia Chinejăi, care lor le-a fost de la mama lor Anghelița, de la moşul (bunicul) lor Maftei Roşca”. / Şi alt zapis, de la Toader, feciorul Hilinii, de la femeia lui Sofronia şi de la feciorii lor Chirică, Antiohie, Floare şi Sâmina din satul **Urdeşti**, care au dăruit comisului Ştefan „moşia lor din satul **Puţenii cei săci**, cât se va alege partea Hilinii”. / Şi alt zapis, de la Ignat Ciorciul şi de la femeia lui Todosca, fata lui Bosoi, şi de la feciorii lor Ursul, Cozma, Măria, Tudora şi Negruţa, care îi dăruiesc „un loc de prisacă, cu pomeţi, ce este în **Bosoiu**, la ţinutul Vasluiului”. / Şi alt zapis, de la Ion, feciorul lui Albotă, şi de la femeia lui Lozâna, care i-au vândut, drept 10 lei, „un loc de prisacă ce este la **Boţoaia**, iar în ţinutul Vasluiului”. / Şi alt zapis, de la Lazor Moşuleţ, de la feciorul Pană şi ginerele Tudosă, care îi dăruiesc comisului Ştefan „un loc de prisacă de la **Curăluşa**, iar în ţinutul Vasluiului, însă şi pentru o iapă, ce a fost dator Tudosă, ginerele lui Lazor, dumisale comisului”. / Şi alt zapis, de la Fote, care i-a vândut, drept 24 lei bătuţi, „un loc de prisacă, ce este de la **Znamân** în vale, în ţinutul Iaşilor,

cumpărătură de la popa Gligori şi preoteasa Măria, de aici, din târgul Iaşi, de la biserica Sfântului Teodor”[804].

PISTRUENI

(sau Pistruiani pe Răut, Soroca, Moldova).

1631, mai 11: Ispisoc de judecată de la Moise Mighilă voievod, după ce fraţii Vlasă Brânză, Pătraşco şi Simion, feciorii Comişăscului, nepoţi Pistruiului, „au pârât pe Frăţiman, ce a fost paharnic pentru o moară ce a vândut lui Frăţiman Gavrilaş, feciorul Bălţatului, şi a treia parte de sat **Pistrueni**, ce este pe Răut, în ţinutul Sorocii, zicând ei că i-a vândut Gavrilaş lui Frăţiman partea cea din jos, iar Frăâiman a zis că i-a vândut partea cea din sus, cum sunt ţărmurele, şi a arătat şi urice pe acea parte. / Deci domnia mea… am trimis carte la oameni buni megieşi, ca să socotească cu sufletele lor com vor afla cu dreptate… şi au dat ştire cum a cumpărat Frăţiman partea cea din sus, deci nepoţii Pistruiului au rămas din toată legea”[805].

1652, martie 20: Maftei sin (fiu) Tofora, femeia lui Safta, Andei Bădicul, femeia lui Nastasia şi feciorii lor Iordachi, Tudosca şi Istrate, cu femeia lui Tudosca şi cu fiii lor Vasile, Ştefan, Maria şi David, şi cu rudeniile lor Iordache, Gafia, Timuş, fărvara, cu fratele lor Gavril,

[804] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 174, pp. 155-160

[805] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IX, Iaşi 1914, pp. 124, 125

Aniţa, Petre, Tudosia, Antimia, Ion, Cozma şi Arpintie, cu toţii nepoţi Pistrugii şi strănepoţi lui Dragoş, vând lui Vasile Mârzacul, mare căpitan de Soroca, „pentru 450 taleri de argint, 3 perechi de boi buni, 3 vaci cu viţei şi 2 cai buni… trei moşii ce avem în pustii, pe apa Cobolta, anume **Petroasa, Grăpenii** şi **Şochinii**, care sunt în ţinutul Sorocăi, cu iazuri şi cu mori… şi a treia parte din tot satul **Pistruenii**, ce este pe apa Răutului, iarăşi în ţinutul Sorocăi… şi din jumătate de sat din **Olişcani**, ce este în ţinutul Orheiului, pe valea Cernii cu apă, partea din sus, jumătate, din jumătate de sat, jumătate, ce se va alege a patra parte din satul Olişcanii”[806].

1673, martie 21: Ţuţui şi femeia lui Sofia, fata lui Stani de Sămăşcani, dăruiesc jitnicerului Chiriac Sturza, „partea Sofiei, fata lui Stani, din partea Stani a şasea parte din vatra satului **Sămăşcani**, din câmp, din heleşteu, din pădure şi din tot locul… dinainte Lecăi pârcălabul, Zahariei din **Mihăilaşea**, Andrieş de **Năpădeni**, Vasile Mihuleţ de **Curileni**, Vasile Borha vătavul şi Larie vătavul de **Horodiştea**, Vasile vătavul şi Toader de **Soroca** ot **Pistruiani**, Mironi de **Bolicăşeşti**”[807].

1692: „Izvod de moșii ce avem de pe moșii (bunicii) noștri, și anume de pe tatăl nostru Istrate Caroian și de pe mama noastră Soltana de Pistrueni, de pe Răut, ce avem de pe strămoșul nostru de Pistrueni, ce a fost vistiernic mare, a opta parte din sat din **Pistrueni**, sat întreg, cu amândouă fețele Răutului, partea Rusoii, a fetei Pistruiului, și a opta parte din **Ciolănești**, cu a patra parte din

---

806 Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 88, pp. 95, 96

807 Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 134, p. 135

jumătate de sat din **Coșniță**, de pe Ciorna, și a opta parte din jumătate de sat, din sat, partea din jos, din **Crimenciuc**, ce-i în țărmurile Nistrului, și a opta parte din **Olișcani**, ce este în olatul Ciornii, iară partea din jos, și a opta parte din a patra parte din sat din **Suruceni**, de pe Ișnovăți, din parte din jos, și a opta parte din jumătate din sat **Divice** pe Bâc, și a opta parte; aceste sate îmblă în opt părți și ne sunt ocină, moșii, de pe strămoșul nostru Pistruiul vistiernicul. / Și strămoșul nostru Rusul are a patra parte din **Mihălașa**, partea lui Istrate Caroean cu frații săi, cine va fi din Iurculeasă și din Săvușcesă și din Derenoi, și a patra parte de sat din **Piscani**, și a patra parte din sat din **Sămășcani**, partea din jos și iazul din mijloc, cu sălci multe. Aceste părți și ocine sunt de pe strămoșul nostru, de pe Rusul. / Moșie și ocină ce mai avem de pe strămoșul nostru, de pe Ioan Caroeanu, și satul **Crăciuneștii**, sat întreg, ce sunt pe Ciulucu cel mare. Așijderi, un sat întreg, ce se cheamă **Scârnăvii**, ce sunt alăture cu **Crăciuneștii din sus**, cu frații săi, cine va fi din popa Ciui, din Tribăș, din Niță, din popa Taos și din Istrate Caroean, ce ne sunt părți și ocini, ne sunt de pe Ioan Caroianu, strămoșul nostru, și din jumătate de sat din **Năpădeni**, a cincea parte, partea lui Istrate Caroian, fără de alți frați, din partea din sus, iară din partea din jos tij (la fel) din Năpădeni, parte lui Cotârlă, ce-i cumpărată din Andrieș și de mătușa noastră Lupa, fata Prăbăș, 300 ughi (ducaţi ungureşti) a dat când prada lui Vasile vodă, de a răscumpărat cumpărăturile, a patra parte a lui Istrate Caroian și din jumătate de sat din **Fântâne** a patra parte a lui Istrate Caroian. Aceste părți și ocini sunt de pe strămoșul nostru Ioan Caroian moșii. / Și ocina ce avem de pe strămoșul nostru Coromă Lașcul, jumătate de sat de

Drujăni, ce să cheamă **Cobolta** de Drujinca, și se împarte cu Hășdienii în două și din țărmurile Drujălii, ce se împart în două la Roșestii și cu Scutăreștii, și din jumătate de sat din **Titieană** de pe Dele, a şasea parte, parte Andrăchii, fără de alți frați, frații Andrăchii după Geanta-onul”[808].

1904: „**Pistrueni**, odaie în judeţul Orhei, volosti Căzăneşti, în valea Răutului, la gura văii Chio, spre sud de satul Ordăşei. / **Pistrueni**, sat în judeţul Orhei, volosti Căzăneşti. Are 78 case, cu o populaţie de 928 suflete de ţărani români; 302 vite mari. Prin sat trece şoseaua spre Orhei. Sunt livezi cu pomi”[809].

PIŞCĂREŞTI

(Orhei, Moldova).

1667, aprilie 22: Întărit de Iliaş Alexandru voievod paharnicului Ilie Sturza, care primeşte ispisoc „pe satul ce se cheamă **Pişcăreşti** cu **Vozlublina**, care au fost tot într-un hotar cu **Sircova**, toată partea Udrii şi a Albului, precum scrie zapisul de la feciorii lui Neculai”[810].

---

[808] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 115, pp. 136, 137
[809] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 164
[810] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 113, p. 120

PITEŞTI

(unde au fost casele lui Băloş, apoi ale lui Petru Rareş, pe Bârlad, astăzi Brăhăşoaia, Vaslui).

1507, februarie 28: Întărit de Bogdan (cel Orb) voievod paharnicului Movilă, care cumpără, cu 300 zloâi tătăreşti, de la Costea, feciorul lui Baloşahorghe, şi de la verii lor Ciochină Mălai, Ioan, Malea şi Mărica, nepoţi lui Baloşahorghe, „din uricele lui Baloşahorghe, un sat, anume **Piteştii** (astăzi Brăhăşoaia[811], Vaslui), ce este pe Bârlad, cu loc de moară în Bârlad”[812].

1528, martie 25: Schimb de moşii între Petru (Rareş) voievod şi Jurj, fiul Anuşcăi, nepot lui Dragoş Boul vornicul, Jurj dând „ale sale drepte ocini şi cumpărături ale bunului său Dragoş Boul vornic, ce le-a cumpărat, în zilele părintelui domniei mele Ştefan voievod, la gura Iadriciului, anume unde a fost casa lui Baloş (de la **Piteşti**, pe Bârlad), cumpărat de la Pătru Bărbece şi de la Ana, cu vad de moară în Bârlad, şi alt sat, la apa Bârladului, la gura Iadriciului, anume **Piciganii**, cumpărat de la Lupe, Neaga şi Fatoşca, copiii Ilcăi, nepoţi lui Dragoş Cândescul, din privilegiile ce le-a avut de la străbunul nostru Alexandru voievod, drept 100 zloţi tătăreşti; / acelea le-a schimbat cu însuşi domnia mea, şi domnia mea i-am dat schimb pentru cele două sate, a noastră dreaptă

---

811 Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 192

812 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XVIII, Iaşi 1927, pp. 101, 102

ocină pe Moldova, anume **Lăţcanii**, ce l-a fost cumpărat părintele domniei mele Ştefan voievod de la Ioan, fiul lui Pătraşco, nepot lui Ivaşco Laţcovici, din privilegiile ce le-a avut de la Alexandru voievod”[813].

PITICENI

(Piticii, Piticeni, azi Chiticeni, comuna Secuieni, Bacău).

1528, martie 4: Întărit de Petru (Rareş) voievod lui Roman Hamza, care primeşte ispisoc pentru „a lui dreaptă ocină şi cumpărătură, a patra parte din satul **Piticeni** de la Cobâle, partea de jos, care parte lui i-a vândut-o Sima vistiernicul, încă din zilele nepotului nostru de frate Ştefan vodă, drept 320 zloţi tătăreşti”[814].

1528, martie 28: Întărit de Petru (Rareş) voievod Stancăi, fiica Neaghinei, nepoata lui Toader Piticul, care primeşte ispisoc, din „hârtiile de împărţeală de la părintele domniei mele Ştefan vodă, din jumătate din satul **Pitici**, jumătate, partea din mijloc… pe unde le-a hotărâi Petrica, fost portar de Suceava, şi Dan, pârcălab de Roman; iar pe din alte părţi, să fie după vechiul hotar, pe unde din veci a îmblat”[815].

1548, martie 23: Întărit de Iliaş (Rareş) voievod lui Lupe Berheci, care cumpără, cu 500 zloţi tătăreşti, de la fraţii Drăghici şi Ion, copiii Negritei, de la surorile

---

813 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XVIII, Iaşi 1927, pp. 130-133
814 Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XVIII, Iaşi 1892, pp. 104-107
815 Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XVIII, Iaşi 1892, pp. 108-111

Neaga şi Frăsina, fetele Mariei, şi de la fraţii Mica, Cupcia, Toader, Irina, Greaca şi Mica, copiii lui Albu, toţi strănepoţi lui Toader Pitic, „din jumătate de sat ce-i pe Cobâle, unde a fost curtea prea-strămoşului lor, care acum se numeşte **Piticeni**, două părţi, părţile de sus”[816].

1571, iunie 14: Întărit de Bogdan (Lăpuşneanu) voievod, în cadrul unui schimb de moşii între fraţii Ştefan, Lazor, Lazor, Dragul, Alexa şi Sofiica din Piticeni, cu fraţii Ion şi Sava, feciorii lui Toma Ungureanul, şi cu „unchiul lor Gherasim şi sora lor Neacşa”, dând „a patra parte din satul Piticianii pe Cobile, partea din jos, din drese ce le-a avut tatăl lor Roman Hamza de la Ştefan voievod, primind de la fiii lui Ungureanul şi de la unchiul lor Gherasim „jumătate din satul **Vlăsineşti** pe Prut, partea de sus”[817].

1601, octombrie 11: Întărit Eremia Moghilă fraţilor Pop Dan, Sava, Mărica, Toader şi Hăraga, care cumpără, cu 180 zloţi tătăreşti, de la vărul lor primar Crâstea Berbânţă, fiul Stancăi din **Horgeşti**, „din satul **Piticeanii**, din a patra parte din jumătate, a treia parte”[818].

1604, iunie 22: Întărit de Eremia Moghilă voievod Anghelinei Berheci „şi nepoţilor jupânului său Berheci, anume Fătul Mareş şi Fătul Harbuz din **Piticeani**”, care cumpără, cu 250 zloţi, de la călugării de la Aroneanul, „nescare părţi de ocină, ce i-au fost ei de cumpărătură, împreună cu jupânul ei Berheci, în satul **Posadnici**, pentru care Berheci a fost dat 250 zloţi tătăreşti, şi încă le-a mai fost dat o parte de ocină din satul **Piticiani** şi **Zlătar**, care se va alege partea Tomei Berheci logofăt;

[816] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XVIII, Iaşi 1892, pp. 135-140
[817] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XVIII, Iaşi 1892, pp. 190-192
[818] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XVIII, Iaşi 1892, pp. 252, 253

care parte de ocină a fost dată pentru sufletul fiului său Gavril mănăstirii… însă dânsa a fost răscumpărat-o de la călugări cu 100 zloţi tătăreşti”[819].

1612, martie 6: Condre, feciorul lui Gavril din **Săcueni**, vinde popii Avraam, pentru 25 lei de argint, „partea lui din **Piticeni**”[820].

1625, aprilie 29: Întărit de Radul voievod lui Grigorie sin Sas şi nepoţilor lui, feciorilor lui Petre, după judecata la Divan cu „femeia lui Toader Hrăjde şi fiii lor pentru o jumătate de sat **Piticii** (Chiticeni, Bacău), ot ţinutul Putnii, şi un vad de moară din Gârla Putnii, care acea jumătate din Pitici a fost dată ei mai demult pentru o moarte de om ce-a căzut asupra satului, însă atunci a dat Toader Hârjde 25 boi pentru acea jumătate de sat, ca să o stăpânească; şi Hârjde, cu feciorii săi, au arătat înaintea noastră un zapis de la uit şi pârgari, cu pecetea târgului, precum au fost dat acei bani. Dar la aceasta s-au tocmit şi a întors Grigori sin Sas un cal bun, preţăluit la 36 galbeni, şi 6 galbeni buni, şi 6 stupi, dar nepoţii lui, feciorii Petrii, ei au dat o iapă, preţăluită drept 15 galbeni şi 5 stupi şi 2 boi, preţăluiţi, la un loc, la 30 taleri bătuţi”[821].

1627, noiembrie 2: Porunca lui Miron Barnovschi voievod, dată lui Petrea din **Piticeni**” să meargă, cu vătămanul din **Băiceni**, şi să-i înfrâneze pe urmaşii legitimi, după ce s-au jeluit călugării de la Sfântul Sava „pe oamenii jupânesei Drăgotoae, zicând că este ea bolnavă, iar fratele ei şi nepoţii ei… împrăştie bucatele şi le ascund, şi

---

[819] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XXI, Iaşi 1929, pp. 153-155

[820] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XXIII, Iaşi 1895, pp. 53, 54

[821] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 318, pp. 390, 391

fac cum este voia lor”, deşi ea şi jupânul ei au lăsat ca „toate bucatele lor să fie ale sfintei mănăstiri, după moartea ei”[822].

1628, aprilie 26: Întărit de Miron Barnovschi voievod popii Avram din Piticeni, care cumpără, conform zapisului lui Ionaşco, Savin, Petrea şi Toma din Piticeni, cu 12 taleri de argint, de la Boghiţa, fiica lui Toader, nepoata lui Cârstea, „partea ei din satul Piticeni, care este în ţinutul Romanului; altă parte din Piticeni, cumpărătură „de la Nicoară Buhlea, ginerele popii Dan din Piticeni, care cumpărase de la Sava din Budeşti, din ţinutul Neamţului”[823].

1629, mai 17: Zapis de la Petrea, hotnogul de Piticeni, Constantin vistiernic, Toma sulgerul, Păntelei, Mihail, Gligorie şi Savin din Piticeni, în care scriu „cum au venit fraţii Pavel şi Nastasia, nepoţi de fiu Hăragăi, fecior Rusei, şi au vândut „din sat din **Piticeani**, partea Haragăi, popii Avraam din satul Piticeani, drept 14 taleri bani buni”[824].

1631, aprilie 21: Întărit de Moise Moghila voievod popii Avraam din Piticeani, care cumpărase, cu 14 taleri de argint, conform zapisului de la Petru hotnogul, Constantin vistiernic, Păntelei, Mihăilă lu Gligorie din Piticeani, de la fraţii Pavel şi şi Nastasia, nepot Haragăi Zaduşte, feciori Rusei, „a lor dreaptă ocină şi moşie din **Piticeani**, partea Haragăi”[825].

---

822 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 250, pp. 333, 334
823 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 350, pp. 489, 490
824 Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XXIII, Iaşi 1895, pp. 97, 98
825 Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XVIII, Iaşi 1892, pp. 402-404

1632, august 31: Zapisul de împărţire între Cârstea Bărbânţă şi diacon Zahii al Stancăi din **Horjeşti** a părţii lor „din alt sat **Piticani**, jumătate dintr-a patra parte, a treia parte”, pe care, împreună cu verii lor Costa, Sava, Măria, Toader şi Hăraga, o vând, „pentru 180 zloţi tătăreşti, lui Cârstea Bărbânţă”[826].

1632, octombrie 20: Zapisul lui Iuraşco, în care scrie şi mărturiseşte că a vândut „ce se va alege partea Arvasiei, fiică Cătălinii, din sat den **Rosi** (Ruşii Goei, contopiţi cu Roşiori, comuna Roşiori, Bacău), din vatra satului şi cu iaz iezit şi din câmp şi din ţarină, şi din deal şi din vale, şi din pădure… jupânesei Păscălinei şi fiului ei Dumitrache, drept 40 taleri bătuţi… Şi în tocmeală au fost popa Ionaşco din **Căteşeni** (Căuteşani, Căutişeni, contopit cu Izlaz, contopit cu Poiana, Bacău), popa Avram şi Petre hotnogul din **Piticeni** (Chiticeni, comuna Secuieni, Bacău), Vasile şi Ştefan de **Mesăhăneşte** (Misihăneşti, comuna Roşiori, Bacău), Costân de **Rosi**, Toader de **Negoşeni** (Neguşeni, comuna Roşiori, Bacău) şi mulţi oameni buni”[827].

1636, noiembrie 28: Zapisul vornicului de gloată Neaniul, în care mărturiseşte „cum s-au tocmit egumenul şi soborul mănăstirii Sfântul Sava cu Toader Franga, Oprea, feciorul Lupei, şi cu toată seminţia lor, cu Rusca, Toader Găluşcă şi cu toată seminţia lor, ca să aibă a ţine călugării satul **Băicenii** (comuna Secuieni, Bacău), cu tot venitul, şi din hotarul **Carauleştilor** (comuna Secuieni, Bacău) cât loc s-a ales şi s-a stâlpit. Care părţi de ocină s-

---

[826] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 190, pp. 247, 248

[827] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 230, p. 286

au ales ce au dat Lupul Dragotă şi cu jupâneasa lui sfintei mănăstiri… Însă nişte părţi, ce au mărturisit megieşii cu sufletele lor c-au fost luat Lupul Dragotă cu împresurătură, au fost puse şi în uric egumenul şi soborul i-au lăsat să-şi ţină ocina, câtă parte va avea, pe feciorii lui Drăgan şi ai Solomiei, Anuşcăi, Parascăi, Nastei, Faftei şi ai Dochiţei. Şi s-au ales părţile lor toate, că ţină cu Toder Franga, Oprea şi cu Rusca şi cu toată seminţia lor seliştea Carauleştii, cine câtă parte va avea… / Aşa s-au tocmit dinaintea noastră şi a popii Avram şi a Tomei din **Piticeni** (azi Chiticeni, comuna Secuieni, Bacău), Maftei, Isac, Ionaşco şi alt Ionaşco de **Sălevestri** (azi Tisa-Silvestri, comuna Secuieni, Bacău), a Barbului, Ionaşco şi Sociul din **Odobeşti** (comuna Secuieni, Bacău), Constantin din **Ruşi** (înglobat în Roşiori, comuna Roşiori, Bacău), Vasile şi Ion din **Mesăhăneşti** (Misihăneşti, comuna Roşiori, Bacău), Vlaşcă de **Ungureni** (comuna Ungureni, Bacău), a popii Andronic de **Obârşie** (comuna Izvorul Berheciului, Bacău) şi a mulţi oameni buni, megieşi”[828].

1637, februarie 2: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce s-au pârât de faţă Larion din **Porceşti** (azi Moldoveni, comuna Moldoveni, Neamţ), Larion din **Stolniceni** (lângă Zăneşti, comuna Zăneşti, Neamţ), din ţinutul Neamţului, şi Toma din **Piticeni** (Chiticeni, comuna Secuieni, Bacău), din ţinutul Roman cu fostul mare pitar Apostol „pentru nişte părţi de ocină din satul **Băloşeşti** (lângă Buruieneşti, comuna Doljeşti, Neamţ), din ţinutul Romanului, pe care părţi le-a cumpărat Apostol de la nişte fraţi ai celor sus scrişi, Mierea, Ionaşco Sorăce şi sora lor din Băloşeşti. Şi a arătat Apostol drese

[828] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 555, p. 603

de la Barnovschi voievod şi de la Moise voievod… şi de la domnia mea, iar acum ei au pârât ca să-i întoarcă banii, pentru că a cumpărat de la verii lor… dar ei toţi au ştiut şi s-au aflat de faţă, când au vândut verii lor acea ocină şi n-au întors atunci. De aceea, ei au rămas din toată legea noastră şi a ţării”[829].

1639, iunie 3: Întărit de Vasile Lupu voievod fraţilor Macsin Băhnaşul şi Vasile, nepoţii lui Săcuianul, în baza unui zapis de la Pentelei şi Toma din **Piticeni** (Chiticeni, comuna Secuieni, Bacău), Alexa din **Săcuiani** (comuna Secuieni, Bacău), Banul, Gligorie fiul popii din **Fundeni** (comuna Secuieni, Bacău), Toderiţă din **Muşeteşti** (comuna Săuceşti, Bacău), Istratie Ţăul, Dumitru Borăş şi Marco Feşchia din **Prăjeşti** (comuna Traian, Bacău), în care mărturiseau „că a venit înaintea lor Marica, fiica lui Toader, nepoata lui Săcuianul, şi a vândut partea bunicului ei Săcuianul şi a tatălui Toader, fiul lui Săcuianul… unchiului său Macsin Băhnaşul şi fratelui său Vasile, pentru 65 de lei bătuţi”[830].

1676, decembrie 5: Porunca dată de Antonie Ruset voievod slujitorilor domneşti, să cerceteze pricina dintre Pavăl uricariul şi ştefan, feciorul stolnicesei, care „s-au pârât de faţă, zicând Pavăl că are moşie în **Piticeani**, de la socru-său Zamă, iar Ştefan a dat seamă cum i-ar fi vândut socru-său partea lui… / Dumneata să strângi pe toţi răzeşii care au moşie în Piticeani şi pe alţi nepoţi ai lui, care au vândut lui Ştefan… şi să-i pui să jure şi să arate zapis la mâna lui Zamă, precum să fi cumpărat

---

829 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 26, pp. 25, 26

830 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 142, pp. 156, 157

toţi şi partea lui Zamă din Piticeani”[831].

PITICEŞTI

(lângă Coticeri şi Micleşti, Vaslui).

1755, mai 20: Scrisoarea slugilor domneşti, după ce „a venit monahul Climent Scărlet, cu luminata carte a lui Matei Ghica voievod, pentru că are o hliză de loc la **Moşăteşti**, ce se cheamă acum **Arburoae**, ce este în ţinutul Vasluiului, pe apa Crasnei, partea de sus, ce a fost dată danie de Dumitraşcu Pitic medelnicerului Toader Lambrino, pentru o facere de bine, şi, câtă vreme a trăit, Toader Lambrino a arat pe acea hliză, şi, şezând pe acea moşie Moşăteţti un diacon, anume Ion Moleş şi cu cumnatul său Ioniţă Ojde, ar fi împresurat hliza, ce este pe din sus, şi Toader medelnicer n-a ştiut nimic, dar, fiind Toader bolnav şi luând pe nepotul cău Constantin Scărlet, care este acum călugăr, de l-a făcut clironom al moşiilor sale, l-a trimis la acea hliză, să are, iar acel diacon Moleş şi cu Ioniţă Ojde n-au zis nimic, iar dacă a murit Toader medelnicer, ei n-au mai vrut să-l mai lase pe monahul Climent Scărlet să stăpânească moşia… zicând că ei nu ştiu să fi fost a lui Pitic sau că i-ar fi dat-o danie medelnicerului Toader, şi, fiind neamul acelui Pitic faţă, anume Neculai Pitic şi Ursachi Pitic, deteră seamă că scrisorile ce-au avut au ars când le-a ars casa, dar dete seamă Ursachi Pitic că, îmblând de-a strâns nişte bani gospod, a

[831] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XXIII, Iaşi 1895, pp. 253, 254

mers pe la Moşăşti, la Molieş cel bătrân, unchiul lui Ion diaconul, şi spunându-i Ursache că este fecior lui Pitic, moşneagul Moleş a purces, ţinându-se de dârlogul calului lui Ursache Pitic, şi a arătat hotarul acelei hlize de moşie de la Moşăteşti, ce merge pe din sus, arătându-i fântâna moşului (bunicului) său Pitic, dar tăgăduind Ion diaconul şi Ioniţă Ojde că nu ştiu nici de unele, Ursache Pitic a ridicat cu sufletul lui cum că după arătatul acelui moşneag Moleş ştie hotarul acelei hlize şi, nefiind scrisori nici la Piticeşti, nici la Moleş, le-am zis să meargă la sfânta biserică, să jure… dară Ion diaconul şi cu Ioniţă Ojde nu au primit să jure şi, la urmă, ei singuri au mărturisit că, nemergând Piticeştii niciodată să stăpânească, au stăpânit ei şi acea hliză de loc, dat de acum să să stăpânească Climent, că s-a dovedit că acea hliză peste a Piticeştilor”[832].

PITICI

(sat pe Bârlad, lângă Banca, Vaslui).

Întărit, în **2 august 1414**, de Alexandru cel Bun, lui Toader Pitic şi fratelui său, Dragul, într-un uric pentru „trei sate: un sat pe Cobâla, unde este casa lui, unde a fost Veriş Stanislav (Virişeşti – n. n.), iar alt sat la gura Jeravăţului, unde cade în Bârlad, anume unde au fost cneji Lie şi Ţiganeştii, iar al treilea sat, pe Bârlad, unde este altă casă a lui, unde sunt cneji Tamaş şi Ivan (Pitici

[832] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române între 1428-1757*, vol. XXIV, Iaşi 1930, pp. 72-75

– n. n.)… Iar hotarul acestor trei sate să fie cu toate hotarele lor vechi, pe unde au folosit din veac”[833].

PITULEŞENI

(lângă Dolina, comuna Leorda, Botoşani).

1633, decembrie 2: Întărit de Moise Moghila voievod lui Strătulat Borăleanul, care primeşte uric pentru „o bucată de loc din hotarul **Pituluşenilor** (lângă Dolina, comuna Leorda, Botoşani), pe pârâul Dolinii, în ţinutul Hârlăului, începând întâi din poiana de către **Ionăşeni** (comuna Vârfu Câmpului, Botoşani), de către Siret, cât va fi hotarul Pituluşenilor, din hotarul **Liverdii** (Leverda, azi Leorda, comuna Leorda, Botoşani), până în hotarul **Dolinii** (comuna Leorda, Botoşani), până la siliştea Pituluşenilor, tot locul să fie în două şi peste seliştea Pituluşenilor, pe din sus de curtea lui Crâste vornicul, cu un rând din pământurile cele de jos, ce sunt toate pe o cărare, pe la capetele pământurilor celor din sus, până la o moviliţă de către **Popeni** (comuna Brăeşti, Botoşani), de acolo la matca Sitnii, de după înconjur, cu loc de iaz pe pârâul Sitnii, cât ţine apa”[834].

1635, februarie 28: Întărit de Vasile Lupu voievod uricarului Borolianu, care cumpărase „o parte de ocină din hotarul **Pituluşănilor** (Pituluşeni, înglobat în Dolina,

---

833 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 37, pp. 52, 53

834 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 420, p. 528

comuna Leorda, Botoşani), pe pârâul, Dolinii, ce-i în ţinutul Hârlăului… de la Stanca, jupâneasa lui Isachi Mitieşăscul, şi de la feciorii dei, Neculai şi Gligoraşcu, drept 320 taleri de argint". / Hotarul satului, „începând întâi din poiana de către **Ionăşani** (Ionăşeni, comuna Vârfu Câmpului, Botoşani), cât este hotarul Pituluşănilor, din hotarul satului **Leverdii** (azi Leorda, comuna Leorda, Botoşani), până în hotarul **Dolinii** (comuna Leorda, Botoşani), partea cea din jos să fie în doi, cum şi unde se numeşte Sub Cornu, de către câmp, partea cea din jos, iarăşi în doi, cu loc de iaz, care se numeşte Iazul Grozii, cât ţine apa; şi de acolo, tot locul, până la pârâul Dolinii, până la seliştea Pituluşănilor, tot locul să fie în două; şi de acolo, Dolina în jos şi drept peste seliştea Pituluşănilor, pe din sus de curtea ce şi-a fost făcut Crâstia vornicul, cu un rând din pământurile cele de jos, ce-s toate pe o cărare, pe la capetele pământurilor celor din sus, până la o moviliţă de către **Popeni** (comuna Brăeşti, Botoşani); de acolo, la vale, la matca Sâcnii, pe după înconjur, cu loc de iaz în pârâul Sâcnii, cât ţine apa iazului"[835].

1774, iunie 15: Satul **Pituluşeni**, ţinutul Botoşani, ocolul Siretului, satul banului Costandin Vârnav cu salvogvardie, avea, după recensământul lui Rumeanţev[836]**: Toată suma caselor**: **55**. Scădere rufeturile 55: 2 popi / 2 diaconi / 1 jidov / 17 ţigani / 33 cu salvogvardie; şi când i s-au dat salvogvardie tot atâţia au fost. / **Cu salvogvardie**: Ilie Colac / Vasile, prisăcar / Simion, chelar / Ion Nechifor /Pintelei Danul / Andrieş, pescar /

---

[835] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova,* vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 44, p. 43

[836] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 194, 195

Costandin, braşovan / Sofroni Danul / Ştefan, lăcătuş / Ioniţă, vătăman / Grigoraş / Ion sin (fiu) Tănăsoiul / Ion sin Chirilă / Macovei Chefan / Lazor, prisăcar / Ion sin Neculăesii / Ion Dănilă / Ion Surdul / Toader sin curelar / Vasile Haliţchi / Lupul Haliţchi / George Botezat / George, slugă / Vasile / Luca / Pintelei / Ştefan, vier / George, chelar / Ion, vezeteu /Ion, vier / Ştefan, rus / Vasile Petre / George, muntian. // **Rufeturile**: Popa Ion / Popa Neculai / Diaconul Costandin / Diaconul Antohi / Liş, jidov / Vasile, jude, ţigan / Nica, ţigan / Ursul, ţigan / Toader, ţigan / George, ţigan / Ion Ciornia, ţigan / Dumitraşcu, ţigan / Ion brat (frate) lui / Stan, ţigan / Lupaşcu, ţigan /Neculai, ţigan / Mihai, ţigan / Ion Junghietu, ţigan / Alecsa, ţigan / Ilie, ţigan / Toader, ţigan / Vasile, ţigan.

PITUŞCA

(Orhei, Moldova).

1545: Hotarnica moşiilor mănăstirii **Căpriana**, întărită prin uric de la Petru (Rareş) voievod: „Se începe hotarul de la Ișnovăț, este piatră dinspre răsărit și alta împotrivă, ce este peste Ișnovăț, dinspre amiazăzi; se hotărăște cu **Mimorănii** și se coboară dincoace, în Valea lui Coste, și se suie drept la deal, înspre răsărit, și este piatră în muchie și purcede înspre miazănoapte, pin vărsătura apei, pin mijlocul poienilor și se hotărăște cu locul **Trușănilor** și este piatră. Până aice a mers tot împreună cu a Mimorănilor hotar, de acolo purcede prin codru, pe văr-

sături deasupra Trușănilor și pe deasupra **Cojușnii** și pe deasupra **Volosănilor**, tot pe vărsătura apei, și se scoboară drept înspre Bâc, pe o vale ce se numeşte Domnească. / În gura văii acesteia este moviliță și piatră. De acolo, merge drept peste Bâc, în ținutul Orheiului, la movila ce este în gura văii **Găleştilor** și este pus cu piatră. Și de acolo purcede înspre apus, pe zare dealului, cu hotarul Găleştilor, prin fundul văii Căldăroasăi și loveşte mai sus de gura văii țarinii și în zarea dealului este piatră, și merge pe muchia dealului, până se împreună cu hotarul **Vărzăreştilor**, într-o vâlcică; se coboară drept la vale, în siliștea Vărzăreştilor, prin talpa casei lui Stan Vărzariu s-a pus piatră și mai la vale, fântâna cu budăi de stejar. / Și purcede alăture spre hotarul **Pitușcii**, până la Voloate și se suie drept pin voloate, la deal, este moviliță și piatră. De acolo, purcede pin vărsătura apei drept muchia, alături cu hotarul Pitușcii, pe la țigla cea mare cu dumbravă, unde se hotărăște și se împreună cu hotarul **Păuleştilor**, este piatră, și se coboară drept înspre apus, în Vale Păuleascăi, este moviliță și piatră, și taie curmeziș până în zarea dealului, la ruptură, spre Bâc, unde se împreună cu hotarul **Neşcanilor** și taie drept peste Bâc, în gura Verchii și pe mijlocul văii Verchiei se suie la deal și, în muchie, este piatră, și purcede tot zarea, mai la deal, deasupra **Tuzorii** și pe mijlocul codrului, pe deasupra **Uneaștilor** și pe deasupra **Horodiștii** dinspre Bâc, până în poienile Cunilii și acolo este ţiglă mare, goală, fără copaci, și piatră, și coboară drept la vale și trece peste Cunila și se suie la deal, la lacul cu rogozul lui și merge pin mijlocul codrului, și se coboară la Lacul Negru și trece peste valea **Ciorăștilor**, prin poieni, și se suie la deal, pe Valea Noarbei și iese deasupra Ciorăștilor, până deasupra

Răcătăului și merge pin dumbravă spre Bâcovăț și se împreună cu **Corneştii**, este piatră în drum, și trece peste Bâcovăț. în ținutul Lăpușnii, drept la deal și se împreună cu hotarul **Cârsteştilor** și al **Căzăneştilor** și al **Săcărenilor** și merge pe mijlocul codrului, până în Poiana Cârlanilor, și merge pe marginea poienii, dinspre amiazăzi, înspre răsărit, mai jos de fundul Vălcinețului, este piatră într-o costișă, și se suie până în muchia dealului și merge în jos drept prin codru și se apropie de unde se văd marginile **Târnovcii**, din jos, dinspre mănăstire, este piatră în codru, unde am stătut de am arătat marginile poienii, și de la piatră se coboară drept la vale și taie pe valea Târnavcăi mai sus de luncă, în marginile poienii dinspre mănăstire este piatră, și de la piatră se suie drept la deal în mijlocul codrului, piatră și buor domnesc într-un stejar, și ia culmea dealului, în jos, înspre răsărit, între Botna și între Cătarha, deasupra ulmilor, până în fundul Suricii, în poiană este piatră, și purcede pe culme, între Surice și între Cătarha, deasupra **Pojorănilor**, și se împreună cu hotarul Mimorănilor, mai sus dintâi pomenit, într-o moviliță drept acel hotar întâi pomenit și de la moviliță se coboară la vale, peste Cătarha, și se împreună cu hotarul de unde am purces dintâi, în siliște **Zăpenilor** și a **Mimorenilor**”[837].

[837] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 7, pp. 11, 12

PIŢCANI

(azi în Moimeşti, comuna Popricani, Iaşi).

1638, mai 8: Zapisul marilor boieri divaniţi, în care scriu şi mărturisesc „precum au venit în faţa noastră Ştefan Moimăscul vel armaş şi fratele lui Simion, feciorii lui Gheorghe Moimăscul, şi Todosâe… şi au vândut moşia dintr-un sat, anume **Piţcanii** (în Moimeşti, comuna Popricani, Iaşi), care acel sat îmbla în trei părţi, două părţi au vândut dintr-acel sat, partea lor, dar a treia parte a rămas fratelui lor mai mare, anume Ursul, acea parte a rămas nevândută, care acel sat este în ţinutul Eşâlor, între **Moimeşti** (comuna Popricani, Iaşi) şi între hotarul târgului Eşâlor, aceea au vândut-o binecredinciosului şi de Hristos iubitorului domnului nostru Ioan Vasilie voievod… / Aşijdere, au mai mărturisit şi au arătat drept tot hotarul satului aceluia, până unde umbla din veci: care se începe de la o vale a Mârzăştilor şi trece peste deal, spre răsărit, şi prin valea Moimeştilor, unde este seliştea Piţcanilor, şi de acolo merge peste drum, în curmeziş, şi peste vale la rediu, şi de acolo prin şes până la valea ce se numeşte Silişte, şi de acolo merge până se împreună cu hotarul **Posadnicilor** (comuna Popricani, Iaşi) şi cu hotarul satului Moimeşti; şi s-au pus tot stâlpi pe semne şi de către hotarul târgului Eşilor, de toate părţile merge cu hotarul târgului Eşâlor, până unde s-a început”[838].

---

[838] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 345, pp. 339, 340

1690, mai 3: Întărit de Constantin Cantemir voievod comisului Ştefan Cerchez şi jupânesei Acsuţa, care primesc ispisoc de cumpărătură, în baza unui zapis de la Lazăr Moşuleţ şi feciorii lui Pană, Aniţa şi Aftmie, care i-au vândut „partea lor din **Tupilaţi**, ce sunt pe apa Elanului, în ţinutul Fălciului, ocină care le-a fost lor parte de pe moşul (bunicul) lor Ion Moşuleţ”. / Şi alt zapis, de la Grozava şi feciorii ei Necola şi Arhire, care i-au dăruit „partea lor din Tupilaţi”. / Şi alt zapis, de la Pavăl cu femeia lui Maria, de la frate-său Gliga cu femeia lui Dochiţa, de la cumnatul lui Simion cu femeia lui Ioana, fata lui Mănăilă, de la Irimia cu femeia lui Avrămia, fata lui Mănăilă, şi de la Gheorghe cu femeia lui Varvara, fata lui Mănăilă, care „i-au dăruit toate părţile ce au de pe moşul lor Ştefan comisul, părţile din Tupilaţi”. / Şi alt zapis, de la Năstasie şi femeia lui Cârstina, care „i-au dat danie toată partea lor, câtă se va alege, în satul Tupilaţi”. / Şi alt zapis, de la Tofana, fata Petrii, nepoata Furceleştilor, şi de la fat ei Agafia, care i-au dăruit „partea lor, din hotarul satului Tupilaţi, din apa Elanului spre apus, până în locul Pogăcenilor, cu vad de moară în apa Elanului”. / Şi alt zapis, de la Ştefana, fata Anei, sora preotesei Edoae din satul **Pistcani** de pe Elan, şi de la fratele său Vasile, care „au vândut comisului Ştefan şi jupânesei sale toată partea de pe mama lor Ana, din hotarul satului Tupilaţilor, până în apa Elanului, dinspre răsărit, cât se va alege din bătrânul Ştefanii, jumătate”. / Şi alt zapis, de la Constandin, feciorul Savii din **Bălăneşti**, şi cu fraţii lui Hortolomie, Vasile, Loghina, Vasilca şi Stratina, care îi dăruiesc „toată partea lor de moşie din dealul Holobăţului, dinspre soare-răsare, din valea Elanului spre Copăceana, până în locul târgului, cumpărătura părinţilor săi, Savii,

de la Edul, partea Todiresei”. / Şi alt zapis, de la Anghelina şi Tofana, fetele Edului, care i-au vândut, drept 6 lei, „dreapta moşie de la Edul, ce este pe apa Elanului, dinspre soare-răsare, cu vad de moară”. / Şi alt zapis, de la Ilie, feciorul Alexandrei, nepoata popii Edului, care i-a vândut „partea de la părinţii lui, ce este pe apa Elanului, dinspre soare-răsare, între hotarul Bălăneştilor şi al Crăciuneştilor”. / Şi alz zapis, de la Dumitraşco, fecior Dochiei de **Ghilţeni**, care i-a vândut, drept 12 ughi (ducaţi ungureşti), „toată partea lui, de unde se cheamă moara popii Edului de pe Elan, în dealul dinspre soare-apune, până în locul Tupilaţilor, martea de pe mamă-sa Dochiţa, cu vad de moară şi cu 19 pământuri în ţarină”. / Şi alt zapis, de la Anisia, fata Mihului, şi de la Ştefănia, fata Anisiei, şi de la Dochia, fata Edului, care „i-au vândut a lor dreaptă ocină şi moşie din **Lungeni**, din locul Tupilaţilor, până în apa Elanului, dinspre soare-apune, cu vad de moară”. / Şi alt zapis, de la Solomon, fecior Anisiei de **Puţeni**, care i-a vândut, drept 12 lei bani gata, „19 pământuri din satul Lungeni, şi din vad de moară în apa Elanului, ce este de pe moaşă-sa (bunica) Mărica Edoai preoteasa”. Şi alt zapis, de la Ştefana, fata Anei, sora Edoai preotesei din satul **Pistcani**, şi de la fratele ei Vasile, care i-au vândut, drept 30 lei, „toată partea lor din Pistcani, din ţinutul Fălciului, pe apa Elanului, cu vad de moară pe Elan”. / Şi alt zapis, de la Anisia, fata popii Edului, care „a dăruit comisului Ştefan toată partea ei din satul **Puţenii cu apă**”. / Şi alt zapis, de la Neculai, feciorul lui Toader Coţman, care i-a vândut „un bătrân din satul **Tomceşti**, din ţinutul Tutovei, pe apa Bogdana, care moşie i-a fost lui de la moşul (bunicul) lui Coţman”. / Şi alt zapis, de la Toader şi Gheorghiţă, feciorii Furnicăi,

care i-au vândut, „drept 16 lei bani gata şi un cal drept 6 lei, care fac 76 lei… ce i-a dat comisul Ştefan, de l-a scos de la pierzare pentru un furtişag ce a fost făcut Chiricăi, feciorul lui Andonie de Coroeşti… jumătate de bătrân din **Tomceşti** şi o vie cu pivniţă gata tot într-acel sat Tomceşti". / Şi alt zapis, de la Sâmziiana, fata Macarii, şi de la nepotul ei Toader, feciorul lui Pricopie, fratele Sâmzienii, care i-a vândut, drept 32 lei bani gata, „partea lor din satul **Brădeşti**, ce este la ţinutul Tutovii". / Şi alt zapis, de la Nechifor, feciorul Chirilii de la **Botoşăni**, şi de la femeia lui Angheluşa, fata lui Vasile de **Băsăşti**, care i-a vândut „o vie ce este în deal la Băloşeşti, dinspre apus, cu pivniţă gata, cu pometi în vie". / Şi alt zapis, de la Gheorghe, femeia lui Gafia şi fetelor lor Maria şi Urâta, şi de la frate-său Ţugulea, care i-au dăruit „un loc de prisacă în **Deleni**, pe Bilahoiu, cu pometi". / Şi alt zapis, de la Orăş, Romaşco, Năstaca şi Măricuţa, feciorii Mihului şi ai Angheluţei, care i-au vândut, drept 148 lei, „patru părţi din satul **Bereşti**, de la ţinutul Covurluiului, din obârşia Chinejăi, care lor le-a fost de la mama lor Angheliţa, de la moşul (bunicul) lor Maftei Roşca". / Şi alt zapis, de la Toader, feciorul Hilinii, de la femeia lui Sofronia şi de la feciorii lor Chirică, Antiohie, Floare şi Sâmina din satul **Urdeşti**, care au dăruit comisului Ştefan „moşia lor din satul **Puţenii cei săci**, cât se va alege partea Hilinii". / Şi alt zapis, de la Ignat Ciorciul şi de la femeia lui Todosca, fata lui Bosoi, şi de la feciorii lor Ursul, Cozma, Măria, Tudora şi Negruţa, care îi dăruiesc „un loc de prisacă, cu pometi, ce este în **Bosoiu**, la ţinutul Vasluiului". / Şi alt zapis, de la Ion, feciorul lui Albotă, şi de la femeia lui Lozâna, care i-au vândut, drept 10 lei, „un loc de prisacă ce este la **Boţoaia**, iar în ţinutul Vasluiului". / Şi alt zapis,

de la Lazor Moşuleţ, de la feciorul Pană şi ginerele Tudosă, care îi dăruiesc comisului Ştefan „un loc de prisacă de la **Curăluşa**, iar în ţinutul Vasluiului, însă şi pentru o iapă, ce a fost dator Tudosă, ginerele lui Lazor, dumisale comisului". / Şi alt zapis, de la Fote, care i-a vândut, drept 24 lei bătuţi, „un loc de prisacă, ce este de la **Znamân** în vale, în ţinutul Iaşilor, cumpărătură de la popa Gligori şi preoteasa Măria, de aici, din târgul Iaşi, de la biserica Sfântului Teodor"[839].

1793, martie 1: Matei Costachi mare sulger face un schimb de moşii cu Aniţa, jupâneasa postelnicului Constandin Lambrino, fiica răposatului pitar Moise Cocoranul, căreia îi dă „o moşie întreagă, **Drăguşeni** pe apa Stavnicului, ce este aleasă şi fără pricină… şi dumneaei datu-mi-a mie **Puţăni** cu apă, ce se numeşte **Munteni Puţeni**, la ţinutul Fălciului, aleasă şi tot fără de pricină, şi alte părţi de moşie, tot în ţinutul Fălciului, pe Elan, anume **Piţcani, Lungeni, Bălăneşti**, şi o vatră de iaz sub moşia **Tupilaţii**"[840].

PIŢIGA

(Orhei, Moldova).

1651, iunie 8: Întărit de Vasile Lupu voievod fostului jicnicer Mătiaş Sturza, care primeşte ispisoc pentru „o jumătate de sat, care se numeşte **Buciuşca**, partea de

---

839 Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 174, pp. 155-160

840 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. X, Iaşi 1915, pp. 55, 56

sus, pe Nistru, în ţinutul Orheiului, care este dreaptă moşie jupânesei boierului nostru, anume Nastasia, fata răposatului Vasile Mihăilescul, cu vad de moară pe pârâul Buciuşca, şi de asemenea altă jumătate din acelaşi sat Buciuşca, partea de jos, cu vad de moară pe pârâul Buciuşca, la Hluse, pe care l-a cumpărat Mateiaş Sturza de la Candachia, fata răposatului Pătrăşcan, ce a fost clucer de la ţinutul Trotuşului, Şi a avut Mateiaş Sturza pâră cu nişte oameni din **Horodişte** pentru acest vad Buciuşca, la Hluse, şi s-a aflat acest vad vechi al acestui sat Buciuşca. / Şi de asemenea, pe a patra parte din tot satul care se numeşte **Sârcova** pe Bezina, în acelaşi ţinut, pe care l-a schimbat unchiul boierului nostru, răposatul Ursul, ce-a fost mare vornic, cu Dan şi cu Fătul şi cu toate rudele lor, care, pentru această a patra parte, a dat Ursul altă a patra parte din satul **Piţiga**, în acelaşi ţinut. / De asemenea, din acelaşi sat **Sârcova**, partea pe care a cumpărat-o Ursul vornicul de la Roman, Grama, Ursul şi Gavril, feciorii lui Pârvul, nepoţii Bodorcii, şi ce a cumpărat Ursul vornicul, în acelaşi sat, de la Alexe, Gligorcea şi Miron, toată partea lor… toată partea lui Boţul şi a fraţilor lui, feciorii lui Dumitru… toată partea lui Văsian lui a femeii lui, feciorul Turcului… şi altă parte a lui Văsian, cumpărătură… şi cât se va alege partea lui Grigore şi a surorii lui Antimia, în acelaşi sat. / Şi cât se va alege partea Şanghirii şi a fetei lui Antimia, partea lui Lelcu, feciorul Braei… toată partea lui Vasile Îmblătorul şi toată partea lui Irimicea din Orhei, tot din acelaşi sat Sârcova, şi toată partea lui Stroe… şi toată partea lui Gavril Bodnar, şi toată partea lui Sava şi a fratelui său Vasco, şi toată partea lui Istihie, ce a avut mama sa în acelaşi sat, şi toată partea feciorilor lui Pilă, şi toată partea lui Gheorghe,

feciorul lui Căzan, pe care a răscumpărat-o Ionaşcu de la Lelco, la care fusese pusă zălog”[841].

PIŢIGANI

(comuna Banca, Vaslui).

1633, iulie 5: Zapisul şoltuzului Tule Tetul şi al celor 12 pârgani de **Bârlad**, Ionaşcul, Toader Beldiman namesnic, Ionaşco Dinga cupeţ, Goianu, Hâre, Gligore Căpăţină de **Sârbi**, prin care mărturisesc „cum a venit Irina, femeia Ghinei ce-a fost pârcălab… şi a vândut din sat, din **Ţigani** (Piţigani – nota traducătorului), în gura Băncei, a patra parte; aşijderea, din sat din **Mastatici** (la nord de Zorleni, comuna Zorleni, Vaslui), a patra parte, cu vad de moară în apa Bârladului… lui Scârlet şi lui Tudorachi… / aşijderea a vândut ea, dintr-alt zapis, ce l-a avut de la Anăsia, fata lui Isaiu, nepoată lui Gherman postelnicul, a patra parte iar din sat **Mastatici** şi a patra parte din **Piţihani** (Piţigani, comuna Banca, Vaslui), şi a patra parte din **Valea Iepii** (comuna Zorleni, Vaslui), drept 50 galbeni, un cal bun şi o iapă cu mânz”[842].

---

[841] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 87, pp. 90-94
[842] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 336, pp. 429, 430

PIZDENI

(inclus în Heltiu pe Trotuş, Bacău).

1621, septembrie 17: Zapisul şoltuzului şi al celor 12 pârgari din **târgul Trotuş**, în care mărturisesc cum a venit Ana, fata Petrei Mircea din Pizdeni şi a dat marelui vornic Dumitraşco Ştefan, „pentru o deşugubină a sa, ce dânsa a făcut un copil… moşia ce dânsa o are în satul **Pizdeni** (inclus în Heltiu pe Trotuş[843], Bacău) şi din satul **Hiltiu**, din jos… / Şi iarăşi s-a sculat fratele ei Ursul, fiul Petrei Mircea, şi a dat a sa parte tot din satul Pizdeni şi Hiltiu, tot lui Dumitraşco Ştefan, căci a plătit capul Ursului şi a dat pentru capul lui 2 boi şi 12 oi”[844].

PLĂANI

(lângă Drăguşeni, comuna Drăguşeni, Galaţi).

1637, mai 8: Măriica, fata lui Ionaşco, nepoata lui Podolean, s-a „sculat dinaintea bisericii de **Popeşti** (comuna Micleşti, Vaslui) şi-am dat partea mea de ocină, din doi bătrâni din sat din **Cernăteşte** (fost Motăşeşti, comu-

---

843 Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 193

844 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XXI, Iaşi 1929, pp. 236, 237

na Drăguşeni, Galaţi)… frăţâne-meu, lui Pentelei din **Vitezăşti** (lângă Fundeanu, comuna Drăguşeni, Galaţi)… / Şi-au fost oameni buni şi bătrâni popa Doder şi Buţurca din **Blânzi** (comuna Corod, Galaţi), Toader or **Mândreşte** (comuna Valea Mărului, Galaţi), Platon de **Popeşti**, Maftei ot **Munteni** (lângă Tecuci, Galaţi), Cozma de **Plăani** (lângă Drăguşeni, comuna Drăguşeni, Galaţi), Ionaşco Popăscul şi Gligorie sin Ilii de **Vitezăşti**, şi mulţi oameni buni”[845].

PLĂCINŢENI

(comuna Bogheşti, Vrancea).

1495, ianuarie 22: Întărit de Ştefan voievod seminţiei lui „Toader Iucaş şi nepotul lui de frate, Farco aprod, şi surorile lui, Dolca şi Măruşca, fiii lui Petru Iucaş, şi vara lor, Anuşca, fiica Stanei, şi vărul lor, Isaiu, fiul lui Oană Muste, şi verii lor, Andreico şi fraţii lui, Ion şi Toader, fiii Ilcăi, şi, de asemenea, vărul lor Giurgiu Vulpe, fiul Maruşcăi, toţi nepoţi ai lui Laslău globnic”, care primesc uric pentru „ocina lor dreaptă, satele care au fost ale bunicului lor Laslău globnic, anume: Lăslăoani pe Cracau, şi Şerbeştii sub Piatra Cracăului, şi Mohorâţii mai jos de gura Pojorâtei, şi, mai jos, Drăgoeşti pe Dobrotvor, şi, pe Zeletin, Petreştii, şi, în acelaşi hotar, satul **Plăcintenii**, şi Oprişeştii, şi Cârna şi Răchitişul… Însă să

[845] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 92, pp. 91, 92

le fie acele sate în trei părţi: o parte din acele sate să fie slugilor noastre Toader Iucaş şi nepoţilor lui de frate, Farco aprod, şi surorilor lui Dolca şi Măruşca, fiii lui Petru Iucaş, iar o altă parte din acele sate să fie Anuşcăi, fiica Stanei, singură, iar a treia parte din acele sate să fie lui Isaiu, fiul lui Oană Mustea, şi verilor lui, Andreico şi fraţilor lui, Ion şi Toader, fiii Ilcăi, şi, de asemenea, vărului lor, Giurgiu Vulpe, lor, şi copiilor lor, şi nepoţilor lor, şi strănepoţilor lor, şi răstrănepoţilor lor şi întregului lor neam, cine li se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci”[846]. Hotarul, din veac.

1638, august 22: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Cârstea din **Gârleşti** (Gârleasca, sat înglobat în Nămoloasa, comuna Nămoloasa, Galaţi), care „a arătat înaintea noastră nişte zapise de mărturie din zilele vechi, de la Dumbravă vornic, Miftodie Zamă din **Paşcani** (oraşul Paşcani, Iaşi), Macovei din **Plăcinţeni** (comuna Bogheşti, Vrancea) şi Vlasie din **Buljeşti** (lângă Bogheşti, comuna Bogheşti, Vrancea), arătând precum că el a cumpărat patru pământuri în frunte, de la apă şi până în deal, din hotarul satului Buljeşti, ce este în ţinutul Tecuciului, de la Mariia, nepoata Spărteanului, drept o vacă cu viţel şi 2 ughi bani buni, şi tij (la fel) a cumpărat socrul său Răfeiu partea lui Oboroc din acel sat Buljeşti, drept 40 de taleri, şi tij a cumpărat el un loc, împreună cu Răfeiu, de la Nistor sin (fiu) Balşe din satul **Sorofeni** (?), drept 90 zloţi, Crâstea plătind 50 zloţi, iar Răfeiu 40 zloţi”[847].

---

[846] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 172, pp. 314-316
[847] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 445, p. 423

1901: „**Plăcinţeni**, sat făcând parte din comuna Giurgioana, judeţul Tecuci, situat pe șesul Zeletinul, la 8 km și 100 m de reședința comunei. Are o populaţie de 18 familii sau 72 suflete, locuind în 14 case şi 3 bordeie. Satul s-a înființat la 1780, pe moșia statului, numită Răchitosul, care, mai înainte, depindea de mănăstirea Răchitoasa. Este străbătut de mai multe drumuri naturale”[848].

PLAVALARI şi RUŞI-MĂNĂSTIOARA

(aproape de Suceava, Bucovina).

Numele vechi al acestei moşii, din care şi pe care s-au desprins câteva sate, a fost Bezhaci, sub acest nume fiind întărită de Ştefan Vodă, în **15 iulie 1445**, lui Oancea logofăt.

1468: În 24 septembrie 1468, Ştefan cel Mare întărea lui Şteful Cernătescul, printre alte moşii, „şi, pe Suceava, Ruşciori”.

1479: Satul udeştean de astăzi se numea Ruşciori sau Ruşi, şi în 1479, când Ştefan cel Mare îi acorda un privilegiu lui Radu Gribovăţ pentru acest sat, „mai sus de Bosance şi mai jos de Uideşti” (sat care există şi astăzi), cum se scria în uricul lui Miron Barnovschi, când voievodul menţionează că, „precum ne-am învoit cu cinstitul şi credinciosul boier dumnealui Lupul mare vornic, dând

[848] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul IV, Bucureşti 1901, pp. 755, 756

schimb pentru schimb, dănd domnia mea boierului amintit mai sus satul Ruşi, ocolul Sucevii, şi 300 ughi (ducaţi ungureşti), iar boierul ne-a dat ale sale drepte ocini şi moşii, anume Chindivani, sub munte, şi Solomoneşti, ocolul Neamţ, care amăndouă satele le-am dat mânăstirii Hangu, făcută de noi”.

1627: În 23 martie 1627, Miron Barnovschi dă marelui vornic Lupu Balş, în cadrul unui schimb de moşii, satul Ruşi şi 300 galbeni ungureşti. Marele Vornic Lupu Balş a lăsat satul moştenire fiului său, Bejan, care, în 19 iunie 1665, împreună „cu vecinii săi din satul Rus”, se jeluieşte Divanului Domnesc al lui Eustratie Dabija Vodă de… cursul râului Suceava, care, mutându-şi albia, în urma inundaţiilor de primăvară, l-a păgubit de trei parcele de pământ, în hotarul cu Iugşeni. Ispravnicii domneşti, constatând că aşa stau lucrurile, confirmă lui Vodă temeinicia plângerii, iar acesta recunoaşte şi întăreşte vechiul hotar al satelor, aflate în neaşteptat litigiu. Moştenitorul lui Bejan Balş a fost fiul său, slugerul Dumitru Balş.

1679: În 25 iunie 1679, satul Plavalari aparţinea căpitanului de curteni din ţinutul Sucevei, Luca, iar întăritura din partea Divanului domnesc, o scrisoare semnată de Miron Costin vel (mare) logofăt, de Neculai Rădco vel logofăt şi Gavril Costachi vel vornic, precizează dreptul lui Luca „de a ţine şi a opri a sa driaptă ocină şi moşii den sat den Pleavălari“. Mai târziu, a şasea parte din sat va fi confirmată lui Gheorghe Ursachi, care o cumpărase, cu 100 lei turceşti, de la Vasile Merescul, nepotul Băzăceanului. În vremea aceea, satul Pleavălari era un cătun al satului Ruşii Mănăstioarei, numit, în mod uzual, Rus-Plavalar. A şasea parte a satului Plavalari avea să treacă,

mai târziu, în proprietatea marelui vistiernic Gheorghe Ursachi, care a cumpărat-o de la Vasile Merescul şi de la fraţii săi, nepoţii Băzăceanului, cu 100 lei turceşti.

1719: În 8 iunie 1719, văduva slugerului Dumitru, Maria (fata Nastasiei şi a lui Mihalachi postelnic), şi fiul lor, Constantin, au dăruit jumătate de sat „Rus, care se hotărăşte cu pământurile bisericii… mai sus de Bosance şi mai jos Uideşti", Mitropoliei Suceava, Mihai Racoviţă Vodă întărind dania, peste trei zile, în 11 iunie, dar Mitropolia avea să readucă satul în proprietatea familiei Balş, în 16 august 1724, când dă jumătate din satul Rus lui Ion Balş, fiul slugerului Dumitru, pentru partea de loc pe care acesta o stăpânea în coasta Sucevei, pe Tătăraşi.

1772: Recensământul lui Rumeanţev[849], din 1772-1773, înregistrează la Rusii, în Ocolul Mijlocului, fără alte precizări, „151 – toată suma caselor", însemnând 20 slugi şi 30 scutelnici ai stolnicesei Ilinca, 30 scutelnici ai agăi Iordache Balş, 19 femei sărace, 25 ţigani, 4 popi şi 23 birnici.

1783: În 10 martie 1783, boierul Vasile Balş, cel care a făcut durul, dar cinstitul raport despre Bucovina, a declarat în faţa Comisiei cezaro-crăieşti de delimitare a proprietăţilor în Bucovina că mama sa, Ilinca, posedă jumătate din satul Plavalar, pe care o primise Lupu Balş de la Miron Barnovschi, iar cealaltă jumătate de sat îi aparţine stolnicului Vasile Balş, ca moştenire de la Gheorghe Ursachi vistiernic.

1812: În 26 februarie 1812, Iordachi Balş, fiul lui Mihalachi, cumpără satele Plavalari, Rus şi Mănăstioara de la unchiul său, Vasile baron Balş, dar urmaşii acestuia

---

849 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 342

vând le vând, Plavalari, Rus şi Mănăstoara devenind proprietatea Zamfirei Sluzanska şi al Soltanei Zgora, care, în 14 februarie 1857, îşi înscriu drepturile de proprietate.

1841: La Rus-Plavalar cu Poieni, biserica cu hramul „Sfântul Arhanghel Mihail” funcţiona sub patronajul lui Iordachi nobil de Balş, preot administrator fiind Daniel Muntian[850].

1869: O tipăritură vieneză din 1869, referitoare la organizarea politică și judiciară în țările reprezentate în Împărăţia Austriei, prezintă următoarea administrare în Ducatul Bucovinei: „Administrarea districtului Suceava – **Suceava** (Oraş cu tribunal districtual) cu Cutul Zamca, Iţcanii Vechi şi Şeptilici, Bosance cu Nemericeni, Podeni, Hriaţca şi Lisaura, Buneşti, Buninţi, Chilişeni, Danila, Găureni, Hatna cu Dărmăneşti, Iacobeşti sau Fogodisten cu Gura Solcii, Slobozia sau Milişăuţii de Jos, St. Ilie, Ipoteşti, Iţacanii Noi, Călineşti Enache cu Vasilache, Călineştii lui Kuparenko, Costâna cu Berindeşti, Liteni, Mereţei, Mihoveni, Mitocul Dragomirnei cu Lipoveni, Părhăuţi, Pătrăuţi pe Suceava, Reuseni, Romaneşti, **Rus Mănăstioara**, **Rus Plavalar** cu **Rus Poienile**, Securiceni, Şcheia, Soloneţ, Stroieşti pe Suceava, Tişăuţi, Todireşti cu Pietroasa, Uideşti, Zahareşti”[851].

1876: Biserica veche a Sfântului Dimitrie din Plavalar a fost construită în 1876 şi dotată, în 1881, cu un iconostas, adus de la biserica Sfântului Dimitrie din Suceava.

---

[850] *Schematismus der griechisch-orientalischen Bukowinaer Diocese,* Cernăuţi 1841, p. 231

[851] *Politische und gerichtliche / Organisation / der / im Reichsrathe vertretenen Länder von Öesterreich,* Wien 1869. pp. 158-161

1881: În 18 septembrie 1881, stil nou, a fost sfinţită biserica din Rus-Plavalari, construită prin contribuţii benevole, paroh fiind Leon Popovici.

1886: În 1886, s-a deschis o şcoală cu 2 clase în Plavalar[852].

1896: O listă de subscripţie pentru „rădicarea unui monument de peatră şi tipărirea scrierilor profesorului Ştefan Ştefureac”, din martie 1896, întocmită de „Constantin SOROCEAN, paroch în Rus-Plăvălar”, cuprinde următoarele nume de localnici: Nicanor VERENCA, George ROŞU, Dumitru alui Iordachi NICOARĂ, Mihalachi ROŞU, George alui Ioan COCOLAŞ, Dumitru alui Nicolae ARAMĂ, Sevastiana lui Iftimie LUNGU, George alui Manole ARAMĂ, Niculai GRIGA, Ionică alui Vasile BOSÂNCEAN, Maria PETIC, George NĂSĂUDEAN, Constantin alui George BOLOHAN, Toader alui Iordachi BOLHAN, Niculai MÂNĂSTIREAN, Toader I. PÂNZARIU, George alui Constantin MUNTEAN, Ioan alui George alui Simion BOLOHAN, Ilie a lui Dumitru COLESNIUC, Nicolae alui Grigore MUNTEAN, Ioan alui Grigore MUNTEAN, Mandachi ŞERBAN, Dumitru COLESNIUC, Toader alui Cosma BOLOHAN, Nicolae alui Petrea BEJINARIU, Petrea alui Dimitrie COLESNIUC, Ioan TESLOVAN, Nicolae alui Ioan PÂNZARIU, Vasile MOLDOVAN, Dochiţa BOLOHAN, Ioan alui Nicolae MUNTEAN, Andron DAMASCHIN, George alui Petrea alui Ion MUNTEAN şi Gavril ARAMĂ[853].

---

852 SCHEMATISMUS DER BUKOWINAER, Czernowitz, 1907 p. 158

853 GAZETA BUCOVINEI, Nr. 27/1896, p. 4

1897: Din 1897, funcţiona în Rus-Mănăstioara o şcoală cu 2 clase[854].

1899: O altă listă de subscripţie, de la începutul anului 1899, în folosul Societăţii „Şcoala Română", menţionează numele localnicilor din „Rusplavalar": Nicolai alui Dumitru COLESNIUC, învăţătorul Nicolai NICOARĂ, Nicolai BEJINARIU, Simion FILIMON, Nicolai MĂNĂSTIREAN, Simion GULINSCHI, Georgi alui Petru MUNTEAN, Ilie NICOARĂ, Nicolai alui Mihai PÂNZARIU, Lazăr BOLOHAN, Ilie COLESNIUC, Nicolai alui Grigori MUNTEAN, Vasile BOLOHAN, Nicolai alui Grigorie MĂNĂSTIREAN, Dumitru NICOARĂ, Saveta BEJINARIU, Constantin ŞERBAN, Georgi alui Constantin MUNTEAN, Manolachi BOLOHAN, Ion alui Grigorie MUNTEAN, Vasili CUCINSCHI (STRATU), Toader alui Iordachi BOLOHAN, Ion alui Nicolai MUNTEAN, Grigori MĂNĂSTIREANU, Georgi BEJINARU, Costan BEJINARIU, Petru FILIMON, Gavril BOLOHAN, Neculai BUJOREANU, Dumitru alui Toader BOLOHAN, Zanfira CIUTAC, Ion alui Toader BOLOHAN, Nistor MĂNĂSTIREAN, Nicolai PÂNZARIU, Vasili PÂRVAN, Toader PÂRVAN, Georgi NĂSĂUDEAN, Toader RĂSNICIUC, Vasili alui Georgi MUNTEAN, Georgi MARENIUC, Petru STANCIUC, Georgi SCRIPCARIU, Manoli MARENIUC, Dumitru şi Vasile ai lui George BOLOHAN, Paraschiva MUNTEAN, Nicolai alui Ion PÂNZARIU, Georgi alui Iordachi BOLOHAN, Ion alui Iordachi COLESNIUC, Vasili alui Petru COLESNIUC, Constantin alui George BOLOHAN, Petru

[854] SCHEMATISMUS DER BUKOWINAER, Czernowitz, 1907 p. 158

HREBAN, Nicolai alui Ioan BOLOHAN, Mihai BOLOHAN, Georgi COLESNIUC şi Mihai STRIŞCA[855].

1903: O ultimă listă, din 1903, cu donaţii pentru sprijinirea copiilor şcolari din Rus-Mănăstioara (numit aşa în text), menţionează următoarele nume de localnici: preoteasa văduvă Savastia POPOVICI, avocat Dr. Adolf FINKLER, arendaşul de moşie Salomon P. STORPER, învăţătorul superior Nicolaiu BOTEZAT, primarul George BUMBU, fabricantul de alcool Iosef GOLDSTEIN, cantorul Nicanor VERENCA, Iosef STRZELBITCHI, COLORUS, Franz PLEFCHE, Ioan BARTUŞ, Ioan CUDLA, Leon BOROŞ, Anton METELCA, Emanuil GOLEA, Niculai BUMBU, Casian LUNGU, Casian BAIDA, Ieronim CODREAN, Ioan BOSÂNCEAN, Dumitru LUNGU şi Nicuţă alui Iliucă GOLEA[856].

1904: „Biserică nouă de sânţit în Rus-plavalari, decanatul Sucevei. Parochul din Rus-plavalari, decanatul Sucevei, Cucernicia Sa, părintele paroch Leon Popovici (tatăl viitorului profesor sucevean şi publicist Eusebie Popovici), a reuşit cu bravii săi parochieni a construi şi înzestra din contribuţii benevole o biserică nouă în comuna Plavalari. Înalt P.S.S. Părintele Metropolit a promis prea graţios că va merge Însuşi Î.P.P.S. s-o sânţească în ziua de 18 Septembrie 1881, stil nou. Fie-ni iertat a-i striga D-lui paroch Popovici: Bravo, părinte! Astfel de fapte îl decorează şi-l excelează pe un preut! Iar parochienilor Sânţiei Sale, bravilor Plăvălăreni, li zicem din inimă sinceră şi curată: Dumnezeu să vă primească jertfele ce le-aţi depus pe sântul altar al credinţei părinţilor

---

855 DEŞTEPTAREA, Nr. 1/1899, p. 8
856 DEŞTEPTAREA, Nr. 18/1903, p. 3

noştri“[857]. „Vechea iubire de oaspeţi a Românilor ne aşteaptă la Rus-Mănăstioara, în casa bătrânei preotese, mama oaspetelui meu din Suceava. Casa, minunat îngrijită, e înconjurată de un cerdac pe stâlpi şi, de acolo, ochii cuprind, peste apa hotarului, plaiurile şi satele Moldovei”[858].

1907: Din Comitetul naţional pentru districtul Suceava făceau parte şi **Nicolai Bumbu**, gospodar în Rus-Mănăstioara, şi **Ilie Colesniuc**, gospodar în Plavalar[859]. Adunând „cântece populare româneşti din Bucovina”, care aveau să vadă lumina tiparului sub semnătura nemeritată a lui Mattias Friedwagner[860], în 1940, Alexandru VOEVIDCA a cules folclor şi de la localnicii Nastasia LACĂTUŞ (45 ani în 1909), Zamfira MUNTEAN (27 ani în 1909), Rachila PATRAŞ (17 ani în 1909), Ana a lui Gheorghe COJOCAR (40 ani în 1908), Marta a lui Constantin GORA (25 ani în 1908), Aniţa CHILĂU (28 ani în 1909) şi Nicanor VERENCA (cantor, 58 ani în 1908).

În **1908**, conform Dicţionarului lui Grigorovitza: „**Rusu-Plavalar**, comună rurală, districtul Suceava, aşezată la hotarul cu România, pe pârâul Reuseni, şi lipită, în partea de nord-estică, cu comuna Reuseni. Suprafaţa: 8,62 kmp; populaţia: 882 locuitori, excusiv români, de religie gr. or. Se conpune din vatra satului, cu 840 locuitori, şi din cătunul Mânăstioara. Este unită cu comu-

---

857 *Aurora Română*, nr. 2/1881, p. 30

858 NICOLAE IORGA, *Neamul românesc în Bucovina*, Bucureşti 1905, p. 35

859 *Apărarea Naţională*, Nr. 21, Anul II, joi 21 martie stil nou 1907, p. 4

860 MATTHIAS FRIEDWAGNER, *Rumanische Volkslieder aus der Bukowina*, Konrad Triltsch Verlag Wurzburg, 1940

nele învecinătoare prin drumuri de câmp, care dau, în cele din urmă, în drumul districtual Suceava-Chilişeni. Are o şcoală populară, cu o clasă, şi 2 biserici filiale, una în Rus-Plavalar, cu hramul „Sfântul Dumitru”, şi alta, în Mânăstioara. Este pomenită într-un hrisov din anul 1478, prin care Ştefan cel Mare oferă lui Radu Gribovici această comună, cu diferite privilegii. La 1776, era în stăpânirea jupânesei Ilinca Balş. Forma, odată, împreună cu Rusu-Mânăstioara şi Rusu-Poeni, o singură comună, proprietatea boierului Rusu Balş (fantezie: satul Ruşciori este atestat din 24 septembrie 1468, şi nu a existat nici un boier Lupu Balş, ci Vasile, care a vândut satele Rus şi Mănăstioara nepotului său, Iordachi Balş, în 26 februarie 1812 – n. n.). , de la care îşi derivă şi numele. Populaţia se ocupă cu agricultura, creşterea vitelor şi puţin cu cultura viţei de vie; o parte însă trece în România, vara, la secerat, şi iarna, la exploatarea pădurilor. Comuna posedă 420 hectare pământ arabil, 55 hectare fânaţuri, 33 hectare grădini, 120 hectare imaşuri, 360 hectare păduri. Se găsesc 54 cai, 335 vite cornute, 560 de oi, 317 porci 61 stupi. **Rusu-Plavalar, moşie**, cu administraţie specială, districtul Suceava. Suprafaţa: 7,35 kmp; populaţia: 27 locuitori, în majoritate români gr. or. Depindea, înainte, de comuna de azi Rusu-Plavalar. **Rusu-Poeni**, sat, districtul Suceava, aşezat pe malul drept al râului Suceava, aproape de Chilişeni. Suprafaţa: 3,39 kmp; populaţia: 217 locuitori români, de religie gr. or. Este legat, printr-un drum cîmpean, de drumul districtual Suceava-Chilişeni; ţine de biserica parohială din Mânăstioara. Forma, odinioară, împreună cu Rusu-Mânăstioara şi Rusu-Plavalar, o singură comună, în slăpânirea boierului Rusu Balş, de la care a provenit şi numele acestor comune. Populaţia

se ocupă cu agricultura, creştera vitelor şi pescuitul. Posedă 453 hectare pământ arabil, 136 hectare fânaţuri, 1 hectar 50 ari grădini, 64 hectare imaşuri, 56 hectare păduri. Se găsesc 15 cai, 122 vite cornute, 24 oi, 106 porci şi 28 stupi. **Rusu-Mânăstioara**, comună rurală, districtul Suceava, aşezată pe malul drept al râului Suceava, aproape de confluenţa sa cu pârâul Reuseni. Suprafaţa: 5,50 kmp; populaţia: 813 locuitori români, de religie gr. or. Se compune din vatra satului, cu 626 locuitori, şi din satul atenent Luncuşoara. Prin marginea sa de sud trece drumul districtual Suceava-Chilişeni, are o biserică parohială, cu hramul „Sfinţii Arhangheli Mihail şi Gavril”, de care ţin filialele din Rusu-Plavalar şi Mânăstioara, precum şi satul Rusu-Poeni. Forma, odinioară, o singură comună, împreună cu Rusu-Plavalar şi Rusu-Poeni, în stăpânirea familiei Balş. Îşi derivă numele de la primul ei posesor, Rusu-Balş. Populaţia se ocupă cu agricultura, cu creşterea vitelor şi puţin cu cultura viţei de vie. Comuna posedă 410 hectare pământ arbil, 34 hectare fânaţuri, 6 hectare 50 ari grădini cu vii, 166 hectare imaşuri, 29 hectare păduri. Se găsesc 32 cai, 347 vite cornute, 85 oi, 261 porci şi 21 stupi. **Rusu-Mânăstioara, moşie**, cu administraţie specială, districtul Suceava. Suprafaţa: 1,98 kmp; populaţia: 50 locuitori, dintre care sunt 38 izraeliţi şi 7 români. Depindea, odată, de cormuna de azi Rusu-Mănăstioara”[861].

1914-1918: „Infanteristul **Constantin Pârvan**, Rus-Plavalar, Reg. 22, rănit”[862].

[861] Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti 1908, pp. 185, 186
[862] *Viaţa Nouă*, IV, nr. 158 – Supliment, din 25 iulie n. 1915

1916: „În vara anului 1916, armata română, răzbind prin trecătorile Carpaţilor, înaintă fulgerător spre inima Ardealului, visul de atâtea veacuri al energiei româneşti. În luptele din jurul Braşovului, ostaşii români au întâlnit un regiment bucovinean, în cari doi soldaţi au refuzat să tragă împotriva fraţilor lor de sânge. Condamnaţi la moarte, ei au fost constrânşi să-şi sape singuri mormintele, la o margine a cimitirului din Satulung, au fost executaţi, fiecare pe marginea mormântului său, şi acoperiţi cu ţărna primitoare a pământului ardelenesc. / Preotul din Satulung, în care s-a întâmplat groaznica executare, părintele Zenovie Popovici, aducându-şi aminte de eroica moarte a celor doi Români bucovineni, a hotărât să desgroape, după zece ani, chinuitele lor oase şi să le dea, împreună cu osemintele altor opt ostaşi români, la loc de cinste, în faţa bisericii din mijlocul cimitirului în care martirii bucovineni au fost executaţi. / Acest pios act de recunoştinţă faţă de amintirea lui Zamfir Nicoară din Rus-Plavalar şi a lui Dumitru Cătană, a cărui comună de obârşie nu se ştie încă, s-a petrecut în ziua de 7 octombrie 1928, cu onoruri militare pe care le-au dat Vânătorii de munte din Bucovina, sub comanda colonelului Savu... / Pe Troiţa ridicată la căpătâiul martirilor bucovineni, înfrăţiţi în pământul Săcelelor cu opt viteji răpuşi şi ei de moarte, în avântul lor ostăşesc, s-au săpat următoarele cuvinte: / În amintirea vitejilor ostaşi căzuţi pe aceste locuri pentru întregirea neamului românesc şi pentru preamărirea jertfei eroilor martiri, învăţătorii români bucovineni Dumitru şi Ioan (în timpul săpării inscripţiei, încă nu li se cunoşteau numele), foşti în armata austro-ungară, executaţi, în Octombrie 1916, şi aruncaţi în gropile săpate de ei, neprimind să lupte împotriva fraţilor

români“. Textul acesta a fost scris de Dimitrie Marmeliuc, el însuşi rănit la Oituz, dar ca luptător al Armatei Române, şi a fost publicat în Calendarul „Glasul Bucovinei“ pe anul 1928. Zamfir Nicoară fusese coleg de clasă, la gimnaziu greco-ortodox din Suceava, cu un alt viitor erou bucovinean, Silvestru Micuţariu, şi el luptător, ca şi Ion Grămadă, ca şi Alexandru Bocăneţu, ca şi vărul său, Ambrozie Micuţariu, în Armata Română.

1941: „Tabloul normaliştilor cu diploma de capacitate, numiţi în învăţământul primar, prin „incredinţare de post”, pe ziua de 1 octombrie 1941”[863]: Covăceanu I. Ioan, seria 1938, media 7,50, numit în comuna **Plavalar**, postul IV, jud. Suceava”.

1943: „Se numesc cu titlul definitiv, pe ziua de 1 septembrie 1943[864], următorii învăţători şi învăţătoare: Rotaru Alexandrina, comuna **Plavalar**, jud. Suceava, media 8,08”.

1945: „Prin Ordinul Nr. 319.634 din 15 Noemvrie 1945[865], se fixează, pe data de 1 noemvrie 1945, următorii învăţători la şcoalele aratate în dreptul fiecăruia: Biberiac Oresta, la **Plavalari**, p. 5”.

1947: „Având în vedere raportul cu Nr. 16.799 din 1947 al Inspectoratului şcolar regional Suceava, înregistrat sub Nr. 264.182 din 1947[866], următorii învăţători se repartizează, pe data de 1 septembrie 1947, la şcolile primare indicate în dreptul fiecăruia: **Seiciuc Olga**, de la Rus-Mănăstioara, la Botuşana, post IX, soţ învăţător”.

---

[863] *Monitorul Oficial*, Nr. 249, 2o octombrie 1941, pp. 6439 şi următoarele

[864] *Monitorul Oficial,* Nr. 71, 24 martie 1944, pp. 2549-2552

[865] *Monitorul Oficial,* Nr. 277, 3 decembrie 1945, p. 10553

[866] *Monitorul Oficial*, Nr. 250, 29 octombrie 1947, pp. 9652-9657

PLĂVĂŢENI

(lângă Urlaţi, comuna Dimitrie Cantemir, Vaslui).

1635, ianuarie 5: Carte de hotărât satul **Stănileşti** (comuna Stănileşti, Vaslui) şi cutul **Ruşilor** (comuna Stănileşti, Vaslui), partea lui Cehan, de **Stărpenii** (comuna Stănileşti, Vaslui), cu cutul **Muntenilor** (comuna Stănileşti, Vaslui), partea Roşcăi, în ţinutul Lăpuşna, semnată de Cujbă vornic, Duca comis, Dumitraşco feciorul Şetrarului, Iuga din **Horjeşti** (comuna Mingir, raionul Hânceşti, Moldova), Mihalcea, Pavel şi Creţul din **Gurbăneşti** (lângă Hănăsenii Noi, raionul Leova, Moldova), Păntelei din **Budeşti** (raionul Leova, Moldova), Ciorba din **Cârlegaţi** (azi Pădureni, comuna Pădureni, Vaslui), Dieniş şi Gligorie din **Plotoneşti** (comuna Dimitrie Cantemir, Vaslui), Gherman din **Clocicari** (lângă Văleni, comuna Pădureni, Vaslui), Ciocan din **Leoşti** (comuna Pădureni, Vaslui), Pavel din **Plăvăţeni** (lângă Urlaţi, comuna Dimitrie Cantemir, Vaslui), Modruz din **Urlaţi** (comuna Dimitrie Cantemir, Vaslui), Colac, Andronic şi Gheorghe din **Vârâţi** (înglobat în Lunca Banului, comuna Lunca Banului, Vaslui), Gligorie din **Cioreceşti** (înglobat în Lunca Banului, comuna Lunca Banului, Vaslui), Gligorcea din **Broscăşeni** (Broscoşeşti, comuna Lunca Banului, Vaslui), Pătraşco şoltuz, Giurgea, Pătrăşcan şi Ştefan Galbăn din **Huşi**. / Şi s-a stâlpit din ţarină şi din vatra satului, cum am aflat cu oameni buni. Aşijderea, ce s-au aflat bălţi pe hotarul Stărpenilor, din capul satului din jos, jumătate din iezerul Lungul, iar

jumătate este a Măcicanilor. De aici, de la Lungul în sus, este Balta Simei; de-aici, mai sus, este Balta Avraamului; de-aici este Gârla Lungului; de-aici este Racela, în capul hotarului de sus, iar din jos este hotarul Stărpenilor, până în vadul Pruteţului. Aceste bălţi sunt peste Prut, dinspre răsărit; iar bălţile ce sunt pe hotarul Stănileştilor sunt de ceastă parte de Prut, dinspre apus, şi se împreună cu ale Volosenilor. De aceasta scriem şi dăm ştire Măriei Dumitale”[867].

1641, septembrie 2: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce Vapie, Romaşco, Crăciun, popa Silion şi cu alte rude ale lor „s-au pârât cu Pavăl, Foltea, Neagul, Afanasie călugăr şi cu toate rudele lor din satul **Plăvăţeni** pentru o bucată de pământ ce-i între dânşii, zicând Vapie, Romaşco, Crăciun şi popa Silion că este acea bucată din hotarul satului lor **Silişteni** şi că le-au împresurat-o cei din **Plăvăţeni** fără nici o treabă. / Deci noi i-am judecat după legea ţării, ca să aibă a-şi ţine satul Silişteni după vechile hotare, pe unde din veci au îmblat. Deci Pavăl şi cu rudele lui din satul Plăvăţeni au rămas dinaintea noastră şi din toată legea ţării”[868].

---

[867] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 2, pp. 2, 3

[868] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XXIII, Iaşi 1895, pp. 176-179

PLĂVĂŢEŞTI

(comuna Pădureni, Vaslui).

1487, martie 5: Întărit de Ştefan (cel Mare) voievod lui Coste Grasul din Plăvăţeşti, care primeşte uric pentru „dreapta lui ocină, un sat, anume **Plăvăţeştii** la obârşia Ialanului”[869]. Hotarele, din veac.

PLEŞANI

(„satul său Plişineţi”, comuna Călăraşi, Botoşani).

Întărit, în **3 aprilie 1439**, de Ilie şi Ştefan voievozi, lui Stanciul postelnic, care, cumpărând de la Ivaşco, fiul lui Horaiţă, primeşte uric pentru un „jumătate din satul său Plişineţi” şi, date de voievozi, „două selişti pe Dzijia, anume Bârsomeni şi Dumitreni, mai jos de Bârsomeni… Iar hotarul acestor sate este pe unde au folosit din veac”[870].

---

[869] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 5, pp. 6-8

[870] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 194, pp. 273-275

PLEŞĂŞTI

(numită anterior Beneşti, lângă satul Caraclău, comuna Bârsăneşti, Bacău).

1635, mai 25: Scrisoarea fostului paharnic Nicolai Bejan Patraşcu Şolomon, Condre şoltuzul şi a celor 12 pârgari de **târg de Trotuş**, în care îi relatează lui Vasile Lupu voievod, cum, după primirea poruncii adusă de vornicul Neniul au mers şi au adunat martori, ca să socoată „o selişte de sat, anume **Pleşăştii** (numită anterior Beneşti, lângă satul Caraclău, comuna Bârsăneşti, Bacău), ce s-a pârât satul **Bârsăneştii** (comuna Bârsăneşti, Bacău) cu vornicul Neniul, zicând Bârsăneştii că este acea selişte Pleşăştii din hotarul lor, iar Neniul că este de hotarul satului său, anume **Rediul** (comuna Gura Văii, Bacău). Deci am strâns oameni buni, anume Isăiu, vasile feciorul său şi lazăr din **Poiană** (comuna Livezile, Bacău), Ion, Marcu, Andrei Măcău şi popa Vărnava din **Brătila** (comuna Helegiu, Bacău), Grigore Orăşul din **Stroeşti** (contopit cu Româneşti, comuna Bereşti-Tazlău, Bacău), popa Dumitru cel domnesc, Ion Petre, Chihaia, Soci Mihai, Grigore diacul, Ioniţă birăul, Nistor sluharul, Marcu şi Ioniţă feciorii popii Manii din târg din **Trotuş** (comuna Trotuş, Bacău), Cozma din **Vilipeşti** (Filipeşti, comuna Bogdăneşti, Bacău) şi mulţi oameni buni şi i-am întrebat de ce hotar este. Deci mi-au mărturisit cu sufletele lor cum este acea selişte în hotarul Rediului, şi i-au zis **Bineştii**, pe numele Benii, şi s-au mutat dintr-acea

selişte mai jos, în capul hotarului din drumul mare, iar Bârsăneştii n-au avut nici o treabă cu acel hotar, ci, când au arat Bârsăneştii într-acea selişte, cine-a avut Rediul le-a luat lor din a zecea. Deci, pe unde au arătat oameni buni şi bătrâni din Bârsăneşti, şi cu Dumitru şi Mihăilă cel bătrân de acolo, că este hotarul acelei selişti, noi am stâlpit dinspre Bârsăneşti, şi s-a ales cum am aflat mai cu dreptul, cu oameni buni”[871].

1635, noiembrie 15: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după pâra vornicului Neniul împotriva întregului sat „**Bârsăneştii** (comuna Bârsăneşti, Bacău), pentru seliştea **Pleşăştii** (lângă Caraclău, comuna Bârsăneşti, Bacău), ce s-a chemat şi **Beneştii**, de pe un Benia, care este de hotarul satului său **Rădiul** (comuna Gura Văii, Bacău), şi s-a mutat mai jos de drumul cel mare, în capul hotarului. Şi Bârsăneştii nu au avut treabă cu acea selişte şi cu acel hotar, cum a arătat Neniul vornic mărturie de la Bejan, ce a fost paharnic, Pătraşcu, Solomon şi Condre şoltuzul, cu 12 pârgari de **târg de Trotuş** şi cu peceţile lor. Deci făcurăm carte ca să ţină Neniul vornic acea selişte cu pace. Dar Bârsăneştii tot nu i-au dat pace”[872].

---

871 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 122, p. 159

872 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 269, p. 309

PLEȘĂȘTI

(lângă Prisăcani, comuna Nicolae Bălcescu, Botoșani).

1644, aprilie 10: Anton călugărul, Necoară călugărul și Ignat vând lui Constantin vornicul, drept 50 lei bătuți, ocina ce le-a „fost cumpărptură de la Anton Bărbiiarul, feciorul Dumitrei, nepotul Gorcei, din a treia parte de sat **Ghițăvoiani** (Chițoveni, comuna Flămânzi, Botoșani), și din **Căcăceni** (lângă Chițoveni, comuna Flămânzi, Botoșani), din stâlpul de jos a patra parte, din ținutul Hârlăului... Și în tocmeală s-au prilejit popa Tiron din **Stâlpeni** (comuna Trifești, Iași), popa Zaharia de **Bășani** (azi Mihail Kogălniceanu, comuna Țigănași, Iași), popa Dudon de **Helceni** (Hălceni, comuna Șipote, Iași), Anton Trinca de **Pășcani** (lângă Onești, comuna Plugari, Iași), Romașco de **Piciorogani** (comuna Nicolae Bălcescu, Botoșani), Gligorcea de **Pleșăști** (lângă Prisăcani, comuna Nicolae Bălcescu, Botoșani) și alți oameni buni”[873].

1646, mai 25: Gaftona, fata lui Andronic din satul Dolniceni, nepoata lui Bălmojel ot tam (de acolo), vinde vornicesei Şoldăneasa, drept 15 lei, „partea moşu-meu (bunicului meu) Bălmojel din satul **Dolniceni** (comuna Dobârceni, Botoşani). / Deci eu, Gaftona, când am vrut să vând, am întrebat toată seminţia mea, dar dintre dânşii nimeni nu s-a aflat să o plătească… Şi am vândut dina-

[873] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 287, p. 264

intea Tomei căpitanul şi Pătraşco de **Brăteni** (comuna Dobârceni, Botoşani), Dumitraşco de **Buneni** (comuna Dângeni, Botoşani), Ionaşco Liavul şi Ionaşco ot **Budeşti** (înglobat în oraşul Săveni, Botoşani), Gligorcea de **Pleşăşti** (comuna Nicolae Bălcescu, Botoşani) şi Tofan de **Găleşeni** (comuna Dobârceni, Botoşani)”[874].

1646, mai 25: Tofan, feciorul Stancăi, cu nepotul lui Hilcea, fiul lui Isac, vinde vornicesei Şoldăneasa, drept 20 lei bătuţi, „a noastră ocină, ce am avut în satul **Dolniceni** (comuna Dobârceni, Botoşani), de pe moşul nostru Creţul vătavul… Şi în tocmeala noastră au fost Pătraşco de **Brăteni** (comuna Dobârceni, Botoşani), Dumitraşco de **Băbiceni** (comuna Durneşti, Botoşani), Ionaşco Liavul şi Ionaşco ot **Budeşti** (înglobat în oraşul Săveni, Botoşani), Gligorcea de **Pleşăşti** (comuna Nicolae Bălcescu, Botoşani) de pe Miletin, Toder Colivanul şi Gligore Bidiviul de **Buneni** (comuna Dângeni, Botoşani) şi alţi oameni buni”[875].

PLEŞEŞTI

(„unde a fost Neagşă Taurul”, Valea Buhaiului în Pleşeşti, comuna Bogheşti, Vrancea).

1491, octombrie 31: Întărit de Ştefan voievod lui Ion Murgu, dania lui Ştefan cel Mare, care cumpărase, cu 160 zloţi tătăreşti, de la fraţii Oană Dzeamă, Vasilca,

---

[874] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 381, p. 325

[875] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 382, p. 326

Armeanca şi Neagşa, fiii lui Dragoş Dzeamă de la Zeletin „ocina lor dreaptă, două sate pe Pericichiu, anume Hinţeştii şi, mai jos de acela, unde a fost Neagşă Taurul (Valea Buhaiului)… Iar hotarul acelor sate să fie începând din jos, de la obârşia pârâului Hinţeştilor şi pe pârâu până la gura pârâului, la un stejar mare, şi de acolo drept la deal, până la hotarul Pleşeştilor şi, pe vârful dealului, pe hotarul Pleşeştilor, în sus, până în pădure; iar dinspre alte părţi, să fie după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac”[876].

PLEŞEŞTI

(în Băhnăşeni, comuna Pârjol, Bacău).

1502, martie 10: Întărit de Ştefan voievod, în cadrul unui schimb de sate între Ştefan cel Mare, care dă „satul Rădeni, care este între Dragomirna de la Pârâul Sec şi între Bogdana, unde a fost Miclăuş Faur”, şi primeşte, de la cneaghina Marga, nepoata Antalaloasei, „satul anume Pleşeşti pe Catlovea (corect Caraclău)”[877] stolnicul Toader Toc. Hotarul, din veac.

1628, aprilie 2: Întărit de Miron Barnovschi voievod marelui logofăt Dumitraşco Ştefan, care primeşte uric pentru „a lui dreaptă ocină şi baştină, din uricul ce-l are moaşa (bunica – n. n.) lui, Martha, nepoata Atoleasăi, din bătrânul şi bunul Ştefan voievod, un sat **Rădenii**,

[876] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 102, pp. 202-204

[877] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 269, p. 484

între Dragomiri de la Valea Sacă, la Bogdana, unde a şezut Miclăuş Faur; care acest sat a fost schimbătură Margăi, nepoata Atoleasăi, cu bătrânul Ştefan vodă pentru satul **Pleşăştii** (azi Băhnăşeni, Bacău) pe Carazlov"[878].

1629: Măgdălina, fata lui Simion din **Pleşeşti**, fiul lui Isaico din Floceşti, vinde popii Toader şi popii Lupul din satul Floceşti, pentrz 45 taleri, „două părţi din satul **Floceşti**"… iar sora ei Mărica vinde celor doi popi, pentru 23 de taleri, „dreapta ei ocină"[879].

PLEŞEŞTI

(Pleşăşti, azi Zmeu, comuna Lungani, Iaşi).

1635, august 29: Zapis de la marele spătar Ureche, Gheorghe Roşca, Varlan uşerel din **Ciunceşti** (comuna Brăeşti, Iaşi), Ştefan mare vătav, Toder, ginerele lui Zgâia din **Scorţeşti** (înglobat în Albeşti, comuna Brăeşti, Iaşi), Malici hotnog din **Şepteşani** (lângă Goeşti, comuna Lungani, Iaşi), Simion pitărel, Vasile şi Ionaşco Răspop din **Pleşăşti** (Pleşeşti, azi Zmeu, comuna Lungani, Iaşi), Toder Drăguşan din **Todereşti** (Todireşti, înglobat în Chilişoaoaia, comuna Dumeşti, Iaşi), Iusip din **Brăeşti** (comuna Brăeşti, Iaşi), Gugea şi Pătraşco Fulger din **Goeşti** (comuna Lungani, Iaşi), popa Toder din **Cepliniţi** (Cepleniţa, comuna Cepleniţa, Iaşi), Pătraşco croitor,

---

878 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 332, p. 453

879 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. V, Iaşi 1908, pp. 195, 196

Mihil şi Stratilat şi Marco diac – slugile lui Ureche din **Iaşi**, care mărturisesc cum au venit înaintea lor fraţii Ipatie Sârbea şi Toader, şi nepoţii lor Nelcăiaco, Isaico şi Măriica, fiii lui Sârbea din **Lungani** (comuna Lungani, Iaşi), nepoţii lui Lupul Coşciug din **Băloşeni** (lângă Borşa, comuna Vlădeni, Iaşi) şi au vândut, „dintr-o jumătate a satului **Băloşăşti** (Băluşeşti, comuna Icuşeşti, Neamţ), a treia parte, cea din jos, lui Neaniul vornic, pentru 30 zloţi bătuţi"[880].

1635, septembrie 1: Ispisoc de întărire, dat de Vasile Lupu voievod lui Vasilie și fraților lui, fiii lui Nechita, nepoții lui Toader, și verilor lor Petriceaico mare armaş, și Avram fost vornic și Cozma, și verilor lor, fiii lui Isac, nepoții lui Ion vistiernic, și verilor lor Petre Hadâmbul și fiilor Goioaei, nepoții Solomiei, și de asemenea lui Toader Moțoc şi fraților lui, fiii Todosiiei, nepoții Irimiei Pițigae, toți nepoții și strănepoții Petricăi hatman… și au împărțit între ei dreptele lor ocini și dedini, din dreptele și propriile lor drese și uric de împărțeală pe care îl au ei de la Alexandru voievod, satul **Cărbunești** (lângă Goşmani, comuna Români, Neamţ), care este în ținutul Neamț, și **Blăgești** (comuna Blăgeşti, Bacău) și **Fărăoani** (comuna Faraoani, Bacău) și **Movileni** (lângă Hertioana-Răzeşi, comuna Traian, Bacău), care sunt în ținutul Bacău, și **Mesăhănești** (Misihăneşti, comuna Roşiori, Bacău) și satul **Ruși** (înglobat în Roşiori, comuna Roşiori, Bacău), în ținutul Roman, și **Nănești** (comuna Tănăsoaia, Vrancea), de la Tecuci, și **Vlădești** (înglobat în oraşul Vaslui), pe Tutova, și **Sângerei** (comuna Sângerei, raionul Sângerei, Moldova), din

880 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 220, pp. 260. 261

ținutul Iași, și **Pleșești** (azi Zmeu, comuna Lungani, Iaşi), de la Cârligătură, și șase fălci de vie, care sunt la **Cotnari**. / Astfel, a căzut în partea lui Petriciaico şi a verilor lui, Ionașco Avram fost vornic și Cozmei, și altor veri ai lor, a patra parte din satul Cărbunești, și a patra parte din satul Blăgești, și a patra parte din jumătatea de sat Fară-oani și Mesăhănești, și a patra parte din satul Nănești și două fălci de vie, care sunt la Cotnari. / Și în partea lui Toader Moțoc, cu alți frați ai lui, s-a cuvenit a patra parte din satul Cărbunești, și a patra parte din Blăgești, și a patra parte din jumătate de sat Fărăoani, și satul Movileni, și jumătate de sat din Pleșăști, și cu două fălci de vie, tot de la Cotnari. / Iar în partea lui Petrea Hadâmbul şi a fiilor Goioaei, nepoții Solomiiei, s-au cuvenit a patra parte din satul Cărbunești, și a patra parte din satul Blă-gești, și a patra parte din jumătate de sat Fărăoani, și jumătate din Ruși, și jumătate din Sângerei, și a patra parte din satul Vlădești, și o falce de vie, tot la Cotnari. / Și iarăși, în partea slugii noastre Vasilie, cu frații lui, fiii lui Nechita, nepoții lui Toader, s-au cuvenit a patra parte din satul Cărbunești, și a patra parte din Blăgești și a patra parte din jumătatea de sat Fărăoani, și jumătate de sat Ruși, și jumătate dc sat Sângerei, și a patra parte din satul Vlădești, și cu o falce dc vie, tot la Cotnari”[881].

---

[881] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 228, pp. 268, 269

PLEŞEŞTI

(comuna Popeşti, „în continuarea Podobiţilor, spre miazănoapte şi alăturі cu Storneştii, spre Răsărit, pe Bahlueţ, sat din care n-a mai rămas nici o amintire”[882], Iaşi).

1637, februarie 2: Gaftona din **Hriasca**, fata Mărincăi, nepoata Varvarei, dăruieşte nepotului său Simion şi lui Vasile, feciorul popii Vasile din Hriasca „o jirebie din satul **Pleşeşti**, din vatra satului, din eleşteu, din ţarină şi din pometi”[883].

1638, martie 10: Zapisul lui Simion şi Vasile de **Pleşeşti** (comuna Popeşti, Iaşi), Gligorcea Horaico şi Nacul de **Obrejiani** (Obrejeni, comuna Popeşti, Iaşi), Ionaşco Feştilă, Iftimie şi Munteanul de **Podobiţi** (comuna Sineşti, Iaşi), Moiseiu de **Româneşti** (lângă Târgu Frumos, Iaşi), Coste şi Toader de **Frăteni** (azi Buhoanca, comuna Doljeşti, Neamţ), în care mărturisesc „cum a mărturisit către noi Gheorghe de **Podobiţi** c-a vândut un loc de prisacă, ce este în rediul de deasupra satului Podobiţi, în pădure… lui Dumitru şi femeii sale, ce au fost de sat de **Sineşti** (comuna Sineşti, Iaşi), drept 12 taleri”[884].

1640: Mărica dăruieşte lui Vasile de **Pleşeşti** partea ce i-a fost dăruită de unchiul ei Cozma „ce-i la

[882] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 37
[883] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 37
[884] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 268, pp. 249, 250

Podobiţă… dinaintea lui Ursu, Vasile, Coste şi Iftimie din Podobiţi, Gligorie şi Simion din Storneşti şi Pintilie ot Tomeşti”[885].

1656, mai 18: Nichifor sin (fiu) Baltă, nepot lui Fedor, şi Sava, Uliana şi Mărica, feciorii Nastasiei, nepoţi lui Fedor, vând lui Răzmeriţă ot **Mădârjaci**, feciorul lui Vasile, frăţâne-său Toader şi lui Grigore, drept 20 lei, „din jumătate de sat **Pleşeşti**, din a treia parte, părţile a doi fraţi… dinaintea lui Gligorie, Pavăl, Nacul, Constantin, Toader, Mihalce, Tănasie Acseniei – toţi din Pleşeşti”[886].

1666, iunie 19: Zapisul lui Mihail din **Mădârjaci**, prin care mărturiseşte că, „venind diaconul Ignat ot **Moimeşti** şi frate-său Neculai sin (fiu) Andrei, nepoţi Ursului, pentru o parte de ocină din **Pleşeşti**, el şi cu răzeşii din Pleşeşti au dat seamă, pe drese, că i se vine, din a patra parte de sat, a treia parte”[887].

1668, mai 1: Marele logofăt Solomon Bârlădeanul se învoieşte cu fraţii Răzmeriţă, Toader şi Gligorie, feciorii lui Vasile Albici din **Pleşeşti**, cu Stratie vornicelul şi femeia lui Cerna, sora lui Răzmeriţă, cu Tănasie, Gligore, Constantin şi Pavel, feciorii lui Vasile Moeşu, cu Ignat diaconul şi Niculai, feciorii lui Andrei de la **Moimeşti**, toţi răzeşi de Pleşeşti, „pentru o bucată de şes, din iazul ce a fost început a iezi părintele Sava, ce a fost Mitropolit, până într-un iazuleţ ce l-am făcut noi, din jos, pese şes, şi dă în Bahlueţ. Pentru acea bucată de şes ne-am tocmit cu aceşti megieşi şi ne-am învoit să nu am eu a ţine mai mult din hotarul Pleşeştilor, nici la costişe, nici

[885] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 19
[886] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 37
[887] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 37

aiurile, în ţarina lor, ci numai acea bucată de şes, până într-acel iazuleţ ce l-am făcut noi, ca să nu le strice vărsătura heleşteului meu, ce voi să fac în hotarul lor, al Pleşeştilor. Acea bucată de loc mi-au vândut mie cu voia lor… dinaintea preotului Bejan de Mădârjaci, Toader diaconul, Mihai ce a fost pârcălab, Gavril a Gligorcei, Dicăş căpitan, Vasile Cotorce, Dumitraşco aprodul – toţi din **Mădârjaci**"[888].

1669: „Safta a răposatului Niculai Ureche vinde lui Gligoraşco Hăbăşescul serdar partea sa de ocină din **Pleşeşti**, drept 80 taleri"[889].

1669, august 5: Zapisul lui Alexandru Buhuş şi al femeii sale Alexandra, fata lui Neculai Ureche, Vasilaşco Ureche spătar, Chiriac şi femeia lui Alexandra, şi al lui Nistor Batişte călugărul, care mărturisesc „pentru nişte părţi de ocină, din jumătate de sat **Pleşeşti**, dinspre biserică, a şasea parte, şi din altă a şasea parte, jumătate, şi pentru jumătate de sat **Mohorâţi**, partea din jos, care parte de ocină dintru întâi au fost moşii moşilor şi părinţilor lui Răzmeriţă de vistierie şi le-au vândut oamenilor părintelui nostru vornicul Ureche. / Iar apoi, de la noi, de la Ureceşti, acea a şasea parte şi dintr-alta a şasea parte jumătate din Pleşeşti s-au vândut lui Gligoraşco Hăbăşescul ce-a fost hatman şi, cu pâră, o au întors Răzmeriţă de vistierie, cu fraţii lui Toader, Gligoraşco şi Istratie, cu femeia sa Cernuşca"[890].

1670, august 5: Solomon Bârlădeanul dăruieşte mănăstirii Secătura, de la ţinutul Trotuşului, printre altele, „satul **Storneştii** la Cârligătură, cu părţile din **Batăreşti**,

---

[888] Buletinul *„Ioan Neculce"*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, pp. 37, 38
[889] Buletinul *„Ioan Neculce"*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 38
[890] Buletinul *„Ioan Neculce"*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 38

din **Codreşti**, din **Pleşeşti**, din **Obrijeni**, din hotarul **Mădârjacilor** şi cu o bucată de codru la Cârligătură”[891].

1672, iulie 22: Gligorie, feciorul Anei Grămdoaei, Ştefan, feciorul Palaghiei, Măricuşa, fata Tănăsiei, şi Micul, feciorul Porhirei, toţi nepoţi de soră lui Răzmeriţă şi lui Toader, ce au fost la vistierie, şi lui Gligoraşco Horjii, şi Cernii, femeii lui Istratie, feciorii lui Albici, mărturisesc „pentru jumătate de sat **Pleşeşti**, partea jin sos, care au răscumpărat-o unchii lor Răzmeriţă, Toader, Gligoraşco şi sora lor Cerna de la hatmanul Gligorie Hăbăşescul, iar lui i-a fost cumpărătură de la nişte răzeşi din Pleşeşti. Cât au fost vii, au stăpânit frăţeşte”[892].

1682, septembrie 20: Ştefan, feciorul Palaghiei, vinde mătuşii sale Cernuşca, drept 15 lei bătuţi, „partea sa de moşie din satul **Pleşeşti**, ce a avut-o de la unchii săi Toader, Răzmeriţă şi Grigore Hârje”[893].

1685, iunie 18: Ştefan, feciorul lui Nicoară, vinde mătuşii sale Cerna (Cernuşca), drept 40 lei bătuţi, „partea de ocină a soră-si Urâta din satul **Pleşeşti**, din a patra parte, a opta parte”[894].

1714, iulie 8: Carte de împuternicire, dată de Nicolae Alexandru voievod vornicului de gloată Grigoraş Cucoranul, ca „să-şi stăpânească partea de moşie din satul **Pleşeşti** ce are de de pe socrul său Ignat, diaconul de **Moimeşti**, şi partea de **Podobiţi**¸câtă i se va alege şi să aibă a lua de-a zecea”[895].

1716, august 20: Întărit de Mihail Racoviţă voie-

---

891 Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 30
892 Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 38
893 Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 39
894 Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 39
895 Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 23

vod Nastasiei, jupâneasa lui Gligore Cucoran, fata lui Ignat, diaconul de **Moimeşti**, nepoata lui Andrei, strănepoata Ursului ot tam (de acolo), care primeşte ispisoc pentru „a treia parte din **Pleşeşti** şi din **Podobiţi**, partea ce i s-a alege”[896].

1723, august 1: Întărit de Mihail Racoviţă voievod lui Gheorghiţă, feciorul lui Istratie din Pleşeşti. Nepotul lui Albici, şi vărului său Micul, care primesc ispisoc pentru „partea lor de moşie din satul **Pleşeşti**, la ţinutul Cârligăturii”[897].

1725, iulie 14: Carte de împuternicire, dată de Mihail Racoviţă voievod vornicului de poartă Gligorie Cucoranul şi răzeşilor săi Gligoraş, Gheorghiţă Velicico şi vărului său Micul „să-şi ţină jumătate de sat de **Pleşeşti** şi să aibă a lua de a zecea… Aşijderi, şi de pe cealaltă jumătate de sat, a călugărilor de Bogdana, să ia în acest an dijma tot ei, căci, de doi-trei ani încoace, călugării au dijmuit de pe tot satul tot venitul ce-a fost”[898].

1735, iunie 9: Nastasia, jupâneasa lui Gligorie Cucoranul, vinde neguţătorului Lupaşco Tudori, drept 45 lei, „moşia de la părinţii săi din satul **Pleşeşti**, din a patra parte de sat, a treia parte, asemenea şi părţile din **Podobiţi**”[899].

1742, iunie 2: Zapisul lui Gavril sin (fiu) Gheorghiţă Velicico, „ce sunt trăitor la sat la **Frăteni**”, nepot lui Istratie şi Cernii, femeia lui, ce a fost soră lui Răzmeriţă ot vistierie, dat la mâna neguţătorului Lupaşco din Iaşi, care, zidind „o biserică la satul dumisale **Obri-**

896 Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 23
897 Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 39
898 Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 39
899 Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 40

jeni, unde este hramul Uspeniei”, îşi înzestrează ctitoria cu „o jumătate de sat de **Pleşeşti**, partea de jos, ce-i este de la moşii (bunicii) săi Istratie şi Cerna”, parte care se hotărăşte, „peste pârâul ce se cheamă Ezere, cu satul Obrijenii, şi alături, în sus, cu Mohorâţii, iar peste pârâul Ezere şi pe din sus se hotărăşte cu cealaltă jumătate de sat Pleşeşti, ce este a mănăstirii. Care acest sat întreg Pleşeşti se hotărăşte, pe din sus, cu satul Storneştii, ce este iarăşi călugăresc”[900].

1748, august 16: Ispisoc de judecată, după pâra lui Ioniţă, gramatcul de vamă, ginerele spătarului Ion Neniul, cu neguţătorul ieşean Constantin Tuduri, feciorul lui Lupaşcu Tuduri, „pentru un iaz ce şi-a iezit Ioniţă Gramaticul şi şi-a făcut moară pe moşia sa, la **Mândreşti**, pe Baglueţ, în ţinutul Cârligăturii, unde zise că ar fi avut moară Ureche vornicul, de la care i se trage moşia aceea Mândreştii, şi arată un ispisoc de la răposatul Ştefan vodă… în care scrie „satul Mândreşti, cu iaz de moară în apa Bahlueţului”, şi jeluieşte că acum nu va să-l lase Costan Tuduri şă-şi ţină iazul şi moara. Constantin Tuduri dete seama că moşia lui Ioniţă Gramaticul, Mândreştii, are numai un ţărmure al Bahlueţului, pe de iasta parte, dinspre răsărit. Iar ţărmurele Bahlueţului, cel din ceea parte, este hotarul moşiei sale **Pleşeşti**, şi iezătura cea mai multă, ce-a iezit Ioniţă Gramaticul, ar fi pe locul Pleşeştilor şi se varsă apa pe locul Pleşeştilor, de-i face stricăciune şi pagubă. Şi zise că a vrut şi Gavrilaş Neniul, tatăl socrului lui Ioniţă Gramaticul, să iezească acel iaz şi nu l-au lăsat răzeşii din Pleşeşti să iezească, precum arată şi cartea domnească de la răposatul Iliaş vodă, şi un ispisoc de la Duca vodă pentru un alt iaz al Mândreştilor,

[900] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 40

ce este mai din jos… / Constantin Tuduri mai arată o carte de la Grigorie vodă, de judecată ce a avut cu Ioniţă Gramaticul, în care Ioniţă a fost rămas”[901].

1755, ianuarie 12: Egumenul şi soborul de la Bogdana, „întâmplându-se de s-a surpat sfânta mănăstire de cutremur, fiind risipită şi foarte rău stricată”, vinde Episcopiei de Roman, drept 525 lei, „moşia **Storneştii**, cu alte părţi dintr-alte moşii, ce sunt lipite către dânsa, anume jumătate de sat de **Batireşti**, jumătate de sat **Pleşeşti** şi din **Mădârjăci**, şi cu heleşteul satului Srorneşti, ce este la apa Bahlueţului”[902].

PLEŞEŞTI

(pe Smila, lângă Bicani, Vaslui).

1654, octombrie 6: Dumitraşcu, fratele Butucii de **Pleşăşti**, vinde lui Crăciun de **Bicani**, drept 20 ughi (ducaţi ungureşti) buni, „a mea dreaptă ocină şi moşie, dătătură de la fratele meu Ghervasie Butucu sin (fiu) Agafiei de Pleşăşti… dinaintea lui Constantin Pătrăşcanu, Gheorghe de Rădeşti şi Axntie de Costeşti”[903].

1704, martie 13: Sandul armaşul, feciorul Lupului diacon şi al Velicăi, nepotul lui Năstasă Torosu din Bicani, dăruieşte marelui vistiernic Ion Păladi „toate părţile de ocină şi de moşie, câte se vor alege de pe maică-

---

[901] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 40
[902] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, pp. 31, 32
[903] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 88, p. 105

mea Velica în satul **Bicani** şi la **Balosăneşti** şi la **Pleşăşti**, care ocine sunt de pe maică-mea Velica, dinspre partea moaşei (bunicii) mele Mărica, fata lui Gheorghe Pleşu ce-a fost stolnic, care sunt la ţinutul Tutovii, pe apa Smilii"[904].

1711, aprilie 16: Ştefan, feciorul Angheluşii, fetei lui Băltag, nepoată lui Nicoriţă hatmanul, vinde vistiernicului Ion Palade a lui „moşie din satul **Bicani**, de pe apa Smilii, în ţinutul Tutovii, care este danie moşului (bunicului) nostru Băltag de la Nicoriţă hatmanul. Aşijderi, din cumpărături ce sunt ale moşului nostru Băltag, a treia parte din dania moşului nostru şi din cumpărături… / Aşijderi i-am vândut şi alte părţi ce avem de pe moşul nostru Bătag din satul **Pleşăşti**… şi în **Stângăceni** şi în **Balasăneşti**, în tot locul unde or scrie zapisele moşului nostru Băltag"[905].

1715, august 24: „Nicolai, feciorul lui Dumitraşco Scântei şi al Ancuţii, fetii lui Ionaşco Băltag, face schimb cu cumnatul său Simeon din **Călimăneşti** şi cu soră-sa Tofana, dându-le partea lui din **Bicani** şi din **Balasăneşti**, iar cumnatul său Simeon dându-i alte părţi din **Bogeşti** şi **Pleşăşti**"[906].

1720, februarie 3: Scrisoarea hotarnicilor care au ales moşiile fostului mare spătar Ion Pălade din **Bicani, Balasăneşti, Sângăceni** şi **Pleşăşti**, în prezenţa unor „oameni buni megieşi, anume Toader Bujoranul fost vornic

904 Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 98, pp. 111, 112
905 Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 104, pp. 115, 116
906 Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 106, p. 117

de gloată, preotul Gheorghiţă din Horiata, preotul Eni din Suseni, Grigori Negruţ, Ioniţă Negruţ, Ionaşco Scântei, Gheorghiţă aprodul din Horiata, Dilion curtean zet (ginere) lui Scântei, Manolachi zet Scântei, Andriu Pălici, Postolache nepot lui Pălici, Ursul şi Toader sin (fiu) lui Malăş ot Bicani şi Vicol sin Toader Şoitul otam (de acolo)"[907].

PLEȘEȘTI

(lângă Fălticeni, Suceava).

Aşezările răzeşeşti din megieşia Pleşeştilor au dat, odată cu descompunerea obştilor răzeşeşti, slujitori domneşti cu rapide promovări în demnităţi voievodale şi, drept consecinţă, cu o spectaculoasă creştere a moşiilor lor boiereşti. Întâlnim, în istoria acestor locuri, chiar şi elemente de drept valah mai puţin cunoscute, precum tăiatul mâinilor – pentru bătaie, sau tăiatul limbii – pentru calomnie. Statutul acela de oameni egali, în baza proprietăţii, a avut şi consecinţa unor bogate mărturii, lăsate urmaşilor.

1483, februarie 18: Ştefan cel Mare întăreşte „lui Lazor globnic a patra parte de Petia cea Mare, cotunul cel din sus"[908].

---

[907] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 108, pp. 117-119

[908] AŞSP, *Documente Romaniae Historica. A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 248, p. 378

1624, februarie 23: Radul voievod îi dă de ştire lui Vasilie diac şi lui Băzăcianul că „a pârât pe faţă Mălai di Hreasca pe Platon şi Dumitraşco şi a zis că-i îneacă morile lui cu heleşteul lor, pentru cât şi-au suit iazul lor mai sus de cum au fost ale părinţilor lor" şi porunceşte să aleagă „oameni buni şi megieşi şi să căutaţi şi să-i tocmiţi să lase ei budăiul şi morile mai jos, să poată îmbla şi morile lui Mălai, cum au îmblat şi ale părinţilor săi, mai înainte vreme"[909].

1624, aprilie 23: Băzăcean şi Vasilie diac dau de ştire că, urmând porunca domnească, obţinută de Simion Mălai, au mers să strângă „oameni buni megieşi, să socotim rândul unui eleşteu ce au iezit Platon şi popa Gheorghie mai jos de morile lui Mălai, carele este pe hotarul Pleşeştilor. Deci noi am mers acolo şi am socotit cu oameni buni şi am aflat că au iezit Platon şi popa Gheorghe mai sus de cum a fost mai dinainte vreme şi că heleştuiaşte apa supt morile lui Mălaiul. Şi aşa am socotit, să-şi mai lase Platon şi cu oamenii săi mai jos jgheaburile morilor sale, să nu înece morile lui Mălai; şi s-au prins aşa dinaintea noastră, până în două săptămâni să-şi mai scadă apa şi heleşteul"[910].

1625, aprilie 24: Un document, în bună parte distrus, cu cele 17 jirebii (părţi) din Hreasca, pe care le-au împărţit Dumitraşco cu Vasile, păstrează numele următorilor părtaşi cu câte o jirebie: Vot, Clin, Cornescul, Văscan, Buciumi, Iftimie, Pătraşco, Oncul, Ion Năţcăuţă, fiul lui Savin, Pavăl, Oană, Constantin Ciul; cu câte un „pol

[909] AŞSP, *Documente Romaniae Historica. A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 169, p. 220

[910] AŞSP, *Documente Romaniae Historica. A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 203, p. 274

jirebie” figurau Drăgănel, Iacob, Bochiş, Toader Dănisca, Toader Ihnat şi Bălan[911].

1625, aprilie 24: La o împărție a „ocinilor ce vor avea de moșie” răzeșii din Hreasca și din Oncești Simion Mălai, fratele lui Gheorghe şi soră-sa Tofana, făcută de fostul vornic Rotompan, participă „și Mihăilă Calcaș, și Ștefan din Plăşeşti, şi Aramă, şi Platon din Hreaţca”. După cercetare, „s-au găsit, din toate dresele lor, nouă jirebii din sat din Hreaţca şi patru jirebii din Onceşti. Deci din Hreaţca noi le-am împărţit în trei părţi vatra satului şi le-am ridicat stâlpi între părţile lor, şi vecinii (iobagii – n. n.) să-şi ţie cinişi după stâlpul ce li s-a cuvenit. Iar din Onceşti, iar să le fie dimpreună şi iar din bucate, din toate câte s-au găsit, împărţitu-le-am fraţilor amânduror, în două părţi: şi boi, şi vaci, şi cai, şi oi, şi stupi, şi mascuri, numai ce şi-a poftit Simion Mălai de la fratele său, Gheorghe, pentru nevoinţa ce a nevoit şi a ţinut acele bucate, să-i lase patru cai şi doi bivoli. / Şi noi toţi am socotit că i se mai vine pe atâta lucru şi am poftit noi toţi pe Ghiorghe şi a lăsat, cu voia sa, şi s-au tocmit din toate lucrurile şi din argint ce s-au găsit şi din pâine, iar să le fie în trei părţi şi din casă, şi din ţarină, cât s-a semănat până acum, două părţi să fie ale şui Simion, cu femeia sa, şi a treia parte să fie a lui Gheorghiţă, pentru căci socotit-am că pâine vine pe suflete, că sunt la trei ani şi mai bine de când petrec dimpreună. Şi dintre altele nici dintre unele bucate nu i se face parte, nici din pripaşi, nici din nimica, numai ce socotim din pâine că i se vine parte. Şi am tocmit aşa şi fraţii încă s-au îngăduit întru sine pe tocmeala cum am găsit noi cu sufletele de oameni buni.

[911] AŞSP, *Documente Romaniae Historica. A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 313, p. 385

Şi părţi s-au venit lui Ghiorghiţă casele părinţilor şi cu parte până într-un pârâu şi dintru acel pârâu s-au venit Tofanii, până în biserică; şi din biserică în jos, până lângă eleşteu, s-au venit lui Simion, până unde este capul vetrei de sat şi loc de o casă din ceea parte, pentru altă casă ce a avut Simion, şi ea cumpărătură, din ceastă parte, şi s-au lăsat aceea împărţitoare anume casa lui Bochiş; iar pomete iar să le fie tuturor, frăţeşte, şi heleşteul şi morile din jos, tot frăţeşte. Şi la făcutul caselor lui Simion să dea ajutor la adausul lemnului, cu toţi vecinii, dimpreună, până se vor ridica şi lui Simion casă”[912].

1625, aprilie 30: În baza zapisului de mărturie a fostului vornic Rotompan şi a martorilor – de data aceasta este trecut „Mihăilă Calcăş de la Petiia”, având părţi de sat şi în Pleşeşti, şi în Petia – Radul voievod întăreşte fraţilor Mălai părţile convenite între ei, uricul fiind mult mai explicit decât mărturia: „Şi a căzut în partea fratelui lor, Gheorghiţă, o parte, cea de sus, cu curţile, până la un pârâu. Şi iarăşi, în partea surorii lor, Tofana, a căzut partea din mijloc, de la acel pârâu, până la biserică, unde este aşezat şi un stâlp de piatră. Şi iarăşi, în partea slugii noastre (adică funcţionar domnesc – n. n.), Simion Mălai, i-a căzut partea de jos, de la biserică, la vale, lângă iaz, până la capătul vetrei satului, şi două jirebii de cealaltă parte a pârâului, care le-au fost de moştenire. Şi pentru acele două jirebii, Simion Mălai a lăsat alte două jirebii din marginea aceasta, pe care el le cumpărase singur, cu banii săi drepţi, şi le-a împărţit cu celelalte jirebii de moştenire. Iar acele patru jirebii din satul Onceşti, de asemenea, să le fie lor în trei părţi. De aceea, să le fie lor

---

912 ASȘP, *Documenta Romaniae Historica*, A. Moldova, vol. XVIII, București 2006, doc. 314, pp. 386, 387

de la noi, slugii noastre, Simion Mălai, şi surorii lui, Tofana, şi fratelui lor, Gheorghită, dreaptă ocină şi dedină şi împărţeală, cum au împărţit între dânşii, de bunăvoia lor. Şi nimeni altul să nu se amestece”[913].

1625, decembrie 12: Radul voievod întăreşte „slugii noastre Simion Mălai dreapta lui ocină şi cumpărătură, pe care el a avut-o de la Urâta, fiica lui Drăgan, două jirebii şi a treia parte dintr-o jirebie de la Hreasca, pentru optzeci de taleri bătuţi, şi de la Ilea, fiul preotesei, a patra parte dintr-o jirebie, de asemenea din satul Hreasca, pentru optsprezece taleri bătuţi, şi de la Safta, fiica Rănţeşoaei, de asemenea o jirebie din acest sat Hreasca, pentru treizeci şi cinci de taleri bătuţi, şi de la Uţa, fiica lui Ştefan, de asemenea două jirebii, pentru şaptezeci de taleri bătuţi, tot din acel sat Hreasca, şi de la Erina, fiica lui Onciul, jumătate de jirebie de la Hreasca, pentru douăzeci de taleri de argint, şi de la Anăsiia, fiica Annei, de asemenea jumătate de jirebie de acolo, pentru douăzeci de taleri de argint, şi de la Dumitraşco, de asemenea fiul Anei, jumătate jirebie tot de acolo, pentru douăzeci de taleri argint; şi de la Dumitru Bozum, şi de la Călugăr, şi de la mătuşa lor, Marica, şi de la Măria şi de la Vărvara, loc de casă şi a treia parte dintr-o casă, pentru treizeci de taleri bătuţi. / Şi din satul Onceşti de asemenea, dintr-o casă din Onceşti, pentru douăzeci de taleri bătuţi, şi de la femeia lui Chirilă, de asemenea, jumătate de jirebie şi a cincea parte dintr-o jirebie, pentru cincisprezece taleri. / Deci noi, văzând aceste drese de la oameni buni şi bătrâni şi megieşi dimprejur, de la noi de asemenea am dat şi am întărit slugii noastre mai sus

[913] ASȘP, *Documenta Romaniae Historica*, A. Moldova, vol. XVIII, București 2006, doc. 319, p. 392

scrise, Simion Mălai, aceste mai sus înainte zise jirebii şi părţi de ocină, ca să-i fie lui dreaptă ocină şi cumpărătură şi uric şi întărire cu tot venitul”[914].

1627, august 12: În faţa Divanului lui Radul voievod au venit „slugile noastre Toader de Hreasca şi cu fraţii săi, Isac şi Măteiu, şi cu soră-sa, Nastasiia, şi Annisiia şi cu toată seminţia sa, şi cu mare jalbă s-au jeluit pe Niculachi, stolnicul, şi pe toţi feciorii Boului, vistiernicului, cum au mare asupreală de către dânşii, zicând că le opreşte Niculachi, stolnicul, cu feciorii Boului, vistiernicul, părţile lor de ocină din sat din Corlăteşti, iar Niculachi, stolnicul, şi cu feciorii Boului, vistiernicul, zis-au că este cumpărătură de tată-său, Boul vistiernic, de la jupâneasa lui Dămiian, vistiernicul, şi de la soru-sa, Sofroniia”. Chemată la mărturie, Dămeneasa infirmă spusele feciorilor vistiernicului Boul, iar răzeşii din Hreasca primesc întăritură „pe acele părţi de ocină din sat din Corlăteşti şi din Stejereni”[915].

1627, octombrie 8: La o vânzare de jirebii, în Merești, confirmată în Hreasca, tocmeala se făcea „dinaintea lui Ionașco și a lui Simion Mălai și Gheorghie, frate-său, și a lui Nicolae, fecior lui Vârlan”[916].

1627, decembrie 16: La vânzarea unei jirebii din Merești, perfectată în Hreasca, martori „s-au tâmplat

---

914 AȘSP, *Documenta Romaniae Historica,* A. Moldova, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 392, p. 457

915 AŞSP, *Documente Romaniae Historica. A. Moldova,* vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 225, p. 296

916 AŞSP, *Documente Romaniae Historica. A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 246, p. 329

Simion Mălai și popa Gheorghie din Hreasca și Platon de acolea și alți mulți oameni buni”[917].

1632, mai 26: Zapisul marilor boieri ai divanului domnesc, prin care se confirmă că, în fața lor, „Platon, pitărel din Hreasca, și femeia lui, Măgdălina, fiica lui Eremia Tetea, și sora ei, Anisia... au vândut dreapta lor ocină și dedină, loc de o casă și cu tot ce se va alege din câmp și din vatra satului și cu tot venitul din satul ce se numește **Petia Mare**, ce este în ținutul Suceava. Aceea au vândut-o fratelui și prietenului nostru Dumitrașco Șoldan, stolnic, pentru patruzeci taleri de argint. Și de asemenea a vândut Anisia, fiica lui Eremia Tetea și... Onaca alt loc de casă, de asemenea în Petia Mare, cu toată jirebia ce se va alege în vatra satului și în câmp. Aceea au vândut-o de asemenea fratelui și prietenului nostru Dumitrașco Șoldan, mare stolnic, pentru patruzeci de taleri numărați. Și întru aceasta, de asemenea au venit înaintea noastră Mihăilă și femeia lui, Ciorcea, fiica lui Coste, de bună voia lor, nesiliți de nimeni, nici asupriți, și au vândut dreapta lor ocină și dedină, de asemenea loc de o casă în același sat, Petia Mare, cu toată jirebia ce se va alege în vatra satului și în câmp și din tot venitul. Aceea au vândut-o de asemenea fratelui și prietenului nostru Dumitrașco Șoldan, mare stolnic, pentru patruzeci taleri de argint”[918].

1632, mai 30: Alexandru Iliaș voievod întărește cumpărătura lui Dumitrașco Șoldan în Patia Mare[919], un

---

[917] AŞSP, *Documente Romaniae Historica. A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 274, p. 368

[918] AŞSP, *Documente Romaniae Historica. A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 91, p. 103

[919] AŞSP, *Documente Romaniae Historica. A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 97, p. 118

uric identic fiind întărit și de Moise Movilă voievod, în 31 decembrie 1633[920].

1634, martie 18: În fața Divanului lui Moise Moghila voievod vin „Măriica, fiica Sofroniei, nepoata lui Cozma vătaf, și fiii săi, Gheorghie și Tofana și Nastasia" și vând „dreapta lor ocină și dedină, o jirebie de ocină, cu case și cu tot venitul, din satul Petia Mare, ce este în ținutul Sucevei, cât se va alege partea lor cu dreptate... credinciosului nostru boier Dumitrașco Șoldan, mare spătar, pentru douăzeci taleri de argint"[921].

1634, iunie 20: Vasile Lupu voievod întărește lui Dumitrașco Șoldan, mare vornic în Țara de Sus, care avea „un zapis de mărturie de la oameni buni, dinaintea boierilor și megieșilor dimprejur, înaintea lui Simion Mălai, mare comis, și dinaintea lui Toderașco Petriceaico, mare armaș, și înaintea lui Irimia Murgulet, și înaintea lui Ștefan Murgulet, și înaintea lui Aramă din Hreasca, și înaintea lui Ilie Șeptilici, și înaintea lui Dubău, și înaintea lui Dumitrașco portar, și Iurașco portar, scriind în acel zapis că a cumpărat de la Ionașco, fiul lui Dumitru, de la Petria, nepotul lui Griga vătah, un loc de prisacă din satul Petia Mare, ce este în ținutul Sucevei, pe pârâul Șomuzul Mare, cu o jirebie din vatra satului și din câmp și din pădure și din apă și din fânaț și din tot venitul, pentru treizeci de taleri bătuți"[922].

---

920 AȘSP, *Documente Romaniae Historica. A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 438, p. 551

921 AȘSP, *Documente Romaniae Historica. A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 86, p. 101

922 AȘSP, *Documente Romaniae Historica. A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 158, p. 180

1636, februarie 26: Vasile Lupu întărește pentru „Mierla, cneagina lui Strătulat Dobrenchii, și surorile ei, Nastasia, cneaghina Nacului, și Măricuța, cneaghina lui Istrătie biv logofăt, și fratele ei Savin, fiii lui Constantin uricariul și ai Tofanei, fata lui Mălai vătah... o parte din satul Hreasca, pe Șomuz și jirebii în Oncești”[923].

1636, iulie 17: „Iurașco din Pleșești, și Aramă, și Gheorghie Mălai din Hreasca... și popa Gheorghie din Hreasca” dau o scrisoare de mărturie în privința alegerii unor părți din Nemerniceni[924].

1636, septembrie 15: O mărturie de tocmeală, la care au participat „Simion Mălai vistiernic, și Dima portarul, și Ionașco Bîtcianul, și Iorașco portarul, din Pleșești, și Gheorghiță Mălai, și Arame din Hreasca”[925].

1637, ianuarie 27: „Eu, Simion Mălai, biv vistiernic, și cu soră-mea, Tofana, jupâneasa lui Constantin uricariul... am făcut schimburi între noi, de am dat jumătate de sat, de Bunești, partea din jos, și două jirebii din jumătatea de sat din partea de sus, ce aceste părți le-am răscumpărat de la Hancea din Suceava. Acestea le-am dat surorii mele, Tofanei, pentru toată partea ei ce s-a ales din sat din Hreasca și din Oncești, și cu a treia parte din heleșteu și dintr-altă, din tot venitul ce va fi”[926].

1637, februarie 2: „Adică eu, Gaftona din Hreasca, fata Măriinciei, nepoata Vărvarei, scriu și mărturisesc

---

[923] AŞSP, *Documente Romaniae Historica. A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 335, p. 379

[924] AŞSP, *Documente Romaniae Historica. A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 465, p. 526

[925] AŞSP, *Documente Romaniae Historica. A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 513, p. 567

[926] AŞSP, *Documente Romaniae Historica. A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 23, p. 23

cu această scrisoare a mea cum de bunăvoia mea am dat o jirebie din sat de Pleșești nepotu-meu, lui Simion, și lui Vasilie, feciorul popei, lui Gheorghie din Hreasca, cu tot venitul ce va fi partea din vatra satului și într-apă, din helești și în țarină, și din pomet, cu tot venitul ce va fi partea mea, ca să le fie lor danie și ocină și feciorilor lor în veci. Dintre Ionașco Băzăceanu ot Băzaci, și Ilie Șaptelici de Nimirceni, și Ionașco Aramă de Hreasca, și Gheorghiță Mălaiu, și Vasile vătămanul, și Toader Clim, și Drăgan, și Ihnat, Păntelei ot tam și două slugi ale mitropolitului Vărlaam, Andronic și Gavril, și Pavăl de Giurgești, și Toader Nabreș, și Bucioc, și alți oameni buni mulți, ca să le fie lor danie și moșie dreaptă în veci. Și nimeni dintre nepoții mei, pe urma mea, să n-aibă treabă pe ocina mea, ci să mă comânde și să mă grijească și să-și facă zapis domnesc. Iară cineva dintre nepoții mei să n-aibă treabă, ci să fie treclet și proclet și să fie Arie și negru ca Iuda. Și eu, popa Dumitru de Rus, însumi cu mâna mea am scris, ca să se știe”[927].

1644, iunie 21: O scrisoare de la Vasile Lupu voievod, prin care i se porunceşte lui „Ionaşco den Pleşăşti: Dămu-ţi de ştire că domniei mele s-au jeluit sluga noastră Aramă de Hreasca pe popa Gheorghie din Petia cea Mare… (manuscris rupt – n. n.) se face răzeş pe moşia lui şi până acum n-a avut nici o… (rupt) la acea moşie… (rupt) să-l opreşti de va avea să-i… cartea domniei mele… Aramă de Hreasca”[928].

[927] ASȘP, *Documenta Romaniae Historica,* A. Moldova, vol. XXIV, București 1998, doc. 25, p. 25

[928] ASȘP, *Documenta Romaniae Historica,* A. Moldova, vol. XXVII, București 2006, doc. 350, p. 339

1645, iunie 5: „Milostive şi luminate doamne, să fii măria dumitale sănătos. Facem ştire măriei dumitale că au venit Ghiorghiţă, feciorul Lupului din Tudora, cu cinstită cartea măriei dumitale, la noi, pentr-o pâră ce s-au pârât cu Calcăş, pentru nişte vecini din Petie. Deci noi am adunat oameni buni, megieşi, şi din sus, şi din jos, şi slugi domneşti, oameni buni şi bătrâni, la târg, la Suceavă, şi i-am întrebat precum ştiu ei, cu sufletele lor. Ei aşa au dat seamă că, când a ţinut vornicul Şoldan acel sat, ei tot au fost şezând în sat şi plăteau şi ei zloţi şi dajdie cu alţi vecini, căci au fost şi ei vecini ca şi ceia, până s-au sfârşit bătrânii, acolo în sat, şi le-au rămas feciorii lor, iar acolo în sat. Când este acum, s-a sculat Calcăş şi i-a luat din sat, din cislă de dajdie şi de zloţi şi i-a mutat într-alt sat, în Leuşăşti, şi, ei neavând nici o moşie, acolo, într-acel sat, precum au mărturisit ceşti oameni, anume: Nichifor din Buciumeni, şi Bucioc din Hrasca, şi alt Nechifor din Şoldăneşti, şi Iftimii din Hrasca, şi Vasâli din Vârtop, şi Sanson din Hrasca, Toader din Boldeşti, şi Ionaşco din Pleşăşti, şi Sămion din Buciumeni şi alţi oameni mulţi, înaintea noastră şi înainte curtenilor, tuturora, câţi au fost strânşi acolo la cislă”[929].

1645, iulie 24: „Adică eu, Nacul, pârcălab din ţinutul Sucevei, scriem ceastă scrisoare a noastră, cum s-au pârât, de faţă, înaintea mării sale, lui vodă, jupâneasa Botezoie din Giurgeşti şi cu jupâneasa Candachiia din Pleşeşti şi cu Mihai, pentru scârbe şi strâmbătăţi ce au avut unii dinspre alţii. Deci măria sa, vodă, m-a învăţat pe mine să merg, să socotesc acolo, cu oameni buni. Deci am strâns oameni, slugi domneşti şi feciori de boiari şi

---

[929] ASȘP, *Documenta Romaniae Historica,* A. Moldova, vol. XXVIII, București 1998, doc. 86, p. 77

mulţi oameni buni, megieşi, şi le-am ales: din vatra satului, două părţi s-au venit Botezoiei şi oamenilor săi, şi Candachiei cu Mihai, ginere-său, i s-au venit a treia parte din vatră, şi dintr-apă, şi în ţarină, pretutindeni al treilea pământ, şi din fânaţ, şi din livezi, şi din pomi, fără ce vor fi pomi făcuţi de oamenii Botezoiei, şi i[1]ar iazuri ce vor fi făcut cu sapa, şi Botezoie, iar, pretutindeni două părţi. Şi le-am stâlpit în vatră. Şi alte scârbe ce au fost între dânşii şi cu vecinii lor s-au asemănat toate şi s-au împăcat toţi. De acum, înainte, să nu se mai sfădească, nici să se mai potrivească celora ce i-au fost sfădind până acum. Iar care dintre dânşii vor scorni sfadă sau vor vrea să facă scârbă, sau vor vrea să îmble în pizmă, ca până acum, din răzeşi sau ţărani, de va mai ara pământuri unul altora, fără voia a cui va fi pământul sau fânaţul, sau cine nu-şi va pune gard la ţarină sau va băga unul pe altul la slujitori, la zlotaşi sau la deseatnici sau la gorştinari sau la pârcălabi, cu pizmă, aceia să fie datori porţii măriei sale, lui vodă, cu 12 boi, şi pârcălabul să aibă a-i lega şi să-i trimită la măria sa, la vodă, să fie de mare certare şi de rea ruşine înaintea Divanului care va mai sări să-l bată, să i se taie mâinile, care le va sudui fără ispravă să i să taie limba. Şi la această tocmeală au fost: dumnealui vornicul Iuraşcu, şi Vasilie sin Mălai, şi Aramă din Hreasca, şi Condrea din Selişti, şi popa din Hreasca, şi Pântea din Preuteşti, şi Misaiu de la Iaşi şi mulţi megieşi, ţărani. Şi ne-am pus peceţile şi iscăliturile şi s-a făcut scrisoare şi jupânesei Botezoie, şi jupânesei Candachii, şi ginere-său. De aceasta scriem"[930].

---

930 ASȘP, *Documenta Romaniae Historica*, A. Moldova, vol. XXVIII, București 1998, doc. 143, pp. 120, 121

1881: „Tabloul premianţilor de juriul concursului agricol şi industrial din judeţul Suceava, în zile de 14, 15 şi 16 octombrie 1881: **Teodor Lupu**, din comuna Pleşeşti, pentru grâul cultivat în comuna Pleşeşti, un plug. / **Vasile Mihai** , din comuna Pleşeşti, pentru grâul cultivat în comuna Pleşeşti, un plug. / **Tănase Lăzărescu**, din comuna Pleşeşti, pentru ovăzul cultivat pe moşia Pleşeşti, un car de boi. / **Heinic Horodniceanu**, din comuna Pleşeşti, pentru cultura rapiţei pe moşia Uncesti, medalie de bronz"[931].

1882, aprilie: „Soldații mai jos notați, dezertând, sunt rugate toate autoritățile din țară a-i prinde și înainta la corp: **Lupu Vasile**, din comuna **Pleșești** (Plășești – în text), plasa Șomuz, județul Suceava, părul castaniu, sprâncenele ochii căprii, nasul ascuțit, fruntea, gura, barba potrivite"[932].

1886: „În ziua de 14 Mai curent, a plouat bine prin plăși și în special la plasa Șomuz-Moldova, judetul Suceava; ploaia ce a căzut în acea zi, în comuna Pleșești, a fost însoțită de grindină deasă și mare, care a durat ca trei ore, cauzând următoarele stricăciuni: A distrus 60 fălci grâu de toamnă al dlui Gheorghe Măcărescu, din care 30 fălci se speră a se îndrepta; 30 fălci grâu de toamnă, 12 fălci de orz și 26 fălci ovăz a dnei Calipso Condrea, din care parte se speră a se îndrepta; 6 fălci de ovăz al dlui Burah Harodniceanu, ca la 180 fălci semănături de pâine albă a locuitorilor și toate semănăturile de

---

[931] *Monitorul Oficial*, No. 196, 2/14 decembrie 1881, pp. 6078-6080

[932] *Monitorul Oficial*, No. 9, sâmbătă 10/22 aprilie 1882, pp. 207, 208

cânepă, a stricat mai multe ferestre pe la casele locuitorilor, le-au mâlit arături și semănături”[933].

1889: „În ziua de 13 Februarie curent, s-a găsit cadavrul lui Gheorghe C. a Vărvarei, din comuna Pleşeşti, judeţul Suceava, în drumul ce merge de la cotuna Hârtop, la Jacota, pe teritoriul comunei Şoldăneşti. Fiind bătrân şi slab, Gheorghe a rătăcit drumul, cu ocazia viscolului urmat şi, neputând înainta, a căzut în troian, unde s-a găsit mort, a doua zi”[934].

1894: „**Pleşeşti**, comună rurală, în partea de vest a plasei Şomuzul, judeţul Suceava, spre nord-est şi la 11 km de Fălticeni. Se mărgineşte, la est, cu comuna Giurgeşti; la vest, cu comuna Oprişeni; la sud, cu comuna Preuteşti, şi la nord, cu Bucovina. Are forma unui poligon neregulat, prezentând mai multe ondulaţiuni. Se compune din satele: **Pleşeştii Ganei, Pleşeştii Sineascăi, Valea Botezul, Jacota, Hreaţca, Unceşti, Petia** şi **Buneşti**, cu reşedinţa în Pleşeştii Sineascăi. Are o populaţie de 564 familii sau 2.268 suflete; 6 biserici, deservite de 2 preoţi şi 5 cântăreţi; 2 şcoli mixte, conduse de 2 învăţători. Bugetul comunei e, la venituri, de 5.270,25 lei, şi la cheltuieli, de 4.928,73 lei. Vite sunt: 128 cai, 384 boi, 260 vaci, 2.352 oi şi 360 porci. Altitudinea comunei, deasupra nivelului Mării, variază între 335-345 m. E udată de Şomuzul Mic şi de pârâiaşele Poenii, Racova, Hermeziul, Ciomârna, Bazaci, Popa, Fisticul, Sinescul, Fundoaia, Răcea, Caprei, Vârnavul, Ciurei şi Buneşti. Moşia aparţine mai multor proprietari. Suprafaţa comunei e de 5.636 fălci și 67 prăjini, din care 2,575 fălci

---

[933] *România Liberă*, Anul X, Nr. 2640, duminică 25 mai / 6 iunie 1886, p. 3

[934] *Epoca,* No. 979, Anul IV, joi 23 februarie / 7 martie 1889, p. 2

cultivabile, 461 fălci pădure, 184 fălci fânaţ şi restul mlaştine şi locuri sterpe. Împroprietăriţi, în 1864, sunt 113 fruntaşi, 198 pălmaşi şi 77 codaşi, stăpânind 947 fălci. Teritoriul comunei se împarte în mai multe sfori de moşii, care, din vechime, sunt răzeşii”[935]. „**Pleşeştii Ganei**, numit şi **Chiticul** şi **Găneni**, sat pe moşia cu acelaşi nume, județul Suceava, comuna Pleşeşti, aşezat pe ţărmurile pârâului Racova, între dealurile Ţiclăul, Candachia și al Viei. Are o populaţie de 91 familii sau 357 suflete, din care 85 contribuabili; o biserică de lemn, cu hramul „Buna Vestire”, deservită de 1 preot şi 2 cântăreţi, şi împroprietărită cu 8,5 fălci. Vatra satului ocupă 13,5 fălci. Moşia, proprietate a dlui M. Dragonciu, fostă a familiei Ganea, are 410 fălci, din care 164 fălci arabile, 40 fălci pădure, 200 fălci fânaţ şi imaş şi restul necultivabil. Împroprietăriţi, la 1864, sunt 21 fruntaşi, 54 pălmaşi şi 12 codaşi, stăpânind 186 fălci și 64 prăjini. Drumuri principale sunt la Fălticeni (11 km) şi la Pleşeştii Sineascăi (l,5 km). **Pleşeştii Sineascăi** sau **Poiana**, sat pe moşia cu acelaşi nume, județul Suceava, comuna Pleşeşti, aşezat pe coasta Dealului Morii. Are o populaţie de 282 suflete; o şcoală mixtă, frecventată de 35 copii. Vatra satului ocupă 7 fălci, 15 prăjini. Întinderea moşiei e de 478 fălci, din care 198 fălci cultivabile, 200 fălci pădure, 20 fălci fânaţ, iar restul puţin productiv. Împroprietăriţi în 1864 sunt 17 fruntaşi, 23 pălmaşi şi 6 codași, stăpânind 132 fălci și 55 prăjini. Drumuri principale sunt la Pleșeștii Ganei (1,5 km) și la Fălticeni (11 km)”[936].

[935] Lahovari, George, Ioan, *Marele Dicționar Geografic al României*, București 1901, pp. 760-761
[936] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicționar Geografic al României*, București 1901, pp. 761, 762

1899: „Batalionul 4 vânători / Listă de nesupuşii Batalionului 4 vânători, din contingentele anilor 1897, 1898 si 1899 / Judeţul Suceava: **Cojocariu Ioan**, din comuna **Pleşeşti**, plasa Şomuz; **Berman Idel Leib**, din comuna **Fălticeni**, plasa Şomuz”[937].

1899: „Se publică spre cunoştinţa generală că, în ziua de 18 Noiembrie 1899, orele 11 a. m., se va ţine, în localul primăriei comunelor respective de care depinde fiecare din bunurile notate mai jos, licitaţiune publică orală pentru arendarea terenurilor de arătură, de fâneţe şi a golurilor de munte pentru păşune, încorporate pădurilor prin perimetrarea lor, cu ocaziunea vinderii de veci a moşiilor respective: **Hârtop:** „401. **Locurile de arătură**, şi anume : poiana Grajdurile, ca de 1 hectar, 4.300 mp; la Pădureţi, ca de 2 hectare, 600 mp; la Budăie, ca de 9.100 mp; cotul de la Piatră, ca de 2 hectare, 1.800 mp; Fundu Văii Grosului, ca 2 hectare, 6.500 mp; Marginea Mustea, ca 1 hectar, 5.600 mp, dimpreună cu **locurile de fâneţe**, anume: acelea din poiana Grajdurilor, ca de 6 hectare, 9.800 mp; fânaţul de la Pădureţ, ca de 6 hectare, 7.700 mp; al Budăilor, ca 4 hectare, 4.700 mp; cum şi **locurile de păşune**, anume: poiana la Tecuţă, ca de 9 hectare, 6.700 mp, şi poiana Matioaei, ca de 8 hectare, 3.600 mp; în total, 46 hectare, 7.400 mp, situate în perimetrul pădurii Statului **Hârtoapele**; garanţia provizorie 350 lei”[938].

1913: „Luni, 3 Iunie 1913, se va face târnosirea bisericii din Pleşeşti Suceava). Slujba va fi oficiată de I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei”[939].

---

[937] *Monitorul* Oficial, No. 173, miercuri 3/15 noiembrie 1899, pp. 5987, 5988

[938] *Monitorul Oficial*, Nr. 172, 2 noiembrie 1899, pp. 5940, 5941

[939] *Opinia*, No. 1889, Anul X, miercuri 29 mai 1913, p. 2

1914: „Următorii învăţători, pe 1 Octombrie 1914, au fost înaintaţi la gradul de institutori, repartizându-se la următoarele şcoli: **Vasile Costăchescu**, de la Pleşeşti, Suceava, la şcoala de băieţi Mihăileni”[940].

1917: „Soldatul **Niţă Mihaiu**, din comuna Pleşeşti, Regimentul 1 Grăniceri, rănit grav la cotul drept, tot în ziua de 31 iulie / 13 august, în lupta de pe Muntele Măgura”[941].

1918, mai 4/17: „De câteva zile a început să se fure animalele domestice ale oamenilor din satele de lângă frontieră, de către bande înarmate, înadins organizate de autorităţile austriece, şi să fie duse în Bucovina. Astfel, din comuna Pleşeşti, într-o singură noapte, s-au furat 700 de oi, iar astă noapte, unui om i s-au furat 45 de capete de vită, mari şi mici”[942].

1931: În „Tablou de regruparea comunelor rurale”, publicat de Direcţiunea Administraţiunii Locale a Ministerului de Interne, p. 39, comuna Pleşeşti, din judeţul Baia, era compusă din satele Hreaţca, Mereşti, Petia, Pleşeşti-Centru, Pleşeşti-Gane şi Unceşti.

1940: „Prin decretul regal Nr. 84 din 17 Ianuarie 1940, următorii medici se numesc stagiari, pe ziua de 1 Februarie 1940, în posturile de medici de circumscripţie, pe care le-au ales, în ordinea clasificării în urma examenului de capacitate ce au depus: Dl **dr. Doniceanu Gabriel**, actual medic secundar la spitalul „Stamate” Făl-

---

940 *Opinia*, No. 2266, Anul XI, miercuri 3 septembrie 1914, p. 1

941 Bianu, Vasile, Dr., *Însemnări din Războiul României Mari*, Cluj 1926, tomul I, p. 169

942 Bianu, II, p. 7

ticeni, se numeşte stagiar în postul de medic al Circumscripţiei Pleşeşti, judeţul Baia”[943].

1941: „În ziua de Sâmbătă, 1 Martie 1941, Consiliul se transportă, cu trenul, de la Fălticeni-Liteni, şi recrutează tinerii din comunele: Hârtop şi Valea Glodului, din plasa Siret, în localul Primăriei comunei Liteni. / Siretul / În ziua de Duminică, 2 Martie 1941, se recrutează tinerii din comuna Pleşeşti, în localul Primăriei comunei Liteni”[944].

1944: „Curtea Marţială a Comandamentului M. U. a pronunţat următoarea sentinţă: Pentru motivele cuprinse în corpul sentinţei şi în unire cu concluziile procurorului militar, / În numele legii, hotărăşte: / Cu unanimitate de voturi, declară culpabil pe soldatul Zancu Vasile, ctg. 1937, din Reg. 82 Infanterie, cu ultimul domiciliu cunoscut în comuna Pleşeşti, judeţul Baia, pentru crima de dezertare la inamic”[945].

1945: „Următorii învăţători se transferă, pe data de 1 Septemvrie 1945, la şcolile primare din judeţul Baia, arătate în dreptul fiecăruia: **Rădăşanu Mihai**, grad definitiv, de la Ivancăuţi, la Mereşti, Pleşeşti, post I, singurul solicitant bărbat; **Titu Gheorghe**, grad definitiv, de la Buneşti, Buneşti, la Pleşeşti, Poiana, post II, vechime în serviciu; **Ungureanu Maria**, gr. II, de la Mereşti, Pleşeşti, la Todireşti, Stroeşti, post IV, soţ învăţător; **Bălan Ion**, grad definitiv, de la Sadagura, la Unceşti, Buneşti, post III; **Apostol Olimpia**, gr. II, de la Buneşti, Unceşti,

---

[943] *Monitorul Oficial*, Nr. 20, 24 ianuarie 1940, p. 293
[944] *Monitorul Oficial*, Nr. 49, 27 februarie 1941, p. 981
[945] *Monitorul Oficial*, Nr. 179, 3 august 1944, p. 4425

la Buneşti, Petia, postul IV; **Săvescu Corneliu**, gr. II, de la Hreaţca, Pleşeşti, la Buneşti, post III"[946].

1947: „Având în vedere raportul cu Nr. 16.799 din 1947 al Inspectoratului şcolar regional Suceava, înregistrat sub Nr. 264.182 din 1947[947], următorii învăţători se repartizează, pe data de 1 septembrie 1947, la şcolile primare indicate în dreptul fiecăruia: **Florea Vasile**, de la Pleşeşti-Baia, la Suceava, Şc. nr. 1, post XII, vechime în grad". „**Florea Angela**, de la Basarabi, la Poiana, Pleşeşti; **Rădăşanu Mihai**, de la Mereşti, la Hreaţca; **Lungu Vasile**, de la Hreaţca, la Tarna Mare; **Titu Gheorghe**, de la Poiana, Pleşeşti, la Petia; **Pleşoianu Maria**, de la Poiana, Pleşeşti, la Pleşeşti; **Sfichi Ana**, de la Poiana, Pleşeşti, la Pleşeşti; **Marţolea Ioan**, de la Rotunda, la Poiana, Pleşeşti; **Rădăşanu Maria**, de la Mereşti, la Hreaţca"[948].

1948: „Prin decizia dlui ministru adjunct la Departamentul Sănătăţii cu Nr. 41.838 din 11 August 1948, dl **dr. Moisiu Dumitru**, medicul circumscripţiei Pleşeşti, judeţul Baia, se consideră demisionat din postul ce-l ocupă, pe data numirii, pentru neprezentare la post, conform art. 20 din Statutul funcţionarilor publici"[949].

1948: „Membrii corpului didactic cuprinşi în alăturatele tablouri, care fac parte integrantă din prezenta decizie, ale cărora raţionalizări, fixări şi repartizări au fost anulate cu decizia Nr. 164.743 din 1948, rămân la dispoziţia ministerului, fiind obligaţi să ceară detaşarea în posturile ce vor fi publicate vacante: **Lupu Filaret**, Şcoa-

---

[946] *Monitorul Oficial*, Nr. 248, 30 octombrie 1945, pp. 2578-2580
[947] *Monitorul Oficial*, Nr. 135, 17 iulie 1947, p. 4912
[948] *Monitorul Oficial*, Nr. 250, 29 octombrie 1947, p. 9653
[949] *Monitorul Oficial*, Nr. 191, 19 august 1948, p. 6778

la Pleşeşti, Mereşti, postul I; **Dăscălescu Albertina**, Şcoala Pleşeşti,Mereşti, postul II; **Marţolea Ion**, Şcoala Pleşeşti, Poiana, postul I; **Florea Angela**, Şcoala Pleşeşti, Poiana, postul II"[950].

1949: „Se trec în administrarea şi folosinţa administraţiilor locale următoarele bunuri mobile şi imobile, cu întreg activul şi pasivul lor: Bunurile de la fosta Asociaţie Cercul de Gospodine „Elena Mavrodi", cu sediul în comuna Mereşti-Pleşeşti, jud. Baia, compuse dintr-un teren, în suprafaţă de 1.253 mp, şi 4.000 kg. var stins"[951].

PLIUŞCĂUŢI

(lângă Druţa, raionul Edineţ, Moldova).

1628, septembrie 2: Zapisul pârcălabilor de Hotin Gheorghe şi Frâncescul, în care scriu cum au venit fraţii Druţea nemiş şi Achilina din **Şendreni** şi au vândut „moşia din satul **Bărnoul**, din a treia parte de sat, a treia parte, din **Pliuşcăuţi** (lângă Druţa, raionul Edineţ[952], Moldova), din cotune şi din toate colţurile… seminţiei lor popii Tomşa din cetatea Hotinului, cu 200 zloţi tătăreşti, părţi ce le-a avut moaşa (bunica) lor Taţea din drese de întăritură de la Alexandru voievod… dinaintea lui Marin

[950] *Monitorul Oficial,* Nr. 194, 23 august 1948, p. 7021
[951] *Monitorul Oficial,* Nr. 35, 11 februarie 1949, p. 1209
[952] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 193

vatah, Danciul vatah, Orlinski vatah, Iurie vatah şi Drăg-şan vatah”[953].

PLOPENI

(comuna Plopeni, Botoşani).

1623, iunie 25: Întărit de Ştefan Tomşa voievod mănăstirii Solca, care primeşte uric pentru „un săticel în ţinutul Dorohoi, numit **Mleneuţi** (comuna Hudeşti, Botoşani), cu curţi şi cu moară şi cu bălţi de peşte… şi jumătate de sat din acelaşi ţinut, anume **Plopeni** (comuna Plopeni, Botoşani), şi cu vad de moară pe Jijia şi pe Iubăneasa şi loc de moară şi de iaz… Şi încă am mai dat două sate sfintei mănăstiri Solca, anume satele **Uricanii** (comuna Uricani, Iaşi) pe Bahlui, cu curţi şi moară pe Bahlui, ce este în ţinutul Cârligătura… şi iarăşi alt sat, anume **Căcăcenii** (sat pe Cracău, Neamţ) pe Cracău, ce este în ţinutul Neamţ, şi cu moară pe Cracău… care îmi este danie de la răposatul meu unchi Simion Stroici vistiernic, pentru că el nu a avut copii din trupul său”[954].

1635, aprilie 19: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Isac şi Nicoară, care primesc ispisoc de judecată şi întărire, după ce „s-au pârât de faţă cu boierii noştri Savin Prăjescul, Dumitraşco Şoldan, Gligorie Ureche, Lupul Prăjescul, Ionaşco Prăjescul şi Pătraşcu Ciogolea, „pentru

---

[953] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. II, Iaşi 1907, pp. 271, 272

[954] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 92, pp. 135-137

satul **Plopenii** (comuna Ungureni, Botoşani), care este în ţinutul Dorohoiului, spunând rudele lui Balica hatman că acest sat a fost dreaptă cumpărătură lui Isac Balica. Iar Isac şi Nicoară, cu alte rude ale lor, au spus că le împresoară acest sat fără drept… Dar Domnia Mea nu i-am crezut, ci le-am dat lege să jure slugile noastre, cu 24 de oameni jurători, în sfânta biserică, pe Sfânta Evanghelie şi pe Cinstita Cruce, că nu a stăpânit Balica hatman nimic din acel sat şi n-a cumpărat nimic. Şi s-au sculat Isac şi Nicoară, cu alte rude ale lor, şi au jurat”[955].

1638, decembrie 26: Tofan, feciorul lui Frăţiian din Dumeni, dă lui Petriceico, vornicul cel mare din Ţara de Sus, „pentru o sută de lei bătuţi, care bani i-am fost luat dintr-o slujbă ce-am avut la dumnealui, la ţinutul Sorocii, trei sute de lei bani domneşti, şi am fugit în Ţara Turcească, iar dumnealui a plătit deplin acei bani la visteria măriei sale lui vodă... partea de ocină din satul **Dumeni** (comuna George Enescu, Botoşani), de pe Jijia, din a treia parte de sat, a treia parte, ce este a tătâne-meu Frăţiian; aşijderea, altă parte de ocină din satul **Plopeni** (comuna Ungureni, Botoşani), din a şasea parte de sat, a treia parte, ce este partea mâni-mea Irinei, fata Isaiei din Plopeni. / Deci i-am dat cumisale acele părţi de ocină pentru 100 de lei, iar 100 de lei i-am dat bani gata, iar altă 100 de lei mi i-a iertat dumnealui, că n-am avut cu ce mă mai plăti. / Şi în tocmeala noastră fost-au Vasile, unchiu-meu, Ignati, văru-meu, Isac, Toader şi Gheorghe, feciorii lui Isac din **Dumeni**, Năstasie şi Meica din **Vicoleni**

---

955 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 98, pp. 134, 135

(comuna Ungureni, Botoşani) şi Vasile Comişescul, şi mulţi oameni buni"[956].

1643, aprilie 25: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce „Toader, fiul lui Isac, şi unchiul săi Nicoară d-au pârât de faţă cu Pătraşco Ciogolea fost logofăt pentru a treia parte din satul **Plopeni** (comuna Ungureni, Botoşani), care este pe Jijia, în ţinutul Dorohoi, că această parte le este dreaptă cumpărătură de la ruda lor Căzacul, fiul lui Costea Ciulei, pentru 40 de ughi (ducaţi ungureşti) şi trei boi de negoţ, şi au arătat şi un zapis de la Căzacul. Iar Ciogolea logofăt a răspuns că el a cumpărat o selişte **Badeuţi** (Bădiuţ, comuna Ştefăneşti, Botoşani), la **Ştefăneşti** (comuna Ştefăneşti, Botoşani), de la Căzacul, iar pe urmă această selişte Badeuţi a luat-o de la el, pentru că a fost dreaptă domnească, din hotarul târgului Ştefăneşti, şi nu are de unde să le dea banii înapoi. Aceasta este dată lui Căzacul, pentru această selişte Bădeuţi, însă opresc toate părţile de ocină ale lui Căzacul, pe unde se află în alte selişti, şi opresc şi această a treia parte din Plopeni. / Deci i-am judecat şi aşa am aflat lege dreaptă, ca să aibă Toader şi Nicoară a aduce oameni buni, megieşi din împrejurimi. Atunci au mărturisit cu sufletele lor că a cumpărat Isac, tatăl lui Toader, şi Nicoară această parte de ocină mai demult decât Pătraşco Ciogolea, care a cumpărat seliştea Badeuţi de la Căzacul şi să aibă a lăsa Pătraşco Ciogolea pe Toader şi pe Nicoară foarte în pace"[957].

---

[956] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 525, p. 485

[957] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 80, pp. 85-87

1901: „**Plopeni-Jianul**, sat pe moşia cu același nume, în judeţul Dorohoi, plasa Başeul, comuna Borzești, divizat în Plopenii Mari și Plopenii Mici, cu 136 familii sau 600 suflete. Proprietatea moșici e a doamnei Aglaea Al. Jianu. În vechime, a fost al mănăstirii Solca, din Bucovina, dăruită de Miron Barnovschi, hatman şi pârcălab de Suceava, la 25 iulie 1623; mănăstirea a stăpânit-o până la 1785. Are o biserică, cu hramul Naşterea Maicii Domnului, deservită de 1 preot, 1 cântăreţ și 1 pălămar. Este de zid, făcută, în 1855, de Constantin Jianu. Sătenii împroprietăriți au 205 hectare 52 ari pământ; iar proprietatea, 2.305 hectare 83 ari câmp. Are un iaz, numit al Ursului, de 71 hectare întindere, şi vie în suprafaţă de 4 pogoane. Pârâul principal ce trece pe moșie se numește Ibăneasa, Drum e acel de la Rădăuţi şi Darabani, ce duce la Botoşani. Hotarele moșiei sunt cu: Borzeşti, Vlăsinești, Știubeieni și Vicoleni"[958].

PLOPENI

(comuna Dimitrie Cantemir, Vaslui).

1609, iulie 5: Zapisul lui Nestor, feciorul Nicăi din **Băhriceni**, care, pentru că i-a furat un cal paharnicului Gavril Gănescu din **Plopeni** şi a fost prins pe drum şi dus la închisoarea din Fălciu, judecata stabilind că trebuie să-l despăgubească pe proprietar cu 30 lei, şi „nea-

[958] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul IV, Bucureşti 1901, pp. 770, 771

vând cu ce plăti, i-am dat o moşie la Prut, ce se cheamă **Skei**… care se începe din Saca, dinspre apus, şi loveşte pe la mijlocul dealului şi se împreună cu locul Todireştilor, şi loveşte peste dealul Prutului, prin poalele Hârtopului şi alături cu locul lui Arame, şi mege peste bălţi, din sus de casa lui Arame, aproape în capul Hârtopului din sus, şi din jos loveşte până în ruptura dealului şi până în biserică, ce se hotărăşte cu locul lui Strătulat, şi cată în Prut, peste Răpezi, la cotul cel adânc”[959].

1639, aprilie 3: Vasile, feciorul lui Dieniş, vinde sulgerului Strătulat, drept 14 galbeni, partea sa „din sat din **Plopeni** (comuna Dimitrie Cantemir, Vaslui) şi din **Grumăzoaia** (comuna Dimitrie Cantemir, Vaslui), din jumătate de bătrân, jumătate”[960].

1642, martie 27: Gheorghe din satul Plopeni dăruieşte lui Enache Penişoară, ginerele agăi Strătulat, „un loc de prisacă, în locul **Plopenilor**, dinspre apus, cât se cade unei prisăci, cât va arunca cu măciuca în toate părţile… drept sufletul feciorilor mei celor morţi”[961].

1706, iulie 15: Glicinco, feciorul lui Fronii de Plopeani, vinde lui Antioh Cantemir voievod, drept 30 lei bătuţi, „a mea dreaptă ocină şi moşie, care este la **Plopeani**, la ţinutul Fălciu”, parte aleasă şi stâlpită dinspre toţi răzeşii, care „din jos se hotărăşte cu locul **Dăneştilor**, care moşie iarăşi a cumpărat-o măria sa de la Strătulat Focşea, iar din sus se hotărăşte cu Silişteni… / şi la

[959] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XX, Iaşi 1928, pp. 178, 179

[960] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 82, p. 79

[961] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. III, Iaşi 1907, pp. 50, 51

această alesătură au fost, din răzeşii mei, Tolondan sin (fiu) Tohilat, Teodosie călugăr ot **Plopeni**, Mihai Penişoară, Neculai Penişoară, Groză şi Vârlan vornic de **Viltoteşti**, Toader Romaşco de **Căpoteşti** şi alţi oameni buni”[962].

1901: „**Plopeni** sau Coloarea de Roşu, mahala a oraşului Huşi, judeţul Fălciu. Din vechime a fost sat şi, dintr-un document al lui Dabija Vodă. rezultă că a fost colonizat cu oameni aduși din alte părți”[963].

PLOPENI

(comuna Belceşti, Iaşi).

1645, martie 21: Carte de împuternicire de la Vasile Lupu voievod, dată lui Toader, feciorul lui Isac din **Dumeni** (comuna George Enescu, Botoşani), „ca să fie tare şi puternic a opri şi a ţine părţile altor răzeşi din satul **Plopeni** (comuna Belceşti, Iaşi – în opinia mea, este vorba de actualul Popeni, comuna George Enescu, Botoşani), pentru când s-a pârât cu seminţiile Balicăi pentru acel sat, a cheltuit multă cheltuială şi nu i-au mai întors alţi răzeşi. Deci să le oprească părţile, până îi vor da banii”[964].

---

[962] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XXIII, Iaşi 1895, pp. 267, 268
[963] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul IV, Bucureşti 1901, p. 770
[964] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 32, p. 25

1645, octombrie 25: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce „s-au pârât de faţă Toader, feciorul lui Isac, şi Vasile Negru cu Danul din **Tâlhăreşti** (comuna Erbiceni, Iaşi) pentru o parte de ocină din **Plopeni** (comuna Belceşti, Iaşi), zicând Toader că are cumpărătură de la Petrică, fratele lui Vasile Negrul, din a treia parte de sat, din partea de sus, jumătate, care parte a zis că i-a fost cumpărătură şi Petricăi, de la un unchi al său, iar Danul a dat seamă că n-a avut Petrică nici o cumpărătură de la nimeni, fără cât au avut ei moşie, acea a treia parte de sat. Deci pe acea parte au fost patru fraţi: doi au fost sterpi şi doi cu feciori. Deci se împarte acea a treia parte în două părţi. Deci jumătate din acel stâlp s-a aflat vândută lui Petrică. / Deci domnia mea le-am socotit lege: de va avea Petrică vreun dres de cumpărătură de la acel unchi al lor, el a vândut a sa cumpărătură, iar de nu va avea, el a vândut şi partea fraţilor săi… Deci au rămas Danul pe Vasile şi pe Toader la acea jumătate de stâlp ce a rămas nevândută”[965].

PLOPENI

(între Burdujeni, Mereni şi Salcea, Suceava).

În satul acesta am văzut lumina zilei şi l-am întâlnit pe Dumnezeu. Mă lămurise tata cum arată: e înalt, frumos şi cu capul alb. L-am identificat uşor, tocmai sor-

---

[965] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 232, pp. 184

bea tacticos dintr-o cinzeacă, rezemat de tejgheaua magazinului sătesc, deschis în casa lungă a lui Nicolae Gâză, de către fiul său, Petrache. M-am dus la el şi l-am salutat fără sfială: „Bună ziua, Dumnezelea! Dacă ai şti de când te caut!”. Aveam vreo trei anişori, lumea a râs cu lacrimi, iar după aceea lui Vasile Flocan nu i s-a mai zis decât „Dumnezelea”. Oricum, trăia în raiul pământesc, asupra identităţii căruia eu nu aveam nici o îndoială. Mai ales râpele, care vegheau pâraiele repezi, încă spuzite cu tufari de pădure, îmi întăreau această convingere. În capătul de jos al satului, se afla un pod de piatră, făcut de Ştefan cel Mare, după cum avea să-mi confirme, după amar de ani, Romstorfer, arhitectul vienez care ne-a dezgropat Cetatea Sucevei. Mai sus de podul lui Ştefan, după un huceag plin de farmec, era Coada Iazului, odinioară iaz domnesc, care ţinea până aproape de livezile Cetăţii, din care nu mai rămăseseră decât Cioatele, un deal de arătură şi de timoteiuri care atingea cerul cu creştetul, mai ales atunci când lanurile întinse de grâu vălureau din spice, din maci şi din cicori într-un impresionant dans astral. Şi mai aveam şi Cerul pământesc, lângă o baltă doldora de peşte, unde păşteam vitele şi nimeni nu ştia de unde şi din ce pricină îi venea numele, pentru că bătrânii uitaseră că „cier” înseamnă imaş pentru caii Cetăţii Sucevei, bogat în rogoz şi în ierburi tari, şi că, în vremuri cărunte, „cerul” nostru ţinea până în malul apei Sucevei, unde, acum, împărţeam pământurile cu lisăurenii şi cu burdujenenii. Exista o legendă în sat, care spunea că, la întoarcerea de după bătălia de la Codrii Cozminului, în octombrie 1497, Ştefan cel Mare, care îşi dăruise vitejii, şi-ar fi amintit, pe dealul livezilor domneşti, de un Ion Mireanul, căruia i-a fi dat locurile acestea pentru că, pe cale, Mireanul refuzase

toate darurile care l-ar fi îndepărtat de Cetatea în care, cu slujbă credincioasă, îşi venera Domnul. Ei, dar legendele şi impresiile nevinovate ale copilăriei fiecăruia dintre noi nu înseamnă mare lucru, dacă nu sunt întărite de mărturii vechi, atât de rare şi de seci la români, menite parcă pentru a încenuşa viitorul, nu pentru a-l scoate la lumină. În fond, din cenuşa trecutului izvorăşte lumina viitorului, cum ar zice Grigorovitza.

1620: „7128 (1620) aprilie 21. Io Gospodar Woivoda (Ilieş Voievod - n.n.). din mila lui Dumnezeu domn al ţării Moldovei Iată, Domnia mea ne-am milostivit şi am miluit sfânta noastră mănăstire Pantocrator, unde este hramul „Sfânta Înălţare", cu o silişte, anume Merenii, în ţinutul Sucevei, pe apa Suceava, ca să fie de la domnia mea sfintei mănăstiri danie şi miluire şi dreaptă ocină cu tot venitul. Şi altul să nu se amestece. / La Iaşi, anul 7128 (1620) aprilie 21"[966]. Nicolae Iorga descrie documentul: „Iaşi, 21 April 7128 (1620). Gaşpar Vodă dă mănăstirii Pantocratorului (Burdujeni) siliştea Mereanii. Iscălitura e semi-cirilică, cu duct dalmatin, şi sfârşitul latin: „Io Gaşpar Voevoda, m. pp." Pecete roşie cu formă rotundă, bour mare, litere foarte fine, cu totul şterse. Iscăleşte pisarul Lupul (în colţ)[967].

1621: „7129 (1621) ianuarie 11. Ion Alexandru Voevod, fiul lui Ilieş Voevod, din mila lui Dumnezeu domn al ţării Moldovei. Iată, domnia mea am dat şi am întărit sfânta mănăstire Pantocrator, unde este hramul „Sfânta Înălţare" a Domnului Dumnezeu şi Mântuitorul nostru Iisus Hristos, o silişte, anume Merenii, care acea

---

[966] Academia Română, *Documente privind Istoria Românilor, A. Moldova,* sec. XVII, vol. IV, p. 465
[967] Iorga, N., *Documente amestecate*, p. 49

silişte a fost ascultătoare către ocolul Sucevei, aproape de târgul Suceava, pe râul Suceava, dinspre răsărit, cum am avut cărţi de danie şi miluire şi întărire şi de la domnii de mai înainte. Pentru aceasta să fie şi sfintei mănăstiri dreaptă ocină (ruptură în text - n.n.) şi întărire de la Domnia mea, acea silişte mai sus scrisă, anume Merenii, lângă târgul Suceava, pe râul Suceava, dinspre răsărit, şi cu tot hotarul de unde s-a folosit în veac (formulă hotarnică specifică satelor anterioare Descălecatului – n.n.). Şi altul să nu se amestece”[968].

1622: „7130(1622) ianuarie 14. Io Ştefan Tomşa, din mila lui Dumnezeu domn al ţării Moldovei. Iată, Domnia mea m-am milostivit, am dat şi am înnoit şi am întărit sfintei mănăstiri Pantocrator, unde este hramul „Sfânta Înălţare” a lui Dumnezeu Mântuitorul nostru Iisus Hristos, cu o selişte, anume Merenii, în ţinutul Sucevei, pe apa Sucevei, ca să fie de la Domnia mea danie şi miluire şi întărire şi dreaptă ocină şi dedină cu tot venitul. Şi altul să nu se amestece. / La Iaşi, în anul 7130 (1622) ianuarie 14”[969].

1646: „7 iulie 1646. Io Vasilie Voevod, cu mila lui Dumnezeu domn al Ţării Moldovei, facem ştire că au venit înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri mari şi mici Marica, cneaghina lui Toader Bosnici, fostul stolnic, şi cu fiul ei, Alexa Diacul, după a lor bună voie şi de nimeni nevoiţi, nici siliţi, şi au vândut a lor dreaptă ocină

---

[968] Academia Română, *Documente privind Istoria Românilor,* A. Moldova, sec. XVII, vol. V – 1621-1625, doc. 6 Academia Română, *Documente privind Istoria Românilor,* A. Moldova, sec. XVII, vol. V – 1621-1625, doc. 6

[969] Academia Română, *Documente privind Istoria Românilor,* A. Moldova, sec. XVII, vol. V, doc. 138

şi danie ce au avut de la vechii domnitori – **a patra parte din satul Plopeni,** ce este pe râul Sucevei **şi cu vecinii, anume Săuca şi Gherman şi cu fiul său Micul** şi cu tot venitul. Aceia o au vândut credinciosului şi cinstitului nostru boier Panului Iorga, marelui postelnic, pentru o sută şi treizeci ughi, bani buni. Şi s-au sculat graţia lui de au plătit toţi deplin acei bani susscrişi, o sută treizeci de unghi, bani buni, în mâna Maricăi, cneaghina lui Bosnici, fostul stolnic, şi a fiului ei, Alexa Diacul, dinaintea noastră şi dinaintea boierilor noştri. Deci, noi văzând a lor de bună voie tocmeală şi deplină plată, încă şi de la noi am dat şi am întărit credinciosului şi cinstitului nostru boier, Panului Iorga, marelui postelnic, cea mai sus zisă **a patra parte din satul Plopeni, cu loc de iaz şi moară pe râul Suceava şi cu vecini şi cu tot venitul** ca să fie graţiei sale dreaptă ocină şi cumpărătură cu tot venitul, nestricată niciodată, în veci. Şi documentele ce le-au avut pe **acel sat Plopeni** încă le-au dat în mâna graţiei lui. Altul să nu se amestece înaintea acestei cărţi a Domniei mele./ Scris la Sevşte, în anul 7154 (1646), luna iulie, în 7 zile. / Însuşi domnul a poruncit. / Toderaşco vel Logofăt Dumitraşco”[970].

1664: „7173 (1664) decembrie 12, Iaşi. Eustatie Dabija Voevod întăreşte uric lui Gheorghe Ursache, mare clucer, pentru **satul Plopenii,** din ocolul Târgului Suceava, **cu vatră de sat şi vecini, însă toţi vecinii care vor fi în sat şi care vor fi fugit încă să aibă a-i strânge boierul nostru, cu pământuri în ţarină, locuri de fânaţ, câmp şi vad de moară pe apa Sucevei,** cumpărat de la jupâneasa Alexandra, sora răposatului Iorga, fost postelnic, şi de la fiul ei, Toderaşcu, cu 500 lei bătuţi,

[970] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, Vol. XX, Iaşi 1892, pp. 132-133

bani gata. / Neculai Buhuş mare logofăt / scrie Tiron”[971]. Marele clucer Gheorghe Ursache, adică responsabilul cu aprovizionarea curţii domneşti, beneficiază de un „portret vorbit”, făcut de Ion Neculce: „Era un boier, anume Ursache, bogat în această ţară a noastră, ce, când vine birul de la împărăţie, de multe ori, când era în grabă, îl încărca pe la casa lui şi-l pornea la Poartă şi, mai pe urmă, îşi lua de la ţară”. Pe acest Ursache, care îl pârâse la turci, Duca Vodă „l-au închis în temniţă cu tâlharii şi-l scoate în toate zilele şi-l bate la tălpi, până i s-au zgârcit vinele şi-au rămas olog până la moartea lui”, petrecută în 1681, când Plopenii şi Tătăraşii au fost dăruiţi, drept zestre a nepoatei sale Catinca (fiica marelui spătar Iordache Cantacuzino), ginerelui Iuon (Ion) Balş.

1709: „Iaşi, 12 Mai 7217 (1709). Mihai Racoviţă-Vodă către episcopul de Rădăuţi, Calist, pentru Mihail egumenul de la Todeareni (Burdujeni), în ceartă cu Ion Balş Stolnic pentru satul Mireani. Pomeniţi: „Deadiul Curălariul, care a fost la Vlădica la Nichea (Grigore, Mitropolit de Nicea şi egumen de Burdujeni – nota lui Iorga)..., Vasilie Ropotă şi Lămăşanul şi Anton şi alţii din târgul Sucevei *[rupt]...* Antohie Jora Vel Logofăt”[972].

1723: „7231 (1723) iulie 8. O carte de gospod de la domnul Mihai Racoviţă, întru care scrie către boierul Domniei sale, Şerban Cantacuzino postelnic, cum că egumenul de la Burdujeni s-ar fi jeluit pentru împresurarea moşiei Mereni ot Suceava despre moşia Plopeni a

---

[971] Arhiva Istorică Centrală a Statului, *Catalogul documentelor moldoveneşti*, vol. III, doc. 1099

[972] Iorga, op. cit., p. 55

unui loc ce se cheamă Rotundiile şi se porunceşte numitului boier să meargă să hotărască”[973].

1724: În 17 august 1724, când face un schimb de moşii cu Mitropolia Sucevei, Iuon Balş dăruieşte Mitropoliei pe iobagul **Simion Pojol,** din neamul care, până aproape de zilele noastre, avea să se numească nu Pojol, ci Pârjoală: „1724, august 17. Noi, preaplecatul Gheorghe, arhiepiscop şi mitropolit de Suceava, facem ştire cu acest zapis al nostru că, având jupâneasa Maria, văduva răposatului Dumitraşcu, fost mare medelnicer, jumătate din satul Rus, ţinutul Sucevei, ce-o are zestre de la Catinca Bălşoaia, au dăruit-o amândouă pentru sufletul părinţilor lor sfintei mitropolii; şi dumnealui Ion Balş stăpâneşte o parte din Tătăraşi, lângă târgul Sucevei, care parte de moşie a fost dat-o Ilieş Voevod lui Ursache, mare vistier, iar Ursache i-a dat-o lui Ion Balş ca zestre, cu vad de moară pe apa Sucevei. Şi am făcut un schimb cu dumnealui Ion Balş, învoindu-ne, şi i-am dat acea parte de sat de la Rus ca să-i fie lui şi copiilor lui moşie în veci, iar dumnealui ne-a dat nouă mai sus numita parte din Tătăraşi, care parte de moşie începe de la valea Ipoteştilor în sus, şi de la drumul ce vine de la Tătăraşi, în jos, şi până la apa Sucevei, cu vad de moară pe apa Sucevei; şi ne-a mai dat **pe un vecin a lui de la Plopeni, anume Simion Pojol,** şi noi i-am dat zapis de danie şi ispisoc domnesc al nepoatelor sale, Safta şi Maria, şi la această tocmeală au fost de faţă boierii care au iscălit, oameni buni şi, pentru mai mare credinţă, am iscălit şi am pus pecetea mitropoliei”[974]. Ion şi Catinca Balş n-au avut

---

[973] Theodor Codrescu, Uricariul, vol. XV

[974] Teodor Bălan**,** *Documente bucovinene,* vol. IV, pp. 40-42

copii, iar după moarte boierului, văduva a dăruit satul Plopeni nepotului ei, Iordache Balş.

1738: „31 Ianuar 7246 (1738). Grigore Ghica Vodă, pentru Hristofor egumenul de Todireni. Citată hotarnica din 7244 (1735), 28 Octombrie, cu chemare de „târgoveţi din Suceava, moldoveni şi armeni, anume Ioniţă Necşoiu şi Dimo Săoleş, şi Costandin Olariu, şoltuz, şi Grigoraş Chele-Albă, arman, şi Toma Ciomag, arman, şi Stănislav, şi Ion Ciubotariu, şi Vasali Păduri, şi alţi mulţi”. Carte de blestem de la Mitropolitul Antonie. Hotare: „de la crucea Armanului, până la Fântâna Băcului, tot **locul de treabă Domniei**, fiind Scaunul Domniei la Suceava, dar el **nu ştiu cui s-a dat danie**, ci dumnealor, hotarnicii, au întrebat şi pe dichiu Isaiia de Suceava, dacă are niscaiva scrisori pentru un loc ce se cheamă Păscărie şi Colacu Bălţii. Dichiul a zis că n-are nici o scrisoare. Iar egumenul Hristofor ne-a arătat un uric de Ia Irimia Moghilă Voevod şi trei ispisoace de la răposatul Alexandru-Vodă şi de la Gaşpar-Vodă, şi de la Ştefan Tomşa-Vodă; osebit a mai arătat un ispisoc de la Ştefan Petru-Vodă, pentru Colacul Bălţii, anume că este danie şi miluire mănăstirii Todirenilor. Şi, văzând scrisori ca acestea, s-au sculat şi au luat şi pe alţi boieri, care s-au întâmplat acolo, anume Gheorghe Turculeţ, postelnicul, şi Ilie Şeptilici, stolnicul, şi Vasile Balş, şi Isaiia dichiul din Suceava, şi Toader Bădiliţă, pârcălab, şi Toader Dămiian, vornicul de Suceava, şi alţi oameni bătrâni megieşi, şi au văzut hotarele, şi au dovedit pentru acel loc, ce se cheamă Păscărie, că sunt în hotarul Mirenilor. Numai au dat seamă Hristofor că, în vremile vechi, au fost venit un Mitropolit (lipsă), om străin de la Nichie, şi au fost egumen la Todireni, trimis de la Sfânta Agură, şi pe

numele aceluia le zic Păscării Mitropolitului, şi acum fac că este locul Mitropoliei, măcar că au şi stăpânit dichiii de la Mitropolie, de mulţi ori, pe acel nume ce s-au numit Păscărie Mitropolitului, schimbându-se numele şi numindu-se osebit, Păscărie şi Colacul Bălţii, iar sălişte nu este, hotar n-are… Osebit şi altă bucată de loc, ce se cheamă **Ciiriul**, când era Domnie la Suceava, era acea bucată de loc ciir gospod, pentru treaba Domniei, dar este din hotarul Todirenilor". Hotarele le înseamnă, acum, Bădiliţă, Dămiian, „Grigori rotar din Todireni, Toader Mişca, Mihăilă ficior Todosiei şi Chele-Albă, arman de Suceava… Un stejar cu cruci vechi într-însul… Drumul cel mare, ce merge, de la Suceava, la Botoşani, până într-o poieniţă, ce se cheamă **Poiana Puţului**, şi este şi un puţ vechi părăsit, lângă drumul cel mare... Pe unde au fost şi arături, se cunosc hotarele, să cheamă **Priloagile**, şi de acolo loveşte la Fântâna **Putreda**, şi apoi la **Trestioara**, apoi la **Fântâna Roş** (sic)... **Vale-Mare** şi **Racovile**... Pe la un stejar mare, însemnat roate... Pe din sus de **lunca lui Marcu**... **Vadul lui Ciuşcu**... **Cuibul Hulturului**... **Capul Domnului**, şi de acolo, opcina, cu hotar Zvoriştea, până în hotarul Dragomirnei... împotriva altui părău, ce se pogoară de la Pleş... Şi de acolo, drept prin lozii, şesul... S-au pus o piatră în dâlma dealului". / Sandu Sturza Vel Logofăt – Copie"[975].

1742: „Iaşi, 31 August 7250 (1742). Constantin Nicolae-Vodă, pentru „chir Ioasaf, egumenul de la sfânta mănăstire Teodorenii", pentru dijma Merenilor"[976]. „7250 (1742) august 13. Io Constantin Nicolae Voevod, din mila lui Dumnezeu domn al ţarii Moldovei. Dat-am car-

---

[975] Iorga, op. cit., pp. 56-58
[976] Iorga, op. cit., p. 59

tea domniei mele rugătorului nostru chir Ioasaf, egumenul de la sfânta mănăstire Todireni, ce este în ţinutul Sucevei, să fíe volnic a stăpâni **hotarele Todirenii şi Merenii,** ce sunt prin prejurul acelei mănăstiri şi să aibă a lua venitul acelor moşii, **dijma pe obicei din ţarini cu pâine, din grădini cu legume, din prisăci cu stupi, din fâneţe şi din alte venituri.** Până la semnele ce arată la ispisocul domniei sale lui Grigore Vodă, din văleat 7246 (1738), ce este făcut de întăritură mănăstirii, pe hotărâtura acelor moşii, ce le-au hotărât stolnicul Şerban Cantacuzino şi şetrarul Solomon, din poruncă domnească. Aşijderea şi **oamenii ce vor fi trăitori pe acele moşii, şi Merenii, şi Todirenii, să aibă a face posluşaniile mănăstirii** după hotărârea ce s-au făcut de la domnia mea **şi să nu fie volnici a se muta pe alte hotare.** Şi **nimeni să nu cuteze a sta împotriva cărţii gospod,** iar având cineva a răspunde pentru hotar să meargă la dregătorul ţinutului să le ia semn şi să facă ştire aice, la dumnealui vel logofăt. / Iaşi, let 7250 (1742) august 3”[977].

1742: În 26 octombrie 1742, Iordache Balş face un schimb de moşii cu fratele său, Lupu Balş, cel care va zidi frumoasa biserică de piatră din sat, drept consecinţă a eficientizării moşiei, prin înmulţirea numărului clăcaşilor: „Adică eu, Iordache Balş, biv vel jitnicer, făcut-am scrisoarea mea la mâna dumisale fratele meu, Lupu Balş, ce au fost medelnicer mare, precum ne-am învoit noi, de **i-am dat satul Plopeni, în ţinutul Sucevii**, şi cu tot hotarul cel vechi, după cum scriu zapisele, care acel sat îmi este mic danie de la domnia ei, Catinca Ursăchioaia, şi domnia sa mi-au dat satul Vlădina, în ţinutul Hotinului,

---

[977] Academia Română, *Documente privind relaţiile agrare în veacul XVIII*, Editura Academiei, 1966, p. 252

atârnător de ocolul târgului, şi jumătate din satul Mărşiniţii, iar în ţinutul Hotinului, pe apa Prutului, şi cu tot hotarul. Iar vecinii de Noua Suliţa, şi de Mărşiniţii, şi de Vlădina, să-i împărţim în două părţi[978], frăţeşte, iar cu moşia de Noua Suliţa eu să nu aibă treabă, ci numai cu vecinii să se împartă, când va milui Dumnezeu, şi să aibă a da toate **zapisele cele vechi de Plopeni**. Şi la această tocmeală s-au întâmplat mulţi boieri şi oameni buni, care mai jos s-au iscălit şi pentru credinţă m-am iscălit ca să ne creadă. / 7251 (1742) octombrie 26. / Cozma Balş vel paharnic / Iordache Balş biv vel jitnicer / Lupu Balş vel medelnicer / Vasile Balş. / Şi eu, Toader Bădilă, m-am întâmplat şi am scris cu zisa domniei-sale"[979].

1753: Anul sfinţirii ctitoriei lui Lupu şi Safta Balş, Biserica „Sfânta Maria" din Plopeni. Odată devenit stăpân al Plopenilor, în 1742, Lupu Balş a început să-şi gospodărească noua moşie, strămutând iobagi din ţinutul Hotinului, construindu-şi casă de piatră, care avea să fie distrusă de eterişti în 1821, şi, în vecinătatea casei, spre răsărit, o frumoasă biserică, „cu hramul „Adormirea Curatei Născătoare de Dumnezeu", **sfinţită în 10 iulie 1753**, „în timpul voievodului Ion Kantacuzino-Racoviţă", „de

---

[978] O parte dintre străbunii obşteşti ai plopanarilor provin, deci, din ţinutul Hotinului, adică din întinsa localitate Noua Suliţă, din Mărşininţi şi din Vlădina. Unii pot fi identificaţi, prin urmaşi, după nume, alţii, deşi n-au mai lăsat vreun nume prin vreme, s-au continuat, prin contribuţia maternă, pentru continuitatea altor nume şi neamuri. Satul Vlădina (Vlădiceni), pentru care Lupu Balş obţinea Plopenii, nu-i mai aparţinea, la data efectuării schimbului, dar problemele se rezolvă ulterior, aşa cum rezultă dintr-un document din 1 martie 1775 şi din hotărnicia din 1803-1804.

[979] Academia Română, *Documente privind relaţiile agrare în veacul XVIII*, vol. II Moldova, p. 260

chir Iacob Mitropolit”, fost stareţ al Putnei, cu numele de Iacob Putneanu, şi pângăritor, din lăcomie lumească, în 1756, al mormântului lui Ştefan cel Marc, din care mormânt au fost luate pietrele preţioase şi aurăria (citatele sunt din opera deja citată a lui Nicolae Iorga). Biserica ctitorită de Lupu şi Safta Balş a fost slujită, de-a lungul timpului, de preoţi remarcabili, precum Iordachi sin (fiul) Ilisăi, Constantin sin preot Leonti, Andrii sin preot Vasili, Manolachc Zaharia, Manolache Vasiliu (adică fiul lui Vasili), Costache zet preot Constantin (sec. XIX), Dumitru Neagu, inegalabilul părinte Predeanu, dinamicul părinte Ciornei sau contemporanul nostru Daniel Pascal (secolul XX). Safta Balş a murit în 1778 şi a fost îngropată în curtea bisericii, sub această inscripţie, cioplită în piatră cu litere chirilice: „Sub această piatră se odihneşte roaba lui Dumnezeu Safta, soţia Lupului Balş, mare logofăt, care au fost fiica prea fericitului întru pomenire Iordache Cantacuzino, marele spătar, şi soţia sa Catinca. S-a săvârşit şi s-a mutat în veşnică vieţuire la anul de la Mântuitorul 1778”. / Pentru cheltuielile de întreţinere a bisericii se foloseau, anual, câte 80-100 lei (cf. *Răfuielile hatmanului Răducanu Roset cu vechilii săi*[980]). După moartea lui Lupu Balş şi al Saftei Bălşoaia, moşia şi satul Plopeni au revenit fiului lor, Manolache Balş, care, în anul următor, 1779, s-a mutat în Rusia, dobândind gradul de polcovnic (colonel) şi primind danie de la ţarina Ecaterina cinci sate. Înainte de plecare şi-a vândut moştenirea părintească, inclusiv Plopenii şi Merenii, lui Răducanu Roset.

[980] Analele Academiei Române, secţia istorică, vol. XXXI, 1908-1909, pp. 17-351

1764: „8 Septembrie 1764. „Lupu Balş Vel (mare – n. n.) Vornic" se învoieşte, înaintea „Sfinţiei Sale, părintelui Gligorie arhimandritul *cheschiofilaxi tis ieras chcvasilichis monis tu Aghiu Pavlu*, de la sfânta mănăstire Sfetagora, ce este hramul Sfeti Ghiorghi", şi cu Timoftei, egumenul de la Tudoreni, pentru moşia **Morenii, în hotar cu satul său Plopenii**. Balş avea şi Vălcăneştii, Feteştii. Se face schimb, „măcar că **Merenii** sunt oarece mai laţi, dar este moşiei mai scurtă". Balş cheltuise peste o mie de lei cu morile. „Şi o cârciumă, ce este lângă moară". Martori: „părinţii sfetagoreţ de la sfintele mănăstiri de la Iaşi, şi alţi boieri mari, care s-au iscălit... Care s-au întâmplat şi Sfinţia Sa, părintele Gligorie, arhimandritul de la sfânta mănăstire Sfeti Pavlu de la Sfetagora, unde este închinată sfânta mănăstire Tudoreni, viind aice cu sfânta cruce". Pecete cu cerneală, cu blazon neînţeles"[981].

1766: „8 septembrie 1766. „Grigorie arhimandritul *cheschiofilaxi tis eras che vasilichis monis tu Agiu Pavlu* de la sfânta mănăstire Sfântagura" şi egumenul Timoftei de la Todireni dau zapis lui Lupu Balş pentru schimbul pomenit. Iscălitură grecească. Pecetea mănăstirii Sf. Pavel"[982]. Odată cu stăpânirea lui Lupu Balş, Merenii devin, practic, o componentă a Plopenilor, şi ca teritoriu, şi ca istorie – în măsura în care putem numi istorie firimiturile existenţiale, cu care s-au nutrit, de-a lungul vremii, generaţiile. Vâlceaua îngustă a vetrei Merenilor a rămas cum a fost chiar şi în ziua de astăzi, cam cu acelaşi număr de gospodării, dar cu case făloase în urâţenia lor arhitecturală şi cu mult mai puţini pomi

[981] Iorga, op. cit., p. 61
[982] Iorga, op. cit., p. 62

fructiferi. În 1912, sătucul avea 35 de gospodării şi 132 suflete (69 bărbaţi, 63 femei); în 1930, 42 de gospodării şi 224 de suflete (112 bărbaţi, 112 femei); în 1941, 49 de gospodării şi 238 suflete (121 bărbaţi, 117 femei); în 1948, 54 gospodării şi 233 suflete (113 bărbaţi şi 120 femei); în 1956, 69 gospodării şi 222 de suflete – unul era al meu, dar nu se mai pune la socoteală (p4 bărbaţi, 128 femei); în 1966, 85 gospodării şi 274 suflete (136 bărbaţi, 138 femei), iar în 1971, 85 gospodării, cu 274 suflete (136 bărbaţi, 138 femei)[983]. Boierul Lupu Balş, ctitorul bisericii din Plopeni, în vecinătatea căreia şi-a săpat leagănul veşniciei, a adus mână de lucru de pe toate moşiile sale bucovinene şi basarabene, acesta fiind motivul disparițiilor datinilor încă de atunci, pentru că, în absenţa unui nucleu puternic, prin care să se continue o tradiţie, însăşi identitatea dispare, cea a satelor copilăriei mele fiind mai curând târgoveaţă, decât rurală, inclusiv prin port. Iar eterogenitatea asta se desluşeşte limpede în listele de împroprietăriri din 1864, când, ca să dau un exemplu, dintr-un „Ivan, rusul", se ivesc două neamuri diferite, Ivan şi Rusu.

1772: În hărţile austriece, care pregăteau logistic ocuparea nordului moldav, Merenii aveau doar 9 case, din care 2 pe deal, Pe partea stângă a drumului erau casele familiilor Gâză şi Hartup, iar pe dreapta, cele ale neamurilor Climincu, Papuc, Gâză, Şutac şi Neagu. În Plopeni erau mai multe case, 13 doar în Palagheni, 5 pe Dobroaia şi câteva zeci pe drumul nare spre Botoşani.

1775, martie 1: „O scrisoare iscălită de dumnealui logofătul Mihai Sturza, fiind atunci clucer, prin care arată că, pentru moşia Vlădiceni, sat întreg din ţinutul Hoti-

---

[983] Stanciu, Aurel, *Pagini monografice* – manuscris

nului, ce au fost dat-o răposatul logofăt Lupu Balş schimb fratelui dumisale, răposatului Iordache Balş, pentru **moşia Plopeni** şi, la urmă, s-a aflat a mănăstirii Ocnii; s-au învoit răposatul Lupu Balş cu logofătul Mihai Sturza şi i-au dat altă moşie, Novi Suliţa, tot din ţinutul Hotinului, şi au rămas Plopenii tot la stăpânirea logofătului Lupu Balş”[984].

1782: În 11 noiembrie 1782, când Georg Lauterer, venind dinspre Iaşi, prin Botoşani, „pe nişte drumuri proaste”, şi trece, prin Salcea şi Plopeni, sat „aşezat pe deal, într-un ţinut păduros”, vama austriacă spre Suceava se afla la Tişăuţi, râul Suceava fiind traversat de „un pod construit pe trei piloţi”, iar de la Suceava a „mers, pe un timp foarte rău şi căi rele”, spre Cernăuţi, iar de acolo, prin Lvov, spre Kracovia[985]. Podul de la Tişăuţi, de atunci, avea să determine apariţia unui nou sat, Ratuş, format din câteva gospodării, adunate în jurul hanului respectiv.

1798-1808: Între anii 1798-1808, hatmanul Răducanu Roset a cheltuit cu leafa (hacul - în *Răfuieli*) preoţilor, dascălilor, chelarului, argaţilor, grădinarilor şi plugarilor care deserveau biserica din Plopeni câte 132 lei pe an. Pe moşia Plopeni a lui Răducanu Roset trudeau 150 de clăcaşi, plătiţi cu câte 70 parale de falce cosită. Hatmanul avea, numai în Plopeni, 1.800 de fălci de fânaţe, încasând sume uriaşe din vânzarea fânului. De la săteni, moşierul încasa dijma de la imaş şi fânaţ, „răfuielile” (deci evidenţele contabile) consemnând următoarele venituri anuale: 1799-1800: 125 lei şi 108 bani / 1800-1801: 127 lei şi 84 bani / 1801-1802: 407 lei

---

[984] Codrescu, Th., *Uricarul*, vol. VI, Iassii 1875, p. 336
[985] *Călători*, X, partea I, p. 333

şi 21 bani / 1802-1803: 346 lei şi 39 bani / 1803-1804: 215 lei şi 9 bani / 1804-1805: 416 lei şi 36 bani. Cu trecerea vremii, pretenţiile boierului sporesc, el încasând de la ţărani, în 1807-1808, 27 iei şi 26 bani pentru păşunatul celor 553 de oi ale sătenilor, 113 lei şi 34 bani dijmă la 2.281 stânjeni fân, 1.764 lei şi 20 bani din vânzarea fânului cosit de plopanari şi 719 lei şi 23 bani din vânzarea ierbii de coasă. În anul agricol următor, 1808-1809, Răducanu Roset încasează 32 lei şi 10 bani pentru 645 oi scoase la imaş, 127 lei şi 24 bani dijmă pentru 2.552 stânjeni fân, 1.622 lei şi 22 bani pentru 109 fălci şi 40 prăjini iarbă, folosite de bucovinenii de peste apa Sucevei şi din munţi, pentru cirezi şi pentru iarbă de coasă, 129 lei pentru imaşul sătesc şi 729 lei din vânzarea fânului cosit.

1809: Un testament din 21 martie 1809, diata lui Iordachi Balş, menţionează „biserica din Plopeni, unde să află îngropată răposata maica mea”, cerând „să se facă, pe tot anul, o dată, pomenire, cu toată rânduiala cuviincioasă, la biserica din Plopeni, unde să află îngropată răposata maica mea”[986].

1848: O pagină din condica de căsătorii, datată, inclusiv prin sigiliu, în 1848, precum şi următoarele, pe care nu am prea avut când să le descifrez, fiind scrise cu buchii chirilice de mână, diferite de la preot la preot, vehiculează nume precum: Dumitru şi Margareta PALAGHEAN, Nicu PALAGEANUL, Ioniţă şi Maria PAIU,

---

[986] *Copie legalizată de Comisia hotăriturilor ţinutului Hotin de pe Diata răposatului Iordachi Balş, ce este din 1809, Mart 21, către care s-au alăturat şi tălmăcirea ei în dialectul rusesc. Şi întru asemenea s-a alăturat şi copia diatei Logofătului Constantin Balş, din 1822, Genarie 30, cu adaosul în urmă din acel an Iunie 5*

Costache PAIU, Vasile MIHALACHE, Nastasia şi Costache a lui Nichita RUSSU, Costachi şi Safta PRICOP, Niculai IVAN, Costache SAVA, Anastasia şi Vasile sin (fiul) Pavel RUSU, Elena şi George sin Pavel RUSU, Nicolai IVAN, Vasile CIUBOTARU, Iancu TILIUŢĂ, Nastasia şi Costache JERCĂLĂU, Nastasia şi George BÂRZU, Elisaveta şi Costache PALAGHIA, Alecu MANCIU, Elena şi Alecu al lui Ion PALAGEAN, Costachi TILIUŢĂ, Casandra şi Manoli PALAGIAN, Costachi SAVEN, Panaite MUNTEANU, Safta şi George ZAHARIA, Elena şi Nichita PĂDURARUL, Saveta şi Alecu ASLAM, Costachi SAVIN, Ştefan SAVIN, Iordachi PRICOP, Ştefan ŢÂNŢARI, Nicolai GÂZĂ etc.

1855: „Corespondenţă de lângă apa Sucevei, 22 octombrie. Salcea şi Plopenii, de unde scriu, sunt situate pe graniţa Moldovei, către Bucovina, dar în Moldova, vis-á-vis cu urbea Suceava, de care se despart prin fluviul cu acest nume, Suceava. Noutăţile noastre de aici sunt demne de toată compătimirea şi întristarea. Scumpetea ce ni se însemna mai nu-şi are perechea în istoria acestui Principat, aceea creşte şi se măreşte văzând cu ochii. Chila de grâu se vinde, aice, la graniţă, pe loc, de la 7 până la 7 galbeni şi jumătate, la Iaşi, de la 7, până la 8 galbeni. Guvernul începu a trimite oamenii săi prin ţinuturi, spre a cumpăra o sumă însemnată de grâu, cu scop, se pare pentru a preveni o carenţă de pâine neprevăzută, dar posibilă. Celelalte soiuri de cereale sunt încă foarte ridicate în preţuri, din care cauză se înţelege că manufacturile încă se scumpiră peste toată aşteptarea. Proprietarii şi posesorii, văzând nişte atari mişcări în preţuri, începură a cere, pe produsele lor, preţuri aşa de mari ca cumpărătorii să nu se apropia de ei, şi poate fi că aceasta încă e

una dintre cauzele urcării preţurilor peste aşteptare. Toamna întreagă o petrecurăm în secetă, din care cauză arăturile şi semănăturile de toamnă nu ne promit vreo fertilitate favorabilă a pământului pentru anul viitor"[987].

1864: „În Mereni şi Plopeni existau, în 14 august 1864, şase familii de clăcaşi, care, pentru că aveau câte 4 boi, au fost împroprietărite cu **câte 5 fălci şi 40 prăjini pământ arabil**: Vasile MIHALACHE, Niţă a lui Pavel PALAGHIANU, Mihalache MUNTEANU, Vasile IVAN, Panaite PALAGHIANU, Simion MURARU: / Împroprietăriţi cu câte **4 fălci de pământ arabil**, pentru că aveau numai câte o pereche de boi, au fost, în Plopeni şi Mereni, 66 de capi de familie: Alexandru POPII, Andrei BUTNARAŞU, Vasile JĂRCĂLĂU, Vasile CURCĂ, Vasile ANUŞCĂ, Ion NEAGU, Vasile CURCĂ, Profira Gh. GODROMAN, Gheorghe DASCĂLU, Gheorghe LAZĂR, Gheorghe PAIU, Ileana lui Dumitru MOŞU, Ileana lui Inacachi MUNTEANU, Alecu MANCIÙ, Vasile BÂRZU, Vasile COCIORVEI, Vasile al lui Niculai IVAN, Vasile PALAGHIANU, Gheorghe FANDACHE, Maranda lui Gheorghe BUTNARAŞU, Gheorghe sin ANDREI, Gheorghe a lui Alecu MANCIU, Gavril ICHIM, Dumitraş CLIMINCU, Dumitru BOGDANU, Ion BOBU, Iordache MACOVEI, Iordache CAZACA, Ioniţă PAIU, Iordache BOBU, Costache BÎRZU, Costache APORCĂRIŢII, Catrina MOAŞA, Costache MUNTEANU, Costache NEAGU, Manolache ROBILĂ, Neculai GÎZĂ, Neculai ICHIM, Niţă a PALAGHII, Niţă a NIŢULUI, Pricopie CAZACU, Simion a ZAMFIREI, Tudorache GĂINARU, Fotache GUGU, Vasile MUNTEANU, Gheorghe a lui Iordache

[987] *Gazeta Transilvaniei*, nr. 90, 9 noiembrie 1855, p. 349

PAIU, Iordache zet OLARIU, Iordache PRICOP, Ilaş DULGHERIU, Costache a lui Zoiţa DASCĂLU, Costache PAIU (document rupt), Costache PRICOB, Costache SAVA, Manolache Gh. PAIU, Manolache PALAGHEANU, Neculai IVAN, Nică a lui Gheorghe PAIU, Niţă ANUŞCĂ, Niculai ANUŞCĂ, Scarlat sin ANDREI, Simion PASCAL, Toader a lui Panaite MUNTEANU, Costache a lui Alexandru POPII, Costache a lui Nichita RUSU, Costache MIHALACHE. / Alţi săteni, 132 la număr, care nu aveau animale de povară, fiind „clăcaşi cu palmele", au fost împroprietăriţi cu **câte 2 fălci şi 40 de prăjini**: Alecu ASLAM, Vasile a lui TOADER, Catrina GĂINARU, Vasile Gh. NEAGU, Vasile HALAT, Vasile CÎRLAN, Safta VRABIE, Gheorghe a lui Ancuţa DAN, Gheorghe a lui Manolache LUNGU, Gheorghe sin CAZACA, Gheorghe GĂINARIU, Vasile MACOVEI, Vasile sin CAZACU, Vasile a lui Niţă BOBU, Vasile TUŢĂ, Vasile a MOŞULUI, Vasile a Paraschivei URSULUI, Gheorghe MEHEREA, Gheorghe PRISACARIU, Gheorghe DAN, Gheorghe ZAHARIA, Gavril a SANDULUI, Gheorghe JĂRCĂLĂU, Gheorghe sin NEAMŢU, Gheorghe a SANDULUI, Gheorghe a lui Panaite RUSU, Dumitru PALAGHEANU, Dumitru DASCĂLU, Ianacachi BÎRZU, Ion SAVA, Iordache LAZĂR, Saveta a lui Iordache GHILAN, Ioniţă GODROMAN, Ileana SANDII, Iordachi a lui Niţă BOBU, Iordachi a lui Constantin PAIU, Constantin BÎRSAN, Constantin DAN, Costache MANCIU, Costache a lui Iordache PALAGHEANU, Costache CAZACU, Costache TUDUR, Manolache SPOIALĂ, Mihalache FANDACHE, Niculai HALAT, Panaite NEAGU, Sava ŢÎNŢAR, Tudor DASCĂLU, Tudur MUNTEANU, Toader CERCEL, Toader

CĂLIAN, Alecu JĂRCĂLĂU, Vasile zet CAZACU, Niţă sin NEAMŢU, Gheorghe BOLOHAN, Gheorghe FLOREA, Gavril zet BÎRZU, Gheorghe zet NEAMŢU, Gheorghe SPATARIU, Gheorghe sin MACA, Dumitru BUCŞĂ, Dumitru TILIUŢĂ, Zoiţa a lui Dumitru a SANDEI, Iancu TILIUŢĂ, Ion zet BITERI, Iordache SAVIN, Iordache sin OLARIU, Iacob ŢÎNŢAR, Iordachi Alecu MANCIU, Ion a SANDULUI, Iordache PINTILEI, Costache GĂINARU, Costache COCIORVĂ, Costache IRIMIA, Costache TILIUŢĂ, Costache a lui Lupu GRĂSAN, Costache a lui Manole PAIU, Zoiţa a lui Manolache DAN, Neculai ŢURŢU, Neculai SPOIALĂ, Postolache SAVIN, Toader ADAM, Toader LIONTE, Toader DAN, Filip VIERIU, Ancuţa SAVIN, Vasile ZAHARIA, Maria lui Vasile MARIA, Vasile CIOBANU, Gheorghe MURGU, Gheorghe de la POPA, Safta CHIHĂIŢA, Gheorghe C. PĂDURARU, Gheorghe a lui Dumitru BOGDAN, Iordache PALAGHEANU, Iordache VULPE, Iordache a lui TOADER, Costache PANŢIRU, Niţă a MOAŞEI, Panaite MUNTEANU, Savin BUCŞĂ, Toader a lui Andrei CAZACU, Soltan a lui Timofti SAVIN, Gheorghe a lui Alexandru POPII, Ion PALAGHIANU, Costache JĂRCĂLĂU, Maranda a lui Petru IVAN, Alecu a lui Niţă BOBU, Axinia PETRIŞOR, Profira a lui Vasile IFTIME, Zoiţa a lui Ivan RUSU, Alecu VOL1NTIRU, Gheorghe ŢURTU, Dumitru HARTUP, Ilinca CAZACU, Iordache BÎRDĂHANU, Iordache CĂLIAN, Niţă ZAHARIA, Nică CAZACU, Safta lui Ion PALAGHIANU, Sofia RUSU, Toader a PORCĂRIŢII, Gheorghe RADU, Manole al Ancuţa IVAN, Dumitru FLOREA, David PINTILEI, Alexa PĂDURARU, Ştefanache a POPII, Simion PETRIŞOR,

Costache BALAN, Neculai a lui Constantin PAIU, Gheorghe a lui Manole SPATARU. Au mai primit **câte 12 prăjini şi loc de casă**: pădurarul Alecu CIOBANU, jitarul Vasile Alecu MANCIU, nevolnicul Gheorghe CAZACA, văduva Paraschiva MARCHITAN, nevolnicul Iacob ŢURŢU, nevolnicul Ştefan ŢÂNŢAR, pietrarul Alecu CHETRARU, meseriaşul Gheorghe CORCOLAN, văduva Maria PERSAN, preotul Manolache ZAHARIA, văduva Casandra lui Gheorghe PAIU, pădurarul Lupu CIOBANU, văcarul Dan ŢIGÂNAŞU, văduva Zoiţa MURGULEASA, fierarul Vasile GRUMEZA, servitorul Dumitru lui Ivan RUSU, nevolnicul Niţă a BABII, văduva Bălaşa DIACONIŢA, dascălul Gheorghe DASCĂLU, preotul Manolache VASILIU"[988].

1901: „**Mereni**, sat, în preajma comunei Burdujeni, plasa Siretul, jud. Botoşani, cu o populaţie de 76 familii sau 108 suflete, din care 68 contribuabili. Locuitorii posedă: 28 vite mari cornute, 2 cai şi 5 mascuri"[989]. „**Plopeni**, sat, jud. Botoşani, plasa Siretul, situat pe o coastă de deal, în stânga râului Suceava şi în partea de sud-estică a comunei Burdujeni Sat. Are o populaţie de 325 familii sau 766 suflete, din care 175 contribuabili; o biserică, zidită înainte de anul 1778, de Lupu Balş, Mare Vornic în Ţara de Jos, şi de Safta, soţia sa şi fiica lui Iordache Cantacuzino-Deleanul, Mare Spătar, deservită de 1 preot şi 1 cântăreţ; o şcoală mixtă, condusă de un învăţător şi frecventată de 30 copii. Locuitorii posedă 206

---

[988] Manuscrisul regretatului învăţător Aurel Stanciu.
[989] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, Volumul IV, Bucureşti 1901, p. 315

boi şi vaci, 13 cai, 205 oi, 49 porci; 45 stupi cu albine. În comună sunt 4 comercianţi şi 3 meseriaşi”[990].

1904: Nicolae Iorga, călătorind de la Burdujeni spre Botoşani, scria despre Plopeni: „De la Burdujeni, spre Botoșani, în trăsura bunișoară, cu cai focoși, a unui birjar evreu, rapt în coate, care a slujit în oaste și vorbește destul de înțeles românește. De o parte, apa Sucevei, cu vederea orașului numit de la dânsa. De alta, valuri blânde de pământ foarte roditor, pe care grâne înalte așteaptă încă secerișul, și porumbul cu foile largi și grele își 1eagă rodul supt spicul auriu, pe când pășunile sunt smălțate de o nemărginire de flori galbene, de lumânărele înalte și drepte, de busuioc vânăt, de cicori ca niște picături de cer senin, de coada-șoarecului albă, cu floricelele adunate strâns în mănunchi. Pe drumul uscat, vântul rece înalță nori de praf, prin care răzbat care încete, cu boii cuminți, privind dulce cu ochii mari, negri și umezi, căruțe cu calul înhămat supt arcul de lemn, care se obișnuiește și în toată Rusia, săteni frumoși, în cămăși foarte curate, purtând pălăria de pâslă, cu margini mari, peste pletele ce fâlfâie, țărance mai mult ofilite, îmbrăcate urât, în polcuțe și rochii de cit din oraș, cu cosițele tuflite supt barizul negru, tot de cumpărătură. O trăsurică încărcată cu sifoane poartă numele domnului fabricant Șmilovici, al cărui vizitiu botos duce marfa, de la un crâșmar de sat, la altul. Dintru întâi, satele au încă înfățișarea bună: case cu șindrilă stau lângă acelea pe care le acoperă stuful, așezat frumos, în pături sau căzând în mițe putrede; ferestile sunt, chiar și la acestea din urmă, mărișoare, ferești de târg, prin care poate veni lumina. Plopenii arată o foarte

---

[990] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, Volumul IV, Bucureşti 1901, p. 770

frumoasă biserică, din a doua jumătate a veacului al XVIII-lea, întemeiată de marele boier Lupu Balș, a cărui soție se odihnește lângă lăcaș, supt o piatră cu armele Cantacuzinilor, familia ei. Preotul și poporenii au reparat, deunăzi, marea clădire, care ar împodobi și un oraș"[991]. „Multe răzbunări mişeleşti s-au mai făcut prin sate. Până şi preoţi şi învăţători au fost bătuţi, după cerinţa unor favoriţi ai celor trimişi „să liniştească spiritele"… Orori inutile! E un nonsens acesta, căci nu-mi pot închipui *orori utile.* Un gazetar a comis această expresie barocă şi o lume întreagă o repetă, fără să-şi dea seamă că nu are nici un înţeles. Dacă în veacul al douăzecilea, într-o ţară pe care ne străduim să o trecem în ochii lumii drept o ţară civilizată, se găsesc oameni care ţipă în contra ororilor inutile, asta înseamnă că ororile utile sunt cel puţin scuzabile. Şi atunci trebuie să se atârne decoraţii pe pieptul tuturor zbirilor, fie jandarmi rurali, fie poliţişti din Bucureşti, care pun ouă răscoapte subsuoară, care bat cu vâna de bou, care întrebuinţează torturi rafinate, într-un scop util, de pildă pentru a descoperi un criminal. Ororile acestea, fiind făcute într-un scop util, sunt şi ele utile, după teoria celor cu ororile inutile"[992].

1907, martie 6: Ţăranii din Siminicea, Adâncata, Mereni, Plopeni şi Salcea au intrat şi devastat târgul Burdujeni, în ciuda împotrivirii companiei conduse de maiorul Văscan (100 de soldaţi, care păzeau gara, primăria, oficiul poştal, farmacia Lang şi depozitele de pulbere) din Regimentul 15 Războieni. Răsculaţii „fiind

---

[991] Iorga, Nicolae, *România cum era până la 1918,* volumul II, *Moldova și Dobrogea*, București 1972, pp. 27-33

[992] Gorovei, Artur, *Cruzimi*, Iaşi, Editura *Viaţa Românească*, 1921, pp. 235-242

beţi, se dedau la adevărate acte de sălbăticie, fără să comită însă omoruri”[993].

1916-1918: Cu statut de plopanari, ceea ce şi sunt în fond, au murit pentru Neam şi Ţară tinerii din Plopeni şi din Mereni care s-au numit: Toader ANDRIEŞ, Vasile ANDREI, Ion BÂRZU, Savel BOBU, Gheorghe BOLOHAN, Petru BUDEANU, Octav DASCĂLU, Nică FLOREA, Gheorghe GODROMAN, Constantin GÎZĂ, Lazăr IREMIA, Vasile LAZĂR, Vasile MANCIU, Gheorghe MUNTEANU, Costică NEAGU, Costache PALAGHEANU, Petru PALAGHEANU, Constantin PĂTRAŞCU, Leon PAIU, Gheorghe RUSU, Vasile RUSU, Dan STOICA, Dumitru TANASĂ, Neculai ZAMFIR, Gheorghe ANDREI, Dumitru BÂRZU, Ion BITERE, Leon BOBU, Gheorghe BURSUC, Gheorghe CLIMINCU, Gheorghe FLOREA, Samuel FĂGĂDĂU, Ivan GODROMAN, Dinu ICHIM, Alexandru HRIŢUC, Ion MACOVEI, Constantin MANCIU, Săvel MUNTEANU, Leon NEAGU, Dumitru PALAGHEANU, Vasile PALAGHEANU, Constantin PINTILIE, Mihai RADU, Leon RUSU, Petru SANDU, Vasile STOIAN, Octav TODIRAŞ[994].

1930: O ştire de ziar, referitoare la cele „trei luni de când Suceava a trăit o zi de spaimă în năvala sătenilor din Bosanci”[995], m-a făcut să sper că voi putea afla mai multe despre un tăinuit, mai recent doar din ignoranţă, episod al istoriei sucevene, soldat cu uciderea bunicului meu, Mihai Gâză din Mereni. Aflasem câte ceva, în

---

[993] Roller, Mihail, *Răscoalele ţăranilor din 1907 – documente,* Bucureşti 1958

[994] Stanciu, Aurel, manuscrisul citat.

[995] *Adevărul,* Anul 43, nr. 14351, 9 octombrie 1930

copilărie, de la bunica Adela sau „Mămucuţa”, cum îi ziceam noi, nepoţii, dar şi Mămucuţa îşi amintea tot mai greu amănuntele episodului care a lăsat-o singură, cu şapte copii de crescut: Maria, Ioan, Eugenia, Petru, Ilie – tatăl meu, Gheorghe şi Ileana. Din fericire, fetele erau harnice şi gospodăroase, iar băieţii au tot aflat de muncă prin sat (tata, ca cioban al dragului nostru Petruţă Tihaniuc, căruia i se spunea Ţâbulea), iar casa frumoasă, cu ferestre şi camere luminoase spre răsărit şi cu cerdac lung, dar iscusit ferestruit, spre vest, spre grădina cu pomet bogat, pe care o durase tot bunicul, şi din care ne înfruptam cu răsfăţ noi, nepoţii care nu l-au cunoscut niciodată. Ştiam, de la naşul de botez al mamei mele, Viorica, Leonache Bârzu, om care ţinea cu mândrie, în „casa cea mare”, titlul împroprietăririi regale şi brevetul decoraţiei prin care i se recunoşteau meritele de „izmănar” la Mărăşeşti (documente pe care le păstrează cu sfinţenie verii mei, Mihai Gîză şi Marcela Cantea), că şi bunicul luptase lângă el, umăr la umăr, pe toată durata războiului, dar după el nu se păstrase nimic. „Le-au luat jandarii, când l-au adus acasă pe ţol”, îmi zicea bunica, fără a lăcrima, fără a se încrunta, ci doar căutând cu ochii Sfântul Soare, pe care îl cinstea cu trei cruci, în largul văilor, mutând cârja în mâna stângă, pe care avea, jucând sub piele, o sferă cât o nucă, moale la pipăit, dar zvâcnind din pricina unei vinişoare în jurul căreia se adunase. Bunica a murit târziu, la vreo 90 de ani, prin 1967 – dacă nu mă înşel. Căzuse într-un somn adânc şi, în vreme ce copiii, ginerii şi nurorile sfătuiau afară, eu, care rămăsesem în odaia ei, am văzut că a deschis cu uimire ochii mari şi, privind într-o depărtare neştiută celorlalţi, a şoptit uşor înciudată: „Doamne, pentru ce am trăit eu viaţa

asta?”. Apoi a oftat a uşurarea şi a plecat pentru totdeauna, lăsându-ne moştenire o incredibilă seninătate a chipului mărturisitor de suflet. Nu înţelegeam şi încă nu înţeleg: fusese fericită, iubită, răsfăţată. Era o zână bună pentru toţi urmaşii ei şi, totuşi, se întreba, în ultima clipă, pentru ce a trăit viaţa asta. Putea trăi şi altceva? Urma să trăiască altceva? În privinţa bunicului, cred că Mămucuţa preluase câte ceva şi din legendele satului. Cică într-o duminică de vară, bunicul, însoţit de alţi camarazi de război şi de tineri călări, au mers la Ratuşul lui Ţînţar, mai sus de podul de lemn vechi, care venea dinspre Bosanci, îndreptându-se spre Botoşani. Erau, acolo, pe ambele maluri, câte o barcă, legată cu lanţ de cablul care traversa râul Suceava. Pe celălalt mal au sosit, tot călări, bosâncenii, dar numai unul dintre ei a urcat în barcă („Oniu şi nu mai ştiu cum”, zicea bunica – cred că David Oniu[996] şi nu Gheorghe Oniu[997], cel judecat şi achitat, la Suceava, în procesul din 16 iulie 1930, care era mult mai tânăr decât bunicul), iar bunicul, în ceastălaltă, îndreptându-se spre mijlocul vadului. Obiceiul era vechi, îmi spunea Mămuţica, de pe vremea în care apa Sucevei despărţea Moldova de partea ei voievodală, când bărbaţii se întâlneau în mijlocul apei pentru a pune la cale acte de contrabandă, tolerate şi de austrieci, şi de moldoveni. În vremea războiului, bosâncenii au luptat sub steagul austriac, iar plopanarii – sub cel românesc, şi nu se ştiu alte cazuri de bucovineni, în afară de cele ale udeştenilor Gherasim Nicoară şi Dumitru Catană, care să fi ales să-şi sape singuri mormintele, decât să tragă în fraţii lor, românii. Şi tare-i mai doare-n lungul zării pe românii de

[996] *Înfrățirea românească*, anul V, nr. 1, 1 noiembrie 1928, p. 16
[997] *Adevărul*, Anul 43, nr. 14279, joi 17 iulie 1930, p. 3

astăzi de memoria acestor tineri care, aidoma lui Iisus, au luat păcatele neamului asupra lor, Nicoară şi Catană fiind executaţi de colonelul Pop, la Satu-Lung, lângă Săcele. În mijlocul apei, Oniu şi bunicul au pus la cale cum vor protesta satele lor, în joia de târg, la Suceava împotriva nedreptăţilor vieţii. A ieşit, cică, mare zavistie atunci, s-au spart dughene şi ferestre, apoi la vreo cinzeci de oameni de prin mai multe sate au fost arestaţi, anchetaţi, judecaţi şi eliberaţi după câteva zile. Nu ştia Mămuţica dacă toţi au avut parte de „ancheta" lui bunicul: „L-au întins pe o masă, au pus în lungul trupului o blană de brad şi au bătut în ea cu maiul; n-au rămas urme, dar i-au sfărâmat totul pe dinăuntru. Mi l-au adus în pătură şi s-a prăpădit după vreo doi ani de suferinţă şi neputinţă". „Bine, dar îşi vărsase sângele pentru ţară!", i-a strigat copilul din mine, îmbătat de lecturile eroice obligatorii la şcoală. Şi?

1941-1945: S-au jertfit pentru Neam şi Ţară: Ion ASLAM, Vasile BÂRZU, Vasile BOLOHAN, Ion BOBU, Dumitru CĂLIAN, Leon CLIMINCU, Ion CHIRIAC, Constantin DAN, Ion FANDACHI, Ioniţă GALAN, Alexandru GĂINARU, Mircea MELINTE, Ilie MORARU, Petru MAGAZIN, Leon NEAGU, Constantin OLARU, Gheorghe PALAGHEANU, Mihai PALAGHEANU, Zamfir PALAGHEANU, Ion PRICOP, Ion RUSU, Ilie SANDU, Gheorghe SAVA, Manole SAVIN, Ion BÂRZU, Toader BELŢIC, Vasile BUDEANU, Alexandru BUTNĂRAŞU, Gheorghe CIOBANU, Constantin CURCĂ, Gheorghe CAZACU, Constantin DIACONU, Mihai C. GÎZĂ, Filaret GALAN, Mihai ICHIM, Gheorghe MIHALACHE, Ilie MORUZ, Petru MUNTEANU, Dumitru OLARU, Ioan Ghe. PAIU, Dumitru

PALAGHEANU, Vasile PALAGHEANU, Mihai PINTILIE, Vasile POPA, Dumitru RUSU, Constantin SAVA, Constantin SAVIN[998].

1945: „Următorii învăţători se transferă, pe ziua de 1 Septemvrie 1945, la şcolile primare din oraşul şi judeţul Botoşani, trecute în dreptul fiecăruia: **Marţonea Mihai**, de la Salcea, la Plopeni, Salcea – judeţul Botoşani, V b., art. 177"[999].

1946: „Ministerul Cooperaţiei / Buletinul Cooperaţiei Române Nr. 40 din 5 Octomvrie 1946 – Constituiri de societăţi cooperative: Cooperativa „Energia", comuna Salcea, satul Plopeni, judeţul Botoşani"[1000].

1947: „Se rectifică deciziunea Nr. 45.554 din 1947, publicată în *Monitorul Oficial* Nr. 210 din 12 Septemvrie 1947, în sensul că se revine asupra licenţierii din serviciu făcută pe data de 1 Septemvrie 1947, a următorului personal clerical: Ion Teodorescu, cântăreţ, parohia Plopeni, Botoşani"[1001].

PLOPEŞTI

(sat înglobat în Hoiseşti, comuna Mărgineni, Neamţ).

1623, ianuarie 9: Menţionat de Ştefan Tomşa voievod, după ce i s-au jeluit „Dumitraşco şi Iuraşco pe jupâneasa lui Beldiman, zicând că este o ocină a lor, ce le

---

[998] Stanciu, Aurel, manuscrisul citat.
[999] *Monitorul Oficial*, Nr. 246, 27 octombrie 1945, p. 9500
[1000] *Monitorul Oficial*, Nr. 268, 19 noiembrie 1947, p. 10251
[1001] *Monitorul Oficial*, Nr. 248, 27 octombrie 1947, p. 9601

este moşie, din sat din Plopeşti”[1002]… / **1623**, ianuarie 9: Porunca dată de Ştefan Tomşa voievod unei slugi domneşti, după ce „s-a jeluit Dumitraşco Iuraşco pe jupâneasa lui Veldiin, zicând că le ţine o poşie din satul **Plopeşti**. Drept aceea, tu să le faci legea drept, ca să le dea ocina înapoi şi să-şi ia banii; iar de nu va vrea să-i dea, să le dai zi, să stea de faţă înaintea domniei mele”[1003].

1636, aprilie 5: Întărit de Vasile Lupu voievod Mariei, cneaghina lui Savin Prăjescul, mare vornic de Ţara de Jos, fiica lui Beldiman fost logofăt, şi fraţilor ei Toader şi Mihăilaş, fiii lui Beldiman, care primesc ispisoace de împărţeală. „Deci, în partea cneaghinei Mairia a căzut satul **Negoeştii** (înglobat în oraşul Buhuşi, Bacău), care este în ţinutul Neamţului, pe Orbic, iar partea fratelui ei Toader Beldiman a căzut jumătate din satul **Vălinei** (Văleni, înglobat în Dochia, comuna Girov, Neamţ), care este în ţinutul Neamţului şi cu nişte părţi cumpărate din **Sârbii Sasului** (Sârbi, lângă Băluşeşti, comuna Girov, Neamţ), iar partea fratelui lor Mihăilaş a căzut jumătate din satul **Plopeşti** (înglobat în Hoiseşti, comuna Mărgineni, Neamţ), care este în ţinutul Neamţului”[1004].

1637, septembrie 12: Zapisul fostului mare vornic Savin, în care mărturiseşte „cum au venit la noi Cozma Mazâlu şi cu fraţii lui Toader şi Pătraşcu din **Gileşti** (Giuleşti, comuna Secuieni, Neamţ), cu seminţia lor jupâneasa Sora comisoae, feciorii ei Gavrilaş şi Ştefan… ca să mergem la sat la Gileşti şi să împărţim locul în două. /

[1002] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 4, p. 5

[1003] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XIV, Iassi 1889, pp. 170, 171

[1004] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 391, pp. 448-450

Deci noi am strâns oameni buni şi megieşi, anume Ursul din **Buhuşeşti** (lângă Climeşti, comuna Făurei, Neamţ), Cozma din **Bârjăveni** (Bârjoveni, în Siliştea, comuna Români, Neamţ), Gligorcea, Gheorghe şi Ştefan din **Tatămireşti** (Tatomireşti, contopit cu Budeşti şi Făurei, comuna Făurei, Neamţ), Strătilă din **Onceşti** (comuna Secuieni, Neamţ), Ghilasie din **Secueni** (comuna Secuieni, Neamţ), Mihăiaş Beldiman din **Plupeşti** (Plopeşti, înglobat în Hoiseşti, comuna Mărgineni, Neamţ), Simeon Cârcu din **Brănişteni** (de Sus şi de Jos, incluse în Miron Costin, comuna Trifeşti, Neamţ)… şi am socotit, am ales şi am împărţit tot locul în două: deci s-a venit în partea Sorei comisoaia jumătate de sat dinspre **Climeşti** (comuna Făureni, Neamţ), de hotarul Onceştilor, valea în sus, până în capul satului de sus, în piatră, din piatră în sus, până în ogoare, până în hotarul **Sârbilor** (comuna Secuieni, Neamţ) şi Climeştilor; iar pe partea Cozmei şi fraţilor lui s-a venit partea dinspre Brănişteni, din hotarul Onceştilor, valea de sus, până în capul satului de sus şi iar până în jumătate de ogoare, iarăşi dinspre Brănişteni”[1005].

1901: „**Plopeşti**, loc izolat în judeţul Neamţ, comuna Mărgineni, plasa de Sus-Mijlocul, situat lângă iazul cu același nume; mai înainte a fost aci sat, dar astăzi se află pe acest loc numai o moară”[1006].

[1005] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 190, p. 174

[1006] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul IV, Bucureşti 1901, p. 771

PLOPI

(pe Hijioară şi pe Larga, comuna Belceşti, Iaşi).

1585, octombrie 21: Hotarnica poruncită de Petru (Şchiopul) voievod pentru satul mănăstirii Galata, „anume **Plopii**, cu heleşteu, începându-se de la vadul de piatră, pe costişă, la p movilă aproape de drum, unde este piatrî, şi de acolo drept peste pârâul ţarinei, în deal, unde este piatră, şi de acolo de-a curmeziş peste Spinoşiţa, în deal, la piatra de acolo. Drept în piscul lui Banco din sus de puţul Oanei, în movila Cocoarei, unde este piatra, şi de acolo drept unde se împreună drumul Cotnarului cu drumul cel mare, unde este piatra, şi de acolo tot drumul până în Jijioară, în gura Largii, şi iar pe Jijioară, în sus, până în drumul Şăpotelor, şi iar drumul în sus, până la hotarul Ezărului, şi de acolo tot părăul Ezerului în jos”[1007].

1623, noiembrie 21: Întărit de Radul voievod „sfintei biserici din Ierusalim… trei sate anume: **Belceştii** (comuna Belceşti, Iaşi), şi **Plopii** (comuna Belceşti, Iaşi), şi **Călugărenii** (ţinutul Hârlău, Iaşi), care acum poreclit se numeşte, care sunt pe Bahlui, în ţinutul Hârlău, cu iazuri şi cu mori pe pârâul Bahlui, care acele mai sus scrise sate din zilele de demult au fost drepte domneşti, ascultătoare de ocolul târgului nostru Cotnari, şi după aceea au fost danie şi miluire de la Petru voievod cel

[1007] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. II, Iaşi 1907, pp. 339, 340

Bătrân rugii sale nou zidite, mănăstirii Galata, care este aproape de târgul Iaşi şi care acum s-a făgăduit şi s-a dăruit a fi metoh acelei mai sus scrise sfinte biserici a lui Dumnezeu din Ierusalim. De asemenea domnia mea am dat şi am întărit sfintei mănăstiri precum i-a fost danie şi miluire de la Petru voievod şi de la Ştefan Tomşa voievod"[1008].

1625, februarie 14: Porunca lui Radul voievod slujbaşilor care vor umbla prin ţinutul Hârlăului de „a lăsa foarte în pace satul Plopii şi Belceştii şi Călugăreni, ce sunt a sfintei mănăstiri a Gălatei, de toate dabilele şi de toate angheriile"[1009].

1626, martie 23: Întărită de Miron Barnovschi „slăvitei biserici din Ierusalim", care primeşte uric pentru „trei sate, anume: **Belceşii** (pe Bahlui, Iaşi), şi **Plopii** (înglobat în satul Belceşti, Iaşi) şi **Călugărenii** (înglobat în satul Belceşti, Iaşi), care acum au nume schimbat şi care sunt pe Bahlui, în ţinutul Hârlău, cu iazuri şi cu mori pe pârâul Bahlui, care sate din zile străvechi au fost drepte domneşti, ascultătoare de ocolul târgului Cotnar, apoi au fost danie şi miluire de la acest Petru voievod cel Bătrân rugii sale nou zidite, mănăstirea Galata, care este aproape de târgul **Iaşi**, care acum s-a făgăduit şi s-a dăruit a fi metoh acestei mai sus scrise biserici a lui Dumnezeu din Ierusalim"[1010].

[1008] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 125, pp. 171-174

[1009] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 273, pp. 342, 343

[1010] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 27, pp. 35-37

1626, decembrie 16: Întărit de Miron Barnovschi voievod mănăstirii Galata, care primeşte uric pentru „trei sate, **Belceştii, Plopii** şi **Călugărenii**, ce se numesc propozveştii (cu nume schimbat – n. t.), ce sunt pe Bahlui, în ţinutul Hârlăului, cu heleşteie şi cu mori în apa Bahluiului, care aceste de mai sus scrise sate, într-alte vremi, în zilele de demult, au fost drepte domneşti şi ascultătoare de târgul Cotnari, apoi au fost danii şi miluiri”[1011].

1633, august 25: Moise Moghila voievod întăreşte închinarea mănăstirii Galata bisericii patriarhiei Ierusalimului, odată „cu trei sate, anume **Belceştii** (comuna Belceşti, Iaşi) şi **Plopii** (în Belceşti, comuna Belceşti, Iaşi) şi **Călugăreni** (comuna Deleni, Iaşi), care acum au nume schimbat şi sunt pe râul Bahlui, în ţinutul Hârlău, şi cu iazuri şi cu mori pe râul Bahlui, care acele sate, din zile vechi şi de demult, au fost drepte domneşti, ascultătoare de **ocolul târgului Cotnari**”[1012].

PLOPI

(comuna Piscu, Galaţi).

1644, ianuarie 25: Întărit de Vasile Lupu voievod armaşului Zamfir, „ce şi-a cumpărat pe banii săi drepţi moşia din satul **Gereni** (comuna Piscu, Galaţi), care este la ţinutul Tecuci, şi a avut pâră cu alţi răzeşi ai săi de

---

[1011] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 142, pp. 169, 170

[1012] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 347 pp. 439-442

acolo. / Apoi i-am făcut carte lui Dumitraşco fost sulger, pârcălab de **Tecuci**, şi a adunat mulţi oameni buni, anume Badea din **Brăila** (Brăileanca, lângă satul Holmul, comuna Podu Iloaei, Iaşi), Ghinea pârcălab, Ştefan căpitan, Sălevăstru iuzbaşă, Ştefan iuzbaşă, Bogdan vătav de hânsari, Platon, Bojilă răzeşul lui, Ionaşco Căpăţână, Vasile, Onaca, Carpu, Vasile Cinciul, Simion din **Plopi** (comuna Piscu, Galaţi), Ionaşco Ciolan, Ionaşco şoltuz, Neagul negustor şi Enachi din târgul **Tecuci**, şi au jurat cu sufletele că a cumpărat Zamfir armaş în acet sat **Gereni**, din partea lui Bogdan Agiud, jumătate, pe care el a cumpărat-o de la Maria şi Andonie, nepoţii Mariei, şi i-au ales partea lui şi au pus stâlpi, şi au aflat la loc de frunte 170 de stânjeni"[1013].

1901: „**Plopi**, sat în partea de sud-est a comunei Averești, plasa Crasna, județul Fălciu, situat pe valea cu același nume. Are o populație de 61 familii sau 305 suflete, din care 61 contribuabili"[1014].

PLOPOASA

(sat pe Bistriţa, Bacău).

1634, februarie 5: Întărit de Moise Movilă voievod lui Pătraşco Boldescu, care primeşte uric pentru „jumătatea satului **Obrejeştilor** (sat pe Bistriţa, Bacău), a şasea parte, ce este în ţinutul Bacăului, drept 100 zloţi

---

1013 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 239, pp. 219, 220

1014 Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul IV, Bucureşti 1901, p. 771

tătăreşti şi doi cai, care a fost lui Andronic cumpărătură de la Ţapul… şi aşijderea a cumpărat el de la Dănesă un loc de prisacă, dintr-acelaşi sat Obrejeşti, şi cu o livadă ce este lângă prisacă, până la ţarina mare, drept 17 taleri gata”; / „a cumpărat el şi de la Alexa şi de la Şteful din **Bârjoveni** (contopit cu Siliştea, comuna Români, Neamţ) a patra parte din satul **Plopoasa** (sat pe Bistriţa, Bacău), ce este aproape de Bistriţa, în ţinutul Bacăului, drept 60 zloţi tătăreşti… de la Ştefana Cacozoe şi de la feciorii ei, o poiană de fânaţ, jumătate de poiană, partea din jos în locul Plopoasei, drept 6 galbeni ungureşti… de la Ionaşcu sin Hilimon din **Chicoşeşti** (sat pe Bistriţa, Bacău), a treia parte a sa din poiana din Plopoasa, drept 20 taleri bătuţi, iar lui Ionaşcu i-a fost cumpărătură de la Posträv Ion, pentru că i-a dat lui loc de sat, de la casa lui Posträv, la deal, pe lângă pârâu, din tot locul”[1015].

1635, august 14: Porunca dată de Vasile Lupu voievod lui Ştefan ot **Mărgineni**, să meargă, să strângă şi să aleagă, la **Plopoasa**, „a treia parte de sat, ce este dreaptă cumpărătură lui Pătraşco Boldescul, pârcălab de Roman, cum a arătat şi zapis”[1016].

[1015] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 49, pp. 53, 54

[1016] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. III, Iaşi 1907, p. 84

PLOPOASA

(azi Lespezi, comuna Homocea, Vrancea).

1635, august 14: Porunca dată de Vasile Lupu voievod lui Ştefan de **Mărgineni** (sat inclus în oraşul Bacău), să meargă „la sat la **Plopoasa** (azi Lespezi, comuna Homocea, Vrancea), să socotiţi şi să alegeţi a treia parte de sat, dreaptă cumpărătură a lui Pătraşco Boldescul, pârcălab de Roman”[1017].

PLOPUL

(Lăpuşna, Moldova).

1744, iulie 27: Porunca dată de Ioan Nicolai voievod jitnicerului Vasilache Măzărache, mazilului Bogos, vornicului de poartă Tiron şi postelnicului Ştefan Iamandi, să meargă să hotărască moşiile **Toporul** şi **Plopul**, din ţinutul Lăpuşnei, „drepte moşii ale episcopiei de Huşi”[1018].

1904: „**Plopul**, sat în judeţul Soroca, volosti Târnova, aşezat pe malul stâng al pârâului Cubalta. Are 262 case, cu o populaţie de 1.395 suflete de ţărani români;

[1017] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 208, pp. 246, 247

[1018] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 162, p. 190

biserică; şcoală elementară rusă; 4 mori de vânt, 210 vite mari cornute, 90 cai, 470 oi. Satul mai poartă şi numele de Trieşti”[1019].

PLOPUL

(pe Tazlăul Mare, lângă Dărmăneşti, Bacău).

1774, iunie 15: Satul **Plopul**, ţinutul Bacău, ocolul Tazlăului Mare de Sus, avea, după recensământul lui Rumeanţev[1020]**: Toată suma caselor**: 30. Scădere rufeturi, însă 30: 2 nevolnici, 28 plăeşi. / **Plăeşi ai căpitanului Sandul ot Comăneşti:** Ion Bordeiu / Mihăilă, ungurian / Stanciul, ungurian / Stoica Ţăpoş / Ion, vieriul / Neculae Olu / One, ungurian / Bosăioc / Puful / Opre Puful / Ion Cotă / Ilie, muntean / Ion Roian / Ioniţă Grăsoiu / Bucur, cojocar /Mihaiu, cojocar / Mihaiu, cârciumar / Mihaiu, morar / Ion Negre / Vasile, vieriul / Coman Bucur / Stan, cheptănar / Simion a lui Tănasă / Antohi al lui /Ion, cojocar / Vladu, ungurian / Stroe, ungurian / Stoica al călugărul. // **Nevolnici:** Toader / One, călugăr.

1901: „**Plopul**, sat în judeţul Bacău, plasa Muntelui, comuna Dărmănești, situat pe stânga pârâului cu același nume și a Trotușului, la 2,5 km de satul Dărmăneşti. Are o populaţie de 162 familii sau 697 suflete; o biserică, clădită, în 1820, de locuitori, deservită de 1 preot şi 2 cântăreți; 3 cârciumi; 1 herăstrău de apă și 2 mori,

---

[1019] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 165

[1020] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 320

Vite: 33 cai, 355 vite mari cornute, 55 porci și 31 capre. Numele i s-a dat de la un plop uriaș, despre care legenda spune că este sădit de pe timpul lui Ştefan cel Mare și care şi azi, falnic, domină întreaga regiune”[1021].

PLOSCA

(lângă Putila, Bucovina, Ucraina).

O populaţie veşnic izolată în formaţiuni aproape gentilice, numită, în primele „chorografii” care apar la Viena, inclusiv în ediţia lui Singrenius din **1541**, cu o denumire generică, „locuitorii munţilor Carpaţi”, alta decât populaţiile între care sunt aşezaţi, adică „rutenii, moldovenii, polonii, tătarii”[1022], constituie o individualitate muntenească, în bună măsură osificată în preistoric şi, drept consecinţă, şi în aura de mister, care avea să stârnească interesul antropologilor. Probabil că pâlcurile acestea omeneşti supravieţuiesc prin tainiţele munţilor dintotdeauna, dar devin vizibili în isorie abia atunci când proprietarii de moşii şi, mai ales, mănăstirile îi impun la taxe de tip arendă.

1702: În 20 mai 1702, egumenul Putnei, Calistru, dă în arendă, „pe timp nedeterminat, munţii mănăstireşti… unor ruşi din Putila”, care vor întemeia puzderia de cătune şi târle dintre Vijniţa şi Fundu Moldovei[1023].

[1021] *Lahovari, George Ioan, Marele Dicţionar Geografic al României, volumul IV, Bucureşti 1901, p*p. *77*3*,* 774

[1022] Singrenius, I., *Chorographia Moldovei*, Wien 1841, p. 67

[1023] Dan, Dimitrie, *Cronica Episcopiei de Rădăuţi*, p. 46

1742: „În secolul al XVIII-lea, istoria Huţanilor moldoveni este plină de hoţii şi prădăciuni. De la 1742, tulbura liniştea munţilor faimosul haiduc Olexa Doboscciuc, care se refugiase în Moldova şi a cărui extrădare fusese cerută lui Constantin Vodă Mavrocordat de starostele polon Kriwokowski. Acest „Doboş, vătaf de tâlhari", se „mistuise" la Răstoace şi, atunci, starostele de Cernăuţi primi ordin să silească pe Răstoceni să descopere ascunzişul haiducului. / O sută de ani mai târziu, la 1848, se ridică, din rândurile aceloraşi Huţani, aventurierul Luchian Cobeliţa"[1024].

1774: Atestat documentar în anul 1707, satul din vecinătatea Putilei, Plosca, avea, în 1774, 117 familii huţăneşti, iar în 1784, 115 familii.

1782: „Patria străveche a Huţanilor a fost în Pocuţia şi în regiunea muntoasă a Rusiei subcarpatice", iar afluenţa lor spre nordul moldav a fost semnalată „pe la începutul veacului al 17-lea", când au coborât pe „apa Ceremuşului, spre a se aşeza în Carpaţii moldoveneşti, şi anume, mai întâi, la Câmpulung Rusesc şi la Răstoace pe Ceremuş. De acolo, ei au ajuns la Berhomete şi Şipotele Siretului. Înaintând pe Putila, în sus, ei au sălăşluit, la Putila, Dichteneţ, Sârghieni şi Plosca, de unde au trecut în valea Sucevei, la Seletin şi Şipotele Sucevei, iar de acolo s-au scoborât, cu o bifurcaţie, la Cârlibaba, iar cu alta, pe Moldova, în jos, la Breaza, şi pe afluenţii Moldovei, Moldoviţa şi Suha, ocupând satele Argel, Ruşii-Moldoviţei, Ruşii-pe-Boul, Ostra şi Gemenea. Răspândirea Huţanilor, în munţii Bucovinei, s-a făcut în aşa fel că cei sosiţi mai devreme vindeau locurile lăzuite sau despădurite de ei

---

[1024] NISTOR, ION I., *Problema ucraineană în lumina istoriei*, p. 65-68

celor ce veneau în urma lor, iar ei pătrundeau mai adânc în munţi, unde lăzuiau alte locuri, în luptele necontenite cu posesorii braniştilor boiereşti, mănăstireşti sau chiar domneşti". Naturalistul Haquet, care trecuse prin munţii noştri în anul 1788, atribuie primarului huţul din Putila („căpitanul sau judele locului") afirmaţiile că „strămoşii lor fuseseră, pe vremuri, hoţi şi ucigaşi, şi că numai urmaşii lor s-au deprins, mai târziu, la muncă cinstită şi stăruitoare. Munţii le serveau de adăpost când erau urmăriţi; dar, înmulţindu-se norodul, ei nu se vor mai putea sustrage de urmărire şi aşa fură siliţi să-şi schimbe traiul şi să se lepede de apucăturile lor prădalnice", deşi „aproape jumătate de locuitori au rămas încă credincioşi vechiului lor stil de viaţă"[1025].

1869: O tipăritură vieneză din 1869, referitoare la organizarea politică și judiciară în țările reprezentate în Împărăţia Austriei, prezintă următoarea administrare în Ducatul Bucovinei: „Administrarea districtului Vijniţa – **Putila cu Stroroneţ** (district), Chiseliţeni, Toraki și Sergi, **Plosca**, Dihteniţa, Dolhopole sau Câmpulung rusesc, Jabloniţa, Koniatyn, Petrasza sau Petriceni, Rostoki, Stebny cu Stepki, Uscie-Putilla cu Mariniceni"[1026].

1877: În 1877, a fost construită biserica Sfinţilor Petru şi Pavel din Plosca, biserică de lemn, ctitorită de George CUREŞ, dotată cu un iconostas nou şi renovară în 1885. O biserică de lemn şi mai veche, cu acelaşi hram, exista, în 1843, la Plosca, patron bisericesc fiind Mihail de ROMAŞCAN, iar preot administrator, Grigorie LI-

---

[1025] HACQUET apud GEORGE BOGDAN-DUICĂ, *Bucovina. Notiţe politice asupra situaţiei,* p. 147

[1026] *Politische und gerichtliche / Organisation / der / im Reichsrathe vertretenen Länder von Öesterreich,* Wien 1869. pp. 158-161

PEŢCHI, care păstorea peste 655 suflete. În 1876, când avea 866 enoriaşi, biserica din Plosca se afla sub patronatul lui Gudenus GORDIAN, paroh fiind Vasilie TOUSTIUC. În 1907, patron bisericesc era graful Ladislaus BAWOROWSKI, paroh fiind Anton TOFAN, născut în 1869, preot din 1898, paroh din 1902, iar cantor, din 1901, Leontie REUŢCHI, născut în 1853.

1885: Din 1885, avea să funcţioneze în Plosca o şcoală cu o clasă[1027].

1890. În 1890, comuna Plosca, formată din cătunele Plosca, Ropocel, Seletin şi Vipcina, avea 931 locuitori. Primar era Alexie Poleac, iar Vasile Kozariszczuk era paroh.

În **1908**, conform Dicţionarului lui Grigorovitza: „**Plosca**, comună rurală, districtul Vijniţa, aşezată pe afluenţi ai Ceremuşului Alb, aproape cu hotarul districtului Rădăuţi. Suprafaţa: 69,06 kmp; populaţia: 1.012 locuitori, huţani şi ruteni gr. or., şi un mic număr de izraeliţi. Se compune din: 1). satul de reşedinţă Plosca, aşezat pe pâraiele Plosca şi Lostun, afluenţi ai râului Putila, care, la rândul său, este afluent al Ceremuşului Alb; numără, împreună cu târla Suşici, 76 locuitori şi are ca cătune: Bahna, Budin, Hrebin, Comarne, Crasnei, Losova, Minte, Na Plosca, Pid Demen, Polenc, Ciuchivschi Gruni, Rozicinei, Şerochii, Vipcenca, Vijenca, Voloschii Gruni, Za Ploscu; şi 2). satul Ialovicioara. Satul de reşedinţă este străbătut de drumul districtual Storoneţ-Putila-Seletin, care trece peste plaiul Plosca. Are un oficiu poştal; o şcoală populară, cu o clasă, şi o biserică parohială, cu hramul „Sfinţii Apostoli Petru şi Pavel”.

[1027] SCHEMATISMUS DER BUKOWINAER, Czernowitz, 1843 p. 57, 1876 p. 100, 1907 p. 116

Comuna s-a întemeiat mai înainte de 1501, când este menţionată pe teritoriul numit Braniştea, care aparţinea mănăstirii Putna. La 1776, era în stăpânirea mazilului Gafenco. Până în al 50-lea an al secolului trecut (XIX – n. n.) depindea de comuna Storoneţ-Putila. Aci se află o ecluză de artă pentru hăituitul plutelor, pe vreme de secetă. Una mai mică se găseşte la depărtare nu tocmai însemnată. Populaţia se ocupă cu prăsila vitelor şi cu plutăritul. Comuna posedă 96 hectare pământ arabil, 1.615 hectare fânaţuri, 8 hectare grădini, 1.824 hectare imaşuri, 725 hectare poieni şi 4.164 hectare păduri. Se găsesc 170 cai, 743 vite cornute, 1.371 oi, 342 porci şi 73 stupi. **Plosca, târlă**, pendinte de moşia cu administraţie particulară Putila, districtul Vijniţa. Are 3 case şi 13 locuitori. **Plosca, mic afluent** al pârâului Putila. Izvorăşte sub poalele muntelui Plosca şi se varsă în râuleţul Putila, lângă comuna Plosca, districtul Vijniţa. **Plosca, plai** (986 m), ce, împreună culmea Stăvioare, cu munţii Şurdinului leagă, în acelaşi timp, valea Putilei cu cea a Sucevei. Peste acest plai duce un drum bun şi foarte frecventat, ce reprezintă linia de comunicaţie între Transilvania şi Galiţia, adică valea Sucevei şi cea a Ceremuşului. **Plosca-Cameral**, cătun, pendinte de comuna rurală Seletin, districtul Rădăuţi. Are 249 locuitori, huţani greco-ortodicşi. E aşezată la poalele Plaiului Satel"[1028].

1919: În „Tabloul circumscripţiilor electorale", în judeţul Vijniţa, Circumscripţia nr. 24 Vijniţa, sunt trecute comunele: Câmpulung Rusesc (Dolhopole), Chiseliţeni, Coniatin, Dihtineş, Gura-Putilei (Uscie-Putila), Iabloniţa, Măriniceni (Marenice), Pătrăşeni (Petraşe), **Plosca**, Putila

---

1028 Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti 1908, p. 165

(Storoneâ-Putila), Răstoyce (Rostoki), Revna pe Ceremuş, Sălăşeni (Stebne), Sârghieni (Sergie), Torăceni (Toraki), Vijnicioara (Vijenka), Vijniţa şi Zăhăriceni (Porzaharice)[1029].

1921: Secretariatul general pentru Culte organiza, în Cernăuţi, licitaţiile pentru repararea unor biserici şi case parohiale. În judeţul Vijniţa, petru repararea casei parohiale ortodoxe în Plosca, s-a dispus o sumă preliminară de 45.000 lei[1030].

1929: „În dimineaţa unei frumoase zile de septembrie, părăsind Vijniţa, iar, pentru un moment, şi apa Ceremuşului, mă îndrept, cu trăsura, în sus, pe strâmta, frumoasa şi pitoreasca vale a pârâiaşului Vijnita, afluent drept al Ceremuşului, ce curge printre coastele înalte şi frumos împădurite cu fag şi cu brad ale munţilor Ceremuşului, care fac parte din sistemul Carpaţilor Păduroşi, întinşi pe stânga lui. Traversez Vijnicioara, sat lung, ce se întinde pe apă, în sus, a cărui parte nordică constituie o foarte modestă, dar drăguţă şi simpatică staţiune climatică pentru lumea din apropiere. Ieşind din acest sat, şoseaua părăseşte apa Vijnicioarei, aproape de obârşia ei, o ia la dreapta şi ridică, prin pădure, într-o foarte aspră serpantină, muntele Nincici, din vârful căruia se descoperă, la vreo 2 km spre apus, iarăşi splendida şi încântătoarea privelişte a Ceremuşului, îndoindu-se pe la poalele frumoşilor munţi, înveşmântaţi, în mare parte, cu frumoase păduri de fag, amestecat cu brad şi mesteacăn. De aici, şoseaua scoboară, tot prin pădure, într-o serpantină încă şi mai aspră, în satul Răstoace, de pe malul drept al Ceremuşului, care, pe aici, constituie încă frontiera între Ro-

[1029] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 62, 6 septembrie nou 1919, p. 5
[1030] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 15, 29 aprilie nou 1921, p. 187

mânia şi Polonia. Regiunea este foarte populată de veveriţe. De la Vijnicioara, până aici, am întâlnit cinci, traversând drumul, cocoţându-se prin crengile arborilor, pe care se leagănă, sărind de pe una, pe alta şi chiar dintr-un copac în altul. Valea Ceremuşului, lăguţă şi populată, este foarte frumoasă şi plină de pitoresc, apa limpede-verzuie, cu reflexe solare de argint şi diamant, şerpuind repede printre arini, plopi şi răchite, pe patu-i prundos. Pe malul sâng al Ceremuşului, întins şi pe poalele muntelui, se vede lucind, în raze de soare, frumosul sat polonez Bila Beresca. Este un peisaj de toată frumuseţea. Urmând mereu pe malul drept al Ceremuşului, şoseaua traversează, pe rând, frumoasele sate Răstoace, Pătrăşeni şi Marinişeni, de unde trece imediat în satul Gura Putilei, situat la confluenţa Ceremuşului cu afluentul său drept, Putila, ce izborăşte din vârful Lucava. De la Gura Putilei, o mică şoseluţă în proastă stare, continuând, în sus, pe valea Ceremuşului, duce la Iabloniţa şi mai departe, pe valea Ceremuşului Alb, oferind privelişti şi peisagii dintre cele mai frumoase şi mai încântătoare. Şoseaua principală, pe care am venii de la Vijniţa, o ia în sus, pe valea Putilei, o vale frumoasă, mai strâmtă decât a Ceremuşului, strânsă între munţi mai înalţi, acoperiţi cu frumoase păduri de brad, traversând satele de un remarcabil pitoresc, Dihteniţi, Chişeliţeni, Toroceni, Putila, Foşca, Sârghieni şi Plosca, de unde, părăsind cursul Putilei, aproape de sorgintea ei, scoboară la Seletin, în valea superioară a Sucevei, distanţă de 48-50 km, de la Vijnita. Cam în dreptul satului Chiseliţeni şi spre răsărit, se înalţă fumosul şi falnicul munte Racova, mamelonat şi îmbrăcat cu brad, din vârful căruia, pe timp frumos şi senin, se vede oraşul Cernăuţi. În faţa muntelui Racova,

pe stânga Putilei, se înaltă muntele ceva mai mic, dar tot frumos, Grebenul. De la Dihteniţi, înainte, munţii sunt mai mici, în pante mai dulci şi mai puţin împăduriţi. Această regiune muntoasă, întinsă de-a lungul văilor Ceremuşului Mare, Ceremuşului Alb şi Putilei, este în mare parte locuita de „huţani” sau munteni. Aceşti huţani, ca şi moţii, locuiesc răzleţi, împrăştiaţi pe văi şi pe coastele munţilor, însă, prin deosebire de moţi, ei sunt, în general, bine înstăriţi, au pământuri de păşune, vite, oi şi mănâncă bine unt, brânză, carne şi, mai cu seamă, lapte acru – „busling”, cum îi zic ei –, pe care-l pun într-o doniţă (bărâbânţ), din care mănâncă toţi ai casei, cu mămăligă şi cu „pită” de făină de grâu amestecată cu cartofi. Huţanii, ca şi rutenii dinspre şes, vorbesc cam aceeaşi limbă, având aceeaşi fizionomie şi acelaşi port, cu deosebire că ei, ca şi moţii, poartă cioareci, iarna mai mult roşii, iar vara albi, precum şi un fel de jambiere largi, de pâslă roşie, căzând deasupra opincilor – ca bănăţenii – cojoace fără mâneci, pălării verzi sau olivii şi cămeşi cusute cu arnici roşu. Huţanele, femei şi fete, îmbrăcate cu catrinţe, cămeşi înflorite, cojoace şi ghete sau opinci, cu jambiere, ca şi bărbaţii, fiind îmbrobodite cu tulpane roşii cu flori. Sunt foarte sprintene, călărind bărbăteşte în aliurile cele mai vii, bând şi fumând în cârciumi, laolaltă cu bărbaţii şi deopotrivă cu ei!... În zilele de târg, huţanii scoboară în Vijniţa, Berhomete şi Seletin şi vând tot ceea ce au de vândut evreilor, care le cumpără la oreţuri mult sub valoarea lor reală, reţinându-i, apoi, la băutură alcoolică otrăvită orin cârciumile lor, o zi, două, trei, astfel ca să se întoarcă la casele lor cu organismele otrăvite, cu capetele

bolnave, năucite şi cu pungile goale. Ce perfectă asemănare cu ceea ce se întâmplă în Maramureş!”[1031].

1939: În documentele şcolare ale prefecturii judeţului Storijineţ, din 1939, pentru Carapciu pe Ceremuş erau menţionate, drept cătune sau părţi de sat, Babin, Chmelestie, Ciopaş, Corineşti, Hlibicioc, Hrabova, Ialenca, Maidan, Moceara, Odaia, Pahar, **Plosca**, Pohorilăuţi, Prislop, Racovăţ, Reptena, Satul Nou, Sălişte, Topoleva, Ursoaica, Văleni, Verbăuţi.

PLOSCURENI

(comuna Costeşti, judeţul Bălţi, Moldova).

1640, septembrie 3: Scrisoarea trimişilor domneşti „la satul vistiernicului celui mare Iordachi (Cantacuzino), la **Ploscureni** (comuna Costeşti, judeţul Bălţi, Moldova), să hotărâm şi să stâlpim hotarul acestui sat. / Deci noi am venit şi am strâns oameni şi am socotit, şi am ales hotarul acestui sat de unde se începe, din gura Ciuhurului, ce dă în Prut, tot matca în sus până în gura Prăvalului, ce dă în Ciuhur, şi matca Prăvalului până în stâncă, şi de acolo drept la deal, peste drumul cel mare, într-un stâlp de piatră, ce s-a pus, şi de acolo drept la deal, în Movila Maradineţului, în dumbravă şi peste altă movilă, ce este lângă sânsa; şi de aici, prin dumbravă, până într-altă movilă, ce este găunoasă, lângă drumul Dămăşcanilor, la

[1031] Lupaşcu-Stejar, Alexandru, general, *Paradisul Românesc,* Bucureşti 1929, pp. 323-330

obârşia viei Dihanului, şi de aici muchia Dihanului dinspre răsărit, până într-un stâlp de piatră, şi de aici peste valea Dihanului, într-alt stâlp de piatră, ce s-a pus dinspre apus, dinspre Prut, şi de acolo drept la vale în coastă, la stâlp de piatră, şi de acolo iarăşi într-o movilă din sus, unde s-a pus alt stâlp de piatră în a treia movilă din sus. Iar şesul Prutului şi bălţile dinspre Iaşcăuţi, noi n-am ales… şi încă am mai lăsat hotarul Ploscuţenilor spre hotarul Păşcăuţilor, şi i-am tocmit. / şi la acest hotărât au fost Vasile Balş şi Bogdan căpitan de curteni din ţinutul **Dorohoiului**, Grigoraşcu Jora, Ionaşcu Cociorvei din **Turăuţi** (comuna Costeşti, judeţul Bălţi, Moldova), Dande şi Pantelei din **Ştefăneşti** (comuna Ştefăneşti, Botoşani), Sămion, Laghii şi Drăgance din **Băscăceni** (Boscoteni, comuna Româneşti, Botoşani), Alecsăi din **Avrămeni** (judeţul Bălţi, Moldova) şi alţi oameni buni”[1032].

PLOSCUŢENI

(aproape de Adjud, Vrancea).

1774, iunie 26: Satul **Ploscuţăni**, ţinutul Putnii, ocolul Luncii, după recensământul lui Rumeanţev[1033], avea **toată suma caselor 143**. Scădere rufeturi 32: 29 nevolnici și babe, 3 popi și diaconi. Rămân birnici 111. / **Birnici**: Toader Gogul, vornic / Tănasă, vătăman /

[1032] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 452, pp. 445, 446

[1033] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, pp. 286-288

Neculai Ghine / Costantin Stătache / Vasile Ursuleț / Ionță sin (fiu) Marie / Arie, mocan / Ioniță, mocan / Vasile Bălaur / Ioniță, vrâncean / Nițul fratele lui / Andrei cumnat lui / Ion a Siminii / Gavril Grozav / Simion Gogoman / Apostul al Siminii / Enache Heța / Ifrim, muntean / Radul fiul lui Dragomir / Dragomir / Gheorghe Mutul / Sava Mutul / Ion, cojocar / Istrate Opincă / Ene Opincă / Radu a Mihăilesei / Toader, dascăl / Radul Târșă / Ilie Târșă / Ghine zet (ginere) lui Târșă / Mile, ungurian / Radul Mile / Negul fiul lui Drăguț / Simion Bălcian / Radul Purice / Costantin Varvar / Radul fiul lui Marin / Ioniță Gușă / Paraschiv, muntean / Stoica, mocan / Simion Albul / Neculai, lăcătuș / Toader al Sandii / Bratul, oltean / Tudor, sârbul / Radul, muntean / Dima, muntean / Ștefan Ghinpul / Gavril, cioban / Tănasă cel Mic / Mateiu, muntean / Toader Pufle / Stroe, rotar / Ioniță fratele lui Stroe / Toma Barim / Toader Miron / Vasile Țârle / Mane Odobescul / Mihaiul Sprâncian / Radul, mocan / Nistor Purcaru / Stan Bălăuță / Gavril Macoveiu / Vasile Gogă / Mihaiu, ungur / Costantin, rotar / Lazor, ciobotar / Micle, ciobotar / Micle, mocan / Negria fratele lui / Vasile, mocan / Ion, scăfar / Stoica, ungurian / Apostol a Stancăi / Ion al Cârstinii / Ion fiul lui Cautărău / Melinte / Ion frate lui Melinte / Gheorghiță, muntean / Neculai, cumnat lui / Andrei Mateiu / Marin / Vasili / Irimie Lungul / Ion, baciul / Apostol Drume / Antohie Drume / Toader frate lui Agapie / Toader fost vătăman / Agapie Uncheș / Costantin Ghimescul / Ion Iugan / Vasile, rus / Tănasă Chiticar / Tene Uncheș / Stamatin / Răzmiriță / Ion Cimpoeș / Tatul cumnat lui Radul / Radul, rotar / Acsăntie Ghine / Grigoraș Negoiță / Toader Ghinpul / Vasile Dragomir / Toader, bucătar /

Radul, muntean / Toader Rădăcină / Ion Vrâncean / Costache al lui Paraschiv. // **Rufeturi:** Popa Chiriac / Diaconul Sandul Catane / Iosaf, călugăr / Ioniță Ciolan, nevolnic / Andronic, nevolnic / Ion al Chirii, nevolnic / Toader Gole, nevolnic / Gavril Beiu, nevolnic / Costantin Iacob, nevolnic / Dan Opincă, nevolnic / Irimie Spiridon, nevolnic / Drăghici, nevolnic / Gheorghe Gâscă, nevolnic / Radul Gâscă, nevolnic / Dumitru cel Mic, nevolnic / Grigori, șchiopul, nevolnic / Simion, nevolnic / Rachită, nevolnic / Dragomir, nevolnic / Anghel, bătrân, nevolnic / Sandul, nevolnic / Neculaiu, ungur, nevolnic / Baba Todosie / Baba Iona / Stana, văduvă / Tudora, văduvă / Baba Iana / Stanca, săracă / Baba Voica / Marie, săracă / Baba Nastasie / Baba Cununa.

1901: „**Ploscuţeni**, comună rurală, plasa Berheciul, judeţul Tecuci, situată pe valea Siretului, în partea de est a șoselei ce merge, din Nicoreşti, la Homocea, la 34 km de capitala județului și la 24 km de reședința plășii, în partea de nord-vest a județului. Are o populaţie de 245 familii, sau 900 suflete, din care 194 contribuabili. Locuitorii sunt unguri, având şi o biserică catolică, situată în partea de nord a satului. Are o școală, care datează de la 1879, frecventată de 33 copii. Vite sunt: 240 boi, 224 vaci, 94 cai, 12 capre, 498 oi, 224 porci. Întinderea terenului cultivabil e de 1.045 hectare. O şosea județeană leagă Ploscuţeni cu Ilomocea, la sud, şi Poiana și Buciumeni, la nord. E brăzdată de un singur deal, cu numele satului, care se întinde în partea de est până la comuna Buciumeni. Un pod de vase umblător leagă satul Ploscuţeni cu Adjudul, trecând la Siret la punctul numit la Companie. Se mărginește, la nord cu comuna Homocea, la sud, cu comuna Buciumeni, la est, cu Dealul Cucue-

ţilor, şi la vest cu râul Siretul. Ungurii de aici sunt aduși la, 1820, de Alexandru Balș, din comuna Văleni (jud. Bacău)”[1034].

PLOŞCĂUȚI

(sat, raionul Hotin, Ucraina).

1628, august 12: Întărit de Miron Barnovschi voievod lui Gavrilaş Matiaş, marele vornic al Ţării de Sus, care cumpără, de la Vasile, feciorul preotesei popii Gligorcii din cetatea **Hotinului**, nepotul Romşii, ce-a fost vătaf mare, „toate părţile de cumpărătură ce-a avut Romşe vătaf pe satul **Bârnova** (raionul Hotin, Ucraina) şi cu trei cuturi de **Ploşcăuţi** (sat, raionul Hotin, Ucraina), ce-s pe Nistru, în ţinutul Hotinului, ce-au fost lui cumpărătură”, parte de la fraţii Petreman vătaf, Ionaşco şi Vasutca, feciorii lui Vasco, nepoţii Ilenchii, strănepoţii lui Stan vistiernic, drept 100 zloţi tătăreşti, altă parte de la feciorii lui Petre Pilat, nepoţi lui Gherasăn, drept 75 zloţi tătăreşti, altă parte de la fraţii Druţe Nemeş şi Anghelina, feciorii Bărboichii, nepoţii lui Manoilă, şi de la neamul lor Gafii, feciorii Vasutii, şi de la Romaşco, feciorul lui Ilie şi de la fraţii lor, nepoţii lui Ivanco, şi de la Drăgan, feciorul lui Solomon, şi de la frate-său popa Nicoriţă, Fădor şi Cudre, feciorii lui Dumcici şi Fedoriţei, şi sorusa Magda, copiii lui Ionaşco, şi Ionaşco diac, feciorul lui

[1034] *Lahovari, George Ioan, Marele Dicţionar Geografic al României, volumul IV, Bucureşti 1901, p*p. *777*, 778

Fădor, şi Iuraşco, feciorul lui Ivanev, toţi nepoţi Dragotii şi strănepoţi lui Hanco, şi stră-strănepoţi lui Stan vistiernic, a treia parte din tot satul **Bârnova**, partea de mijloc, şi trei cuturi, adică unghier, de Ploscăuţi, drept 225 taleri de argint. / „Iar altă parte i-a fost cumpărătură de la Micota şi Erina, feciorii Petrii Şăcaiul, şi de la Dragna, Gafa, Marfa, Marica, Tudura, Dumitro, Ştefan şi Saul, feciorii Magdei, nepoţii Anuşchii, şi de la neamul lor Mica, Zoica şi Vanţe, copiii lui Uliian, şi de la Văscan Jăga şi Vasutca, feciorii Nastei, Strătulat şi Gavril, feciorii Anuşchii, nepoţi tije a bătrânei Anuşchii, aşijderea… drept 205 taleri bătuţi… / Gavrilaş Matieş, vornic mare, a plătit deplin toţi acei sus-scrişi taleri de argint, în mâinile lui Vasâle, feciorul Annii, nepotul Romşii, ce-a fost mare vătaf, în faţa noastră”[1035].

PLOTONEŞTI

(Berivoieşti pe Sărata, azi Plotoneşti,
comuna Dimitrie Cantemir, Vaslui).

1484, mai 14: Întărit de Ştefan voievod lui Ion Parava şi Tatul Berivoescu, care cumpăraseră, cu 37 de zloţi, de la Ştefan Cernătescul, „o selişte, anume Berivoeştii pe Sărata, mai jos de Plotuneşti”[1036]. Hotarul, din veac.

[1035] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 392, pp. 539-540
[1036] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 261, pp. 399-401

1520, aprilie 23: Întărit de Ştefan (cel Tânăr) voievod fraţilor Tatul Plotun, Sima, Coste, Anuşca, Sorea, Neaga şi Micae, copiii lui Stan Plotun, care primesc ispisoc pentru „un sat pe Sărata, anume **Plotuneşti**, şi în jos de Glod”[1037].

1635, ianuarie 5: Carte de hotărât satul **Stănileşti** (comuna Stănileşti, Vaslui) şi cutul **Ruşilor** (comuna Stănileşti, Vaslui), partea lui Cehan, de **Stărpenii** (comuna Stănileşti, Vaslui), cu cutul **Muntenilor** (comuna Stănileşti, Vaslui), partea Roşcăi, în ţinutul Lăpuşna, semnată de Cujbă vornic, Duca comis, Dumitraşco feciorul Şetrarului, Iuga din **Horjeşti** (comuna Mingir, raionul Hânceşti, Moldova), Mihalcea, Pavel şi Creţul din **Gurbăneşti** (lângă Hănăsenii Noi, raionul Leova, Moldova), Păntelei din **Budeşti** (raionul Leova, Moldova), Ciorba din **Cârlegaţi** (azi Pădureni, comuna Pădureni, Vaslui), Dieniş şi Gligorie din **Plotoneşti** (comuna Dimitrie Cantemir, Vaslui), Gherman din **Clocicari** (lângă Văleni, comuna Pădureni, Vaslui), Ciocan din **Leoşti** (comuna Pădureni, Vaslui), Pavel din **Plăvăţeni** (lângă Urlaţi, comuna Dimitrie Cantemir, Vaslui), Modruz din **Urlaţi** (comuna Dimitrie Cantemir, Vaslui), Colac, Andronic şi Gheorghe din **Vârâţi** (înglobat în Lunca Banului, comuna Lunca Banului, Vaslui), Gligorie din **Cioreceşti** (înglobat în Lunca Banului, comuna Lunca Banului, Vaslui), Gligorcea din **Broscăşeni** (Broscoşeşti, comuna Lunca Banului, Vaslui), Pătraşco şoltuz, Giurgea, Pătrăşcan şi Ştefan Galbăn din **Huşi**. / Şi s-a stâlpit din ţarină şi din vatra satului, cum am aflat cu oameni buni. Aşijderea, ce s-au aflat bălţi pe hotarul Stărpenilor, din capul satului din jos, jumătate din iezerul Lungul, iar

---

[1037] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XVIII, Iaşi 1892, pp. 86-89

jumătate este a Măcicanilor. De aici, de la Lungul în sus, este Balta Simei; de-aici, mai sus, este Balta Avraamului; de-aici este Gârla Lungului; de-aici este Racela, în capul hotarului de sus, iar din jos este hotarul Stărpenilor, până în vadul Pruteţului. Aceste bălţi sunt peste Prut, dinspre răsărit; iar bălţile ce sunt pe hotarul Stănileştilor sunt de ceastă parte de Prut, dinspre apus, şi se împreună cu ale Volosenilor. De aceasta scriem şi dăm ştire Măriei Dumitale"[1038].

1777, decembrie 1: Zapis de mărturie de la răzeşii din **Plotuneşti**, „oameni care am trăit primprejurul acestei moşii, ce se cgeamă **Sacoşeşti**, şi le zic şi **Eţcani**, Sava Lie, Toader Gociu, Vasile sin (fiu) Diacon, Dănilă Ciomagă ot **Şişcani**, răzeşi tot de acea moşie, am apucat stăpânind acel loc, din zilele măriei sale Mihai (Racoviţă) vodă, pe un Parfeni Tarcoschi şi pe un Andrei Lie ciobotar şi pe Oprea Ţurchi, iar pe Enache sau pe tatăl său Sava nu l-am apucat stăpânind niciodată. / Eu, Chirilă, om bătrân de 80 ani, aşa ştiu şi aşa mărturisesc. / Iftemie Doni, om de 60 ani, am apucat stăpânind tot pe aceşti răzeşi, care mai sus s-au numit. / Eu, Ion Doni, om de 50 de ani, tot aceşti răzeşi i-am apucat stăpânind, iar pe Enachi sau tatăl său Sava nu l-am apucat stăpânind niciodată. / Şi eu, Nestor Ghindar, am apucat ţarina tatălui meu pe acel loc şi ne-au lat dijmă Andrei Lie ciobotar, iar pe Enache sau tatăl său nu i-am apucat stăpânind. / Şi eu, Ştefan Briniveg ţin minte, din zilele măriei sale Mihai vodă, că tot aceşti răzeşi au stăpânit, iar pe Enache sau pe tatăl său nu i-am apucat stăpânind. / Eu, Neculai Cioban, de când am venit în **Plotuneşti**, sunt 30 ani, şi tot pe

---

[1038] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 2, pp. 2, 3

acești răzeşi i-am apucat stăpânind, iar nu pe Enachi şi pe tatăl său Sava. / Şi eu, Simion Buzălan, am scris cu zisa lor"[1039].

1901: „**Plotoneşti**, sat în partea de est a comunei Urlaţi, plasa Mijlocul, judeţul Fălciu, la 700 m de satul de reședință, Urlaţi, de care e despărțit prin dealul Elanul. Situat pe un podiș și o vale, care se deschide spre sud, pe o suprafață de 1.000 hectare, are o populaţie de 63 familii sau 289 suflete, din care 48 contribuabili; o biserică. Pe moșie este o pădure, în întindere de 429 hectare"[1040].

PLOTUNEŞTI

(sat la Strunga, în Cârligătura, în Târgu Frumos, Iaşi).

1401, iunie 28: Întărit de Alexandru cel Bun boierului Plotun. „Iar hotarul acestui sat să fie de la Cireş, de-a curmezişul, drept pe câmp, la Bahlui, apoi pe Bahlui în jos, până la Valea Sârbească, pe această vale până în pădure, prin pădure, până la hotarul lui Raduleţ, de acolo, pe deal, la marginea pădurii, până la însăşi Strunga dinspre Giurgiu, apoi la cireş. Acesta îi este tot hotarul"[1041].

1411, iunie 28: Întărit de Alexandru voievod lui Plotun, care, pentru slujbă credincioasă, „miluitu-ne-am noi spre el cu osebită milă: datu-i-am înşine lui un sat

---

[1039] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XXIII, Iaşi 1895, pp. 284, 285

[1040] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul IV, Bucureşti 1901, p. 778

[1041] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 13, pp. 18-20

Plotuneşti la Strunga… Iar hotarul acestui sat, din Cireş, drept peste şes, la Bahlui; de aici, valea Bahluiului, în jos, mai în jos de Lipova, de aici valea spre valea sârbească; de aici, valea spre pădure şi peste pădure, la hotarul Raduleţului, de acolo spre deal, la Craileasa, la Strunga Jurjevicei, de aici la Cireş; acela e tot hotarul”[1042].

1632, noiembrie 2: Întărit de Alexandru Iliaş voievod logofătului Dumitru Buhuş, care primeşte urice pentru „satul **Gâdinţii** (comuna Sagna, Neamţ) pe Siret, cu loc de mori la Siret şi la pârâul satului şi cu bălţi de peşte şi cu vii, şi cu pod umblător pe Siret, şi alt sat, anume **Criveştii** (comuna Strunga, Iaşi) sub Strungă, cu iaz şi cu mori şi cu vii, şi, în acelaşi hotar, seliştea **Răvăcanii** (lângă Târgu Frumos, Iaşi), mai jos de Pietriş, şi seliştea **Găurenii** (azi Gura Văii, comuna Strunga, Iaşi) şi **Hotceştii** (lângă Strunga, Iaşi), şi a patra parte din satul **Movileni** (comuna Heleşteni, Iaşi), şi seliştea **Dădeştii** (inclus în Târgu Frumos, Iaşi), pe Sirca, cu loc de iaz şi de mori la Sirca, ce este în ţinutul Roman, şi a treia parte din seliştea **Plotuneştilor** (inclus în Târgu Frumos, Iaşi) şi jumătate din satul **Căcăceşti** (în Cârligătura, Iaşi) şi o bucată de pământ în hotarul **Târgului Frumos**, pe unde a însemnat şi a pus stâlpi Pătraşco Başotă logofăt… cu loc de iazuri şi de mori la amândouă Bahluţele, şi toate părţile lui, câte se vor alege, din satul **Tălhăreşti** (lângă Târgu Frumos, Iaşi), cu iaz şi cu mori la Bahlui, şi nişte părţi din **Chiceră** (lângă Sârca, comuna Bălţaşi, Iaşi), ce este în ţinutul Cârligăturii, şi satul **Vavatieştii**, ce se numeşte **Bârleştii** (comuna Erbiceni, Iaşi), şi satul **Spinoasa** (comuna Erbiceni, Iaşi) pe Bahlui, cu iaz şi cu

---

[1042] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. I, Iaşi 1906, pp. 195-198

mori pe Bahlui, şi toate părţile de cumpărătură ce se vor alege din satul **Iurghiceni** (azi Erbiceni, Iaşi) şi din satul **Totoeşti** (comuna Erbiceni, Iaşi), de asemenea pe Bahlui, ce este în ţinutul Hârlău, şi un loc de mori şi de prisacă mai jos de **Pureciani** (la nord de Popricani, Iaşi), la Jijia, ce este în ţinutul Iaşi, şi catul **Cupcici** (numit apoi Cupcina, azi oraşul Kalininsk, raionul Ediniţa, Moldova) şi **Brătăşanii** (azi Brătuşenii Vechi, raionul Ediniţa, Moldova) pe Ciuhur, cu iaz şi moară pe Ciuhur, şi a patra parte din satul **Tribiseuţi** (comuna Trebisăuţi, raionul Briceni, Moldova), ce este pe Drabişte, cu jumătate de iaz şi cu moară pe pârâul Drabişte, şi a treia parte din satul **Costeşti** (comuna Duruitoarea, raionul Râşcani, Moldova), pe Prut, cu loc de iaz şi de moară la Ciuhur, şi de asemenea şi la Prut, cu loc de moară la **Dubase** (toponim în braniştea Bohotin) şi cu pod umblător peste Prut, şi toate părţile lui din satul **Dumeni** (comuna Văratic, raionul Râşcani, Moldova), mai sus de Costeşti, de asemenea pe Prut, şi jumătate din satul **Bozoviţă** (Buzoviţă, regiunea Cernăuţi, Ucraina) şi jumătate din satul **Răsteul** (Resteu-Atachi, regiunea Cernăuţi, Ucraina) şi toate părţile lui din satul **Tălmaceu** (Tălmaci, regiunea Cernăuţi, Ucraina), pe Nistru, ce este în ţinutul Hotin, şi satul **Măneştii** (lângă Brătila, comuna Helegiu, Bacău), şi jumătate din satul **Grozeşti** (azi Oituz, Bacău) pe Oituz, cu mori şi cu loc de pive şi de firistreu pe pârâul Oituz, şi cu loc de vie, şi cu grădini şi cu fâneţe la muntele ce se numeşte Munceii, ce este în ţinutul Trotuş, şi o parte de ocină din satul **Măstacănul** (Mastacăn, comuna Borleşti, Neamţ), peste Bistriţă, ce se va alege partea lui Hricicanul, cu loc de moară la pârâul satului şi cu loc de prisacă, ce este în ţinutul Bacău, şi satul **Neculeştii**, ce se

numeşte **Trifeştii** (Neamţ), cu iaz şi cu mori la Pârâul Negru, şi toate părţile lui de cumpărătură, câte se vor alege, din satul **Românești** (lângă Trifeşti, Neamţ), de asemenea pe Pârâul Negru, cu loc de iaz şi de mori pe Pârâul Negru, de asemenea şi pe pârâul Brănişterilor, ce este în ţinutul Neamţ, şi satul **Potropopeştii** (Potropopeşti, comuna Tăcuta, Vaslui), şi nişte părţi de ocină, câte se vor alege, din satul **Olăşei** (comuna Tăcuta, Vaslui), şi alte părţi de asemenea cumpărătură din satul **Bomboteşti** (azi Tăcuta, Vaslui), pe pârâul Cuţitna, cu mori şi cu loc de pive la pârâul Cuţitna"[1043].

1645, octombrie 18: Vasile Banul medelnicerul cel mare, nepotul Petrii Ungurul, cu rudele lui Chiriac, cu femeia lui Aniţa, şi Tănasie şi cu feciorii lui, toţi nepoţii Petrii Ungurului împart între ei ocinile „ce am avut de la moşul (bunicul) nostru Petrea Ungurul. / Şi s-au venit Aniţei şi feciorilor Titianei jumătate de sat **Slobodziani** (Slobozia, comuna Gârceni, Vaslui) din ţinutul Vaslui, jumătate din **Platoneşti** (Plotuneşti, comuna suburbană Prigoreni, inclusă în oraşul Târgu Frumos, Iaşi) din ţinutul Cârligătura, a patra parte din **Hotceşti** (comuna Strunga, Iaşi), însă şi părţile de **Criveşti** (comuna Strunga, Iaşi) şi de **Răvcani** (Răvăcani, comuna Strunga, Iaşi), care părţi au fost vândute de tată-său, de Gligorie Mustea, lui Buhuş vistiernicului; şi din **Hăsnăşeni** (comuna Leţcani, Iaşi), a opta parte, ce o am plătit eu, Vasile Banul, de le-am dat un cal. / Şi în tocmeala noastră au fost pârcălabul Damaschin, Păcurar de **Verşeni** (comuna Miros-

---

[1043] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 234, pp. 289-292

lăveşti, Iaşi), Istratie de ţinutul Cârligătura, Ionaşco Mareş, Toader Marco şi mulţi oameni buni"[1044].

PLUTEŞTI

(pe Siret, Neamţ).

1548, martie 27: Întărit de Iliaş (Rareş) voievod lui Ion Iaţco, pârcălab de Roman, care cumpără, cu 50 zloţi, de la Petriman, fiul lui Ivanco, nepot lui Dan, „din drese de danie ce le-a avut bunul său Dan de la bunul domniei mele Ştefan voievod, un loc de prisacă, ce este în hotarul **Pluteştilor**, în capătul de sus a malului Siretului"[1045].

POBRATA

(sat lângă Heci, comuna Lespezi, Iaşi).

1453, iunie 20: Întărit de Alexandru voievod logofătului Mihail, care primeşte uric pentru „satele, în ţara noastră, în Moldova: un sat pe Bistriţa, anume Vânătorii noştri, care sunt mai jos de târgul de la Piatra lui Crăciun, pe care noi înşine i-am dat în schimb pentru

[1044] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 225, pp. 176, 177
[1045] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XX, Iaşi 1928, pp. 32-34

satul lui, pentru Ciumăleşti, care sunt pe Siret. Şi, de asemenea, îi întărim satele lui şi vislujenia şi ocinile drepte pe care le are de la înaintaşii noştri: pe Răut, anume Procopeni, şi cu moară, şi Izbişcea, şi cu prisăcile care au ascultat şi ascultă de aceste sate, şi, mai jos pe Răut, la Fântâna Albă, unde sunt satele, şi, mai sus de cetatea noastră Hotin, un sat pe Nistru, anume Raşcăuţi, pe care i-a cumpărat cu banii săi drepţi, şi alt sat, lângă Sneatin, anume Gavrilăuţi, şi, mai sus de Budilcea, anume jumătate din Şirăuţi, pe care i-a cumpărat de la Şendrică (ultimele trei în Bucovina – n. n.). / Şi încă a venit înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri pan Petru Hudici şi fiul său, Iaţco, şi ginerele său, pan Şandro, şi au vândut un sat, care este pe Moldova, anume Verijani, toate trei cătunele, credinciosului nostru boier, pan Mihail logofăt, de bunăvoia lor, pentru o sută şi pentru 40 de zloţi… Şi, de asemenea, îi întărim satele lui drepte, pe care le-a cumpărat pe banii săi drepţi de la pan Oană Pâşco, şi de la soţia lui, sora lui Raicu, anume: curtea de jos a lui Neagoe, care este pe Siret, şi alt sat mai sus de curte, anume Părtănoşi, şi alte sate de cealaltă parte a Siretului, anume: **Pobrata**, şi Berindeeşti, şi Valea Seacă şi Heci, şi alt sat, lângă Cotnari, anume Giuleşti… Iar hotarul tuturor acestor sate să fie după toate hotarele lor vechi, pe unde au folosit din veac”[1046].

[1046] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 33, pp. 44-46

POBRĂTEŞTI

(raionul Hliboca, Ucraina).

1643, mai 31: Zapisul de mărturie al boierilor divaniţi, atunci când Gheorghe Prăjescul vinde vornicului Constantin Ciogolea, pentru 200 lei bătuţi, „jumătate de sat **Pobrăteşti** (raionul Hliboca, Ucraina), cu heleşteie şi cu loc de mori, cu poieni şi cu tot venitul”[1047].

POCHIDIA

(fostele sate Popii şi Năneşti, azi Pochidia,
comuna Tutova, Vaslui).

1635, septembrie 1: Ispisoc de întărire, dat de Vasile Lupu voievod moştenitorilor lui Ghenghe vel (mare) logofăt: / „Și s-au venit partea boierului nostru, Lupul Prăjescul vel clucer și jupânesei lui, Saftei, satul **Chilmeștii** (azi oraşul Chelmenţi, raionul Chelmenţi, Ucraina), la ținutul Hotinului, și o parte de ocină din **Lățcani** (Leţcani, comuna Doljeşti, Neamţ), la ținutul Romanului, și jumătate de sat de **Scoposăni** (Scoposeni, comuna Horleşti, Iaşi), la ținutul Cârligăturii, și satul **Văscăuții** (ţinutul Orhei, Moldova), la Orhei, și jumătate

---

[1047] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 102, p. 108

de sat de **Mărășăni** (comuna Marşinţi, raionul Novoseliţa, Ucraina), la Hotin, și satul **Noua Suliță** (comuna Novosiliţa, raionul Chelmenţi, Ucraina), tij la Hotin, și jumătate de sat din **Negrești** (oraşul Negreşti, Vaslui), la Vaslui, și o seliște, anume **Lineștii** (lângă oraşul Negreşti, Vaslui), tij la Vaslui, și satul **Ruginoasa** (comuna Ruginoasa, Iaşi), la Suceavă, care i-au fost lui dreaptă danie de la părintele lui, Ghenghe logofăt, încă fiind viu, osebit de a altor frați. / Iar în parte slugii noastre Lupul Ghenghe i s-au venit jumătate de sat de Vlădeni (Arghira-Preuteşti, Suceava), la Suceavă, și jumătate de sat de **Volcinești** (Volcineţ, azi Maiovka, comuna Ocniţa, raionul Ocniţa, Moldova), la Hotin, și o parte de ocină din **Costești** (înglobat în Târgu Frumos, Iaşi), la Roman, și o parte din satul **Străşnenii** (lângă Ghireni, comuna Coţuşca, Botoşani), la Dorohoi, și satul **Surdeștii** (lângă Ciortolom, comuna Tutova, Vaslui), la Tutova, cu moară în Bârlad, și jumătate de sat din Șărbăuți (Bucovina), la Cernăuți, și satul **Mălăeștii** (comuna Vutcani, Vaslui) și **Leoștii** (comuna Pădureni, Vaslui), la Fălciu, și o siliște Șărbăuții (Bucovina), la Cernăuți. / Iar în parte slugii noastre Dumitrașcu Ghenghe i s-au venit jumătate de sat **Jioldești** (satul Joldeşti, comuna Vorona, Botoşani), la Suceavă, și satul Stârcenii (Bucovina), la același ținut, și cu moară în Siret, și jumătate de sat de **Vorona** (comuna Vorona, Botoşani), tij la Suceavă, și satul **Măgiurcanii** (azi Iveşti, comuna Iveşti, Vaslui), la Tutova, și satul **Popii** (azi Pochidia, comuna Tutova, Vaslui), tij acolo, și jumătate de sat **Tole** (Coteleva, comuna Koteleve, raionul Nevoseliţa, Ucraina), la Hârlău, și o siliște, **Doljăștii** (Dolheşti, lângă Ciocani, comuna Perieni, Vaslui), la Tutova. / Iar în parte lui Ion Ciolpan i s-au venit satul Arăteștii (Sucea-

va), la Suceavă, și jumătate de sat de **Bilăuți** (comuna Bilăuţi, raionul Hotin, Ucraina), la Hotin, și jumătate de sat Lucovița (Bucovina), la Cerăuți, și satul **Târauca** (comuna Târnauca, raionul Herţa, Ucraina), tij la Cernăuți, și jumătate de sat Dobrinăuți (Bucovina), tij la Cernăuți, și satul **Costeștii** (în hotarul oraşului Târgu Frumos, Iaşi), la Tutova, și o siliște, anume **Ruptura** (lângă Gefu, comuna Ghidiceni, Galaţi), tij la Tutova… / Iar pentru o datorie a Lupului Prăjescu clucer, care are și zapis de la părintele lor, Ghenghe logofăt, drept 497 ughi, au dat ei toți un sat, anume **Săvenii** (oraşul Săveni, Botoşani), la Dorohoi, și alt sat, Boian (Bucovina), la Cernăuți, pentru acea datorie"[1048].

1644, ianuarie 18: Fraţii Benia căpitan şi Constantin vând lui Isar vistiernic „satul **Ninişti** (Năneşti, azi Pochidia, comuna Tutova, Galaţi), pe Bârzota, pentru 20 lei"[1049].

1774, iunie: Satul **Năneştii Noi**, ţinutul Tecuciului, ocolul Privalului, după recensământul lui Rumeanţev[1050], avea **toată suma caselor 43**. Scădere rufeturi 5: 1 popă, 1 vornic, 1 vătăman, 1 nevolnic, 1 slugă. Rămân birnici 38. / **Birnici**: Postolachi sin (fiu) Dumitru / Vasile sin Constandin Tănasă, ce a fost scutelnic al dumisale spătarului Gheorghi Costandachi / Tănasă, tij (la fel) / Radu, holtei cu mamă, ce a fost scutelnic al spătarului Costandachi / Andrei, tij / Preda, tij / Nicola, plugar, tij /

[1048] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 227, pp. 266, 267

[1049] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 234, p. 215

[1050] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 538

Gheorghiţă, tij / Şerban, tij / Dumitraşco Pătrăşcuţă, tij / Vasile Roşiorul, tij / Opria, sin lui (fiul lui) / Gheorghi Mălurian / Stoica Alecsa / Stanciul brat (frate) lui / Hristia, bărbier / Eni Pone / Tatul sin Andreiu / Stan, muntean / Radu, muntean / Dragomir Gogiană / Ignat sin Mihalcia / Dobruşa, muntean / Tănasii Dorobanţa / Iordachi, muntean / Iordachi Mohora / Toma, cioban / Postolachi brat (frate) lui Toader / Ioniţă, steclariul / Ioniţă sin (fiu) Badiul / Toader zet (ginere) lui Loghin / Lupu Loghin / Mihalcia / Alecsandru sin Spătăriţoai / Stanciul, bejenar, ce a fost al dumisale paharnicului Ştefan Costandachi / Sandul, tij (la fel) / Sandul Hodorogia / Radul, cumnat Predii. // **Rufeturi**: Popa Constandache / Constantin, herghelegiu, nevolnic / Nedelcu Moron, vătăman / Anghel, vornic / Loghin, slugă dumisale paharnicului Ştefan Costandache.

1774, iunie: Satele **Năneştii Vechi** şi **Slobozia lui Ciocan**, ţinutul Tecuciului, ocolul Bilieşti, după recensământul lui Rumeanţev[1051], aveau **toată suma caselor 130**. Scădere rufeturi 10: 1 popă, 1 dascăl, 1 vornic, 2 nevolnici, 1 vătăman, 4 vădane. Rămân birnici 120. / **Birnici**: Gheorghi Stoian / Radu a babei Neacşăi / Sandul a babei Sandei / Dumitru Bobocia / Ioniţă a babei Anei / Pavăl Bobocia / Dumitrachi a lui Găină / Iordachi sin (fiu) Antohi / Ursul Tofan / Ioniţă Bubuşcă / Gheorghi a Crâstii / Toader, brat (frate) lui / Grigorii a Tofanii / Ştefan Ciocan / Ion sin (fiu) Gavril / Neculaiu Găină / Ion Găină / Năstasii sin Chiriţă / Chiriţă, mrejăr / Vasile Ţâganul / Măteiu a Tănăsoai / Ion Ostahii / Andrei Mihaiu / Andrei Ciocan / Vasile sin Mihaiu / Costandin a

---

[1051] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, pp. 542-544

Petcăi / Ion sin Grigoraş / Costandin sin Grigoraş / Sandul sin Grigoraş / Vasile sin Grigoraş / Tudosii Coceiu / Neculai Coceiu / Gheorghi a Dochiţii / Lupul Dandoliţă / Constandin Anton / Ion a Petcăi, ce a fost scutelnic spătarului Gheorghi Costandache / Panaiti Toia, tij (la fel) / Măteiu Pejos, tij / Dumitraşcu a Ostehioai, tij / Vasile Enachi, tij / Costandin, ce a fost scutelnic dumisale stolnicului Costandache / Sandul Vasă, tij / Ion Drumă, tij / Constandin a lui Simion, tij / Neculai, croitor, tij / Ion Tasâi, tij / Sandul Dobria, tij / Grigori Labădă, ce a fost scutelnic dumisale spătarului Conachi / Costandin Vartic, tij / Dumitru a Despii, tij / Mihai a lui Forcos, tij / Andrei sin (fiu) Rarinca, tij. // **Bejenari** ot tam (de aici), veniţi de la Muntenia, de la luna lui mai: Dumitrachi / Ion / Floria / Eni / Lupul / Niagul / Vişan / Mihalcia / Badiul / Dobria / In (alt) Badiul / Stoian / Toader / Drobomir / Stănilă / Bonbia / Ştefan / In (alt) Neculai / Străvache / In (alt) Dobria / Radul / Neculai / In Radul / Fătul / Stan / Stoica / Dumitraşcu / In Radul / In Stan / Neculai / Stoian / Dumitru / Tănasii / Opria / Paraschiv / Gheorghiţă / Tatul / Toader / Dragul / Şerban / Nacu / Dragomir / Eni / Toma / In Opria / Pinteleiu / Dumbravă / Mihaiu / In Eni / Anghel / Ionaşcu / Stanciul / Costandin / Năstasii / Ştefan / Tudor / Manole / Pavăl / Mihaiu / Ichim / Marin / Stanciul. // **Rufeturi**: Popa Ion / Dascălul Dumitrachi / Vornicul Costandin / Ion, vătăman / Mihălachi, nevolnic / Ioniţă Găină, nevolnic / Niaga, văduvă / Mărica, văduvă / Anca, văduvă / Nedele, văduvă.

1774, iunie: Satul **Slobozia Nouă**, a lui Ioan vornicul, ţinutul Tecuciului, ocolul Bilieşti, după recensă-

mântul lui Rumeanţev[1052], aveau **toată suma caselor 29**. Rămân birnici 28. / **Birnici**: Ichim Săbinescul / Iftimii / Loiz / Dobrele / Vlad sin (fiu) Zanfir / Uncheş Dumitraşcu / Lefter Bănescu / Vlad Bănescu / Dragomir Cribăţ / Voinia / Ghinia / Uncheş Dragul / Tudor / Mania Moşăscu / Petre brat (frate) Lefter / Şerban sin (fiu) Barbul / Cincul sin (fiu) Dima / Vasile sin Dima / Radul sin Vasile / Dobrotă / Coman / Mogoş Dogorescu / Grigorii sin Moroş / Radu Custură / Roman Custură / Dragul Novacu / Mihăilă Custură / Andronic / Parasch, brat (frate) lui.

1774, iunie: Satul **Slobozia nouă Malurile**, ţinutul Tecuciului, ocolul Bilieşti, după recensământul lui Rumeanţev[1053], aveau **toată suma caselor 73**. Scădere rufeturi 7: 1 popă, 1 vornic, 5 văduve. Rămân birnici 66. / **Birnici**: Neculai sin (fiu) Gherghe / Ivanu / Andronic / Vasile / Matia / Stan / Toader / Toderaşcu / Ioniţă / Dima / Stoica / Uncheş Ghenia / Neculai / Stanciul / Cazacu / Ion Bădinoiul / Dragul / Mitria / Costandin / Toma / Mihăilă / Ioniţă, văduvoiul / Sandul / In (alt) Neculaiu / In Vasile / Vâlcul / Tudor / Pană / Dragomir / Dumitru / Nika / Loghin / Tudori / Grigori / Dobria / Grigori Chiţul / Pavăl / Tănasă / Irimia / Ion Norocia / Mitria, văduvoiul / Constandin sin (fiu) Năstasii / Ion sin vornicului / Radul / Condria / Ion / Radu, ce a fost vornic / Dragul / Grigori / Vasile / Sandul / Dumitraşcu / Mihaiu / Răducan / Vasilachi / Stanciul / Soria / Stan, cârciumarul / Vişanu / Ion Copilul / Uncheş Cozma / Mihăilă / Toader Bălan /

[1052] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, pp. 544, 545

[1053] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 545

Petre, văcar / Radu, văcar / Enachi. // **Rufeturi**: Popa Opria / Badiul, vornic / Năstăsoaia, văduvă / Maria, văduvă / Rada, văduvă / Ana, văduvă / Păuna, văduvă.

1901: „**Pochi-Dii**, sat în judeţul Tutova, plasa Corodul, spre sud-vest de Bârlad, pe pârâul Bârzota. Se numea, mai înainte, Nănești, iar acum Pochi-Dii, Pochi-Dia, Popi-Diei și Popi-Dii. Are 421 locuitori. Formează o comună (comuna Pochi- Dii) cu cătunul Borodești. Se cultivă via pe o întindere de 19,5 hectare, din care 11,5 nelucrătoare. Comerţul se face de 13 persoane”[1054].

POCIUMBENI

(lângă Furceni, raionul Edineţ, Orhei, Moldova).

1429, iunie 3: Întărit de Alexandru cel Bun fiilor lui Oană, vornicul de Suceava şi, ulterior, de Tulova, Lazăr, Stanciul şi Costea, care primeau uric pentru, pe lângă alte sate din viitoarea Bucovina, şi pentru satele „Gândinţi, la Cobâla… şi pe Orbic, Seliştea, unde este curtea lor, şi Zagoreni, mai sus de Cociman şi unde a fost Başea, şi Costinţi, la obârşia Orbicului, şi Moişinţi, la Iucaş, unde a fost vie, şi Plopeşti, la Slatină, şi Dumitreşti, mai în jos de Iaz, şi Cărbuneşti, la Văratic, şi amândouă seliştile lui Drăghici, pe Bistriţa, şi moara… iar la Dumbrava Înaltă satele: unde este vătăman Minco, şi, pe Iubăneasa, la Iaz, şi unde este Stan; iar hotarul lor

[1054] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul IV, Bucureşti 1901, p. 781

să fie cât vor putea să folosească destul trei sate; şi peste Prut, la Derenice, zece locuri**:** unde a aşezat sat Stanco, la Cornul Lâcinului, şi Fântâna Rece, şi unde este Andriaş, şi Bahmatăuţi, şi, **pe Ciuhru, sub Horodişte**, şi Suhoverhul, unde este Ion al lui Filea; în tot acest hotar să-şi întemeieze zece sate; şi satul Spărietului, la obârşia Dobromirei, cu vechile şi dreptele hotare; şi, pe Prut, zece locuri, să-şi întemeieze zece sate de această parte a Prutului; iar hotarul acestor sate care sunt pe Prut să fie anume de la Unghiul Strâmt, care este mai sus de satul lui Ivan Şurinschi, apoi în jos pe Prut, până la balta care se cheamă Ochiul, apoi drept la Pârâul Sărat, apoi în sus pe Pârâul Sărat, până la pârâul care se cheamă Dobromira, apoi pe Dobromira în sus, până la Unghiul Strâmt, pe Prut; acesta le este tot hotarul”[1055].

1774, iunie 5: Satul **Pociumbeni**, ţinutul Orhei-Lăpuşna, ocolul Răutului, după recensământul lui Rumeanţev[1056], avea **toată suma caselor 5**. Scădere rufeturi 2: 1 mazil, 1 diacon. Rămân birnici 3. / **Birnici:** Ștefan, dulgheriu / Ștefan, argatu / Eni, bejenar. // **Rufeturi:** Neculai Potârcă, mazil / Grigori, diacon.

1904: „**Pociumbeni**, sat în judeţul Bălţi, aşezat pe malul râului Ciuhur, între satele Stângăceni şi Becher. Aparţine volostiei Zabriceni. Are 88 case, cu o populaţie de 620 suflete de ţărani români, care posedă pământ de

---

[1055] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 90, pp. 134-136

[1056] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 417

împroprietărire 703 deseatini. Proprietarul, familia Vârnov, are 997 deseatini”[1057].

POCREACA

(prin Popeşti, lângă Pocreaca,
comuna Schitul Duca, Vaslui, Iaşi).

1635, noiembrie 20: Zapisul lui Grigore Hermeziu, în care mărturiseşte că „vinde lui Petrişor aprod un loc de prisacă, la sat la **Popeşti**, în ţinutul Vasluiului, în Codru, cu livadă, în semne până în marginea luncii, şi în jos până la Glod şi la deal, în marginea Codrului, unde se sfârşeşte livada”[1058].

1639, septembrie 18: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, prin care „dă rămas pe Grigori Hermeziul din sat din **Tăuteşti** (comuna suburbană Rediu, înglobată în Iaşi), la judecata ce a avut cu răzeşii de **Pribeşti** (comuna Codăieşti, Vaslui), ce este în ţinutul Vasluiului, pentru o bucată de loc din satul Pribeşti”. În faţa domniei se înfăţişaseră „popa Grigori Susanul, Gavrilaş Susan aprod, Dumbravă Susanul, Isac Mihlocean şi cu alţi răzeşi ai lor din sat din Pribeşti şi s-au pârât de faţă cu Grigori Hermeziul din satul Tăuteşti pentru o bucată de loc din Pribeşti, zicând Hermeziul că acea bucată de loc este din hotarul **Popeştilor** (lângă Pocreaca, comuna

---

[1057] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 165

[1058] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 276, p. 316

Schitu Duca, Iaşi), iar popa Grigore că nu este din hotarul Popeştilor, ci este de hotarul Pribeştilor, iar Grigori Hermeziul le împresoară acea bucată de loc fără legi şi fără ispravă… Deci am ales pe Ionaşco vătav, de a mers la Pribeşti şi, cu oameni buni şi bătrâni de primprejur, au aflat, cu sufletele lor, cum această bucată de loc este în hotarul Pribeştilor, iar Hermeziul nu are nici o treabă. Şi au ales acea bucată de loc de către Popeşti şi au pus stâlpi de piatră în marginea luncii, iar alt stâlp de piatră în marginea dumbrăvii, la drumul cel săpat; iar alt stâlp au pus la drumul cel bătrân, alt stâlp în poiana cu persicii, alt stâlp deasupra Giorgii, în Drumul lui Crăciun, alt stâlp în poiana lui Andrieş, unde se sfârşeşte hotarul Pribeştilor de către hotarul Dobrovăţului, şi de acolo în jos, în stâlpul Tomei şi până în Puţul Ciobanului şi până în curmătură”[1059].

1643, februarie 8: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Pătraşco Milcu, aprodul de târgul Iaşi, care cumpără, cu 20 de galbeni, de la Grigorie Hermeziu, femeia lui Candachia şi fata lor Măria „un loc de prisacă la sat la **Popeşti** (lângă Pocreaca, comuna Schitu Duca, Iaşi), cu pomi şi cu poiană de fân, ce este la ţinutul Vasluiului, lângă **Trestiana** (lângă Poiana, comuna Schitu Duca, Iaşi)”[1060].

1643, august 18: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după pâra „ce-au avut Grigori Hărmeziul cu călugării de la mănăstirea Râşca pentru satul **Popeştii** (comuna Schitu Duca, Iaşi) din capul pârâului Vasluiului,

---

[1059] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 237, pp. 238, 239

[1060] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 23, p. 27

zicând Hărmeziul cu neamurile lui că este a lor dreaptă ocină. Iar călugării au răspuns că satul acesta este dreaptă danie şi miluire de la Alexandru şi Bogdan voievozi, precum au arătat şi dresele lor de la acei domni”[1061].

1645, noiembrie 3: Carte de împuternicire, dată de Vasile Lupu voievod lui Pătraşco aprodul, „ca să fie tare şi puternic a chema şi a soroci pe Grigore Hurmeziu (Urmeziu, Hermeziu). pe popa Maftei, pe Petrişor şi pe Isac din **Pribeşti** (comuna Codăeşti, Vaslui) să vie toţi de faţă înaintea domniei mele şi să aducă Isac şi un ispisoc, ce scrie lui Isac de cumpărătură a seliştei **Popeştii** (comuna Schitu Duca, Iaşi), ce a cumpărat de la Hurmeziu”[1062].

1647, mai 12: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Isac de **Pribeşti**, femeii lui Tudora şi rudelor lor Ufrim şi fratelui său Ştefan, care cumpără, cu 250 ughi (ducaţi ungureşti), de la Gligori Urmeziul şi jupâneasa Candachia, „seliştile **Popeştii** şi **Pocreaca**, cu loc de moară în Vaslui şi cu loc de prisacă, dar să le fie lor pe patru părţi, trei părţi să fie lui Isac şi femeii lui Tudora, şi o parte să fie fraţilor Ifrim şi Ştefan”[1063].

1774, iulie 5: Satul **Pocriaca**, ocolul Crasnei, după recensământul lui Rumeanţev[1064], avea următorii: **Bucucaşi:** Proca sin (fiul) lui Andrei / Timofti brat (frate) lui / Vasile Drăgan / Gheorghi Bogdaprosti / Pascal fratele lui / Vasile fratele lui / Ştefan fratele lui / Toader Liancă /

[1061] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 145, p. 142

[1062] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 239, p. 188

[1063] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XXIII, Iaşi 1895, pp. 204-208

[1064] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, pp. 222, 223

Ion Burcă. // **Podarii:** Irimie Cumpănă / Apostol Trancă / Gheorghiţă Manciul / Alexandru zet (ginere) lui Ion Burcă / Andriuţă Bogdaprosti / Vasile Lăpuşnian / Pintelei nepot lui Andriuţă / Ipatii / Ioniţă Timoftii / Apostol Trancă / Gheorghi Manciul. // **Ruptaşi:** Ioniţă Bogdaprosti / Năstasă Bogdaprosti / Mihaiu fiul lui. // **Preoţi:** Popa Grigori. // **Diaconi:** Neculai, diaconul.

1901: „**Pocreaca**, sat în partea de sud-vest a comunei Poiana Cârnului, plasa Crasna, judeţul Vaslui, așezat în valea pârâului Pocreaca, pe o suprafață de 701 hectare și cu o populație de 120 familii sau 643 suflete. Locuitorii sunt vechi răzeși, care se ocupă cu agricultura, creșterea vitelor, cultura viilor și a livezilor. Are o biserică, zidită la 1853, în locul alteia vechi, deservită de I preot și 2 eclesiarhi; o școală, înființată la 1865, cu local bun, zidit din piatră, frecventată de 60 elevi; 2 mori de apă și o cârciumă. Vite: 402 vite mari cornute, 500 oi, 82 cai, 50 capre și 150 râmători. Locuitorii posedă: 40 pluguri și 80 care cu boi; 10 pluguri și 5 căruțe cu cai; 200 stupi cu albine. În marginea satului Pocreaca, pe muchia şi platoul dealului cu acelaşi nume, se văd nişte şanţuri largi, în care s-au găsit gloanţe, bucăţi de cărămizi, hârburi foarte groase, de diferite forme, şi monede. Locuitorii numesc locul unde sunt aceste şanţuri Cetatea”[1065].

[1065] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul IV, Bucureşti 1901, p. 782

POCRIŞENI

(Orhei, Moldova).

1677, martie **20**: Donosie, feciorul lui Dumitraşcu Portărescul din **Trebujeni**, nepotul Irimiei medelnicer, strănepot lui Golăi logofătul, dăruieşte o moşie naşului său Andrei Mihuleţ, pârcălab de Orhei, „mie părinte, de-au cununat părinţii dumnealui pe părinţii mei şi dumnealui m-a botezat şi m-a cununat… Şi fiind eu rămas de fraţii mei, care au fost şi dumnealui ca nişte fraţi, şi având eu o parte de ocină în Trebujeni, cumpărată de la fratele meu Crăciun, care parte a fost a lui zestre de la neanea al nostru Dumitraşcu, şi o parte de ocină ce a fost cumpărată de Crăciun, cu mine împreună, şi cu surorile mele Arsenia şi Gherghina de la Antemia, fata lui Constantin, unchiul, am socotit cu toţi fraţii şi cumnaţii, cu surorile ce sunt, şi l-am luat pe dumnealui frate în locul lui Crăciun, frăţâne-meu, şi i-am dat dumnealui partea lui Crăciun… Şi când am făcut acest zapis fost-au toţi cumnaţii mei, şi veri primari, şi nepoţi, anume Guruţă cumnatu-meu şi soru-mea Arsenia, Gherghina, nepoţii mei Gheorghe, Gligore, Caidac şi Nechifor, feciorii Mircei… şi mărturii anume Neculai Donici clucerul cel mare, Constantin ce-a fost cllucer mare, Gavril Donici pârcălab de **Orhei**, Loghin ce-a fost pârcălab, Ştefan spătarul, Neculai postelnicul, feciorii lui Constantin clucerul, Doroftei preotul de **Peştera**, Tănase şoltuzul de târgul **Orhei**, Ursul, vornicul de **Peştera**, Sema ce-a fost vornic, Gligoraş feciorul lui Artenie de Fălciu**,** Albul Maremance, Gligoraş Sauca

şi Luchian de **Peştera**, Maftei Pârţă de **Zamcioci**, Vasile Hodoroge ce-a fost vătav de hânsari, Lupul Ciupag ce-a fost vătav, Iordachi, Savin şi Arsenie de **Pocrişăni**, Bobeică şi Vlasie de **Cotelneci**, Ştefan Ciurlenco de **Peştera** şi mulţi oameni buni s-au prilejit”[1066].

POCŞEŞTI

(sau Popşeşti, comuna Teleşeu, raionul Orhei, Moldova).

1500: Întărit de Ştefan voievod fraţilor Duma Popşescul şi Manea, care cumpără, cu 22 zloţi tătăreşti, de la Iacob, Crestina şi Anuşca, fiii gramaticului Mihail Oţel, „o selişte pe Lopatna, anume Lopatna de Jos, la gura Lopatnei”[1067]. Hotarul, din veac.

1640, martie 11: Porunca dată de Vasile Lupu voievod lui Ionaşcu Rusul, pârcălabul Orheiului, „ca să ai a da zi lui Gavril Stencu din **Tulbureşti** şi Petrii de **Sămănauca**, şi altor răzeşi ai lor din Tulbureşti, cu Necoară Nistre de **Martineşti**, Vasile şi Ştefan din **Pocşăşti**, pentru că se jăluiesc Necoară, Vasile şi Ştefan că au strâmbătate pentru heleşteul din Pocşăşti”[1068].

1646, mai 13: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Vasile din Popşeşti, care cumpără, cu 40 taleri, de la Nas-

---

[1066] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 139, pp. 138, 139

[1067] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 250, p. 449-451

[1068] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 75, pp. 80, 81

tasia, fiica Varvarei din Popşeşti, „a sa dreaptă ocină şi moşie din **Popşeşti** (sau Pocşeşti, comuna Donici, raionul Orhei, Moldova), ce este în ţinutul Orhei, toată partea mamei sale Varvara, din vatra satului, din câmp, din apă şi din tot venitul”[1069].

1647, ianuarie 18: Întărit de Vasile Lupu voievod diacului Vasile Grozav şi femeii lui Anisia, care cumpără, „pentru un cal bun, preţuit în 50 de taleri”, de la Sora, fata Anghelinei, feciorul ei Bradul, şi nepotul Cozma din satul **Crăsteştii**, „toată partea Anghelinei din satul **Popşăştii** şi din **Lopatna**, din jumătate de sat, a patra parte, ce-i în ţinutul Orheiului, din vatra satului, din câmp şi din tot venitul”[1070].

1669, septembrie: Aniţa Hânculiasă, nepoata lui Petriman şi a lui Mihăilă, strănepoată lui Marcu Mâra din **Mireşti**, care s-a tras din Hârcea vornicul, împreună cu feciorii ei Mârza, Gavril, Păvălache şi Rucsanda, şi cu nepoţii ei Ilii Tâmbur şi Mihălachi Tâmbur vând vătafului de aprozi Pătraşcu Iordăchelea şi jupânesei Safta moşiile „ce au avut de la moşii lor, ce sunt în ţinutul Iaşului peste Prut, întâiaşi dată anume **Corneştii** de sub Codru… a treia parte de sat, şi **Bumbăteştii** cu iaz, iarăşi a treia parte de sat, şi **Hârceştii** pe Cula, sub Codrul Botnii… cu trei vaduri de moară în Ichil, în Cula şi în Târnuşa, iarăşi în ţinutul Eşului, cu iaz, a treia parte de sat şi **Dumbrăviţa** tij (la fel) în capul ţinutului Eşii, iarăşi a treia parte, şi **Verdăşănii** pe Vladnic, a treia parte de sat, şi **Osămzănii** (Osinceni), în ţinutul Orheiului, iarăşi a treia

---

[1069] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 372, pp. 315, 316

[1070] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 83, pp. 87, 88

parte de sat, şi **Copăcenii** din ţinutul Orheiului, pe Ciuluc şi pe Răut, a treia parte de sat, care acele moşii îmblă câte în trei bătrâni şi întru şapte au câte un bătrân, care bătrânul lor se cheamă bătrânul Petriman, fecior lui Marcu Mâra din Mireşti, care s-a tras din Hârce vornicul, de şi-au scos şi Hârceştilor nume pe numele lui Hârceştii, într-unele hotare este de pe moaşa (bunica) lor şi într-altele de pe moşul (bunicul) lor Petriman. / Aşinjderi, am mai vândut Iordăchelii jumătăţi de sat din **Mireşti**, stâlpită aleasă, în **Brătuleni**, iar în ţinutul Eşului, care este iarăşi de pe Marcu Mâra, însă în celelalte hotare îmbşă câte în patru bătrâni, iar acum îmblă în trei, că au fost patru fraţi cu Măicanu, şi l-au plătit cei trei fraţi de la turci şi acum se împarte în trei părţi… / Şi plata s-a făcut deplin în mână, bani gata 328 galbeni ungureşti şi venetici de aur, 8 boi într-ales, 6 vaci cu viţei. / Deosebil de aceste moşii, soacra lor Aniţa, împreună cu feciorii şi nepoţii ei, ci Irimia Guţul şi soţia lui Stratona… având şi ei părţi de moşii şi de la părinţii lor, anume **Băcşănii** peste Prut, la capul ţinutului Eşii, a treia parte de sat, şi **Ialovenii**, în ţinutul Lăpuşnei, pe Işnovăţ, şi **Crâsteştii**, iarăşi la ţinutul Lăpuşnei, şi **Pocşăştii** pe Ichil, în ţinutul Orhei, în tuspatru moşiile acelea are câte un bătrân, cu iazuri şi cu moară în Cârsteşti şi Ialoveni. Şi Ialovenii şi Poşăştii, trei bătrâni i-au vândut Iordăchelii, drept bani gata 250 bătuţi, iar Băcşănii încă le-au socotit pentru că de multe ori l-au scos de la multe nevoi”[1071].

1774, iunie 5: Satul **Pocşeştii**, ţinutul Orhei-Lăpuşna, ocolul Ichelului, după recensământul lui Ru-

---

[1071] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 92, pp. 118-120

meanţev[1072], avea **toată suma caselor 8**. Scădere rufeturi 1: 1 ruptaş. Rămân birnici 7. / **Birnici:** Grigoraş Adam / Ioniţă al lui Grigoraş Adam / Constandin Şoldan / Gavril Bulat / Constandin Buţă / Năstase fiul lui Miron, dascăl / Terinte Adam. // **Rufeturi:** Toader Adam, ruptaş.

1904: „**Pocşeşti**, sătuc în judeţul Orhei, volosti Cobâlca, aşezat în valea Lopatnei, aproape de gura ei. Are 20 case, cu o populaţie de 192 suflete de ţărani români. Este înconjurată de pădure. Are multe vii”[1073].

POCŞEŞTI

(Poposeşti, azi Pocşeşti, lângă Sârbi, Vrancea)

1626, septembrie 26: Zapisul şătrarului Dumitraşcu Buciumaş şi al jupânese sale Stanca, în care scriu că au „vândut o moară gata de umblă în Gârla Putnei, în sat **Poposeşti** (Pocşeşti, lângă Sârbi, Vrancea) şi cu loc din hotarul satului, din Poposeşti, ce se va alege parte acelei moşii şi alt vad de moară, aşijderea acolo, mai sus de aceasta ce este gata… măriei sale domnului nostru, Io Bărnovschi Movilă voievod… drept 80 galbeni”[1074].

1072 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 440
1073 Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 166
1074 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 127, p. 157

PODRAGA

(comuna Drăguşeni, Botoşani).

1643, martie 23: Ierina, fata lui Isac şi a Tudoscăi, nepoata lui Necorici de Cuzlău, dăruieşte nepotului Manea, „să mă grijească până voi fi vie şi dacă se vor sfârşi zilele să aibă a mă comânda, cum va chibzui cu sufletul său că va fi mai bine… partea mea de ocină de ocină din satul **Cuzlău** (ţinutul Dorohoi, comuna Păltiniş, Botoşani)… şi am avut şi alte moşii în satul **Ocnină** (Ocniţa, raionul Ocniţa, Moldova) şi în **Nelipăuţi** (raionul Hotin, Ucraina). Ci am mai avut două surori şi un frate şi eu am fost a patra. Deci sora mea Sofrana şi cu frate-meu Hudici au vândut în sat în **Ocnină**, şi sora mea Gaftona, în saul **Nelipăuţi**, pe cât s-au aflat părţile noastre, iar mie mi-au lăsat în **Cuzlău**… / Şi am eu şi o fată din trupul meu, anume Annasiia, ci fata mea să n-aibă treabă la ocină, căci m-a adus la mare dosadă. / Şi de se afla şi la altcineva nescari zapise de mine făcute, de înainte vreme, anume la Bobăscul, ce-a ţinut pe soru-mea Sofrana, acel zapis să nu se creadă, căci soru-mea ieşise la vânzare, cum mai sus scrie. Şi au vrut alţi fraţi să-i scoată din sate, ar ea m-a rugat să-i dau voie să vină, să şadă pe partea mea. Iar dacă a murit sora mea, eu iar mi-am luat moşia înapoi, iar Bobăscul s-a dus din sat… / Şi la tocmeala noastră au fost Bălăuţe Udrea or **Pererâtaia** (Pererâta, în Cotu Miculinţi, comuna Coţuşca, Botoşani), Roşca din **Conceşti** (comuna Conceşti, Botoşani), Vasile Turcul, Ionaşco portar şi popa ot **Cuzlău**, popa ot **Podraga** (co-

muna Drăguşeni, Botoşani), Ostahie vornicul or **Lozeni** (comuna Corlăteni, Botoşani), Frânce ot **Şăndreni** (azi Draniţea, raionul Novoseliţa, Ucraina), Ştefan vornicul ot **Criva** şi mulţi oameni buni”[1075].

1644, iunie 25: Ion de **Lăcina** (Lișna, comuna Suharău, Botoșani) mărturisește „cum m-am dat cu limbă de moarte frățâne-meu Vasile, cu jumătate de sat de **Lăcina** și cu e treia parte de heleșteu în baltă, și cu heleșteu întreg la coada bălții, și tot cu tot lui, cât am eu... Și la această danie, ce m-am dat frățâne-meu, am poftit de-au fost popa Ion din **Hudești** (comuna Hudești, Botoșani), duhovnicul meu, popa Pântelei de **Bașeu** (sat lângă Mlenăuți, comuna Hudești, Botoșani), Berchez și Teclăi de **Comănești** (comuna Suharău, Botoșani), Drăgoiu vornicelul de **Podraga** (comuna Drăgușeni, Botoșani) și Ion vornicelul ce a fost la Havaroanile. Însă ocina o am dat cu toți vecinii”[1076].

1901: „**Podriga** sau Podagra, sat pe moşia cu acelaşi nume, comuna Drăgușeni, plasa Bașeul, judeţul Dorohoi, cu 76 familii sau 394 suflete. Proprietatea moșiei este a dlui Grigore Christescu, iar din vechime a fost a mănăstirii Putna din Bucovina, ce a stăpânit-o până la 1785, când s-au vândut bunurile mănăstirești. Sătenii împroprietăriți au 199 hectare 43 ari pământ, iar proprietarul moșiei, 1.660 hectare 53 ari câmp și 3 iazuri, din care cel mai mare este al Sătulului, în suprafață de 7 hectare 16 ari. Pârâul Podriga trece pe moșie. Hotarele

---

[1075] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 55, pp. 61, 62

[1076] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 357, p. 345

moșiei sunt cu: Săveni, Drăgușeni, Ichimeni și Ştiubeieni. Însemnat aici este locul numit Câmpul Războiului”[1077].

PODENI

(aproape de Fereşti, Vaslui).

1618, august 12: Radul Mihnea voievod întăreşte vătahului Petre Cehan, în baza unui zapis de mărturie de la Nădăbaico mare vătah de Vaslui, Leahul hânsărel de **Podeni**, Costea aprod de **Beliţeni**, Ion Neamişul (Nemeş). Popa Costin din **Soleşti**, popa Toader, Cocială aprod şi Tăbuci din **Ştioborăni**, şi Dodul hânsărel din **Fereşti**, părţile de moşie cumpărate de la Erina, fata Turşei, cu 205 taleri de argint, „din partea tatălui ei Turşea, a treia parte din satul **Fereşti**, cu loc de hreble, de vie, de prisacă, cu livezi unde a fost livada lui Pop”… / În baza unui zapis de la Andrei şi Lazăr din **Tătăreni**, Berheci hânsărel, Toader Ţintă şi Crăciun meşter din **Fereşti**, părţile de moşie cumpărate de la Ionaşco Benea, Hoţul, Gheorghie, Dumitru, Mărica, Tudosia şi Pinţa Hilka, drept 53 taleri de argint, „a lor parte de ocină, ce li se va alege, din satul Fereşti”[1078].

1624, martie 26: Întărit de Radul Mihnea voievod marelui vornic de Ţara de Sus Necoară, care obţine uric pentru „jumătate din tot satul **Divicea** (Deviceni, azi Va-

[1077] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul IV, Bucureşti 1901, p. 791
[1078] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Fereştii, Vaslui*, vol. XVI, Iaşi 1926, pp. 30, 31

durile, lângă Poliţeni, Vaslui) din ţinutul Tutova, pe care l-a cumpărat de la Necoară fost spătar, pentru tot satul **Ceucani** (Ciocani, Vaslui) din acel ţinut, cu loc de iazuri şi vaduri de moară pe râul Tutova şi cu vii şi cu case, cumpărat tot de la Necoară spătar şi de la fiii lui pentru 350 taleri bătuţi"; / „satul **Corjouţii** (Corjeuţi, raionul Edineţ, Moldova) din ţinutul Hotin, pe care el l-a luat de la Zaliţchi, pentru 300 ughi roşii şi pentru alte averi şi haine"; / „un vad de moară la gârla Putnei de Jos, la satul **Purceleşti** (Putna, comuna Boloteşti, Vrancea), care este în ţinutul Putna şi l-a cumpărat de la Văscan şi **Ţigăneşti** (lângă Putna, comuna Boloteşti, Vrancea) şi de la Costachi, diac din **Şendreşti** (lângă Făurei, Vrancea), şi de la Scânteie din Purceleşti, şi de la Nistor din **Bătineşti** (comuna Tifeşti, Vrancea), pentru 70 de taleri bătuţi"; / „un loc de prisacă din satul **Rătceşti** (azi Viişoara, comuna Todireşti, Vaslui) din ţinutul Vaslui, cu grădini împrejurul prisăcii, însă cât poate un om să azvârle din mijlocul prisăcii cu toporul în toate părţile, cumpărat de la Vasile Huhulea, pentru 35 taleri bătuţi"; / „o parte de ocină din satul **Cajva** (Cajba, raionul Glodeni, Moldova), în ţinutul Iaşi, şi iarăşi o parte de ocină din satul **Munteni**, care îi sunt dreaptă moştenire, şi altă parte din acelaşi sat Munteni, care se numeşte **Scutaşi** (pe Siret, Neamţ), pe Siret, în ţinutul Neamţ, a treia parte din a şasea parte"; / „un loc de prisacă în satul **Podeni** (sat, Vaslui), în ţinutul Vaslui, pe râul Bârlad"[1079].

1079 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 183, pp. 248-251

1901: „**Podeni**, suburbie a oraşului Bârlad, judeţul Tutova, pe stânga râului Bârladul. Este legată cu oraşul printr-un pod de lemn”[1080].

PODLOGENI

(comuna Ţibucani, Neamţ).

1646, iunie 22: Scrisoarea lui Coste de **Călineşti** (comuna Negri, Bacău) şi a lui Miron din **Ţibucani** (comuna Ţibucani, Neamţ), trimişi de Vasile Lupu voievod să cerceteze „hotarul **Dăvidenilor** (comuna Ţibucani, Neamţ), al **Strâmbilor** (comuna Ţibucani, Neamţ) cu al **Negoeştilor** (comuna Dragomireşti, Neamţ)”, şi au început, urmând semnele din uric, „de unde au început semnele hotarului, de la o movilă săpată în ţărmurile Văii Albe, dinspre Leuteşti, şi acolo au şi piatră pusă de moşii lor. De acolo, am scos trei oameni bătrâni, anume pe Toader Hăţag din **Belceşti** (inclus în Tupilaţi, comuna Tupilaţi, Neamţ), Ionaşco Harţugul din **Totoeşti** (comuna Tupilaţi, Neamţ) şi Tănasie Draciul din **Leuteşti** (comuna Tupilaţi, Neamţ), să ne poarte pe unde spun semnele uricului. De-acolo, ne-a mânat uricul drept în sus, la altă movilă săpată, şi acolo s-a aflat altă piatră pusă de moşii lor, de acolo drept în marginea Dumbrăvii şi în marginea dumbrăvii, iar s-a găsit piatra pusă de moşii lor, din marginea dumbrăvii ne-au mânat semnele uricului drept

[1080] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul IV, Bucureşti 1901, p. 784

în sus, dinspre Totoeşti, în marginea dumbrăvii, la altă movilă săpată, iar Negoeştii au zis: chemaţi, că mai avem alte pietre mai în lăuntrul pădurii. Noi n-am vrut să mergem, dacă n-au spus în uric acele semne… / Şi am pus întăritură robii măriei tale Păcurar, Toader Harcul şi Ursul din **Vereşeni** (Verşeni, comuna Mirosloveşti, Iaşi), Pătrăşcuţă, Pătraşco şi Vasile Borşea din **Mirăslăveşti** (comuna Mirosloveşti, Iaşi), Ion din **Dobruleşti** (lângă Mărgineni, Neamţ), Cârstea din **Borceşti** (Borşeni, comuna Războieni, Neamţ), Gligorie şi Nacul din **Uscaţi** (comuna Războieni, Neamţ), Constantin Holbură şi Vasile din **Ţibucani**, Vasile din **Podlogeni** (comuna Ţibucani, Neamţ) şi alţi mulţi oameni buni şi bătrâni”[1081].

PODOBIŢI

(sat înglobat în Sineşti, comuna Sineşti, Iaşi).

1435, mai 12: Întărit de Ştefan voievod lui Ivaşco Podobitu, care primeşte uric pentru „satul lui la Cârligătură, unde este casa lui... Iar hotarul acestui sat să fie după hotarele vechi, pe unde au folosit din veac”[1082].

1456, februarie 18: Menţionat de Petru voievod, când întăreşte protopopului Ioil şi fiului său Giurgea, gramatic, care primesc uric, pentru „satele anume: Oneşti la Cârligătură, pe amândouă părţile pârâului, şi prisaca pe

---

[1081] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 418, p. 358, 359

[1082] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 140, p. 195

care a întemeiat-o Giurgiu Negru, şi mănăstirea lor, şi loc de prisacă în acelaşi hotar, şi, mai sus, Voroveşti, şi poiana de la Ştefan Roşul, pe care le-a dat-o Ştefan de bunăvoia lui, şi, mai jos, pe acelaşi pârâu, la lazul lui Simion, loc de moară, şi **prisaca lor din dreptul Podobitului, în pădure**, şi Arpăşeştii lui Arpaş, şi, peste Bahlui, la Glodurile de la Movila Mare şi la fântâna lui Berbeniţă un loc din pustie, să-şi întemeieze sat şi fânaţ, şi, pe Şacovăţ, un loc de moară, unde vor putea să-şi facă, şi pe Stavnic, asemenea, şi, deasupra Nistrului, Cunicea, amândouă cuturile, şi Cobâlia, şi Armeni, lângă Suceava, şi seliştea lui Scandal, lângă Roşiori, şi Todereşti ”[1083]. Hotarul, din veac, iar pentru pustii, îndestul.

1620, iunie 15: Varvara, fata Marinei, vinde fraţilor Simion, Vasile şi Toader, drept 9 taleri, „dintru a patra parte de sat **Podobiţi**, care umblă pe patru bătrâni, a cincea parte”[1084].

1625, martie 15: Porunca lui Radul voievod ca vistierul Giurgiu Roşca şi diacul Ştefan din **Podobiţi** să meargă să cerceteze plângerea lui Neaniul pârcălab, Drăguşan diac şi Gheorghiţă Dămian, care „au o selişte de sat, anume **Gemenii**, şi au împresurătură într-acel hotar dinspre **Oneşti** şi dinspre **Scobinţeni**”[1085].

1638, martie 10: Zapisul lui Simion şi Vasile de **Pleşeşti** (comuna Popeşti, Iaşi), Gligorcea Horaico şi Nacul de **Obrejiani** (Obrejeni, comuna Popeşti, Iaşi), Ionaşco Feştilă, Iftimie şi Munteanul de **Podobiţi** (comuna

[1083] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 56, pp. 81-83

[1084] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 18

[1085] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 290, p. 360

Sineşti, Iaşi), Moiseiu de **Româneşti** (lângă Târgu Frumos, Iaşi), Coste şi Toader de **Frăteni** (azi Buhoanca, comuna Doljeşti, Neamţ), în care mărturisesc „cum a mărturisit către noi Gheorghe de **Podobiţi** c-a vândut un loc de prisacă, ce este în rediul de deasupra satului Podobiţi, în pădure… lui Dumitru şi femeii sale, ce au fost de sat de **Sineşti** (comuna Sineşti, Iaşi), drept 12 taleri”[1086].

1640: Mărica dăruieşte lui Vasile de **Pleşeşti** partea ce i-a fost dăruită de unchiul ei Cozma „ce-i la **Podobiţă**… dinaintea lui Ursu, Vasile, Coste şi Iftimie din Podobiţi, Gligorie şi Simion din Storneşti şi Pintilie ot Tomeşti”[1087].

1647, iulie 24: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Ionaşco şi Vasile, feciorii lui Feştilă, cumnatul lui Isac, care cumpără, cu 10 galbeni, de la Mihăilă sin (fiu) Sofronii, nepot lui Simion, „din a patra parte, a şasea parte din satul **Podobiţii**, din vatra satului, din câmp, din ţarină, din apă şi din pădure”, partea cumpărată de tatăl lor Ştefan Feştilă, cu 30 taleri de argint, de la Pătraţco Roşca „din acelaşi sat Podobiţi, din jumătate de sat, a şasea parte; de la Cobâlianul, fecior Elenei, drept 60 taleri de argint, din a patra parte, a şasea parte şi, drept 8 taleri bătuţi, de la Ilinca, fata lui Bârlad… cât se va alege partea lui Bârlad, tatăl Ilinchii”[1088].

1649, martie 1: Vasile, feciorul Andreicăi, nepotul Orcei din satul **Podobiţi**, vinde jupânului Isaico, drept 16 ughi (ducaţi ungureşti), părţile părinţilor lui din „satul Podobiţi, ce se va alege din jumătate de sat, din a treia

---

[1086] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 268, pp. 249, 250

[1087] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 19

[1088] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 19

parte, a patra parte… dinaintea diaconului Pavăl ot Iurghiceni şi Iftimie Bota ot Podobiţi”[1089].

1671, mai 2: Tănase şi Irina, feciorii lui Toader Grămadă din satul **Frăteni**, nepoţii Palagăi, vând logofătului Gorovei, drept 12 lei bătuţi, „partea tătăne-nostru, lui Grămadă, ce se va alege din satul **Podobiţi**, din vatra satului şi din ţarină… dinaintea lui Darie şi Dumitraşco de Podobiţi”[1090].

1673, iunie 8: Carte de împuternicire, dată de Ştefan Petru voievod logofătului Gorovei, ca „să fie tare şi puternic a lua de-a zecea de la cine va fi arat în hotarul **Podobiţilor**, pe jumătate de sat, ce este lui dreaptă cumpărătură”[1091].

1681, ianuarie 9: Chiriac, feciorul Moisăi de **Podobiţi**, vinde cămăraşului Dumitraşco, ginerele lui Gorovei, drept 15 lei bani gata, ocina sa „din sat de Podobiţi, jumătate de sat, ce umblă în trei moşi, şi din al treilea moş, din jumătate de moş, a patra parte, care a fost a lui Moisă”[1092].

1681, ianuarie 15: Gligorie Grosul şi Lupaşco, fecior Anei Grămădoae de **Frăteni**, nepoţi lui Răzmeriţă de vistierie, drept 28 lei bătuţi, „fratelui nostru, lui Dumitrachi de **Scorţăşti**, feciorul lui Ştefan pârcălabul, ocina lor de „pe hotarul **Podobiţilor**, la piscul Plopului, o prisacă, care prisacă a fost a tatălui nostru Toader Grămadă din Frăteni”[1093].

1682, martie 3: Fraţii Alecsa şi Samson dau zapis

[1089] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 19
[1090] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 19
[1091] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 19
[1092] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 20
[1093] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 20

vărului lor Ion Liahul din **Rădeni** „precum, când au fost acei în Ţara Muntenească, cu noi, a avut Ion Liahul 21 chile de mei şi 9 chile de orz… Deci au venit, astă-toamnă, ca să-şi vândă pâinea. Deci noi am vândut-o, precum a fost preţul, 30 lei, şi cu banii ne-am plătit nevoile noastre aici şi am făcut ce am ştiut cu banii. Acum, dacă a venit feciorul la bani ori pâine, n-am avut nici bani, nici pâine. Şi-i dăm lui Ion Liahul moşia de la **Rădeni** şi de la **Podobiţi**, a patra parte, toată”[1094].

1682, aprilie 4: Ion Liahul, fecior Roşcăi, luând bani de ca Dumitraşco, pârcălabul de Târgu Frumos, zălogeşte cu „partea sa de moşie de **Podobiţi**”[1095].

1683, noiembrie 22: Vasile de **Rădeni** şi fraţii săi Istrati, Gavril, Gaftona şi Tudosca, feciori Ilenei, fetei lui Băsărab, nepoţi Măricăi şi Titienii, vând, drept 15 lei, pârcălabului Dumitraşco, „toată partea lor de moşie şi a mătuşii lor Titiana, care le e cumpărătură de la mătuşa Titiana, şi partea Măricăi, care a rămas la mâna lor, părţi care se fac din sat de **Podobiţi**, ţinutul Cârligăturii… dinaintea lui Dumitrachi de Pleşeşti, Toader de Podobiţi şi Vasile călăraşul de Podobiţi”[1096].

1684: Feciorii lui Gheorghe – Ionaşco şi soră-sa Mărica „n-au vrut să dea bani, plătind 16 ughi (ducaţi ungureşti), răscumpără de la Samson, Nastasia, Chiriac şi Vasile „o parte de ocină ce a fost cumpărat în satul **Podobiţi** Isac, de la Vasile, feciorul Andreicăi… dinaintea lui Iftimie, Coste şi Toader de Podobiţi”[1097].

1685, aprilie 6: Aniţa şi Acsenia, fetele Nastasiei

[1094] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 20
[1095] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 20
[1096] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 21
[1097] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 21

Săvoaei, nepoatele lui Gheorghe Borce, vând cămăraşului Dumitraşco sin (fiu) Enachi medelnicerul, drept 8 lei bătuţi, „moşia din satul **Podobiţi**, din vatra satului, din câmp, din ţarină, din poieni, din delniţă de fânaţe, din săcături, din livezi de pomi”[1098].

1685: „Atunci au ars leşii şi tătarii multe curţi boiereşti, la ţară şi la **Iaşi**. Ars-au în **Lungani**, în **Obrejeni**, în **Popi** (Popeşti), în **Doroşcani**, la Leca, în **Podobiţi**, în **Brăeşti**, în **Prigoreni**, în **Găneşti**… tot curţi şindilite boiereşti au ars atunci”[1099].

1686, ianuarie 16: Simion, feciorul Măricăi, nepotul lui Ioniţă, şi nepoata sa Antemia, fata lui Strătulat Muşat şi a Mariei, fata lui Ionuţ, vând, drept 9 lei bătuţi, cămăraşului Dumitraşco partea lor „din satul **Podobiţi**”[1100].

1686, martie 1: Tudosie, feciorul Aniţei, nepotul Măricăi Munteniţei din satul **Podobiţi**, vând cămăraşului Dumitraşco, feciorul lui Enachi clucerul, drept 15 lei, „toată partea de ocină din satul **Podobiţi** ce am eu de pe mama mea Aniţa”[1101].

1687, februarie 22: Sofronia, fata lui Constantin Coste din satul Podobiţi, vara lui Simion Moişi şi a lui Vasile Moişi, vinde cămăraşului Dumitraşco, drept 8 lei bătuţi, „moşia de pe tatăl său Constantin Coste din satul **Podobiţi**”[1102].

1692, aprilie 15: Cartea lui Constantin Cantemir voievod, prin care dă de ştire „pentru Ştefan, feciorul lui

---

[1098] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 21
[1099] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 21
[1100] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 21
[1101] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 21
[1102] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 22

Darie de **Podobiţi**, care, fiind om de ţară şi de acest pământ, el s-a sculat şi s-a dus în Ţara Leşască şi, ducându-se în Ţara Leşască, nu s-a aşezat acolo şi să se hrănească cu slujba şi cu dreptate. / Întâmplându-se venirea craiului Leşesc în ţară, trecând la Bugeag, el însuşi de obuz şi de slujba sa nu s-a ţinut, ci a venit la megieşii săi şi primprejurul ocinilor sale şi a făcut mult tâlhuşag şi supărare creştinilor şi megieşilor săi. / Aflatu-s-a, cu bună adeverinţă, cum a slobozit şi foc la casele credinciosului nostru boier Panaiotachi, sulgerul cel mare, de la **Obrejeni**, şi i-a ars casele de la Obrejeni, făcute cu multă cheltuială, fără alte pagube ce i-a făcut. / Pentru aceea, făcând sulgerul jalobă… ce i-a făcut din bucate, că venind Ştefan, cu trei-patru sute de oameni din obuz, a stricat 800 de clăi de pâine mare şi 30 de stupi, şi două poloboace de miere, şi grădini, şi altă tot ce-a aflat primprejur… / Alta, Ştefan fiind de acest pământ şi pământul acesta fiind asuprit de mult greu şi porunci împărăteşti, şi Ştefan nevrând să stea şi el, cu alţi pământeni, în ţară, să tragă greul şi nevoia ţării, ci, ducându-se prin alte ţări străine şi încă făcându-se duşman pământului său şi megieşilor săi, făcându-le tâlhuşag şi pagube… domnia mea dăm ocinile din ţară ale lui Ştefan, jumătate de sat de **Blândeşti** pe Jijia, mai jos de Romaşcel, şi din satul **Podobiţi**, partea câtă i se va alege lui Ştefan feciorul lui Darie, ca să fie sulgerului Panaiotachi”[1103].

1695, iunie 15: Doamna Anastasia a răposatului Duca vodă dăruieşte Mitropoliei Moldovei „un loc de prisacă, la ţinutul Cârligăturii, în hotarul **Podobiţilor**, lângă dumul mare de merge la Buda (sat în comuna

---

[1103] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 22

Brăeşti, Iaşi), dinspre soare-răsare, care prisacă a fost a Ilenei, femeia lui Ştefan Roşca, fata lui Băsărab, şi a fost vândut Ileana unui pribeag, iar pribeagul o au vândut lui Cornaschie, pisarul leşesc, şi, pierind Cornaschi pisarul de Timuş, a căzut acea prisacă pe seama domniei lui Gheorghe Ştefan voievod, care a miluit cu acea prisacă pe Grumezea armaşul. Avut-a mătuşa mea Alexandra a doua căsătorie după Necula vistiernicul; când a fost la domnie răposatul Dabija vodă, scornit-a Ileana, femeia lui Ştefan Roşca, fata lui Băsărab, zicând cum ţinw Necula vistierul acea prisacă cu împresurare. Divanul a aflat că îmblă Ileana fără treabă, scornind pâră, căci ea a vândut acea prisacă"[1104].

1704, februarie 17: Pavel sin (fiu) Mălancăi, nepot de soră lui Darie din Podobiţi, vinde fostului mare sulger Dumitraşco, „din satul **Podobiţi**, din partea moşului (bunicul) său Udrea, din jumătate de sat, din trei bătrâni ce îmblă, din al treilea bătrân jumătate de parte, partea sa"[1105].

1707, februarie 14: Zapisul Alecsandrei Zamfiroae, dat la mâna ginerelui său Iftimie, căruia i-a dat pe nepoată-sa Maria, în care mărturiseşte că „s-a socotit cu frate-său Ştefan şi i-a dat o parte de moşie din satul **Podobiţi**, iar la alte părţi să n-aibă treabă"[1106].

1714, iulie 8: Carte de împuternicire, dată de Nicolae Alexandru voievod vornicului de gloată Grigoraş Cucoranul, ca „să-şi stăpânească partea de moşie din satul **Pleşeşti** ce are de de pe socrul său Ignat, diaconul de **Moimeşti**, şi partea de **Podobiţi**¸câtă i se va alege şi să

[1104] Buletinul *„Ioan Neculce"*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 22
[1105] Buletinul *„Ioan Neculce"*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 23
[1106] Buletinul *„Ioan Neculce"*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 23

aibă a lua de-a zecea"[1107].

1715, august 17: Zapisul fostului mare căpitan Iftimie zet (ginere) popii Chişcă, în care mărturiseşte că, „fiind dator unui neguţător turc, anume Husuin, cu nişte miere şi strigându-mă, la vremea mierii, de miere şi neavând eu miere să-i dau, am căzut după dumnealui Cârstian, de a dat acea miere pentru mine, în preţ de 19 lei bătuţi, şi eu i-am dat zălog partea de ocină ce am în **Podobiţi** de la socrii mei"[1108].

1715, septembrie 6: Carte de împuternicire, dată de Nicolae Alexandru voievod lui Iftimie, ca „să-şi ţinăşi să-şi stăpânească partea de moşie din satul **Podobiţi** ce are de la socrii lui, de la Alecsandra Zamfiroae şi de la frate-său popa Ştefan"[1109].

1715, noiembrie 7: Zapisul lui Vasile Uricarul, care împrumtă 25 lei de la Cârstian şi pune zălog „partea lui şi a surorii sale Aniţa căpiăniţa din **Podobiţi**, până într-o lună şi, de nu i-om da banii, să-i fie moşie veşnică, în veci"[1110].

1716, august 20: Întărit de Mihail Racoviţă voievod Nastasiei, jupâneasa lui Gligore Cucoran, fata lui Ignat, diaconul de **Moimeşti**, nepoata lui Andrei, strănepoata ursului ot tam (de acolo), care primeşte ispisoc pentru „a treia parte din **Pleşeşti** şi din **Podobiţi**, partea ce i s-a alege"[1111].

1726, aprilie 1: Ispisoc de judecată la de Mihail Racoviţă voievod, după „pâra ce-au avut Gavrilaş şi Ena-

---

[1107] Buletinul *„Ioan Neculce"*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 23
[1108] Buletinul *„Ioan Neculce"*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 23
[1109] Buletinul *„Ioan Neculce"*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 23
[1110] Buletinul *„Ioan Neculce"*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 23
[1111] Buletinul *„Ioan Neculce"*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 23

chi vameşul, feciorii lui Dumitraşco sulgerul de Podobiţi, cu Cârrstian siimane, pentru o parte de moşie din satul **Podobiţi**… care a fost a lui Iftimie căpitan, pusă zălog la Cârstian siimanul, drept 19 lei… Cârstian arată că mai dăduse şi doi boi, iarăşi drept 19 lei, ca să fie moşia vândută de istov, iar feciorii lui Dumitraşco nu ştiu nimic de acei boi… Şi s-a pus zi lui Cârstian, până în 4 săptămâni, să lipsească de acolo, de acel loc”[1112].

1735, iunie 9: Nastasiei, jupâneasa lui Gligore Cucoran, fata lui Ignat, diaconul de **Moimeşti**, nepoata lui Andrei, strănepoata ursului ot tam (de acolo), vinde neguţătorului Lupaşco Tudori, drept 45 lei, „moşia de la părinţi din satul **Pleşeşti** şi părţile din **Podobiţi**, partea ce i s-ar alege”[1113].

1759, februarie 10: „În urma unui schimb de moşii şi părţi de moşii, **Onicicanii** trec, împreună cu **Sineştii** şi **Podobiţii**, în stăpânirea Mitropoliei Moldovei”[1114].

1766, iulie 31: Carte de împuternicire, dată de Grigore Alexandru Ghica voievod Ursului croitor, ginerele lui Ion Zugrav, „să stăpânească şi să dijmuiască partea lui de moşie din **Podobiţi**, de la Ion Zugrav, şi să ia a zecea”[1115].

1773, septebrie 10: Carte de împuternicire, dată de Divanul Cnejiei Moldovei Mariei, femeia Ursului croitor, nepoată lui Vasile uricar din Iaşi, „să aibă a stăpâni şi a dijmui, luându-şi obişnuitul adet de pe moşia **Podobiţi**”[1116].

[1112] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, pp. 23, 24
[1113] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, pp. 23, 24
[1114] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 4
[1115] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 25
[1116] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 25

1774, ianuarie 12: Maria, femeia Ursului croitor, fata lui Ion Zugrav, nepoată lui Vasile uricar din Iaşi, vinde mănăstirii Putna, drept 50 lei, „partea ei din **Podobiţi**, de la unchiul ei Vasile uricar, afară de partea Catrinei Enăchioaei, ce a dat-o mai dinainte danie mănăstirii Putna"… / În urma acestui fapt, satul Podobiţi se risipeşte şi nu e trecut nici măcar ca Condica liuzilor din 1803, nici în catagrafiile din 1820 şi 1831"[1117].

PODOLENI

(de Sus şi de Jos, comuna Cozmeşti, Iaşi).

1439, iulie 2: Menţionat de Ilie şi Ştefan voievozi, atunci când întăreşte acestui „adevărat protopop Iuga şi fiului său, Mihail", care primesc uric pentru „satele anume: Buciumenii, pe Şumuz, unde este casa lor, şi, pe Răut, Cozareuţi, şi, mai jos, la gura Ohrincei, şi cu prisăcile şi cu grădina de la Nistru, oricâte ascultă de aceste sate, şi peste Prut, **în dreptul Podolenilor, amândouă cuturile**, şi, sub bucovină, Jigărenii, amândouă judeciile, şi unde a fost Mihail Colici, şi, pe Strâmba, unde a fost Barbă Stan, amândouă părţile, şi mai jos, un loc, anume Străminoasa, şi unde este Bălan şi Mihnea de la Bahnă, şi la gura Studeneţului, unde au fost Temeşeştii, amândouă cuturile; iar privilegiul lui Stan Poiană să nu aibă câştig asupra acestui privilegiu al nostru niciodată, în veci; şi Mânzaţii, unde este Toder… Iar hotarul tuturor

[1117] Buletinul *„Ioan Neculce"*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 25

acestor sate să fie cu toate hotarele lor vechi, pe unde au folosit din veac”[1118].

1445, iulie 15: Menţionat de Ştefan voievod, când întărea logofătului Oancea „satele anume: Procopeni, pe Răut, şi, peste Prut, în dreptul Podolenilor, unde este Călugăriţa şi unde este Oanţa, şi, lângă Şumuz, Bezhaci, şi, pe Suceava, Satul Mare… Şi încă i-am dat, pe Voinova, jumătate din satul unde este Paşcă vătăman”[1119]. Hotarele, cele vechi, folosite din veac.

1636, august 12: Zapisul lui Neamiul vornic şi al boierilor „prilejiţi la acest hotar”, Gheorghe Roşca şi Strătulat vornic de gloată, trimisul lui Vasile Lupu voievod să stâlpească, după semnele din uric, moşia lui Dumitru Buhuş, de la **Bohotin**. „Şi oameni care au fost, anume Toma prisăcarul Hăbăşascăi, Toader Păşco de **Coropceni** (comuna Ciorteşti, Iaşi), Rusul, Pavăl şi Bălan de **Cozmeşti** (comuna Cozmeşti, Iaşi), Ifrim de la prisaca căminarului, Gligorie Budzea vânătorul, Macovei, Blaca şi Simon – vânători, Pătraşco Mândzul, Tărnovschi, Ionaşci Vlădiceanul, Ion şi Vicol de **Oneşti** (Unceşti, comuna Zăpodeni, Vaslui), Vicol şi Râşco de **Băneşti** (Buneşti, comuna Buneşti-Avereşti, Vaslui), Andonie, Gavril, Necoară, Gligorie şi Andronic de **Grozeşti** (comuna Grozeşti, Iaşi), Hilip de **Poponeţi** (sat în braniştea Bohotin, Iaşi), Ştefan Faurul şi Trofin de **Trăisteni** (?), Simion de **Ţoţorea** (Ţuţora, comuna Ţuţora, Iaşi), Ursul, Zbiroae, Toader şi Ipatie de **Slobodzia** (Slobozia Zberoaei sau Zberoaia, comuna Bălăureşti, raionul Nisporeni,

---

[1118] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 196, pp. 276-278

[1119] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 255, pp. 360, 361

Moldova), au arătat pe unde au fost semnele uricului… şi dintr-acele semne, mai este loc de branişte de hotarul Măriei Domniei Tale, până la hotarul **Podolenilor** (de Sus şi de Jos, comuna Cozmeşti, Iaşi) şi până unde le spune hotarul Bohotin… Şi s-au ales dinte aceşti oameni Toma cel bătrân de la prisaca Hăbăşascăi, Toader Paşco cel bătrân de Coropceni, Rusul din Cozmeşti, Ifrim cel bătrân de la prisaca căăminarului, Gligorie Budzea şi Macovei – vânătorii, care au zis, cu sufletele lor, că ajunge hotarul Podolenilor până în zarea Dealului Bohotinului; mai jos nu se coboară… Iar cum s-au jeluit Podolenii înaintea Domniei Tale, n-a fost luat vistiernicul Buhuş nimic din hotarul Podolenilor, numai cât au scris în uric”[1120].

1637, octombrie 17: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce s-au pârât de faţă marele spătar Grigore Ureche cu Savin Prăjescul, Dumitraşco Şoldan şi toate celelalte „rude ale răposatului Balica fost hatman, „pentru satul **Podoleni** pe Prut, ce este în ţinutul Fălciu, spunând Ureche mare spătar că acel sat Podolenii este dreaptă ocină a nepotului său Nicolae Ureche. Şi a arătat uric de danie de la Petru voievod lui Andrei hatman, bunicul lui. Iar neamurile lui Balica au arătat uric de danie de la Ieremia Moghilă voievod lui Balica hatman. Deci domnia mea am judecat după legea ţării şi am aflat că se cuvine să stăpânească acel sat Podolenii Ureche spătar şi nepotul său Nicolai Ureche, nepoţii lui Andrei hatmanul, pentru că au avut prima danie”[1121].

1120 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 476, pp. 535, 536

1121 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 201, pp. 184, 185

1638, octombrie 20: Porunca dată de Vasile Lupu voievod lui Ivol şi Ion din **Ghermăneşti** (comuna Drânceni, Vaslui), să meargă „la sat la **Bărboşi** (comuna Cozmeşti, Iaşi) şi să socotiţi cu oameni buni, să alegeţi hotarul Bărboşilor dinspre **Podoleni** (comuna Cozmeşti, Iaşi), pe unde vor spune dresele lui Vlad şi Macsin cele bătrâne în semne. Şi dacă veţi alege, să le puneţi stâlpi, pe unde vor spune în drese semnele cele bătrâne, pentru că s-au pârât în faţa domniei mele Vlad cu Ureche spătarul, zicând Vlad că-i împresoară hotarul dinspre Podoleni”[1122].

1640, august 8: Zapisul lui Anton, Chirila şi Gheorghiţă, care mărturisesc „cu sufletele noastre şi cu al nostru Dumnezeu cum am auzit noi chemând Vlad pe Ionaşco Cireş, pe Toma, pe Dragosin şi pe alţi răzeşi ai lui să meargă, să stea la pâră, căci i s-au fost împresurat de **Podoleni** o bucată de loc. Deci ei s-au apărat şi au zis că nu le trebuie că o-nghite Dorol, ci să îmble el să o scoată şi să cheltuiască şi să hrănească. Iar noi ne-am lepădat de acel loc, să n-avem nici o reabă. De se va face vreo moarte sau altă nevoie, la noi să nu vii, iar tu să dai seamă”[1123].

1901: „**Podoleni**, comună rurală în partea de nord-vest a plășii Podoleni, judeţul Fălciu, formată din două sate: Podoleni de Jos şi Podoleni de Sus, cu o suprafață de 1.952 hectare 9 ari și o populaţie de 426 familii sau 1.423 suflete, din care 260 contribuabili. Are o şcoală și 2 biserici. Proprietatea moșiei este a statului, pendinte de

[1122] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 488 p. 457

[1123] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 414, p. 422

domeniul Ghermănești. Prin comună trec pâraiele Moșna şi Podoleni. Sunt 39 hectare vie. / **Podoleni de Jos**, sat în partea de sud a comunei Podoleni, la 500 m de satul de reședință, Podoleni de Sus, cam pe coasta dealului Rotarul, pe o suprafață de 473 hectare 49 ari, din care 74 hectare şi 65 ari vatra satului, iar restul, pământul de cultură al locuitorilor. Are o populaţie de 125 familii sau 417 suflete, din care 100 contribuabili; o biserică, prefăcută la 1871, în locul alteia vechi, care a ars. / **Podoleni de Sus**, sat în partea de nord a comunei Podoleni, situat între dealurile Rotarul şi Ciurla, pe o suprafață de 1.046 hectare 93 ari, din care 151 hectare 81 ari vatra satului, iar restul, pământ de cultură al locuitorilor, cu o populație de 301 familii sau 956 suflete. Este reședința comunei. Are o școală, înființată la 1864, frecventată de 34 elevi; o biserică, făcută la 1871, deservită de 1 preot și 2 cântăreți. Proprietatea moșiei este a statului; face parte din domeniul Ghermăneşti, care cuprinde moşiile: Moșna, Cozmeşti, Podoleni și Ghermănești, foste ale mănăstirii Fistici din judeţul Vaslui. Prin sat trece pârâul Podoleni”[1124].

PODOLENI

(sat, Vaslui).

1624, martie 24: Întărit de Radul Mihnea voievod mănăstirii Solca, care primeşte uric pentru, pe lângă satele din ocolul Bădeuţilor (Bădeuţii, Drăgăneştii, Câr-

1124 Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul IV, Bucureşti 1901, pp. 790, 791

neceştii, Vancicăuţi, Pârlişani), „care sate au fost toate domneşti şi s-au numit de ocolul Badeuţi şi nu sunt de nici o trebuinţă pentru domnie", şi alte sate sucevene (Ciorsaci, Broşteni, Stupca, Lămăşeni), „două sate, **Monastirenii** (Mănăstireni, Botoşani) şi **Costeştii** (Costeşti, Botoşani) şi cu mori pe Siret, care au fost ascultătoare de ocolul Botoşanilor… un sat, anume **Iubăneştii** (Ibăneşti, Botoşani), din ţinutul Dorohoi, cu iazuri şi cu mori, care sat a fost mai înainte ascultător de ocolul Dorohoi smuls de acolo Isac Balica hatman, în zilele sale, şi l-a luat, iar apoi l-a pierdut în hiclenie, când a venit cu sabie şi cu mulţime de leşi asupra ţării aceştia şi asupra lui Ştefan voievod… / un sat anume **Dumenii** (Dumeni, Botoşani), în acelaşi ţinut, care sat mai înainte a fost al lui Isac Balica hatman şi l-a alipit la ocolul **Căcăcianilor** (sat pe Cracău, Neamţ), iar apoi l-a pierdut în hiclenie, când s-a ridicat cu Costantin voievod asupra lui Ştefan voievod şi asupra sceptrului cinstitului împărat… / două sate, anume **Lozna** (comuna Dersca, Botoşani) şi **Călineştii** (judeţul Suceava), ce sunt în ţinutul Suceava, care sate au fost mai înainte ale lui Vasile Stroici şi le-a pierdut în hiclenie, când a venit cu sabie şi foc asupra ţării acesteia şi asupra lui Ştefan voievod, cu mare mulţime de leşi şi cazaci… / un sat, anume **Stroieştii** (comuna Lunca, Botoşani), ce este în ţinutul Hârlău, care sat a fost mai înainte domnesc… / un sat, anume **Slobozia** (comuna Slobozia, Iaşi), în ţinutul Roman, lângă Cotnari, pe pârăul Cârjoaie, şi cu mori mai jos de sat, pe acelaşi pârâu… / un sat, anume **Podolenii** (sat, Vaslui), în ţinutul Fălciu, cu tot venitul, care sat a fost drept domnesc şi a mers din mână în mână… / un sat, anume **Ustiia** (comuna Ustiia, judeţul Chişinău, Moldova), în ţinutul Orhei, pe malul Nistrului,

unde cade pârâul Răut în Nistru, şi cu mori în Răut şi în Nistru, care sat a fost ascultător de ocolul Orheiului”[1125].

1668, octombrie 20: Anna Măldăroae şi fiii ei Marcu, Constantin, Alexandra, Antonia, Maria şi Gahia vând paharnicului Ion Racoviţă, drept 40 taleri, „via lui Mardar, la satul **Fereşti**… dinaintea lui Gheorghe de **Fereşti**, Chirilă de **Băliţeni**, Ostahie de **Tătăreani**, Pătraşco de **Popeşti**, Vasile Cogălniceanu vătav, Constantin vataman ot **Podolean**, şi, pe mai mare credinţă, peceţile ne-am pus”[1126].

PODOLENI

(fostul sat Buciuleştii, comuna Podoleni, Neamţ).

1602, februarie 24 : Ispisoc de întăritură de la Ieremia Movilă voievod, după împărţirea moşiilor lui Bucium vornic, între văduva lui Antemia şi feciorul lor lor Grigore Bucium… / Şi s-au venit în partea lui Bucium vornicul „jumătate de sat **Crainici** pe Polocin, satul **Faurii**, cu vad de moară, satul ce se cheamă **Lunca Mare**, cu vad de moară, jumătate de sat **Oteştii**, cu vad de moară în Răcătău, jumătate de sat **Buciuleşti**, cu vad de moară în Bistriţa, jumătate de sat **Găureni** pe Prut, a treia parte de sat **Echimăuţi**, în ţinutul Orheiului, a treia parte de sat **Săharna**, satul **Boşotenii** pe Bistriţa, cu vad de

[1125] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 178, pp. 235-238

[1126] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Fereştii, Vaslui*, vol. XVI, Iaşi 1926, p. 92

moară, a patra parte de sat **Poienile**, la Vaslui, 2 fălci de vii în dealul **Horodiştii**, lângă **Cotnari**, şi o falce de vie la **Zlodiica**… / Şi jupânesei Antemia i s-a venit satul **Năneştii** şi cu hotarul **Ungurenii**, jumătate de sat **Horgeştii** pe Răcătău şi cu vad de moară, a patra parte din sat **Găleşti**, pe pârâul Răcătăul, a patra parte din **Bizigheşti**, cu moară, a patra parte a satului **Poenile**, la Tecuci, jumătate de sat **Voineşti**, a patra parte de sat **Corneştii** de la Cârligătură, a patra parte de sat **Porosălnici**, trei fălci de vie la **Cotnari**, 2 fălci la dealul **Horodiştii**, 1 fălci la **Zlodiica**… / Deci s-au aşezat de bunăvoie”[1127].

1627, aprilie 20: Catastiful satelor marelui logofăt Dumitraşco Ştefan şi ale cneaghinei sale Ziniica, fiica lui Mogâldea vornic: „Satul **Buciuleştii** (azi Podoleni, Neamţ) pe Bistriţa, cu mori şi cu tot hotarul lui, ce este iarăşi în ţinutul Neamţului, fost-a întâi al lui Bucium vornicul. Deci feciorii lui Bucium vornicul, Gligorie şi Vasilie, luat-au 200 de berbeci de la mănăstirea Tazlăului şi au pus chezaş pe părintele meu, Ştefan logofătul, Dumnezeu să-l pomenească, să fie chezaş. Şi au pus zălog acel sat. Apoi n-au plătit ei acei berbeci mănăstirii, ci au plătit părintelui meu. După aceea, s-au furat 5 sipete cu avuţie a lui Costantin Batişte. Deci un sipet au găsit de faţă la Ionaşco şi la jupâneasa lui Tofana, fata lui Vasile Buciulescul, nepoata lui Bucium vornicul. Deci câte haine au găsit de faţă le-au întors lui Batişte, iar câte n-au fost de faţă socotitu-s-a dinaintea divanului. Şi s-a aflat preţ de 500 de galbeni roşii. Deci Ionaşco şi cu jupâneasa lui cu altă n-au avut cu ce plăti, ci mi-au vândut părţile lor dintr-acel sat, trei părţi. Şi am dat 500 de galbeni în mâna

---

[1127] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 17, pp. 28, 29

lor, de s-au plătit de Costantin Batişte, şi i-am scos şi din nevoia celorlalte sipete, ce nu erau de faţă; iar a patra parte, ce rămăsese nevândută, iar a venit la noi Gheorghe spătarul, cu jupâneasa lui Nastasiia, şi ne-au vândut, dintr-acea parte, trei părţi radi 150 taleri buni. Iar lor le-a fost cumpărătură de la Mărica, Antemiia şi Izmaranda, fetele Acsinii, surorii lui Bucium vornicul… iar cealaltă, ce a prisosit, din cele trei părţi din a patra parte, vândutu-mi-a Condrea Borcea, feciorul Acsinii, surorii lui Bucium, radi 200 taleri sreb. Şi am dat 30 de taleri sreb Măricăi, fetei Condrii Borcii, şi 30 de taleri am dat lui Vasilie… şi au mai luat Ionaşco, cu jupâneasa sa Tofana, o sută de taleri, bani proşti, de la noi, să-şi răscumpere o parte din **Gocimani**”[1128].

1634, aprilie 25: Zapisul popii Ionaşco şi al fratelui său Gheorghe din **Ruşciori** (lângă Jideşti, contopit cu Dochia, comuna Girov, Neamţ), prin care mărturisesc că au vândut a lor „dreaptă moşie din sat din **Aldeşti** (înglobat în Cârligi, comuna Filipeşti, Bacău), din jumătate de sat jumătate, adică din tot satul Aldeşti, a patra parte de sat… jupânesei Nastasia slugeroaei, jupâneasa lui Gheorghe Arapul ce-a fost sulger mare şi cuconilor dumisale, drept 120 lei… Şi în tocmeala noastră au fost preotul Trifan şi Albul ot **Costiani** (Costeni, lângă Podoleni, Neamţ), Ionaşco vătămanul ot **Podoliani** (comuna Podoleni, Neamţ), Păntelei şi Dumitraşco sinovi Păntelei ot **Hărliceşti** (înglobat în Orbic, contopit cu oraşul Buhuşi, Bacău), Constantin Bantăş, ot **Fauri** (contopit cu

1128 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 186, pp. 243, 244

Zăneşti, comuna Zăneşti, Neamţ) şi mulţi oameni buni s-au prilejit"[1129].

1636, mai 8: Zapisul călugărului Selevestru şi al lui Gligorie Negrul din **Vătămani** (înglobat în Costişa, comuna Costişa, Neamţ), al lui Ionaşco ot **Varceşti** (Verceşti, lângă Negriteşti, comuna Podoleni, Neamţ), Ignat Scântei ot **Redi** (Rediu, comuna Rediu, Neamţ), Catrina ot **Măstacăni** (Mastacăn, comuna Borleşti, Neamţ) şi Nastasia ot **Româneşti** (lângă Podoleni, Neamţ), prin care mărturisesc „cum a căzut fratele nostru Neanul într-o nevoie mare. Deci, văzând nevoia şi răutatea lui, nu l-am lăsat să-şi pună capul, căci ni-i frate, ci ne-am sculat toţi fraţii şi toată seminţia noastră şi am dat noi toată partea noastră de ocină, câtă se va alege la sat la Măstacăni… fratelui nostru, Neaniului, ca să aibă a-l vinde acest loc tot, să ia preţ să-şi plătească capul (pentru moarte de om – n. n.) de la nevoie"[1130].

1645, mai 4: Scrisoarea lui Constantin Bantăş, Pănteleí şi Alexa din **Hărliceşti** (Hârliceşti, lângă Buhuşi, Neamţ), care primiseră poruncă de la Vasile Lupu voievod să aleagă „hotarul **Blăgeştilor** (comuna Blăgeşti, Bacău) dinspre al **Petreştilor** (comuna Bâra, Neamţ) şi al Petreştilor dinspre al Blăgeştilor" şi care au adunat martori, pe Avram de **Grozeşti** (înglobat în Rediu, comuna Cândeşti, Neamţ), Patrichie. Gligorie şi Petrea Geferi de **Orbic** (înglobat în oraşul Buhuşi, Neamţ), Ionaşco de **Cândeşti** (comuna Cândeşti, Neamţ), Pătraşco de **Zberăşti** (Zbiereşti, comuna Costişa, Neamţ), Gligorie

---

[1129] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 104, p. 116

[1130] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 413, pp. 474, 475

brăhariul de **Bociuleşti** (inclus în Podoleni, Neamţ), Toader de **Blăgeşti**, Gligorie Vărzar de **Durneşti** (Dorneşti, comuna Costişa, Neamţ) şi alţi oameni buni, stabilind împreună hotarul. / „Hotarul este la câmpul din sus, din Fântâna lui Parce, puţinel mai sus, am pus bolovan, şi în dreptul locului la un hâns mare de spini şi din spini, în jos, până în lacul cu pipirig, din lac în jos, în dreptul lacului, în Blăgeasca, unde a fost prisaca, iar de acolo, în jos, pe marginea poienii celei mari, în jos, până în Lespezi. Aşijderi, din sus de Fântâna lui Parce, în dreptul locului, până în groapa lui Gheţe (Gheaţă), iar din groapa lui Ghiiaţe, în dreptul locului, în codru, până în dealul Tazlăului"[1131].

1774, iunie: Satul **Podolenii**, ţinutul Neamţului, ocolul Bistriţei, după recensământul lui Rumeanţev[1132], aveau **toată suma caselor 190**. Scădere rufeturi 62: 50 case pustii, 6 văduve, 3 popi, 3 ţigani. Rămân birnici 128. / **Birnici**: Ion, păscar (pescar) / Gheorghe Pale / Vasile, rotar / Mihai, ungurian / Radu, cioban / Ioniţă Borcaci / Ursul Dorne / Ştefan sin (fiu) Dorne / Gheorghe Băranga / Vasile Doneu / Gavril Căsian / Zavarie Vârlan / Ioniţă Chiriac / Toader, butnar / Costantin Drăgoi / Tănasă Buzdugan / Ion Dumbravă / Toader, vornic / David Ciupercă / Vasile, crâşmar / Ştefan Ciocan / Ion Nanii /Ion, morar / Toader Buranga / Ioniţă Gârbe / Coman Caraclău / Gavril Samson / Ion Samson / Iliuţă / Costantin Gripcă / Apostul Gripcă / Grigore, rus / Ioniţă Moisăi / Grigoraş Prisne / Lupu Cotoran / Antohi / Petre,

---

[1131] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 71, pp. 66, 67

[1132] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 25, 26

morar / Toma Palei / Pentelei / Gheorghi / Andronachi / Grigoraş, pâslar / Ursachi, plugar / Andronic, crainic / Nechita / Vasile Moisa / Gheorghe, pas / Buzne / Petre, argat / Flore, văcar / Ion Spânţul / Vasile, crav / Neculai Grasu / Ştefan Paule / Pricop Paule / Costantin Melinte / Tudor, ciobotar / Toader, muntean / Filip Ciocan / Vlad, muntean / Gheorghe, muntean / Flore Pălăială / Frâncu, muntean / Savin, muntean / Vlad, muntean / Ion Dragu / Dumitru, muntean / Neculai Datco / Vâncu, plugar / Dumitru Plete / Radu Dorugă / Ostahii, muntean / Călin, muntean / Ion, muntean / Vasile Grosu / Anghel, vornic de munteni / Paraschiv Caragaţă / Ivan. mocan / Stoica, muntean / Năstasă, muntean / Negoiţă, muntean / Acsenti a Cozmii / Necula Boghiu / Lupul Nanul / Ilii, muntean / Dumitru Nanu / Ioniţă, muntean / Vasile, muntean / Ion, muntean / Petre, muntean / Stanciul, muntean / Preda, muntean / Statu Condre / Bahnă, muntean / Opre, muntean / Niagu, muntean / Vasile Bursuc / Ilii, muntean / Macsim, muntean / Eni, muntean / Hariton, stoler / Ilie Poenaru, slugă / Tănasă, slugă / Toader Bocăş, slugă / Mihai, grădinar / Dumitraşco, slugă / Vasile, slugă / Lupu Verga, muntean / Ion Porcgras, muntean / Lazor, muntean / Gheorghiţă Mustiaţă, muntean / Vacile Sochir, muntean / Ion, muntean / Necula, muntean / Dumitraşco, jitar / Preda, muntean / Vasile Giuncul, muntean / Sandul Bălan / Vasile Frunte / Ioniţă, cojocar / Vasile, rotar / Mihălache / Gheorghe / Grigoraş / Ambrosie / Ciucă / Ion / Tănasă. // **Rufeturi:** Popa Neculai / Popa Gheorghe / Popa Gheorghe, muntean / Iftiniasa, văduvă / Acsenia / Nastasia / Ionoae / Maria / Neniuliasa / Ion Vezeu, ţigan / Ion, ţigan / Costantin, ţigan. // **50 case pustii**.

1901: „**Podoleni**, comună rurală în judeţul Neamţ, plasa Bistriţa, situată între comunele Zăneşti, Costişa şi Siliştea, între râul Bistriţa şi pârâul Orbicului. E formată din cătunele: Podoleni și Dorneşti, cu o populație de 1.639 suflete. Dintre locuitorii împroprietăriți în 1864 sunt astăzi: 70 care încă trăiesc și stăpânesc singuri locurile lor; 45 care stăpânesc locurile ca urmaşi; 2 locuri au fost părăsite de către împroprietăriți şi se stăpânesc de către comună; 25 de indivizi sunt care, deşi însuraţi şi cultivatori de pământ, nu au nici un fel de proprietate. Terenul cultivabil e de 1.745 hectare și 94 ari. Imașul are o întindere de 136 hectare și 45 ari şi nutrește 990 capete de vite. Are o biserică de piatră, deservită de 2 preoţi și 2 eclesiarhi; o școală; o gară de drum de fier. Comunicaţia cu satele vecine se face prin: calea ferată; șoseaua naţională Bacău-Piatra; o şosea care pleacă din precedenta (dintre km 31-32) şi merge prin satul Podoleni, Durneşti, la satul Români, o altă ramură ducând de la satul Durneşti, prin satul Zbereşti de Sus, în comuna Costișa. / **Podoleni**, sat și reşedinţa comunei Podoleni, aşezat sub culmile dinspre vest ale dealului Orbicului, la 24 km şi 800 m de orașul Piatra. Are o populație de 1.519 locuitori, din care 420 contribuabili; o biserică; o şcoală, frecventată de 43 elevi. Se mat numeşte și Buciuleşti-Luncași, din cauză că, în partea dinspre nord a satului, s-au așezat locuitorii retrași în urma desfiinţării satului Buciulești, prin inundările Bistriţei”[1133].

[1133] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul IV, Bucureşti 1901, p. 790

PODOLENI

(comuna Barcea, Galaţi).

1632, aprilie 3: Zapisul Angheluţei, fata Dolcăi din **Podoleni**, în care mărturiseşte cum a „vândut a noastră ocină de Sărnăteşti, jumătate de bătrân, dumisale lui Zberâi, drept 7 galbeni”[1134].

1901: „**Podoleni**, sat făcând parte din comuna Barcea, judeţul Tecuci, despărțit de satul Barcea-Veche prin râul Bârlad. Are o populaţie de 75 familii sau 349 suflete, locuind în 125 case şi 6 bordeie,; o biserică, cu hramul Sf. Dimitrie, cu următoarea inscripție: „La 1845, s-a început această sfântă biserică, cu toată cheltuiala dumisale boeruluit mare vornic Alexandru Ghica, proprietarul moşiei Podoleni, și cu ajutorul ce au dat locuitorii”. Biserica este de cărămidă, cu temelie de piatră. Înainte de această biserică a existat alta, făcută de nuiele şi învelită cu stuf. Comerţul se face de 2 cârciumari. Satul Podoleni se numea, înainte, şi Bârlădeni”[1135].

[1134] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 14, pp. 13, 14

[1135] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul IV, Bucureşti 1901, p. 790

PODRIGA

(Trei Gloduri, comuna Drăguşeni, Botoşani).

Menţionat, în **24 noiembrie 1492**, de Ştefan voievod, când întărea mănăstirii Putna, dania ctitorului, care cumpărase, cu 250 zloţi tătăreşti, de la nepoţii lui Hodco Costici şi Lev, Ivanco Levici, Fedora şi Milca, fetele lui, verii lor Giulca Pântece, Hrinco de la Lucoviţa, Şteful pârcălab, Vasutca şi fiii lui Hodco Dolbnici, anume Oanţa, Ivanco, Vasco, Ana, Stana, Maruşca şi Olena, şi de la unchiul lor Dumitru şi verii Luca, Pătraş, Armeanca, vasca şi Ana, verii Ivanco, Oliuşa, Ruja, Anuşca şi Fedora, verii Coste Ciuntul şi nepoata lui Olena, de la Toma, Isaiu şi Ivanco, „un sat anume Ştubeiul pe Başeu… Şi am mai dat acestei sfinte mănăstiri a noastre de la Putna un loc din pustie, pe cealaltă parte a Podragăi, de la drumul lui Iachim, la vale, până la Trei Gloduri. / Iar hotarul acestui sat mai sus scris, anume Ştubeiul, pe Başeu, pe amândouă părţile Başeului, să fie pe unde au hotărnicit pan Iaţco Hudici şi pan Dinga pitar şi cu megieşii; din jos de Petricani, începând din matca Başeului, de la movila săpată, drept peste câmp, la movila care este săpată la vârf, de acolo peste zăpodia care se cheamă Serneacica, la deal, la movila săpată, mai jos de movila mare, de acolo peste drum şi peste câmp la movila săpată care se află în dealul de la Liubăneasa, apoi la glod, la Căldăruşa, apoi pe Căldăruşa la pârâul Iubănesii, apoi pe Iubăneasa în sus, până la gura Zăpodii Ulmilor, la movila săpată. Apoi, întorcându-se îndărăt spre Başeu, pe deal, la

movila săpată; de acolo vârful dealului la movila care e săpată la vârf şi care e mai sus de cealaltă movilă; de acolo peste câmp, pe costişă, la movila săpată, de acolo peste câmp şi peste Başeu, drept la movila mare, aproape de drum, mai jos de Viedzurii, şi peste drum şi peste câmp la deal, la movila cea mare; de acolo, peste Drumul Tâlharilor şi peste Zăpodia Socilor, la dealul de la Podraga, la movila săpată; de acolo la zăpodie şi prin zăpodie la pârâul Podraga, apoi pe Podraga la vale până la movila săpată din râpa Podragăi. Apoi, întorcându-se spre Başeu, la deal, la movila săpată, de acolo peste câmp la deal la movila săpată, de acolo peste câmp şi peste zăpodie la vârful dealului de la Başeu, la movila săpată, de acolo peste câmp şi peste drum şi peste matca Başeului, drept la movila săpată, de unde am început întâi. Acesta este tot hotarul acelui sat. / Iar hotarul pustiei care este de cealaltă parte a Podragăi, de la drumul lui Iachim, la vale, până la Trei Gloduri, să fie cât vor putea să folosească îndestul”[1136].

1625, iunie 11: Martor, la îndeplinirea poruncii lui Radul voievod de a se alege părţile cămăraşului Ionaşcu şi ale lui Pentilii Barbovschi „din satul **Băloşeni** (comuna Băloşeni, Botoşani)… Aflat-am lui Barbovschi trei părţi din jumătate de sat, partea din sus, şi a patra jumătate de sat lui Ionaşco, cămăraşul, cu oamenii lui, partea din sus, şi am hotărât de la Urzicoasa, până la Movilă, şi de la Movilă, până în Bodeasca, drept la vale, până în hotarul Codrenilor, partea din jos… Şi s-au prilejit la această tocmeală Simeonce de **Hudeşti** (comuna Hudeşti, Botoşani), Mane de **Ivancăuţi** (pe Prut, comuna Ivan-

[1136] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 118, pp. 230-232

căuţi, Botoşani), Gheorghe Hermeziu de **Horodişti** (comuna Horodişte, Botoşani) şi popa Prodan de **Podraga** (Podriga, comuna Drăguşeni, Botoşani)”[1137].

PODU ILOAIEI

(satul Mihneşti pe Bahlui, Podu Leloe, Iaşi).

1426, august 12: Întărit de Alexandru cel Bun lui Giurgiu Stângaci, care primeşte uric pentru „patru sate în Cârligătură, anume: Popeştii, unde este casa lui, şi Fântânele, şi Mihneştii, pe Bahlui, şi Cioltanii de la Glod şi poiana din bucovină… Iar hotarul acestor sate să fie cu toate hotarele vechi, din toate părţile, pe unde au folosit din veac”[1138].

1434, octombrie 8: Întărit, de Ştefan voievod, lui Crâstea Vornuntai, care primeşte uric pentru „un sat, ocina lui, unde este Romaneasa, între Bahluiuri (satul Romaneasa, Româneşti, parte a com. Podu Iloaiei, Iaşi)…. Iar hotarul acestui sat să fie cu toate hotarele lui vechi, pe unde au folosit din veac”[1139].

1456, februarie 18: Întărit, în **18 februarie 1456**, de Petru voievod, protopopului Ioil şi fiului său Giurgea, gramatic, care primesc uric, pentru „satele anume: Oneşti

[1137] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 341, pp. 414, 415
[1138] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 64, pp. 93, 94
[1139] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 133, pp. 186, 187

la Cârligătură, pe amândouă părţile pârâului, şi prisaca pe care a întemeiat-o Giurgiu Negru, şi mănăstirea lor, şi loc de prisacă în acelaşi hotar, şi, mai sus, Voroveşti, şi poiana de la Ştefan Roşul, pe care le-a dat-o Ştefan de bunăvoia lui, şi, mai jos, pe acelaşi pârâu, la lazul lui Simion, loc de moară, şi prisaca lor din dreptul Podobitului, în pădure, şi Arpăşeştii lui Arpaş, şi, peste Bahlui, la **Glodurile de la Movila Mare (Glodeni, lângă Holm) şi la fântâna lui Berbeniţă un loc din pustie, să-şi întemeieze sat şi fânaţ**, şi, pe Şacovăţ, un loc de moară, unde vor putea să-şi facă, şi pe Stavnic, asemenea, şi, deasupra Nistrului, Cunicea, amândouă cuturile, şi Cobâlia, şi Armeni, lângă Suceava, şi seliştea lui Scandal, lângă Roşiori, şi Todereşti ”[1140]. Hotarul, din veac, iar pentru pustii, îndestul.

1456, iunie 30: Întărit de Petru voievod, lui „Giurgea al lui Ioil, pisarul nostru”, care primeşte uric, pentru „satele, ocina lui, anume: Oneşti, la Cârligătură, şi cu mănăstirea; iar Scurtul şi Cozma să nu aibă a câştiga împotriva lui Ioil cu privilegiul pe care ei şi l-au făcut, fără vreme, de la Alexandru voievod, pe lângă cel al lui Ioil; şi Voroveşti, şi, pe Bahlui, între **Bodicica (lângă Holm)** şi Drângeşti, un loc din pustie ca să-şi întemeieze sat, pe care l-a hotărnicit Oanţa, pe care l-a cumpărat Ioil de la Cupcea şi de la Filip pentru 40 de zloţi, şi, pe Crasna, Ştiubeieni, ocina lui, pe care i-a dat-o Butaş, de bună voia sa, lui Ioilel, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri”[1141]. Hotarele vechi.

[1140] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 56, pp. 81-83

[1141] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 61, pp. 91, 92

1624, mai 5: Întărit de Radul voievod arhiepiscopului şi mitropolitului de Suceava Anastasie Crimca, care cumpărase, cu 50 taleri de argint, de la Pătapie din **Romaneşti** (azi Podu Iloaiei, Iaşi), din ţinutul Cârligăturii, „un loc de prisacă în hotarul satului **Todereşti** (în Chilişoaia, Iaşi), ce i-a fost cumpărătură de la Simion Capşea din Todereşti”[1142].

1624, octombrie 27: „Eu, Gheorghe, feciorul lui Ştefan Danco de Todereşti, mărturisesc cu acest zapis al meu cum m-am rugat lui Dumitraşco diac ca să ia curtenie numele tătâne-meu, să-l plătească el, şi eu să-i dau casa tătâne-meu şi cu câtă ocină va fi din sat din **Todereşti** (în Chilişoaia, Iaşi), şi să-i mai dau o putină de miere, ce am la Iordachi, şi eu să fiu slobod şi mântuit de curtenie şi să dea Dumitraşco seama de curtenia mea. / Şi în tocmeala noastră fost-au multe slugi domneşti: Gavril Albici de **Bătăreşti** (Bătrâneşti, sat lângă Româneşti, Iaşi), şi Mierăuţă de **Romăneşti** (azi Podu Iloaiei, Iaşi), şi Moisei de-acolo, şi Tudosie de acolo, şi Chirilă şi mulţi oameni buni, ca să se ştie, şi Obrejie ţârcovnicul de Iaşi şi Mihail”[1143].

1625, iunie 27: Zapisul de mărturie al lui Gavril Albici din **Bătrâneşti**, Mierăuţă, Moisei, Tudosie şi Chirilă din **Romăneşti**, Simion din **Cogeşti** şi Gligorie de **Stoineşti** despre „cum s-au tocmit dinaintea noastră Gheorghie, feciorul lui Ştefan de **Todereşti**, cu Dumitraşco Fulger, ca să rază din curtenie pe Gheorghe, feciorul lui Ştefan, şi să-i dea casa tătâne-său, lui Ştefan, cu

---

[1142] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 208, pp. 279, 280

[1143] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 238, p. 306

parte de loc ce au cumpărat tată-său Ştefan de la Cârste, feciorul Anuşcăi, în satul Todereşti, din dres de la Gaşpar vodă, şi să-i mai dea o putină de miere, drept 11 taleri, ce are de la Iordachi. Deci, de acum, înainte, să fie grija lui Fulger de acea curtenie, iar Gheorghe să fie slobod, numai să plătească cisla ţărănească"[1144].

1633, septembrie 1: Zapisul fraţilor Toader, Mărica şi Sulunca, feciorii lui Maftei Surici din **Săcuiani** (comuna Secuieni, Neamţ) şi al nepoţilor lor, feciorii fratelui lor Irimia, prin care mărturisesc că au vândut moşia avută „în cutul **Durduciştelor** (cut al satului Secuieni, Neamţ), din a treia parte, a patra parte… şi o cumpărătură, ce am avut de la tată-meu Maftei din partea Inicii… lui Dumitraşco Varnav, drept 13 galbeni bani buni… dinaintea popii Grigore, Toader Cuzeo, Ionaşco ginerele lui Vasluianul, Tofan Râmbas, Gheţău şi Radul din **Cuciulaţi** (Căciulaţi, sat contopit cu Secuieni, Neamţ), Dumitru Tătarul, Tufan a preotesei şi Irimia Varnav din **Podu Leloe** (Podu Iloaei, Iaşi) şi mulţi oameni buni"[1145].

1902: „**Podul Iloaiei**, târguşor şi comună rurală în partea de sud a plăşii Bahluiul, judeţul Iaşi, aşezat la capătul podişului, ce se întinde, de la nord, spre sud, între pârâul Bahlueţul şi râul Bahluiul, care fac confluenţa în centrul târgului, de unde se deschide întinsul şes al Bahluiului. La 1810, mai mulţi evrei au cerut de la proprietarul moşiei Totoeşti de a le da voie să se aşeze în această localitate, ca să deschiză târg şi, la **1818**, după hrisovul lui Calimah Voevod, **s-a întemeiat târgul la**

[1144] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 351, p. 425

[1145] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 369, pp. 468, 469

pod, luând numire de Podul Iloaei. Deoarece în această localitate se întrunesc într-un punct mai multe capete de moșii, fiecare proprietar a dat voie ca, pe părțile lor, să se aşeze târgul și aceasta se vede din mai multe hrisoave, ce au fost recunoscute de către Domni, în anii 1823 şi 1839. Până la anul 1864, acest târgușor era administrat de un comisar al guvernului, iar de atunci e clasat între comunele rurale. Sunt statornicite zile de târg numai Duminicile, iar iarmaroace anuale patru: de la 1-8 iulie, de la:10-18 octombrie, de la 12-20 decembrie, şi în Săptămâna-Albă. La aceste iarmaroace se face comerţ întins de: cereale, vite de tot soiul, brânză, piei, lână şi lemnărie, fiind, în stânga, moșii mari de câmp, iar în dreapta, moşii cu păduri. / Teritoriul târgușorului are o întindere cam de 164 hectare, cu o populaţie de 330 familii sau 2.736 locuitori, din care două părți sunt evrei, ocupându-se cu comerţul, românii îndeletnicindu-se cu agricultura şi creșterea vitelor, / Se află situat la jumătatea căii dintre Iași şi Târgul Frumos, la 22 km de fiecare dintre aceste localități. Prin mijlocul lui trece șoseaua naţională, iar pe marginea dinspre sud, calea ferată, având și o stație. În centrul târgușorului se află o zidire mare şi frumoasă, proprietatea comunei, în care este cancelaria și precepţia comunei, precum și cancelaria sub-prefecturii plășii Bahluiul. Alăturea este școala mixtă, cu localul ei propriu, condusă de 2 învăţători şi 2 învățătoare şi care a fost frecventată, în 1899-1900, de 154 copii. Şcoala de băieți se află aci de la 1862, cea de fete, de la 1867. În târguleț mai sunt: o biserică de zid nou, deservită de 1 preot, 1 cântăreț şi un eclesiarh; 6 farmacii; un spital pentru bolnavi, întreținut de judeţ; o cazarmă pentru o companie de dorobanți și un birou telegrafo-poştal; o moară cu vapori

pentru măcinat făină, cu mașini perfecționate şi luminată cu lumină electrică. Vite: 917 vite mari cornute, 1.186 oi, 208 cai şi 220 râmători”[1146].

PODU STOICA

(Petreşti, contopit cu Podu Stoica,
comuna Năruja, Vrancea).

Întărit, în **17 martie 1502**, de Ştefan voievod, fraţilor Grozea, Costea, Stănilă, Manea, Giurgiu, Radul, Opriş, Dragomir, Negrilă, Colţea, Ion, Neagoe, Stanciu, Hodoroba şi Fedca, care cumpără, cu 140 zloţi tătăreşti, de la fiicele Neagăi, Anca, Ţole şi Magda, şi de la verii lor Sima şi Băloş, „ocina lor dreaptă, un sat pe Milcov, anume Petreşti, între Simioneşti şi Folteşti”[1147]. Hotarul, din veac.

1902: „**Podul Stoica**, cărun în județul Putna, comuna Năruja, plasa Vrancea. Are o populaţie de 114 locuitori și 21 case”[1148].

[1146] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 14

[1147] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 278, pp. 497-499

[1148] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 16

PODU TURCULUI

(Târzii, azi Podu Turcului,
comuna Podu Turcului, Bacău).

1633, martie 4: Întărit de Alexandru Iliaş voievod marelui şetrar Stratul Bolea, care cumpără, cu 100 de ughi (ducaţi ungureşti), de la fraţii Mihalcea fost armaş, Cozmiţă, Nastasia şi Salomiia, fiii lui Pătraşco Baci, nepoţii lui Oană Baci, „toate părţile lor, câte se vor alege, din satul **Târzii** (azi Podu Turcului, comuna Podu Turcului, Bacău), şi din **Dănceni** (contopit cu Podu Turcului, Bacău) şi **Bălăneşti** (comuna Podu Turcului, Bacău) şi din **Lazoreşti** (Lăzureşti, înglobat în Poiana, comuna Nicoreşti, Galaţi), şi din vetrele satelor, şi din câmp, şi din săpături, şi din vaduri de moară la pârâul Zeletin, care sunt în ţinutul Tecuciului”[1149].

1635, noiembrie 20: Întărit de Vasile Lupu voievod cneaghinei Grozava a răposatului Stratul Bolea ceaşnic, în baza unui zapis de la popa Simion din **Târzii** (comuna Podu Turcului, Iaşi), popa Pavel din **Sârbi** (comuna Podu Turcului, Iaşi), Gligorie Bogdan, Cozma Baci Dumitru şi Buşilă din **Găiceni** (Găiceana, comuna Găiceana, Bacău), în care mărturisesc „cum au venit înaintea fraţii Ion, Bălan şi Varvara, fiii lui Danciul din **Obârşie** (Obârşia, comuna Izvorul Berheciului, Bacău)… şi au vândut dreapta sa ocină şi dedină din satul **Dănceni**

[1149] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 305, pp. 390, 391

(comuna Podu Turcului, Bacău)… cneaghinei Grozava, pentru 8 lei bătuţi. / Şi de asemenea a cumpărat cneaghina Grozava altă parte de ocină din satul Dănceni de la Ion, partea unghiului său Avram şi a lui Ion Dămăcuş, a Magdei, Bălan, Aftimiei, Bălaei, Anisiei şi a lui Fătul, nepoţii lui Ionaşcu, şi partea Călinei, pentru 35 taleri bătuţi”[1150].

1902: „**Podul Turcului**, comună urbană în judeţul Tecuci, plasa Zeletinul, formată din 2 cătune: Târgul Podul Turcului și Dămăcușa. E situat pe șes, la 43 km de reşedinţa capitalei. Are o formă dreptunghiulară, de la nord, la sud, având în partea de est a târgului o colină de dealuri cu priviri frumoase, formând și limita județului. Are o populaţie de 1.973 locuitori, din care 1.525 contribuabili, locuind în 940 case. Biserica, cu hramul Sf. Ilie, s-a zidit, la 1830, de vechiul proprietar al târgului, Mihai Emandi. Pe clopot se află data de 1813. / După profesiune, locuitorii se împart astfel: 100 agricultori, 100 meseriași, 250 comercianți, 48 cu profesiuni libere, 10 muncitori, 142 servitori. Are o școală, care datează de la 1868 și care, în 1899-1900 a fost frecventată de 103 copii. Locuitorii posedă: 110 boi, 6 bivoli, 215 vaci, 23 iepe, 90 cai, 374 oi, 125 porci, 45 capre; 150 stupi cu albine. Gândacii de mătase se cultivă pe o scară întinsă. Comuna are o lungime de 2,5 km şi o lățime de 1,5 km. Este străbătută de şoseaua județeană care o leagă de comuna Giurgioana, la sud, și de comuna Muncel, la nord. În partea de vest curge pârâul Zeletinul, care formează limita comunei în partea de vest. E brăzdată, la est, de dealul Bichești. / Comuna s-a înființat la 1840. Pe la

[1150] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 273, pp. 314, 315

1827 şi 1838, pe acest loc erau 3 cârciumi, cu numele de rateșe. Apoi a fost iarmaroc, unde locuitorii satelor vecine veneau de schimbau între ei vitele și obiectele casnice. La 1840, au venit, din satele vecine, mai mulți locuitori și un număr de evrei și au înființat târgul Podul Turcului, plătind bezmăn (embatic) proprietarului de atunci, M. Iamandi, și celui de astăzi, I. Gheorghiade. / Se mărginește, la nord, cu comuna Muncelul, la sud, cu comuna Giurgioana, la est, cu judeţul Tutova, la vest, cu comuna Giurgioana. / **Podul Turcului**, târg, reședința comunei cu același nume. Aici se află reşedinţa tuturor autorităților plăşii Zeletinul şi a judecătoriei de ocol. În târg se află un spital, făcut de dl Vasile Teodor şi care se întreţine de judeţ. Are: o biserică; o şcoală mixtă; un oficiu telegrafo-poștal. Este reşedinţa unei companii a Regimentului 24 de infanterie. În fiecare luni, se face aci bâlci (iarmaroc). Târgul este situat pe vale, având la est și la vest dealuri. În centru, se află ocolul de cereale”[1151].

PODURI

(„sat pe Cerna”, inclus în Poduri, Bacău).

1440, august 3: Întărit de Ilie voievod lui Mihul şi Tau, care primesc uric pentru „un sat pe Cerna, anume Măzărăeştii, adică Măzănăeştii”[1152].

[1151] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, pp. 16, 17

[1152] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 204, p. 289

1774, iunie 15: Satul **Podurile**, ţinutul Bacău, ocolul Tazlăului Mare de Sus, sat răzăşesc, avea, după recensământul lui Rumeanţev[1153]**: Toată suma caselor**: 101. Scădere rufeturi, însă 41: 3 popi, 10 diaconi, 4 ruptași, 12 nevolnici și femei sărace, 12 panțiri isprăvnicești. Rămân birnici 60. / **Birnici:** Ioniță Azătii / Ion Agapii / Dobre / Lazor, ciobotariu / Ștefan sin (fiu) lui / Ștefan Catana / Ioniță Catana / Toader Ruseiu / Toader Doleș / Costandin Ițcul / Vasile Ruseiul / Ghene, muntean / Mihaiu, cărnar / Iordache, cojocar / Ștefan fiul lui Gheorghiță / Zota, rusul / Ion brat (frate) lui Gherasim / Dumitrașco fiul lui diacon / Lazor Nistodei / Lazăr Loghin / Arsenii fiul lui vătah / Toader fiul Hadănbii / Ioniță Loghin / Gheorghi, ungurian / Costandin fratele lui / Ioniță Gabără / Vasile Gabără / Gheorghiță Gabără / Ștefan fiul vătămanului / Petre Bălăban / Vasile a Sandului / Acsenti Ciopârcă / Nichita fiul lui / Gavril a lui Gheorghiță / Lupul fiul lui Gheorghiță / Vasile fiul lui Gheorghiță / Vasile a Lupii / Costandin fiul lui Lupeș / Arsenii fratele lui / Ilii Șova / Timofti Șova / Ștefan fiul lui Lupeș / Ion Bran / Gligoraș Morilă / Gheorghi / Toader Stârpală / Neculaiu Iordache / Lupul Iordache / Ion Loghin / Gavril Șova / Ursachi Șova / Zota Șova / Irimie Șova / Antohi Șova / Ioniță Capătă / Ursul fiul lui Brânzănoi / Pavăl Gavrilaș / Sandul fiul lui Iordăchioae / Andreiu Arhip / Nechita fiul lui Lupeș / Costandin Hărăț / Ioniță fiul lui Lazăr / Roman / Gheorghi Stârpală / Gligoraș Gabără / Ianache, bejenar / Ion, ungurian / Ion al Saftii / Gligoraș Șova / Gherasim Ițcu. // **Femei sărace și nevolnici:** Catrina / Anasie / Catrina, preoteasă /

[1153] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 313, 314

Rucsandra / Tudosca / Ana, săracă / Ana, tij (la fel) / Nastasie / Catrina / Safta / Vasile Trifor, calic. // **Rufeturi:** Preotul Gligoraș / Popa Sandul / Popa Ifrim / Dumitrașco, diacon / Ioniță, diacon / Antohi, diacon / Toader, diacon / Pavăl, diacon / Ion, diacon / Timofi, diacon / Moiseiu, diacon / Ștefan, diacon / Pinteleiu, diacon / Vasile Tătaru, ruptaș / Iftimi Bujor, ruptaș / Ștefan Profir, ruptaș / Ștefan Șoșa, ruptaș. / 4 case pustii.

1902: „**Podurile**, comună rurală în judeţul Bacău, plasa Muntelui, situată în vale și pe deal, pe o lungime de peste 20 km, ce se desfăşură, de la nord, la sud-est, și compusă din 5 cătune: Podurile, primărie, cu secţia Brăneşti, apoi Prohogeşti, Valea Soasei sau Buneşti, Rusăeşti și Schitul Savu. În Condica Liuzilor (1803), găsim Podurile şi Prohogeşti moșii aparţinând răzeşilor; iar în Statistica din 1873, găsim comuna alcătuită din 8 cătune: Braniştea (azi Brăneşti), Osebiţi Prohogeşti, Petri-Moinești, Podurile, Proliogeşti-Rusăești, Schitul Sava şi Suseni, din care parte sunt rămase siliște. Se mărginește, la nord, cu comunele Măgirești și Leontinești; la est, cu comunele Bucşești și Berzunţul; la sud, cu comuna Dărmăneşti, şi la vest, cu comunele Moineşti şi Valea Arinilor. Teritoriul comunei e udat de pârâiașele Brăneşti şi Valea Soasei, şi brăzdată de munţii Tarniţa, Savul, Fundătura și Schitul Vechi, şi de dealurile Măzănăeştilor, Dealul lui Tănase, Priporul și Cremenișul. / Are o populaţie de 520 familii sau 2.416 suflete, din care 394 agricultori, 6 meseriași, 12 comercianți, 24 cu profesiuni libere, 125 muncitori și 23 servitori; o şcoală mixtă, care funcționează din 1866, în satul Podurile, frecventată de 31 copii; 7 biserici: 2 în satul Prohogești, 1 în Rusăeşti, 2 în Podurile și 2 în Valea Soasei (Suseni), deservite de 4

preoți şi 8 cântăreți. După legea rurală din 1864, s-au împroprietărit 26 locuitori cu 77 fălci pământ. Teritoriul comunei are o întindere de 3.825 hectare. Pădurile ocupă o suprafață de 2.030 hectare. Proprietari mai sunt: Eufrosina Crupenschi, cu o moşie de 523 hectare, din care 233,3 hectare pământ productiv; Alecu Benea, cu o moșie de 500 hectare;. C. Ghindaru, cu o moșie de 250 hectare; Agripina V. Botezatu, Maria V. Botezatu și D. Popovici, cu câte 50 hectare; Herman Leonti, cu 120 hectare şi Episcopul de Buzău, D. Climescu, cu o moșie ce-i dă un venit de 5.000 lei anual. Totalul pământurilor de cultură este de 1.083 hect. Locuitorii posedă: 84 cai; 1511 vite mari cornute, 78 capre, 827 oi şi 208 porci. Teritoriul comunei este străbătut de calea vecinală care pleacă, de la Moineşti, la Bucşeşti, Teţcani şi Nadişa. Distanţele: la Bacău, capitala districtului, 48 km; la comuna Moinești, reședința plăşii, 5 km; la comuna Bucșești, 4 km; la comuna Berzunţul, 11 km; la comuna Valea Arinilor, 5 km; la comuna Măgirești, 7 km. / **Podurile**, sat şi reședința comunei cu același nume, situat lângă târgușorul Moinești, într-o vale împrejmuită de dealuri. Are o şcoală mixtă, frecventată de 72 băieţi; 2 biserici, una cu hramul Sf. Niculae, clădită, la 1840, de preotul G. Iscu, și cealaltă, cu hramul Sf. Ion, clădită, pe la 1770, în secţia Brănești, de preotul Lupan, și ambele deservite de 1 preot şi 2 cântăreți; 7 cârciumi. Satul Podurile, împreună cu secţia Brănești, are 185 familii sau 917 suflete. Locuitorii posedă: 49 cai, 841 vite cornute, 146 porci și 78 capre”[1154].

[1154] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, pp. 17, 18

PODURILE

(lângă Nereju, Vrancea).

1787, iunie 15: Răzeşii Ion Murgu ot **Spineşti**, Ion Măciucă, Lazăr Buşilă ot **Bodeşti**, Toader Danţăş, Constantin Chetroiul, Constantin Danţăş, Ştefan Spulber, Soare Caba, şi, la scrierea zapisului, Ion Dascăl ot Spineşti, Popa Ion, Ionaşcu, Toma Dudul şi Toader Căcărează, împuterniciţi de paharnicul Grigoraş Leon, staroste de Putna, îndredinţează zapisul lor lui Toader Roman, „precum să se ştie că, având o parte de moşie strămoşească în **Podurile**, peste Zăbala… am scos două fălci ale Dănţăştilor şi două fălci ale lui Ion Murgu şi două Cojocarilor, pe care le-am împărţit în frica lui Dumnezeu şi aşa am găsit cale… / Şi mai rămâne pricina de lângă **Movilă** şi am lăsat să împace Popa Ion şi cu Ionaşcu şi Toma Dudul. Asemenea şi în **Nerej ăl mic**, iar este pricină şi aceştia să o pună la cale”[1155].

1902: „**Podurile**, cătun în judeşul Putna, comuna Colacul, plasa Vrancea, situat pe malul drept al Putnei, pe un podiș format de acest mal. Are o populaţiune de 430 locuitori; 19 case; 1 biserică filială, cu hramul Buna-Vestire”[1156].

[1155] Sava, Aurel V, *Documente Putnene*, I, *Vrancea / Odobeşti-Câmpuri*, Focşani 1926, doc. 178, pp. 122, 123

[1156] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 19

POGĂCENI

(Pohoceni, Pogăceni, în satul Popeni,
comuna Găgeşti, Vaslui).

1643, iulie 2: Gheorghe Ştefan, al treilea logofăt, şi Toma sulgerul şi jupâneasa Eftimie, fata lui Gavril sulger, fac un schimb de moşii, „dând Gheorghe Ştefan satul **Hlineştii** (lângă Naslavcea, judeţul Edineţ, Moldova) şi **Novacăuţii** (azi Naslavcea, judeţul Edineţ, Moldova), la ţinutul Hotinului, iar Toma sulgerul a dat a cincea parte de sat **Şerpeni** (comuna Şerpeni, judeţul Chişinău, Moldova) şi a cincea parte de sat **Pohoceni** (Pogăceni, în satul Popeni, comuna Găgeşti, Vaslui)"[1157].

1902: „**Pogăceni**, sat în partea de nord a comunei Urdeşti, plasa Mijlocul, judeţul Fălciu, așezat pe valea cu același nume, cu o populaţie de 35 suflete"[1158].

[1157] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 124, p. 125

[1158] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 24

POGANA

(„Coleşăua, unde au fost Hodco şi Măciucă”,
comuna Pogana, Vaslui).

Întărit, în **30 iulie 1439**, de Ilie şi Ştefan voievozi, fraţilor Oană Roşca şi Cojea Pătru, care primesc uric pentru „satele pe Tutova, anume: Călimăneştii, unde este Ion, mai sus de Laleşti, şi, mai jos, Coţmăneştii, unde a fost Coţman, şi, mai jos, **Coleşăua, unde au fost Hodco şi Măciucă, şi seliştea lui Brătan, şi unde a fost moara lui Brătan** să-şi facă moară, şi prisaca lui Micşin, pe Pârâul Sec, şi, mai jos, un loc să-şi adune fân, alt loc… mai sus de Lungani, anume Fântirele … Iar hotarul acestor sate să fie cu toate hotarele lor vechi, pe unde au folosit din veac. Iar hotarul pustiilor să fie cât vor putea folosi îndestul”[1159].

1448, iulie 15: Întărit, prin Bogeşti, de Petru voievod, fraţilor Roşca şi Cojea, care primesc uric pentru „satele anume: Călimăneşti, sub Dumbravă, unde este casa lui Roşca, şi, pe Tutova, Broşteni, unde este casa lui Cojea, şi seliştea anume a lui Stan, şi, mai jos de Micul, unde a fost Căliman, şi Călimăneşti, unde a fost Ion Călimănescul, şi **Bogeşti**, şi, la obârşia Luminatei, la fântână, **seliştea de lângă Ivul**, de asemenea şi Măciucă, şi, mai jos, Muncelul, şi cu seliştea lui Brătan, şi prisaca lui Micşin, şi, la Seaca, mai jos de prisacă, un loc din

[1159] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 199, pp. 281-283

pustie, şi, la Prut, mai sus de Faurei... Miroslăveştilor, un loc din pustie şi, pe Ialan, Micşineşti, al copiilor lui Micşin"[1160]. Hotarele, din veac.

1497, martie 6: Întărit de Ştefan voievod lui Danciul Pogan, fiul lui Ion, nepotul bătrânului Nicoară Pogan, care primeşte uric pentru „ocina lui dreaptă, un sat pe Tutova, anume Pogăneştii, unde a fost casa bătrânului Nicoară Pogan"[1161]. Hotarul, din veac.

1634, aprilie 4: Porunca dată de Vasile Lupu voievod slujitorilor domneşti din **Poliţeni** „să-l apere pe Vasile din **Pogana** împotriva unor negustori, în legătură cu o vânzare de miere"[1162].

1902: „**Pogana**, sat în judeţul şi plasa Tutova, comuna Bogești, spre sud de satul Bogeşti și în apropiere de Bârlad. Are o populație de 345 locuitori şi 93 case. Prin sat trece șoseaua județeană Bârlad-Bacău, legându-se în acest punct cu șoseaua vecinală Tutova, care vine din plasa Corodul şi Pereschivul"[1163].

1160 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 281, pp. 400, 401

1161 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 207, pp. 373-375

1162 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 96, pp. 108, 109

1163 Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 24

POGĂNEŞTI

(lângă Iurceşti şi Hălăuceni, Iaşi)

1627, aprilie 20: Catastiful satelor marelui logofăt Dumitraşco Ştefan şi ale cneaghinei sale Ziniica, fiica lui Mogâldea vornic: „jumătate din sat de **Pogăneşti**, partea din sus, iarăşi lângă seliştea Iurceştilor pe Siret, cu loc de trei mori într-apa Siretului şi cu bălţi de peşte, ne sunt iarăşi dare de la părinţii noştri, Mogâldea vornicul şi jupâneasa sa, iar lor le-a fost moşie”[1164].

1639, aprilie 8: Nepoţii lui Ion Mogâlde vornic, împarte între ei moşiile ce li se cuvin. Deci s-au venit Soltanei jumătate de sat de Drăguşeni (Suceava) şi cu viile din **Dealul Comisului** (comuna Cotnari, Iaşi), un fârtai în **Horodişte** (comuna Cotnari, Iaşi) drept un sat, şi jumătate de Zăvoeni (Suceava), partea de jos, şi a treia parte din **Iurceşti** (comuna Hălăuceşti, Iaşi). / Şi s-au venit lui Neculau Mogâlde şi cumnaţilor lui (Ionaşco Rusul, Cărăiman pitarul, Pavel şi Gheorghe Ştefan postelnic) satul **Onicenii** (comuna Oniceni, Neamţ) şi jumătate de Zăvoeni, partea de sus, şi a treia parte de **Iurceşti**, şi o falce de vie în **Horodişte**. / Şi s-au venit lui Gheorghe postelnicul satul Mitcăul (Bucovina) şi jumătate din **Pogăneşti** (comuna Hălăuceşti, Iaşi), şi a treia parte de **Iurceşti**, şi o falce de vie în **Horodişte**… / Aşijdere, s-au mai găsit trei părţi la ţinutul Bacăului şi s-

---

1164 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 186, p. 242

au venit jupânesei Soltanei parte din **Mădzănăeşti** (Mă-zănăeşti, înglobat în Valea Şoşii, comuna Podurile, Bacău) şi lui Neculai Mogâlde **Pertrimăneştii** (comuna Podurile, Bacău) şi lui Gheorghe postelnic **Alboteştii** (înglobat în Siretu, comuna Săuceşti, Bacău)”[1165].

POGĂNEŞTI

(pe Bârlad, comuna Iveşti, Vaslui).

1489, octombrie 14: Întărit de Ştefan voievod, când dăruia mănăstirii Putna Frătăuţii, Botoşăniţa şi Climăuţii (judeţul Suceava), sate pe care le schimbase cu alte cumpărături ale sale: satele Pogăneşti pe Bârlad, cu 200 zloţi, de la Dragotă şi Negrita, copii lui Vlaşin, nepoţii lui Pogănel; Călineşti pe Bârlad, cu 120 zloţi, de la Vasco şi Mărena, copiii lui Ivan Nemai, nepoţii lui Mihai Calin şi ai lui Ştefan; Toporăuţi, în ţinutul Cernăuţi, pentru care Ştefan cel Mare i-a oferit lui Toader, fratele lui Hărman, **Pogăneştii** şi **Călineştii** pe Bârlad şi încă 100 zloţi tătăreşti; Grigoreştii pe Siret, partea de jos, cu 125 de zloţi tătăreşti, de la Sima şi de la feciorii lui Giurco, Iurie, Drăgan, Mihul şi Steţco, cealaltă parte din Grigoreşti cumpărând-o, cu 350 zloţi, de la Iurie Şerbici şi de la Petru Grigorescu; Frătăuţii, Botoşăniţa şi Climăuţii, în judeţul Suceava, de la Stanciul, Ivanco şi

---

[1165] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 93, p. 93

Isaico, cărora le dă, la schimb, Toporăuţii şi Grogoreşti pe Siret, plus 200 de zloţi tătăreşti[1166].

1635, februarie 26: Zapisul şoltuzului Iorga şi al celor 12 pârgari din **târgul Bârlad**, în care mărturisesc că a venit înaintea lor Ştefan, feciorul lui Maftei din **Pogăneşti**, şi a vândut, „a sa dreaptă ocină şi moşie din sat din **Pogăneşti** (comuna Iveşti, Vaslui) şi din **Polocineşti** (Polocin, comuna Iveşti, Vaslui), drept o iapă şi doi galbeni, lui Arion Talger din **Elan** (lângă Cârja, comuna Murgeni, Vaslui)… Răzeşii săi încă au fost de faţă, anume Solomon de **Huşi** şi Gligorie de **Măgiurcani** (azi Iveşti, comuna Iveşti, Vaslui)”[1167].

1635, mai 13: Zapisul surorilor Nastasia şi Anna, fetele lui Dumitru Purcel, nepoatele postelnicului Purcel, care mărturisesc că au vândut „dreaptă ocină şi moşie din sat de **Codăeşti**, partea de sus… lui Ionaşco Cehan ce-a fost vornic mare, drept 12 galbeni. Şi într-această tocmeală au fost frate-nostru Ardarie, Iorga, Dulde şi Andreica de **Pogăneşti** şi mulţi oameni buni”[1168].

1638, aprilie 8: Arion Talger din Elan vinde „dreapta mea ocină şi moşie din sat din **Pogăneşti** (comuna Iveşti, Vaslui) şi din **Polocineşti** (comuna Iveşti, Vaslui), luată de la Ştefan, feciorul lui Maftei… lui Apostolachi şi jupânesei sale, pentru 15 galbeni, dinaintea lui Gligorie Căpăţână şi Ioniţă sin (fiu) Zgriboză ot **Sârbi** (comuna Banca, Vaslui), Costache din **Folteşti** (înglobat

---

[1166] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 54, pp. 99-105

[1167] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 41, p. 40

[1168] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 116, p. 154

în Bogdăneşti, comuna Bogdăneşti, Vaslui), Solomon, Liciul şi Zaharia de **Huşi** şi munţi oameni buni şi bătrâni”[1169].

1646: Corcodel şi femeia lui Măria, fata lui Gligorie, vând lui Gavril, drept 50 potronici, „o ocină din Putna, la sat la **Pogăneşti**, un bătrân din Valea Morilor, partea lui Gligorie, dinaintea Andreicăi şoltuzului cu 12 pârgari, Ionaşco Ciolan, Constantin sin (fiu) Creciului pârcălab şi Anton diac, toţi din **Tecuci**”[1170].

1648, aprilie 1: Vrânceanul şi fraţii săi, feciorii Măgdălinei, Palaghia cu fraţii săi, fecirii Barzei, sora lor Mărica, Ioana cu fraţii săi, feciori Sanfirei, Vasile Ghebea cu fraţii săi, feciori Măricăi, Frim cu fraţii săi, feciori Grăjdănesei, Macovei cu fraţii săi, feciori Untei, Ion Băloş cu fraţii săi şi cu feciorii săi, şi Pop cu feciorii săi vând Radului vătahului, drept 120 lei bătuţi, „moşia noastră, un vad de moară şi jumătate de sat din **Pogăneşti**, ce sunt la ţinutul Putnei, partea din jos”[1171].

POGĂNEŞTI

(comuna Stănileşti, Vaslui).

1639, iunie 30: Întărit de Vasile Lupu voievod fostului vameş Conde şi feciorului său Ion, care primeşte uric pentru „a lor dreaptă ocină şi moşie din sat din

---

[1169] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 308, pp. 305, 306

[1170] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 269, p. 213

[1171] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XVII, Iassi 1891, pp. 138, 139

Măstăcani (comuna Măstăcani, Galaţi), ce este în ţinutul Covurlui, pe unde le-a hotărât şi le-a stâlpit Dondoş, hotnogul de curteni, şi Dumitru uricarul, cu oameni buni şi bătrâni, megieşi, anume: Constantin aprod ot **Pogăneşti** (comuna Stănileşti, Vaslui), Manta ce a fost pârcălab, Pavăl căpitanul, Toader iuzbaşa, Horga cel bătrân şi Mafteiu Oaeş de **Folteşti** (comuna Folteşti, Galaţi), Neniţa şi Bărbânţă de **Fârţăneşti** (comuna Fârţăneşti, Galaţi) şi Ionaşco din **Piscani** (comuna Cavadineşti, Galaţi)**.** / Şi li s-a venit al şaselea bătrân din vatra satului, din ţarină, din vii şi din nămaş, pe unde le-au stâlpit. Şi din ţară de li s-a venit din Valea lui Ernilă, în jos, pe Valea Părului, până unde au pus stâlp de piatră, 19 pământuri, cu oamenii săi, de nu vor fi vândut, şi 3 pământuri de pe piscul Crumădzuaei, şi 3 pământuri de pe Crumădzuae, şi din ogoare din gura văii Părului, iar trei pământuri şi jumătate şi trei pământuri şi a treia parte spre piscul Horileşcei dinspre sat, de către Valea Părului, şi un pământ în dealul Bogziei dinspre răsărit, şi 6 pământuri din ţarina din sus, iar din partea din sus. Şi 5 pământuri şi jumătate în ţarina deasupra Ceretului, însă din jos, şi 7 pământuri ce i s-au venit în ţarina deasupra satului dinspre răsărit, iarăşi din sus. Şi 14 pământuri din hotarul din sus, din şesul Prutului, şi cât ţine peste tot, până în malul Prutului, cu tot venitul din bălţi şi din gârle. Şi din izvorul Ceretiului, a şasea, cu loc de două vii în sus, până-n acela hotar din sus. Şi toate pământurile sunt câte de 32 de paşi. Şi din vii li s-au venit 99 de paşi în frunte şi s-au pus pietre. Şi din nămaş de vii, iarăşi li s-au venit 110 paşi în frunte”[1172].

[1172] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 157, pp. 170, 171

1902: „**Pogăneşti**, comună rurală în partea de sud a plăşii Podoleni şi în partea de est a judeţului Fălcii. Se mărginește, spre răsărit, cu râul Prutul. E formată numai din satul Pogănești, ce se întinde pe o suprafață de 34,5 hectare, şi care se află situat pe coasta de est a dealului Movila Pescarului. Poala satului e udată de pârâul Isaia și formează un singur trup de moșie. Are o populaţie de 160 familii sau 602 suflete, din care 110 contribuabili; 2 biserici, din care una făcută la 1812, şi a doua în 1890, deservite de 2 preoţi şi 2 cântăreţi. Locuitorii posedă 346,5 hectare pământ, după legea de împroprietărire din 1864; iar proprietarul moşiei, 1.430 hectare câmp şi 57,5 hectare pădure de plop şi răchită, Proprietatea moșiei e a dlui Dimitrie Castroian. Vite: 1.160 vite mari cornute, 1.500 oi, 65 cai şi 90 porci”[1173].

1902: „**Pogoneşti**, comună rurală şi sat în judeţul Tutova, plasa Pereschivul, spre sud-vest de Bârlad şi în apropiere de dânsul, pe pârâul Tutova (pe malul sting). Satul formează comună cu cătunele: Belcești, Polocinul de Sus şi Polocinul de Jos, având o populaţie de 612 locuitori, din care 150 contribuabili, locuind în 175 case. Are 2 biserici; o școală; o moară cu aburi. Comerţul se face de 9 persoane”[1174].

[1173] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 24

[1174] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 25

POGĂNEŞTI

(Lăpuşna, Moldova).

1641, aprilie 21: Întărit de Vasile Lupu voievod logofătului Racoviţă Cehan şi soţiei sale Tofana, care primesc ispisoace pentru „satul **Bălăsineştii**, ce-i în ţinutul Hotinului, cu iazuri şi moară în apa Viliei, cumpărătură de la Tudori fost pârcălab, pentru 19 ughi galbeni (ducaţi ungureşti de aur), căci le-a fost lor moşie de la mătuşa lor Cristina pârcălăboaie; / partea lor din satul **Soleşti**, ce-i în ţinutul Vasluiului; / a treia parte din satul **Moiceştii**, ce-i pe apa Vasluiului, în acelaşi ţinut, cumpărătură de la Vasile Nădăbaico din Soleşti, drept 20 ughi galbeni; / ce i se va alege partea Loghinei şi a lui Visarion Bogza călugăr, fiii lui Bogza logofătul, din satul **Vilneşti**, din acelaşi ţinut, cumpărată cu 25 ughi galbeni; / partea Tudorei şi Căzacei, fetele Dochiei, din satul **Fereştii**, tot în acelaşi ţinut, cumpărată cu 10 ughi galbeni; / altă parte, câtă i se va alege Antemiei, din satul **Făstăci**, din partea din jos, din acelaşi ţinut, cumpărată de la Ştefan Cizman, fiul Antemiei, drept 10 ughi; / şi un iaz din satul Făstăci, din partea de sus, cu loc de prisacă, cumpărat de la Gavrilaş, fiul lui Miron, drept 25 taleri de argint; / satul **Stănileşti**, ce-i pe Prut, în ţinutul Fălciului, care a fost domnesc şi a dat şi a miluit Ştefan voievod pe unchiul său Cehan vornic, iar după moartea lui Ionaşco Cehan vornic, domnia mea luat-am acel sat; şi după aceea am dat şi am miluit pe boiarinul domniei mele, iar el mi-a dat doi cai buni; / satul **Cărstănici**, ce este în acelaşi ţinut al Fălci-

ului, şi satul **Stoineşti** la Prut, în acelaşi ţinut, şi satul **Bărboşii**, ce-i pe apa Moisiia, în acelaşi ţinut, şi încă satul **Siliştenii**, din acelaşi ţinut, cumpăritura tatălui său Petre Cehan de la fiii Silişteanului din Bârlad, şi iarăşi o parte de ocină din satul **Răicenii**, cumpărătura părintelui său Petre Cehan; / şi iarăşi îi întărim un bătrân, cât i se va alege, din satul **Răspopi**, din acelaşi ţinut al Fălciului, şi iarăşi un bătrân din satul **Pogăneşti**, ce-i în ţinutul Lăpuşnei, din acelaşi uric, care acele două părţi din Răspopi şi din Pogăneşti a fost dat Răcoviţă Cehan 50 ughi galbeni, în mâinile lui Ureche vornic pentru Barna, fiul Urâtei, şi pentru Balan, şi a plătit capul lor de la moarte, şi n-a avut cu ce plăti dinspre Toader Cehan fost sulger, şi a dat cele părţi de ocină sin satele Răspopi şi Pogăneşti pentru cei bani şi pentru cel cal; / şi iarăşi le întărim ale lor drete moşii, ce a avut tatăl lor Pătraşco fost logofăt de la Constantin voievod, satul **Storeştii** şi **Şendreni**, cu loc de heleşteu în apa satului, ce-s în ţinutul Hârlăului"[1175].

1904: „**Pogăneşti**, sat în judeţul Izmail, pendinte de comuna rurală Minjir, aşezat în valea Prutului, la jumătate de km de râu. Are 103 case, cu o populaţie de 792 suflete de ţărani români; 52 cai, 287 vite mari"[1176].

[1175] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. VIII, Iaşi 1913, pp. 281-288

[1176] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 166

POGOCENI

(lângă Urdeşti, comuna Viişoara, Vaslui).

1634, aprilie: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Procopie Focea şi diacului Necula, după pâra acestora cu Ion din **Dăniceni** (pe Valea Elanului, Vaslui), pentru o parte de ocină a Dărdăreştilor din **Pogoceni** (lângă Urdeşti, comuna Viişoara, Vaslui), ţinând-o Simione pentru nişte iepe turceşti ce-a plătit el. Deci Pricopie Focea a zis că tată-său Vasile, ce a fost la închisoare la temniţa domniei mele, cu năpaste pentru acele iepe turceşti, care s-a prilejit şi a murit în temniţă, şi n-a fost vinovat, precum a mărturisit înaintea noastră credincios boierul nostru Ştefan, când a spânzurat la Căzacul tâlharul şi pe Prodan, şi gazda lui, pe Ion Oni din Pogoceni, iar Vasile Focea, căruia i s-a prilejit moarte în temniţă, nu-i vinovat şi încă i s-au luat şi bucatele pentru plata iepelor. Deci domnia mea am socotit… să i se-ntoarcă bucatele dinspre soţii Căzacului tâlharul, adică de la Prodan şi de la Ion Oni, iar dacă nu-i vor întoarce bucatele, să aibă a ţine Procopie Focea partea de ocină a lui Prodan din Pogoceni, partea Dărdăreştilor”[1177].

[1177] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 91, pp. 104, 105

POHOAMA

(fostul Rogojanii, judeţul Soroca, Moldova).

1623, aprilie 9: Întărit de Ştefan Tomşa voievod marelui vameş Manolachi, care primeşte uric pentru „trei sate, anume: Rogojanii (Pohoama, judeţul Soroca, Moldova), şi Vistiernicenii (comuna Gura Camencii, judeţul Soroca, Moldova) şi Roşiiaci pe Răut (Roşieticii Vechi, comuna Roşietici, judeţul Soroca, Moldova), care sunt în ţinutul Soroca, cu vaduri de moară şi cu bălţi de peşte, şi satul Măşceanii pe Nistru (lângă oraşul Soroca, Moldova), în acelaşi ţinut, care acele sate mai sus scrise au fost ale lui Isac Balica hatman, dar le-a pierdut în viclenia sa, când s-a ridicat cu domnul său, Constantin voievod, şi cu mare mulţime de leşi şi cazaci, împotriva domniei mele şi a sceptrului cinstitului împărat şi am făcut mare război cu ei pe pârâul Jijia şi Dumnezeu i-a dat sub sabia domniei mele, unde şi oasele lor zac ca mărturie veşnică”[1178].

[1178] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 53, pp. 79-82

POHORLĂUŢI

(în Coţmani, Bucovina, Ucraina).

Satul Pohorlăuţi a fost documentar în **27 octombrie 1452**, când Manea, fiul Globnicului, şi feciorii săi, Luca, Iurie şi Lazăr, vindeau seliştea Pogorilouţi logofătului Mihail, pentru 120 zloţi turceşti. În 2 iulie 1455, când Mihail logofăt era trimis de Petru Aron Vodă să negocieze tributul cu turcii, satul i-a fost reconfirmat.

1652: În 4 martie 1652, se împart moşiile răposatului Gavrilaş Mateiaş între copii lui, Ieremie, Ileana comisoia şi Alexandra vorniceasa. „Partea jupânesei Alexandra visterniceasa a fost… satul Pohorlăuţi cu heleşteu”.

1670: În 1670. când vistierul Neculce, tatăl cronicarului, s-a căsătorit cu Catrina, fiica boierului Iordache Cantacuzino, Catrina a primit ca zestre de nuntă 21 moşii, printre care Boian, Cernăuca, Valeva, Chisălău, Pohorlăuţi, Prelipcea, Bocicăuţi, Grozinţi, Vasileuţi şi a patra parte din satul Lehăcenii Teutului).

1702: În 1702, Ion Neculce împarte moştenirea de la mama sa cu surorile sale, moşia Pohorlăuţi trecând în proprietatea Catrinei, jupâneasa lui Iordachi Cantacuzino, care, în 4 martie 1704, împreună cu feciorii ei, Iuon aga Cantacuzino şi Ştefan Luca vistiernic, vinde Pohorlăuţii lui Constantin Turculeţ, pentru 1.350 lei bătuţi.

1718: În 11 decembrie 1718, Antimia, văduva lui Constantin Turcul, cumpăra de la Catarina Cantacuzino „satul întreg Pohorlăuţi”.

1772: Recensământul lui Rumeanţev[1179], din 1772-1773, înregistrează la Slobozia Pohorlăuţi, moşie a postelnicului Vasilachi TURCULEŢ, „41 – toată suma caselor”, însemnând 1 popă, Mihail, 2 dascăli, Procopie şi Hrihor palamar, 1 scutelnic al lui Vasilachi zet lui TURCULEŢ, Dănilă VODANCA, 1 jidov, Leiba, 10 case pustii şi 26 birnici, adică: Mihălachi PRODAN vornic, Fedor HALIUC, Matei BĂCLAŞCIUC, Alecsa zet CUŞCIAC, Ostafii DRONIC, Hrihor BABINSCHI, Vasile DUMANSCHI, Alecsa CUŞCIAC vătăman, Mihailo VECHIRCIAC, Iacov CORIN văcar, Timko PEREPECICA, Vasili OKRAINEŢ, Gavril BURIC, Mihailo MUŞCHIUCA, Vasili MUHALEŢSKI, Ostafi MUHALEŢSKI, Luchian CUNISĂUSKI, Ivan ZAZULINSKI, Macsin de la BALAMUTIUCA, Vasili ungurian, Neculai BANDURIAC, Macsin ŞTEFIUC văcar, Iacob pânzariul, Fedor BIRICĂUSCHII, Timofei SCRIELIA şi Macsin SCRIŢKO morar.

1774: În 1774, satul Pohorlăuţi avea 44 familii ţărăneşti, iar în 1784, 155 familii.

1869: O tipăritură vieneză din 1869, referitoare la organizarea politică și judiciară în țările reprezentate în Împărăţia Austriei, prezintă următoarea administrare în Ducatul Bucovinei: „Administrarea raionului Coţman – **Zastavna** (judecătorie de district), Babin cu Ştefanovca, Boianciuc, Borăuţi, Brodok, Czarnypotok, Cincău, Doroşăuţi, Horoşăuţi, Iurcăuţi, Cadobeşti, Kiseleu, Krisciatek, Cuciur-mic, Culeuţi, Mitcău, Mosoriuca, Ocna, Onut, **Pohorlăuţi**, Prilipce cu Luca, Repujineţ, Samuşin, Teutri,

---

[1179] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 424

Vasileu, Verbăuţi, Verenceanca, Zwiniec cu Koetriszöwka”[1180].

1870: Biserica Sfântului Nicolai din Pohorlăuţi, reconstruită între anii 1870-1881 şi renovată în 1896, era patronată, în 1843, de Anton şi Nicolaus de LUKASIEWICZ, păstor al celor 676 suflete fiind parohul Matei DRACINSCHI. În 1876, patronatul bisericesc era asigurat de Katharina von MIKOLAJEWICZ, parohul celor 950 enoriaşi fiind Dionisie GRIGOROVICI. În 1907, patron bisericesc era baronina Elena SIMONOVICI, paroh fiind Mardarie AREICIUC, născut în 1871, preot din 1898, paroh din 1903, iar cantor, din 1902, Ştefan ISOPENKO, născut în 1874.

1882: Din 1882, funcţiona în sat o şcoală cu 4 clase[1181].

1890: În 1890, comuna Pohorlăuţi avea 2.118 locuitori, primar fiind George Hudiuc. Învăţători erau Dionisie Patapievici şi Epaminonda Orza, Ignatie Carage era paroh, iar Vasile Grecul – cantor bisericesc.

1891: O listă de subscripţie pentru zidirea bisericii orientale din Cacica, întocmită, în iunie 1891, de „Ignatie CARAGEA, paroch în Pohorlăuţ” şi preoteasa Victoria Caragea, menţionează, printre familiile comunei, pe: Ştefan RUDAN, învăţătorul Vasile CUŞNIRIUC, marii proprietari JACUBOVICI şi AVACOVICI, Ştefan VATAMANIUC, Vasile PITEC, Gheorghi DUDLEI, Vasile LESINC, Gheorghi MALIŞCIUC, Maria SMERECIUSCA, Grigori HNATIUC, cantorul Vasile GRECUL, revi-

---

[1180] *Politische und gerichtliche / Organisation / der / im Reichsrathe vertretenen Länder von Öesterreich*, Wien 1869. pp. 158-161

[1181] SCHEMATISMUS DER BUKOWINAER, Czernowitz, 1843 p. 29, 1876 p. 87, 1907 p. 89

zorii superiori de finanţe SMERCINSCHI şi IAVORS-CHI[1182].

În **1908**, conform Dicţionarului lui Grigorovitza: „**Pohorlăuţi**, comună rurală, districtul Coţman, aşezată, în masă compactă, lângă un lac, din care izvorăşte Pârâul Negru. Suprafaţa: 9,60 kmp; populaţia: 1.859 locuitori ruteni, două părţi gr. or. şi o parte gr. cat. Este străbătută de drumul principal Sadagura şi Cernăuţi – Uscie Biskupie (Galiţia); prin drumuri de ţară, este legată cu comunele învecinate. Are o şcoală populară, cu 2 clase, şi o biserică parohială, cu hramul „Sfântul Nicolae". Această comună este menţionată, pentru prima dată, în 1451. La 1460 a fost vândută de Manuel Globnicovici logofătului Mihail. La 1766-1767, s-au aşezat aci numeroşi emigranţi din Galiţia. La 1776, era proprietatea Comornicului Bognischi. În această localitate se află 4 grote, din care curg pârâiaşe şi unde se crede c-ar fi locuit hoţi. Una din ele, mai mare, se crede c-ar fi servit de ascunzătoare locuitorilor vechiului sat Pohorlăuţi, darâmat cu ocazia unui război dintre turci şi poloni. Din acel sat n-a rămas decât o cruce de piatră, unde se crede c-a fost biserica. Populaţia se ocupă cu agricultura şi cu creşterea de vite. Comuna posedă 1.342 hectare pământ arabil, 4 hectare fânaţuri, 64 hectare grădini, 38 hectare imaşuri, 11 hectare 50 ari păduri, 21 hectare bălţi. Se găsesc 139 cai, 248 vite cornute, 719 oi, 112 porci şi 55 stupi. **Pohorlăuţi, moşie**, cu administraţie particulară, districtul Coţman. Suprafaţa: 5,70 kmp; populaţia: 156 locuitori ruteni,

[1182] GAZETA BUCOVINEI, Nr. 32/1891, p. 4

poloni şi izraeliţi; rutenii suni greco-catolici, greco-ortodocşi şi romano-catolici”[1183].

1919: Din **Comisiunea agrară de ocol Zastavna** făcea parte „Reprezentantul proprietarilor expropriaţi: Mihail Romaşcan, proprietar, Pohorlăuţi”[1184].

1920: „**Deciziune de expropriere No. Ag. 44 Pohorlăuţi /9**. Deciziunea Comisiunii agrare de ocol Zastavna, cu care s-a decis exproprierea corpului dominical fasc. No. 140, **Pohorlăuţi**, din registrele fonciare pentru moşiile bucovinene, în suprafaţă de 158 ha 82 a 46 mp, proprietatea dlui Alexandru baron Szymonowicz şi a doamnelor Olga Romoszkan şi Stefania Iacubovici, în folosul „Fondului de pământ bucovinean”, a devenit definitivă”[1185].

1943: „Se numesc cu titlul definitiv, pe ziua de 1 septembrie 1943[1186], următorii învăţători şi învăţătoare: **Poiană Constantin**, comuna **Pohorlăuţi**, jud. Cernăuţi, media 8,91”.

1944: „Prin decizia ministerială Nr. 7.192 din 21 Iulie 1944, doamna **Bujor Miroslava**, învăţătoare la Şcoala primară din comuna Pohorlăuţi, jud. Cernăuţi, trecută în cadrul disponibil, prin decizia cu Nr. 226.743 din 1942, se reprimeşte în învăţământ, pe data de 1 august 1944, în postul unde a fost titulară”[1187].

[1183] Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti 1908, p. 166

[1184] *Monitorul Bucovinei*, Fascicola 73, 13 octombrie nou 1919, pp. 1-8

[1185] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 18, Cernăuţi, 15 iunie nou 1921, pp. 229, 230

[1186] *Monitorul Oficial*, Nr. 71, 24 martie 1944, pp. 2549-2552

[1187] *Monitorul Oficial*, Nr. 180, 4 august 1944, p. 5762

POHRIBENI

(sau Pohrebeni, pe Bâc, Orhei, Moldova).

1603, aprilie 12: Ispisoc de judecată de la Ieremia Movilă voievod, după ce „Sacolta vătav, Lupul feciorul Ţapului, Magda fata Dragăi şi au alţi ai lor au pârât pe rudeniile lor Gherman, Urâta, Mărina cu fraţii lor, feciorii lui Simeon, toţi nepoţi Vascăi Lehoae, pentru a patra parte din satul **Pohribeni**, ţinutul Orhei, zicând că moaşa (bunica) lor Vasca Lehoae ar fi având zapis de cumpărătură şi uric de la Iliaş vodă şi are parte de moşia ce a cumpărat-o de la Danciul Pohrib zet (ginere) Gherman, a răspuns că Urâta şi Mărina, cu fraţii lor, feciori lui Simion, au făcut meşteşug şi au scris numele moşului (bunicului) lor Vasca şi tatălui lor Simeon, vrând să ţie singuri. / Şi am cercetat şi am văzut că cu muşteşug au urmat vicleşug pârâţii, şi întărim stăpânirea jeluitorilor”[1188].

1667, iunie 1: Scrisoarea căpitanului Onofrei, trimis de vodă să hotărnicească moşia **Burnăreştilor** şi „să le alegem locul Burnăreştilor dinspre alte moşii ce sunt pe Bâc”, în baza mărturiei unui „om de-l cheamă Panul, om de moşie din Căbusca, care se hotărăşte cu Burnăreştii – alţi oameni nu au ştiut” şi nici semne nu s-au aflat. Deci, urmându-l pe Panul, „am purces după dânsul şi am pus stâlpi de piatră cu megieşi străini prin zarea dealului

---

[1188] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 20, pp. 32, 33

Bâcului, dinspre soare răsare, unde se vede prăvulacul Căbuscăi, un stâlp am pus lângă drumul ce merge la Nistru, altul la obârşia Şopronei, unul este o moviliţă mică, lângă movila mare dinspre răsărit şi aproape de cea mare, unul deasupra Budăiului, cam din fundul Roşiei, şi când am pus stâlpi au fost Istrati Brohnici izbaşa, Lefter izbaşa, Grigore, Filip şi Lazor de **Pohrebeni**, Andrei Hăsan, Simion călăraşul, Strătulat, Gheorghe, Mitrofan Chiril dăchiul, Strătulat sluga egumenului de la Golăi şi mulţi oameni buni”[1189].

1904: „**Pohribeni**, sat în judeţul Orhei, volosti Izvoara, lângă pădure, în capul văii Pohribeni. Are 193 case, cu o populaţie de 1.098 suflete de ţărani români; 590 vite mari; o moară de aburi”[1190].

POIANA

(Poiana lui Coman, azi Poiana, comuna Livezi, Bacău).

1632, decembrie 10: Întărit de Alexandru Iliaş voievod diacului Constantin, fiul Grapinei, care răscumpără, cu 70 zloţi bătuţi, de la Ursul comişel din **Verişeşti** şi Orăş diac din **Stroeşti** (pe Trotuş, contopit cu Româneşti, comuna Bereşti-Tazlău, Bacău) şi de la toţi verii lor, „toată partea bunicii lor Maria din satul **Verişeşti** (sau Vereşeşti, comuna Sănduleni, Bacău) şi din satul **Selişte** (sat pe Turlui, Bacău), şi din **Poiana lui Coman**

[1189] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 77, pp. 100, 101

[1190] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 166

(azi Poiana, comuna Livezi, Bacău), şi din satul **Sperleşti** (lângă Turluianu, comuna Bereşti-Tazlău, Bacău), toată partea bunicii lor Maria, cât se va alege din acele sate… care au fost vândute de bunica lor Maria lui Ursul şi lui Orăş diac şi verilor lor"[1191].

1633, iulie 29: Zapisul staroştilor de **Trotuş**, Gheorghe şi Petrea, în care mărturisesc cum au venit în faţa lor Unguraşul, Marcul Julfă şi cu Dănăilă, de au pârât pe Verdiş şi pe femeia lui Mărica pentru o ocină din **Chirişomu** (apoi Chiricel, înglobat în oraşul Comăneşti, Bacău). Deci Vediş şi cu Maria şi-au adus drese şi s-a găsit în drese cum au cumpărat Petre Puiul şi cu femeia lui Safta acea ocină de la Burlă şi de la tată-său Nicoară, şi de la Avram, feciorul Magdei. / Deci noi i-am judecat, cu Foloş Martin şoltuzul şi cu 12 pârgari, şi cu alţi oameni buni, orăşeni şi cu slugi domneşti din ţinut, anume Bodiiocu, Ursul şi Sava ot **Bordzeşti** (Borzeşti, înglobat în Oneşti, Bacău), Dumitru Puia de **Negoeşti** (înglobat în Oneşti, Bacău), Constantin Puia de **Hilipeşti** (Filipeşti, comuna Bogdăneşti, Bacău), Ursul de **Verşeşti** (sau Verişeşti, vomuna Sănduleni, Bacău) şi Iliseiu de **Poiană** (Poiana lui Coman, comuna Livezi, Bacău)… şi au rămas Unguraşul, Dănăilă şi Marcul Julfă să nu mai aibă nici o treabă, nici o pâră pentru această pâră"[1192].

1635, mai 25: Scrisoarea fostului paharnic Nicolai Bejan Patraşcu Şolomon, Condre şoltuzul şi a celor 12 pârgari de **târg de Trotuş**, în care îi relatează lui Vasile Lupu voievod, cum, după primirea poruncii adusă de

---

[1191] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 256, pp. 322, 323

[1192] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 339, pp. 432, 433

vornicul Neniul au mers şi au adunat martori, ca să socoată „o selişte de sat, anume **Pleşăştii** (numită anterior Beneşti, lângă satul Caraclău, comuna Bârsăneşti, Bacău), ce s-a pârât satul **Bârsăneştii** (comuna Bârsăneşti, Bacău) cu vornicul Neniul, zicând Bârsăneştii că este acea selişte Pleşăştii din hotarul lor, iar Neniul că este de hotarul satului său, anume **Rediul** (comuna Gura Văii, Bacău). Deci am strâns oameni buni, anume Isăiu, vasile feciorul său şi lazăr din **Poiană** (comuna Livezile, Bacău), Ion, Marcu, Andrei Măcău şi popa Vărnava din **Brătila** (comuna Helegiu, Bacău), Grigore Orăşul din **Stroeşti** (contopit cu Româneşti, comuna Bereşti-Tazlău, Bacău), popa Dumitru cel domnesc, Ion Petre, Chihaia, Soci Mihai, Grigore diacul, Ioniţă biräul, Nistor sluharul, Marcu şi Ioniţă feciorii popii Manii din târg din **Trotuş** (comuna Trotuş, Bacău), Cozma din **Vilipeşti** (Filipeşti, comuna Bogdăneşti, Bacău) şi mulţi oameni buni şi i-am întrebat de ce hotar este. Deci mi-au mărturisit cu sufletele lor cum este acea selişte în hotarul Rediului, şi i-au zis **Bineştii**, pe numele Benii, şi s-au mutat dintr-acea selişte mai jos, în capul hotarului din drumul mare, iar Bârsăneştii n-au avut nici o treabă cu acel hotar, ci, când au arat Bârsăneştii într-acea selişte, cine-a avut Rediul le-a luat lor din a zecea. Deci, pe unde au arătat oameni buni şi bătrâni din Bârsăneşti, şi cu Dumitru şi Mihăilă cel bătrân de acolo, că este hotarul acelei selişti, noi am stâlpit dinspre Bârsăneşti, şi s-a ales cum am aflat mai cu dreptul, cu oameni buni”[1193].

[1193] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 122, p. 159

POIANA

(pe Tazlău, azi Belegheat, în hotar cu Brătila şi Berzunţi, comuna Agăş, Bacău).

1400, iunie 29: Întărită de Alexandrul cel Bun boierilor Stroe şi Ion, împreună cu „Gârtanul, mai sus de Gârtan, sub pădure… Iar hotarul acestor sate să fie la Filipe, iar de acolo, pe pârâu, în sus de deal, pe deal la vale, pe din jos de Poiană, mai jos de Poiană să cadă în pârâu, la vale pe pârâu, până la Tazlău, în drum, o movilă, şi peste Tazlău la drumul Mare, o movilă, în sus de drum, până la vadul mare, la vad, movilele, în sus pe deal, până la Berzinţ, în sus de Berzinţ, până mai sus de Poiană, la un stejar, şi de acolo la movila din Poiană, în curmeziş la Filipe, între două drumuri, o movilă. Acesta este tot hotarul pe care îl stăpâneşte Stroe deosebit de Ion. Iar celălalt hotar, al celuilalt sat, să fie de la gura pârâului, în sus pe pârâu, din pârâu la stânga, la un stejar, o movilă, de la stejar în curmeziş la movilă… de la movila ulmului până la un stejar, movila ulmului, la movila ulmului pe marginea luncii, şi în sus pe deal, la stejar, de la stejar până la o movilă, în sus pe deal, la stejar, de la hotar până la alt pârâu, în jos pe pârâu, până la gură…la drum şi pe drum, la o movilă, şi de la această movilă la altă gură de pârâu, o movilă. Acesta îi este tot hotarul acestor

sate”[1194]. În *Uricarul*, vol. II, pp. 250, 251, uricul este datat în iunie 1404.

1439, octombrie 28: Întărit de Ilie şi Ştefan voievozi lui Giurgea Moian, care primeşte uric pentru „două sate, anume Moeneşti şi Tăteşti (contopit cu Moineşti), şi **poiana lui Belegheat**… Iar hotarul acestor sate să fie cu toate hotarele lor vechi, pe unde au folosit din veac”[1195].

1449, iunie 29: Întărit de Alexandru voievod lui Stroia şi Ivan, care primesc „uric pe două sate, anume **Poiana** pe Tazlău, în ţinutul Trotuşului, întărit lui Ivan… şi celălalt sat **Gratan**, ce acum îi zic **Gărtan**, pe din sus de Grătan, ce este selişte sub pădure, ce l-am dat lui Stroe şi Ivan… iar hotarul acelor două sate, pe pârâul Filipia şi de acolo pârâul în sus, la deal, apoi dealul în jos, dealul de din jos de Poiană, până unde cade în pârâul ce-i zic Lucaciul, în jos pârâul, până în Tazlău, pe drumul movilei, şi peste Tazlău, la drumul cel mare al movilei, dealul în sus, la Berzunţi, în sus Berzunţii, până la poiana cea mai din sus, la un stejar, la movila din poiană, în curmeziş la Filipe, printre două drumuri, movilă; / acesta este hotarul unui sat ce l-a apucat Stroe pentru sine, de la Ivan, iar hotarul celulalt sat, din gura pârâului, în sus pe pârâu, din pârâu, în mâna stângă, la un stejar, la o movilă de la stejar, în curmeziş la o movilă, şi peste drum, până la un alt stejar, la movila Itlii, iar de la movila Itlii, pe marginea luncii, deasupra dealului, la un stejar, din stejar la o movilă, în sus pe deal, până la alt pârâu, în jos de

---

[1194] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 10, pp. 13-16

[1195] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 202, pp. 286-288

pârâu până în gură, la drum şi pe drum la o movilă, şi de la această movilă la altă gură de pârâu, la o movilă; atâta este hotarul acestor două sate”[1196].

1623, martie 20: Întărit de „starostele de Trotuş şi de alţi oameni buni, care mănăstirii Berzunţ, care cumpărase, cu 140 zloţi de argint, de la Avram şi Cazan, fiii Anastasiei şi de la toţi nepoţii lor, „Poiana Stroei, a patra parte din hotarul care li s-a ales mai înainte… din tot satul Poieni al strămoşului lor Stroia”[1197].

1625, aprilie 12: Întărit de Radul voievod fostului mare logofăt Dumitraşco Ştefan „moşia ce-a cumpărat în **Poiană pe Tazlău** (azi, Belegheat), ot ţinutul Trotuşului, drept 120 taleri de argint, de la Grosul şi fratele său Gligorie şi surorile lor Dumitra şi Crâstâna şi Mariia preoteasa, şi Ioana, şi nepotul lor Maftei, toţi feciorii lui Ion Poiană, nepoţii lui Gavril Poiană, unde trece hotarul peste Tazlău, ce este partea lor, 113 pământuri de la hotarul Berzunţului, în jos, până în Tazlău şi peste Tazlău, în sus, până în gura Sărăţelului şi Sărăţelul, în sus, până în hotarul călugărilor de la Berzunţ, şi cu loc de moară în Tazlău şi pe 14 pământuri tot dintr-aceeaşi poiană, ce au cumpărat Dumitraşco Ştefan în 60 de taleri de argint de la Mihăilă din Poiană şi frate-său Simion, şi Constantin şi Avram, şi sora lor Ioana, şi Mărica şi Tecla, sinovii lui Păntelie, nepoţii Drăgulii ot Măr…”[1198].

[1196] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. XX, Iaşi 1928, pp. 225, 226

[1197] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova,* vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 36, p. 51

[1198] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova,* vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 307, pp. 378, 379

1627, aprilie 20: Catastiful satelor marelui logofăt Dumitraşco Ştefan şi ale cneaghinei sale Ziniica, fiica lui Mogâldea vornic: „O parte din satul din **Poiană** pe Tazlău, în ţinutul Trotuşului, unde treci hotarul peste Tazlău, ce sunt într-acea parte 113 pământuri, din hotarul Berezinţ în jos, până la Tazlău şi peste Tazlău, în sus, până la gura Sărăţelul şi Sărăţelul în sus, până la hotarul călugărilor de la Berezinţ, şi cu loc de moară pe valea Tazlăului. Acel loc ne-am cumpărat de la Grosu şi de la fratele său Gligorii şi surorile lor Dumitra, Cârstina, Măriia preoteasa şi Ioana, şi de la nepotul lor Ionaşco, şi de la frate-său Toader şi Dumitru, şi sora lor Panaghiia, feciorii lui Drăgăilă, nepoţii lui Capotă, drept 120 taleri de argint. Şi iarăşi am cumpărat 14 pământuri dintr-acel sat, din Poiană, de la Mihăilă şi frate-său Simion, şi de Constantin, Avram, sora lor Ioana, Mărica şi Tecla, feciorii Pântei, nepoţi lui Drăgulei, drept 60 de taleri de argint, însă într-acele 14 pământuri fost-au trei pământuri ale unei seminţii a lor, anume Ilisei; şi s-au tocmit de a dat Ilisei 3 pământuri, pe ceastă parte de Tazlău, să se ştie”[1199].

1707, noiembrie 20: Întărit de Mihai Racoviţă voievod fostului mare vistiernic Ilie Catargiul, care primeşte ispisoc pentru părţile lui din satele **Şerbăneşti** şi **Topileni**, în baza unui zapis de la Lupaşco, fecior lui Sălăvăstru de **Başcani**, femeia lui Todosia, fata lui Constantin de **Hănţăşti**, şi de la feciorii lor, de la Dumitraşco Balaci, feciorul lui Bălan de Başcani şi femeia lui Maria, fata lui Eftemie de Başcani, cu feciorii lor, de la Pascal din **Ploscuţiani** şi femeia lui Catrina, de la Vasile

---

[1199] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 186, p. 246

Hardalupa, Femeia lui Varvara şi feciorii lor Iosup şi Nicula. De la Dumitraşco Candia, fecior lui Şeptelici de **Poiana**, Ioniţă Ţăpăluş, fecior lui Dumitraşco Ţăpăluş de **Dănăeşti**, care i-au vândut… moşia din satul **Şărbăneşti**, ce este în ţinutul Putnei, pe apa Trotuşului, care sat este alături cu satul dumisale **Topileanii**, însă fără partea Ghindei, cât este în capul hotarului de sus, drept 100 lei bătuţi, însă având şi Miera, ispravnicul Lupului Bogdan hatmanul parte în acel sat, dimpreună cu frate-său Lupaşco, feciorul lui Sălăvăstru, a vândut frate-său şi partea Mierăi, zicând că s-au învoit a-i da lui într-alte locuri pe unde mai au moşii… / şi alt zapis, ce-a cumpărat din satul **Topileani**, un bătrân care se cheamă bătrânul Zmeachei, şi acel bătrân este a treia parte de sat, căci acel sat îmblă pe 3 bătrâni… / şi alt zapis, de la Pavăl Proţap, fecior Irimiei Proţap, şi de la femeia lui Dochiţa, fata lui Şeptilici, şi de la feciorii lor, care i-au vândut un bătrân ce au avut la Topiliani, ce se hotărăsc cu satul dumisale **Domneşti**, unde dă Trotuşul în Siret, care se cheamă acel bătrân Drăghici… / şi alt zapis, de la Ion, fecior lui Mierăuţ Scănteai, şi de la femeia lui Ioana, fata lui Maxin Cotcodaci, şi de la Tanasie, fecior lui Maxin Corcodaci de **Rujineşti**, şi de la femeia lui Nastasia, nepoata Cozmei lui Ţihte, care i-au vândut un bătrân din satul Topileani, ce le-a fost lor moşie din moşi şi părinţi, au vândut şi ei al treilea bătrân, care s-au făcut satul… / şi alt zapis, ce-a cumpărat de la răzeşii din **Răspopi**, tot la ţinutul Putnei, un zapis de la Ioana, femeia lui Ionaşcă Veaveriţ, de la feciorii ei Gligoraş şi Toader, care i-au vândut, din hotarul Răspopilor, ce-a fost cumpărat Ionaşco Veaveriţ din partea de jos, 7 pământuri, de la Chiul, şi 6 pământuri de la Iliana Bobjiloai, iar din partea de jos,

şi 6 pământuri de la Necuţa, iar din hotarul de jos, care fac 18 pământuri, şi 9 pământuri de la Toader Căluţanul, 6 pământuri de la femeia lui Ioana, care sunt acele 9 pământuri de la Papareţ, din sus de hotarul Răspopilor, şi 3 pământuri de la Simion Caul, iar de la Papareţ din sus, şi 3 pământuri de la Gligoraşco Diacăş, tot dintr-acel hotar din sus al Răspopilor, drept 40 lei bătuţi… / şi alt zapis, de la Necula, cu femeia lui Aniţa şi cu feciorii lor, de la Vasile, Rusanda şi Salonca, feciorii lui Gheorghe Zavul, Măriia, cu feciorii ei Condrachi, Cărstea şi Ioneş, de la Groze, fata lui Negoiţ Zavul, şi Partenie, cu femeia lui Savina, nepoată de fată lui Tudosie Zavul, care i-au vândut 7 pământuri şi un răzor în satul **Răspopi**, care acea moşie le-a fost lor cumpărătură de la Grozava şi Mărica, şi de la Irimia, fata lui Urmoş, nepoata lui Anghel cel mare… şi tot într-acel zapis, 4 pământuri şi un răzor în satul Răspopi, cumpărate de la Marica, fata lui Hoidac, nepoata lui Nistor… / Mai arătat-a vistiernicul Ilie Catargiul un zapis de la popa Neculai şi de la feciorii lui Pârvul, Manolache şi fata lui Safta din târgul Adjud, care i-au vândut a patra parte din **Papareţ**, ce este pe apa Trotuşului, din jod de **târgul Adjud**, ce i-a fost lui de la moşii (bunicii) lui Ghidioan şi Creţul, de la Pahiia şi Armanca, preum arată uricul de la Pătru voievod… Aşijderi, tot într-acel zapis, i-au mai vândut popa Neculai, cu feciorii lui, un bătrân în Papareţ, care este din jos de hotarul Creţului, alături de partea lui Crăciun, ce i-a fost de la părintele lui, Vasile de Adjud, cumpărătură de la nepoţii lui Crăciun din Papareţ… / Şi alt zapis, de la Vasile Haret, ginerele lui Gligorie Stavăr, şi de la femeia lui Iliana, care i-au vândut un loc de crâşmă, de casă, de pivniţă, de grajd, care loc este pe locul Stăvăraşilor, unde

este Alxa Măreaiu, drept 10 lei bătuţi… / Mai arătatu-ne-a vistiernicul trei zapise, ce-a cumpărat în **Şendreşti** pe Polocini, iar în ţinutul Putnei, un zapis de la Gavril, ginerele Ştefanii Cărcioae, fata lui Toader Volovatul din Şendreşti, şi de la feciorii lor Enachi, Ursul şi Dochia, care i-au vândut un bătrân de moşie din Şendreşti… / Şi alt zapis, de la Alecsandru Posmag de **Sascut**, fecior lui Dumitraşco Miaună de **Lieşti**, de pe Polocini, de la femeia lui Ioana, fata lui Vasile, şi de la feciorii lor Ion, Vasile, Iliana, Paraschiva şi Tofana, care i-au vândut jumătate de bătrân din satul Şendeşti pe Polocini, din bătrânul Toader Gârneţ, drept 35 lei bătuţi…. Şi alt zapis, de la Ion Tocilă, fecior Petrei Tocilă, şi de la femeia lui Todosica, fata lui Tofan Volovatul, care i-au vândut, în satul Şăndreşti, jumătate de bătrăn din bătrânul Toader Gârneţ"[1200].

1739, august 20: Zapisul răzeşilor din **Poiană** şi din **Helehiu**, anume Constantin Bănişorul, Andrei Poenarul, Crăciun vornicul, Simeon Dănăilă, cu alţi răzeşi, „care mai jos ne-am iscălit şi ne-am pus degetele… dat-am această scrisoare la mâna sulgerului Costea Zugravu, precum având noi pricină cu dumnealui, pentru o bucăţică de loc, ce este între vaduri, din jos de gura Cafii, la capul dealului ce se cheamă râpa Grumăzeştilor, între hatul **Brătilei** de jos şi între hotarul **Poenarilor**, zicând că-i Poenăresc, şi dumnealui zicând că-i de hotarul Brătilei, şi neputând-ne noi învoi cu dumnealui, ne-am judecat la Neculi polcovnicul, ispravnicul Bacăului, şi dumnealui ne-a curmat jurecata, ori să jure doi oameni de ai noştri poenari, ori să lăsăm să-şi caute sulgerul Costea Zugravul

---

[1200] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. IX, Iaşi 1914, pp. 201-204

martori. / Deci noi nu am primit să jurăm, şi dumnealui a adus martori pe Ion Mustea căpitan, om bătrân de frunte şi răzeş vechi de Brătila, şi aşa a mărturisit cu sufletul lui, precum a apucat pe acel loc crâşmă a tătâne-său încă de la tată-său, şi a mers cu noi, de ne-a arătat şi locul pivniţei, şi a scos un izvod vechi de împărţeala **Brătilei**, în care se pomeneşte şi pentru cotul acesta, zicând că la împărţeală, toate le-au împărţit cu funia, iar acel cot l-au lăsat neîmpărţit, nefiind de arat, nici de cosit, ci numai pentru păşunea vitelor, fiind luncă cu dumbravă. / Deci noi, văzând mărturia acelui om, n-am mai avut nimic să răspundem, ci am lăsat în stăpânirea sulgerului Costea Zugravul şi i-am dat această mărturie a noastră"[1201].

1774, iunie 15: Satul **Poiana**, ţinutul Bacău, ocolul Tazlăului Mare de Sus, sat răzeşesc, avea, după recensământul lui Rumeanţev[1202]**: Toată suma caselor**: 15. Scădere rufeturi, însă 6: 1 popă, 1 mazil, 3 ruptaşi, 1 dascăl. Rămân birnici 9. / **Birnici:** Roman, argat / Eni, argat / Trif, argat / Stan, argat / Crăciun / Gheorghi brat (frate) lui / Ursul Stan / Simion Prajă / Neculaiu fiul lui Prajă. // **Rufeturi:** Costandin Poenaru, mazil / Flore, ruptaş / Neculaiu, ruptaş / Ioniţă, ruptaş / Popa Stanciul / Condre, dascăl.

1901: „**Poiana** sau Poiana-Bisericani, sat în judeţul Bacău, plasa Tazlăul de jos, comuna Târgul Valea Rea, situat pe dreapta Tazlăului-Mare, la 3 km de Târgul Valea-Rea (școală). Are o populație de 508 suflete; o biserică, deservită de 1 preot şi 2 cântăreţi,

---

[1201] Codrescu, Theodor, *Uricarul,* vol. XVII, Iassi 1891, pp. 200-202

[1202] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 324

clădită de locuitorii răzeși la 1811; 2 cârciumi. Vite: 16 cai, 285 vite mari cornute, 11 capre și 45 porci”[1203].

POIANA MICULUI – BUCHENHAIN

(aproape de Gura Humorului

Satul germano-slovac Poiana Miculi sau a Micului, din vecinătatea Mănăstirii Humorului, a fost înfiinţat anevoie în **1838**, cu emigranţi germani din Boemia, mai întâi o singură familie, David Fiber, venind din Bavaria. Următoul colonist german din Poiana Micului a fost Jokl Kisslinger, urmat, curând, de alte 41 de familii, cele ale lui Sebastian Baumgartner, Anton Beer, Johann Beutel, Georg Binder, Josef Buganiuc (slovac), Mathias Eigner, David Fiber, Josef Flachs, Adalbert Fuchs, Johann Fuchs, Mathias Fuchs, Johann Hable, Wenzel Hackl, Andreas Hartinger, Josef Heiden, Georg Hellinger, Adam Herzer, Georg Hofmann, Stefan Honers, Wenzel Kisslinger, Andreas Klostermann, Jakob Kufner, Anton Landauer, Andreas Lang, Josef Lang, Georg Neuburger, Wenzel Rach, Ignaz Rankl, Karl Reitmajer, Martin Reitmajer, Wenzel Reitmajer, Franz Schelbauer, Leopold Schuster, Stefan Schuster, Günther Stor, Anton Tischler, Andreas Winzinger, Andreas Weber şi Josef Weber.

[1203] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 29

1841: „În cele din urmă, biroul raional, care întârziase alocarea subvenţiilor de colonizare, a avut grijă de această problemă, iar datorită acestei intervenții acoloniștii au putut să se mulțumească cu faptul că, la 22 iunie 1841, administrația economică a dat aprobarea preliminară pentru Bori și pentru așezările Schwarzthal și Buchenhain (Pojana Mikuli). S-a permis alocarea indemnizației de până la 6 juguri, ceea ce s-a întâmplat și imediat. A doua dificultate a fost cea a terenurilor nesemnificative cumpărate în munți, astfel încât coloniștii au declarat că nu pot rămâne în locurile acestea, ci va trebui să se mute în câmpie și să nu se întoarcă până nu vor avea dovezi suficient pentru aprobarea curățăturilor. Pentru a pune la dispoziția acestor coloniști și celor din Pojana Mikuli un astfel de teren pădurosie, care să fie defrişat, s-au dus după lungi negocieri la Humor (1842), iar guvernul a construit două colibe de potasă. Coloniștii au început să se limpezească imediat, au jupuit lemnul, livrând coaja pentru producţia de cenușă, pe care au extins-o cât mai mult și au putut să se hrănească, în așezarea lor, în 1843, astfel încât lucrările de curățare au continuat nestăpânit. Nici coloniștii nu au primit suma totală de bază. în următoarele două decenii. În general, am aflat deja că nu li s-au avut încă în 1861. Totuși, ca și alte locuri, și-au sporit în mod semnificativ bunurile, în ceea ce privește cele necesare, prin servicii”[1204].

1842: „În 1842 a fost finalizată colonia slovacă Buchenhain sau Pojana Mikuli. Decizia luată, la înmâna-

[1204] Kaindl, Raimund Friedrich, *Das Ansiedlungswesen in der Bucovina,* Innsbruck 1902, p. 447

rea scutirilor, ca cei 6 ani liberi de impozite să fie numărați de la 1 noiembrie 1842”[1205].

1850: În 1850, coloniştii germani din Poiana Miculi au ridicat o biserică de lemn, slujită de preotul Josef Szabo, biserica de piatră, una dintre cele mai frumoase din Bucovina, fiind sfinţită în 1896.

1890: Volumul 16, nota 6. Pagina 69 (**Descoperiri în Bucovina**). „În urma notiţei cu același nume, inclusă Mittheilungen, anul 1889, nota 36, fie-ne permisă raportarea asupra altor descoperiri interesante, nepublicate încă: O sabie similară, cu două tăișuri, dar fără decorațiuni detectabile, și de numai 108 cm lungime, mai ușoară, lucrată și prevăzută cu plăcuţe octogonale, a fost găsită, în 1886, în pădure, aproape de Poiana Miculi, de lângă Gura Humorului; Proprietar: Asociația arheologică românească din Cernăuți; Trei axe, un topor fără deschidere, un topor din piatră dură întunecată, cu perforație, și unul din piatră foarte ușoară, lungă de 8 cm, tot cu o gaură, toate găsite în pădure, înainte de Poiana Miculi, districtul Gurahumora, în anul 1886 (proprietate a aceluiași)”[1206].

1890: În 1890, primar al comunităţii germane din Poiana Micului era Michael Cucharec.

În **1908**, conform Dicţionarului lui Grigorovitza: „**Poiana-Micului** (sau **Buchenhain**), comună rurală, districtul Gurahumora, aşezată de-a lungul văii Humora,

---

[1205] Kaindl, Raimund Friedrich, *Das Ansiedlungswesen in der Bucovina*, Innsbruck 1902, p. 305

[1206] Romstorfer, Carl A, *Aus „Mittheilungen der k. k. Central-Commission*, în Maximovici, E.; Mikulicz, A.; Polek, Dr. J; Romstorfer, C. A.; *Jahrbuch des Bucowiner Landes-Museum / 1893*,Czernowitz 1893, pp. 45-71

spre nord-vest de comuna Mănăstirea Humorului. Suprafaţa: 23,70 kmp; populaţia: 1.222 locuitori, parte poloni, parte germani, de religie rom. cat. Este legată dc comuna Mănăstirea Humora, printr-un drum mare comunal; iar cu Solca şi cu Suceviţa, numai printr-un drumeag de călărit. Are o şcoală şi o biserică rom. cat. Aparţinea, odată, Mănăstirii Humorul. În anul 1838, s-a aşezat aci o numeroasă colonie de germani din Boemia şi de slovaci. La 1844, a devenit comună de sine stătătoare. Numele de Buchenhain („pădurea de fag" – n. n.) i s-a dat de către colonişti, după pădurile de fag ce se găseau aci. Aci s-au găsit 3 topoare din perioada neolitică. Populaţia se ocupă cu creşterea vitelor, cu stânăria şi cu exploatarea de păduri. Se găsesc 39 cai, 987 vite cornute, 267 oi, 205 porci, 18 stupi. **Poiana-Micului, moşie**, ce ţine de corpul moşiei cu administraţie specială Gurahumora, districtul Gurahomora. Are o casă şi 5 locuitori"[1207].

1914-1918: „Infanteristul **Simeon Boganiuc**, Poiana Micului, Reg. 80, mort"[1208]; „**Longin Beleca**, din **Poiana Micului**, a participat la război şi ar fi picat, în anul 1918, pe frontul italian, după cum afirmă martorii. Fiind deci decesul probabil, se îndrumează, la cererea soţiei sale, Regina a lui Longin Beleca, procedura pentru declararea morţii celui dispărut"[1209].

1947: „Având în vedere raportul cu Nr. 16.799 din 1947 al Inspectoratului şcolar regional Suceava, înre-

---

[1207] Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti 1908, p. 167
[1208] *Viaţă Nouă*, IV, nr. 164 din 17 octombrie n. 1915, p. 2 - Supliment
[1209] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 9, Cernăuţi 15 martie nou 1921, pp. 98-105

gistrat sub Nr. 264.182 din 1947[1210], următorii învăţători se repartizează, pe data de 1 septembrie 1947, la şcolile primare indicate în dreptul fiecăruia: **Hafiuc Constantin**, de la Poiana Micului, la Sadova-Fundul".

1949: Au fost numiţi directori de şcoli în **Învăţământul elementar, ciclul I**[1211]: **Iancu Maria**, directoare la Şcoala elementară Poiana Micului Nr. 1; **Swiderschi Angela**, directoare la Şcoala elementară Poiana Micului Nr. 2".

POIANA STAMPI

(după Dorna Candreni, Bucovina).

Sat relativ nou al obştii câmpulungene, de după **1848**, s-a format, în baza strategiei economice a generalului Enzenberg, încă din anul **1784**, cu un han, un punct vamal şi câteva case.

1784: „Pentru a stimula comerțul și traficul, au fost construite, în Zastawna, Kuczurmare, Styrcze, Graniczestie și Wama, dar și în așa-numita **Poiana Stampi**, de pe noua șosea de comunicație cu Bârgău, **hanuri pentru călători**, dotate cu camere, grajduri și hambare, care au servit și pentru cazarea trupelor în marş"[1212]. „În ceea ce privește administrația de stat, aceasta a fost doar interimară şi formată doar din cei mai necesari funcţionari. Ei

[1210] *Monitorul Oficial*, Nr. 250, 29 octombrie 1947, pp. 9652-9657
[1211] *Monitorul Oficial*, Nr. 20, 25 ianuarie 1949, pp. 845, 846
[1212] K.-A. II, S. 1786-49-2 (Orig.).

se aflau în subordinea a trei auditori superiori și a patru direcții, pe lângă direcția economică superioară (din decembrie 1784), care era responsabilă pentru magistrații numiți în cele trei orașe și în consiliile satului și (pentru direcția economică superioară), birourile economice pentru bunurile camerale și spirituale, prin care au fost observate și implementate diferitele instituții polițienești și îmbunătățiri economice. Enzenberg enumeră următoarele ameliorări: / **a).** Şoselele pentru comunicații mai lesnicioase cu Transilvania, prin Bârgău, spre Dorna Candreni se intersectează cu cea a Coşnei (adică peste Rodna) și continuă spre Gura Humorului, de unde pleacă, prin Solca, Vicov, Storojineţ și Selenov, în Galiţia. / **b). Crearea unui sat nou**, pe Şoseaua Bârgaielor (Burgoer Strasse), **numit Poiana Stampi**, unde a fost deja construit un han spațios. În acest scop, se iau măsurile necesare pentru curăţarea terenului, asanarea mlaştinilor și pentru a face totul adecvat pentru utilizare, astfel încât zona să poată fi populată și să se poată face proviziile pentru întreținerea viitoare a şoselelor. / **c)**. La Vatra Dornei va fi construită o brutărie militară și o moară cu 2 pietre, pentru o întreagă companie care a fost adusă acolo și care va fi încartiruită acolo pentru a asigura siguranța noii colonii și pentru a promova această intenţie, fără a o extinde în altă măsură, în afara modului de asigurare a pâinii. În plus, există acele hanuri la şosea, care se află în zonele nepopulate, pentru a oferi călătorilor cazarea necesară și pentru a stabili un motiv al așezării unor coloniști”[1213].

1809: „Lungimea Bucovinei, de la nord, la sud, de la Nistru, de lângă Zaleszozyk, până la Poiana Stampi, este de 26 de mile; cea mai mare lățime a sa este 16 mile;

[1213] Ibidem

și cea mai mică, de la 6, la 8 mile. Este delimitată, la nord, de cercul Znyaty, în Galiția, la răsărit de Marele Ducat al Varșoviei, în sud de Moldova, iar la apus de Transilvania, care se găseşte în estul Ungariei. Are 3 orașe, 3 târguri, 267 sate și 38.890 case"[1214].

1822: Vienezul Adolf Schmidl, în intenţia lui de a scrie un amplu ghid de călătorie prin provinciile imperiului habsburgic, a trecut şi prin Bucovina, venind dinspre Bistriţa, prin valea Bârgaielor, staţii de poştă întâlnind la Poiana Stampei, Dorna, Valea Putnei, Pojorâta, Vama, Gura Humorului, Stroieşti şi Suceava. Fără să-şi dateze întâmplările, dar publicând, în revistele vieneze, începând cu anul 1822, fragmente de materiale, Schmidl face, astfel, o datare indirectă, care ţin de începutul secolului al XIX-lea. Călătorind pe valea Bârgaielor, pe „Şoseaua Franciscană", cum se numea, din 1817, în cinstea împăratului Francisc, care o folosise în acel an, „drumul împărătesc" al lui Iosif al II-lea, Schmidl precizează că „Josenii Bârgăului predă, în fiecare an, 70.000 de lulele de pământ, care merg, în primul rând, în Bucovina" şi că „drumul se ridică, treptat, spre pasul Bârgăului, un defileu îngust în munte, prin care se prăvălea în jos Bistriţa. De aici, drumul a fost tras, în 1812, într-un urcuş lin şi uniform, pe vârful muntelui de la Măgura Calului. Staţia de poştă Tihuţa este o colonie. Odinioară, drumul ducea, de la pas, pe deasupra Dealului Zimbrilor, până la postul de graniţă, de odinioară, Iliuşa, şi, apoi, iarăşi foarte abrupt, pe vârful înalt al Măgurei. Noul drum are numeroase poduri masive, deasupra multor prăpăstii, dintre care ultima este cea mai minunată. Un viaduct de piatră duce, de-

---

[1214] De Serres, Marcel, *Voyage dans l'Empire d'Autriche, pendant les années 1809 et 1810,* Livre VIII, Bukowine, Paris, 1814, pp. 215-226

a curmezişul, deasupra unei văi largi, şi are, în mijloc, o arcadă înaltă, prin care formează un torent o cascadă însemnată. / Piscul pleşul al Măgurei oferă o privelişte înspăimântătoare şi grandioasă asupra unor munţi nenumăraţi şi a unor defileuri adânci. Ajungi, acum, la posturile de graniţă ale Transilvaniei înspre Bucovina, unde un comandament militar cercetează trecătorile, şi, curând după aceea, se ajunge la **Poiana Stampei**, prima localitate din Bucovina, formată numai dintr-**o casă de poştă şi dintr-o cazarmă mică**. / Drumul duce, acum, peste coama lată a unui munte, în valea atrăgătoare a Dornei, la vărsarea Dornei în Bistriţa Aurie. Ţinutul este bogat în minunate izvoare de apă minerală acidă, dintre care mai multe sunt folosite pentru băi"[1215].

1846: „**Dorna, Watra**, Cercul Galiţia, Ţinutul Bukow. Moşia aparține satului, cu o parohie și un oficiu poştal; situat între Waleputni (Valea Putnei) și Bojanastampi (Poiana Stampii) pe Czernow (Neagra). În apropiere, Bistriţa Aurie; are oficiu poștal" [1216].

1848: „Confruntările militare din ţinutul Dornei au fost dure, dese şi fără să consacre o stabilitate sau alta sau măcar o relativă tihnă. „Pe 6 martie, Urban a mutat avanposturile și coloanele cu cantonamentele în Iacobeni, Vatra Dornei (aici, Divizia a VII-a, nr. 41) și Dorna Candreni, avanposturile fiind expuse între Poiana Stampii şi Cârlibaba. Nu mult timp după intrarea în noile cantona-

---

1215 *Călători*, XIX, III, pp. 291, 292

1216 Raffelsperger, Franz, *Allgemeines geographisch-statistisches Lexikon aller Österreichischen Staaten : nach ämtlichen Quellen, den besten vaterländischen Hilfswerken und Original*-*manuscripten, von einer Gesellschaft Geographen, Postmännern und Staats-beamten*, Dritter Band, Wien 1846, p. 162

mente, diareea și scorbutul au izbucnit în rândul oamenilor, iar febra tifoidă s-a dezvoltat curând, răpunând nu puține victime. Drept urmare, o cazare mai extinsă a trupelor era absolut necesară, iar o parte din trupe a fost mutată la Vama, Câmpulung și Eisenau… / Calmul a predominat, de la sfârșitul lunii februarie, până la 8 aprilie, când colonelul inamic von Dobay a trecut prin Prundu Bârgăului şi Poiana Stampii, atacând și aruncând în aer, apoi s-a întors în pozițiile anterioare. Apoi a venit din nou, până la deschiderea campaniei de vară, din iunie 1849, o perioadă de calm, care, având în vedere că trupele cezaro-crăieşti suferea din pricina unor condiții de sănătate nefavorabile, au început să se îmbunătățească doar odată cu apariția vremii mai calde. Colonelul Urban, care s-a întors la Iacobeni, a preluat din nou comanda trupelor sale, în cursul lunii aprilie, dar s-a îmbolnăvit de tifos, spre sfârșitul lunii mai, astfel că locotenent-colonelul Springensfeld a trebuit să preia din nou comanda”[1217].

1849: „Transportul lui Binder a ajuns, seara, la Dealul Senienilor, unde a rămas până dimineaţă, în 4 ianuarie 1849. Mersul era foarte ostenitor; neaua mare, căile neumblate; căpitanii Ioan Păsărariu (născut din ţara Oltului) şi Kohl aveau lângă dânşii un soldat zdravăn din Sfântu Gheorghe, de pe valea Borcutului, cu numele Mihail Sfrangea. Acesta purta un vas de lemn ca de 6 copuri cu vin bun, apoi o traistă cu alimente, în spate. Auzeai, când şi când, pre bunul Păsărariu, ostenit, şezând pe un gros: „Măi Mihai, mai adu cea ploscă!” (*de mortuis*

[1217] Formanek, Jaromir – k. k. Hauptmann des Regiments, *Geschichte des k. k. Infanterie-Regiments Nr. 41 / derzeit Josef Freiherr Vecsey de Vecse et Böröllyö-Iságfa, k. k. Feldmarschall-Lieutenant,* 1807-1887, II Band, Czernowitz 1887, pp. 484, 485

nil nisi bene). / Plecând de aci, către Tihuţa, vin oameni din Bârgău şi spun că Bem ajunge acuma către Tihuţa, cum că Urban a trecut către Poiana Stampii şi că pe căpitanul Angerer l-au dus ungurii în captivitate. / Acuma nu era oportun a trage către Tihuţa. Binder, cu ai săi, se reîntoarse, iarăşi, la Dealul Senienilor şi dispune ca lăzile cu zünderii să le ascundă în pădure, aşternându-se peste ele brazi şi molizi, iar banii, constând din metal de argint, se împart la ofiţeri şi subofiţeri, pe lângă specificarea făcută de adjutantul Domide. Acestea s-au făcut pentru ca, de aci, încolo, nu mai puteau străbate cu caii. / Trecând prin Poiana lui Toloş, din Prund, ieşi transportul în drumul cel mare, din jos de comanda la Dealul Rusu, şi apucă către Priporul Candrii. Atunci se aud tunurile, în Tihuţa, dovadă că Bem, ajuns acolo, a atacat avanposturile lui Urban, lăsate la Tihuţa. / Mergând transportul către Poiana Stampii, se întâlneşte cu Urban, care, cu Escadronul de dragori Savoyen Nr. 5, grăbeşte spre Tihuţa, întru ajutorul celor atacaţi. Cam peste o oră, sosesc în Poiana Stampii (pe teritoriul Bucovinei), Urban, cu dragonii şi o parte a avanposturilor din Tihuţa, care au scăpat de acolo cu tunurile. Comandant de artilerie era colonelul Franz Hübl, de la Regimentul de artilerie Nr. 5 (astăzi, F. M. L., în activitate). / Încă în acea noapte (3 spre 4 ianuarie 1849), s-a retras Urban, împreună cu despărţământul lui Binder, până la Dorna-Vatra"[1218]. // „La invaziunea către Moroşeni, în 6 februarie 1849, a avut acolonelul Urban, afară de trupa de linie „Carol Ferdinand", pe Sivkovicz şi pe cordoniştii din regimentul său propriu, adică al II-lea românesc, vecin, pe următorii ofiţeri şi subofiţeri: căpitanul Simeon Vărăreanu, locotetent prim

[1218] Ibidem

Franz Storch, adjutant Pantelemon Domide, calopin Carl Urban, sergent Gabriel Pop, corporalii Iacob Gâtia, Michael Orban, Ioan Ilieşiu, tribunii Nicolau Rusu, voluntarul de la Chioar. / Marşul, socotit din Dorna-Vatra, peste Poiana Stampii, Priporul Candrenilor, Dealul Rusu, Poiana lui Taloş, Dealul Senienilor, a durat nu 20, ci 36 ore. Măgura Calului, Tihuţa, Fântâna Iancului sau, cu un cuvânt, tot muntele „Miroslava” s-a înconjurat. Toţi au mers pedestru, de la Urban, până la gregari. / Nea mare, frig, cărări neumblate. Este adevăr că sergentul Gavril Pop, din Feldra, a făcut mult, prin incursiunea către Moroşeni, a fost însă, mai totdeauna, însoţit de corporalii Gâtia, Ilieşiu şi Orban, toţi trei din Bârgău. / Apoi, locotenentul prim Storch servise, mai înainte, în Bârgău-Bistriţa, cunoştea bine terenul. La mandatul lui Urban, făcuse, mai înainte, locotenentul prim adjunct P. Domide, cu o companie de cordonişti, o recunoaştere către Ilva Mare, având a cerca şi a aduce acelea lăzi cu zünderi (gaze?), care s-au fost ascuns în Dealul Senienilor, în 4 ianuarie 1849. Această recunoaştere a urmat în 30-31 ianuarie 1849, şi anume peste Poiana Stampii, Dealul Friu, Dealulul Ivan, apoi Ilva Mare, Dealulul Senienilor, Poiana lui Taloş şi retur. / Spre transportarea lăzilor, s-au recrutat locuitorii din Coşna (deci, în 1849, deşi nu figura în evidenţele administrative, Coşna exista şi era un sat destul de mare, dacă puteau face un astfel de transport – n. n.). Întreprinderea a succes; Domide a raportat, la întoarcere, colonelului Urban toate, cu de-amăruntul, descriind căile, potecile şi starea inamicului în Rodna şi Moroşeni. Acestea considerate toate, au născut ideea în Urban de a întreprinde o năvălire în Borgo-Moroşeni (Mureşenii Bârgăului – n. n.) şi a prinde batalionul

lui Kofler. / Locotenentul Silvestru Thomi (acum, în pensie) era comandant de pionieri; avea 100 grăniceri din populaţiunea grănicerească sub mâna sa, în Poiana Stampii; dânsul avea a închide şi a deschide drumurile, a face şi a strica podurile şi a curăţi neaua de pe drum cu lopeţi; de unde s-a şi numita acest despărţământ „Lopatari”. / Iar năvălirea (*Ueberfall*) în Moroşenii Bârgăului a urmat aşa: Până a nu crăpa de zi, în 6 februarie 1849, Urban se afla, cu ai săi, din jos de Moroşeni (către Tiha). Urban descoperă comandanţilor de trupe, în scurt, planul său, ceea ce, până în acel moment, nu se făcuse, de teamă ca să nu se întâmple vreo trădare”[1219].

1851: „O broşură, lucrată de Franz Raffelsberger şi publicată în 1851, la Viena, cuprindea „**Itinerariile sau directorul tuturor rutelor poştale** din k. k. Statele austriece“, precizând că „Din Vatra Dornei, până la Poiana Stampi, pe o cale de o poştă şi jumătate, se trecea prin Băile Dorna, prin Dorna Candreni şi peste pârâul Coşna. Poiana Stampi însemna frontieră galiţiano-transilvană şi avea un punct de control grăniceresc. De aici, până la Tihuţa, era cale de o poştă şi un sfert”[1220].

1869: O tipăritură vieneză din 1869, referitoare la organizarea politică și judiciară în țările reprezentate în Împărăţia Austriei, prezintă următoarea administrare în Ducatul Bucovinei: „Administrarea districtului Câmpulung – **Dornawatra** cu Dornakilie (judecătorie), Dorna pe Giumalău, Dorna Candreni cu Coşna, Iacobeni, Cârli-

---

[1219] Ibidem

[1220] Raffelsperger, Franz, *Itinerär oder Verzeichniss aller Postrouten in den k. k. österreichischen Staaten*, Wien 1851, pp. 53, 54

baba Partea câmpulungeană, **Poiana Stanpii** cu Pilugani, Ciocăneşti”[1221].

1875: Din 1875, funcţiona în sat o şcoală cu două clase[1222].

1882: Biserica Sfinţilor Arhangheli Mihail şi Gavril din Poiana Stampii a fost construită între anii 1882-1884, printre ctitori aflându-se, cu contribuţii, alături de Fondul Religionar, Pantelimon VLEJUL, prinţul Rudolf şi prinţesa Stephanie, George MITROFAN, Ioan CHIPERIU, Atanasie VASILUŢA, Dimitrie SPÂNUL, Euthimie PRALEA şi Filemon FERARIU. Sfinţirea bisericii s-a făcut în 1885. În 1907, paroh era Nicolai SIRETEAN, născut în 1863, preot din 1892, paroh din 1903, iar cantor, din 1901, Procopie IVAN, născut în 1864.

1886: În 1886, Dumitru Vasiluţ din Poiana Stampei fusese condamnat, de Tribunalul din Suceava, la 10 luni închisoare pentru furt, dar bietul om şi-a pierdut minţile, aşa că a fost transferat la penitenciarul din Lemberg, unde „se află şi o despărţitură pentru criminali alienaţi”[1223].

1890: În 1890, comuna Poiana Stampii avea 1.073 locuitori, primar fiind Tanasie Vasiluţ. Învăţător era Constantin Schipor, Vasile Prelipcean era paroh, iar Procopie Ivan – cantor bisericesc.

1891: O listă de subscripţie pentru zidirea bisericii orientale din Cacica, întocmită, în iunie 1891, de „Vasile PRELIPCEANU, preot exposit din Poiana Stampii”,

[1221] *Politische und gerichtliche / Organisation / der / im Reichsrathe vertretenen Länder von Öesterreich*, Wien 1869. pp. 158-161

[1222] SCHEMATISMUS DER BUKOWINAER, Czernowitz, 1907 p. 67

[1223] REVISTA POLITICĂ, Anul I, nr. 10, 15 Octombrie 1886, p. 4

menţionează, printre familiile comunei, pe: antistele Atanasie VASILUŢU, Ion CHIPERIU, Sava PRALEA, Alexandru VASILUŢU, Irina MOLDOVAN, Leonti ROGOJANU, Iftemi PRALEA, Teodor VASILUŢU, Precopie VASILUŢU, Anastasia IVAN, Gavril PRALEA şi Irimie PRALEA[1224].

1896: O altă listă de subscripţie, de data asta pentru „rădicarea unui monument de peatră şi tipărirea scrierilor profesorului Ştefan Ştefureac", din martie 1896, întocmită de „Vasile PRELIPCEAN, administrator parochial în Poiana Stampi", cuprinde următoarele nume de localnici: Ioan PROCOPIE, Filimon FIERARU, George PRALEA, Ioan MARCU, Tecla VASILUŢ, Melania PRELIPCEAN şi Mihai VASILUŢ[1225].

1901, Gustav Weigand: „În dimineața zilei de 19 august 1901, am vizitat binecunoscuta stațiune balneară Dorna-Vatra[1226], cu hoteluri elegante, cu o instalație de băi și facilități, dar în restul sezonului, locația nu este nicăieri atât de drăguță, pe cât ar trebui să vă așteptați. După câteva ore de ședere, am mers pe valea largă, în creștere lentă pe lângă apa Dornei, iar până în seară, am ajuns la hanul din Poiana Stampi, care era foarte singur, lângă biserică. Alături, se află primăria, școala și casa unui țigan. În jur este pajiște și pădure. Casele ţăranilor sunt împrăștiate, unele dintre ele la câteva ore depărtare. În această singurătate cu un climat aspru, cum este de așteptat, la 1.000 m altitudine, oamenii trebuie să petreacă ierni lungi și severe. Preotul, a cărui casă se umpluse cu copiii rudelor sale, care și-au petrecut vacanța acolo, a

---

1224 GAZETA BUCOVINEI, Nr. 44/1891, p. 4

1225 GAZETA BUCOVINEI, Nr. 28/1896, p. 4

1226 În Vatra Dornei, a cântat Sava Pizdeali (56 ani).

fost foarte mulțumit de vizita mea și a regretat că voi pleca mai departe, în dimineața următoare,într-o zi de duminică. Înainte de asta, am avut ocazia să fac poze și să studiez limba. La prânz, am ajuns la înălțimea trecătorii Bârgău, de peste 1.200 m înălțime, și ne-am odihnit, la prânz, în cabana patetică a unui supraveghetor al şoselei, unde am avut ocazia să cunosc dialectul din Tihuţa, sat din apropiere"[1227].

1904: „A doaua zi, mi-au sosit tovarăşii de la Păltinoasa şi, a treia zi, dimineaţa, ne-am pus într-o birjă şi-am luat-o, peste Măgura, la Bistriţa. Şi de n-ar fi jupânul Pächt pretutindeni, să-ţîi scoată ochii cu urdorile lui, cu perciunii şi cu barba-i neţeselată şi inomisul decor: murdăria de-un deget, ai zice ferice de locuitorii acestor ţinuturi. Cât am mers de-alungul Dornei, a fost răcoare şi bine. După ce am început urcuşul, a-nceput şi dogoreala. Primul popas scurt l-am făcut la Poiana Ştampi, unde-am luat câte un lapte şi caii câte-o troacă de apă. Franzoale (cornuri) ne cumpăraserăm din Dorna. Pentru toate eventualităţile am comandat şi nişte ouă fierte, căci altceva nu era de căpătat în cârciuma aceasta din drum, pe care le-am luat cu noi pe drum. Şi, Doamne, bine ne-o mai prins, în Vârful Tihuţei, unde nu e decât o cârciumă greţoasă şi unde a trebuit să stăm vreo 2 ore, ca să odihnească caii. Ajuns în culmile Măgurei mi-am întors, încă o dată, privirile înlăcrămate spre mândra Bucovină, având în fundul panoramei plină de vrajă muntele Ineu, care se-nalţă în văzduh ca un protest uriaş contra omidelor bietului popor român. Şi cum stam aşa, aiurit, cu ochii duşi în fundul zării, părea că aud o voce de pe

[1227] Weigand, Gustav, Prof. Dr., *Die Dialekte der Bukowina und Bessarabiens*, Leipzig 1904, pp. 1-7

lumea cealaltă, spintecând văzdul, spre mormântul din Putna: „Ştefane, Măria Ta, / Tu la Putna nu mai sta! / Las' Arhimandritului / Toată grija schitului. / Clopotele să le tragă, / Ziua-ntreagă, noaptea-ntreagă, / Doar s-a-ndura Dumnezeu / Ca să-ţi mântui neamul tău!". / Ajunşi în vîrful Tihuţei, intrăm în cârciumă să, îmbucăm ceva… Ne-am mâncat oauăle noastre, luate de la Poiana Ştampi, aşa, din picioare, am cerut o sticlă de bere, pe care am dat-o întreagă birjarului, i-am aruncat banii pe masă şi-am tăbărît pe trăsură"[1228].

1907: În apriga confruntare electorală, în care muntenii i-au înfrânt pe domni, alegând pe un om care nici nu şi-a depus candidatura, dar avea să o accepte, legendarul Conte Bellegarde, Poiana Stampei, ratând şansa de a-şi depăşi condiţia, a votat în favoarea lui Aurel Onciul (199), urmat de Bellegarde (28) şi Stefanelli (12)[1229].

În **1908**, conform Dicţionarului lui Grigorovitza: „**Poiana-Stampei**, comună rurală, districtul Câmpulung, aşezată pe partea stângă a râului Dorna. Suprafaţa: 68,78 kmp; populaţia: 1.073 locuitori români, de religie gr. or. Se compune din vatra satului, cu 136 locuitori, aşezată pe pârâul Dornişoara şi din cătunele: Gura Coşnei (111 locuitori), La Runcu (313 locuitori), Muncel (cu 4 case şi 6 locuitori), Pilugani (7 case şi 27 locuitori), Praleni (118 locuitori români), Romaneşti (12 case şi 46 locuitori), Tătarul (25 case şi 98 locuitori; aici se află o ecluză, un hait) şi Teşna (6 case şi 38 locuitori). Este străbătută de

---

[1228] Tamba, S., *Impresiuni şi reflexiuni dintr-i călătorie*, în *Tribuna*, Nr. 188, Anul VIII, marţi 5/18 octombrie 1904, pp. 1, 2

[1229] Gt., *Viața Românească în Bucovina*, în *Viața Românească,* Volumul V, anul II, Iași 1907, pp. 304, 305

drumul principal Vatra Dornei – Poiana Stampei, care trece apoi în Ungaria. Are un oficiu poştal, o şcoală populară, cu o clasă, şi o biserică locală, cu hramul „Sfinţii Arhangheli Mihail şi Gavril". La 1776, teritoriul pe care se află această comună depindea de Dorna. Spre Sud-Vest de această localitate, pe teritoriul Transilvaniei, se găseşte trecătoarea Bârgăului. Populaţia se ocupă cu prăsila de oi şi de vite mari, cu stânăria şi cu exploatarea pădurilor. Comuna posedă 11 hectare 50 ari pământ arabil, 1.070 hectare fânaţuri, 1 hectar grădini, 540 hectare imaşuri şi 5.116 hectare păduri. Se găsese 145 cai, 1.800 vite cornute, 512 oi, 303 porci şi 18 stupi de albine"[1230].

1914: Începute înainte de Crăciunul anului 1914 (7 ianuarie stil nou – n.n.), în Bucovina s-au dat lupte grele, la începutul anului 1915. „În noaptea de 3/16 ianuarie, o parte din trupele ruse, înaintând, din punctul Fundu Moldovei, şi ocolind localitatea întărită Mestecăniş, unde se aflau forţele austriece, au trecut muntele Colacul şi au înaintat până la Ciocăneşti, sat situat la 6 km spre nord de Iacobeni. Aceste trupe erau sprijinite de alte două coloane, una care se îndrepta spre muntele Giumalău şi alta, spre Valea Putnei, formând, astfel, un front pe întinderea liniei Ciocăneşti – Iacobeni – Valea Putnei. Înaintarea acestor trupe se face cu precauţie, pentru a păstra contactul cu restul armatei, ce soseşte din urmă, şi pentru a face faţă trupelor austriece de la Cârlibaba, care pot ameninţa flancul lor drept, în ipoteza că aceştia nu s-au retras spre Ungaria, după cum se zvonea. La rândul lor, trupele austriece, pentru a preveni o mişcare de învăluire, s-au retras din Mestecăniş, loc puternic întărit, spre

[1230] Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti 1908, pp. 167, 168

Iacobeni, luând poziţia în faţa frontului rusesc, pe muntele Giumalău – Ciocăneşti – Iacobeni – Valea Putnei. / Luptele au început din noaptea de 3/16 ianuarie şi au continuat, cu multă violenţă şi fără întrerupere, zi şi noapte, până azi, fără a se sfârşit nici acum. Au căzut, din ambele părţi, mulţi morţi şi răniţi, ofiţeri şi trupă. Astăzi, alte trupe austriece, în forţă de aproximativ o brigadă mixtă, primind două tunuri de calibru mare, au pornit, din Dorna Vatra, spre frontul de luptă. Rezultatul luptei, deşi nu-l am, pare a fi defavorabil austriecilor, judecând după faptul că generalul Silelman, comandantul suprem, cu statul său major, cu două batalioane de infanterie şi 600 de călăreţi, s-au retras din Dorna Vatra, prin Dorna Candreni, la Poiana Stampei”[1231].

1914-1918: Jertfa de sânge pentru Bucovina a fost depusă de „Corporalul **Eugen Pentelescu**, Poiana Stampii, Regimentul 22, rănit”[1232] şi de „Legionarul (tânăr voluntar neîncorporabil – n. n.) **George Isopel**, Poiana Stampii, Comp. 4, rănit”[1233].

1919: Din **Comisiunea agrară de ocol Vatra - Dornei** făcea parte, ca locţiitor, şi „**Gavril Vasiluţ**, agricultor, Poiana Stampii”[1234].

1941: „Se publică mai jos Lista Nr. 13, de gradele inferioare (trupă), morţi pentru patrie, în actualul război, începând de la 22 iunie 1941, ora 24[1235]: **Pralea Gavril**,

---

[1231] *Adevărul*, 28, nr. 9993, 7 ianuarie 1915, p. 4
[1232] *Viaţa Nouă*, IV, nr. 157 – Supliment, din 8 iulie n. 1915
[1233] *Viaţă Nouă*, IV, nr. 175 din 5 martie n. 1916, p. 4
[1234] *Monitorul Bucovinei*, Fascicola 73, 13 octombrie nou 1919, pp. 1-8
[1235] *Monitorul Oficial*, Nr. 220, 17 septembrie 1941, pp. 5543-5549.

sergent, ctg. 1936, cu ultimul domiciliu în comuna **Poiana Stampei**, judeţul Câmpulung, mort la 6 iulie 1941”.

1949: Primii directori şcolari pentru **Învăţământul elementar, ciclul I**[1236], în Poiana Stampii, au fost: **Obadă Ioachim**, director la Şcoala elementară Poiana Stampei; **Ursache Teodor**, director la Şcoala elementară Poiana Stampei, Gura Coşnei.

POIANA

(sat la Cobâle, numit odinioară Ilişăşti, Iliaşăşti, Iliaşeuţi, Căutişeni, contopit cu Poiana, comuna Negri, Bacău).

1436, mai 10: Întărit de Ilie voievod lui Ivan Cautiş, care primesc uric pentru „satul Ilişăştii, la Cobâle, unde este casa lui, şi un loc în pustie, unde este moara lui, ca să-şi facă osebit sat… Iar hotarele acelui sat din pustie sunt după hotarele cele bătrâne, pe unde vor trăi în veci”[1237].

1643, martie 29: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce Pavel, fiul popii Ionaşco din **Căutişeni** (fostul Ilieşeşti la Cobâle, înglobat în Poiana, comuna Negri, Bacău) s-a pârât de faţă cu popa Berheci şi cu Vasile din **Negoşeni** (Neguşeni, comuna Roşiori, Bacău) şi cu răzeşii lor pentru hotarul acestor sate, zicând Pavel că hotarul satului lor Căutişeni este ales şi stâlpit de

---

[1236] *Monitorul Oficial,* Nr. 20, 25 ianuarie 1949, pp. 845, 846

[1237] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova,* vol. I, Bucureşti 1975, doc. 151, pp. 207, 208

către hotarul satului Negoşeni şi ei ţin pe unde au ţinut şi bătrânii lor. Iar popa Berheci şi Vasile au arătat că nu a fost ales hotarul acestor sate unul către altul, ci ţin toţi împreună, pentru că au fost dintr-un singur bătrân. / Deci domnia mea am făcut carte lui Gavrilaş din Căutişeni, lui Zapalcea din **Drăgeşti** (comuna Dămieneşti, Bacău) şi lui Sava din **Dămineşti** (comuna Dămieneşti, Bacău), să strângă oameni buni… şi aşa au aflat că a fost ales hotarul satului Căutişeni de către hotarul satului Negoşeni şi au pus stâlpi vechi"[1238].

1645, mai 12: Fraţii Dochiţa, Dafina şi Andrei, feciorii Mălanei, nepoţii lui Vasile, strănepoţii lui Toader vând lui Pavel, feciorul popii Ionaşco ot Căuteşeni, „drept 40 zloţi bătuţi şi doi boi, preţuiţi câte 4 ughi (ducaţi ungureşti) boul… „din **Căuteşeni** (Căuteşeşti, înglobat în Poiana, comuna Ilişeşti, Bacău), cât se va alege partea moşului (bunicului) nostru Vasile, un bătrân în tot locul… dinaintea lui Gavrilaş, Dinga, Dumitraşco, Grozav şi Neculai ot **Căuteşeşti** (azi Poiana), Iacomiasă şi Costân ot **Ruşi** (înglobat în Roşiori, comuna Roşiori, Bacău), Sava Călinescul şi Arcadie din **Dămineşti** (comuna Dămineşti, Bacău), Vasile şi Constantin din **Neguşeni** (comuna Roşiori, Bacău), Vasile şi Marco din **Căuteşeni**, Silion ot volostu Vaslui şi mulţi oameni buni"[1239].

1645, decembrie 20: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Pavel, fiul popii Ionaşcu din Căuteşeni, care cumpără, pentru 50 galbeni ungureşti, de la Dochiţa, Da-

---

[1238] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova,* vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 57, pp. 65, 66

[1239] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova,* vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 73, p. 68

fina şi Andrei, nepoţii lui Vasile bătrânul, strănepoţii lui Toader, „dreapta lor ocină şi dedină din satul **Căuteşeni** (Căuteşeşti, înglobat în Poiana, comuna Ilişeşti, Bacău), ce este în ţinutul Roman… dinaintea lui Gavrilaş, Dinga, Dumitraşco, Grozav, Nicula, Vasile şi Marco din **Căuteşeni**, cneaghina Iacomiasa şi Costin din **Ruşi** (înglobat în Roşiori, Bacău), Sava Călinescu şi fiul lui Iordache din **Dămineşti** (comuna Dămineşti, Bacău), Vasile şi fratele lui Constantin din **Neguşeni** (comuna Roşiori, Bacău) şi Silion din Vaslui"[1240].

POIANA

(Lazoreşti, apoi Lăzureşti, înglobat în Poiana,
comuna Nicoreşti, Galaţi).

1633, martie 4: Întărit de Alexandru Iliaş voievod marelui şetrar Stratul Bolea, care cumpără, cu 100 de ughi (ducaţi ungureşti), de la fraţii Mihalcea fost armaş, Cozmiţă, Nastasia şi Salomiia, fiii lui Pătraşco Baci, nepoţii lui Oană Baci, „toate părţile lor, câte se vor alege, din satul **Târzii** (azi Podu Turcului, comuna Podu Turcului, Bacău), şi din **Dănceni** (contopit cu Podu Turcului, Bacău) şi **Bălăneşti** (comuna Podu Turcului, Bacău) şi din **Lazoreşti** (Lăzureşti, înglobat în Poiana, comuna Nicoreşti, Galaţi), şi din vetrele satelor, şi din câmp, şi

[1240] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 263, pp. 208, 209

din săpături, şi din vaduri de moară la pârâul Zeletin, care sunt în ţinutul Tecuciului”[1241].

1774, iunie 26: Satul **Poiana**, ţinutul Tecuciului, ocolul Nicoreşti, după recensământul lui Rumeanţev[1242], avea **toată suma caselor 110**. Scădere rufeturi 28: 3 mazili, 10 preoţi, diaconi, 6 văduve, 1 ţigan, 1 chelar, 3 nevolnici, 2 slugi, 1 vornic, 1 vătăman. Rămân birnici 82. / **Birnici:** Toader Stahii, bejenar de 6 luni / Apostol Candia, tij (la fel) / Andrei zet (ginere) lui Costin, la fel / Toader Sârghii, la fel, bejenar / Gheorghi, jitar, la fel / Toderaşcu, la fel / Gheorghi Ariton, ce a fost al dumisale paharnicului Costantin Păladi / Toader Ariton, la fel / Marin, croitor, la fel / Costantin Hula, la fel / Ioniţă a Straticăi, la fel / Stan Bontăş, la fel / Gheorghiţă Codoţul, la fel / Ion Niagoia, la fel / Sandul Iancul, la fel / Ioniţă Andruganeş, la fel / Gheorghe Andruganeş, la fel / Mârzac Luca, la fel /Nichita Săcul, la fel / Toader Hule, la fel / Enachi Hule, la fel / Vasile Hule, ce a fost al dumisale spătarului Ioniţă Canta / Ioniţă, croitor, la fel / Panhilii, cumnat lor, la fel / Ion Tiron, la fel / Gavril Buga, la fel / Ştefan Helţar, la fel / Gheorghiţă Candia, ce a fost la fel al dumisale paharnicului Păladi / Gheorghiţă Bălăban, ce a fost a lui Gavril Adam / Ion Mâţul, la fel / Dumitraşcu sin (fiul) Aniţâi, la fel / Ion Buga, la fel / Vasile Spătaru, la fel / Fiul Ion Bălăban, la fel / Andronachi Fasolă, la fel / Ştefan Stahii, la fel / Apostol, muntean, ce a fost scutelnic al căpitanului Ispir / Vasile Cande, la fel / Vasile fiul lui Alecsandru, la fel / Gheorghi

[1241] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 305, pp. 390, 391

[1242] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, pp. 577-579

Cocârlia, ce a fost scutelnic al dumisale banului Beldiman / Lazur, la fel / Vasili Stahii, la fel / Hilimon Sârghiuţă, la fel / Năstasiii fiul lui Stahii, la fel / Gheorghi Hule, la fel / Gheorghi Stahii, la fel / Grigoraş Stratul, la fel / Ion Cârcul, la fel / Ioniţă Săcul, la fel / Apostol Fodor, la fel / Vlasii Fodor, la fel / Neculai, holtei cu mamă, la fel / Grigoraş, holtei cu mamă / Ioniţă Stavăr, ce a fost al dumisale banului Ştefan Catargiu / Iacob Oreş, la fel / Ion Machidon, la fel / Ioniţă Bălăban, ce a fost al dumisale stolnicesei Aniţei Micleascăi / Vasile Puiul, la fel / Ion Mereuţi, la fel / Costantin Mâţul, la fel / Gherasim nepot Candii, la fel / Gavril Sârghiuţă, la fel / Andonii zet (ginere) lui Doda, la fel / Gheorghi Tărâţă, la fel / Ioniţă, cazangiu, bejenar din Săhastru / Necula, pastramagiu, la fel / Neculai, rusul, la fel / Vasili Mereuţi, la fel / Ioniţă Mereuţi, la fel / Stăvărachi, holtei cu mamă, la fel / Dumitraşcu, la fel /Tudosi Sârghiuţă, la fel / Vasili Melinti, la fel / Ion fiul lui berar, holtei cu mamă, la fel / Zaharia fiul lui Hilimon, la fel / Antohi Băbarcia, la fel / Ioniţă Baniţă, la fel / Ion, bejenar, la fel / Vasili Tidvă, la fel /Costantin Donosii, ce a fost birnic la Brăhăşeşti / Sandul, bejenar / Ion, cioban. // **Rufeturi:** Iordachi Şendria, mazil / Gheorghiţă Şendria, mazil / Diaconul Ioniţă / Diaconul Costantin / Diaconul Vasili / Diaconul Moiseiu / Diaconul Vasili / Marin Pârcălab, ruptaş / Popa Toader / Popa Neculai / Diaconul Gâtcă / Diaconul Ion / Maria Căculiasă, văduvă / Maria Prăstăvoae, văduvă / Iliana Chiriţoai, văduvă / Catrina Doncioai, văduvă / Vârvara, săracă, văduvă / Nistor, chelar al dumisale stolnicesei Aniţei Micleascăi / Alexandra, văduvă / Toader Talancă, vornic / Vasile Baniţă, vătăman / Simion, sluga dumisale postelnicului Arghirii / Costantin

Mirăuţă, nevolnic / Chiriac fiul popei Solomon, sluga dumisale Gavril Conachi / Gheorghi, bejenar din Suceavă, nevolnic / Irimia, nevolnic / Popa Solomon / Neculai, ţigan al lui Iordachi Şendrii.

POIANA

(lângă Năruja, Vrancea).

1694, octombrie 10: Toader, fiul Chierciului, şi femeia lui Măria vând Badiului şi femeii lui Nedelea, drept 6 lei şi un potronic „locul casei", în **Păuleşti**, martori fiind „Ion Potop, Ion sin Ioniţă ot **Poiană**, Ignat Baraghin, Enache Puiul, Mihăilă sin Şuiul. Mihalachi pis zapisul"[1243].

1698, februarie 25: Întărit de Antioh Constantin (Cantemir) voievod fostului comis Ilie Catargiul, feciorul lui Apostol Catargiul, şi jupânesei Safta, fata lui Iordache Ruset mare vistiernic, nepoată de fiică răposatului domn Evstratie Dabija vodă, care primesc ispisoc pentru moşi-ile „din drese domneşti şi din zapise de cumpărături ce-a cumpărat răposatul domn Dabija vodă, satul întreg **Crainicii** în Polocin, cu vecini, cu locuri de heleşteu, de moară şi de pod în apa Siretului, ce este la ţinutul Putnei, jumătate de sat ce-a fost schimbătură cu Neculai Buhuş logofăt… i-a dat Dabija vodă lui Buhuş, pentru jumătate de cat Crainici, satul **Tămăşeanii** (sau Tămăşoani,

---

[1243] Sava, Aurel V, *Documente Putnene,* I, *Vrancea / Odobeşti-Câmpuri*, Focşani 1926, doc. 203, pp. 140, 141

raionul Vulcăneşti[1244], Moldova) pe Prut, în ţinutul Ia-şilor, iar jumătate din satul Crainici, partea din sus, a cumpărat-o de la Gavril, popa Cornilie feciorul popii Hilohie, şi de la seminţia lor fraţii Necula, Vasile şi Loghin, drept 400 lei bătuţi. / Şi satul **Poenariul**, din jos de Crainici, ce se hotărăşte cu Crainici, cu Covrigul şi cu alte bălţi de peşte, cumpărătură Dabijei vodă de la mulţi răzeşi, drept 185 galbeni, cum arată zapisul de la Vasile vodă. / Şi satul **Sucmezăul**, cu **Rogoazăle**, iar la ţinutul Putnei, cu vecini, cu moară cu heleşteu, ce se hotărăşte cu Măţcani, cumpărat de Dabija vodă de la Irimia Nădabaico cel bătrân şi de la feciorii lui Cozmiţă şi Nastasia, drept 400 lei bătuţi… / şi satul **Măţcanii**, iarăşi în ţinutul Putnei, pe Polocin, cu vecini, cu moară cu heleşteu, care a fost danie de la Gheorghe Ştefan voievod Dabijei vodă pentru 700 taleri ce i-a fost dat Dabija, în boierie, pentru treaba ţării, care sat Măţcani l-a fost cumpărat Iorga postelnic cu jupâneasa sa, fata lui Trufandă, şi după moartea Iorgăi, neavând feciori, fiind Iorga văr primar cu Vasile vodă, a rămas acel sat domnesc şi, domnindu-se, pe urmă, Gheorghe Ştefan vodă, l-a dat danie Dajijei, pentru acei bani, iar mai pe urmă, sculându-se rudele Iorgăi, de-au tras parte, Dabija încă le-a mai dat 500 lei, ca să nu mai aibă treabă cu acel sat Măţcani… / Şi satul **Baloteştii**, la ţinutul Putnei, pe Zăbrăuţ, pentru care a fost dat Dabija vodă 600 de galbeni pentru nevoile oamenilor din Baloteşti, la domnia lui Gheorghe Ştefan, cum arată ispisocul de la Gheorghe Ghica vodă, precum le-a pus zi acelor oameni, să dea acei bani, şi nu i-au mai dat, şi neavând bani la zi, a rămas satul Dabijei vodă. / Şi părţile

[1244] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 254

din **Bodia**, iarăşi la ţinutul Putnei, cu vecini, danie Dabijei de la Gheorghe Ştefan voievod. / Şi satul **Domneştii**, iarăşi în ţinutul Putnei, cu vecini, şi satul **Mihăileştii**, din jos de Domneşti, şi satul **Volovaţii**, din sus de Domneşti, şi satul **Făureştii**, din sus de Volovaţi, ce le-au cumpărat Dabija vodă şi Iordache Ruset vistiernic de la mulţi răzeşi din acele selişti, cum arată zapisele acelor vânzători, şi satul **Dănăeşti**, cumpărătura lui Ilie Catargiul comisul… / Şi jumătate de sat **Bârlădeani**, iarăşi în ţinutul Putnei, cu vad de moară în Sireţel, cumpărătura Dabijei vodă de la Alexandra, sora Iorgăi, şi de la feciorul ei Toderaşco, drept 350 lei bătuţi. / Şi satul **Răcăciunul**, iarăşi în ţinutul Putnei, cu vecini şi cu vaduri de moară, cumpărat de Dabija vodă de la răposatul Ştefăniţă vodă, feciorul răposatului Vasile (Lupu) vodă, cu locuri de fânaţ în Vlamnic şi cu o poiană ce se cheamă Mărvila, drept 1.000 taleri, care sat a fost al lui Gheorghe Ştefan vodă, şi l-a luat Ştefăniţă vodă, cu alte moşii, pentru 20.000 taleri, ce-a fost dat Vasile vodă să-i ţină Gheorghe Ştefan, pe când era logofăt mare, iar el s-a ridicat cu acei bani, cu ungurii, pe domnia lui Vasile vodă… / Şi iarăşi alt sat întreg, **Lunca mare**, lângă Răcăciuni, la ţinutul Putnei, cumpărat de Dabija vodă şi doamna Dafina de la Anuşca, femeia lui Dănăilă Vitolt, strănepotul lui Bucium ce-a fost vornic mare, şi de la feciorii lor Vasile şi Marica, din jumătate de sat Lunca mare, a patra parte, din partea de jos, drept 150 lei bătuţi, şi iarăşi, din jumătate de sat Lunca mare, partea din jos, a patra patre, cumpărată de Dabuja vodă de la Gligorie şi femeia lui Tudosca, şi de la fraţii lor Gheorghiţă, Băluţă, Nastasia şi Mărica, feciori Artemiei, fetei lui Vitolt, ce-a fost logofăt mare, drept 220 lei, şi iarăşi, din jumătate de sat Lunca mare, din partea de jos, a

patra parte, cumpărată de Dabija vodă de la Gavrilaş şi Mărica, feciorii lui Lupaşco Vitolt, ce-au fost făcuţi cu Aviiana, fata lui Ciocârlie, şi de la Ştefanşi Tofana, iarăşi feciorii lui Lupaşco Vitolt, făcuţi cu Nastasia, nepoata Corpăcioae, drept 150 lei bătuţi, şi iarăşi, din jumătate de sat Lunca mare, din partea din jos, a patra parte, cumpărată de Dabija vodă de la Solca, femeia lui Ilie Băicescul ce-a fost pivnicer, şi de la feciorii lor Ansiniţa şi Gavrilaş, drept 220 lei bătuţi, care fac aceste cumpărături jumătate de sat, drept 740 lei bătuţi, iar jumătate de sat **Lunca mare** a cumpărat-o Dabija vodă de la fraţii Lupaşco şi Ionaşco de **Măneşti**, feciori Acsiniei, nepoţi lui Bucium vornicul, drept 600 lei, care s-au făcut, pentru tot satul Lunca mare, drept 1.340 lei; / aşijderi satul **Stoileşti**, la ţinutul Putnei, pe gârla Putnei din sus, cu vad de moară, ce este de moşie Dabijei vodă şi cumpărătura, ce-a cumpărat un vad de moară de două roate de la Bejan Gheuca mare pitar, drept 40 galbeni, şi 2 pământuri de frunte, cu vad de moară şi cu casă făcute, cu 3 pogoane de vie, cumpărate de Dabija vodă de la Toader Ciohodarul, drept 60 galbeni, şi 4 pământuri în frunte, tot în satul Stoileşti, primite danie de Dabija vodă de laToader Ciohodarul, fecior Sanfirei, nepot lui Vartic vornic, şi un vad de moară, cumpărat de la Tudora, fata lui Dragotă, nepoată lui Oţăl şi Avrămiei, fata lui Puşcă, iar nepoată lui Oţăl; / satul **Oleşeştii**, cu vecini, ce este pe gârla Putnei, din sus, în ţinutul Putnei, cumpărat de Dabija voievod de la Pavăl fost logofăt şi de la alţi răzeşi, cu vad de moară şi cu vii, drept 330 lei bătuţi. / Şi satul **Sascut**, ce-a fost moşie Dabijei vodă şi cumpărătură de la răzeşi… / şi, din 7 bătrâni din satul **Conţăşti**, 5 bătrâni, cumpăraţi de Dabija vodă de la Feona arhimandritul, ce-a fost egumen la Ga-

lata şi Caşin, drept 500 lei”[1245].

1768, mai 20: Zapisul prin care răzeşii din **Năruja** se învoiesc cu răzeşii din **Poiana** „de am dat Boziul, din scursura pârâului, alături cu pomii Neculicii, la vale, cum merge scursura Zăbalii, şi la deal culmea dealului şi iese în vârful dealului prin Groapa Onii, şi din vârful dealului apucă devale, prin pârâul Bozului, şi apucă prin hotarul Valea Sării şi pe vale până la movilă, însă movila, cea de unde se împreună Putna cu Zăbala, şi apucă Zăbala în sus, până în pomii Niculcii, şi pentru credinţă ne-am dat acest zapis în mâna Poenarilor… ca să nu intre Poenarii în partea Nărujenilor, nici Nărujenii în partea Poenarilor”[1246].

1814: Stoica Spurbăru (Spulber) adevereşte, lui Ion Măciucă cel bătrân, că a „primit 30 lei pentru scoaterea moşiei Vrancea de la Roznovanu, pentru 8 fălci pământ şi pădure din Tojanu, ce se începe din pârâul Tojanu, până în vârful muchiei”. / Adeverinţe asemănătoare privind „scoaterea Vrancei din stăpânirea lui Rozdovanu” dau şi Stoica Para din **Paltenu** (Nereju), precum şi nemesnicii Necula Tuvene din **Poiana**, Petre din **Valea Sării**, Ştefan Ciută din **Colac**, Neculai Blănar din **Vidra**, Vasile ot **Găurile**, Gheorghiţă din **Spineşti**, Ioan Dascălu din **Negrileşti**, Toader Pomană din **Năruja**, Luca din **Bărsăşti**¸ Ion Murgu sin Spineşti, Toader Pricop din **Nereju** şi preotul Luca din Nereju”[1247].

[1245] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IX, Iaşi 1914, pp. 189-195

[1246] Sava, Aurel V, *Documente Putnene*, I, *Vrancea / Odobeşti-Câmpuri*, Focşani 1926, doc. 146, pp. 100, 101

[1247] Sava, Aurel V, *Documente Putnene*, I, *Vrancea / Odobeşti-Câmpuri*, Focşani 1926, doc. 220, p. 179

1815, aprilie 21: Zapisul prin care „tot satul **Bârsăştii**” se obligă să strângă bani pentru anaforaua pentru „scoaterea moşiilor” Vrancei de sub stăpânirea lui Roznovanu, zapis pus la dispoziţia „Sfinţiei Sale părintelui Şerban Bălan, Toader Ţirde şi Constantin Taftă, care sunt vechili răspunzători din partea noastră, a tuturor Vrâncenilor”, semnat de „Radul nemesnic ot Bârsăşti, Gheorghiţă Mateiu, Ion Cojocar, Vasile Zăbârciog, Radu Boştog, Ion Pogan, Ilie Cojocar, Ion Burloeş, Toader Mortul, Ion a Mirci, Miron Pogan, Ion Mateiu, Ivan Istrate, Vasile Ochean, Pop Pavăl, Toder Mirce, Chirilă Mirce, Vasile Mărdare şi preot Andrieş, care am scris cu primirea celor de mai sus iscăliţi”. / Cu un conţinut identic, exisă zapise semnate de preotul Alecsa, Ştefan Tuvene, Ion Caba, Cristian Boroş, Macoveni Tuvene, Ion Tuvene, Ştefan Grosu, Ion Grosu, Simion Tuvene, Ion sin (fiu) Toader, Simion sin Toader, Ion Şolom, Constantin Chetor, Ion Buşilă din satul **Poiana**, scris de dascălul Ion; / Pavel nemesnicul, Crucian Rusu, Dumitru Leche, Toma Babeş, Macovei Păun, Ion Dascălu, Ion Zbârciog, Ion Tănasie, Sandul Ignat, Ion Simion, Ion Ungureanu, Irimie Lazăr, Toader Simion, Apostul Lazăr, Toader Taftă, Ion Soare, Ion Taftă, Gheorghe Taftă, Simion Văcaru, Vasile Dumitraşcu, Ene Taftă, Ion Leche şi Petre Şendre din satul **Negrileşti**, scris de preotul Iordache; / Ion Chiciore, preotul Toader, Gheorghe Hrăstian, Toader Andronic, Ion Mohore, Ifteme Ţăgănaş, Maftei Sava, Ion Andrieş, Ion Corni, Toader Blăgoi, Vasile Vlad, Apostul Bălan, Dincu, Enache Lepădat, Enache Dumitru, Ioniţă Poloboc, Ştefan Ţigănaş, Stan Hârne, Vasile Corni, Toma Enache din satul **Năruja**, scris de Tănase dascălul[1248].

[1248] Sava, Aurel V, *Documente Putnene,* I, *Vrancea / Odobeşti-*

POIANA PRALII

(lângă Câmpuri şi Răcoasa, Vrancea).

1755, decembrie 6: „Zapisul răzeșilor părții **Poenii Pralii**, care ni-am milostivit și am dat-o danie, Sfintei mănăstiri ce a făcut-o Vasile Tutoran, mazil ot târgul Hârlăului… după cum arată, mai jos; și hotarul Poenii se începe din gura părăului Teiului și merge pe părăul Teiului, spre miazănoapte, asupra Ocnii, în Căiuțul cel mic, și apucă Căiuțul cel mic, spre apusul soarelui, până în obârșiile lui, tot spre soare-apune, și merge peste Ursoi, tot spre soare-apune, alăture cu moșia **Caşinului** mănăstire, pe din jos, până în culme dealului, și apucă culmea dialului, în jos, spre amiazăzi, alăture cu moșie **Câmpurilor**, tot culmea dealului, alăture cu moșia **Răcoasei**, tot spre amiazăzi, până în pleșa dealului mare, unde se hotărește cu moșia **Muncelului**, și de acolo se întoarce spre răsărit și apucă părăul Mesteacănului, alăture cu moșia mănăstirii Bârnovei, drept spre răsărit, până în gura părăului Teiului, și se încheie hotarul mănăstirii ce-i numită mai sus; / și noi, acești răzeși mai jos arătați, care ne-am milostivit și am dat danie sfintei mănăstiri ce-i la Poiana Pralii, pe Căiuțul cel mare, la ținutul Putnei, care ne-am pus, și anume: vornicul Dumitru Făcăoar din satul **Popeni**, Crăstian vornicul de acolo, Mihai de acolo, Nastase Făcăoar, Grigore fratele lui Nastase, Ştefan frate lui, Luca Dărdără, Apostul Dărdară, David frate lor, Petre

---

Câmpuri, Focşani 1926, doc. 224, pp. 185, 186

Haşcu, cu toate neamurile noastre, și cu toți frații noștri răzeşi, toţi din **Popeni**, ne-am milostivit și am dat danie sfintei mănăstiri cei numită mai sus, pentru sufletele noastre și ale părinților noștri, și de pe această danie a noastră să aibă a face și uric domnesc mănăstirea… Eu vornicul Dumitru Făcăoar, Crăstian vornicul tot Făcăoar răzeș,, Mihai Făcăoarul răzeș, Nastasă Făcăoarul răzeș, Ştefan Făcăoarul frate lui Nastas răzeș, Grigore frate lor răzeș, Luca Dărdără răzeș, David sin Dărdără răzeș, Petre Hoașcu răzeș, Costandin sin Irimi răzeș, Serbi văr lorl, răzeș, Ioniță Buzanosckі răzeș, Pavăl frate lui, răzeș. / Și eu, preotul Alexandru, împreună cu frații mei, ieromonah Feodosie, și cu Stefan frate lui, cum și eu, preot Mihai. cumnat, văzând această danie, ce au dat-o răzeșii noștri, având și noi parte a patru bătrâni, tot într-acest hotar, ne-am milostivit și am dat și noi parte noastră, din gura părăului Teiului, până în gura părăului Mesteacănului”[1249].

1774, iunie 26: Satul **Poiana**, ţinutul Putnii, ocolul Vrancei, după recensământul lui Rumeanţev[1250], avea **toată suma caselor 56**. Scădere rufeturi 18: 4 popi, 7 nevolnici, 7 poştaşi la Şândilari. Rămân birnici 38. / **Birnici**: Macovei Grosul / Ion Trif / Ștefan Grosul / Ion fiul lui Apostol / Alicsandru Fusu / Neculai Tuvene / Dănilă Mierlan / Banul fiul lui popa Radul / Gavril Caba / Grigoraş, morar / Toe, cojocar / Niagul, cojocar / Lupul Joancăş / Lupul Băibăruc / Grigoraş Cârlig / Neculai Cârlih / Ion a Ilincăi / Crăciun / Toma Caba / Ion Caba / Vasilache Solomon / Maftei Danţăş / Luca Danţăş /

[1249] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XI, Iassi 1889, p. 228-230

[1250] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, pp. 302, 303

Vasile fiul lui Vasilache / Ion Danţăş / Costantin Danţăş / Simion Danţăş / Gheorghe Danţăş / Ion Danţăş / Dumitru / Toader Murcoce / Tănasă / Gavril Grosul / Ştefan Danţăş / Vasile Brânzoiu / Ion Potop / Stan fiul lui popa Soare, nimesnic / Postolache, vătăman. // **Rufeturi:** Popa Eni Soare / Popa Radul / Diaconul Alecsa / Diaconul Stan / Sandală, văduvă / Ioana, văduvă / Marie, văduvă / Ioana, văduvă / Iordana, văduvă / Angheliţa, văduvă / Floare, văduvă / Ion al lui Potop, poştaş la Şândilari / Ivan Sfârli, poştaş la Şândilari / Ion Rădăvan, poştaş la Şândilari / Marin, poştaş la Şândilari / Ion Tifănilă, poştaş la Şândilari / Vasilachi Milcovan, poştaş la Şândilari / Ivan fiul Anuţii, poştaş la Şândilari.

POIANA CU CETATE

(sat pe Rebricea, comuna Grajduri, Iaşi).

1462, octombrie 8: Întărit de Ştefan (cel Mare) voievod lui Nicoară Sârbescu, care primeşte uric pentru „satele lui, ocina lui dreaptă, anume satele care sunt pe Rebricea: unde a fost curtea lui Duma Negrul şi, mai sus, Drăgeştii, şi Boriseştii, şi Ţibăneştii, şi **Muncei, unde a fost cetatea lui Duma Negru**, şi unde a fost Moişă Filosofu pe Rebricea, pe care la cumpărat Nicoară de la Ilca, fiica lui Popşa, şi de la fiii lui Moişă, de la Danciul şi de la Maruşca, pentru 60 de zloţi”[1251]. Hotarele, din veac.

[1251] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 112, pp. 160-162

1902: „**Poiana cu Cetatea**, sat în judeţul Iaşi, plasa Codrul, comuna Ciurea, situat dincolo de pădurea Bârnov, spre sud de satul Ciurea, pe podișul dealului Bordea, lângă codrul Borosești, din judeţul Vaslui, la 24 km de orașul Iași. Face parte din trupul moșiei Borosești, proprietatea casei spitalului Sf. Spiridon. Are o populaţie de 6 familii sau 37 suflete. Locuitorii posedă: 42 vite mari cornute, 18 oi, 8 cai şi 4 râmători”[1252].

POIANA MĂNĂSTIRII

(comuna Ţibana, Iaşi).

1634, mai 13: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Gheorghe Mancăşi din **Uricani** (comuna Miroslava, Iaşi), în baza zapisului de mărturie de la jupânul Toader, Hilimon, Petre şi Gheorghe Ciupag din **Găureni** (azi Văleni, comuna Ţibăneşti, Iaşi), Toader grecul din **Făoreni** (lângă Şcheia, Iaşi) şi Istrati din **Uricani**, care au mărturisit cum a venit Alexa sin Ion Strugari din **Spineni** (pe Şacovăţ, Vaslui) şi a vândut o parte din moşia **Poiana Mănăstirii** (comuna Ţibana, Iaşi) cu loc de prisacă şi de fânaţ, şi cu vad de moară pe pârâul Şacovăţului, din partea satului **Gârbeştii** (comuna Ţibana, Iaşi)… lui Gheorghe şi femeii lui Sorca, drept 25 taleri bătuţi”[1253].

[1252] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 32

[1253] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 125, pp. 135, 136

1902: „**Poiana Mănăstirei**, sat în partea de nord a comunei Tângujei, plasa Funduri, judeţul Vaslui, situat pe Dealul Mănăstirei, între satele Pănoasa şi Moara lui Ciornei. Are o suprafaţă de 15 hectare și o populaţie de 40 familii sau 121 suflete”[1254].

POIANA CÂRNULUI

(azi Poiana, comuna Schitu Duca, Iaşi).

1634, iulie 25: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Toader, ginerele lui Nistor, neguţător din Iaşi, care cumpără, cu 12 ughi ungureşti, de la popa Matei ot **Mirceşti** (comuna Tăcuta, Vaslui), fiul Cerni, nepot Bâlii, „un loc de prisacă în Valea Corbului, ce este în **Poiana Cârnului** (Poiana, comuna Schitu Duca, Iaşi), şi 10 fălci de fânaţ dintr-acea poiană, ca să aibă a cosi fân din an în an”[1255].

1639, iulie 30: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Niculcea, feciorul lui Toader Onilă, care „a arătat un dres de la Radul vodă de cumpărătură, ce-a avut tată-său Toader Onilă cumpărătură de la Vasile şi Ştefan feciorii Tudoscăi, nepoţii lui Vasile vătaful, ce-a cumpărat din sat din **Nuoreşti** (Noureşti, lângă Coropceni, comuna Ciorteşti, Iaşi) şi din **Poiana Cârnului** (Poiana, comuna Schi-

[1254] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 35
[1255] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 212, p. 240

tu Duca, Iaşi) a cincea parte, drept 12 taleri bătuţi… şi cu vad de moară pe apa Vasluiului, şi cu loc de prisacă”[1256].

1640, iulie 10: Porunca dată de Vasile Lupu voievod căpitanului Mihalce, lui Vasile Burnii şi lui Isac, după ce „s-au jeluit Gavril şi Vasile, nepoţii lui Călmăţui, şi popa Matei din **Mirceşti** (comuna Tăcuta, Vaslui) pe Gavril Ion şi pe Ionaşcu, zicând că au trei sate moşii **Nuoreştii** (Noureşti, comuna Ciorteşti, Iaşi), **Criceşti** (Chiriceşti, comuna Micleşti, Vaslui) **Rusenii** (Ruleni, lângă Protopopeşti, comuna Tăcuta, Vaslui) şi **Poiana Cârnului** (Poiana, comuna Schitu Duca, Iaşi) şi sunt neîmpărţite… să meargă la acele sate şi să socotească cum va fi drept, şi să facă scrisoare”[1257].

1644, decembrie 19: Ispisoc de împărțeală de la Vasile Lupu voievod între nepoții și strănepoții Vărvarei și a Tudorei, partea popii Maftei ... / Și s-a cuvenit în partea popii Mafteiu satul **Rusenii** (comuna Tăcuta, Vaslui), cu jumătate din vadul de moară care este pe râul Vasluiului, și jumătate din **Poiana Cârnului** (Poiana, comuna Schitu Duca, Iași), și cu jumătate din **Chiujdeni** (comuna Miclești, Vaslui), și cu jumătate din vadul de moară pe râul Vaslui”[1258].

1902: „**Poiana Cârnului**, comună rurală în partea de nord a plăşii Crasna, judeţul Vaslui, în marginea de sud a judeţului Iaşi, şi la 22 km de Codăeşti, reşedinţa plăşii, aşezată pe dealuri şi văi acoperite în mare parte cu

---

[1256] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 193, p. 200

[1257] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 392, p. 400

[1258] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 451, pp. 429, 430

păduri, între târgușoarele Poieni din judeţul Iași şi Codăeşti din judeţul Vaslui. E formată din satele: Poiana, Hiliţa, Trestiana, Pocreaca, Slobozia Milului, Dumitreștii Gălăței (Cârpiţi), Schiletul Ducăi, Dumitrești şi Blaga, pe o suprafaţă de 6.994 hectare, din care 2.393 hectare pădure și 2.746 hectare loc de cultură, fânaţ, imaș, sunt ale proprietăţii, iar 1.534 hectare ale locuitorilor. Are o populaţie de 912 familii sau 2.439 suflete, locuind în 608 case; 4 biserici, deservite de 4 preoți și 4 cântăreţi; o şcoală; 4 mori și 6 cârciumi. Comerţul se face de 11 persoane. Vite: 1.601 vite mari cornute, 1.035 oi, 66 capre, 375 cai, 2 bivoli și 415 râmători. Locuitorii posedă: 154 pluguri și 262 care cu boi, 31 pluguri şi 63 căruțe cu cai; 437 stupi cu albine. Prin mijlocul comunei trece, de la nord, la sud, șoseaua naţională Vaslui-Iași și pârâul Vaslueţul. / **Poiana Cârnului**, sat, reședința comunei **Poiana Cârnului**, aşezat pe valea pârâului Vasluețul, de o parte şi alta a șoselei naționale Vaslui-Iași, la 23 km de orașul Iași şi la 42 km de Vaslui. Se întinde pe o suprafață de 2.866 hectare, din care 1.430 hectare pădure și 1.287 hectare loc de cultură, fânaţ, imaş ale proprietăţii, iar 149 hectare ale locuitorilor. Are o populaţie de 27 familii sau 153 suflete; o biserică catolică ruinată; casele proprietății; 1 moară cu aburi și una de vînt; 3 cârciumi. Locuitorii posedă: 20 pluguri şi 20 care cu boi, 2 pluguri și 2 căruţe cu cai; 1.015 vite mari cornute, 2 bivoli, 2 capre, 18 cai şi 30 râmători”[1259].

[1259] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, pp. 31, 32

POIANA SOVEJEI

(în hotarul satului Soveja, comuna Soveja, Vrancea).

1645, decembrie 1: Negre diacul, feciorul lui Gherman, nepot Stanciului Bolde din **Negrileşti** (comuna Bârseşti, Vrancea) ot ţinutul Putnii, ce locuieşte în Vrance, „a vândut măriei sale Matei Basarab voievod toată partea lui de moşie în **Poiana Sovejei** (în hotarul satului Soveja, comuna Soveja, Vrancea), de pe apa Dobromirului, două părţi de ocină, care este împrejurul mănăstirii măriei sale, Soveja, drept 100 ughi, iar măria sa s-a milostivit şi i-a mai dat peste tocmeală 20 de galbeni”[1260].

POIANA MARE

(?, Iaşi-Vaslui).

1646, aprilie 6: Zapisul lui Andrei fost armaş şi jupâneasa Lucriţa, în care mărturisesc că au o moşie împreună „cu femeia văru-meu Gligorie Dămiian, în **Poiana cea Mare** (?, Iaşi-Vaslui), ce-i pe Stavnic, dinspre apus, şi cu loc de prisacă, ce-i în podul dealului, iar dinspre apus, şi un vad de moară împotriva prisăcii, în

[1260] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 257, p. 202

Stavnic. Acele părţi sun în partea moaşei (bunicii) sale, a Urâtei. / Deci să aibă a ţine văru-meu Gligorie Dămiian acele părţi de ocină”[1261].

POIANA DE SUS

(sat pe Şacovăţ, comuna Ţibana, Iaşi).

1469, februarie 9: Întărit de Ştefan voievod lui Petrea şi fraţilor săi, Oană şi Duma, care primesc uric pentru „ocinile lor drepte şi proprii, satele anume: Brudureştii, unde le este casa, şi Săcălâşeştii pe Bârlădzel, şi jumătate din Tonguzeni şi loc de moară pe Şacovăţ, şi Poiana de Sus pe Şacovăţ, şi Andrieştii pe Bârlad, şi mănăstirea, şi unde a fost moara pe Bârlad, şi, pe Racovăţ, o selişte unde a fost casa bunicului lor Oană Giuratul, şi Bereştii mai jos de Soholeţi, şi seliştea anume Căşcioarele pe Pârâul Fânaţelor”[1262]. Hotarul, din veacul veacului.

1639, aprilie 6: Întărit de Vasile Lupu voievod vistiernicului Gheorghiţă Roşca, care cumpărase, cu 70 taleri de argint, de la Ile, feciorul lui Mihăilă, nepot Anei, strănepot Hârjoae, „jumătate din **Poiana de Sus** (lângă Tungujei, comuna Ţibăneşti, Iaşi), ce-i în hotarul satului **Tonbuzenilor** (Tungujei, comuna Ţibăneşti, Iaşi), pe pârâul Şacovăţului, a treia parte, cu loc de moară şi de chiuă

[1261] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 331, p. 279, 280
[1262] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 156, pp. 230, 231

în Şacovăţ, şi cu hrană de mascuri într-acel hotar… Aşijdere, şi a treia parte, tot într-acea poiană, ce este cumpărătură de la alţi nepoţi ai Hârjoaie, care se face jumătate de de poiană, care este aleasă şi hotărâtă, începându-se hotarul la deal, până la Răchitna, şi de la Şacovăţ până la gura Ţâbanii şi la obârşie”[1263].

1902: „**Poiana de Sus**, sat în partea de est a comunei Gârbești, plasa Fundurile, judeţul Vaslui, aşezat pe coasta de vest a dealului Voinești, pe o suprafață de 660 hectare. Are o populaţie de 66 familii sau 138 suflete. Teritoriul satului e udat de pâraiele Şacovăţul și Ţibana. Locuitorii posedă: 17 pluguri cu boi; 163 vite mari cornute, 70 oi, 80 capre, 33 cai şi 90 râmători; 30 stupi de albine”[1264].

POIANA DRAGULUI

(comuna Vultureni, Bacău).

1638, noiembrie 24: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Duca biv comis Duca, care cumpără, cu 30 de galbeni, de la Foca, feciorul Aftenii, nepot lui Lupşoru, „70 de pământuri din **Poiana Dragului** (comuna Vultureni, Bacău), mai sus de **Medeleni** (comuna Vultureni,

[1263] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 86, p. 85
[1264] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 32

Bacău), care sunt săpături şi curăţituri lui Precup, tatăl Focăi”[1265].

1638, noiembrie 25: Carte de împuternicire, dată de Vasile Lupu voievod lui Ştefan Boul, ce a fost clucer, „ca să fie tare şi puternic a ţine jumătate de sat **Medeleni** (comuna Vultureni, Bacău), ţinutul Tecuciului, şi din **Poienile Dragului** (comuna Vultureni, Bacău) şi din satul **Oteştii** (Galeri, comuna Horgeşti, Bacău), cât se va alege”[1266].

POIANA LARGULUI

(Gura Largului, azi Poiana Largului,
comuna Gura Teiului, Neamţ).

1643, mai: Ştefan Florescul vinde marelui paharnic Gheorghe, drept 10 lei, „o curătură a mea, ce am făcut-o eu din pădurea întreagă, ce se cheamă **Colibiţa** (în hotarul moşiei mănăstirii Râşca, Neamţ), pe apa Bistriţei… dinaintea lui Ion Ţigârlea, Ionaşco Bârlibă, DumitruHârjabă şi vătămanul de **Bălţăteşti** (comuna Bălţăteşti), Buzulucă şi Toma Andoniescul din **Mânjeşti** (azi Deleni, comuna Ştefan cel Mare, Neamţ) şi Sturzea şi Vrânceanul din **Gura Largului** (azi Poiana Largului, comuna Gura Teiului, Neamţ)”[1267].

[1265] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 510, p. 475

[1266] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 511, p. 476

[1267] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 85, pp. 91, 92

POIENEŞTI

(comuna Poieneşti, Vaslui).

1638: Orăş, feciorul Bolei, vinde lui Apostol Cehan, pentru 15 ughi (ducaţi ungureşti), „partea mea de ocină şi de cumpărăruri din satul **Răteazi**, de ţinutul Tutovei… partea mea din **Poeneşti** de pe Racova… partea mea din **Pietreşti**… partea mea din **Prigorceni**, de ţinutul Vasluiului… dinaintea lui Bălan de **Coocari**, Gligorie Prosie, Vasile Răşgău, popii Vasile, diaconului Bosie, Nechifor, Ion, Lepădat, Tomei şi a lui Toderici de **Fereşti** şi a mulţi oameni buni"[1268].

1643, aprilie 28: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Apostol Cehan. Care cumpără, cu „trei cai, două vaci cu viţei, 20 ughi (ducaţi ungureşti) şi 14 stupi", de la Vasile Bolişor, în temeiul unui zapis de mărturie de la preotul Vasile, Toma, Dănăilă, Toader Pleşca, Vasile Cotea şi Necula din **Iveşti** (comuna Iveşti, Vaslui), „dreptele sale ocini din satul **Măreței** (comuna Tanacu, Vaslui), din **Poeneşti** (comuna Poieneşti, Vaslui), din **Grumădzeşti** (comuna Tanacu, Vaslui), din **Fauri** (comuna Vutcani, Vaslui), din **Prigorceni** (comuna Văleni, Vaslui), din **Tăcmăneşti** (comuna Ştefan cel Mare, Vaslui), din **Petreşti** (comuna Văleni, Vaslui) şi din **Băileşti** (comuna Poieneşti, Vaslui)… / Şi la acestea, întărim lui Apostol

1268 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Fereştii, Vaslui*, vol. XVI, Iaşi 1926, p. 63

Cehan şi altă parte din satul Prigorceni, cumpărată de la Loghina, fiica lui Bogze logofăt, şi de la fiul ei Orăş”[1269].

POIENI

(comuna Mădârjac, Iaşi).

1643, mai 14: Neculae şi Vasile, feciorii Nastasiei Brândzoaie, vând lui Vasile Dicăş, drept 35 zloţi, „dreaptă ocină şi moşie din satul **Mădârjeci** (Mădârjac, comuna Mădârjac, Iaşi), din **Văleşeni** (comuna Mădârjac, Iaşi), din **Poieni** (comuna Mădârjac, Iaşi) şi la **Micodini** (lângă Mădârjac, comuna Mădârjac, Iaşi)… dinaintea lui Ivan, Grigorcea, Pavăl, Drăgăilă, Luca, Băntelei, Pahomie căpitan, Buculei, Irimia şi Ignat cel spân ot **Mădârjeci**, Vârlan de **Ciunceşti** (inclus în Cristeşti, comuna Brăeşti, Iaşi) şi a mulţi oameni buni”[1270].

1902: „**Poieni**, comună rurală în partea de sud-est a plășii Codrul, judeţul Iaşi, în marginea dinspre judeţul Vaslui, formată din satele: Poieni (târguşor), Comarna de Jos și Comarna de Sus. Terenul său este foarte accidentat, prezentând mai multe şiruri de dealuri, acoperite cu păduri. Are o populație de 514 familii sai 2.891 suflete; două biserici, deservite de 2 preoți și 4 cântăreţi; două școale, conduse de 2 învățători și frecuentate, în 1899-1900, de 65 elevi. Prin mijlocul comunei trece şoseaua

---

[1269] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 83, p. 89, 90

[1270] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 93, p. 99

națională Iaşi-Vaslui. Vite: 1.009 vite mari cornute, 184 oi, 10 capre, 162 cai și 323 râmători. / **Poieni**, sat (târgușor), în comuna Poieni, aşezat pe culmea dealului cu acelaşi nume, înconjurat din toate părţile cu alte dealuri acoperite de păduri, amenajate după cerințele științei și străbătute de o rețea de drumuri sistematice. Mai înainte de înfiinţarea satului, un număr de locuitori trăiau izolați prin păduri, având bordeie în câteva poieni; proprietarul de pe atunci i-a silit a-şi părăsi locuinţele acelea izolate și i-a așezat pe toți în locul unde este astăzi satul, dându-le locuri de hrană şi lemne pentru case; mai târziu s-a înfiinţat și târgușorul, în mijlocul satului, de fostul proprietar Alexandru Balș. De la 1868, moșia a devenit proprietatea Majestăţii Sale Regelui. Are o populaţie de 178 familii sau 729 suflete; o biserică, zidită din piatră, deservită de 1 preot şi 2 cântăreţi, și o şcoală, înființată în 1868, frecventată de 47 elevi, având localul ei, construit cu spesele Majestăţii Sale Regelui. Târgușorul Poieni se află la o depărtare de 14 km de orașul Iași. Vite: 307 vite mari cornute, 10 capre, 57 cai și 100 râmători”[1271].

POIENI-SOLCA

(lângă Solca, Bucovina).

Cătun al satului Botoşana (partea de apus a satului, în 1785), Poieni-Solca a fost cumpărat, odată cu Botoşana, de Ştefan Tomşa, cu „700 galbeni de aur, de la

[1271] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, pp. 38, 39

fete de boer, anume Nastasie, fata Micăi, nepoată Răcătoaei, şi de la alte rude a ei”, în **25 octombrie 1615**, şi „dat sfintei mănăstiri Solca”, după cum precizează condica lui Vartolomei Mazeran.

1816: Biserica Naşterii Maicii Domnului din „Poienile” a fost construită în 1816, sfinţită în 1817 şi restaurată în 1872. În 1843, postul de paroh era vacant, numărul enoriaşilor fiind 691. În 1876, când biserica avea 1.220 enoriaşi, paroh era Michael NEDELCO. În 1907, paroh era Samuil SAUCIUC, născut în 1862, preot din 1890, paroh din 1897, cantor fiind, din 1897, Andrei SLEVOACA, născut în 1867.

1835: În 1835, se stabilesc la Poieni câţiva acolonişti germani şi câţiva evrei.

1869: O tipăritură vieneză din 1869, referitoare la organizarea politică și judiciară în țările reprezentate în Împărăţia Austriei, prezintă următoarea administrare în Ducatul Bucovinei: „Administrarea districtului Rădăuţi – **Solca** (judecătorie raională), Arbore cu Bodnăreni, Bălăceana, Botoşana, Clit cu Lichtenberg, Iaslovăţ, Cajvana, Comăneşti, Ludihumora, Pârteştii de Sus cu Soloneţul Nou sau Slovac, Cacica, Pârteştii de Jos, **Poieni**”[1272].

1887: Din 1887, avea să se deschidă, la Poieni-Solca o şcoală cu 4 clase, dar după o poveste ciudată, pe care o voi relata[1273].

1888: „Sosind timpul să se ridice şi în Poieni o şcoală, antistele comunal a ţinut sfat mare, în urma căruia a strâns de la săteni 1.500-2.000 florini. Paralele acestea

---

[1272] *Politische und gerichtliche / Organisation / der / im Reichsrathe vertretenen Länder von Öesterreich*, Wien 1869. pp. 158-161

[1273] SCHEMATISMUS DER BUKOWINAER, Czernowitz, 1843 p. 43, 1876 p. 46, 1907 p. 126

li se părură cârmuitorilor comunali prea puţine, de aceea se făcu un împrumut de 1.000 florini din fondul şcolar al ţării, cu îndatorirea de a plăti, în 10 ani, câte 100 florini pe an îndărăpt, fără procente. Se născu întrebarea: unde să se facă şcoala? / Profesorul de Universitate, Drul Ion alui G. Sbiera a dăruit, mai nainte, încă din al său, 20 de prăjini de loc, anume să se ridice pe el o şcoală comunală, care să fie aproape şi de preot, şi de biserică. / Fruntaşii comunali au ignorat, însă, dania, preferând să cumpere, printr-o licitaţie trucată, o sfoară de pământ, în capul satului, rămasă după o văduvă, plătindu-se pe acel petic de pământ 800 florini. Şi, deşi s-a strâns piatră prin muncă obştească, s-au întocmit acte fictive de plată „câte 15 florini stânjenul"; şi, deşi s-au luat bârne, tot prin muncă obştească, din pădurea statului, iarăşi s-au făcut acte fictive de „câte 3 florini bucata". Apoi s-au tocmit meşteri de la Solca, cu 650 florini, „ca să dee gata şcoala". Într-un an, din cei 3.000 florini „din lădiţa comunală" n-a mai rămas nici măcar un crucer, şcoala era doar parţial încropită, iar preceptorul da năvală peste săteni, ca să strângă banii datoraţi fondului şcolar al ţării. / Şi, astfel, la Poieni-Solca, în toată vara anului 1888, puteai auzi oamenii murmurând „că şcoala este sărăcia noastră"[1274].

1890: În 1890, comuna Poieni avea 1.500 locuitori, primar fiind Dimitrie „Todoraş din Poieni (care) ar fi votat pentru Doctorul Beilich", în 1894, cu ocazia alegerii medicului de ocol al Solcii. Paroh era George Popescul.

1891: O listă de subscripţie pentru biserica ortodoxă din Cacica, din noiembrie 1891, susţinută de „Georgi POPESCU, paroch în Poieni" şi de soţia lui,

---

1274 REVISTA POLITICĂ, Anul III, nr. 13, 15 iunie 1888, p. 5

Fevronia, cu care avea trei copii, pe Valerian, Eugenia şi Olga, cuprinde următoarele nume de săteni: cantorii Iacob IVANIUC şi Andreiu SLEVOACĂ, epitropii bisericeşti Dimitrie alui Gavril TODERAŞ şi soţia acestuia, Elena, şi Ion INCANU, Ion HANŢESCUL, Ion alui Pavel FLUTUR, Onofreiu alui Ştefan BUBURUZAN, Niculaiu alui Georgi BUBURUZAN, Georgi MOROŞAN, Petru şi Zenovia FUCANU, Georgi FILIMON, Ion alui Nichita ALBU, Onofreiu alui Gavril FLUTUR, Alexie LAZAREANU, Casian alui Dimitrie HOJBOTĂ, Niculaiu alui Artemie INCANU, Domnica, soţia lui Gavril INCANU, Ion alui Grigori ILIŞOIU şi soţia lui, Csenia, Vasile ILIŞOIU, Vasile alui Nichita BUBURUZAN, Domnica, văduva lui Ştefan FLUTUR, Ion alui Artemi LEŞANU, Vasile alui Toader LEŞANU, Leonti HOJBOTĂ, Maria alui Petru BUBURUZAN, Samoil RADU, Domnica, soţia lui Simion BUBURUZAN, Florea FILIHOIU, învăţătorul Vichenti IANOVICI, Maria, văduva lui Dimitrie TODERAŞ, Floarea, soţia lui Petru BUBURUZAN, Constantin SLEVOACĂ, Onofreiu alui Vasile GALEŞ, Artemi INCANU, Paraschiva, soţia lui Vasile LAZAREANU, Irina, soţia lui Alexa BUBURUZANU, Georgi alui Vasile FLUTUR, Pantelimon INCANU, Alexa şi Domnica HOJBOTĂ, Samuil alui Vasile FLUTUR, Vasile alui Georgi HOJBOTĂ, Constantin LAZAREANU, Petre alui Simion GALEŞ, Domnica alui Petru GALEŞ şi Filip GALEŞ[1275].

1894: Primar în Poieni, care a votat pentru sanatoriul Beilich, era „**Todoraş** din Poieni"[1276].

[1275] GAZETA BUCOVINEI, Nr. 64/1891, p. 3

[1276] Gazeta Bucovinei, Anul IV, Nr. 86, Duminică 30 Octomvrie / 11 Noemvrie 1894, pp. 2, 3

1899: „Comunele Glit şi Părteştii-de-jos sunt în apropierea Solcei, cam la o depărtare de ½ (¾) ore comuna Poienilor este despărţită de Solca numai printr-o pădurice cu arbori frunzoşi, parte brădet. Această pădurice este foarte atrăgătoare şi cei mai mulţi oaspeţi varatici întreprind excursiuni într-acolo”[1277].

1901, august 19: „A doua zi, am mers la Marginea[1278], unde am petrecut câteva ore cu preotul Magior, iar la prânz, am trecut prin frumoasele sate germane Lichtenberg și Clit, mergând la Arburea[1279], o comunitate mare, frumoasă de români și germani, cu o biserică veche, în care se află interesante şi bine conservate picturi în frescă. Tatăl preotului m-a întâmpinat cu ospitalitatea caldă a acestei familii. Am plecat, apoi, din nou, spre partea deluroasă a Bucovinei, cu dialectele sale în continuă schimbare, care au necesitat o atenție deosebită. După Cajvana[1280], Botoșana și Poieni Ungureni (Poieni Solca – n. n.), am mers spre sud-est, până la Costâna[1281], unde mi-am reînnoit cunoștința cu preotul satului, pe care îl cunoscusem în Vama, când ploaia s-a revărsat din ceruri şi abia am trecut, pe pod, râul Suceava, mergând la Hatna (Dărmăneşti – n. n.), sat care, la fel ca Ipoteştii, care se află și mai la sud, lângă Suceava, are o populație slavă; apoi, am urmat drumul spre nord-vest, spre Gră-

---

1277 Mitric-Bruja, Dimitrie, *Solca*, în *Patria*, Anul III, Nr. 307 din 6/18 August 1899, pp. 1, 2, Nr. 308 din 11/23 August 1899, pp. 3, 4

1278 La Marginea, a cântat Garafina Pomohaci, de 18 ani (*Mătrăguno-n trii girezi*).

1279 La Arbore, au cântat Casandra lui Ion Cotleţ (*Jos, la ţara muntenească*) şi Domnica Aruşte (17 ani).

1280 La Cajvana, a cântat Gavril Ştirbu (12 ani).

1281 La Costâna, a cântat Iliana Dohotar.

niceşti (mai corect Crainiceşti)[1282], unde m-a găzduit preotul Becec"[1283].

În **1908**, conform Dicţionarului lui Grigorovitza: „**Poieni**, comună rurală, districtul Gurahumora, aşezată pe o vâlcea, la confluenţa ei cu pârâul Racova, între Solca, Botuşana, Arbora şi Cacica. Suprafaţa: 13,81 kmp; populaţia: 1.382 locuitori români, de religie gr. or. Prin şosele comunale este legată cu comunele învecinate şi cu drumurile districtuale şi principale ce trec prin ele. Are o şcoală populară, cu o clasă, şi o biserică parohială, cu hramul „Naşterea Maicii Domnului". Populaţia se ocupă mai ales cu creşterea vitelor. Comuna posedă 894 hectare pământ arabil, 283 hectare fânaţuri, 13 hectare grădini, 190 hectare imaşuri, 177 hectare păduri. Se găsesc 110 cai, 834 vite cornute, 848 oi, 990 porci şi 186 stupi"[1284].

1910: Sătenii din Poieni participau, de regulă, şi la alegerilor în comitetul comunal din Solca, precum cele din 21, 22 şi 23 Martie nou 1910, când Corpul II – Poieni, avea ca reprezentanţi comunali în Solca pe românii George Mihailescu, Mihail Cortubaş, Vasile St. Colţuneac, George Şulschi, Andreiu Băloş, pe germanul Iosef Filipp şi pe evreul Pinkas Zwecker[1285].

1919: Din **Comisiunea agrară de ocol Solca** făcea parte şi „Locţiitor: **Ion Tudosan**, învăţător superior, Poieni"[1286].

[1282] La Grăniceşti, au cântat, ca şi pentru Voievidca, Valeria Gherasim (*Frunză verde, iarbă neagră*) şi Margarita Buliga (13 ani).

[1283] Weigand, op. cit., pp. 7-17.

[1284] Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti 1908, p. 168

[1285] Patria, Anul V, Nr. 26, Duminică 3 Aprilie n. 1910, pag. 3

[1286] *Monitorul Bucovinei*, Fascicola 73, 13 octombrie nou 1919, pp. 1-8

1922: „Având în vedere concursurile publicate, cererile prezentate şi propunerile făcute de revizorate, Consiliul şcolar al ţării a făcut, în şedinţa din 27 Martie 1922, sub preşedinţia domnului Director general delegat al învăţământului din Bucovina, următoarele numiri, pe ziua de 1 Aprilie 1922 – **a).** în calitate de învăţători superiori: **Vasile Leşan** la Poieni”[1287].

În în secolul al XIX-lea au trăit la Poieni-Solca lăutari minunaţi, precum Chiciu, fiul lui, Gheorghe Chiciu, Nicolai Ienciu, Bujdei Ion Enciu, care au lăsat Bucovinei, prin strădania lui Alexandru Voievidca, un inestimabil patrimoniu muzical românesc.

POIENI

(înspre Tecuci, Vaslui).

1602, februarie 24 : Ispisoc de întăritură de la Ieremia Movilă voievod, după împărţirea moşiilor lui Bucium vornic, între văduva lui Antemia şi feciorul lor lor Grigore Bucium… / Şi s-au venit în partea lui Bucium vornicul „jumătate de sat **Crainici** pe Polocin, satul **Faurii**, cu vad de moară, satul ce se cheamă **Lunca Mare**, cu vad de moară, jumătate de sat **Oteştii**, cu vad de moară în Răcătău, jumătate de sat **Buciuleşti**, cu vad de moară în Bistriţa, jumătate de sat **Găureni** pe Prut, a treia parte de sat **Echimăuţi**, în ţinutul Orheiului, a treia parte de sat **Săharna**, satul **Boşotenii** pe Bistriţa, cu vad de moară, a

---

1287 *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 8, Cernăuţi 21 aprilie 1922, p. 41

patra parte de sat **Poienile**, la Vaslui, 2 fălci de vii în dealul **Horodiştii**, lângă **Cotnari**, şi o falce de vie la **Zlodiica**… / Şi jupânesei Antemia i s-a venit satul **Năneştii** şi cu hotarul **Ungurenii**, jumătate de sat **Horgeştii** pe Răcătău şi cu vad de moară, a patra parte din sat **Găleşti**, pe pârâul Răcătăul, a patra parte din **Bizigheşti**, cu moară, a patra parte a satului **Poenile**, la Tecuci, jumătate de sat **Voineşti**, a patra parte de sat **Corneştii** de la Cârligătură, a patra parte de sat **Porosălnici**, trei fălci de vie la **Cotnari**, 2 fălci la dealul **Horodiştii**, 1 fălci la **Zlodiica**… / Deci s-au aşezat de bunăvoie”[1288].

POIENILE

(lângă Muncelul, Bacău).

1774, iunie 26: Satul **Poenile**, sat răzeşesc, ţinutul Romanului, ocolul de Jos, după recensământul lui Rumeanţev[1289], avea **toată suma caselor 15**. Scădere rufeturi 8: 7 ruptași, 1 babă. Rămân birnici 7. / **Birnici:** Nicolai sin (fiu) lui Ioniță / Lazăr brat (frate) lui / Toader zet (ginere) lui Vasile Baltaga / Ștefan / Dragomir / Trifan / Dumitru. // **Rufeturi**: Vasile Stratul, ruptaș / Costantin sin ego (fiul lui), ruptaș / Andoni brat (frate) lui, ruptaș / Simeon Savin, ruptaș / Postolache Băisan,

[1288] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 17, pp. 28, 29
[1289] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 271

ruptaş / Luca Berbece, ruptaş / Căstan Enache, ruptaş, priş ot (vine din) Neamț / Maria, ruptășiță săracă.

POIENILE BLIDARULUI

(pe Crasna, lângă Scânteia, Vaslui).

1774, iulie 5: Satul **Poienile Blidarului**, ocolul Crasnei, după recensământul lui Rumeanţev[1290], avea următorii: **Birnici:** Ion Borance / Neculai, scăfar Ion Borance / Neculai, scăfar / Ianachi, scăfar / Panait, scăfar / Mihăilă, rotar / Racoviţă, văcar / Ştefan. // **Babele din Scântee:** Paraschiva / Nastasie / Tinca / Tofana.

POJĂRENI

(Pojorăni, Pojărăni, lângă Lunca Veche, Vaslui).

1645, august 24: Strătulat fost agă dăruieşte fetei lui Măricuţa „10 boi de plug şi 3 tineri, 10 vaci cu viţei şi 3 tinere, 7 iepe cu mânji, 10 mascuri, 150 matce de stupi, 200 de oi, viile în **Dric** (deal în **Huşi**) cu cramă, de la **Manţul** (comuna Tătărăni, Vaslui), satul **Hurdugii** (azi Dimitrie Cantemir, Vaslui) cu curţi, cu iazuri, cu vecini şi parte de **Dăneşti** (comuna Dimitrie Cantemir, Vaslui), şi prisaca Hurdugi, iar din jumătate de sat **Futeleşti** (comuna Dimitrie Cantemir, Vaslui), în jumătate, şi din

---

[1290] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 223

Pojorăni (Pojărăni, lângă Lunca Veche, Vaslui), de la Prut, cât se va alege partea noastră, în jumătate, din ţigani, în jumătate, din provijie casei, din argint, o sabie, o şarvana şi un ilic… dinaintea popii Tene, Macarie căpitanul, Romaşco, Gligorie Colăcei şi Ionaşco Godinac”[1291].

POJĂRENI

(Pojorăni, Lăpuşna, Moldova).

1545: Hotarnica moşiilor mănăstirii **Căpriana**, întărită prin uric de la Petru (Rareş) voievod: „Se începe hotarul de la Ișnovăț, este piatră dinspre răsărit și alta împotrivă, ce este peste Ișnovăț, dinspre amiazăzi; se hotărăște cu **Mimorănii** și se coboară dincoace, în Valea lui Coste, și se suie drept la deal, înspre răsărit, și este piatră în muchie și purcede înspre miazănoapte, pin vărsătura apei, pin mijlocul poienilor și se hotărăște cu locul **Trușănilor** și este piatră. Până aice a mers tot împreună cu a Mimorănilor hotar, de acolo purcede prin codru, pe vărsături deasupra Trușănilor și pe deasupra **Cojușnii** și pe deasupra **Volosănilor**, tot pe vărsătura apei, și se scoboară drept înspre Bâc, pe o vale ce se numeşte Domnească. / În gura văii acesteia este moviliță și piatră. De acolo, merge drept peste Bâc, în ținutul Orheiului, la movila ce este în gura văii **Găleştilor** și este pus cu piatră. Și

[1291] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 174, p. 144

de acolo purcede înspre apus, pe zare dealului, cu hotarul Găleştilor, prin fundul văii Căldăroasăi și loveşte mai sus de gura văii țarinii și în zarea dealului este piatră, și merge pe muchia dealului, până se împreună cu hotarul **Vărzăreştilor**, într-o vâlcică; se coboară drept la vale, în siliștea Vărzăreştilor, prin talpa casei lui Stan Vărzariu s-a pus piatră și mai la vale, fântâna cu budăi de stejar. / Și purcede alăture spre hotarul **Pitușcii**, până la Voloate și se suie drept pin voloate, la deal, este moviliță și piatră. De acolo, purcede pin vărsătura apei drept muchia, alături cu hotarul Pitușcii, pe la țigla cea mare cu dumbravă, unde se hotărăște și se împreună cu hotarul **Păuleştilor**, este piatră, și se coboară drept înspre apus, în Vale Păuleascăi, este moviliță și piatră, și taie curmeziș până în zarea dealului, la ruptură, spre Bâc, unde se împreună cu hotarul **Neșcanilor** și taie drept peste Bâc, în gura Verchii și pe mijlocul văii Verchiei se suie la deal și, în muchie, este piatră, și purcede tot zarea, mai la deal, deasupra **Tuzorii** și pe mijlocul codrului, pe deasupra **Uneaștilor** și pe deasupra **Horodiștii** dinspre Bâc, până în poienile Cunilii și acolo este țiglă mare, goală, fără copaci, și piatră, și coboară drept la vale și trece peste Cunila și se suie la deal, la lacul cu rogozul lui și merge pin mijlocul codrului, și se coboară la Lacul Negru și trece peste valea **Ciorăștilor**, prin poieni, și se suie la deal, pe Valea Noarbei și iese deasupra Ciorăștilor, până deasupra **Răcătăului** și merge pin dumbravă spre Bâcovăț și se împreună cu **Corneştii**, este piatră în drum, și trece peste Bâcovăț. în ținutul Lăpușnii, drept la deal și se împreună cu hotarul **Cârsteştilor** și al **Căzăneştilor** și al **Săcărenilor** și merge pe mijlocul codrului, până în Poiana Cârlanilor, și merge pe marginea poienii, dinspre amia-

zăzi, înspre răsărit, mai jos de fundul Vălcinețului, este piatră într-o costișă, și se suie până în muchia dealului și merge în jos drept prin codru și se apropie de unde se văd marginile **Târnovcii**, din jos, dinspre mănăstire, este piatră în codru, unde am stătut de am arătat marginile poienii, și de la piatră se coboară drept la vale și taie pe valea Târnavcăi mai sus de luncă, în marginile poienii dinspre mănăstire este piatră, și de la piatră se suie drept la deal în mijlocul codrului, piatră și buor domnesc într-un stejar, și ia culmea dealului, în jos, înspre răsărit, între Botna și între Cătarha, deasupra ulmilor, până în fundul Suricii, în poiană este piatră, și purcede pe culme, între Surice și între Cătarha, deasupra **Pojorănilor**, și se împreună cu hotarul Mimorănilor, mai sus dintâi pomenit, într-o moviliță drept acel hotar întâi pomenit și de la moviliță se coboară la vale, peste Cătarha, și se împreună cu hotarul de unde am purces dintâi, în siliște **Zăpenilor** și a **Mimorenilor**”[1292].

1655, iulie 14: Carte de judecată de la marele logofăt Ionaşco Rusul, „precum s-au pârât feciorii Horăi (lui Horea), anume Sandul, Gheorghe şi Andrei, cu Mager, Pătraşcul şi Grigore pentru o parte de ocină din satul **Pojorăni**, partea lui Gherman Magir, şi Pătraşco şi Cărpoai au zis că nu au nici o treabă feciorii Horăi cu partea lui Gherman, că Gherman le-a fost moş (bunic) lor, iar feciorii Horăi au spart zapisul de la Gherman, acel de danie, cu cuvânt că şi-ar fi dat partea sa Gherman din satul Pojorăni tătâne-său Horăi, pentru sufletul lui, şi să aibă Hora a-l comânda pe Gherman, arătând feciorii Horăi şi drese domneşti pe partea lui Gherman, şi, văzând

---

[1292] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 7, pp. 11, 12

zapis de danie de la Gherman, cum şi dresele domneşti, a judecat ca să aibă a ţine feciorii Horii partea lui Gherasim din satul Pojorăni, iar Mager, Pătraşcu, Cărpoaia şi cu alţi fraţi ai lor să nu aibă nici o treabă la partea lui Gherman”[1293]. / „Moşia răzăşească a Pojorenilor se împărţea pe patru bătrâni şi anume: Bâlea, Mager, Pătraşc şi Cârpoaia. Bătrânul **Bâlea a fost bătrânul de baştină al lui Cantemir vodă**, cum o spun documentele (Arhiva Statului Chişinău, Tribunalul regional, dos. Nr. 3580, fila 7). Bătrânul Bâlea a intrat, prin moştenire, în stăpânirea vornicului Constantin Palade. Ceilalţi trei bătrâni s-au împărţit între răzeşi, în două, căci Mager a fost sterp. Din cele două părţi, una a rămas răzeşească, iar cealaltă a trecut în stăpânirea unui oarecare Hortolomei Mânălungă, iar de la acesta, prin danie, la popa Sâle şi de la acesta, tot prin danie, episcopiei Huşii, care, prin schimb, a dat-o tot vornicului Palade. În 1813, Pălădoaia o vinde pitarului Casian Suruceanu, care se judecă cu răzeşii”[1294].

1724, noiembrie 22: Scrisoarea lui Dădachi serdar şi a lui Constandin Clucerescu, în care îl înştiinţează pe vodă că, „venind la dânşii Ioniţă Neagul, Ştefan Bivol, Cârlan, Mihălachi şi Severin”, cu porunca domnească au mers la satul **Pojorăni**, au strâns martori din împrejurimi, pe preotul Istrati, Toma şi Matei Ghinpe din **Bardar**, Trohin din **Rusăşti**, Donică, Dorin şi Sandul, răzeşi din **Pojorăni**, care „au dat seamă că satul Pojorăni umblă în doi bătrâni, afară de cel domnesc, anume Cărpoai şi-l dă în două cu Măriuţa; al doilea bătrân, Mager, dându-l în

---

[1293] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 54, pp. 73, 74

[1294] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 54, p. 74

două cu Mână Lungă, iar bătrânul lui Vodă Cantemir au dat seamă că nu-i ştiu numele, dar este stâlpit, cum şi seliştea Domniei Sale este stâlpită, din râpă, în jos. Iar cei doi bătrâni sunt stăpâniţi din râpă în sus, în două, iar pentru Severin, nepot Horăi, ce are mărturia logofătului Ionaşco, n-au vrut moşenii să-i dea moşie şi că, după porunca domnească, au ales să jure patru moşeni, precum că n-are Horea moşie”[1295].

1764, iunie 12: Scrisoare de mărturie de la Toma Dragu, pârcălabul Lăpuşnei, şi de la Ursul, pârcălab de Stolniceni, despre cum „au mers la **Pojorăni**, de au luat seama şi au mărturisit câţiva oameni străini şi din răzeşi pentru Alexandru Suriceanu zet (ginere) lui Ştefan Bivol, şi acel Ştefan Bivol a fost fecior Vesălinei, şi Vesălina a fost fată lui Magir, şi acest Magir este baştină, moşan din **Pojorăni**, care arată şi o mărturie de danie pe un pogon de vie de la Neagul, care a ţinut pe Axenia lui Ştefan”[1296].

1673, ianuarie 17: Ispisoc de judecată de la Duca voievod, după ce s-au pârât de faţă Nastasia Păvăloae de la **Pojoreni**, sora Vărvarei, jupânesei lui Strătulat sulgerul, cu Vasile şi Mărica, feciorii lui Medeleanu călugărul, şi cu nepoţii lui Vărlan şi Ion, pentru jumătate de sat **Futileşti**, ce este pe Elan, la ţinutul Fălciului, zicând Mastasia Păvăloae că părţile de pe Elan, dinspre răsărit, jumătate de sat Futileşti, este adevărată cumpărătură lui Strătulat sulgerul şi jupânesei sale Vărvara de la Medeleanu călugărul, şi a arătat şi zapis de cumpărătură, şi ispisoc de întăritură de la răposatul Vasile vodă, deci

[1295] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 137, pp. 161, 162
[1296] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 179, p. 210

domnia mea am socotit că aceste zapise sunt bune şi drepte"[1297].

1904: „**Pojăreni**, sat în judeţul Chişinău. Face parte din volosti Costeşti. Aşezat într-un hârtop din dreapta văii Botna. Are 204 case, cu o populaţie de 1.230 suflete; o biserică, cu hramul Sf. Niculai. 410 vite mari. Locuitorii, parte răzeşi, din care 85 capi de familie în satul Costeşti, posedă aici 303 deseatini pământ, parte ţărani, care posedă 48 deseatini pământ de împroprietărire. Răzeşii satului mai posedă un corp de moşie, numit Boţoiu, de 41 deseatini; din acest corp de moşie, o sfoară de 48 deseatini aparţine şi la 14 familii de răzeşi din satul Costeşti, iar 60 deseatini sunt proprietatea altor 22 familii tot din satul Costeşti. La Pojărăni mai posedă pământ 42 deseatini răzeşul Ion Agriciu. Afară de locuitori, tot aici mai au proprietăţile lor boerul Ştefan I. Ralli, 236 deseatini, şi Anastas Lascaris, 516 deseatini. Răzeşii din Barduri au, de asemenea, aici 575 deseatini, care aparţin la 67 capi de familie"[1298].

POJEREŞTI

(Moiceşti, azi Pojereşti, comuna Şcheia, Vaslui).

1529, martie 11: Întărit de Petru Rareş voievod lui Toader şi femeii sale Drăguşa, care cumpără, de la Nastea, fata Dragei, sora Bratului, cu 60 zloţi tătăreşti, „a

---

[1297] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. V, Iaşi 1908, pp. 318, 319

[1298] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, pp. 166, 167

patra parte din jumătate de sat **Pojereşti**, pe Rebricea”[1299].

1637, iunie 8: După împărţirea moşiilor între urmaşii lui Pătraşcu logofăt, lui Dumitraşcu Şoldan i „s-au venit **Dămilenii** (înglobat în Cristineşti, comuna Cristineşti, Dorohoi), la Dorohoi, jumătate de sat **Dolniceni** (lângă Brăteni, azi Pădureni, comuna Dobârceni, Botoşani), sub Cărpiniş, la Dorohoi, Petia Mare (judeţul Suceava), partea din **Ciutureşti** (comuna Secuieni, Bacău), la Roman, un vad de moară la Bacău şi loc de grădină la Obârşie la Bârlad”. / Toader Şoldan a primit „Şoldăneştii şi Broştenii, la Suceavă, parte din **Cotuzăni** (Cotiujeni, Iaşi), ce este în ţinutul Iaşi, pe Prut, parte din **Vartici** (lângă Uricani, comuna Miroslava, Iaşi), de la Cârligătură şi jumătate din **Scorţăşti** (Scorţeni, comuna Scorţeni, raionul Teleneşti, Moldova), la Lăpuşna”. / Fetele Candachiei, sora celor doi Şoldan, „venit-au **Bălţăteştii** (comuna Bălţăteşti, Neamţ) de la Neamţ, jumătate de **Tribasăuţi** (Trebisăuţi, comuna Trebisăuţi, raionul Ocniţa, Moldova), la Hotin, parte din Giurgeşti (judeţul Suceava), în ţinutul Sucevii”. / Surorii lor, Tudosca, i „s-au venit satul Leucuşăşti (judeţul Suceava) şi satul Mohilenii (judeţul Suceava), de la Suceava”. / Surorii Anghelina „venitu-s-au satul **Mânjeşti** (azi Deleni, comuna Ştefan cel Mare, Neamţ) de la Neamţ şi **Borulile** (Borole, comuna Hăneşti, Botoşani), parte din **Jăvărteni** (azi Sărata, comuna Mihălăşeni, Botoşani), la Dorohoi, parte din Cămârzani la Suceava, jumătate din **Scorţăşti**, la Lăpuşna, şi două fălci de vie la **Cotnari**, în Dealul Asinului”. / „Iar în partea surorii noastre Tofanii venitu-s-au satul **Storeşti** (comuna Frumuşica, Botoşani) şi satul **Şăn-**

[1299] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An I, Fasc. 1, oct. 1921, p. 169

drenii (Şendreni, comuna Frumuşica, Botoşani), la Hârlău, **Moiceşti** (azi Pojereşti, comuna Şcheia, Vaslui) şi părţi din **Soleşti** (comuna Soleşti, Vaslui), la Vaslui, şi două fălci de vie la **Cotnari**, în Dealul Asinului, Şi viile s-au pus împotriva satelor ce au luat alţi fraţi"[1300].

1641, iulie 20: Nicoară, Maghina şi Chelsia, feciorii lui Tiron din **Popeşti**, vând lui Gligore, fost postelnic, pentru 20 galbeni, „ocina ce se va alege din seliştea din **Moiceşti**, ce este pe apa Vasluiului, dintr-un bătrân şi jumătate, trei părţi"[1301].

1665, iunie 13: Apostol Golăe, care împrumutase de la marele paharnic gligore „90 lei bătuţi, de m-am plătit de năpastele ce mi-au căzut buznie", zălogeşte acestuia „toată moşia mea din satul **Popeşti** şi din **Moiceşti**, din bătrânul meu, cât se va alege, cu casă, cu tot, cu două locuri de prisacă, şi cu loc de fânaţ la şesul Vasluiului, şi din bătrânul Pătrăşcoaie, din hotarul Moiceştilor, din a treia parte, jumătate din hotarul Popeştilor şi al Moiceştilor, cumpărat de la mătuşă-mea Antonia şi unchiul meu Nacul, iar din hotarul Popeştilor, jumătate, ce am cumpărat de la Gligorie Orbul şi de la femeia lui, mătuşa mea din Olăneşti"[1302].

[1300] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 120, p. 116

[1301] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. III, Iaşi 1907, pp. 239, 240

[1302] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, pp. 30, 31

POJOGENI

(raionul Ediniţa, Moldova).

1632, martie 1: Zapisul fiilor lui Simion Jorea, Ionaşco, Gheorghe şi Grăpina, şi al nepoatei lor Safta, care îşi împart moşiile moştenite după „părinţii noştri Simion Jorea şi maica noastră Anna Joroae”. „Deci s-au venit în partea lui Ionaşco Jorea jumătate de **Ruptură** (azi Izvoare, comuna Bahna, Neamţ) în ţinutul Neamţului, a patra parte de **Seliştea** (azi Slobozia-Silişcani, comuna Mihălăşeni, Botoşani), în ţinutul Hotinului, jumătate din a patra parte de **Măndăcăuţi** (Mendicăuţi, comună în raionul Hotin, Ucraina) de acolo şi a patra parte de Onut (scris „Unotu”) în ţinutul Cernăuţilor”; / „Iar lui Gheorghie Jora s-au venit jumătate de **Costeşti** (comuna Duruitoarea, raionul Râşcani, Moldova) în ţinutul Hotinului şi jumătate din a patra parte de Măndăcăuţi de acolo şi a patra parte din Onut, în ţinutul Cernăuţilor, şi a patra parte din **Creceşti** (azi Chirceşti, comuna Micleşti, Vaslui) şi jumătate e **Ruseni** (sat, Vaslui), în ţinutul Vasluiului”; / „Iar surorii noastre, Grăpinei, s-au venit jumătate de sat **Zubriceni** (azi Zăbriceni, comună în raionul Ediniţa, Moldova), în ţinutul Hotinului, şi jumătate de **Părceleni**, de acolo, şi a patra parte de **Zăvădeni** (sat, raionul Hotin, Ucraina) şi o falce şi un fărtai de vie în **Cotnar**; / Iar nepoatei noastre, Saftei, fetei Nastasiei, surorii noastre, s-au venit jumătate de sat **Porceleni** (Oneşti, fost Porciuleanca, comuna Zăbriceni, raionul Ediniţa, Moldova), în ţinutul Hotinului, jumătate de Ză-

vodeni de acolo şi a patra parte de Zăvedeni, iarăşi de acolo, şi două fălci de vie la Cotnar. Însă cea moară din jos de **Pojogeni** (raionul Ediniţa, Moldova) să fie în două Grăpina cu Safta. Şi dintr-acele heleşteie să le fie după părţi”[1303].

POJORÂTA

(lângă Câmpulung Moldovenesc, Bucovina).

Unul dintre primele sate înfiinţate de câmpulungeni, numită, după metoda de defrişare (prin pojar, deci prin „pojorâre”) Pojorâta, avea parte, în **7 august 1696**, sub ocupaţie polonă, de o judecată în cel mai pur spirit al dreptului valah. Procesul, la care participa, alături de bătrânii câmpulungeni, şi rohmistrul Dobrowski, viza o moşie a lui Petru Tolovan, „după măgura den sus de Pojorâta”, pe care, cu ocazia împărţirii ei între doi nepoţi, Simioniţă Boza cade ucis de către vărul său, care fuge în Ardeal şi al cărui nume nu mai este rostit (nici la nume nu mai avea dreptul un ucigaş). / În baza dreptului valah, satul Pojorâta era obligat să răscumpere moşia pe care a fost ucis un om, moşie care ieşise, prin omor, din proprietatea lui Petre Tolovan, „precum într-o vremi (când) au jurat cu brazda în cap Tolovanul cel bătrân”. Satul trebuia să plătească „gloaba judeţului, care se cheamă hultamo judeţului = 30 ughi (ducaţi ungureşti) şi 12 oi negre breză cu 12 mei negri breji”, dar „gloaba judeţului” a fost

[1303] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 10, pp. 9, 10

plătită de fraţii Ilie, Chelsia, Grigori şi Toader Filimon şi de Odochia Moga, care, în 10 mai 1714, aveau să vândă moşia aceea lui Istratie Flocea, ocazie de a închina două vedre cu vin împreună cu martorii Costantin Bobul, Simion Străjeriul, Adam Arman, Toader Paşcan şi Neculai Prăşcuţ.

1749: În 19 aprilie 1749, Gheorghe Drob şi fraţii Chirilă, Nicolai, Constantin şi Toader Vlăge se jeluiau judeţului de ţinut din Câmpulung împotriva lui Vasile Străjeriu, care le-a împresurat o moşie în Pojorâta, pe care, de altfel, şi-a făcut casă.

1772: Recensământul lui Rumeanţev[1304], din 1772-1773, înregistrează în Câmpulung, cu casă, dar şi cu gospodărie în Pojorâta, pe: Grigori HUŢESCU, Toader OJICĂ, Ion LUPESCU şi pe Nistor sin lui POSTOLACHI, iar la Pojorâta[1305], 1 popă, 1 panţir, 6 femei sărace şi 74 birnici, aceştia fiind: Chirilă sin Costandin FLOCEA, Constandin FLOCEA, Gavril sin Constandin FLOCEA, Toader FLOCEA, Nistor VLĂGEA, Georgii VLĂGEA, Nistor sin Vasile STRĂJAR, Grigori ANUŢAN, Irimia ANUŢAN, Costandin sin Lupul FLOCEA, Petrea brat lui (FLOCEA), Toadir sin Lupul FLOCEA, Ion sin Irimia ANUŢAN, Ion sin Lupul FLOCEA, Vasile brat lui (FLOCEA), Ion FLOCEA, bătrân, Simion sin lui (Ion FLOCEA), Toader brat lui (fratele lui Simion FLOCEA), Georgii FLOCEA, Ştefan BEDRILĂ, vornicel, Ion sin Irimia STRĂJAR, Ion BĂRGĂOAN, Grigori STUPU, Maftei MOROŞAN, Ştefan PĂCURĂROI, Pavel OJICĂ,

---

[1304] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 245 urm.

[1305] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 250

Ion MAROŞAN, Georgii cu soru-sa, Gavril MOROŞAN, staroste, Simion MOROŞAN, Ion CORLĂŢAN, Simion CÂRLOANŢĂ, Ifrim CÂRLOANŢĂ, Ion sin Toader CÂRLOANŢĂ, Gavril MĂGURIAN, Andrieş sin lui, Nichita brat lui, Simion SPĂTAR, Toader ROATĂ, Nistor ANDRIAN, Precopi PRUNDIAN, Ion sin Dumitru CÂRLOANŢĂ, Vasile MÂNDRILĂ, Gavril sin Vasile FLOCEA, Ion MOROŞAN, Ioana RĂOAI cu Nicolai, holtei, Acsinte MĂGURIAN, Ion PRUNDIAN, Chiriţă GRIGORIAN, Măria sin lui Ştefan ROIA cu Acsinte, holtei, Iacob, rus, Toader LAZOR, Cârstea, ungurean, Todosia, salahoriţă cu Toader, holtei, Petrea LAZOR, Ion LAZOR, Lupul LAZOR, Vasile FUIOR, Iacob LUPESCU, Constandin OJICĂ, Vasile MOROŞAN, Ilie, ungurean, Cârstina FUIOROAE cu Ion, holtei, Simion TELEŞCA ot Vatra (Câmpulungului), Petrea MĂGURIAN ot tam, Lupul MĂGURIAN ot tam, Simion OANĂ ot Sadova, Nistor ANUŢOII ot tam, Nistor sin SIMIONŢII ot tam, Măriuţa, prescuroaia cu Dumitru, holtei ot tam, Măriuţa BRANDABUROAE cu holtei ot tam, Ilie, ungurean ot Fundu Moldovii, Gavril MOROŞAN ot tam şi Vasile ŢIMPĂU ot tam. / Rufeturile erau: Popa Nicolai, Ion, sas ot Vatra (Câmpulungului), panţir, Paraschiva BEDRULOAIA, săracă, Nastasia CÂRLĂNŢOAIA, săracă, Măriuţa a ORBULUI, săracă, Irina ROTOAIA, săracă, Parasca, fată bătrână a lui Iacob, şi Dochiţa BEDRILOAE, săracă.

1744: În 1774, Pojorâta avea 104 familii răzeşeşti, iar în 1775, 1 popă şi 74 familii de răzeşi, trei dintre acestea fiind ale emigranţilor transilvăneni Cristian UNUGUREANU, venit din Rebra Mare, în 1763, Andrei Simion ŢANU, venit tot din Rebra Mare, dar în 1764, şi George

UNGUREANU, din Ţagul Mare, stabilit la Pojorâta în 1766.

1783: În 16 august 1783, Frantz von Kollowrat propunea Camerei Aulice din Viena exploatarea minelor de cupru, cu conţinut de argint, de la Pojorâta şi Fundu Moldovei, precum şi a celor de fier de la Iacobeni, minele de la Pojorâta şi de la Fundu Moldovei fiind deschise în 1805, o micuţă colonie germană fiind înfiinţată chiar în Pojorâta, la Izvor, cea numită Quellenthal, care se adaugă coloniilor dinspre Fundu Moldovei, Luisenthal şi Pferdgraben (Pârâul Cailor).

1788: Contele Feodor Karacsay de Valyesaka, participant, în 1788-1791, la asediul Hotinului şi la marile bătălii de pe teritoriul Moldovei, bun cunoscător al fiecărei regiuni moldoveneşti, scria: „La Pojorâta, pe valea Moldovei, sunt mine de fier şi aramă, ale statului. Fierul din Bucovina a înlăturat din aceste părţi fierul suedez şi rusesc şi le ia el locul în comerţul de la Marea Neagră”[1306].

1791: Consilierul aulic Vince Batthyany vine în Bucovina, dinspre Bistriţa, dar călătorind prin Ilve şi îndreptându-se spre Iaşi, prin Suceava şi Botoşani, ocazie cu care constată că „numai la Pojorâta pădurile se mai luminează, de la Vama, încolo, dispar cu totul; la Câmpulung se deschide un şes lung şi roditor. Am dat, acolo, peste un ţăran, care a băut, pe loc, 10 florini, ce îi primise ca arendă pentru lunca sa. Tovarăşii săi şi-au scos, încă de la distanţă, pălăriile, dar, după aceea, când le-am cerut un mic serviciu, au dispărut pe nesimţite. Mai mulţi au sărit din care, ca să fure snopi de pe câmp. Unul ne-a oferit chiar, spre vânzare, un drob de sare, pierdut de

[1306] *Călători,* XIX, I, pp. 779-783

tovarăşul său, care dormea. Aceasta nu surprinde, într-o ţară care a fost lăsată, atâta vreme, pradă părăsirii şi bunului plac… / Am vizitat atelierele de prelucrat fierul, de la Iacobeni, situate lângă şosea (N.N.: conform mărturiilor iconografice, şoseaua trecea, pe atunci, pe lângă albia râului Bistriţa). Ele se compun din trei cuptoare înalte, douăsprezece vetre de afânare, mai mulţi drugi de fier şi trei mici forjerii. Ele au alungat, de aici, fierul suedez şi siberian, şi au deschis debuşeu la Marea Neagră. / Nu mai puţin importante sunt instalaţiile de prelucrat aramă, de la Pojorâta, pe care am amintit-o mai sus, şi sticlăriile de la Putna, pe unde, de asemenea, am trecut. Aceste stabilimente ca şi numeroasele cuptoare şi instalaţii de ardere a potasei vor rări pădurile de prisos ale Bucovinei. Astfel, în chip fericit, se va ajunge ca, în aceleaşi regiuni, nu prea departe, agricultura să ţină pas egal cu creşterea vitelor. Căci, unde aceasta o ia înainte, cealaltă rămâne în urmă şi, prin aceasta, şi populaţia, fără a cărei muncă nu este posibilă ameliorarea, nici sporirea produselor”[1307].

1793: În 12 mai 1793, vornicul Pojorâtei Nistor Raţu, „vornicul vechi” Andrieş Măgureanu şi „giuratul” Ştefan Bedrule decid să încredinţeze casa din Pojorâta a lui Vasile Ţăranu, care fugise, fără să plătească „birul împărătesc”, unui fecior al lui Toader Floce, care se arătase dispus „ca să poarte birul împărătesc”. / „Toată pricina jalobei noastre într-aceste următore se cuprinde: De într-al treilea sută de ani şi mai bine acum, după cum am înţeles de la moşii şi strămoşii noştri, de când s-au început a aşeza bătrânii şi rădăcina neamurilor noastre,

---

[1307] *Călători străini despre Ţările Române în secolul al XIX-lea*, I, Bucureşti 2004, pp. 99, 100

într-aceşti munţi carpaticeşti, sau, precum zic nemţii, alpi, pe la apa şi pe la izvorâte apelor Dorna, Bistriţa şi Moldova, pe la locuri sălbatece, pe unde mai înainte vreme n-au putut străbate prin codrurile cele dese nici fiare, doară necum oamenii, şi lăzuind codrul verde cu multă sudoare şi muncă, scoţând rădăcinile copacilor verzi, am lărgit loc, încet, încet, de s-au făcut satele: Câmpulungul, Dorna, Fundul Moldovei şi, mai pe urmă, Pojorâta şi Sadova, cum şi alte sate, în partea Moldovei, care acum peste cordunul împărătesc au căzut. Această silinţă a noastră văzând luminaţii domni ai Moldaviei şi ştiind şi greutatea vieţii noastre, ce avem într-un loc sălbatic ca acesta, s-au milostivit şi nu ne-au încărcat cu altă cu nimica, fără numai cu sferturile, pocloane, după cum arată aceste aice aninate mărturii de la boierii care au fost vornici între noi, era şi fulărit, care toate erau dăjdiile Domnitorului ţării, precum astăzi este contribuţia împărătească, şi ca să ţinem străji, pe unde s-au făcut cărări sau plaiuri din ţara Ardealului, şi ţara ungurească. Iar cu alte cele Domnii Moldovii, nici ca principii ţării, nici ca Stăpânii locului acestuia, nu ne-au încărcat, şi aşa am trăit nenumărată vreme sub principii Moldovei, nefiind supăraţi, afară de aceste mai sus pomenite, cu nimica; căci schimbându-se principii Moldovei, unul după altul, care cum au venit, privilegiile celui ce era mai înaintea lui n-au rădicat, ci mai vârtos le-au întărit, până din puternica orânduială a lui Dumnezeu s-au schimbat vremea, de au căzut acest loc al locuinţei noastre sub stăpânirea prea luminatei Case a Austriei"[1308].

[1308] Codrescu, Theodor, *Uricarul cuprinzător de hrisoave, anaforale şi alte acte ale Moldovei*, Tomul al VI, Iaşi 1875, pp. 164-170

1794: În 26 iunie 1794, vornicul Nistoriţă, Gheorghe Piticari şi Simion Şandru, juraţi din Pojorâta, împărţeau şi hotărnicea moşioarele lui Gligorie Tonegari din Fundu Moldovei, urmând porunca Scaunului de judecată din Câmpulung Moldovenesc.

1801: În 1 iulie 1801, Nistor al lui Ioniţă Cărluţă din Pojorâta vindea lui Simion Pomohaci din Fundu Moldovei partea sa de moşioară din Obcina Ursului, pentru 22 lei turceşti, printre martorii din Pojorâta aflându-se şi Grigore sîn Giorzanu, deci un emigrant transilvănean de după anul 1778.

1809: „Există și o mină de cupru, la Pojorâta, despre care se spune că este foarte bogată. Nisipul pe care Bistriţa îl depune de-a lungul malurilor sale conține o mare cantitate de aur, de exploatarea sa ocupându-se un anumit număr de aurari. Turnătoria din Iacobeni poate fi considerată centrul acestui tip de industrie. Aurul se găsește nu numai în apropiere de Dorna, Vatra, Tarniţa și Halda, dar și în munții înalți, lângă granițele statelor maghiare. Ţiganii, care sunt angajați în special în acest tip de ocupație, folosesc, pentru a obține aur, aceeași metodă care este folosită în Ungaria și Transilvania. Există, de asemenea, mai mulți mineri din Cârlibaba, care adună o cantate destul de însemnată de aur pentru a trăi confortabil. Tot aurul acesta este cumpărat de guvern, la preţul de 2 florini 52 de creiţari pisetul, măsura țării, care merită un ducat și jumătate”[1309].

1822: Vienezul Adolf Schmidl, în intenţia lui de a scrie un amplu ghid de călătorie prin provinciile imperiului habsburgic, a trecut şi prin Bucovina, venind dinspre

[1309] De Serres, Marcel, *Voyage dans l'Empire d'Autriche, pendant les années 1809 et 1810,* Livre VIII, Bukowine, Paris, 1814, pp. 227-233

Bistriţa, prin valea Bârgaielor, staţii de poştă întâlnind la Poiana Stampei, Dorna, Valea Putnei, Pojorâta, Vama, Gura Humorului, Stroieşti şi Suceava. Fără să-şi dateze întâmplările, dar publicând, în revistele vieneze, începând cu anul 1822, fragmente de materiale, Schmidl face, astfel, o datare indirectă, care ţin de începutul secolului al XIX-lea: „Urcând, printr-un defileu îngust şi sălbatic, până la casa de poştă singuratecă de la Valea Putnei (N.N: De fapt, pe Mestecăniş), se ajunge, apoi, coborând muntele, la Pojorâta, într-o vale blândă a râului Moldova. Aici se afla, în 1808, o mină de cupru a tezaurului imperial, alcătuită din cinci galerii, două furnale înalte, un cuptor şi două făurării; 164 de lucrători produc 1.000 de chintale. / Drumul se ţine, neîntrerupt, de Moldova, în jos, spre Câmpulung Moldovenesc, un târg cu 2.623 de locuitori. Aici se află administraţia camerală şi reşedinţa căpităniei graniţei militare"[1310].

1827: În 13 mai 1827, Dumitru şi Ilinca Floce din Pojorâta vindeau huţanului Gavril Ciupeliuc din Breaza o moşioară în Gura Porşescului, sub Răchitiş. Printre martori se afla şi vornicul Pojorâtei, Andrei Grămadă.

1830: În 16 ianuarie 1830, vornic al Pojorâtei, martor la o tranzacţie în Sadova, era Gheorghe Coca.

1851: „O broşură, lucrată de Franz Raffelsberger şi publicată în 1851, la Viena, cuprindea „**Itinerariile sau directorul tuturor rutelor poştale** din k. k. Statele austriece“, din care rezultă că Pojorâta era încadrată de două segmente de drum, „Din Vama, până la Pojorâta, cale de o poştă şi jumătate, repere importante erau Eisenau (Prisaca Dornei), râul Moldova şi Câmpulung Moldovenesc. / De la Pojorâta, la Valea Putnei, acolo unde se

---

[1310] *Călători,* XIX, III, pp. 291, 292

afla cazarma austriacă, desenată de Knapp, era cale de o poştă, apoi, până la Vatra Dornei, prin Iacobeni şi peste râul Bistriţa, cale de o poştă şi jumătate"[1311].

1855: „Un aspect nu mai puţin frumos decât al Vamei înfăţişează şi orăşelele Cârli-Baba, Pojorâta şi Prisaca. Oprindu-ne peste tot locul, am fost siliţi să mânem la oraşul Câmpul-Lung, unul din cele mai mari din acea parte a Bucovinei. A doua zi, timpul deveni furtunos şi munţii luaseră un aspect de tot sălbatic. Tunetul bubuie nemijlocit asupra creştetului, nourii se ridică de la rădăcina munţilor şi zboară încet şi măsurat spre ascuţitele culmi. Culmile se uită, întâi, cu dispreţ la aburii ce se înalţă cu îndrăzneală spre ei, până ce dispar învăluiţi de nori. Iar norii, ridicându-se şi mai sus, pardosesc munţii care păstrează o răcoroasă veselitoare umezeală. / Munţii Bucovinei sunt partea cea mai avută a Carpaţilor Români. Ei cuprind, în sânul lor, toate metalele, în mari cantităţi, şi acestea, exploatate prin mine, aduc împărăţiei austrice un însemnat venit. La Cârli-Baba se scoate aur şi argint, la Pojorâta, aramă din sâmburele munţilor. Minele cele mai însemnate sunt, însă, cele de la Prisaca şi de la Iacobeni, unde se exploatează nemăsurate cantităţi de fier. De când s-a aşezat în Prisaca o colonie de nemţi, numele acesta a fost schimbat în Eisenau şi pare tot aşa de curios de a găsi, în mijlocul unei ţări şi a unui popor exclusiv român o denumire de oraş nemţesc, precum ar părea deşănţat de a afla, în munţii din Germania, oraşe numite Câmpu-Lung sau Prisaca. Asemenea colonizări şi prefaceri cereau, însă, sistemul de deznaţionalizare, prin care

[1311] Raffelsperger, Franz, *Itinerär oder Verzeichniss aller Postrouten in den k. k. österreichischen Staaten*, Wien 1851, pp. 53, 54

îşi menţine Austria, atâta timp, într-unu mod artificial, prestigiul său politic”[1312].

1857: „Chiar dincolo de Câmpulungului se văd, spre sud, doi munți în formă de piramidă, stând unul lângă celălalt, amândoi abrupți și proeminenți, formați din stânci roci goale, pe care localnicii îi numesc Adam și Eva, iar, în sud-vest, în direcția masivului Giumalău, se întinde Piciorul Giumalăului. / De acolo, ajungi în localitatea de munte Pojorâta (2398,80 picioare), în care se găsesc mine de cupru. Cu greu ajungi la ultimele case din sat și-atunci te înfășoară o zonă sălbatic romantică, uimindu-te cu măreția care te întâmpină. Munții sunt aglomerați aici, șoseaua, în ambele părți, este delimitată de munți înalți, abrupți și dens împăduriți, care închid calea prin proiecții puternice, astfel încât noi șerpuim pe meandre care se înfățișează ochilor în întreaga lor splendoare. / Curând, munți și mai înalți se ridică de lângă șosea, la distanță mică, și se ridică și se înalță unul peste altul, oferind o vedere și mai impunătoare priveliștii aglomerate a munților. La următoarea curbură a drumului, munții formează pajiști minuscule, puternic umbrite, care sunt intersectate de pâraie și sunt delimitate, în spate, de ziduri abrupte de munte. / În unele locuri se văd pâlcuri de copaci, dispuse simetric pe ambele părți ale pârâului, stâni uriașe, copleșite de mușchi, scufundate în mijlocul pârâului, din ale căror crăpături răsar mai mulți molizi mici, în timp ce fundalul este format de un zid de munte verde, pe care se află, între copaci, pereți de stâncă decorați cu arbuști în formă de buchete, înconjurate de ciorchini de mesteacăn și molid, unde ansamblul dă im-

[1312] Negruzzi, Iacob, *Din Carpaţi / Fragmente*, în *Convorbiri literare*, Anul I, No. 22, Iassi 15 ianuarie 1868, pp. 308-314

presia unui peisaj teatral artistic. / Treptat munții se desprind oarecum de șosea, și se ridică Alpi înalți, care se unesc între ei în valuri, munți singuratici, adânci, formând chei și risipiri abrupte, care se închid cu următorul lanț muntos. În această veșnicie a naturii, se ajunge la Valea Putnei, la 2 mile de Câmpulung. O abundență de flori în fânețe, pe o vale care are forma unui vas cu pereți din munții înalți, în timp ce, în prim-planul estic, alături de un grup fantastic de munți împăduriți, se formează un perete de stânci cu vârfuri zimțate, aidoma cu ruinelor unui castel (stâncile de la Valea Putnei, imortalizate într-o acuarelă de Franz Xaver Knappp – n. n.). / În capătul acestei văi, calea urcă și se vede muntele Mestecănești (3480 de picioare), primul drum de munte de acest fel, care, dispunerii ingenioase a buclelor de urcuș. / Cea mai mare pantă este la poalele muntelui, dar șoseaua este protejată pe de o parte de barierele din beton, în timp ce o zonă frumos împădurită constituie a doua parte a acestei vecinătăți. / Prin înfășurarea serpentinelor, până la capăt, fiecare curbă oferă o grupare diferită a peisajului și, cu cât mergeți mai sus, cu atât mai frumoasă este priveliștea. Pe la jumătatea acestei șosele montane (la cota 1811) puteți vedea Giumalăul, care, cu creasta lui cea mai vizibilă, domină lanțul muntos, Valea Putnei aflându-se spre nord-vest"[1313].

1869: O tipăritură vieneză din 1869, referitoare la organizarea politică și judiciară în țările reprezentate în Împărăţia Austriei, prezintă următoarea administrare în Ducatul Bucovinei: „Administrarea districtului Câmpulung – **Câmpulung** (Târg cu judecătorie) cu Breaza, Gro-

---

[1313] Denarowski, Dr. Carl, *Die mineralquellen in Dorna-Watra und Pojana-Negri in der Bukowina*, Wien 1868

pana, Frumoasa, Fundu Moldovei şi Luisenthal, **Pojorâta**, Rus pe Boul cu Freudenthal şi Vatra Moldoviţei, Rus Moldoviţa cu Ciumârna şi Argel, Sadova (Ulma), Valea Putnei, Vama cu Eisenau”[1314].

1872: „Înainte de a intra în discuția condițiilor geologice din țară, mă simt obligat să le mulţumesc tuturor acelor prieteni dragi, care m-au sprijinit în activitatea mea, dar mai ales colegilor noștri merituoși, domnul Otto Frhr. von Petrino, k. k. consilier de domeniu și proprietarul moşiei Onut, și Bruno Walter, k. k. montanolog, specialist în plante montane, și director al domeniului Fondului religios greco-oriental din Pojorâta, căruia îi exprim cele mai recunoscătoare mulțumiri; nu numai pentru că oamenii numiți mi-au sprijinit eforturile cu cea mai amabilă amabilitate, ci şi pentru că mi-au împărtășit bogatele comori ale cunoștințelor și experienței lor, în cel mai liberal mod posibil și au dobândit, astfel, merite importante în colectarea rezultatelor, analizate în cele ce urmează… Cel mai sudic râu principal al țării, Bistriţa de Aur, aparține regiunii de șist în întregul curs situat în Bucovina, de la intrare, la Cârlibaba, până la ieșire, la Colbu, când Neagra (la est de Dorna Watra) este în general considerată ca longitudine, în jos de aici. Al doilea râu principal, Moldova, curge prin zona de șisturi, parcurgând doar lungimea de aproximativ două mile, spre sud, intrând la Botuş (între Breaza și Fundul Moldovei), apoi întorcând spre sud-vest, spre Fundul Moldovei, printr-o vale longitudinală, iar la Pojorâta, în viraj ascuțit spre nord-est, se îndoaie spre marginea mezozoicului. În ultimul loc, coborând de pe versantul nordic al Mestecă-

---

[1314] *Politische und gerichtliche / Organisation / der / im Reichsrathe vertretenen Länder von Öesterreich,* Wien 1869. pp. 158-161

neştilor, întâlneşte frumoasa vale a pârâului Putna, care se varsă în Moldova. Toate celelalte cursuri de apă din zonă (precum Cibou, Cârlibaba și o serie de alți afluenți mai mici ai Bistriței) sunt, de departe, nesemnificativi, căci au zone aluviale foarte mici și exercită doar o influență minoră asupra reliefului principal al zonei. / În ceea ce-l privește pe acesta din urmă, zona este un platou înalt, a cărei altitudine medie variază de la 3.500-4.000 de picioare, în care principalele văi sunt tăiate la aproximativ 1.000-2.000 de picioare adâncime și peste care domină doar câteva creste (cum ar fi Suhardul, de 5.100 picioare, iar Giuumalău, de 5.862 picioare). / Alt, Cotta și Simiginovicz-Staufe au dat deja descrieri bune ale caracterului peisagistic al acestei zone, în menţionatele lor studii. Ținutul se deosebește puțin de ştiutele terenuri de ardezie cristalină și, prin urmare, pot ignora acest subiect cu referire la publicațiile menționate. / Compoziția geologică a terenului în cauză va rezulta din următoarele exemple. / Să luăm în considerare, mai întâi, valea Moldovei, în măsura în care aparține zonei ardezie cristaline. / Dacă urmați această vale, din Pojorâta (fostul sediu al Centralei de minereu din Buovina) în sus, spre vest, puteți vedea malurile văii de pe ambele părți ale structurilor cristaline de ardezie, care sunt compuse din mică și cuarţ. Această din urmă componentă apare predominant aici, astfel încât roca poate fi menționată ca schistul mic de tip cuarţ, ardezie de cuarțit sau cuarțit, în funcție de gradul diferit al acestei predominanțe. / Deoarece valea urmează parcursul acestui complex de straturi destul de uniform ca lungimi, valea trebuie să se întoarcă lateral pentru a întâlni alte formațiuni. / Părăsind valea Moldovei, cam pe la mijlocul dintre ultimele case (vestice) din Pojorâta și colonia mini-

eră Louisenthal, urcați, pe versantul nordic al văii, pe creasta stâncoasă a Dealului Cailor, care se întinde, într-un unghi ascuţit, spre vale, precum se vede în imaginea de mai jos”[1315].

1880: Din 1880 şi, respectiv, 1886, funcţionau la Pojorâta două şcoli cu câte 2 clase[1316].

1882: În 30 decembrie 1882, Ciprian Porumbescu îi scria fratelui lui, Ştefan, silvicultor la Pojorâta: „Şi ştii tu unde aş vrea să mă duc? La Pojorâta! Nu ştiu de ce mă atrage aşa de mult această localitate, neîncetat gândesc la acest loc frumos şi, în special, la locuinţa ta idilică – o văd aşa de viu înaintea ochilor. Acolo aş voi să mă retrag, să mă retrag în munţi, departe de orice zgomot şi de toată agitaţia lumii, numai eu singur cu gândurile mele, şi, eventual, şi cu vioara mea. O, dulce trebuie să fie să şezi, singur, la focul de lemne de brad, ce pârâie, şi să visezi, să visezi… Sau să visezi pădurea de brazi, ce freamătă, şezând pe muşchi moale, să visezi mereu!”.

1886: „Ţipterii din Eisenau nu sunt singurii care întrerup temelia românească a populației locale, întâlnim şi în alte locuri câteva așezări cu locuitori ţipteri, în Balta Poienii, în Schwarzthal, în Luisenthal, Freudenthal, Pojorâta, Iacobeni și Cârlibaba. Majoritatea acestor coloniști germani au fost aduși de un anume Manz, pe moşiile Fondului religiei greco-orientale, care a luat moşii întinse în arendă și a hrănit mii de meseriaşi,dar care, datorită investiţiilor uriaşe, avea să dea faliment şi, com-

---

[1315] Paul, K. M., *Grundzüge der Geologie der Bukowina*, în *Jahrbuch der k. k. Geologischen Reichsanstalt*, volumul XXVI, Viena 1876, pp. 263-270

[1316] SCHEMATISMUS DER BUKOWINAER, Czernowitz, 1843 p. 53, 1876 p. 58, 1907 p. 68

plet sărăcit, s-a împușcat. Se spune că situația materială a coloniștilor este destul de bună, deși depinde, în mod ciudat, de Fondul religios greco-oriental. Cu toate acestea, casa de locuit este proprietatea oamenilor, dar terenul le este acordat numai cu plata impozitelor. În vremurile anterioare, au funcționat cuptoare de cupru la Pojorâta, Iacobeni și Eisenau şi s-a extras fierul pe scară largă. Astăzi mai funcţionează doar cel din Pojorâta, iar populaţia din Schwarzthal îşi asigură traiul din exploatarea forestieră, făcând plute și lucrând la construcții de drumuri; ţipterii din Iacobeni își continuă activitatea tradițională, dar într-o manieră modestă… Puternicul râu Moldova, care se grăbește spre vărsare, a fost înlocuit de micul râuleţ Putna, care se strecoară inofensiv printre maluri. Pojorâta este ultimul sat, apoi drumul trece, odată cu râuleţul, pe lângă o uriaşă clădire goală, o fostă cazarmă austriacă, și, după ce traversăm râuleţul Putna, drumul urcă muntele. Nenumărate serpentine trebuie urcate, de îndată ce părăsim pădurea întunecată de foioase, din dreapta noastră, cu care ne vom reîntâlni, urcând, puțin mai sus. De multe ori zărim, în josul muntelui, câte trei sau patru serpentine, iar până pe vârful muntelui (Mestecăniş) încă mai sunt opt, în afară de cele de la picioarele noastre. Până acum, priveliştea a fost variată, în schimbare rapidă, şi ne-am bucurat de asta și de acel defileu împădurit, care împodobeşte admirabil această culme de munte; de sus, cuprindem acum zona largă din faţă cu o singură privire. O întreagă lume muntoasă dă ecou saluturilor noastre de rămas bun, o mulțime de păduri, câteva sate și numeroase turme de oi sunt vizibile pe pajiștile munților. Un nou paradis se desfăşoară în fața noastră. Noi munți răsar în cale, cu suprafeţe întinse

defrișate, cu case mici și pășuni sărace, dar și cu pajiști care strălucesc în soarele captivant”[1317].

1889: „A doua biserică din Igeşti a fost tot de lemn, însă a ars; în locul ei a făcut, în anul 1889, Grigoraş Răus, supt conducerea lui Ienachi Răus, biserica actuală, după planul bisericii celei vechi din Pojorâta, pe care a văzut-o pe când umbla prin, ţară în calitate de comisar pentru birul ţării”[1318].

1890: În 1890, Pojorâta avea 1.540 locuitori. Învăţători erau Dionisie Danilevici şi L. Flocea, Eusebie Constantinovici era paroh, iar Eutimie Erhan – cantor bisericesc. / **Nicu Gane**: „Am mers aşa vreo două ore bune, pe şoseaua cea frumoasă care străbătea munţii ca un şarpe, când, în sfârşit, înspre seară, în plin sabaş, ajunserăm la Pojorâta, un mic sătulean, unde jidanul se opri dinaintea unui han. Repede el se coborî de pe capra trăsurii şi prinse, cu multă grabă, să deshame caii. / Atunci eu, înţeles fiind cu frate-meu, sării din trăsură şi plecai să găsesc localul de poliţie; iar el rămase cu birjarul, ca să-l facă să piardă cât mai mult timp cu căratul bagajului în odaie şi aşezatul cailor în grajd. / Pe atunci, aveam picioarele iuţi şi vorbeam bine limba germană. În câteva minute, mă aflai dinaintea unei feţe poliţieneşti bună de fotografiat. Închipuiţi-vă un om încreţit, posomorât, cu nişte sprâncene mari, zburlite de-i acopereau ochii pe jumătate, cu un nas cât o pătlăgică plin de negei, cu

---

[1317] Bergner, Rudolf, *Rumänien / Eina Darstellung des Landes und der Leute*, Breslau 1887, pp. 81-93

[1318] Romstorfer, Carl A, *Aus „Mittheilungen der k. k. Central-Commission*, în Maximovici, E.; Mikulicz, A.; Polek, Dr. J; Romstorfer, C. A.; *Jahrbuch des Bucowiner Landes-Museum / 1893*,Czernowitz 1893, pp. 45-71

nişte mustăţi ţepoase, roase de halbele de bere, şi care ţinea, într-un colţ de gură, o lulea voluminoasă cât şi nasul lui, iar prin celălalt colţ de gură scuipa printre dinţi, la un metru depărtare. / El sta pe un scaun de lemn, picior peste picior, cu un aer neprietenos şi pufăia şi scuipa, şi scuipa şi pufăia. / „Ce vroieşti?”, îmi zise el cu un glas răstit şi răguşit ca dintr-o pivniţă. / „Am venit să mă jeluiesc”. / „Contra cui?”. / „Contra mea”. / „No, ce-i asta?” / „Am făcut o greşeală, domnule, şi vin să mă denunţ eu singur, spre a-mi primi pedeapsa ce vei socoti că o merit”. / I-am istorisit, deci, toată daravera cu evreul, cum ne-am tocmit cu dânsul, cum nu s-a ţinut de tocmeală, cum s-a obrăznicit cu noi şi, în fine, cum, scoşi din fire, i-am dat două palme. În măsura în care eu îi istoriseam, faţa lui se descreţea. / „Şi câţi bani îi plătiţi până la Dorna Vatră?” / „Zece galbeni, domnule”. / „Donner, Wetter! Asta este colosal!” / În acel moment, iată şi evreul, care venea, cu perciunii fâlfâind în vânt. / „Domnule poliţai, gewalt! gewalt! M-a necinstit, m-a bătut, m-a omorât!”, striga el cât îl lua gura, arătând spre mine. / „No.. No.. Langzam! Fără vuiet! Spune, mă rog, ce a fost”. / Însă jidanul, de pornit ce era, se-ncurcă în vorbă, repeta aceleaşi cuvinte de zece ori, se văicărea ca şi când ar fi fost pe moarte, în fine – făcea un scandal de începuse neamţul iarăşi a se încreţi. / „No?... Schon recht!... Răspunde, mă rog, dacă te-ai tocmit cu zece galbeni şi cu condiţia să ajungi, în astă-seară la Dorna-Vatra”. / „Da”. / „Pentru ce, dar, ai vroit să petreci noaptea în drum?” / „Pentru că dam de sabaş şi dumnealor tot una le era să ajungă în astă seară sau mâine, dimineaţă, la Dorna-Vatra”. / „A! zo!...” / Atunci el luă o filă de hârtie, o umplu cu un proces verbal, scris

nemţeşte, pe care mi-l dădu să-l citesc şi să-l subscriu, ceea ce am şi făcut, apoi îmi zise: / „Domnule, eşti condamnat sa plăteşti straf doi florini domnului harabagiu". / „Doi florini!", strigă jidanul desperat. „Cum, numai doi florini face cinstea mea? Asta-i judecata, mă rog?" / „Ah, acum te obrăzniceşti cu mine!", observă neamţul. „Acum înţeleg eu ce-a trebuit să fie cu dumnealor. Ia, umflaţi-l, mă rog, şi duceţi-l la Obacht!" / În acelaşi moment, doi gulerați îl înşfăcară de subsuori şi, fără a-i mai da răgaz de vorbă, îl brânciră afară şi-l puseră la închisoare. Toată noaptea, a stat jidanul la răcoare, nebăut, nemâncat şi nedormit până la răsăritul soarelui şi, a doua zi, a trebuit să vin eu să mă rog de neamţ ca să-i dea drumul. / Iar Neamţul, când l-a văzut în ochi, i-a făcut o straşnica lecţie, dându-i cu degetul pe la nas şi ameninţându-l că, în caz de a se mai obrăznici cu noi, va fi şi mai aspru pedepsit! / Ei, Doamne! Bine a zis cine a zis că frica e din rai. Să-l fi văzut, a doua zi, pe jidan cum umbla de spăşit, cum era de dulceag cu noi, l-ai fi legat la rană. Ne-a dus până-n Vatra-Dornei ca pe palme. Am scăpat ieftin din această încurcătura, în care intrasem fără voie, dar pe care în viaţa mea n-am mai repetat-o"[1319].

1893: Şcoala cea nouă din Pojorâta, începută în octombrie 1893 şi sfinţită în 23 octombrie 1894, din iniţiativa primarului Mihai FRÂNCU, a învăţătorului superior Dionis DANILEVICI şi a preotului Eusebie CONSTANTINOVICI[1320].

1896: Biserica Sfântului Nicolai din Pojorâta a fost construită între anii 1896-1900 şi dotată cu un iconostas lucrat de marele sculptor Ioan PÂŞLEA, pe locul

---

[1319] Gane, N., *Zile trăite*, Iaşi 1902, p. 75-84

[1320] DEŞTEPTAREA, Nr. 4/1895, p. 33

unei bisericuţe vechi, care avea, în 1843, 1.177 enoriaşi, păstoriţi de parohul Grigorie CORLĂŢAN. Exista, în 1843, şi o şcoală trivială la Pojorâta. În 1876, paroh era Ştefan CONSTANTIONOVICI, care păstorea 1.469 suflete. În 1907, paroh era Euseviu CONSTANTINOVICI, născut în 1851, preot din 1876, paroh din 1881, iar cantor, din 1888, Iftimie ERHAN, născut în 1855.

1901, Gustav Weigand: „Pe 9 august 1901, dimineața, am mers la Pojorâta[1321], aflată la confluenţa văilor Moldovei și Putnei. După cum îmi spune preotul Constantinovici, satul numără aproximativ 1.500 de români, care trăiesc foarte risipiți prin zonă și au sporit cu greu în ultimii 20 de ani, precum și 1.000 de ţipteri germani și 100 de evrei. Am rugat o ţiptereasă, care era cunoscută ca o bună cântăreață, să cânte o melodie germană pentru mine și m-am pregătit pentru o melodie populară veche, pe care să o preia fonograful; dar ţiptereasa a început, foarte modern, cu liedul „Inima mea este o stupină". Biata femeie nu a putut înțelege de ce am izbucnit brusc în râs. În valea Moldovei nu au mai rămas decât Fundul Moldovei şi Breaza, primul parohie, iar celălalt arondat acestei parohii. După o masă opulentă la preot, acasă, am urmat fermecătoarea vale a Putnei, până am ajuns în satul Valea Putnei[1322] sau, așa cum se spune în pronunția locală, *Valea Pucni* (comparați Zlacna, Zlagna în loc de Zlatna, în Transilvania sau *vracniţă*, în loc de *vratniţă* etc.); am coborât din trăsură și am urcat, odată cu ea, încet, în sus, la aproximativ la 1.000 de metri faţă de nivelul apei, pe muntele dintre Moldova și Bistrița (Mestecăniş – n. n.).

[1321] La Pojorâta, a cântat Ioana a lui Costan Flocea, de 14 ani (*Puiculiţă, treci zaplazu*).

[1322] La Valea Putnei, a cântat Ioana Papuc (50 ani).

La hanul de deasupra, în fața căruia erau șiruri lungi de vehicule, am făcut o scurtă pauză și apoi trăsura a rulat repede, pe drumul bun, care oferă o priveliște splendidă a înălțimilor și a văilor, până aproape că era să se întâmple un accident grav. Frânghia de pe ham s-a rupt și un cal a căzut, o bucată de drum târât, înainte ca trăsura să fie oprită de frână; din fericire, calul nu a suferit răni grave, astfel că, seara, am ajuns la fabrica germană din Iacobeni și, ulterior, la Eisenthal, de lângă Ciotina[1323], unde locuiesc predominant românii"[1324].

1906: „Calea ferată locală Pojorâta-Luisenthal a fost dată, ieri, circulaţiunii cu trenul Nr. 4671"[1325].

1907: „În vreme ce Francisc Belegarde şedea liniştit la Viena, „comitelui naţional, împreună cu dl consilier T. V. Stefanelli" s-a deplasat „în comunele Stulpicani, Bucşoaia, Vama, Pojorâta, Fundul-Moldovei", participând şi la „grandioasa şi impozanta adunare electorală, care a aflat loc, luni în 18 martie 1907, în Câmpulung, unde muntenii spătoşi şi cu plete lungi din vechiul ocol, ascultând mai întâi cu multă atenţiune şi plini de încredere referatele comitetului naţional din Cernăuţi, privitor la o organizare trainică a tuturor păturilor sociale, au proclamat cu o însufleţire rară de candidat pentru senatul imperial pe dl consilier T. V. Stefanelli"[1326]. Dar „pe când se făcea atâta tărăboi straşnic şi foarte scump pentru candidaţii puşi de cărturari, muntenii mergeau, pe jos sau

---

[1323] La Ciotina, în Iacobenii românilor, a cântat Vasile Ursan (59 ani).

[1324] Weigand, Gustav, Prof. Dr., *Die Dialekte der Bukowina und Bessarabiens,* Leipzig 1904, pp. 1-7

[1325] *Apărarea Naţională*, Nr. 13, Anul I, Cernăuţi, duminică 18 noiembrie stil nou 1906, p. 4

[1326] *Apărarea Națională*, Nr. 22, Anul II, Cernăuți, duminică 24 martie stil nou 1907, pp. 1-3

în căruţele lor sprintene, din sat în sat şi stăteau de vorbă *gospodăreşte* cu *ai lor*" [1327], şi astfel, deşi „n-a candidat, ci a fost rugat să primească candidatura"[1328], tocmai acel „curios, sincer, deși neașteptat prieten al românilor și, mai ales, al alegătorilor săi din Ținutul Câmpulungului, contele vienez cu nume franțuzesc Bellegarde" a câştigat mandatul şi, „în ziua de alegere, a fost chemat telegrafic de munteni, să vină la Câmpulung, în mijlocul lor. De la gară şi până la locuinţa sa, a fost purtat numai pe braţe şi cuvintele ce le-a rostit alegătorilor români nu le vor uita muntenii nicicând. Contele nu a făcut ca ceilalţi deputaţi, să părăsească ţinutul şi să nu-şi mai arate faţa, ci el s-a aşezat în Câmpulung"[1329]. La Pojorâta, Contele Bellegarde a avut 350 voturi, la fel ca Aurel Onciul, iar Stefanelli – doar 31[1330].

1907: Adunând „cântece populare româneşti din Bucovina", care aveau să vadă lumina tiparului sub semnătura nemeritată a lui Mattias Friedwagner[1331], în 1940, Alexandru VOEVIDCA a cules folclor şi de la pojorâtenii Casandra LUPU (10 ani în 1913), Teodosia LUPU (24 ani în 1913), Nastasia LUPU (48 ani în 1913), Ileana a lui Ignat FLOCEA (10 ani în 1908) şi Elisaveta GRIGOREAN (16 ani în 1913).

1327 *Revista Politică*, Nr. 6, Anul VI, Suceava, în 20 noiembrie 1910, p. 2

1328 Gt., *Viața Românească în Bucovina*, în *Viața Românească,* Volumul V, anul II, Iași 1907, p. 305

1329 *Revista Politică*, Nr. 6, Anul VI, Suceava, în 20 noiembrie 1910, p. 3

1330 Gt., *Viața Românească în Bucovina*, în *Viața Românească,* Volumul V, anul II, Iași 1907, pp. 304, 305

1331 MATTHIAS FRIEDWAGNER, *Rumanische Volkslieder aus der Bukowina*, Konrad Triltsch Verlag Wurzburg, 1940

În **1908**, conform Dicţionarului lui Grigorovitza: „**Pojorâta**, comună rurală, districtul Câmpulung, aşezată la intersecţia râului Moldova cu pârâul Putna, între Câmpulung şi Fundul Moldovei. Suprafaţa: 100,39 kmp; populaţia: 1.540 locuitori români şi puţini germani şi izraeliţi; religia gr. or. pentru majoritate. Se compune din: **1)**. satul Pojorâta propriu-zis, care, împreună cu târlele atenanţe, Giumalău, Frumosul, Gura-Pojorâtei, Spărtura şi Valea Stejar, are 1.143 locuitori; **2)**. cătunele Fundul Pojorâtei, Fundul Putnei, Izvorul, Pârâul Cailor, Peceşti, Podul Rău, Runcul şi Valea Pojorâtei; **3)**. târla Hirna. Pojorâta se află la unirea celor 2 drumuri: unul districtual, Breaza-Pojorâta, şi altul principal, Iacobeni-Câmpulung. Este staţie de drum de fier a liniei Câmpulung – Vatra-Dornei. Are un oficiu poştal; o şcoală populară, cu o clasă, şi o biserică parohială, cu hramul „Sfântul Nicolae”. Are două societăţi de economie, una românească şi alta germană. Are mori şi ferăstraie însemnate, cu ateliere de industrie de lemn. Aci s-a înfiinţat o colonie germană, la 1805, cu ocazia instalării minelor de aramă şi de fier, la Pârâul Cailor. Aceste mine încetând de a mai exista, locuitorii se ocupă cu ferestegia şi cu agricultura. În locul minelor părăsite s-a înfiinţat aci un stabiliment pentru fabricarea aşa-numitei lâni de lemn. Afară de asta, există aci şi vărniţi însemnate. Localitatea are, pe lângă o poziţie foarte pitorească, şi avantajul că este ferită de vânturi, încât se bucură de o vegetaţie extraordinară, mai ales în pomi roditori. Comuna posedă 128 hectare pământ arabil, 1.664 hectare fânaţuri, 25 hectare grădini, 930 hectare imaşuri, 972 hectare poieni, 6.610 hectare păduri. Se găsesc 151 cai, 873 vite cornute, 2.000 oi, 325 porci şi 62 stupi de albine. **Pojorâta, moşie**, cu administraţie speci-

ală, districtul Câmpulung, lângă comuna rurală cu acelaşi nume. Suprafaţa: 4,41 kmp; populaţia: 611 locuitori, în majoritate germani, restul români, izraeliţi, poloni şi alţii; religia romano-catolică pentru majoritate, evanghelică, grreco-ortodoxă şi mozaică pentru rest. Are o şcoală cu 1 clasă”[1332].

1911: În 1911, la Pojorâta, „la chilometrul 161, se află un izvor de apă pucioasă, în apropiere de şoseaua împărătească. Acest izvor de pucioasă ar aduce mult venit comunei Pojorâta şi ar fi o înlesnire şi un mijloc de ajutorare pentru săteni. S-a constatat că apa pucioasă amintită e cu mult superioară decât cea din Iacobeni”[1333].

1915: „Luptele ariergărzilor au continuat şi în 8/21 şi 9/22 ianuarie, pe frontul de la Sunători, Osoi şi Zugreni, iar în 10/23 ianuarie 1915, pe la ora 16, bătălia s-a înteţit, austriecii retrăgându-se în direcţia munţilor dinspre Pojorâta. La Iacobeni, Ciocăneşti şi Mestecani, luptele au fost încrâncenate, iar odată cu zvonul despre mari pierderi ruseşti, prin vecinătatea Mamorniţei au fost zărite, în 10 ianuarie, îndreptându-se spre munţi „două regimente de cavalerie şi un regiment de infanterie” ruseşti[1334].

1916: Comunicatul austriac din 12/25 iunie 1916 preciza că, „în Bucovina, trupele noastre au stabilit noi poziţii, între Câmpulung-Iacobeni. Înălţimile de la sud de Berhometh-Viznitz au fost evacuate de noi, fără intervenţia duşmanului”[1335]. Începând din 25 iunie, între Cernăuţi

---

[1332] Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti 1908, p. 168
[1333] REVISTA POLITICĂ, nr. 21/1911, p. 10
[1334] *Adevărul*, nr. 9997, din 11/24 ianuarie 1915
[1335] *Adevărul*, 29, nr. 10510, 14 iunie 1916, p. 4

şi Odesa a început să circule un tren direct, comunicatul rusesc despre frontul bucovinean vorbind de cucerirea poziţiilor austriece de la Pojorâta, după o luptă de cavalerie, dar şi despre capturarea unor „mari depozite de lemnărie şi 31 de vagoane, părăsite de inamic prin gări", pe itinerariul Gura Humorului-Raşca[1336].

1914-1918: „Infanteristul **George Florea**, Pojorâta, Regimentul 22 Infanterie, rănit"[1337].

1919: Din **Comisiunea agrară de ocol Câmpu-Lung** făceau parte „Reprezentantul proprietarilor expropriaţi: **Victor Paşcovici**, administrator silvic Pojorâta şi Locţiitor: **Ion Bărgovan**, agricultor, Pojorâta"[1338].

1941: „Tablou de condamnaţii care au beneficiat de suspendarea executării pedepselor, conform decretului-lege Nr. 1.132/941, Monitorul Oficial Nr. 94 din 1941[1339], **Tribunalul Suceava** (Penitenciarul Suceava): **Ionel Avram**, învăţător, cu ultimul domiciliu în comuna **Pojorâta**, jud. Câmpulung, născut în **Câmpulung**, condamnat de Trib. Mil. al. Corp. IV Armată, pentru rebeliune, la 3 ani închisoare corecţională, 1 an interdicţie, conf. art. 259, 260 c. p.; **Gavrea Valerian**, învăţător, cu ultimul domiciliu în comuna **Pojorâta**, jud. Câmpulung, născut în Turda, condamnat de Trib. Mil. al Corp. IV Armată, pentru rebeliune, la 3 ani închisoare corecţională şi 1 an interdicţie, conform art. 259, 260 c. p". „**Tribunalul Iaşi**[1340]: **Moroşean Gheorghe**, munci-

[1336] *Adevărul*, 29, nr. 10511, 15 iunie 1916, p. 4
[1337] *Viaţa Nouă*, IV, nr. 158 – Supliment, din 25 iulie n. 1915
[1338] *Monitorul Bucovinei*, Fascicola 73, 13 octombrie nou 1919, pp. 1-8
[1339] *Monitorul Oficial*, Nr. 122, 26 mai 1941, pp. 2856-2860
[1340] *Monitorul Oficial*, Nr. 115, 17 mai 1941, pp. 2684-1686

tor, cu ultimul domiciliu în comuna **Pojorâta**, jud. Câmpulung, născut în comuna Pojorâta, jud. Câmpulung, condamnat de Tribunalul Militar al Corpului IV Armată, pentru rebeliune, la 2 ani închisoare şi un an interdicţie, conform art. 258, 259 şi 260 din codul penal. / **Arsenie Pop**, muncitor, cu ultimul domiciliu în comuna **Pojorâta**, jud. Câmpulung, născut în comuna Pojorâta, jud. Câmpulung, condamnat de Tribunalul Militar al Corpului IV Armată, pentru rebeliune, la un an închisoare corecţională, conform art. 261 şi 258 din codul penal".

1941: „Se publică mai jos Lista Nr. 13, de gradele inferioare (trupă), morţi pentru patrie, în actualul război, începând de la 22 iunie 1941, ora 24[1341]: **Raia Gavril**, fruntaş, ctg. 1939, cu ultimul domiciliu în comuna **Pojorâta**, judeţul Câmpulung, mort la 15 iulie 1941; **Triflea Grigore**, soldat, ctg. 1932, cu ultimul domiciliu în comuna **Pojorâta**, judeţul Câmpulung, mort la 29 iulie 1941".

1942: Având în vedere dispoziţiunile art. 55 din legea pentru reorganizarea Centrului Naţional de Românizare Nr. 175, publicată în Monitorul Oficial Nr. 56 din 6 Martie 1942", se aprobă „ratificarea angajării de personal temporar pentru administrarea, paza conservarea acestor bunuri (păduri, fabrici de cherestea, exploatări, materiale lemnoase etc.), personal numit şi angajat din Noemvrie 1940 şi până la 5 Martie 1942 inclusiv"[1342]: Gheorghe Ivaşcu, custode, bunul expropriat **pădurea A. Schechter**, comuna Pojorâta, jud. Câmpulung, salariul lunar 5.000 lei; Ion Ivaşcu, paznic, bunul expropriat

[1341] *Monitorul Oficial*, Nr. 220, 17 septembrie 1941, pp. 5543-5549.

[1342] *Monotorul Oficial*, Nr. 154, 6 iulie 1942, pp. 5488 şi următoarele

fabrica A. Schechter, com. Pojorâta, jud. Câmpulung, salariul lunar lei 1.600”.

1942: 1942, ianuarie 29: „Noi, general Victor Iliescu, subsecretar de Stat al Educaţiei Extraşcolare; / Având în vedere jurnalul Consiliului de Miniştri Nr. 21 din 14 Ianuarie 1942… / Decidem: Art. unic. Se angajează, pe data prezentării la serviciu, ca diurnişti la formaţiunile tineretului extraşcolar, următorul personal, plătibil cu îndemnizaţia de şedinţă respectivă: **Damian Gh. Ioan**, seria 1938, media 7,52, numit în comuna **Pojorâta**, Şc. nr. 3, postul I, jud. Câmpulung”

1947: „Având în vedere raportul cu Nr. 16.799 din 1947 al Inspectoratului şcolar regional Suceava, înregistrat sub Nr. 264.182 din 1947[1343], următorii învăţători se repartizează, pe data de 1 septembrie 1947, la şcolile primare indicate în dreptul fiecăruia: Supelniac Anton, de la Pojorâta, la Breaza”.

1948: „Se înfiinţează, pe data publicării prezentei deciziuni în *Monitorul Oficial*[1344], Centrala Industrială a Lemnului… Fac parte din Centrala Industriei Lemnului, următoarele întreprinderi industriale: „Knauer şi Krauss”, cu sediul în Pojorâta; „Talajul Picker”, cu sediul în Pojorâta”.

1949: Primii directori de şcoli în **Învăţământul elementar, ciclul I**[1345]: **Turculeţ Areta**, directoare la Şcoala elementară Pojorâta, Izvor; **Radomschi Titus**, director la Şcoala elementară Pojorâta”.

[1343] *Monitorul Oficial*, Nr. 250, 29 octombrie 1947, pp. 9652-9657

[1344] *Monitorul Oficial*, Nr. 167, 22 iulie 1948, pp. 6049-6052

[1345] *Monitorul Oficial*, Nr. 20, 25 ianuarie 1949, pp. 845, 846

POLICENI

(Lăpuşna, Moldova).

1657, ianuarie 14: Porunca dată de Gheorghe Ştefan voievod lui Marcea din **Ciuciuleni** şi lui Simion din **Policeni**, să judece pricina dintre Dumitraşco Brad cu cumnată-său Ion (Iosip?) pentru nişte părţi de ocină din **Horotca**, partea Nastasiei, care le-a fost soră mamei lor, zicând Iosip că nu le face parte Dumitraşco dintr-acele părţi, ce le ţine singur, iar Dumitraşco ne-a arătat un zapis de la câţiva oameni buni, scriind cum acea mătuşă a lor, Nastasia, s-a dat lui Dumitraşco cu tot ce-a avut şi i-a dăruit pentru sufletul său toate părţile ei ce le-a avut prin toate ocinile… Deci foarte să socotiţi cu dreptate şi să chemaţi pe acei oameni buni, care-i scriu în zapis, de vor mărturisi ei cum s-a dat lui Dumitraşcu cu tot ce-a avut şi va fi zapisul adevărat”[1346].

1746, Octombrie 30: Ispisoc de judecată de la Ioan Nicolai voievod, după ce „s-au pârât de fraţi Todiraşcul Borş şi fraţii săi Silii şi Constandin, feciorii Sinicăi, fetei lui Simion Plămădeală, şi alţi fraţi ai lor, feciorii lui Iosăp, şi feciorii lui Damaschin, şi feciorii Măriei Hariton, care aceşti toţi se trag din fraţii Sinicăi, cu Agapi şi Guţul, şi alţi fraţi ai lor, feciorii lui Costiţă, nepoţi de feciori lui Simion Plămădeală, şi cu Mihălachi sin (fiu)

[1346] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 57, pp. 77, 78

Ştefan, nepot Neculii, pentru o moară din satul **Policeni**, ce-i pe apa Botnei, la ţinutul Lăpuşnei, jeluind Todiraşcu Borş cum că moşul lor Simion Plămădeală, ce a fost ginere lui Baicu, a avut două femei, şi femeia lui cea dintâi, fata lui Baicu, ce a fost moşancă în Policeni, a făcut un rând de feciori, pe Costiţă şi Niţul şi alţi fraţi ai lor, pe care i-a lăsat moştenitori pe moşia de baştină, în Policeni… / Şi murind fata lui Baicu, a luat a doua femeie, pe moaşa (bunica) lui, cu care a făcut şi alţi 5 feciori, pe muma lor Sinica, Iosăp, Damaschin, Măria şi Hariton, şi întâmplându-se de a ieşit în vânzare o parte din moşie în acel sat Policeni şi în **Cumpăneşti**, dintr-alt bătrân, al Onciului, din 6 părţi, ce s-au împărţit bătrânului Onciului în două părţi, ale celor doi fraţi, a cumpărat moşul (bunicul) lor Simion Plămădeală acele 2 părţi de moşie, împreună cu feciorul său din cei mari, făcut cu fata lui Baicu, anume Costiţă, şi cu Ştefan sin (fiu) Neculii, care acel Necula a fost iar ginerele lui Baicu, care cumpărătură s-a împărţit în 3 părţi: o parte lui Simion, moşul lor, alta Costiţei, feciorul său, şi alta lui Ştefan sin Neculii, şi partea lui Simion Plămădeală, moşul lor, el a dat-o copiilor celor mici, făcuţi cu a doua femeie, ca să aibă toţi feciorii lui moşie în Policeni: cei mari, cu baştina, cei mici cu cumpărătura. / Apoi, sculându-se Costiţă, feciorul lui Simion, împreună cu Ştefan, feciorul Neculii, au făcut ei amândoi şi o moară, pe acea parte de cumpărătură şi au ţinut-o ei 30 de ani, şi pe feciorii lui Simion Plămădeală, pe acei mai mici, făcuţi cu a doua femeie, nu-i primeau soţi la moară, cerând de la dânşii cheltuiala iezitului şi a morii, socotind ei uiumul morii, ce au luat de atâţia ani, la care, fiind faţă şi feciorii lui Costiţi, şi feciorii lui Ştefan, ei s-au tăgăduit şi au

mărturisit adevărul, că ştiu şi ei că Simion Plămădeală partea lui de cumpărătură a dăruit-o copiilor celor mai mici; iar iazul şi moara este făcută cu cheltuiala lor, şi au cerut să le întoarcă din cheltuială pe partea lor şi să intre şi în moară părtaşi cu dânşii… / Se ştie că satul Policenii a îmblat pe 3 bătrâni, Baicul, Onciul şi Barbat, şi tot aşa s-au împărţit pe 3 bătrâni şi părinţii lor şi, ca să se ştie acea parte de cumpărătură cât cuprinde, s-au însemnat la această carte”[1347].

POLIŢENI

(fosta parte a lui Poliţan, comuna Băcani, Vaslui).

1624, decembrie 17: Întărit de Radul voievod marelui spătar Simion, care cumpără de la Ignat şi de la femeia sa Draga, fiica lui Stancul din Băcani, „toate părţile lui Stancul, a patra parte (din Băcani), şi altă parte din Poliţeni, a treia parte, partea lui Gligorie, cu moară gata cu pietre, din vatra satului şi din câmp şi din fânaţ”[1348].

1634, aprilie 4: Porunca dată de Vasile Lupu voievod slujitorilor domneşti din **Poliţeni** „să-l apere pe

[1347] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 163, pp. 191, 192
[1348] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 244, pp. 315, 316

Vasile din **Pogana** împotriva unor negustori, în legătură cu o vânzare de miere”[1349].

1902: „**Poliţeni**, sat în judeţul şi plasa Tutova, comuna Hălărești, spre sud-est de satul Hălărești. Are 306 locuitori și 84 case. Pe aici trece şoseaua județeană Bârlad-Bacău”[1350].

POLIŢENI

(azi Vadurile, comuna Iana, Vaslui).

1638, aprilie 20: Necolai şi Dochia, fiii lui Ursu Bălţatu ce a fost pitar, vând soţilor Iftimie şi Todosia, drept 90 de zloţi bătuţi, „a lor dreaptă ocină şi moşie din sat din **Dragseni** (Draxini, comuna Gherghești, Vaslui)… 3 părţi a câte a cincea parte din jumătate de sat”, inclusiv părţile fraţilor lor Grigore şi Nicolae, în compensaţie, de faţă fiind Ionaşco Avram şi Ursul Vartic ce au fost vornici, Andrei stolnic şi Andonie spătar din **Poliţeni** (azi Vadurile, comuna Iana, Vaslui), Ionaşco Vâscovici diacul, Toader sluga lui Iordache vistiernicul, şi Ionaşco Dinga din **Bârlad**, „Ionaşco Zupcu, Gavriţa şi Constantin de acolo, din târg”[1351].

[1349] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 96, pp. 108, 109

[1350] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 42

[1351] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 326, p. 321

1638, mai 10: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Iftimie vătah, care cumpără, cu 45 ughi (ducaţi ungureşti), conform unui zapis de mărturie de la Ursu Vartic vornic, Pană şoltuz din târgul **Iaşi**, Gheorghe de **Bârgăoani** (comuna Bârgăoani, Neamţ), Macsin şi Onciul din **Prăjeşti** (comuna Traian, Bacău), de la Maftei, fiul lui Stonian din **Găneşti** (înglobat în oraşul Târgu Frumos, Iaşi), „a patra parte din satul **Dracsini** (Draxini, comuna Ghergheşti, Vaslui), cu tot venitul, şi din iazuri, ce se va alege"; / de la Iuraşco, fiul popii Gavril din **Găneşti**, conform zapisului de la Ursul din **Sireţăl** (comuna Sireţel, Iaşi), Statie negustor din târgul Iaşi, Gheorghe Boţul, Gavril Siminicianul, Ionaşco Bălici vătah, Ştefan Benchea şi mulţi alţii, cu „un cal bun şi o iapă bună şi un caragiu, preţuiţi la 40 ughi… a patra parte, tot din acel sat Dracsini, cu tot venitul şi cu parte din iazuri şi curătură şi cu loc de prisacă"; / de la Neculae, fiul lui Bălţatu fost pisar, cu 90 de zloţi bătuţu, conform zapisului de la Iuraşco Avram fost vornic, Ursu Vartic vornic, Andrei stolnicel şi Andonie din **Poliţeni** (Vadurile, comuna Iana, Vaslui), Ionaşco Bâtcovici, Ionaşco Zupcu, Gavriţa şi Constantin, „ocina fraţilor săi Gligorie şi Toader, ce se va alege din acest sat Dracsini, pentru că au vândut Toader şi Gligorie partea lui din **Lehăceni** (Lehancea, comuna Podul Turcului, Bacău)"[1352].

1638, mai 10: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Iftimie vătah, care cumpără, cu 45 ughi (ducaţi ungureşti), conform unui zapis de mărturie de la Ursu Vartic vornic, Pană şoltuz din târgul **Iaşi**, Gheorghe de **Bârgăoani** (comuna Bârgăoani, Neamţ), Macsin şi Onciul

---

[1352] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 348, pp. 342-344

din **Prăjeşti** (comuna Traian, Bacău), de la Maftei, fiul lui Stonian din **Găneşti** (înglobat în oraşul Târgu Frumos, Iaşi), „a patra parte din satul **Dracsini** (Draxini, comuna Gherghești, Vaslui), cu tot venitul, şi din iazuri, ce se va alege”; / de la Iuraşco, fiul popii Gavril din **Găneşti**, conform zapisului de la Ursul din **Sireţăl** (comuna Sireţel, Iaşi), Statie negustor din târgul Iaşi, Gheorghe Boţul, Gavril Siminicianul, Ionaşco Bălici vătah, Ştefan Benchea şi mulţi alţii, cu „un cal bun şi o iapă bună şi un caragiu, preţuiţi la 40 ughi… a patra parte, tot din acel sat Dracsini, cu tot venitul şi cu parte din iazuri şi curătură şi cu loc de prisacă”; / de la Neculae, fiul lui Bălţatu fost pisar, cu 90 de zloţi bătuţu, conform zapisului de la Iuraşco Avram fost vornic, Ursu Vartic vornic, Andrei stolnicel şi Andonie din **Poliţeni** (Vadurile, comuna Iana, Vaslui), Ionaşco Bâtcovici, Ionaşco Zupcu, Gavriţa şi Constantin, „ocina fraţilor săi Gligorie şi Toader, ce se va alege din acest sat Dracsini, pentru că au vândut Toader şi Gligorie partea lui din **Lehăceni** (Lehancea, comuna Podul Turcului, Bacău)”[1353].

POLOBOC

(fostul sat Giurcani, comuna Rediu, Neamţ).

Întărit, în **19 martie 1495**, de Ştefan voievod, acestor „adevărate slugi ale noastre, Nichita şi sora lui, Marina, fiii lui Iachim Pealpea, şi verele lor, Nastea şi

[1353] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 348, pp. 342-344

sora ei Măria, fiicele Neagăi, şi nepoţii lor Ion şi fratele lui Coste, nepoţii popii Ivaşco, şi unchiul lor Ilea, fiul Dragolei, toţi nepoţii lui Ştefan Pealpea, i-am miluit cu deosebita noastră milă, le-am dat şi le-am întărit în ţara noastră, Moldova, **dreapta lor ocină, un sat anume Giurcanii, în Câmpul lui Dragoş**. Acel mai sus scris să le fie şi de la noi uric şi cu tot venitul. Însă să le fie lor acel sat în patru părţi: o parte din acel sat să fie slugii noastre Nichita şi surorii lui Mărina, fiii lui Iachim Pealpea; iar altă parte din acel sat să fie verelor lor, Nastei şi surorii ei Măria, fiicele Neagăi; a treia parte din acel sat să fie nepoţilor lor Ion şi fratelui lui Coste, nepoţii popii Ivaşco; iar a patra parte din acel sat să fie unchiului lor, Ilea, fiul Dragolei"[1354]. Hotarul, din veac.

1644, iulie 10: Ifrim călugărul, feciorul lui Ionașco, nepotul Gagiului, vinde lui Gheorghe paharnicul cel mare, drept 20 lei bătuți, „22 de pământuri și 7 curături din satul **Giurcani** (apoi Poloboc, comuna Rediu, Neamț)... dinaintea popii Gherasim de **Boziiani** (comuna Bozieni, Neamț), Ionașco Talpă de **Șerbești** (comuna Ciortești, Iași), Pătrașco de **Hlăpești** (comuna Dragomirești, Neamț), Ștefan Lungu din **Bahnă** (comuna Bahna, Neamț) și a mulți oameni buni"[1355].

1645, aprilie 1: Întărit de Vasile Lupu voievod marelui ceaşnic Gheorghe, care primeşte uric pentru „toate părţile de ocină din satul **Ciurcani** (Giurcani), de la ţinutul Bacău, pe care le-a cumpărat de la Todosiia, cneaghina lui Iachim Bandur vornic, şi de la nepotul lui

[1354] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 193, pp. 351-353

[1355] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 371, p. 358

Gheorghiţă, drept 50 zloţi, a şasea parte din jumătate de sat, partea de jos, cumpărătură lui Bandur de la Vasile, fiul Sohicăi, nepotul lui Costea, strănepotul lui Petre. / Şi altă parte din acelaşi sat, partea de sus… cu curţi, cumpărată tot de la cneaghina lui Iachim Bandur şi de la Gheorghiţă, pentru 100 galbeni ungureşti buni. Iar lui Bandur i-a fost cumpărătură de la Ionaşco Bucilescu şi cneaghina lui Tofana, fiica lui Vasile spătar… iar lor, cumpărătură de la Ursu, fiul lui Gheorghe din **Mărgineni** (comuna Mărgineni, Bacău). / Şi întru asemenea îi întărim cumpărătura de la Ifrim călugăr, fiul lui Ionaşco, nepotul lui Gagiul, 22 de ogoare şi 7 curături de la satul **Giurcani** (Ciurcani, apoi Jurcani, azi Poloboc, comuna Rediu, Neamţ), pentru 20 lei bătuţi… / Şi cumpărătura de la Avram, Vasile şi Tudora, fiii lui Başul, din **Grozeşti** (înglobat în satul Rediu, comuna Rediu, Neamţ) şi de la nepoţii lor Simion şi Grozava… toate părţile lor de ocină, pe care le-au avut ei din satul Giurcani"[1356].

1902: „**Polobocul**, sat în judeţul Neamţ; plasa Bistriţa, comuna Rădiul, situat pe valea formată de dealurile Căţinul (spre nord) și Jurcanilor (spre sud-vest), înconjurat cu păduri şi udat prin mijloc de pâraiele Rădiul și Jurcanilor (Pârâul Satului). Are o întindere de 342 hectare; o populaţie de 315 familii sau 396 suflete; o biserică de lemn, deservită de 1 preot şi 2 eclesiarhi. Locuitorii sunt în mare parte răzeşi. Ei posedă: 68 boi, 56 vaci, 15 gonitoare, 25 mânzaţi, 4 cai, 280 oi şi 29 porci. E pus în comunicaţie cu celelalte sate vecinașe printr-un singur

---

[1356] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 45, pp. 35-40

drum, care dă în drumul comunal Rădiul-Ruseni (comuna Borlești)”[1357].

POLOCIN

(fostul sat Poloceni, comuna Iveşti, Vaslui).

1632, mai 19: Întărit de Alexandru Iliaş voievod lui Rusul vistier din **Dolejini** (sat pe Pereschiv, în Tutova, Vaslui)**,** care „a adus un zapis de mărturie de la Maria, fiica Anuşcăi din **Poloceni** (azi Polocinu, comuna Iveşti, Vaslui), făcut dinaintea popii Tănase Gorie, a popii Ionaşcu, a lui Baciul din **Costeşti** (pe Pereschiv, în Tutova, Vaslui), a lui Gligori, fratele lui Dumitru din **Suricini** (pe Pereschiv, în Tutova, Vaslui)… mărturisind că a dat şi a dăruit, din satul Polocine, un loc de prisacă, oriunde îi va place lui, şi un loc de casă în vatra satului, Aceasta a dat-o ea şi a dăruit-o acelui mai sus scris Rusul vistier din Dolojini şi pepoatei lui, pentru sufletul ei şi pentru sufletul părinţilor ei şi pentru grijania şi pomenirea fiului ei Pontelei, la moartea lui, şi să fie şi pomenire a fiului ei”[1358].

1635, februarie 26: Zapisul şoltuzului Iorga şi al celor 12 pârgari din **târgul Bârlad**, în care mărturisesc că a venit înaintea lor Ştefan, feciorul lui Maftei din **Pogăneşti**, şi a vândut, „a sa dreaptă ocină şi moşie din sat din

---

[1357] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 43

[1358] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 78, pp. 84, 85

Pogăneşti (comuna Iveşti, Vaslui) şi din **Polocineşti** (Polocin, comuna Iveşti, Vaslui), drept o iapă şi doi galbeni, lui Arion Talger din **Elan** (lângă Cârja, comuna Murgeni, Vaslui)… Răzeşii săi încă au fost de faţă, anume Solomon de **Huşi** şi Gligorie de **Măgiurcani** (azi Iveşti, comuna Iveşti, Vaslui)”[1359].

1638, aprilie 8: Arion Talger din Elan vinde „dreapta mea ocină şi moşie din sat din **Pogăneşti** (comuna Iveşti, Vaslui) şi din **Polocineşti** (comuna Iveşti, Vaslui), luată de la Ştefan, feciorul lui Maftei… lui Apostolachi şi jupânesei sale, pentru 15 galbeni, dinaintea lui Gligorie Căpăţână şi Ioniţă sin (fiu) Zgriboză ot **Sârbi** (comuna Banca, Vaslui), Costache din **Folteşti** (înglobat în Bogdăneşti, comuna Bogdăneşti, Vaslui), Solomon, Liciul şi Zaharia de **Huşi** şi munţi oameni buni şi bătrâni”[1360].

1685, august 20: Întărit de Constantin voievod agăi Lupaşco Bogdan, feciorul fostului comis Gheorghiţă, care arată zapise de mărturie „de la Ion, Ilie şi Nedelcu din **Denisăşti**, scriind cum Varvara, fata Stancăi, a vândut toată partea sa, un bătrân din Dănişăni lui Vasile Dămian, drept 80 taleri de argint, iar Vasile a vândut comisului Gheorghe Bogdan… / de la Ion Udre, Grigore a Ursoaei, Tofan Răpede, Vasile fratele lui Tofan şi Grăjdeanu din **Glăvăneşti**, scriind cum Simeon, feciorul Dobrii de Glăvăneşti a vândut a sa dreaptă ocină şi moşie, un vad de moară în apa Zeletinului, vadul de jos, lui Ion Rusăi din **Putredeni**, iar Ion Rusă l-a vândut lui Gheorgiţă Bogdan

---

[1359] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 41, p. 40

[1360] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 308, pp. 305, 306

comisul, drept 60 taleri bătuţi… / de la Toader Paladi, Toader şi Ion Bujoranul, Constantin şi Pavăl Bâtcă din **Greci** şi Simeon din **Hulpăşeşti**, scriind cum Mereuţă cu feciorii săi au vândut partea socru-său Gavril şi a soacră-si Ioana din satul **Ibăneşti**, din bătrânul Putnenilor, ce este în ţinutul Tutovei, lui Gheorghe Bogdan comis, drept 30 de taleri… / de la Ianachi vistiernic, Constandin jicnicer, Negre stolnic, Roşca şi Vetriş vornici de poartă, scriind că Ioana Căzăceasa, cu feciorii ei Ion şi Gavril, au vândut partea din **Hulpăşeni** şi din **Ibăneşti**, ce sunt pe Smila, în ţinutul Tutovei, lui Gheorghe Bogdan comis, drept 40 galbeni… / de la aceiaşi boieri, scriind cum Ionaşco, feciorul lui Ionaşco din **Negreşti** a vândut ale sale drepte ocini şi moşii din satl **Hulpăşeşti** şi din **Ibăneşti** lui Gheorghe Bogdan comis, drept 20 taleri de argint… / de la Crăciun, Porhirie şi Necula din **Floreni**, Strătulat din **Pătrăşcani**, Postolache şi Simion din **Bicani**, scriind cum Toader, feciorul lui Iftodi din Hulpăşeni a dăruit ale sale drepte părţi din **Hulpăşeni** şi din **Ibăneşti** lui Gheorghe Bogdan comis … **/** de la Neculai, feciorul lui Frim din **Zmeeni**, Ionaşco Şălarul de **Suseni**, Stratul de **Băcani**, Pavăl fecior lui Bâtcă şi popa Buguţa de **Portăreşti**, scriind cum fraţii Constantin Şoitul şi Dumitraşco au vândut a treia parte dintr-un bătrân din satul **Ibăneşti** şi din **Hulpăşeni** lui Gheorghe Bogdan comis, drept 90 taleri de argint… / de la Racleş vătavul de **Stolniceni**, Toader Bujoranu şi Grădescul pitar, scriind cum Neculai, feciorul lui Zavantie de **Ivăneşti**, a vândut partea câtă i se va alege după mamă-sa Nastasia, fata lui Hilimon, din satul **Ibăneşti**, din bătrânul Hilimoneştilor lui Gheorghe Bogdan comis, drept 30 taleri de argint… / de la Toader Paladi stolnicul, Gavril şi Ciochină – vornici

de Bârlad, Constantin Isar, Echim călugărul de **Portăreşti**, popa Andrei din **Băcani**, Neculai şi Buciumaş de **Zmeeni** şi Toader Bujoranu de **Fruntişăşti**, scriind cum Stratul, feciorul Irimiei Sărăcuţul de **Băcani**, a vândut părţile de moşie ale lui Vasile Cheptănariul de la **Ibăneşti** şi de la **Hulpăşeni**, din bătrânul Putnenilor lui Gheorghe Bogdan comis, drept 30 taleri de argint… / de la Simion medelnicerul, Liciul, Ion Nuţul, Alexandru şi Ion Măciucă de **Polocineşti**, scriind cum a vândut Ion Giudele de Polocineşti a sa parte de sat din **Ibăneşti**; şi cu femeia sa şi-a vândut partea lor de ocină din **Şărbăneşti**, cât se va alege; şi Tudor din Poloceni a vândut partea lor din Şărbăneşti lui Şandru, iar Şandru a vândut lui Gheorghe Bogdan comis, drept 100 taleri de argint… / de la Dumitraşco Călin, ţoltuzul, cu 12 pârgari din târgul **Bârladului**, şi Crâste Gavriţa şi popa Gavril tot de acolo, scriind cum Gavril, feciorul lui Vasile, fratele lui Tămâie, nepot lui Căpăţână, a dăruit a sa dreaptă ocină de la **Poloceni**, ce este de la părinţii săi şi altă parte. Ce-i este cumpărătură de la Neagul, lui Gheorghe Bogdan comis … / de la Zota, Toader Grădescul şi popa Costachi, scriind cum Ţigan de **Huşi** a vândut a sa dreaptă ocină din satul **Belceşti** lui Gheorghe Bogdan comis, drept 30 taleri de argint”[1361].

1902: „**Polocinul de Jos**, sat în judeţul Tutova, plasa Pereschivul, comuna Pogonești, pe malul drept al pârâului Tutova. Are 96 locuitori şi 27 case. / **Polocinul**

[1361] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, IV, Bârlad 1924, doc. 76, pp. 123-128

de Sus, sat în comuna Pogonești, spre vest de satul cu același nume. Are 110 locuitori şi 26 case”[1362].

POMÂRLA

(comuna Pomârla, Botoşani; „aşezat în direcţia nord-vestică de la Dorohoi, la o distanţă de 12 km… cătunele sale: Mărtineşti (Ciocoieni), Ghiorţenii, Pomârlenii, Vatra satului, Poiana, iar pe clina dealului, spre Hliboca, Ţigănimea” [1363]).

1546, martie 30: Întărit de Petru Rareş voievod lui Sima, Dragoş şi Toader, feciorii lui Vasco Mihăilaş, şi nepoţilor de soră Dumşa paharnic, Codreanu, Nastasia şi Safta, copiii Fedorinei Haladic, care primesc uric pentru câte „o jumătate de cincime din **Pomârla**, partea de mijloc”[1364].

1556, martie 2: Întărit de Alexandru Lăpuşneanu voievod Nastasiei şi Safta, nepoatele lui Ivanco Haladic, care primesc ispisoc pentru „a treia parte din **Pomârla**, unde îşi avea el casă, cum şi iazul Hluboca”[1365].

1569: Întărit de Bogdan (Lăpuşneanu) voievod lui Zaharia din **Derţsca**, drept „nişte poieni din hotarul **Hilişăului de jos** (înglobat în Pomârla), anume **Strujoa-**

1362 Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 43

1363 Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An VIII, Fasc. VIII, 1930, p. 1

1364 Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An VIII, Fasc. VIII, 1930, p. 5

1365 Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An VIII, Fasc. VIII, 1930, p. 5

cele", ispisoc „spălat şi şters, care s-a rupt în 7 iunie 1669"[1366].

1587, iunie 21: Întărit, prin ispisoc de judecată, de Petru Şchiopul voievod lui Boghian uşier şi lui Văscan diac, după pâra cu „răzeşii lor Mihai şi Ostafie, feciorii lui Paşco, pentru nişte pomet din **Pomârla**, în vatra satului… sădiţi pe părţile lui Văscan şi Boghian"[1367].

1590, iunie 14: Carte de împuternicire, dată de Petru Şchiopul voievod lui Romaşco vătavul şi Frăsinei „să-şi oprească un pomăt din **Pomârla**"[1368].

1612, august 20: Tiron sin (fiu) Sava din Silişeul de sus şi nepotul său Iftimie, fiul Sofiicăi, vând lui Căzac, fiul Grigăi din **Pomârla**, pentru 85 taleri, „ocina sin **Silişeul de sus**, din a patra parte, a patra parte din sat şi cu loc de moară… şi iarăşi, o ocină ce şi nouă ne-a fost cumpărătură de la boierul Pană, în preţ de 35 taleri… Şi la această tocmeală au fost oameni buni vameşi Danciul Vuip, Cioban Vuip, Florea şi Sava crivopis, Cristea Malic şi Costin din **Dorohoi**"[1369].

1620, noiembrie 20: Ioan Hăbăşescul vinde, pentru 20 lei, lui Pătraşco Ciogolea, după ce pusese „zălog partea noastră ce aveam în **Pomârla**, toată, care este dreaptă cumpărătură părintelui nostru Lupului, mare vornic, de la Pătraşco Culici şi de la fraţii şi de la ruda lui, aceea să o ţină dumnealui cu tot venitul"[1370].

[1366] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XIX, Iaşi 1927, pp. 70, 71
[1367] Buletinul *„Ioan Neculce"*, Iaşi, An VIII, Fasc. VIII, 1930, p. 5
[1368] Buletinul *„Ioan Neculce"*, Iaşi, An VIII, Fasc. VIII, 1930, p. 5
[1369] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. V, Iaşi 1908, pp. 243, 244
[1370] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. II, Iaşi 1907, pp. 229, 230

1629, martie 11: Marele pârcălab de Neamţ Lupul Hăbăşescul şi jupâneasa lui Maria Prăjescul, sora lui Ionaşco şi Iordache Prăjescul, „cumpără, la **Pomârla**, părţile lui Pătraşco Culici”[1371].

1629, martie 16: Fostul mare vornic Lupul cumpără, cu 80 taleri de argint, de la Lupul diacon şi Pătraşco, fiii Nastei, nepoţi lui Martin, strănepoţi Draghiei, „a cincea parte de sat **Pomârla**, ce se împarte în trei părţi, 2 părţi, care sunt sub bucovină (pădure), în ţinutul Dorohoiului, acelea le-au vândut Lupului fost mare vornic, pârcălab de Neamţ”[1372].

1629, aprilie 2: Întărit de Miron Branovschi voievod lui Lupul, fost mare vornic şi pârcălab de Neamţ, care cumpărase, cu 80 taleri de argint, de la Lupul diacon şi Pătraşco, feciorii Nastei, nepoţii lui Martin, strănepoţii Draghii, „a lor dreaptă ocină şi moşie, a cincea parte de sat de **Pomârla**, ce se împarte în trei părţi, două părţi ce sunt sub codru, în ţinutul Dorohoiului… şi dresele ce au avut pe acea ocină de Pomârla le-au pierdut în prada tătarilor, iar de se vor afla cândva, acele drese să nu se creadă”[1373].

1629: Ştefan, fiul Chiranei, văr cu fraţii Căzăceşti Coste şi Drina, fură de la verii săi 4 boi şi-i duce în Ţara Leşească, unde este prins şi dus la judeţ, unde este judecat ca un fur. Urmând să plătească furtul cu capul, el cade „cu rudăminte la postelnicul Dumitraşco şi-l scapă din

---

[1371] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An VIII, Fasc. VIII, 1930, p. 6

[1372] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. V, Iaşi 1908, pp. 275, 276

[1373] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. II, Iaşi 1907, pp. 231, 232

închisoare, pentru toată partea sa din **Pomârla**”[1374].

1634, ianuarie 5: Întărit de Moise Moghila voievod logofătului Pătraşco Ciogolea, care primeşte urice pentru daniile voievodale „ce le-a cumpărat vărul domniei mele, răposatul Isac Balica, ce a fost hatman…. jumătate de sat **Puţureni** (comuna Coţuşca, Botoşani), ce sunt pe Olovăţ, şi câte părţi se vor alege pe zapise în satul **Săpoteni** (Sipoteni, contopit cu Dumeni, comuna George Enescu, Botoşani), ce sunt pe Ibăneasa, şi nişte părţi care vor fi scrise în zapise iar în sat în **Pomârla** (comuna Pomârla, Botoşani), ce sunt toate în ţinutul Dorohoiului”[1375].

1635, februarie 12: Întărit de Vasile Lupu voievod marelui armaş Petreceaico, în baza unui „zapis de mărturie de la Dumitraşco de **Tureatca** (comuna Herţa, Ucraina) şi de la jupâneasa lui Antemia, fata Solomiei Tudorănese, scriind cum Dumitraşco şi femeia lui Antemia cuconi n-au avut. Deci alte ocine ce-au avut le-au dat rudelor şi au lăsat unele femeii sale Antemia, iar nişte părţi de moşie şi de cumpărătură din **Şileşeul de Sus** (Hilişeu, înglobat în Pomârla, Botoşani), în ţinutul Dorohoiului, şi cu loc de heleşteu şi de moară… le-a dat lui Toader Petriceaico armaşul, ca să-i fie lui drepte ocini şi moşii. / Când a fost acum, în zilele Domniei Mele, venit-a Antemia Turetcoae, de s-a plâns că a căzut într-o năpastă la jupâneasa Orăşoae. Deci s-a rugat lui Toader Petriceaico armaşului să o ajutoreze, să se poată plăti de acea năpastă. Datu-i-a bani gata 120 taleri şi deci acele zapise de dare făcutu-i-a Domnia Mea lui Petriceaico armaşul de

---

[1374] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An VIII, Fasc. VIII, 1930, p. 6

[1375] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 1, p. 3

cumpărătură, pe acele părţi de ocină ce a avut de la Dumitraşco Tureatcă în sat, în Şilişeu"[1376].

1635, septembrie 14: Zapisul uricarului Borăleanul, al şoltuzului Ion, al celor 12 pârgari din târgul **Dorohoi**, şi al unor „oameni buni, anume: Miron biv (fost) voiut (şoltuz), Grozav biv voiut, Ştefa star, Vlaşen star, Gligorie Oucec, Droni, Gavril Şelep, Ionaşco zeat (ginere) Cârstii, Iosip Ilicescul, Ionaşco Frăţiian, Braia star, Ionaşco Drăgănescul, Pavel Blisco şi Samson", după pâra dintre pârcălabul Onciul cu comisul Lupul Talpă „pentru o bucată de hotar din hotarul **Şendricenilor**, zicând Lupul comisul că este de hotarul lui, al **Şeleşului**… Ci am mers de am aflat acel loc de ţarină tot stricat cu oile şi călcat; şi am găsit şi oile de faţă, în ziua Înălţării Cinstitei Cruci, şi am luat şi nişte berbeci dintru acele oi, de s-au dat la scaun, la Dorohoi. / Iar hotarul este, dinspre Şeleşeul, piscul Jidovcăi, dinspre baltă, dinspre Lazăr, drept prin Iazul lui Pribeag şi valea în sus, tot matca, până într-un iaz, al Boghiului, unde se împreună cu hotarul **Pomârlei**; de aici, la deal, la Urlea, unde este un pisc mare cu movilă, şi pete pisc, pe drumul Dragolii, până la hotarul Păscarilor. Iar pe unde a luat fânul comisul Lupul tot este hotarul Onciului, al Şendricenilor. Acum iarăşi a călcat acel loc, tot cu oile, şi i-au luat şi un cal de la un fecior, şi i-au bătut şi pe nişte oameni, iarăşi an, cu puterea domisale… noi am însemnat locul şi n-am pus stâlpi, ci dăm de ştire dumitale"[1377].

[1376] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 32, pp. 31, 32

[1377] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 232, pp. 274, 275

1637, mai 4: Ştefan de **Pomârla**, fiul Chiranei, mărturiseşte că a furat patru boi ai verilor săi „Căzăceştii de Pomârla, a Drinei şi a Costei. Deci ei au îmblat şi au alergat pentru paguba lor şi şi-au prins boii petrecuţi de mine în Ţara Leşească. Deci m-au prins şi pe mine şi m-au dus la închisoarea din **Dorohoi**, pe mâna postelnicului Dumitraşco. Deci m-au scos la judeţ, de m-au judecat oameni buni. Deci mi s-a aflat judeţul să-mi facă ca unui fur. Eu, văzând că mi-a venit vremea de a pieri, am căzut după dumnealui postelnicul Dumitraşco, să-mi scoată capul dintr-această nevoie. Deci dumnealui m-a scos, iar eu i-am dăruit dumisale partea mea de ocină din Pomârla, din a cincea parte, a treia parte din stâlpul lui Băldor, ce mi-a fost mie moş". Printre martorii tocmelii s-au numărat „Toader Găină şi Vasile şoltuzul de Dorohoi"[1378].

1638, ianuarie 26: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce s-au judecat faţă în faţă Ionaşco şi Vasile, fiii lui Cazacul din Pomârla, cu Ionaşco Herţea, „pentru câteva părţi de ocină din satul **Pomârla**, ce este în ţinutul Dorohoiului. Şi au arătat fiii lui Cazacul un zapis de la Onciul Moţoc, care este unchiul lui Onciul Herţea, scriind în acel zapis cum a miluit şi a dat Onciul partea sa de ocină din Pomârla, partea lui Boldur, sfintei mănăstiri Pantocrator (din Burdujeni, Suceava), pe care a zidit-o Toader Moghilă. Şi alt zapis au arătat, cum au vândut călugării tatălui lor Cazacul acea parte din Pomârla, tocmai partea lui Onciul Moţoc, partea lui Boldur… Deci noi i-am judecat după legea ţării şi aşa am aflat, ca să nu aibă fiii lui Cazacul cu partea lui Ionaşco Nastea, deoarece Onciul n-a dat sfintei mănăstiri partea

---

[1378] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 83, p. 81

lui Herţea, ci numai partea sa, partea lui Boldur, şi călugării nu au vândut partea Herţei, ci au vândut numai partea lui Onciul Moţoc, cât i-a fost dăruită lui, partea lui Boldur. Pentru aceea, Ionaşco şi Vasile, fii Cazacului, au rămas din toată legea ţării"[1379]. / Ispisoc de judecată, de la Vasile Lupu voievod, după ce se pârăsc Ionaşco Herţea cu fraţii Ionaşco şi Vasile Cazacul, care pretind că „Onciul Moţoc, unchiul lui Ionaşco Herţea, a fost dăruit părţile sale din stâlpul lui Boldur mănăstirii Pandocratorului de la Todireni (Burdujeni), zidită de Teodor Moghilă; iar mai apoi călugării au fost vândut aceste părţi Cazacului, tatăl lor". / Ionaşco Herţea cumpărase, în stâlpul lui Boldur, următoarele şurine (raze): partea lui Ionaşco Haliţchi, fiul lui Gavril Haliţchi, cu 6 taleri bătuţi; partea lui Darie şi Cernauca, feciorii lui Iosip Haliţchi, cu 5 taleri bătuţi; partea lui Ştefan Hubă şi a femeii sale Caruşca, cu 8 taleri bătuţi; partea lui Manoilă sin (fiu) Petrică, cu 9 taleri bătuţi; Partea unchiului său Ionaşco Herţea, frate cu tatăl său Simion Herţea, pentru un cal, un bou şi un galben unguresc (ughi)"[1380].

1640, martie 27: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Năstasie din Vicoleni şi soţiei sale Ghervasiia, care primesc uric pentru „o parte de ocină din satul **Vicoleni**, din ţinutul Dorohoi, pe râul Jijia, cumpărată de la Axenia, Ionaşco şi Vărvara, fiii Sofrpniei, nepoţii lui Creţul, pentru 30 lei bătuţi. / Şi altă parte din acelaşi sat Vicoleni, jumătate dintr-un stâlp, cumpărată de la Toader şi Larion, fiii Sorţei, nepoţi lui Cârstea, pentru 150 taleri număraţi. / Şi altă parte, care a fost cumpărătură răposatei Sofronia

---

[1379] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova,* vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 234, pp. 215-217

[1380] Buletinul *„Ioan Neculce"*, Iaşi, An VIII, Fasc. VIII, 1930, p. 6

Pântoae, împreună cu panul ei Pântea, iar după moartea lor s-au sculat Pavel Albotă şi Nacul, fiul lui Andronic, nepoţii Sofroniei şi au dăruit partea mătuşii lor Sofronia lui Năstasie din Vicoleni, pentru iertarea păcatelor mătuşii lor Sofronia. / Şi altă parte, partea lui Gherasim, care le este dreaptă ocină şi dedină, iar lui herasim i-a fost cumpărătură de la Văscan Repede. / Şi de asemenea, dăm şi întărim lui Năstasie şi soţiei sale Ghervasiia dreapta lor ocină şi dedină din satul **Pomârla**, cât se va alege partea lor"[1381].

1640, decembrie 13: Ionaşco Herţă vinde nepotului său Lupul Stroescul, drept 70 de lei bătuţi, „din sat **Herţa**, din a treia parte, a treia parte… şi părţile mele din satul **Pomârla**, din ţinutul Dorohoiului, ce le-am cumpărat de la fraţii mei"[1382].

1641, decembrie 14: După costisitorul proces cu fraţii Căzacul, Ionaşco Herţea, dinaintea şoltuzului şi a celor 12 pârgari de Cernăuţi, împrumută 20 galbeni de la Moiseiu din **Dersca**, punând „zălog toate părţile sale din **Pomârla**, din stâlpul lui Boldur, cu tot venitul ce se va găsi din pometi, din câmp, din vatra satului şi din heleşteu"[1383].

1642, decembrie 14: Zapisul lui Ionaşco Herţea, în care mărturiseşte că, pentru datoria la Moisei din **Dersca**, 20 galbeni, îi dă partea lui „din sat din **Pomârla**, din

[1381] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 321, p. 316, 317

[1382] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 493, p. 481

[1383] Buletinul *„Ioan Neculce"*, Iaşi, An VIII, Fasc. VIII, 1930, p. 6

ţinutul Dorohoiului… şi aceşti bani i-am dat la nevoia mea şi mi-am plătit capul”[1384].

1644, august 1: Carte de împuternicire, dată de Vasile Lupu voievod lui Pătrașco Ciogolea ce-a fost logofăt „să fie tare și puternic a opri și a ține a treia parte din satul **Pomârla**, care parte o vându Grozav, feciorul Zahariei, Simion Polupan și Dumitru, ginerele Boghiului. Așijderi din stâlpul lui Stafie au vândut popa Giurgea și cu fratele său Andronic... lui Isac Balica hatmanul, cum are și zapis pe acea a treia parte de sat Pomârla”[1385].

1645, iulie 13: Scrisoarea vornicului de gloată Pavel Albotă, trimisul lui Vasile Lupu voievod la **Pomârla**, în ţinutul Dorohoiului, pentru a alege nişte părţi de ocină, după „ce-a pârât Pătraşco Ciogolea logofătul că este cumpărătura lui Isac Balica hatman de la Grozav, feciorul Zahariei, şi de la Simion Populan, nepotul lui Grozav, şi de la Dumitru, ginerele Boghiului, şi de la popa Giurgea şi frate-său Andronic, feciori Dancii din **Pomărla**… precum spun dresele… pentru care s-a pârât înaintea măriei sale cu fraţii Ionaşco, Vasile, Coste, Andrei şi Miron şi cumnaţii lor Griga şi Tiron, feciorii Căzacului, nepoţi Grigăi de Pomărla… / Deci am ales feciorilor Căzacului şi tuturor răzeşilor lor, moşeni şi cumpărători, pe dresele ce-au arătat de moşie şi de cumpărătură, şi li s-a ales din tot satul două părţi, iar logofătului Ciogolea, pe dresele unchiului său Balica hatman, i s-a ales a treia parte, din mijlocul satului. / Şi s-a stâlpit şi încă mai prisoseau în a treia parte 36 stânjeni în vatra

---

1384 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. III, Iaşi 1907, p. 73

1385 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 388, p. 373

satului, pe care i-au dat şi i-au dăruit lui toţi răzeşii din sat. / Şi s-au tocmit şi s-a împăcat cu toţi răzeşii"[1386].

1645, noiembrie 6: Porunca dată de Vasile Lupu voievod lui Dumitru vornic de Botoşani şi lui Dumitraşco Şaidir din **Şendrişeni** (Şendriceni, comuna Şendriceni, Botoşani), după ce „s-au pârât de faţă Năstasie din **Vicoleni** (comuna Ungureni, Botoşani) şi Căzăceştii cu Pătraşco Ciogolea ce a fost logofăt, pentru o moşie din **Pomârla** (comuna Pomârla, Botoşani), de la ţinutul Dorohoiului, zicând Tănase şi Căzăceştii că le împresură nişte loc al lor la satul Pomârla şi că n-are Ciogolea nici o treabă acolo. Şi au scos şi au arătat drese de la Irimiia vodă… Iar Pătraşco Ciogolea a arătat zapis de cumpărătură de la Grozav, Simion şi de la răzeşii lor de acolo… / Voi să mergeţi la acel sat, să strângeţi oameni buni şi să socotiţi şi să împărţiţi din Pomârla pe acele drese de la Irimiia vodă şi să puneţi stâlpi din toate părţile"[1387].

1647, iulie 13: Scrisoarea vornicului Pavăl Albotă, trimis de Vasile Lupu voievod să aleagă părţile logofătului Pătraşco Ciogolea dinspre ceilalţi răzeşi din **Pomârla**, „şi să socotim pentru nişte părţi de ocină ce a pârât Pătraşco Ciogole că este cumpărătura lui Isac Balica de la Grozav, feciorul Zahariei, de la Simion Polupan, nepotul lui Grozav, de la Dumitru, ginerele lui Bpghiul şi de la popa Giurgea şi Andronic, feciorii Danciului din Pomârla, ca să alegem acele părţi din dresele ce le are de la unchiul său Balica, dinspre răzeşii din Pomârla, cu care s-a pârât lui vodă, anume fraţii Ionaşco, Vasile, Costea, An-

---

[1386] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 131, p. 107

[1387] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 242, pp. 190, 191

drei şi Miron, şi cumnaţii lor Griga şi Tiron, feciori Cazacului, nepoţi Grigăi de Pomârla… / Am mers şi am strâns oameni buni, pe Constantin Stârcea ce a fost pârcălab, Dumitraşco de **Şeleşeu**, Grigore şi Neculai Teutuleştii şi Nicorici Brahă de **Rugăşeşti**, Gheorghe, fecior Râşcăi de **Şipoteni**… / şi s-au ales, din tot satul, două părţi, iar logofătului Ciogolea i s-a ales a treia parte din mijlocul satului şi s-a stâlpit, din sus şi din jos, de către celelalte părţi"[1388].

1657, martie 5: Dumitraşcu Nacul vistiernic cumpără, cu 92 lei, „părţile lui Toader, fiul Nastasiei din **Vicoleni**, jumătate din **Pomârla**"[1389].

1657, noiembrie 3: Ştefan Văscan din **Ungureni** dăruieşte nepotului său Gligoraşco Gherman „partea mea dinspre alţi fraţi din **Pomârla**, cu tot venitul… şi o am dăruit, dinainte, feciorilor mei, anume Istrati şi ginerele meu Ştefan Cozeari, dinaintea lui Toader Isac, Gheorghe, Ursul Pribagul ot **Dumeni**, Gligorie Răşchip şi Ionaşco Meica ot **Epureni**, pentru aceea nimeni dintre feciorii sau ginerii mei să nu aibă a se amesteca… şi dresele ce sunt pe Pomârla sunt pe mâinile nepoţilor mei, feciorii lui Năstasie"[1390].

1658, octombrie 14: Dumitraşco Nacul vistiernic cumpără, de la Ion Hăbăşescul fost pârcălab, cu 20 lei şi un armăsar turcesc, „părţile lui din **Pomârla**, plătindu-i zălogul ce-l avea la Pătraşco Ciogolea mare stolnic"[1391].

[1388] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. III, Iaşi 1907, pp. 74, 75
[1389] Buletinul *„Ioan Neculce"*, Iaşi, An VIII, Fasc. VIII, 1930, p. 8
[1390] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, p. 81
[1391] Buletinul *„Ioan Neculce"*, Iaşi, An VIII, Fasc. VIII, 1930, p. 8

1659, august 1: Dumitraşco Nacul vistiernic cumpără, cu 16 lei bătuţi şi un cal preţăluit 18 galbeni, „partea lui Gligoraş Gherman fost pârcălab din **Pomârla**, căpătată danie, în 3 noiembrie 1656, de la unchiul său Ştefan Văscan din **Ungureni**, după ce îşi îndepărtează de la moştenire rudele sale cele mai apropiate”[1392].

1661, mai 1: Din poruncă domnească, Ilie Grecul (corect, Gociul) din **Lozeni** alege „părţile între cinci veri primari: Andronic, Ştefan şi Măriuţa, pe de o parte, şi Coste şi Ionaşco Căzăceşti, pe de alta. / Stâlpul Boldur întreg şi Stâlpul Prăjescul, jumătate fără o şesime îl iau Andronic, Ştefan şi Măriuţa, iar Stâlpul Prăjescul plus o şesime şi Stâlpul Mârza, jumătate, îl iau Coste şi Ionaşco Căzacul”[1393].

1661, mai 9: Scrisoarea trimisului domnesc Ilie corect Gociul din **Lozeni**, în care mărturiseşte, după alegerea părţilor la **Pomârla**, între veri, că le-a „tocmit stâlpii, ca să nu mai aibă a se pârî”[1394].

1662, ianuarie 25: David de **Zăluceni**, Savin de **Hudeşti**, Petre Dronea şi Toader Hermeziu, toţi nepoţii Ciogoleştilor, mărturisesc „cum am luat 60 de lei bani proşti de la Dumitraşco fost vistier, de 22 galbeni ce i-a fost dator cu bani de argint unchiul nostru Ciogolea lui Dumitraşco vistiernicul, deci acei bani i-am luat pentru o parte de ocină de **Pomârla**, ce se va alege”[1395].

[1392] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An VIII, Fasc. VIII, 1930, p. 8
[1393] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An VIII, Fasc. VIII, 1930, pp. 8, 9
[1394] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An VIII, Fasc. VIII, 1930, pp. 8, 9
[1395] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. IV, Iaşi 1908, p. 92

1662, martie 20: Ştefan, feciorul Chiranei, nepotul Grigăi din satul Pomârla, vinde vistiernicului Dumitrache, pentru 34 lei, „din jumătate de stâlp, a treia parte din stâlpul Prăjescului… şi la tocmeală s-au întâmplat Gavrilaş Brăescul, Tănasă diaconul, Drina şi frate-său Coste de **Pomârla**, Pătraşco Zbere ot **Cerneşti**, şi eu Mârze am scris zapisul”[1396].

1662: Mierla, fata Grigăi, sora lui Istrate, nepoata Căzăceştilor din **Pomârla** dă lui Dumitraşco pitar „cu bărbatul meu Gavril, pentru un cal şi o iapă şi pentru nişte bani ce-am rămas din şugubină… partea ce mi se vine din Pomârla… şi s-au prilejit Pentelii, Laşcenco fost şoltuz, Pirluşco, Ionaşco şoltuzul, Ştefan Romaşco şi alţi oameni buni din **Dorohoi**”[1397].

1662: Toader sin (fiu) Nastasă din **Vicoleni** mărturiseşte că s-a tocmit cu Dumitraşco vistirnicul „pentru o parte de ocină din **Pomârla**, însă toată partea fraţilor mei, şi mi-a dat înainte 50 lei bani gata şi cu alţi bani, cu câţi mi-a rămas dator, să mi-i dea la Suceava şi să-i fac zapis la Suceava”[1398].

1663, aprilie: Rânduiţi de Evstratie Dabija voievod, paharnicul Gavril Brăescul şi Simion de **Şilişău** merg la **Pomârla**, să aleagă părţile lui Dumitraşco Nacul, unde aleg „o jumătate de sat de Pomârla, fără o şesime dintr-un bătrân”, adică; „Stâlpul Cornoae, 2 părţi; Stâlpul Boldur, a treia parte; Stâlpul Grozab, două părţi, ale Cio-

---

[1396] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, p. 93

[1397] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, pp. 90, 91

[1398] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, pp. 91, 92

goleştilor; Stâlpul Prăjescul întreg, fără o şesime; Stâlpul Ostafine, nimic”[1399].

1669, septembrie 20: Toader, feciorul lui Nastasă din **Vicoleni**, vinde logofătului Dimitraşco, drept 150 lei, „toate părţile de ocină din **Pomârla**… iar de va avea vreo gâlceavă, să aibă a lua părţile mele din Vicoleni sau de aiurea, unde voi avea”[1400].

1672, ianuarie 25: Dumitraşco Nacul vistiernic cumpără, cu 62 lei bani proşti şi cu 22 galbeni, „un zălog, părţile nepoţilor Ciogoleştilor din **Pomârla**, anume David din **Zăluceanu**, Savin de **Hudeşti**, Petre Docnea şi Toader Hermeziu”[1401].

1672, decembrie 25: Răzeşul Gavril Bălăuţă din Pomârla pune chezăşie, pentru un împrumut de la Dumitraşco Nacul, „părţile sale din **Pomârla**”, pe care le vânduse, în urmă cu 5 ani, iar Divanul decide „părţile să i le ţină Dumitraşco Nacul”[1402].

1673, decembrie 24: Gavril Bălăuţă mărturiseşte „cum m-am rugat jupânului Dumitraşco pitarul, starostele de Cernăuţi, să-mi dea nişte bani pentru o nevoie în care căzusem eu, şi n-am putut scoate bani, ci m-am rugat şi i-am dat o moşie din **Pomârla**”[1403].

1702, februarie 10: Postolachi, feciorul lui Toader Nastasă de **Vicoleni**, mama lui Tudosia, văru-său Simion

---

[1399] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An VIII, Fasc. VIII, 1930, pp. 8, 9

[1400] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, pp. 107, 108

[1401] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An VIII, Fasc. VIII, 1930, p. 8

[1402] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An VIII, Fasc. VIII, 1930, p. 9, 10

[1403] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. V, Iaşi 1908, pp. 62, 63

Ciurar căpitan, soră-sa Odochiţa şi cumnatul Dămian mărturisesc „precum a vândut tată-meu Toader Nastasă moşie şi cumpărătură din **Pomârla**, partea lui Dumitraşco pitarul, şi i-a pus şi două urice zălog Vovolenilor şi altor moşii, până ce i-a aduce zapisul Pomârlei, apoi s-a prilejit răscoala în ţară, de au venit tătarii, şi pe urmă au venit leşii, de i-au prădat şi au luat tot, şi urice, şi zapise de la tatăl meu, şi l-au lăsat numai cu sufletul. / Pentru aceea, m-am tocmit cu Stroici spătarul, de se va afla zapisul Pomârlei, să nu se creadă, şi dumnealui mi-a dat uricele Vicolenilor şi ale altor moşii”[1404].

1720, iunie 14: Fata lui Dumitraşco Nacul, Aniţa, măritată cu Dumitraşco Mitrea, rămasă văduvă încă din 1709 şi fără urmaşi, „din pricina acestei foamete de acum, care ne-a fost trimis-o Dumnezeu în tot pământul nostru, ajungându-ne şi pe noi lipsa şi nevoia şi întrebându-ne şi de alt neam al nostru, neavând nici o putere să o cumpere alţii, am căzut cu multă rugăminte la dumnealui Dumitru Macri vel (mare) ban, fiind dumnealui mie şi văr primar, şi i-am vândut dumisale jumătate de sat **Pomârla**, cu 200 lei, însă fără vecini, căci pe vecini i-am iertat, să n-aibă treabă dumnealui cu dânşii”[1405].

1721, octombrie: Carte domnească de la Mihail Racoviţă voievod, după o moarte de om la balta Dorohoiului, prin care da de ştire răzeşilor din **Pomârla**, urmaşi ai lui Criste şi Ionaşco Căzacul, că, „după obicei, s-a dat să plătească acea moarte toate satele de prim-prejur” şi că, dacă ei nu vor plăti partea lor de gloabă, îl

---

[1404] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. VIII, Iaşi 1913, p. 16

[1405] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An VIII, Fasc. VIII, 1930, pp. 12, 13

va împuternici pe „Dumitraşco Macri vel ban să vă ţină şi partea voastră de moşie şi să dea dumnealui acei bani, iar voi să fiţi lipsiţi de acolo, din ocina voastră, nedând banii”[1406].

1725, iulie 25: **Hotarnica Pomârlei**, „pe semne bătrâne vechi şi pe hotare bătrâne”, în baza mărturiei „unui om bătrân, Ştefan Malişenco din **Iubăneasa**… pe unde a purces acel om cu brazda în cap… / începându-se hotarul dinspre hotarul Măgurii, pe sub codru, dintr-un stejar ce este la Căuiani, în care s-a aflat semnul crucii, vechi şi noi l-am înnoit cu buor. Şi dintr-acel stejar, în jos şi la vale, pe podiş, la capătul unor pământuri, s-a aflat un stâlp de piatră ros şi lepădat afară, şi noi cu toţii unde am socotit că vine acel stâlp, l-am pus în capetele unor pământuri; iar de acolo, iar în jos şi la vale, peste valea Habsăi şi peste un heleşteu – dintâi au fost aceste două sate tot a unui moş şi a făcut acel moş acel heleşteu, apoi s-a despicat cele două sate pe fraţi, adică pe feciorii acelui moş – şi se suie hotarul la deal şi cam în dosul piscului s-a aflat stâlp de piatră vechi; şi, de acolo, tot înainte şi drept la dumul ce dine ot Şilişău, unde aici a zis acel om că a fost stâlp de piatră, şi nu s-a aflat, ci când se va afla, stâlpul acela să fie hotar. / De aici, drumul spre soare apune, drumul Şilişeului, şi pe sub piscul Urlii, la vale, la matca văii, la heleşteul ce este pe acea vale, pe sub iaz şi pe din dos, tot spre soare apune şi la deal, şi la vale tot drumul, ce se pogoară acel drum în valea lui Balaban. / Şi din matca acelei vâlcele a lui Balaban, din capetele unor pământuri, unde s-a pus stâlp de piatră, merge hotarul pe coaste, cam la deal, şi pe acel deal, la capătul unui pisc,

---

[1406] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An VIII, Fasc. VIII, 1930, pp. 15, 16

ce este asupra cozii bălţii lui Obreja, unde s-a pus stâlp de piatră; de acolo, la vale şi peste pârâul ce vine din seliştea Pomârlei şi, pe la capul dealului, ce vine ot Pomârla, pe la coada bălţii lui Obreja şi în sus, pe lângă şesul pârâului ce vine de la heleşteul Pomârlei, până din jos de iaz, la podul lui Rugină. / De aici, la deal, pe culmea dealului, unde se povârnesc apele, şi, de aici, în jos, tot prin orniturile apelor, până iar împotriva acelui stejar, ce este în semnul buorului, de unde s-a şi început hotarul dintâi"[1407].

1755, iunie 23: Porunca dată de Matei Ghica voievod ispravnicului de Hârlău, medelnicerul Păun, să cerceteze pâra „pitarului Constantin Macri împotriva lui Neculai Gafencu din **Hilişeu**, că i se calcă moşia şi i se coseşte fânul de pe **Pomârla**"[1408].

1774, iunie 5: Satul **Pomârla**, ţinutul Dorohoiului, ocolul Târgului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[1409]**, toată suma caselor: 126**. Scădere rufeturile, însă 126: 49 liuzi cu salvogvardie dată din let 1772 februarie 11, 41 slugi, argaţi, păstori ai dumisale medelniceresei Tofanii Macrioai şi a fetei dumisale, medelniceresei Catrinii, ce i-au scutit tot cu salvogvardia ce se arată mai sus, 12 femei sărace, 5 preoţi i diaconi i dascăli, 17 ţigani, 2 volintiri cu salvogvardie din let… şi cu cartia Divanului. Cu salvogvardie din let 1772 februarie 11, a dumisale Tofanii Macrioai şi a fiicei dumisale medelniceresei Catrinii. / **Scutiţi cu salvogvardie**: Ion Drume / Simion Drume / Eftimie Costin / Bejul /Vasile Bărănar / Georgiţă / Ion Lungul / Mihaiu sin porcarului / Demian /

1407 Buletinul *„Ioan Neculce"*, Iaşi, An VIII, Fasc. VIII, 1930, p. 16
1408 Buletinul *„Ioan Neculce"*, Iaşi, An VIII, Fasc. VIII, 1930, p. 18
1409 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, pp. 489, 490

Chiriac, butnar / Sandul, cojocar / Ion Ţibirschii / Mateiu sin Ifrim / Roman, holtei cu mamă / Simion, hotincian / Toader, grec / Onofreiu / Vasile, rus, bejenar / Costandin Huţul / Neculaiu, rus / Macoveiu, pomârlian / Lupul Leontii, priş pt Hilişeu / Pavăl, dascăl, holtei cu mamă / Simion Spânu, holtei cu mamă / Irimie Hrăsinacu / Pavăl, brat (frate) lui / Toader, brat lui / Andrei, rus / Costandin Baroncia / Onciul Baroncia / Ion, rotar / Ignat, cioban / Grigoraş Sobeţchii / Pavăl Părăian / Iurie, rus, bejenar / Dumitraşco Horoşco / Vasile Baroncia / Miron, văduvoi / Ştefan, pomârlian / Roman zet (ginere) Botezat / Gavril slugă popii / Ioniţă, ungurian, bejenar / Ilie nepot ungurianului / Andrei, văcar / Toader nepot lui Andrei, dulgher / Vasile, rus, bejenar /Ion, rus, bejenar / In (alt) Ion, rus, bejenar / Antohii, jitar. // **Slugile, argaţii păstorii**, tij (tot) ai dumisale Tofanii şi a fetei dumisale medelniceresei Catrinii ce sunt cu şederea lor în satul Pomârla: Vasile sin Georgii, slugă / Condorachi, slugă / Ion sin Giorgiţă, slugă / Vasile Calinic, slugă / Dumitru, slugă / Ion, vornic, slugă / Aivaz, slugă / Alecsa, plugar / Ani, plugar / Vasile, vătăman / Fedor, plugar / Toader Brăniştian, plugar / Toader, plugar / Iosip, viziteu / Ion, ciobotar / Petre, rotar / Dănilă, argat / Apostol, butnar / Toader Lopată, cioban / Ion sin Nichita / Toader, slugă / Grigorii, grădinar / Pricopii, olar / Ştefan, străchinar / Ilie Botezat / Georgii Brabăn / Ştefan Baroncia / Andrei, dulgherul / Toader, călăraş / Ştefan, herghelegiu / Ion, herghelegiu / Irimie, pas / Ştefan, pas / Toader, pas / Ion, văcar / Ştefan, cioban / Ioan sin Andrei, cioban / Iancul, vier / Ion sin Nichitei / Mironaşco / Eftimie, bejenar. // **Rufeturi,** f**emei sărace, făr' de ajutor**: Paraschiva Enăchioai / Dochiţa, covrigăriţa / Marie, babă / Marie,

vădană / Dochiţa, babă / Safta Părăeniţa / Ioana Costiniasă / Acsana, babă / Marie, babă / Irina, vădană / Vasâlca, babă / Bejana, babă; / **Preoţi, diaconi i dascăli**: Preotul Silion / Preotul Georgii / Preotul Ioniţă / Diaconul Simion / Simion, rus, dascăl; / **Ţiganii ot Pomârla**: Ion, jude / Sandul / Nica / Toader / Nuţul / Miron / Ştefan / Ursul / Lungul / Ion / Iordachi / Ciobotaru / Eftimie / Toader / Toderică / Ţigancă vădană / Ştefan. // **Volintiri ot Pomârla**: Luca, cu carte de apărare de la măria sa graful / Ion, brat (frate) Luca, tij cu acea carte.

1774, iunie 5: Satul **Ieşiţi ot Pomârla**, ţinutul Dorohoiului, ocolul Târgului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[1410]**, toată suma caselor: 40**. Scădere rufeturi 11; 10 femei sărace / 1 jidov. Rămân birnici 29. / **Birnici**: Tănasii Moşniaga / Ştefan sin (fiu) diaconu / Ursachi Nicorici / Ion sin cărăuş / Toader sin Pintilie / Petre sin căsap / Costandin Pocriş / Grigoraş Ilaşco / Sandul Buhă / Ion, cojocat / Ioniţă sin Dumitrăşciasă / Nichita Sofin / Luca, vornic / Georgi Obadă / Simion, cojocar / Andronic, călăraş / Pătachi sin croitor / Vasile Mihoran / Grigoraş, pescar / Neculai, pescar / Vasile sin croitor / Toader, haidău / Dumitraşco, căsap / Toader, crav / Andrei, vătăman / Georgi Bălosul / Ioan Călucian, neputincios / Lupul Ilaşco, tij (la fel) / Zaharie, tij. // **Femei sărace, făr' de ajutor**: Avrămie / Marie, babă / Nastasia, babă / Safta Băiciniţa / Măriuţa Lăzăroai / Tofana, babă / Baba Muntica / Todosca, babă / Altă Todosca, babă / Irina, babă. // **Rufeturi**: Jidov: Leiba.

1786, iulie 8: Catrina, văduva medelnicerului Constantin Macri, fata Tofanei, fiica vornicului Ion Pa-

---

[1410] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 490

lade, face jalobă la Alexandru Ioan Mavrocordat voievod „să i se aleagă părţile sale din **Pomârla**, dinspre **Şilişeu**", pentru alegerea părţilor şi stâlpire fiind desemnaţi „Şerban Buhuş biv (fost) vel (mare) paharnic şi Constantin Crupenschi, biv vel paharnic"[1411].

1803, Condica liuzilor: „**Pomârla** căminarului Ioniţă Başotă număra 211 liuzi, cu 2.684 lei bir anual; iar breslaşi la Pomârla erau 17 liuzi, cu 200 lei bir anual. Total: 228 liuzi (oameni străini), cu 2.884 lei bir anual"[1412].

1820, Catagrafia Moldovei: „Birnici erau 118 liudi (oameni străini) în **Pomârla lui Başotă**, care plăteau 1.960 lei pe an; 28 liudi în **Pomârla lui Pătraşco**, care plăteau 268 lei pe an; 15 liudi birnici în **Pomârla lui Volcinschi**, care plăteau 112 lei pe an. Total: 161 liudi, cu bir anual 2.340 lei. / Iar **breslaşi** erau 47 liudi în Pomârla lui Başotă, cu 384 lei anual; 14 liudi în Pomârla Marghioalei lui Pătraşco, cu 112 lei anual; 7 liudi în Pomârla lui Volcinschi, cu 56 lei anual. Total: 68 breslaşi birnici, cu 552 lei anual. / Mai trăiau în Pomârla **6 preoţi** – iconomul Gheorghe, preotul Constandin, preotul Gheorghe, preotul Pintilie şi preotul Simion – şi **4 dascăli**, Ioan, Gheorghe, Iordachi şi Simion, şi Gheorghe palamar; **6 argaţi ai preoţilor** şi vătavului; **12 argaţi** cu hac, din care 2 în Pomârla şi 11 la **Popeni**; 6 slugi ale boierilor, în ogradă"[1413].

1836, februarie 1: Maria, văduva serdarului Iordache Ralea, vinde hatmanului Atanasă Başotă, pentru

[1411] Buletinul *„Ioan Neculce"*, Iaşi, An VIII, Fasc. VIII, 1930, p. 18
[1412] Buletinul *„Ioan Neculce"*, Iaşi, An VIII, Fasc. VIII, 1930, p. 2
[1413] Buletinul *„Ioan Neculce"*, Iaşi, An VIII, Fasc. VIII, 1930, p. 2

2.200 galbeni, „a opta parte din **Pomârla**”[1414].

1902: „**Pomârla**, comună rurală în partea de vest a plăşii Prutul de sus, judeţul Dorohoi, formată din satele: Corjăuți, Hilișeul-Vârnav, Hliboca, Pomârla şi Popeni-Bașotă, cu reşedinţa primăriei în satul Pomârla. Are o populaţie de 630 familii sau 3.111 suflete; 3 biserici, deservite de 4 preoţi, 5 cântăreți și 4 pălămari; 2 școale, condusă de 2 învățători și 1 învățătoare și frecventate, în 1899-1900, de 215 elevi; 1.848 hectare 79 ari pământ sătesc, 4.400 hectare 42 ari câmp, 3.468 hectare 25 ari pădure, ale proprietarilor, şi 5 iazuri. Locuitorii posedă: 2.296 vite mari albe cornute, 2.145 oi, 174 cai şi 663 porci. / **Pomârla**, sat pe moşia Pomârla, în centrul comunei Pomârla. Are o populaţie de 291 familii, 1.899 suflete; o biserică, cu hramul Duminica Tuturor Sfinţilor, deservită de 2 preoți, 2 cântăreţi şi 2 pălămari, făcută în 1805, de boerul Ioniţă Bașotă şi înzestrată cu 286 hectare 44 ari pământ pentru întreţinerea ei în bună stare; o şcoală, condusă de 2 învățători şi 1 învăţătoare şi frecventată, în 1899-1900, de 42 elevi. Proprietatea moșiei este parte a erezilor defunctului Anastasie Bașotă, mare logofăt, iar parte a Institutului Bașotă. În sat se află și Institutul Başotă. Sătenii împroprietăriți au 777 hectare 69 ari pământ; iar proprietatea moşiei are: 3.036 hectare 25 ari pădure şi 3.641 hectare 36 ari câmp. Iazuri sunt 3, între care mai mare e acel numit al Chetrosului, apoi Balta Orbejei, în suprafață de 14 hectare 32 ari. Apele ce trec pe moşie sunt pârâul Chetrosul și râul Jijia. Drumurile principale sunt: acel ce duce la Dorohoi și acel ce duce, de la Dorohoi, în sus, spre Herţa. Moșia se hotărește cu: Hilișeul, Dersca, Tureatea, Târnăuca, Ibănești

[1414] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An VIII, Fasc. VIII, 1930, p. 21

şi Galaţul. Localităţi însemnate sunt: Ochiul, Trei Movile şi Dealul Comorilor”[1415].

POMŞĂŞTI

(în Câmpuri, Vrancea).

1678, mai 18: Anton Ruset voievod întăreşte lui Vasile, feciorul Bârlădeanului, din satul **Cruci**, nepotul Drăguţului ce a fost vornic, „o curătură la Podul Frumos, în locul satului, deasupra casei lui, cumpărătură moşului (bunicului) său Drăguţul de la Pavăl din **Câmpuri**, drept 20 de taleri, şi altă curătură, ce este în Lunca Largă, împotriva Leurdii, cumpărătura lui Drăguţul de la Iuga, drept 10 taleri, şi altă parte de ocină, din satul **Pomşăşti**, cumpărătura lui Drăguţul de la Procopii, feciorul lui Drăguş, drept 20 taleri, cu parte din vii şi din moară în gârla Putnii cea din sus, şi altă parte, tot în Pomşăşti, cumpărătură de la Condre, drept 20 de taleri… şi altă parte de ocină, din satul **Crucea de jos**, cumpărătură de la Mărica, fata Vlaicului, drept 40 taleri. / Aşijderea, îi întărim o vie cu pomi din satul **Sârbii de sus**, cumpărătura bunicului lui Drăguţul Bogdan staroste, drept 20 taleri, de la Arvat din Sârbii de sus şi alt loc de vie, cu puţintel câmp, ce este în Crucea de jos, cumpărătura lui Drăguţul Bogdan staroste de la Ignat din Crucea de jos, drept 30 taleri bătuţi. Aşijderi îi întărim o parte de ocină

[1415] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, pp. 44, 45

din satul Crucea de jos, cumpărătura lui Drăguţul de la Lazăr Bâtie şi de la sora lui Mărica, care au arătat şi ispisocul de pâră de la răposatul Vasile (Lupu) vodă, precum s-au pârât părintele lui Bârlădeanul cu feciorul lui Lazăr Bâtie şi i-au rămas”[1416].

PONICEŞTI

(lângă Deleni, comuna Deleni, Iaţi).

1532, martie 12: Întărit de Petru (Rareş) voievod fraţilor Petru Micşin, Alba şi Maruşca, şi seminţiei lor Malina şi Maruşca, care primesc ispisoc „din uricul ce l-au avut de întărire de la părintele domniei mele Ştefan voievod, **Deleni** pe Bujor şi **Ponicești** pe Ialan (lângă Deleni[1417], Iaşi), pe ambele laturile Ialanului, ca să fie lui de 3 părţi, în partea lui Petru Micşin, şi a surorilor Alba şi Maruşca li s-a cuvenit lor a treia parte din satul Deleni, partea din sus, şi a treia parte din Poniceşti pe Ialan, partea din jos, iar în partea Malei s-a cuvenit ei a treia parte din acelaşi sat Deleni, partea din jos, şi a treia parte din Poniceşti pe Ialan, partea din sus; iar în partea Malinei şi Maruşcăi s-a cuvenit a treia parte din Deleni,

---

[1416] Sava, Aurel V, *Documente Putnene*, I, *Vrancea / Odobeşti-Câmpuri*, Focşani 1926, doc. 36, pp. 24, 25
[1417] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 199

partea de mijloc, şi a treia parte din Ponicești, iarăşi partea de mijloc”[1418].

POPÂRCIOCI

(Popârşiocei, lângă Lungeşti,
comuna Bălăbăneşti, Galaţi).

1636, martie 8: Întărit prin ispisocul lui Vasile Lupu, după convenirea împărţirii moşiilor lui Cârstea Ghenovici între urmaşii lui. „Şi s-au venit, în partea Schivii, jupâneasa Dabijii, fata Cârstii şi a fiilor ei Ghiune, Maria, Nastasia, Irina, Tofana, Anasia, satul **Blândăreştii** (Blidereşti, lângă Bucium, comuna Ştefan cel Mare, Bacău) şi **Săcătura** (lângă Bogdana, comuna Ştefan cel Mare, înglobat în oraşul Oneşti, Bacău), la ţinutul Trotuşului… a treia parte din sat **Dumeşti** (comuna Dumeşti, Iaşi), ce este în ţinutul Cârligăturii, şi sunt într-acel sat patru selişti, patru hotare, anume **Drângei** (Drinjeşti, înglobat în Hoiseşti, comuna Dumeşti, Iaşi), **Hodorenii** (comuna Dumeşti, Iaşi) şi **Bereştii** (comuna Dumeşti, Iaşi) cu două iazuri. / Şi s-a mai venit lor, Anghelina, cu sora şi cu feciorii ei un iaz dintre cele două iazuri: un iaz este gata, cu apă şi cu peşti, iar unul este loc de iaz, şi satul **Spinenii** (lângă Ciocani, comuna Perieni, Vaslui) şi **Cogenii** (înglobat în Ciocani, comuna Perieni, Vaslui), de la ţinutul Tutovii… şi satul **Movilenii** (comuna Coroieşti,

[1418] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. I, Iaşi 1906, pp. 129-131

Vaslui)… şi satul **Văcăreşti** (înglobat în Ciuşlea, comuna Garoafa, Vrancea), de la ţinutul Putnii… şi a treia parte din sat de **Glăvăneşti** (comuna Glăvăneşti, Bacău), ce este în ţinutul Tecuciului, cu vad de moară în pârâul Zeletinului, şi a treia parte din satul **Dimaşi** (Dimăceni, comuna Vulturu, Vrancea), iarăşi la acel ţinut… / Şi s-au venit Anghelinii Vasilioai, fata Cârstei vornic, satul **Bujorenii** (înglobat în Zorleni, comuna Zorleni, Vaslui), **Pipărcanii** (înglobat în Banca, comuna Banca, Vaslui), **Bâcsăneştii** (comuna Zorleni, Vaslui) şi **Măstăcanii** (lângă Sălcioara, Măstatici, comuna Banca, Vaslui), ce sunt la ţinutul Bârladului, şi satul **Sângurenii** (Singureni, raionul Cahul, Moldova), la ţinutul Tigheciului, şi a treia parte din **Cândeşti** (comuna Mihăileni, Botoşani) şi satul **Scândurinii** (Scândureni, în Covurlui, Galaţi), la ţinutul Covurluiului, şi satul **Tomeşti** (comuna Pogana, Vaslui), în ţinutul Tutovii… şi a treia parte de Dumeşti, în ţinutul Cârligăturii, cu două heleştee. Şi s-au mai venit lor, dimpreună cu sora lor Schiva, şi a tria parte din Dimaceni, ce este la ţinutul Tecuciului. / Şi s-au venit în partea Măricuţii Cernătoai, iar fata Cârstii, satul **Movileni** (comuna Trifeşti, Neamţ), la ţinutul Neamţului, cu vad de moară în pârâul Ciornii, şi a treia parte din Dumeşti, cu heleşteul din jos, şi jumătate de sat de **Iacobeni** (ţinutul Neamţului, Neamţ), ce sunt tot la acel ţinut, şi **Popârşiocei** (Popârşcioci, lângă Lungeşti, comuna Bălăbăneşti, Galaţi), la ţinutul Bârladului, şi a treia parte din satul **Ţigănenii** (Ţigăneşti, comuna Munteni, înglobată în Tecuci, Galaţi), de la ţinutul Tecuciului, şi satul **Popeştii** (Popeni, comuna Găgeşti, Vaslui), din ţinutul Fălciului, cu vad de moară

în pârâul Elanului, şi a treia parte din Dimăceni, ce sunt în ţinutul Tecuciului”[1419].

POPĂUŢI

(sat inclus în oraşul Botoşani).

1626, aprilie 20: Carte de întăritură de la Miron Barnovschi voievod pentru Toader, păhărnicel din **Stăncești**, să fie tare şi puternic să stăpânească şi să-şi apere dreapta lui ocină şi dedină, un loc dinspre târgul **Botăşenilor**, care loc a fost contopit de demult de către satul **Ruşii** şi de **Popouţi**. Şi să nu aibă ei nici o treabă cu acel loc; nu are nici Ruşii, nici Popovoţii, ci să-şi stăpânească Toader acest loc, după cum îi spun şi diresele pe care le are”[1420].

1635, martie 24: Întărit de Vasile Lupu voievod aprodului Toader, care primeşte urice pentru „o parte de ocină din satul **Stânceşti** (comuna Mihai Eminescu, Botoşani), a patra parte din jumătate de sat, sub Codru, care este în ţinutul Hârlăului, cu părţi de iazuri şi de mori… cumpărată de la Păntelei Haruţul şi de la fratele său Ionaşco, fiii lui Petru, nepoţii lui Buzdugan, pentru 100 de taleri de argint, iar lor le-a fost cumpărătură de la unii oameni de ai lor, ce se numesc **Ruşi** (sau Ruseni, sat înglobat în oraşul Botoşani). / Şi de asemenea, altă parte

---

[1419] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 350, pp. 392, 393
[1420] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 44, pp. 61, 62

din Stâneşti, a patra parte din jumătate de sat, cu loc de iaz şi cu parte de mori şi de grădini… cumpărată de la însuşi Păntelei Haruţul, fiul lui Petru, nepotul lui Buzdugan, pentru 80 taleri de argint, iar lui i-a fost dreaptă moştenire. / Şi întru aceea îi dăm şi îi întărim o bucată de pământ, care acea bucată de hotar fusese cotropită de satul **Ruşii** şi de **Popouţi** (Popăuţi, sat înglobat în oraşul Botoşani), până în hotarul lor din ocolul Botăşenilor", bucată hotărnicită, sub Moise voievod de Cotârlă paharnic şi Dumitraşco diac din **Epoteşti** (Ipoteşti, comuna Mihai Eminescu, Botoşani), Ionaşco păhărnicel din **Orăşeni** (Deal şi Vale, comuna Curteşti, Botoşani), şi cu alţi megieşi din **Ruseni** (Ruşi)"[1421].

1774, iunie 10: Satul **Păpăuţi**, ţinutul Botoşani, ocolul Târgului, satul mănăstirii Sf. Neculai cu salvogvardie, avea, după recensământul lui Rumeanţev[1422]**: Toată suma caselor**, iar când i s-au dat salvogvardie au fost 50 şi trei, acum mai mulţi 25 munteni şi ruşi: **75**. Scădere rufeturi 75: 1 popă / 1 dascăl / 2 ţigani / 71 cu savogvardie. / **Cu salvogvardie**: George Neghină / Luca zet (ginere) lui / Mihalachi sin (fiu) lui / Petcu, harabagiu / Pavăl Stihi /Iftimi, butnar / Iordachi, chetrar / Toma, crâşmar / Costandin, cojocar / Neculai, pescar / Sandul Lature / George Barbălată / Grigoraş nepot Niagului / Tudose cumnat Gârlii / Costandin Grosul / Grigoraş al baciului / Pricopi, condurar / Toader Chioiul / Tănase Ţurcan /Anton, botnar / Vasile Ţurcan / Ştefan Prepeliţă / Grigoraş zet (al) lui Vârnav / Vasile, eşan / Costandin

---

[1421] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 65, pp. 72, 73

[1422] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 198, 199

Bujeniţă / Ion Ţurcan / Ilie Dobiţă / Sandul Ţurcan / Vasile, ciubotar / Toader, ungurian / Iacob Micul / Andrei Surdul / Ştefan, curelar / Vasile Tricolici / Ilie Hojman / Ştefan, harabagiu / Ion Ataman / Toader, rândaş / Vasile, muntian / Dragomir, muntian / Mania, muntian / Negrul, muntian / Ioniţă, muntian /Grigori, muntian / Chiriac, muntian / Mihăilă, muntian / Neculai Cosovan / Maxim, rus /Ştefan Buhac / Alecsa, rus / Georgi, rus / Vasile Nicorescul / Andrei, olar / Sandul, vornic / Andrei, vezeteu / Năstasi, vezeteu / Sandul, plugar / Vasile, plugar / Ion, herghelegiu / Ştefan, herghelegiu / Dumitru, văcar / Grigori, argat / Vasile, argat / Luchian, argat / Sandul, vătăman / Grigoraş Totoiu / Simion sin (fiu) baciul / Nechifor, pas / Mihai, pas / Ştefan Stan, slugă. // **Rufeturile**: Popa Andronache / Ion, dascăl / Mihai, ţigan / Marin, ţigan.

1902: „**Popăuţi**, comună rurală în centrul plăşii Târgul, judeţul Botoșani, în vecinătate şi în partea de nord-est a orașului Botoșani. Se compune din satele: Cişmeaua, Luizoaia, Răchiți, Roşiori și Teascul, cu o suprafață de 3.392 hectare și o populație de 463 familii sau 1.451 suflete, din care 360 contribuabili, locuind în 260 case. Teritoriul comunei e deluros, având solul mai mult lutos, variind în negru și galben, şi se împarte astfel: arătură 2.239 hectare, fânețe 479 hectare, imaș 610 hectare și pădure 10 hectare. / Are 3 biserici, deservite de 2 preoți şi 2 cântăreţi; 2 școli mixte, conduse de 2 învăţători și frecventată de 69 copii. Locuitorii posedă: 544 boi şi vaci, 110 cai, 872 oi și 108 porci; 43 stupi cu albine, În comună sunt 6 iazuri şi 4 mori de apă, la iazuri și pe pârâul Sicna; o fabrică de bere în satul Cişmeaua și o fabrică de spodium (de ars și măcinat ciolane) lângă satul

Luizoaia; 7 cârciumi; 9 comercianți şi 4 meseriaşi. Prin comună trec căile judeţene Botoşani-Săveni şi Botoșani-Rădăuți (Prut). / **Popăuţi**, mănăstire cu hramul Schimbarea la Faţă, în satul Popăuţi, comuna Botoşani, făcută de Ștefan cel Mare. Iată ce zice Letopiseţul: „Era o biserică de piatră, în Popăuţi, la Botoşani, fâcută de Ștefan Voevodul cel Bătrân; i-au dat moșiile tătâne-său lui Mihai Vodă, şi au făcut-o mănăstire, cu egumen şi cu sobor, închinând-o la patriarhia Antiohiei, unde este hramul Sf. Nicolae" (*Letopisețul*, tom. III, p. 186.). Biserica s-a zidit la 1496. Această dată este cunoscută după o inscripție de piatră de la uşa veche a bisericii. Constantin Racoviţă, pe la jumătatea veacului trecut, a făcut danie acestei mănăstiri câteva moşii și, în urmă, cu acele moșii, a închinat-o patriarhiei din Antiochia. A fost reparată pe la 1843. / **Popăuţi**, sat în partea de nord a orașului Botoșani, către care este alipit şi cu care formează comuna Botoșani. Moșia ține de comuna rurală Popăuţi și este a statului, având o suprafață de 915 hectare. Pe moşie sunt 2 mori de apă"[1423].

POPENI

(„unde a fost popa Oană", comuna Găgeşti, Vaslui).

1445, august 11: Întărit de Ştefan voievod lui Toader Gănescul, care primeşte uric pentru „pe Ialan, un sat, anume unde a fost socrul său, popa Oană, la... Tuto-

[1423] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 46

va, unde este Vlad, fiul lui Oană, şi, la obârşia Ialanului... unde a întemeiat Toma, socrul său. Şi de asemenea, au venit înaintea noastră Stan posadnic, cu copiii săi, şi a vândut panului nostru, Toader Gănescul, un sat, anume Grumăzeşti... 60 de zloţi"[1424]. Hotarele, cele vechi, folosite din veac.

1495, ianuarie 24: Întărit de Ştefan voievod lui Petrea şi surorii lui Mariea, care primesc uric pentru „jumătate de sat de pe Elan, unde au fost Ionaşcu Tricolescu, cumpărată de tatăl lor, Crăciun, de la Giurgiu, fratele Cristii celui Negru"[1425]. Cealaltă jumătate de sat a fost întărită lui Toma, fiul lui Ivaşco Tricolescu, drept cumpărătură a tatălui său, de la acelaşi frate Giurgiu al lui Cristea Negru- Hotarul, din veac.

1636, martie 8: Întărit prin ispisocul lui Vasile Lupu, după convenirea împărţirii moşiilor lui Cârstea Ghenovici între urmaşii lui. „Şi s-au venit, în partea Schivii, jupâneasa Dabijii, fata Cârstii şi a fiilor ei Ghiune, Maria, Nastasia, Irina, Tofana, Anasia, satul **Blândăreştii** (Bliatereşti, lângă Bucium, comuna Ştefan cel Mare, Bacău) şi **Săcătura** (lângă Bogdana, comuna Ştefan cel Mare, înglobat în oraşul Oneşti, Bacău), la ţinutul Trotuşului… a treia parte din sat **Dumeşti** (comuna Dumeşti, Iaşi), ce este în ţinutul Cârligăturii, şi sunt într-acel sat patru selişti, patru hotare, anume **Drângei** (Drinjeşti, înglobat în Hoiseşti, comuna Dumeşti, Iaşi), **Hodorenii** (comuna Dumeşti, Iaşi) şi **Bereştii** (comuna Dumeşti, Iaşi) cu două iazuri. / Şi s-a mai venit lor,

[1424] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 257, pp. 363, 364
[1425] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 174, p. 318

Anghelina, cu sora şi cu feciorii ei un iaz dintre cele două iazuri: un iaz este gata, cu apă şi cu peşti, iar unul este loc de iaz, şi satul **Spinenii** (lângă Ciocani, comuna Perieni, Vaslui) şi **Cogenii** (înglobat în Ciocani, comuna Perieni, Vaslui), de la ţinutul Tutovii… şi satul **Movilenii** (comuna Coroieşti, Vaslui)… şi satul **Văcăreşti** (înglobat în Ciuşlea, comuna Garoafa, Vrancea), de la ţinutul Putnii… şi a treia parte din sat de **Glăvăneşti** (comuna Glăvăneşti, Bacău), ce este în ţinutul Tecuciului, cu vad de moară în pârâul Zeletinului, şi a treia parte din satul **Dimaşi** (Dimăceni, comuna Vulturu, Vrancea), iarăşi la acel ţinut… / Şi s-au venit Anghelinii Vasilioai, fata Cârstei vornic, satul **Bujorenii** (înglobat în Zorleni, comuna Zorleni, Vaslui), **Pipărcanii** (înglobat în Banca, comuna Banca, Vaslui), **Bâcsăneştii** (comuna Zorleni, Vaslui) şi **Măstăcanii** (lângă Sălcioara, Măstatici, comuna Banca, Vaslui), ce sunt la ţinutul Bârladului, şi satul **Sângurenii** (Singureni, raionul Cahul, Moldova), la ţinutul Tigheciului, şi a treia parte din **Cândeşti** (comuna Mihăileni, Botoşani) şi satul **Scândurinii** (Scândureni, în Covurlui, Galaţi), la ţinutul Covurluiului, şi satul **Tomeşti** (comuna Pogana, Vaslui), în ţinutul Tutovii… şi a treia parte de Dumeşti, în ţinutul Cârligăturii, cu două heleştee. Şi s-au mai venit lor, dimpreună cu sora lor Schiva, şi a tria parte din Dimaceni, ce este la ţinutul Tecuciului. / Şi s-au venit în partea Măricuţii Cernătoai, iar fata Cârstii, satul **Movileni** (comuna Trifeşti, Neamţ), la ţinutul Neamţului, cu vad de moară în pârâul Ciornii, şi a treia parte din Dumeşti, cu heleşteul din jos, şi jumătate de sat de **Iacobeni** (ţinutul Neamţului, Neamţ), ce sunt tot la acel ţinut, şi **Popârşiocei** (Popârşcioci, lângă Lungeşti, comuna Bălăbăneşti, Galaţi), la ţinutul Bârladului, şi a

treia parte din satul **Ţigănenii** (Ţigăneşti, comuna Munteni, înglobată în Tecuci, Galaţi), de la ţinutul Tecuciului, şi satul **Popeştii** (Popeni, comuna Găgeşti, Vaslui), din ţinutul Fălciului, cu vad de moară în pârâul Elanului, şi a treia parte din Dimăceni, ce sunt în ţinutul Tecuciului”[1426].

1639, decembrie 8: Alexandra, nepoata Armancăi, dăruieşte nepoatei sale Măricuţa, fata popii Ursul celui domnesc din **Scânteie** (comuna Scânteia, Vaslui), „a mea parte de ocină din sat din **Popeşti** (Popeni, comuna Găgeşti, Vaslui), din jumătate de sat din partea de sus, din partea moaşă-mi Armanca, jumătate de parte”[1427].

1643, iulie 2: Gheorghe Ştefan, al treilea logofăt, şi Toma sulgerul şi jupâneasa Eftimie, fata lui Gavril sulger, fac un schimb de moşii, „dând Gheorghe Ştefan satul **Hlineştii** (lângă Naslavcea, judeţul Edineţ, Moldova) şi **Novacăuţii** (azi Naslavcea, judeţul Edineţ, Moldova), la ţinutul Hotinului, iar Toma sulgerul a dat a cincea parte de sat **Şerpeni** (comuna Şerpeni, judeţul Chişinău, Moldova) şi a cincea parte de sat **Pohoceni** (Pogăceni, în satul Popeni, comuna Găgeşti, Vaslui)”[1428].

1902: „**Popeni**, sat şi comună rurală în judeţul Tutova, plasa Târgul, spre est de oraș, pe pârâul Trăușul. Are o populaţie de 1.084 locuitori, din care 153 contribuabili; o şcoală mixtă; o biserică; o moară cu vapori, 9 cârciumi. Se cultivă via pe o suprafață de 33,75 hectare,

---

[1426] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 350, pp. 392, 393

[1427] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 269, p. 268

[1428] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 124, p. 125

din care 4 nelucrătoare, şi livezile cu pruni, pe o suprafață de 4 hectare; asemenea se cultivă puțin şi gândaci de mătasă. Prin sat trece șoseaua judeţeană Bârlad-Fălciu. Este divizat în două părţi: Popeni de Jos şi Popeni de Sus”[1429].

POPENI

(sat cu cuturi şi heleşteu,
comuna George Enescu, Botoşani).

1479, mai 11: Întărit de Ştefan voievod lui Ivaşcu Popovschi, care primeşte uric pentru „a lui dreaptă ocină şi cumpărătură, jumătate de sat de Borodniceni, cutul din sus, şi, întru acelaşi hotar, fântâna Livenii şi heleşteul ce este din jos de Borodniceni, care a cumpărat pe acea jumătate de sat de la Armanca, femeia lui Mihăilă Lopatinţschi, drept 100 zloţi tătăreşti, şi a patra parte de sat de Popeni, partea lui, cutul din sus, unde a fost casa lui Dumitru, şi jumătate de heleşteu, ce are împreună cu fratele său Pătraşcu, şi heleşteul Mihului”[1430]. Hotarul, din veac.

1605, iulie 6: Întărit de Eremia Moghilă voievod lui Mihail şi cneaghinei Salomia, care cumpărase: de la Ion, drept 350 zloţi tătăreşti, „din a patra parte din satul **Popeanii**, partea Grigăi Pistruiul, care i-a fost lui cumpărătură de la surorile Ileana, Todosia şi Vasuta, copiii Martei, nepoţi Grigăi Pistruiul, strănepoţi Fedorei Steţco,

[1429] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 47

[1430] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 215, p. 327

din uric de danie ce l-au avut strămoşii lor de la bătrânul Ştefan voievod”; de la Dumitru Pistruiul, fiul Duscăi, nepot Fedorei, strănept lui Steţco, cu 200 zloţi tătăreşti, „părţile lui şi cu eleşteu în ţarină”, iar cu 60 zloţi tătăreşti, „cumpărătura Dumei de la Timcă diac”; cu 40 taleri de argint, de la Roman, „toată partea lui Roman, fiul Marincăi, nepot Malecăi, strănepot lui Ilco şi Pilco, din satul **Săpoteni**, la Iubăneasa, şi cu loc de eleşteu şi de moară”; cu 60 taleri de argint, de la Lupul, Nastasia şi Chelsia, fiii Biluşcăi, nepoţii lui Ion Săpoteanul, strănepoţi lui Ilco şi Pilco, „din jumătate de sat Săpoteni, din partea de jos, din trei părţi din a şasea parte, a treia parte”; cu 40 taleri de argint, de la Miron, fiul Lucăi, nepot lui Ilco şi Pilco, „tot din acel sat Săpoteni, din partea de jos, din trei părţi a şasea parte”[1431].

1617, noiembrie 15: Întărit de Radul Mihnea voievod Vărvarei Hăcimăndoaei, fata lui Grozav, care obţine uric pentru „toată partea ei din jumătatea de sus a satului **Popeanii** pe Iubăneasa, şi cu loc de heleştee şi de moară în ţarină, pe Iubăneasa, ce-i în ţinutul Dorohoiului, / şi iarăşi în mai dăm, din ispisocul de cumpărătură de la avut de la Ieremia voievod… o parte de ocină din aceeaşi jumătate de sus a satului Popeni, cumpărată de la Nicoară, fiul lui Vaipan, şi de la sora lui Gafa, şi de la fiii Tudorei, nepoţi Armenii, pentru 350 zloţi tătăreşti; / şi altă parte din jumătatea de sus a satului Popeni, cumpărată de la unchiul ei Lazian, iarăşi cu 350 zloţi tătăreşti; şi iarăşi, altă parte de ocină din acea de mai sus jumătate de sat Popeni, ce a cumpărat de la Sofronia, doamna Condrei Rugină pitar, cu 260 taleri, ce i-a fost lui cumpărătură de

[1431] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. XX, Iaşi 1928, pp. 144-149

la Popovschi; / şi iarăşi a cumpărat, din acea jumătate de sus, de la Todosia, fata Gafei şi alţi fraţi ai ei, nepoţi lui Borodaci, toată partea ce li se va alege, pentru 140 taleri curaţi, ce fusese vândută acea parte Balicăi hatman; / şi iarăşi, a patra parte din acelaşi sat Popeni, partea dinspre biserica veche şi cu eleşteu la vârful văii Selsca, ce a cumpărat de la Anghelina, fata Maricăi, nepoata Iurşei, cu 650 zloţi tătăreşti, şi de la fiul ei Pavăl cu 180 taleri bătuţi… / şi iarăşi, o parte din jumătatea de jos a satului Popeni, ce este împărţită în 3 părţi, iar dânsa a cumpărat 2 părţi de la Rusca, fata Tâmpii, nepoata Iurşii, cu 500 taleri curaţi, părţi care le-a fost cumpărat mai înainte Balica hatman, dar i-a fost întors dânsa banii… / şi iarăşi, o parte de ocină cumpărată de dânsa de la Dumitru Roşca pitar, drept 220 taleri de argint, care lui i-a fost cumpărătură partea lui Popovschi şi partea lui Ignul şetrărel… / şi altă parte de ocină, din satul **Borădăceni** (Borodniceni, lângă Liveni[1432], Botoşani), din jumătatea din sus a satului, jumătate… cumpărătură de la unchiul ei Lazian, pentru 350 zloţi tătăreşti”[1433].

1633, septembrie: Carte de împuternicire, dată de Moise Moghila voievod lui Isac Stârcea şi jupânesei sale „să fie tari şi puternici a-şi ţine satul **Popenii**, care le este de moşie jupânesei lui Isac Stârcea”[1434].

1634, iunie 21: Întărit de Vasile Lupu voievod vătavului Ionaşco Tăbârţă, în baza unui zapis semnat de

---

[1432] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, pp. 38, 39

[1433] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. II, Iaşi 1907, pp. 100-108

[1434] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 375, pp. 473, 474

mari boieri şi de Isac din **Popeni** (comuna George Enescu, Botoşani), Ionaşco Lazorovici şi Soltan din **Hăneşti** (lângă Rudeşti, comuna Grămeşti, Bucovina), „scriind şi mărturisind în acel zapis cum a venit înaintea lor Dumitraşco, fiul lui Pătraşco, nepotul lui Mătiaş logofăt… şi a vândut jumătate de pricut din satul **Porciuleşti** (Purceleşti, comuna Stolniceni-Prăjescu, Iaşi), ce este în ţinutul Sucevei, şi cu loc de iaz şi de moară… lui Ionaşco Tăbârţă, pentru 150 de taleri şi pentru doi boi”[1435].

1635, iulie: Porunca dată de Vasile Lupu voievod fostului pârcălab Onciul Iuraşcovici, uricarului Borăleanu, lui Isac de **Costineşti** (comuna Leorda, Botoşani), Dimitraşcu de **Ipoteşti** (comuna Mihai Eminescu, Botoşani), Toader Arbure şi Gociul să meargă „la sat la **Dumeni** (comuna Geoge Enescu, Botoşani), ce este pe Iubăneasa, ca să alegeţi hotarul acelui sat dinspre alte sate dimprejur, dinspre **Miclăuşani** (Miclăuşeni, comuna Corlăteni, Botoşani), **Cordăreni** (comuna Cordăreni, Botoşani), **Popeni** (comuna Brăeşti, Botoşani) şi de către **Săpoteni** (Şipoteni, înglobat în Dumeni, comuna George Enescu, Botoşani)”[1436].

1635, august 4: Scrisoarea lui Borăleanul uricar, Isac Stârcea, și Gociul din Dorohoi, trimisă lui Vasile Lupu voievod, prin care mărturisesc despre cum au fost să socotească, cu oameni buni și bătrâni, megieși, „o bucată de hotar din hotarul **Șendricenilor** (comuna Şendriceni, Botoşani), satul Onciului pârcălabul, că s-a jeluit înaintea Măriei Dumitale că i-a împresurat Lupul Talpă

[1435] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 163, pp. 185, 186

[1436] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 149, pp. 187, 188

comisul cu hotarul **Șeleșeului** (Şilişeu, Hilişeul de Sus, înglobat în Pomârla, comuna Pomârla, Botoşani). Deci noi mers-am și am strâns oameni de primprejur și din târg din **Dorohoi** și din alte sate… am trimis la Lupul comisul, să vină și să-și aducă și dresele, să le citim, și ale lui, și ale Onciului, să le hotărâm pe unde le vor spune dresele, cum este obiceiul. Iar el n-a vrut să vină la hotar și la oameni buni, cum au fost învățătura Măriei Tale, ci a zis că va veni înaintea Măriei Dumitale. Ci au trimis pe Dumitrașco din Ilișești (Bucovina), cumnatul lui Rugină, cu un ispisoc de întăritură de la Simion Vodă, pe o bucată de loc din hotarul **Buhaicilui** (Buhaci, Buhaiciu, Buhai, azi Pădureni, comuna Şendriceni, Botoşani), și scrie în acel ispisoc acel loc în semne despre hotarul Șendricenilor, din Jidovca, în movila acea mare, la Urlea, și peste o moviliță, despre hotarul Păscarilor... / Deci, noi le-am dat zi și am mers cu aceşti oameni buni, de ne-au arătat acele semne. Și ne-au arătat de unde a luat Lupul fânul lui Dumitru, șoltuzul din **Botoșăni**, ce au vândut Onciul pârcălabul, și de unde i-au bătut vecinii. Deci tot este hotarul Onciului de Șendriceni. / De aceasta dăm știre Măriei Dumitale, iar Măria Dumitale îi vei judeca cum va fi voia Măriei Dumitale, ca un domn milostiv. / Mai mici robii Măriei Dumitale, Borăleanul uricar, Isac Stârcea, Gociul, Grozav biv șoltuz, Romașco, Ion Ouco, Stratula, Ștefa bătrânul, Vlașin, Gligorie Oucic, Droni, Gavril Șelepco, Ionaș zeat (ginere) Cârsti, Ionașco Frățiian, Gagiul, Roman, Gora bătrânul, Ionașco bătrânul, Dumitrașco biv șoltuz, Petriașiul, Isac Ilcescul din **Dorohoi**, Gheorghe dregătorul şi Ştefa ot **Buhaiciu**, Fădor ot **Popeni** (comuna George Enescu, Botoşani), Pavăl, Eremiia, Ionaşco, Ionaşco Drăgăneţ şi Moisea ot **Șendriceni**, dăm ştire Măriei

Dumitale, toţi, noi cu sufletele noastre"[1437].

1635, august 21: Scrisoarea fostului staroste Onciul Ioraşcovici, Borileanul uricarul, Isac de **Costineşti** (comuna Leorda, Botoşani), Toader Arbure de **Cordăreni** (comuna Cordăreni, Botoşani) şi Gociul de **Dorohoi**, prin care îl informează pe Vasile Lupu voievod că au dat curs poruncii aduse de pârcălabul de Hotin Pătraşco Ciogolea şi au mers la satul acestuia, **Dumeni** (comuna George Enescu, Botoşani), să-i stabilească hotarul dinspre **Miclăuşenii** (înglobat în Carasa, comuna Corlăteni, Botoşani) lui Constantin Stârcea, împreună cu martorii Lupul Talpă comisul, Ionaşco Roşca, popa Matieşi şi Ioan Târte ot **Popeniii** (comuna George Enescu, Botoşani), Isac, Golăi şi Olan din **Bobeşti** (lângă Movileni, comuna Conceşti, Botoşani), popa Iordache cel domnesc, Ioan şoltuzul, Miron, Grozav, Găjdul şi popa Ştefan din **Dorohoi**… I-am întrebat întâi cu ştiu ei cu sufletele lor de acel heleşteu ce este pe valea Bilaucăi, unde se împreună hotarul Dumenilor cu al Miclăuşenilor… şi au mărturisit că a fost a nişte popi, ce au fost locuind în Dumeni. Deci a cumpărat a treia parte de acel heleşteu un om, ce l-a chemat Ţepişca din Dorohoi, şi l-a ezit şi l-a ţinut, până când a dobândit Balica hatmanul Dumenii, ce i-a cumpărat. Deci a trimis, de a chemat pe Ţepişcă şi i-a întors 56 taleri şi l-a ţinut Balica către sat, către Dumeni. Deci am întrebat şi de hotarul Dumenilor dinspre al Miclăuşenilor… şi aceşti oameni au spus că este din capul acelui iaz hotarul drept la deal, peste o muchie de deal şi de aici pe la nişte capete de pământuri, pe de la vale, până într-un pisc… dintr-acel pisc, tot muchia

[1437] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 191, p. 227

dealului, peste o moviliţă tot dealul, până la drumul mare ce vine de la Dorohoi, şi de aici drumul, până într-o movilă dinspre Cordăreni, unde se împreună hotarul Dumenilor şi al Miclăuşenilor şi al Cordărenilor”[1438].

1636, mai 19: Întărit de Vasile Lupu voievod diacului Ionaşco Roşca şi cneaghinei lui Maria, în baza unui zapis de la Ivan şi Botici, foşti ureadnici, Gligorie şoltuz, Cârstea cel bătrân, alt Gligorie fost şoltuz şi Maguş de **Dorohoi**, popa Anton, Guţul şi Ostahie din **Săpoteni** (Şipoteni, înglobat în Dumeni, comuna George Enescu, Botoşani), în care mărturisesc că a venit înaintea lor Ionaşco diac, „cu carte de la Radul voievod, şi de la Gheanghea logofăt, şi de la Nicoară vornic, ca să aibă ei a socoti de rândul unui iaz de la satul **Popeni** (comuna George Enescu, Botoşani) şi de la satul **Săpoteni**. Şi ai aflat ei, cu sufletele lor, că Ionaşco şi Petrea au avut a treia parte din iazul de la Popeni, pe Iubăneasa, din iazul de jos, şi de asemenea de la Săpoteni, jumătate de iaz, tot a lui Ionaşco şi a răzeşilor săi”[1439].

1636, mai 19: Scrisoarea călugărilor de la Suceviţa, trimisă marelui logofăt Gavrilaş, prin care „mărturisesc cu sufletele de rândul unui heleşteu, ce are pâră Ionaşco (Roşca) diacul din **Popeni** cu Isac Stârcea. Deci noi ştim că a ezit Solomie Posmăgoe, soacra lui Ionaşco diacul, împreună cu Hăcimăndoe, siacra lui Isac Stârcea, că este un ţărmure al **Spotenilor**, alt ţărmure al Popenilor, deci, dacă au ezit acel heleşteu acele jupânese, au înălţat iazul peste măsură şi ne-au înecat heleşteul nostru, al

---

[1438] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 216, pp. 253, 254

[1439] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 421, pp. 483, 484

Levenilor, ce este împotriva Popenilor. Deci noi am mers cu tot soborul sfintei mănăstiri la cinstit şi repauzat Radul Vodă şi am pârât pe Solomie, soacra lui Ionaşco diacul, şi pe Hăcimăndoe, soacra lui Isac Stârce. Domnul Radu Vodă a trimis un om al Măsiei Sale şi a tăiat acel eleşteu, şi l-a lăsat mai jos, pentru ca să îmble moara noastră şi a celor jupânese, când vor să facă moară în acel heleşteu"[1440].

1639, martie 16: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce „Isac Stârcea, și cu Ionașco Roșca, ginerele lui Mihăilă Posmag ot **Săpoteni**, s-au pârât de faţă pentru un heleșteu, ce este în satul **Popeni**, pe valea Iubănesei. / Și au pârât Ionașco Roșca că are jumătate de heleșteu cu țărmurile Săpotenilor și a scris și un zapis, făcut de la domnia mea, care s-a găsit făcut cu strâmbul, viclean, cu mărturie de la dregători de **Dorohoi**, Ivan și Botici și alți oameni ce erau morți. Și domnia mea am socotit că nu era drept, ce i l-am luat și l-am dat pe mâna lui Toderașco, logofătului al treilea, și le-am făcut carte la boieri și la oameni buni, cum vor ști: ținut-au Săpotenii cu acel țărmure într-acel heleșteu au ba? Și s-a aflat cum n-au nici o treabă, nici au ținut. Iară Ionașco Roșca s-a lăsat, pentru că au Săpotenii heleșteu mai în jos cu țărmurile Popenilor și stau pustii; dacă le va trebui să-și iezească"[1441].

1639, mai 19: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce „Gheorghe Borodaci şi nepotul său Gligoraşco, fiul lui Mihăilaş Borodaci, şi verii lor

---

[1440] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 421, pp. 483, 484

[1441] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 63, pp. 66, 67

Lupul, Vasile şi Cârstea, fiii lui Necoară Pahulcea, nepoţii lui Petrea şi ai lui Gavril Pahulcea şi ai surorii lor Todosca, toţi nepoţi şi strănepoţi lui Borodaci cel bătrân, s-au pârât de faţă, înaintea noastră, cu Isac Stârcea pentru o parte de ocină din satul **Popenii** pe Iubăneasa, din cutul de sus, toată partea lor, spunând că Isac Stârcea le cotropeşte aceste părţi de ocină din Popeni. / Iar Isac Stârcea a arătat drese de cumpărătură de la Constantin Moghilă voievod, că a cumpărat această parte de ocină, partea lor din Popeni, Isac Balica, fost hatman, de la Necoară Pahulcea, Petrea, Gavril şi sora lor Todosca, copiii Gafei, nepoţii lui Borodaci cel bătrân. Iar apoi s-a sculat Varvara, cneaghina lui Hăcimoda, soacra lui Isac Stârcea, şi a întors banii lui Isac Balica hatman, 150 taleri bătuţi, pentru această ocină, pentru că i-a fost cumpărătură şi a stăpânit-o până acum"[1442].

1644, decembrie 18: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Isac din **Dumeni** (comuna George Enescu, Botoșani) și fiilor lui, care cumpără, cu 100 taleri de argint, de la Petriceico mare vornic de Țara de Sus, „a treia parte din a treia parte din satul Dumeni, ce este pe Jidzia, în ținutul Dorohoi, și a treia parte din a șasea parte din satul **Plopeni** (Popeni, comuna George Enescu, Botoșani), din vatra satului, din câmp, din apă și din tot venitul, care părți i-au fost cumpărătură de la Tofan, fiul lui Frățian și al Irinei, nepotul lui Isaia. / Și de la Petrica, fiul lui Isaia, drept 35 taleri de argint, trei părți din a șasea parte din satul Plopeni, cu vad de moară la pârâul Iubăneasa, cumpărătura tatălui lui Isaia de la Nicoară... / Și de la Căzacul, fiul lui Gheorghe comis, împreună cu cumnatul

---

[1442] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 139, pp. 153, 154

lui Nicoară, drept 65 de taleri bătuți, plus 30 taleri de la Nicoară, din Plopeni a trteia parte, cu loc de iaz și de moară la râul Jijia”[1443].

1645, martie 21: Carte de împuternicire de la Vasile Lupu voievod, dată lui Toader, feciorul lui Isac din **Dumeni** (comuna George Enescu, Botoşani), „ca să fie tare şi puternic a opri şi a ţine părţile altor răzeşi din satul **Plopeni** (comuna Belceşti, Iaşi – în opinia mea, este vorba de actualul Popeni, comuna George Enescu, Botoşani), pentru când s-a pârât cu seminţiile Balicăi pentru acel sat, a cheltuit multă cheltuială şi nu i-au mai întors alţi răzeşi. Deci să le oprească părţile, până îi vor da banii”[1444].

1645, iulie 13: Scrisoarea vornicului de gloată Pavel Albotă, trimisul lui Vasile Lupu voievod la **Popeni**, să socoată „la nişte ocini ale Ciogolii şi să luăm seama şi na nişte drese ale lui Isac Stârcea de Popeni pe nişte părţi ce-a zis Ciogolea logofătul că-s cumpărături ale unchiului său Balica hatman, anume partea Ruscăi, fata Tâmpei, nepoata Iurşei, şi altă parte, a Todoscăi, cu toţi fraţii ei, nepoţii lui Borodaci. De care lucru socotit-am şi am luat seama şi dresele lui Isac Stârcea, şi am aflat că a întors aceste cumpărături soacra Stârcii, Hăcimăndoie, dând toţi banii în mâinile lui Balica hatman”[1445].

1902: „**Popeni-Başotă**, sat pe moșia cu același nume, plasa Prutul de sus, judeţul Dorohoi, cu 45 familii

---

[1443] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 466, pp. 444-446

[1444] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 32, p. 25

[1445] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 131, p. 107

sau 161 suflete. Ține de moşia Pomârla. Sătenii împroprietăriți au 70 hectare 18 ari pământ, iar moșia este de 759 hectare 6 ari câmp. Pârâul Ibăneasa trece pe laturea moșiei și formează iazul numit al Vârnavului, în suprafaţă de 15,5 hectare. Drum principal e acel de la Pomârla la Codăreni. Hotarele moșiei sunt cu: Suharăul, Cracalia, Trestiana, Ibănești și Liveni-Vârnavul. / Aci e leagănul familiei Başotă, una din vechile familii ale Moldovei. La 1630 (7138), logofătul Bașotă era între boerii care s-au dus să stăruie la Poartă pentru a împiedica venirea la Domnia Ţării a lui Alexandru Radu Vodă. (*Letopiseţul*, tom. 1, p. 292). La 1684 (7192), Demetrie Cantacuzin Vodă puse mare hatman pe Zosin Bașotă (*Letopiseţul*, tom. 2, p. 225). La 1701 (7207), venind Constantin Duca Vodă, a doua oară, la Domnie, a pus în slujbă, între alți veliţi boeri, şi pe Patraşe Zosin Bașotă vel stolnic (*Letopiseţul*, tom. 2, p. 269). La 1709 (7217), iulie 20, se găsea între consilerii Domnești a lui Racoviţă Vodă, şi vel visternicul N. Başotă"[1446].

POPENI

(ţinutul Tecuci, Galaţi).

1624, martie 26: Întărit de Radul Mihnea voievod marelui vameş Condrea, care primeşte uric pentru „a patra parte din satul **Tomceşti** (inclus în Tudor Vladimirescu, Galaţi), care este în ţinutul Tecuci, cumpărată de la

[1446] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 47

Tudosca şi de la fiica ei Mărica, fiica lui Eremia Talabă”; / „altă parte de ocină din acel sat Tomceşti”, cumpărată, cu 100 taleri, de la fraţii Iosip, Urâta şi Antonia, copii lui Dumitru Talabă, toată partea unchiului lor Pătraşco Talabă, partea care se va alege cu loc de vad de moară pe Bârlad şi cu bălţi de peşte”; / „a cincea parte din satul **Popi** (ţinutul Tecuci, Galaţi), de la Gura Gerului, din partea lui Dumitru, din poieni şi bălţi de peşte”, cumpărată de la Cârstea şi Danciul fiii lui Mândru, cu 100 taleri de argint; / „o parte şi jumătate de ocină din satul Popi”, cumpărată, cu 200 zloţi de argint, de la fraţii Gheorghe, fost ceaşnic, şi Ihnat; / „o jumătate de sar **Răfleşti** (?), partea Cernei, pentru 60 de galbeni ungureşti”; / „o parte de ocină din tot satul **Popeni** (ţinutul Tecuci, Galaţi), ce este în ţinutul Tecuci, a patra parte din câmp şi din sat şi din bălţile de peşte”, cumpărată cu 100 taleri bătuţi de la Vasile şi Cernat, ginerii răposatului Crâstea vornic”; / „o parte de ocină din satul **Gereni** (lângă Piscu, comuna Piscu, Galaţi), din partea Mândreştilor, a noua parte, partea Maricăi şi a fratelui ei Iliiaş, şi din partea Băceştilor, a opta parte, partea Neagăi şi a surorii ei Maria, fiicele lui Bâc”, cumpărată, cu 30 zloţi tătăreşti, de la Larion, diac din Răfleşti; „toate părţile din Gereni de la Fântâni, şi de la Mareş, şi Prodan, şi Constantin, ce se va alege partea lor din Gereşti şi cu bălţi de peşte şi cu loc de fânaţ, ce este în ţinutul Tecuci”, cumpărate, cu 40 taleri de argint, de la Măriuţa Cernătoaie şi de la surorile ei Anghelina şi Schiva, fiicele lui Crâstea, fost mare vornic; „o parte de ocină din satul **Iujdeleni** (lângă Şiviţa, Galaţi), ce este în ţinutul Covurlui, a patra parte cu bălţi de peşte şi cu tot venitul ce se va alege partea lor şi partea de la Huzun, care acele părţi de ocină sunt aproape de satul

Şiviţa (în Covurlui, Galaţi)”, cumpărate, cu 300 de taleri curaţi, de la fraţii Ilie, Samson şi Nastea, „fiii lui Ion şi Rădaşne, nepoţii lui Stanciul”[1447].

POPENI

(pe Trotuş, Bacău).

1626, martie 15: Întărit de Miron Barnovschi lui Vasilie, fiul lui Irimie, finul lui Andrei Măcău din **Brătila de Jos** (sat, Bacău), căruia Gaftona, sora lui Neacşu din **Popeni** (sat pe Trotuş, Bacău), îi dăruieşte dreptele ei „curături, ce sunt între văi, pe lângă hotarul Brătilei de Jos, pe din sus”[1448].

1628, martie 16: „Din catastiful satelor lui Dumitraşco Ştefan mare logofăt şi ale soţiei sale Zinica: / Satul **Popeni** pe Trotuş, ce îmblă acum cu Adjudul, ce-i este hotarul din sus de apa Căiuţului, şi din jos până în apa Bălcăi, ce mi l-a vândut Păscălina, jupâneasa lui Iacomi, şi cu fiu-său Dumitrachi, ce a fost cumpărătură… de la jupâneasa Păscălina Stroicicoae şi de la fiu-său Ionaşco, că a fost cumpărătură lui Vasile Stroici de la Lupul Popanul şi Toader Ioanăş şi de la alţi răzeşi ai lor”[1449].

[1447] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 186, pp. 254-256

[1448] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 24, p. 32

[1449] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 325, pp. 443, 444

1628, martie 16: „Din catastiful satelor lui Dumitraşco Ştefan mare logofăt şi ale soţiei sale Zinica: Să se ştie cum am cumpărat o vie de la Iacov biv voiut (fost şoltuz) şi de la feciorii lui din **Bacău**, ce este acea vie şi cu crame în Dealul Bonţolui (deal cu vii la Popeni pe Trotuş, Bacău), pentru 100 ughi bani gata de argint. / Şi iarăşi a venit la noi Anniţa de acolo, de s-a rugat să-i plătesc şi ei o vie, ce a avut pe lângă via lui Iacob ce a fost şoltuz, pentru că a rămas ea la multe sărăcii. Şi am dat bani gata întru mâinile lor… dinaintea şoltuzului cu 12 pârgari de târg de Bacău, popa Gheorghie cel domnesc de acolo, Ştefan ce a fost dregător, Sascău, Iurban Blaj, Cozin Blaj, Gheorghie feciorul lui Toderaşco, Botea Frenţi, Dumitru şi alţi oameni buni”[1450].

1658, februarie 16: Vasile hatmanul vinde „fratelui nostru Dabijei, vornicului celui mare, pentru 700 lei bani gata… satul întreg **Popenii** şi părţile noastre din **Poşorcani**, ce este în ţinutul Trotuşului, cu vecini şi cu tot venitul, şi cu trei prisăci de stupi, ce sunt acolo, o prisacă la **Bălca**, altă prisacă la **Ruginoasa** şi o prisacă la **Angheleşti**¸cu 300 ce sunt într-însele”[1451].

1755, decembrie 6: „Zapisul răzeșilor părții **Poenii Pralii**, care ni-am milostivit și am dat-o danie, Sfintei mănăstiri ce a făcut-o Vasile Tutoran, mazil ot târgul Hârlăului… după cum arată, mai jos; și hotarul Poenii se începe din gura părăului Teiului și merge pe părăul Teiului, spre miazănoapte, asupra Ocnii, în Căiuțul cel mic, și apucă Căiuțul cel mic, spre apusul soarelui, până în obârșiile lui, tot spre soare-apune, și merge peste Ur-

[1450] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 325, pp. 443, 444

[1451] Codrescu, Theodor*, Uricarul*, vol. XI, Iassi 1889, p. 209

soi, tot spre soare-apune, alăture cu moșia **Caşinului** mănăstire, pe din jos, până în culme dealului, și apucă culmea dialului, în jos, spre amiazăzi, alăture cu moșie **Câmpurilor**, tot culmea dealului, alăture cu moșia **Ră-coasei**, tot spre amiazăzi, până în pleșa dealului mare, unde se hotărește cu moșia **Muncelului**, și de acolo se întoarce spre răsărit și apucă părăul Mesteacănului, alăture cu moșia mănăstirii Bârnovei, drept spre răsărit, până în gura părăului Teiului, și se încheie hotarul mănăstirii ce-i numită mai sus; / și noi, acești răzeși mai jos arătați, care ne-am milostivit și am dat danie sfintei mănăstiri ce-i la Poiana Pralii, pe Căiuțul cel mare, la ținutul Putnei, care ne-am pus, și anume: vornicul Dumitru Făcăoar din satul **Popeni**, Crăstian vornicul de acolo, Mihai de acolo, Nastase Făcăoar, Grigore fratele lui Nastase, Ştefan frate lui, Luca Dărdără, Apostul Dărdară, David frate lor, Petre Hașcu, cu toate neamurile noastre, și cu toți frații noștri răzeși, toţi din **Popeni**, ne-am milostivit și am dat danie sfintei mănăstiri cei numită mai sus, pentru sufletele noastre și ale părinților noștri, și de pe această danie a noastră să aibă a face și uric domnesc mănăstirea… Eu vornicul Dumitru Făcăoar, Crăstian vornicul tot Făcăoar răzeș,, Mihai Făcăoarul răzeș, Nastasă Făcăoarul răzeș, Ştefan Făcăoarul frate lui Nastas răzeș, Grigore frate lor răzeș, Luca Dărdără răzeș, David sin Dărdără răzeș, Petre Hoașcu răzeș, Costandin sin Irimi răzeș, Serbi văr lorl, răzeș, Ioniță Buzanoscki răzeș, Pavăl frate lui, răzeș. / Și eu, preotul Alexandru, împreună cu frații mei, ieromonah Feodosie, și cu Stefan frate lui, cum și eu, preot Mihai. cumnat, văzând această danie, ce au dat-o răzeșii noștri, având și noi parte a patru bătrâni, tot într-acest hotar, ne-am milostivit și am dat și noi parte noastră, din gura

părăului Teiului, până în gura părăului Mesteacănului”[1452].

1774, iunie 26: Satul **Popenii** şi liuzii (oamenii străini) din **Schitu Prale**, ţinutul Putnii, ocolul Luncii, după recensământul lui Rumeanţev[1453], avea **toată suma caselor 55**. Scădere rufeturi 7: 1 popă, 1 nevolnic, 5 slugi boierești. Rămân birnici 48. / **Birnici**: Petre Hașco / Dumitru, rotar / Ion, dogar / Ioniță Crețul / Gheorghe, muntean / Ștefan Făcăor / Vasile Făcăor / Andrii Cucoș / Ion al lui Cucoș / Costantin Agapie / Cârste Vrăjitor / Apostol Dârdără / Manoli Arșic / Ion Agapie / Ion Tăbălae / Filip, dascăl / Ștefan, văcar / Simion Dârdără / David Dârdără / Toader Moisă / Dobre Pleșcan / Neculai Moisă / Pavel Moisă / Dima, muntean / Andrii, muntean / Radul, muntean / Ilie, muntean / Toader, muntean / Lupul, muntean / Vasilache, muntean / Vasilache, cojocar / Andrii Făcăoar / Costantin, muntean / Ion cumnat lui Filip / Dumitru Făcăoar / Mihai Făcăoar / Vasile al lui Făcăoar / Petre, lăcătuș / Toader Turturică / Ștefan Rogojină / Ion Jabot din Prale / Ion, rusul / Simion, cojocar / Ion Bodescul / Dumitrașco Blăgan / Grigore Făcăoar, vornic / Gheorghiță, vătăman. // **Rufeturi:** Popa Neculaiu din Schit / Sandul, nevolnic / Năstasă Zmuncilă, slugă șătrăresei Frăsinii / Ruset, priș ot (vine din) Bacău / Vasile, morar, tij (la fel) / Ion, morar, la fel / Cârste, slugă, la fel / Ștefan, morar, la fel.

1902: „**Popeni** sau Poşorcani, sat în judeţul Bacău, plasa Trotușul, comuna Căiuţul, situat pe stânga pârâului Căiuţul Mare, la 3 km 200 m de satul Căiuţul. E

[1452] Codrescu, Theodor, *Uricarul,* vol. XI, Iassi 1889, p. 228-230

[1453] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 285

format din locuitorii vechiului sat Poşorcani. Are o populaţie de 561 suflete; o biserică, clădită de unul anume Grigore Făcăoriu, la 1796, deservită de 2 cântăreţi; 2 cârciumi. Vite: 34 cai, 304 vite mari cornute, 61 porci şi 73 capre”[1454].

POPENI

(comuna Zorleni, Vaslui).

1633, august 30: Întărit de Moise Moghila voievod postelnicului Pătraşco, căruia îi dăruieşte „o selişte, anume **Popenii** (comuna Zorleni, Vaslui), care este în ţinutul Bârlad, care acea selişte mai înainte a fost a noastră dreaptă domnească, ascultătoare de târgul Bârlad, pentru dreaptă şi credincioasă slujbă, pe care ne-a slujit-o nouă şi ţării noastre”[1455].

1635, februarie 28: Întărit de Vasile Lupu voievod uricarului Borolianu, care cumpărase „o parte de ocină din hotarul **Pituluşănilor** (Pituluşeni, înglobat în Dolina, comuna Leorda, Botoşani), pe pârâul, Dolinii, ce-i în ţinutul Hârlăului… de la Stanca, jupâneasa lui Isachi Mitieşăscul, şi de la feciorii dei, Neculai şi Gligoraşcu, drept 320 taleri de argint”. / Hotarul satului, „începând întâi din poiana de către **Ionăşani** (Ionăşeni, comuna Vârfu Câmpului, Botoşani), cât este hotarul Pituluşănilor,

---

[1454] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 47

[1455] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 365, p. 462

din hotarul satului **Leverdii** (azi Leorda, comuna Leorda, Botoşani), până în hotarul **Dolinii** (comuna Leorda, Botoşani), partea cea din jos să fie în doi, cum şi unde se numeşte Sub Cornu, de către câmp, partea cea din jos, iarăşi în doi, cu loc de iaz, care se numeşte Iazul Grozii, cât ţine apa; şi de acolo, tot locul, până la pârâul Dolinii, până la seliştea Pituluşănilor, tot locul să fie în două; şi de acolo, Dolina în jos şi drept peste seliştea Pituluşănilor, pe din sus de curtea ce şi-a fost făcut Crâstia vornicul, cu un rând din pământurile cele de jos, ce-s toate pe o cărare, pe la capetele pământurilor celor din sus, până la o moviliţă de către **Popeni** (comuna Brăeşti, Botoşani); de acolo, la vale, la matca Sâcnii, pe după înconjur, cu loc de iaz în pârâul Sâcnii, cât ţine apa iazului”[1456].

POPENI

(comuna Brăeşti, Botoşani).

1633, decembrie 2: Întărit de Moise Moghila voievod lui Strătulat Borăleanul, care primeşte uric pentru „o bucată de loc din hotarul **Pituluşenilor** (lângă Dolina, comuna Leorda, Botoşani), pe pârâul Dolinii, în ţinutul Hârlăului, începând întâi din poiana de către **Ionăşeni** (comuna Vârfu Câmpului, Botoşani), de către Siret, cât va fi hotarul Pituluşenilor, din hotarul **Liverdii** (Leverda, azi Leorda, comuna Leorda, Botoşani), până în hotarul

[1456] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 44, p. 43

Dolinii (comuna Leorda, Botoşani), până la siliştea Pituluşenilor, tot locul să fie în două şi peste seliştea Pituluşenilor, pe din sus de curtea lui Crâste vornicul, cu un rând din pământurile cele de jos, ce sunt toate pe o cărare, pe la capetele pământurilor celor din sus, până la o moviliţă de către **Popeni** (comuna Brăeşti, Botoşani), de acolo la matca Sitnii, de după înconjur, cu loc de iaz pe pârâul Sitnii, cât ţine apa”[1457].

1774, iunie: Satul **Popenii**, ţinutul Hârlăului, ocolul Coşulii, avea, după recensământul lui Rumeanţev[1458], **toată suma caselor: 16**. Scădere rufeturi 16: 1 popă, 8 scutelnici ai sulgerului Vârnav, 4 scutelnici ai postelnicului Ștefan Vârnav, 3 țigani. / **Rufeturi:** Popa Ifrim / Petre, croitor, scutelnic la sulgerul Dumitrașcu Vârnav / Ion, ungurian, tij (la fel) / Costantin, blănar, la fel / Vasile, slugă, la fel / Ioniță, slugă, la fel / Costandin, slugă, la fel / Pintelei Bejâncu, la fel / Andrei, cârciumar, la fel / Ion, cioban, scutelnic la Ștefan Vârnav, postelnic / Ursachi, dascăl, la fel / Patachi, dascăl, la fel / Nichita Ionițoai, la fel / Neculai, țigan / Iftimi, țigan / Lupu, țigan.

1902: „**Popeni-Vârnav**, sat pe moşia cu același nume, judeţul Dorohoi, plasa Coşula, comuna Brăești, cu 48 familii sau 191 suflete. Proprietatea moşiei este a monahiei Agafia Vârnav şi a familiilor Anton Podhaischi, Iorgu I. Dimitriu și Vasile Calmuschi. Biserica, cu hramul Adormirea Maicii Domnului, cu un pălămar, este de lemn, făcută, la 1872, de monahia Vârnav. Locuitorii împroprietăriți au 78 hectare 77 ari pământ, iar propri-

---

[1457] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 420, p. 528

[1458] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 253

etarii, 413 hectare cîmp. Pâraiele ce trec pe moșie sunt Sihna şi Brăeasca. Moşia se hotărește cu: Brăeşti, Cotârgași și Dolina. Proprietatea moșiei, în vechime, era toată a banului Vasile Vârnav. Acest boier proprietar avea aşezarea sa aici, retras în linişte a câmpenească, unde se ocupa cu scrieri literare, istorice şi ştiinţifice. Era un bărbat instruit şi cunoscător al limbilor elenă, franceză şi latină. Era contemporan cu scriitorii A. Beldiman și I. Tăutu, cu care dimpreună au făcut mai multe scrieri originale și traduceri din autorii clasici. Multe din scrieerile acestor bărbați n-au fost date la lumină. Se zice că parte din scrierile lui V. Vârnav ar fi în posesiunea lui N. Vârnav; ale lui Beldiman, la erezii familiei; iar ale lui Tăutu ar fi ajuns în mâinile defunctului N. Istrati (arhiva acestuia se află încă într-un… grajd din Rotopăneşti, lângă Fălticeni – n. n.), după ce Tăutu a dispărut în Constantinopol, dus acolo în afaceri politice (*Cronica Română*, tom. II, p. 208)"[1459].

POPENŢENI

(?, ţinutul Iaşi).

1667, martie 9: Urmaşii marelui vornic Toma Cantacuzino împart între ei satele moştenite, „şi s-a venit lui Ion (Racoviţă) paharnicul şi femeii lui Nastasia, fata Tomii vornicul: **Sârbii**, sat întreg, cu heleşteu şi cu mori

[1459] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, pp. 47, 48

la ţinutul Dorohoiului, **Bălteanii**, sat întreg cu mori, la ţinutul Vasluiului, **Clocuşna**, sat întreg la ţinutul Hotinului, **Hulubeştii**, sat înteg, la ţinutul Tecuciului, **Pănceştii**, sat întreg la ţinutul Iaşilor, jumătate de sat **Vitrianca**, la ţinutul Hotinului, jumătare de sal **Volniceni** la ţinutul Orheiului, a treia parte din satul **Costeşti**, cu mori, la ţinutul Romanului, a treia parte din **Popenţiani**, la ţinutul Iaşilor, **Clucereşti**, selişte întreagă, la ţinutul Dorohoiului, mai bine de jumătate din seliştea **Iteşti**, la ţinutul Dorohoiului, **Jărdeani**, selişte întreagă, la Dorohoi, părţile din **Drislive** ce se vor alege, la Dorohoi, părţi din **Dăneşti** şi din **Bozianii**, ce se vor alege, la Dorohoi, părţile din **Jugani**, la Dorohoi, cât se vor alege, părţile din **Branişteari**, cât se vor alege, la Dorohoi, patru fălci de vie la Piscup, la **Cotnar**, două fălci în Mândrul, la Cotnar, patru fălci şi trei fârtae la Cotnar, în Laslău, două fălci şi 20 prăjini la Iaşi, în valea Irimiei”[1460].

POPEŞTI

(sat pe Miletin, lângă Şipote, Iaşi).

1425, ianuarie 30: Întărit de Alexandru cel Bun lui Ştefan Zugrav, care primea uric pentru „patru sate pe Miletin, anume Berchişeşti şi Eremieşti şi **Popeşti** şi unde este jude Paşco… Iar hotarul tuturor acestor patru sate să fie începând de unde cade zăpodia lui Băloş în Miletin, pe

---

1460 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Fereştii, Vaslui*, vol. XVI, Iaşi 1926, p. 93

acea zăpodie, în sus, la movila care se numeşte a lui Băloş, apoi, peste movilă, la Vicol, apoi la altă ruptură, de acolo drept la movila care este mai sus de toate obârşiile, apoi, pe deal la vale, la altă movilă, de la acea movilă, peste vale, până la obârşie, apoi la altă vale, apoi pe acea vale în jos, până la Miletin, apoi, peste Miletin, drept la movila ce este mai sus de fântână, de la acea movilă, pe din jos de fântână, până la pisc, de acolo în vale, lângă Dumbrava Caprei, apoi, în sus pe vale, pe lângă frasini, până la obârşie, unde sunt două movile, de acolo, pe zăpodie, mai sus de Paşco, la Glod, apoi la Miletin. Acesta îi este tot hotarul"[1461].

1902: „**Popeşti**, sat în judeţul Iaşi, plasa Cârligătura, comuna Popești, situat pe un podiș întins. E format din două cătune: Popești și Rădeni, făcând un singur trup, cu o populaţie de 196 familii sau 676 suflete. Este reședința comunei. Are două biserici, una de lemn foarte veche, și cealaltă de zid, făcută la 1814, deservite de 1 preot, 1 cântăreț şi 1 eclesiarh; o școală, înființată în 1865, frecventată de 42 elevi; o moară de apă și casele proprietăţii, zidire mare şi frumoasă în stil vechi. Vite: 5.509 vite mari cornute, 91 cai, 1.000 oi și 394 râmători"[1462].

[1461] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 60, pp. 86, 87

[1462] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 49

POPEŞTI

(lângă Docani, comuna Dragomireşti, Vaslui).

1495, ianuarie 16: Întărit de Ştefan voievod fraţilor Petre Ghenghe, Gavril, Maruşca şi Muşata, fiii Negăi, şi seminţiilor lor Drăguş Popescu şi sora lui Bura, nepoata lor de frate Stana, fiica lui Mică, fii Malinii, şi nepoţilor de fii, Maruşca, Lupu, Giurge şi Moşa, fiii lui Coman, nepoţi Stanii şi preotului Micu, care primesc uric pentru „asupra unui sat de pe Jeravăţ, Popeştii… ca să le fie tuturor în patru părţi"[1463].

1633, august 9: Zapisul Todoscăi, fata Măricăi, nepoata Cârstocei, în mare mărturiseşte că a dăruit „o moşie din sat din **Botoi** (comuna Dragomireşti, Vaslui), cu vatra de sat şi cu vad de moară şi cu loc de prisacă… vornicului Cehan… / Aşijderea, am dăruit şi partea ce se va alege din sat de **Vindere** (Vinderei, în Tuleşti, comuna Dragomireşti, Vaslui), iarăşi vornicului Cehan… / Şi s-au prilejit popa Cârstea şi Neculai Vrabie şi căpitanul Dărdăr ot **Rădeni** (comuna Dragomireşti, Vaslui), Grozav de **Călimăneşti** (comuna Puieşti, Vaslui), Dobre de **Popeşti** (comuna Dragomireşti, Vaslui), Gavril şi Zaharia ot **Tuleşti** (comuna Dragomireşti, Vaslui), Enache ot **Găneşti** (la obârşia Tutovei, Bacău), Constantin Vrabie ot

---

[1463] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 165, p. 303

Cârsteşti (Cristeşti, comuna Puieşti, Vaslui), ca să-i fie dumisale de credinţe”[1464].

1634, mai 7: Zapisul Floarei, fata Măgdălinei, nepoată de fată lui Tudoran paharnicul, prin care mărturiseşte că a vândut „din jumătate de sat **Strâmba** (azi Cetăţuia, comuna Pueşti, Vaslui), a cincea parte, ce este pe Tutova, cu vatra satului, cu fânaţ, cu loc de prisacă şi cu vad de moară, şi cu tot venitul din câmp şi din pădure… lui Constantin, feciorul Savei de **Ceucani** (azi Ciocani, comuna Perieni, Vaslui), drept 13 galbeni. Şi în tocmeala noastră au fost Focea uricarul, Constantin Ţopa şi Ionaşco Ţopa aprod în casa Mârzei din **Iaşi**, Chirilă de **Popeşti** (comuna Dragomireşti, Vaslui) şi mulţi oameni buni”[1465].

1634, septembrie 21: Zapisul postelnicesei Nastasia Vrăbioae, în care mărturiseşte că „şi-a întors Chirila din **Popeşti** (comuna Dragomireşti, Vaslui), din sat din **Botoiu** (Botoi, comuna Dragomireşti, Vaslui), partea Ilei, feciorul lui Lazor, nepotul lui Ciobăneasă, care parte a foct cumpărată de soţul meu, Ilie Vrabie, şi mi-a dat 14 lei bani gata. Şi-n tocmeala noastră s-au prilejit… Drăgăilă şi Enachi din **Găneşti** (la obârşia Tutovei, Bacău), Cozma şi Toader Grecul ot **Simeni** (Semenea, comuna Dragomireşti, Vaslui), Ştefan Bârsan şi Blaga ot **Tuleşti** (comuna Dragomireşti, Vaslui) şi popa Gligorii ot **Rădeni** (contopit cu Popeşti, comuna Dragomireşti, Vaslui), să aibă a-şi face dres”[1466].

[1464] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 341, pp. 434
[1465] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 114, p. 124
[1466] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 261, p. 292

1639, septembrie 14: Carte de împuternicire, dată de Vasile Lupu voievod Danciului, „spre aceea să fie tare şi puternic a lua a zecea dintr-a lui dreaptă ocină şi moşie, din satul **Popeşti** (comuna Dragomireşti, Vaslui), din **Săcuiani** (comuna Secuieni, Bacău) şi din **Dănceni** (comuna Podul Turcului, Bacău) şi dintr-alte moşii ale lui, pe unde va avea”[1467].

1641, iulie 20: Nicoară, Maghina şi Chelsia, feciorii lui Tiron din **Popeşti**, vând lui Gligore, fost postelnic, pentru 20 galbeni, „ocina ce se va alege din seliştea din **Moiceşti**, ce este pe apa Vasluiului, dintr-un bătrân şi jumătate, trei părţi”[1468].

1644, septembrie 1: Simion vinde lui Irimie și jupânesei Dochiții, „drept un cal și un caș de ceară... a treia parte de bătrân din satul **Lucești** (lângă Armășoaia, comuna Pungeşti, Vaslui), din partea Telegeştilor, cu loc de prisacă și cu curături în pădure și în câmp... dinantea lui Racleș căpitanul or **Pongești** (comuna Pungești, Vaslui), popa, Andonie, Ștefan, Platon și Ionașco ot **Topoști** (azi Popești, comuna Dragomirești, Vaslui), Ursul, Dumitru, Ionașco, Simion și Gligorce ot **Stângaci** (Stângăceni, comuna Pungești, Vaslui) și Ionașco, nepotul lui Bejan din **Obârșieni** (Obârșeni, comuna Voinești, Vaslui). Pentru credință, ne-am pus degetele, să se știe”[1469].

1757, iunie 1: „Strămoșii Bălăbăneştilor, după mărturisirea bătrânilor Simion Vârgolici și Lupu Bălăban,

---

[1467] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 233, p. 235

[1468] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. III, Iaşi 1907, pp. 239, 240

[1469] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 408, p. 393

oameni trecuți de 80 ani. / Izvod de strămoșii socrului nostru Ion Pechi, precum au mărturisit Simion Vârgolici și Lupu Bălăban, oameni trecuți peste 80 ani, din Jăravățu, de la Bursuci, unde șed acum Bălăbăneştii. 7265 Iunie 1. / Dădură seamă acești mai sus numiți: pentru că au fost doi frați, oameni străini, nu știu, greci au sârbi, neguțători, și au fost făcând cirezi de boi, și pe unul l-a chemat Pechi, și pe altul, nu i se ţine minte numele, care au luat pe strămoașa Adămeștilor, și dintr-acela sunt Adămeștii. / Iar Pechi, fratele acestuia, fiind răzmerițe, întracea vreme, pentru tătari, s-au întâmplat acolo, la sat la **Românești**, și, înconjurând tătarii casa unui Roman vel paharnic, și având acel Roman, fată mare, a zis tatăl său, cine s-ar găsi să-i scoată fata de la robie, și i-a scos-o acest Pechi, și a dat-o după dânsul. Și cu acea fată a lui Roman au făcut pe un Bălăban, și acest Bălăban a făcut șase feciori și patru fete, nepoţii paharnicului Roman. / **Feciorii**, anume să se știe: Pechi sin (fiu) Bălăban; Picoș brat (frate) lui Pechi, sterp; Aftenie, tij (la fel); Vasilie, tij; Grigorie, tij; Toader, tij. / **Fetele**, anume : Buna Focșoi, Antoniia, Mărica, Ioana. / Și dintr-acești 10 fraţi au rămas șapte, de se împart și acei trei sterpi, se îmbracă pe aceste șapte nume. / Și pentru moșii, câte hotare au anume, să se știe, acești fraţi dimpreună: în **Românești**, în **Popești**, în **Epurești**, în **Bursuci**, în **Bărgăoani** și în **Oncani**. / Vasile Dorobăţ, Simion Bumbar și Constandachi Bradre, Vasile Profir. // **Asupra Vindereilor**: Gheorghe Sârbul, Ggeorghe Tașcă, Antohi Badașcă, Sandul Baicu, Vasile Baicu, Ion Podașcă, Stefănachi Ciocan, Miron Ciocan. // **Asupra Grăjdenilor**. Alexandru Popa, Mihai Popa. // **Izvod de strămoșii noștri de pe Focșoai**: Lupul Arhirie, Gheorghie Lazor, Manoli Gheorgbiți, Toa-

der Zvârlifus, Andreiu Zvârlifus, Panaile Ciubărcă, Toader Negoiţi, Dumitrachi Rotar, Toader a Vasâlcăi, Vasile Moraru, Toderașc Ianoli, Antohi a Catrinii, Panaite Domnișor, Ioniţi Rotariu, Constandin Moisă, Manoli Olariul, Neculai Dumitru, Dumitrachi a Vasâlcăi, Vasili Dimofti, Neculai Domnișor, Ioniţă Dumitru, Neculai a Catrinii, Grigoraș Vârtosul, Vasile a Catrinii, Gavril Lazor, Andrunachi Lazor, Neculai Arhiri, Iacob Olariul, Vasili a Zamfirii, Ștefan Manoli, Coste Venin, Costandachi Brăharu, Mihalache Bostan, Lupul Corui, Costandin Bădrăgan, Gavril Dimofte, Dumitru Manoli, Costandin Zvârlifus, Arhirie Lazor”[1470].

POPEŞTI

(pe Nârnova, Lăpuşna, Moldova).

1603, iulie 11: Întărit de Eremie Moghilă voievod fraţilor popa Gavril şi popa Toader, nepoţilor lor Ionaşco diac şi fratele său, fiii lui Loghin, Petrea, Popăscul şi Anghelina, fiii Părascăi, „din ispisoc de cumpărătură ce ei l-au avut de la Alexandru voievod, a patra parte din satul **Popeşti**, ce este în gura Ciurileasei, la Nârnova, în ţinutul Lăpuşnei şi cu loc de heleşteu şi de moară; care acea a patra parte de sat le fusese cumpărătură rugătorilor noştri popa Gavril şi popa Toader, fratelui lor Loghin şi surorii Părasca, de la Anghelina, fata lui Lozar, drept 100 zloţi

[1470] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, IV, Bârlad 1924, doc. 113, pp. 179-181

tătăreşti, din uric de cumpărătură ce l-a avut părintele lor Lazor de la Ştefan voievod tânărul”[1471].

POPEŞTI

(pe Căinari, Soroca, Moldova).

1668, iunie 11: Întărit de Iliaş Alexandru voievod marelui vistiernic Ursachi, care cumpără, cu 200 lei bătuţi, de la Istratie şi Mihăilă, feciorii Ţopii, şi de la Dimisie, Jalobă şi Andronic, feciorii lui Isaax, şi de la alte seminţii ale lor, toţi nepoţi şi strănepoţi Drăguţei, „o selişte ăntreagă, ce se cheamă **Priporenii**, ce este pe apa Jijiei, în ţinutul Dorohoiului… / Aşijderi, drept 100 lei bătuţi, de la Lupaşco stolnicel şi fraţii săi Neculai şi Ion, feciorii Danciului temnicerului, jumătate de sat **Popeşti** şi jumătate de sat **Dânceni**, şi alte părţi din satul **Scăeni**, ce sunt pe apa Căinarii, în ţinutul Sorocii”[1472].

1904: „**Popeşti de Jos**, sat în judeţul Soroca, în valea Căinarilor, între Popeşri de Sus şi Bulboci. Face parte din volosti Bădiceni. Are 203 case, cu o populaţie de 1.090 suflete de ţărani români; 496 vite mari. / **Popeşti de Sus**, sat aşezat pe malul pârâului Căinari, mai jos de Zguriţa. Este legat prin drumuri vecinale cu Bacsani, Bulboci şi Chetrosul. Are 248 case, cu o populaţie de

[1471] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. XX, Iaşi 1928, pp. 121, 122
[1472] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. IV, Iaşi 1908, pp. 71, 72

1.297 suflete de ţărani români, ruteni, evrei şi ruşi; biserică; şcoală elementară rusească; 612 vite mari”[1473].

POPEŞTI

(pe Lohan, ţinutul Fălciului, Vaslui).

1617, decembrie 9: Vasile, feciorul lui Frăţian, nepot lui Brădoş din **Brăindoşeani**, vinde lui Petre Cehan, drept 20 taleri velichi, „a sa dreaptă ocină sin satul **Prigorceani**… în casa lui Gavril sulgerul de **Zlătăreşti**, dinaintea lui Luca diac ot **Beneşti**, Drăcea hânsărel de **Bodeşti**, Andronic sulgerul ot **Leeşti**, Gavril din **Săuleşti**, Andronic de **Popeşti**”[1474].

1623, martie 2: Menţionat de Ştefan Tomşa voievod, când întăreşte fraţilor Ionaşco Buzdugan, Erimiia Agărăci şi Nechifor, după o pâră „cu seminţia lor din satul Popeştii ot Fălciului, toţi nepoţii jupânesei Movileancăi” şi Bălan, Petriul şi Mihoci şi „seminţia lor din satul Bălăneştii, pentru o selişte unde s-au numit ca fost Giurcan Şandru cel Orb, pe de amândouă părţile Bujorului. Ş-au arătat înaintea noastră uric de la bătrânul Ştefan vodă, cum că este lor dreaptă ocină şi cumpărătură moşului lor de la Ivaşco pisarul din Vaslui”[1475].

[1473] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 167

[1474] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Fereştii, Vaslui*, vol. XVI, Iaşi 1926, p. 25

[1475] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 22, p. 29

1661, mai 15: Erina, femeia Gligorcei, fata Pătrăşcoaei din Popeşti, vinde nepotului ei Apostol, feciorul lui Toader Golăe „nepotul popii din Popeşti”, drept 11 lei „dreaptă ocină şi moşie ce am avut eu la sat, la **Popeşti**, pe hotarul acelui sat, din bătrânul mamei mele Pătrăşcoae jumătate… dinaintea lui Toderaşco Şoldan, Gligori Buciumaş, Stoian, Gligoraşco, Toderaşco şi vasile zet (ginere) lui Dumitran din **Soleşti**, Albul, Ionaşco, Mihalcea, Nacul şi Capotă din **Popeşti**, Maftei şi Gligore din **Boldeşti** şi mulţi oameni buni”[1476].

1661, iunie 22: Carte de împuternicire, dată de Ştefan Vasile (Lupu) voievod marelui paharnic Gligori, „să fie tare şi puternic a ţine şi a opri toate părţile de ocină ale lui Mirăuţ, Iuraşco şi Vasile, fraţii lui Apostol Golăe, din **Popeşti**, pentru doi cai ai dumisale, când cu jacurile şi alte uneltiri, iar de nu i se va plăti paguba toată, să aibă de a le opri părţile şi din alte locuri”[1477].

1661, iunie 22: Porunca dată de Stefan Vasile (Lupu) voievod lui Toderaşco din **Soleşti**, Ionaşco de **Boldeşti**, Toader din **Porcişani** (azi Viişoara, lângă Băseşti, Vaslui) şi Irimia din **Micleşti**, după ce „s-au pârât de faţă Gligorie, paharnicul cel mare, cu Apostol Golăi, zicând Gligorie să i-au jăcuit Apostol, cu fraţii săi, casa şi câtăva seamă de bucate şi au vânat un heleşteu, iar Apostol a tăgăduit, cum că n-a fost el la acel jac cu fraţii lui… voi să socotiţi, să întrebaţi de oameni de va fi fost şi

---

[1476] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, p. 8

[1477] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, p. 10

Apostol, atunci, la acel jac, cu fraţii lui, şi să faceţi o mărturie, să ne daţi ştire”[1478].

1665, iunie 13: Apostol Golăe, care împrumutase de la marele paharnic gligore „90 lei bătuţi, de m-am plătit de năpastele ce mi-au căzut buznie”, zălogeşte acestuia „toată moşia mea din satul **Popeşti** şi din **Moiceşti**, din bătrânul meu, cât se va alege, cu casă, cu tot, cu două locuri de prisacă, şi cu loc de fânaţ la şesul Vasluiului, şi din bătrânul Pătrăşcoaie, din hotarul Moiceştilor, din a treia parte, jumătate din hotarul Popeştilor şi al Moiceştilor, cumpărat de la mătuşă-mea Antonia şi unchiul meu Nacul, iar din hotarul Popeştilor, jumătate, ce am cumpărat de la Gligorie Orbul şi de la femeia lui, mătuşa mea din Olăneşti”[1479].

1668, octombrie 20: Anna Măldăroae şi fiii ei Marcu, Constantin, Alexandra, Antonia, Maria şi Gahia vând paharnicului Ion Racoviţă, drept 40 taleri, „via lui Mardar, la satul **Fereşti**… dinaintea lui Gheorghe de **Fereşti**, Chirilă de **Băliţeni**, Ostahie de **Tătăreani**, Pătraşco de **Popeşti**, Vasile Cogălniceanu vătav, Constantin vataman ot **Podolean**, şi, pe mai mare credinţă, peceţile neam pus”[1480].

1681, septembrie 8: Pricopie şi Ştefan, feciorii lui Nechifor Mosteaţă, vând lui Golăe vătav şi jupânesei Aftinia, „drept 50 lei şi 2 boi biciluiţi 20 lei… dreaptă ocină şi moşie, un bătrân din satul **Bălăneşti**, ce este pe

---

1478 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, p. 11

1479 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, pp. 30, 31

1480 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Fereştii, Vaslui*, vol. XVI, Iaşi 1926, p. 92

apa Bujorului, în ţinutul Fălciului, de pe îmbe părţile de Bujor, / aşijderea, din satul **Popeşti**, un bătrân, şi din **Budeşti**, alt bătrân, părţile lui Nechifor Mosteaţă… dinaintea lui Chirilă Agărici şi Pavăl Agărici de **Popeşti**, Carp, Iosif nepotul lui Carp şi Apostol Bălan ot **Bălăneşti**, Ştefan Grebence **ot** Bălţaţi… însă pentru Bălăneşti este pârp cu comisul Ion Racoviţă"[1481].

1711, iunie 1: Tofan zet (ginere) Naciului şi cu femeia lui Dochiţa, fata lui Toader Naciul din satul **Timirleni**, dăruiesc oaharnicului Radul „moşia de pe apa Lohanului, din siliştea **Popeşti** din ţinutul Fălciului, un bătrân al socrului meu Toader Naciul, şi jumătate de bătrân al Movilencii, ce-a dat Movileanca unei fete a Nanciului, Ioana, danie"[1482].

POPEŞTI

(Milcineşti, contopit cu Popeşti, lângă Rădeni,
comuna Popeşti, Iaşi).

1426, august 12: Întărit de Alexandru cel Bun lui Giurgiu Stângaci, care primeşte uric pentru „patru sate în Cârligătură, anume: **Popeştii**, unde este casa lui, şi Fântânele, şi Mihneştii, pe Bahlui, şi Cioltanii de la Glod şi poiana din bucovină… Iar hotarul acestor sate să fie cu

---

[1481] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. V, Iaşi 1908, pp. 45, 46

[1482] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. VIII, Iaşi 1913, p. 13

toate hotarele vechi, din toate părţile, pe unde au folosit din veac”[1483].

1499, noiembrie 20: Întărit de Ştefan voievod mănăstirii Voroneţ, căreia îi dăruieşte cumpărăturile sale: „un sat la Cârligătură, anume Milcineştii, unde a fost Milcin Ştefan”, cumpărat, cu 230 zloţi tătăreşti, de la Drăguş Carâmb şi de la verii lui, popa Luca Plotun, Ion şi Fedea, şi de la nepoţii Nistor Gagea şi Vasca, fiii bătrânului Gagea, toţi nepoţi lui Petru Bertea; „o falce de vie pe dealul Hârlăului”, cumpărată, cu 65 zloţi, de la Nastea, cneaghina panului Iuga vistier, care o cumpărase de la „Agâta, femeia lui Carvac Leurinţ din Hârlău… Şi de asemenea, am dat şi am întărit acelei sfinte mănăstiri a noastre o falce de vie şi trei fertale pe dealul Hârlăului”, cumpărată, cu 25 de zloţi ungureşti roşii, de la „Giurcău măcelarul, fiul lui Chiş Laslău din Hârlău”[1484]. Hotarul, din veac.

1546, aprilie 6: Întărit de Petru (Rareş) voievod popii Gavril Secară, care cumpără, cu 40 zloţi tătăreşti, de la Lupe, fiul lui Spiridon, nepot lui Solomon diac, „dreapta ocină din al său drept uric, privilegiile bunului său Solomon diac, ce l-a avut de la străbunul nostru Alexandru voievod, o prisacă din hotarul **Popeştilor**, în mijlocul unei părţi din fânaţe în ţinutul Cârligăturii… să-i fie cât este hotarul unei prisăci şi cât va putea zvârli un tânăr, din mijlocul prisăcii, cu o măciucă în toate părţile”[1485].

[1483] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 64, pp. 93, 94

[1484] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 244, pp. 433-436

[1485] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XVIII, Iaşi 1927, pp. 203-205

1623, decembrie 6: Întărit de Radul voievod diacului Ghiorghie din **Tătăreni** (comuna Popeşti, Iaşi), care, în baza unui zapis de mărturie „de la Lupul Dârlău pitar, şi de la Ion din **Obrejani** (comuna Popeşti, Iaşi), şi de la Onofrie, şi de la Mihăilă din **Moimeşti** (Moineşti, mai sus de Iaşi), şi de la Ionaşco, şi de la Vlăgea din Tătărani, şi de la Vasile Plop, diac din târgul **Iaşi**”, cumpărase, de la Toader Borvină din **Mohorâţi** (lângă Obrejani, comuna Popeşti, Iaşi), cu 2 de taleri buni şi doi stupi buni, „un loc de prisacă în hotarul **Popeştilor** (sat în Cârligătură, comuna Popeşti, Iaşi), cu prisacă şi casă gata, împrejur cât aruncă un om cu securea”[1486].

1632, septembrie 21: Porunca lui Alexandru Iliaş voievod, dată lui Alexa din **Popeşti** (comuna Popeşti, în Cârligătură, Iaşi) şi lui Todoran şi Savul din **Cosiţeni** (comuna Podu Iloaiei, Iaşi), după ce s-au jeluit vornicul Ionaşco Jorea şi popa Gligorie din **Iaşi** că au „ocină în sat, în **Rădeni** (lângă Buznea şi Târgu Frumos, Iaşi)… iar fraţii Dănilă şi Vasile, şi Mihăilă Unbraru şi alţi răzeşi, care au ocină acolo, nu le lasă părţile ce le-au avut şi cosesc în toţi anii şi împresoară partea de ocină ce li se vine acolo, şi ei au ocină cât şi dânşii… voi să strângeţi oameni buni, megieşi, de să socotiţi şi să alegeţi toate părţile, pe 4 bătrâni, şi cine ce a cumpărat, să le faceţi cărţi de la voi şi de la oameni buni”[1487].

1634, octombrie 7: Întărit de Vasile Lupu voievod fostului vornic Ionaşco Jorea, în urma judecăţii cu pârâşii Cobăleanu, petrea şi Crăciun don **Rădeni**, popa Gligorie,

---

[1486] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 140, pp. 187, 188

[1487] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 219, pp. 277, 278

Savul şi toţi verii lor, Toader Gagea, Mihăilă Umbrar, Nacul şi toţi verii lor, şi Gavril Romănescu şi toţi verii lui, „pentru o selişte, anume **Milceştii** (corect, Milcineşti), care este în ţinutul Cârligăturii. Şi aşa au spus înaintea noastră, că au vândut acea selişte bunicii şi străbunicii lor, Drăguş Cărâmbu şi verii lui, popa Larion Plotun, şi fratele lui Ion, şi sora lor Feda, şi nepoţii lor Nistor Gagea şi sora lor Vasca, fiii lui Gagea cel bătrân, toţi nepoţi lui Petru Bertea, şi au vândut-o lui Ştefan voievod cel Bătrân, care a miluit sfânta mănăstire numită Voroneţ… Şi au stăpânit ei acea selişte 130 de ani. Iar după aceea… ei au schimbat acea selişte cu Ionaşco Jorea fost vornic. Ei au spus că le-a dat bani, şi mai mult se cuvine lor să cumpere acea selişte decât lui Jorea vornic, deoarece le-a fost moştenire. Iar Ionaşco Jorea a spus că nu a cumpărat acea selişte pe bani, ci a schimbat-o pentru o altă selişte, anume Muşenţii, ocina lui dreaptă, şi le-a mai dat încă 100 de lei bătuţi”[1488].

1645, august 3: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce „Filip cu frate-său, feciorii Magdei, Ioan, feciorul Sofiicăi, Fătul şi Vasile, ginerele lui Gavril, toţi nepoţii lui Ifrim, au pârât de faţă înaintea noastră pe Bârsan vornicul de poartă, zicând că le împresoară jumătate de sat **Mihăileşti** (lângă Brătuleni, comuna Miroslava, Iaşi), partea de jos. Şi au arătat precum acea jumătate de sat nu este Mihăileşti, ci **Popeşti** (comuna Popeşti, Iaşi). Şi au arătat dres de la Alexandru voievod pe a treia parte din satul Mihăileşti şi iarăşi pe a noua parte din tot satul şi, dintr-alt zapis de cumpărătură, iarăşi de la Alexandru voievod jumătate din a noua parte

---

[1488] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 269, pp. 300-302

din tot satul. Iar Bârsan vornicul a răspuns că are drese pe acea bucată de sat şi se cheamă Popeşti. / Deci noi am poruncit boierului să aducă dresele înaintea noastră şi nu le-a adus la zi, şi iarăşi i-am dat lui al doilea soroc şi nici atunci n-a adus nici un dres, şi i-am pus un al treilea soroc, ca să-şi aducă drese, şi nicidecum nu a adus, poate că nu le-a avut. / Pentru aceea, domnia mea am socotit şi i-am judecat cu dreptate, ca să aibă a stăpâni acei oameni a treia parte din satul Mihăileşti, partea din jos, ce este a moşului (bunicului) lor Ganea Zaiciulu, şi a noua parte din tot satul, din hotar în hotar, şi jumătate din a noua parte, iarăşi din tot satul, partea de jos"[1489].

1685: „Atunci au ars leşii şi tătarii multe curţi boiereşti, la ţară şi la **Iaşi**. Ars-au în **Lungani**, în **Obrejeni**, în **Popi** (Popeşti), în **Doroşcani**, la Leca, în **Podobiţi**, în **Brăeşti**, în **Prigoreni**, în **Găneşti**… tot curţi şindilite boiereşti au ars atunci"[1490].

1774, mai 26: Satul **Popeştii**, ţinutul Cârligăturii, ocolul de Sus, avea, după recensământul lui Rumeanţev[1491]**: Toată suma caselor: 136**. Scădere rufeturi, însă 62: 1 mazil, 46 ţigani, 8 slugi, 6 sărace, 1 casă pustie. Rămân birnici 74. / **Birnici**: Frenţa, ungurul / Lupul, plugar / Georgii, moldovan, slugă lui Constandin Bosie, vtori (al doilea) logofăt / Grigorii brat (frate) Tănasă, tij (la fel) / Georgii Boghiul, tij / Ion, pas, tij / Toader Topor, tij / Balotă, muntean / Dumitru, muntean / Gavril, plugar / Radul / Danciul, muntean / Ion, muntean / Mihai,

---

1489 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 148, pp. 124, 125

1490 Buletinul *„Ioan Neculce"*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 21

1491 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, pp. 467, 468

muntean / Tudosii, slugă logofătului Constantin Bosie / Chiriţă, muntean / Stoian, muntean / Georgii, grădinar / Ursul, muntean / Georgii, vornicul / Martin, ungurianu / Martin Albet, ungurian / Petre, ungur / Georgii Giurgia, ungur / Ianoş Lungan, ungur / Gherghel Lucaci, ungur / Giurge Ianoş, ungur / Giurge Petre, ungur / Petre Farcaş, ungur / Giurge Marin, ungur / Giurgia, ungur / Ianoş Lucaci, ungur / Petre, dascăl, ungur / Petre Moşniagă, ungur /Petre Lucaci, ungur / Giurge Georgii, ungur / Mihai Nod, ungur / Petre Lucaci, ungur / Ştefan Bardic, ungur / Ianoş Ion, ungur / Tănasă, butnar, ungur / Horoş Mihai, ungur / Ianoş, dascăl, ungur / Petre Mihai, ungur / Petrică Giurge, ungur / Petrică Gherghel, ungur / Petrică Dumitru, ungur / Georgii, pas logofătului Constandin Bosii / Georgii, bejenar, tij (la fel) / Georgel Dumitraşcu, ungur / Lucaci Mihai, ungur / Petre Lucaci, ungur / Lucaci Petre, ungur / Iacob Mihai, ungur / Tâlmaci Martin, ungur / Petre Ianoş, ungur / Dăniţ Mihai, ungur / Giurge, ungur / Martin, ungur / Ianoş, ungur / Giurge sin Ianoş, ungur / Mihai, ungur / Petre, ungur / Mihai Martin, ungur / Mihai Lucaci, ungur / In (alt) Mihai Lucaci, ungur / Iacob Ianoş, ungur / Giurge Gherghel, ungur / Georgii Martin, ungur / Georgii Lucaci, ungur /Ion, ungur / Sava, ungur / Petre, ungur / Giurge, dascăl, ungur. // **Rufeturi**: Ioniţă Racoviţă, mazil ot (din) Iaşi / Grigoraş Şchiopul, ţigan / Sandul Pâre, ţigan / Doroftei, ţigan / Toader Miron, ţigan / Toader zet (ginere lui) Miron, ţigan / Drăgoi Banu, ţigan / Toader Potoche, ţigan / Ion, judele, ţigan / Ioniţă, herar, ţigan / Ion, ţigan / Ursul Tănasă, ţigan / Feteleu, ţigan / Stan, scripcar, ţigan / Ion, ţigan / Duce, ţigan / Chiriac Ciomag, ţigan /Vlad, herar, ţigan / Miron, ţigan / Andrei Deliu, ţigan / Ion Deliu, ţigan /

Tănasă, ciobotar, ţigan / Criste, ţigan / Acsenia, ţigancă / Georgii sin Criste, ţigan / Vasile Hurluiu, ţigan / Neculai, ţigan / Ion Otavă, ţigan / Ştefan Pavăl, ţigan / Nistor, ţigan / Aldia, ţigan / Radu, ţigan / Nicolai, ţigan / Grosul, ţigan / Pavăl, ţigan / Ion, ungurian, ţigan / Zaharie, ţigan / Maria, ţigancă / Dragomir, jude, ţigan / Ion, scripcar, ţigan / Constandin Nica, ţigan / Catrina, ţigancă / Despa, ţigancă / Catrina, ţigancă / Maria, ţigancă / Pavăl, ţigan / Dona, ţigancă / Vasâli, slugă / Lazor, slugă / Pricopie, slugă / Ion, slugă / Dumitru, tij (la fel) / Toader Bocan, tij / Toader, tij / Tănasă, slugă / Paraschiva, săracă / Maria, tij / Varvara, tij / Ursana, tij / Catrina, babă săracă / Aniţa tij / 1 casă pustie a lui Matei.

1902: „**Popeşti**, comună rurală în partea de sud a plășeii Cârligătura, judeţul Iaşi, situată pe dealuri și văi, în partea dreaptă a pârâului Bahlueţul. E formată din satele: Popeşti, Rădeni, Obrijeni, Doroşcani, Hărpăşeşti, Mădârjac, Grumuşelele (Frumuşelele? – n. n.) şi Bojila, pe o suprafață cam de 10.181 hectare şi cu o populaţie de 618 familii, sau 2.736 suflete. Are 3 şcoli, conduse de 3 învățători și frecventate de 95 elevi, în 1899-1900; 7 biserici, deservite de 4 preoţi, 3 cântăreți şi 3 eclesiarhi; 1 moară de apă şi 1 moară cu aburi. Vite: 1938 vite mari cornute, 227 cai, 2.706 oi, 314 capre şi 806 râmători. / **Popeşti**, sat în comuna Popești, situat pe un podiș întins. E format din două cătune: Popești și Rădeni, făcând un singur trup, cu o populaţie de 196 familii saii 676 suflete. Este reședința comunei. Are două biserici, una de lemn foarte veche, și cealaltă de zid, făcută la 1814, deservite de 1 preot, 1 cântăreț şi 1 eclesiarh; o școală, înființată în 1865, frecventată de 42 elevi; o moară de apă și casele proprietăţii, zidire mare şi frumoasă în stil vechi. Vite:

559 vite mari cornute, 91 cai, 1.000 oi și 394 râmători”[1492].

POPEŞTI

(sat pe Bârlad, inclus în Zorleni, Vaslui).

1587, ianuarie 31: Întărit de Petru voievod lui Antânas, care cumpără de la seminţia sa Ion, fiul Turşei, cu 150 zloţi, „jumătate din partea surorii sale Anna, ce i se va alege din sat **Fereşti**, care acea parte îi este lui schimb cu sora sa Anna şi a dat el loc pentru loc, partea sa din **Popeşti**”[1493].

1625, mai 25: Martor în zapisul de mărturie prin care Busca, fata logofătului Bogza, nepoata Purceloaei, confirmă că a vândut partea ei de ocină „din satul **Duşeşti** (sat pe Vaslui, lângă Codăeşti şi Movila lui Burcel, Vaslui) lui Ionaşco, hânsarului celui mare, drept 50 de galbeni roşii”, martori la tocmeală fiind „unchiaşul Lupul din **Popeşti** (sat pe Bârlad, inclus în Zorleni, Vaslui), Ionaşco cuparul de **Pietreşti** (Petreşti, inclus în Blăgeşti, Bacău), Mihoci paharnic de **Ludeşti** (comuna Ludeşti, Vaslui) şi Pântea ce a fost postelnic”[1494].

[1492] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, pp. 48, 49

[1493] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Fereştii, Vaslui*, vol. XVI, Iaşi 1926, p. 5

[1494] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 331, pp. 404, 405

1655, iulie 24: Porunca dată de Gheorghe Ştefan voievod lui Toderaşco din **Soleşti**, după ce „s-a jeluit Gligorie ce-a fost comis pe feciorii Iuraşcăi, feciorul Dochiei din **Popeşti**, zicând că i-au luat doi cai, când cu răscoala, fără de ispravă, neavând nici o treabă… / tu să faci plata de pe dânsul, preţ de acei doi cai, precum îi va fi fost preţul cailor, iar de nu va avea alta cu ce plăti, să-i opreşti toată partea lui la satul Popeşti, pe seama boierului nostru”[1495].

POPEŞTI

(lângă Druleşti, Neamţ).

1610, octombrie 23: Carte de împuternicire, dată de Constantin Moghila voievod cneaghinei Ciolpănesei şi copiilor ei, „spre aceea ca să fie tare şi puternică să ia şi să stăpânească satul **Corăchieşti**, ce-i în ţinutul Neamţului, căci a arătat ispisoc de cumpărătură de la Petru voievod şi fost-a cel sat curat domnesc; drept aceea, să nu aibă Ionaşco biv (fost) armaş nici o treabă cu cel sat sau să întoarcă cheltuielile ce li se arată în ispisoc; iar de i se va părea lui cu strâmbul, să stea de faţă înaintea noastră”[1496].

1625, iunie 20: Menţionat ca reper de hotar în zapisul de mărturie prin care fraţii popa Leahul, Busiiuc

---

[1495] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, p. 1

[1496] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XX, Iaşi 1928, pp. 184, 185

şi Pătrăşcan, feciorii lui Simion Parpalos, nepoţii lui Mihaşco, strănepoţii Drulei, şi fraţii Tohin şi Ion, feciorii Cârnei, vând, pentru 150 taleri bătuţi, lui Lupul, „partea noastră de ocină din sat **Durleşti** (Druleşti, lângă Buruieneşti, Neamţ)… ce am fost cumpărat de la Cârnea şi de la Drăgoman, din jumătatea de sat ce-i dinspre **Popeşti** (lângă Druleşti, Neamţ)… cu loc de moară în Siret şi în valea satului şi cu fânaţ la luncă, cu loc de prisăci cu pomete şi cu râmnic la prisacă”. Martori: „Iacob Moţoc din **Movileni** (comuna Heleşteni, Iaşi), Lazor Moţoc şi Nicopoe din **Oboroceni** (comuna Oboroceni, Iaşi), Onaca din **Balosineşti** (lândă Secăreşti, comuna Cucuteni, Iaşi), Vasile şi Ion din **Muncel** (sat, Neamţ), Pătraşco din **Buţcăteni** (sau Buşcăteni, Boscoteni, comuna Heleşteni, Iaşi), Cozma şi Onuţi din **Maxineşti** (selişte în Gâdinţi, Neamţ)”[1497].

POPEŞTI

(lângă Izvoare, comuna Bahna, Neamţ).

1634, ianuarie 14: Zapisul fostului vornic de poartă Grigore Bucium, în care mărturiseşte că a venit înaintea lui şi „a mulţi oameni buni şi megieşi Mihăilă ot **Popeşti**, sin (fiul lui) Drăgan, nepotul Erimiei lui Hociungu… şi-a vândut partea lui de ocină din **Popeşti** (lângă Izvoare, comuna Bahna, Neamţ), din partea de sus… prietenului nostru Boldescul, ce a fost pârcălab,

[1497] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 344, p. 417

drept 8 taleri, bani gata bătuţi… Şi au fost în tocmeala lor Păcurar şi Gheorghe ot **Cârligi** (comuna Filipeşti, Bacău), Gliga ot **Parăgineşti** (Părăgineşti pe Siret, Neamţ), Ion ot **Urdzici** (Urzici, contopit cu Bahna, comuna Bahna, Neamţ), Chirilă şi Oniţă ot **Buciumi** (înglobat în Galbeni, comuna Filipeşti, Bacău)"[1498].

1634, ianuarie 25: Întărit de Moise Moghila voievod pârcălabului Pătraşco Boldescul, fiu fostului vornic Toader Boldescul, care primeşte urice pentru „a treia parte din satul **Buciumi**, din ţinutul Neamţ, cumpărat de la Vlădoae, pentru 300 zloţi tătăreşti… / de la Maxin, fiul Palaghiei, nepotul Cernei, partea lui din acelaşi sat Buciumi, pentru 40 zloţi tătăreşti… / de la Zazul, din acelaşi sat Buciumi, din partea de jos şi ce se va alege din satul **Popeşti**, din partea de jos, şi l-a plătit la dabilă cu 30 zloţi… / de la Maxin, fiul lui Isăilă, partea lui din acelaşi sat Buciumi, pentru 8 taleri şi pentru că l-a plătit şi de dabilă în trei ani… de la Dronţa, nepoata de soră a lui Coste, partea ei din Buciumi, pentru 20 taleri… / de la Sora, cneaghina lui Gheorghe diac, din acelaşi sat Buciumi, jumătate din a treia parte, pentru 30 oi cu miei… / din acelaşi sat Buciumi, partea lui Marco, care i-a fost dator cu doi boi sau cu 20 taleri şi nu a avut cu ce să-i plătească... / de la Costin, fiul lui Marco, un loc de prisacă din hotarul satului Buciumi, pentru un bou şi 2 taleri… şi, tot de la Costin, fiul lui Marco, partea cât se va alege din satul Buciumi, cu 3 ogoare în ţarină, mai sus de sat, şi cu 2 ogoare lângă râmnic, şi o săpătură lângă sat… pentru că i-a înecat Costin, fiul lui Marco, o iapă în râul

---

[1498] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 19, p. 20

Siret, preţuită de oameni buni pentru 25 ughi, şi nu a avut cu ce-i plăti”[1499].

1634, februarie 15: Zapisul Sorei, fiica lui Ion Chiţu din **Popeşti** (lângă Izvoare, comuna Bahna, Neamţ), nepoata lui Maftei Hociungu, prin care mărturiseşte că a vândut „partea mea toată din sat, şi din câmp, şi din ţarină, drept 6 taleri buni (lui Toader Boldescul – n. n.), dinaintea lui Mihăilă din **Bereşti** (comuna Bereşti-Bistriţa, Bacău), Tomei din **Galbeni** (comuna Filipeşti, Bacău), Budei din **Arămeşti** (comuna Bahna, Neamţ), Ciomârtan din **Căţeleşti** (azi Siretul, comuna Săuceşti, Bacău), Platon din Popeşti şi dinaintea a mulţi oameni buni”[1500].

1634, februarie 15: Zapisul fraţilor Istratie, Lazor şi Hărea, fiii Mariţei din **Roşiori**, prin care mărturisesc că au vândut partea lor „din sat din **Popeşti**, cu tot venitul… panului Toader Boldescul, pentru 40 zloţi tătăreşti gata… înaintea lui Gheorghe diac din Aldeşti, Ştefan Diac din Tatomireşti, Răstău din Vârtop, Ştefan din Galbeni, Oprea din Pădureni şi alţi mulţi oameni buni”[1501].

1634, februarie 15: Zapisul lui Simion, nepotul lui Maftei Hociungu, prin care mărturiseşte că a vândut „partea mea de ocină din **Popeşti**, drept 6 taleri bătuţi, lui Toader Boldescul, din vatra satului şi cu trei pământuri şi o jumătate în ţarină, şi cu fânaţ până în luncă şi loc de prisacă unde-i va fi voia, dinaintea lui Platon, Oprea me-

---

1499 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 34, pp. 34-39

1500 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 55, p. 60

1501 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 56, pp. 60, 61

delnicerul şi Nistor din Pădureni şi a lui Mihai Bucur de Bereşti"[1502].

1645, septembrie: Carte de împuternicire, dată de Vasile Lupu voievod lui Pătraşco Boldescul „spre aceea ca să fie tare şi puternic a chema şi a soroci pe nişte oameni care i-au vândut lui nişte părţi de ocină în satul **Popeşti**, din partea de sus, iar cine le-au fost lor răzeşi l-au oprit pe Boldescul şi au zis că acei oameni care i-au vândut n-au treabă în partea din sus; pentru aceea, el să aibă a soroci pe Sora, Mazilă şi Vlasie feciorul lui Hociung, şi pe alţii care şi-au vândut, pentru că i s-a dat şi Boldescului a patra săptămână să cheme pe acei vânzători de faţă, în alt chip să nu fie"[1503].

POPEŞTI

(Popşăşti sau Popeşti, comuna Girov, Neamţ).

1600: Fraţii Vasile Colciar şi Eremia din **Ghigoeşti**, verii săi Lazor şi Ion din **Popeşti**, Istratie şi Gorghie, Ion şi soră-sa Tudora din **Bilăeşti** vând lui Ion, vatag de visternicei, drept 9 taleri, „partea lor din **Obârşie** şi din **Măleşti**", iar Mihăilă Babici, nepotul Soficăi, strănepot lui Toader Jurdihaş (Urdiugaş), îi vând, cu 80 zloţi

---

[1502] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 57, p. 61

[1503] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. III, Iaşi 1907, pp. 82, 83

tătăreşti, „a sa parte, câtă i se va alege, din Obârşie şi din Măleşti”[1504].

1635, aprilie 4: Ispisocul lui Vasile Lupu voievod „întăritor lui Bogza călugărul şi lui Gheorghe Arapul sulger pe satul **Măcăcenii** (Căcăceni,lângă Căciuleşti, comuna Girov, Neamţ) care s-a dovedit că nu se cheamă **Popşăşti** (Popeşti, comuna Girov, Neamţ)”[1505].

POPEŞTI

(comuna Micleşti, Vaslui).

1637, martie 30: Grigore Hermeziu, femeia lui Candachia şi fata lor Mărucuţa din **Tăuteşti** (comuna Micleşti, Vaslui), vând „un loc de prisacă, drept 20 galbeni, la satul **Popeşti** (comuna Micleşti, Vaslui), ţinutul Vasluiului, lui Pătraşcu Mişcul”[1506].

1637, aprilie 12: Zapisul lui Dumitru Buhuş fost vistiernic, în care mărturiseşte cum a cercetat pricina dintre Ionaşco Cehan vornic şi Dumitru Leoa uricarul „pentru nişte mori şi un eleşteu din sat din **Codăeşti** (comuna Codăeşti, Vaslui), ce este în ţinutul Vasluiului, pe Cutâtna”, pe care izbuteşte să-i împace. Martori: „Lupul din **Popeşti** (comuna Micleşti, Vaslui), Burnar din

---

[1504] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. XX, Iaşi 1928, pp. 98, 99

[1505] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova,* vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 82, p. 105

[1506] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova,* vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 47, p. 45

Mânjeşti (comuna Codăeşti, Vaslui), Lazor din **Glodeni** (comuna Codăeşti, Vaslui), Vasile, Condrea, popa Mătei şi Pătraşco Peicul din **Todireşti** (comuna Codăeşti, Vaslui), Bălan şi Ţigan din **Şărboteşti** (Şerboteşti, comuna Soleşti, Vaslui) şi alţi oameni buni"[1507].

1637, mai 8: Măriica, fata lui Ionaşco, nepoata lui Podolean, s-a „sculat dinaintea bisericii de **Popeşti** (comuna Micleşti, Vaslui) şi-am dat partea mea de ocină, din doi bătrâni din sat din **Cernăteşte** (fost Motăşeşti, comuna Drăguşeni, Galaţi)… frăţâne-meu, lui Pentelei din **Vitezăşti** (lângă Fundeanu, comuna Drăguşeni, Galaţi)… / Şi-au fost oameni buni şi bătrâni popa Doder şi Buţurca din **Blânzi** (comuna Corod, Galaţi), Toader or **Mândreşte** (comuna Valea Mărului, Galaţi), Platon de **Popeşti**, Maftei ot **Munteni** (lângă Tecuci, Galaţi), Cozma de **Plăani** (lângă Drăguşeni, comuna Drăguşeni, Galaţi), Ionaşco Popăscul şi Gligorie sin Ilii de **Vitezăşti**, şi mulţi oameni buni"[1508].

1638, martie 6: Crâstea şi Vasile, feciorii lui Drăguş vornicul şi ai Asamiei, fata Crâstei Diecianul uşerul şi a jupânesei lui Mărica, vând dreapta lor „ocină din sat din **Berindeşti** (inclus în Micleşti, comuna Micleşti, Vaslui)… lui Gligorie spătarul, drept 50 lei bătuţi, însă din jumătate de sat, jumătate, care parte o au ţinut fratele nostru Gheorghe Drăguş sulgerul. Iar drese ce au fost pe acea ocină au fost pe mâna nepotului nostru Niculai, feciorul frăţâne-nostru Ştefan Drăguş. Noi l-am întrebat de acele drese. El le-a tăgăduit; a zis că au pierit… Şi

---

[1507] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 59, p. 60

[1508] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 92, pp. 91, 92

întru această tocmeală au fost Pântea medelnicerul, Bejan şi Vasile Buznăi, Lupul de **Popeşti** (comuna Micleşti, Vaslui) şi feciorul său Ionaşco, Niculcea, feciorul lui Onilă de **Micleşti** (comuna Micleşti, Vaslui) şi Tiron şi Şuşul de acolo"[1509].

1640, august 10: Nicolai, feciorul lui Ştefan Drăguş, vinde jupânului Glogorie, vornicul de **Botăşani**, drept 40 galbeni, „partea tătânee-meu Ştefan Drăguş din sat din **Micleşti** (comuna Micleşti, Vaslui), ce se cheamă **Berendeeştii** (Berindieşti, înglobat în Micleşti, comuna Micleşti, Vaslui)… Şi în tocmeala noastră s-au întâmplat Săpoteanul jicnicerul, Nenul vornicul, Vasile Buznăi, Ionaşco feciorul Lupului din **Popeşti** (comuna Micleşti, Vaslui) şi unchiul meu Vasile Drăguş"[1510].

1645, martie 16: Cârstiian, feciorul Măriei, nepotul lui Gavril, sora lui Tiliman şi a lui Petrilă, din satul **Vorniceni** (comuna Tuluceşti, Galaţi), dăruieşte Măriei de Bancovici, „drept sufletul mâne-mea Mărie şi drept sufletul meu, ca să ne fie pomană în veci… toată partea mâne-mea Măria din satul **Fauri** (azi Poşta Elan, comuna Vutcani, Vaslui), ce este pe valea Bancovicilor, mai sus de **Piscani** (lângă Vlădeni, Galaţi), ce se împarte cu răspopul Mihăilă şi cu Dămian Cioroiul… dinaintea poporului şi a bisericii, a popii lui Eftimie din **Popeşti** (comuna Micleşti, Vaslui), Miron Şuşman de **Giurcani** (comuna Găgeşti, Vaslui), Ionaşco Fâsteci, Oarţa de **Păgăceni** (lângă Popeni, Vaslui), Nistor a Flocoasei, Cazanoschi şi

---

[1509] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 259, p. 242

[1510] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 418, p. 425

mulţi oameni buni”[1511].

POPEŞTI

(pe Siret, lângă Cârligi, comuna Filipeşti, Bacău).

1555: Întărit de Alexandru (Lăpuşneanu) voievod lui Ion Creţul, care cumpără, cu 400 zloţi tătăreşti, de la Anuşca, fata lui Şteful Nisporescul, „din dresele de danie ce a avut bunul ei Nispuru de la răstrăbunul nostru Alexandru voievod, a patra parte din satul **Popeşti** (pe Siret, lângă Cârligi[1512], Bacău), partea din sus şi cu heleştee”[1513].

1582, ianuarie 15: Întărit de Petru (Şchiopul) voievod lui Stănil Şoimarul, care „a cumpărat de la domnia mea o selişte ce se numeşte **Popeştii**, ce a fost de ocolul târgului Romanului, şi a dat domniei mele 12 cai, pe care i-au preţăluil cinstiţii boieri ai domniei mele drept 24.000 bani, pe care cai i-am trimis în trebuinţa domniei mele la Ţarigrad, împreună cu birul”[1514].

1643, martie 15: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce „Pavel, Frăsina, Vasile şi Ştefan, feciorul lui Stănilă şoimar, au tras în judecată pe jupâ-

---

[1511] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 30, p. 23

[1512] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 200

[1513] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. I, Iaşi 1906, pp. 266-269

[1514] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XIX, Iaşi 1927, pp. 157, 158

neasa Safta Şoldănească şi pe feciorii ei pentru o selişte, anume **Popeştii** (lângă Cârligi, comuna Filipeşti, Bacău), ce-i în ţinutul Romanului, pe Moldova, zicând numiţii oameni cum că seliştea le este lor dreaptă ocină şi moşie şi le-a luat-o în silă Cărăiman paharnic. Iar jupâneasa Safta Şoldăneasa a răsuns că este dreaptă cumpărătură a tatălui ei Cărăiman paharnic de la acei oameni şi de la rudele lor şi a arătat dres de cumpărătură de la Constandin voievod… / Deci ei s-au dat rămaşi de către toată legea ţării"[1515].

1644, septembrie 1: Gligore din satul **Cornești** (comuna Filipești, Bacău), fecior lui Ionașco Lipovanul, și femeia lui Ioana, cu feciorii lor Damaschin și Ionașco, vând Savei și lui Mătei din satul **Oncești** (Uncești, comuna Secuieni, Neamț), drept 15 ughi (ducați unguresți), „o parte de ocină a mea, ce mi se vine din vatra satului, din țarină, din pădure și din tot locul din sat din **Filipești** (comuna Filipești, Bacău). / Și la această tocmeală au fost popa Boul, diaconul Toade a Gligoroaie, Meftodie, Grigorie sin (fiu) Făureasca, Ionașco a Vasilcăi ot **Roman**, Bejan ot **Cuciulani** (înglobat în Secuieni, comuna Secuieni, Neamț), Ursu, Pășcan ot **Popești** (comuna Filipești, Bacău) și Mihail ot **Roman**. / Eu, popa Ionașcu, am scris acest zapis, în casa lui Ionașco a lui Cernat. Și a fost și Filip ot **Cozmești** (lângă Solonți, comuna Solonț, Bacău)"[1516].

1644, septembrie 5: Carte de împuternicire, dată de Vasile Lupu voievod lui Boldescul, „să fie tare și pu-

---

[1515] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 49, p. 56

[1516] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 410, pp. 393, 394

ternic a chema și a soroci pe niște oameni care i-au vândut lui niște părți de ocină la satul **Popești** (comuna Filipești, Bacău), din partea de sus. Iar cine le-a fost lor răzel l-a oprit pe Boldescul de pe acele părți, ce a cumpărat Boldescul, și au zis că aceia, oamenii care i-au vândut, n-au treabă în partea de sus. / Pentru aceea, să aibă a-i soroci pe Sora, pe Mojilu și pe feciorul lui Drăgan, pe Vlasie feciorul lui Hociungu și pe alții care i-au vândut, pentru că i s-a dat zi lui Boldescul, în patru săptămâni, să aducă pe acei vânzători de față. Într-alt chip să nu fie"[1517].

POPEŞTI

(lângă Pocreaca, comuna Schitul Duca, Iaşi).

1635, noiembrie 20: Zapisul lui Grigore Hermeziu, în care mărturiseşte că „vinde lui Petrişor aprod un loc de prisacă, la sat la **Popeşti**, în ţinutul Vasluiului, în Codru, cu livadă, în semne până în marginea luncii, şi în jos până la Glod şi la deal, în marginea Codrului, unde se sfârşeşte livada"[1518].

1639, septembrie 18: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, prin care „dă rămas pe Grigori Hermeziul din sat din **Tăuteşti** (comuna suburbană Rediu, înglobată în Iaşi), la judecata ce a avut cu răzeşii de **Pribeşti** (comuna Codăieşti, Vaslui), ce este în ţinutul

---

[1517] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 418, p. 399

[1518] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 276, p. 316

Vasluiului, pentru o bucată de loc din satul Pribeşti". În faţa domniei se înfăţişaseră „popa Grigori Susanul, Gavrilaş Susan aprod, Dumbravă Susanul, Isac Mihlocean şi cu alţi răzeşi ai lor din sat din Pribeşti şi s-au pârât de faţă cu Grigori Hermeziul din satul Tăuteşti pentru o bucată de loc din Pribeşti, zicând Hermeziul că acea bucată de loc este din hotarul **Popeştilor** (lângă Pocreaca, comuna Schitu Duca, Iaşi), iar popa Grigore că nu este din hotarul Popeştilor, ci este de hotarul Pribeştilor, iar Grigori Hermeziul le împresoară acea bucată de loc fără legi şi fără ispravă… Deci am ales pe Ionaşco vătav, de a mers la Pribeşti şi, cu oameni buni şi bătrâni de primprejur, au aflat, cu sufletele lor, cum această bucată de loc este în hotarul Pribeştilor, iar Hermeziul nu are nici o treabă. Şi au ales acea bucată de loc de către Popeşti şi au pus stâlpi de piatră în marginea luncii, iar alt stâlp de piatră în marginea dumbrăvii, la drumul cel săpat; iar alt stâlp au pus la drumul cel bătrân, alt stâlp în poiana cu persicii, alt stâlp deasupra Giorgii, în Drumul lui Crăciun, alt stâlp în poiana lui Andrieş, unde se sfârşeşte hotarul Pribeştilor de către hotarul Dobrovăţului, şi de acolo în jos, în stâlpul Tomei şi până în Puţul Ciobanului şi până în curmătură"[1519].

1643, februarie 8: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Pătraşco Milcu, aprodul de târgul Iaşi, care cumpără, cu 20 de galbeni, de la Grigorie Hermeziu, femeia lui Candachia şi fata lor Măria „un loc de prisacă la sat la **Popeşti** (lângă Pocreaca, comuna Schitu Duca, Iaşi), cu pomi şi cu poiană de fân, ce este la ţinutul Vasluiului,

---

[1519] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 237, pp. 238, 239

lângă **Trestiana** (lângă Poiana, comuna Schitu Duca, Iaşi)”[1520].

1643, august 18: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după pâra „ce-au avut Grigori Hărmeziul cu călugării de la mănăstirea Râşca pentru satul **Popeştii** (comuna Schitu Duca, Iaşi) din capul pârâului Vasluiului, zicând Hărmeziul cu neamurile lui că este a lor dreaptă ocină. Iar călugării au răspuns că satul acesta este dreaptă danie şi miluire de la Alexandru şi Bogdan voievozi, precum au arătat şi dresele lor de la acei domni”[1521].

1645, noiembrie 3: Carte de împuternicire, dată de Vasile Lupu voievod lui Pătraşco aprodul, „ca să fie tare şi puternic a chema şi a soroci pe Grigore Hurmeziu (Urmeziu, Hermeziu). pe popa Maftei, pe Petrişor şi pe Isac din **Pribeşti** (comuna Codăeşti, Vaslui) să vie toţi de faţă înaintea domniei mele şi să aducă Isac şi un ispisoc, ce scrie lui Isac de cumpărătură a seliştei **Popeştii** (comuna Schitu Duca, Iaşi), ce a cumpărat de la Hurmeziu”[1522].

1647, mai 12: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Isac de **Pribeşti**, femeii lui Tudora şi rudelor lor Ufrim şi fratelui său Ştefan, care cumpără, cu 250 ughi (ducaţi ungureşti), de la Gligori Urmeziul şi jupâneasa Candachia, „seliştile **Popeştii** şi **Pocreaca**, cu loc de moară în Vaslui şi cu loc de prisacă, dar să le fie lor pe patru părţi, trei părţi să fie lui Isac şi femeii lui Tudora, şi o parte să fie fraţilor Ifrim şi Ştefan”[1523].

[1520] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 23, p. 27

[1521] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 145, p. 142

[1522] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 239, p. 188

[1523] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XXIII, Iaşi 1895, pp. 204-208

POPEŞTI

(comuna Găgeşti, Vaslui).

1643, august 25: Porunca dată de Vasile Lupu voievod lui Sava de **Coticeri** (lângă Micleşti, comuna Banca, Vaslui) şi lui Străhilat din **Popeşti** (comuna Găgeşti, Vaslui), după ce s-au „pârât de faţă Gheorghiţă şi Savul din **Ştefeni** (lângă Micleşti, comuna Banca, Vaslui) cu Păcurar de acolo, zicând că şi-a făcut Păcurar un iaz la satul **Scorţeni** (sat în Fălciu, Vaslui), din jos de Ştefeni, şi le-au înecat hotarele şi morile la sat la Ştefeni. / Deci le-am dat carte de i-au tăiat iazul şi-au slobozit apa mai jos, cât să ne le înece morile, nici să treacă apa hotarele lor. Iar ei, după aceea, au mers de i-au tăiat heleşteul lui Păcurar de tot şi i-au slobozit peştele şi i-au făcut mare pagubă la peşte. Şi zice Păcurar că nu le-a fost înecând morile, nici hotarele lor, căci are şi el moşie la Ştefeni, jumătate de sat. / Pentru aceea, să mergeţi acolo, să strângeţi oameni buni şi să socotiţi de-şi va fi fost tăiat Păcurar iazul şi de-a rămas numai pe locul lui, să poată îmbla şi morile celorlalţi, iar de îi vor mai fi tăiat ei iazul şi i-au slobozit peştele, să socotiţi de cât peşte îi vor fi făcut pagubă, să ne daţi de ştire. Şi să fie de gloabă, acei oameni să-i iezească şi iazul lui Păcurar, până unde va ajunge să stea apa pe locul lui Păcurar şi să nu înece morile lor”[1524].

[1524] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 148, p. 145

POPEŞTI

(lângă satul Cordunul, Neamţ).

1645, august 5: Zapisul lui Pătraşco Boldescu ce a fost armaş, în care mărturiseşte cum a „avut pâră, în câteva rânduri, cu Dumitraşco uricarul, pentru a patra parte de sat **Popeşti** (lângă satul Cordunul, Neamţ), din partea de sus, ce-i pe Siret, în ţinutul Neamţului, ce acea parte de sat a fost cumpărătura părintelui meu Toader Boldescul, ce a fost vornic, de la Ion Herlic, de la Hociungu cel bătrân şi de la alţi oameni ai lor. / Într-aceea, noi ne-am tocmit şi mi-a dat Dumitraşco 5 boi, drept 72 de taleri bătuţi, dinaintea lui Toderaşco, marele logofăt, şi dinaintea altor boieri”[1525].

POPI

(sau Popeşti, azi Vameş, comuna Piscu, Galaţi).

1624, martie 26: Întărit de Radul Mihnea voievod marelui vameş Condrea, care primeşte uric pentru „a patra parte din satul **Tomceşti** (inclus în Tudor Vladimirescu, Galaţi), care este în ţinutul Tecuci, cumpărată de la Tudosca şi de la fiica ei Mărica, fiica lui Eremia Talabă”; / „altă parte de ocină din acel sat Tomceşti”, cumpărată,

---

[1525] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 151, pp. 126, 127

cu 100 taleri, de la fraţii Iosip, Urâta şi Antonia, copii lui Dumitru Talabă, toată partea unchiului lor Pătraşco Talabă, partea care se va alege cu loc de vad de moară pe Bârlad şi cu bălţi de peşte"; / „a cincea parte din satul **Popi** (ţinutul Tecuci, Galaţi), de la Gura Gerului, din partea lui Dumitru, din poieni şi bălţi de peşte", cumpărată de la Cârstea şi Danciul fiii lui Mândru, cu 100 taleri de argint; / „o parte şi jumătate de ocină din satul Popi", cumpărată, cu 200 zloţi de argint, de la fraţii Gheorghe, fost ceaşnic, şi Ihnat; / „o jumătate de sar **Răfleşti** (?), partea Cernei, pentru 60 de galbeni ungureşti"; / „o parte de ocină din tot satul **Popeni** (ţinutul Tecuci, Galaţi), ce este în ţinutul Tecuci, a patra parte din câmp şi din sat şi din bălţile de peşte", cumpărată cu 100 taleri bătuţi de la Vasile şi Cernat, ginerii răposatului Crâstea vornic"; / „o parte de ocină din satul **Gereni** (lângă Piscu, comuna Piscu, Galaţi), din partea Mândreştilor, a noua parte, partea Maricăi şi a fratelui ei Iliiaş, şi din partea Băceştilor, a opta parte, partea Neagăi şi a surorii ei Maria, fiicele lui Bâc", cumpărată, cu 30 zloţi tătăreşti, de la Larion, diac din Răfleşti; „toate părţile din Gereni de la Fântâni, şi de la Mareş, şi Prodan, şi Constantin, ce se va alege partea lor din Gereşti şi cu bălţi de peşte şi cu loc de fânaţ, ce este în ţinutul Tecuci", cumpărate, cu 40 taleri de argint, de la Măriuţa Cernătoaie şi de la surorile ei Anghelina şi Schiva, fiicele lui Crâstea, fost mare vornic; „o parte de ocină din satul **Iujdeleni** (lângă Şiviţa, Galaţi), ce este în ţinutul Covurlui, a patra parte cu bălţi de peşte şi cu tot venitul ce se va alege partea lor şi partea de la Huzun, care acele părţi de ocină sunt aproape de satul **Şiviţa** (în Covurlui, Galaţi)", cumpărate, cu 300 de

taleri curaţi, de la fraţii Ilie, Samson şi Nastea, „fiii lui Ion şi Rădaşne, nepoţii lui Stanciul”[1526].

1632, mai 28: Zapisul marilor boieri, prin care mărturisesc că au venit în faţa lor fostul mare vameş Conde şi fiul său Ion şi au vândut „a patra parte din satul **Tomceşti** (lângă Vameş, comuna Piscul, Galaţi), ce este în ţinutul Tecuci, ce ei au cumpărat de la Tudora şi Măriica, fiicele lui Ermea Tălabă, din dresele ce au avut bunicul lor Toma Tălabă. / Şi de asemenea au vândut şi altă parte de ocină din acelaşi sat, din Tomceşti, pe care îl cumpăraseră de la Tudora şi Măriica, fiicele lui Eremia Tălabă şi de la verii lor Iusip, Urâta şi Antonia, copiii lui Dumitru Tălabă, toată partea unchiului lor Pătraşco Tălabă, a patra parte, cu loc de vad de moară pe Bârlad şi cu bălţi de peşte… fratelui şi prietenului nostru Costin postelnic, pentru 100 taleri de argint. / Şi de asemenea au vândut… a patra parte din tot satul, din **Popi** (Popeşti, azi Vameş, comuna Piscu, Galaţi), de la gura Gerului, ce este în ţinutul Tecuci, din vatra satului şi din câmp, şi din bălţi şi cu tot venitul… pe care ei o cumpăraseră de la Vasile, ginerele lui Cârstea vornic şi de la Schiva, cneaghina răposatului Dabija fost ceaşnic, fiica lui Cârstea vornic, care acea a patra parte de sat a fost cumpărătură a răposatului Cârstea vornic de la Rotăş, Vrancea, Duma şi de la alte rude ale lor. Aceasta au vândut-o lui Costin postelnic pentru 66 taleri de argint. / Şi de asemenea au vândut… a cincea parte dintr-un bătrân din acelaşi sat, din **Popeşti** (Popi, deci), de la gura Gerului, pe care o cumpăraseră de la Cârstea şi Danciul, fiii lui Mândrul şi ai Martei. Aceasta au vândut-o lui Costin postelnic pentru

---

1526 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 186, pp. 254-256

28 taleri de argint. Şi de asemenea… o funie şi jumătate şi un fârtai de ocină de la Popi, de la gura Gerului, pe care ei le cumpăraseră de la Gheorghe fost ceaşnic şi de la fratele lui Ihnat, iar lor le-a fost dreaptă ocină de pe mama lor Maria. Aceasta au vândut-o fratelui nostru Costin postelnic pentru 20 taleri de argint. / Şi de asemenea au vândut… o funie şi jumătate de ocină din acelaşi sat, din Popi, la gura Gerului, ce ei au cumpărat de la Măriia, fiica lui Mihăilă, şi de la Chilsiia, fiica lui Teodosie… lui Costin postelnic, pentru 16 taleri de argint"[1527].

POPIŞCANI

(sat în Cârligătură, iclus, pe jumătate, în Cristeşti, comuna Brăeşti, iar pe jumătate, drept sat distinct, numit şi Draga, lângă Sineşti, Iaşi).

1466, decembrie 8: Menţionat de Ştefan voievod, când întăreşte lui Moica şi fratele său Costea, care cumpăraseră, cu 105 zloţi tătăreşti, de la Popâcica şi nepotul său Costea, „un loc din pustie la Cârligătură, între **Popâciani** şi Ruscani şi Găneşti, la **Fântâna lui Ştiubei**… Iar hotarul acestui loc să fie începând de la pârâul lui Dragoş, pe drum, la vârful dealului, apoi, pe deal, la stâlp, iar de la stâlp, pe vârful dealului, apoi, peste ţarină, până la mijlocul ţarinei, unde au aşezat stâlp, apoi de la stâlp, pe drum, la vârful dealului, la stejarul însemnat, iar de la

[1527] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 93, p. 105-110

stejar, peste rediu, la drumul mare, apoi la alt stejar însemnat, iar de acolo, pe drumul mic, peste rediu, la poiana Piscului, chiar la drumul mare care duce la Găneşti, iar de la drumul mare, peste câmp, până la hotarul lui Caşotă. Acesta le este tot hotarul dinspre această parte, iar dinspre Găneşti să le fie pe hotarul vechi”[1528].

1490, martie 17: Întărit de Ştefan voievod lui Negrilă Batirescul, care cumpărase, cu 87 de zloţi tătăreşti, de la fraţii Mănăilă, Danul, Zoica şi Nastea, copiii lui Iurie Dăvidescul, „ocina lor dreaptă, jumătate din satul la Cârligătură, anume unde a fost Cârstea, partea de sus, în faţa Narotiasei, de la Pârâul Tancului în sus”[1529]. Hotarul, din veac.

1602, aprilie 28: Ştefan Vicol, nepot Bârzului şi răzeşii lui vând comisului Ştefan Vrăjăscu, drept 350 zloţi, „partea lor din satul **Bălţaţii** care se cheamă **Popişcanii**”[1530].

1623, mai 7: Întărit de Ştefan Tomşa voievod lui Lupul, al treilea logofăt, care cumpără, de la Ion Ghimoc, „ocina ce-au avut cumpărătură în **Popişcani** de la Iftoghie, fata Cozmii, şi de la alte rude”[1531].

1634, mai 12: Zapisul fostului ceaşnic Ion Prăjescul fost ceaşnic, fiul fostului mare stolnic Ştefan Prăjescul, în care mărturiseşte să „s-a tocmit cu Sămeon Mihăilescul şi i-a vândut o selişte de sat de **Popişcani**, la Cârligătură, drept 40 de oi cu miei, 40 oi sterpe şi 2 boi

[1528] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 143, pp. 206, 207
[1529] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 79, pp. 153-155
[1530] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An VII, Fasc. VII, 1928, p. 40
[1531] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 68, p. 105

tineri… iar care din noi nu s-ar ţine de tocmeală să aibă a da gloabă 20 de galbeni”[1532].

1635, iulie 6: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Anton din **Paşcani** (lângă Oneşti, comuna Plugari, Iaşi), care cumpără, 20 taleri de argint, de la Nastasia, fiica lui Ionaşcu, şi fetele ei Mărica şi Axenia… un loc de prisacă în rediul satului **Cârsteşti** (Cristeşti, comuna Brăeşti, Iaşi), care este în ţinutul Cârligăturii, cât aruncă un om cu securea, din prisacă, în toate părţile”[1533].

1635, august 29: Zapis de la marele spătar Ureche, Gheorghe Roşca, Varlan uşerel din **Ciunceşti** (inclus în Cristeşti, comuna Brăeşti, Iaşi), Ştefan mare vătav, Toder, ginerele lui Zgâia din **Scorţeşti** (înglobat în Albeşti, comuna Brăeşti, Iaşi), Malici hotnog din **Şepteşani** (lângă Goeşti, comuna Lungani, Iaşi), Simion pitărel, Vasile şi Ionaşco Răspop din **Pleşăşti** (Pleşeşti, azi Zmeu, comuna Lungani, Iaşi), Toder Drăguşan din **Todereşti** (Todireşti, înglobat în Chilişoaoaia, comuna Dumeşti, Iaşi), Iusip din **Brăeşti** (comuna Brăeşti, Iaşi), Gugea şi Pătraşco Fulger din **Goeşti** (comuna Lungani, Iaşi), popa Toder din **Cepliniţi** (Cepleniţa, comuna Cepleniţa, Iaşi), Pătraşco croitor, Mihil şi Stratilat şi Marco diac – slugile lui Ureche din **Iaşi**, care mărturisesc cum au venit înaintea lor fraţii Ipatie Sârbea şi Toader, şi nepoţii lor Nelcăiaco, Isaico şi Măriica, fiii lui Sârbea din **Lungani** (comuna Lungani, Iaşi), nepoţii lui Lupul Coşciug din **Băloşeni** (lângă Borşa, comuna Vlădeni, Iaşi) şi au vândut, „dintr-o jumătate a satului **Băloşăşti** (Băluşeşti, comuna Icuşeşti,

---

[1532] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 123, pp. 133, 134
[1533] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 158, pp. 193, 194

Neamţ), a treia parte, cea din jos, lui Neaniul vornic, pentru 30 zloţi bătuţi”[1534].

1643, mai 14: Neculae şi Vasile, feciorii Nastasiei Brândzoaie, vând lui Vasile Dicăş, drept 35 zloţi, „dreaptă ocină şi moşie din satul **Mădârjeci** (Mădârjac, comuna Mădârjac, Iaşi), din **Văleşeni** (comuna Mădârjac, Iaşi), din **Poieni** (comuna Mădârjac, Iaşi) şi la **Micodini** (lângă Mădârjac, comuna Mădârjac, Iaşi)… dinaintea lui Ivan, Grigorcea, Pavăl, Drăgăilă, Luca, Băntelei, Pahomie căpitan, Buculei, Irimia şi Ignat cel spân ot **Mădârjeci**, Vârlan de **Ciunceşti** (inclus în Cristeşti, comuna Brăeşti, Iaşi) şi a mulţi oameni buni”[1535].

1644, noiembrie 28: Miron din **Iurghiceni** (comuna Erbiceni, Iași) dăruiește lui Cârsta vătavului de târg de **Iași**, „pentru sufletul fiului meu, răposatul Obrejie... ce se va alege partea mea din satul Iurghiceni, ce este în ținutul Hârlăului; din această pasrte am dat și am dăuit un loc de casă și un loc de heleșteu, ce-i pe valea Lungăi, și cu 10 pământuri în țarină, cu 20 de fălci de fân, în fânațe, și cu loc de prisacă în Boaghea... Ți în această tocmeală au fost Gheorghe croitorul din târgul **Iași**, Vasile feciorul Paholcei din **Tomești** (comuna Erbiceni, Iași), Toader feciorul Dăvidoaie din **Ciuncești** (inclus în Cristești, comuna Brăești, Iași), Șaidir uricarul, Corlat cămărașul, Isac zet (ginere) Feștilă. Luca vătav de aprozi, Gavril Rătundu negutător și Ionașco Gârdea”[1536].

[1534] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 220, pp. 260. 261

[1535] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 93, p. 99

[1536] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 459, pp. 437, 438

1675, aprilie 2: Scrisoarea hotarnică a lui Miron Costin mare vornic, în care mărturiseşte „cum au venit Anghelachi şi Constantin de **Popişcani**, cu cartea Măriei Sale, scriind să mergem, să socotim cu oameni buni pentru un loc de prisacă, căci au ei gâlceavă cu Tălmăcioae păhărniceasa, zicând Tălmăcioaea că acel loc de prisacă este pe hotarul satului **Ruscanilor**, iar Anghelache şi Constantin au dat seamă că acel loc este pe hotarul **Popişcanilor**… Mers-am acolo, strâns-am oameni buni, bătrâni şi târgoveni (din Târgu Frumos), şi s-ai întâmplat şi Manolachib comisul. Adus-au şi **uricul Târgului Frumos**, care scrie în semne, din movile în movile. Pentru care lucru arată că Ruscanii au fost de ocolul Târgului Frumos… deci aşa am ales cu sufletele noastre că acel loc de prisacă este pe hotarul Popişcanilor… precum am văzut movilele de hotar. Este prisaca aceea pe locul Popişcanilor, mai jos de movila ce le este hotar”[1537].

1677, februarie 26: Iacob, ce a fost pârcălab, şi femeia lui Nastasia, fata lui Simion din **Popişcani**, ce a fost pârcălab, vând lui Miron Costin logofătul, drept 20 lei, „un loc de prisacă din satul **Cârsteşti**, ce l-au avut cumpărat de la Tudosia Mitcoai şi de la feciorii ei Gavril şi Catrina”[1538].

1677, iunie 4: Anghelache Chiosea, Constantin, Gheorghiţă şi Ion, feciorii lui Simion pârcălab de Popişcani, se tocmesc cu Miron Costin logofătul „pentru un heleşteu, iaz vechi, ce este împotriva **Popişcanilor**, la care heleşteu este un ţărmure din matca pârâuşui lor de Popişcani, iar un ţărmure este de **Bărbeşti** şi de **Cârsteşti**”. Miron Costin „a lăsat tot heleşteul vechi pe seama

---

[1537] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An VIII, Fasc. VIII, 1930, p. 26
[1538] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An VIII, Fasc. VIII, 1930, p. 55

noastră în veci şi, când ne vom apuca să iezim heleşteu, dumnealui să nu se amestece… Şi noi am dat voie dumisale să-şi facă alt heleşteu din pajişte, mai jos de acel eleşteu vechi, căci şi acolo este un ţărmure de Popişcani şi un ţărmure de Bărbeşti… / Şi aşa ne-am tocmit cu dumnealui, de va îneca apa din heleşteul dumisale ceva loc de hrană din hotarl nostru, noi să răbdăm, precum rabdă şi dumnealui pentru locul dumisale, ce va îneca heleşteul nostru”[1539].

1696, iunie 7: Carte de împuternicire, dată de Antioh Cantemir voievod fraţilor Gavrilă şi Toader, fiii lui Anghelachi, să ia dijmă, la **Popişcani**, „şi din praşilă, şi din grădini”[1540].

1750: Ştefan Bosie cămăraş cumpără, cu 13 lei, „părţile din **Cârsteşti** ale lui Ion sin (fiu) Lupul peveş, din partea Borşoae, care s-a răscumpărat de la Sandu Toma vistiernic”[1541].

1751, iunie 7: Ştefan Bosie cămăraş cumpără „două părţi dintr-un bătrân din satul **Popişcani**, ce-i la Cârligătura: una a lui Constandin, nepot Popişcanului, şi alta a Dochiţei, nepoată de fată Popişcanului, le cumpără de la Sandul Carp şi sora lui Tofana, nepoată de fată Popişcanului, drept 105 lei… / Acest sat îmblă în doi bătrâni, un bătrân Anghelachi şi un bătrân al lui Sandul Carp”[1542].

1763: Scrisoarea paharnicul Alexandru Neculce, despre hotarnica făcută la **Prigoreni**, din porunca lui Grigori Ion voievod: „am mers la satul **Cârsteştii**, ce este

---

[1539] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An VIII, Fasc. VIII, 1930, p. 27
[1540] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An VIII, Fasc. VIII, 1930, p. 27
[1541] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An VIII, Fasc. VIII, 1930, p. 56
[1542] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An VIII, Fasc. VIII, 1930, p. 27

în ţinutul Cârligăturii, care moşie este a dumisale Ştefan Bosie, ce a cumpărat de la socrul său Sandul Toma şi Sandului Tomii i-a fost zestre de la Neculai Lazul fost mare sulger. Şi a mai cumpărat jicnicerul Bosie şi alte părţi din Cârsteşti şi de la alţi răzeşi şi, mergând la numita moşie Cârsteşti, am strâns toţi răzeşii şi megieşii dimprejur, anume Grigore Piviţ răzeş de Cârsteşti, Vasile Tănasă zet (ginere) Ursului căpitan, iarăşi răzeş de Cârsteşti, Ştefan Pascal mazil de **Scorţăşti**, Constantin Calcăntraur mazil ot tam (de acolo), Ion Ghineţ ot **Popişcani**, Constantin Burciuman ot tam, Vasile Sârbul ot tam şi Ilie Tăutul mazil ot **Prigoreni**"[1543].

1803, Catagrafia Cârligăturii: „**Popişcanii** sunt ai mănăstirii Doljeşti (cealaltă parte era alturată de **Cristeşti** şi considerată ca făcând parte din el) şi are 3 liuzi birnici: Vasile Mocan, Răuţă Mocan şi Constandin Ungurian, şi 6 bejenari din Cordun, fără bir, posluşnici ai mănăstirii"[1544].

POPONEŢI

(sat în braniştea Bohotin, Iaşi).

1636, august 12: Zapisul lui Neamiul vornic şi al boierilor „prilejiţi la acest hotar", Gheorghe Roşca şi Strătulat vornic de gloată, trimisul lui Vasile Lupu voievod să stâlpească, după semnele din uric, moşia lui Du-

---

[1543] Buletinul *„Ioan Neculce"*, Iaşi, An VIII, Fasc. VIII, 1930, pp. 55, 56

[1544] Buletinul *„Ioan Neculce"*, Iaşi, An VIII, Fasc. VIII, 1930, pp. 28, 29

mitru Buhuş, de la **Bohotin**. „Şi oameni care au fost, anume Toma prisăcarul Hăbăşascăi, Toader Păşco de **Coropceni** (comuna Ciorteşti, Iaşi), Rusul, Pavăl şi Bălan de **Cozmeşti** (comuna Cozmeşti, Iaşi), Ifrim de la prisaca căminarului, Gligorie Budzea vânătorul, Macovei, Blaca şi Simon – vânători, Pătraşco Mândzul, Tărnovschi, Ionaşci Vlădiceanul, Ion şi Vicol de **Oneşti** (Unceşti, comuna Zăpodeni, Vaslui), Vicol şi Râşco de **Băneşti** (Buneşti, comuna Buneşti-Avereşti, Vaslui), Andonie, Gavril, Necoară, Gligorie şi Andronic de **Grozeşti** (comuna Grozeşti, Iaşi), Hilip de **Poponeţi** (sat în braniştea Bohotin, Iaşi), Ştefan Faurul şi Trofin de **Trăisteni** (?), Simion de **Ţoţorea** (Ţuţora, comuna Ţuţora, Iaşi), Ursul, Zbiroae, Toader şi Ipatie de **Slobodzia** (Slobozia Zberoaei sau Zberoaia, comuna Bălăureşti, raionul Nisporeni, Moldova), au arătat pe unde au fost semnele uricului… şi dintr-acele semne, mai este loc de branişte de hotarul Măriei Domniei Tale, până la hotarul **Podolenilor** (de Sus şi de Jos, comuna Cozmeşti, Iaşi) şi până unde le spune hotarul Bohotin… Şi s-au ales dinte aceşti oameni Toma cel bătrân de la prisaca Hăbăşascăi, Toader Paşco cel bătrân de Coropceni, Rusul din Cozmeşti, Ifrim cel bătrân de la prisaca căăminarului, Gligorie Budzea şi Macovei – vânătorii, care au zis, cu sufletele lor, că ajunge hotarul Podolenilor până în zarea Dealului Bohotinului; mai jos nu se coboară… Iar cum s-au jeluit Podolenii înaintea Domniei Tale, n-a fost luat vistiernicul Buhuş nimic din hotarul Podolenilor, numai cât au scris în uric”[1545].

[1545] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 476, pp. 535, 536

POPOŞEŞTI

(vechiul Popşeşti, lângă Sârbi, Vrancea).

1628, iunie 23: Întărit de Miron Barnovschi voievod lui Bârlădean, fiul fostului vornic Drăguţul, care primeşte uric pentru „o curătură ce se numeşte la **Podul Frumos** (toponim la Pocşeşti, lângă Sârbi, Vrancea), pe locul satului său, mai sus de casa lui, care este cumpărată de tatăl lui de la Stavăr din **Câmpuri** (sat, Vrancea), pentru 20 de taleri, şi altă curătură, ce este în **Lunca Largă** (toponim la Pocşeşti, lângă Sârbi, Vrancea), în faţa **Leurdei** (toponim la Pocşeşti, lângă Sârbi, Vrancea), ce-i este cumpărătură de la Iuga, pentru 10 taleri, şi o parte de ocină din satul **Pocşeşti** (azi Popoşeşti, lângă Sârbi, Vrancea), care îi este cumpărătură de la Procopie, fiul lui Drăguş, pentru 20 de taleri, toată partea ce i se va alege şi cu partea de vie şi de moară, la gârla de sus a Putnei, şi altă ocină din acelaşi sat Pocşeşti, care îi este cumpărătură de la Condrea, pentru 20 de taleri, cu vad de moară şi cu loc de vie, şi altă parte de ocină din satul **Crucea de Jos** (sat inclus în oraşul Panciu, Vrancea), care îi este cumpărătură de la Măriica, nepoata lui Vlaicul, pentru 40 de taleri”[1546].

[1546] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 369, pp. 513, 514

POPRICANI

(Poprincani pe Jijia, comuna Popricani, Iaşi).

1476, mai 22: Întărit de Ştefan voievod vornicului Muşat, care cumpărase, cu 100 de zloţi tătăreşti, de la Şteful pitarul, nepotul lui Iacuş vistier, „o selişte, anume **Poprincanii** pe Jijia, între Posadnici şi între Cârniceani la Tutova”[1547]. Hotarul, din veacul veacului.

1480, mai 27: Întărit de Ştefan voievod pârcălabului de Hotin Ştefu, după pâra cu mătuşa lui Marena, fiica vistierului Iacuş, şi cu fiicele ei Anuşca şi Vasutca, şi cu nepoţii ei, fiii lui Iurie Buceaţchi, şi care primeşte uric pentru „trei sate: un sat anume Ecuşanii la obârşia Voronei, şi al doilea sat Drăguşanii (Siret, Bucovina), şi al treilea sat **Popricanii** pe Jijia”[1548]. Hotarele, din veac.

1562, mai 20: Întărit de Bogdan (Lăpuşneanu) voievod fraţilor Fătul, Anghelina, Marina şi Sofiica, copiii Magdalii, fiica Anuşcăi, strănepoata lui Onică Muşat vornic, care primesc, „din uricele vechi de întăritură, ce le-a avut străbunul lor Onică Muşat de la bătrânul Ştefan voievod, satul cu numele **Poprincanii** pe Jijia… după vechiul hotar”[1549].

[1547] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 206, pp. 312, 313
[1548] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 226, pp. 343-345
[1549] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XIV, Iassi 1889, pp. 88-90

1634, august 14: Zapisul de mărturie al marilor boieri, în care scriu cum a venit înaintea lor fostul vameş Conde, „s-a tocmit cu Iordache vistiernic şi i-a vândut un sat, anume **Poprincanii** (comuna Popricani, Iaşi), între **Posadnici** (comuna Popricani, Iaşi) şi între **Cârniceni** (comuna Ţigănaşi, Iaşi), pe Jijia, cu vaduri de mori în Jijia şi cu bălţi de peşte şi cu fâneţe, pentru 100 ughi galbeni”[1550].

1635, iulie: Întărit de Vasile Lupu voievod vistiernicului celui mare Iordache, care cumpără, cu 100 galbeni, de la Conde vameşul, „un sat anume **Popricanii** (comuna Popricani, Iaşi), la Tivova, între **Posadnici** (lângă Stânca, comuna Victoria, Iaşi) şi între **Cârniceni** (comuna Ţigăneşti, Iaşi), iar lui Conde i-a fost cumpărătură de la Toader Gogoneţ”. Vodă a trimis doi boieri, care să stâlpească hotarul, după mărturiile megieşilor Lupul Dârlău, Coşciug şi Tetea ot **Cârniceni**, Arsenie, Ionaşco Sasul, Sanson şi Tetea ot **Şendreni** (comuna Victoria, Iaşi), Vasilie ot **Ionăşeni** (lângă Stânca, comuna Victoria, Iaşi) şi Pavel ot **Mălăeşti** (comuna Gropniţa, Iaşi). „Şi hotarul se începe, dintâi, din gura Tivovei, pe din jos de sat, drept la deal, prin pădure, în vârful dealului, unde se cheamă Dealul Mare; de acolo, drept la vale, prin pământuri, până în vale, şi peste vale şi peste drumul mare, la un stâlp de piatră, ce-i pus de la deal de drum; de acolo, drept la deal, la Movila lui Hilip; de acolo, drumul în sus, până la un stâlp de piatră, dinspre hotarul **Moimeştilor** (comuna Popricani, Iaşi); de acolo merge iarăşi la vale, până la alt stâlp de piatră, dinspre hotarul **Puricenilor** (lângă Stânca, comuna Victoria, Iaşi); de acolo, drept pe

---

[1550] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 238, pp. 266, 267

din sus de gura drumului cel mare care merge la Movila Boerilor; de acolo, pogoară la vale, pe din jos de Puriceni, şi loveşte hotarul în gura Troianului, la un stâlp de piatră, peste Jijia, în târlă; de acolo, drept la Iazul Popei, la un stâlp de piatră, în capul iazului, şi de-aici drept peste şes, într-alt stâlp de piatră, în mijlocul şesului; de acolo într-alt stâlp de piatră, lângă un drum, împotriva unor spinişori; de acolo, acel drumuşor, la alt stâlp de piatră; de-aici, în drumul mare, la alt stâlp de piatră; de-aici, tot drumul în jos, până în Tivova şi matca Tivovei, spre apa Jijiei, până în gura Tivovei. Acolo se împreunează hotarul”[1551].

1636, ianuarie 24: Întărit de Vasile Lupu voievod postelnicului Eonăşcuţă Prăjescul, care primeşte urice pentru „dreptele lui ocini şi cumpărături, pe care le-a avut tatăl lui, Nicoară logofăt… jumătate din satul **Leeşti** (Lieşti, înglobat în Popricani, comuna Popricani, Iaşi), ce este în ţinutul Iaşi, cumpărătură de la Cozma, fiul lui Eonaşco, şi de la Marco, fiul Ciorcei, nepotul lui Coste, pentru 60 taleri bătuţi. Şi altă parte din acelaşi sat Lieşti… cumpărătură de la Gligorie şi Andronic, fiii lui Drăgan, nepoţii lui Dragoş, şi de la Condrea, fiul Sorei, nepotul lui Dragoş, pentru 30 de taleri. / Şi… a patra parte din satul **Ionăşeni** (lângă Stânca, comuna Victoria, Iaşi) pe Dzijia, şi cu Dumbrava, jumătate din a patra parte, cumpărătură de la Benea, fiul Maricăi, de la nepoţii lor de frate Gligorie, Vărvara şi Ceuca, copiii Nechitei, de la Todosia, fiica Gligăi, de la Nastasia, fiica Stancăi şi de la Todosiia, fiica Agafiei, toţi nepoţi Dumei, pentru 150 taleri bătuţi. Şi altă parte din acest sat Ionăşeni, cumpă-

[1551] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 148, pp. 186, 187

rătură de la Nechita fiul Savei, Grozava şi Toader, fiii Martei, nepoţii Savei, pentru 35 taleri. Şi altă parte din acelaşi sat Ionăşeni, cumpărată de la Portar, Gligorie, Toma, Dumitru Leucă, Gorciul şi Perjul, fiii Oancei, nepotul Savei, pentru 60 taler. Şi de asemenea, îi întărim şi altă parte, tot din acel sat Eonăşeni, partea de jos şi cu vad de moară pe Dzijia şi cu Dumbrava la deal… cumpărătură de la Vasutca şi Sofroniia, fiicele Lupei, nepoatele Cârstei, pentru 150 taleri, iar lor le-a fost danie şi întoarcere de la Ion Dispot voievod. / Şi de asemenea… îi întărim o parte de ocină din satul **Băluşeşti** (comuna Todireşti, Iaşi), care este în ţinutul Sucevei, pe care el şi-a cumpărat-o de la Anghelina, fiica lui Toader din Băluşeşti, femeia lui Toader Capşea pitărelul, pentru 50 taleri. / Şi îi mai întărim jumătate din satul **Războiani** (comuna Războieni, Neamţ), partea de sus, cu nouă vecini de faţă, care acest sat Războeni le-a fost dreaptă dedină. / Şi îi mai întărim un sat, anume **Vlădenii** (Vlădeşti, lângă Brăteşti, comuna Stolniceni-Prăjescu, Iaşi), care este în ţinutul Roman, şi cu vad de moară pe Siret… cumpărat de la călugării de la sfânta mănăstire Tâşca, pentru 250 ughi”[1552].

1636, martie 20: Întărit de Vasile Lupu voievod vistiernicului Iordache (Cantacuzino), care cumpără, cu 100 ughi, de la vameşul Condre, „un sat, anume **Popricanii** (comuna Popricani, Iaşi) pe Tivova, între **Posadnici** (lângă Stânca, comuna Victoria, Iaşi) şi între **Cârniceni** (comuna Ţigăneşti, Iaşi), care este în ţinutul Iaşi”[1553].

[1552] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 315, pp. 350-354

[1553] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 365, pp. 409-411

1636, octombrie 23: Întărit de Vasile Lupu voievod vornicului Vasile Roşcaginerele Măricăi Cernătoae, şi cămăraşului Toader, ginerele Schivei, prin ispisoc de judecată, după pâra lui Toader, feciorul lui Hârbor din **Blăjeri** (înglobat în Iveşti, comuna Iveşti, Galaţi), Răchitan feciorul Ghizălii, Ionaşco nepot Grecului, Fetion nepotul lui Fetion cel bătrân, Ştefan izbaşa şi Hârbor din **Dumbrăviţa** (înglobat în Suraia, comuna Suraia, Vrancea), Antonii din **Lieşti** (înglobat în Popricani, comuna Popricani, Iaşi), toţi nepoţii şi strănepoţii Neagului Buze, şi a sorei lor Muşe, şi a verilor Buze şi Stana, „pentru un sat, anume **Dimăcenii** (lângă Vadu Roşca, comuna Vulturu, Vrancea), ce este în ţinutul Tecuciului, zicând aceşti oameni precum acel sat Dimăcenii le este dreaptă ocină şi moşie, din uric ce au arătat de la Ştefan voievod Bătrânul. Iar Vasile Roşca şi Toader aşa au mărturisit, că satul Dimpcenii le este cumpărătura răposatului Cârstii, vornicul de la Ţara de Jos, de la Hârbor şi de la Andrei, fratele lui Moţoc, şi de la Ghizăle, Fetion, Fetion, Grecul, Bratin, Albotă, Corni, Zâmbrilă şi Bâlor. Şi au arătat un zapis… precum şi drese în care scrie că acel sat este cumpărătură”[1554].

1646, martie 2: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Iurgachie mare vistier, care cumpără, cu 350 taleri de argint, de la Irina, fiica lui Ilie Purece miedar, Căzacul, fiul Siei, nepotul lui Ilie Purece, şi de la toate rudele lor, strănepoţii bătrânului Purece, şi de la Pavel, fiul lui Gherasim, de la nepotul lui Simion şi de la alte rude ale lor, toţi nepoţii lui Şteful şi Strănepoţii Urâtei, şi de la Sanson, fiul lui Gliga, cu alte rude ale lui, toţi nepoţii lui

---

[1554] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 544, pp. 593, 594

Bilaş şi strănepoţii lui Călin, şi de la fraţii Ionaşco, Florea şi Simion, fiii lui Neagoe şi alte neamuri ale lor, toţi nepoţii şi strănepoţii Neagăi, „tot satul **Puriceni** (comuna Victoria, Iaşi), cu **Bereşti** (comuna Bosia, Iaşi), ce sunt pe Jijia, sub **Stâncă** (fost Posadnici, comuna Victoria, Iaşi), în ţinutul Iaşilor, între **Popricani** (comuna Popricani, Iaşi) şi între **Ionăşeni** (lângă Stânca, comuna Victoria, Iaşi), cu vad de moară şi cu loc de iaz în Jijia, şi cu bălţi de peşte, cu fâneţe şi cu tot venitul; însă fără o parte, ce-a avut-o de cumpărătură Căzacul, fiul Siei, nepotul lui Ilie Purece, de la Ionaşco şi Dumitraşco, nepoţii Micului, strănepoţii lui Dragotă, jumătate din a cincea parte din partea lui Micul"[1555].

1902: „**Popricani**, sat în partea de sud-est a comunei Rădiul Mitropoliei, plasa Copoul, judeţul Iaşi, situat pe podișul şi valea dealului Popricani, în partea dreaptă a râului Jijia. Este reședința comunei. Are o populaţie de 103 familii sau 498 suflete; o biserică, deservită de 1 preot și 1 cântăreţ. Vite: 616 vite mari cornute, 57 cai, 439 oi şi 114 râmători. Prin mijlocul satului trece șoseaua județeană Iași-Botoşani, și, de la vest, spre est, Valul lui Traian"[1556].

[1555] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 303, pp. 243-245

[1556] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, pp. 55, 56

POPŞEŞTI

(Popceşti, azi Popşeşti, Neamţ).

1626, februarie 3: Întărit de Miron Barnovschi mănăstirii Bisericani, care primeşte uric pentru „un sat anume **Troiţa** (satul Dochia, Neamţ), ce este pe Cracău, în ţinutul Neamţ, şi cu loc de mori pe acest pârâu Cracău. Lu de asemenea, şi alt sat, anume **Popceştii** (Popşeşti, Neamţ), ce este tot pe Cracău, de ocolul Neamţului”[1557].

1626, aprilie 24: Întărit de Miron Barnovschi voievod diacului Cozma din **Popşeşti**, care cumpără, cu 20 taleri de argint, de la Marica Ciomârtăneasa şi sora ei Anghelina, fiicele lui Fârtat, şi de la Toader, soţul Anghelinei, cumnatul Măricăi, „un loc de stupină, care a fost făcut de ele în hotarul **Avereştilor** dinspre **Gâdinţi**”[1558].

1632, mai 25: Întărit de Alexandru Iliaş voievod călugărilor mănăstirii Bisericani, care primesc uric pentru moşia „pentru un sat, anume **Troiţa**, care este pe pârâul Cracău, în ţinutul Neamţ, şi cu loc de moară pe acelaşi pârâu Cracău, şi de asemenea şi alt sat, anume **Popceşti**, care este iarăşi pe Cracău, în ocolul Neamţ”[1559].

[1557] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 15, pp. 20, 21

[1558] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 49, pp. 66, 67

[1559] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 86, pp. 93, 94

POPŞORI

(comuna Olteneşti, Vaslui).

1613, martie 4: Zapis de mărturie de la Andrieş şoltuzul şi 12 pârgari din **târgul Vasluiului**, Ionaşco Peaicul, Dumitru uricar, Ionaşco vatav de hânsari, Petre Goagă din **Părtanoşi**, Petriman visternicel de acolo, Epatie ot **Mărăşei**, popa Gligore din **Popşori**, Pătraşco Măreiai, Ionaşco, Stoica Muntean şi Anton din **târgul Vasluiului**, în care mărturisesc cum au venit Simion Crasnăş, fiul Măricăi, nepot Giurgei Crasnăş, şi a vândut din jumătate de sat **Grumăzeşti**, jumătate, şi din jumătate de sat **Fauri**, iarăşi jumătate, cu loc de moară în apa Vasluiului, dumisale lui Voico marele logofăt, pentru 150 taleri de argint"[1560].

1632, decembrie 4: Întărit de Alexandru Iliaş voievod fraţilor Ionaşco şi Vasile Tecman, care cumpără, cu „două poloboace de miere, preţuite la 40 zloţi şi 40 zloţi bptuţi", de la fraţii Dumitraşco şi Palaghia, fiii fostului spătar Bantăş, strănepoţii Ageroaei, nepoţii monahiei Irina, „părţile Irinei monahia şi părţile lor din satul **Ivănăţăşti** (azi Vineţeteşti, comuna Olteneşti, Vaslui) şi din **Popşori** (comuna Olteneşti, Vaslui), care sunt în ţinutul Vasluiului"[1561].

[1560] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XX, Iaşi 1928, pp. 205-207

[1561] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 253, pp. 317, 318

PORCEŞTI

(sat cu moară pe Nevira, Bacău).

1409, ianuarie 28: Întărit de Alexandru cel Bun lui Giurgiu Ungureanu, împreună cu Ungureni, „unde este casa lui… şi, lângă acela, Suhodolul şi via pe care şi-a sădit-o, şi, la Turlui, satele anume **Porceştii**, şi Şperieştii, şi Negrileştii, şi Neagăşeştii, unde este jude Neagăş, şi, mai jos, unde este Coman"[1562].

1438, mai 18: Întărit, în **18 mai 1438**, de Ilie voievod, lui Giurgiu Ungureanu, „din visluşenia nepotului său de soră, Ulea, şi a fratelui său, Iuga", care primeşte uric pentru „două sate pe Turlui, anume Porceştii şi Neaghişeşti; iar după moartea lui, unde este casa lui, pe Nevira, jumătatea acelui sat, lui Ulea singur"[1563].

1902: „**Porceşti**, comună rurală, judeţul Roman, plasa Siretul de jos, spre sud-vest de orașul Roman, la 16 km de el și la 15 km de reședința plășii, pe pârâul Poarca, așezată parte pe deal şi parte pe vale. Are o populație de 438 familii sau 1.545 suflete, locuind în 347 case; 2 biserici; o școală mixtă, frecventată, în 1899-1900, de 131 copii. Sunt 900 vite mari cornute. Se cultivă via. Se face comerţ cu vite, la târgurile anuale de la 23 aprilie și 26 octombrie, precum și la cele săptămânale, care se fac în fiecare Luni. E legată cu orașul Roman prin şosea. /

[1562] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 24, pp. 34-36

[1563] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 183, p. 258

Porceşti, sat şi reședința comunei cu același nume. Se compune din trei părți: Porceşti-Răzeși, la nord-vest; Porceştii Catargiului sau Ruși, la est; şi Porcești-Ungureni, la sud”[1564].

PORCEŞTI

(azi Moldoveni, comuna Moldoveni, Neamţ).

1636, octombrie 29: Întărit de Vasile Lupu voievod marelui sulger Toma, care cumpără, de la Ionaşco Capotă din **Petreşti** (comuna Bâra, Neamţ), Bosie, feciorul Maricăi, Gligorie şi fratele lui Bosie din **Crăeşti** (comuna Bozieni, Neamţ), Ionaşco, brat Bosie, şi Florea, feciorul lui Capotă din Petreşti, toţi nepoţi şi feciori lui Capotă, „o parte de ocină din sat din **Porceşti** (azi Moldoveni, comuna Moldoveni, Neamţ), loc cu case, din vatra satului şi din toate”, pe care o vânduseră răposatului hatman Iuraşco, dar care „a apucat de-a dat numai 18 galbeni şi un poloboc de miere”, apoi „Toma sulgerul cel mare a dat banii toţi deplin, 86 de taleri şi jumătate”[1565].

1637, februarie 2: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce s-au pârât de faţă Larion din **Porceşti** (azi Moldoveni, comuna Moldoveni, Neamţ), Larion din **Stolniceni** (lângă Zăneşti, comuna Zăneşti, Neamţ), din ţinutul Neamţului, şi Toma din **Piticeni** (Chi-

[1564] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, pp. 56, 57

[1565] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 547, p. 596

ticeni, comuna Secuieni, Bacău), din ţinutul Roman cu fostul mare pitar Apostol „pentru nişte părţi de ocină din satul **Băloşeşti** (lângă Buruieneşti, comuna Doljeşti, Neamţ), din ţinutul Romanului, pe care părţi le-a cumpărat Apostol de la nişte fraţi ai celor sus scrişi, Mierea, Ionaşco Sorăce şi sora lor din Băloşeşti. Şi a arătat Apostol drese de la Barnovschi voievod şi de la Moise voievod… şi de la domnia mea, iar acum ei au pârât ca să-i întoarcă banii, pentru că a cumpărat de la verii lor… dar ei toţi au ştiut şi s-au aflat de faţă, când au vândut verii lor acea ocină şi n-au întors atunci. De aceea, ei au rămas din toată legea noastră şi a ţării”[1566].

1637, martie 28: Zbeară, feciorul Petrei, nepotul lui Larion din **Urdzici** (Urzici, înglobat în Bahna, comuna Bahna, Neamţ), vinde un loc de casă în Urdzici, moştenit drept „partea lui Larion”, lui Simion Trincul, drept 13 lei. Martori: Ionaşco Macotă, Ştefan a lui Dumitru şi Toader Lungul din Urdzici, Ştefan Zbânco din **Arămeşti** (comuna Bahna, Neamţ), Vicol vistiernicul şi Gavril, feciorul lui Vicol din **Hociungi** (comuna Moldoveni, Neamţ), Bălan, popa Vasile, Iuraşco, Iosip ce bătrân şi Arsenie din **Porceşti** (azi Moldoveni, comuna Moldoveni, Neamţ) „şi alţi mulţi oameni buni”[1567].

1637, noiembrie 3: Ionaşco, feciorul Măgdălinei, nepotul Stancăi, strănepotul Nastei dăruieşte vistiernicului Dumitru Buhuş toată partea mamei lui Măgdălina, „ce se va alege din sat din **Criveşti** (comuna Strunga, Iaşi), din seliştea **Hotceştilor** (comuna Strunga, Iaşi), a

---

[1566] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 26, pp. 25, 26

[1567] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 45, p. 44

Răvcanilor (Răvăcani, comuna Strunga, Iaşi) şi a **Găurenilor** (azi Gura Văii, comuna Strunga, Iaşi)… / Aşijjderi, şi părţile surorilor mele Candachia şi Sofronia, căci au vândut ele lui părţile de ocină ce au avut la **Budeşti** (comuna Făurei, Neamţ) şi **Porceşti** (azi Moldoveni, comuna Moldoveni, Neamţ)"[1568].

1638, februarie 4: Ionaşco Capotă din **Petreşti** (comuna Bâra, Neamţ), Bosie şi Gligorie, feciorii Maricăi, din **Crăieşti** (Crăeşti, comuna Bozieni, Neamţ), Ionaşco, fratele lui Bosie, şi cu Florea, feciorul lui Capotă de **Petreşti**, toţi nepoţii şi feciorii lui Capotă, au „vândut a lor dreaptă ocină şi moşie din sat din **Porceşti** (azi Moldoveni, comuna Moldoveni, Neamţ), loc de patru case din vatra satului, şi din ţarină, din fânaţ, din câmp, din pădure şi din apă, lui Iuraşcu Başotă, ce a fost hatman, drept 200 taleri…, dar, dintr-aceşti bani, a dat Iuraşcu hatmanul numai 18 galbeni şi un poloboc de miere, iar de cei bani, câţi i-au rămas de dat, a făcut Iuraşcu hatmanul un zapis şi l-a dat la aceşti vânzători ce mai sus scriem. / După aceea s-a întâmplat de s-a sfârşit Iuraşcu hatmanul, iar nepoţii şi feciorii lui Capotă au mers cu acel zapis al lui Iuraşcu hatmanul la Toma, stolnicul cel mare, care, câţi au fost scrişi bani într-acel zapis, toţi i-a plătit în mâna nepoţilor şi feciorilor lui Capotă"[1569].

1638, martie 9: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce s-au pârât Iuraşcu din **Porceşti** şi Nemţanul „cu Ion Ciurea, de acolo, zicând Iuraşco şi

---

[1568] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 211, pp. 194

[1569] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 240, p. 223

Nemţanul că intră el, de le ia partea lor de ocină, din partea Ciolpănease din sat de Porceşti… şi au arătat drese pe partea lor de ocină din partea Ciolpănease, iar Ion Ciurea n-a avut drese, nici mărturie, ci s-a aflat că pârăşte cu strâmbul"[1570].

1638, martie 18: Simion din **Porceşti** (Moldoveni, comuna Moldoveni, Neamţ), feciorul lui Toader, nepotul Pântei vinde, lui Gheorghe şi Iuraşco Başotă, drept 30 de taleri bătuţi, „o cas, cu toată jirebia sa, cât se va alege din ţarină, câmp, pădure şi din sat şi din moară, cu pomăt şi cu o săpătură de lângă moara lui Mihai... Şi în tocmeală ne-au fost Ionaşco din **Bărboşi** (sau Băniştenii de Jos, azi Miron Costin, comuna Trifeşti, Neamţ), Nicoară din **Bârjoveni** (comuna Secuieni, Neamţ), Toader Bucotco, Drăgan, Marco şi Radul din **Cuciulaţi** (Căciulaţi, înglobat în Secuieni, comuna Secuieni, Neamţ). Şi eu, Bejan Balşe cu mâna mea am scris"[1571].

1638, martie 18: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce s-au pârât Iuraşco, Văsian Nemţanul, Ion Ciurea, Cocrişeştii şi alte seminţii de acolo, din **Porceşti** (Moldoveni, comuna Moldoveni, Neamţ), cu Toma, stolnicul cel mare, Nastasia jupâneasa Gheorghe Başotă ce a fost vistier, pentru nişte părţi de ocină din **Porceşti**, a patra parte din sus, jumătate de sat Porceşti, cu loc de heleşteu şi de moară, ce a fost moşia Ilei, feciorul lui Gligorie Udrea, şi pentru o casă cu jirebia sa şi a patra parte dintr-altă casă cu 18 pământuri şi cu 2 delniţe de fân, din partea lui Constantin Borcea, ce a fost

---

[1570] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 267, pp. 248, 249

[1571] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 282, p. 273

vândută lui Caraiman postelnicul, iar apoi o au răscumpărat Ilea, feciorul lui Gligorie Udrea. Ce acele părţi le-au cumpărat Gheorghe şi Iuraşco Başotă, de la Ilea, feciorul lui Gligorie Udrea, zicând Iuraşco, Văsian Nemţanul, Ion Ciurea, Cocrişeştii şi alte seminţii ale lor că le-a vândut mătuşa lor, Ciolpăneasa, nişte părţi de ocină ale lor de la Vaslui; deci să ţină ei acele părţi, pentru părţile lor, iar Toma, stolnicul cel mare, şi Nastasia, jupâneasa lui Gheorghe Başotă au arătat urice şi ispisoace"[1572].

1638, aprilie 1: Zapisul lui Iuraşco visternicel, Ştefan pitărelul, Văsiian Nemţanul, Arsenie vătămanul şi Lazăr de **Porceşti** (Moldoveni, comuna Moldoveni, Neamţ), Pătraşco Ciogolea de **Ionăşeşti** (comuna Mirceşti, Iaşi), Gheorghe Boţul de **Dolheşti** (comuna Pipirig, Neamţ), Anton din **Zbiereni** (Zbereni, comuna Cotnari, Iaşi), Istratie Hurjui ot **Şerbeşti** (azi Ştefan cel Mare, Neamţ) şi Căzan ot **Tupilaţi** (comuna Tupilaţi, Neamţ), în care mărturisesc „cum au venit înaintea noastră Bosie Capotă, feciorul Măricăi, pentru o parte de ocină a lui, cea fost pusă zălog la Ion Curea din **Porceşti**, drept 14 taleri bătuţi. Dintr-aceşti bani, a întors Bosie lui Ion Ciurea 7 taleri bătuţi, iar 7 taleri n-a vrut să-i dea, ci a venit Toma stolnicul cel mare şi i-a dat 7 taleri bătuţi în mână lui Ion Ciurea, pentru că a mai avut o cumpărătură bătrână Gheorghe Başotă vistiernicul şi cu Iuraşco Başotă hatmanul de la Bosie Capotă"[1573].

1638, aprilie 26: Întărit de Vasile Lupu voievod fostului mare vistiernic Dumitraşco Buhuş, care primeşte

---

[1572] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 283, p. 274

[1573] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 303, pp. 302, 303

în dar, „pentru multă binefacere ce i-a făcut, de mai mult preţ decât sunt aceste ocine”, de la Ionaşco, fiul Măgdălinei, nepotul Stancăi, strănrpotul Nastei, „părţile surorilor lui, Candachia şi Sofronia, care au vândut alte părţi ale lui Ionaşco de la satul **Budeşti** (comuna Făurei, Neamţ) şi **Porceşti** (Moldoveni, comuna Moldoveni, Neamţ)… toată partea mamei sale Măgdălina, cât se va alege din satul **Criveşti** (comuna Strunga, Iaşi) şi din seliştea de la **Hotceşti** (lângă Criveşti, comuna Strunga, Iaşi), şi din **Răvcani** (lângă Criveşti, comuna Strunga, Iaşi), şi din **Găureni (**Găureana, azi Gura Văii, comuna Strunga, Iaşi)”[1574].

1638, octombrie 28: Zapisul lui Sălevăstru din Porceşti, feciorul lui Toader Bârjovanul în care mărturiseşte că a „mers la dumnealui Toma, stolnicul cel mare, şi am vândut a mea dreaptă ocină şi moşie din sat din **Porceşti** (Moldoveni, comuna Moldoveni, Neamţ), care ocină am cumpărat-o de la Ilea Udrea, ce-a fost din partea Ciolponease, din a patra parte, o parte... drept 25 lei bătuţi. Şi în tocmeala noastră au fost Ionaşco Răspop din **Bodeşti** (comuna Bodeşti, Neamţ), Nicolae din **Bârgăoani** (comuna Bârgăuani, Neamţ), Gheorghe Boţ diac ot **Dolheşti** (comuna Pipirig, Neamţ), Pavăl ot **Cuciulaţi** (Căciulaţi, înglobat în Secuieni, comuna Secuieni, Neamţ), Arsenie vătămanul din **Porceşti** şi alţi oameni buni”[1575].

1639, februarie 13: Întărit de Vasile Lupu voievod marelui stolnic Toma, care cumpără, cu 48 ughi (ducaţi

---

[1574] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 336, pp. 330, 331

[1575] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 491, p. 459

ungureşti) moşia din satul **Porceşti**, de la Gavril, ginerele lui Cocris, şi de la soţia sa Marica, fiica lui Cocris, nepoata lui Nemţanul, strănepoata lui Mihul hatman, care se tocmiseră cu fraţii lor Dumitraşco şi Gligoraş, fiii lui Cocris, ca să stăpânească ei părţile de ocină din **Şoimăreşti, Băloşeşti, Bârgăoani**, **Bilăeşti** şi din **Bahnă**, iar lor să le rămână „părţile lui Cocris din **Porceşti**, care este este în ţinutul Neamţ, care se împarte cu Nemţanul"[1576].

1639, februarie 13: Întărit de Vasile Lupu voievod marelui stolnic Toma, care cumpără, cu 25 lei de la Selevăstru, fiul lui Toader Bârjovanul, „dreapta sa ocină şi cumpărătură din satul **Porceşti**, pe care el şi-a cumpărat-o de la Ilea Udrea, ce a fost din partea Ciolpănesei"[1577].

1644, martie 20: Zapisul lui Ion Ciurea din **Porcești** (azi Moldoveni, Neamț), feciorul Petrei, nepotul Ciolpănesei în care mărturisește că a „căzut într-o nevoie mare la jupânul Andoca zlătarul și mă băgase la închisoare. Și eu n-am avut cu ce mă plăti și am căzut cu rugăminte la jupânul Toma (Cantacuzino) stolnicul cel mare, și i-am vândut a mea dreaptă ocină și moșie, două case din sat din Porcești. O casă din partea lui Bucium și o casă din partea mătușii mele Ciolpăneasa, ce mi s-au venit din rămășițe. Și jupânul Toma mi-a dat 30 lei bătuți... și m-am plătit de unde ne-au fost nevoie"[1578].

1644, aprilie 8: Întărit de Vasile Lupu voievod

[1576] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 29, pp. 34, 35

[1577] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 30, pp. 35, 36

[1578] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 260, pp. 234, 235

marelui stolnic Toma (Cantacuzino), care cumpără, cu 30 lei bătuți, de la Ion Ciurea, fiul lui Petrea, nepotul Ciolpănesei, „două case din satul **Porcești**, ce este în ținutul Neamț, o casă din partea lui Bucium, iar alta din partea mătușii sale Ciolpăneasa”[1579].

1644, iunie 15: Ifrosina, jupâneasa răposatului Iurașco Bașotă, ce a fost hatman, vinde marelui stolnic Toma (Cantacuzino), drept 250 lei bătuți, „niște părți de ocină din sat din **Porcești**, ce este în ținutul Neamțului”[1580].

1644, septembrie 1: Zapisul lui Pavăl și al femeia lui Irena, în care mărturisesc „cum noi am vândut o parte de ocină din satul **Țoscane** (Țuțcani, comuna Bahna, Neamț), ce ne-a fost nouă cumpărătură, și cu alți frați, partea lui Boghean... Acel zapis s-a făcut înaintea vornicului Tomei celui mare, căci a pârât Vasile și cu frații săi pe popa Ambrosie, de două ori, și au rămas la o pâră înaintea măriei sale, lui vodă... / Deci noi, încă am făcut scrisoare de la noi, dinantea lui Ștefan, Arsănie, Gheorghe și Ioan de **Porcește** (comuna Moldoveni, Neamț), Toader ot **Giulește** (comuna Secuieni, Neamț) și Popie de **Blăgești** (comuna Blăgeşti, Bacău). Și banii s-au dat pe ocină din casa lui Vasile Păscariul”[1581].

1646, mai 6: Carte de împuternicire, dată de Vasile Lupu voievod fraţilor Dumitraşco, Gavril, Gligorie şi Salomia, „spre aceea ca să fie tari şi puternici a ţine şi a

---

[1579] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 281, pp. 255, 256

[1580] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 342, p. 331

[1581] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 406, pp. 391, 392

oprin partea lor de ocină din satul **Lăzăşti** (comuna Secuieni, Neamţ), din **Hermeşti** (lângă Cârligi, comuna Ştefan cel Mare, Neamţ), din **Itrineşti** (comuna Mărgineni, Neamţ), din **Băloşeşti** (Băluşeşti, comuna Girov, Neamţ), cu **Bilăeştii** (azi Ghelăeşti, comuna Bârgăoani, Neamţ), iar surorii lor Măricăi, sin aceste părţi de ocină să nu-i dea nimică, pentru că a vândut partea lor din satul **Porceşti** (azi Moldoveni, comuna Moldoveni, Neamţ), ale tuturor fraţilor"[1582].

1774, iunie: Satul **Porceştii**, ocolul Siretului, după recensământul lui Rumeanţev[1583], avea **toată suma caselor 51**. Scădere rufeturi 26: 6 popi, 17 mazili şi ruptaşi, 3 văduve. Rămân birnici 25. / **Birnici:** Toma Căcăriază / Ion Moisăi / Chiriac sin (fiu) lui / Ştefan Hârţan / Savin Vicol / Enachi fiu diaconului / Ion Cioinaga / Pavăl Vicol / Simeon Vicol / Andrei fiul lui Manoli / Apostol Cioinaga / Manoli, vornic / Ştefan Vicol / Ion Vicol / Panaite zet (ginere) lui Ion Vicol / Costantin Cioinaga / Toader Vicol cumnat lui /Acsănti, tij (la fel) / Dumitru, morar / Aniţa cu holtei / Safta Chertociasa cu holtei / Toader Măghirian / Palade brat (frate) lui / Ion Maftei / Costantin Caloian. // **Rufeturi:** Popa Ştefan / Popa Andrei / Popa Cozma / Diaconul Manole / Diaconul Ştefan / Diaconul Vasile / Neculai Porcescu, mazil / Toader Porcescu, mazil / Ioniţă Porcescu, mazil / Gheorghe Porcescu, mazil / Ioniţă Donici, mazil / Ilie Porcescu, mazil / Ioniţă Scorţan, mazil / Toader Donici, mazil / Grigoraş Maftei, mazil / Toader Bălţatu, mazil /

[1582] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 363, p. 311

[1583] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 64

Vasile Istrate, mazil / Costantin frate lui Pavăl, mazil / Costantin Donici, ruptaş / Toader Donici, ruptaş / Ioniţă Donici, mazil / Ioniţă fiu lui popa Gavril, ruptaş / Ioniţă frate lui Grigoraş, ruptaş / Nastasia / Paraschiva / Sarafima.

PORCIŞENI

(azi Viişoara, lângă Boţeşti, Vaslui).

1438, mai 17: Menţionat atunci când Ilie şi Ştefan voievozi întăresc lui Mihlia Tavă şi fiului său Stan aprodul, „satul unde este casa lor, pe Crasna, pe din sus de Dodeşti, şi un loc din pustietăţi… Şi hotarul satului să fie pe unde au stăpânit din vechi, iar hotarul pustietăţii acei să fie pe cât vor putea apuca să stăpânească din destul un sat”[1584].

1645, martie 8: Fraţii Andrei, Nastasia şi Ciurla, feciorii Savului, nepoţii Huhulei, din satul **Nistoreni** (lângă Popeşti, Vaslui) vând lui Gligorie ce a fost postelnic, drept 19 lei bătuţi, „din Nostoreni, din jumătate de sat, jumătate… dinaintea lui Toader din **Porcişeni** (azi Viişoara, lângă Boţeşti, Vaslui) şi a lui Gligorie, fratele nostru, căruia i-am vândut, Andrei, Nastasia, Ciurla şi dinaintea Onacăi ce-a fost şoltuz de **Vaslui**, Hilimon, Merăuţă şi Nechita din **Porcişeni**, popa Toader şi Miron din **Micleşti** (comuna Micleşti, Vaslui) şi mulţi oameni

[1584] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 182, p. 258

buni”[1585].

1546, mai 12: Întărit de Petru (Rareş) voievod fraţilor Duma şi Petrea, fiii lui Iachim Porcişanul, şi nepotului lor de frate, Toader, fiul Lucăi, care primesc uric, „din dresele de le-a avut părintele lor Iachim Porcişanul, un sat, anume **Porcişanii** (azi Viişoara, lângă Băseşti, Vaslui)… Şi să le fie lor în trei părţi: partea din jos să şie a Dumei, partea din mijloc să fie lui Toader, partea din sus să fie Petrei”[1586].

1774, iulie 5: Satul **Porcişenii**, ţinutul Vasluiului, ocolul Crasnei, după recensământul lui Rumeanţev[1587], avea următorii: **Mazili:** Simion Turbat, vornic de Poartă / Grigore Aliuş, mazil.

1902: „**Porcişeni-Răzeşi**, sat în partea de nord a comunei Botești, plasa Crasna, judeţul Fălciu, în hotarul de sud-est al judeţului Vaslui, situat pe coasta de est a dealului Drăgălinul și cea de vest a Dealului Gugului, pe o suprafață de 550 hectare. Are o populaţie de 73 familii sau 320 suflete şi o biserică. Locuitorii sunt vechi răzeși. Ei mai posedă o parte de moşie, pe o întindere de 375 hectare, numită Mândrești, şi care, la un loc cu moșia Porceni, formează o suprafață de 580 hectare”[1588].

[1585] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 24, pp. 15, 16

[1586] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XVIII, Iaşi 1927, pp. 220-222

[1587] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 221

[1588] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 57

POROSELNICI (?).

1602, februarie 24 : Ispisoc de întăritură de la Ieremia Movilă voievod, după împărţirea moşiilor lui Bucium vornic, între văduva lui Antemia şi feciorul lor lor Grigore Bucium… / Şi s-au venit în partea lui Bucium vornicul „jumătate de sat **Crainici** pe Polocin, satul **Faurii**, cu vad de moară, satul ce se cheamă **Lunca Mare**, cu vad de moară, jumătate de sat **Oteştii**, cu vad de moară în Răcătău, jumătate de sat **Buciuleşti**, cu vad de moară în Bistriţa, jumătate de sat **Găureni** pe Prut, a treia parte de sat **Echimăuţi**, în ţinutul Orheiului, a treia parte de sat **Săharna**, satul **Boşotenii** pe Bistriţa, cu vad de moară, a patra parte de sat **Poienile**, la Vaslui, 2 fălci de vii în dealul **Horodiştii**, lângă **Cotnari**, şi o falce de vie la **Zlodiica**… / Şi jupânesei Antemia i s-a venit satul **Năneştii** şi cu hotarul **Ungurenii**, jumătate de sat **Horgeştii** pe Răcătău şi cu vad de moară, a patra parte din sat **Găleşti**, pe pârâul Răcătăul, a patra parte din **Bizigheşti**, cu moară, a patra parte a satului **Poenile**, la Tecuci, jumătate de sat **Voineşti**, a patra parte de sat **Corneştii** de la Cârligătură, a patra parte de sat **Porosălnici**, trei fălci de vie la **Cotnari**, 2 fălci la dealul **Horodiştii**, 1 fălci la **Zlodiica**… / Deci s-au aşezat de bunăvoie”[1589].

[1589] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 17, pp. 28, 29

PORTĂREŞTI

(sat lângă Drujeşti, comuna Zorileni, Vaslui).

1599, septembrie 25: Anton voitul şi cei 12 pârgari de **Bârlad**, Trifan din **Bicanii vechi** şi Ilie al lui Avram şi Ionaşco Ţogoi din **Portăreşti**, adunaţi ăn casele lui Ştefan diac domnesc din Bârlad, întăresc zapisul, scris de popa Petriman din **Mărtineşti**, prin care Brumară mărturiseşte că a „vândut moştenirea din satul **Bicani** lui Ihnat din Bicani şi lui Vitolt din **Hulpăşăni**, pentru o vacă şi pentru 10 taleri. Iar noi, Ihnat şi Vitolt, mărturisim cum că se amestecă un frate al nostru, anume Ilie, şi nu vrea să plătească. Aşa, noi am plătit banii deplin în mâinile lui Brumară, dinaintea şoltuzului şi pârgarilor din târgul Bârladului”[1590].

1622: Ispisoc de judecată de la Radul voievod, după ce „Simeon Gheuca, spătarul cel mare, s-a pârât de faţă cu şoltuzul din târg de **Bârlad** şi cu Crăciun şi Bărbosul de acolo pentru nişte ocini; cum a adus spătarul şi uric de cumpărătură… pentru aceea să aibă dumnealui a ţine **Portăreşti** şi **Drujeşti**”[1591].

1624, martie 24: Întărit de Radul voievod spătarului Simion Gheuca, care cumpără, cu 350 taleri de argint, de la Porasca Crăiasa şi de la feciorii ei Gheorghe şi Pătrăşcan „un sat, anume **Portăreştii**, pe pârâul Smila, în

---

[1590] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, IV, Bârlad 1924, doc. 21, pp. 37, 38

[1591] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 21, pp. 31, 32

ţinutul Tutovei, cu locuri de heleşteie şi de moară pe acel pârâu", iar de la Ihnat din Băcani şi de la femeia lui Draga, fata lui Stancul din Băcani, cu 120 taleri de argint, „din toată partea lui Stancu, a patra parte şi din cealaltă parte, din partea Poliţanului, a treia parte, partea lui Gligorie, cu moara gata cu pietre, din vatra satului **Băcani**, ce-i în ţinutul Tutovei… Şi iar a cumpărat pentru sine şi o altă parte de ocină din acelaşi sat Băcani, de la Macovei, fiul Poliţanului, a treia parte de cumpărătură, ce-a fost partea lui Solomon, pentru 50 taleri de argint. Şi iarăşi, dintr-acelaşi sat Băcani… din partea de sus, de la Danciul, fiul Marichii, nepotul Poliţanului, toată partea lui, pentru 50 taleri de argint… iar de la Teodosia, fiica Odochiei, nepoata Poliţanului, partea ei, pentru 50 taleri de argint. / Şi iarăşi dăm şi întărim lui Simion mare spătar o parte de ocină din satul **Păuleşti**, pe care i l-a dăruit Stanca Murgucioaia şi cu nepoţii jupânului ei Isac, Constantin şi Avghinia"[1592].

1626, octombrie 16: Întărit de Miron Barnovschi voievod medelnicerului Simion Gheuca, care primeşte carte spre „a ţinea şi a opri a sa dreaptă ocină de la sat de **Portăreşti** (sat lângă Drujeşti, Vaslui), cât ţine acel loc pentru Portăreşti, şi pentru **Drujeşti** (sat pe Bârlad, Vaslui) în mijlocul locului, cum spune şi uricul târgului. / Şi odaia lui Crăciun, ce este pe locul lui, să aibă a-i pune zi să o mute de acolo. Iar de nu o va muta, să aibă a o risipi"[1593].

[1592] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 34, pp. 48, 49

[1593] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 134, p. 163

1637, ianuarie 25: Întărit de Vasile Lupu voievod jitnicerului Paladie, care cumpără, cu 350 taleri de argint, de la fostul mare medelnicer Simion Gheuca, „un sat anume **Portăreşti**, pe pârâul Smila, în ţinutul Tutovei… şi o parte de ocină din satul **Păuleşti**, din acelaşi”[1594].

1641, iunie 3: Scrisoarea lui Crâste şoltuzul cu 12 pârgari ai Bârladului, Ionaşco Dinga, Gavril Matei, Ursul Vântul, Nacul, Ilie Crâcog, Crăciun Ciudin, Pântea, Micro şi alţi orăşeni din Bârlad, prin care adeveresc că au ales şi stâlpit bucata de loc din locul târgului **Bârlad**, pe care Vasile Lupu voievod a dăruit-o şi alipit-o „la satul vistiernicului Paladi, la **Portăreşti**, ce este pe Smila”[1595].

1660, februarie 22: Toader Palade jicnicerul vinde fratelui său Gavril Palade, ce-a fost sulger, drept 100 lei şi 50 oi, „partea mea ce se va alege din satul **Portăreşti**… aşijderi am tocmit cu dumnealui pentru o pricină ce am avut cu Bejan Gheuca, să aibă a o aşeza dumnealui dinspre Bejan; aşijderi, i-am vândut partea mea ce este în satul **Cetăţuia**, cu vecini, cu tot, drept 200 lei”[1596].

1668, mai 3: Fraţii Ilie, Neculai şi Ana şi cu nepoata lor Anghelina, fata fratelui lor Doroftei, dăruiesc fostului stolnic Toader Pălade „toată partea noastră de moşie de la **Mânzaţi**, câtă se va alege partea tătânenostru Constandin, vătămanul de **Portăreşti**, care parte este din bătrânul Penteliiu… / Aşijderi i-am dăruit şi eu,

---

[1594] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 20, pp. 17, 18

[1595] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 26, pp. 38, 39

[1596] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 29, pp. 42, 43

Ilie, cu femeia mea Sofronia cât se va alege partea ei dinspre fraţi, dinspre feciorii lui Grigore Ciorneiu”[1597].

1670, iunie 1: Alexandra, jupâneasa răposatului Gavril Păladie dă cumnatului ei Gheorghe Bogdan şetrarul „jumătate de sat din **Zmieni**, care ne-a fost danie de la Ursul din Zmieni, şi jumătate de heleşteu, şi dumnealui ne-a dat partea dumisale numai din heleşteul de la **Portăreşti**”[1598].

1670, iunie 8: Gheorghe Bogdan şetrarul face schimb de moşiii cu cumnata lui sulgeroaia (văduva lui Gavril Paladi), primind „partea dumisale din heleşteul **Zmeiani**, jumătate de iaz, şi eu i-am dat partea mea din heleşteul de la **Portăreşti**”[1599].

1685, august 20: Întărit de Constantin voievod agăi Lupaşco Bogdan, feciorul fostului comis Gheorghiţă, care arată zapise de mărturie „de la Ion, Ilie şi Nedelcu din **Denisăşti**, scriind cum Varvara, fata Stancăi, a vândut toată partea sa, un bătrân din Dănişăni lui Vasile Dămian, drept 80 taleri de argint, iar Vasile a vândut comisului Gheorghe Bogdan… / de la Ion Udre, Grigore a Ursoaei, Tofan Răpede, Vasile fratele lui Tofan şi Grăjdeanu din **Glăvăneşti**, scriind cum Simeon, feciorul Dobrii de Glăvăneşti a vândut a sa dreaptă ocină şi moşie, un vad de moară în apa Zeletinului, vadul de jos, lui Ion Rusăi din **Putredeni**, iar Ion Rusă l-a vândut lui Gheorgiţă Bogdan comisul, drept 60 taleri bătuţi… / de la Toader Paladi,

[1597] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 144, p. 144

[1598] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 48, pp. 66, 67

[1599] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 30, p. 43

Toader şi Ion Bujoranul, Constantin şi Pavăl Bâtcă din **Greci** şi Simeon din **Hulpăşeşti**, scriind cum Mereuţă cu feciorii săi au vândut partea socru-său Gavril şi a soacră-si Ioana din satul **Ibăneşti**, din bătrânul Putnenilor, ce este în ţinutul Tutovei, lui Gheorghe Bogdan comis, drept 30 de taleri… / de la Ianachi vistiernic, Constandin jicnicer, Negre stolnic, Roşca şi Vetriş vornici de poartă, scriind că Ioana Căzăceasa, cu feciorii ei Ion şi Gavril, au vândut partea din **Hulpăşeni** şi din **Ibăneşti**, ce sunt pe Smila, în ţinutul Tutovei, lui Gheorghe Bogdan comis, drept 40 galbeni… / de la aceiaşi boieri, scriind cum Ionaşco, feciorul lui Ionaşco din **Negreşti** a vândut ale sale drepte ocini şi moşii din satl **Hulpăşeşti** şi din **Ibăneşti** lui Gheorghe Bogdan comis, drept 20 taleri de argint… / de la Crăciun, Porhirie şi Necula din **Floreni**, Strătulat din **Pătrăşcani**, Postolache şi Simion din **Bicani**, scriind cum Toader, feciorul lui Iftodi din Hulpăşeni a dăruit ale sale drepte părţi din **Hulpăşeni** şi din **Ibăneşti** lui Gheorghe Bogdan comis … **/** de la Neculai, feciorul lui Frim din **Zmeeni**, Ionaşco Şălarul de **Suseni**, Stratul de **Băcani**, Pavăl fecior lui Bâtcă şi popa Buguţa de **Portăreşti**, scriind cum fraţii Constantin Şoitul şi Dumitraşco au vândut a treia parte dintr-un bătrân din satul **Ibăneşti** şi din **Hulpăşeni** lui Gheorghe Bogdan comis, drept 90 taleri de argint… / de la Racleş vătavul de **Stolniceni**, Toader Bujoranu şi Grădescul pitar, scriind cum Neculai, feciorul lui Zavantie de **Ivăneşti**, a vândut partea câtă i se va alege după mamă-sa Nastasia, fata lui Hilimon, din satul **Ibăneşti**, din bătrânul Hilimoneştilor lui Gheorghe Bogdan comis, drept 30 taleri de argint… / de la Toader Paladi stolnicul, Gavril şi Ciochină – vornici de Bârlad, Constantin Isar, Echim călugărul de **Portă-**

reşti, popa Andrei din **Băcani**, Neculai şi Buciumaş de **Zmeeni** şi Toader Bujoranu de **Fruntişăşti**, scriind cum Stratul, feciorul Irimiei Sărăcuţul de **Băcani**, a vândut părţile de moşie ale lui Vasile Cheptănariul de la **Ibăneşti** şi de la **Hulpăşeni**, din bătrânul Putnenilor lui Gheorghe Bogdan comis, drept 30 taleri de argint… / de la Simion medelnicerul, Liciul, Ion Nuţul, Alexandru şi Ion Măciucă de **Polocineşti**, scriind cum a vândut Ion Giudele de Polocineşti a sa parte de sat din **Ibăneşti**; şi cu femeia sa şi-a vândut partea lor de ocină din **Şărbăneşti**, cât se va alege; şi Tudor din Poloceni a vândut partea lor din Şărbăneşti lui Şandru, iar Şandru a vândut lui Gheorghe Bogdan comis, drept 100 taleri de argint… / de la Dumitraşco Călin, ţoltuzul, cu 12 pârgari din târgul **Bârladului**, şi Crâste Gavriţa şi popa Gavril tot de acolo, scriind cum Gavril, feciorul lui Vasile, fratele lui Tămâie, nepot lui Căpăţână, a dăruit a sa dreaptă ocină de la **Poloceni**, ce este de la părinţii săi şi altă parte. Ce-i este cumpărătură de la Neagul, lui Gheorghe Bogdan comis … / de la Zota, Toader Grădescul şi popa Costachi, scriind cum Ţigan de **Huşi** a vândut a sa dreaptă ocină din satul **Belceşti** lui Gheorghe Bogdan comis, drept 30 taleri de argint”[1600].

1713, mai 1: Agafiţa, jupâneasa răposatului Preda Palade, vinde marelui spătar Ion Palade, drept 330 lei bătuţi, „jumătate de sat **Portăreşti**, cu **Drujeşti** pe Smila, cu casă de cum a rămas stricată şi cu vecini din câţi s-or afla, însă fără cei iertaţi, ce vor avea scrisori de iertare de la dumnealui stolnicul, cu tot cu heleşteu întreg şi cu vad de moară. Căci înainte vreme fost-a jumătate de heleşteu

---

[1600] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, IV, Bârlad 1924, doc. 76, pp. 123-128

al lui Gheorghe Bogdan şetratul, cum şi jumătate de sat Portăreşti cu Drujăşti, şi apoi s-au învoit, de-a luat Bogdan partea noastră, jumătate de heleşteu din **Zmeiani** şi ne-a fat partea sa de heleşteu de la Portăreşti"[1601].

PORTARI

(„unde este casa lui" Oană, Bruduréşti,
„seliştea lui Fundea", Câteştii şi Retedzeşti,
azi Portari, comuna Zăpodeni, Vaslui).

1438, august 24: Întărit de Ilie şi Ştefan voievozi lui Oană portarul, care primeşte uric pentru „satele, pe Vaslui, anume: **Bruduréşti, unde este casa lui**, **şi seliştea lui Fundea**, şi, sub Rediul Lung, **Câteştii, unde este Mic şi Iliaş, amândouă judeciile**, şi **Retedzeşti** şi, la obârşia, Bârlădzelului, Boziani, şi, pe Prut, Iacobeşti şi Bărboşii, şi seliştea lui Ţolea şi cu iezerul şi via lui, la obârşia pârâului Dobroslăveştilor… Iar hotarul acestor sate şi selişti să fie cu toate hotarele vechi, pe unde au folosit din veac"[1602].

1491, octombrie 15: Întărit de Ştefan voievod, care cumpără şi dăruieşte „târgului nostru al Vasluiului", odată cu hotarnica, multe sate, dintre care trei sate, cumpărate, cu 200 de zloţi, de la mănăstirea Bistriţa, „anume Crăstoae pe Racova, unde a fost Pătru, feciorul

---

[1601] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 32, pp. 44, 45

[1602] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 189, pp. 268-270

Crăstei, alt sat anume Bălcarii tij pe Racova, unde a fost Oană, fratele lui Pătru (toate trei în Bejeneşti, comuna Laza, Vaslui), şi al treilea sat, anume Curteştii tij pe Racova, unde a fost feciorul lui Naneş" (satul Curteşti, comuna Poieneşti, Vaslui); de la Drăgălina şi Maruşca, fetele Cozmei Streaşină şi nepoţii lor Ion şi Maria, copiii Mihului, toţi nepoţi ai lui Feir, Ştefan cel Mare a cumpărat, cu 100 zloţi, „acest sat pe Rahova, anume Feereştii, unde au fost casele moşilor lor, a lui Feir şi a lui Pătru şi a Cozmei Streaşină" (comuna Laza, Vaslui); de la popa Băilă din Vaslui şi Neacşa, fiii lui Băilă celui bătrân, a cumpărat, cu 50 zloţi, „un sat pe Rahova, anume Păuceştii, unde a fost Păucă cel bătrân" (Rediul Păuceşti, comuna Laza, Vaslui); de la Groza Rohat, feciorul lui Oanăş Ungureanul, un sat pe Rahova, anume Rohaţii, unde a fost casa tătâne-său", cu 50 zloţi (comuna Laza, Vaslui); de la Toader Hasnăş, Ştefan cel Mare a cumpărat, cu 240 zloţi tătăreşti, „două sate pe Bârlad, din sus de târgul nostru, de Vaslui, anume Băltenii, în gura Stebnicului (comuna Bălteni, Vaslui), şi, de iastă parte de Bârlad, Delenii (lângă Mărăşeni, comuna Ştefan cel Mare, Vaslui) şi o selişte, anume Micleştii" (lângă Bălteni, comuna Bălteni, Vaslui); de la Nastea şi Sohiica, fetele lui Steţco Dămăcuşescul, nepoatele lui Dămăcuş stolnicul, cu 70 zloţi, „un sat pe Bârlad, din sus de Vaslui, anume Măreşenii, unde a fost Mareş judele" (Mărăşeni, comuna Ştefan cel Mare, Vaslui); de la Costul Părăş şi Drăghita, fiii Armancăi şi seminţia lor, Toader, Sasca, Parasca şi Docica, fiii Anuşcăi, toţi nepoţi ai lui Ştefan Mesehnea, cu 50 zloţi, „un sat în sus de Vaslui, în Dumbravă, unde a fost casa moşului lor, a lui Ştefan Mesehnea; de la Anna, Maruşca şi Armanca, fetele Do-

brei, nepoatele lui Brudur, cu 100 zloţi, „două sate pe Vaslui, din sus de târgul Vasluiului, anume Brudureştii, unde a fost satul lui Drăgoi şi a Tomei” (Portari, comuna Zăpodeni, Vaslui); de la Ionaşco, feciorul Jorăi, nepot Giurgii Răspop, cu 70 zloţi, „un sat anume Mărăţăi pe Vaslui, iar numele celui sat din vechi a fost Părtănoşi” (Moara Grecilor, inclusă în Vaslui); de la Nastea, fata Anuşcăi, nepoata lui Ioan Curui, cu 60 zloţi, „două sate între Crasna şi între Bârlad, anume Filipeştii şi, mai jos de acest sat, într-acelaşi hotar, Săcuienii, unde a fost Stanciul Săcuiul”; de la Şteful şi Mărina, fiii Maruşcăi, şi seminţia lor… Bila şi Oance, feciorii Marinei, nepoţi ai lui Giurge Jumătate, şi Marina, fata Mândrei şi nepotul ei de frate Silea, şi soru-sa Donea. Fiii Fedorei, nepoţi ai lui Oană Jumătate, cu 500 zloţi, „un sat pe Bârlad, în jos de târgul Vasluiului, tot cu toate cuturile, unde au fost Balosinăuţii” (Muntenii de Jos, comună, Vaslui)… Apoi iarăşi domnia mea am socotit şi am miluit pe şoltuzii şi pârgarii şi pe toţi oamenii cei săraci din târgul Vasluiului şi le-am întărit obiceiul cel vechi, precum că nici un om dintr-înşii, dintru care au lăcuinţă a lor acolo, în Vaslui, nici cât de puţină vamă să nu aibă a plăti acolo în târgul Vasluiului, nici la un fel de alişveriş, fără numai să plătească aceia care vor aduce peşte în târg, adică de la o maje, un peşte, şi de la o căruţă, iarăşi un peşte, iară mai mult nimic”[1603].

1623, decembrie 26: Întărit de Radul voievod marelui spătar Simion, care cumpără, cu 350 taleri bătuţi, de la cneaghina Părasca Crăiasa şi de la fiii ei Gheorghe şi Pătrăşcan „un sat, anume Portăreşti, pe râul Smila, în

---

[1603] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 96, pp. 188-190

ţinutul Tutova, cu loc de iazuri şi de mori pe acelaşi râu”[1604].

1624, martie 24: Întărit de Radul Mihnea voievod marelui spătar Ştefan Gheuca, care cumpără, cu 350 taleri, de la cneaghina Parasca şi de la fiii ei Gheorghie şi Pătrăşcan, „un sat, anume **Portăreştii** (Portari, lângă Drujeşti, Vaslui), pe pârâul Smila, în ţinutul Tutova, cu loc de iazuri şi de mori pe acel pârâu”; cu 100 de taleri de argint, de la Ihnat din Băcani şi de la femeia lui Draga, fiica lui Stancul din Băcani, „a patra parte din toate părţile lui Stancul şi altă parte din partea lui Poliţan, a treia parte, partea lui Gligore, cu moară gata cu pietre, din vatra satului de la **Băcani** (comuna Băcani, Vaslui), care este în ţinutul Tutova, din câmp şi din fâneţe”; cu 120 taleri de argint, de la fraţii Macovei şi Grigore Poliţanul, fiii lui Poliţanul, şi de la nepoata lor Marca, „a treia parte din satul Băcani, partea de sus şi cu vad de moară pe pârâul Smila”; cu 50 de taleri de argint, de la Danciul, fiul Măricăi, nepotul lui Poliţanul, „o parte de ocină din acelaşi sat Băcani, din partea de sus”; cu 50 taleri de argint, de la Todosiia, fiica Odochiei, nepoata Poliţanului, „din aceaşi sat, din această parte de sus, toată partea ei, ce se va alege”; „o parte de ocină din satul **Păuleşti** (în Băcani, comuna Băcani, Vaslui), care este în ţinutul Tutova, pe care i l-a dăruit cneaghina Stanca Murgucioaie şi cu nepoţii panului ei Murgoci vornic, anume Isac şi fratele lui Constantin şi sora lor Avghinia”[1605].

[1604] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 148, pp. 197, 198

[1605] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 176, pp. 228-232

1635, ianuarie 24: Întărit de Vasile Lupu voievod logofătului Racoviţă Cehan şi fratelui său Apostol, care „au arătat un zapis de mărturie de la popa Vasilie, Petrea păhărnicel şi Ciocârlie din **Fereşti** (comuna Văleni, Vaslui), Vasile diac din **Zlătari** (comuna Văleni, Vaslui), Leahul diac din **Olăşeşti** (înglobat în Portari, comuna Zăpodeni, Vaslui)… cum a venit înaintea lor Toader diac din **Portari** (comuna Zăpodeni, Vaslui), şi a vândut… o parte de ocină din satul **Prigorceni** (lângă Fereşti, comuna Văleni, Vaslui),, care i-a fost cumpărătură de la Zaharia, fiul lui Toader, nepot Ignătoae, sora lui Berdilă cel bătrân… lui Cehan logofăt şi fratelui său Apostol, pentru 10 taleri buni”[1606].

1635, iulie 18: Scrisoarea vornicului de gloată Neaniul, în care mărturiseşte că, după ce s-au pârât Apostol Cehan şi Racoviţă logofătul cu Moisea din **Olăneşti** (sau Olăşeşti, înglobat în Portari, comuna Zăpodeni, Vaslui) „pentru nişte părţi de pcină din sat din **Prigorceni** (lângă Fereşti, comuna Văleni, Vaslui), din partea dinspre apus, partea lui Berdilă, și partea Alexei Măniiacul, și partea altui Alecsăi… şi Giurgioae, și parte lui Toader de **Portari** (comuna Zăpodeni, Vaslui), și partea Petrei și a surorii lui, a Teclei, feciorii Bâcăi, zicîndu Apostol că acele părți de ocină au fost cumpărătură socru-său, Bolei, ce a fost vornic, de la acei oameni ce mai sus scriem. Iar Moisea a zis, cu seminția lui, că acele părți de ocină, ce a fost cumpărat Bolea, i-au întors banii înnapoi și are mărturii, oameni dinaintea cui a întors banii Bolei. / Deci, Măriia Sa Vodă m-a trimis pe mine acolo, să strângem oameni buni și să socotim; de se va afla că a cumpărat

[1606] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 19, pp. 20, 21

Bolea acele părți de ocină și nu va fi întors Moisea, cu ruda sa, acei bani Bolei, ca să aibă a le ține Apostol și cu frații săi acele părți de ocină, iar de va avea Moisea mărturii cum a întors banii Bolei înapoi, el să le ție, Moisea și cu seminția lui. / Deci, noi am strâns oameni buni, megieși, preoți și slugi domnești, și au mărturisit cum a întors Moisea și cu oamenii săi bani Bolei. Deci, eu nici așa nu i-am crezut, cei le-am dat lege, să jure Moisa, cu 24 de oameni, pe Sfânta Evanghelie. Și au jurat cu toții, cu acei jurători, cum a întors Bolei banii înapoi, câți a fost dat pe acele părți de ocină. / După aceea, s-au sculat Apostol și cu logofătul Racoviță, au adus martori pe Alexa și pe Banul, și mulți oameni și au mărturisit cum acei bani nu i-a întors Moisea Bolei, ce au jurat pe strâmbul. Deci, Moisca, văzând că a greșit, venit-a înaintea noastră și a căzut și s-a rugat dumisale logofătului Racoviță și frățâne-său Apostol pentru acel jurământ, ce au greșit cum nu se cade. Deci, logofătul și cu Apostol… n-au vrut să-l mai pârască pe Moisea într-alt chip, ci l-au lăsat și s-au împăcat dinnaintea noastră, ca să aibă a ține logofătul Racoviță și cu Apostol, și alți frați ai lor, toate acele părți de ocini din Prigorceni”[1607].

1636, septembrie 5: Zapisul Todorei Silioie, fata lui Vasile din Florinteşti, în care mărturiseşte cum a dat „moşia mea din sat din **Florinteşti** (lângă Hârsova, comuna Deleşti, Vaslui), ce este a patra parte din bătrâni, a lui Vasile, tătâne-meu… nepotului meu Toader, feciorul lui Raicu, drept sufletul părinţilor… dinaintea Moisei căpitanul, Istratie, Nacul Poşchină, Irimiia, Iocaş Moga, Meleştan, Ignat şi Ionaşco din **Olăneşti** (sat înglobat în

[1607] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 173, pp. 207-208

Portari, comuna Zăpodeni, Vaslui) şi mulţi oameni buni"[1608].

1636, noiembrie 3: Întărit de Vasile Lupu voievod diacului Toader din **Portari** (comuna Zăpodeni, Vaslui), prin ispisoc de judecată, după pâra acestuia cu Huhuloae, Bosiiucoae şi Busca, fetele Măndăoae, „pentru 40 de galbeni, ce i-a plătit Toader diacul pentru dajdia lor şi doi boi şi şase ilişe, cum a arătat şi drese de pâră ce au rămas de la Barnovschi Vodă şi de la Alexandru Iliiaş Vodă, cum s-a aflat cu adevărat că a plătit Toader diacul toate acele bucate pentru dânşii. Pentru aceea, i-am judecat după legea ţării, să fie tare şi puternic Toma diacul din Portari a le ţine ocina lor toată, ce au ei în sat în **Torceşti** (azi Turceşti, lângă Unceşti, comuna Zăpodeni, Vaslui) şi a o vinde cui va da banii şi cele bucate toate"[1609].

1637, ianuarie 25: Întărit de Vasile Lupu voievod jitnicerului Paladie, care cumpără, cu 350 taleri de argint, de la fostul mare medelnicer Simion Gheuca, „un sat anume **Portăreşti**, pe pârâul Smila, în ţinutul Tutovei… şi o parte de ocină din satul **Păuleşti**, din acelaşi"[1610].

1637, noiembrie 3: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce s-au pârât de faţă Toader diacul din **Portari** cu Huhuloae, Bosiiucoae şi Busca, fetele Măndioae, „pentru 40 de galbeni, ce a plătit Toader diacul pentru dajdia lor şi 2 boi şi 6 ilişe, cum a arătat şi drese de pâră şi de rămas de la Barnovschi vodă şi de la

---

[1608] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 503, p. 559

[1609] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 548, pp. 598, 599

[1610] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 20, pp. 17, 18

Alexandru Iliaş vodă, cum s-a aflat cu adevărat că a plătit Toader diacul toate acele bucate pentru dânşii. Pentru aceea, i-am judecat după legea ţării, să fie tare şi puternic Toader, diacul din Portari, a le ţine ocina lor toată ce au ei în sat, în **Turceşti** şi a o vinde cui va da banii şi cele bucate toate”[1611].

1638, februarie 28: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Constantin din **Tărăceni** (lângă Unceşti, comuna Zăpodeni, Vaslui) „drept ocină şi zălog”, după ce Toader din **Portari** (comuna Zăpodeni, Vaslui) „a pus zălog toată partea de ocină, cât se va alege, din satul **Turceşti** (azi Unceşti, comuna Zăpodeni, Vaslui), ce este în ţinutul Vaslui, partea Draghinei Huhuloaie şi Antemiei Bosiiocoaie, fiica Măndăoaie… la Constantin din Tărăceni, pentru 44 galbeni ungureşti bani buni”[1612].

1645, august 20: Tudora, fata lui Toader de **Portari** (comuna Zăpodeni, Vaslui), femeia lui Ghervasie de **Olăneşti** (înglobat în Chiţcani, comuna Costeşti, Vaslui), şi cu feciorii ei vând Lui Racoviţă Cehan, logofătul al doilea, drept 15 galbeni, „partea noastră de moşie şi de cumpărătură, ce-am avut de la tatăl nostru, Toader de Portari, ce lui i-a fost cumpărătură de la Hilip, toată partea noastră din sat din **Ţigăneşti** (pe Sărata, Vaslui), pe valea Sărăţii, în ţinutul Vaslui… dinaintea lui Gavril Bechiia de **Tătăreni** (comuna Dăneşti, Vaslui), popa Vasile, Toma Toderici, Ursul şi alţii de primprejur”[1613].

[1611] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 212, pp. 194, 195

[1612] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 253, pp. 236, 237

[1613] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 171, pp. 141, 142

1646, aprilie 12: Întărit de Vasile Lupu voievod logofătului Racoviţă Cehan, care cumpără, cu 12 ughi (ducaţi ungureşti), de la Dumitru, Pascal şi Vasilr, nepoţii Ghidului, „a şasea parte din satul **Prigorceani**, ce-i în ţinutul Vasluiului”; / cu 25 ughi, de la Ignat, Ionaşco, Grigore şi Sofronia, fiii lui Petre Bătvo, nepoţii lui Isac, „toată partea lor din satul **Ţigăneşti**, ce-i pe Sărata, în ţinutul Vasluiului”; / cu 50 ughi, de la Tudora, fata lui Toader din **Portari**, femeia lui Gherasim, „partea ei din acelaşi sat Ţigăneşti, cu loc de heleşteu şi de horodişte”; / cu 16 lei bătuţi, de la Anesia şi fata ei Varvara, nepoata Siliştеanului, „partea ei din satul **Părţeşti**, în ţinutul Fălciului”; / cu 28 lei bătuţi, de la Simion şi sora sa, de la fraţii Andreian, Bosie, popa Mihail, Rochiţa şi Măriia, „a şasea parte din satul **Siliştеani**, ce-i în gura Muşatei. Din ţinutul Fălciului”[1614].

1690, iulie 20: Zapisul boierilor divaniţi, în care mărturisesc cum au venit „Panaite pârcălabul, nepotul său Mitre şi fratele său Ioniţă, feciorii lui Andrieş, cu neamurile lor Carp şi Gavril Potoroacă şi nepot lor Misăilă şi ne-au arătat o mărturie încredinţată de la Gligorie şoltuzul şi 12 pârgari din **târgul Vaslui**, de la Foca uricarul, Dumitraşco Zăpodie şi de la mulţi oameni… scriind cum au venit preotul Gheorghe ot **Portari**, ginerele Portărescului, Toader Portărescul şi Alexandra – sora lor şi le-au arătat zapise de mărturie şi de cumpărătură, cum a cumpărat tatăl lor Portărescul patru bătrâni din cinci bătrâni ce au fost în Portari, pe Iftodie sin Olariul, pe Solomia sin Olariul, pe Trohin sin Olariul şi pe Vasile Pasat, Dinul, Ştefan şi Tudor, nepoţi Olariului, şi s-au

[1614] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. VIII, Iaşi 1913, pp. 293-296

împărţit lor acele ocini, şi s-a venit la fiecare câte un bătrân întreg şi câte a treia parte pământ dintr-un bătrân, şi s-au dat, în partea de jos, preotului Gheorghe, în mijloc Alexandrei şi din sus, lui Toader Portarescul, lângă orda Olăreştilor, şi în selişte să şeadă toţi, până şi-or face dischişuri fiştecare, şi au arătat zapise"[1615].

1753, iunie 1: Fostul mare şetrar Ion Racoviţă, fiul răposatului hatman Dumitraşco Racoviţă, vinde „fratelui meu cel mai mare, Radul Racoviţă vel vistiernic, drept 1.845 lei, toată partea mea de moşii de aici, din Moldova, anume **Fireştii** întreg şi cu toate casele şi namestiile de primprejur; **Părtenii**, cu heleşteu; **Sărata**, cu heleşteu; **Valea Ră** ce se zicea **Răii**, cu moară gata pe apa Vasluiului; părţile din **Tătărăni**; părţile din **Portari** şi din **Olari**; **Prigorceni**, sat întreg, cu heleşteu; părţile din **Ţigăneşti**; părţile din **Boţoae** şi din **Chihoae**; **Faurii**, sat întreg; un loc de prisacă din **Băicani**; parte din **Drăcşani**; satul din gura **Ocoalelor** din ţinutul Lăpuşna; 7 pogoane de vie la **Timerleani**"[1616].

1774, iulie 5: Satul **Portarii**, ocolul Mijlocului, după recensământul lui Rumeanţev[1617], avea următorii: **Birnicii:** Vasile, muntean / Cozma Ţurcan / Costandin sin (fiu) Proca / Antohi Ţurcan. // **Babele:** Dumitra. // **Mazili:** Gheorghi, ciohodar.

1902: „**Portari**, sat în partea de vest a comunei Valea Rea, plasa Mijlocul, judeţul Vaslui, situat pe coasta

---

[1615] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Fereştii, Vaslui*, vol. XVI, Iaşi 1926, pp. 106, 107

[1616] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Fereştii, Vaslui*, vol. XVI, Iaşi 1926, p. 128

[1617] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 227

dealului Olănești, pe o suprafaţă de 71 hectare, din care 45 hectare pădure. Are o populaţie de 109 suflete şi o biserică, făcută de locuitori, la 1847. Locuitorii posedă: 5 pluguri şi 10 care cu boi, 1 plug și 1 căruță cu cai; 41 vite mari cornute, 50 oi, 8 cai şi 5 râmători. / **Portari de Jos**, sat în partea de sud a comunei Zăpodeni, situat pe coasta de est a dealului Chicerea. Are o suprafață de 186 hectare, cu o populație de 211 locuitori. Moșia se divide în două părți; cea mai mare este a răzeșilor și cealaltă a succesorilor defunctului Mihai Antoniu. Afară din sat, în partea de est, e situată biserica, făcută, la 1804, mai 20, de locuitorii răzeşi din Portari (Ciohodăreşti) şi deservită de 1 preot şi 2 eclesiarhi. Locuitorii posedă: 95 vite mari cornute, 5 cai, 150 oi și 50 râmători. În trupul răzăşiei Portarilor s-a alipit şi o porţiune de pământ, numită Olăneşti, în întindere de 57 hectare, care s-a cumpărat de locuitori din Olăneşti, de la stat. / **Portari de Mijloc**, sat în partea de est a comunei Zăpodeni, situat pe coasta de est a dealului Chicera, pe o suprafaţă de 272 hectare, cu o populaţie de 370 locuitori. Vite: 195 vite mari cornute, 10 cai, 250 oi și 80 râmători”[1618].

PORTUREŞTI

(pe Bâc, Othei, Moldova).

1641, mai 10: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, prin care întăreşte lui Văsian, Ştefan şi

---

1618 Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, pp. 59, 60

seminţiei lor, după pricina avută cu Andronic şi cu toată seminţia lui din **Sireţii de sus** „pentru o parte de ocină din satul **Portureşti**, ce este pe Bâc, în ţinutul Orheiului”[1619].

POSADNICI

(comuna Popricani, Iaşi).

1634, august 14: Zapisul de mărturie al marilor boieri, în care scriu cum a venit înaintea lor fostul vameş Conde, „s-a tocmit cu Iordache vistiernic şi i-a vândut un sat, anume **Poprincanii** (comuna Popricani, Iaşi), între **Posadnici** (comuna Popricani, Iaşi) şi între **Cârniceni** (comuna Ţigănaşi, Iaşi), pe Jijia, cu vaduri de mori în Jijia şi cu bălţi de peşte şi cu fâneţe, pentru 100 ughi galbeni”[1620].

1635, iulie: Întărit de Vasile Lupu voievod vistiernicului celui mare Iordache, care cumpără, cu 100 galbeni, de la Conde vameşul, „un sat anume **Popricanii** (comuna Popricani, Iaşi), la Tivova, între **Posadnici** (lângă Stânca, comuna Victoria, Iaşi) şi între **Cârniceni** (comuna Ţigăneşti, Iaşi), iar lui Conde i-a fost cumpărătură de la Toader Gogoneţ”. Vodă a trimis doi boieri, care să stâlpească hotarul, după mărturiile megieşilor Lupul Dârlău, Coşciug şi Tetea ot **Cârniceni**, Arsenie, Ionaşco Sasul, Sanson şi Tetea ot **Şendreni** (comuna

---

[1619] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 37, p. 57
[1620] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 238, pp. 266, 267

Victoria, Iaşi), Vasilie ot **Ionăşeni** (lângă Stânca, comuna Victoria, Iaşi) şi Pavel ot **Mălăeşti** (comuna Gropniţa, Iaşi). „Şi hotarul se începe, dintâi, din gura Tivovei, pe din jos de sat, drept la deal, prin pădure, în vârful dealului, unde se cheamă Dealul Mare; de acolo, drept la vale, prin pământuri, până în vale, şi peste vale şi peste drumul mare, la un stâlp de piatră, ce-i pus de la deal de drum; de acolo, drept la deal, la Movila lui Hilip; de acolo, drumul în sus, până la un stâlp de piatră, dinspre hotarul **Moimeştilor** (comuna Popricani, Iaşi); de acolo merge iarăşi la vale, până la alt stâlp de piatră, dinspre hotarul **Puricenilor** (lângă Stânca, comuna Victoria, Iaşi); de acolo, drept pe din sus de gura drumului cel mare care merge la Movila Boerilor; de acolo, pogoară la vale, pe din jos de Puriceni, şi loveşte hotarul în gura Troianului, la un stâlp de piatră, peste Jijia, în târlă; de acolo, drept la Iazul Popei, la un stâlp de piatră, în capul iazului, şi de-aici drept peste şes, într-alt stâlp de piatră, în mijlocul şesului; de acolo într-alt stâlp de piatră, lângă un drum, împotriva unor spinişori; de acolo, acel drumuşor, la alt stâlp de piatră; de-aici, în drumul mare, la alt stâlp de piatră; de-aici, tot drumul în jos, până în Tivova şi matca Tivovei, spre apa Jijiei, până în gura Tivovei. Acolo se împreunează hotarul”[1621].

1638, mai 8: Zapisul marilor boieri divaniţi, în care scriu şi mărturisesc „precum au venit în faţa noastră Ştefan Moimăscul vel armaş şi fratele lui Simion, feciorii lui Gheorghe Moimăscul, şi Todosâe… şi au vândut moşia dintr-un sat, anume **Piţcanii** (în Moimeşti, comuna Popricani, Iaşi), care acel sat îmbla în trei părţi, două părţi

[1621] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 148, pp. 186, 187

au vândut dintr-acel sat, partea lor, dar a treia parte a rămas fratelui lor mai mare, anume Ursul, acea parte a rămas nevândută, care acel sat este în ţinutul Eşâlor, între **Moimeşti** (comuna Popricani, Iaşi) şi între hotarul târgului Eşâlor, aceea au vândut-o binecredinciosului şi de Hristos iubitorului domnului nostru Ioan Vasilie voievod… / Aşijdere, au mai mărturisit şi au arătat drept tot hotarul satului aceluia, până unde umbla din veci: care se începe de la o vale a Mârzăştilor şi trece peste deal, spre răsărit, şi prin valea Moimeştilor, unde este seliştea Piţcanilor, şi de acolo merge peste drum, în curmeziş, şi peste vale la rediu, şi de acolo prin şes până la valea ce se numeşte Silişte, şi de acolo merge până se împreună cu hotarul **Posadnicilor** (comuna Popricani, Iaşi) şi cu hotarul satului Moimeşti; şi s-au pus tot stâlpi pe semne şi de către hotarul târgului Eşilor, de toate părţile merge cu hotarul târgului Eşâlor, până unde s-a început"[1622].

POSADNICI

(lângă Stânca, comuna Victoria, Iaşi).

1636, martie 20: Întărit de Vasile Lupu voievod vistiernicului Iordache (Cantacuzino), care cumpără, cu 100 ughi, de la vameşul Condre, „un sat, anume **Popricanii** (comuna Popricani, Iaşi) pe Tivova, între **Posadnici**

[1622] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 345, pp. 339, 340

(lângă Stânca, comuna Victoria, Iaşi) şi între **Cârniceni** (comuna Ţigăneşti, Iaşi), care este în ţinutul Iaşi”[1623].

POSADNICI

(„Lăleşti, care acum se numeşte Posadnicii”,
comuna Frumușica, Botoşani).

1575, mai 17: Întărit de Petru voievod lui Toma Berheaci, al doilea pisar, care cumpără, cu 900 zloţi tătăreşti, de la Ionaşco, Toader, Zaharia, Sava, Sofica, Drăghina, Solomia, Dumitra şi Anghelina, copiii Iurşei, nepoţi lui Hilip, şi de la verii lor Eremia şi Odochia, copiii lui Andrei, Cozma, Ion, Lucaci, Simion, Matei, Marica, Ana, Antemia şi Anghelina, copiii lui Nicoară, şi Mărica, fata Anghelinei, toţi nepoţi şi strănepoţi lui Stan Posadnicul, „din dresele ce-a avut strămoşul lor Stan Posadnicul de la Ilie voievod, din jumătate de sat **Lăleşti** pe Jijia, care acum se numeşte **Posadnicii**, două părţi, părţile de mijloc, şi cu loc de moară în Jijia… / Eremia şi sora lui Odochia, copiii lui Andruşco, au vândut toată partea părintelui lor, iar fraţii şi surorile Focşei dat-au lor a lor parte de ocină din alelalte ocini pentru ale lor părţi din Leleşti, care acum se numeşte Posadnici”[1624].

1587, ianuarie 17: Întărit de Petru (Şchiopul) voievod Anghelinei, cneagina lui Opre postelnic, care cumpă-

[1623] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 365, pp. 409-411

[1624] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XXI, Iaşi 1929, pp. 105-107

ră, cu 500 ughi (ducaţi ungureşti), de la Măriica, cneaghina lui Dracsin pârcălab, fata lui Hrană vornic, nepoata Anghelinei, strănepoata lui Coste Posadnic, răs-strănepoata lui Fădor şi lui Stan Posadnic, „a patra parte din satul **Lăleşti**, ce acum se numeşte **Posadnici**, partea din mijloc dinspre cea din jos, care-i la Jijia, şi cu loc de moară… schimbătură mamei sale, cneaghina lui Hrană, cu vara ei Tudosia, iarăşi nepoată lui Coste Posadnic, pentru partea ei din **Zorilova** (Zorileşti, sat pe Prut şi pe Camenca, raionul Glodeni, Moldova)”[1625].

1604, iunie 22: Întărit de Eremia Moghilă voievod Anghelinei Berheci „şi nepoţilor jupânului său Berheci, anume Fătul Mareş şi Fătul Harbuz din **Piticeani**”, care cumpără, cu 250 zloţi, de la călugării de la Aroneanul, „nescare părţi de ocină, ce i-au fost ei de cumpărătură, împreună cu jupânul ei Berheci, în satul **Posadnici**, pentru care Berheci a fost dat 250 zloţi tătăreşti, şi încă le-a mai fost dat o parte de ocină din satul **Piticiani** şi **Zlătar**, care se va alege partea Tomei Berheci logofăt; care parte de ocină a fost dată pentru sufletul fiului său Gavril mănăstirii… însă dânsa a fost răscumpărat-o de la călugări cu 100 zloţi tătăreşti”[1626].

1626, septembrie 12: Porunca lui Miron Barnovschi voievod, dată lui Oprea, vătaful cel mare de **Hârlău**, de a cerceta pricina dintre Lucoci şi Gherghina din **Lătăi** (azi Câmpeni, Botoşani), „pentru o ocină de acolo, zicând Lucoci că de veac Albul, tată-său, şi cu tatăl Gherghinei, ei au ţinut acolo moşie: tatăl lui Lucoci a ţinut 2 părţi şi

---

[1625] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. XXI, Iaşi 1929, pp. 113-115

[1626] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. XXI, Iaşi 1929, pp. 153-155

tatăl Gherghinei a ţinut o parte. Acum Gherghina face lui împresurătură, de ţine în jumătate. Iar Lucoci s-a lăsat pe oameni buni, anume Roman din **Lăleşti** (lângă Câmpeni, Botoşani), Lupul din **Stroeşti** (sat pe Sitna, Botoşani), Berezan vătaful din **Nelipeşti** (Nălipeşti, lângă Câmpeni, Botoşani) şi Toader de acolo, Ionel din **Nemândri** (lângă Câmpeni, Botoşani) şi Lupul de acolo şi Gligorie din **Piciorogani** (lângă Prisăcani, Botoşani), şi cum vor ridica aceşti oameni cu sufletele lor, aşa să fie"[1627].

1644, martie 31: Întărit de Vasile Lupu voievod vornicului Vișan, care primește ispisoc de întăritură pentru „două părți din **Lătăi** (azi Câmpeni, comuna Prăjeni, Botoșani), cumpărate de la Mărica și Bejan, din neamul lui Gheorghe Gherghina, și părțile lor din satul **Lălești** (lângă Vlădeni, comuna Frumușica, Botoșani), și alte părți ce-a mai cumpărat Vișan în sat în Lălești și în Lătăi, cu zapise din 7151 (1643)"[1628].

POŞORCANI

(lângă Popeni, comuna Căiuţi, Bacău).

1634, decembrie 7: Zapisul Drăghinei Cozmoe din **Conţeşti** (comuna Sascut-Sat, Bacău) şi a fetelor ei Anghelina şi Ştefania, în care mărturisesc că au „vândut o cumpărătură ce am avut în sat în Conţeşti de la Cernat şi

---

[1627] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 119, pp. 142, 143

[1628] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 273, pp. 246, 247

Bădilă… lui Chiriac pitarul din Conţeşti 30 zloţi bătuţi… Şi la tocmeală au fost vornicul Farmachie, Gligorie Suseanul şi Meftodie din **Poşorcani** (lângă Popeni, comuna Căiuţi, Bacău), Nacul cojocarul din **Şchiupeni** (Şchiopeni, lângă Buciumi, comuna Ştefan cel Mare, Bacău), popa Pavel, popa Ilea, popa Theodur din **târg din Agiud**"[1629].

1658, februarie 16: Vasile hatmanul vinde „fratelui nostru Dabijei, vornicului celui mare, pentru 700 lei bani gata… satul întreg **Popenii** şi părţile noastre din **Poşorcani**, ce este în ţinutul Trotuşului, cu vecini şi cu tot venitul, şi cu trei prisăci de stupi, ce sunt acolo, o prisacă la **Bălca**, altă prisacă la **Ruginoasa** şi o prisacă la **Angheleşti**¸cu 300 ce sunt într-însele"[1630].

1755, decembrie 6: „Zapisul răzeșilor părții **Poenii Pralii**, care ni-am milostivit și am dat-o danie, Sfintei mănăstiri ce a făcut-o Vasile Tutoran, mazil ot târgul Hârlăului… după cum arată, mai jos; și hotarul Poenii se începe din gura părăului Teiului și merge pe părăul Teiului, spre miazănoapte, asupra Ocnii, în Căiuțul cel mic, și apucă Căiuțul cel mic, spre apusul soarelui, până în obârșiile lui, tot spre soare-apune, și merge peste Ursoi, tot spre soare-apune, alăture cu moșia **Caşinului** mănăstire, pe din jos, până în culme dealului, și apucă culmea dialului, în jos, spre amiazăzi, alăture cu moșie **Câmpurilor**, tot culmea dealului, alăture cu moșia **Răcoasei**, tot spre amiazăzi, până în pleșa dealului mare, unde se hotărește cu moșia **Muncelului**, și de acolo se întoarce spre răsărit și apucă părăul Mesteacănului, ală-

---

[1629] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 288, pp. 326, 327

[1630] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XI, Iassi 1889, p. 209

ture cu moșia mănăstirii Bârnovei, drept spre răsărit, până în gura părăului Teiului, și se încheie hotarul mănăstirii ce-i numită mai sus; / și noi, acești răzeși mai jos arătați, care ne-am milostivit și am dat danie sfintei mănăstiri ce-i la Poiana Pralii, pe Căiuțul cel mare, la ținutul Putnei, care ne-am pus, și anume: vornicul Dumitru Făcăoar din satul **Popeni**, Crăstian vornicul de acolo, Mihai de acolo, Nastase Făcăoar, Grigore fratele lui Nastase, Ştefan frate lui, Luca Dărdără, Apostul Dărdară, David frate lor, Petre Hașcu, cu toate neamurile noastre, și cu toți frații noștri răzeși, toţi din **Popeni**, ne-am milostivit și am dat danie sfintei mănăstiri cei numită mai sus, pentru sufletele noastre și ale părinților noștri, și de pe această danie a noastră să aibă a face și uric domnesc mănăstirea… Eu vornicul Dumitru Făcăoar, Crăstian vornicul tot Făcăoar răzeș,, Mihai Făcăoarul răzeș, Nastasă Făcăoarul răzeș, Ştefan Făcăoarul frate lui Nastas răzeș, Grigore frate lor răzeș, Luca Dărdără răzeș, David sin Dărdără răzeș, Petre Hoașcu răzeș, Costandin sin Irimi răzeș, Serbi văr lorl, răzeș, Ioniță Buzanoscki răzeș, Pavăl frate lui, răzeș. / Și eu, preotul Alexandru, împreună cu frații mei, ieromonah Feodosie, și cu Stefan frate lui, cum și eu, preot Mihai. cumnat, văzând această danie, ce au dat-o răzeșii noștri, având și noi parte a patru bătrâni, tot într-acest hotar, ne-am milostivit și am dat și noi parte noastră, din gura părăului Teiului, până în gura părăului Mesteacănului"[1631].

1757, iunie 6: Porunca dată de Scarlat Grigore Ghica voievod fostului mare medelnicer Vasile Balş, după ce „s-au judecat de faţă Lascarachi Roset comis cu răzeşii din satul **Poşorcani**, de pe apa Căiuţului mare, din

[1631] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XI, Iassi 1889, p. 228-230

ţinutul Putnei, şi după judecată li s-au dat cărţi de judecată, să hotărască „moşia comisului dintr-a răzeşilor”[1632].

1757, iulie 10: Scrisoare hotarnică, întocmită, din porunca lui Scarlat Grigore Ghica voievod, de fostul mare medelnicer Vasile Balş la **Poşorcani**, pentru alegerea moşiei comisului Lascarachi Roset, care cumpărase, de la Gafiţa Durlăneasa de **Negoeşti**, pământuri de 40 lei. / Dar „satul **Poşorcani** umblă în 11 bătrâni”, precum scrie în ispisocul de la Vasile voievod, din **1646** (7154), octombrie 27. „Şi dintr-acei bătrâni, 3 bătrâni şi 2 părţi dintr-un alt bătrân sunt ai popii lui Ioniţă, ce a fost la **Domneşti**, şi iarăşi un bătrân al mănăstirii Bârnovii şi 6 bptrâni şi a treia parte dintr-un bătrân sunt ai tuturor răzwşilor, şi dintr-aceştia sunt şi părţile lui Lascarachi Ruset, şi, măsurând locul, am aflat sălişte 660 stânjeni lungul, din apa Căiuţului mare, până în apa Căiuţului mic, pe unde au umblat acei din vechi, şi pe urmă drumul cel mare, 90 stânjeni latul săliştii, şi am ales 3,3 stânjeni, în sălişte, partea de sus, dinspre Căiuţul mic, a dumisale comisul Lascarachi şi a răzeşilor, 347 stânjeni lungul, partea din jos, dinspre Căiuţul mare, şi 90 stânjeni latul săliştei… / şi am ales răzeşilor 3 vaduri de moară şi de chiuă pe apa Căiuţului, însă un vad, anume al lui Ioan Făcăoariu, alt vad de moară al lui Dumitru Făcăoariu, din jos de moara comisului Lascarachi Ruset, şi un alt vad de moară, al lui Haşcu, unde este vadul de chiuă, încă am ales 4 vaduri şi un vad al lui Ioan Dărdără, din sus de vad, ce s-a lăsat popii Ioniţă, unde este acum moară, unde este chiua lui Dărdără, şi alt vad, din sus de vadul Călinei, ce se numeşte al lui Constantin, s-a dat Lucăi Dărdără, şi alt vad, în

---

[1632] Codrescu, Theodor, *Uricarul,* vol. XI, Iassi 1889, p. 231-232

sus de vadul Gafiţei Durlănesi, s-a dat lui Dumitru Făca-oariul, unde este chiua lui, şi alt vad, din sus de al lui Ioan Dărdără, s-a dat lui Cărstian sin (fiu) Ioan Făcăoariul, unde este chiua lui”[1633].

1902: „**Poşorcani**, silite de sat în judeţul Bacău, plasa Trotușul, pe teritoriul comunei Căiuţul”[1634].

POŞTA ELAN

(fostul Fauri, lângă Beneşti, comuna Vutcani, Vaslui).

1628, septembrie 1: Întărit de Miron Barnovschi voievod marelui clucer Ionaşco Cujbă, după o pâră la Divan, depusă de Gavrilaş şi Antimia, fiii lui Gligorcea, şi de la verii lor Dumitraşco şi Solomon, fiii Măriicăi, toţi nepoţii lui Nicoară Liciul, „pentru jumătate din satul **Cârsteştii**, ce este pe Moldova, în ţinutul Sucevei, spunând că le este dreaptă ocină şi dedină şi le face mare asuprire şi le stăpâneşte ocina… Ionaşco clucer a arătat înaintea noastră un ispisoc de la Simion Moghila voievod, că a avut pâră atunci cneaghina lui Golăi logofăt cu nepoţii lui Nicoară Liciul şi ai lui Romăşcel pentru nişte bani ce a dat panul ei, Golăi logofăt, bunicului lor, Nicoară Liciul, şi lui Romăşcel. Şi puseră ei zălog două sate, **Faurii** şi **Grumăzeştii**, ce sunt în ţinutul Vasluiului, şi cu acei bani şi-au cumpărat nişte robi de la tătari. Apoi

[1633] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XI, Iassi 1889, p. 232-237
[1634] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 63

s-a aflat că n-au nici o treabă cu acele sate şi s-au luat de la Golăi logofăt şi au rămas nepoţii lui Nicoară Liciul şi ai lui Romăşcel să-i plătească acei bani. Iar alte rude ale lor şi-au plătit partea, iar dintre nepoţii lui Liciul nu s-a aflat nimeni să plătească, ci numai a a dat boierului nostru mai sus-zis, Ionaşco Cujbă clucer, 120 ughi galbeni, pentru că cneaghina lui, Stana, a fost nepoată lui Nicoară Liciul. / La aceasta, domnia mea şi cu sfatul nostru i-am judecat după legea ţării şi am aflat ca, deoarece n-a avut Cujbă clucer copii cu cneaghina lui Stana, să-i întoarcă nepoţii lui Liciul banii mai sus-scrişi, 120 ughi galbeni, şi de asemenea 363 ughi bani buni pentru aşezările de a făcut acolo, iazuri şi mori, şi berării şi sladniţe, şi vecini, şi prisacă, şi 13 case, pe care le-a preţuit Cehan mare pitar cu oameni buni şi să-şi stăpânească dedina. Iar nepoţii lui Nicoară Liciul, dacă au văzut că le vine să întoarcă atâţia bani, nu s-au apucat să întoarcă, ci s-au tocmit cu boierul nostru şi i-au vândut această jumătate din satul Cârsteşti, pentru 280 taleri bătuţi"[1635].

1643, aprilie 28: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Apostol Cehan. Care cumpără, cu „trei cai, două vaci cu viţei, 20 ughi (ducaţi ungureşti) şi 14 stupi", de la Vasile Bolişor, în temeiul unui zapis de mărturie de la preotul Vasile, Toma, Dănăilă, Toader Pleşca, Vasile Cotea şi Necula din **Iveşti** (comuna Iveşti, Vaslui), „dreptele sale ocini din satul **Măreţei** (comuna Tanacu, Vaslui), din **Poeneşti** (comuna Poieneşti, Vaslui), din **Grumădzeşti** (comuna Tanacu, Vaslui), din **Fauri** (comuna Vutcani, Vaslui), din **Prigorceni** (comuna Văleni, Vaslui), din **Tăcmăneşti** (comuna Ştefan cel Mare, Vas-

---

[1635] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 397, pp. 543, 546

lui), din **Petreşti** (comuna Văleni, Vaslui) şi din **Băileşti** (comuna Poieneşti, Vaslui)… / Şi la acestea, întărim lui Apostol Cehan şi altă parte din satul Prigorceni, cumpărată de la Loghina, fiica lui Bogze logofăt, şi de la fiul ei Orăş"[1636].

1645, martie 16: Cârstiian, feciorul Măriei, nepotul lui Gavril, sora lui Tiliman şi a lui Petrilă, din satul **Vorniceni** (comuna Tuluceşti, Galaţi), dăruieşte Măriei de Bancovici, „drept sufletul mâne-mea Mărie şi drept sufletul meu, ca să ne fie pomană în veci… toată partea mâne-mea Măria din satul **Fauri** (azi Poşta Elan, comuna Vutcani, Vaslui), ce este pe valea Bancovicilor, mai sus de **Piscani** (lângă Vlădeni, Galaţi), ce se împarte cu răspopul Mihăilă şi cu Dămian Cioroiul… dinaintea poporului şi a bisericii, a popii lui Eftimie din **Popeşti** (comuna Micleşti, Vaslui), Miron Şuşman de **Giurcani** (comuna Găgeşti, Vaslui), Ionaşco Fâsteci, Oarţa de **Păgăceni** (lângă Popeni, Vaslui), Nistor a Flocoasei, Cazanoschi şi mulţi oameni buni"[1637].

1902: „**Poşta Elanului**, sat în centrul comunei Mălăești, plasa Mijlocul, judeţul Fălciu, situat pe valea pârâului Elanul și pe șesul Elanului, pe o suprafață de 2.864 hectare și cu o populaţie de 80 locuitori"[1638].

[1636] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 83, p. 89, 90

[1637] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 30, p. 23

[1638] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 64

POTÂNGENI

(comuna Movileni, Iaşi).

1635, august 3: „Mărturi3 hotarnică de la Constandin biv pârcălab, Hăugul, Soltan ot **Mălăești** (comuna Gropniţa, Iaşi), Dodan ot **Hălceni** (comuna Şipote, Iaşi) și Gagia ot **Dănuțăni** (comuna Gropniţa, Iaşi), arătând că, după carte gospod ce le-a adus Vasilie Balș, poruncitoare ca să-i aleagă parte lui din sat din **Forăști** (comuna Gropniţa, Iaşi), ce a fost a moșului său, Bârlădeanul logofăt, a strâns oameni buni, slugi domnești, și feciori de boieri și slujitori din curte, anume popa Gheorghe de **Hălceni**, Căzacul diac de **Mișăști** (înglobat în Mălăeşti, comuna Gropniţa, Iaşi), Necoară Dupniță de **Potângeni** (comuna Movileni, Iaşi), Chirilă de **Dănuțăni**, Nechita de **Bulbucani** (comuna Gropniţa, Iaşi),Vasile Bulboacă și Petre Broscariul, și multi oameni buni… şi au ieșit la țarină și au socotit, și au întrebat și de bătrâni, și au aflat și stâlpi puși de bătrânii lor prin mijlocul hotarului Forăștilor, precum a ținut Bârlădeanu jumătate de sat, partea de sus, iar jumătate de sat, partea de jos, au ținut Nastasia, fata Gligorcii de Forăști, cu oamenii săi; și așa au socotit cu sufletele lor, ca să ție ei pe acei stâlpi ce sunt puși de bătrânii lor, jumătate de sat, partea din sus, din tot hotarul, să țină Vasile Balș, care parte a cumpărat-o moșul său, Bârlădeanul, iar jumătate de sat, partea din

jos, să țină Nastasia cu oamenii săi”[1639].

1637, octombrie 14: Întărit în parte de Vasile Lupu voievod lui Căzacul din **Mălăeşti** (comuna Gropniţa, Iaşi) şi soţiei lui Ştefana, dar şi lui Sava şi soţiei sale Sofronia, în baza unui zapis de mărturie de la Nicoară Dupniţă diac din **Potângiani** (Potângeni, comuna Movileni, Iaşi) şi fratele lui Strătulat, Gagea şi Chirila din **Dănuţeni** (sat înglobat în oraşul Ungheni, raionul Ungheni, Moldova), Costin din **Beliţeni** (lângă Borşa, comuna Vlădeni, Iaşi), Vasile Văugul şi Sava diac din **Vădeni** (lângă Vlădeni, comuna Vlădeni, Iaşi), Nechita din **Bulbocani** (Bulbucani, comuna Gropniţa, Iaşi), Ghidion călugăr de la schitul Selevestru, prin care mărturisesc că au venit înaintea lor Chirana, fiica lui Vasile, nepoata lui Ploscă, strănepoata lui Ploscă cel bătrân, şi verii ei Gavril, fiul lui Negrilescu, şi Cârstea şi au vândut lui Căzacul din Mălăeşti, şi soţiei Ştefana, şi lui Sava, şi soţiei Sofronia, pentru 50 taleri de argint şi o vacă cu viţel, „dreapta lor ocină şi dedină din satul **Miseşti** (înglobat în Mălăeşti, comuna Gropniţa, Iaşi), pe Jijia, ce este în ţinutul Iaşi, jumătate de sat din jumătatea de jos a satului”[1640].

1638, iulie 5: Carpu şi soră-sa Ionaa, feciorii lui Miron, nepoţi lui Fărtat, vând lui Toader Ştefan, Parades Saula şi Mihai Ungurul, pentru 20 de zloţi bătuţi, partea lor „din sat de **Băloşeni** (comuna Vlădeni, Iaşi), ce este pe apa Jijiei, în ţinutul Eşilor, din partea de jos, din vatra satului, din ţarină şi din fâneţe, cu loc de heleşteu şi cu tot

---

[1639] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 196, p. 231

[1640] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 198, pp. 180-182

venitul… dinaintea lui Constantin vornicul din **Vlădeni** (comuna Vlădeni, Iaşi), Căzacului din **Mălăeşti** (comuna Gropniţa, Iaşi), Strătulat şi frate-său Nicură din **Potângeni** (comuna Movileni, Iaşi), Pătraşco Hăugul, Gheorghe Grecul, Sava Hăugul, Constantin Hăugul şi Vasile Sprânceană din **Băşeni** (azi Mihail Kogălniceanu, comuna Ţigănaşi, Iaşi), Romăşcel din **Hărmăneşti** (comuna Todireşti, Iaşi) şi a mulţi oameni buni”[1641].

1902: „**Potângeni**, sat în partea de vest a comunei Movileni, plasa Copoul, judeţul Iași, situat pe podișul dealului cu acelaşi nume, pe o suprafață cam de 1.538 hectare. Are o populaţie de 391 locuitori; o biserică, zidită din piatră, la 1759, de un fost proprietar, Toma Cozma. Vite: 308 vite mari cornute, 34 cai, 747 oi și 43 râmători”[1642].

POTLOGENI

(Pologeni, Potlog, Potlogeni, comuna Ţibucani, Neamţ).

1573 martie 4: Ispisoc de judecată de la Ion voievod, după ce „nepoţii Micăi s-au judecat cu Toader şi Nastasia, copiii lui Alexa, pentru a şasea parte din satul **Potlogeni**, care a fost cumpărătură lui Alexa şi femeii sale Mica, şi ei n-au avut copii împreună, dar Alexa a avut feciori de la o altă femeie şi, venindu-i lui fără veste

---

[1641] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 395, p. 384

[1642] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 64

moartea, nepoţii Micăi s-au sculat şi au şters pe Alexa din uricul ce l-au avut de cumpărătură de la părintele domniei mele, de la tânărul Ştefan vodă. Dar domnia mea am cercetat şi am aflat că a fost cumpărătura lui Alexa şi a Micăi împreună. Pentru aceea, am dat lui Toader şi surorii sale Nastasia jumătate din a şasea parte din Potlogeni, ca să le fie şi de la noi uric"[1643].

1610, iulie 31: Întărit de Constantin Moghila voievod vistiernicului Boul, care cumpără, cu 44 taleri bătuţi, de la Lazor Cumpătă, „din uricul ce-a avut de cumpărătură de la Ştefan voievod, din suret de la Ioan voievod şi de la Petru voievod, din jumătate de sat din **Potlogeni**, din partea din jos, a şasea parte, însă ce-a fost cumpărătura ginerelui său Nicoară de la Mărica, fata Ghieruşei, şi de la Lupul, iar jumătate din această parte a fost cumpărat Lazor Cumpătă iarăşi de la Măricam fata Ghieruşei, după moartea lui Nicoară"[1644].

1625, mai 3: Porunca lui Radul voievod, trimisă slugilor domneşti de a cerceta, la faţa locului, cui aparţine dreptatea, în cazul pârei dintre stolnicul Nicolachi şi logofătul Arsenie „pentru o parte de ocină din **Potlogeni**, ce se cheamă partea lui Borăşel, zicând boiarinul nostru Nicolachi stolnic c-a fost cumpărătură Boului vistiernic şi o au ţinut stolnicul mai demult, iar Arsenie logofătul a zis că i-a fost dare şi o au ţinut din zilele lui Ştefan (Tomşa) vodă, din domnia dintâi, până acum"[1645].

1625, iunie 15: Zapisul de mărturie prin care popa Drăguş, fratele părcălabului Eremiia, şi jupâneasa pârcă-

[1643] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XXIII, Iaşi 1895, pp. 14-16
[1644] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XXIII, Iaşi 1895, pp. 46-48
[1645] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 322, p. 395

labului, Măriica, vând, în prezenţa unor boieri, pentru 60 taleri bătuţi, lui Simeon Bărtilă din Pologeni, „locul caselor, cu tot venitul din câmp şi din pădure şi din apă, din sat din Pologenii (Potlogeni)… şi când se vor biciului casele să aibă a plăti cât vor zice oamenii buni”[1646].

1625, iulie 1: Întărit de Radul voievod Măriicăi, jupâneasa fostului pârcălab Eremia, care s-a pârât cu logofătul Arsenie pentru un caftan şi, împreună cu popa Drăguş, „pentru sat pentru Potlogeni, pentru o tocmeală ce-au fost făcut, să-i vândă acel sat. Într-aceea el nu i-a plătit banii, cum a fost tocmeala, ci a făcut zapis fără ştirea lor, cum i-a plătit”[1647].

1625, octombrie 14: Întărit de Radul voievod marelui stolnic Nicolae, în baza unui zapis de mărturie semnat de boieri şi oşteni de frunte, în care scriu cum „a venit înaintea lor Simion Bertil din Potlogeni şi a pus zălog ocina lui Eremia din Potlogeni, cât se va alege partea lui, care îi este lui cumpărătură de la cneaghina lui Eremia, Porumbiţa. Aceea a zălogit-o în mâinile boierului nostru mai sus scris, Nicolae stolnic, pentru 140 taleri bătuţi, din luna iunie 27 zile, până la Sfânta Prepodobna şi maica noastră Paraschiva... când a fost acea zi, Simion nu i-a dat nici un ban”[1648].

1625, octombrie 20: O pâră a logofătului Arsănie cu jupâneasa Eremiei de Potlogeni şi cu Simion Bertilă, anterioară zălogirii satului, îl determină pe Radul voievod

---

[1646] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 342, p. 415

[1647] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 355, pp. 427, 428

[1648] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 381, p. 446, 447

să-i poruncească stolnicului celui mare Nicolae să lase „ocina în pace” şi să vină la Divan, să stea „de faţă cu logofătul Arsănie şi cu ruda acelui om”[1649].

1628, octombrie 14: Întărit de Raul voievod marelui stolnic Nicolai, careprimise drept chezăşie, de la Simion Bertil din Potlogeani, „ocina lui Eremia din **Potlogeni**, cumpărătură de la jupâneasa lui Irimia Porumbiţă… pentru 140 taleri bătuţi, din luna iunie 27, până la sfânta Prapadoamnei şi maicii noastre Paraschiva, iar de nu vor fi daţi banii la zi, atunci ocina lui Simion, care se zice partea lui Eremia din Potlogeni, să fie pierdută. Deci, când a fost la zi, Simion n-a dat nici un ban… şi am întărit lui Nicolai stolnic acea parte de ocină a lui Eremia din Potlogeni”[1650].

1639, aprilie 7: Întărit de Vasile Lupu voievod diacului Toader, care cumpărase, cu 300 lei tătăreşti, de la nepoţii lui Male, „a treia parte de sus din satul **Staneslăveşti** (Stănislăveşti, comuna Păstrăveni, Neamţ), din ţinutul Neamţului… tij (la fel) a tria parte, cu 20 galbeni. Tij o parte de sat din **Potlogi** (Potlogeni, comuna Ţibucani, Neamţ), a Bucurului, apoi jupâneasa Bucurului a vândut cu 60 de galbeni tij lui Toader diac. Tij o parte din **Rădini** (Rădeni, comuna Păstrăveni, Neamţ), tij o parte din **Porceşti** (comuna Moldoveni, Neamţ), pentru 60 de taleri, tij altă parte, tij din Rădini”[1651].

[1649] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 382, p. 447, 448

[1650] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XXIII, Iaşi 1895, pp. 91-94

[1651] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 88, p. 86

POTLOGENI

(pe Ichel, Orhei, Moldova).

1799, noiembrie 24: Spătarul Manolache Donici face schimb de moşii cu vărul său Iacovache Carp, primind „pentru o parte din moşia **Potlogenii**, ce am cumpărat-o eu de la un Pavăl Zatic, care este la ţinutul Orheiului, pe apa Ichelului… mi-a dat alte părţi din moşia **Tătărăştii** în locul acesteia, ce le-a avut după moşul dumisale”[1652].

POTROPOPEŞTI

(sau Potropeşti, comuna Tăcuta, Vaslui).

1632, noiembrie 2: Întărit de Alexandru Iliaş voievod logofătului Dumitru Buhuş, care primeşte urice pentru „satul **Gâdinţii** (comuna Sagna, Neamţ) pe Siret, cu loc de mori la Siret şi la pârâul satului şi cu bălţi de peşte şi cu vii, şi cu pod umblător pe Siret, şi alt sat, anume **Criveştii** (comuna Strunga, Iaşi) sub Strungă, cu iaz şi cu mori şi cu vii, şi, în acelaşi hotar, seliştea **Răvăcanii** (lângă Târgu Frumos, Iaşi), mai jos de Pietriş, şi seliştea **Găurenii** (azi Gura Văii, comuna Strunga, Iaşi)

[1652] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 318, p. 370

şi **Hotceştii** (lângă Strunga, Iaşi), şi a patra parte din satul **Movileni** (comuna Heleşteni, Iaşi), şi seliştea **Dădeştii** (inclus în Târgu Frumos, Iaşi), pe Sirca, cu loc de iaz şi de mori la Sirca, ce este în ţinutul Roman, şi a treia parte din seliştea **Plotuneştilor** (inclus în Târgu Frumos, Iaşi) şi jumătate din satul **Căcăceşti** (în Cârligătura, Iaşi) şi o bucată de pământ în hotarul **Târgului Frumos**, pe unde a însemnat şi a pus stâlpi Pătraşco Başotă logofăt… cu loc de iazuri şi de mori la amândouă Bahluţele, şi toate părţile lui, câte se vor alege, din satul **Tălhăreşti** (lângă Târgu Frumos, Iaşi), cu iaz şi cu mori la Bahlui, şi nişte părţi din **Chiceră** (lângă Sârca, comuna Bălţaţi, Iaşi), ce este în ţinutul Cârligăturii, şi satul **Vavatieştii**, ce se numeşte **Bârleştii** (comuna Erbiceni, Iaşi), şi satul **Spinoasa** (comuna Erbiceni, Iaşi) pe Bahlui, cu iaz şi cu mori pe Bahlui, şi toate părţile de cumpărătură ce se vor alege din satul **Iurghiceni** (azi Erbiceni, Iaşi) şi din satul **Totoeşti** (comuna Erbiceni, Iaşi), de asemenea pe Bahlui, ce este în ţinutul Hârlău, şi un loc de mori şi de prisacă mai jos de **Pureciani** (la nord de Popricani, Iaşi), la Jijia, ce este în ţinutul Iaşi, şi catul **Cupcici** (numit apoi Cupcina, azi oraşul Kalininsk, raionul Ediniţa, Moldova) şi **Brătăşanii** (azi Brătuşenii Vechi, raionul Ediniţa, Moldova) pe Ciuhur, cu iaz şi moară pe Ciuhur, şi a patra parte din satul **Tribiseuţi** (comuna Trebisăuţi, raionul Briceni, Moldova), ce este pe Drabişte, cu jumătate de iaz şi cu moară pe pârâul Drabişte, şi a treia parte din satul **Costeşti** (comuna Duruitoarea, raionul Râşcani, Moldova), pe Prut, cu loc de iaz şi de moară la Ciuhur, şi de asemenea şi la Prut, cu loc de moară la **Dubase** (toponim în braniştea Bohotin) şi cu pod umblător peste Prut, şi toate părţile lui din satul **Dumeni** (comuna Văratic, raio-

nul Râşcani, Moldova), mai sus de Costeşti, de asemenea pe Prut, şi jumătate din satul **Bozoviţă** (Buzoviţă, regiunea Cernăuţi, Ucraina) şi jumătate din satul **Răsteul** (Resteu-Atachi, regiunea Cernăuţi, Ucraina) şi toate părţile lui din satul **Tălmaceu** (Tălmaci, regiunea Cernăuţi, Ucraina), pe Nistru, ce este în ţinutul Hotin, şi satul **Măneştii** (lângă Brătila, comuna Helegiu, Bacău), şi jumătate din satul **Grozeşti** (azi Oituz, Bacău) pe Oituz, cu mori şi cu loc de pive şi de firistreu pe pârâul Oituz, şi cu loc de vie, şi cu grădini şi cu fâneţe la muntele ce se numeşte Munceii, ce este în ţinutul Trotuş, şi o parte de ocină din satul **Măstacănul** (Mastacăn, comuna Borleşti, Neamţ), peste Bistriţă, ce se va alege partea lui Hricicanul, cu loc de moară la pârâul satului şi cu loc de prisacă, ce este în ţinutul Bacău, şi satul **Neculeştii**, ce se numeşte **Trifeştii** (Neamţ), cu iaz şi cu mori la Pârâul Negru, şi toate părţile lui de cumpărătură, câte se vor alege, din satul **Româneşti** (lângă Trifeşti, Neamţ), de asemenea pe Pârâul Negru, cu loc de iaz şi de mori pe Pârâul Negru, de asemenea şi pe pârâul Brănişterilor, ce este în ţinutul Neamţ, şi satul **Potropopeştii** (Potropopeşti, comuna Tăcuta, Vaslui), şi nişte părţi de ocină, câte se vor alege, din satul **Olăşei** (comuna Tăcuta, Vaslui), şi alte părţi de asemenea cumpărătură din satul **Bomboteşti** (azi Tăcuta, Vaslui), pe pârâul Cuţitna, cu mori şi cu loc de pive la pârâul Cuţitna”[1653].

1774, iulie 5: Satul **Potropeştii**, ocolul Mijlocului, după recensământul lui Rumeanţev[1654], avea următorii:

[1653] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 234, pp. 289-292

[1654] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 225

Mazili: Neculai Cujbă / Miron Cujbă / Toader Cujbă. // **Babele:** Sofronia.

1902: „**Potropeşti**, sat în partea de nord-est a comunei Tăcuta, plasa Mijlocul, judeţul Vaslui, așezat parte pe valea Cujbei, iar parte pe deal, şi străbătut de pârâul Cuţigna. Are o suprafaţă de 240 hectare, din care 74 hectare pădure și 89 hectare, loc de cultură, fânaţ, imaș, proprietatea statului, și 77 hectare ale locuitorilor. Are o populație de 41 familii sau 208 suflete; o biserică, făcută, la 1804, de maiorul Duca. Satul şi moșia sunt proprietatea statului şi a locuitorilor împroprietăriți după legea rurală. Locuitorii posedă: 10 pluguri şi 24 care cu boi, 2 pluguri și 1 căruţă cu cai, 17 cai, 100 vite mari cornute, 34 oi, 2 capre, 7 râmători; 16 stupi cu albine”[1655].

PRĂDAIŞ

(sau Prădăiaşul, în Găleşti, contopit cu Prădaiş, comuna Huruieşti, Bacău).

Întărit, în **20 martie 1497**, de Ştefan voievod, fraţilor Ilea comis şi Anca, şi nepoatei lor de frate Măria, care primesc, de la vara lor Drăgălina, fiica Nastei, şi de la nepoata ei de soră Tudora, fiica Vasilisei, nepoata lui Nan clucer, „jumătate din sat pe Polocin, anume jumătate din Crainiceşti, partea de jos şi jumătate de moară”, iar Drăgălina, fiica Nastei, nepoata lui Nan clucer, le-a dăruit

[1655] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 67

„jumătate de selişte, de asemenea pe Polocin, anume jumătate din Găleşti, unde a fost Mic Gălescu, partea de sus”[1656]. Hotarul, din veac.

1902: „**Prădăiaşul**, sat făcând parte din comuna Huruești, plasa Berheci, judeţul Tecuci, situat pe coasta de vest a dealului cu acelaș nume, în partea de sud a comunei. Are o populaţie de 35 familii sau 186 suflete, locuind în 27 case”[1657].

PRĂJĂNI

(pe Miletin, Botoşani).

1581, mai 11: Întărit de Iancul (Sasul) voievod surorilor Mărica şi Elisafta, fetele Solomiei, şi rudelor lor, fraţii Veisa biv (fost) pitar, Ionaşco şi Agafia, copiii Marincă, fraţilor Ana şi Irimia Brabovschi, copiii Sofroniei, toţi nepoţi ai lui Ion Vorontar şi ai Soficăi, strănepoţi lui Şerbica şi Olena, care „au împărţit între dânşii satul **Vasilăuţi**, din uric ce a avut buna lor Sofica de la părintele domniei mele Petru voievod, satul **Prisacanii**, cu locul de moară în Miletin, jumătate de sat din **Cobalţii**, din jos de Piciorogani, cu loc de moară tot în Miletin, şi **Prăjăni** cu moară, din uric ce a avut strămoaşa lor Olena de la bătrânul Bogdan voievod, satul **Cudrenţii**, care acum se numeşte **Şerbiceni**, în vârful pârâului Drabiştei,

---

[1656] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 226, pp. 401-403

[1657] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 83

din uric ce au avut de pe strămoşul lor Şerbica de la Ştefan voievod, satul **Vorintireşti**, pe Siret, în ţinutul Romanului, din uric ce a avut strămoşul lor Ion Vorontar de la Ştefan voievod cel tânăr, a şasea parte din satul **Boureni**, din uricul moşului (bunicului) lor Ion Vorontar de la părintele domniei mele Petru voievod”[1658].

1628, noiembrie 16: Întărit de Miron Barnovschi voievod mănăstirii Bârnova, care cumpără, cu 800 taleri de argint, de la Ionaşco, Erina, Măriuca, Tofana, Păscălina, Nastasia şi Vasile, fiii Maruşcăi, şi de la verii Gheorghe, Nacul, Arsenie şi Todosia, fiii lui Năvrăpăscul vornic, toţi nepoţii fostului pitar Veisa, „o selişte, anume **Prăjenii** pe Miletin, ce este în ţinutul Hârlăului, cu loc de mori pe pârâul Miletin şi cu tot venitul”[1659].

1902: „**Prăjeni**, sat în judeţul Botoșani, comuna Lătăi, pe coasta dealului Nelipeşti, în stânga Miletinului, pe moșia Lătăi. Are o suprafață de 1.936 hectare și o populaţie de 90 familii sau 360 suflete; 1 biserică, deservită de preotul bisericei din Lătăi. Se zice că satul Prăjeni ar fi întemeiat de Mitropolitul Moldovei Veniamin Costachi (eroare: satul „Prăjăni cu moară” a fost atestat cu vreo 3 veacuri înainte de veniamin Costache, adică din 11 mai 1581 – n. n.), a cărui proprietate era moșia Prăjeni. Vite: 940 boi şi vaci, 32 cai, 2.630 oi, 116 porci. Locuitorii posedă 147 stupi cu albine”[1660].

[1658] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XIV, Iassi 1889, pp. 148-150

[1659] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 432, pp. 588-590

[1660] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 84

PRĂJEŞTI

(sat numit iniţial Costinţi, Costeni,
comuna Secuieni, Neamţ, Bacău).

1429, iunie 3: Întărit de Alexandru cel Bun fiilor lui Oană, vornicul de Suceava şi, ulterior, de Tulova, Lazăr, Stanciul şi Costea, care primeau uric pentru, pe lângă alte sate din viitoarea Bucovina, şi pentru satele „Gândinţi, la Cobâla… şi pe Orbic, Seliştea, unde este curtea lor, şi Zagoreni, mai sus de Cociman şi unde a fost Başea, şi **Costinţi, la obârşia Orbicului**, şi Moişinţi, la Iucaş, unde a fost vie, şi Plopeşti, la Slatină, şi Dumitreşti, mai în jos de Iaz, şi Cărbuneşti, la Văratic, şi amândouă seliştile lui Drăghici, pe Bistriţa, şi moara… iar la Dumbrava Înaltă satele: unde este vătăman Minco, şi, pe Iubăneasa, la Iaz, şi unde este Stan; iar hotarul lor să fie cât vor putea să folosească destul trei sate; şi peste Prut, la Derenice, zece locuri: unde a aşezat sat Stanco, la Cornul Lâcinului, şi Fântâna Rece, şi unde este Andiaş, şi Bahmatăuţi, şi, pe Ciuhru, sub Horodişte, şi Suhoverhul, unde este Ion al lui Filea; în tot acest hotar să-şi întemeieze zece sate; şi satul Spărietului, la obârşia Dobromirei, cu vechile şi dreptele hotare; şi, pe Prut, zece locuri, să-şi întemeieze zece sate de această parte a Prutului; iar hotarul acestor sate care sunt pe Prut să fie anume de la Unghiul Strâmt, care este mai sus de satul lui Ivan Şurinschi, apoi în jos pe Prut, până la balta care se cheamă Ochiul, apoi drept la Pârâul Sărat, apoi în sus pe Pârâul Sărat, până la pârâul care se cheamă Dobromira,

apoi pe Dobromira în sus, până la Unghiul Strâmt, pe Prut; acesta le este tot hotarul”[1661].

1491, noiembrie 6: Întărit de Ştefan voievod fraţilor Mihul Pojar şi Nastea, nepoţii de frate Fărcea, Mitutelul, Anna, Mărina şi Stana, fiii lui Tăbuci, şi verii lor Cârstea şi Anuşca, fiii Mărinei, toţi nepoţi lui Laslău Buhaicea, care primesc uric pentru „dreptele lor ocini, satele la Cobâle, anume: Săcuianii (Secuieni, Bacău) şi, mai sus de Movile, unde a fost jude Oanciu (lângă Secuieni, Bacău), şi Bogdăneştii (Bogdăneşti, comuna Traian, Bacău), şi, pe Siret, Năneştii, **unde a fost jude Oancea** (Prăjeşti, comuna Secuieni, Bacău), şi, mai jos, Rusciorii, unde a fost jude Stan (în Bogdăneşti, comuna Traian, Bacău), şi Dumbrăviţa, **unde a fost jude Giurgiu** (lângă Prăjeşti, comuna Secuieni, Bacău), şi, pe Jijia, sub Cornăriş, Buhăiceştii (Buhăceni, comuna Truşeşti, Botoşani)... Însă să le fie în patru părţi: slugii noastre Mihul Pojar să-i fie satul anume Bogdăneştii şi jumătate din judecia lui Oanciu, ce este mai sus de Movile; iar slugii noastre Cârstea şi surorii lui Annuşca să le fie Săcuianii şi, de asemenea, jumătate din judecia lui Oanciu; iar slugii noastre Fărcea şi fratelui său Mitutelu şi surorilor lor Anna, şi Marina şi Stanca să le fie Rusciorii şi Dumbrăviţa, unde a fost jude Giurgiu, iar Nastei să-i fie Buhăiceanii”[1662]. Hotarul, din veac.

1607: Tivodar sin (fiu) Ion, nepot Petrei lui Văscan ot **Bătărăşti**, vinde Chiriţei, feciorul lui Ifrim ot **Spineni**, drept 18 lei bătuţi, „a mea dreaptă ocină şi

---

[1661] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 90, pp. 134-136

[1662] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 105, pp. 208-210

moşie din satul **Solcani** (înglobată, azi, în Spineni), din vatra satului şi din ţarină, cu curătură în dumbravă, cu livezi şi cu tot venitul, dintr-acea parte a treia, parte din partea Codleniască, şi o parte din a şasea din a treia parte a Matocăi… dinaintea lui Ştefan Chihaea şi Arsănie brat (frate) lui Ştefan ot **Căţăleşti**, Costân ot **Spineni**, Ştefan Lupeş ot **Căzăneşti**, Stratul ot **Alboteşti**, Gherman ot **Prăjeşti** şi a lui Gavril Golăe ot **Hălăseni**"[1663].

1626, mai 17: Întărit de Miron Barnovschi voievod, în baza unei cărţi de mărturie de la Gheorghie, vornicul de **Costeni** (parte a satului Prăjeşti, Neamţ) şi de la sulgerul Savin, mănăstirii Bisericani, care primeşte uric pentru „jumătate din jumătate de sat **Orbic** (parte a oraşului Buhuşi, Bacău), ce are sfânta mănăstire de la Cârstina şi de la Dumitra, jupâneasa lui Ciolpam călugărul"[1664].

1774, iunie: Satul **Prăjeştii**, ţinutul Neamţului, ocolul Mijlocului, după recensământul lui Rumeanţev[1665], avea **toată suma caselor 110**. Scădere rufeturi 54: 4 popi, 1 ruptaş, 11 văduve, 24 ţigani, 14 case pustii. Rămân birnici 56. / **Birnici:** Acsănti Prutian / Eni Şchiopu / Grigore Neguriţă / Lupul, ciobotar / Ion, muntean / Vasile, vornic / Vasilache / Andrei Ştirbăţ / Ştefan, slugă / Neculai, slugă / Stoica, slugă / Ursul Hogheş / Ioniţă Iordache / Ion sin (fiu) lui Ioniţă / Grigoraş Habic / Opria lui Iordache / Vasile, cioban / Toader, tăbăcar / Carp fiul

---

[1663] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XX, Iaşi 1928, p. 163

[1664] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 65, pp. 83, 84

[1665] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 34, 35

lui Toader / Costantin, ungurian / Trifan / Toader / Vasile Petre / Toader a Ursului / Apostol Isar / Andrei, argat / Ion Bârjovan / Grigore, jitar / Niagul, bârsan / Ion, crâşmar / Andrii Cârcei / Iftimi Talba / Basile, bârsan / Ostahi, slugă / Ion Petre / Leontii / Enachi, bârsan / Stan, bârsan / Gheorghe, bârsan / Vasile, olar / Mihai, muntean / Miron Crupa / Ioniţă, blănar / Ioniţă, moldovan / Tofan, muntean / Gavril fiu babii Aniţii / Miron Ştirbăţ / Ştefan, holtei cu mamă / Simeon, cumnat Petricăi / Grigoraş Horgheş / Grigore, rus / Vasile, fiul lui Pavăl / Vasile, baciul / Enachi, tăbăcar / Zaharie, fiul lui Costin / Tofan zet (ginere) pas. // **Rufeturi:** Popa Mihălache / Diaconul Vasile / Diaconul Ştefan / Popa Bratu / Pavăl, fiul popii Toader, ruptaş / Maria, văduvă / Prodana / Ioana / Tudora / Maria / Iliana / Irina / Nastasia / Tudora / Iftimia / Maria / Vasile, ţigan / Ursul, ţigan / Lupul, ţigan / Toader, ţigan / Vasile, ţigan / Alecsandru, ţigan / Bădiţă, ţigan / Costantin, jude / Dumitru, ţigan / Stan, ţigan / Nanul, ţigan / Radul, ţigan / Ştefan, ţigan / Simeon, ţigan / Sandul, ţigan / Toader, ţigan / Ion, ţigan / Ion, ţigan / Bejan, ţigan / Năstasă, herar / Radu, ţigan / Drăgoi, ţigan / Gheorghiţă, ţigan. // **14 case pustii**.

1774, iunie 26: Satul **Prăjăştii**, al păhărnicesei Ilinca, ţinutul Romanului, ocolul de Jos, după recensământul lui Rumeanţev[1666], avea **toată suma caselor 171**. Scădere rufeturi 55: 3 preoți și diaconi, 7 mazili și ruptași, 19 țigani, 6 văduve, 20 case pustii. Rămân birnici 116. / **Birnici:** Nichita Putină / Chirița / Ion, crav / Alecsa, butnar / Ion, tăbăcar / Gligoraș Mititel / Ion Gurău, păscar / Gligori Popa / Miron Rogoz / Năstasă

[1666] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 267, 268

Crâste / Costandin Vlad / Dumitru Codrian / Ion Codrian / Stan Codrian / Corne, muntean / Gheorghe, ungurian / Opre, ungurian / Neculai, cioban / Simion, cocier / Gheorghe Hângan / Vasile, mocan / Dumitru, mocan / Ion, mocan / Iancul, mocan / Ion Putină / Vasile, postăvar / Gheorghe sin (fiu) Sângiap, postăvar / Vasile, slugă / Ioniță, pârle, slugă / Ursache Costreș / Alecsandru / Paraschiv, postăvar / Gheorghiță zet (ginere) Puicăi / Lazor, postăvar / Ioniță, postăvar / Iordachi, postăvar / Ion, grădinariu / Vasile, cojocar / Istrate, dascăl / Neculai / Ștefan, slugă. // **Ciritioana** ot tam: Adam, plugar / Ion Hurdubei, tij (la fel) / Ion, muntean, la fel / Maftei, la fel / Sava, la fel / Toader Boldia, pas / Ioniță, la fel / Gligore Humă, pas / Vasile Hurdubei, vornic / Neculai, dascăl / Sandul Gioncul / Ștefan Fontul / Diță, dulgheriul / Cozma, văcariu / Ioniță Tusuce / Ion, sasul / Mihălache, podar / Lupul Lipan / Pintelei, slugă / Dumitru, muntean / Ioniță Prepeliță / Andrii, muntean / Mărdari, muntean / Toader Bordei / Neculai, muntean / Ion / Moisăi, ungurian / Mane, scutariu / Mane, cârciumar / Ion Calcă / Stan Bocan / Ion, baciul / Melenti, cioban / Stan, cojocar / Ion Gaiți / Toma, cioban / Stan Brânză / Sandul Spade, priș ot (vine din) Câmpeni / Vasile Prepeliță / Apostol, pas / Dumitrașco, cibotar. // **Dumbrăvița** ot tam: Tănasă, morar / Lupul Roșca, pas / Andronache, pas / Vasile Măciucă / Antohi, pas / Antal Lungul / Apostol / Ion Măciucă / Iftimi, butnar / Radu Presură / Toader / Ștefan Dubas / Pal Mărtic, ungur / Ianăș, săcrieriu / Dumitru Farcăș / Ștefan al Duții / Iftimi Miron / Ianoș Dubas / Mihai Dubas / Giurgiu Ciornei / Luca fiu lui săcrieriu / Neniu, săcrieriu / Mihalache, cibotariu / Ion Buzdugan. // **Căsteiu** ot tam: Gavril Răbegia / Dumitrașco Ciorovan /

Gavril, morariu / Crăciun, văcariu / Gligori Hlibar, pas / Ursul, muntean / Radu, cioban / Toader, cioban / Crâste Drăguțu / Gheorghi, pas. // **Rufeturi:** Popa Condorache / Popa Toader / Vasile, diacon / Ilii Boldescul, mazil, priș ot (vine din) Niamț / Tuader Muste, mazil / Vasile Cerbul, mazil, vine din Neamț / Lupașco Dospinescu, mazil / Mihalache Dospinescu, ruptaș / Ilii, țigan / Golia, țigan / Ichim, țigan / Perjul, țigan / Andrei, jude / Ioniță, fratele lui / Ștefan Honul / Vasile, țigan / In (alt) Vasile, țigan / Ion Zorna, țigan / Enache, țigan / Ion, petrar, țigan / Stan, fratele lui, țigan / Diță, țigan / Joița, țigan / Lupul, țigan / Năstasă, cârciumar, țigan / Ioniță Lazor, țigan / Gheorghe, țigan / Tofana, săracă / Ilinca, săracă / Irina, săracă / Catrina, săracă / Anița, săracă / In (altă) Anița, preoteasă, săracă. // **20 case pustii**.

1902: „**Prăjăşti**, sat în judeţul Roman, plasa Siretul de jos, comuna Bârjoveni, spre vest de satul Bârjoveni şi la 1 km de el. Este așezat pe deal, la extremitatea de vest a județului. Are o populație de 201 locuitori; o biserică de vălătuci. Este legat cu orașul Roman prin șosea”[1667].

PRĂJEŞTI

(lângă Ciorăşti, Galaţi).

1628, aprilie 12: Întărit de Miron Barnovschi voievod hatmanului Nicoară, pârcălab al Sucevei, care

[1667] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 84

primeşte urice pentru „12 pământuri din frunte, din hotar până în hotar, din satul **Ionăşăştii** (pe Siret, Galaţi), cu parte din moară şi din pod, ce este în ţinutul Tecuciului pe Siret”, cumpărătură de la Trifan sin Efrem, popa Theodor ginerele lui Iosif, Ion şi Toader Bueban, feciorii Dimii, Avram feciorul popii Albul, Stan feciorul Calciului, cu 25 ughi aur; / „a treia parte din satul **Tinpeşti** (Timpeşti, lângă Ciorăşti, Galaţi) şi din **Prăjeşti** (lângă Ciorăşti, Galaţi) două părţi, şi cu două vii dinspre răsărit, şi cu vad de moară pe pârâul Bârladului”, cumpărătură de la Pătrăşcan, feciorul Galbănului, cu 120 ughi aur; / „jumătate dintr-un bătrân din satul **Galbenii** (pe Zeletin, Vrancea) ot ţinutul Tecuciului, cu o vie şi cu pometuri, şi cu loc de prisacă şi cu loc de moară pe pârâul Zeletinul”, cumpărătură de la Ursul, feciorul Neagului Lopată, drept 30 taleri; / „şi iarăşi… jumătate dintr-acelaşi sat Galbenii, cu vad de moară pe pârâul Zeletinului, şi din vatra satului şi din câmp”, cumpărătură de la Ursul Vartic, de la Ion Ţară-Lungă şi de la Ionaşcu, feciorii Lupii; / „o vie din satul **Fântânelile** (lângă Hanul Conachi, Galaţi), dintr-acelaşi ţinut”, cumpărătură de la Platon de acolo, drept 10 taleri bătuţi; / „a patra parte din **Ceucani** (azi Ciocani, Vaslui), ce este în ţinutul Tutovii”, cumpărătură de la Zaharie de la **Ghergheşti** (în Tutova, Vaslui), drept 34 taleri bătuţi; / o „moşie din satul **Bănceni** (azi Bănceşti, Vaslui), a treia parte, cu loc de moară şi cu tot venitul, ce este în ţinutul Tutovii”, cumpărătură de la Trifan sin Mânzatul din **Cirbi** (azi Sârbi, lângă Oancea, Galaţi) ot Covurlui, drept 20 taleri bătuţi; / „o parte de ocină dintru acest sat Băncenii pe pârâul Tutovii”, cumpărătură de la Zatic, feciorul Zbiarăi, drept 20 taleri bătuţi; / „a treia parte dintr-un bătrân din satul **Răsipeni** (jângă Ciocani,

Vaslui) ot ţinutul Bârladului, din câmp, din vatra satului şi din pădure”, cumpărătură de la Necula, feciorul lui Hilohie, drept 20 taleri bătuţi; / „a patra parte din satul **Costeştii** (pe Bârlad, Vaslui), cu vad de moară pe pârâul Bârladului şi cu două vii”, cumpărătură de la Sava sin Băloş, drept 30 ughi bani buni; / „o moară gata şi cu vad de moară întru acest sat Costeştii”, cumpărătură de la fraţii Toader, Irina şi Drenostu, feciorii lui Colici, drept 30 ughi aur; / o „moşie din satul Fântânelile, din vatra satului şi din câmp, şi din pădure, şi cu vad de moară”, cumpărătură de la Măriica, fata Toatei, nepoată lui Coman, drept 100 taleri bătuţi; / „din satul Fântânelile, din a treia parte, partea de mijloc, cu vad de moară pe Bârlad şi cu hotarul pe amândouă părţile Bârladului şi până la Călmăţui”, cumpărătură de la jupâneasa postelnicului Vrabie şi de la fetele lor Anna şi Marica, „care şi lor le-a fost cumpărătură de la Ager, feciorul Necşii, şi de la Neagul, feciorul lui David, şi de la Theodosia, fata Bratului, toţi nepoţii Şăndrescului”, drept 16 ughi aur; / „Şi iarăşi… din Fântânelile, din partea de mijloc, din vad, din moară”, cumpărătura de la Stana, fata Odochiiţăi, şi de la Ion, feciorul Sprincetei, nepoţi altui Stan, şi de la Iloae, drept 22 ughi aur; / „şi aşijderi… dintru acest sat, din partea din mijloc… părţile ce-au fost cumpărătură de la Gârle, feciorul Trinoae, nepot lui Drăguş, şi de la Cârste, feciorul Gârlei, şi de la Cristina Ţiganca, toţi nepoţii lui Enache, drept 12 ughi aur”; / „altă parte dintru acest sat Fântânelile, din partea de mijloc şi cu parte de vad de moară… cumpărătură de la Petrea, feciorul Buloae, nepot Marinei, de la Marco Boaebanu şi de la Ruşca şi Maria, fetele lui Pătraşcu, drept 12 ughi de aur”; / „altă parte din Fântânelile, din

patea de mijloc şi cu parte din vad de moară… cumpărătură de la Muşa, fata lui Negrilă, şi de la Mareş, feciorul lui Ciocan, toţi nepoţii lui Dercan, drept 12 ughi aur; / „şi iarăşi dintru acest sat, iarăşi din partea de mijloc… cumpărătura de la Stoica Câlţul şi de la feciorul ei Gânba, de la Lupul, Smoleanul şi Rişe, toţi nepoţii lui Bilţu, drept 12 ughi aur”; / „altă parte de ocină dintru acest sat, din partea de mijloc”, cumpărătură de la Murgoci şi Blăjar, feciorul lui Batic, şi de la fratele lui Bratiţ, şi de la Bila, Boghiian, Negură, Cârstina, partea pe care ei o cumpăraseră de la Hadâr feciorul, drept 12 ughi de aur; / „altă parte dintru acest sat Fântânelile”, cumpărătură de la Arion ot **Lieşti** (în Covurlui, Galaţi) şi de la Vasile sin Ursul din **Tomceşti** (lângă Tudor Vladimirescu, Galaţi), care lor le-a fost cumpărătură de la Buce, feciorul lui Negrelă, drept 10 ughi aur; / „altă parte dintru acest sat, dar din partea din jos”, cumpărătură de la Crâmpotă feciorul, drept 8 ughi”[1668].

1628, septembrie 16: Scrisoarea uricarului Căzacul, în care mărturiseşte cum a ales şi stâlpit „toate părţile de ocină din satul **Tâmpeşti** (lângă Ciorăşti, Tecuci, Galaţi), ce au fost cumpărat Nicoriţă hatmanul”, în prezenţa martorilor Măcanul, Pătraşco, fostul părcălab Tiron, Vasile, Murgoci, Ghenadie şi Dumitraşco diac din **Tecuci**, alegând mai întâi „partea mănăstirii Sveti Ioan, din trei bătrâni, ce a fost un bătrân de tot vândut de Cozmiţa şi de frate-său Mihalcea, feciori lui Baci, iar dintr-alt bătrân a treia parte şi cu două vii, ce au fost vândut Pătrăşcan sin Galbăn, şi din **Prăjeşti** (lângă Ciorăşti, Tecuci, Galaţi), iar a treia parte, din ţarină şi din fânaţ şi

[1668] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 340, pp. 466-470

din moară, şi la Tâmpeşti a treia parte de sat şi dintr-un bătrân iar a treia parte din vatra satului şi din moară şi din ţarină şi din fânaţe şi cu două vii”[1669].

PRĂJEŞTI

(comuna Traian, Bacău).

1632, iunie 9: Întărit de Alexandru Iliaş voievod comisului Corui, care primeşte uric pentru ocina din „sat din **Făureni** (lângă Rusenii Răzeşi, comuna Plopana, Bacău), aproape de **Băicani** (Rusenii Răzeşi, comuna Plopana, Bacău), cu vad de moară, ce-i în ţinutul Tutovei”, cumpărată, cu 10 ughi de aur şi nişte postav de Flandra, preţuit drept 7 zloţi bătuţi, de la fostul şetrar Lazor Chişinău, care îi vinde „toată partea lui David, ce a avut-o de moştenire de la neamul lui”; / „ocina ce se va alege din satul **Obârşie** (Obârşia, comuna Izvorul Berheciului, Bacău), ce este în ţinutul Tecuciului, cumpărată, cu 20 taleri, în baza unui zapis de mărturie de la Ştefan Bechea şi Marcu pitarul din **Bogdăneşti** (comuna Traian, Bacău), Stratie spătărel din **Certiiani** (lângă Izlaz, contopit cu Poiana, comuna Negri, Bacău), Zapalce, popa Gavril şi popa Ştefan din **Săcuiani** (Secuieni, comuna Secuieni, Bacău), Daniil, Lazor, Ichim, Toader şi Gavriţa din **Prăjeşti** (comuna Traian, Bacău), de la Vicol din Prăjeşti, fiul Dochiei, nepotul Alexei, şi de la Petrea,

[1669] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 404, p. 552

Ipatie, Chelsie şi Ahilie, feciorul lui Leul din Prăjeşti, toţi nepoţi lui Alexa; / „ocină din satul **Buecani** (Băicani, adică Ruseni), din tot locul 12 pământuri şi cu loc de casă şi cu grădină”, cumpărată, cu 21 taleri de argint, de la fraţii Zaharia şi Ioniţă, şi de la fiii lor”; / „a treia parte din partea Ţopei, din satul **Făureni**, ce ăi este lui zestre de la socrul său Dumitraşco, vornic de gloate, care i-a fost lui cumpărătură de la fiica Ţopei, drept 150 zloţi tătpreşti”; / „dreapta ocină şi dedină din jumătatea satului **Ruseni** (numit şi Buecani, şi Băicani, azi Rusenii de Sus şi Rusenii Răzeşi, comuna Plopana, Bacău), ce se numesc acum **Băicani**, a şasea parte, ce-i este zestre de la socrul său Dumitraşco vornic, cumpărătură de la Ion şi de la feciorii lui Toader, Petrea, Sanhira, nepoţii lui Lazor popa, pentru 50 taleri”[1670].

1635, martie 25: Scrisoarea de mărturisire a pârcălabului de Neamţ Fortuna, în care scrie „cum a furat Gligorie, feciorul lui Vasilie şi Anghelina de **Moseteşti** (Muşeteşti, comuna Letea Veche, Bacău), din ţinutul Neamţului, 17 stupi ai lui Lazor şi ai lui Cocolui de **Prăjeşti** (comuna Traian, Bacău) şi 14 stupi ai Blagăi de **Ruşciori** (comuna Traian, Bacău). Deci l-au prins, de l-au adus la mine. Eu l-am întrebat, dinaintea unor oameni buni: furatu-i-a au năpastă este; el a spus că i-a furat alţi soţi. Deci, am vrut să-l duc la Iaşi, în temniţă. El s-a rugat să-l las să plătească bucatele păgubaşilor şi gloaba mea. Deci bucatele păgubaşilor a plătit, iar gloaba mea n-a avut cu ce plăti, ci au luat Gligorie şi tată-său Vasilie, şi mumă-sa Anghelina, de la Bechea, pârcălabul de **Bogdăneşti** (comuna Traian, Bacău), 10 stupi ne-roiţi, în

[1670] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 115, pp. 140-143

Vinerea Paştilor, şi 10 bezmeni de ceară lămurită, de mi-au dat mie, de şi-au plătit gloaba, dinaintea lui Marcu Feşchea şi a lui David de **Bogdăneşti**, şi dinaintea scaunului. Iar Vasilie şi Anghelina, şi feciorul lor Gligorie au dat Bechei pârcălabului partea de ocină a mâne-sa, a Mariicăi, de sat din **Bogdăneşti**, cu tot venitul, cu voia tuturor fraţilor Anghelinei, drept acele bucate ce au luat de la Bechea, iar dinaintea acelor oameni ce mai sus sunt scrişi”[1671].

1635, decembrie 4: Zapisul Măricăi, fata lui Ionaşcu, vătavul de **Săuceşti** (comuna Săuceşti, Bacău) şi al feciorilor ei Gligorie, Ţuica şi Chelsia, în care mărturisesc că au vândut „jumătate de sat **Bogdăneşti** (comuna Traian, Bacău), ce sunt în ţinutul Romanului… frăţâne-meu Ştefan Bechea biv pârcălab, pentru 30 de galbeni buni… / Şi a mai cumpărat Bechea partea Petrei lui Păun, din a cincea parte, din partea popei lui Ihnat, jumătate, ce se va alege partea Bălaei, pentru 6 ughi buni… / Şi aşijderea Nechita, feciorul lui Ion Praznic, a vândut Bechei de Bogdăneşti, din partea Petrei lui Păun, a cincea parte, partea părintelui meu Ion, pentru 12 ughi buni… / dinaintea popii Ihnat de **Prăjeşti** (comuna Traian, Bacău), Gavril visternicel, Sava, Cur, Ion visternicel, Andronic, Davii şi Gurie de **Bogdăneşti**”[1672].

1636, octombrie 15: Întăriţi de Vasile Lupu voievod fostului postelnic Fortuna, care s-a pârât de faţă cu nişte „oameni din **Prăjeşti** (comuna Traian, Bacău), anume Simion Carciul (iniţial, Mareş), Miron, Istratie,

[1671] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 70, p. 85
[1672] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 284, pp. 324, 325

Ştefan şi Cârstea, şi aşa a zis boiarinul nostru, că-i sunt vecini aceşti oameni, iar ei au zis că nu-i sunt vecini, ci sunt şi ei oameni de moşie şi au ocină acolo, în sat, şi drese. Deci le-am pus zi, să-şi aducă dresele mincinoase"[1673].

1636, octombrie 18: Zapisul prin care vând părţi din satul **Drăgăneşti** (înglobat în Prăjeşti, comuna Traian, Neamţ) postelnicului Fortuna Obrejie, feciorul lui Dănăilă – partea lui Roteşti, drept 15 taleri; Cozma, feciorul lui Bărcan – părţi din vatra satului, din câmp, din pădure, din fâneţe, din bălţi şi din vad de moară pe Siret, pentru 15 taleri; Ilie, feciorul Arvasiei, aşijderea. „Şi în tocmelile noastre au fost Bechea, Ion, Gavriţa şi Ionaşcu feciorul Bechei din **Drăgăneşti**, Grapă de **Cereteiani** (azi Hertioana-Răzeşi, comuna Traian, Bacău) şi alţi oameni buni"[1674].

1638, aprilie 27: Porunca dată de Vasile Lupu voievod lui Dinga din **Căuteşeani** de „a merge la **Bogdăneşti**, să strângi oameni buni şi să socotiţi cum veţi afla cu dreptul pentru nişte hotare, ce s-a jeluit aicea Bechea, ce-a fost pârcălab şi cu alţi răzeşi ai lui că li s-au stricat stâlpii de către **Prăjeşti**… / cum va fi cu dreptul, aşa să le stâlpiţi şi să faceţi şi scrisoare"[1675].

1638, mai 10: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Iftimie vătah, care cumpără, cu 45 ughi (ducaţi ungureşti), conform unui zapis de mărturie de la Ursu Vartic

---

[1673] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 539, p. 589

[1674] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 542, pp. 591, 592

[1675] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. III, Iaşi 1907, pp. 201, 202

vornic, Pană şoltuz din târgul **Iaşi**, Gheorghe de **Bârgăoani** (comuna Bârgăoani, Neamţ), Macsin şi Onciul din **Prăjeşti** (comuna Traian, Bacău), de la Maftei, fiul lui Stonian din **Găneşti** (înglobat în oraşul Târgu Frumos, Iaşi), „a patra parte din satul **Dracsini** (Draxini, comuna Gherghești, Vaslui), cu tot venitul, şi din iazuri, ce se va alege”; / de la Iuraşco, fiul popii Gavril din **Găneşti**, conform zapisului de la Ursul din **Sireţăl** (comuna Sireţel, Iaşi), Statie negustor din târgul Iaşi, Gheorghe Boţul, Gavril Siminicianul, Ionaşco Bălici vătah, Ştefan Benchea şi mulţi alţii, cu „un cal bun şi o iapă bună şi un caragiu, preţuiţi la 40 ughi… a patra parte, tot din acel sat Dracsini, cu tot venitul şi cu parte din iazuri şi curătură şi cu loc de prisacă”; / de la Neculae, fiul lui Bălţatu fost pisar, cu 90 de zloţi bătuţu, conform zapisului de la Iuraşco Avram fost vornic, Ursu Vartic vornic, Andrei stolnicel şi Andonie din **Poliţeni** (Vadurile, comuna Iana, Vaslui), Ionaşco Bâtcovici, Ionaşco Zupcu, Gavriţa şi Constantin, „ocina fraţilor săi Gligorie şi Toader, ce se va alege din acest sat Dracsini, pentru că au vândut Toader şi Gligorie partea lui din **Lehăceni** (Lehancea, comuna Podul Turcului, Bacău)”[1676].

1639, iunie 3: Întărit de Vasile Lupu voievod fraţilor Macsin Băhnaşul şi Vasile, nepoţii lui Săcuianul, în baza unui zapis de la Pentelei şi Toma din **Piticeni** (Chiticeni, comuna Secuieni, Bacău), Alexa din **Săcuiani** (comuna Secuieni, Bacău), Banul, Gligorie fiul popii din **Fundeni** (comuna Secuieni, Bacău), Toderiţă din **Muşeteşti** (comuna Săuceşti, Bacău), Istratie Ţăul, Dumitru Borăş şi Marco Feşchia din **Prăjeşti** (comuna Traian,

[1676] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 348, pp. 342-344

Bacău), în care mărturiseau „că a venit înaintea lor Mariica, fiica lui Toader, nepoata lui Săcuianul, şi a vândut partea bunicului ei Săcuianul şi a tatălui Toader, fiul lui Săcuianul… unchiului său Macsin Băhnaşul şi fratelui său Vasile, pentru 65 de lei bătuţi”[1677].

1639, septembrie 1: Feciorii hotnogului Ionaşcu din **Muşeteşti** (comuna Săuceşti, Bacău), Hrestofor, Vasile, Agaftona, Duna, Ileana şi Marta, mărturisesc „cum a mărturisit părintele nostru Ionaşcu de o parte de cumpărătură de la **Drăgăneşti** (înglobat în Prăjeşti, comuna Traian, Bacău), că a fost vândută comisului Fortunii, drept 30 de taleri, căci părintelui nostru i s-a întâmplat moartea, deci n-a apucat să-i facă zapis. Şi am făcut noi, feciorii hotnogului, ca să n-aibă nimeni din fraţii noştri a se amesteca peste tocmeala părintelui nostru. De-aceasta mărturisim eu, Toderiţă din **Muşeteşti**, Bechea Ştefan, Ion şi Gavriliţă din **Bogdăneşti** (comuna Traian, Bacău)”[1678].

1639, octombrie 1: Zaharia din **Vivoreni** (Viforeni, comuna Ungureni, Bacău), ginerele Teclei, vinde comisului celui mare Fortuna (Mihail), drept 30 de zloţi bătuţi, „partea de ocină şi moşie dreaptă ce se va alege din sat din **Drăgăneşti** (înglobat în Prăjeşti, comuna Traian, Bacău), în ţinutul Romanului, cu loc de prisacă şi vad de moară în Siret”[1679].

[1677] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 142, pp. 156, 157

[1678] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 215, pp. 217, 218

[1679] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 247, p. 245

1643, ianuarie 15: Întărit de Vasile Lupu voievod fostului pârcălab Bechea, în temeiul unor zapise de mărturie de la popa Chirilă, Gurie şi Sanson din **Prăjăşti** (comuna Traian, Bacău), Ion, Gavril, David şi Sava din **Bogdăneşti** (comuna Traian, Bacău), Ionaşco, fiul lui Gheorghe din **Cereteni** (sau Cereteoani, în Hertioana-Răzeşi, comuna Traian, Bacău) şi Pătraşco, nepotul lui Ciolpan, scriind că a venit înaintea lor Isimiia, fiica lui Iachim Helgiul, şi cu nepoţii ei Gavril, fiul lui Ion, şi Zaharia şi Ştefãnia, fiii lui Toader, şi Măria, fiica Vasilcăi, de asemenea nepoţii lui Iachim Helgiul, strănepoţii lui Ion Năcău… şi au vândut a cincea parte din a patra parte din satul **Bogdăneşti**, care este în ţinutul Roman, din partea lui Ion Măcău… lui Ştefan Bechea, pentru 30 de ughi (ducaţi ungureşti). / Şi au venit înaintea lor Toader, Tănasie, Mirăuţă şi Anesiia, fiii lui Toma, nepoţii lui Dragoşe, şi au vândut, din acelaşi sat Bogdăneşti, a patra parte, cât se va alege partea tatălui lor Toma, lui Bechea pârcălab, pentru 24 ughi”[1680].

1645, iunie 27: Porunca dată de Vasile Lupu voievod lui Enachie din **Şufrăceşti** (Şofrăceşti, comuna Trifeşti, Neamţ), după ce „s-au jeluit Toma Bilţu, Arhip, Focşe şi Gligorie, nepoţii lui Năduşeală din **Prăjeşti** (comuna Traian, Bacău) pe alţi răzeşi de acolo, din Şufrăceşti. / Pentru aceea, tu să strângi oameni bunu şi să alegeţi partea lui Năduşeală, din vatra satului, din pământuri, din fânaţe, din vad de moară şi din tot venitul, şi să ne faceţi o mărturie, să ne daţi de ştire cum va fi mai cu

[1680] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 13, pp. 14, 15

dreptul”[1681].

1648, august 12: Porunca dată de Vasile Lupu voievod lui Sava Moglan din **Muşeteşti** pentru pâra lui „Ştefan Bechea cu Nechita, nepotul său Ştefan din **Prăjeşti**, Davidoae şi feciorul ei Gurie pentru nişte locuri de fâneţe la Bogdăneşti… / tu să mergi acolo, la **Bogdăneşti**, să strângi oameni buni şi să socotiţi, să le împărţiţi pe cinci bătrâni, cum va fi mai cu dreptul, şi cui unde i se va veni parte acolo să socotească, şi să le fie părţile tuturor tot într-un chip. Aşijderi, să socotiţi şi ne nişte săpături şi curături, ce vor fi ale lui Ştefan şi ale lui David, ce vor avea ei deosebi de moşie, să aibă ei a le ţine”[1682].

1774, iunie 15: Satul **Valea Arinilor** şi **Prăjeşti**, ţinutul Bacău, ocolul Tazlăului Mare de Sus, după recensământul lui Rumeanţev[1683]**: Toată suma caselor**: 45. Scădere rufeturi, însă 41: 1 popă, 2 diaconi, 10 femei sărace și nevolnici, 28 panțiri isprăvnicești. Rămân birnici 4. / **Birnici:** Gavril, vornic / Sandul sin (fiu) lui Parascan / Simion Huian / Apostol Parascan / Gavril fiul lui Apostol / Ioniță Huian / Toader Cernat / Petre fiul morăriții / Mafteiu Parascan / Iordache Belciul / Neculaiu Belciul / Ioniță Parascan / Vasile Parascan, holtei / Toader a lui Eni din Valea Arinului / Iftimi Parascan, de acolo / Vasili Parascan, de acolo / David, vrâncean, de acolo / Petre, rusul, de acolo / Costandin, rusul, de acolo / Ioniță, rusul, de acolo / Ion Gioncul, de acolo / Gavril

---

[1681] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 110, p. 92

[1682] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. III, Iaşi 1907, p. 200

[1683] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 309, 310

Tătaru, de acolo / Simion Tătaru, de acolo / Vasile a lui Eni, de acolo / Mihăilă, morar / Nistor, vrâncean / Petre, morar / Mane, morar / Dumitru / Vlad, muntean / Ștefan Parascan.

1902: „**Prăjăşti**, comună rurală în judeţul Bacău, plasa Bistriţa de sus, situată pe malul stâng al Siretului. Se compune din 3 cătune: Prăjăşti-Moldoveni, Prăjăști-Unguri, reşedinţa, și satul nou Traian. În partea de sud a comunei se afla un sat cu biserică, azi siliște. Pe malul Siretului s-a găsit un mormânt de uriași şi chiar parte dintr-un schelet, ce era de o mărime extraordinară. În partea de est, se văd iarăși urmele unui sat și ale unei biserici. Pe acolo curge un mic pârâiaş, numit Pârâul Bisericii (*Chestionarul Arheologic* din 1873 al Academiei Române). Pe teritoriul comunei se află o movilă de pământ, artificială, şi avind o înălţime de vreo 25 metri, cu o suprafață de aproape 4 fălci. Se mărginește, la est, cu comuna Bogdănești; la sud, cu comuna Buhociul, de care se desparte prin pârâul Valea Mare; la vest, cu comuna Săcueni, şi la nord, cu comuna Călineşti din judeţul Roman. Teritoriul comunei este udat, afară de râul Siretul, de piriul Bogdănești, care se varsă pe partea stângă a Siretului. Are o populaţie de 392 familii sau 1.747 suflete, locuind în 524 case; o școală mixtă, în satul Prăjăști-Unguri, frecventată de 42 copii, în anul şcolar 1900-1901; 2 biserici: una ortodoxă, în satul Prăjeşti-Moldoveni, şi cealaltă catolică, în satul Prăjești-Ungureni, cu câte un preot. Sunt 524 case dese și 7 cârciumi. În 1879, s-au împroprietărit 112 însurăţei, cu 273 fălci pământ. Teritoriul comunei este de 6.000 hectare. Proprietatea mare o are statul, cu o moşie în întindere aproximativ de 180 hectare, dând un venit anual de

13.000 lei. Pădurea Statului, numită Prăjăști, are o suprafață de 2.371 hectare. Viile ocupă o suprafață de 38,56 hectare. Vite: 106 cai, 941 vite mari cornute, 696 porci, 5 capre și 1.038 oi. O cale comunală, ce vine de la Bogdănești, străbate comuna şi dă în calea județeană, ce merge la Bacău. Totalul pământurilor de cultură este de 1.421,42 hectare. Distanţele: la Bacău, capitala districtului, 14 km; la com. Săcueni, reședința plăşii, 12 km; la comuna Buhociul, 12 km; la comuna Bogdănești, 3 km; la comuna Schineni, 5 km. / **Prăjăşti-Moldoveni**, sa în comuna Prăjăști, situat alături de Prăjăști-Unguri. Are o populație de 376 locuitori; o biserică, cu hramul Sf. Voevozi, deservită de un preot și un dascăl, făcută, în 1847, de Dumitriu și reparată de Iordache Miclescu. Vite: 19 cai, 116 vite mari cornute și 33 porci. / **Prăjăşti-Unguri** sau Catolici, sat și reședința comunei Prăjăști, situat în valea Siretului. Are o populaţie de 1.200 suflete; 1 biserică catolică, deservită de 1 preot și făcută de locuitori; 1 şcoală mixtă și 3 cârciumi, Vite: 87 cai, 825 vite mari cornute, 663 porci și 5 capre"[1684].

PREHODIŞTE

(lângă Dereneu, raionul Călăraşi, Moldova).

1628, iunie 24: Zapisul lui Pătraşco Başotă şi al altor mari boieri, în care mărturisesc că au venit înaintea lor fraţii Ionică, Mărica şi Odochia, feciorii Dinului sin

---

[1684] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, pp. 83, 84

(fiul lui) Anghelenii, nepoţii Micului, „ş-au vândut, din jumătatea cea din jos a satului **Dereneu** şi din **Prehodişte**, a şasea parte, ce este în ţinutul Orheiului, cu loc de iaz şi de moară, şi cu loc de cosit fânaţe, şi cu livezi… Vlasii cămăraşul, drept 60 taleri bătuţi”[1685].

1646, august 5: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Andrii căpitan de cprteni, care cumpără, cu 200 taleri de argint, de la Micul şi Sacotă, feciorii lui Vasile Portărescul, şi de la Vremeş şi Constantin, feciorii lui Simion Portărescul, „toată partea tatălui lor din satul **Bilicenii** (azi Ghiliceni, comuna Ghiliceni, judeţul Bălţi, Moldova), din **Horodişte** (comuna Horodiştea, raionul Rezina, Moldova), din **Dereneu** (comuna Dereneu, raionul Călăraşi, Moldova) şi din **Prihodişte** (lângă Dereneu, raionul Călăraşi, Moldova), ce-i pe Ciuloc şi pe Cula, în ţinutul Orheiului, din vatra satelor, din câmp, din ţarină, cu fânaţ, cu loc de mori pe Ciuloc, pe Cula şi pe Dereneu, cu vie, cu pomăt şi cu tot venitul… / Şi Nastasia, fata Chirinii, nepoata Portăreştilor i-a vândut, drept 20 ughi (ducaţi ungureşti), „partea mâne-sa Chirina din satul Dereneu şi din Prihodişte”[1686].

1669, mai 25: Carte de împuternicire, dată de Duca voievod Saulii de **Biliceni** „să fie tare şi puternic a-şi popri şi a-şi ţine a sa dreaptă ocină şi moşie ce are la **Prihodişte** şi în partea **Dereneului** şi drese ce are de la moşul (bunicul) său şi de la tatăl său, şi nimeni să nu

---

[1685] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 371, pp. 516, 517

[1686] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 462, p. 394

cuteze a ţine şi a opri înaintea cărţii domniei mele”[1687].

1786, noiembrie 28: Marele logofăt Dimitrie Sturza schimbă moşii cu Gavril şi Grigoraş Jărdan, feciorii Tofanei, fata lui Miron Crăsnăşanu, strănepoţi Sandului căpitan, care „având ei părţi în trei moşii, anume **Bălcăşeştii, Cerceleştii** şi **Sârbenii**, ce sunt toate într-un hotar, în ţinutul Orheiului, pe apa Răutului, baştină de la mama lor Tofana, şi părţi în **Dereneu**, baştină de pe tatăl lor Ştefan Jărdan, în care moşie Dereneu are şi mănăstirea Bărboiu parte de moşie, din jumătatea de jos a satului Dereneu şi din **Prihodişte**, a şasea parte”, primeşte toate aceste părţi de moşii de la răzeşi „schimb pentru parte din Dereneu şi din Prihodişte, ce le-am dat cu bună pace”[1688].

PRELIPCA

(comuna Văculeşti, Botoşani).

1633, august 12: Carte de împuternicire, dată de Moise Moghila voievod lui Prodan, „spre aceea ca să fie tare şi puternic a-şi ţine şi a-şi apăra a lui ocină şi moşie, seliştea **Prelipca** (comuna Văculeşti, Botoşani), de la ţinutul Dorohoiului”[1689].

[1687] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 118, p. 124

[1688] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 288, pp. 324, 325

[1689] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 343, p. 436

1666, aprilie 5: Scrisoarea hotarnică a vornicului de poartă Vasile Nacu, trimisul lui Duca vodă bătrânul să aleagă moşia **Prelipca** a lui Dumitraşcu vistiernicul, având pricină, dinspre **Sauceniţa**, moşia lui Gavril Brăescul… şi s-au tocmit să ţină Prelipca până în capul iazului, ce-a fost iazul popii Firica, ce-a şezut la Prelipca, şi din capul iazului dinspre Prelipca, pe pârâu, în drumul Verbii, până în capul hotarului, şi al Sauceniţei să ţină până în capul iazului popii Firica şi heleşteul să îl ţină dumnealor frăţeşte, iar din jos de iaz să fie a Sauceniţănilor, şi din matca heleşteului merge hotarul printre lozii, la coada heleşteului, şi s-a pus stâlp de piatră în pisc, în miez, la mijlocul pământurilor, care pământuri s-au împărţit în două şi, dintr-acel stâlp s-a pus alt stâlp la drumul cel mare ce vine de la Dorohoi, şi iar este la mijlocul pământurilor, şi de la acel stâlp s-a pus alt stâlp, între drumuri, la spini, şi alt stâlp s-a pus în pisc, deasupra heleşteului lui Romaşco, şi heleşteul lui Romaşco este partea lui Dumitraşco vistiernic, iar altul mai jos de acela este al lui Gavril Brăescul; şi din stâlpul ce este deasupra hăleştenilor, peste heleşteul ce l-a ţinut Cozma, drept în muchia dealului, în pisc, în dreptul locului, peste spinii cei mari, s-a pus stâlp în vârful dealului, şi asemenea stâlp la vale, pe din jos de pomătul popii Timiş şi până la ostrăpisoc, şi de la ostrăpisoc, tot grindul, pe unde au ţinut de veac amândoi satele, printr-o poiană ce este în codru, ce se cheamă Prestae, aşa cum au mprturisit toţi oamenii bătrâni cum a fost de **Dobrinăuţi** şi-au plătit Săuceninţii o moarte de om, şi ţin ei de mult veac acel loc şi s-a lăsat să fie tot lor, şi s-a înceiat hotarul de către Sauceniţă”[1690].

[1690] Ghibănescu, Gh., *Dorohoiul / Studii şi documente*, Iaşi 1924, pp.

1738, august 1: Întărit de Gligorie Ghica voievod postelnicului Dumitraşco Stroici, feciorul lui Dumitraşco Strpici spătarul, nepotul lui Dumitraşco vistiernic, care primeşte ispisoc pe „moşia **Prilipca**, satul întreg, la ţinutul Hârlăului, hotărâtă de Vasile Nacu în 1666, aprilie 5… şi cu seliştea **Cobâle**, sat întreg, alături cu Prelipca, tot la ţinutul Hârlăului”[1691].

1774, iunie: Satul **Prilipca**, ţinutul Hârlăului, ocolul Coşulii, avea, după recensământul lui Rumeanţev[1692], **toată suma caselor: 17**. Scădere rufeturi 9: 5 scutelnici ai postelnicului Ilie Stroici, 4 scutelnici ai lui Cuciuc. Rămân birnici 8. / **Birnici:** Onofrei / Dănăilă, plugar / Ion, brat ego (fratele lui) / Toader, rus / Mihai, rusu / Irimie, pas / Timofti / Ilaşcu, plugar. // **Rufeturi:** Ion Purice, scutelnic la postelnicul Ilie Stroici / Gheorghi, vezetiu, tij (la fel) / Ștefan Pârlicasă, la fel / Simion sin (fiu) lui Ursu, la fel / Ion Botezat, la fel / Ion, plugar, scutelnic la Cuciuc / Simion, văcar, la fel / Onofrei, herghelegiu, la fel / Ivan, argat, la fel.

1902: „**Prelipca**, sat pe moșia cu același nume, în comuna Văculești, plasa Coșula, judeţul Dorohoi, cu o populație de 105 familii sau 411 suflete. Are o biserică, cu hramul Adormirea Maicii Domnului, de bârne, făcută, în 1804, de banul Ioan Ghiţescu, fost proprietar al moșiei. Sătenii împroprietăriți au: 201 hectare 44 ari pământ, iar proprietarii: 565 hectare 72 ari câmp și 702 hectare 49 ari pădure. Sunt 3 iazuri, din care cel mai mare este al Ghi-

---

1, 2

[1691] Ghibănescu, Gh., *Dorohoiul / Studii şi documente*, Iaşi 1924, pp. 1, 2

[1692] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 252

ţescului. Pârâul principal, ce trece pe moşie, e Țibulea, şi drum, calea judeţeană Dorohoi-Leorda. Hotarele moşiei sunt cu: Saucenița, Broscăuți, Horlăceni şi Văculeşti”[1693].

PRELIPCA

(comuna Salcea, Suceava).

Cel mai nou sat al comunei Salcea, cunoscut, iniţial, sub numele **Lunca**, a apărut în lunca Sucevei după 1777, anul depunerii jurământului de credinţă către Austria, jurământ pe care numai obştenii popii Andrei din Udeşti au refuzat să-l depună, trecând graniţa în Moldova, în noaptea de 11 spre 12 octombrie, şi stabilindu-se pe moşiile şi prin satele din vecinătatea apei. După 1830, când în Bucovina stagiul militar devine obligatoriu, vin şi alte familii tinere, ca să pună temeliile unui sat la fel de tânăr. Iorga scria, în 1904: „Apa Sucevei scânteie jos în şerpuiri de argint, şi lângă dânsa vezi în vale pata de copaci şi case albe ale Prilipcăi, vechiul cuib de dezertori din rândul cătanelor împărăteşti… / Graniţa aceasta de nimic au trecut-o deseori fugarii de la oaste, iobagii însetaţi de altă viaţă, făcătorii de rele, care voiau să scape de ştreang. Sate întregi, ca Prilipca, s-au făcut dintr-înşii”[1694].

[1693] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 94

[1694] Iorga, Nicolae, *Românismul în trecutul Bucovinei*, Bucureşti 1938, pp. 166 şi 171

1831: Satul Lunca, ulterior Prelipca, a fost format de şase familii, toate menţionate în catagrafia fiscală a anului 1831 drept familii de bejenari, cu numele capului de familie: Irimia UNGUREANU, Ion UNGUREANU, Gheorghe CHIŞCAN, Grigore sin (fiu) Ion CAZACU, Toader LUNCAŞU ENACHI. Irimia Ungureanu a avut trei feciori, Grigore, Vasile şi Ilie, înscrişi în catagrafia din 1864 drept Grigore Irimiei, Vasile Irimiei şi Ilie Irimia, ultimul dintre ei fiind, practic, întemeietorul familiei Irimia, o familie cu vechi rădăcini ardelene, căreia, într-o vreme, datorită acestei origini, i s-a zis Ungureanu. Ion Ungureanu nu-i obligatoriu să fi fost vreo rubedenie de-a lui Irimia Ungureanu, din moment ce numele acesta semnala doar o provenienţă provincială. Într-o vreme, el a fost cunoscut sub un nume ocupaţional, cel de Ion Jitar, la care s-a renunţat ulterior. Gheorghe Chişcan a avut doi feciori, pe Vasile şi Simion, iar Grigore sin Ion Cazacu, deci fiul unui bejenar galiţian, a avut, în mod cert, măcar un copil, Petrea, care, la împroprietărirea din 1864, este trecut şi cu numele tatălui, Petrea Grigore Cazacu. Toader Luncaşu pare să fi fost pădurarul luncii Sucevei, dobândind, astfel, un nume ocupaţional, numele lui vechi fiind sau Toader Chihaia sau Toader Jitar, nume care, prezent într-o primă catagrafie, nu se mai regăseşte după aceea. Cât despre Enachi, el moare devreme, lăsând după el o văduvă, pe Irina lui Enachi, şi un orfan, pe Dumitru sin Enachi.

1838: În catagrafia anului 1838 apar şi alte nume de bejenari, Ştefan Bejenari devenind, ulterior, Ştefan Ciobanu. Bejenarii aceştia sunt, în mare majoritate, oameni tineri, care nu s-au vrut „cătană la împăratul”, preferând să treacă în noua vatră de sat din lunca Sucevei,

de unde lesne se putea ajunge în Bucovina satului natal, în care au rămas să dăinuiască atâtea rubedenii. Prelipcanii anului 1838 au fost: Vasile PĂIUŞ, Vasile sin SANDU, Ştefan HUŢANU, Petrea ROIBU, Dumitru UNGUREANU, Constandin DUMBRĂVANU, Gheorghe CIOBANU, Dumitru VĂCARI, Ion CIUTAC, Gavril AVRAMCIUC, Gavril JITAR, Vasile DRASCIUC, Mihai LOPCIUC, Pintilie MOISUC, Simion RÂNDAŞU, Dumitru CIOBANU, Ion PASCARU, Ion SAUCIUC, Ion BUCŞĂ, Constandin LIŞMAN, Gheorghe HADE, Ion COŞULE, Dumitru CÂMPANU, Gherasim UNGUREANU şi Vasile zet (al lui) Ştefan HUŢANU.

1845: În catagrafia anului 1845, se mai adaugă câteva nume de bejenari, toţi „însurăţei”, deci flăcăi buni de oaste, plecaţi din Bucovina între anii 1839-1845: Dumitru BOARI, Pavel zet GRAMA, Simion UNGUREANU, Vasile MORUZ, Sava ANDONIE, Gheorghe LUNGU, Ion sin Gheorghe ILIE, Ilie zet Irimia UNGUREANU, Ion PRICOP, Vasile CHIŞCAN, Gavril PUŞCAŞU, Neculai BUNGA.

1864: Împroprietărirea din 1864 (216 hectare) consemnează, în Prelipca, trei **familii cu câte patru boi**, care primesc câte 5 fălci şi 40 prăjini de pământ, familii care, fără îndoială, îşi rotunjeau veniturile şi prin mic trafic de frontieră: Vasile MORUZ, Filip STOICA şi Simion LAZĂR. / În sat existau şi 30 de **familii care aveau câte o pereche de boi**, capii acelor familii fiind împroprietăriţi cu câte 4 fălci de pământ: Vasile IRIMII, Gheorghe ANDONE, Gheorghe CIOBANU, Gheorghe PINTILEI, Dumitru BOUARIU, Dumitru ROTARIU, Dumitru Gh. CIOBANU, Ion CEAPĂ, Ion ŢIGĂNAŞU, Ilie IRIMIA, Ion Simion LAZĂR, Constantin BIDU,

Lazăr VACARIU, Neculai POPESCU, Pavel zet GRAMA, Gheorghe CORMANĂ, Paraschiva lui Gheorghe LUNGU, Gheorghe JUDIUC, Grigore IRIMIEI, Dumitru Gh. ILIE, Dumitru de la DUMBRAVANCA, Nică ENACHI, Ion Gh. ILIE, Ion IZMANĂ, Ion SÎRGHI, Constantin CIOBANU, Costache CIUTAC, Neculai DRĂGOI, Petrea PAROH şi Simion UNGUREANU. / **Clăcaşi cu palmele**, împroprietăriţi, la 1864, cu câte 2 fălci şi 40 prăjini au fost: Andrii CAZACU, Vasile de la LAZĂR, Vasile CHIŞCAN, Vasile JUGARIU, Vasile STANCIU, Gheorghe LEACOV, Grigore PASCAL, Dumitru ENACHE, Dionisie Gh. CIOBANU, Ion AXINTE, Iordache zet HUŢANU, Mihalache STANCIU, Dochiţa HUŢANCA, Ion PĂIUŞ, Maranda lui Dumitru SÎRGHI, Vasile HUTANU, Vasile LEONTIE, Vasile PARH, Vasile LUNGU, Vasile zet LAZĂR, Gheorghe SULUGIUC, Gheorghe GĂITAN, Dumitru CIUTAC, Ion a DIACONIŢEI, Ion Gh. CIOBANU, Mihalache SPINEI, Simion CHIŞCAN, Ileana SECARĂ, Petrea lui Grigore CAZACU şi Ion PASCARIU. / Loc de casă şi de grădină primesc numai 5 persoane, semn că satul, datorită vecinătăţii cu Bucovina, era îndestulat, având doar doi nevolnici (bătrâni fără copii), un servitor, un cioban şi un preot: ciobanul Ştefan CIOBANU, Ion CIUTAC, servitorul Mihai CLUCI, Gheorghe CHIŞCAN şi preotul Costache BOBULESCU.

1870: Bunăstarea obştii prelipcene se manifestă şi prin construirea, pe cheltuiala celor şaptezeci şi cinci de familii, a unei biserici de lemn, între 1870-1871, împodobită cu o catapeteasmă cumpărată din Giurgeşti (Pleşeşti-Fălticeni). Contribuţii substanţiale par să fi avut preotul Costache Măcărescu, succesorul preotului Costache Bo-

bulescu (din care descinde familia Popescu), şi gospodarii Gheorghe Muraru şi Toader Elisei.

1888: „Şcoalele rurale suplinite din judeţul Botoşani, se scot în concurs, pe ziua de 1 Septembrie, şi anume… şcoalele comunelor Dumbrăveni-Vereşti, Fântânele-Joldeşti, Fântânele-Băluşeni, Salcea, Burdujeni, **Prilipca**, Costeşti”[1695].

1890: Serviciul intendenţei Corpului IV de Armată achiziţionează lemne pentru pichetele de grăniceri ale Companiei a 8 Burdujeni, respectiv „Trecătoarea Burdujeni, Suceava, Prisaca, Tescuţi, **Prilipca**, Rusu, Vereşti şi Cotul Dobei”[1696].

1893: Şcoala din Prelipca a fost înfiinţată, conform „Anuarului Naţional al României pe 1893”, în anul 1893, primul învăţător fiind Eliza Popei, probabil fata sau nepoata preotului Bobulescu. „Documentele păstrate în arhiva Şcolii cu clasele I-VIII Prelipca ne relatează despre un învăţământ organizat în această zonă începând cu anul 1893. Cursurile se desfăşurau într-o casă închiriată de primărie, spaţiu total insuficient pentru o astfel de activitate. Procesul instructiv-educativ era coordonat de învăţătorul suplinitor Ion Mitea. Perioada cuprinsă între sfârşitul secolului al XIX-lea şi începutul secolului XX nu a fost lipsită de greutăţi şi neajunsuri pentru şcoala din Prelipca. Aceste lucruri au fost consemnate şi de revizorii şcolari din acea perioadă. Iată cum descrie revizorul şcolar C. V. Ficşinescu, într-o notă de control datând din octombrie 1907, localul şcolii din Prelipca: „O casă închiriată, mică, cu podul la înălţimea de 2,20 metri, cu

---

[1695] *România Liberă*, Nr. 3163, Anul XII, vineri 18/30 martie 1888, p. 1

[1696] *Monitorul Oficial*, Nr. 200, 6 decembrie 1890, p. 4708

pereţi subţiri de tot, foarte friguroasă iarna şi cu totul nesănătoasă" (în 1918, şcoala avea să se mute în clădirea fostului pichet de grăniceri, din vestul satului – n.n.)[1697].

1898: în „Marele dicţionar geografic al României -1898-1902", întocmit sub coordonarea lui Alexandru Lahovari, Prilipca este menţionată drept „sat în judeţul Botoşani, în partea de sud-est a comunei Burdujeni-sat, cu 120 familii, cuprinzând 560 suflete. Are o biserică, deservită de un preot şi 2 cântăreţi, o şcoală mixtă, frecventată de 18 elevi. Vite: 146 boi şi vaci, 30 cai, 291 oi şi 50 porci"[1698].

1912: Prelipca avea 142 gospodării şi 638 suflete (322 bărbaţi, 318 femei), în **1930** - 167 gospodării şi 785 suflete (404 bărbaţi, 381 femei; 782 români, un neamţ şi 2 evrei; 593 ortodocşi, 190 sectanţi şi 2 mozaici), în **1941** - 228 gospodării şi 902 suflete (466 bărbaţi, 436 femei), în **1948**-263 gospodării şi 935 suflete (473 bărbaţi, 462 femei), în **1956** - 302 gospodării şi 995 suflete (477 bărbaţi, 518 femei), în **1966** - 328 gospodării şi 1.143 suflete (570 bărbaţi, 573 femei), iar în **1971** - 1.250 suflete.

1916-1918: S-au jertfit pentru România Mare: Gheorghe ANDONE, Vasile CIOBANU, Dumitru DELALAZĂR, Gheorghe IRIMIA, Vasile JUDUC, Ilie LAZĂR, Gheorghe MIRON, Constantin ROTARU, Vasile UNGUREANU, Gheorghe VACARU.

1924: „Aceeaşi situaţie se înregistra şi Ia capitolul „Resurse umane", unde se consemna o instabilitate a ca-

---

[1697] Bucşă, Prof. Viorel; Hutu, Prof. Cătălin; *110 ani de învăţământ românesc la Prelipca*, în revista *Primele iubiri*, Suceava, 15.01.2004

[1698] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 99

drelor didactice. Acest lucru a fost reglementat abia în 1924, când este numit ca titular învăţătorul Dumitru Gherman”[1699].

1935: „n 1935, avea să se producă o schimbare în bine a procesului instructiv-educativ, prin venirea învă-ţătorului Maxim Scheletti, care a rămas credincios acestor locuri până în 1960. Începutul carierei învăţătorului Sche-letti a coincis cu inaugurarea localului noii şcoli (iniţial, s-a închiriat şi o cameră în fosta crâşmă a lui Gheorghe Drăgoi, apoi, în 1937 a intrat în funcţiune şcoala ridicată prin contribuţie obştească – n.n.), o clădire cu două săli de clasă şi o cancelarie mică. Acest spaţiu avea să fie modernizat în 1965, când s-au mai construit alte trei săli de clasă. După al doilea război mondial, şi învăţământul din Prelipca s-a supus repetatelor „reforme” de sorginte sovietică. Totuşi, începând cu 1972, s-a constatat o anumită stabilitate a cadrelor didactice, atât la ciclul primar, cât şi la clasele de gimnaziu. Această stabilitate s-a menţinut până în 1990, când unii dascăli au plecat, prin transfer, la şcolile din municipiu. În anul şcolar 2003/2004, în cadrul şcolii din Prelipca funcţionează un număr de 14 cadre didactice, toate fiind calificate, în majoritate titulare şi cu grade didactice, care se ocupă de instruirea şi educarea unui număr de 50 preşcolari, 82 elevi la ciclul primar şi 76 elevi de gimnaziu. Şcoala este dotată cu mobilier modem, donaţie a unor şcoli din Elveţia, cu o linie de birotică, cu aparatură audio-video. La acestea se mai adaugă faptul că are instalaţie de apă curentă, ceea ce a permis obţinerea autorizaţiei sanitare de funcţionare. / Toate acestea contribuie la realizarea

[1699] Bucşă, Prof. Viorel; Hutu, Prof. Cătălin; *110 ani de învăţământ românesc la Prelipca*, în revista *Primele iubiri,* Suceava, 15.01.2004

unui proces instructiv-educativ de bună calitate, materializat în rezultate deosebite obţinute la examenul de capacitate (82% promovabilitate) şi prin acţiuni la nivelul comunei Salcea. Majoritatea absolvenţilor clasei a VIII-a din anii anteriori urmează cursurile şcolilor de arte şi meserii sau ale liceelor, ceea ce dovedeşte că interesul pentru şcoală şi învăţătură se menţine treaz în Prelipca. / Şcoala din Prelipca a împlinit 110 ani de existenţă. Deşi condiţiile sunt altele, demersul pedagogic se desfăşoară în aceeaşi şcoală, care opune scurgerii inexorabile a timpului rezistenţa conduitei morale şi a culturii celor ce i-au trecut pragul”[1700].

1941-1945: S-au jertfit pentru Neam şi Ţară: Gheorghe ANDREI, Mihai BIDU, Dumitru BOJOREANU, Constantin BULGARU, Fănel CIOBANU, Mihai CHIŞCAN, Dumitru CHIŞCAN, Ioan BIDU, Iftimie BILIUŢĂ, Neculai BOJOREANU, Dumitru CIOBANU, Toader CIOBANU, Alecu CHIŞCAN, Ioan CREŢU, Gheorghe DIACONIŢA, Zamfir DIACONIŢA, Nicu ENACHE, Vasile GOLEA, Ion GAVRILOVICI, Mandache IRIMIA, Mihai IRIMIA, Toader IRIMIA, Vasile IRIMIA, Zamfir IRIMIA, Mihai JUGARU, Lazăr LAZĂR, Gheorghe LAZĂR, Gheorghe LINGURARU, Gheorghe LUNGU, Iftimie PĂIUŞ, Mandache PĂIUŞ, Savel STANCIU, Savel TILIUŢĂ, Constantin TILIUŢĂ, Niculae UNGUREANU.

2004: Prelipca avea 1.250 locuitori, 375 case şi 9 proprietari de utilaje agricole, cele mai frumoase gospodării aparţinând sătenilor Ilie Lungu, Costică Bilius,

---

[1700] Bucşă, Prof. Viorel; Hutu, Prof. Cătălin; *110 ani de învăţământ românesc la Prelipca*, în revista *Primele iubiri,* Suceava, 15.01.2004

Minai Todiruţ, Cristi Boaru, Ion Petraru, Ovidiu Delalazăr şi Cătălin Creţu.

PRELIPCE

(lângă Chiseleu, Bucovina, Ucraina).

În **4 martie 1652**, se împart moşiile răposatului Gavrilaş Mateiaş între copii lui, Ieremie, Ileana comisoia şi Alexandra vorniceasa. „Partea jupânesei Alexandra visterniceasa a fost… satul Prelipce”.

1725: În 30 august 1725, Mihai Racoviţă Vodă întăreşte lui Gligoraş Păunel moşiile pe care le avea în acest nord de ţară, inclusiv „câteva părţi din moşia Prilipce”.

1740: În 20 aprilie 1740, Grigori Ghica Vodă trimitea pe Şerban Flondor medelnicer şi pe postelnicul Iuon Stârcea de Tărnauca „să meargă la câteva moşii din ţinutul Cernăuţi ale lui Ion Niculcea viv vel vornic, anume la Chiseleu, Valeva şi Prilipcea, şi, strângând oameni buni, megieşi şi răzeşi de prin prejur, să cerceteze cu deamăruntul dresele ce vor arăta şi, pe mărturiile oamenilor buni, cu toată dreptatea să judece”.

1750: După anul 1750, antreprenorul german Rudolf von Dettykier, care dorise să ridice o fabrică de postav în Polonia, s-a înţeles cu proprietarul satului Prelipce, Manolache, pentru luarea în arendă a unei părţi din moşie, pentru înfiinţarea unei colonii germane, Philippe, cu meseriaşi aduşi din Elbind, din Prusia Orientală şi din Breslau.

1760: Coloniştii germani, sprijiniţi de Dettykier, au ridicat, în 1760, o biserică, o casă pentru şeful coloniei, care urma să se cheme căpitan, şi casele necesare lor. Primul căpitan al coloniei germane din Prelipce a fost Daniel Cristiani, iar primul pastor a fost Feege din Konigsberg, al doilea fiind Johan Iakob Scheidemantel din Saxonia-Coburg-Gotha. Primul director al şcolii nemţeşti a fost Schultz.

1766: Din păcate, Dettykier avea să moară în 1766, iar colonia germană s-a risipit, în sat rămânând doar patru familii nemţeşti, celelalte migrând în Polonia şi în Rusia.

1772: Recensământul lui Rumeanţev[1701], din 1772-1773, înregistrează la Prilipcea, moşie a lui Iordachi sin lui Manoli din Botoşani, „69 – toată suma caselor", însemnând 2 popi, Mihai şi Timoftei, 1 dascăl, Ştefan, 1 jidov, Isacu, 13 case pustii şi 52 birnici, şi anume: Ştefan DUNUŢE, Andronic HIFIVSKI, Dumitru SONICU, Andrii ungurian, Ivan CIURU văcar, Ivan MOCOŞUL, Sămen LABACIU, Ştefan MICOLAI, Ivan LABACIU, Vasili POTOCEUSCHI, Ivan GURALIUC, Andrei HOLIAC, Roman TIHONCIAN, Ivan ALBUL, Hrihor ZBIHLEI, Ignat PEJCO, Iacob zet IRIMIE, Erema COZACIUC, Curilo ŢÂBULCA, Hrihor BOCAN, Hrihor nepot lui BUTUC, Andrei RUBCA, Vasili BUTUC, Ivan zet BORUSIU, Ivan sin BORUSIU, Andrei zet BORUS, Demian HUBINSCHII, Costantin sin DONUŢE, Ivan vătăman, Ivan DUBCOVEŢCHI, Hrihor BOZULEVSCHI, Ivan DUBCOVEŢCHI, Timco HUBEŢCHI, Andrei ciobotar, Petre ZBIHLII, Ivan RÂBACU, Toma FE-

---

[1701] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 434

DICU, Sămen brat dascălul, Vasile SIDORAC, Dănilă SIDORAC, Ivan LOŞAC, Gavril VOITIC, Matei BOI-KO, Hrihor SOROŞCHI, Ivan STARCO, Vasili RUBCA, Dănilă a vornicului, Petre LICAVOŢSCHI, Ivan BELS-CHII, Dănilă MURUSAC, Ivan SAMONIŞ şi Andrei CUŞNIRIU. / Cătunul Luca, „moşie Prilipcii", avea 12 „toată suma caselor", însemnând 1 văduvă, FEDOROAII, 4 nemţi, Voine, Feriş, Brahun şi Veizel, şi 7 birnici, adică: Vasili POHVALA, Vasili COZACIUC, Ivan BABIICIUC, Ştefan COBIICIUC, Semen CERNATINS-CHI, Fedor PUŢULUIC şi Vasili SOLANCA.

1777: Biserica Adormirii Maicii Domnului din Prelipce, ctitorită, în 1777, de stolnicul Iordachi MA-NOLI şi restaurată în 1883, avea, în 1843, 682 enoriaşi, patron bisericesc fiind Dominik von LUKASIEWICZ, iar paroh, Ioan ALEXIEVICI. În 1876, patroni bisericeşti erau Ioan şi Gregor de LUCASIEVICI, iar paroh, Peter BRAHA, numărul enoriaşilor ajungând la 826. În 1907, paroh era Ilie HAUREŞ, născut în 1867, preot din 1896, paroh din 1900, cantor fiind, din 1900, Ioan NEPIT, născut în 1843.

1803: În iulie 1803, postelnicul Costachi Manole arenda, pe 8 ani, jumătate din moşia Prilipce lui Christof Negruş, cealaltă jumătate vânzând-o, cu tot cu sătenii din Prilipce şi Luca (6 oameni pentru paza a două bucăţi de pădure), lui Cărste. Printre iobagii moşiei arendate se aflau Zacriţic, Nicolai Popovici şi Halirevici.

1809: În 12 martie 1809, Divanul Domnesc al Moldovei comunica Prefecturii Bucovinei că, după moartea lui Iordachi Manole, Maria, sora jupânesei Catri-na, şi soţul ei, Gheorghie Loiz, sunt stăpânii jumătăţii de sat Prilipce, arendată.

1869: O tipăritură vieneză din 1869, referitoare la organizarea politică și judiciară în țările reprezentate în Împărăţia Austriei, prezintă următoarea administrare în Ducatul Bucovinei: „Administrarea raionului Coţman – **Zastavna** (judecătorie de district), Babin cu Ştefanovca, Boianciuc, Borăuţi, Brodok, Czarnypotok, Cincău, Doroşăuţi, Horoşăuţi, Iurcăuţi, Cadobeşti, Kiseleu, Krisciatek, Cuciur-mic, Culeuţi, Mitcău, Mosoriuca, Ocna, Onut, Pohorlăuţi, **Prilipce cu Luca**, Repujineţ, Samuşin, Teutri, Vasileu, Verbăuţi, Verenceanca, Zwiniec cu Koetriszöwka"[1702].

1872: Din 1872, funcţiona în sat o şcoală cu 4 clase[1703].

1882: Volumul 8, nota 71, pagina CXII. (**Descoperiri de bronz la Prelipce**). „Conservatorul Gutter din Siret a comunicat că, în 1880, un număr mare de obiecte de bronz au fost găsite în planificarea și prelucrarea unui câmp din apropierea Przelipcze din Bucovina, probabil provenind dintr-o groapă distrusă în această lucrare. Unele dintre obiecte au fost găsite pe proprietate privată, iar altele dintre ele, inclusiv o cască și hamul unui cal, se spune că deja se află în Muzeul Lviv (Lemberger Museum). Două lăncii de luptă și un pumnal au fost prezentate Comisiei Centrale, acestea sunt caracterizate printr-o bună conservare. Un topor de luptă, în care gâtul iese în evidență din semicercul tubular, prins cu ajutorul unei verigi speciale și formând un disc special, se găseşte des printre bronzurile Ungariei, dar este

---

[1702] *Politische und gerichtliche / Organisation / der / im Reichsrathe vertretenen Länder von Öesterreich*, Wien 1869. pp. 158-161

[1703] SCHEMATISMUS DER BUKOWINAER, Czernowitz, 1843 p. 31, 1876 p. 83, 1907 p. 90

de remarcat faptul că centrul nu se formează ca un vârf, ca de obicei . De o frumusețe și perfecțiune deosebită este cel de-al doilea topor de luptă, care se alătură în întregime tipurilor sibiene și caucaziene, deși în Ungaria apar forme conexe celtice“[1704].

1890: volumul 16, nota 178. Pagina 258 (**Descoperiri de bronz în Prelipce și Presecăreni**). „Pe lângă rapoartele fostului conservator von Gutter, care formează baza notei 71 din anul 1882 și a notei 121 din anul 1885, domnul R. F. Kaindl (Cernăuți) raportează următoarele: Dintre piesele de bronz din Prelipce (nota 71), care fuseseră deținute în mod privat, a venit, recent, un topor de luptă în cabinetul de antichități al Universității Cernăuți. Acest topor, la fel ca primul din nota citată, se remarcă prin faptul că gâtul său se ridică din tubul arborelui cu ajutorul unui gât special și formează un disc asemănător cu frânghia. Acest disc este circular și merge într-un vârf. Lungimea sa este de 34 cm. Marginea tăietoare are 6,76 cm lățime. După cum se dovedește prin marginile de turnare, toporul a fost turnat într-o matriță formată din două piese simetrice, care s-au împărțit pe direcția tăierii. Conform notei 121 de mai sus, dintre cele 12 piese celtice de bronz, găsite la Presecăreni, în primăvara anului 1885, două au fost duse la Muzeul din Cernăuți sau, mai corect, la Universitatea de acolo. Totuși, aici este acum doar o piesă celtică, față de care dimensiunea și descrierea menționate în notă nu se încadrează. Piesa celtică are o lungime de 10,2 cm, iar muchia sa de lățime este de 4,5

[1704] Romstorfer, Carl A, *Aus „Mittheilungen der k. k. Central-Commission*, în Maximovici, E.; Mikulicz, A.; Polek, Dr. J; Romstorfer, C. A.; *Jahrbuch des Bucowiner Landes-Museum / 1893*,Czernowitz 1893, pp. 45-71

cm, în timp ce în notă lungimea este de 11 cm, iar lățimea de 5,5 cm. De asemenea, afirmația generală, conform căreia piesele celtice sunt „decorate cu dungi în formă circulară și în formă de pană ridicată”, nu se încadrează pe celticul existent, iar striaţiile (Fig. 5) din Mittheilungen nu corespund, de asemenea, acelei epoci. Prin urmare, în mod evident, descrierea și ilustrația din Nota 71 se aplică doar celticului pierdut între timp; și așa, cel puțin, acest lucru este păstrat în cuvinte și imagini“[1705].

În **1908**, conform Dicţionarului lui Grigorovitza: „**Prelipcea** (**Prelipcze**), comună rurală, districtul Coţman, aşezată la izvorul unui pârâiaş, la o depărtare de 2 km de malul drept al Nistrului, între comunele Luca şi Babin. Suprafaţa: 7,00 kmp; populaţia: 856 locuitori ruteni gr. or. Prin drumuri de ţară, comunică atât cu localităţile con-riverane sus numite, cât şi cu drumul principal Crişceatec-Horodenca (Galiţia). De pe platoul pe care este aşezată Prelipcea este trasată o linie, ce descrie o curbă foarte mare şi merge, parte prin stânci, în jos, spre Nistru. Are o şcoală populară, cu o clasă, şi o biserică parohială, cu hramul „Adormirea Maicii Domnului”. Aci se afla şi un pastorat protestant, până la 1775, când a fost desfiinţat. La 1776, aparţinea stolnicului Iordache Manole şi se numea încă Niemcina, numire care, de atunci, a dispărut. A fost întemeiată, în anul 1760, de contele Stanislau Poniatowski, cu colonişti germani, aduşi din Elbing şi Breslau. Gândul lui era să formeze un oraş industrial, însă nu reuşi, încă din 1774 această colonie

---

[1705] Romstorfer, Carl A, *Aus „Mittheilungen der k. k. Central-Commission*, în Maximovici, E.; Mikulicz, A.; Polek, Dr. J; Romstorfer, C. A.; *Jahrbuch des Bucowiner Landes-Museum / 1893,*Czernowitz 1893, pp. 45-71

începu să decadă, iar la 1790 s-a dizolvat cu totul. În această localitate s-au găsit, de repetate ori, obiecte din vârsta preistorică. Din carierele de piatră, ce se găsesc în apropiere, se scot plăci albe şi roşii de gresie. Populaţia se ocupă cu agricultura. Comuna posedă 1.693 hectare pământ arabil, 18 hectare fânaţuri, 84 hectare grădini, 145 hectare imaşuri, 210 hectare păduri. Se găsesc 104 cai, 246 vite cornute, 33 oi, 83 porci şi 43 stupi de albine. **Prelipcea, moşie**, cu administraţie particulară, districtul Coţman. Suprafaţa: 5,31 kmp; populaţia: 72 locuitori, ruteni în majoritate, restul poloni şi izraeliţi; rutenii sunt gr. cat., gr. or. şi rom. cat. Cuprinde, pe lângă moşia Prelipcea propriu-zisă, şi târlele: Luh, Lucasivca (Lukasiwka), Slimuziuca (Slimuziwka) şi Vimohiv (Wymohiw)"[1706].

1942: 1942, ianuarie 29: „Noi, general Victor Iliescu, subsecretar de Stat al Educaţiei Extraşcolare; / Având în vedere jurnalul Consiliului de Miniştri Nr. 21 din 14 Ianuarie 1942… / Decidem: Art. unic. Se angajează, pe data prezentării la serviciu, ca diurnişti la formaţiunile tineretului extraşcolar, următorul personal, plătibil cu îndemnizaţia de şedinţă respectivă: „**Bela Octavian**, seria 1937, media 7,27, numit în com. Prelipcea, jud. Cernăuţi"[1707].

[1706] Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti 1908, pp. 169, 170

[1707] *Monitorul Oficial*, Nr, 249, 20 octombrie 1941, pp. 6452 şi următoarele

PRELUCI

(Poiana Preluncilor, Preluci, comuna Agăş, Bacău)

1634, noiembrie 7: Întărit de Vasile Lupu voievod fostului căminar Tofan Sechil, după ce se pârâse „cu Ionaşco Văleşte, feciorul Micului, pentru a treia parte de sat din **Forloeşti** (sat pe Tazlău, Bacău) şi a treia parte de **Ongheni** (sat pe Tazlău, Bacău), unde cade Pârâul Sărat în poiana Tazlăului, şi a treia parte din **Poiana cu Păcurile** (satul Scorţeni, comuna Scorţeni, Bacău), şi a treia parte din păcuri, şi a treia parte din dealul Tazlăului, din **Poiana Preluncilor** (Preluci, comuna Agăş, Bacău), şi a treia parte din **Poiana Săcăturilor** (Ruseni, contopit cu Cernu, comuna Poduri, Bacău), şi a treia parte din poiana a chiliei şi a treia parte pe vârful Tazlăului, în deal la Geamăna, şi a treia parte din **Frumoasa** (comuna Balcani, Bacău), unde este poiana Costovei”[1708].

1902: „**Preluci**, sătuc în judeţul Bacău, plasa Muntelui, comuna Agăşul, situat pe șesul Trotuşului, făcând trup cu satul Sulţa”[1709].

[1708] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 278, pp. 311, 312

[1709] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 95

PRESECĂRENI

(districtul Storojineţ, Bucovina, Ucraina).

Numit în vremurile vechi Fărceni, apoi Prisăcăreni sau Presecăreni, vânturat dintr-o mână într-alta, drept firimitură scăpată printre degetele egumenilor de la Putna şi Dragomirna, satul Presecărenii şi-a păstrat, totuşi, un statut răzăşesc, care parcă ar descinde din vremurile ancestrale ale găleţilor de bronz ale civilizaţiilor care au trecut sau poate că au şi locuit prin aceste locuri, în care tainele sacre ale pământului încă nu au fost cu adevărat aflate.

1654, martie 22. Gheorghe Ştefan Voievod întăreşte mănăstirii Dragomirna, printre satele din „privilegiile şi scrisorile de danie ce s-au pierdut, în urma jafurilor cazacilor" şi satul **Fărceni**, cum s-au numit, în vechime, **Prisăcărenii**[1710].

1760, iulie 11: Ioan Calimah întăreşte mănăstirii Putna moşiile Dubova, Tereblecea, Camenca, Petriceni, Tomeşti, Carapciu, Cupca, Cuciurul-Mare, Cleşcăuţi şi Ropce. „Noi Ioan Theodor Voevod bojiiu milostiiu gospodar zemli moldavscoi. Dat-am carte domnii meale cuviosului ig(umen) şi tot soborului sfintei măn(ă)stiri Putnii să fie volnici cu carte domnii meale a stăpâni şi a zăciui aceste moşii, anume Dubova, Tereblece, Camănca, Petrecenii şi Camănca, ce are pricin(ă) cu Volcinceştii; Tomeştii i Carapciu i Cupca i Cuciurul i Clăşcăuţii i

[1710] Balan, Teodor, *Documente bucovinene*, Volumul II / 1519-1662, Cernăuți 1939, doc. 68, pp. 138, 139

Ropce, care aceste moşii toate păn acmu după scrisori ce are mănăstirea le-au stăpânit, acmu fiind că să întind unii şi alţii cu moşiile ce au pen pregiur și aceste moşii şi pentru că s-au făcut carte domnii meale ca să să hotărască toate aceste moşii am dat domniea mea voe părinţilor călugări dela mănăstirea Putna ca pănă să vor hotărî şi să vor alege moşiile aceste să stăpânească călugării şi să ia de a zăcea din toate ce să vor lucra pe acele moşii, tot pe unde au stăpânit şi păn acmu, şi pe urmă, după ce să vor alegea moşiilea de pe unde vor fi luat călugării cu stăpânirea mai mult, vor da înapoi, într-alt chip să nu fie, că aşa iaste poronca domnii meale, însă dejma ce să va strânge să stea păn să vor hotărî depe locurile acele ce vor fi cu pricină. / Let 7268, Iuli 11. / Proci vel logof." (Original, hârtie, pecete mică roşie, arhiva mitropoliei Cernăuţi 5 lit. E. / Alte documente: / 1). 1754, Oct. 20: Petre Cheşco mare căpitan a mers la Tomeşti, ţin. Sucevii, a mân. Putna, care-i în hotar cu moşia **Fărceni** (**Prisăcăreni** – n. n.) a lui Gheorghi Volcinschi. A scos din pământ o piatră, ce era în vârf de deal despre Fărcenii, sub piatră a găsit cărbune, apoi a mers un colţ la un stejar cu buor, la casele Sucevenilor, la Movila în şes, Fântâna putredă în poiana peste Siretele mic, până în gura părâului Huma, la hotarul Cupcei. Acesta este hotarul Tomeştilor. Satul a dispărut – Arh. Stat. Cernăuţi, pachetul Putna)[1711].

1762, iulie 2: Vasilie Başotă stolnic prezintă hotarnica satului Hliboca a postelnicului Gheorghe Tur-

---

[1711] Balan, Teodor, *Documente bucovinene*, Volumul V / 1745-1760, Cernăuți 1939, doc. 115, pp. 221, 222

culeţ, printre repere aflându-se „hotarul Petricenilor, hotarul Făcenilor”, deci al Presecărenilor[1712].

1794, octombrie 20/31: „Toader Holubei înzestrează pe fiica sa, Antimiţa, căsătorită cu Antohi Volcinschi din Prisăcăreni” [1713].

1803, august 25: „Manolachi Volcinschi şi primul său soţ, Aniţa, născută Paladi, au următorii copii: Ioniţă, Măriuca căsătorită cu Toma Rinie, şi Casandra. Le dau ca să stăpânească frăţeşte părţi de moşie la **Presăcăreni**, Stroieşti, ian din moşiile Aniţei, Zamostie şi Godineşti (Copie Liber Testamentorum II, p. 278)”[1714].

1869: O tipăritură vieneză din 1869, referitoare la organizarea politică și judiciară în țările reprezentate în Împărăţia Austriei, prezintă următoarea administrare în Ducatul Bucovinei: „Administrarea districtului Storojineţ – **Storojineţ** (Curte districtuală), Banila Moldovenească pe Siret, Broscăuţi, Budeniţ, Cireş cu Opaiţ, Ciudin cu Neuhütte (coliba nouă), Davideni, Igeşti, Iordănești, Camenca cu Petriceanca, Carapciu pe Siret cu Hatna, Comareşti, Comareşti Camerale cu Althütte (coliba veche), Crasna-Ilschi cu Glashütte (fabrica de sticlă), Cupca, Panca, Pătrăuţi pe Siret, **Prisăcăreni**, Ropcea, Suceveni sau Pomeşti, Zadova”[1715].

1885: Volumul 11, nota 121, pagina CXII (Bronzuri celtice din Prisăcăreni) „Conservatorul Gut-

---

[1712] Balan, Teodor, *Documente bucovinene*, Volumul III / 1573-1720, Cernăuți 1939, note de subsol, p. 63

[1713] Balan, Teodor, *Documente bucovinene*, Volumul IV / 1720-1745, Cernăuți 1938, note de subsol, p. 233

[1714] Balan, Teodor, *Documente bucovinene*, Volumul IV / 1720-1745, Cernăuți 1938, note de subsol, p. 225

[1715] *Politische und gerichtliche / Organisation / der / im Reichsrathe vertretenen Länder von Öesterreich*, Wien 1869. pp. 158-161

ter aflase, prin agenții săi, că, în satul Kupka, a fost aflată o piatră de temelie a bisericii foarte veche, iar în plus, că la Prisăcăreni s-a găsit o importantă unealtă de bronz. Acest lucru l-a determinat să viziteze acest site, pentru a putea analiza și pentru a organiza transportul pieselor. Pe data de 4 mai 1885, el s-a deplasat la Prisăcăreni, s-a dus la locul descoperirii din pădure și a văzut, la câțiva metri de la intrarea nordică în pădure, pe o arătură întinsă, locul unde o căldare de bronz, puternic deteriorată, a fost sfâșiată de plug. La mijloc, se afla o urnă umplută cu cenușă, înconjurată de douăsprezece unelte celtice de bronz. Căldarea și urna au fost distruse complet de plugari. Conservatorul nu a reușit să obțină decât două unelte celtice pentru Muzeul de Stat din Cernăuți. Acelea sunt în stare foarte bună, patinate în verde, iar toporul, de la orificiul cozii, la muchie, are 11 cm lungime și tăişul 5 1/2 cm lățime, fiind decorat cu dungi circulare și în formă de pană ridicată“[1716].

1890: volumul 16, nota 178. Pagina 258 (Descoperiri de bronz în Prelipce și Presecăreni). „Pe lângă rapoartele fostului conservator von Gutter, care formează baza notei 71 din anul 1882 și a notei 121 din anul 1885, domnul R. F. Kaindl (Cernăuți) raportează următoarele: Dintre piesele de bronz din Prelipce (nota 71), care fuseseră deținute în mod privat, a venit, recent, un topor de luptă în cabinetul de antichități al Universității Cernăuți. Acest topor, la fel ca primul din nota citată, se remarcă prin faptul că gâtul său se ridică din

---

[1716] Romstorfer, Carl A, *Aus „Mittheilungen der k. k. Central-Commission*, în Maximovici, E.; Mikulicz, A.; Polek, Dr. J; Romstorfer, C. A.; *Jahrbuch des Bucowiner Landes-Museum / 1893,*Czernowitz 1893, pp. 45-71

tubul arborelui cu ajutorul unui gât special și formează un disc asemănător cu frânghia. Acest disc este circular și merge într-un vârf. Lungimea sa este de 34 cm. Marginea tăietoare are 6,76 cm lățime. După cum se dovedește prin marginile de turnare, toporul a fost turnat într-o matriță formată din două piese simetrice, care s-au împărțit pe direcția tăierii. Conform notei 121 de mai sus, dintre cele 12 piese celtice de bronz, găsite la Presecăreni, în primăvara anului 1885, două au fost duse la Muzeul din Cernăuți sau, mai corect, la Universitatea de acolo. Totuși, aici este acum doar o piesă celtică, față de care dimensiunea și descrierea menționate în notă nu se încadrează. Piesa celtică are o lungime de 10,2 cm, iar muchia sa de lățime este de 4,5 cm, în timp ce în notă lungimea este de 11 cm, iar lățimea de 5,5 cm. De asemenea, afirmația generală, conform căreia piesele celtice sunt „decorate cu dungi în formă circulară și în formă de pană ridicată”, nu se încadrează pe celticul existent, iar striaţiile din Mittheilungen nu corespund, de asemenea, acelei epoci. Prin urmare, în mod evident, descrierea și ilustrația din Nota 71 se aplică doar celticului pierdut între timp; și așa, cel puțin, acest lucru este păstrat în cuvinte și imagini“[1717].

În **1908**, conform Dicţionarului lui Grigorovitza: „**Presecărenii**, comună rurală, districtul Storojineţ, aşezată pe ţărmul stâng al Siretului, aproape de confluenţa celor două Sirete. Suprafaţa: 4,19 kmp; populaţia: 674 locuitori români, de religie gr. or. Este străbătută de

---

[1717] Romstorfer, Carl A, *Aus „Mittheilungen der k. k. Central-Commission*, în Maximovici, E.; Mikulicz, A.; Polek, Dr. J; Romstorfer, C. A.; *Jahrbuch des Bucowiner Landes-Museum / 1893,*Czernowitz 1893, pp. 45-71

drumurile districtuale Storojineţ-Petriceanca şi Carapciu-Oprişeni; haltă a liniei ferate Berhomet-Hliboca. Ţine de şcoala populară din Carapciu; are o biserică parohială, cu hramul „Sfântul Ioan Botezătorul”, având sub dependenţa sa biserica filială din Carapciu şi cătunele Strâmtura şi Deleni. Aci, pe valea Siretului, s-au găsit numeroase obiecte din epoca de piatră şi de bronz. Are o fabrică de spirt. Populaţia se ocupă cu agricultura şi cu creşterea vitelor. Comuna posedă 1.061 hectare pământ arabil, 150 hectare fânaţuri, 6 hectare 50 ari grădini, 110 hectare imaşuri, 765 hectare păduri. Se găsesc 27 cai, 277 vite cornute, 44 oi, 76 porci, 73 stupi de albine. **Presecărenii, moşie**, cu administraţie specială, districtul Storojineţ. Suprafaţa: 18,08 kmp; populaţia: 87 locuitori, în majoritate români, religia gr. or. pentru majoritate, mozaică şi rom. cat. pentru rest”[1718].

1914-1918: Obolul de sânge pentru Bucovina a fost depus de „Infanteristul **Ion Ciobotar**, Prisăcăreni, Regimentul 22, rănit”[1719].

1919: Prin deciziunea ministerială nr. 1593/1919, semnată, în numele lui Ion Nistor, de Iorgu Toma, erau numiţi în „Comisiunea de apel pentru evaluarea taxei de cărşmărit” pe anul în curs, cârciumari faimoşi, precum Moses Hausknecht şi Moses Gottlieb din Storojineţ, dar şi marele proprietar din Prisăcăreni, Dr. **Radu Grigorcea**, care avea propriile lui crâşme, comisarul superior al gărzii financiare din Storojineţ Klemens Rudnicki, inginerul Adrian Onciul, administratorul de percepţie Berl

[1718] Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti 1908, p. 170
[1719] *Viaţa Nouă*, IV, nr. 182, 4 iunie n. 1916, p. 8

Herbst, agronomul Teodor Kozma din Storojineţ şi primarul Pătrăuţilor pe Siret Ilie Stefuriac[1720].

1921: „Potrivit dispoziţiunilor art. 12 şi 23 din regulamentul pentru Congresul bisericesc ortodox român al Arhidiecezei Bucovinei, convocat, prin înaltul Decret Regal Nr. 2513 din 17 Iunie 1921, pe ziua de 3 Octombrie, la Cernăuţi, se publică următoarea listă a patronilor bisericeşti particulari, de lege drept credincioasă răsăriteană, îndreptăţiţi la alegerea de 6 reprezentanţi pentru acest Congres: **Grigorcea Alexie** şi **Dr. Radu cav. de**, Prisăcăreni, compatroni[1721].

1943: „Se numesc cu titlul definitiv, pe ziua de 1 septembrie 1943[1722], următorii învăţători şi învăţătoare: Moscalie Maria, comuna **Prisăcăreni**, Sălişte, jud. Storojineţ, media 7,12".

PREUTEȘTI

(comuna Timișești, Neamț).

1644, mai 20: Zapisul de mărturie de la Drăguș vornicul or **Preutești** (comuna Timișești, Neamț) și Toade a popei din **Stănăslăvești** (comuna Păstrăveni, Neamț), în care scriu „cum a venit diaconul Larion ot **Rătești** (comuna Păstrăveni, Neamț) cu cinstită cartea

---

[1720] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 69, Cernăuţi, în 3 octombrie nou 1919, pp. 1-3

[1721] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 16, Cernăuţi 21 iulie nou 1921, pp. 64-66

[1722] *Monitorul Oficial*, Nr. 71, 24 martie 1944, pp. 2549-2552

măriei sale lui vodă, ca să mergem noi, cu oameni buni, să-i alegem dreaptă ocină și moșie de **Ungheni** (comuna Păstrăveni, Neamț), partea diaconului Larion, a treia parte de sat Ungheni. / Iar noi am chemat pe pitarul Cărăman Vasile, pe frate-său Gligorașco Cărăman și pe Marco ot **Neamț**, Toader Cumpătu și diaconul Boț ot **Urecheni** (comuna Urecheni, Neamț), popa Vasile, Constantin diacon ul, Tuduran și Gheorghe sin (fiu) Tuduran ot **Preutești**, Ifrim vătăman ot **Hilipești** (Filipești, comuna Filipești, Bacău) și alți oameni buni din Preutești, bătrâni și tineri... Și i-am hotărât și i-am ales partea diaconului Larion, din partea de sus, de către hotarul Sârbilor și al Zmeeștilor, și i-am stâlpit partea cum am socotit cu oameni buni... / Și am scris eu, feciorul lui Drăguș, anume Gligorie, ca să se știe"[1723].

1669, aprilie 10: La **Vârtop**, răzeşul Vasile se dă „vecin lui Pisoschie pentru o fată, ce mi-a dat domnia lui, a lui Päntelei, cu tot ce a rămas de la tatăl său, cu 4 boi, 4 vaci, 80 oi, cu mascuri, cu toată casa lui Päntelei, şi eu m-am dat vecin dumisale, să plătesc cisla lui socru-meu, şi pentru mine este chezaş Vasile a lui Ion Năşcoi, că mi-a fost staroste, şi la tocmeală s-au prilejit Andronic Băiarda, Mihalce, Toader, Mereuţ şi Mihalce ot **Vărtop**, Nacul Levinţul şi Nechifor Droţea ot **Huş**, Nechifor Raţă ot **Preuteşti**"[1724].

1774, iunie: Satele **Preuteştii** şi **Timişeştii**, ţinutul Neamţului, ocolul de Sus, după recensământul lui Ru-

---

[1723] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova,* vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 325, p. 316

[1724] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. IV, Iaşi 1908, pp. 230, 231

meanţev[1725], aveau **toată suma caselor 48**. Scădere rufeturi 4: 4 popi. Rămân birnici 44. / **Birnici**: Apostol Golgul din Timişeşti / Ştefan zet (ginere) lui Mititel / Stoica, muntean / Mihai, morar / Ghenie, babă cu un fecior / Catrina cu un fecior / Grigori Hângan / Alecsandru Nărocia / Pavăl Nărocia / Andrieş sin (fiu) lui Pavăl / Costantin Bordian / Crăciun / Crăciun, văcar, la fel / Flore Niamţul / Ion Niamţul / Gavril Niamţul / Petre Punte / Petre Roşca / Vasile, ungurian / Ion Zaharie / Ion Coman / Neculai Flore / Vasile Niamţul / Todose Blaga / Andrieş, ungurian / Ion, ungurian / Petre Cuţul / Ion Şoldănescu / Hilimon / Grigoraş / Mărian, vătăman / Petre Canano / Hilip, vornic / Ion fiul Irinii / Toader, bejenar / Mihăilă Mătieş / Ursul, păscar / Macovei / Dumitraşco Chido / Ioniţă Humă / Vasile, plugar / Ambrosie / Căsian / Ion Sorlia. // **Rufeturi:** Popa Vasile / Popa Andronachi / Ion, diacon / Diaconul Ioniţă.

1902: „**Preoteşti**, sat în judeţul Neamţ, plasa de Sus-Mijlocul, situat pe valea râului Moldovei. Are o suprafaţă de vreo 420 hectare, cu o populație de 561 suflete; o biserică, deservită de 1 preot şi 2 eclesiarhi; o şcoală; 3 mori de apă. Vite: 160 boi, 230 vaci, 809 oi, 40 cai, 200 porci și 275 junci”[1726].

[1725] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 15

[1726] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 95

PREVDICENI

(lângă Lencăuţi, Moldova).

1628, iulie 20: Porunca lui Miron Barnovschi voievod, dată pârcălabilor de Soroca, după ce i s-au jeluit, împotriva fostului pârcălab Gorgan, Dumitraşcu din **Turetnica** (lângă Lencăuţi, Moldova), soru-sa Salomia şi ginerele lor Ceuca, ce a fost postelnicel, care Gorgan „a cumpărat o selişte, anume **Prevdiceni** (lângă Lencăuţi, Moldova) pe Nistru, pe lângă **Leucăuţ** (azi Lencăuţi, Soroca, Moldova), de la unul Ghiorghi pârcălab de Hotin, care selişte a fost vândută lui Ghiorghi Roşca şi Gherasim din **Conţeşti** (în judeţul Iaşi, deci în părţile Bălţilor, Moldova). Deci Gorghenel n-a ţinut cum a cumpărat de la Gheorghii şi până unde a ţinut pârcălabul şi l-au împresurat cu acea cumpărătură hotarul Leucăuţilor. Şi au adus înaintea domniei mele pe Gherasim Roşca de a mărturisit cum au ţinut moşie şi părinţii lui acea ocină şi hotarul până în matca pârâului ce se cheamă Merişauca, iar Gorgonel a trecut câţiva paşi peste acel pârâu şi a fost ţinând cu puterea sa din hotarul Leucăuţilor. Pentru aceea, tu să mergi la cele ocini şi să iei sama”[1727].

[1727] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 380, pp. 526, 527

PRIBEŞTI

(fostul sat Prebeşti, comuna Codăieşti, Vaslui).

1628, aprilie 10: Întărit de Miron Barnovschi voievod fraţilor Petre, Ionaşco, Bălan şi Mărica, fiii lui Cehan bătrânul, nepoţi lui Stan Horjăi, şi neamului lor Frăţiman, şi surorilor lui Maricăi şi Anisiei, nepoţii Albei, şi iarăşi neamului lor Gheorghe Horja şi surorii lui Varvara, fii ai bătrânului Horja paharnic, şi iarăşi neamului lor, Sohiicăi şi surorii ei Sora, fetele lui Gureş, şi iarăşi neamului lor Nastasiei Cărăimănesei şi surorii ei Drăguţa, fetele Antimiei, toţi nepoţi şi strănepoţi Tetului, care primesc uric pentru „a treia parte din satul **Titeştii** (azi Tinteşti, lângă Gugeşti, Vaslui) din ţinutul Fălciului, partea de mijloc, şi iarăşi o a treia parte, partea cea din mijloc din satul **Prebeştii** (Pribeşti, Vaslui) din ţinutul Vasluiului, cu vaduri de mori şi cu tot venitul”. / Întărit fraţilor Petre, Ionaşcu, Bălan şi Mărica, fiii lui Cehan bătrânul, nepoţi Lazei, şi neamului lor Gheorghe Horja şi surorii lui Vărvara, fiii lui Horja bătrânul paharnic, şi neamului lor, Sora şi sora ei Sofiica, fetele lui Gureş, şi iarăşi neamului lor Nastasiei Cărăimănesei şi surorii ei Drăguţa, fetele Antimiei, toţi nepoţi şi strănepoţi lui Stan Horja… satul **Horjăştii** (Horjeşti, sat pe Lăpuşna, Moldova) pe Lăpuşna, din sus de **Scorţăşti** (lângă Horjeşti, Moldova), unde au fost casele lui Stan Horja, şi **Fântâna Pepirigului** (sat pe Lăpuşna, Moldova), dintr-acelaşi hotar, şi alt sat, în **Gura Ocoalelor** (lângă Horjeşti, pe Lăpuşna, Moldova) pe Prut, sub obrejie, unde se

ridică gârlele în cruciş, şi un loc de prisacă, la **Colacul** (toponim, Horjeşti, Moldova) şi prisaca cea veche a lui Horja de după **Tărnuşa** (pârâu pe Lăpuşna, Moldova), în obârşia pârâului, şi **Strâmbenii** (sat, ţinutul Lăpuşna, Moldova) pe Bujor, şi **Fântâna lui Muşat** (sat pe Lăpuşna, Moldova), cu tot venitul". / Tot acum, Tofana, jupâneasa lui Vitolt logofăt, fata vornicului Bucium, îi vinde marelui pitar Ionaşco Cehan, drept 60 taleri de argint, „o parte de ocină din satul **Sclipotenii** (azi Slipoteni, lângă Izvorul Berheciului, Bacău), din a patra parte, a treia parte, cu vad de moară în apa Berheciului şi cu loc de prisacă pe pârâul Şleapotea, în ţinutul Tecuciului, şi din a patra parte din satul **Obârşiei Berheciului** (comuna Izvorul Berheciului, Bacău), a treia parte… care aceste părţi au fost cumpărătură lui Vitolt logofăt de la Isaiia sin Magdei, nepot Danului". / Ionaşcu Cehan mai cumpără şi alte părţi din Sclipoteni, de la aceeaşi Tofana şi de la Draguş monah, feciorul Ivului, nepot lui Luca… apoi „şi un vad de moară şi cu pietre din satul **Brătenii** (lângă Pogoneşti, Lăpuşna, Moldova), de la Ştefan, ginerele lui Crasnăş, şi de la Apostol, fiul lui Crasnăş, drept 25 taleri de argint". De la Gheorghie, fiul lui Zbera, nepotul Bârzului şi Ţampului, Ionaşco Cehan cumpără părţi „din satul **Măzdăşănii** (azi Măgdăşeni, lângă Avereşti, Vaslui), ce este în ţinutul Fălciului"[1728].

1639, septembrie 18: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, prin care „dă rămas pe Grigori Hermeziul din sat din **Tăuteşti** (comuna suburbană Rediu, înglobată în Iaşi), la judecata ce a avut cu răzeşii de **Pribeşti** (comuna Codăieşti, Vaslui), ce este în ţinutul

---

[1728] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 338, pp. 462, 463

Vasluiului, pentru o bucată de loc din satul Pribeşti”. În faţa domniei se înfăţişaseră „popa Grigori Susanul, Gavrilaş Susan aprod, Dumbravă Susanul, Isac Mihlocean şi cu alţi răzeşi ai lor din sat din Pribeşti şi s-au pârât de faţă cu Grigori Hermeziul din satul Tăuteşti pentru o bucată de loc din Pribeşti, zicând Hermeziul că acea bucată de loc este din hotarul **Popeştilor** (lângă Pocreaca, comuna Schitu Duca, Iaşi), iar popa Grigore că nu este din hotarul Popeştilor, ci este de hotarul Pribeştilor, iar Grigori Hermeziul le împresoară acea bucată de loc fără legi şi fără ispravă… Deci am ales pe Ionaşco vătav, de a mers la Pribeşti şi, cu oameni buni şi bătrâni de primprejur, au aflat, cu sufletele lor, cum această bucată de loc este în hotarul Pribeştilor, iar Hermeziul nu are nici o treabă. Şi au ales acea bucată de loc de către Popeşti şi au pus stâlpi de piatră în marginea luncii, iar alt stâlp de piatră în marginea dumbrăvii, la drumul cel săpat; iar alt stâlp au pus la drumul cel bătrân, alt stâlp în poiana cu persicii, alt stâlp deasupra Giorgii, în Drumul lui Crăciun, alt stâlp în poiana lui Andrieş, unde se sfârşeşte hotarul Pribeştilor de către hotarul Dobrovăţului, şi de acolo în jos, în stâlpul Tomei şi până în Puţul Ciobanului şi până în curmătură”[1729].

1643, august 31: Zapisul lui Grigorie Hurmeziul şi al femeii sale Candachia, în care mărturiseşte cum a „luat de la Isac din **Pribeşti** (comuna Codăieşti, Vaslui) 140 galbeni buni… şi i-am dat la mănăstirea Râşca, de am cumpărat satul **Popeştii** (comuna Schitu Duca, Iaşi), de la obârşia Vasluiului, deci ca să aibă a ţine acel loc, până când îi voi da banii… / Şi acest zapis s-a făcut dinaintea

[1729] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 237, pp. 238, 239

lui Irimie sărarul, ce este vătăjel, Sârghie croitorul, ce este staroste, şi Vasile din **Dânceşti** (azi Rediul Galian, comuna Codăeşti, Vaslui)… şi ne-am pus peceţile, ca să se ştie”[1730].

1645, noiembrie 3: Carte de împuternicire, dată de Vasile Lupu voievod lui Pătraşco aprodul, „ca să fie tare şi puternic a chema şi a soroci pe Grigore Hurmeziu (Urmeziu, Hermeziu). pe popa Maftei, pe Petrişor şi pe Isac din **Pribeşti** (comuna Codăeşti, Vaslui) să vie toţi de faţă înaintea domniei mele şi să aducă Isac şi un ispisoc, ce scrie lui Isac de cumpărătură a seliştei **Popeştii** (comuna Schitu Duca, Iaşi), ce a cumpărat de la Hurmeziu”[1731].

1647, mai 12: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Isac de **Pribeşti**, femeii lui Tudora şi rudelor lor Ufrim şi fratelui său Ştefan, care cumpără, cu 250 ughi (ducaţi ungureşti), de la Gligori Urmeziul şi jupâneasa Candachia, „seliştile **Popeştii** şi **Pocreaca**, cu loc de moară în Vaslui şi cu loc de prisacă, dar să le fie lor pe patru părţi, trei părţi să fie lui Isac şi femeii lui Tudora, şi o parte să fie fraţilor Ifrim şi Ştefan”[1732].

1774, iulie 5: Satul **Pribeştii**, al paharnicului Vasile Ruset, ţinutul Vasluiului, ocolul Crasnei, după recensământul lui Rumeanţev[1733], avea următorii: **Birnici:** Lupul Timircan / Irimie Tătarul / Ion Răpan / Cozma Iani / Toader Juval / Simion Ghitul / Vasile Ghitul / Zaharie

---

[1730] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 155, pp. 149, 150

[1731] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 239, p. 188

[1732] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XXIII, Iaşi 1895, pp. 204-208

[1733] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, pp. 221, 222

Anton / Gheorghi Scofârlă / Antohi Ţurcan / Toader Clecia / Iftemi Clecia / Crăciun, crav / Nechita, crav / Ştefan Cujbă / Petre Spânul / Grigori, rusul / Iani, plugar / Lupul Bâzdâgă / Ştefan Bâzdâgă / Sandul Chifani / Filoti Pârle / Alecsandru, plugar / Constandin Istrati / Chiriac Pintelei / Neculai Pintelei / Ion Dudău / Vasile Pintelei / Ion Chifani / Toader Scofârlă / Parfeni Anton / Ghirvas Anton / Ion Drăgan / Vasile Ifteni / Ion Bălăban / Mihăilă, cioban / Mihălache zet (ginere) lui Bălăban / Lupul Ghitul / Nechita, cioban / Andoni Ciolan / Lupul Păsat / Hortolomeiu / Toader, scăfar / Toader Râpan / Ştefan Creţul / David Broască / Donos, lădar / Arsăni, chelar / Mihaiu Safer / Onosii, pas / Simion Ţurcanul / Vasile Sfedel / Tănasă, pas / Iftemi, morar / Constandin, dârvar / Miron, dârvar / Ioniţă, butnar / Chirilă, butnar / Ioniţă, dascăl. // **Mazili:** Lupul Dudan / Lupul Negre. // **Ruptaşi:** Ioniţă Paiul / Isac Obreja. // **Preoţi:** Popa Ifteni / Popa Iosif. // **Ţigani:** Roman / Toader al lui Simion / Vasile fiul lui Simion / Ioniţă Cârţan / Gheorghi Cârţan / Gheorghiţă Bejan / Neculai fiul lui Ursul / Sandul Irimia / Ioniţă Irimia / Vârtan / Gheorghi Vârtan / Ion fiul lui Nica / Ioniţă Berbec / Constandin fiul ciobotarului / Vasile fiul ciobotarului / Gheorghi fiul cobzarului / Ioniţă a Savii / Gavril brat (frate) lui / Solomon Bejan / Dumitru fiul lui / Constandin fiul cobzarului / Neculai Onică / Vasile Onică / Andrei fiul Irimiei / David fiul ciobotarului / Neculai Cârţan / Pavăl Borha / Gheorghiţă fiul cobzarului / Ursachi Berdilă / Ioniţă Chirica / Grigori Chirica.

1902: „**Pribeşti**, sat în judeţul Vaslui, plasa Crasna, comuna Ciortești, spre vest de satul Ciortești, situat între două dealuri ce merg paralel, de la sud spre nord, și la capul cărora se întinde Dealul Pădurii, care

formează limita între acest sat şi satul Porcoaia din comuna Poiana Cârnului. Are o suprafață de 2.137 hectare, din care 421 hectare sunt ale locuitorilor clăcași, iar 1.716 hectare, în care intră şi o pădure de 429 hectare, ale doamnei Eliza Balş. Populaţiunea este de 107 familii sau 480 suflete. Spre sud de sat este o biserică, făcută de Lupușor Balş, la 1838, deservită de 1 preot şi 2 cântăreţi. Sunt 2 cârciumi. Vite: 271 vite mari cornute, 27 cai, 700 oi, 15 capre, 27 bivoli şi 50 râmători. Locuitorii posedă: 25 pluguri şi 70 care cu boi, 10 căruțe cu cai; 90 stupi"[1734].

PRIBICĂUŢI

(raionul Noua Suliţă, Ucraina).

1770-1772: Satul **Pribicăuţii**, ţinutul Hotinului, ocolul de Sus, avea, după recensământul lui Rumeanţev[1735], **toată suma caselor: 93**. Scădere rufeturi 2: 1 popă, 1 dascăl. Rămân birnici 91. / **Birnicii**: Alecsa, rotar / Vasile, rotar / Anton, morariul / Iacob Hânsăniuc / Luca / Hrior Covată / Onofrei / Ştefan cel lung / Ştefan Micul / Dumitraşcul, vornic / Vasile Ciornia / Ivan Boica / Costaş Mihălciuc / Mihai Cimpoeşul / Nicolae Măhălciuc /Ignat zet (ginere) morariul / Petre, morar / Ivan, morariul / Ion, rusul / Vasile, scripcar / Fegher, pânzariul / Luchian

---

[1734] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 97

[1735] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 131, 132

Uţanul / Tudose / Ivan, botnariul / Ivan Şăndric / Gavrilaş Petreciuc / Ignat a lui Ciucă / Ştefan Blindic /Onofrei Gromănciuc / George Mindui / Vasile Grigoriciuc / Simion Buşilco / Petre Titiuţă / Toader Sanduliacu / Mihai sin (fiu) Dumitraşco / Iacob Romaşco / Ion sin cojocăriţa / Ilaşco Stăvăric / Matei / Ivan sin Ignat / Ştefan Sărăciuc / Ştefan Covilciuc / Ignat /Nicolae Radocic /Nicolae Sentuciuc / Alec Radocic / Vasile, rusul / Andronic / Simion Radocic / Ştefan, odagiu /Palade, vornic / Ştefan Ghidiliu / Iure, rus / Grigore, rus / Ion Cobâlciuc / Mihai sin odagiu / Vasile, rus / Vasile Uţul / Ostahe Scripei / Ion brat (frate) popei / Ilaş / Ştefan Macovei / Petre Mihălcianu / Pătraşcul sin Gavrilaş / Vasile, bejenar / Ion sin Chiriţă / Ilia / Vasile / Ştefan sin Iftode / Hrior / Ştefan sin Chiraş / Ivan, salahor / Ivan, rus / Nicolae, rus / Iacob, croitoriul / Andrei, holtei / Iacob, rus / Andronic Beşliu / Petre sin Irimia / Ştefan sin Petre / Ivan, rusul / Ivan sin Truhan / Toader sin Ion / Fodor Orbul / Gheorghe, rus / Ivan sin Piţican / Dumitru Bejan / Toader Ulirdca / Hrior, rus / Ion sin Petre / Toader Dârlianul. // **Rufeturi**: Popa Toader / Feodor, dascăl.

PRIDEANI

(pe Răut, lângă gura Căinari, raionul Floreşti, Moldova).

1588, august 20: Întărit de Petru (Şchiopul) voievod hatmanului Andrei Ghetman, pârcălab de Suceava, care primeşte danie şi miluire domnească „un sat, anume **Zovadinele** (Zăvădeni, ocolul scutăriei domneşti pe Răut,

inclus în Alexandreni, raionul Lazovsk[1736], Moldova), ce-i în ţinutul Sorocii, pe apa Răutului şi cu loc de moară pe apa Răutului, care a fost drept domnesc… / Iar într-aceasta s-au sculat unele sate, anume **Budăeşti** (pe Răut, lângă Alexandreni, raionul Bălţi[1737], Moldova) şi **Heciul** (pe Răut, în hotar cu Zăvădeni, raionul Lazovsk[1738], Moldova), şi alte sate ce sunt în jurul **Zăvădenilor** şi s-au tânguit şi-au cerut loru-şi hotarnic pe Danciul fost pârcălab, ca să hotărască lor dinspre satul **Zăvadine**, însă cum le-a hotărât Danciul nu s-au mulţumit, ci au cerut alt hotarnic, pe Cohană spătar… care a strâns oameni buni şi a început a hotărî şi a pune stâlpi; / întâiul hotar se începe în movila cea mare, mai sus de Cheldea; de acolo, alt stâlp, mai în jos de fântâna Bobenilor, în pisc, şi alt stâlp în movila Bobenilor, în vârful Aluneilor; de acolo, alt stâlp, unde se întâlnește hotarul satului Zăvădinilor cu hotarul **satului lui Belici vatag** (Beliceni, raionul Lazovsk[1739], Moldova), în vârful Sângereilor; de acolo, drept în jos, unde se unesc văile ce vin din țarina Bobeanilor, dinspre Soloneț, iar de acolo la movila unde este vârful Odăilor, dinspre Soloneț; iar de acolo, peste valea Niceștilor, în pisc, iar de acolo, în vârful rediului Florii, în marginea drumului ce merge la deal; iar de acolo, drept în vârful dealului, la obârșia Bârsanei, iar de acolo, drept în movila lui Ivașcu, ce-i în vârful Vâr-

[1736] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 285
[1737] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 45
[1738] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 120
[1739] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 30

topului, iar de acolo, stâlp în marginea salului **Schindireştilor** (pe Răut, lângă Zavedeni, raionul Lazovsk[1740], Moldova), iar de acolo, la gura Coboltei, dinspre alte laturi, pe unde din veac a îmblat. / Iar satul **Budăeştii** nu s-a ţinut nici cu acest hotar, ci iarăși a venit cu pâră înaintea noastră. / Deci noi am cercetat din nou de rândul celui sat **Zăvădeni** și de hotarul lui, pe unde a ținut; deci astfel am aflat cum acel sat Zavadinile a fost **scutărie domnească, făcută de Alexandru (Lăpuşneanu) voievod**; și atunci când a stat acolo scutărie, s-au fost risipit toate satele, câte au fost pe Răut și pe îmbe laturile Răutului, până la **Nemțeni** (pe Răut, lângă Zăvedeni, la gura Căinari, raionul Floreşti[1741], Moldova), și a fost hotarul salului Zăvădinilor valea până la Nemțeni și până la gura Căinarului, iar din sus, cât a putut cuprinde, căci mai în sus de Zăvadini a fost loc pustiu. Iar celor sale, ce s-au fost risipit, Alexandru Vodă le-a fost dat loc pentru loc, și le-a dat, pentru satul **Ilecești**, **Visterniceni**, și pentru satul **Joldeștii**, tot în Visterniceni (pe Răut, lângă Gura Camenca, raionul Floreşti[1742], Moldova) iar pentru **Prajilele** (Prajila), satul **Goeneștii** (pe Răut, raionul Floreşti[1743], Moldova) pe Răut, iar pentru **Coluneștii** (pe Răut, lângă Zăvedeni, raionul Lazovsk[1744], Moldova),

---

[1740] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 226
[1741] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 175
[1742] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 278
[1743] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 112
[1744] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 65

salul **Bursuceanii** (pe Căinari, raionul Floreşti[1745], Moldova), iar pentru **Drojdiești** (pe Răut, lângă Alexandreni, raionul Lazovsk[1746], Moldova) datu-le-a lor între Trifan și între Miron, ce-s pe Căinar; iar pentru Nemțeni datu-le-a în fata Coziilor și mai sus de Coșciug, iar pentru **Mărculești** (pe Răut, raionul Floreşti[1747], Moldova**),** alți Mărculești pe Camănca, iar pentru **Prideani** (pe Răut, lângă gura Căinari, raionul Floreşti[1748], Moldova) datu-le-a lor în jos **Hărceni** pe Răut, iar pentru **Begeni** (Bejeni pe Răut, lângă Alexandreni, raionul Bălţi[1749], Moldova) alți Begeni, ce-s pe Căinar, iar pentru **Căinărești** dat-a lor în jos de gura Bololei, unde se numește la **Știuca**; iar pentru **Putinești** dat-a lor, în jos de gura Bursucilor, și mai sus de Bursuceani; iar pentru satul **Budăeștii** și **Țipliceștii** și **Puiceștii** și **Vădurenii** și unde se numește la Oprea, acele sale n-au fost din veac, ci s-au așezat după moartea lui Alexandru (Lăpuşneanu) vodă și după Bogdan voievod, și după risipirea scutăriei. Iar cele sale de mai sus scrise, cât timp a stat acolo scutărie, așezată în acele sate, toate s-au mutat pe unde le-a fost dat lor; iar după Alexandru voievod fost-a mult amestec pe toată țara noastră; și în acel amestec, toate acele de mai sus scrise sate cu jelanie s-au întors fiecare la ale sale locuri, şi le-au fost ţiituri,

---

[1745] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 47
[1746] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 89
[1747] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 157
[1748] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 202
[1749] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 30

moșii şi danii; şi le-a fost dat lor Alexandru vodă. / Pentru aceea, domnia mea, văzând atâta jelanie a lor, iarăși am luat acele sate, care sunt scrise mai sus, toate și am miluit domnia mea cu acele sate iarăși pe hatmanul Andrei Ghetman și pârcălab Sucevei, pentru a lui slujbă ce a slujit domniei mele, și țării domniei mele, când au venit acei tâlhari cazaci asupra domniei mele și asupra țării domniei mele; alta pentru că a dat domniei mele și 55.000 aspri, în treaba și în sarcina țării domniei mele”[1750].

PRIGORCENI

(contopit cu Fereşti, comuna Laza, Vaslui).

1487, octombrie 7: Întărit de Ştefan voievod lui Toma Prigorcea, care cumpărase, cu 30 de zloţi tătăreşti, de la Oana Murgu, „jumătate din satul anume Cârjanii pe Sărata, partea dinspre Vaslui”[1751]. Hotarul, din veac.

1608, mai 12: Întărit de Constantin Moghila voievod vornicului Bolea, care cumpărase, conform unui zapis de mărturie de la Necoară de **Babuşini**, Popa, Nechifor şi Sima de **Băileşti**, şi Păcurar de **Stângaci**, de la Ionaşco Bozian şi sora lui Dumitra, fiii Gligăi, nepoţii Fârâmei, „toată partea lor din satul **Prigorceni**, ce li se va alege, drept un poloboc de mied, 12 ughi (cucaţi ungureşti) şi 25 taleri curaţi”; / iar conform zapisului

[1750] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IX, Iaşi 1914, pp. 46-55
[1751] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 11, pp. 17-19

şoltuzului Necoară, al celor 12 pârgari, al oamenilor buni Cioban, Onilă, Constandin şi Andronic din **târgul Vaslui**, a cumpărat de la diaconul Vasile din târgul Vaslui, drept 60 taleri curaţi, „o parte de ocină şi moşie din satul Prigorceni, zălog pentru aceşti bani la Învierea Domnului. După aceea Vasile diaconul nu a dat aceşti bani"[1752].

1611, mai 22: Zapisul şoltuzului Necoară, al celor 12 pârgari, al oamenilor buni Cioban, Onilă, Constandin şi Andronic din **târgul Vaslui**, în care mărturisesc cum a venit Alexa Măniiacul şi „a vândut o parte de ocină din satul **Prigorciani**, cumpărătură de la Costanda din **Buhăeşti**, jupânului Ionaşco Bolea, drept 30 taleri, şi aşijderi a venit Alexa, feciorul Giurgioae din Buhăeşti şi a vândut partea sa din satul Prigorciane jupânului Ionaşco Bolea, drept 25 taleri"[1753].

1617, ianuarie 11: Porunca dată de Radul voievod lui Petre Cehan, după ce „s-au pârât de faţă Coste aprod de **Buhăeşti**, Ionaşco aprod din **Tărăceani** şi Gligorie aprod de **Criceşti** cu ruda lor, cu toată, şi cu Sacotă ce-a fost peaic pentru „a cincea parte de sat ce s-a ales din satul **Prigorceani**, acea a cincea parte din jumătate de sat dinspre soare-răsare a fost dată şi miluit pe Sacotă de Ştefan voievod"[1754].

1617, decembrie 9: Vasile, feciorul lui Frăţian, nepot lui Brădoş din **Brăindoşeani**, vinde lui Petre Cehan, drept 20 taleri velichi, „a sa dreaptă ocină sin satul

---

[1752] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Fereştii, Vaslui*, vol. XVI, Iaşi 1926, pp. 14, 15

[1753] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Fereştii, Vaslui*, vol. XVI, Iaşi 1926, pp. 14, 15

[1754] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Fereştii, Vaslui*, vol. XVI, Iaşi 1926, pp. 23, 24

Prigorceani… în casa lui Gavril sulgerul de **Zlătăreşti**, dinaintea lui Luca diac ot **Beneşti**, Drăcea hânsărel de **Bodeşti**, Andronic sulgerul ot **Leeşti**, Gavril din **Săuleşti**, Andronic de **Popeşti**”[1755].

1621, mai 9: Întărit de Alexandru Iliaş voievod lui Apostol Cehan, în baza unui zapis de la Toader din **Murgeşti**, Petrea hânsărel, Berbiaci şi popa Vasile de **Fereşti**, în care mărturisesc cum au venit fraţii Pavel, Ion, Moisă şi Andronic, feciorii Ansiei Popiţoaie „şi au vândut a lor dreaptă ocină şi moşie, toată partea lor ce li se va alege, din satul **Prigorciani**, ce este pe o despărţire a apei Vasluiului, tot în ţinutul Vasluiului… lui Apostol Cehan, drept 53 taleri bătuţi”[1756].

1622, aprilie 15: Întărit de Ştefan Tomşa voievod lui Petre Cehan şi fiului său Constantin, care au cumpărat, conform zapisului de la popa Vasile, Petre hânsărel, Marta, Ciocârliem Berdean şi Toma ot **Fereşte**, de la Dumitra, fata Todoricăi, nepoata lui Anton Vreameş, cu 30 ughi (ducaţi ungureşti), „toată partea ei câtă e se va alege din satul Fereşti, dinspre Antănăseşti”, iar de la Dumitra, fata Gligănii, nepoata lui Fărână, drept 22 ughi aur, „părţile ei, cât i se vor alege în satul **Prigorceani**”[1757].

1623, februarie 6: Mărturia fraţilor Gavril sin Ştefan ot Criceşti (comuna Micleşti, Vaslui) şi Gheorghe şi a Bălaiei, fata popii lui Suholeţi ot Burdoani

[1755] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Fereştii, Vaslui*, vol. XVI, Iaşi 1926, p. 25
[1756] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Fereştii, Vaslui*, vol. XVI, Iaşi 1926, p. 32
[1757] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Fereştii, Vaslui*, vol. XVI, Iaşi 1926, pp. 38, 39

(Burdogani, lângă Fereşti, comuna Văleni, Vaslui), prin care confirmă că au vândut lui Petru Cehan „a noastră ocină şi moşie din sat de **Prigorceni** (lângă Sărata, Vaslui)… Această tocmeală s-a făcut dinaintea lui Dumitraşco Suru ot Micleşte (comuna Micleşti, Vaslui) şi popii lui Vasilie ot Fereşte (comuna Laza, Vaslui), Berbece ot tam şi Petrea hânsar ot tam”[1758].

1623, februarie 28: Întărit de Ştefan Tomşa voievod lui Sacotă medenicer, care primeşte uric pentru „un sat, anume Prigorceni, ce este în ţinutul Vasluiului, pe pârâul Sărata, cu iazuri şi cu loc de moară pe acel pârâu. Ci acel sat a fost a lui Ionaşco Bolea, vornic de gloată, şi la pierdut în hiclenie, când s-a ridicat cu Constantin voievod şi cu alţi pribegi ca şi el şi cu mulţime de leşi şi de cazaci asupra domniei mele şi asupra ţării domniei mele şi mare război au făcut cu domnia mea, la râul Jijia… Iar hotarul merge din dealul Vasluiului şi trece pârâul Sărata şi ajunge până la Glod; iar din sus iarăşi ajunge la hotarul dinspre Lăneşti, iar din jos, până la hotarul Strahoeştilor”[1759].

1623, noiembrie 22: Întărit de Radul voievod postelnicului Enache, care primeşte uric pentru „satul Prigorceanii, ce este în ţinutul Vasluiului, ce-a fost al lui Sacotă ce-a fost postelnic, (primit – n. n.) pentru 66 galbeni, ce i-a fost dator”[1760]. Carte de împuternicire, dată de Radul Mihnea voievod lui Enache postelnicul, „ca să

[1758] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 15, p. 15

[1759] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 18, pp. 21-24

[1760] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 128, pp. 177, 178

fie tare şi puternic a şine şi a opri satul **Prigorceani**, ce este în ţinutul Vasluiului, ce a fost al lui Sacotă ce-a fost postelnic, pentru 66 galbeni, cu care i-a fost dator, iar cine va fi din oamenii lui Sacotă, de le va părea cu strâmul, ei să-i întoarcă banii lui Enache şi să-şi ţină satul”[1761].

1625, decembrie 14: Întărit de Radul voievod lui Petrea Cehan, în baza unui zapis de la popa Vasile, Marco hânsar şi pitărelul Ciocârlie din **Fereşti** (comuna Laza, Vaslui) şi de la Ionosie din **Bosânceni** (lângă Fereşti, comuna Văleni, Vaslui), „scriind în acest zapis că au venit înaintea lor Mateiu şi surorile lui Sora şi Marica, fiii Anei, nepoţii lui Gheorghie… şi au vândut dreapta lor parte de ocină şi dedină din satul **Româneşti** (lângă Micleşti, Vaslui), partea de jos, din vatra satului şi cu fânaţ, şi din câmp şi din ţarină. Aceasta au vândut-o slugii noastre Petrea Cehan, pentru 60 taleri număraţi şi o iapă. / Şi de asemenea a venit Bogza, fiul Buscăi, nepotul lui Ion Bolea… şi a vândut dreapta lui parte de ocină din satul **Fâstâci** (sat pe Stemnic, Vaslui), ce se fa alege din fundătura de ţarină şi cu loc de prisacă şi de fânaţ… lui Petrea Cehan, pentru 11 taleri număraţi. / Şi, de asemenea… Vasile, fiul lui Frăţiia, nepotul lui Brânduşă din **Brânduşeni** (comuna Brânduşeni, Vaslui)… a vândut dreapta sa ocină ce se va alege din satul **Prigorceni** (lângă Sărata, Vaslui)… lui Petrea Cehan, pentru 20 taleri număraţi. / Şi de asemenea, Anna, fiica Vărvarei, şi fiii ei Gligorie şi Mârzea din satul **Strâmbi** (Strâmba sau Cetăţuia, comuna Puieşti, Vaslui)… au vândut dreapta lor ocină şi dedină din satul **Strâmturi** (Strâmtura, Vaslui)…

[1761] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Fereştii, Vaslui*, vol. XVI, Iaşi 1926, pp. 43, 44

lui Petrea Cehan, pentru 10 zloţi număraţi. / Şi de asemenea… Busca, fiica lui Ionaşco din **Troeneşti** (sau Brăteni, lângă Bouşori, Vaslui), nepoata lui Budul, şi Ghiorghie Ţânpău şi au vândut dreapta lor ocină, un loc de la **Nedee** (sat inclus în Bouşori, Vaslui), jumătate din acest loc, până la fântână şi cu loc de grădină şi cu cât loc le spune privilegiul… lui Petrea Cehan, pentru 32 taleri număraţi. / Şi de asemenea… Moţoc, cu fiii lui Macovei şi Ţonţa, şi Ileana Părtăţoae şi fii ei Măteiu şi Obrejie… şi au vândut dreapta lor ocină din satul Fâstici…lui Petrea Cehan, pentru 11 taleri şi jumătate. / Şi de asemenea… Ştefan Fortos şi femeia lui Ţâganca, fiica lui Alexa… au vândut a patra parte din satul **Dobroslăveşti** (comuna Dobroslăveşti, Vaslui), care este pe râul Bârlad, şi cu vad de moară, şi cu loc de ţarină şi cu fânaţ… lui Petrea Cehan, pentru 15 taleri număraţi”[1762].

1625, decembrie 16: Zapisul lui Banol, feciorul Gligorcei ot **Prigorceni**, nepotul lui Anton Vreameşu, prin care vinde lui Constantin, feciorul lui Petre Cehan, pentru 12 taleri, „partea mâni-sa, a Anei, de sat de **Fereşti**… tot locul în sat şi în ţarină şi de fânaţ. Şi s-a vândut dinaintea lui Costin, Ducăi comis, Chirilei dascălul, Gheorghiţă Rogojanul şi Hulpe, feciorul lui Moise meşterul din târgul **Huşi**”[1763].

1635, ianuarie 24: Întărit de Vasile Lupu voievod logofătului Racoviţă Cehan şi fratelui său Apostol, care „au arătat un zapis de mărturie de la popa Vasilie, Petrea păhărnicel şi Ciocârlie din **Fereşti** (comuna Văleni,

[1762] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 398, pp. 462-465

[1763] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 400, p. 466

Vaslui), Vasile diac din **Zlătari** (comuna Văleni, Vaslui), Leahul diac din **Olăşeşti** (înglobat în Portari, comuna Zăpodeni, Vaslui)… cum a venit înaintea lor Toader diac din **Portari** (comuna Zăpodeni, Vaslui), şi a vândut… o parte de ocină din satul **Prigorceni** (lângă Fereşti, comuna Văleni, Vaslui),, care i-a fost cumpărătură de la Zaharia, fiul lui Toader, nepot Ignătoae, sora lui Berdilă cel bătrân… lui Cehan logofăt şi fratelui său Apostol, pentru 10 taleri buni”[1764].

1635, iulie 18: Scrisoarea vornicului de gloată Neaniul, în care mărturiseşte că, după ce s-au pârât Apostol Cehan şi Racoviţă logofătul cu Moisea din **Olăneşti** (sau Olăşeşti, înglobat în Portari, comuna Zăpodeni, Vaslui) „pentru nişte părţi de pcină din sat din **Prigorceni** (lângă Fereşti, comuna Văleni, Vaslui), din partea dinspre apus, partea lui Berdilă, și partea Alexei Măniiacul, și partea altui Alecsăi… şi Giurgioae, și parte lui Toader de **Portari** (comuna Zăpodeni, Vaslui), și partea Petrei și a surorii lui, a Teclei, feciorii Bâcăi, zicîndu Apostol că acele părți de ocină au fost cumpărătură socru-său, Bolei, ce a fost vornic, de la acei oameni ce mai sus scriem. Iar Moisea a zis, cu seminția lui, că acele părți de ocină, ce a fost cumpărat Bolea, i-au întors banii înnapoi și are mărturii, oameni dinaintea cui a întors banii Bolei. / Deci, Măriia Sa Vodă m-a trimis pe mine acolo, să strângem oameni buni și să socotim; de se va afla că a cumpărat Bolea acele părți de ocină și nu va fi întors Moisea, cu ruda sa, acei bani Bolei, ca să aibă a le ține Apostol și cu frații săi acele părți de ocină, iar de va avea Moisea mărturii cum a întors banii Bolei înapoi, el să le ție, Moi-

---

[1764] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 19, pp. 20, 21

sea și cu seminția lui. / Deci, noi am strâns oameni buni, megieși, preoți și slugi domnești, și au mărturisit cum a întors Moisea și cu oamenii săi bani Bolei. Deci, eu nici așa nu i-am crezut, cei le-am dat lege, să jure Moisa, cu 24 de oameni, pe Sfânta Evanghelie. Și au jurat cu toții, cu acei jurători, cum a întors Bolei banii înapoi, câți a fost dat pe acele părți de ocină. / După aceea, s-au sculat Apostol și cu logofătul Racoviță, au adus martori pe Alexa și pe Banul, și mulți oameni și au mărturisit cum acei bani nu i-a întors Moisea Bolei, ce au jurat pe strâmbul. Deci, Moisca, văzând că a greșit, venit-a înaintea noastră și a căzut și s-a rugat dumisale logofătului Racoviță și frățâne-său Apostol pentru acel jurământ, ce au greșit cum nu se cade. Deci, logofătul și cu Apostol… n-au vrut să-l mai pârască pe Moisea într-alt chip, ci l-au lăsat și s-au împăcat dinnaintea noastră, ca să aibă a ține logofătul Racoviță și cu Apostol, și alți frați ai lor, toate acele părți de ocini din Prigorceni”[1765].

1635, septembrie 7: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Moise din **Olăneşti**, după judecarea pârei împotriva fraţilor Racoviţă şi Apostol Cehan „pentru o parte de ocină din satul **Prigorceni**, care este în ţinutul Vaslui şi se cheamă partea lui Berdilă, zicând Moise că le impresoară Apostol şi Racoviţă acea parte de ocină. Iar Apostol şi Racoviţă cu zis că au cumpărat această parte de la Bolea vornic, socrul lui Apostol… şi le-am dat lege dreaptă, după legea ţării, ca să jure Moise cu 24 de oameni buni pe Sfânta Evanghelie… şi toţi jurătorii cu jurat

[1765] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 173, pp. 207-208

că nu a cumpărat Bolea acea parte de ocină”[1766].

1636, iulie 3: Zapisul lui Simion şi al femeii lui Alexandra, fata lui Gavril Tiholoi, în care mărturisesc cum au vândut moşia lor „din sat din **Prigorceni**, ţinutul Vaslui, partea lui Tiholoi… lui Apostol Cehan, drept 20 taleri”[1767].

1638: Orăş, feciorul Bolei, vinde lui Apostol Cehan, pentru 15 ughi (ducaţi ungureşti), „partea mea de ocină şi de cumpărăruri din satul **Răteazi**, de ţinutul Tutovei… partea mea din **Poeneşti** de pe Racova… partea mea din **Pietreşti**… partea mea din **Prigorceni**, de ţinutul Vasluiului… dinaintea lui Bălan de **Coocari**, Gligorie Prosie, Vasile Răşgău, popii Vasile, diaconului Bosie, Nechifor, Ion, Lepădat, Tomei şi a lui Toderici de **Fereşti** şi a mulţi oameni buni”[1768].

1639, aprilie 29: Hanţul, feciorul lui Trufanie, nepotul lui Andronic, strănepotul Ghidului, vinde lui Apostol Cehan, drept 25 lei, „o parte de ocină din sat din **Prigurceani** (Progorceni, lângă Fereşti, comuna Văleni, Vaslui), în ţinutul Vasluiului, în partea dinspre apus, din jumătate de sat, a treia parte… dinaintea lui Vasile de **Băliţeni** (în Telejna, comuna Zăpodeni, Vaslui), Dumitraşcu de **Buhăieşte** (Buhăeşti, comuna Vultureşti, Vaslui) şi a mulţi oameni buni”[1769].

1766 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 230, pp. 271, 272

1767 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 444, p. 505

1768 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Fereştii, Vaslui*, vol. XVI, Iaşi 1926, p. 63

1769 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 115, p. 128

1639, aprilie 29: Vârvara, fata lui Gavril Bustei din **Buhăeşti**, strănepoata Ghidului, vinde lui Apostol Cehan, drept 15 lei bătuţi, partea ei de „moşie din sat din **Prigorceani**, ce se va alege partea tătâne-meu”[1770].

1639, aprilie 29: Ionaşco, femeia lui Anghelina, feciorii lor Grozava şi Constantin, Anghelina fata Tofanei, nepoata Dumei, strănepoata Tomei Prigorcei, vând lui Alostol Cehan, drept 8 lei bătuţi, partea lor „de moşie din **Prigorceni**, dinspre răsărit şi din sălişti… dinaintea lui Nechita, Vasile, Dănăilă feciorul popii, Toader Fleşcă şi-a mulţi oameni buni”[1771].

1640, aprilie 22: Anăsiia, fata Nastei, nepoata Dumei din Prigorceni, vinde lui „Apostol, ficiorul lui Cihan, drept 16 taleri bătuţi… moşie din sau din **Prigorceni**, ce se va alege partea noastră”[1772].

1641, septembrie **6**: Porunca dată de Vasile Lupu voievod lui Ghervasie de **Olăneşti**, să meargă şi să serceteze pricina dintre fraţii Apostol şi Racoviţă Cehan cu Moise din Olăneşti, „zicând că au o moşie împreună la satul **Prigorceani**, iar Moise impresoară şi ia şi mai mult decât este partea lui de fânaţ”[1773].

1643, aprilie 28: Loghina şi feciorul ei Orăş vând lui Apostol Cehan. Pentru „un poloboc de miere, drept 10 galbeni, şi doi galbeni bani gata… „partea noastră de ocină din satul **Prigorceni**, ce se va alege… dinaintea lui

---

[1770] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 116, p. 129

[1771] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 117, p. 129

[1772] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 343, p. 358

[1773] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Fereştii, Vaslui*, vol. XVI, Iaşi 1926, p. 73

Toader croitorul, Vasile Răjgău, popii Bosie, popii Vasile şi-a lui Dănăilă”[1774].

1643, aprilie 28: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Apostol Cehan. Care cumpără, cu „trei cai, două vaci cu viţei, 20 ughi (ducaţi ungureşti) şi 14 stupi”, de la Vasile Bolişor, în temeiul unui zapis de mărturie de la preotul Vasile, Toma, Dănăilă, Toader Pleşca, Vasile Cotea şi Necula din **Iveşti** (comuna Iveşti, Vaslui), „dreptele sale ocini din satul **Măreţei** (comuna Tanacu, Vaslui), din **Poeneşti** (comuna Poieneşti, Vaslui), din **Grumădzeşti** (comuna Tanacu, Vaslui), din **Fauri** (comuna Vutcani, Vaslui), din **Prigorceni** (comuna Văleni, Vaslui), din **Tăcmăneşti** (comuna Ştefan cel Mare, Vaslui), din **Petreşti** (comuna Văleni, Vaslui) şi din **Băileşti** (comuna Poieneşti, Vaslui)… / Şi la acestea, întărim lui Apostol Cehan şi altă parte din satul Prigorceni, cumpărată de la Loghina, fiica lui Bogze logofăt, şi de la fiul ei Orăş”[1775].

1644, iunie 9: Dumitrașco de **Bohăiești** (Buhăești, comuna Vulturești, Vaslui), Pascal și Vasile, nepoții Ghidului de **Prigorceni** (comuna Văleni, Vaslui), vând logofătului Racoviță Cehan, drept 10 galbeni buni, partea lor „din satul Prigorceni, din câmp, din vatra satului și din tot locul... dinaintea popii Vasile, diaconului Bosie, Toader, Leața și Dănăil din **Ferești** (comuna Văleni, Vaslui), Gavril Benchi din **Tătărăni** (fost Găleșești, apoi

[1774] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 82, p. 88

[1775] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 83, p. 89, 90

Tătărăni, Vaslui) și a mulți oameni bătrâni”[1776].

1645, august 22: Carte de împuternicire, dată de Vasile Lupu voievod lui Apostol Cehan, „să fie tare şi puternic a ţine şi a opri o parte de ocină, ce a cumpărat socru-său Bolea, de la Boziana şi soru-sa Dumitra, din satul **Prigorceni**”[1777].

1646, aprilie 12: Întărit de Vasile Lupu voievod logofătului Racoviţă Cehan, care cumpără, cu 12 ughi (ducaţi ungureşti), de la Dumitru, Pascal şi Vasilr, nepoţii Ghidului, „a şasea parte din satul **Prigorceani**, ce-i în ţinutul Vasluiului”; / cu 25 ughi, de la Ignat, Ionaşco, Grigore şi Sofronia, fiii lui Petre Bătvo, nepoţii lui Isac, „toată partea lor din satul **Ţigăneşti**, ce-i pe Sărata, în ţinutul Vasluiului”; / cu 50 ughi, de la Tudora, fata lui Toader din **Portari**, femeia lui Gherasim, „partea ei din acelaşi sat Ţigăneşti, cu loc de heleşteu şi de horodişte”; / cu 16 lei bătuţi, de la Anesia şi fata ei Varvara, nepoata Silişteanului, „partea ei din satul **Părţeşti**, în ţinutul Fălciului”; / cu 28 lei bătuţi, de la Simion şi sora sa, de la fraţii Andreian, Bosie, popa Mihail, Rochiţa şi Măriia, „a şasea parte din satul **Silişteani**, ce-i în gura Muşatei. Din ţinutul Fălciului”[1778].

1753, iunie 1: Fostul mare şetrar Ion Racoviţă, fiul răposatului hatman Dumitraşco Racoviţă, vinde „fratelui meu cel mai mare, Radul Racoviţă vel vistiernic, drept 1.845 lei, toată partea mea de moşii de aici, din Moldova,

---

[1776] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova,* vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 331, p. 323

[1777] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova,* vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 173, p. 143

[1778] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. VIII, Iaşi 1913, pp. 293-296

anume **Fireştii** întreg şi cu toate casele şi namestiile de primprejur; **Părtenii**, cu heleşteu; **Sărata**, cu heleşteu; **Valea Ră** ce se zicea **Răii**, cu moară gata pe apa Vasluiului; părţile din **Tătărăni**; părţile din **Portari** şi din **Olari**; **Prigorceni**, sat întreg, cu heleşteu; părţile din **Ţigăneşti**; părţile din **Boţoae** şi din **Chihoae**; **Faurii**, sat întreg; un loc de prisacă din **Băicani**; parte din **Drăcşani**; satul din gura **Ocoalelor** din ţinutul Lăpuşna; 7 pogoane de vie la **Timerleani**"[1779].

PRIGORENI

(fost Prigorceni, „unde a fost biserica de piatră"
în hotarul Târgului Frumos, Iaşi; „cu trupurile sale
Avrămenii (Avrămeştii) şi Râtul – pe drumul ce merge de
la Iaşi spre Târgu Frumos, în stânga, la o depărtare cam
de 3 km; împreună cu satele Brăeşti, Albeşti,
Bada şi Cristeşti face comuna Brăeşti" [1780]).

1629, decembrie 11: Întărit de Alexandru (Lăpuşneanu) voievod vornicului de gloate Tănasie, care primeşte ispisoc pentru dania şi miluirea domnească „o selişte, anume **Avrămeştii**, din hotarul nostru de la **Târgu Frumos**, ce a fost ascultătoare de ocolul târgului, ce este în ţinutul Cârligăturii… cu loc de heleştee în pârâul Pocrişului şi cu loc de prisacă în rădiul **Prigoreanilor**, şi cu loc de fânaţ în pârâul Socilor. Până în

---

[1779] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Fereştii, Vaslui*, vol. XVI, Iaşi 1926, p. 128
[1780] Buletinul *„Ioan Neculce"*, Iaşi, An V, Fasc. V, 1925, p. 40

pârâul Sirbca, şi cu loc de heleştee în pârâul Sirbca”[1781].

1635, noiembrie 26: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după pâra dintre Neaniul vornic cu Tănasie vornic, Neaniul susţinând că a „avut danie o selişte de sat de la Alexandru Radul voievod, în hotarul **Târgului Frumos**, pe pârâul Plotoniţa, sub Rediu, care se numeşte **Prigorcenii** (Prigoreni, „unde a fost biserica de piatră” în hotarul Târgului Frumos, Iaşi); Iar Tănasie a arătat un dres de la Acelaşi Alexandru voievod, de asemenea danie, pe o selişte pe acel loc şi în acelaşi hotar, care este numită **Avrămeşti** (lângă Prigorenii Mari, şi Târgu Frumos, Iaşi). Şi s-a sculat Tănasie, în zilele lui Moise voievod, şi a pârât pe Neniul vornic şi a spus că acea selişte, Prigorcenii sub Rediu, este tot o selişte cu Avrămeştii şi a adus Tănasie vornic şi martori şi cuvinte mincinoase şi au mărturisit, înaintea acelui domn, că nu a fost niciodată o asemenea selişte, Prigorcenii pe Plotoniţa, ci este în hotarul Avrămeştilor, şi a rămas Tănasie vornic pe Neaniul vornic cu acei martori cu cuvinte deşarte şi mincionoase. / Deci, când a fost acum, Neaniul vornic, văzând strâmbătatea sa, s-a sculat şi a adus uricul Târgului Frumos, şi am căutat şi am aflat, în acel uric, acea selişte deosebită Avrămeşti, între Ruscani şi între Avrămeşti pe Plotoniţa”[1782].

1636, noiembrie 26: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după pâra dintre Tănase vornic, proprietar în **Prigoreni**, şi vornicul Neaniul, pentru selişştea pe care o vânduse lui Neaniul, „zicând Tănase că această selişte Prigorceanii, pe Plotoniţă, sun Rediu, este

[1781] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An V, Fasc. V, 1925, p. 43

[1782] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 278, pp. 317, 318

o selişte a **Avrămeştilor**”. Citind uricul „de la Ştefan vodă bătrânul, Vasile Lupu constată că „această selişte este deosebită de Avrămeşti, între **Ruscani** şi Avrămeşti pe Plotoniţa”, deci „dă rămas pe Tănase vornic, miluind pe Neaniul vornic cu seliştea Prigorenii”[1783].

1637, mai 14: Fostul vornic Tănasie, „şoltuzul de la **Târgul Frumos** şi bătrânii de acolo” stabilesc hotarul seliştii **Avrămeştilor** şi s-au pus şi semne dinspre alte hotare. Alta, locul de care se apucă vornicul Neaniul, ce se cheamă **Prigorenii**, de zice că-a fost sat, noi aşa ştim cu sufletele noastre, că sat n-a fost, ci au fost nişte prisăci de târg ale moşilor noştri şi ale noastre şi este rediu, acel rediu se cheamă Prigorenei, iar alt sat n-a fost şi s-a ţinut acel sat de Avrămeşti”[1784].

1640, august 13: Menţionat într-un zapis, drept „**Prigoreanii**, care selişte scrie la uricul târgului (Târgu Frumos), pe Plotoniţa”[1785].

1640, septembrie 19: Ion Prăjescul, „ce a fost paharnic, ginerele Neniului ce a fost vornic” vinde marelui vistiernic Iordachi (Cantacuzino), drept 130 lei bătuţi, „o selişte de sat pe Plotoniţa, ce se cheamă **la biserica de piatră**, ce-i în ţinutul Cârligăturii, cu loc de eleşteu şi cu tot venitul… / hotarul acestei selişti se începe de la un stâlp de piatră, ce este lângă Plotoniţă, aproape de biserica de piatră, unde a fost, de acolo drept la deal, la un stâlp de piatră, în podul dealului, de acolo merge la vale, la un stâlp de piatră ce s-a pus lângă o cărare ce este împotriva Harbarului, până în drumul Pârjolitei, ce merge

---

[1783] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An VI, Fasc. VI, 1926, p. 87

[1784] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova,* vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 100, p. 99

[1785] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An V, Fasc. V, 1925, p. 41

acel drum în jos, pe lângă matca văii Lupului, de aici, drumul în jos, până la un iaz bătrân, iar din capul iazului, în jos, pe matca văii Lupului, până unde se împreună hotarul Popişcanilor, unde este un stâlp de piatră lângă matca Plotuniţei, de aici, pe Plotuniţa, în sus, iar până unde-i stâlpul lângă biserica de piatră şi acolo se încheie hotarul”[1786].

1641, ianuarie 14: Ion Prăjescul, „ce a fost paharnic, ginerele Neniului ce a fost vornic” vinde, cu voia socrului său Neaniul, de la care o are, marelui vistiernic Iordachi (Cantacuzino), drept 130 lei bătuţi, „o selişte de sat pe Plotoniţa”[1787].

1662, aprilie 3: Miron Costin, fost pârcălab de Hotin, cumpără, cu 70 lei bătuţi, de la Todosia, nepoata lui Ionaşco, şi de la feciorul ei Gavrilă Marco (Metco, în zapisul anterior), părţile lor „din satul **Crâsteşti**, ţinutul Cârligăturii, părţile ce se vor alege ale moşului (bunicului) lor Ionaşco, cu loc din vatra satului, din câmp, din fânaţe, din poieni, din curăţituri, din rediul ce este asupra satului şi partea ce se va alege din Poiana Călugărului, asemenea şi partea din o moşie stearpă… La tocmeală au mai fost şi toţi răzeşii, anume Arsenie şi Ionaşco Prebici din **Prigoreni**, Pentelei, feciorul lui Constantin din **Cârsteşti** şi Goe din **Munteni** (satul Jora, de lângă Târgu Frumos)”[1788].

1685: „Atunci au ars leşii şi tătarii multe curţi boiereşti, la ţară şi la **Iaşi**. Ars-au în **Lungani**, în **Obrejeni**, în **Popi** (Popeşti), în **Doroşcani**, la Leca, în **Podobiţi**, în **Brăeşti**, în **Prigoreni**, în **Găneşti**… tot curţi

---

1786 Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An V, Fasc. V, 1925, p. 48
1787 Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An V, Fasc. V, 1925, p. 48
1788 Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An VIII, Fasc. VIII, 1930, p. 49

şindilite boiereşti au ars atunci"[1789].

1708, februarie: Întărit de Mihail Racoviţă voievod paharnicului Ion Sturza, care primeşte ispisoc pentru o „parte de loc din hotarul **Târgului Frumos**, fiind loc domnesc… din matca pârâului ce vine dinspre Criveşti şi până în hptarul **Ruscanilor**, şi din sus, dinspre apus, din hotarul Plotoneştilor, până în hotarul satului ce se cheamă Biserica de piatră (**Prigorceni**)"[1790].

1725, mai 18: Ion Neculce se plânge Domniei că „i se împresoară seliştea ce se cheamă **Biserica de piatră** (**Prigorceni**) de către feciorii răosatului vornic Sturza cu un sat al lor, **Ruscanii**, şi i-au luat venitul de pe acea bucată de loc"[1791].

1755, iulie 18: Hotarnica Târgului Frumos menţionează dania lui Ion vornicul Sturdzii care i-a dat-o Mihai vodă cu ispisoc, în hotarul Târgului şi hotarul aceste danii este pârâul Criveştilor în jos şi merge până unde se întâlneşte cu hotarul vornicului Ion Neculce, unde se cheamă Biserica de piatră"[1792].

1763: Scrisoarea paharnicul Alexandru Neculce, despre hotarnica făcută la **Prigoreni**, din porunca lui Grigori Ion voievod: „am mers la satul **Cârsteştii**, ce este în ţinutul Cârligăturii, care moşie este a dumisale Ştefan Bosie, ce a cumpărat de la socrul său Sandul Toma şi Sandului Tomii i-a fost zestre de la Neculai Lazul fost mare sulger. Şi a mai cumpărat jicnicerul Bosie şi alte părţi din Cârsteşti şi de la alţi răzeşi şi, mergând la numita moşie Cârsteşti, am strâns toţi răzeşii şi megieşii dim-

---

[1789] Buletinul *„Ioan Neculce"*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 21

[1790] Buletinul *„Ioan Neculce"*, Iaşi, An VI, Fasc. VI, 1926, pp. 91, 92

[1791] Buletinul *„Ioan Neculce"*, Iaşi, An VI, Fasc. VI, 1926, p. 92

[1792] Buletinul *„Ioan Neculce"*, Iaşi, An VI, Fasc. VI, 1926, pp. 92, 93

prejur, anume Grigore Piviţ răzeş de Cârsteşti, Vasile Tănasă zet (ginere) Ursului căpitan, iarăşi răzeş de Cârsteşti, Ştefan Pascal mazil de **Scorţăşti**, Constantin Calcăntraur mazil ot tam (de acolo), Ion Ghineţ ot **Popişcani**, Constantin Burciuman ot tam, Vasile Sârbul ot tam şi Ilie Tăutul mazil ot **Prigoreni**"[1793].

1774, mai 26: Satul **Prigorenii**, ţinutul Cârligăturii, ocolul de Sus, avea, după recensământul lui Rumeanţev[1794]**: Toată suma caselor: 98**. Scădere rufeturi, însă 25: 1 popă, 1 dascăl, 1 slugă, 3 sărace, 19 ţigani. Rămân birnici 73. / **Birnici**: Manolachi, vornic / Constandin Cuibariu / Ioniţă Onofreiu / Ilie Iordache / Sandul Chiorul / Chirila Brazdă / Onofreiu / Ion Onofreiu / Gavril Cuibariu / Ioniţă Hodorianu /Ştefan, ciobotariu / Grigoraş Zară / Năstasă Zară / Ion Zară / Istrate Piţcan / Simion Piliţichi / Toader Chiosa / Andrei Ichim / David Ichim / Ifrim Rugină / Ion, bejenar / Ion, ungurianu / Toader, ciobotariu / Vasâli, ciobotariu / Nicolai, muntianu / Ion Lungul / Pavăl Bostan / Miron Balmeş / Lupul Pilat / Voicul, pas / Toader zet ego (ginerele lui) / Pavăl Calte / Vasâli Bănariu / Iosip Şopanove / Vasâli Pătrăşcan / Lupul sin (fiu) morăriţii / Ion sin Acsăntoaii / Sandul Eşanul / Dinul sin Acsănti / Vasâli brat (frate) vornicului / Trohin sin Simion / Ion brat (frate) popii / Vasâli Gânjul / Tudorachi sin (fiu) rotariu / Simion Gorganu / Manolachi Moşniaga / Constandin, bejenar / Constandin, muntian / Neculai Gânga / Petre Şchiopul / Apostol a Păscăloaii / Vasâli Stahi / Pavăl Bulaiu / Tănasă Lupuşor

---

[1793] Buletinul *„Ioan Neculce"*, Iaşi, An VIII, Fasc. VIII, 1930, pp. 55, 56

[1794] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, pp. 462, 463

/ Vasâli, pas / Trohin, bejenariu / Zaharie, ciobotariu / Andrei Găinariul / Ion, argat / Ion zet (ginere) Puiul / Toader Furtuna / Ion Vicianu / Pintileiu, cioban / Ursul, vier / Neculai sin Ursul / Simion, stoleriu / Radul, blănariul / Toader, rotariu / Antohi Codrianu / Mihai, pietrar / Ioniţă, cojocariu / Vasâli, herghelegiu / Georgii, herghelegiu. // **Rufeturi**: Popa Maftei / Toader, dascăl / Neculai Albul, slugă / Marie, femeie săracă / Dochiţa, femeie săracă / Marie, călăriţă, săracă / Vasâli sin jude, ţigan / Ion Hrişcă, ţigan / Ştefan Gheorghii, ţigan / Tănase Gheorghii, ţigan / Toader Fetelică, ţigan / Vasâle Potolică, ţigan / Vasâle Barabut, ţigan / Andrei Goreş, ţigan / Pavăl, zlătar, ţigan / Iure, ţigan / Ştefan, jude ţigan / Sandul Teliagă, ţigan / Tonoai, ţigan / Goraş, ţigan / Ursul Goraş, ţigan / Ion Bazarul, ţigan / Vasâli, pitariu, ţigan / Vasâli Fâcul, ţigan / Sandul Fâcul, ţigan.

1902: „**Prigoreni**, sat în judeţul Iaşi, plasa Cârligătura, comuna Brăești, la 5 km de Târgul Frumos, situat pe coasta dinspre est a dealului Rădiul. În vechime, a fost pe coasta de sud-est a dealului şi purta numele de Podgoreni, pentru mulțimea viilor ce se aflau acolo. Întinderea teritoriului satului e de 2.937 hectare, cu o populație de 129 familii sau 525 suflete. Are o biserică, construită din lemn, cu 1 preot, 1 cântăreţ şi 1 eclesiarh; o școală mixtă, înființată la anul 1881 și care a fost frecventată, în anul 1899-1900, de 17 elevi, din 45 înscriși. Vite: 851 vite mari cornute, 50 cai, 880 oi și 210 râmători”[1795].

1795 Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 98

PRIHORODUL

(raionul Noua Suliţă, Ucr
aina).

1770-1772: Satul **Prihorodul**, ţinutul Hotinului, ocolul de Sus, avea, după recensământul lui Rumean-ţev[1796], **toată suma caselor: 23**. Scădere rufeturi 1: 1 popă. Rămân birnici 22. / **Birnicii**: Ivan Cojoc / Andruh / Arbuz Onofrei / Gheorghe / Ivan / Hrior, rus / Vasile, rus / Luchian, rotar / Petro / Ştefan Bâlcu / Iure brat (frate) vornicului / Ion, vornic / Feodor, rus / Ion, scripcariul / Costaş, văduvoi / Ion zet (ginere) vornicului / Mihail / Nicolae / Vasile sin (fiu) Zaharoaei / Nicolae Mazur / Iacob Ivan / Ivan. // **Rufeturi**: Popa Feodor.

1904: „**Prihorodocul**, sat în judeţul Hotin, la 5 km de Hotin, locuit de ruteni, stabiliţi aici din secolul al XVIII.lea şi fugăriţi din Ocopi, sat aşezat dincolo de Nistru. Face parte din volosti Rucşin. Satul se află aşezat pe malul Nistrului, lângă o pădure, pe ţărmul înalt al râului. Are 200 case, cu o populaţie de 1.017 suflete; biserică; 478 vite mari. Satul e înconjurat cu livezi”[1797].

[1796] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 130

[1797] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 168

PRIPONEŞTI

(prin Tâmpeşti, Todereşti, comuna Priponești, Galați)

1628, septembrie 16: Scrisoarea uricarului Căzacul, în care mărturiseşte cum a ales şi stâlpit „toate părţile de ocină din satul **Tâmpeşti** (lângă Ciorăşti, Tecuci, Galaţi), ce au fost cumpărat Nicoriţă hatmanul”, în prezenţa martorilor Măcanul, Pătraşco, fostul părcălab Tiron, Vasile, Murgoci, Ghenadie şi Dumitraşco diac din **Tecuci**, alegând mai întâi „partea mănăstirii Sveti Ioan, din trei bătrâni, ce a fost un bătrân de tot vândut de Cozmiţa şi de frate-său Mihalcea, feciori lui Baci, iar dintr-alt bătrân a treia parte şi cu două vii, ce au fost vândut Pătrăşcan sin Galbăn, şi din **Prăjeşti** (lângă Ciorăşti, Tecuci, Galaţi), iar a treia parte, din ţarină şi din fânaţ şi din moară, şi la Tâmpeşti a treia parte de sat şi dintr-un bătrân iar a treia parte din vatra satului şi din moară şi din ţarină şi din fânaţe şi cu două vii”[1798].

1639, iunie 18: Necula, feciorul Soriţăi Căzăniasa din Tâmpeşti, nepot Ilii, vinde marelui sulger Iane, pentru 30 galbeni, „din **Tâmpeşti**, a treia parte din tot satul, din vatră de sat şi din apa Pereschiului, cu vad de moară, moşii ce le am de la moşii mei, de la Ilea şi de la fratele lui Cârste Măriian… / S-a scris la **Bârlad** şi şi-au pus peceţile Necula, Chiriac iuzbaşa, Ciurbă Batin, Ionaşco

[1798] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 404, p. 552

Hociul, Lupul sin (fiu) Cârstiian Bouleţ, Dumitraşcu Acostăchioai, Foce vătav, Duca de Bârlad”[1799].

1640: Porunca dată de Vasile Lupu voievod fostului vornic Vartic, ca să meargă la „**Tâmpeşti** (lângă Ciorăşti, comuna Priponeşti, Galaţi) şi să îndrepţi partea de ocină a Vasilcăi şi a lui Ionaşco Bâţe, în care arată că satul se împarte în două; şi jumătate de loc din partea de sus este a lui Ionaşco Bâţia şi din partea de jos are a treia parte, cumpărătură a părinţilor săi, şi îi este lui hotarul Chişului, până în apa Pereschivului”[1800].

1644, mai 4: Condrea, feciorul Nastasiei de Toderești, vinde Dabijăi ce-a fost pârcălab, drept 20 ughi (ducați unguresti), „toată partea noastră din satul **Todereşti** (comuna Priponești, Galați) și din **Mihăilești** (comuna Sascut, Bacău), din vatra satului, din câmp și din pădure... dinaintea popii Dumitru de **Ruginești** (comuna Putna, Vrancea), Necula Crucean de **Ionășăști** (comuna Nicorești, Galați), Tofan, Iosip și Vasile Buboc de **Todereşti**, Albotă și Gligorie de **Păunești** (comuna Putna, Vrancea)”[1801].

1645, august 10: Carte de împuternicire, dată de Vasile Lupu voievod Dabijei căpitanul „să fie tare şi puternic a-şi ţine ai lui vecini, ce-i are la satul **Todereşti** (comuna Priponeşti, Galaţi), anume Arsenie, Ionaşco şi alţii, să nu-i dea nimănui”[1802].

[1799] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 152, p. 167

[1800] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 278, p. 275

[1801] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 313, p. 304

[1802] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 159, p. 133

1675, mai: „Movilianii, nepoţii Muşei, care ţinem a treia parte din **Movileani**, partea Muşei, anume Eremia, Stratul, Mihilie, Bratul, Grigorie, Ion zet (ginere) Isac, Zota, Mardarie, Apostol, Gavril sin (fiu) Marin, Pavăl sin Gligorie, Ion zet Mirovici", dau lui Vasile din **Tâmpeşti**, pentru un bine făcut, adică un împrumut de 100 lei, cu care şi-au plătit moşia de la **Corpaci**, un „loc de prisacă, în gura Tocului, alături cu locul Bilieştilor, iar până în gura Tocului, şi un vad de moară, din vad a treia parte, în gura Răstocii"[1803].

1676: Irimia Chihaia din **Furceni** dăruieşte lui Vasile din **Tâmpeşti** „partea lui Moş din Vişcea, jumătate de frate, ce este din apă… dinaintea lui Stratul de **Umbrăreşti**, Mihelie ot **Bilieşti**, Gavril Gunga, Andreiaş, Ion Burduh din **Movileni** şi mulţi oameni buni"[1804].

1761, mai 29: Mihalache sineţaş, zet (ginere) preotului Ursul din **Fundătura Priponeştilor**, femeia lui Paraschiva şi feciorii lor Iordachi, Safta, Iona, Bălaşa, Catinca şi Iliana vând, pentru 20 lei, Mariei Cucoroniţii (fata lui Miron Cuzea, soacra lui Iordache Râşcanul) „un pogon de vie cu pământ"[1805].

1902: „**Priponeşti de Jos**, sat şi comună rurală în judeţul Tutova, plasa Pereschivul, spre sud-vest de Bârlad și la marginea județului. Are o populație de 406 locuitori. Teritoriul comunei este foarte deluros. Se cultivă via pe o suprafață de 89,5 hectare. / **Priponeşti de Sus**, sat şi

---

[1803] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. V, Iaşi 1908, p. 18

[1804] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. V, Iaşi 1908, pp. 18, 19

[1805] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. X, Iaşi 1915, p. 108

comună rurală în judeţul Tutova, plasa Pereschivul, în partea de sud-vest a judeţului. Are o populaţie de 790 locuitori; 2 biserici şi o şcoală. Teritoriul comunei este foarte deluros. Se cultivă vie pe o suprafață de 328 hectare, dând vinul cel mai de soi din judeţ. Se cultivă asemenea mult și gândacii de mătasă. Comerţul se exercită de 6 persoane”[1806].

PRIPORENI

(pe Jijia, lângă Husieni şi Răuseni, Botoşani).

1660, mai 3: Demisie Dediul, Andronic sin (fiu) Dediul, Vasile Dediul, Jalobă, Istratie şi seminţia lor Mihăilă au dat lui Chiriac, ce a fost pârcălab, 14 lei pentru o bucată de loc, cumpărată de Chiriac de la Chirilă, unchiul Dediuleştilor, şi a dat 10 lei; aşjderi pentru altă bucată de loc, ce a fost cumpărată de la Maria Butucioaia, fata lui Tohin din Pripopreni, şi iar au dat Dediuleştii 2 lei lui Chiriac pentru altă bucată de loc, ce a fost cumpărată de la Măicănel”[1807].

1666, mai 8: Scrisoarea trimişilor domneşti Zberea de **Cerneşti** şi Vasile Pogor de **Stolniceni**, după ce au ales hotarul **Priporenilor**, proprietatea Dediuleştilor, „ce sunt pe ţinutul Dorohoiului”, sat agresat dinspre **Husăiani**. Din dresul rupt se pot identifica doar câteva repere:

[1806] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 99

[1807] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, pp. 66, 67

„glodul lui Ciuşle… Poicoae, alt stâlp muchia dealului, unde vine drumul de la movila… ce vine dinspre Ştefăneşti, până la seliştea Priporenilor… în Jijie”[1808].

1668, iunie 11: Întărit de Iliaş Alexandru voievod marelui vistiernic Ursachi, care cumpără, cu 200 lei bătuţi, de la Istratie şi Mihăilă, feciorii Ţopii, şi de la Dimisie, Jalobă şi Andronic, feciorii lui Isaax, şi de la alte seminţii ale lor, toţi nepoţi şi strănepoţi Drăguţei, „o selişte ăntreagă, ce se cheamă **Priporenii**, ce este pe apa Jijiei, în ţinutul Dorohoiului… / Aşijderi, drept 100 lei bătuţi, de la Lupaşco stolnicel şi fraţii săi Neculai şi Ion, feciorii Danciului temnicerului, jumătate de sat **Popeşti** şi jumătate de sat **Dânceni**, şi alte părţi din satul **Scăeni**, ce sunt oe apa Căinarii, în ţinutul Sorocii”[1809].

PRISACA

(satul Saca, azi Prisaca, contopit cu Poiana,
comuna Motoşeni, Bacău).

1632, iunie 1: Zapisul lui Axănie şi Constantin Pribiciu, feciorii fostului logofăt Pribiciu, prin care mărturisesc faptul că „vând trei părţi din **Saca** (azi Prisaca, contopit cu Poiana, comuna Motoşeni, Bacău), ce este la ţinutul Tutovii, partea mâne-si Elenca şi a unchiului lor

---

[1808] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. IV, Iaşi 1908, p. 69

[1809] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. IV, Iaşi 1908, pp. 71, 72

Zaharia, Tudosicăi, fata Costăchioai, drept 25 galbeni bani gata”[1810].

PRISACA

(cătun în Câmpurile, Vrancea).

1648, septembrie 7: Ion Bucate drepte vinde lui Irimia Dabija, drept 8 galbeni, „un loc de prisacă, de unde merge calea Vrancei şi până unde taie vadul la Mănăstirea lui Ioniţă (în cătunul **Prisaca**) şi locul este lungă… şi în această tocmeală au fost de faţă Vasile de **Tecuci**, Cârstea, Ionaşcu ce-a fost pitar, Mafteiu de **Bârlad**, Toader Cuzma şi Stanciul de **Mărculeşti**”[1811].

1902: „**Prisaca**, cătun în judeţul Putna, comuna Valea Sării, plasa Vrancea, judeţul Putna, situat pe malul stâng al Putnei, în sus de cătunul Valea Sării, la o jumătate de oră depărtare. Are o populaţie de 234 suflete, care locuiesc în 75 case; o biserică filială, cu hramul Sf. Nicolae”[1812].

[1810] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 106, p. 133

[1811] Sava, Aurel V, *Documente Putnene*, I, *Vrancea / Odobeşti-Câmpuri*, Focşani 1926, doc. 26, p. 17

[1812] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 100

PRISĂCANI

(pe Miletin, în comuna Nicolae Bălcescu, Botoşani).

1581, mai 11: Întărit de Iancul (Sasul) voievod surorilor Mărica şi Elisafta, fetele Solomiei, şi rudelor lor, fraţii Veisa biv (fost) pitar, Ionaşco şi Agafia, copiii Marincăi, fraţilor Ana şi Irimia Brabovschi, copiii Sofroniei, toţi nepoţi ai lui Ion Vorontar şi ai Soficăi, strănepoţi lui Şerbica şi Olena, care „au împărţit între dânşii satul **Vasilăuţi**, din uric ce a avut buna lor Sofica de la părintele domniei mele Petru voievod, satul **Prisacanii**, cu locul de moară în Miletin, jumătate de sat din **Cobalţii**, din jos de Piciorogani, cu loc de moară tot în Miletin, şi **Prăjăni** cu moară, din uric ce a avut strămoaşa lor Olena de la bătrânul Bogdan voievod, satul **Cudrenţii**, care acum se numeşte **Şerbiceni**, în vârful pârâului Drabiştei, din uric ce au avut de pe strămoşul lor Şerbica de la Ştefan voievod, satul **Vorintireşti**, pe Siret, în ţinutul Romanului, din uric ce a avut strămoşul lor Ion Vorontar de la Ştefan voievod cel tânăr, a şasea parte din satul **Boureni**, din uricul moşului (bunicului) lor Ion Vorontar de la părintele domniei mele Petru voievod”[1813].

1632, iulie 4: Întărit de Alexandru Iliaş voievod Salomiei, cneaghinei lui Voruntar (Prăjescul) fost comis, care se prezintă la Divan „cu un zapis de la Savin Prăjescul fost hatman, fiul lui Ion Prăjescul, şi de la nepoţii lor Lupul şi Ionaşco, fiii lui Nicoară Prăjescul fost visternic, şi de la Sofronia şi Grozava, fiicele Maricăi, şi de

[1813] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XIV, Iassi 1889, pp. 148-150

la Dumitru Buhuş logofăt şi Safta, fiii Nastasiei, şi de la Gheorghie, Ion şi Mărica, fiii lui Ştefan vornic, şi de la Mariica şi Todosia, fiii Erinei, şi de la Ştefan Boul, Mariia, Paraschiva şi Safta, fiii Gafiţei, scriind şi mărturisind în acel zapis lor… că la împărţirea ocinilor părinţilor lor, a venit în partea panului ei, Voruntar fost comis, jumătate din satul **Prisăcanii** (în comuna Nicolae Bălcescu, Botoşani), care este pe Miletin, în ţinutul Hârlău, care acea jumătate de sat a fost zălogită la Nicoară fost vistiernic pentru 100 galbeni ungureşti. Şi a fost tocmeala lor să întoarcă ei toţi acea ocină şi să fie a lui Voruntar, precum i-a venit. / Întru aceea s-a întâmplat moartea fratelui lor, Arpentie fost postelnic, şi, neavând copii din trupul lui, le rămas de la el tuturor jumătate din satul **Voruntăreşti** (azi Volintireşti, comuna Al. I. Cuza, Iaşi) pe Siret, care este în ţinutul Roman. Deci ei s-au socotit şi au dat cu voia lor, a tuturor, acea jumătate din satul Voruntăreşti lui Voruntar comis, cu vadul de moară la Siret şi cu tot venitul. Iar acea jumătate din satul Prisăcăreni să o stăpânească tot fii lui Nicoară, Lupaşcu şi Ionaşco, pentru acei bani de zălog”[1814].

1646, iunie 1: Gligorie Cornea, feciorul Cornii pivnicerul, schimbă o moşie cu spătarul Dumitru Buhuş, căruia îi dă „un loc de prisacă, între Prut şi între Jijia, scriind semnele acestui loc de prisacă, din capul Micşinelor, din sus, pe drumul cel mare în jos, până unde dă valea Tulburei în Prut, la Groapa Lupului, unde se cheamă **Colţul Cornei** (sat, comuna Grozeşti, Iaşi)… şi partea mea de ocină din satul **Frăsineni** (azi Frăsuleni, comuna Victoria, Iaşi), peste Prut, împotriva acelui loc de prisacă,

---

[1814] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 140, pp. 176-178

unde se cheamă Gura Cornii. Iar dumnealui, Dumitru Buhuş spătarul, mi-a dat toată partea dumisale din satul **Prisăcani** (comuna Flămânzi, Botoşani) pe Miletin, sub Codru… Şi această tocmeală s-a făcut dinaintea jupânului Iacob, ce-a fost pârcălab de Cotnari şi dinaintea şoltuzului cu 12 pârgari şi a toţi orăşenii din târgul **Cotnari**”[1815].

1774, iunie: Satul **Prisăcanii**, ţinutul Hârlăului, ocolul Bahluiului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[1816]**, toată suma caselor: 20**. Scădere rufeturi 2: 1 popă, 1 dascăl. Rămân birnici 18. / **Birnici:** Toader Pelin / Dămian / Alistar sin (fiu) lui Pelin / Macoveiu fiu lui Cozma / Ostahi Pleşca / Gheorghi Baltă / Vasile Pelin / Toader Fetescu / Andrieş al munteanului / Dănilă / Ion, cioban / Simion Albişor / Ştefan, cârciumar / Ursu al lui Albişor / Ion Cătana / Toader Baltă / Neculai, ungurian / Vasile, rus. // **Rufeturi:** Popa Dumitru / Gavril, dascăl.

1902: „**Prisacani**, sat aşezat sub dealul Prisacani, pe stânga Miletinului, în partea de est a comunei Flămânzi, plasa Coșula, judeţul Botoşani, cu o populaţie de 80 familii sau 465 suflete. Are 1 biserică, deservită de 1 preot şi 1 cântăreț; 1 cârciumă. Locuitorii posedă: 146 boi şi vaci, 31 cai, 334 oi, 41 porci; 61 stupi”[1817].

[1815] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 386, p. 329

[1816] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 237

[1817] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 100

PRISECANI

(comuna Sămăşcani, judeţul Orhei, Moldova).

1639, iulie 13: Drăgan, Blehan, Nastasia Dăhnoaie, Nicoară şi Vasile Hârcescu, toţi feciorii Hârcescului şi nepoţii lui, vând lui Mătiaş Sturdze, drept 60 de taleri, moşia lor „din **Sămăşcani** (comuna Sămăşcani, judeţul Orhei, Moldova), a patra parte din partea lui Stan… Şi în tocmeala noastră au fost Andreica din **Prisecani** (comuna Sămăşcani, judeţul Orhei, Moldova), Draga din **Biliceni** (Ghiliceni, comuna Ghiliceni, judeţul Bălţi, Moldova), Strahoe din **Mihăilaş** (Mihăilaşa, comuna Teleneşti, judeţul Orhei, Moldova) Hilip vătavul din **târgul Orhei** şi alţi oameni buni”[1818].

PRIVALUL

(lângă Tecuci, Galaţi).

1774, iunie: Satul **Privalul**, ţinutul Tecuciului, ocolul Privalului, după recensământul lui Rumeanţev[1819], avea **toată suma caselor 83**. Scădere rufeturi 14: 2 popi, 1 păscar isprăvnicesc, 8 văduve, 1 nevolnic, 1 vornic, 1

[1818] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 171, p. 180

[1819] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, pp. 536, 537

vătăman. Rămân birnici 69. / **Birnici**: Ion, rotariul / Nedelcu Bute / Chirică Luca / Tudori Dărăban / Costandin Dărăban / Apostol Dărăban / Ion Luca / Mărdarii, rotar / Sava Plăcintă / Vasilachi Colţa / Enachi Plăcintă / Necula Luca / Mihalcea Dărăban, văduvoi / Ion Colţa, văduvoi / Ionaşcu Gurău / Costandin Borcia / Ioniţă Borcia / Ion Stancul / Apostol Stancul / Chirilă Putredu / Costantin Ropenul / Andreiu Moţoc / Georgii Bodiul / Ştefan Dărăban / Costandin Roşca / Mihalcia Roşca / Tudor Borcia / Ion Cioranul / Dinu Cioranul / Mane Cioranul / Ilii Cepraga, holtei cu mamă / Loghin Guzul / Sandul Fetişorul / Iordachi Găină / Simion Opria / Costandin Gurău / Mihalcia Gurău / Andreiu Chiriac / Ioniţă Ţâplica / Ion Jalobă / Vasile Isac / Iordachi Gâlianul / George Cudalbă / Alecsa Monul / Loghin Bute / Vasilachi Hortolomeiu / Ştefan Hortolomeiu / Isac Poparoş / Ilii Chiriac / Hilotie / Dumitru Gherghe / Gheorghi Macre / Borcia / Chirilă, hârtierul / Apostol Buruiană / Goicia / Toderaşcu Gheorghiţă / Badiul Gaciol / Iacomii Borcia / Vasile Putineiu / Ion Chiriac / Năstasii Poparoş / Stanciul Hortolomeiu / Călin Marin / Toader Poparoş / Vasile Bulubaşa, bejenar / Costandin Bulubaşa, bejenar / Gheorghi Curcan / Nistor Ropan. // **Rufeturi**: Iordachi, vornic / Gheorghi, vătăman / Şolomon, păscar (pescar – n. n.) isprăvnicesc / Iftemii Tăbuşa, nevolnic / Popa Marin / Ioana, văduvă / In (altă) Ioana, văduvă / Aniţa, văduvă / Maria, văduvă / Sanda, văduvă / Altă Sanda, văduvă / Mărica, văduvă / Altă Sanda, văduvă / Mihălache Cudalbă, nevolnic.

1902: „**Privalul Vechi**, fost sat pe malul Siretului, la sudul județului Tecuci. Cea mai mică revărsare a Siretului inunda tot satul, ceea ce a făcut ca, la 1881,

locuitorii să-și părăsească locuințele și să se mute în noul sat Tudor Vladimirescu. Satul era foarte vechi, căci se pomenește de el în *Letopisețe,* pe la 1600. Aici era un popas al călătorilor ce veneau din Galaţi şi întrau în județul Tecuci. Pe teritoriul satului a fost și gara cu același nume, care s-a mutat la Vameșul”[1820].

PROBOTA

(sat pe Prut, lângă Ciulineşti, Iaşi).

1429, iunie 19: Întărit de Alexandru cei Bun lui Dan Uncleat, care primeşte uric pentru „şase sate, anume: jumătate din satul Verejani pe Prut, unde este casa lui, şi Ciulineşti, şi **unde a fost Oanţă**, şi, peste Prut, Demianăuţi, şi Zubreuţi, şi satul la Nistru, la obârşia Medvediei, unde este vătăman Stepan, cu pricurile sale. Şi încă i-am dat trei locuri din pustie, unde este Iurie, un loc la Fântână, sub prisaca lui, şi două locuri la drumurile celor Două Fântâni… Iar hotarul acestor şase sate să fie cu toate hotarele lor vechi, pe unde au folosit din veac. Iar hotarul Zubreuţilor să fie din jos, de la Andriaş, de la gura văii, lângă movila săpată din câmp, apoi, peste câmp, la baltă, mai jos de casa lui Roman, apoi, pe baltă... apoi la capătul de sus al poienilor lui Scumpu, apoi la Prut. Iar

[1820] *Lahovari, George Ioan, Marele Dicţionar Geografic al României, volumul V, Bucureşti 1902, p. 10*4

hotarul acestor trei locuri din pustie să fie cât vor putea să folosească destul trei sate”[1821].

1443, noiembrie 29: Întărit mănăstirii Probota, care primeşte uric pentru satele „pe Pobrata, trei sate, anume Neagomireşti, şi Iurceşti, şi Bodeşti, şi moara, şi, pe Prut, anume **Grabăuţi**, şi Ciuleneşti, şi Bereşti, şi, pe Botne, Râpcinţi şi cu moară pe Teliţa, şi prisaca Visoca, şi Creucani, şi Rădăuţi, şi Balan, şi unde este Şandru, şi, pe Bahlui, sub Hârlău, unde este Mihailo şi cu moară… Iar hotarul acestor sate să fie după hotarele lor vechi, pe unde au folosit din veac”[1822].

1902: „**Probota**, sat în partea de nord-est. a comunei Cârniceni, plasa Turia, judeţul Iaşi, situat pe poalele dealului Porcul și pe şesul Jijiei. Se împarte în două: satul vechi, numit Probota, și satul nou, numit Ciulineşti sau Gura Frasinului, înființat în anul 1879. Cel dintâi îşi are numele de la mănăstirea Probota, căreia i-a fost închinat; celui de-al doilea i s-a dat numele de la multele ciuline ce se găsesc prin bălțile de primprejurul lui, precum şi de la pârâul Frasinul, ce curge prin el. Are o suprafață de 1.144 hectare, cu o populaţie de 79 familii sau 311 suflete. Locuitorii posedă: 334 vite mari cornute, 43 cai, 423 oi şi 8 râmători. Pe marginea de est a satului trece șoseaua județeană Iași-Botoşani”[1823].

[1821] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 90, pp. 134-136

[1822] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 243, pp. 345, 346

[1823] *Lahovari, George Ioan, Marele Dicţionar Geografic al României, volumul V, Bucureşti 1902, p*p. *10*4, 105

PROCELNICI

(pe Jijia, lângă Medeleni, comuna Golăieşti, Iaşi).

1490, octombrie 14: Întărit de Ştefan voievod acestor „adevărate slugi ale noastre, Iurşa şi nepotul lui, Iliaş Saula, nepoţii lui Stoian Procelnic cel bătrân, ne-au slujit drept şi credincios. De aceea, noi, văzând dreapta şi credincioasa lor slujbă către noi, i-am miluit cu deosebita noastră milă, le-am dat şi le-am întărit în ţara noastră, în Moldova, ocinile lor drepte, pe care le-a avut bunicul lor, Stoian Procelnic cel bătrân, de la bunicul nostru, Alexandru voievod, satele la Cârligătură, anume: Procelnicii, unde a fost curtea bunicului lor Stoian Procelnic, şi Bogdăneştii, şi Hovceştii, şi Medelenii, şi Nedeianii şi Bogheasa, şi, pe Bahlui, unde a fost Dragoş, şi moara pe Bahlui, şi, pe Jijia, Lazorenii, unde a fost Rosneag, şi Procelnicii, şi moara pe Jijia, şi Cozmeştii, şi Oişanii, şi, peste Prut: Laslăoanii, la gura Hlabnicului, amândouă cuturile, şi Negoeştii, şi Stancăuţii, şi Scutureceanii, şi Cernăteştii, şi Găurenii, şi Deleştii, la gura Delei, amândouă cuturile… Iar privilegiul pe care l-a avut bunicul lor, Stoian Procelnic, de la bunicul nostru, Alexandru voievod, pentru aceste sate, acel privilegiu a pierit de turci, cum ne este cunoscut nouă şi boierilor noştri. De aceea, nimeni, niciodată, să nu pârască, nici să dobân-

dească peste acest privilegiu al nostru, niciodată, în veci”[1824]. Hotarul, din veac.

1628, decembrie 12: Porunca lui Miron Barnovschi voievod, dată lui Toader Echim din **Turbăteşti** şi lui Gheorghe Saula din **Procelnici**, să strângă „oameni buni şi din sus, şi din jos, megieşi” şi să meargă, să aleagă „cum veţi afla mai cu dreptul şi cu sufletele voastre satul slugii mele, a Mânjei diacul, anume **Văcoteştii**, dinspre satul rugătorilor domniei mele, a călugărilor de la Gălata, de sus, dinspre Mânjeşti”[1825].

1640, septembrie 30: Vasile, Sava, Constantin, Urâta şi Nastasia, toţi feciorii şi nepoţii lui Gheorghe Duraleu, vând diacului Vasile Corlat şi cumnaţilor săi Dănăilă şi Ionaşco, drept 45 de zloţi, „ce au avut părinţii noştri din jumătate de sat **Turbăteşti**, din partea din sus, din cinci părţi ce se împarte acea jumătate, de sat, am vândut trei părţi şi două au rămas nevândute… / Aşijderi, am vândut lui Vasile Corlat o vie cu pometţi în acel sat, drept 25 zloţi, dinaintea lui Gheorghe Saula, Mirăuţă, Gheorghe Verga şi Gheorghe Zavul din **Procelnici**, Ionaşco Mănjea din **Nedeiani**, popa Ipatie de **Turbăteşti**, Savin şi Marco de **Budeşti** şi mulţi oameni buni”[1826].

1649, august 18: Porunca dată de Vasile Lupu voievod slugilor domneşti Verga căpitanul, Pavel de **Voineşti**, Ion de la **Nedeiani**, şi Ştefan, feciorul lui Merăuţă de **Procelnici**, după ce „s-au pârât Vasile Corlat uricar cu

---

[1824] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 80, pp. 155-157

[1825] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 449, pp. 615, 616

[1826] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 461, pp. 453, 454

răzeşul său Oancea, pentru trei părţi de ocină, ce a cumpărat Corlat din satul **Turbăteşti**, partea lui Duraleu şi partea luiIonaşco, şi din partea lui Andronic a treia parte, cum ia arătat şi drese de cumpărături… iar Oancea a mers de i-a cosit din acele părţi câtva fân şi a mai intrat şi într-alt hotar, de i-au mai stricat, ce se cheamă hotarul **Văcoteştilor**; pentru acest lucru am dat domnia mea învăţături şi lui Toderaşco, logofătul cel mare, să trimită omul dumisale acolo, să socotească împreună cu voi şi cu oameni buni"[1827].

1650, noiembrie 17: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce „s-au pârât de faţă Gheorghe, feciorul Naşcului, şi Ionaşco Sofron, nepoţii lui Berezan, cu Toader, ginerele Mânjei, pentru un heleşteu ce este pe valea **Nedeianilor**, mai jos de sat, în ţinutul Cârligăturii, zicând Ggheorghe şi Ionaşco cum acel heleşteu a fost a lor moşie, iezit de moşul (bunicul) lor Berezan, şi l-au cerut de la dânşii Mânjea uricarul, să-l tocmească, să-i gie adăpătoare de vite, iar după moartea Mânjei s-a sculat jupâneasa lui şi a vândut acel heleşteu, cu peşte, cu tot, lui Toader, ginerele Mânjei, drept 2 galbeni, şi au zis că a fost a uricarului de moşie. / Deci domnia mea n-am crezut nici pe unii, ci am trimis la Verga căpitanul şi la Mierăuţă din **Procelnici**, să meargă acolo, să strângă oameni buni şi să întrebe cum vor şti cu sufletele lor al cui a fost acel heleşteu de moşie… şi au aflat că a fost de moşie lui Berezan, şi au adus mărturie de la acei oameni… şi aşa am aflat, ca să întoarcă jupâneasa Mânjei banii luaţi de la Toader, ginerele Mânjei celui şchiop, şi a întors 2 galbeni în faţa noastră; de acum,

---

[1827] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. III, Iaşi 1907, pp. 93, 94

înainte, acel heleşteu pe valea Nedeianilor să fie lui Gheorghe şi lui Ionaşco, nepoţii lui Berezan, dreaptă ocină şi moşie”[1828].

PROCELNICI

(comuna Miroslava, Iaşi).

1643, mai 8: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Vasile Fugli din **târgul Iaşi**, care a arătat un „zapis de mărturie de la Dumitraşco Fulger din târgul **Iaşi**, Mirea, Irimia şi Ionaşco din **Lăzoreni** (Lăzăreni, comuna Golăieşti, Iaşi), Nicoară, Pătraşco, Toader Ţinterâu şi Onofrei din **Procelnici** (comuna Miroslava, Iaşi)… scriind că Ştefan, fiul lui Ihnat, a dat şi dăruit dreapta sa ocină şi dedină din satul Lăzoreni, a cincea parte, ce este pe Dzidziia, la ţinutul Iaşi… lui Vasile Fugli, pentru sufletul său şi al părinţilor săi. Iar Vasile încă i-a dat 40 zloţi bătuţi şi i-a plătit capul pentru nevoia în care el căzuse”[1829].

1644, iulie 7: Toader Echim vinde ginerelui său Oancea și fetei lui Titiana, drept 12 lei bătuți, „casa mea din satul **Turbătești** (înglobat în Vocotești, comuna Voinești, Iași), ce este în ținutul Cârligătutrii... dinaintea lui Mânjea, Mirăuță și Gheorghe Saula de **Procelnici** (comuna Miroslava, Iași), Toader de **Nideianii** (Nedeiani,

[1828] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. III, Iaşi 1907, pp. 104, 105

[1829] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 90, pp. 94-96

comuna Voinești, Iași), preotul Ipatii din satul **Turbătești**”[1830].

1644, august 6: Nastasia, fata lui Gheorghe Duraleu, fratele ei Sava, Antemia, fata Măricăi, și cu soră-sa Ciurla, nepoatele lui Marco, vând cumnatului lor Oancea și verișoarei Titiana, drept 8 taleri, „moșia din sat de **Turbătești** (înglobat în Vocotești, comuna Voinești, Iași), din partea de sus, partea lui Marco... dinaintea feciorilor Mirăuțoaiei din **Procelnici** (comuna Miroslava, Iași), anume Vasile, Toader și Ștefan, Toader din **Nedieni** (comuna Voinești, Iași), Matei căpitan de **Dăjăni** (comuna Voinești, Iași) și alți mulți oameni buni”[1831].

PROCEŞTI

(lângă Bârzuleşti, comuna Sănduleni, Bacău).

1448, septembrie 3: Întărit de Petru voievod lui Ulea, care primeşte uric pentru „satele: la Covurlui, jumătate de sat din Ungureni de la Nevira şi jumătate de moară, şi Sperleşti, pe Turlui, şi Proceşti, mai jos de Sperleşti, şi Negaşeşti, în dreptul Sperleştilor, şi Băşoteni, pe Tazlău, şi seliştea lui Petrilă, şi Tiseşti, pe Trotuş, şi Budeşti”[1832]. Hotarele, din veac.

[1830] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 368, p. 356

[1831] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 390, p. 374

[1832] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 284, pp. 405-407

1546, aprilie 22: Întărit de Petru (Rareş) voievod Muşei şi seminţiei ei Dragotă, care primesc ispisoc, „din dresele ce au avut moşii (bunicii) lor Ulea şi Iuga de la Işiaş şi de la Ştefan voievozi, jumătate de sat **Sperleşti**, partea din sus, jumptate de sat **Proceşti** (pe Turlui, mai jos de Şperleşti, lângă Turluianu[1833], Bacău) şi jumătate de fat **Fecheteşti** (sau Fichiteşti pe Răcătău, ţinutul Adjud[1834], Bacău), ca să le fie de la noi uric”[1835].

1665, august 3: Mihăilaşco Beldiman, fost vornic de poartă (divan). Feiorul lui Nechifor Beldiman, fost mare lohofăt, şi Constantin Beldiman, feciorul lui Nechifor Beldiman, ce a fost logofăt mare, „a, venit şi ne-am rugat lui Neculai Buhuş, logofătul cel mare, ca să cumpere de la noi o ocină de pe Turlui, din trei selişi, toate părţile noastre din **Proceşti, Negâşeşti** (Negăşeşti pe Turlui, lângă Turluianu[1836], Bacău) şi din **Sperleşti**, în ţinutul Trotuşului… pe unde a hotărât Ştefan Boul, ce a fost vornic mare, şi a pus stâlpi şi bouri în zilele lui Vasile vodă… pentru o nevoie ce avem de nişte datornici”[1837].

1833 Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 204

1834 Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 102

1835 Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. X, Iassi 1888, pp. 228, 229

1836 Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 174

1837 Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. X, Iassi 1888, pp. 230-232

PROCOPENI

(sat pe Răut, Procopinţi, comuna Maşcăuţi, raionul Dubăsari, Moldova).

1436, iulie 17: Întărit de Ilie şi Ştefan voievozi logofătului Oancea, care primeşte uric pentru „satele pe Răut, anume: Procopinţii, unde au fost Procop şi Vasile vătămani, şi cu moara, şi Macicăuţi, şi cu prisaca, şi Cozarăuţi, şi Fântâna Albă, şi, la gura Volcineţului, unde se uneşte cu Cotovţea, şi la Itchil, între Crotolci, mai jos de unde stă Piatră, mai sus de locul lui Oţel, şi lângă Bâc, pe cealaltă parte, pe valea ce cade în dreptul Cheşenăului lui Acbaş, la Fântână, unde este Seliştea Tătărească, în dreptul păduricii … Iar hotarul acestor sate să fie după hotarul vechi, pe unde folosesc din veac. Iar hotarul pustiilor să fie cât vor putea să folosească îndestul acele sate, pe care le întemeiază”[1838].

1445, iulie 15: Menţionat de Ştefan voievod, când întărea logofătului Oancea „satele anume: Procopeni, pe Răut, şi, peste Prut, în dreptul Podolenilor, unde este Călugăriţa şi unde este Oanţa, şi, lângă Şumuz, Bezhaci, şi, pe Suceava, Satul Mare… Şi încă i-am dat, pe Voinova, jumătate din satul unde este Paşcă vătăman”[1839]. Hotarele, cele vechi, folosite din veac.

[1838] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 158, pp. 218-220

[1839] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 255, pp. 360, 361

1453, iunie 20. Întărit de Alexandru voievod logofătului Mihail, care primeşte uric pentru „satele, în ţara noastră, în Moldova: un sat pe Bistriţa, anume Vânătorii noştri, care sunt mai jos de târgul de la Piatra lui Crăciun, pe care noi înşine i-am dat în schimb pentru satul lui, pentru Ciumăleşti, care sunt pe Siret. Şi, de asemenea, îi întărim satele lui şi vislujenia şi ocinile drepte pe care le are de la înaintaşii noştri: **pe Răut, anume Procopeni, şi cu moară,** şi Izbişcea, **şi cu prisăcile care au ascultat şi ascultă de aceste sate**, şi, mai jos pe Răut, la Fântâna Albă, unde sunt satele, şi, mai sus de cetatea noastră Hotin, un sat pe Nistru, anume Rașcăuţi, pe care i-a cumpărat cu banii săi drepţi, şi alt sat, lângă Sneatin, anume Gavrilăuţi, şi, mai sus de Budilcea, anume jumătate din Şirăuţi, pe care i-a cumpărat de la Şendrică. / Şi încă a venit înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri pan Petru Hudici şi fiul său, Iaţco, şi ginerele său, pan Şandro, şi au vândut un sat, care este pe Moldova, anume Verijani, toate trei cătunele, credinciosului nostru boier, pan Mihail logofăt, de bunăvoia lor, pentru o sută şi pentru 40 de zloţi… Şi, de asemenea, îi întărim satele lui drepte, pe care le-a cumpărat pe banii săi drepţi de la pan Oană Pâşco, şi de la soţia lui, sora lui Raicu, anume: curtea de jos a lui Neagoe, care este pe Siret, şi alt sat mai sus de curte, anume Părtănoşi, şi alte sate de cealaltă parte a Siretului, anume: Pobrata, şi Berindeeşti, şi Valea Seacă şi Heci, şi alt sat, lângă Cotnari, anume Giuleşti… Iar hotarul tuturor acestor sate să fie după toate hotarele lor vechi, pe unde au folosit din veac”[1840].

[1840] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 33, pp. 44-46

1455, iulie 2: Întărit de Petru voievod logofătului Mihail, care primeşte uric pentru „satele anume: curtea lui, pe Siret, care a fost a lui Neagoe, şi Părtănoşii, şi, la gura Pobratei, unde este jude Cârstea şi Danciul, amândouă judeciile, şi, Heciul, şi Valea Seacă, pe care şi le-a cumpărat de la verii lui Neagoe, şi, pe Răut, **Procopeni, cu moara**, şi Izbişcea, unde este Danilo şi Budul, şi prisaca lui pe Nistru, anume a lui Bileac, cu gârla şi iezerul şi cu tot venitul lui, şi, la graniţă, sub Sneatin, Gavrilăuţi, şi, mai jos de acesta, Ivancăuţi şi Pogorilăuţi, pe care i-a cumpărat de la Manea Globnicu şi de la copiii lui, şi, pe Nistru, anume Raşcăuţi, pe care i-a cumpărat de la Mândrea Jumătate”[1841]. Hotarul, din veac.

PRODĂNEŞTI

(Prodăneştii Vechi, comuna Ştefăneşti,
raionul Floreşti, Moldova).

1638, septembrie 1: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Dumitraşco Fulger şi cneaghinei Mărica, fata postelnicului Chiriţă, care cumpără, cu 125 taleri bătuţi, de la fostul stolnic Pătraşco Turcul, „a treia parte din satul **Prodăneşti** (Prodăneştii Vechi, comuna Ştefăneşti, raionul Floreşti, Moldova) pe Răut, în ţinutul Soroca şi cu mori pe Răut; de asemeni, din altă a treia parte din acelaşi sat Prodăneşti, două părţi... / Şi întărim lui Dumitraşco

---

[1841] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 48, pp. 67-69

Fulger şi cneaghinei sale Mărica, fiica Nastasiei, nepoata lui Gliga Hrincovici, dreapta cumpărătură de la cumnatul său Ştefan Hrincovici, fratele cneaghinei sale Mărica, fiul Nastasiei... a patra parte din satul **Voroncăuţi** (Voroncău, comuna Slobozia Cremenea, raionul Soroca, Moldova), ce este în ţinutul Soroca, la Malul Roşu, partea de mijloc şi cu vad de moară pe Nistru, drept 80 taleri bătuţi”[1842].

1904: „**Prodoneşti**, sat în judeţul Soroca, volosti Cotiujeni, aşezat pe malul stâng al Răutului, între satele Ştefăneşti şi Pistrueni. Se mai numeşte şi Seliştea. Are 65 de case, cu o populaţie de 687 suflete”[1843].

PRODĂNEŞTI

(azi Lieşti, inclus în Gugeşti şi Ştioboreni, Vaslui).

1802, februarie 5: Porunca dată de Alexandru Neculai Suţul voievod pârcălabilor de Galaţi, după „jaloba lui Manolachi Costin, în care a arătat că în moşiile **Prodăneştii** (azi Lieşti, inclus în Gugeşti şi Ştioboreni[1844], Vaslui) şi **Juscanii**, de la acel ţinut, ar fi având părţi de baştină, care nu sunt alese de către ceilalţi răzeşi… Drept aceea, să aduceţi de faţă pe toţi răzeşii, să faceţi cercetare foarte cu amănuntul şi să hotărâţi şi să

[1842] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 461, pp. 435

[1843] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 168

[1844] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 204

alegeţi părţile jeluitorului de către ceilalţi răzeşi”[1845].

1902: „**Prodăneşti**, comună rurală în plasa Horincea, judeţul Covurluiă, la 87 km de Galaţi. Se mărginește, la nord, cu comunelle Lupeşti, Măluşteni şi Țuţcani; la est şi sud, cu Găneşti şi Slivna, și la vest, cu cătunul Aldeşti (comuna Bereşti). E așezată pe o muchie de deal, în partea de vest a Hornicei, într-o poziţie frumoasă, de unde se văd satele învecinate ale Horincei, și anume: Sipeni, în faţă, Țuţcani, Mălușteni, Aldești și Puricani. Se compune din 3 cătune: Prodănești, Puricani și Săseni, care sunt aproape una de alta, iar cele din urmă mai împreunate. Locuitorii din toate cătunele sunt răzăși. Populaţiunea e de 259 familii sau 999 suflete… Pămîntul arabil al comunei e de 1.129 hectare; mai sunt şi 97,5 hectare vii, 12 hectare fâneţe, 20 hectare imaş, 10 hectare tufăriş, osebit de râpi și locuri neproductive, Agricultura, creșterea vitelor, cultura viilor și a grădinilor cu pomi fructiferi sunt ocupațiile de căpitenie ale locuitorilor, care au case în bună stare și bine îngrădite și 729 capete de vite. Are 2 biserici, Sf. Voevozi, în Prodănești, și Sf. Dimitrie, în Săseni, comuna Prodăneşti, împreună cu cătunul Aldeşti (comuna Bereşti), constituind o parohie, cu catedrala Sf. Dimitrie, cu 1 preot paroh, 1 preot ajutor şi 5 cântăreți; o şcoală mixtă. Comuna cea mai învecinată de Prodănești, e Slivna, la 3 km spre vest”[1846].

[1845] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. X, Iassi 1888, pp. 160, 161

[1846] *Lahovari, George Ioan, Marele Dicţionar Geografic al României, volumul V, Bucureşti 1902, p*p. *10*9, 110

PROHOZEŞTI

(sat pe Tazlăul Sărat, comuna Poduri, Bacău).

1419, aprilie 8: Întărit de Alexandru cel Bun fiilor „panului Ştefan al lui Borâlă, anume Dragomir şi Ioanăş”, care primesc uric pentru „trei sate în Câmpul lui Dragoş, pe Nechid: un sat unde este casa lor, alt sat Paşcani, al treilea sat Dragoteşti, şi un sat pe Tazlăul Sărat, anume Provozeşti, şi poiana lui Opriş de la Pârâu, pe Tazlăul Mare… Iar hotarul acestor sate să fie atât cât le-au făcut hotar pan Şandrişor şi pan Iliaş ceaşnic”[1847].

1636, septembrie 17: Zapisul şoltuzului de **Trotuş** Soci Mihai, al celor 12 pârgari, Nechita staroste de Trotuş, Iane vameşul, Dumitru Puia de **Negoeşti** (comuna suburbană Ştefan cel Mare, inclusă în Oneşti, Bacău), Bosiioc de **Bordzeşti** (Borzeşti, sat înglobat în Oneşti, Bacău), Ionaşco vornicul de **Bogdana** (comuna suburbană Ştefan cel Mare, inclusă în Oneşti, Bacău), în care mărturisesc cum au venit înaintea lor Ion Tăzlăonul, feciorul lui Toader diaconul, şi Măteiu de **Provăzăşti** (Prohozeşti, comuna Poduri Bacău) şi „au vândut fratele nostru Ion (Tăzlăonul) a noastră dreaptă moşie, un bătrân din sat de **Dănăeşti** (lângă Oneşti, Bacău)… lui Arhip fost cămăraş şi femeii sale Evghenia, drept 15 galbeni. Noi, dacă am auzit că a vândut, am făcut carte Măriei sale să-i întoarcem. El n-a vrut, deci ne-am pârât înaintea

---

[1847] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 45, pp. 64, 65

Măriei Sale pentru că ne-a zălogit moşia. Deci ne-a rămas Arhip ca să ţină toate părţile lui Ion din Dănăeşti şi din **Măneşte** (Măneşti, lângă Brătila, comuna Helegiu, Bacău) şi din **Dzeameş** (Zemeş, lângă Brătila, comuna Helegiu, Bacău), iar cu părţile noastre să n-aibă treabă… după aceea, ne-am tocmit cu Arhip să ţină toată partea noastră din Dănăeşti… şi ne-a dat bani 10 ughi”[1848].

1645, octombrie 25: Carte de împuternicire, dată de Vasile Lupu voievod lui Ioan Buftei din Prohozăşti şi lui Rusu „de a ţine şi apăra o ocină şi moşie a lor, ce au la satul **Prohozăştii** (Prohozeşti, comuna Podurile, Bacău), **Măzăeştii** (Măzăneşti, azi Valea Şoşii, comuna Podurile, Bacău) şi **Cernu** (comuna Podurile, Bacău)”[1849].

1774, iunie 15: Satul **Prohozăştii**, ţinutul Bacău, ocolul Tazlăului Mare de Sus, avea, după recensământul lui Rumeanţev[1850]**: Toată suma caselor**: 44. Scădere rufeturi, însă 30: 1 preot, 1 diacon, 1 ruptaș, 1 ostavioi, 6 nevolnici cu femei sărace, 20 panțiri isprăvnicești. Rămân birnici 14. / **Birnici:** Ioniță Ruseiu / Gligori Bășcă / Condurachi Cernat / Mirăuță Negru / Vasile a Sandei / Toader Anăstăsoiu / Dumitrașcu sin (fiu) Coderei / Iftimi brat (frate) lui / Ioniță Anăstăsoiu / Toader fiul lui Vasile / Gligoraș Iașan / Luca fiul lui Vasile / Ioniță Prohozăscu / Ștefan Ciosul / Ioniță fiul lui Martin / Apostol Cernat / Măteiu Ciosul / Andreiu Bufte / Gavril Bufte / Zamfir / Gligori Negrul / Vasile Negrul / Stoica, muntean / Șerban

---

[1848] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 512, p. 566, 567

[1849] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 237, p. 188

[1850] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 312, 313

brat (frate) lui / Costandin Mihălache / Toader Cernat / Pascal Prohozăscul / Vasile fratele lui / Mihaiu, bejenar / Ioniță, bejenar / Gheorghi, bejenar / Gligori Arnici / Andreiu fiul lui Bosiuc / Toader Negru. // **Femei sărace și nevolnici:** Nastasie, diaconiță / Gafița Neguliasă / Păsculiasă / Maria Mihălăchioae / Sopon / Simion Surdul. // **Rufeturi:** Toader, preot / Enachi, diacon / Pavăl Negru, ruptaș / Dănilă Mahul.

1902: „**Prohojeşti** sau Prohozeşti, sat în judeţul Bacău, plasa Muntelui, comuna Podurile, situat pe podișul muntelui Hăinela, la 2 km înspre nord de satul Podurile (şcoală). Are o populație de 512 suflete; 2 biserici, deservite de 1 preot şi 3 cântăreţi, una cu hramul Sf. Voevozi, clădită pe la 1860, şi a doua cu hramul Cuvioasa Paraschiva, clădită, pe la 1810, de Toader a Gavriloaei. Vite: 23 cai, 419 vite mari cornute și 28 porci”[1851].

PROSELNICI

(fostul sat Procelnici, comuna Miroslava, Iaşi).

1490, octombrie 14: Întărit de Ştefan voievod acestor „adevărate slugi ale noastre, Iurşa şi nepotul lui, Iliaş Saula, nepoţii lui Stoian Procelnic cel bătrân, ne-au slujit drept şi credincios. De aceea, noi, văzând dreapta şi credincioasa lor slujbă către noi, i-am miluit cu deosebita noastră milă, le-am dat şi le-am întărit în ţara noastră, în

[1851] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 111

Moldova, ocinile lor drepte, pe care le-a avut bunicul lor, Stoian Procelnic cel bătrân, de la bunicul nostru, Alexandru voievod, satele la Cârligătură, anume: Procelnicii, unde a fost curtea bunicului lor Stoian Procelnic, şi Bogdăneştii, şi Hovceştii, şi Medelenii, şi Nedeianii şi Bogheasa, şi, pe Bahlui, unde a fost Dragoş, şi moara pe Bahlui, şi, pe Jijia, Lazorenii, unde a fost Rosneag, şi Procelnicii, şi moara pe Jijia, şi Cozmeştii, şi Oişanii, şi, peste Prut: Laslăoanii, la gura Hlabnicului, amândouă cuturile, şi Negoeştii, şi Stancăuţii, şi Scutureceanii, şi Cernăteştii, şi Găurenii, şi Deleştii, la gura Delei, amândouă cuturile… Iar privilegiul pe care l-a avut bunicul lor, Stoian Procelnic, de la bunicul nostru, Alexandru voievod, pentru aceste sate, acel privilegiu a pierit de turci, cum ne este cunoscut nouă şi boierilor noştri. De aceea, nimeni, niciodată, să nu pârască, nici să dobândească peste acest privilegiu al nostru, niciodată, în veci”[1852]. Hotarul, din veac.

1632, iunie 20: Întărit de Alexandru Iliaş voievod mănăstirii Sfânta Paraschiva din mijlocul târgului **Iaşi**, zidită de fostul vornic Nistor Ureche, care s-a pârât, pe faţă, cu Gheorghe şi Zavul, nepoţii lui Saula, şi cu toate rudele lor „pentru o bucată de hotar din satul **Procelnici** (azi Proselnici, comuna Miroslava, Iaşi), pe râul Jijia, care este în ţinutul Iaşi, spunând părinţii călugări că le-au făcut lor acei oameni mare împresurare şi le-au luat o bucată de hotar cu o selişte, care se numeşte **Cozmeştii** (în Proselnici, comuna Miroslava, Iaşi), şi au arătat înaintea noastră şi drese de pâră şi de hotărnicie de la Ştefan Tomşa… am ales domnia mea pe Vasilie Roşca

[1852] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 80, pp. 155-157

vornic de gloate şi a adunat acolo mulţi oameni buni din sus şi din jos… şi au pus stâlpi. Mai întâi au pus un stâlp la malul Prutului, mai sus de hemeiuş; al doilea stâlp, la gârla Cocoarei, unde trece drumul peste gârla Cocoarei şi unde trece drumul de la câmp la Micul; al treilea stâlp, la Jijia şi la gura gârlei Jijiei, de acolo la Slavnicul de jos, prin mijlocul câmpului şi la piscul mare, de-a dreptul la întorsătură, până la hotarul târgului, iar alte semna mai sus dinspre lazuri, până la fântâna mare, mai sus de pârâul de jos, până la podul lui Ciolan, până ce dă în Jijia; alt stâlp, mai jos de Grozoae; alt stâlp dă la Barcul Hărmăneştilor"[1853].

1632, iulie 9: Zapisul lui Ionaşcu Mânje şi al lui Toader sulgerul or **Dăjeni** (lângă Proselnici, comuna Miroslava, Iaşi), în care mărturisesc „cum au venit la noi Dima cojocarul… să alegem o parte de ocină de a cumpărat Dima de la Lazor şi de la frate-său Toader din sat din **Lungani** (comuna Voineşti, Iaşi), din a treia parte de sat, jumătate de parte. Deci am strâns oameni buni… Gheorghie Saula şi Gheorghe Herga hânsărel din **Procelnici** (Proselnici, comuna Miroslava, Iaşi), Mihăilă sulgerul şi Gheorghe din **Dăjeni**… Şi am ales acea parte cum am ştiut mai cu dreptul cu sufletele noastre dinspre răzeşii lui, Hilimon şi Miron Roibanu şi dinspre Vasile, Petrea, Vasile şi dinspre alţi răzeşi ai lui"[1854].

1643, ianuarie 15: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce Mirăuţă din **Procelnici** (Proselnici, comuna Miroslava, Iaşi) s-a pârât cu călugării de la

---

[1853] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 125, pp. 158-160

[1854] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 150, pp. 194, 195

mănăstirea Bârnova, spunând Mirăuţă cum cu nişte părţi de ocină ce au călugării danie de la Miron Barnovschi voievod, la satul **Budeşti** (comuna Mogoşeşti, Iaşi), ei împresoară şi partea lui din jumătatea satului, din partea de sus, a cincea parte… / Pentru aceea, am învăţat pe Toderaşco mare logofăt să trimită acolo, la Budeşti, pe Dumitraşco diac; şi a strâns pe Mânjea, Ion şi Toader, ginerele lui Mânjea din **Nedeiani** (comuna Voineşti, Iaşi), Saula şi Arsenie din **Procelnici**, Ionaşco, ginerele lui Chiul şi Oancea din **Turbăteşti** (înglobat în Vocoteşti, comuna Voineşti, Iaşi) şi au ales partea lui Mirăuţă dinspre părţile călugărilor de la Bârnova… şi au pus şi stâlpi de piatră, în vatra satului, în câmp şi în tot locul”[1855].

1672, aprilie 20: Scrisoare hotarnică de la logofătul Tudose Dubău, trimisul domnesc la **Nedeiani**, în Cârligătura, să cerceteze pricina dintre răzeşi şi mănăstirea Dealul Mare, numită Hadâmbul, care are dăruite toate cumpărăturile din Nedeiani, făcute de Solomon Bârlădeanul: „Am strâns oameni buni, anume Ion Coş, Tănase Gălăţeanul, Tănase Corbul din **Dăjeni**, Gheorghe Pitic din **Bogdăneşti**, preotul Iurco de **Iaş**, Sămion, Ştefan Mirăuţ, Tatul aprod, Lupul Surdeanul, Vasile Zavul şi Cocioevă din **Procelnici**, Matei şi fratele său Vasile din **Voineşti**, preotul Iacob din **Drăgoeşti**, Dumitraşco din **Turbăteşti** şi răzeşii toţi. Socotit-am pe dresul ce ni l-a arătat egumenul şi am aflat toate cumpărăturile lui Solomon Bârlădeanul şi ale lui Iane Hadâmbul… şi s-a aflat jumătate de sat, fără doi stânjeni şi jumătate, şi la măsuratul seliştei, mai lăsat-au călugării, din pământul lor

[1855] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 16, pp. 19, 20

de selişte, două funii şi un stânjen, pentru cei doi stânjeni şi jumătate ce le lipsesc lor. De aceasta, facem ştire măriei dumitale"[1856].

1774, mai 26: Satul **Prosălnicii**, ţinutul Cârligăturii, ocolul de Jos, avea, după recensământul lui Rumeanţev[1857]**: Toată suma caselor: 50**. Scădere rufeturi, însă 28: 1 mazil, 1 popă, 5 slugi, 1 săman agiesc, 1 aprod, 2 sămani hătmăneşti, 3 săraci, 14 ţigani, 1 dascăl. Rămân birnici 22. / **Birnici**: Maftei, sorocianu / Toma, vornic / Ştefan sin (fiu) Gligori / Gligori, plugar / Toader, vier / Alecsandru / Niculai, bejenar / Simion, vier / Miron / Ioniţă Loghin / Pavăl, herghelegiu / Toader, bejenar / Ion, vier / Crăciun / Mihăilă, vier / Vasile, bejenar / Gligoraş Păladi / Vasilachi, grădinar / Ioniţă, plugar. // **Rufeturi**: Vasile, popa / Costandin, mazil / Ion, slugă / Ion Moşniagu, slugă / Măteiu, slugă / Gavril, slugă /Ion, logofăt / Năstasă Ţugule, săman agiesc / Roman, aprod / Solomon, săman hătmănesc / Safta, săracă / Angheluşa, babă săracă / Gafiţa, săracă / Mihai, dascăl / Ştefan, săman hătmănesc / Ştefan, bucătar, ţigan / Ştefan, pânzar, ţigan / Mătei, viziteu, ţigan / Ion, herar, ţigan / Ion, judele, ţigan / Gheorghi, ţigan / Pavăl Drăgan, ţigan / Ioniţă, căldărar, ţigan / Ion, ţigan / Vasile, streinu, ţigan / Ion sin (fiu) Ghineţ, ţigan / Vasile, herar, ţigan / Vasile, ţigan / Ion, herar, ţigan.

1902: „**Proselnici**, sat în partea de sud-est a comunei Miroslava, plasa Stavnicul, judeţul Iași, în valea cu același nume, Are o populaţie de 59 familii sau 251

[1856] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, pp. 235-238

[1857] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 483

suflete; o biserică; o moară de apă. Vite: 170 vite mari cornute, 27 cai și 35 râmători”[1858].

PROTOPOPEŞTI

(sat pe Cuţitna, numit iniţial Trimedecii, adică „Trei Judecii”, comuna Tăcuta, Vaslui).

1427, septembrie 16: Întărit de Alexandru cel Bun fraţilor „popa Andrei şi Filip şi Mihul, fiii protopopului Simion”, care primesc uric pentru „Trimedecii, pe Cuţitna, unde a fost Bratul şi Micul, şi seliştea lui Micul… Iar hotarul acestor sate să fie cu toate hotarele vechi, unde au folosit din veac”[1859].

1636, august 1: Zapisul lui Dumitru Teleagă, Precup Urduca, Ion Buga şi sora lor Sanhira, prin care mărturisesc că şi-au pus „moşia noastră zălog… la Lazor şi la Drulea de **Glodeni** (lângă Iaz, comuna Soleşti, Vaslui), pentru 15 taleri şi 4 stupi. Şi la tocmeală au fost Pătraşcu păhărnicel, Ionaşcu Talpă şi Gâdea de **Dănceşti** (comuna Codăeşti, Vaslui), Dane, Sârghi şi Ionel de **Potropopeşti** (Protopopeşti, comuna Tăcuta, Vaslui)”[1860].

[1858] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 111

[1859] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 68, pp. 99, 100

[1860] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 471, p. 532

PUFEŞTI

(sau Turburea, comuna Pufeşti, Bacău).

1634, mai: Zapisul lui Vasile Crucean din **Ionăşăşti** (comuna Nicoreşti, Galaţi) şi Ioniţă din **Călimăneşti** (comuna Siretu, înglobat în oraşul Mărăşeşti, Vrancea), care, din porunca lui Vasile Lupu voievod, au strâns martori şi au mers „la sat la **Todereşti** (pe Siret, ţinutul Adjud, Bacău), să-i hotărâm şi să-i alegem (pârcălabului Dabija) a sa dreaptă ocină şi cumpărătură de la Ileana comisoaia şi de la Vasile Boboc, jumătate de sat de Todereşti, partea de sus, drept 50 de galbeni, şi din partea de jos două pământuri de frunte, ce au cumpărat iarăşi de la Vasile Boboc şi cu loc de casă în vatra satului. / Deci noi am strâns oameni buni şi bătrâni, anume: Gligorie Susanul din **Torceşti** (comuna Umbrăreşti, Galaţi), popa Dumitru din **Rugineşti** (comuna Rugineşti, Vrancea), Ţuţuian de **Păuneşti** (comuna Păuneşti, Vrancea), Piialeş de **Jevreni** (azi Viişoara, comuna Ştefan cel Mare, înglobat în Oneşti, Bacău), Iosip şi Constantin, Simion, Vasile şi Acsinte de **Dănăeşti** (sau Dăneşti, în Mănăstioara, comuna Fitioneşti, Vrancea), Irimia de **Turburea** (ţinutul Adjud, Bacău), Andrei Ţiţul de Ionăşeşti, Gheorghe de **Drăghiceşti** (Drăguşeşti, comuna Helgiu, Bacău), Bosiiuc, Ion şi Sava de **Măreşeşti** (oraşul Mărăşeşti, Vrancea), Buda de **Văleni** (comuna Rugineşti, Vrancea), Cârstian, Cohan, Dărman, Ghirvasie, Vasilie Corbul şi Ionaşco Pălici de **Domneşti** (comuna Pufeşti, Vrancea), Silion de **Copăceşti** (comuna Rugineşti, Vran-

cea) şi mulţi oameni buni din sus şi din jos, dimprejur megieşi. Şi am ales jumătate de sat Todereşti, partea de sus, şi din partea de jos un răzor de frunte şi cu loc de casă, cu toate nemeasterile, iar trei răzoare le-au lăsat pentru tocmeala cea bună. Însă vânzarea acestui răzor din partea de jos şi cu casele, şi pivniţă şi alte nemeasteri s-a biciuluit drept 300 de taleri”[1861].

1634, septembrie 4: Zapisul comisoaiei Ileana, mătuşa lui Toderaşcu pitar, şi al fratelui ei Vasile Boboc, cu nepoţii Anghelina, Lola şi Maria, fetele lui Obrejan Ţigan, şi Condrea, nepotul lui Ţigan, prin care mărturisesc că au vândut „jumătate de sat din **Todereşti** (ţinutul Adjud, Bacău), partea din jos, ce este pe apa Siretului, în ţinutul Adjudului… Dabijei ce a fost pârcălab, drept 70 ughi… Şi într-această tocmeală au fost Vasile Crucean şi Necula de **Ionăşeşti** (comuna Nicoreşti, Galaţi), Haret şi Dumitraşcu de **Călimăneşti** (comuna Siretu, inclus în Mărăşeşti, Vrancea), Simion şi Iosip de **Dăneşti** (în Mănăstioara, comuna Fitioneşti, Vrancea), popa Dumitru ot **Rugineşti** (comuna Rugineşti, Vrancea), popa Mihai ot **Păuneşti** (comuna Păuneşti, Vrancea), David de la Boul, Peleş de **Turburea** (ţinutul Adjud, Bacău) şi mulţi oameni buni dimprejur megieşi”[1862].

1707, noiembrie 20: Întărit de Mihai Racoviţă voievod fostului mare vistiernic Ilie Catargiul, care primeşte ispisoc pentru părţile lui din satul „**Turburea, ce se cheamă Pufeştii**”, în baza unui zapis de la Vasile Har-

---

[1861] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 109, pp. 120, 121

[1862] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 253, p. 284

dalupa, Alexa Puful, Dumitraşco Puful, Iachim şi Dumitru Puful, Onmianghia, Vasilache şi Ştefan Pealeş, în care „mărturiseau cu sufletele lor cum ştiu ei că a cumpărat răposatul Dabija vodă jumătate de bătrân din **Turnurea**, din partea Puceleştilor, ce se împarte pe 9 bătrâni, a cumpărat Dabija vodă jumătate de bătrân, ce se hotărăşte fin apa Siretului, până în hotatul Spăriaţilor, din partea **bătrânului Bagulias**; / şi alt zapis, de la Ursul Găndacul, feciorul lui Iosip din **Drăghiceşti**, şi de la femeia lui Ştefania, care i-au vândut un pământ în frunte la Pufeşti, la Turburea, ce este din **bătrânul Ursul**, din apa Siretului, până în hotarul Spăriaţilor, ce se cheamă drumul Furilor… / şi alt zapis, de la Alexa Puful, femeia lui Ioana şi feciorii lor Simion şi Grozav, care i-au vândut un pământ de frunte în Turburea, din **bătrânul Drăgălina şi Cortei**, cu selişte de sat… /şi alt zapis, de la Ursul fecior Donosii de **Drăghiceşti**, femeia lui şi feciorul Toader, care i-au vândut 3 răzoare în Turburea, din **bătrânul lui Ursu**… / şi alt zapis, de la Durac şi Gherghina, feciorii Cărstei, de la femeia lui Mărina, fata Struţăi, nepoată lui Irod de la Pufeşti, care i-au vândut partea mamei lor Marina din partea **bătrânilor lor Struţ şi Irod**, învoindu-se cu soră-sa Gherghina să vândă şi partea ei de la Pufeşti, iar ea să ţină partea frăţâne-său Durac de la **Rugineşti**… / alt zapis, de la Hilimon, fecior lui Simion a Damaschinei de **Ioneşeşti** şi de la femeia lui Nastasia şi de la feciorii lor Ion şi Ioana, care le-au vândut un răzor în frunte la Turburia, din **bătrânul Pieleseştilor** care se cheamă Pufeşti… şi un răzor în frunte, la selişti, din **bătrânul Frenţăştilor**, ce este la **Ionăşeşti**. / Şi alt zapis, de la Vasile, fecior lui Gheorghe Grecul, nepot Cornei din Turburea, şi de la Hilimon, ginerele lui

Gheorghe Negrul, care i-a vândut un pământ de frunte la **Mihăileşti**, de pe **moşul** (bunicul) **lor Cornea**… Aşijderi, i-a mai vândut un răzor de frunte la Turburea… / şi alt zapis, de la Tănasie Drăguţul şi femeia lui Tudosia, din satul **Păuneştii**, care i-au vândut un bătrân, ce este la Bahlui, lângă Căretna, lângă Păuneşti, în ţinutul Putnei, care jumătate de bătrân le-a fost cumpărătură din Hedul şi jumătate din Condrat; şi tot într-acel zapis, pentru un bătrân, iar la Bahlui, ce l-au fost cumpărat Alexandru Albotă, vornicul de **Domneşti**, şi murind Albotă şi rămânând un fecior al lui, Istrate, şi căzând la o datorie, a plătit acea datorie un nepot al lui Ion a Palaghii, care a luat moşia şi a vândut-o vistiernicului Ilie Catargiul”[1863].

1902: „**Pufeşti**, comună rurală în judeţul Putna, plasa Răcăciuni, situată în josul Domneștilor, pe malul râului Siretul, la 33 km de capitala judeţului. Se compune din cătunele Ciorani și Pufeşti, reşedinţa comunei. Are o populație de 356 familii sau 1.398 suflete; 2 biserici parohiale, una cu hramul Înălțarea Domnului, în cătunul Pufeşti, şi cealaltă, cu hramul Sf. Nicolae, în Ciorani; o școală mixtă, frecventată de 21 copii. Între Pufeşti şi Ciorani se varsă pârâul Caregna în râul Siretul. Locuitorii posedă: 112 pluguri de lemn şi 2 de fier; 350 boi, 280 vaci, 90 cai, 655 oi şi 130 porci. Industria și comerţul se exercită de 8 persoane. Satul Pufeşti este foarte vechi. În anul 1683, el e pomenit de Amira în cronica sa, unde vorbeşte de fugărirea lui Buhuș hatmanul de către cazaci, pe când se încerca să pătrundă în palatul din Domnești, unde era ascuns Duca Vodă. / Pufeşti, cătun în comuna cu același nume, situat în josul Domneștilor, pe malul Sire-

---

[1863] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. IX, Iaşi 1914, pp. 201-204

tului şi străbătut de pârâul Caregna. Are o biserică parohială, cu hramul Înălțarea Domnului”[1864].

PUHĂCENI

(lângă Şerpeni, judeţul Chişinău, Moldova).

1774, iunie 5: Satul **Puhăcenii**, ţinutul Orhei-Lăpuşna, ocolul Satele de Jos, după recensământul lui Rumeanţev[1865], avea **toată suma caselor 8**. Scădere rufeturi 1: 1 femeie săracă. Rămân birnici 7. / **Birnici:** Timofti, vornic / Ioniţă Păporniţă / Sava Sarcină / Vasile, păscar (pescar – n. n.) / Sârghie / Toderian / Sandul Plămădială. // **Femei sărace:** Aftimia, săracă.

1904: „**Puhoceni**, ruseşte Pugoceanî, sat în judeţul Bender, volosti Teliţa în judeţul Bender, aşezat pe malul Nistrului, mai jos de târguşorul rutenesc Grigoriopol, ce se află în partea cealaltă a râului, Are 261 case, cu o populaţie de 1.356 suflete; 470 vite mari”[1866].

[1864] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 126

[1865] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 458

[1866] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 169

PUHOI

(sau Puhoiul, în Lăpuşna, lângă Căuşani,
raionul Anenii Noi, Moldova).

1469, octombrie 26: Întărit de Ştefan (cel Mare) voievod postelnicului Niculai Matosgada şi lui Gligaşum Melciul, care primesc uric pentru „întreagă a lor ocină, satul **Puhoiul**, care-i în ţinutul Lăpuşnei, unde le sunt casa, livezile şi codrul… Iar hotarul să fie după hotarele sale din veci, care se încep de la scoborârea Sonţei, este piatră lângă drumul **Cauşanilor**, pe lângă altele, şi de aici drept în movilele Gemănata, este piatră în malul Botnii, până în valea Hulturon, unde este iarăşi piatră hotar, despărţitoare ocinei Puhoiul de ocina Ganguroaei bătrânei; şi de aici, drept în movila arătată este piatră hotar"[1867].

1765, martie 29: Carte de împuternicire, dată de Grigore Alexandru Ghica voievod „pentru oamenii din satul **Puhoiul**, ce este la ţinutul Lăpuşnei, care sat fiind la o parte cu cei de margine, unde, medieşindu-se cu raiaua Binderului şi cu tătarii, pentru multe supărări ce aveau dinspre tătari şi dinspre benderlii, de-a pururea s-au aflat în deosebită milă, cum şi cărţi domneşti ne-au arătat… le-am dat cu această carte a domniei mele, după cum a fost şi până acum şi poruncim să fie scutiţi şi la rânduiala birului şi să le fie darea către noi mai cu lesnire decât alte

[1867] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XVIII, Iaşi 1892, pp. 32-36

sate"[1868].

1828, august 7: „Într-o jalbă, dvoreaninul Costandin Stoienov vorbește astfel despre întemeierea satului **Puhoi**: „când, pe vremile acelea (30 de ani în urmă), nici alți răzeși mai vechi pe locurile acestea nu stăpâneau, din pricina tătarilor, că a fost sat tătărăsc pe această moșie, în marginea hotarului din jos, pe vale, și aici, în locul satului, erau numai două odăi, cea dintâi a Cotorobăeștilor de la **Budăi** și a postelnicului Enacachi Mârzacu, și erau și câțiva oameni străini, și anume Ștefan Țurcanu, Climinte Bălan și alți doi-trei, împreună și cu un răzeș, străbun al meu, Ioniță Muste, și mai pe urmă, și Lupu Căldare, care aceștia au descălecat seliștea acestui sat"[1869].

1828, septembrie 16: Într-o jalbă a răzeșilor din **Puhoi**, ei afirmă că „se trag din Băcioianu, care au fost fecior lui Andrei Băcioi, și Andrei Băcioi, fecior lui Gheorghiței, și Gheorghiță a avut frați pe Ioan și Onofrei, și soră pe Chelsia Mustioae, și tuspatru feciorii lui Cozma Răzanu, și Cozma Răzanu, clironom bătrânului Alieriu, care aceștia toți, din acei care și noi ne tragem, s-au pogorât din neam în neam, în sumă de 360 ani până acum, și moșia umblă în trei bătrâni adică cel dintâi, Alieriu, și al doilea Ojog, și al treilea Albu serdarul, și așa, cu această rânduială din vechime, au stăpânit strămoșii și moșii noștri până acum, cei mai de pe urmă nepoți și strănepoți stăpânim și noi cu această rânduială şi ne împărțim după spița neamului și tragem fiștecare cu

---

[1868] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 180, pp. 210, 211

[1869] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 180, p. 211

neamurile sale din bătrânul său”[1870].

1904: „**Puhoiul**, sat în judeţul Bender, volosti Căinari, aşezat pe pârâul Puhoiul, care se varsă în râul Botna, mai jos de satul Gangura. Are 402 case, cu o populaţie de 2.288 suflete de ţărani români; două şcoale elementare ruseşti; 461 vite mari”[1871].

PUICENI

(sau Puiciani, raionul Floreşti, Moldova).

1596: Andrei Poica şi Iordachi, feciorul lui Petru Grecu, vând marelui vornic al Ţării de Jos Ureche „jumătate din satul **Puiceni** (sau Puiciani, raionul Floreşti[1872], Moldova) pe Răut, cu bălţi şi cu heleştee şi cu mori în Răut, drept 200 taleri gata”[1873].

[1870] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 180, p. 211

[1871] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 169

[1872] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 205

[1873] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XIV, Iassi 1889, pp. 160, 161

PUIEŞTI

(sat pe Tutova, la gura Strâmbei, format din satele lui Mihnea şi al lui Balan, Vaslui).

1431, aprilie 30: Întărit de Alexandru cel Bun protopopului „popii nostru Iuga”, fratele lui Stan şi lui Nan, care primeşte uric pentru două sate, anume Miclea (greşit: Mihnea – n. t.) de la Bahna, pe Tutova, şi Balan de la Strâmba… Iar hotarul acestor sate să fie cu toate hotarele vechi, pe unde au folosit din veac”[1874].

1432, ianuarie 2: Ilie voievod întăreşte, lui Dragoş Urlat, „satul lui, pe Tutova, unde este casa lui…Şi să ţină steagul de la Tutova, cine îl va ţine, şi alt judecător să nu aibă… Iar hotarul acestui sat să fie pe unde l-a hotărnicit Vlad cel Bătrân, de la stâlpul din capătul dumbrăvii, unde cade şi Igrişcea, apoi peste câmp, la râmnicul pe care îl are de la Rus Tador şi din toate părţile pe unde i-a hotărnicit Vlad cel Bătrân”[1875].

1434, aprilie 24: Întărit, de Ştefan voievod, protopopului Iuga din Buciumeni (Fălticeni), care primesc uric pentru „pe Tutova, două sate, **unde este Miclea din Bahnă** şi **unde este Balan din Strâmba**, şi un loc din pustie, pe Başeu, mai jos de iazul lui Baliţă, şi pe Podraga, seliştea lui Oţel… Iar hotarul acestor sate să fie cu toate hotarele vechi pe unde au folosit din veac, Iar

[1874] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 102, pp. 151, 152

[1875] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 106, pp. 156, 157

hotarul seliştii şi al pustiei să fie cât vor putea să folosească două sate îndestul”[1876].

1436, decembrie 7: Întărit de Ilie şi Ştefan voievozi protopopului Iuga, care primeşte uric pentru „satele: pe Liubana, Mândzaţi, şi, la gura Studeneţului, unde au fost Temeşeştii, amândouă părţile, cuturi, şi, pe Tutova, unde este Mihnea de la Bahnă, şi, mai sus, **la Gura Strâmbei, unde este Balan** şi unde este Barbă Stan şi Stanciul, la obârşia Strâmbei, amândouă judeciile, şi Strâmba, de la obârşie până la gură, cât va putea să-şi aşeze sate şi pricuturi, şi, la Conoviţe, unde este Mihail Colici … Iar hotarul acestor mai sus scrise sate să fie cu toate hotarele sale vechi, pe unde au folosit din veac”[1877].

1439, iulie 2: Întărit de Ilie şi Ştefan voievozi acestui „adevărat protopop Iuga şi fiului său, Mihail”, care primesc uric pentru „satele anume: Buciumenii, pe Şumuz, unde este casa lor, şi, pe Răut, Cozareuţi, şi, mai jos, la gura Ohrincei, şi cu prisăcile şi cu grădina de la Nistru, oricâte ascultă de aceste sate, şi peste Prut, în dreptul Podolenilor, amândouă cuturile, şi, sub bucovină, Jigărenii, amândouă judeciile, şi unde a fost Mihail Colici, şi, pe Strâmba, unde a fost Barbă Stan, amândouă părţile, şi mai jos, un loc, anume Străminoasa, şi unde este Bălan şi Mihnea de la Bahnă, şi la gura Studeneţului, unde au fost Temeşeştii, amândouă cuturile; iar privilegiul lui Stan Poiană să nu aibă câştig asupra acestui privilegiu al nostru niciodată, în veci; şi Mânzaţii, unde este

---

[1876] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 128, pp. 180, 181

[1877] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 165, pp. 231, 232

Toder… Iar hotarul tuturor acestor sate să fie cu toate hotarele lor vechi, pe unde au folosit din veac”[1878].

1458, octombrie 26: Întărit de Ştefan voievod lui Neagu şi Tatul, care, înţelegându-se cu verii lor, Mălin şi Vişa şi ginerele lor Ivaşco Vitoltescu, toţi nepoţi ai lui Stan Poiană, primesc uric pentru „aceste sate, **Ruşi de la Iezer** (Puieşti), şi Redeni pe Tutova”[1879]. Hotarul, din veacul veacului.

1902: „**Pueşti**, comună rurală şi târguşor în judeţul și plasa Tutova, la 25 km spre nord-vest de orașul Bârlad, pe pârâul cu același nume. Are o populaţie de 863 locuitori; 209 case; 6 biserici; o şcoală în Puești-Târg, frecventată de 103 copii, în 1899-1900, și una în Gâltești, frecventată regulat de 13 copii, din 35 înscriși; un oficiu poştal rural; o moară cu vapori. Târgul formează comuna (comuna Puești) cu cătunele: Pueşti-Sat, Strâmba, Bărtălușul, Gura Iezerului, Ruși, Gâltești și Rotari. Via se cultivă pe o suprafaţă de 113,5 hectare. Locuitorii cultivă şi gândacii de mătase. Comerciul se face de 96 persoane. Pe aici trece șoseaua judeţeană Bârlad-Bacău. / **Pueşti**, sat în comuna Pueşti, spre vest de târguşorul Pueşti. Are 578 locuitori și 147 case”[1880].

1878 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 196, pp. 276-278

1879 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 77, pp. 111, 112

1880 Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, pp. 125, 126

PULBERENI

(pe Cogâlnic, Lăpuşna, Moldova).

1655, august 5: Întărit de Gheorghe Ştefan voievod lui Luca, pârcălab de Lăpuşna, care primeşte, drept danie şi miluire domnească „o selişte, anume **Pulberenii**, care-i în ţinutul Lăpuşnei, pe Cogâlnic, şi cu o vale care se numeşte **Namisnicul**, care au fost drepte domneşti din zilele de demult, iar în zilele răposatului Petru voievod, domnia sa a fost miluit cu acest sat şi cu această vale pe boierul său Drăguş vornicul ţi au ţinut ei până în zilele lui Vasile voievod, iar atunci s-au sculat copiii lui Drăguş şi au vândut Pulberenii şi Valea Namisnicului Cărăbăţului pârcălab, iar Vasile vodă n-a vrut şi a zis că nu se cade nimănui să cumpere o moşie domnească, ci iarăşi se cuvine să o cumpere Domnia, şi a întors Vasile vodă banii lui Cărăbăţ pârcălabul”[1881].

1662, iunie 13: Întărit de Eustratie Dabija voievod fostului pârcălab Luca, ginerele lui Carabăţ pârcălab, care primeşte ispisoc pentru „o selişte, anume **Pulbereanii**, ce este în matca Cogâlnicului, cu valea Buciumului pe Târnuşea, ce este în ţinutul Lăpuşnei, ce acel loc a fost mai dinainte vreme drept domnesc de ocolul târgului Lăpuşnei… cumpărătura socrului său Cărăbăţ pârcălabul de la Cristea Drăguş şi de la fratele său Vasile, feciorii lui Drăguş vornicul, de la Petru vodă. Apoi Vasile vodă a

[1881] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 55, pp. 74-76

răscumpărat acel loc de la Cărăbăţ şi a fost plătit numai pe jumătate. După aceea, dacă a venit Gheorghe Ştefan vodă la Domnie aici, a dat locul acesta Lucăi pârcălab, ginerele lui Cărăbăţ, iar dacă a venit Grigore Ghica vodă la Domnie, a făcut pe Luca pârcălab viclean, a zis că a ţinut cu Ştefan vodă la răscoala lui Vasile vodă şi i-a luat satul acesta, încă şi o seamă de drese i-a luat atunci. După aceea, dacă a venit la Domnie Ştefan Vasile vodă, a socotit şi n-a aflat pe Luca întru nimic viclean, ci i-a dat de iznoavă satul Pulbereanii, cu tot locul… Pentru aceea, domnia mea încă i-am dat şi i-am întărit”[1882].

1669, aprilie 24: Întărit de Duca voievod lui Luca, pârcălabul de **Chişinău**, care îl însoţise la Ţarigrad, prin dania domnească „o selişte, anume **Pulberenii**, ce este în fundul Cogâlnicului, cu **Valea Buciumului**, pe Ternuşea, în ţinutul Lăpuşnei”[1883].

1724, decembrie 27: „Partea surorii noastre Tofana” Arbore, fiica lui Gavril Luca spătarul, „ce i s-a venit la împărţeala noastră de pe moş şi de la părinţi: **Pulberenii**, sat întreg la Lăpuşna, pe Cogâlnic; / **Odobeştii**, la Fălciu, şi parte din **Dinţăni**; / a treia parte din **Mogoşăşti**, tij (la fel) la Fălciu; / a patra parte de **Vărzăreşti** la Orhei, pe Bâc; / a patra parte de **Tânjăleşti**, la Eşi; / a patra parte de **Ialoveni**, la Lăpuşna, pe Işnovăţ; / sat **Băcşănii** peste Prut, la ţinutul Eşilor. // Ştefan Luca comis, Adam Luca sluger”[1884].

[1882] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 67, pp. 91, 92
[1883] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 85, pp. 106, 107
[1884] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 139, p. 163

PULPEŞTI

(lângă Obârşeni, apoi Bulbuceni, înglobat în comuna Voineşti, Vaslui).

1495, ianuarie 22: Întărit de Ştefan voievod Micăi, fiica lui Măhăilă Andriescul, care cumpărase, cu 80 zloţi tătăreşti, de la Mihul Dragoslav, fiul lui Toader Negrul, şi de la nepoata lui de frate, Nastea, fiica lui Ivanco, şi de la nepotul lui Lazor, fiul lui Petrica Negrilescu, şi de la vara lor Nastea, fiica lui Ion Negrilescu, şi de la verii lor Iurie şi Măruşca, fiii lui Leahul, nepoţii lui Petru Şoimaru, toţi nepoţi ai fostului ceaşnic Negrilă, „un sat pe Tutova, anume Pulpeştii, unde a fost jude Pulpe”[1885]. Hotarul, din veac.

1635, iulie 16: Întărit de Vasile Lupu voievod aprodului Dumitru din Bulbuceni, care primeşte ispisoc pentru „o parte din tot satul **Bulbuceni** (fostul Pulpeşti, înglobat în Voineşti, comuna Voineşti, Vaslui), ce a cumpărat-o de la Istrati, feciorul lui Ion spătărelul, drept 35 taleri de argint”[1886].

[1885] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 170, pp. 310, 311

[1886] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 172, p. 207

PUNGEŞTI

(sat pe Racova, comuna Pungeşti, Vaslui).

1437, mai 15: Întărit de Ilie şi Ştefan voievozi lui Tofan, care primeşte uric pentru „cinci sate pe Racova, anume: **Pungeşti, unde este casa lui, alt sat**, mai sus, Gârcineşti, al treilea sat Luşceşti, al patrulea sat, unde este Cursec, al cincilea sat, unde a fost văratecul lor vechi din veac… Iar hotarul acestor cinci sate să fie cu toate hotarele lor vechi, pe unde au folosit din veac, însă începând de la cei patru stejari, apoi drept la dealul Racovei, apoi, pe deal, până la dealul Stemnicului.... apoi până la dealul Lipovei, la deal, drept la cei patru stejari numiţi mai înainte, la Racova. Acesta le este tot hotarul”[1887].

1527: Întărit de Petru (Rareş) voievod fraţilor Hărtan, Tofan, Anuşca şi Mala, feciorii Ilenei, care primesc uric, în moşia „împărţită pe patru părţi, din care trei părţi li s-au venit din partea din jos, iar o a patra parte de sat **Pungeşti**, partea din sus, şi cu osebite părţi din alte moşii, s-au venit lui Ilie Gărcin şi Irinei, feciorii Siminei, toţi nepoţi lui Tofan celui bătrân”[1888].

1558, aprilie 6: Întărit de Alexandru (Lăpuşneanu) voievod lui Mihăilă pisar şi jupânesei Agafia, care cumpără de la Nichita şi Groza, feciorii Stanei, nepoţii lui Hărtan, strănepoţi lui Tofan cel bătrân, cu 500 zloţi, „a lor

---

[1887] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova,* vol. I, Bucureşti 1975, doc. 170, pp. 239, 240

[1888] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. XVIII, Iaşi 1927, p. 178

dreaptă ocină şi moşie din dres de danie ce a avut strămoşul lor Tofan cel bătrân de la moşii noştri Ilieş şi Ştefan voievozi, din dres de împărţeală ce a avut moşul lor Hârtan de la domnia mea, din a treia parte a satului **Pungeşti**, jumătate din partea de jos, şi jumătate de moară şi din poiana lui Trifan, partea de sus, şi o poiană ce este din josul satului, cu prisacă şi livezi, şi jumătate de vlamnic, partea de sus"[1889].

1558, aprilie 6: Întărit de Alexandru (Lăpuşneanu) voievod lui Mihăilă pisar, care primeşte uric pentru părţile de moşie „din dresele de cumpărătură ce el le-a avut de la Petru voievod, din jumătate de sau **Leontina**, unde a fost casa bunilor săi**,** care acum se numeşte **Borăştii**, jumătate din partea din sus, ce el a cumpărat-o de la fraţii Sima, Toader şi Neacşa Bătez (Botez), copii lui Petre Bâtez, nepoţi ai lui Tudor Leontin, strănepoţi bătrânului Bâtez (Botez), drept 150 zloţi tătăreşti… / şi din trei părţi din **Pungeşti**, jumătate din partea de jos"[1890].

1579, aprilie 8: Întărit de Petru voievod Lucăi şi femeii sale Drăgălina, care primesc ispisoc pentru „a lor dreaptă ocină cumpărătură, un loc de prisacă şi cu livezi, în hotarul satului **Pungeşti**, la apa Oprişei, din apa fântânii, la prihodişte, cumpărat de la Erina, fata Gârcinului, drept 100 zloţi tătăreşti, încă din zilele înaintaşului nostru Petru voievod"[1891].

[1889] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XIX, Iaşi 1927, pp. 27, 28

[1890] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XIX, Iaşi 1927, pp. 30-32

[1891] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XIX, Iaşi 1927, pp. 114-117

1581, august 18: Zapis de la Maxăn din **Pungeşti**, Nechifor, Peliş, Ionaşco, Lazor vatah, Bigher, Opre şi mulţi oameni bătrâni, în care mărturisesc despre cum au venit Andrei cu surorile lui, feciorii lui Nicoară, nepoţii Petricăi, „şi au vândut moşia ce au avut în satul **Gărcini**, în ţinutul Tutovei, şi s-au tocmit cu jupânul Rusul, fecior Telei, şi au vândut lui, din a şaptea parte, a şasea parte din partea lui Andrei, jumătate parte de moşie şi cu loc de moară în pârâul Racovei, drept 30 zloţi tătăreşti”[1892].

1635, decembrie 14: Zapisul Zaharioaei, jupâneasa Zaharie ot **Pungeşti** (comuna Pungeşti, Vaslui) şi al feciorilor ei Ionaşco, Dochiţa, Alexandra, Anghelina şi Maria, prin care mărturisesc că au vândut „o cumpărătură de ocină din sat din Pungeşti lui Gheorghe Moviliţa din Pungeşti, partea Dronţei, nepoata lui Mihail logofătul, drept 15 zloţi… ce noi am cumpărat de la Dronţa… / Şi în tocmeală au fost Gligorce serdar ot **Stângaci** (lângă Armăşoaia, comuna Pungeşti, Vaslui), Gheorghe pitar de **Iaşi**, Bogonosie, Păntelei şi Gavrilaş din **Gârcini** (Gârceni, comuna Gârceni, Vaslui), Nichita, Bejan, Ionaşco, Grosul şi Anton din **Pungeşti**”[1893].

1638, mai 9: Porunca dată de Vasile Lupu voievod lui Focşea din **Glodeni** (inclus în oraşul Negreşti, Vaslui), după ce „s-au jeluit şi s-au pârât de faţă Constantin din **Boţeşti** (sau Paparniţa, inclus în oraşul Negreşti, Vaslui), feciorul lui Gherasim, Istratie de acolo, şi Nechita din **Pungeşti** (comuna Pungeşti, Vaslui). Feciorul lui Toader, cu Ţigan din **Glodeni**, cu Palaga de acolo

---

[1892] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XIX, Iaşi 1927, pp. 150, 151

[1893] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 287, pp. 326, 327

şi cu fratele ei Drulea, şi Coste de **Boţeşti**, ginere-său, pentru o parte de ocină din Boţeşti, partea Nastei, zicând Constantin că au cumpărat, cu oamenii lui, ce sunt mai sus scrişi, dintr-acea parte a Nastei, trei părţi, şi a adus şi ispisoc de la Petru Vodă şi de la Irimiia vodă, şi mărturii zapise de la oameni buni… Iar Ţigan din Glodeni şi ai lui au zis că au cumpărat şi ei acele părţi şi drese n-au adus. Pentru aceea, tu să strângi oameni buni, să căutaţi să împărţiţi din jumătate de sat, din partea de jos, şi să faceţi în cinci părţi; din cinci părţi, este una partea Nastei din Boţeşti – aceea să o faceţi în patru părţi. Trei părţi să fie lui Constantin şi fraţilor lui, iar una este nevândută"[1894].

1638, iulie 8: Toader, feciorul lui Simion, nepotul Tasiei, fetei Îndreicăi, vinde lui Ursu Necoară, drept 18 ughi (ducaţi ungureşti) „ce am avut din sat din **Pungeşti** (comuna Pungeşti, Vaslui), partea tătâne-meu Simion, nepotul Îndreicăi… dinaintea lui Pavăl, Tudor Şchiopul, Maxin, Bejan şi Anton din **Pungeşti**, Pentelei, Buguno-sie, Gavrilaş şi Raleş din **Gârcini** (Gârceni, comuna Gârceni, Vaslui), şi mulţi oameni buni"[1895].

1644, septembrie 1: Simion vinde lui Irimie și jupânesei Dochiții, „drept un cal și un caş de ceară... a treia parte de bătrân din satul **Lucești** (lângă Armășoaia, comuna Pungeşti, Vaslui), din partea Telegeștilor, cu loc de prisacă și cu curături în pădure și în câmp... dinantea lui Racleș căpitanul or **Pongești** (comuna Pungești, Vaslui), popa, Andonie, Ștefan, Platon și Ionașco ot **Topoști** (azi Popești, comuna Dragomirești, Vaslui), Ursul, Du-

---

[1894] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 347, p. 341

[1895] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 401, p. 387

mitru, Ionașco, Simion și Gligorce ot **Stângaci** (Stângăceni, comuna Pungești, Vaslui) și Ionașco, nepotul lui Bejan din **Obârșieni** (Obârșeni, comuna Voinești, Vaslui). Pentru credință, ne-am pus degetele, să se știe”[1896].

1902: „**Pungeşti**, comună rurală în partea de vest a plășii Racova, judeţul Vaslui, la 30 km de orașul Vaslui. E reședința plăşei. E situată pe şesul Racovei, Dealul Pungeştilor și pe ramificaţiunile şi văile formate din alte dealuri, între comunele: Curseşti, Lipova, Gârceni şi Doagele. E compusă din satele: Pungeşti (târgușor), Pungeşti (sat) şi Dumbrăveni, pe o suprafaţă de 2.308 hectare, din care 569 hectare pădure și 1.530 hectare loc de cultură, fânaţ, imaș ale proprietăţii, iar 778 hectare ale locuitorilor, cu 54 hectare vie. Are o populaţie de 597 familii sau 1.709 suflete; 2 biserici şi un paraclis, deservite de 2 preoţi și 3 eclesiarhi; 2 şcoli, 2 mori cu vapori şi 14 câirciumi. Comerţul se face de 12 persoane. Vite: 1.316 vite mari cornute, 3 bivoli, 274 oi, 154 cai, 62 capre şi 136 râmători. Locuitorii posedă: 82 pluguri şi 85 care cu boi, 10 căruţe cu cai și 293 stupi. / **Pungeşti**, târgușor, asezat în partea de est a comunei, pe șesul văii Racova. Prin marginea târgușorului trece pârâul Racova. Are o suprafaţă de 1.796 hectare, din care 569 hectare pădure și 961 hectare loc de cultură, fânaţ, imaş ale proprietăţii, iar 266 hectare ale locuitorilor, cu o populaţie de 250 familii sau 1.153 suflete. Este reședința comunei, a judecătoriei ocolului Racova şi a sub-prefecturii. Are o şcoală, înfiinţată la 1861, frecventată de 46 elevi; o biserică, făcută de Beizadea Nicolae Şuţu, deservită de 1 preot şi 1 eclesiarh, un paraclis; două mori, una cu vapori și cealaltă cu cai;

[1896] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 408, p. 393

mai multe sinagogi și 14 cârciumi. Locuitorii posedă: 60 pluguri, 50 care cu boi, 5 căruțe cu cai, 949 vite mari cornute, 3 bivoli, 146 oi, 49 capre, 133 cai, 109 râmători; 93 stupi. În partea de est a târgușorului Pungești se află 2 izvoare de ape minerale, conținând iod și pucioasă, și ambele folositoare contra reumatizmelor. Spre sud-est de târguşor, la o depărtare cam de 6 km, se află locul numit Țintirimul lui Vodă, unde se zice că au fost îngropaţi acei căzuţi în războiul de la Valea Racovei; iar în partea de sud-vest este cimitirul morţilor de holeră de la 1866. / **Pungeşti**, sat în partea de vest a târgușorului Pungeşti, cu care formează un trup”[1897].

PUNTIŞENI

(satul Pântişeni, Punteşenii, azi Puntişeni, Vaslui).

1624, martie 25: Întărit de Radul Mihnea voievod postelnicului Ianache, care obţine uric pentru „satul **Stolniceni** (pe Gârla Scumpia, comuna Stolniceni, Iaşi) pe Gârla şi satul **Scumpia** (la gura Săratei, comuna Scumpia, Iaşi), care este în ţinutul Iaşi, cumpărătură de la Păscălina, cneaghina lui Lupul Stroici logofăt, şi de la fiul ei Ionaşco Stroici, pentru 850 ughi ungureşti”; / „satul **Gligenii** (Glingeni, judeţul Bălţi, Moldova) în ţinutul Soroca, cumpărat de la Prohor, Eftimie, Simion, Nicanor, Daniil şi de la tot soborul sfintei mănăstiri Pantocrator,

---

1897 Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 127

pentru 200 taleri bătuţi, cu mori la apa Neagra”; / „satul **Medelenii** (comuna Golăeşti, Iaşi), pe amândouă părţile Prutului, cumpărat de la Busca şi fiii ei Zabulic, Erina şi Elena, şi Vasile, fiul lui Maxin, şi de la Ionaşco Căcărează, fiul Mariei, şi Dămian şi fratele lui Toader, şi Necoară fiii Mariei, şi de la Iosip, fiul lui Ganea, şi sora lIui, Agafia, şi Larion, fiul lui Dănilă, şi sora lui Agafia, şi de la Anna, fiica lui Fedor, şi surorile lui Tudosiia şi Ţiganca, toţi nepoţii şi strănepoţii lui Medelean, şi de la Hilip şi Neniul, fiul Maricăi Budoaie, şi Nuor şi Alixandru, nepoţii Budoaiei, pentru 162 de taleri bătuţi”; / „două părţi din tot satul **Onţeşti** (lângă Ungheni, judeţul Ungheni, Moldova), în ţinutul Iaşi, pe care şi le-a cumpărat de la Gherman, fiul lui Bâzdâg, şi de la toţi părinţii şi fraţii şi verii lor, pentru 150 de taleri bătuţi şi zece boi… a treia parte, ce se va alege partea lui Barnovschi hatman şi a cneaghinei sale, cumpărată de la milostivirile lor, pentru 100 taleri bătuţi”. / „satul **Cucuiaţii** (raionul Râşcani, Moldova), în ţinutul Iaşi, pe care şi l-a cumpărat de la Coste şi de la sora lui Ticea, copiii Agafiei şi ai lui Nasture, nepoţii lui Cirţiu, şi Necoriţă, fiul Magdalinei, nepotul lui Ivan, şi Isac şi sora lui Coschiţa, copiii Stancăi, nepoţii lui Stan cel bătrân, şi Mărica, fiica Erinei, nepoata lui Văsiu, pentru 95 de ughi buni”; / „satul **Fântânelile** (inclus în Matca, Galaţi) în ţinutul Tecuci, pe care şi l-a cumpărat de la Stavăr, fost pârcălab, fiul lui Crăciun, nepotul lui Zbiarea, şi de la Nicoară, fiul lui Moşul, nepotul lui Căldăruşe, şi Iurga, fiul lui Dinga, şi Spiridon, fiul lui Mârzea, şi Neniul, fiul Stancăi, şi Simion, fiul lui Stan, şi Bălan şi Lepădat, fiii lui Fătul, şi Stan, fiul lui Ţigui, toţi nepoţii Coţuşei, şi Mihăilă, fiul lui Burlă, şi Şerban, fiul lui Iepure, nepotul lui Iepure cel

bătrân, pentru 340 de taleri bătuţi”; / „satul **Ciocârlianii** (sat pe Gerul, Galaţi), în ţinutul Tecuci, pe Gerul, pe care şi l-a cumpărat de la Dumitraşco Ciutacul, fiul Dobrei, şi fratele lui, Stancul, nepotul lui Smârcea, şi Miron, fiul lui Păcurar, şi sora lui, Stanca, şi Ion, nepotul lui Păcurar, şi Simion, şi Puţachi, şi Frăţilă, toţi nepoţii lui Smârcea, pentru 100 de ughi roşii”; / „satul **Gurbăneştii** (lângă Hănăşenii Noi, judeţul Cahul, Moldova), în ţinutul Chigheciu, pe care şi l-a cumpărat de la Sofronia, cneaghina lui Ursu Udrea vornic, şi de la fiicele lui, Nastasiia şi Anghelina, pentru 350 de taleri bătuţi”; / „satul **Poienile Sasului** (satul Sasu, Vrancea), cutul de sus, care este în ţinutul Tecuci, pe care l-a luat pentru datoria pe care a avut-o la Iurco logofăt, 300 de ughi galbeni, pe care îi dăduse lui cu împrumut în zilele lui Costandin voievod. Şi hotarul acestui sat fusese cotropit de alţi oameni care erau împrejurul lui, iar după aceea, în zilele lui Ştefan voievod, s-au dus Ionaşco vornic şi Cujbă vornic cu carte domnească şi au ales hotarul acestui sat, cu oameni buni, şi au pus stâlpi, pe unde a fost vechiul lor hotar de demult”; / „jumătate din satul **Chicoşea** (lângă Corni, Galaţi) pe Sohului, în ţinutul Covurlui, pe care şi l-a cumpărat de la Maxin şi fratele lui Măteiu, şi Trifan, copiii lui Lupul, şi Ignat şi fratele lui, Istratie, şi sora lui Măgdălina, copiii lui Cornea, şi verii lor Gligor, fiul lui Simion, şi Spiridon, fiul lui Bogdan, pentru 80 de taleri bătuţi”; / „jumătate de sat din **Şuşmăneşti, care acum se numeşte Drăguşănii** (Drăguşeni, Galaţi), în ţinutul Covurlui, pe care şi l-a cumpărat de la Fodor, şi Mihăilă, şi Mica, şi Nichita, şi Eremiia, şi Maxenia, toţi nepoţii şi strănepoţii Marinei, pentru 80 de taleri bătuţi”; / „satul **Şotropenii** (lângă Perieni, Iaşi) pe Turiia, în ţinutul Iaşi,

pe care şi l-a cumpărat de la Cazaca, cneaghina lui Trifan postelnic, şi de la Rusca, sora lui Trifan postelnic, pentru 100 de taleri bătuţi"; / „satul **Furteşti** (lângă Vertişoaia, comuna Furteşti, Vaslui), în ţinutul Fălciu, pe Prut, pe care şi l-a cumpărat de la Movilă şi de la fratele lui, Nicoară fost spătar, fiii lui Lazăr pitar, pentru 180 de taleri bătuţi"; / „satul **Mărişeni** (comuna Mereşeni, judeţul Lăpuşna, Moldova), în ţinutul Lăpuşna, şi iarăşi jumătate din jumătate, pe care şi le-a cumpărat de la Ionaşco Negruţ cel bătrân, pentru 90 de taleri bătuţi. Iar dresele pe care le-au avut pentru acest sat, ei au spus că le-au pierdut din pricina tătarilor, când a venit în domnie Ştefan Tomşa voievod"; / „siliştea **Ghermăneştii** (comuna Drânceni, Vaslui), în ţinutul Fălciu, pe râul Bârlad, pe care şi-a cumpărat-o de la Movilită fost pârcălab şi de la fiul lui, Lazor, şi de la Toader nepotul lui, fiul lui Nicoară, pentru 120 de ughi galbeni"; / „satul **Punteşenii** (Puntişeni, Vaslui), în ţinutul Tutova, pe care şi l-a cumpărat de la Simion, fiul lui Nicoară Barza, nepotul lui Costin, strănepotul lui Trifa şi al lui Toma, şi de la Dumitru, fiul lui Ionaşco Barzica, nepotul lui Costin, şi de la Sirbul, fiul lui Ghiorghe, nepotul lui Nistor, şi Nicoară, fiul lui Petrea, şi Toader, fiul lui Filip Păţea, şi toţi nepoţii şi strănepoţii lui Trif şi ai lui Toma, toate părţile lor de moştenire şi de cumpărătură, pentru 100 de ughi galbeni. Şi a rămas nevândută, din tot satul Punteşeni, dintr-un bătrân, partea lui Costantin şi a lui Nistor, ce se va alege partea lor din şase ogoare"[1898].

1632, decembrie 18: Întărit de Alexandru Iliaş voievod mănăstirii Sfânta Vineri din Iaşi, după ce soborul

---

[1898] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 182, pp. 243-248

îi pârâse la domnie pe „oamenii din **Pântişeni** (azi Puntişani, comuna Costeşti, Vaslui), pentru cum au vrut ei să se risipească dintr-acel sat, ce a fost a răposatului Enachi postelnicul şi a dat acel sat cu limbă de moarte mănăstirii… Deci au rămas rugătorii noştri călugări pe toţi sătenii de acolo, să şadă oamenii toţi în sat şi să lucreze toate trebile ce vor fi ale sfintei mănăstiri şi să asculte de egumenul şi a tot soborul, după porunca domniei mele”[1899].

1902: „**Puntişeni**, comună rurală şi sat în judeţul Tutova, plasa Simila, spre nord-est de orașul Bârlad, pe pârâul Buga. Satul formează comuna Puntişeni, cu cătunele Rădești, Chițcani și Pârveşti, având o populație de 1.012 locuitori și 255 case. Se cultivă via pe o suprafață de 32,75 hectare şi livezile cu pruni, pe o suprafață de 23,75 hectare, Locuitorii se ocupă, pe lângă agricultură, și cu olăria, fierăria şi butnăria. Comerţul se face de 12 persoane. Are o școală mixtă și 4 biserici”[1900].

PUPEZENI

(comuna Bălăşeşti, Galaţi).

1495, ianuarie 12 : Întărit de Ştefan voievod lui Focşa, Brehoiu şi Bantăş, care primesc uric pentru dania personală a lui Ştefan cel Mare şi a fiilor săi, „un loc de pustie, la fundul Covurluiului cu apă, între **Rădeşti** şi

---

[1899] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 262, p. 331

[1900] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 128

între **Voineşti**, ca să-şi facă loruşi selişte de sat (se va numi **Pupezeni**, în Tutova)… / Şi hotarul acestui loc de pustie este: din vârful piscului Surăi, şi merge în sus, pe culmea piscului, prin dumbravă, şi dă printr-un lac, ce este în marginea codrului, şi tot în sus culmea, prin codru, şi dă peste alt lac, ce este în codru, şi tot în sus, până în culmea Jeravăţului, unde se desparte ţinutul Covurluiului de ţinutul Tutovei; şi de acolo purcede spre răsărit, tot prin codru, culmea dealului, pe unde se prăvale apa, şi dă într-o peieniţă, şi tot spre răsărit, cam la deal, până în culmea dealului; şi de acolo purcede spre amiază-zi, pe culmea dealului în jos, prin codru, şi iese în marginea codrului, în dreptul unei vâlcele, şi tot prin jos de vâlcea şi prin dumbravă, până în dreptul poienii Purcariului, în marginea din jos, în valea Băsesăi are hotar; de acolo, drept în sus, prin poiană, unde sunt nişte chişteli, şi tot spre apus, peste două văi, până în vârful Surăi. Acesta a fost al credinciosului Domnului nostru Ştefan voievod şi al credincioşilor şi prea iubiţilor săi fii, Alexandru şi Bogdan stăpânitor”[1901].

1902: „**Pupăzeni**, sat în judeţul Tutova, plasa Corodul, comuna Bălăsești, spre sud-est de satul Bălă-șești. Are o populație de 321 locuitori şi 81 case”[1902].

[1901] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, IV, Bârlad 1924, doc. 8, pp. 13-15

[1902] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 128

PUPEZENI

(Orhei, Moldova).

1670, februarie 4: Enache, feciorul Ştefăniei, nepotul Micului Buză Neagă, vinde fostului paharnic Ilie Sturza, drept 30 de lei, „partea moaşă-mea (bunicii) Parascăi, a fetei Micului Buză Neagră din satul **Pupezeni**, de la Lebedina, din bătrâna moşului (bunicului) Micului, a patra parte… şi la vânzarea mea au fost Ursul din **Bogzăşti**, Vasile, feciorul lui Neculai din **Branişte**, Mirăuţă Buliga din **Ţiberiha**, Andrei, feciorul lui Bulboacă, şi popa Ionaşcu de **Sineşti**, Istratie Mânzatul ot **Ineşti**, popa Corne de **Hăjdieni**, Chirilă de **Negureşti** şi mulţi oameni buni. / Zapisul l-am scris eu, Enache, feciorul Ştefăbiei, nepotul Micului Buză Neagră ot **Pupezeni**. Să se ştie”[1903].

1672: Soţii Axinia şi Stahie dăruiesc marelui stolnic Ilie Sturza „partea noastră din satul **Pupezeni**, câtă se va alege partea noastră… Şi când s-a făcut zapisul au fost Barbul din **Cotijeni**, Hare de **Verejeni**, Timotin de **Benghidire** şi mulţi oameni buni”[1904].

1903 Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 121, p. 126

1904 Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 132, pp. 133, 134

PURCELENI

(sau Porciuleni pe Terebne, raionul Edineţ, Moldova).

1528, martie 7: Întărit de Petru (Rareş) voievod lui Toader logofăt, care primeşte, drept danie domnească un sat pe Sitna, anume **Branişte**, amîndouă cuturile, pe care voievodul îl cumpărase, cu 550 zloţi tătăreşti, de la Taţea, fata lui Albul Farcovici, şi de la nepoata ei Sofiica, fata lui Ivanco Ştirbăţ… ce le-a fost lor schimbătură de la Maruşca, jupâneasa lui Coste Posadnic, fata Pântecelui, nepoata lui Iliaş paharnic, de la strămoşul nostru Alexandru voievod"; şi mai cumpără, de la aceiaşi şi în acelaşi preţ, şi dăruieşte Petru Rareş logofătului Toader „un sat pe Botneh, anume **Cojuşna**, ce a fost cumpărat de la Coste şi frate-său Fedor posadnic, drept 120 zloţi tătăreşti", apoi, de la Mihno, Alexandru, Ilca şi Felca, „o selişte pe Terebnih, anume **Gruş** (sau păr), ce se cheamă **Purceleni**, drept 140 zloţi tătăreşti", întărind toate aceste „miluiri… credinciosului şi cinstitului boier, dumnealui Toader logofăt"[1905].

[1905] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române între 1428-1757*, vol. XXIV, Iaşi 1930, pp. 168- 170

PURCELEŞTI

(sat cu mori pe Siret, lângă Stolniceni-Prăjescu, Iaşi).

1429, ianuarie 10: Întărit de Alexandru cel Bun lui Crăciun Purcelescu, care primeşte uric pentru „satul lui, Purceleşti, unde este casa lui, şi jumătate din moară, de asemenea în acest sat. Şi dacă s-ar face altă moară pe acest pârâu, de asemenea să-i fie jumătate din ea ocină, iar jumătate din amândouă morile să fie fiicelor lui Micul, pentru că astfel şi-au împărţit fiicele lui Micul… Iar hotarul acestui sat, Purceleşti, să fie începând de la pârâu, drept peste câmp, la Troian, şi de acolo la vale, şi de acolo peste baltă, drept peste câmp, la pârâu; iar dinspre alte părţi, după hotarele sale vechi, pe unde au folosit din veac”[1906].

1483, aprilie 12: Întărit de Ştefan voievod, cu ocazia unui schimb de moşii între Pătru stolnic şi Vâlcu Purcelescu, cu copii şi nepoata de frate Anuşca, fiica lui Ilie Purcelescu, care „şi-au schimbat dreptele lor ocini… Pătru stolnic a dat lui Vâlcu Purcelescu… un sat, anume Miteştii pe Moldova, iar ei i-au dat satul Purceleştii pe Siret”[1907]. Hotarul, din veac.

1522, iunie 26: Întărit de Ştefan (cel Tânăr) voievod lui Gavril Calapod, fiul lui Petre stolnic, care

---

[1906] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 82, pp. 121, 122

[1907] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 249, pp. 378-380

primeşte uric pentru moşiile „cumpărături şi schimbături ale părintelui său Petre stolnic, din ale lui drepte urice de la străbunul nostru Alexandru voievod şi din drese de la bunul domniei mele Ştefan vodă, satul pe Siret, trei părţi de sat (**Stolniceni**, viitorul Stolniceni-Prăjescul), unde a fost curtea lui Petre stolnic, şi satul anume **Purceleşti**, cu mori, şi satul **Vlădeşti**, lângă Purceleşti, şi satul **Brătieştii**, şi cumpărătura mamei sale Chiraca, satul pe Siret anume **Borileştii**, cu mori pe Siret”[1908].

1599, mai 5: Întărit de Eremia Moghilă voievod lui Ionaşco, visternicel din **Criveşti**, care „a avut o jumătate de sat **Purceleşti**, în ţinutul Sucevei, împreună cu cumnaţii săi Isac Matieşescul, Ionaşco şi Toader… Iar după aceea s-au sculat Isac Matieşescu şi cu fraţii săi Ionaşco şi Toader şi au pus acea jumătate de sat Purceleşti zălog, pentru 60 ughi (ducaţi ungureşti) în mâinile lui Simion Stroici, marele vistiernic. / Deci Ionaşco visternicel s-a sculat şi a dat, şi a întors acei bani, toţi, deplin în mâinile lui Simion marele vistiernic; şi zapisul ce l-a avut Simion de la Isac Matieşescul, Ionaşco şi Toader pentru acei bani încă la dat în mâinile lui Ionaşco visternicel”[1909].

1603, septembrie 17: Întărit de Eremia Moghilă voievod, în cadrul împărţirii moşiilor lui Mateiaş vel (mare) logofăt între nepoţii săi, Isac Matieşescul, Ionaşco, Toader, Nastasia, Anfimia şi Sofronia, fiii Elisaftei, şi iarăşi alţi nepoţi Dumitru, fiul Aniţei, alt Dumitru, fiul lui Pătraşco, care „şi-au împărţit întru sine satul **Coşoteani**,

---

[1908] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. XXI, Iaşi 1929, pp. 88-90

[1909] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. XXI, Iaşi 1929, pp. 136-138

la Orişcova, cu heleşteu şi cu mori, ce-i în ţinutul Hârlăului; / jumătate de sat **Purceleşti** pe Siret, cu mori în apa satului, care-i în ţinutul Sucevei; / jumătate din satul **Ţiberiha**, cu heleşteu, ce-i în ţinutul Orheiului; / a patra parte din satul **Răvăcăuţii** la Put, cu heleşteu de peşte, ce-i în ţinutul Cernăuţului (Bucovina) şi trei fălci de vie ce-s în **Botoşani**”[1910].

1607, martie 6: Zapisul marilor boieri, în care scriu că, în cadrul unui schimb de moşii, Nastasia, fata lui Mateiaş logofăt şi feciorii ei Dumitru şi Andronic paharnic au dat logofătului Nicoară Prăjescul „jumătate de selişte din **Purceleşti** pe Siret, ce-i în ţinutul Sucevei, cu două locuri de moară, de heleşteu”, primind „schimb pentru schimb, jumătate de sat **Cârligi**, care se numeşte ai lui Avram, care-i în ţinutul Neamţului, cu mori şi cu vecini”[1911].

1611, noiembrie 22: Dumitraşco, fiul lui Pătraşco, nepot lui Mateiaş logofăt, vinde lui Ionaşco ureadnic de Suceava, ginerele lui Ionaşco Buhuş, pentru 120 taleri, „jumătate de cut din satul **Purceleşti**”[1912].

1625, august 31: Scrisoarea uricarului Borăleanu despre „stâlpirea satului **Purcileşti** (Puceleşti, sat cu mori pe Siret, lângă Stolniceni-Prăjescu, Iaşi), să fie în două”, împărţit între Ionaşco Tăbârţă, fost vornic în Suceava, şi Ionaşco Prăjescul. „Şi am pus stâlpii: unul în mijlocul satului, la un colţi de grădină a lui Ionaşco Măciuniţă din

---

[1910] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. XXI, Iaşi 1929, pp. 140-142

[1911] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. XXI, Iaşi 1929, pp. 163-165

[1912] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. XXI, Iaşi 1929, pp. 186, 187

sus, şi de-aici de-a dreptul locului am pus stâlpi şi de-o parte de vale, şi de ceea. Şi într-această tocmeală au fost: Gligorie Ciolpan spătarul, Constantin Adam, Iuraşco Adam şi Pătraşco ot **Vlădeşti** (în satul Purceleşti, comuna Stolniceni-Prăjescu, Iaşi), Grecul ot **Păşcani** (viitorul oraş Paşcani), Andonie şi Toader a Herescăi ot **Hănăşeni** (lângă Buruieneşti, comuna Doljeşti, Neamţ), Larion ot **Băloşeşti** ot volost Roman (lângă Buruieneşti, comuna Doljeşti, Neamţ), Ţopa ot **Stolniceni** (sat pe Siret, Iaşi) şi alţi oameni buni şi bătrâni"[1913].

1632, decembrie 7: Zapis de mărturie de la popa Simion şi Grigorie paharnic din **Drăgoteani**, popa Anton şi Gheorghe Năvrăpăscul diac din **Oboroceni**, popa Ionaşco din **Buţurcani**, Ionaşco diac din **Puceleşti**, Lazor Moţoc din **Movileni**, Vasilie şi Costin din **Pietriş**, Baciul pitar din **Văscani**, Ionaşco Calapod din **Costeşti**, Boul şi Focşea visternicel din **Ruginoasa**, în care scriu „cum Măriica, fata Nastasiei, nepoata Nechitei, strănepoata Bunei, feciorii ei Andrei şi Irina, precum şi nepotul Ionaşco, feciorul Anei, au vândut, din jumătate de sat **Onceşti**, ce sunt lângă Văscani, în ţinutul Romanului, din partea din jos, a treia parte, cu vad de moară în Bahlueţ, cu loc de heleşteu şi cu jumătate de heleşteu ce-i în sat, şi cu loc de râmnic… Lupului Prăjescul"[1914].

1634, iunie 21: Întărit de Vasile Lupu voievod vătavului Ionaşco Tăbârţă, în baza unui zapis semnat de mari boieri şi de Isac din **Popeni** (comuna George Enescu, Botoşani), Ionaşco Lazorovici şi Soltan din **Hăneşti**

[1913] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 370, pp. 439, 440

[1914] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. V, Iaşi 1908, pp. 287

(lângă Rudeşti, comuna Grămeşti, Bucovina), „scriind şi mărturisind în acel zapis cum a venit înaintea lor Dumitraşco, fiul lui Pătraşco, nepotul lui Mătiaş logofăt… şi a vândut jumătate de pricut din satul **Porciuleşti** (Purceleşti, comuna Stolniceni-Prăjescu, Iaşi), ce este în ţinutul Sucevei, şi cu loc de iaz şi de moară… lui Ionaşco Tăbârţă, pentru 150 de taleri şi pentru doi boi”[1915].

1774, iunie: Satul **Purceleştii**, al postelnicesei Tărbăţoai, ocolul Satele de la Suceavă, după recensământul lui Rumeanţev[1916], avea **toată suma caselor 7**. Scădere rufeturi 5: 3 mazili, 2 țigani. Rămân birnici 2. / **Birnici:** Iordache / Vasile. // **Rufeturi:** Ion Șoimaru, mazil / Lupu Șoimaru, mazil / Costandin Broștianu, mazil / Antohi, țigan / Ion, țigan.

PURCIULIANI

azi Oneşti, comuna Zăbriceni, raionul Edineţ, Moldova).

1646, iulie: Macri, fost căpitan, şi femeia lui Grăpina dăruiesc nepoţilor lor Constantin, fecioril lui Nicoară de-a fost logofăt, şi Todoscăi, fetei lui Ionaşco Jorea, moşiile lor, adică „satul **Giumătăţenii** (Jumătăţeni, comuna Albeşti, Botoşani), cu curţi gata şi cu heleşteu în Jijia, şi cu alt heleşteu în ţarină, şi cu toţi vecinii; / jumătate din satul **Iurieşti** (Iureşti, comuna Todireni,

[1915] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 163, pp. 185, 186
[1916] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 286

Botoşani), ce sunt în ţinutul Hârlăului; / jumătate din satul **Holovcinţi** (Holoşniţa, comuna Şeptelici, raionul Soroca, Moldova), cu vecini şi cu vad de moară în Nistru şi cu heleşteu în ţarină, ce este în ţinutul Sorocii; / jumătate de sat **Purciuliani** (azi Oneşti, comuna Zăbriceni, raionul Edineţ, Moldova), cu 12 vecini din **Zubriceni** (comuna Zăbriceni, raionul Edineţ, Moldova), care au fost de loc, unii vecini, de moşia Purciuleni, cu vad de moară în Ciuhur şi cu heleşteu în sat, ce este în ţinutul Hotinului… / şi două fălci de vie în **Feteşti** (comuna Scobinţi, Iaşi), în Dealul Ciocârliei"[1917].

1904: „**Purciuleni**, ruşii îi zic Porciuleanca, sat în judeţul Bălţi, volosti Zăbriceni, între satele Zăbriceni şi Chiurt. Are 127 case, cu o populaţie de 900 suflete. o biserică, cu hramul Sf. Niculae. Ţăranii posedă 1.112 deseatini pământ de împroprietărire"[1918].

PURICENI

(la nord de Popricani, lângă Stânca,
comuna Victoria, Iaşi).

1632, noiembrie 2: Întărit de Alexandru Iliaş voievod logofătului Dumitru Buhuş, care primeşte urice pentru „satul **Gâdinţii** (comuna Sagna, Neamţ) pe Siret, cu loc de mori la Siret şi la pârâul satului şi cu bălţi de peşte şi cu vii, şi cu pod umblător pe Siret, şi alt sat, anume

---

[1917] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 433, pp. 372, 373

[1918] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 170

Criveştii (comuna Strunga, Iaşi) sub Strungă, cu iaz şi cu mori şi cu vii, şi, în acelaşi hotar, seliştea **Răvăcanii** (lângă Târgu Frumos, Iaşi), mai jos de Pietriş, şi seliştea **Găurenii** (azi Gura Văii, comuna Strunga, Iaşi) şi **Hotceştii** (lângă Strunga, Iaşi), şi a patra parte din satul **Movileni** (comuna Heleşteni, Iaşi), şi seliştea **Dădeştii** (inclus în Târgu Frumos, Iaşi), pe Sirca, cu loc de iaz şi de mori la Sirca, ce este în ţinutul Roman, şi a treia parte din seliştea **Plotuneştilor** (inclus în Târgu Frumos, Iaşi) şi jumătate din satul **Căcăceşti** (în Cârligătura, Iaşi) şi o bucată de pământ în hotarul **Târgului Frumos**, pe unde a însemnat şi a pus stâlpi Pătraşco Başotă logofăt… cu loc de iazuri şi de mori la amândouă Bahluţele, şi toate părţile lui, câte se vor alege, din satul **Tălhăreşti** (lângă Târgu Frumos, Iaşi), cu iaz şi cu mori la Bahlui, şi nişte părţi din **Chiceră** (lângă Sârca, comuna Bălţaţi, Iaşi), ce este în ţinutul Cârligăturii, şi satul **Vavatieştii**, ce se numeşte **Bârleştii** (comuna Erbiceni, Iaşi), şi satul **Spinoasa** (comuna Erbiceni, Iaşi) pe Bahlui, cu iaz şi cu mori pe Bahlui, şi toate părţile de cumpărătură ce se vor alege din satul **Iurghiceni** (azi Erbiceni, Iaşi) şi din satul **Totoeşti** (comuna Erbiceni, Iaşi), de asemenea pe Bahlui, ce este în ţinutul Hârlău, şi un loc de mori şi de prisacă mai jos de **Pureciani** (la nord de Popricani, Iaşi), la Jijia, ce este în ţinutul Iaşi, şi catul **Cupcici** (numit apoi Cupcina, azi oraşul Kalininsk, raionul Ediniţa, Moldova) şi **Brătăşanii** (azi Brătuşenii Vechi, raionul Ediniţa, Moldova) pe Ciuhur, cu iaz şi moară pe Ciuhur, şi a patra parte din satul **Tribiseuţi** (comuna Trebisăuţi, raionul Briceni, Moldova), ce este pe Drabişte, cu jumătate de iaz şi cu moară pe pârâul Drabişte, şi a treia parte din satul **Costeşti** (comuna Duruitoarea, raionul Râşcani, Moldo-

va), pe Prut, cu loc de iaz şi de moară la Ciuhur, şi de asemenea şi la Prut, cu loc de moară la **Dubase** (toponim în braniştea Bohotin) şi cu pod umblător peste Prut, şi toate părţile lui din satul **Dumeni** (comuna Văratic, raionul Râşcani, Moldova), mai sus de Costeşti, de asemenea pe Prut, şi jumătate din satul **Bozoviţă** (Buzoviţă, regiunea Cernăuţi, Ucraina) şi jumătate din satul **Răsteul** (Resteu-Atachi, regiunea Cernăuţi, Ucraina) şi toate părţile lui din satul **Tălmaceu** (Tălmaci, regiunea Cernăuţi, Ucraina), pe Nistru, ce este în ţinutul Hotin, şi satul **Măneştii** (lângă Brătila, comuna Helegiu, Bacău), şi jumătate din satul **Grozeşti** (azi Oituz, Bacău) pe Oituz, cu mori şi cu loc de pive şi de firistreu pe pârâul Oituz, şi cu loc de vie, şi cu grădini şi cu fâneţe la muntele ce se numeşte Munceii, ce este în ţinutul Trotuş, şi o parte de ocină din satul **Măstacănul** (Mastacăn, comuna Borleşti, Neamţ), peste Bistriţă, ce se va alege partea lui Hricicanul, cu loc de moară la pârâul satului şi cu loc de prisacă, ce este în ţinutul Bacău, şi satul **Neculeştii**, ce se numeşte **Trifeştii** (Neamţ), cu iaz şi cu mori la Pârâul Negru, şi toate părţile lui de cumpărătură, câte se vor alege, din satul **Româneşti** (lângă Trifeşti, Neamţ), de asemenea pe Pârâul Negru, cu loc de iaz şi de mori pe Pârâul Negru, de asemenea şi pe pârâul Brănişterilor, ce este în ţinutul Neamţ, şi satul **Potropopeştii** (Potropopeşti, comuna Tăcuta, Vaslui), şi nişte părţi de ocină, câte se vor alege, din satul **Olăşei** (comuna Tăcuta, Vaslui), şi alte părţi de asemenea cumpărătură din satul **Bomboteşti** (azi Tăcuta, Vaslui), pe pârâul Cuţitna, cu mori şi cu loc de pive la pârâul Cuţitna”[1919].

1919 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 234, pp. 289-292

1635, iulie: Întărit de Vasile Lupu voievod vistiernicului celui mare Iordache, care cumpără, cu 100 galbeni, de la Conde vameşul, „un sat anume **Popricanii** (comuna Popricani, Iaşi), la Tivova, între **Posadnici** (lângă Stânca, comuna Victoria, Iaşi) şi între **Cârniceni** (comuna Ţigăneşti, Iaşi), iar lui Conde i-a fost cumpărătură de la Toader Gogoneţ”. Vodă a trimis doi boieri, care să stâlpească hotarul, după mărturiile megieşilor Lupul Dârlău, Coşciug şi Tetea ot **Cârniceni**, Arsenie, Ionaşco Sasul, Sanson şi Tetea ot **Şendreni** (comuna Victoria, Iaşi), Vasilie ot **Ionăşeni** (lângă Stânca, comuna Victoria, Iaşi) şi Pavel ot **Mălăeşti** (comuna Gropniţa, Iaşi). „Şi hotarul se începe, dintâi, din gura Tivovei, pe din jos de sat, drept la deal, prin pădure, în vârful dealului, unde se cheamă Dealul Mare; de acolo, drept la vale, prin pământuri, până în vale, şi peste vale şi peste drumul mare, la un stâlp de piatră, ce-i pus de la deal de drum; de acolo, drept la deal, la Movila lui Hilip; de acolo, drumul în sus, până la un stâlp de piatră, dinspre hotarul **Moimeştilor** (comuna Popricani, Iaşi); de acolo merge iarăşi la vale, până la alt stâlp de piatră, dinspre hotarul **Puricenilor** (lângă Stânca, comuna Victoria, Iaşi); de acolo, drept pe din sus de gura drumului cel mare care merge la Movila Boerilor; de acolo, pogoară la vale, pe din jos de Puriceni, şi loveşte hotarul în gura Troianului, la un stâlp de piatră, peste Jijia, în târlă; de acolo, drept la Iazul Popei, la un stâlp de piatră, în capul iazului, şi de-aici drept peste şes, într-alt stâlp de piatră, în mijlocul şesului; de acolo într-alt stâlp de piatră, lângă un drum, împotriva unor spinişori; de acolo, acel drumuşor, la alt stâlp de piatră; de-aici, în drumul mare, la alt stâlp de piatră; de-aici, tot drumul în jos, până în Tivova şi matca Tivovei,

spre apa Jijiei, până în gura Tivovei. Acolo se împreunează hotarul”[1920].

1646, martie 2: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Iurgachie mare vistier, care cumpără, cu 350 taleri de argint, de la Irina, fiica lui Ilie Purece miedar, Căzacul, fiul Siei, nepotul lui Ilie Purece, şi de la toate rudele lor, strănepoţii bătrânului Purece, şi de la Pavel, fiul lui Gherasim, de la nepotul lui Simion şi de la alte rude ale lor, toţi nepoţii lui Şteful şi Strănepoţii Urâtei, şi de la Sanson, fiul lui Gliga, cu alte rude ale lui, toţi nepoţii lui Bilaş şi strănepoţii lui Călin, şi de la fraţii Ionaşco, Florea şi Simion, fiii lui Neagoe şi alte neamuri ale lor, toţi nepoţii şi strănepoţii Neagăi, „tot satul **Puriceni** (comuna Victoria, Iaşi), cu **Bereşti** (comuna Bosia, Iaşi), ce sunt pe Jijia, sub **Stâncă** (fost Posadnici, comuna Victoria, Iaşi), în ţinutul Iaşilor, între **Popricani** (comuna Popricani, Iaşi) şi între **Ionăşeni** (lângă Stânca, comuna Victoria, Iaşi), cu vad de moară şi cu loc de iaz în Jijia, şi cu bălţi de peşte, cu fâneţe şi cu tot venitul; însă fără o parte, ce-a avut-o de cumpărătură Căzacul, fiul Siei, nepotul lui Ilie Purece, de la Ionaşco şi Dumitraşco, nepoţii Micului, strănepoţii lui Dragotă, jumătate din a cincea parte din partea lui Micul”[1921].

[1920] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 148, pp. 186, 187

[1921] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 303, pp. 243-245

PUSTIENI

(sau Drăculeşti pe Prut, sub Obreja, între Troeneşti şi Dobreni, Orhei, Moldova).

1533: Întărit de Petru Rareş voievod lui Dragotă Averescul şi lui Neagoe Şopârleanul, care cumpără „cu 80 zloţi tătăreşti părţi în satul **Troeneşti** pe Prut”[1922].

1548, martie 21: Întărit de Iliaş Rareş voievod fraţilor Cupcea, Trif, Lazăr, Ivan şi Rusca, copiii lui Radul Drăculea, care primesc uric pentru „ale lor drepte ocine din drese de danie, ce le-a avut tatăl lor Radul Drăculea de la procatohul nostru Ştefan voievod, două locuri din pustiu, spre Prut, sub Obrejie, între **Troeneşti** (azi **Şopârleni)** şi între Dobreni, la fântână, sub Coaste, care acum se numeşte **Drăculeştii**”[1923]. / **1548**: Întărit de Iliaş (Rareş) voievod fraţilor Cupceanu, Triflazan, Ivan şi Ruschea, nepoţii lui Radul Draculea, care primesc ispisoc pentru „privilegiul de dania, pe care l-a avut tatăl lor Radul Draculea de la predecesorul nostru Ştefan voievod, două locuri la **Pustieni**, dincolo de Prut, sub Obreja, între Troeneşti şi Dobreni, la fântâna sub Oboceni, ceea ce astăzi se numeşte **Drăculeştii**… Iar hotarele acelor două locuri la Pustieni, să fie din toate părţile pe unde vechile hotare au fost din veci”[1924].

[1922] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XIX, Iaşi 1927, p. 8
[1923] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XIX, Iaşi 1927, p. 8
[1924] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XIV, Iassi 1889, pp. 148-150

1627, decembrie 20: Zapisul lui Grigore Ureche, prin care mărturiseşte că a făcut schimb cu Gheorghi Roşca, dând „cât se va alege din sat din **Oneşti**, în ţinutul Cârligăturii, cu prisăci”, pentru „moşia ce a avut dumnealui, satul **Drăculeştii**, cu vad de moară în gârla ce iese din Prut”[1925].

1628, decembrie 11: Întărit de Miron Barnovschi voievod, după un schimb de moşii între Grigore Ureche logofăt şi Gheorghiţă Roşca vistiernic, schimb prin care „Grigore Ureche a dat lui Gheorghiţă Roşca partea lui ce i se va alege din satul **Oneşti**, ce este în Cârligătură… cu loc de moară li de iaz, şi cu prisacă şi cu grădini”, primind de la Roşca „partea lui din satul **Drăculeşti**, ce este în ţinutul Lăpuşnei, cu vad de moară şi cu bălţi de peşte la Prut”[1926].

PUSTIUL

(pe Cahul, lângă Vintileşti, în Fălciu, Vaslui)

1752, august 12: Ispisoc de judecată de la Constandin Mihail Cehan Racoviţă voievod, după ce i s-a jeluit marele vornic Manolache Costache că, „având o moşie **Vinteleştii**, pe Prut, la ţinutul Fălciului, în olatul Grecenilor, şi având şi moşenii de **Greceni** o moşie, ce se numeşte **Pustiul**, pe apa Cahului, lângă Vinteleşti, dumnealui a avut cu aceşti moşeni de Greceni, anume Şărban

---

[1925] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 279, p. 376

[1926] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 447, pp. 613, 614

şi Gavril Galerie, Vasile aga, Mărdarie şi alţii, la domnia lui Ion vodă, în câteva rânduri judecată, şi nu i s-a ales, pe urmă şi la judecata lui Grigorie vodă, şi s-a făcut mare strâmbătate, dând acestor moşeni câtva loc din hotarul Vinteleştilor, adică din Zăvoiul Maruşcăi, din dealul Flămândei, din dreptul fântânii de câmp, peste Cahul, unde-i satul Greceni, jos la Dumbravele, unde până acolo se stăpânea Vintileştii domniei sale. Aşa a dat seamă vornicul Manolache… şi s-au adus moşenii aici şi s-au întrebat cu ce stăpânesc ei acel loc din hotarul Vintileştilor, şi ei ne-au arătat un ispisoc de la răposatul Pătru voievod, din vleat 7037 (1529), în care scrie că a întărit domnia sa fraţilor Pârvul, Ion şi Neacşa, feciorii lui Ion Talmaciu, din care se trag aceşti moşinaşi, ale lor drepte moşii şi cumpărături de la tatăl lor Ion Talmaciul, din drese ce a avut de la Ştefan (cel Mare) vodă, un sat anume **Rusenii** la Tutova, trei părţi de sat **Davideşti** de la Bereheai, părţile de jos, şi satul **Simineşti**, iar la Tutova şi la Bârlad, satul **Negomireştii** din sus de Criveşti, şi pe Prut, satul la maluri anume **Tomeştii**, cu mori la ţinutul Fălciului… şi le-a mai dat danie, tot cu acest ispisoc, un loc din pustiu, la fântâna Vlabnice, pe amândouă părţile Vlabnicilor, tot la ţinutul Fălciului, şi poiana ce este la obârşia Zeletinului, anume **Sprâia**, şi la Tutova, satul unde a fost Mir, şi două locuri din pustiu în ţinutul Fălciului, o selişte la Dimaci, unde se chealǎ **Lalova** şi moară în Dimaci; şi alte două selişti în pustiu, la **Olteni**, între Căliani şi între Năneşti, anume **Lungociul**. / Şi ne-au mai arătat alt ispisoc, de întăritură de la Eremia Vodă, din vleat 7109 (1601), întăritură lui Grozav şi Nastasia, feciorii lui Văscan, nepoţi lui Ion diacul, strănepoţi lui Ion Talmaciul, şi seminţia lor Vantie şi Agafia, feciorii

lui Trotuşan, şi Stanca, cu feciorii ei, pentru aceste moşii pe satul **Tomeştii**, **poiana Sprăia** la obârşia Zeletinului, că având moşul lor Ion Talmaciu ispisoc de la bătrânul Ştefan vodă pe aceste două moşii osebit, acesta i-a ars în casa lui Mărcoae postelniceasa, când a ars casa şi toată avuţia ei… Însă o seamă dintr-aceste moşii le-au şi vândut unii din neamul lor, anume moşia de la **Davideşti** de pe Bereheaci, şi din pustiul **Oltenilor**, dinte Laliani şi Naneşti, anume **Lungociul**, ce-au vândut Buzamat şi Pleş răposatei Dediuleasei spătăriţa, şi moşia **Neagomireştii**, ce-a vândut-o neamul lor lui Gavril Costachi fost mare ban, iar altele le stăpânesc ei… iar pentru locul din pustiu şi **Tomeşii** ne-au arătat moşenii o carte de la domnia lui Ion vodă, din vleat 7254 (1746), scriind la Ion Bogdan stolnic şi la Negrea căpitan să îndrepteze pe moşinaşi cu moşia din Pustiu şi Tomeşti, că, precum au hotărât ei, le-au făcut strâmătate, de vreme ce uricul lor scrie „pe din sus de Troian şi pe Cahul, şi Tomeşti pe Prut, şi ei le-au dat aiurea. / Altă carte, iar de la Ion vodă, din veleat 7255 (1747), în care scrie la Vasile Sturzea paharnic şi la Scarlatachi solnic, arătându-le că ei prea bine ştiu hotarul, că îndestul arat cartea de judcată din vleat 7254 (1746), februarie 25, şi le-au dat şi hotarnici, şi sfârşit n-a mai luat gâlceava, stă tot baltă, şi nu se mai poate suferi plângerea oamenilor… / Arătatu-ne-a şi vornicul Manolache o mărturie a Negrii, în care arată că, hotărând el satul lui Vicol şi întâmplându-se şi Manolache vornic acolo i-a spus Manolache că moşia lui Vinteleştii se începe din Prut şi trece peste Cahul, până în Dumbravele şi într-acest chip zice că au mărturisit şi oaminii din Greceni, dar nu arată măcar trei oameni anume… / Deci domnia mea am rânduit acolo hotarnici, pe Ion Bogdan

mare vornic, Nicolae căpitan de Greceni şi Constandin Gândul vistiernic şi ieşind, atunci, martori Ion Păvălachi de la **Isac**, Lupaşco Făglea, Gheorghe sin (fiu) Stegariul, Mihai sin Teleghie şi Vasile Balbuzan de la **Greceani**, şi Varlan sin Bejan din **Rogojeni**, oameni vechi, au mărturisit că hotarul **Pustiului** acestor moşeni se începe de la Dumbravele din deal şi trece peste Cahul şi merge pânăla Zăvoiul Maruşcăi, în dealul Flămândei, în dreptul fântânii din câmp, unde se întâlneşte cu hotarul **Vintileştilor**, şi au însemnat locul pe acele semne. / Dar Manolache iar nu s-a odihnit şi a adus martori şi înaintea divanului domniei sale Grigore vodă, pe Lupaşco Talpă, Ion Păvălache, Vărlan sin Bejan din **Rogojeni** şi tot într-acel chip au mărturisit, încă Vărlan a mărturisit că a fost de faţă şi când a arătat Lupul vornicul hotarul său, al Vintileştilor, că până în Zăvoiul Maruşcăi, drept fântâna de câmp este, nu mai mult”. Cercetările continuă la nesfârşit, se trimit alţi şi alţi hotarnici, sunt audiaţi la divan alţi doi martori, „ca de 50 ani, anume Cărstea Buşuluc şi Vasile Huzun, oameni ai lor… şi moşeni patru bătrâni, Vârlan sin Bejan din **Zărneşti**, Dănilă din **Creţana**, Postolache Zbera din **Manta** şi Ion Pavalache din **Vadul lui Isac**”, se adună zeci de pagini scrise, se depun jurăminte, pentru ca, în final, „cu judecata pravelii şi cu judecata poliţiei, cu toată dreptatea au rămas Manolache vornic cu fraţii săi şi s-au dat rămaşi, ca să nu mai aibă treabă cu moşia din **Pustiu**”[1927].

[1927] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. IX, Iaşi 1914, pp. 235-250

PUŞCAŞI

(sat pe Racova, numit iniţial Bilcari,
comuna Laza, Vaslui).

Întărit, în 12 iulie **1415**, de Alexandrul cel Bun, mănăstirii Bistriţa, care primea uric pentru „un sat pe Chivejdi (Chiejdi sau Cuejdiu, afluent al Bistriţei, în Neamţ – n. n.), anume satul lui Opriş şi al lui Oană, nepotul său… Şi încă, pe lângă aceasta, şi-au făcut pomană boierii noştri credincioşi… Şi a dat pan Ion vornic (de Suceava) satul său, unde au fost Maxim şi Voinea vătămani. Şi pan Ion Jumătate de asemenea a dat satul ce l-a avut pe Cracău, unde a fost… cneaz şi de asemenea satul Cauceleşti (Căciuleşti – n. n.)… Şi pan Negru a dat satul său, unde este curtea lui, şi anume Gâdinţi, şi de asemenea satele pe Racova (Cârstoi pe Racova, unde au fost Pătru, feciorul Cărstei, Bilcarii, tot pe Racova, unde au fost Oană, fratele lui Pătru, Curteşti, tot pe Racova, unde au fost ficiorul lui Naneş – v. I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, I, p. 477)… care îi sunt lui… Iar hotarul acestor sate să fie cu toate hotarele lor atât cât au folosit din veac”[1928].

1902: „**Puşcaşi**, sat în partea de vest a comunei Rădiul, plasa Stemnicul, judeţul Vaslui, situat între dealuri, pe dreapta pârâului Racova, şi înconjurat de păduri.

[1928] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 41, p. 59-61

Are o suprafață de 1.300 hectare; o populaţie de 140 familii sau 685 suflete; o biserică, făcută la 1840, deservită de 1 preot şi 1 cântăreţ; o şcoală mixtă; o cârciumă”[1929].

PUTILA

(pe Cremuş, Bucovina, Ucraina).

Atestată documentar în **1501**, „când au aşedzat pace Ştefan-vodă cel Bun cu leşii, fiind Ion Tăutul logofăt mare, l-au trimis sol la leşi. Şi au dăruit craiul leşescu Tăutului aceste sate la margine: **Câmpul Lungu rusescu, Putila, Răstoaceli, Vijniţa, Ispasul, Milie, Vilavce, Carapciul, Zamostie, Vascăuţii, Voloca**. Toate acestea le-au dăruit craiul leşescu Tăutului logofătului. Şi au pus hotar apa Cirimuşul, întru o duminică dimineaţa”[1930], Putila a fost, ulterior, populată cu huţani, devenind, în timp, cel mai important centru bucovinean al acestei culturi munteneşti.

1680: În 1 aprilie 1680, Grozava, fata lui Isac de Sinehău, văduva lui Constantin Cocoranul, moşteneşte „din giumătate de sat Putila giumătate… cu tot vinitul în tot locul şi cu vecini”, cumnaţilor ei, Miron Cucoranul, Vasile Căzăcescul, Tudosie Ţintă, Costaşco căpitanul

[1929] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 131

[1930] ION NECULCE, *O samă de cuvinte,* Junimea 1972, p. 10

Turculeţu şi Trinca, revenindu-le „din Putila, din giumătate de sat, giumătate”.

1704: În 22 septembrie 1704, starostele de Cernăuţi restituie căpitanului Apostol Chirgheci din Putila un sfert de sat, pe care îl ţinuse, fără drept, Gheorghiţă Goean.

1754: În 11 iunie 1754, fraţii Nicolae şi Dumitraş Gafenco obţin uric de la Matei Ghica Vodă pentru părţile lor de moşie din Putila.

1759: A opta parte din satul Putila, care fusese a lui Dănilă Giurgiuvean, era moştenită, încă din 1759, de feciorii lui Giurgiuvan, Tănase şi Toader.

1764; În 24 august 1764, mazilul cernăuţean Ion Flondor se plângea lui Grigore Alexandru Ghica Vodă împotriva lui Cuziuc Gheorghi, „care a luat venitul unor oameni ai săi din Putila”. Ion Flondor era ginerele lui Gheorghi Arapu şi al jupânesei Alexandra, cu care a avut o judecată, în 27 martie 1765, pentru nişte robi ţigani.

1772: În 21 august 1772, Ion şi Toader Flondor se judecă cu vatamanul Toma Bezuşco pentru nişte locuri în Putila.

1784: În 16 noiembrie 1784, partea din Putila a răposatului Iuoniţă Flondor rămâne pentru a fi stăpânită frăţeşte, fiilor lui mai mari, Vasilie şi Gheorghie. Toader Flondor, care stăpânea a opta parte din Putila, „cunoscând cum că aproape este hotarul vieţii”, lăsa acea moşioară, în 12 februarie 1798, jupânesei lui, Aniţa, apoi, în 22 ianuarie 1800, nepoţilor săi de frate, Vasilie şi Dumitrache, feciorii lui Ion Flondor, şi Iordachi, urmaşul lui Gheorghe Flondor.

1817: Huţanii din Putila s-au făcut cunoscuţi Curţii imperiale din Viena încă din 1817, când trimiteau

jalbă împăratului Francisc I împotriva unor măriri de impozite, apoi în anii 1843-1844, când 22 sate huţăneşti s-au răsculat, printre liderii huţanilor numărându-se nume legendare, precum Luchian Cobiliţă, Ivan Halitsia sau Iosip Byrlou.

1863: Din 1863, funcţiona la Putila o şcoală cu 4 clase[1931].

1869: O tipăritură vieneză din 1869, referitoare la organizarea politică și judiciară în țările reprezentate în Împărăţia Austriei, prezintă următoarea administrare în Ducatul Bucovinei: „Administrarea districtului Vijniţa – **Putila cu Stroroneţ** (district), Chiseliţeni, Toraki și Sergi, Plosca, Dihteniţa, Dolhopole sau Câmpulung rusesc, Jabloniţa, Koniatyn, Petrasza sau Petriceni, Rostoki, Stebny cu Stepki, Uscie-Putilla cu Mariniceni”[1932].

1884: Biserica Sfântului Nicolae din Putila, construită din lemn, în 1884 şi sfinţită în 1885, pe un teren donat de prozatorul ucrainean Iuri FEDKOVICI (1834-1888), care îşi avea casa părintească, transformată ulterior în muzeu, în Putila, îl avea paroh, în 1907, pe Orest KOZAK, născut în 1859, preot din 1886, paroh din 1889, cantor fiind, din 1902, Emilian POPOVICI, născut în 1902. În 1843, exista o bisericuţă a Sfintei Parascheva la „Ustie Putilla”, ctitorită de Mihail de ROMAŞCAN, dar postul de paroh al celor 574 enoriaşi era vacant. În 1876, bisericuţa aceasta, cu 609 enoriaşi, se afla sub patronatul lui Gudenus GORDIAN, paroh fiind Leon DIACONOVICI.

[1931] SCHEMATISMUS DER BUKOWINAER, Czernowitz, 1843 p. 59, 1876 p. 101, 1907 p. 116

[1932] *Politische und gerichtliche / Organisation / der / im Reichsrathe vertretenen Länder von Öesterreich,* Wien 1869. pp. 158-161

În **1908**, conform Dicţionarului lui Grigorovitza: „Putila, târguleţ, vezi Storoneţ-Putila şi Ustie-Putila. **Storoneţ-Putila**, comună rurală, districtul Vijiniţa, al cărei centru e aşezat la confluenţa pâraielor cu acelaşi nume, între Sergieni şi Torachi. Suprafaţa: de 69,34 kmp; populaţia: 1.656 locuitori ruteni, de religie gr. or., şi ceva izraeliţi. Se compune din două sate: **1)**. Storoneţul, care, împreună cu târlele Hrabusna şi Porculeni, numără 943 locuitori, şi de care depind cătunele Brama sub Sadom, Bocaci, Ţibeni, Maximeţ şi Riza Praleni, împrăştiate pe dealuri învecinate; şi **2)**. Putila, cu 389 locuitori, şi care se compune din cătunele Bucovăţu, Hrabusna, Porculeni şi Zabje, precum şi din târla Zhareţ, tot pe dealuri. Partea centrală a comunei e străbătută de drumul districtual Vijnita-Seletin. Are un oficiu telegrafo-poştal; o şcoală populară, cu 2 clase, şi 2 biserici, una gr. or., cu hramul „Sfântul Nicolae", şi alta gr. cat. Depindea, odinioară, de Câmpulungul Rusesc. Încă de la ocuparea Bucovinei, era sediul unei judecătorii de ocol, având o perceptorie şi alte oficii mai mici. Aci se află mai multe bănci de credit şi o casă de economie. Populaţia, compusă din huţani şi, în centrul localităţii, aproape numai din evrei, se ocupă cu prăsila vitelor, cu plutăritul şi cu industria lemnăriei. Comuna posedă 232 hectare pământ arabil, 1.769 hectare fânaţuri, 17 hectare grădini, 811 hectare imaşuri, 255 hectare poieni, 4.712 hectare păduri. **Ustie-Putila** (**Gura-Putilei**), comună rurală, districtul Vijniţa, aşezată la confluenţa râului Putila cu Ceremuşul. Suprafaţa: 26,86 kmp; populaţia: 798 locuitori ruteni, de religie gr. or. Se compunde din 2 sate, şi anume; Ustie-Putila, reşedinţa comunei, cu 558 locuitori, şi Biscău. Satul de reşedinţă e străbătut de drumul districtual Vijniţa – Storoneţ-Putila;

are un oficiu poştal, o şcoală populară, cu o clasă, şi o biserică parohială, cu hramul „Sfânta Paraschiva". La 1776, o găsim existând sub aceiaşi numire. Aproape de confluenţa Putilei cu Ceremuşul, se află o stâncă ascuţită, pe care poporul o numeşte „Bâscău". Populaţia, formată din huţani, se ocupă cu prăsila de vite, cu stânăria, cu exploatarea pădurilor şi cu plutăritul. Comuna posedă 62 hectare pământ arabil, 513 hectare fânaţuri, 8 hectare grădini, 183 hectare imaşuri, 1.832 hectare păduri. Se găsesc 57 cai, 231 vite cornute, 632 de oi, 131 porci, şi 18 stupi de albine. **Putila, moşie**, cu administraţie particulară, districtul Vijniţa. Suprafaţa: 80,80 kmp; populaţia: 101 locuitori germani, ruteni, poloni şi izraeliţi, religia rom. cat., gr. or., gr. cat. şi mozaică. Se compuue din următoarele moşii: Dihtineţ, Dolhopole, Iabloniţa, Coniatin, Plosca, Sergieni, şi Storoneţ"[1933].

1912: „**Fondul religionar**, după cum am afirmat odată, e cel mai mare proprietar de pământ din Bucovina; deci e şi natural dacă e patron în 122 parohii. Din tabelă e mai evident că latifundiile fondului religionar sunt situate, în cea mai mare parte, în regiunile locuite de români (Câmpulung, Rădăuţi, Humor, Vicovele etc.) şi numai puţine în cele rutene (Nistru, Ceremuş, Putila etc.)… În Câmpulung, spre exemplu, afară de patronatul fondului, nu există alt patronat. Dar ce s-a spus aici de Câmpulung şi Rădăuţi nu se poate spune şi despre Putila, cu toate că nici aici nu aflăm măcar un singur patron român, în rea-

---

[1933] Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti 1908, pp. 172, 206, 207, 231, 232

litate nici n-ar putea să fie, fiind numărul românilor în această parte a ţării aproape disparent”[1934].

1914-1918: „Ion Carabka a lui Ştefan, născut în **Putila**, la 9 iunie stil vechi 1886, a fost înrolat, cu ocazia mobilizării generale, la oaste şi n-a mai dat despre el, din toamna anului 1914, nici o ştire. Fiind deci decesul probabil, se îndrumează, la cererea soţiei sale, Odochia Carabka, procedura pentru declararea morţii celui dispărut”[1935].

1919, septembrie 10: Decretul de confirmare a autorităţilor judecătoreşti. Începând cu 1 septembrie 1919, se confirmă „la autorităţile judecătoreşti din Bucovina, următoarele persoane[1936]: **La judecătoria Putila:** Szylecki Ludwig, judecător de district cu rangul VIII; / Kessler Iulius, judecător cu rangul IX. **La tribunalul Putila:** Volcinschi Miron, judecător la tribunalul Suceava, pretor cu rangul VIII”.

1919: Comisiunea agrară de ocol Gura Putilei: Preşedinte: **Miron Volcinschi**, pretor şi şef al ocolului judecătoresc Gura Putilei. / Locţiitor: **Ludvig Szylecki**, judecător districtual, Gura-Putilei. / Reprezentant al Administraţiei: **Aurel Percec, prefect, Vijniţa**. / Locţiitor: **N. Hladciuc**, maestru poştal, Gura-Putilei. / Reprezentant al Băncii regionale: **Orest Cozac**, protopop, Putila. / Locţiitor: **Admund Niecras**, brigadier districtual, Gura-Putilei. / Expert agricol: **Gheorghe Berenţan**, referent

---

[1934] Dugan, Ilie, *Patroni şi patronat în biserica ortodoxă din Bucovina. Date şi reflexii*, în *Românul*, Nr. 98, Anul II, Arad, joi 3/16 mai 1912, pp. 8, 9

[1935] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 4, Cernăuţi 10 februarie nou 1921, pp. 38-49

[1936] *Monitorul Bucovinei*, Anul 1919, Cernăuţi, în 10 Septembrie nou, Fascicula 63, pp. 1-4

silvic, Vijniţa. / Locţiitor: **Florian Jablonschi**, brigadier districtual, Putila. / Reprezentant al proprietarilor expropriaţi: **Cajetan Bohosievici**, proprietar mare, Milie. / Locţiitor: **Stanislaus Bohosievici**, proprietar mare, Milie. / Inginer hotarnic: **Heinrich Hoffenberg**, inginer hotarnic, Putila. / Locţiitor: **Anton Kozicec**, inginer hotarnic civil, Vijniţa. / Reprezentanţi ai ţăranilor: **Cosma Sendru**, agricultor, Gura-Putilei, **Teodor Chira**, agricultor, Putila. / Locţiitori: **Ion Dubiac**, agricultor, Măriniceni, **Eugen Zaremba**, agricultor, Măriniceni[1937].

1929: „În dimineaţa unei frumoase zile de septembrie, părăsind Vijniţa, iar, pentru un moment, şi apa Ceremuşului, mă îndrept, cu trăsura, în sus, pe strâmta, frumoasa şi pitoreasca vale a pârâiaşului Vijnita, afluent drept al Ceremuşului, ce curge printre coastele înalte şi frumos împădurite cu fag şi cu brad ale munţilor Ceremuşului, care fac parte din sistemul Carpaţilor Păduroşi, întinşi pe stânga lui. Traversez Vijnicioara, sat lung, ce se întinde pe apă, în sus, a cărui parte nordică constituie o foarte modestă, dar drăguţă şi simpatică staţiune climatică pentru lumea din apropiere. Ieşind din acest sat, şoseaua părăseşte apa Vijnicioarei, aproape de obârşia ei, o ia la dreapta şi ridică, prin pădure, într-o foarte aspră serpantină, muntele Nincici, din vârful căruia se descoperă, la vreo 2 km spre apus, iarăşi splendida şi încântătoarea privelişte a Ceremuşului, îndoindu-se pe la poalele frumoşilor munţi, înveşmântaţi, în mare parte, cu frumoase păduri de fag, amestecat cu brad şi mesteacăn. De aici, şoseaua scoboară, tot prin pădure, într-o serpantină încă şi mai aspră, în satul Răstoace, de pe malul drept al Cere-

---

1937 *Monitorul Bucovinei*, Fascicola 73, 13 octombrie nou 1919, pp. 1-8

muşului, care, pe aici, constituie încă frontiera între România şi Polonia. Regiunea este foarte populată de veveriţe. De la Vijnicioara, până aici, am întâlnit cinci, traversând drumul, cocoţându-se prin crengile arborilor, pe care se leagănă, sărind de pe una, pe alta şi chiar dintr-un copac în altul. Valea Ceremuşului, lăguţă şi populată, este foarte frumoasă şi plină de pitoresc, apa limpede-verzuie, cu reflexe solare de argint şi diamant, şerpuind repede printre arini, plopi şi răchite, pe patu-i prundos. Pe malul sâng al Ceremuşului, întins şi pe poalele muntelui, se vede lucind, în raze de soare, frumosul sat polonez Bila Beresca. Este un peisaj de toată frumuseţea. Urmând mereu pe malul drept al Ceremuşului, şoseaua traversează, pe rând, frumoasele sate Răstoace, Pătrăşeni şi Marinişeni, de unde trece imediat în satul Gura Putilei, situat la confluenţa Ceremuşului cu afluentul său drept, Putila, ce izborăşte din vârful Lucava. De la Gura Putilei, o mică şoseluţă în proastă stare, continuând, în sus, pe valea Ceremuşului, duce la Iabloniţa şi mai departe, pe valea Ceremuşului Alb, oferind privelişti şi peisagii dintre cele mai frumoase şi mai încântătoare. Şoseaua principală, pe care am venii de la Vijniţa, o ia în sus, pe valea Putilei, o vale frumoasă, mai strâmtă decât a Ceremuşului, strânsă între munţi mai înalţi, acoperiţi cu frumoase păduri de brad, traversând satele de un remarcabil pitoresc, Dihteniţi, Chişeliţeni, Toroceni, Putila, Foşca, Sârghieni şi Plosca, de unde, părăsind cursul Putilei, aproape de sorgintea ei, scoboară la Seletin, în valea superioară a Sucevei, distanţă de 48-50 km, de la Vijnita. Cam în dreptul satului Chiseliţeni şi spre răsărit, se înalţă fumosul şi falnicul munte Racova, mamelonat şi îmbrăcat cu brad, din vârful căruia, pe timp frumos şi

senin, se vede oraşul Cernăuţi. În faţa muntelui Racova, pe stânga Putilei, se înaltă muntele ceva mai mic, dar tot frumos, Grebenul. De la Dihteniţi, înainte, munţii sunt mai mici, în pante mai dulci şi mai puţin împăduriţi. Această regiune muntoasă, întinsă de-a lungul văilor Ceremuşului Mare, Ceremuşului Alb şi Putilei, este în mare parte locuita de „huţani” sau munteni. Aceşti huţani, ca şi moţii, locuiesc răzleţi, împrăştiaţi pe văi şi pe coastele munţilor, însă, prin deosebire de moţi, ei sunt, în general, bine înstăriţi, au pământuri de păşune, vite, oi şi mănâncă bine unt, brânză, carne şi, mai cu seamă, lapte acru – „busling”, cum îi zic ei –, pe care-l pun într-o doniţă (bărâbânţ), din care mănâncă toţi ai casei, cu mămăligă şi cu „pită” de făină de grâu amestecată cu cartofi. Huţanii, ca şi rutenii dinspre şes, vorbesc cam aceeaşi limbă, având aceeaşi fizionomie şi acelaşi port, cu deosebire că ei, ca şi moţii, poartă cioareci, iarna mai mult roşii, iar vara albi, precum şi un fel de jambiere largi, de pâslă roşie, căzând deasupra opincilor – ca bănăţenii – cojoace fără mâneci, pălării verzi sau olivii şi cămeşi cusute cu arnici roşu. Huţanele, femei şi fete, îmbrăcate cu catrinţe, cămeşi înflorite, cojoace şi ghete sau opinci, cu jambiere, ca şi bărbaţii, fiind îmbrobodite cu tulpane roşii cu flori. Sunt foarte sprintene, călărind bărbăteşte în aliurile cele mai vii, bând şi fumând în cârciumi, laolaltă cu bărbaţii şi deopotrivă cu ei!... În zilele de târg, huţanii scoboară în Vijniţa, Berhomete şi Seletin şi vând tot ceea ce au de vândut evreilor, care le cumpără la oreţuri mult sub valoarea lor reală, reţinându-i, apoi, la băutură alcoolică otrăvită orin cârciumile lor, o zi, două, trei, astfel ca să se întoarcă la casele lor cu organismele otrăvite, cu capetele bolnave, năucite şi cu pungile goale. Ce perfectă ase-

mănare cu ceea ce se întâmplă în Maramureş! / Dimineaţa, pe o vreme splendidă, plec, cu trăsura, mai departe, din Seletin, spre satul Fundul Moldovei. După un parcurs de 9 km, ridicând, pe şosea, în sus, pe strâmta şi frumoasa vale superioară a Sucevei, printre şirurile de munţi nu prea înalţi şi mai puţin despăduriţi, ajung în frumosul sat Şipotele Sucevei, situat la confluenţa celor două mici pârâiaşe, care formează, de aici, în jos, cursul Sucevei; cel dinspre apus, izvorând de sub muntele Tomnaticul, înalt de 1567 m, numit Cubilioara, iar cel dinspre răsărit, izvorând cam de sub muntele Lucinei, înalt de 1597 m., numit Isvor. Satul este, în mare parte, locuit de huţani. Chiar în momentul sosirii mele acolo, întâlnesc o huţană voinică, frumoasă şi bogată, bine şi curat îmbrăcată în costumul ei naţional, care, mi s-a spus, ţinuse, până atunci, trei bărbaţi... gonind bărbăteşte, perfect aşezată în şea, dreaptă şi cu privirea mândră, pe un mare şi frumos cal, într-un trap săltat, ce putea face gelos pe orice bărbat dintre cei mai buni călăreţi”[1938].

1940: Tablou de cărţile de capacitate (atestate de meserie – n. n.) eliberate de Oficiul Rădăuţi, anulate de minister prin decizia Nr. 66.017 din 1940”[1939]: Straub Paul Robert, cizmar, domiciliat în **Seletin;** Stauber Heim Itzig, cizmar, domiciliat în **Seletin**; Sentler Iacob, cizmar, domiciliat în **Seletin**; Schlein Nathan Mendel, măcelar, domiciliat în **Brodina**; Wieder Nathan, măcelar, domiciliat în **Seletin**; Schelfer Aba, măcelar, domiciliat în **Putila**; Reiser Mortco căsătorit Beder, măcelar, domiciliat în **Iabloniţa;** Straub Sabina, măcelar, domiciliat în

---

[1938] Lupaşcu-Stejar, Alexandru, general, *Paradisul Românesc,* Bucureşti 1929, pp. 323-330
[1939] *Monitorul Oficial*, Nr. 58, 10 martie 1941, pp. 1197-1208

Brodina; Gros Abraham, măcelar, domiciliat în **Brodina;** Tauber Toni, croitor, domiciliat în **Putila;** Marer Sloime r. Maurer, domiciliat în **Putila;** Focşer Ioan, tâmplar, domiciliat în **Dihtineţ**; Baan Mendel Sloime, tâmplar, domiciliat în **Torăceni;** Schleim Max, măcelar, domiciliat în **Brodina**; Schleim Israel, măcelar, domiciliat în **Brodina;** Withal Adolf, fierar, domiciliat în **Seletin**; Buneac Petru, fierar, domiciliat în **Seletin;** Harnic Babi, morăriţă, domiciliată în **Seletin;** Dacner Iacob, bărbier, domiciliat în **Seletin;** Scharf Iacob, morar, domiciliat în **Putila;** Licari Vasile, tâmpla, domiciliat în **Putila**; Laufer Leia, cofetar, domiciliată în **Seletin;** Wolf Strul, tâmplar, domitiliat în **Seletin;** Gartel Maria Gusta, coafez, domiciliată în **Seletin;** Mioc Anton, bărbier, domiciliat în **Brodina;** Weisberg Malca Sara, croitoreasă, domiciliată în **Seletin;** Frischmann Rudolf, măcelar, domiciliat în **Seletin;** Frischmann Rudolf, cârnăţar, domiciliat în **Seletin;** Hlipciuc Romaniuc Iuriu, frizer, domiciliat în **Seletin;** Boiciuc Ioan, măcelar, domiciliat în **Putila;** Henchert Enrich, fierar, domiciliat în **Putila;** Beiger Roman, rotar, domiciliat în **Putila;** Dumitran Alexandru, fierar, domiciliat în **Seletin;** Babat Leib, tinichigiu, domiciliat în **Brodina;** Staniseschi Norbert, fierar, domiciliat în **Seletin.**

1941: În Putila şi satele înconjurătoare a existat o importantă comunitate evreiască, numărând peste 1.200 suflete, cu casă de rugăciune în Putila. La începutul anului 1941, bolşevicii au deportat în Siberia numeroşi evrei din satele huţăneşti, printre care pe avocatul Winkler, pe medicii Josef Badian şi Gerhard Winkler, pe liderii Comunităţii Joachim Greif şi Fritz Reichmann. În vara anului 1941, după intrarea trupelor germane şi româneşti

în nordul Bucovinei, sinagoga şi casele evreieşti din Putila au fost arse, iar evreii duşi, mai întâi, la Iedineţ, apoi în Transnistria, la Obodowka, Şargorod, Jurin şi Moghilev. Printre victimele nevinovate se numără Hermann Winkler, de 84 ani, care s-a prăbuşit pe şosea, când erau transportaţi spre Iedineţ, şi a fost îngropat de viu, sub ochii fiicei sale, medicul Sami Schaechter, farmacistul Max Rosner, soţia şi fiica acestuia.

PUTNA

(odinioară Purcelova, Purceleşti, azi Putna,
Boloteşti, Vrancea).

1424, august 26: Întărit de Alexandru cel Bun lui Stanciul David, care primea uric „pe satul Badeuţii de la Prut şi trei sate la Putna, Stanciulovo, şi satul Purcelova, şi satul Mărinii"[1940].

1624, ianuarie 13: Întărit Radul voievod mănăstirii Secul, care primeşte uric pentru „un vad de moară, ce este pe gârla Putnei, dinspre apus, în satul Purceleşti"[1941].

1624, ianuarie 19: Vechi proprietari, amintiţi de Radul voievod, când întăreşte lui Lupul, fost spătar, în baza unui zapis de mărturie de la Ghedeon, fiul lui Voico logofăt, care „i-a vândut dreaptă a sa ocină şi moşie, cât se va alege din satul **Fiţingheşti** (lângă Ivăneşti, Vran-

---

[1940] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 57, p. 83

[1941] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 156, p. 208

cea), din vatra satului şi pământul lui din ţarnă, şi cu vad de moară şi cu vii, ce au fost cumpărătură tatălui său Voico logofăt” de la Toma, Andreica, Stroie, Nechifor, Giurge, Lupe şi Toader, feciorii Popii, şi de la Petre, Ion şi Ivanu din **Vinişeni** (?), şi Ivanu din **Grozeşti** (Bacău), şi Simion din **Purceleşti** (Putna, Vrancea), „drept 80 taleri, bani gata”[1942].

1624, martie 26: Întărit de Radul Mihnea voievod marelui vornic de Ţara de Sus Necoară, care obţine uric pentru „jumătate din tot satul **Divicea** (Deviceni, azi Vadurile, lângă Poliţeni, Vaslui) din ţinutul Tutova, pe care l-a cumpărat de la Necoară fost spătar, pentru tot satul **Ceucani** (Ciocani, Vaslui) din acel ţinut, cu loc de iazuri şi vaduri de moară pe râul Tutova şi cu vii şi cu case, cumpărat tot de la Necoară spătar şi de la fiii lui pentru 350 taleri bătuţi”; / „satul **Corjouţii** (Corjeuţi, raionul Edineţ, Moldova) din ţinutul Hotin, pe care el l-a luat de la Zaliţchi, pentru 300 ughi roşii şi pentru alte averi şi haine”; / „un vad de moară la gârla Putnei de Jos, la satul **Purceleşti** (Putna, comuna Boloteşti, Vrancea), care este în ţinutul Putna şi l-a cumpărat de la Văscan şi **Ţigăneşti** (lângă Putna, comuna Boloteşti, Vrancea) şi de la Costachi, diac din **Şendreşti** (lângă Făurei, Vrancea), şi de la Scânteie din Purceleşti, şi de la Nistor din **Bătineşti** (comuna Tifeşti, Vrancea), pentru 70 de taleri bătuţi”; / „un loc de prisacă din satul **Rătceşti** (azi Viişoara, comuna Todireşti, Vaslui) din ţinutul Vaslui, cu grădini împrejurul prisăcii, însă cât poate un om să azvârle din mijlocul prisăcii cu toporul în toate părţile, cumpărat de la Vasile Huhulea, pentru 35 taleri bătuţi”; /

[1942] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 161, pp. 212, 213

„o parte de ocină din satul **Cajva** (Cajba, raionul Glodeni, Moldova), în ţinutul Iaşi, şi iarăşi o parte de ocină din satul **Munteni**, care îi sunt dreaptă moştenire, şi altă parte din acelaşi sat Munteni, care se numeşte **Scutaşi** (pe Siret, Neamţ), pe Siret, în ţinutul Neamţ, a treia parte din a şasea parte"; / „un loc de prisacă în satul **Podeni** (sat, Vaslui), în ţinutul Vaslui, pe râul Bârlad"[1943].

1632, august 15: Zapisul lui Mârzea, feciorul lui Andronic, şi al femeii sale Irina, fata Dabijei, prin care mărturisesc că au vândut moşia părintească „în sat, în **Hălmăgeşti** (ţinutul Adjud, Bacău), cu vad de moară, cu 6 pământuri în frunte… Dabijei pârcălabul, drept 70 lei bani gata… dinaintea a mulţi oameni buni: popa Toader, Iane şoltuzul, Ghince, Petrea Motco, Apostol sin Ghince sin **Adjud**, Grigorie Susanul din **Torceşti** (comuna Umbrăreşti, Galaţi), Leahul de **Drăguşeni** (Drăguşani, comuna Parva, Bacău), Iuraşco de **Scurta** (comuna Orbeni, Bacău), Arhip de **Dănăeşti** (în Mănăstioara, comuna Fitioneşti, Vrancea), Pătrăşcan de **Bătineşti** (comuna Ţifeşti, Vrancea), Scântee de **Purceleşti** (azi Putna, comuna Boloteşti, Vrancea) şi alţi mulţi oameni buni"[1944].

1637, martie 21: Zapisul lui Ion Dărăbanul, al femeii lui Armanca, al feciorilor lor şi al soacrei lui, Maruşca, în care mărturisesc „cum am vândut o jumătate, 12 paşi, dreaptă ocină şi moşie a noastră din sat din **Ţigăneşti** (azi Putna, comuna Boloteşti, Vrancea), pe Gârla de Sus, pe lângă partea lui Pătrăşcan, din frunte,

---

[1943] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 183, pp. 248-251

[1944] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 176, pp. 226, 227

până unde merge hotarul… vornicului Tănasie, drept 6 lei bătuţi. Şi mi-a plătit deplin, dinaintea lui Macovei din **Cruci** (înglobat în Panciu, Vrancea), Toader meşterul din **Cânpuri** (Câmpuri, comuna Câmpuri, Vrancea), Iarului din **Băloteşti** (Boloteşti, comuna Boloteşti, Vrancea), Ionaşco şi Pătrăşcan de **Ţigăneşti** şi a mulţi oameni buni”[1945].

1637, martie 27: Zapisul lui Obrejie, Crăciun, Ilie, Toma, Vasile, Pătrăşcan „şi cu toate seminţiile noastre”, în care mărturisesc că au „vândut un vad de moară, în partea de sus, lângă locul mănăstirii Dobrovăţului, în sat în **Ţigăneşti**, în gârla Putnei de sus… lui Tănasie vornicul, drept 30 taleri şi 5 bani buni. Şi această tocmeală s-a făcut în casa lui Dumitru de Ţigăneşti: Dabijie pârcălabul, Isaie pitarul, Irimiia fratele Dabijei, Gligorie aprodul de **Bătineşti**, Anton, Mihai, Florea şi Istodie de Ţigăneşti şi alţi mulţi oameni buni”[1946].

1637, iulie 13: Gavril, feciorul Tomei călugărului de Ţigăneşti vinde vornicului Tănasie, drept 4 galbeni bani gata, „jumătate de pogon de vie, însă n-a fost deplin jumătate… lângă via tătâne-meu Tomei, pe din sus … Şi în tocmeala noastră au fost părintele Serafim de **Tazlău**, Sava vătaful de hânsari, Neagoe căpitanul, Dumitru şi Pătrăşcanaprod ot **Ţigăneşti**, Gligorcea şi Ion Geană din **Purceleşti**”[1947].

[1945] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 43, p. 42

[1946] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 44, p. 42

[1947] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 153, pp. 144, 145

1638, mai: Zapis de la Dronţa, nepoata lui Gavril Curea, fata Cârstei lui Ciulei din satul **Ivănceştii** (comuna Boloteşti, Vrancea), Apostol, nepotul Ţigănoe din **Tâmpişti** (Tâmpeşti, comuna Războieni, Neamţ), sin (fiu) Danciu, Gavril sin Iugeasca, nepoţi Ţiganei, frete-său Apostol, Ursu feciorul lui Andrei din Ivănceşti, Nedelea, fata Manei lui Curea, femeia lui Buzinchi din **Drăgoeşti** (pe Putna, Vrancea), nepotul său Ionaşco şi cu nepotul său Ion de la **Cruce** (Crucea de Los şi de Sus, în oraşul Panciu, Vrancea), în care mărturisesc să au vândut, pentru 60 de taleri bătuţi, „un vad de moară din sat din Ivănceşti, din capul satului din jos, sfintei mănăstiri Păngăraţilor… / Aşijderea şi noi, nepoţi Grozei lui Nămaiu, din sat din Ivănceşti, anume: Dumitru diacul din **Clipiceşti** (comuna Ţifeşti, Vrancea), Todir feciorul Neacşei din **Spineşti** (comuna Vrâncioaia, Vrancea), Gligorie din **Ivănceşti**, feciorul lui Nicoru, Ştefan din **Ţifeşti** (comuna Ţifeşti, Vrancea), feciorul lui Lazor Hapca şi cu toţi fraţii săi, şi Ioana fata Stredzei din **Ţifeşti**, Căzacul sin Mareia din **Ivănceşti**, Sofroniia fata lui Ivan tot de acolo, cu toţii nepoţi Grozei lui Nămaiu, şi Anna, fata lui Ion Cupcei, cu Hilimon, nepoţi Scurtului din **Ivănceşti**, am vândut un vad de moară din Ivănceşti, la mijlocul satului, drept 60 de lei bătuţi, pe gârla din jos. Şi Ion Robea sin Galeş din **Ivănceşti**, cu feciorii săi Simion şi Gligorie, Cârstea din sat din **Găgeşti** (comuna Boloteşti, Vrancea), noi toţi am vândut această ocină sfintei mănăstiri Păngăraţilor… Şi pe mai mare mărturie au fost vătaful de gârlă, anume Scântee din **Porcioleşti** (Purceleşti, azi Putna, comuna Boloteşti, Vrancea), Ureche, Ionaşco, Constantin, Manea, Vasile şi alt Constantin din **Mogeşti** (comuna Indepen-

denţa, Galaţi), Iacov, Trif, Lazor şi Dumitru din **Ivănceşti**”[1948].

1638, iulie 15: Zapisul lui Ştefan Moimăscul bic armaş şi Dabija staroste de Putna, în care mărturisesc despre „o pâră ce au avut popa din **Gligoreşti** (sat pe gârla Putnei, Vrancea) cu Stanca, fata Martei de **Ţigăneşti** (lângă Purceleşti, azi Putna, comuna Boloteşti, Vrancea) pentru o vie, ce a fost vândut Toader, bărbatul Stancăi, popii Ştefan, iar apoi Stanca se apucă să ia acea vie de la popa Ştefan. Deci noi aşa i-am aflat judeţul, jumătate de vie să fie a Stancăi, iar jumătate să fie a lui Toader, bărbatului, căci moşia a fost a Stancăi, iar Toader a pus via şi a făcut munca lui; pentru aceea popii Ştefan să-i fie jumătate de vie, ce-i este cumpărătură de la Toader, iar jumătate să fie a Stancăi, cum şi ei, de bunăvoia lor, popa Ştefan cu Stanca, s-au tocmit şi s-au împăcat dinaintea noastră”[1949].

1643, februarie 11: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Dumitraşco stolnic, care cumpără, cu 20 taleri de argint, de la Necula, fiul lui Toader, „23 de paşi în frunte în satul **Buciumi** (azi Buciumeni, comuna Buciumeni, Galaţi), care este în ţinutul Tecuci, de la hotarul Tecuciului, până la răul Siret, cu vatră de sat şi loc de vii… / Şi Ion Jivală şi cu soţia lui Costanda, fiica lui Burlă din **Putna** (comuna Boloteşti, Vrancea), au vândut o ploştină de 30 de paşi în frunte, în acelaşi sat Buciumi, cu loc de moară pe râul Siret, cu loc de prisacă, cu livezi şi cu pădure, de asemenea până în râul Siret, lui Dumitraşco stolnic, pen-

---

[1948] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 342, pp. 337, 338

[1949] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 412, p. 395

tru 10 taleri de argint. / Şi de asemenea, Necula, fiul Vărvarei, a vândut 15 paşi în frunte, din acelaşi sat Buciumii, de la râul Siret, până la hotarul Tecuciului, cu vad de moară în Siret, cu vii, cu livezi, cu fâneţe, boierului nostru mai sus scris pentru 15 taleri de argint. / Şi Mihalcea i-a vândut un pământ de frunte din acest sat pentru 10 taleri de argint. / Şi Nădejde, fiul Annei, nepotul Maricăi, strănepotul lui Burdul, a vândut 9 paşi în frunte, tot în Buciumi, din partea lui Bordul, pentru 10 taleri de argint, / Şi Tudor, fiul lui Gligorie Puul, nepotul lui Neagul, i-a dat 8 paşi în frunte din hotarul satului Buciumi, de la râul Siret, până în hotarul Tecuciului, pentru că el a prădat o groapă cu grâne şi l-au prins de faţă, şi nu a avut cu ce să-şi plătească capul, ci i-a dat partea lui de ocină mai sus scrisă"[1950].

1717, decembrie 27: Mărturia popii Vasile din Olişeşti, popa Lupul de la Stoeşti şi popa Iftemi de la Căliman, care mărturisesc „pentru nişte scrisori ale lui Lupaşco Morândi, din sat din **Bătineşti**, precum că ei au văzut şi au citit un ispisoc al Danijii voievod, cumpărătură de la unii şi alţii la Bătineşti, 7 pământuri cu vad de moară, şi la **Ţigăneşti** 5 pământuri"[1951].

1877-1878, districtul **Putna**: Tabloul ostaşilor din al VIII-lea de Linie, căzuţi pentru apărarea Patriei pe câmpul de onoare în Războiul de Independenţă: **Andronic George**, soldat, din comuna **Oarba de sus**, Putna; / **Vasile Marin**, soldat, din comuna **Orbeni**, Putna; / **Andronic George**, soldat, din comuna **Orbeni**, Putna; /

[1950] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 26, pp. 30-32

[1951] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 356, p. 284

Lefter Costachi, soldat, din comuna **Adjud**, Putna; / **Androni George**, soldat, din comuna **Oarba de sus**, Putna”[1952].

PUTNA

(lângă Vicov, Bucovina).

„Vă leato 6978 (1470) rădicatu-s-au multă mulţime de oaste tătărască şi au intratu în ţară, să prade, cărora prinzându-le de veste Ştefan vodă, le-au ieşitu înainte. Şi la o dumbravă ce să chiamă la Lipinţi, aproape de Nistru, i-au lovit Ştefan vodă cu oastea sa, avgust 20, şi dându războiu vitejaşte, i-au răsipit şi multă moarte şi pierire au făcut într-înşii şi mulţi au prinsu în robie şi le luo tot pleanul. De care lucru cunoscând Ştefan vodă că ajutoriul nu de aiurea i-au fost, ci numai de la Dumnezeu şi de la Preacurata Maica sa, cu mare laudă şi izbândă s-au întorsu la scaunul său, la Suceava. / Deaca se întoarse Ştefan vodă de la acel război cu noroc ce izbândi pre acei tătari, spre lauda aceia, mulţămind lui Dumnezeu, au sfinţit mănăstirea Putna, carea era zidită de dânsul, septevrie 3 zile, întru lauda a Preacuratei Ficioarii Mariei, Maicii Domnului nostru Iisus Hristos. La care sfinţenie multă adunare de călugări au fostu: Theoctistu mitropolitul şi Tarasie episcopul dimpreună cu Iosif arhimandritul şi igumenul Putnii, zicu că au fostu la liturghie arhiepiscopi şi episcopi şi preoţi şi diiaconi 64 la jirtăvnic” (Ureche,

[1952] Codrescu, Theodor, *Uricarul,* vol. IX, Iassi 1887, pp. 261-270

Letopiseţul…).

1490: Dăruită de Ştefan cel Mare, în 1490, mănăstirii Putna, fosta branişte domnească avea să devină, în timp, temelie pentru vetrele satelor Putna, Karlsberg, Straja, Sadăul, Ulma, Seletinul, Ropocelul, Plosca, Şipotele şi Moldova Suliţa.

1666: În 11 ianuarie 1666, Putna avea doar 8 familii de posluşnici, care sunt scutiţi de dări de către Gheorghe Duca Vodă.

1772: Recensământul lui Rumeanţev[1953], din 1772-1773, înregistrează „Liuzii ot mănăstiria Putnii", în Ocolul Vicovilor, fără alte precizări, „20 – toată suma caselor", însemnând tot atâţia birnici. „Ţiganii mănăstirii Putnii, 87 – toată suma caselor", aveau statutul de robi ai călugărilor.

1774: Satul Putna, însă, format numai din iobagi, a fost, mereu şi mereu, unul mărunt, care cuprindea, în 1774, de pildă, doar 9 bordeie.

1777, noiembrie 12: Depunerea Jurământului de Credinţă faţă de Austria, la Cernăuţi. „Afară de bătrânul mitropolit Iacob, pe care l-a substituat egumenul de la Putna, Ioasaf, au participat la depunerea jurământului de fidelitate, personal, toţi demnitarii bisericeşti ai Bucovinei"[1954].

1783: „În 1783 și 1784, numeroasele mănăstiri, cu excepția a trei (Dragomirna, Putna și Sucevița) au fost desființate, iar bunurile lor au fost preluate în administrația de stat și din veniturile lor, precum și din veniturile

---

[1953] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 340

[1954] *Gazeta Mazililor şi Răzeşilor bucovineni*, Anul I, Nr. 9, 1 aprilie 1911, pp. 1 şi 2

episcopalului, cedate Curții Supreme mai devreme (în aprilie 1783). Bunurile acestea au fost folosite pentru întemeierea Fondul religios greco-oriental[1955], din care întregul cler greco-oriental din Bucovina își primește salariul fix, încă de atunci. În al doilea rând, conform formulării înscrisului de mână imperial din 19 iunie 1783, Fondul religios greco-ortodox contribuie la promovarea școlii bucovinene. Baronul Ezenberg a luat primele măsuri în această privință. El însuși scria, în raportul său: Două școli gimnaziale germane, în care se învață și moldovenește, una dintre ele la Cernăuți, iar cea de-a doua la Suceava, au fost înființate și este impresionantă pentru națiune. În acestea, moldovenii sunt pregătiți pentru școlile naționale, dintre care patru au fost deja înființate, după care se vor forma treptat școli triviale. Faptul că întemeierea de şcoli, la fel ca şi în cazul celorlalte elemente de îmbunătățire a vieţii, nu a ajuns la stadiul care s-a dorit se datorează prejudecății și neîncrederii românilor față de toate inovațiile, prejudecăţi care nu pot fi îndepărtate, de-a lungul vremii, decât prin dovezi și convingeri”[1956].

1788, Hacquet**:** „La obârşia pârâului Putna, zăreşti, în munţi, ascunse de tot în codri, două lăcaşuri călugăreşti, adică o mănăstire ortodoxă de călugări şi una de călugăriţe… / Mănăstirea Putna este clădită ca o cetate, pentru a se putea apăra de atacuri neaşteptate, este aşezată de o parte cu totul, într-un colţ ascuns bine de

---

[1955] Vgl. Polek, *Anfänge des Volckssschulwesens in der Bukowina*, S. 45 ff. (Vezi Polek, *Începuturile școlii elementare din Bucovina*, p. 45 și urm.).

[1956] Polek, Dr. Johann, *Joseph's Reisen nach Galizien und der Bukowina*, Czernowitz 1895, pp. 41 și următoarele

munte. / Incinta din jurul mănăstirii are o singură poartă, care stă, întotdeauna, închisă şi un străin nu este primit, decât foarte greu. Cum, însă, eram însoţit de un bun prieten al meu, care era un slujbaş împărătesc, cu care călugării de acolo aveau de-a face, nu mi-a fost greu să obţin voia de a vedea tot ce voiam. / Erau, aici, douăzeci de călugări. Fiecare avea o mică chilie a sa, lipită de zidul incintei, unde aceşti oameni îşi duc o viaţă foarte trândavă, săracă şi nefolositoare. / În mijlocul incintei, se ridică biserica de zid, constând din mai multe turle, împodobite cu multe cruci de fier, pe acoperiş. Tot zidul bisericii din afară era zugrăvit cu nesfârşit de multe chipuri de sfinţi şi împodobit, de asemenea, cu înfăţişarea raiului şi a iadului, şi cu pictura a tot felul de îngeri şi de diavoli. În această nefericită zugrăveală, domină, absolut, ca în toate mănăstirile ortodoxe, o însuşire proprie, anume: figurile sunt, întotdeauna, foarte prelungi şi, cum toate sunt cu barbă, aceasta este trăsătura ce reuşeşte cel mai bine la aceste picturi, în cursul multelor repetiţii monotone. Apoi, trupul şi picioarele sunt, întotdeauna, ca de lăcustă. / Cum mă însoţeau călugării, la vizitarea bisericii lor, le-am pus unele întrebări, despre anumite părţi ale ei, dar neştiinţa lor e mare, în toate domeniile şi, deci, şi-ntr-acesta. Când am ajuns în faţa picturii, înfăţişându-l pe Iacob adormit, am întrebat pe egumen sau superiorul comunităţii: De ce suie, pe scară, la cer, îngerii, care ar putea să zboare? Răspunsul său a fost că nu ştie. Atunci am zis: Desigur, ei năpârleau, atunci, şi îşi pierduseră penele, şi de aceea nu puteau să zboare. Şi acum am primit al doilea răspuns, contrar oricărei aşteptări, cum că se prea poate. / Aşa cum e mâzgălită biserica, pe dinafară, cu o mulţime uriaşă de picturi

fantastice, aşa este şi pe dinăuntru. / În această biserică, odihnesc oasele marelui Ştefan Vodă, domnul Moldovei, apoi ale soţiei sale, Maria, şi ale fiului său, Petru, precum şi ale lui Bogdan Vodă, care i-a urmat. Mormintele de piatră, în care zăceau ei, purtau inscripţii în limba moldovenească (confuzie: în limba slavonă – n.n.) şi erau acoperite cu perdele de catifea roşie, brodate cu fir de aur. Am pus pe cel mai învăţat dintre călugări să-mi citească inscripţiile, pentru a şti de câtă vreme este îngropat, aici, acest domn. După ce toţi călugării, împreună, au socotit, câtva timp, pe degete, au dibuit, în sfârşit, două sute nouăzeci şi patru de ani. O cinste deosebită era arătată mormântului doamnei, pentru că ea era ctitora acestei mănăstiri, ca şi a multor altor mănăstiri din Moldova. / Speram să aflu, aici, o bibliotecă, întrucât aceasta era dintre cele mai însemnate şi mai vechi mănăstiri ale Moldovei, dar toată colecţia consta doar din câteva cărţi de rugăciune. Se pare că aceşti călugări sunt, la ortodocşi, ceea ce sunt capucinii la catolici, având porunca de a rămâne în cea mai mare neştiinţă. / Dar aceşti sihaştri nu trăiau, totuşi, sub cârmuirea din Moldova turcească sau domnească, în sărăcia în care se află acum, ci sub domnia lui Iosif al II-lea. Aveau venituri mari, pe care le foloseau la o viaţă foarte slobodă, nu erau deloc blânzi cu supuşii lor, ci îi tratau, adesea, fără omenie. Pentru o vină mică sau pentru a stoarce bani, mijlocul obişnuit de a rezolva aşa-ceva era de a da două sau trei sute de lovituri (?), şi când tălpile erau umflate de acest tratament, se făceau tăieturi în ele şi se frecau cu sare, iar dacă nu puteau să aplice această pedeapsă, atunci închideau pe unul ca acesta într-o cămăruţă strâmtă, care era plină de fum, ca să-l înăbuşe. / Dacă era iarna, îl legau pe nenorocit, gol de

tot, de un copac şi turnau apă pe el, până ce aceasta îngheţa pe trup, şi aşa mai departe. Desigur, acestea sunt tratamente, care nu pot fi exercitate decât de barbari, dar fireşte că şi poporul este şi el la fel… / Experienţa confirmă că această naţiune, care este aspră din fire şi din deprindere încă din copilărie, şi rea la suflet, poate răbda mult mai mult ca o alta, mai civilizată. Totuşi, românii din Moldova sunt mult mai buni ca cei din Transilvania şi Banat. / Călugării de la această mănăstire, care nu se puteau purta în felul acesta cu o naţiune numai în parte redusă la semisclavie, cum s-ar purta cu una nomadă, care nu aparţine acestei ţări, anume cu aşa-zişii ţigani, au ajuns să nu aibă ca slugi decât numai oameni din aceia, care, acum, erau şi împământeniţi şi aşezaţi în jurul mănăstirii ca ţărani, după ce împăratul Iosif a oprit orice tiranie a stăpânilor de moşii, în aceste noi posesiuni ale sale”[1957].

1802: În Putna, s-au stabilit, în 1802 (primii doi) şi în 1803, meseriaşii germani Joseph Gruber, Johann Schmidt, Georg Schmidt, Georg Zettel, Michael Kresl, Michael Gallhofer, Simon Watzlawek, Johann Zimmermann, Georg Brunner, Michael Kolmer, Thomas Rickel, Matias Sperl şi Anton Mak, din **Prachin-Boemia**, Michael Schuler din **Bayern**, şi Michael Gallhofer din **Pilsen-Boemia**.

1809: „Este ușor de presupus că o provincie ca Bucovina, ai cărei locuitori nu sunt foarte avansați în civilizație, nu ar trebuie să aibă aproape nici o fabrică; de fapt, nu vedem niciuna cât de cât importantă. Fabrica de ceramică din gresie din Voroneţ livrează comerțului un olărit apreciat. Fabricile de sticlă din Putna, Furstentall și Crasna încep de asemenea să înflorească. Ele furnizează

[1957] *Călători,* X, II, pp. 816-820

comerțul Bucovinei obiecte din sticlă albă și destul de densă. Paharele sunt vândute, în principal, în Galiția și Moldova. Fabrica de marochin din Wisnitz este destul de importantă: ea urmează aproape aceleași procese tehnologice ca şi cele adoptate în Turcia. Fabricarea potasei ocupă mult locuitorii acestei provincii; există mai mult de o sută de fabrici, care pregătesc o cantitate foarte mare, care sunt apoi exportate în statele Prusiei. Aceste fabrici, înființate în mijlocul pădurilor, consumă, în fiecare an, o cantitate enormă de lemn; pentru a preveni pagubele forestiere, guvernul austriac a dispus suprimarea majorității acestor fabrici"[1958].

1869: O tipăritură vieneză din 1869, referitoare la organizarea politică și judiciară în țările reprezentate în Împărăţia Austriei, prezintă următoarea administrare în Ducatul Bucovinei: „Administrarea districtului Rădăuţi – **Rădăuţi** (Târg cu tribunal districtual) cu Vadu Vlădichii, Andreasfalva cu Mitoca, Bădeuţi, Bilca, Burla, Frătăuţii Vechi, Frătăuţii Noi, Fűrstenthal, Horodnicul de Sus, Horodnicul de Jos, Karlsberg, Marginea, Milişăuţii de Sus, **Putna** (cu mănăstirea), Satulmare, Straja, Suceviţa, Vicovu de Sus cu Bivolăria, Vicovu de Jos, Voitinel, Volovăţ, Seletin cu Frasin, Tomnatic, Rusca, Paltin, Plosca Camerale, Ulma, Ropoţel, Nisipitu, Bistriţa cu Cârlibaba, Izvor cu Iaroviţa, Sărata, Moldova, Şipot Camerale"[1959].

1871: În 15/27 august 1871, la Putna au avut loc celebrele festivităţi închinate lui Ştefan cel mare şi Sfânt,

---

[1958] De Serres, Marcel, *Voyage dans l'Empire d'Autriche, pendant les années 1809 et 1810,* Livre VIII, Bukowine, Paris, 1814, pp. 234-237

[1959] *Politische und gerichtliche / Organisation / der / im Reichsrathe vertretenen Länder von Öesterreich,* Wien 1869. pp. 158-161

în prezenţa lui Ioan Slavici, prezident al comitetului organizator, care a rostit cuvântul de deschidere, a lui Mihai Eminescu, A. D. Xenopol, care a rostit discursul festiv, a lui Ciprian Porumbescu, care a „cântat Daciei întregi”, a lui Mihail Kogălniceanu şi a colonelului Boteanu, reprezentantul Oştirii Române, etc.

1879: Volumul 5 al „Neuen Folge“ (Episodul nou). Pagina XVI. (**Clopotniță pentru Putna**). „Superiorul Bergmann s-a referit la proiectul pentru o clopotniță în mănăstirea unificată grecească de la Putna, proiect care a fost înaintat Ministerului Cultelor pentru prezentarea unui raport, proiect redactat de departamentul tehnic al guvernului Bucovinei, și a descris noul proiect pe scurt, solicitând realizarea adecvată, atât prin caracteristici constructive, cât și stilistice. Secțiunea a fost de acord cu observațiile și a decis să insiste ca ministerul didactic să insiste asupra executării uneia sau a alteia dintre chiţele din proiect, dar că una, dintre mai multele schițe prezentate, ar trebui considerată cea mai corectă din punct de vedere stilistic, constructiv şi al fiabilităţii costurilor, deci se recomandă pentru executare. Secțiunea nu a putut evita să își exprime regretul viu, cu această ocazie, că primul proiect al Comisiei Centrale nu a fost încă prezentat spre examinare, deşi proiectul nu numai că a respectat statutul Comisiei Centrale, dar și chestiunile legate de timp și de cheltuieli au fost economicoase. Prin urmare, Comisia Centrală trebuie să abordeze Ministerul Educației în așa fel încât, din partea tuturor organelor de construcții de stat, sfera de activitate a Comisiei Centrale să nu fie atât de ignorată, dar, din păcate, a fost cazul unora dintre ele, iar Comisia, care este formată din experți care doresc să își facă cercetările pe termen lung şi să valorifice cunoş-

tințele și experiența membrilor ei în modul cel mai dezinteresat, doar din interes pentru cauza administrării statului, se arată îngrijorată de acestea în viitor“[1960].

1880: Volumul 6, nota 92, pagina CLVIII. (**Turnul de clopotniţă pentru Putna**). „Ministerul Educației a finalizat execuția proiectului pentru o nouă clopotniță în mănăstirea greco-ortodxă Putna, propusă de superiorul Bergmann şi aprobată prin rezoluţia Comisiei Centrale, care a solicitat, în același timp, Biroului Provincial pentru Bucovina, raportul rezultatelor restaurărilor similare sau al altor adăugiri și clădiri noi, care fac referire la monumentele vechi ale țării, pentru moment sub formă de schițe, care să direcționeze cererile autorităților de construcții direct către Comisia centrală, pentru orice indicații despre modul în care ar fi elaborate planurile relevante“[1961].

1884: Raport anual. Pagina 59 (**Rapoarte despre mănăstiri**). „Conservatorul Gutter a trimis un raport interesant despre Mănăstirea Putna, pentru care i s-a mulțumit. În ceea ce privește un alt raport important, al aceluiași autor, referitor la monumentele din Suceava și la ruinele castelului cetăţii, şi, la sfârșit, un al treilea raport, privind mănăstirile Sf. Onufrii, Suceviţa și Dragomirna. Superiorul Bergmann s-a referit la acestea și și-a exprimat dorința ca „anunțurile“ să se transforme în studii despre aceste monumente, cât mai curând”[1962].

[1960] Romstorfer, Carl A, *Aus „Mittheilungen der k. k. Central-Commission*, în Maximovici, E.; Mikulicz, A.; Polek, Dr. J; Romstorfer, C. A.; *Jahrbuch des Bucowiner Landes-Museum / 1893*,Czernowitz 1893, pp. 45-71

[1961] Ibidem.

[1962] Romstorfer, Carl A, *Aus „Mittheilungen der k. k. Central-Commission*, în Maximovici, E.; Mikulicz, A.; Polek, Dr. J;

1890: Volumul 16, pagina 51 (Sihăstria de lângă Putna și Volovăţ). „În minunatul Putnathale, cu numele preluat de la abația cu același nume, situată mai sus, la o distanță de aproximativ trei sferturi de oră, se află ruina singuratică a unei biserici mici, pe o pajiște înclinată ușor. Fără îndoială, a aparținut unei foste mănăstiri, care a existat aici chiar înainte de a fi fondată Putna (1481). De la distanţă se observă strălucirea ruinelor de piatră, printre tufişuri înalte; în jurul ruinelor și pe pereți, tufişurile au prins rădăcini, cu mult timp în urmă. Nici o legendă, nici un raport înregistrat despre trecutul acestui mic monument, care, cu toate acestea, ne întoarce încă în secolul al XIII-lea. În figura din stânga este desenat planul de bază (la scara 1/200). Biserica are dispunerea tipică a bisericilor moldoveneşti, cu cele trei abside de nișă, iar clopotniţa lipsește, incinta mică, cu fante la ferestre. Tinda nu este decât un mic vestibul, în care dă intrarea, în timp ce o a doua cameră, dublă faţă de incintă, poate o fi servit în scopuri rezidențiale. Zidăria este realizată în piatră de carieră, iar la exterior se pot vedea încă rămășițe de ziduri și de arcade, dispuse așa cum este tipic și în stilul vremii. Rămăşiţa jumătății de cupolă este formată dintr-o grămadă de cărămizi în cochilie, zidite în diagonală, conform schiței, motiv care se găsește și pe clădirile bisericii mai vechi. Deasupra bisericii, se observă bolta unei alte încăperi. / **Wolovăţ**. La poalele crestei, care formează bazinul hidrografic dintre Suceviţa și târgul Solca, și la aproximativ o oră de mers, cu mașina, de la Rădăuţi, se află satul Volovăţ, care are peste 2.200 de locuitori. Legenda spune că, întâlnind-

---

Romstorfer, C. A.; *Jahrbuch des Bucowiner Landes-Museum / 1893*,Czernowitz 1893, pp. 45-71

o pe Iţa, Voievodul Dragoş, fondatorul principatului moldovenesc, a ridicat aici biserica mănăstirii din lemn, transferată ulterior la Putna, la începutul secolului al XIV-lea. În Schematismus-ul gr. or. al Bucovinei, scos de Dioceza Arhiepiscopală, se menționează această biserică, realizată din materiale moi și pictată, din parohia Putnei, construită în 1346, în Volovăţ, de Dragoş, şi transferată, în 1468, de Voievodul Ștefan cel Mare la Putna și reparată minuțios în 1871. Potrivit lui Ureche, se spune că, prin mutare, s-a modificat forma inițială. Astfel, biseri-ca menționată ar fi cel mai vechi monument al Bucovinei. În locul acestei biserici de lemn, Ştefan cel Mare, a terminat, în anii 1500-1502, biserica de zidărie actuală, care a fost făcută, după cum se atestă pe partea exterioară a bisericii, în stânga, alături de placa de piatră a ușii din față, în inscripţia inscripția slavonă, tradusă de Wickenhauser astfel: // „Iubitorul creștin, temător de Dumnezeu, Io Ştefan Voievod, prin harul lui Dumnezeu Hospodar al Țării Moldovei, fiul Voievodului Bogdan, împreună cu soția sa Maria, fiica lui Radul Voievod, și cu fiul său iubit, Bogdan, a zidit această biserică, în numele Înălțării Crucii venerate și dătătoare de viață. A început-o în anul 7008 (1500) și a terminat-o în 7010 (1502) în anul 40 și 6 al domniei sale, în luna lui septembrie 4“. // Conform legendei, Voievodul Dragoş a fost înmormântat în Volovăţ. Cu toate acestea, după cum mă informează Wickenhauser, în biserica care există acum, după cum afirmă parohul ei, Protopresviterul Constantin Tarangul, cercetările dintr-un mormânt nu au găsit nici o urmă. / În planul desenat, biserica diferă, în esență, de celelalte biserici din acea vreme, prin lipsa absidelor laterale segmentare sau semicirculare și tipul de construcţie.

Chiar dacă aceasta din urmă ar putea să nu fie cea originală, forma de astăzi este mai mult sau mai puțin condiționată de forma planului și se pare că biserica, chiar și în cruce, nu deținea o boltă cu cupole. Vestibulul sau tinda este egală cu încăperea pentru bărbați, boltită ca un butoi semicircular şi susținută de stâlpi puternici, iar absidele sunt acoperite de o jumătate din cupolă. În turnul sudic sunt două scări, care coboară, înainte de iconostas, la două trepte, care conduc în sus, astfel încât încăperea bărbaților, față de cea a femeilor este delimitată printr-un șanț adâncit cu aproximativ 30 cm. În aceasta din urmă, pe peretele de sud, se află mica încăpere tipică, așa-numitul Diaconarium, pentru depozitarea vaselor sfinte, cu vatră pentru sfeşnice și, în sfârșit, o mică fereastră. / Doar patru ferestre mici luminează interiorul, care este acum alb și se zăreşte doar în împrejurimea ușii care dă spre tindă, fragmente dintr-o frescă mai veche. La fel, pereții exteriori, care, spre deosebire de contraforturile puternice, nu au o altă protecție, ci doar o friză formată din nișe mici, albe. Acoperișul înalt de șindrilă este remarcabil, mai ales spre peretele vestic al bisericii, deoarece spre partea de est, deasupra absidei, are formă semicirculară. Ca aproape toate bisericile, cimitirul înconjoară și acest loc, din care figura din dreapta arată un monument caracteristic al unei pietre funerare, care conține inscripțiile de pe suprafața asemănătoare mesei. / Conform unei traduceri a articolului despre Dragoșu Vodă, publicat în „Liberalul” (lui Titus B. Costinean, nr. 4-6 Jassy 1886), de domnul Olinski-Olinescu, cică povestesc oamenii bătrâni că, pe vremea bunicilor lor, un păstor a găsit, în pădure, zidurile bisericii uitate. Din cauza vremii, biserica suferise rău, nu mai avea acoperiş,

nici iconostas sau imagini interioare, fiind apoi complet renovată”[1963].

1891: Volumul 17, nota 160, pagina 178 (Conservarea monumentelor din Bucovina). „Profesorul conservator Romstorfer a înaintat deja Comisiei Centrale un raport foarte important, privind necesitatea conservării multor monumente importante din Bucovina. În același timp, el a atras atenția asupra bisericilor mănăstirești din Putna, Suceviţa, Dragomirna, asupra bisericilor mai vechi ale parohiilor și ale filialelor din Horecea, Toporăuţi, Siret (2), Mănăstirişte, Suceava (4) Ilişeşti, Pătrăuţi, Sf. Ilie, Rădăuţi, Suceviţa, Solca, Comareşti, Arbore, Volovăţ, Milişăuţii de Sus, Satulmare, Mănăstirea Humorului, Voroneţ, Vatra Moldoviţa etc., în afară de numeroasele biserici din lemn. La biserica din Mănăstirea Humor, mortarul piedestalului, care are o înălțime de aproximativ un metru, a căzut parțial, cu excepția peretelui inferior, care poartă încă picturi splendide. Pe cei aproximativ 30 cm lățime, pietre de profil pietonal sunt desfăcute sau chiar aruncate, îmbinările fiind mai ales fără mortar. Trotuarul din jurul bisericii s-a scufundat atât de adânc, încât nu numai că nu mai servește scopului, dar a devenit de-a dreptul dăunător construcției. Când s-au desființat mănăstirile, această biserică a devenit biserică parohială, iar iconostasul de acolo este de remarcat“[1964].

[1963] Romstorfer, Carl A, *Aus „Mittheilungen der k. k. Central-Commission*, în Maximovici, E.; Mikulicz, A.; Polek, Dr. J; Romstorfer, C. A.; *Jahrbuch des Bucowiner Landes-Museum / 1893*,Czernowitz 1893, pp. 45-71

[1964] Romstorfer, Carl A, *Aus „Mittheilungen der k. k. Central-Commission*, în Maximovici, E.; Mikulicz, A.; Polek, Dr. J;

1897: O colectă pentru copiii sărmani din Putna, făcută de „Ziua onomastică a Maiestăţii Sale împărătesei noastre din anul acesta (1897)”, menţionează următorii localnici şi călugări: primarul Petru CALANCIUC, negustorul Iosif POSTATNI, vicarul mănăstirii Arseni SEVESCUL, ieromonahul Traian IEŞAN, monahul Vladimir CALENCIUC, novicele Adrian HUMENIUC, novicele Ilarion MAREŞ, Iraclie NICHIFOROVICI, Ghenadie DAŞCHEVICI, Macarie VOLCINSCHI, novicele Iulian STRUŢ, învăţătorul superior Dorimedont VLAD, Gustav WEISSMANN de la fabrica chimică, inginerul August FISCHER, Eugenia CORIBUT, Hortensia GORAŞ, inspectorul baronului A Popper, Adolf FRENZEL, şi Constantin CRIŢAN[1965].

1901, Gustav Weigand: „Duminică, 18 august 1901, în jurul orei 11,00, am mers în primul sat românesc, cu peste 3.000 de locuitori, la Straja[1966]. M-am dus direct la biserica mare, asaltată de credincioşi, unde se sărbătorea „Ziua de naștere a Împăratului” (Franz Josef – n. n.). Preotul a rostit un discurs patriotic, apoi şi-a omagiat împăratul, cântând imnul național, şi-abia după aceea a avut loc sacramentul, la care au luat parte toți cei prezenți. Preotul Dan, parohul de acolo, căruia îi datorăm mai multe lucrări frumoase despre populația Bucovinei, și Dr. Onciul (Isidor Onciul, arheologul biblic – n. n.), din Cernăuţi, m-au însoțit, după-amiază, până la faimoasa Mănăstire Putna, mormântul lui Ștefan cel Mare, unde am

---

Romstorfer, C. A.; *Jahrbuch des Bucowiner Landes-Museum / 1893,*Czernowitz 1893, pp. 45-71

[1965] DEŞTEPTAREA, Nr. 23/1897, p. 182

[1966] La Straja, au cântat Parasca Tarnoveţchi (*De-ar fi mândra sus, la cruce*) şi Costan Ştirban (16 ani).

poposit[1967]. Apoi am trecut printr-o zonă bine cultivată, dens populată, până la Voitinel. În casa parohială, am lucrat zadarnic, timp de două ore, cu doi bărbați, apoi am ajuns, în sfârșit, să cunosc dialectul local, în timp scurt, discutând cu o femeie de 60 de ani[1968]. În timp ce mergeam pe drum, am întâlnit mulți țărani sfioși, care mergeau pe jos, călare și în căruţe, venind de la o sărbătorire în mănăstirea Suceviţa[1969], spre care m-am grăbit și în care am găsit cea mai ospitalieră întâmpinare dintre toate mănăstirile Bucovinei"[1970].

1903: Banca populară din Putna a fost înfiinţată în 1 martie 1903, de directorii Dorimedont Vlad şi Ilarion Zacşevschi, sub preşedinţia lui George Goraş, din conducere făcând parte şi părtaşul Dumitru Creţan. Cabinetul de lectură „Săhastrul" funcţiona, din 1898, în casa lui Ilie Vişan, cu 31 membri, 40 cărţi, 5 abonamente la gazete şi o avere de 35 florini şi 64 creiţari. Conducătorii noii biblioteci comunale erau George Goraş şi Dorimedont Vlad, din conducere făcând parte şi Ilie Vişan (bibliotecar), Constantin Criţan (casar), Vasile Vacarean şi Vasile Becul (controlori), Ilie Becul, Dimitrie Criţan şi Dimitrie Ursan (comisia judecătoare). Printre membrii fondatori, cu taxă de câte 5 florini, se numără Eutimiu Nichitovici, Gheorghi Goraş, Traian Jeşan, Adrian alui Andrei Humeniuc, Ilarion Mareş, Iraclie Nichitovici,

---

1967 La Putna, a cântat Artemi Zubaş (49 ani)

1968 La Voitinel, „femeia de 60 de ani" poate fi Natalie Morăraş (*Foaie verde ci cicoari*) sau Trifelia Coroamă.

1969 La Suceviţa, a cântat Ion Şlahtinschi (22 ani).

1970 Weigand, op. cit., pp. 7-17.

Constantin Criţan, învăţătorul Dorimedont Vlad, Dorimedont Nichitovici, Arseni Sevescul şi Vasile Calenciuc[1971].

1904: „Sâmbătă, în 3/16 iulie, dis de dimineaţă, cu trenul special, ticsit cu peste 2.000 de români, o luăm spre **Putna** vechea martoră a gloriei străbune… / Mănăstirea şi locurile din jurul ei oferă un aspect grandios: Un pelerinaj nemaipomenit în analele istoriei noastre. Miile de pelerini, înşiruiţi în curtea Mănăstirii, în grădină şi pe dealurile din jur. Şi frumos loc de veşnică odihnă şi-a ales măritul Voievod: „O vale de râuleţ, limpede, coborându-se în susur blând din culmile bogat împădurite, care sunt muntele acestui unghi bucovinean. Apa zglobie a Putnei îşi găseşte repede sfârşitul în cursul iute al Sucevei, şi aceasta duce la capitala Moldovei din vremurile mari. În acest paşnic unghi de ţară, unde gândul rugăciunii se desface deopotrivă din înălţarea către cer a muntelui, din adânca pace măreaţă a codrilor şi din şoapta neobosită a apei trimisă ca o binecuvântare, puse Domnul Învingător temeliile bisericii sale, la 4 iunie 1466”. / Nu departe de mănăstire, pe un deluţ, se vede însemnat cu o cruce locul de unde ar fi săgetat Ştefan cel Mare, ca să desemneze locul unde are să se înalţe acest locaş de pomenire. „Dar în această veche povestire trăieşte un adevăr”, zice domnul Nicolae Iorga: „Săgeata a hotărât temeliile Putnei, săgeata învingătoare, trasă sub zidurile Chiliei”. / Mânat de marea înălţime intru în biserică; în naos, la partea dreaptă, se află locul de odihnă a eroului unui neam, acoperit cu o lespede de marmoră albă, deasupra căreia se ridică un mausoleu de piatră cu păreţi de sticlă şi decorat cu arabescuri. În acest mausoleu se află mai multe obiecte, care s-au găsit la anul 1856: o bucată de hlamidă

[1971] DEŞTEPTAREA, Nr. 8/1898, p. 69

domnească, inele de aur, giuvaericale. Cad în genunchi, fără glas, cu ochii muiaţi în lacrimi, şi sărut marmura rece, acoperită de cununile trimise de la toţi Românii. „Soarele din noapte iese, din mormânt puterea vine, / Naşterea cea viitoare ne e-n lumea celor morţi". / Ajuns afară, mă gândesc, multă vreme, la trecutele timpuri şi parcă văd întinsele valuri de norod, bătute de durere, cu ochii înotând în lacrimi, cum sărutau mâna „care făcuse dreptate în lume şi crucea pentru care mâna se încordase atât amar de ani. Şi a fost o uriaşă şi adâncă zguduire în inimi, când patul cu chingi de fer fu coborât, cu năframe de mătase, în bolta de piatră, iar Domnul Ştefan fu zidit în lăcaşu-i de marmură". Şi acum întinse valuri de norod, cu nădejdea în inimă, au venit să se întărească şi duh să ia de la mormântul celui Mare şi Sfânt. Căci, într-o zi, sabia lui de oţel va străpunge mormântul şi va fulgera la soare. Şi duhul vredniciei lui va trece ca un vifor prin inimile deşteptate la o nouă viaţă. / Şi, până atunci[1972], „toţi românii care simt în sine un suflet mai osebit, o inimă mai nobilă, fie ei din orice sferă, fie ei din orice ţară, să lucre neobosit, fiecare în parte şi cu toţii împreună, spre aflarea şi răspândirea mijloacelor care vor putea să înlesnească înrădăcinarea credinţelor, năzuinţelor şi speranţelor noastre comune în unul şi acelaşi viitor şi să asigure împlinirea acelui viitor"[1973].

1904: „La Putna am ajuns pe la orele 8, seara. Acolo, aştepta la gară pe Principele (Hohenlohe, guver-

---

[1972] Xenopol, în cuvântarea sa festivă, rostita la Serbarea Naţională, la mormântul lui Ştefan cel Mare, în 15/27 August 1871.

[1973] Drăgan, Dr. Valentin, *Serbarea de la Putna – 3/16 iulie 1904*, în *Gazeta Transilvaniei*, Nr. 144, Anul LXXVII, Braşov 3/16 iulie 1914, pp. 1, 2

natorul Bucovinei – n. n.) nu numai persoanele oficiale, dar şi o mare mulţime de lume, în care am văzut şi pe trei bârlădeni, domnii Colonel N. Ionescu, I. Lupu şi Costică Armaşu. De la gară, am plecat, pe jos, spre Mănăstire şi am mers prin mijlocul mulţimii de români, care aclamau cu multă căldură sufletească pe Principele Hohenlohe. În aceste clipe, numeroase buciume răsunau de pe înălţimi, clopotele mănăstirii sunau şi numeroase săcăluşuri se descărcau. Apoi, la o depărtare oarecare de la gară, am întâmpinat în cale un frumos arc de triumf, împodobit cu crengi de brad şi având o coroană atârnată la mijloc, ce era împodobită cu flori albe, roşii şi albastre, în loc de pietre scumpe, şi deasupra ei, închipuit tot din verdeaţă, numele ŞTEFAN. Întreagă această privelişte plină de duioşie, învăluită în întunericul nopţii care sosise, îmi umplu ochii de lacrămi şi, în calea de 2 kilometri, de la gară, până în sfânta Mănăstire, mă ţinu transportat întruna în timpurile de suferinţă şi de glorie ale Eroului Ştefan, timpuri de suferinţă şi de glorie ale întreg neamului românesc! / Principele Hohenlohe fu găzduit în frumoasele apartamente egumeneşti, unde era găzduit şi Î. P. S. S. Mitropolitul Vladimir de Repta, care sosise deja de la ora 1, însoţit de o mulţime de demnitari bisericeşti din Cernăuţi. Eu şi cu părintele Costăchescu am fost primiţi în gazdă de părintele Ieromonah Nechitovici, care ne-a tratat cu multă dragoste frăţească. N-am putut apuca la slujba privegherii, pentru că, pe la orele 9, era totul sfârşit şi lumea ieşea din biserică. Era atât de multă lume, că mulţi oameni au dormit sub cerul liber, în şi afară de curtea Mănăstirii. De la poarta acesteia şi până departe, erau, pe ambele laturi ale drumului, barăci unde se vindeau prescuri, lumânări, de-ale mâncării şi băuturii,

cărţi poştale ilustrate şi altele. / A doua zi, 3 Iulie, zi foarte frumoasă, cum fusese şi cele 2 zile precedente, m-am trezit, dimineaţă, în concertul jalnic al numeroaselor buciume, care făceau să răsune cu putere aerul şi să ne vestească la toţi cei ce eram aici, lângă rămăşiţele sfinte ale Aceluia care a ridicat la mare cinste şi renume iubita şi scumpa lui ţară. M-am grăbit a mă duce în biserică, încă de pe la orele 5 dimineaţă, în speranţă că voi putea vedea totul în linişte şi mai în amănunţimi; însă biserica era tixită de lumea care se închina pe la icoane, şi chiar la mormântul Marelui Ştefan, ca la a unui sfânt. / Fiindcă slujba nu se începuse încă, am putut vedea, rând pe rând, aproape totul ce era prin biserică. Ceea ce mă atrăgea mai mult a fost ca să văd de aproape mormintele Domneşti, Piatra mormântală a Marelui Ştefan, pe care şi-a pregătit-o încă de pe când era în viaţă, se află în pronaosul sau a doua despărţitură a bisericii, lângă păretele de miază-zi. Pe ea se află aşternut un covor de catifea cu fir de aur, pus de fiul său Bogdan Voevod, şi pe acest covor se află aşezate, acum, o urnă de argint şi o cădelniţă de aur, ale cărei lănţurele sunt date în jurul capacului acelei urne. În păretele de aici sunt bătute două covoraşe frumos şi bogat împodobite. Toate acestea stau sub un baldachin şi sunt închise într-un geam de sticlă şi apoi îngrădite cu un grilaj de fer. În fruntea baldachinului este un steag tricolor de mătase, pus acolo cu prilejul sărbătorii naţionale din 1871. / Se ştie că mormântul Marelui Ştefan, ca şi celelalte morminte Domneşti, ce sunt în biserica de la Mănăstirea Putna (toate prădate de către călugări, de-a lungul vremii – n. n.), au fost deschise, în noiembrie 1856, de către o comisiune, cu învoirea guvernului austriac. În privinţa mormântului Marelui Ştefan, iată ce

aflăm din constatările acelei comisiuni: „În mijlocul pronaosului, puţin spre răsărit, se află piatra analoghionului. Pentru că, în vechime, sub piatra aceasta de regulă se înmormânta ctitorul, s-au făcut şi în Putna cercare aici, după mormântul lui Ştefan, ca ctitor al Mănăstirii. După ce se scoase ţărna, până la adâncime de 18 policare, au dat lucrătorii de un mormânt, zidit de cărămizi, ca şi celelalte morminte, dar fără boltitură, ci gura lui astupată peste tot cu trei lespezi, lucrate regulat în patru muchi. Colţul nord-estic al lespezii ultime, dinspre picioare, s-a aflat frânt, se vede că cu puterea. Mormântul acesta s-au constatat cu toată siguritatea că este a Iui Ştefan Vodă cel Mare, fiindu-i şi epitaful, în dreapta, dinspre peretele bisericii. Cadavrul, fără sicriu, era aşezat pe 13 şine de fer (înfăşurat în mantie de egumen – n. n.). Sub cap era un căpătâi zidit de 12 policare (picioare – n. n.). Pe acesta, zăcea capul mortului (egumen, care fusese înmormântat, călşugăreşte, pe 13 bare de fier – n. n.), din care însă era conservată încă numai partea superioară a tigvei, dar aşa că partea în a cărei continuare ar veni faţa, adică ochii, era întoarsă spre apus şi depărtată de grumaz cu 5 policare. După zisa medicului, numai în urma putrejunii şi a descompunerii, niciodată n-ar fi putut lua poziţiunea aceasta nenaturală. Afară de aceasta, nu s-au aflat nicicât de puţină urmă de un acoperemânt s-au podoabă de cap sau de grumaz, fără care nu se poate crede că s-ar fi înmormântat Ştefan cel Mare, mai ales pentru că, în mormântul lui Bogdan şi Ştefan cel Tânăr, s-au aflat de aceste (în mormântul lui Bogdan se afla coroana de pâslă, dar în cel al lui Ştefăniţă Vodă fusese înmormântat un alt călugăr, deasupra osemintelor acestuia fiind depuse doar oasele unui braţ al Voievodului – n. n.). Toate împre-

jurările aceste arată, fără toată îndoiala, cum că acum, de mult, mormântul lui Ştefan au fost cercat de oarecine”[1974]. / „Îmbrăcămintea lui Ştefan, aflată în mormânt, deşi putredă şi mucegăită, totuşi s-a cunoscut că era de materie foarte preţioasă şi dimensiunile ei arătau că Ştefan era de statură mică, îndesată, întocmai aşa după cum îl descrie istoria şi tradiţiunea. Rămăşiţele din mormânt nu s-au atins, ci s-au lăsat întocmai cum au fost, şi mormântul s-a astupat iarăşi[1975]. / Dacă la mormântul Marelui Ştefan s-a umblat şi s-au luat din el mai multe lucruri preţioase (toate pietrele preţioase şi mii de mărgăritare, toate jefuite, după cum o dovedea o scrisoare, din ordinul „Sfântului” Iacob Putneanul – n. n.), mai de mult, este întrebarea: când ? / În Mănăstirea Putna se păstrează o scrisoare, din 2 martie 7265 (1757), semnată de Mitropolitul Iacob şi adresată Egumenului Putnei, Benedict. În ea, în chip misterios, Mitropolitul spune următoarele: „îmi pare bine că domnul Ispravnic din Suceava a dezgropat mortul, despre care era prepusul şi că nu a aflat alta, afară de aceea despre care mi-a făcut ştire Cuviosul Dionisie. Îmi pare bine că a venit Ispravnicul, căci aşa a scăpat mănăstirea iarăşi de prepusul în care se afla. La scrisoarea lui Dionisie, n-am răspuns, dar îi voi spune din gură cum că am înţeles toate câte mi le-a scris. Toate pietricelele, inelele, semnele de stare, boldurile şi alte lucruri ce s-au aflat, domnul să le sigileze la un loc şi să le dea argintarului Rafail, şi să ia măsură de pe icoana făcătoare de minuni a Maicii Domnului şi de pe a Domnului Hristos, să ni le trimită toate prin un om de credinţă. Să mai caute, cu părinţii Mănăstirii, că se află acolo o

---

[1974] *Candela,* foaie biser. lit., Cernăuţi, anul 1889, pp. 685-686
[1975] Ibid., p. 687

pungă cu mărgăritare, sigilată cu sigiliul nostru. Aceasta să o deschidă şi să ia de acolo 500 de mărgăritare de mărime asemene. Se mai află acolo, după cât ştim, 200 sau 300 de mărgăritare de mărimea mazării, care s-au desprins de pe aer. Toate mărgăritarele aceste, dimpreună cu lucrurile ce s-au aflat la mort, să ni le trimeată domnul, pentru că voim a face pentru Maica Domnului şi pentru Hristos coroane noi, mai iscusite şi mai frumoase, şi să le înfrumuseţăm cu pietre şi cu mărgăritare, care coroane, după ce vor fi gata, se vor pune numai în zile mari de sărbători". Iar deasupra scrisorii este o însemnare, în cuprinsul următor: „Răvaşul acesta este de la Preosfinţie Sa Mitropolitul Iacob, în care a scris ca să se trimeată lucrurile care s-au aflat în mormântul pronaosului, pentru ca din ele să facă două coroane la icoana făcătoare de minuni"[1976].

Asupra conţinutului acestui răvaş m-am întrebat: de ce oare Ispravnicul de la Suceava să fi umblat în mormântul pronaosului (Răspuns: pentru că fusese sesizat că fusese jefuit cel mai sfânt mormânt al bietului nostru neam – n. n.), în care nu poate fi vorba decât de acel al Marelui Ştefan, şi de ce adică Mitropolitul se bucură că a scăpat Mănăstirea iarăşi de prepusul în care se afla? (presupusul jefuirii mormântului – n. n.). Mă voi încerca a da un răspuns, luând lucrul mai de depărtişor.

Cronicarul Neculce, în *O samă de cuvinte*, înregistrează, din cele auzite din om în om, că „Vasile Vodă (Lupu), aproape de mazilie (1653), a greşit lui Dumnezeu, că i s-a întunecat mintea spre lăcomie de a stricat Mănăstirea Putna, gândind că va găsi bani şi n-a găsit. Şi s-a apucat s-o facă din nou, iarăşi precum a fost, şi nu i-a

[1976] *Candela,* an. 1889, pp. 685-686

ajutat Dumnezeu să o facă, că a zidit-o numai din temelie, din pământ până la ferestre şi i-a luat Dumnezeu Domnia”[1977]. Domnul N. Iorga, cunoscutul nostru istoriograf, cu privire la această tradiţie, zice : „Nu se poate admite că bogatul, mândrul Vasile Lupu, un Cresus pompos al vremii sale, a dărâmat Putna ca să scormonească bogăţii în mormintele domneşti. Tot ce spune pentru aceasta, din auzite, Neculce n-are nici o valoare istorică. Vasile Vodă a voit numai să refacă Putna, care se ruinase. Presupusul hoţ de biserici a înălţat minunatele mănăstiri Trei Ierarhi şi Golia în Iaşi, şi, unde n-a clădit, a dres” (*Studii şi Documente*, Vol. VI, partea II. p. 617).

„Se ştie că, în 1757, Mitropolitul Iacob Putneanu a făcut o nouă restaurare acestei mănăstiri (Iorga, *Istoria literaturii române*, I., p. 534). Cu prilejul acesta, se vede că se scornise sau se reînnoise iarăşi calomnia cu privire la prădarea mormintelor domneşti, dacă nu pe socoteala vrednicului Mitropolit, cel puţin pe a călugărilor din acea sfântă Mănăstire. Autorităţile civile, adică Ispravnicul de Suceava, mergând cu cercetarea până a scormoni şi mormântul Marelui Ştefan, s-a convins, prin urmare, de falsitatea zvonului. Cred că, prin cuvintele *iarăşi a scăpat Mănăstirea de prepus*, Mitropolitul Iacob vizează, pe de-o parte, calomnia aceasta de acum, iar pe de alta, şi pe acea din trecut asupra lui Vasile Lupu. De aceea, mare dreptate are domnul Iorga[1978], când zice că cele spuse de

---

[1977] *Letopis. Mold.*, tom II, p. 186

[1978] Nicolae Iorga a mai avut, din păcate, datorită naţionalismului său, care premedita o puternică mitologie ortodoxă românească, atitudini subiective care contraziceau realitate, chiar şi în cazul falselor moaşte ale lui Constantin Brâncoveanu, proclamate de Iorga drept adevărate, fără nici o cercetare profesionistă a vechimii lor – n. n.

Neculce despre acest evlavios domnitor, cu privire la Putna, nu pot să aibă nici o valoare istorică. Că Ispravnicul de Suceava a făcut sau nu după cum regulase Mitropolitul, prin răvaşul de mai sus, aceasta n-o putem şti.

Tot în pronaos sunt înmormântate 2 soţii şi 2 fii ai marelui Ştefan: Maria de Mangop (moartă în 1476) şi Maria, fiica lui Radu Vodă (moartă în l511), Bogdan şi Petru (morţi în 1479). În Nartică sau prima despărţitură a bisericii, sunt înmormântaţi: Bogdan Vodă, fiul Marelui Ştefan (mort în 1517), domniţa Maria, fiica Marelui Ştefan (moartă în 1518), Maria, doamna dintâi a lui Petru Vodă Rareş (moartă în 1529), Ştefan Vodă cel Tânăr (mort în 1527).

Mormântul lui Bogdan Vodă, tatăl Marelui Ştefan, se află în biserica de la Reuseni, de lângă Suceava, după cum ne spune P. S. Melchisedec[1979]; pe când al Oltei, după mirenie, sau Maria, după călugărie, mama Marelui Ştefan, se află în ţară, la noi, la Mănăstirea Pobrata sau Probota, din judeţul Suceava (cu capitala la Fălticeni – n. n.), după cum ne spune dl Iorga[1980]. În această mănăstire se păstrează multe lucruri vechi bisericeşti şi cărţi manuscrise, demne de a fi văzute şi studiate.

Pe la orele 8 şi jumătate, utrenia fiind aproape de sfârşit, îşi făcu intrarea în biserică Î. P. S. Mitropolitul Vladimir de Repta, care se îmbrăcă cu sfinţitele veştminte şi celebră, cu mare pompă, Sf. Liturghie, fiind asistat de: P. C. Arhimandrit Mitrofor Miron Călinescu, profesorii Universitari Eusebiu Popovici şi Constantin Popovici, Consilierii Consistoriali Bejan, Haniţchi şi Manastirschy,

---

[1979] *Rev. p. Ist. Arh. şi Filol.*, a d-lui Tocilescu, an. I voi. II, p. 67

[1980] *Sămănătorul*, revistă literară, No. 32, Bucureşti, 8 August 1904

Egumenul Iliuţ, profesorul universitar Voiuţschy şi protopresviterii Hacman şi Lucescul şi doi diaconi. Cântările serviciului divin au fost executate de corul Academiei Ortodoxe.

Între persoanele care se aflau în biserică, afară de A. S. Principele Hohenlohe, dl C. Cogălniceanu, consulul României la Cernăuţi, am văzut, de aice, din România, pe domnii: Dr. Istrati, Poni, Tocilescu, Maiorul Manolescu-Mlădianu, General Angelescu, Tanoviceanu, Vintilă Brăteanu, Dr. Radovici, părintele Econom I. Gotcu (prof. în Iaşi), părintele G. Costăchescu (de la Mănăstirea Agapia), Stroe Belloescu[1981], V. Morţun, Căpitanii Leon şi Costache Samureanu din Bucureşti, cu soţiile lor, şi mulţi alţii.

După otpustul Sf. Liturghii, Î. P. S. Mitropolit şi cu toţi preoţii, de care era asistat, au ieşit în pronaos, la Mormântul Marelui Ştefan, unde se depuseră acum o mulţime de coroane, între care voi aminti pe următoarele: din partea M. S. Regelui Carol I şi a Ministerului Cultelor şi Instrucţiunii Publice din România, coroana Societăţii Istorice Române din Bucureşti, a Comitetului Ducatului Bucovinei, a oraşului Suceava, a Româncelor Bucovinene, a Ligii Culturale din Iaşi şi din Bucureşti, a Românilor din Braşov, a Studenţilor universitari din Ro-

[1981] Dl Stroe Belloescu, Senator al jud. Tutova, aflându-se acum la Putna şi văzând un afiş „Nu uitaţi Internatul de băieţi români ortodocşi din Rădăuţi”, cu obicinuita dumisale generozitate, imediat a donat 1.000 de coroane (1.060 lei,) pentru acel Institut. Am aflat apoi că Domnia sa este şi membru al Societăţii pentru cultura şi literatura poporului Român din Bucovina. Ne bucurăm şi suntem mândri de generoasele fapte ale ilustrului nostru concetăţean. Dumnezeu să-i dea sănătate şi viaţă lungă şi să-i facă parte de mulţi imitatori – notă Iacov, Episcopul Huşilor.

mânia etc., etc. Apoi părintele Dr. Tarnavschi, profesor la Facultatea de Teologie din Cernăuţi, a rostit o frumoasă cuvântare, prin care a preamărit virtuţile Marelui Voievod Ştefan, după care s-a început slujba Panahidei. După ce s-a cântat o dată „Vecinica pomenire”, Î. P. S. Mitropolit, însoţit de tot clerul, de A. S. Principele, de dl Cogălniceanu şi toţi cei ce erau în biserica, au ieşit afară şi au făcut încunjurul bisericii, întonându-se de cor, încă de câteva ori, „Vecinica pomenire”, binecuvântând cu sfânta cruce mulţimea ce era în curtea Mânăstirii, după care s-au întors în biserică. Mulţumirea cu care am ascultat slujba în această zi şi emoţiunile prin care am trecut, în timp de aproape 3 ore, nu le voi uita niciodată în viaţa mea. Fiind acum orele 11 şi jumătate şi toată slujba terminată, Î. P. S. Mitropolit ieşi din Sf. Altar, îmbrăcat numai în mantie şi cu cârja şi, fiind precedat de toţi preoţii oficianţi, care erau însă îmbrăcaţi tot în sfinţitele odăjdii, cu care slujise, se suiră cu toţii în apartamentele egumeneşti, unde s-a făcut obicinuitul otpust şi unde Î. P. S. S. a primit şi convorbit cu mai multe persoane din România şi de pe aiurea. Între aceştia, am avut fericirea de a convorbi şi eu, câteva momente, şi a mă bucura de apropiata privire a acelei figuri plină de blândeţe, de pietate şi de o angelică smerenie şi bunătate. Cu acest prilej, am făcut cunoştinţă cu R. R. L. L. părinţii: Eusebiu Popovici, Constantin Popovici, V. Găină, Tarnavschi, profesori Universitari, în Cernăuţi; cu Părintele Teofil Patrase (corect: Patraş – n. n.), Egumenul Sf. Mănăstiri Putna, Dimitrie Dan, paroh la Straja, şi cu mai mulţi protopopi şi preoţi din Bucovina.

La ora 1 p. m., dl Dimitrie Onciul, prof. la Universitatea din Bucureşti, a ţinut *Discursul festiv*, de pe tribuna ridicata lângă zidul bisericii, cam în dreptul mor-

mântului Marelui Ştefan. Erau de faţă: Î. P. S. Mitropolit, Principele Hohenlohe, C. Cogălnicianu, consulul României, o mulţime de preoţi, profesori şi alte persoane oficiale şi reprezentanţi ai deosebitelor Societăţi, şi norodul, cât a putut încăpea în ograda Mănăstirii, pentru a putea auzi pe învăţatul profesor. Aplauze entuziaste şi des repetate acoperiră acest magistral Discurs.

Pe la orele 2 p. m., urmă dejunul, pregătit într-un pavilion, construit în curtea Mânăstirii şi foarte frumos împodobit cu verdeaţă şi cu o mulţime de steaguri, între care cele mai multe erau tricolore româneşti. La acest dejun au luat parte Î. P. S. Mitropolit, Principele Hohenlohe, Consulul Cogălniceanu şi o mulţime de persoane de distincţiune din România, Bucovina şi de pe aiurea, în total ca 300 tacâmuri. Au toastat Î. P. S. Mitropolit pentru împăratul Francisc Iosif şi pentru Guvernatorul Bucovinei. Princepele Hohenlohe mulţumeşte tuturor românilor care au venit la Putna şi îndeosebi celor din Regat, care desigur vor duce în ţara lor convingerea că fraţii lor sunt bine trataţi şi se află bine sub scutul legilor austriece. Dl Şendrea[1982] mulţumeşte Principelui şi organizatorilor Serbării, zicând că românii vor fi adânc recunoscători împăratului Francisc Iosif. În fine, N. Filipescu aduce laude guvernului austriac. S-a expediat şi o depeşă împăratului Francisc Iosif, semnată de Mitropolit şi Baronul Hurmuzachi. S-au primit multe telegrame din România, Transilvania şi una chiar din America.

În afară de Mănăstire, pe iarbă verde şi într-o privelişte încântătoare, s-au întins mese şi au ospătat vreo 3.000 de oameni. După ce aceştia au stat la masă, o mul-

[1982] Universitar bucureştean, socrul tragicului T. Robeanu şi, deci, cuscrul universitarului cernăuţean Eusebie Popovici – n. n.

ţime dintre ei, având în frunte pe studenţii universitari români, se îndreptară spre pavilionul din curtea Mânăstirii, unde era masa oficială, intonând *Deşteaptă-te române!* Şi, la întoarcere în grădină, *Tricolorul* şi *Drum bun, drum bun, doba bate*[1983]. Era un entuziasm ce nu se poate descrie. Pe la oarele 4 p. m., se ţinură, în grădina Mânăstirii, conform programului, *Discursurile studenţeşti*. Mai întâi, vorbi preşedintele comitetului studenţesc din Cernăuţi, George Tofan, care dădu cuvântul, pe rând, următorilor oratori: C. Lucaci, preşedintele Academiei „Junimea" din Cernăuţi; Mihai Popovici, preşedintele Societăţii „Academia Ortodoxă"; V. Covată, în numele studenţilor macedo-români; P. Pogonatu (bârlădean), preşedintele Societăţii studenţilor în drept „Bosianu" din Bucureşti. Se intonă *Imnul Festiv*, de corul Societăţii „Armonia", şi mai luară cuvântul: Doamna Laurenţia Gribincea din Iaşi, dl Profesor Universitar Gr. Tocilescu, din Bucureşti, şi dl Ionescu, student în litere tot din Bucureşti.

Încă pe când vorbeau ultimii oratori, iată că sosi în grădină Î. P. S. Mitropolit, care se sui, la timp, pe tribună şi citi răspunsul Împăratului la telegrama trimisă, izbucnind din piepturile mulţimii un puternic „Ura!", iar corul Societăţii „Armonia" intonă, cu un entuziast având: *Deşteaptă-te Române!* Apoi dl George Tofan mulţumeşte tuturor celor ce au venit la Serbarea aceasta de la Putna; de asemeni face şi dl Baron Hurmuzachi, în numele comitetului festiv. În fine, dl Dori Popovici a ţinut *Discursul istoric* pentru popor, stârnind un mare

---

[1983] Compoziţia bucovineanului Ştefan Nosievici, profesor de matematici la Gimnaziu din Suceava, pe versuri de Vasile Alecsandri – n. n.

entuziasm în mulţimea adunată, mai ales când dânsul a îngenunchiat şi a rostit următoarea rugăciune:

Etern, atotputernic o creator sublim,
Tu care ţii la dreapta pe Ştefan Erou sfânt
Fă ca înc-odată iubita Românime
Să fie cum a fost pe vechiul ei pământ.

Acest Discurs, fiind deja tipărit, s-a împărţit îndată la mulţimea adunată, împreună cu o broşură, scrisă în nemţeşte de dl N. Iorga, profesor la Universitatea din Bucureşti.

Astfel s-a terminat această cu adevărat măreaţă Serbare, la care trebuie să fi luat parte peste 15.000 de oameni, domnind pretutindenea cea mai desăvârşită ordine şi înălţare sufletească. Din Mănăstirea Putna, după ce am expediat pe la prieteni mai multe cărţi poştale ilustrate, am plecat, împreună cu părintele Econom I. Gotcu (din Iaşi), pe la 9 ore seara, spre Cernăuţi, călătorind cu multă greutate, din pricina oboselii în care ne aflam, cum şi a înghesuielii şi căldurii celei mari din tren. Am ajuns în capitala Bucovinei a doua zi, dimineaţă, Duminică, 4 Iulie, şi ne-am odihnit la un hotel numai până la orele 8 şi jumătate, de unde ne-am dus să vizităm oraşul, biserica Catedrală şi reşedinţa Mitropolitană. În Cernăuţi era acum o mare mişcare comercială, pentru că erau zile de iarmaroc. Acest oraş se află aşezat pe culmea unui deal, de unde, de la locuri potrivite, se pot privi foarte bine mănoasele câmpii de primprejur. Când am ajuns la catedrală, orele 10 şi jumătate, se oficiau rugăciunile pentru sufletul Marelui Ştefan, de către

părintele Dr. Orest Popescul (predicatorul catedralei[1984]) însoţit de 2 preoţi şi un diacon, faţă fiind R. R. L. L. părinţii Eusebiu Popovici şi Arhimandritul Iuvenal Ştefaneli, cum şi foarte mulţi români şi romînce. Astfel de rugăciuni s-au săvârşit, în Duminica aceasta, din 4 Iulie (stil vechi, inclusiv în celelate datări – n. n.), în întreaga Bucovină, în urma unei anume dispoziţiuni a Î. P. S. Mitropolit. După aceasta ne-am dus de am vizitat măreţul Palat Mitropolitan, unde am făcut cunoştinţă cu părintele Dr. Ştefan Saghin, care, cu multă bunăvoinţă, a dispus ca să fim conduşi peste tot, rămânând încântaţi de frumuseţea edificiului, de minunata împărţire a numeroaselor sale camere, cum şi de bogata mobilă dinlăuntru. Î. P. S. S. nu venise acasă, de la Mănăstirea Putna, ci, după cum ni s-a spus, se dusese în inspecţia parohiilor din acea parte.

De aice, m-am dus la gazdă, cu părintele Gotcu, şi, pe la orele 2 p. m., după ce am expediat pe la prieteni mai multe cărţi poştale ilustrate, am plecat cu trenul, mergând împreună până la staţia Hadicfalva (Dorneşti – n. n.), de unde S. S. s-a dus la Suceava, iar eu m-am reîntors acasă, unde am ajuns în ziua de 5 Iulie, foarte mulţumit în suflet de frumoasele Serbări, cum şi de scumpele amintiri istorice, ce mi-au rămas din localităţile ce am vizitat. Mai ales că şi timpul a fost foarte frumos şi lumea cât se poate de veselă. Am rămas, de asemenea, cu frumoasă amintire şi de nobila atenţiune pe care guvernul austriac a dat-o acestor sfinte Serbări ale Românilor, cum şi de libertatea ce le-au lăsat pentru a-şi manifesta

[1984] Component al lotului „Arboroasa”, alături de Ciprian Porumbescu, Eugen Siretean, Constantin Morariu şi Zaharia Voronca – n. n.

sentimentele lor naţionale; aşa că am putea zice, cu drept cuvânt, că Bucovina ne-a fost retrocedată pentru zilele de 2, 3 şi 4 Iulie 1904”[1985].

1904: „Putna se pripeşte în creţuri limpezi pe o albie de prund sur… Nu după mult timp, încep casele bune ale unui sat amestecat, în care mulţi Români se găsesc pe lângă câţiva Nemţi – cu cât mai noi decât dânşii! La portiţe răsar pe rând copii bălani şi băieţaşi de-ai noştri în cămeşuţe. Femeile diretică ici şi acolo, în pripa ajunului zilei de Paşti. Câteva firme vechi evreieşti arată unde e cârciumă, unde măcelărie şi alte locuri de vânzare, nu numai pentru săteni de-ai noştri, ci şi pentru străinii cari, înaintea mănăstirii şi în dosul ei, lucrează la marele ferăstrău care a fost, până deunăzi, al baronului Popper, un Evreu din Viena – clădiri uriaşe de lemnărie proaspătă, care miroasă tare a brad tăiat de curând – sau au lucrat, până mai ieri, la fabrica de ciment a lui Axelrad, la fabrica de produse chimice scoase din lemn a unui Prusian. / Pentru aceşti oaspeţi ai împrejurimilor, menite pentru sihăstrii evlavioase, ale mănăstirii, pentru acest amestec de Leşi sau „Poleci”, de Nemţi şi de câte alte feluri de oameni s-au făcut două bisericuţe catolice, casine şi cafenele. Pentru dânşii desigur, făptuitorii vieţii economice de astăzi, s-a întins până aici linia şinelor negre, pe care trece de două ori pe zi zborul locomotivelor, târând călători, poştă şi mărfuri. Această vecinătate care şuieră, fluieră, mugeşte, cântă cântece de muncă şi de beţie s-a impus eroului adormit alături, acolo, în fund, unde vezi acele ziduri albe, acele acoperişuri

---

[1985] Iacov Episcopul Huşilor, *O călătorie la mănăstirea Putna, în Bucovina*, Ediţia a II-a, Huşi 1930, pp. 14-26

roşii, printre care abia a rămas câte o pată de vechime întunecată”[1986].

1907: **„**Neştearsă va rămâne în amintirea putnenilor ziua Sfântului Ilie. Prin stăruinţa neobosită a superiorului Dorimedont Vlad, care este voinţa şi energia personificată, secundat de inteligentul şi bunul patriot Teofil Patraş, egumenul sfintei mănăstiri locale, şi de obştea locuitorilor, s-a sfinţit, în 2 august stil nou, Casa Naţională, care, de azi, înainte, va fi Clubul Românilor putneni, în care se vor discuta şi se vor pune la cale interesele româneşti. / Aşezată în centrul satului, pe şoseaua principală, Casa Naţională prezintă un aspect din cele mai frumoase. Compusă din şase odăi şi o sală spaţioasă, ea adăposteşte atât cabinetul de lectură „Săhastrul”, cât şi Însoţirea de păstrare şi credit din loc. Clădită e după planurile măiestre ale şefului silvic, dl Leo Jirku din loc, care, deşi german, a arătat totdeauna o deosebită dragoste faţă de români şi nu a cruţat nici un sacrificiu la rădicarea instituţiunii acesteia. Românii Putnei îi aduc dlui Jirku mulţămitele cele mai calde, pentru prestaţiunile gratuite, cu ocaziunea rădicării Casei Naţionale, care, de altfel, ar fi întrecut mult modesta sumă de 13.000 coroane. / Deja în dimineaţa zilei amintite, se afla în Putna un număr mare de oaspeţi străini, în frunte cu integrul şi cinstitul deputat naţionalist, dl Teofil Simionovici. La oarele 8 dimineaţa, a pornit întregul convoi, de lângă Casa Naţională, spre mănăstirea care adăposteşte rămăşiţele scumpe ale celui mai mare erou român, spre a asista la serviciul divin. Liturghia a fost oficiată de I. P. C. S,. dl arhimandrit Teofil Patraş,

---

[1986] NICOLAE IORGA, *Neamul românesc în Bucovina*, Bucureşti 1905, p. 81

înconjurat de protopresviterul I. Patraş, ieromonahul Cârdei şi ierodiaconul Corvin. Iară răspunsurile au fost date de un cor mixt, dirijat de bine cunoscutul tânăr Constantin Şandru. Terminându-se serviciul divin, s-au adunat, la orele 10 a. m., toate persoanele prezente în Casa Naţională. O mare surprindere i s-a făcut, aci, superiorului Vlad. Viceprezidentul cabinetului, ţăranul Dimitrie Creţan, în graiul lui nemeşteşugit, cu gesturi şi priviri naturale, a spus, fără încunjur, suferinţele românilor din localitate şi motivele care au dat naştere rădicării acestei case. Mulţumeşte din inimă sinceră superiorului Dorimedont Vlad, care, în râvna sa pentru promovarea culturii româneşti, a pus la dispoziţie sumele necesare pentru clădirea Casei Naţionale, conducând însuşi toate lucrările; îi arată icoana atârnată pe părete, care reprezintă chipul impunător al dlui Dorimedont Vlad, pe care i-o oferă ca un modest dar din partea comitetelor cabinetului şi a însoţirii. / Acesta, cu ochii aţintiţi la icoană, pe care cei mai buni copii ai săi, pentru care munceşte zi şi noapte, i-o aduc drept prinos pentru jertfele făcute, adânc emoţionat şi cu lacrimi în ochi mulţămeşte, în cuvinte bine simţite, ţăranilor putneni pentru dragostea ce i-o arată, făgăduindu-le că va lucra totdeauna cu ei şi pentru ei. Câteva strângeri de mână cimentează frăţia românilor putneni. Deputatul Simionovici, bucurându-se de propăşirile putnenilor, îi îndeamnă a păşi vecinic pe calea apucată şi a păzi cu sfinţenie cele moştenite de la strămoşi. Apelează la superiorul Vlad de a conduce, şi de aci înainte, cu acelaşi zel destinele poporului din mijlocul căruia se trage. / Î. P. C. S. egumenul Patraş, asistat de protopresviterii I. Patraş, D. Hacman şi ierodiaconul Corvin, oficiază sfinţirea Casei. Îmbrăcat in vesmintele

preoţeşti, I. P. C. S. rosteşte un discurs bine simţit, în care arată meritele superiorului Vlad, care n-a dat ascultare injuriilor maliţioase, pe care o fiţuică răutăcioasă i le zvârlea în faţă, ci, tăcut şi răbdător, a lucrat cu fapta, ca să arate celor cu vorba cum trebuie să lucreze adevăratul român. „Veniţi la Putna, voi, demagogilor, zicea el, care pe nedrept v-aţi atribuit gloriosul titlu de democraţi, veniţi şi învăţaţi de la adevăratul democrat Vlad cum se lucră cu abnegaţiune de sine în chestiile mari naţionale!”. Încheie, dorind scumpului său prieten Vlad, tărie şi viaţă îndelungată, pentru ca mână în mână să poată înfiinţa şi alte instituţiuni culturale. Corul cântă „Mulţi ani!”. Superiorul Vlad rosteşte apoi oraţiunea festivă, descriind instituţiunile culturale din loc, cum le-a aflat până în stadiul de astăzi. Mulţumeşte preoţilor, dlui şef silvic Leo Jirku, obştii putnene, societăţii „Union”, fabricii de ciment şi firmei „Kulka” pentru obolul dat. ÎI roagă, apoi, pe secretarul Ilie Nastasi ca să-l ajute şi de aci înainte, cu acelaşi zel şi dragoste, întru împlinirea idealului pe care îl urmăresc. Sfârşind, corul intonează marşul naţional „Deşteaptă-te Române”. / Trecând, apoi, în localul însoţirii, unde se află portretul mult regretatului înfiinţător şi inspector al însoţirilor din Bucovina, Grigori Filimon, se oficiază, în prezenţa membrilor din societatea academică „Junimea” şi a altor persoane, un parastas pentru odihna sufletului scumpului defunct. O masă opulentă aşteaptă pe invitaţi, în sala cea mare din Casa Naţională, la care se aşează superiorul Vlad, în mijlocul gospodarilor şi gospodinelor din Putna. Aci au toastat, rând pe rând, I. P. C. S. Patraş, superiorul Vlad, deputatul Simionovici, primarul Elisei Bîcu, conducătorul corului, Constantin Şandru, preşedintele „Junimii”, Vihovici, superiorul Gherman şi

inginerul Weissmann. / La oarele 2 p. m., se încinge hora străbună, în grădina spaţioasă a Casei Naţionale, la care s-au prins flăcăii satului, cum şi toate persoanele de faţă. În pauze corul mixt, de pe o balustradă aşezată într-un colţ de grădină, sub conducerea măiastră a dlui Constantin Şandru, a desfătat publicul cu bucăţi naţionale ca: „Deşteaptă-te Române”, „Tricolorul”, „Dorul meu”, „Auzit-am auzit”, „Morarul”, „Frumoasă Bucovină”, „Frunzuliţă de stejar” şi „Dorul”, al cărui solo, executat de domnişoara H. Bucher, a mişcat inimile tuturor. Abia după apusul soarelui s-a împrăştiat mulţimea, aducând ovaţiuni călduroase deputatului Teofil Simionovici. Câţiva democraţi, care erau de faţă, au plecat ochii în jos şi, bătând cu mâna pe piept, în loc de metanii, au rostit: „Aceştia sunt adevăraţii democraţi şi aşa trebuie să lucrăm şi noi, dacă nu voim să ne fie numele, ce ni l-am atribuit, spre ruşine!”. Se pare că se vor întoarce măcar aceştia de pe calea rătăcită. / Şi seara a fost o convenire frumoasă, în sala spaţioasă din Casa Naţională. Astfel s-a încheiat frăţia românească în Putna, care, în curând, iarăşi se va întâlni, spre a celebra, cu aceeaşi dragoste, sfinţirea unui alt monument din Putna – biserica”[1987].

În **1908**, conform Dicţionarului lui Grigorovitza: „**Putna**, comună rurală, districtul Rădăuţi, aşezată pe pârâul cu acelaşi nume, la confluenţa lui cu pârâul Putnişoara. Suprafaţa: 116,06 kmp; populaţia: 1.359 locuitori români gr. or. şi puţini germani rom. cat. Este ultimul punct al drumului comunal ce vine de la Vicovul de Jos; este staţie de drum de fier a liniei locale Hadicfalva-Frasin; are o şcoală populară, cu 4 clase, şi o biserică

[1987] *Apărarea Naţională*, Nr. 56 şi 57, Anul II, Cernăuţi, duminică 11 august stil nou 1907, pp. 2, 3

parohială foarte veche; are o casă de economie şi un cabinet de lectură. Aci se afla o fabrică de scânduri cu 12 gatere. A existat şi o fabrică mare de ciment. Populaţia, se ocupă cu creşterea vitelor şi cu exploatarea de păduri. Comuna posedă 244 hectare pământ arabil, 791 hectare fânaţuri, 13 hectare 50 ari grădini, 194 hectare imaşuri, 12.215 hectare păduri. Se găsesc 83 cai, 440 vite cornute, 331 oi, 423 porci şi 31 stupi"[1988].

1908: Adunând „cântece populare româneşti din Bucovina", care aveau să vadă lumina tiparului sub semnătura nemeritată a lui Mattias Friedwagner[1989], în 1940, Alexandru VOEVIDCA a cules folclor şi de la putnenii Procop HĂU (27 ani în 1908) şi Anisia TOMA-CESCU (66 ani în 1908).

1914-1918: „Rezervistul **Ion Cârdeiu**, Putna, Regimentul 22, prizonier… dus în lagărul de la Moscova"[1990].

1922: „În după-amiaza zilei de 20 septembrie 1922, s-a oficiat slujba privegherii, de P. P. S. S. L. L. Arhiereii susmenţionaţi. În 8/21 septembrie, la ora 9 a. m., s-a început sf. Liturgie în sobor. După terminarea ei, Arhiereii şi întreg poporul au ieşit în curtea bisericei, unde, lângă peretele care adăposteşte mormântul Voievodului, pe o estradă, s-a servit, cu solemnitate, parastas pentru odihna sufletului marelui Voievod. / După parastas, cel dintâi a luat cuvântul I. P. S. Mitropolitul Pimen al Moldovei, apreciind personalitatea lui Ștefan cel Mare.

1988 Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti 1908, p. 172

1989 MATTHIAS FRIEDWAGNER, *Rumanische Volkslieder aus der Bukowina*, Konrad Triltsch Verlag Wurzburg, 1940

1990 *Viaţă Nouă*, IV, nr. 175 din 5 martie n. 1916, p. 4

Apoi P. S. Sa Episcopul Nicolae al Clujului a rostit următoarea cuvântare frumoasă şi adâncă. În numele Bucovinei, a salutat pe pelerini diaconul catedralei din Cernăuţi, I. Vasca în cuvinte alese. Dl Ioan Lupaş, profesor la Universitatea din Cluj, a ţinut un discurs mai lung, în care a luminat pagina de glorie din istoria neamului, arătând pe Ştefan cel Mare ca cel mai înţelept domnitor şi mai bun creştin. Domnia sa tălmăceşte omagiile Ardealului, aduse nemuritorului Voevod. / Colonelul Marcovici, de la Dej, ca reprezentant al armatei, aduce omagiile acesteia neînfrântului domnitor, promiţând că armata va apăra cu sfinţenie moştenirea lui Ștefan cel Mare. / Protopopul Alexandru Munteanu din Tileagd citeşte oda ocazională, scrisă de Sfinția Sa, stârnind aplauze. /Serviciul religios luând, prin aceasta, sfârşit, a urmat o agapă, în sala cea mare şi în curtea mănăstirii. / Fastul zilei a fost ridicat şi prin prezenţa domnilor miniştri C. Banu al Cultelor, I. Nistor al Bucovinei, a dlui N. Iorga, cu 2 profesori universitari francezi, a dlui V. Ispir, secretar general la Culte şi alte persoane distinse. / După masă, pelerinii au vizitat bogatul muzeu de la mănăstire, admirând bogăţiile dăruite de diferiţi voevozi şi domniţe. Pioase emoţii a mai stârnit în pelerini grota lui Daniil Sihastrul, ale cărei urme se văd şi azi în Putna”[1991].

1923: În 1923, la Putna se puteau vedea „două uliţi întortocheate, cu dughene joase, cu cârciumi murdare şi cu maghernițe întunecoase… Câteva jupânese au ieşit la plimbare prin colbul uliţei… În pragul unei cârciumi, doi nemţi zdraveni, cu nasurile roşii, cu pantaloni scurţi şi cu jachete de culoarea câmpului, stau gânditori, rădimaţi

---

[1991] *Biserica și Școala*, Nr. 40, Anul XLVI, Arad, 2/15 octombrie 1922, pp. 4, 5

de uşă… / Uliţa principală duce drept la mănăstire. Pe dreapta şi pe stânga, case mai mari, mai mici, gătite, cu grădiniţe bogate în flori roşii, galbene, violete. Aici, şcoala lungă, încăpătoare, cu ferestre mari şi aşezate în bătaia soarelui, dincolo – primăria, apoi „Casa Naţională" – în paragină şi, în sfârşit, biserica satului, în mijlocul unei curţi largi, de unde vine un miros proaspăt de fân cosit… / Satul, deşi cu locuitori amestecaţi din toate neamurile, moldoveni, poloni, austriaci, rusneci, ţigani şi evrei, păstrează totuşi în cea mai mare parte caracterul aşezărilor moldoveneşti, cu uliţi ce se întretaie cruciş, cu livezi în jurul caselor şi cu grădiniţe în faţă, unde cresc amestecaţi curpenii de vâzdoage şi ruji ca iasomia şi busuiocul. / Prin case, am rămas uimit de aşezarea cu gust a interiorului. Aceeaşi împărţire simetrică… cu cele două încăperi principale în dreapta şi în stânga intrării, cu săliţă la mijloc şi cu cămară în fund. Aceleaşi podoabe înfrumuseţează încăperile, pereţii, grinzile, ferestrele şi acelaşi cuptor se odihneşte măreţ, cuprinzând jumătate din „odaia cea mare". Nu-i casă unde să nu zacă, îngropată între cliduri de scoarţe, lada cu zestrea femeei, după cum nu-i fereastră sau uşă care să nu aibă înnodate, deasupră-le, ştergarul ce cade în falduri înflorite. Mereu pânzeturi şi chilimari cu motive româneşti, cămeşi cu arnici, scoarţe cu flori de câmp sau cu figuri de animale, mereu vrednicia şi hărnicia gospodinei, care lucrează, vara, cu sapa câmpul, iar iarna, cu stativele, în casă, pânza"[1992].

1992 AUREL I. GHEORGHIU, *Privelişti din Bucovina pitorească*, Bucureşti 1924, p. 38-43

1926: „Duminică, 8 August 1926, la Putna are loc dezvelirea bustului lui Eminescu, în prezenţa AS Regale Principesa Ileana”[1993].

1940: Tablou de cărţile de capacitate (atestate de meserie – n. n.) eliberate de Oficiul Rădăuţi, anulate de minister prin decizia Nr. 66.017 din 1940”[1994]: Kislinger Herman, cizmar, domiciliat în **Putna;** Mik Iosef, măcelar, domiciliat în **Putna;** Cornea Maria, croitoreasă, domiciliată în **Putna;** Kvalek Ludvig, dogar, domiciliat în **Putna;** Ernst Michel, fierar, domiciliat în **Putna;** Hauslauer Eduard, dogar, domiciliat în **Putna;** Vaţlacec Iosef, lăcătuş, domiciliat în **Putna;** Poleac Ioef, bărbier, domiciliat în **Putna;** Aga Ilie, Lăsătuş, domiciliat în **Putna;** Bradner Moses, croitor, domiciliat în **Putna;** Romanievici Frantz, fierar, domiciliat în **Putna.**

1941: „Tablou de condamnaţii care au beneficiat de suspendarea executării pedepselor, conform decretului-lege Nr. 1.132/941, Monitorul Oficial Nr. 94 din 1941[1995] – **Tribunalul Suceava** (Penitenciarul Suceava): **Borcea Ilie**, învăţător, cu ultimul domiciliu în comuna **Ciocăneşti**, jud. Câmpulung, născut în comuna Cornăţel, jud. Putna, condamnat de Trib. Mil. al Corp. IV Armată, pentru rebeliune, la 2 ani închisoare corecţională şi 1 an interdicţie, conform art. 259, 260 c. p.”.

1942: Într-un ordin al Ministrului secretar de Stat la Departamentul Economiei Naţionale, referitor la crearea de stocuri pentru CFR de către fabricile de cherestea din România, aflăm numele fabricilor din Bucovina[1996] şi

---

[1993] CALENDARUL *Glasul Bucovinei*, Cernăuţi 1927, p. 179
[1994] *Monitorul Oficial*, Nr. 58, 10 martie 1941, pp. 1197-1208
[1995] *Monitorul Oficial*, Nr. 122, 26 mai 1941, pp. 2856-2860
[1996] *Monitorul Oficial*, Nr. 133, 11 iunie 1942, pp. 4872-4874

a proprietarilor lor: Fabricile din **Falcău**, jud. Rădăuţi, **Putna**, jud. Rădăuţi, şi **Moldoviţa**, jud. Câmpulung, proprietăţi ale Fondului Bisericesc Ortodox-Român din Bucovina, cu sediul în Cernăuţi; Fabrica din **Vicovul de Jos**, jud. Rădăuţi, exploatarea dlui Gavril Coroamă, cu sediul în Vicovul de Jos, precum şi la alte fabrici, cu care lucrează în participaţie dl Gavril Coroamă (Brodina şi Putna).

1942: „Având în vedere dispoziţiunile art. 55 din legea pentru reorganizarea Centrului Naţional de Românizare Nr. 175, publicată în Monitorul Oficial Nr. 56 din 6 Martie 1942", se aprobă „ratificarea angajării de personal temporar pentru administrarea, paza conservarea acestor bunuri (păduri, fabrici de cherestea, exploatări, materiale lemnoase etc.), personal numit şi angajat din Noemvrie 1940 şi până la 5 Martie 1942 inclusiv"[1997]: Strătescu Liviu, paznic, bunul expropriat **fabrica Colberg**, comuna Putna, judeţul Rădăuţi, salariul lunar 1.500 lei; Baba Ioan, paznic, bunul expropriat **fabrica Colberg**, comuna Putna, judeţul Rădăuţi, salariul lunar 500 lei".

1943: „Se numesc cu titlul definitiv, pe ziua de 1 septembrie 1943[1998], următorii învăţători şi învăţătoare: **Farcaş Petru**, comuna Putna, jud. Rădăuţi, media 7,45; Neamţu Elena, comuna **Putna**, jud. Rădăuţi, media 7,50".

1947: „Având în vedere raportul cu Nr. 16.799 din 1947 al Inspectoratului şcolar regional Suceava, înregistrat sub Nr. 264.182 din 1947[1999], următorii învăţători se repartizează, pe data de 1 septembrie 1947, la şcolile primare indicate în dreptul fiecăruia: **Hotnog Aglaia**, de

[1997] *Monotorul Oficial*, Nr. 154, 6 iulie 1942, pp. 5488 şi următoarele
[1998] *Monitorul Oficial*, Nr. 71, 24 martie 1944, pp. 2549-2552
[1999] *Monitorul Oficial*, Nr. 250, 29 octombrie 1947, pp. 9652-9657

la Putna, la Gura Putnei; **Drăghii Ioan**, de la Putna, la Grăniceşti". „**Hotnog Vasile**, de la Bălăşeşti-Pupezeni, jud. Tutova, la **Putna**, Gura Putnei, post. IV, unic solicitant; **Hotnog Aglaia**, de la Bălăşeşti-Pupezeni înTutova, la **Putna**, post IX, unică so1icitantă"[2000].

1948: „Se înfiinţează, pe data publicării prezentei deciziuni în *Monitorul Oficial*[2001], Centrala Industrială a Lemnului… Fac parte din Centrala Industriei Lemnului, următoarele întreprinderi industriale: „**Marcu Dolberg**", cu sediul în Putna; „**Domeniile Bucovinei**", cu sediul în Putna".

PUŢENI

(comuna Roşiori, Vaslui).

1497, aprilie 14: Întărit de Ştefan voievod lui Giurgiu Puţeanul, care cumpără, cu 100 zloţi tătăreşti, de la fraţii Toader Turcul şi Mihuţă şi de la nepotul lor de frate Şaidir, fiul lui Ivanco, şi de la vara lor Armeanca, fiica Annei, nepoţii lui Simeon Turcul, „dreapta lor ocină, două sate: un sat anume Puţeni, în Dumbravă, iar alt sat la marginea Dumbrăvii, unde au fost Muntenii Puţeni"[2002]. Hotarul, din veac.

1690, mai 3: Întărit de Constantin Cantemir voievod comisului Ştefan Cerchez şi jupânesei Acsuţa, care

---

[2000] *Monitorul Oficial*, Nr. 135, 17 iunie 1947, p. 4911

[2001] *Monitorul Oficial*, Nr. 167, 22 iulie 1948, pp. 6049-6052

[2002] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 216, pp. 384-386

primesc ispisoc de cumpărătură, în baza unui zapis de la Lazăr Moşuleţ şi feciorii lui Pană, Aniţa şi Aftmie, care i-au vândut „partea lor din **Tupilaţi**, ce sunt pe apa Elanului, în ţinutul Fălciului, ocină care le-a fost lor parte de pe moşul (bunicul) lor Ion Moşuleţ”. / Şi alt zapis, de la Grozava şi feciorii ei Necola şi Arhire, care i-au dăruit „partea lor din Tupilaţi”. / Şi alt zapis, de la Pavăl cu femeia lui Maria, de la frate-său Gliga cu femeia lui Dochiţa, de la cumnatul lui Simion cu femeia lui Ioana, fata lui Mănăilă, de la Irimia cu femeia lui Avrămia, fata lui Mănăilă, şi de la Gheorghe cu femeia lui Varvara, fata lui Mănăilă, care „i-au dăruit toate părţile ce au de pe moşul lor Ştefan comisul, părţile din Tupilaţi”. / Şi alt zapis, de la Năstasie şi femeia lui Cârstina, care „i-au dat danie toată partea lor, câtă se va alege, în satul Tupilaţi”. / Şi alt zapis, de la Tofana, fata Petrii, nepoata Furceleştilor, şi de la fat ei Agafia, care i-au dăruit „partea lor, din hotarul satului Tupilaţi, din apa Elanului spre apus, până în locul Pogăcenilor, cu vad de moară în apa Elanului”. / Şi alt zapis, de la Ştefana, fata Anei, sora preotesei Edoae din satul **Pistcani** de pe Elan, şi de la fratele său Vasile, care „au vândut comisului Ştefan şi jupânesei sale toată partea de pe mama lor Ana, din hotarul satului Tupilaţilor, până în apa Elanului, dinspre răsărit, cât se va alege din bătrânul Ştefanii, jumătate”. / Şi alt zapis, de la Constandin, feciorul Savii din **Bălăneşti**, şi cu fraţii lui Hortolomie, Vasile, Loghina, Vasilca şi Stratina, care îi dăruiesc „toată partea lor de moşie din dealul Holobăţului, dinspre soare-răsare, din valea Elanului spre Copăceana, până în locul târgului, cumpărătura părinţilor săi, Savii, de la Edul, partea Todiresei”. / Şi alt zapis, de la Anghelina şi Tofana, fetele Edului, care i-au

vândut, drept 6 lei, „dreapta moşie de la Edul, ce este pe apa Elanului, dinspre soare-răsare, cu vad de moară”. / Şi alt zapis, de la Ilie, feciorul Alexandrei, nepoata popii Edului, care i-a vândut „partea de la părinţii lui, ce este pe apa Elanului, dinspre soare-răsare, între hotarul Bălăneştilor şi al Crăciuneştilor”. / Şi alz zapis, de la Dumitraşco, fecior Dochiei de **Ghilţeni**, care i-a vândut, drept 12 ughi (ducaţi ungureşti), „toată partea lui, de unde se cheamă moara popii Edului de pe Elan, în dealul dinspre soare-apune, până în locul Tupilaţilor, martea de pe mamă-sa Dochiţa, cu vad de moară şi cu 19 pământuri în ţarină”. / Şi alt zapis, de la Anisia, fata Mihului, şi de la Ştefãnia, fata Anisiei, şi de la Dochia, fata Edului, care „i-au vândut a lor dreaptă ocină şi moşie din **Lungeni**, din locul Tupilaţilor, până în apa Elanului, dinspre soare-apune, cu vad de moară”. / Şi alt zapis, de la Solomon, fecior Anisiei de **Puţeni**, care i-a vândut, drept 12 lei bani gata, „19 pământuri din satul Lungeni, şi din vad de moară în apa Elanului, ce este de pe moaşă-sa (bunica) Mărica Edoai preoteasa”. Şi alt zapis, de la Ştefana, fata Anei, sora Edoai preotesei din satul **Pistcani**, şi de la fratele ei Vasile, care i-au vândut, drept 30 lei, „toată partea lor din Pistcani, din ţinutul Fălciului, pe apa Elanului, cu vad de moară pe Elan”. / Şi alt zapis, de la Anisia, fata popii Edului, , care „a dăruit comisului Ştefan toată partea ei din satul **Puţenii cu apă**”. / Şi alt zapis, de la Neculai, feciorul lui Toader Coţman, care i-a vândut „un bătrân din satul **Tomceşti**, din ţinutul Tutovei, pe apa Bogdana, care moşie i-a fost lui de la moşul (bunicul) lui Coţman”. / Şi alt zapis, de la Toader şi Gheorghiţă, feciorii Furnicăi, care i-au vândut, „drept 16 lei bani gata şi un cal drept 6 lei, care fac 76 lei… ce i-a dat comisul Ştefan, de

l-a scos de la pierzare pentru un furtişag ce a fost făcut Chiricăi, feciorul lui Andonie de Coroeşti… jumătate de bătrân din **Tomceşti** şi o vie cu pivniţă gata tot într-acel sat Tomceşti”. / Şi alt zapis, de la Sâmziiana, fata Macarii, şi de la nepotul ei Toader, feciorul lui Pricopie, fratele Sâmzienii, care i-a vândut, drept 32 lei bani gata, „partea lor din satul **Brădeşti**, ce este la ţinutul Tutovii”. / Şi alt zapis, de la Nechifor, feciorul Chirilii de la **Boto-şăni**, şi de la femeia lui Angheluşa, fata lui Vasile de **Băsăşti**, care i-a vândut „o vie ce este în deal la Băloşeşti, dinspre apus, cu pivniţă gata, cu pometţi în vie”. / Şi alt zapis, de la Gheorghe, femeia lui Gafia şi fetelor lor Maria şi Urâta, şi de la frate-său Ţugulea, care i-au dăruit „un loc de prisacă în **Deleni**, pe Bilahoiu, cu pometţi”. / Şi alt zapis, de la Orăş, Romaşco, Năstaca şi Măricuţa, fe-ciorii Mihului şi ai Angheluţei, care i-au vândut, drept 148 lei, „patru părţi din satul **Bereşti**, de la ţinutul Covurluiului, din obârşia Chinejăi, care lor le-a fost de la mama lor Anghelița, de la moşul (bunicul) lor Maftei Roşca”. / Şi alt zapis, de la Toader, feciorul Hilinii, de la femeia lui Sofronia şi de la feciorii lor Chirică, Antiohie, Floare şi Sâmina din satul **Urdeşti**, care au dăruit comisului Ştefan „moşia lor din satul **Puţenii cei săci**, cât se va alege partea Hilinii”. / Şi alt zapis, de la Ignat Ciorciul şi de la femeia lui Todosca, fata lui Bosoi, şi de la feciorii lor Ursul, Cozma, Măria, Tudora şi Negruţa, care îi dăruiesc „un loc de prisacă, cu pometţi, ce este în **Bosoiu**, la ţinutul Vasluiului”. / Şi alt zapis, de la Ion, feciorul lui Albotă, şi de la femeia lui Lozâna, care i-au vândut, drept 10 lei, „un loc de prisacă ce este la **Boţoaia**, iar în ţinutul Vasluiului”. / Şi alt zapis, de la Lazor Moşuleţ, de la feciorul Pană şi ginerele Tudosă, care îi

dăruiesc comisului Ştefan „un loc de prisacă de la **Curăluşa**, iar în ţinutul Vasluiului, însă şi pentru o iapă, ce a fost dator Tudosă, ginerele lui Lazor, dumisale comisului". / Şi alt zapis, de la Fote, care i-a vândut, drept 24 lei bătuţi, „un loc de prisacă, ce este de la **Znamân** în vale, în ţinutul Iaşilor, cumpărătură de la popa Gligori şi preoteasa Măria, de aici, din târgul Iaşi, de la biserica Sfântului Teodor"[2003].

PUŢENI

(Puţeni, azi Valea Mărului,
comuna Valea Mărului, Galaţi).

1634, septembrie 14: Zapisul vornicului Strătulat şi Călmăţui, în care mărturisesc, că fiind chemaţi de Mihai, sluga lui Curt Celebi, cu scrisoarea domniei, în care se poruncea „să mergem la sat la **Măcişani** (Măcişeni, comuna Corni, Galaţi), ce este pe Mânjina, la ţinutul Covurluiului, care sat l-a cumpărat de la oameni din Măcişeni, să-l alegem dinspre alte hotare… am chemat oameni buni de primprejur, anume Dodeş Irodu din **Corne** (comuna Corni, Galaţi), Cârste Totrepehe din **Măcişani**, Măteiu din **Puţăni** (Puţeni, azi Valea Mărului, comuna Valea Mărului, Galaţi) şi Zbere din **Cleni** (comuna Corni, Galaţi)", cu care au stabilit că „hotarul satului Măcişănilor, din jos, se întâmpină cu hotarul

---

[2003] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 174, pp. 155-160

Puţănilor şi cu al Clenilor, la o movilă mare, în deal, dinspre apus, şi merge în sus culmea dealului, pe lângă hotarul Puţănilor, până se scoboară pe o vâlcea, ce se cheamă Valea lui Negrilă, şi dă în Găunoasa, şi merge în sus pe matcă, pe lângă hotarul **Mândreştilor** (comuna Valea Mărului, Galaţi), până se întâmpină cu hotarul **Gorneştilor** (înglobat în Smulţi, comuna Drăguşeni, Galaţi) şi taie, la răsărit, pe lângă hotarul **Dabeştilor** (comuna Drăguşeni, Galaţi), ce trece Mânjina, în deal, dinspre răsărit, până se întâmpină cu hotarul **Cornilor**, şi merge în jos culmea dealului până se întâmpină cu hotarul **Clenilor** şi taie, de-a curmezişul, peste vale Mânjina, alături cu hotarul Clenilor, până iar la movila unde se întâmpină hotarul Măcişănilor şi al Puţănilor şi cu al Clenilor. Deci noi le-am ales şi le-am stâlpit dinspre alte hotare străine”[2004].

1646, august 6: Zapisul răzeşilor Grigori, Ion, Verdiş nepot lui Răfeiu, popa Turcul, Simion Tofle, Grozav, Pârvul, Neculai Drule şi alţi răzeşi din **Cârlo-măneşti** (comuna Cerţeşti, Galaţi), în care mărturisesc „cum au avut pâră, înaintea lui vodă, pentru o moşie din **Troeneşti** (lângă Bouşori, Vaslui), ce-am avut-o împreună. / Deci ne-am tocmit înaintea Porţii măriei sale ca să avem a ţine împreună într-acel sat, în partea de jos, jumătate să ţie Grigore din Troeneşti, nepotul Cobăleanului, Ion din **Puţăni** (azi Valea Mărului, comuna Valea Mărului, Galaţi), Verdiş de acolo, nepot lui Răfeiu, Trifan şi alţii. Iar în cealaltă jumătate să ţină jumătate Grigore şi popa Turcul cu seminţiile lor, şi Simion, şi să aibă a ţine Pârvul, Neculai, Drume şi alte seminţii ale lor… şi Groza

[2004] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 260, pp. 290, 291

să aibă a ţine în această parte”[2005].

1774, iunie 5: Satul **Puţănii**, ţinutul Covurluiului, ocolul Mijlociu, avea, după recensământul lui Rumean-ţev[2006]**. Birnici:** Ştefan, tăbăcar / Ion sin (fiu) tăbăcar / Bejan Ghefere / Vasile a Zaharii / Ion Beghici / Pavăl Tiron / Toader Ifrosii / Ion, rachier / Racoviţă sin (fiu) lui / Gavril a Paraschivei / Ioniţă Pricochie / Gheorghe Ghefere / Vasile Gane / Nistor zet (ginere) lui Rage / Iftenii Loghin / Vasile Loghin / Marin Beşbep / Ştefan Holban / Toader Caş / Ion a Mărdării / Vasile Epure / Andrei Oancă / Costandin a Bejănesii / Ilie Oancă / Iftenii Oancă / Radul cumnat lui Tiron / Ghiniţă Oancă / Vasile Tiron, vornic / Alicsandru Călmâc / Vasile Călmâc / Gheorghe Crăciun / Toader Crăciun / Costandin Strătulat / Simion Strătulat / Sandul Basalic / Iordache Berciu / Sandul Berciu / Gheorghe Velica / Iftemie Velica / Costandin Betica / Carpu, stegaru / Toma, rachier / Ion Flore / Gligore Gologan / Costandin Ticul / Gligore, căruceriul / Gligore Lefter / Lupul Arion / Dimoftie Pentelie / Pavăl Mondrulia / Costin Pintilii / Vasile Şargul / Vasile Budur / Gligoraş fiul lui / Ion Condrache / Nistor Nicoară / Costandin Irimie / Timoftie Irimie /Ioniţă Guzlă / Gligoraşco Leţcae / Ion Guzlă / Ioniţă Anghel / Enachi Anghel / Pavăl Mândrilă / Anghelache Pojoga / Gheorghiţă Sălăvăstru / Ion Sava / Gheorghiţă Tetircă / Toader Tetircă / Enachi Teş / Vasile Gologan / Ştefan Gughel / Sandul Enachi / Dămian al Ioanii / Vasile Crudul / Tofan, vătaf / Ion Vârlan / Crăciun, văcar /

[2005] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 463, p. 395

[2006] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 107-110

Gheorghe, văcar / Pavăl, grec / Gheorghe a Sofii / Ion, grec / Costandin, grec / Ion, grec / Simion, grec / Neculai Capot / Ioniţă fiul lui / Pavăl Comşă / Vasilache Făină / Toader Parfene / Vasilache Lungul / Ion Lungul / Toader Pârle / Costandin Leordă / Bejan Pojoga / Simion Lungul / Toader nepot Pârlii / Ştefan Necoară / Gheorghe Vârlan / Neculai fiul lui Huzun / Gavrilă, stegaru / Vasile, stegaru / Iordache Mihălache / Opre / Dimoftii Sava / Gligoraş Aur / Toader Ifteni / Costandin, grec / Costandin Ifteni / Pavăl Ifteni / Vasile Iftenii / Ursul Baraghin / Lazor Cârhana / Toader Cârhana / Ion Pătrasii / Simion Vârlan / Pavăl Vârlan, vornic / Sandul Istratie / Toader Cociorvă / Gheorghiţă Anghelici / Toader Anghelici / Simion Cârhană / Gligoraş Cârhană / Radul, văcar / Ştefan Istrate / Ioniţă a lui Dumitru / Bejan Istrate / Toader, cibotar / Ioniţă Gologan / Ion Chebac / Ion al lui Azămnioară / Costandin Cociorvă / Andronache Cociorvă / Ion Istrate / Costandin Istrate / Vasile Istrate / Tofan Cârhană / Costandin Cârhană / Apostol Buhoci / Luca Fluture / Tofan Fluture / Flore Buhoci / Miron a Rusandii / Andrei a Naftii / Ioniţă Ciapă / Andrei Nica / Toader Melinte / Pavăl Melinte / Neculai Melinte / Costandin Melinte / Costandin Lovin / Radul Lungul / Vasile Lungul / Vasile fiu Sirghiasă / Enache Lungul / Gligore Lungul / Lefter Lungul / Ion Burza / Racoviță fiu Rățoae / Ion Zaharie / Năstasii fiul lui / Lupul Dănăilă / Iordache Nițul / Năstasii Muscă / Mihălachi Muscă / Vasile Muscă / Costandin Ifrosii / Vasile Nițul / Costandin fiul lui Năstasii / Gligore Nițul / Sandul Patriche / Costandin Patriche, vornic / Ion, rusul / Ion Orbul / Vasilache Șarga / Iftenie, croitor / Apostol, rotar / Vasile, stegaru / Bejan fratele lui / Toader Alibic / Stratul Săvastii / Dimoftie

Lungul / Costandin Pintelie / Gheorghiță Gligoraș / Dimoftie Gligoraș / Ioniță Popa / Vasile, cibotar / Costandin Rochiță / Lupul Dodul / Costandin a Anii / Ștefan Salonca / Zaharie, vătăman / Ion Gligoraș / Pălade Salonca / Ion Petrica / Simion Gologan / Costache Mirăuță / Toader Hlanda / Ion Blândul / Eni a Avrămii / Ioniță Blândul / Ion a Avrămii / Ilie a Mărdarii / Ion Oancă / Ștefan Ariton / Costandin Macsin / Lupul Ghione / Ion Cozma / Stănislav / Pricopie Mândrul / Constandin Mândrul / Neculai Ghione / Gligoraș Popa / Toader Ciorie / Toader Văcărăscul / Sandul Ghione / Savin Goga / Gheorghe Goga / Sandul Drugan / Ioniță a Dumitrii / Costandin Drăguș / Toader Drăguș / Ștefan Mihai / Toader Bejan / Toader Ioniță / Ion Căprar / Vârlan Boldul / Ioniță Armăsar / Vicol Miron / Ion Miron / Gheorghiță, chihae / Gavriliță Miron / Apostol Arsănii / Vasile Azămioară, vornic / Ioniță Arsenii / Gheorghi Anghelinii / Arsenii /Toader Anghelinii / Vasile Drăguș / Caloian Drăguș / Timoftie Ilie / Constandin Ciorici / Vasile Ilie / Sava, vrâncean / Neculai Dediul / Costandin Căruță / Ioniță Ilie / Costandin Stavăr / Toader Ilie / Ștefan, chihae / Apostol Lungul / Pavăl, chihae / Toderașco, chihae / Neculai fratele lui / Ion Sârghie / Vicol al Rusandei / Ștefăniță Nicoară / Gheorghe Nicoară / Gheorghe Drăgulici / Ion Bobul / Ion Drăgulici / Ioniță Drăgulici / Andrei Toma / Neculai Pârle / Gligore Cioroi / Vasile Ariton / Ion Cioroi / Simion, tăbăcar / Ioniță a Bejănesii / Stratul Cașul / Ioniță fiul lui Gheorghe Lungul / Ion fiul lui Gheorghe / Saule Basalic / Toader a Tofanii / Lupul Dumitrașco / Andrei Nica / Toader a Toaderesii / Dimoftie Loghin / Ștefan Sava / Vasile Sava / Neculai Blândul / Ion Ghenghe / Costandin Pătrasii. // **Rufeturi:**

Popa Costandin Berce / Popa Ifrosie / Diaconul Ion / Popa Iordache / Popa Necoară / Diaconul Sandul Lefter / Diaconul Ion Lungul / Popa Ion / Diaconul Ștefan /Popa Ioniță / Popa Pavăl Boldul / Popa Ignat / Potropopul Costin / Pavăl Oancă, scutelnic al comisului Fotache / Simion Arion, scutelnic al popii lui Pavăl / Ștefan Huzun, scutelnic al popii Pavăl. // **Oamenii căpitanului Ioniță Botezat**, ce i-a adus de peste Dunăre și șed în Puțăni: Ștefan / Ion Decian Fărâmălemni / Păvălache Decian / Niță / Dumitru. // **Bejenari:** Gheorghi al lui Lupul Dănăilă, ce s-a găsit cu casa lui în Puțăni și zice că este din Lungești ot Tutova. // **Case cu femei văduve:** Măranda, văduvă / Anița, văduvă / Safta, văduvă / Dobrița, văduvă / Tudosie, văduvă / Marie, văduvă / Sofie, văduvă / Marie, văduvă / In (altă) Marie, văduvă / Catrina, văduvă / Altă Catrina, văduvă / Altă Catrina, văduvă / Marie, văduvă / Altă Marie, văduvă / Anița, preotiasă / Safta, văduvă. // **Țigani:** Dumitru, țigan al banului Grecianul.

1793, martie 1: Matei Costachi mare sulger face un schimb de moşii cu Aniţa, jupâneasa postelnicului Constandin Lambrino, fiica răposatului pitar Moise Cocoranul, căreia îi dă „o moşie întreagă, **Drăguşeni** pe apa Stavnicului, ce este aleasă şi fără pricină… şi dumneaei datu-mi-a mie **Puţăni** cu apă, ce se numeşte **Munteni Puţeni**, la ţinutul Fălciului, aleasă şi tot fără de pricină, şi alte părţi de moşie, tot în ţinutul Fălciului, pe Elan, anume **Piţcani, Lungeni, Bălăneşti**, şi o vatră de iaz sub moşia **Tupilaţii**"[2007].

[2007] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. X, Iaşi 1915, pp. 55, 56

1902: „Puţeni, comună rurală în judeţul Tecuci, plasa Nicorești, compusă din 2 cătune: Mândreşti şi Puţeni şi situată pe Valea Gerului, la 16 km de Tecuci și la 31 kn de reşedinţa plășii, spre est. Teritoriul comunei este de 24.568 hectare, din care 1-459 hectare cultivabile. Are o populaţie de 474 familii sau 1.860 suflete; 2 biserici, una în Puţeni și cealaltă în Mândrești, deservite de 2 preoți și 4 cântăreţi; 2 şcoale, una în Puţeni, frecventată de 54 copii, și cealaltă în Mândreşti, frecventată de 34 copii; o moară de vânt şi una cu aburi, ale proprietarului. Locuitorii posedă: 470 boi, 504 vaci, 272 cai, 185 iepe, 495 oi, 3 tauri, 4 bivoli și 521 porci. În partea de sud-est a satului Puţeni se află un monument de piatră, de o formă piramidală, având o înălțime de 2 m, sub care se află rămășițele generalului rus Alexandru Vasilievici, mort la 1770. O şosea judeţeană leagă comuna de orașul Tecuci. / **Puţeni**, sat pendinte de comuna Puţeni, situat pe ambele laturi ale pârâului Gerul. Are o populaţie de 314 familii sau 1.216 suflete; o biserică, zidită, la 1812, de locuitori; o şcoală primară mixtă; 6 cârciumi”[2008].

PUŢENI

(înglobat în Jorăşti, comuna Jorăşti, Galaţi).

1636, septembrie 26: Întărit de Vasile Lupu voievod fostului paharnic Panu, în baza zapisului de la câţiva „boieri din Curtea domnească”, prin care mărturisesc

[2008] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 147

„cum au venit înaintea lor Pietra, cu bărbatul său Nuor, fiica lui Gavril şi a Marinchii, nepoata lui Constantin şi a Brânduşii… şi au dat şi au dăruit a patra parte din satul **Zărneşti** (comuna Jorăşti, Galaţi), care este în ţinutul Covurluiului boierului Panu, pentru ale sale sufleteşti… / Şi tot acolo a arătat alte zapise de mărturie, de la popa Ignat şi Cernica ot **Tărgovişte** (sau Târgoveţi, comuna Boloteşti, Vrancea), Ionaşco Boean şi alţi oamini buni, scriind cum a venit înaintea lor Tiron Negre, fiul lui Condra, şi a vândut… a patra parte din acel sat Zărneşti lui Panu paharnic, drept 40 galbeni ungureşti, pentru care (Tiron Negre) a fost dator cu doi cai buni lui Mihail Sârbul şi a dat acei bani pentru aceşti cai în mâinile lui Mihail Sârbul. / Şi alt zapis de mărurie de la Matei, Apostol, Apostol, Ionaşco, Sinzan, Grigore, Petroşcan, Toader Rouă şi Simion Rădeanul din **Puţeni** (înglobat în Jorăşti, comuna Jorăşti, Galaţi), Ilarion Borotca şi Miron din **Zărneşti**, Ursul diac din **Galan** (denumirea grecească pentru Galaţi), scrind cum au venit Sava cu muierea sa, nepoată Bălaei, şi au vândut partea lor din Zărneşti, o parte din a patra parte lui Panu paharnic, pentru 20 galbeni ungureşti”[2009].

1640, august 10: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce „s-au pârât Togan diacul şi Călmăţui din **Puţăni** (înglobat în Jorăşti, comuna Jorăşti, Galaţi) cu Mirăuţă şi Apostol şoltuzi de **Tecuci** şi cu toţi bătrânii târgului pentru locul ce se cheamă, din locul Plopului, în dreptul locului spre amiazăzi, unde se întâmpină hotarul Gerului cu al **Cămileştilor** (comuna Drăgăneşti, Galaţi), pe unde a mers Neaniul vornic de gloată de a

[2009] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 524, p. 575

stâlpit locul târgului şi al Cămileştilor, către hotarul Păţănilor, dinspre Covurlui. / Întâiul semn este un măceş, lângă drum, de acolo merge semnul înainte, o groapă pe care a săpat-o Ghidion din Cămileşti, semn de hotar, iar de acolo, spre amiazăzi, în pustie, cum dă pe hotarul Puţănilor, din apa Gerului spre apus, alături cu al **Drăgăneştilor** (comuna Drăgăneşti, Galaţi), în dreptul locului, cum vine groapa lui Ghidion. / Pentru aceea, domnia mea am socotit pe unde le spun lor uricele şi dresele, pe hotarul din bătrâni, ca să-şi ţină ei ocina. Şi au rămas Toader diac şi Călmăţui pe târgoveţi şi pe Cămileşti din toată legea ţării”[2010].

PUŢICHIOAIA

(azi Viile, comuna Fârţăneşti, Vaslui).

1640, iulie 6: Porunca dată de Vasile Lupu voievod lui Condrea de **Andreeşeni** (comuna Zăbriceni, judeţul Edineţ, Moldova), după ce „s-a jeluit Constantin de **Puţichioaia** (azi Viile, comuna Fârţăneşti, Vaslui) pe nişte răzeşi ai săi din satul **Răsâpeni** (lângă Pleşca, comuna suburbană Meria, oraşul Bereşti, Galaţi), zicând că a cumpărat el acolo o parte de ocină din tot locul, dar răzeşii lui au hotărât şi i-au dat de şi-a făcut case pe vatra cea din sat, unde a fost moşia lor, şi ei au luat locul lui cel de vatră de sat, unde a fost cumpărat Constantin… / Pen-

---

[2010] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 417, p. 424

tru aceea, tu să le faci lege cu dreptul, să-şi mute ei casele pe locul unde li s-a cuvenit”[2011].

1902: „**Puţichioaia**, sat în judeţul Covurlui, plasa Prutul, comuna Bujorul. Are o populaţie de 585 suflete; o şcoală mixtă; o biserică, făcând parte din parohia Fârţăneşti. Pe aici trece calea ferată Bârlad-Galaţi”[2012].

PUŢINTEI

(Puţureni, comuna Puţintei, raionul Orhei, Moldova).

1645, martie 7: Izvodul de moşii ale lui Iordachi Canta vel logofăt: / **Corneştii** (comuna Corneşti, raionul Ungheni, Moldova), la ţinutul Eşi, sub Codru, care se începe hotarul din Codru şi trece peste Dele, de ajunge în matca Vladnicului şi este vatră de sat în vârful Deli, anume Leucanii; şi umblă hotarul în trei bătrâni: unul este al Petrimăneştilor, care s-au tras din Hârce vornic, din care este Ghervasă Paciul sin (fiu) Mihăilă, brat (frate) Petrimam, fecior lui Marcu Mera; / **Bumboteşti** (comuna Bumbăta, raionul Ungheni, Moldova), tij (la fel) ot Eşi, şi iarăşi au parte lui Petriman, un bătrân, din câţi fraţi au fost de pe strămoşul lor Mihăilă; / **Herceştii** (comuna Sineşti, Iaşi), tij ot Eşi, sub Codru, umblă hotarul în trei bătrâni, că au fost patru fraţi cu Măicanu, şi l-au plătit cei trei fraţi de la turci; şi o parte a bălţii loveşte până în

[2011] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 386, p. 395

[2012] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 147

Valea Murgului, pe din sus de locul Tărnuşii, dinspre apus, ajunge în hotarul Bobleticilor şi se atinge şi Sineştii în acel hotar; / **Tărnuşa** (Iaşi) tij ot Eşi, a treia parte din tot hotarul, care umblă în trei bătrâni; / **Dumbrăviţa** (comuna Dumbrăviţa, raionul Sângerei, Moldova), tij în capul ţinutului Eşii, din jos, iar au Cuhuceştii un bătrân, şi se începe hotarul din Ciuluc, de ajunge până la hotarul Năpădenilor, şi în rediul ţin a treia parte dinspre răsărit; / **Măneştii** (pe Nirnova, Iaşi), tij ot Eşi, pe Nărnova, au jumătate de hotar deplin stâlpită, iar este de pe moşul (bunicul) lor Petriman, brat (frate) cu moşul lor Mihăilă, feciorii lui Marcu Mera, veri primari cu Dumitraşcu Bălăban, fecior de fraţi; / **Vepriva** (Viprova, comuna Puţintei, raionul Orhei, Moldova), ce se cheamă **Puţuteni** (comuna Puţintei, raionul Orhei, Moldova) pe Cula, în ţinutul Orheiului, care umblă în trei bătrâni, din care unul este al lor, ales şi stâlpit, partea din jos de pe moaşa (bunica) lor Păcioaia, fata Tudurii din **Vlăsăeşti** (comuna Puţintei, raionul Orhei, Moldova), şi acel bătrân umblă în patru părţi, o parte a Tudurii, a doua a Vlăsăeştilor, a treia a Despii şi a patra a Hânsănoai, care Hânsănoai şi cu Despa, fiind sterpe, au rămas să împartă ceilalţi doi fraţi, adică Tudura şi Vlăsăieştii, iar doi bătrâni, în partea de sus, au de pe moaşa (bunica) lor Cârstâna, fata popii Dimion, soră cu Nistor ce-a fost vătav, pe care a ţinut-o moşul (bunicul) lor Mihăilă, şi acei doi bătrâni se împart pe şapte surori şi un frate, Nistor, feciorii popii Simion, din care fete, pe una a ţinut-o Miron din **Negreşti** (satul Negreşti, raionul Străşeni, Moldova), pe a doua, Băluţa, a ţinut-o Horceag, pe a treia a ţinut-o Radulinco, pe a patra a ţinut-o Miloş, pe a cincea a ţinut-o Borde ot **Şutuleşti** (partea a satului Puţintei, comuna Puţintei, raionul Orhei,

Moldova), a şasea este muma Cirgolii, iar pentru a şaptea nu arată nimic"[2013].

1660, martie 5: Întărit de Ştefan Vasile voievod fostului vornic Constantin, care primeşte ispisoc pentru cumpărăturile şi daniile sale, căci cumpărase „din 6 bătrâni din satul **Găleştii** din Pârjota, jumătate din 3 bătrâni, partea lui Bâtă, care o cumpărase de la Ciocan, fratele lui Grigore Tătarul pentru 35 taleri bătuţi, şi iarăşi dintr-un bătrân a treia parte, care i-a dăruit-o lui Bejan Ciocârlan pentru sufletul părinţilor lui. Şi iarăşi, altă parte din acelaşi sat, din patru bătrâni dintr-un bătrân a cincea parte, care i-au dăruit-o lui Măricuţa Cergoae, fata ei Fetiţa şi nepoţii Gheorghe şi Negrul, şi altă parte din acelaşi sat, ce se va alege partea Anisiei, fata Nastei, nepoata Maricăi. / Şi iarăşi, altă parte din satul **Voinova**, ce se va alege partea lui Pavăl, care a cumpărat de la Gavril din **Puţintei** şi de la femeia lui Nastasia, fata lui Pavăl, feciorul Paraschivei, dintr-un bătrân a şaptea parte din acelaşi sat Voinova, ce se va alege partea Urâtei, fata lui Voivovanu Savii, nepoata Costii, care i-a dăruit-o pentru sufletul părinţilor ei. Şi iarăşi, din acelaşi sat, ce se va alege partea lui Loghin, care i-a dăruit-o lui Vasile, feciorul lui Ştefan, şi Acsănia, nepoata lui Loghin, pentru sufletul lor. / Şi iarăşi, o parte din satul **Tătărăştii**, întru acelaşi ţinut al Orheiului, din partea din sus, din 7 bătrâni, un bătrân, pe care l-a cumpărat el de la Tănasă şi David, feciorii Huhulii, care bătrân a fost lor de baştină, şi alt bătrân din 7 bătrâni, ce a fost de cumpărătură tatălui lor Huhule, drept doi boi de negoţ. Preţuiţi drept 35 lei bani gata. / Şi iarăşi, partea Maricăi, fata lui Pavăl din

---

[2013] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 23, pp. 14, 15

Tutoveni, ce a cumpărat-o el de la Tănase şi David, drept 70 lei noi. / Şi iarăşi, a patra parte din partea de sus a satului **Drăguşăni**, întru acelaşi ţinut al Orheiului, partea lui Bălan, ce a cumpărat-o el de la Mihăilă, fecior lui Bălan, drept 45 lei bătuţi. Şi altă parte, de la Togan, ce a căzut el într-o gloabă şi, neavând cu ce plăti, a dat acea parte drept 20 lei şi a plătit capul său. Şi iarăşi, a cincea parte din Drăguşăni, pe care i-a dăruit-o Ionaşcu Săpoteanu şi cu frate-său Maftei, care părţi i-a fost dăruit Vasile, feciorul lui Bilan, lui Savin fost vornic, pentru oarecare moarte de om ce a făcut Vasile sin (fiu) Bilan, iar Savin vornicul a dăruit acea parte lui Ionaşcu Săpoteanul şi lui Maftei. Şi altă parte din acelaşi sat, ce se va alege partea Urâtei, fata Titii, şi a frăţâne-său Ionaşco, pe care a cumpărat-o el de la Vasile, fecior lui Loghin, nepot lui Macsân din **Ghidighiş**, drept doi boi de negoţ şi 50 lei bani gata. / Şi iarăşi, partea Urâtei, fata Nastei, partea din satul **Ineştii**, care i-a dăruit-o lui Urâta pentru sufletul părinţilor ei. / Şi iarăşi o parte de ocină din satul **Hloboca Nacului**, din jumătate de jumătate, a cincea parte, ce a cumpărat el de la Vasile, feciorul Nicului, nepot lui Sisco din Hloboca drept 55 lei. / Şi iarăşi, ce se va alege din moară partea Savii, ginerele popii Constantin din **Ciuciuleni**, partea lui din moara din sus şi din loc, care este stâlpit, care acel loc a fost al Anghelinei şi al Măricăi Boghioae, şi din moară, şi din loc, ce se va alege partea lui, a cumpărat el drept 30 lei”[2014].

1669, aprilie 20: Aniţa, femeia lui Vlaşcă, feciorul lui Şuruna, şi soră-sa Mardaria, fetele Rucsandei, şi Măria, nepoatele Bunii Dăncioae vând lui Apostol Durac

---

[2014] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 62, pp. 86, 87

fost serdar, drept 45 lei, „moşia de au avut de la moşul (bunicul) lor Danciul şi de la femeia lui Buna, din satul **Morozănii**, din partea Danciului şi a bunei, din a patra parte, trei părţi, şi din cumpărătura ce au avut Danciul şi Buna, ce se va alege din partea de jos, ce au avut cumpărătură moşii lor de la Părhuţoaia, şi cu vad de moară ce este la Vatici, în coada heleşteului Pituşcanului, care vad s-a chemat al moşului lor Paşcanul, aşijderi trei părţi… înaintea lui Isac din **Hulboca**, Gaşăar din **Puţântei**, Grăjdean ot **Isacova**, Floniţă Buhchlih din **Vadul Furii**, Grigore sin (fiu) Condrea ot **Lucaceuca**, Postolachi, Isac, Ţugul şi Constantin ot Morozăni”[2015].

1774, iunie 5: Satul **Puţinteii**, ţinutul Orhei-Lăpuşna, ocolul Culii, după recensământul lui Rumeanţev[2016], avea **toată suma caselor 31**. Scădere rufeturi 6: 1 mazil, 1 popă, 2 diaconi, 2 femei sărace. Rămân birnici 25. 12 case pustii. / **Birnici:** Batârul / Ștefan / Ștefan Băltag / Andronic, cojocar / Agachi Andrieș / Ștefan / Agachi / Sava Giosanu / Ștefan / Iacob / Neculai Fundutorianu / Lupul, cibotar / Alecsa Leșan / Grigoraș Leșan / Năstasi Cârjă / Miron Batârul / Gheorghe Lungul / State Tudor / Constantin Bugara / Afteni / Simion Inescu / Ioniță Frunză / Dămian / Năstasi / Ioniță, văcar. // **Rufeturi:** Constantin Ciorbă, mazil / Popa Ioniță / Diaconul Nicolai / Diaconul Grigoraș / Tudura, săracă / Paraschiva, preoteasă săracă.

[2015] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 117, pp. 123, 124

[2016] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 401

PUŢURENI

(comuna Coţuşca, Botoşani).

1634, ianuarie 5: Întărit de Moise Moghila voievod logofătului Pătraşco Ciogolea, care primeşte urice pentru daniile voievodale „ce le-a cumpărat vărul domniei mele, răposatul Isac Balica, ce a fost hatman…. jumătate de sat **Puţureni** (comuna Coţuşca, Botoşani), ce sunt pe Olovăţ, şi câte părţi se vor alege pe zapise în satul **Săpoteni** (Sipoteni, contopit cu Dumeni, comuna George Enescu, Botoşani), ce sunt pe Ibăneasa, şi nişte părţi care vor fi scrise în zapise iar în sat în **Pomârla** (comuna Pomârla, Botoşani), ce sunt toate în ţinutul Dorohoiului”[2017].

1644, decembrie 10: Pătrașco Ciogolea dă știre cum a avut pâră, înaintea lui Vasile Lupu voievod, cu Pentelei Barbovschi „pentru o jumătate de sat de **Puțureni** (comuna Coțușca, Botoșani), ce sunt pe Olovăț, care a fost cumpărat de Balica hatman de la Dumitra, fata lui Halențche, drept 350 taleri buni. / Deci eu l-am rămas pe Pentelei dinaintea Divanului și i-am luat și zapise ce-a avut. După aceea, a venit cu mulți boieri și s-a rugat ca să-mi întoarcă banii pentru acea jumătate de Puțureni și să-și țină ocina. / Deci au am lăsat să-mi întoarcă și mi s-au dat 250 lei, iar de alți bani, scriși în zapisul Balicăi, eu

---

[2017] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 1, p. 3

l-am iertat și am dat zapisul cel de vânzare al Balicăi în mâna lor, să aibă a-şi face zapise domnești”[2018].

1902: „**Puţureni**, sat pe moșia cu acelaşi nume, judeţul Dorohoi, plasa Prutul de jos, comuna Coţușca, cu 33 familii sau 353 suflete. Proprietatea moșiei este a Epitropiei Spitalului Sf. Spiridon din Iași, dăruită de către Iordachi Popovici din Botoșani. Sătenii împroprietăriți au 257 hectare 74 ari pământ, iar proprietatea, 2.719 hectare 74 ari câmp. Sunt 2 iazuri. Apele ce trec pe moşie sunt pâiraiele Volovăţul şi Bodeasa. Drumuri principale: acel de la Darabani, ce merge la Ștefăneşti, şi acel de la Mitoc, ce merge la Dorohoi. Moșia se hotărăşte cu: Nichiteni, Drăguşeni, Bivolul-Lipan, Codreni și Coţuşca. Pe teritoriul comunei se află Movila Armeanului şi Movila Căldării”[2019].

PUŢURI

(lângă Lucăceni, comuna Horeşti, judeţul Bălţi, Modova).

1640, aprilie 15: Întărit de Vasile Lupu voievod marelui armaş Ştefan Moimăscul şi cneaghinei Erina, sora lui Banul vistiernic, care primesc danie de la Vasile Banul vistiernic şi de la fiul lui Pătraşco Banul „cât se va alege partea lui din satul **Cucuteni** (comuna Leţcani, Iaşi), din Cârligătură… de asemenea, Maximiian Banul, fiul lui Pătraşco Banul, le-a dat părţile sale de ocină din

---

[2018] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 448, p. 428

[2019] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul V, Bucureşti 1902, p. 148

satul **Cogeşti** (Cogeasca, comuna Leţcani, Iaşi), cumpărătură, împreună cu Ştefan armaş, de ma mătuşa lor Stanca, şi partea tatălui său, care a fost zălogită la mama lui vitregă, Zovca, şi a răscumpărat-o împreună cu Ştefan armaş. / Şi altă parte de ocină din satul **Bărboşi** (lângă Cogeasca, comuna Leţcani, Iaşi), cât se va alege partea lui, le-a dat cumnatului său, Ştefan Moimăscul armaş şi cneaghinei Erina, dar pentru 300 lei bătuţi, ce a fost dator. / Şi întru asemenea, Dumitraşco Bantăş, fiul lui Nicoară Bantăş, le-a vândut lui Ştefan şi Erinei, pentru 10 taleri bătuţi, cât se va alege partea lui din satul **Lucăceni** (comuna Horeşti, judeţul Bălţi, Modova), **Boiani** (comuna Horeşti, judeţul Bălţi, Modova) şi din **Puţuri** (lângă Lucăceni, comuna Horeşti, judeţul Bălţi, Modova), din ţinutul Iaşi"[2020].

[2020] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 336, pp. 350, 351

Cuprins

„În toată ţara, femeile sunt peste măsură de frumoase, au părul negru cum e cărbunele, ochii şi sprâncenele la fel de negre, iar faţa lor este ca laptele şi sângele, şi ochii lor ca rubinele.

Pielea de pe tot corpul lor este albă şi subţire, şi la multe din ele afli cele mai frumoase mâini. La ţară, şi chiar la ţărani, găseşti fete şi femei atât de desăvârşit de frumoase cum nu se află nicicând la noi, în Germania”.